26823

Μαρσέλ-Ιονέλ Η. Σπινέϊ

Η ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΨΑΛΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΣΤΗ POYMANIA ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΚΑΙ POYMANOΙ ΜΕΛΟΠΟΙΟΙ

Διδακτορική Διατριβή

Εισηγητής καθηγητής ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Θ. ΣΤΑΘΗΣ

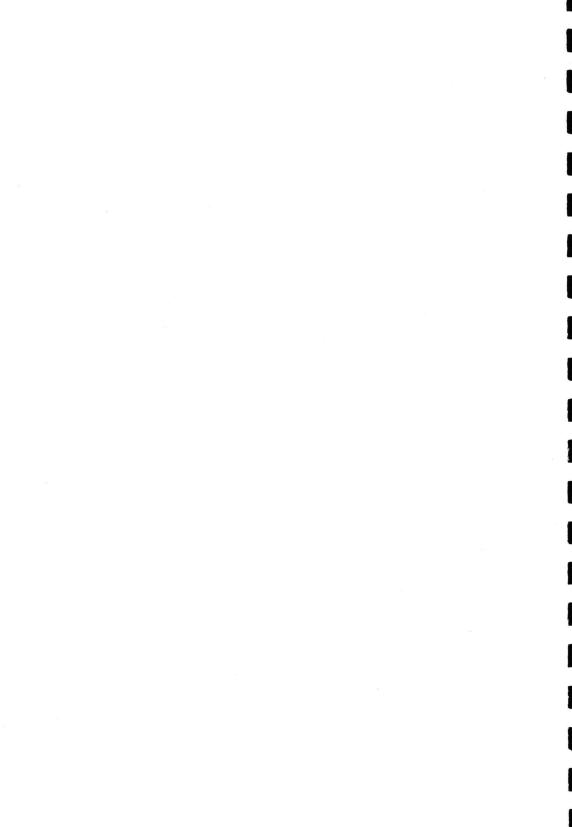
Τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή

Γρηγόριος Θ. Στάθης Αχιλλέας Χαλδαιάκης + Ίων-Παύλος-Ευστάθιος Ζώτος Καθηγητής Αναπλ. Καθηγητής Καθηγητής

Σημείωση:

Στην παρούσα διδακτορική διατριβή, κατόπιν συνεννοήσεως με τον επιβλέποντα καθηγητή κ. Γρηγόριο Θ. Στάθη, αναγράφονται όλα τα ρουμανικά ονόματα στην μορφή με την οποία συναντώνται στις πηγές, είτε με λατινικούς είτε με ελληνικούς χαρακτήρες, χωρίς να εξελληνίζονται περισσσότερο.

Στην μνήμη των αγαπητών μου γονέων Ηλίε και Μαρία

EXOME

Περιεχόμ	ιενα 7	
Πρόλογο	ς17	
Βραχυγρ	αφίες 1. 2.	Εκδόσεων 20 Κωδίκων 2.1. Βιβλιοθηκών από την Ρουμανία 20
		2.2. Βιβλιοθηκών από άλλες χώρες 22
	3.	Λοιπές συντομογραφίες - Σύμβολα22
Βιβλιογρ	αφία	
A. B.	Πηγές (Χε Βοηθήματ	ειρόγραφα βυζαντινής μουσικής ψαλτικής)23 τα
Σ.	1.	Γενικοί κατάλογοι μουσικών χειρογράφων 1.1. Ελληνόγλωσσα25 1.2. Ξενόγλωσσα26
	2.	Μουσικά βιβλία 2.1. Ελληνόγλωσσα 29 2.2. Ξενόγλωσσα 31
	3.	Μελέτες, Γενικά Βοηθήματα 3.1. Ελληνόγλωσσα39 3.2. Ξενόγλωσσα42
	4.	Εγκυκλοπαίδειες-Λεξικά 4.1. Ελληνόγλωσσα 67 4.2. Ξενόγλωσσα 68
		ΕΙΣΑΓΩΓΗ
		Το προκείμενο θέμα
		ψαλτική παράδοση στη Ρουμανία. Ρουμάνοι μελοποιοί και τα χειρόγραφα τους. ορφολογικός παραλληλισμός με τα αντίστοιχα έργα των Ελλήνων συνθετών 69
1. 1. 1.1. 1.2. 1.3. 1.4.	Α' Περ Β' Περ Στρογγ Γ' Περ	άδοση της ρουμανικής βυζαντινής μουσικής από τις αρχές του Χριστιανισμού 75 ίοδος - Πρώιμη συμβολική Βυζαντινή Σημειογραφία (950-1175) 76 ίοδος - Μέση Πλήρης Βυζαντινή και Μεταβυζαντινή Σημειογραφία / γυλή Σημειογραφία / Round Notation (1177-1670 περίπου) 78 ίοδος - Μεταβατική Εξηγητική Σημειογραφία (1670 περίπου-1814) 79 ίοδος - Νέα Αναλυτική Σημειογραφία (1814-εώς σήμερα) 80
2. 2. 3. 3. 4. 4.	Διπλή	ματα ακουστικής διαίρεσης της βυζαντινής οκτάβας στη Ρουμανία 81 μουσική γραφή στις περιοχές της Ρουμανίας: βυζαντινή και ευρωπαϊκή 82 κές Μουσικές Σχολές στις περιοχές της Ρουμανίας 83
5. 5. 5.1. 5.2.	Στην Ρ	ικολογικοί προβληματισμοί στην σύγχρονη εποχή Ουμανική Μουσικολογία 86 Λουσικολογία από άλλες χώρες 89

5.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Ελληνικά, Ρουμανικά και Σλαβικά χειρόγραφα βυζαντινής από την Ρουμανία Συνοπτικός Κατάλογος

Transcrate varia	I mm o o a a anó	***** A * * ***	1	če. 1.0. 2 2.0.110
Εισανωνή.	TOTODIKII	και Ανα/	UULLKII	αναορομπ

- 1. Περίοδοι της Ιστορίας της Βυζαντινής Μουσικής Τέχνης ... 91
- 2. Χειρόγραφα βυζαντινής μουσικής εντός και εκτός Ρουμανίας ... 92
- 3. 3. Η σύνταξη αυτού του Καταλόγου...93
- 4. Αναδρομή στα χειρόγραφα ψαλτικής μουσικής από την Ρουμανία...93

Συνοπτικός Κατάλογος

των Ελληνικών, Ρουμανικών και Σλαβικών χειρογράφων βυζαντινής από την Ρουμανία

Ι. Επαρχία Βλαχίας: Μουντένια, Ολτένια, Δοβρουτσά

Α. Μουντένια

- 1. Βουκουρέστι, Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας ... 96
- 2. Βουκουρέστι, Εθνική Βιβλιοθήκη της Ρουμανίας ... 104
- 3. Βουκουρέστι, Κεντρική Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου... 105
- 4. Βουκουρέστι, Βιβλιοθήκη της Ένωσης Ρουμάνων Συνθετών και Μουσικολόγων της Ρουμανίας . . . 105
- 5. Βουκουρέστι, Αρχεία του Κράτους της Ρουμανίας ... 106
- 6. Βουκουρέστι, Βιβλιοθήκη του Πατριαρχιακού Μεγάρου της Ρουμανίας . . . 106
- 7. Βουκουρέστι, Βιβλιοθήκη της Αγίας Συνόδου του Ρουμανικού Πατριαρχείου ... 106
- 8. Βουκουρέστι, Βιβλιοθήκη της μονής Σταυρουπόλεως ... 107
- 9. Μπουζάου, Βιβλιοθήκη της Επισκοπής... 108
- 10. Μπουζάου, Μουσείο της Επισκοπής... 108
- 11. Μπουζάου, Βιβλιοθήκη της Θεολογικής Σχολής ... 108
- 12. Μπουζάου-Νομός, Βιβλιοθήκη της μονής Τσιολάνου... 108
- 13. Πράχοβα-Νομός, Βιβλιοθήκη της μονής Σουζάνα ... 109

Β. Ολτένια

- 14. Κραϊόβα, Αρχεία του Κράτους...109
- 15. Κραϊόβα, Μουσείο της Ολτένια ... 109
- 16. Κραϊόβα, Βιβλιοθήκη "Τεόδωρ Αμάνν" ... 109
- 17. Κραϊόβα, Βιβλιοθήκη της Μητρόπολης της Ολτένια ... 109
- 18. Κραϊόβα, Βιβλιοθήκη της Θεολογικής Σχολής . . . 109
- 19. Δρομπέτα Τούρνου-Σεβερίν, Αρχεία του Κράτους ... 109
- 20. Δρομπέτα Τούρνου Σεβερίν, Βιβλιοθήκη "Ι.Κ.Μπιμπέσκου" ... 109
- 21. Ράμνικου-Βάλτσεα, Αρχεία του Κράτους... 109
- 22. Ράμνικου-Βάλτσεα, Βιβλιοθήκη "Αντών Πάνν" ... 110
- 23. Ράμνικου-Βάλτσεα, Βιβλιοθήκη της Επισκοπής... 110
- 24. Ράμνικου-Βάλτσεα, Μουσείο της Επισκοπής ... 110
- 25. Ράμνικου-Βάλτσεα, Βιβλιοθήκη της εκκλησίας Αγίου Ιωάννη Προδρόμου...110
- 26. Βάλτσεα-Νομός, Βιβλιοθήκη της μονής Κόζια... 110
- 27. Βάλτσεα-Νομός, Βιβλιοθήκη της μονής "Δίντρ-ουν λέμν" ... 110
- 28. Βάλτσεα-Νομός, Βιβλιοθήκη της μονής Χορέζου...110
- 29. Βάλτσεα-Νομός, Βιβλιοθήκη της μονής Σουρπάτελε ... 110
- 30. Γόρζ-Νομός, Βιβλιοθήκη της μονής Πολοβράγη... 110
- 31. Γόρζ-Νομός, Βιβλιοθήκη της μονής Τισμάνα ... 110
- 32. Όλτ-Νομός, Βιβλιοθήκη της σκήτης Στριχαρέτζ-Σλάτινα ... 110

Γ. Δοβρουτσά

- 33. Κωνστάνζα, Βιβλιοθήκη της Επαρχίας ... 110
- 34. Κωνστάνζα-Νομός, Βιβλιοθήκη της μονής Κοκόσου... 110
- 35. Κωνστάνζα-Νομός, Βιβλιοθήκη της μονής Παναγίας, Τέκιργιολ... 110

	36.	Γαλάτσι-Επισκοπή, Βιβλιοθήκη της Επισκοπής 110		
II.	Επαρ	αρχία Μολδαβίας		
	37.	Ιάσιο, Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη "Mihai Eminescu" 111		
	38.	Ιάσιο, Αρχεία του Κράτους 112		
	39.	Ιάσιο, Μουσείο της Ρουμανικής Λογοτεχνίας 112		
	40.	Ιάσιο, Βιβλιοθήκη της Μητρόπολης της Μολδαβίας και Μπουκοβίνας 112		
	41.	Ιάσιο, Βιβλιοθήκη της μονής Γόλιας 113		
	42.	Ιάσιο, Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου της Τέχνης "George Enescu" 113		
	43.	Νεάμτζ - Νομός, Βιβλιοθήκη της μονής Αγάπια 113		
	44.	Νεάμτζ - Νομός, Βιβλιοθήκη της μονής Νεάμτζ / 1 113		
	45.	Νεάμτζ - Νομός, Βιβλιοθήκη της μονής Νεάμτζ / 2 114		
	46.	Νεάμτζ -Νομός, Βιβλιοθήκη της μονής Σέκου 114		
	47.	Σουτσεάβα-Νομός, Βιβλιοθήκη της μονής Δραγομίρνα 115		
	48.	Σουτσεάβα - Νομός, Βιβλιοθήκη της μονής Πούτνα 115		
	49.	Σουτσεάβα - Νομός, Βιβλιοθήκη της μονής Βαράτεκ 115		
	50.	Μποτοσάνι, Αρχεία του Κράτους 115		
III.	-	ταρχία Τρανσυλβανίας		
	51.	Κλούζ-Ναπόκα, Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας 115		
	52.	Κλούζ-Ναπόκα, Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη 115		
	53.	Κλούζ-Ναπόκα, Βιβλιοθήκη της Μουσικής Ακαδημίας 115		
	54.	Μπρασόβ, Βιβλιοθήκη "George Barițiu 115		
	55.	Μπρασόβ-Σκέϊ, Βιβλιοθήκη της εκκλησίας Αγίου Νικολάε 115		
	56.	Σιμπίου, Θεολογική Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη 115		
IV.		ιοθήκες - Ιδιωτικές Συλλογές		
	57.	Βουκουρέστι, Συλλογή "Βǎlǎianu, Μ 115		
	58.	Βουκουρέστι, Συλλογή "Bubulescu, C 115		
	59.	Βουκουρέστι, Συλλογή "Moisescu, Titus 115		

- 60. Πιτέστι, Συλλογή "Dejan, Ion"...116
- 61. Κραϊόβα, Συλλογή "Buzurea, Alexie... 116
- 62. Κραϊόβα, Συλλογή "Iliescu, Ion... 116
- 63. Κραϊόβα, Συλλογή "Nijloveanu, Ion... 116
- 64. Δρομπέτα Τούρνου Σεβερίν, Συλλογή "Civitu, Constantin ... 116
- 65. Κωνστάντζα-Νομός, Ψαλτικά χειρόγραφα που ανήκουν στην οικογένεια των κωδικογράφων . . . 116

ΜΕΡΟΣ ΛΕΥΤΕΡΟ

Οι Ρουμάνοι συνθέτες ψαλτικής μουσικής στα χειρόγραφα της Ρουμανίας

Κεφάλαιο πρώτο

Ρουμάνοι συνθέτες βυζαντινής μουσικής στην Β' Περίοδο της Μέσης Πλήρους Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Σημειογραφίας (1175-1670 περίπου). Η ζωή και το έργο τους

Εισαγωγή. Ιστορική αναδρομή για την βυζαντινή μουσική του ΙΔ'-ΙΕ' αι. στην Ρουμανική Επικράτεια. Πολυέλεοι - Πριπέλε / Εκλογές . . . 119

Σύγκριση Πριπέλε του Filothei μοναχού και Βελιτσεάνι - Μαρίμουρι του Ρώσου μοναχού Μακαρίου, στην σύγχρονη εποχή της Ρουμανίας . . . 124 Συμπεράσματα . . . 126

Filothei μοναχός απο την μονή Κόζια-Βλαχία. (ΙΔ' αι. μέσα/τέλος - ΙΕ' αι. αρχές)... 126
 Τα χειρόγραφα όπου σώζονται τα Πριπέλε του μοναχού Filothei (έως το ΙΗ' αι.)... 128

Τα έντυπα βιβλία, όπου υπάρχουν τα Πριπέλε του μοναχού Filothei (έως τον ΙΗ' αι.) . . . 129

Η γλώσσα που χρησιμοποίησε ο Filothei μοναχός στα έργα του ... 129 Το μουσικό ψαλτικό κείμενο των Πριπέλε ... 131

- Μεταγραφές και διασκευές των Πριπέλε / Εκλογών του μοναχού Filothei T.
- Από τον Ιερομόναχο Macarie (ΙΗ' τέλος έως 1835)...133 A.
- B Από τον αρχιμανδρίτη Ghelasie Basarabeanu (1839)... 134
- Γ. Από τον αρχιερέα Nectarie Frimu (1846)... 134
- Δ. Από τον Anton Pann (1848)...135
- E. Aπό τον Dimitrie Suceveanu (1856) ... 136
- Σ Από τον Ion Popescu-Pasărea (1904, 1911, 1933)... 136
- II.1. Έμμεση διάδοση των Πριπέλε / Εκλογών του μοναχού Filothei, στον ΙΘ' αι. Από τις μεταγραφές και διασκευές του:
 - α. Ιερομόναχου Macarie
 - α.1. Επαργία Βλαγία ... 137
 - α.2. Επαρχία Τρανσυλβανίας... 138
 - β. Αρχιερέως Nectarie Frimu ... 138
 - γ. Anton Pann . . . 139
 - Dimitrie Suceveanu . . . 139
 - ε. Ion Popescu-Pasărea . . . 141
- Έμμεση διάδοση των Πριπέλε / Εκλογών του μοναγού Filothei στον Κ' αι II.2. Επαρχία Τρανσυλβανίας... 141 Επαρχία Μπανάτ...142

Επαρχία Βεσσαραβίας και Βόρειας Μπουκοβίνας... 142

Κεφάλαιο δεύτερο

Η Βυζαντινή Μουσική Σχολή της μονής Πούτνα, Μολδαβίας, στον ΙΣΤ' αι.

Εισαγωγή. Ιστορική αναδρομή... 144

Τα χειρόγραφα της μονής Πούτνα. Αναλυτική αναδρομή... 148

- Χργφ. gr. SvJ-BMP 56/544/576/ ΙΙ Στιχηράριον, (μέρος Β') . . . 148 1.
- Χργφ. gr.-slav M-MzI 350 Συλλογή Schiukin, Ανθολόγιον, από το οποίο λείπουν 14 φύλλα, 2α που υπάρχουν στο παρακάτω χργφ. 2β'
- Χργφ. gr.-slav SfP-BA 13/3/16 Συλλογή Iatzimirski Ανθολόγιον ... 150 2.β.
- Χργφ. gr.-slav M-MzI 1102 Συλλογή της Αγίας Συνόδου, Ανθολόγιον... 155 3.
- 4. Χργφ. gr. SvJ-BMP **56/544/576/ Ι** Ανθολόγιον . . . 158
- 5. Χργφ. gr. - slav Lm-BM 258 Ανθολόγιον (μέρος Β') ... 161
- 6. Χργφ. gr. - slav I-BCUME **26** Ανθολόγιον . . . 164
- 7. Χργφ. gr. - slav B-BAR 283 Ανθολόγιον . . . 169
- 8. Χργφ. gr. B-BAR **284** Ανθολόγιον . . . 171
- 9. Χργφ. gr. SvJ-BMD **1886** Ανθολόγιον . . . 173
- 10. Χργφ. gr. - slav S-BN **816** Ανθολόγιον . . . 175
- 11. Χργφ. gr. - slav Lz-BU 12 Ανθολόγιον . . . 178
- Χργφ. gr. slav Lv ..., Ανθολόγιον . . . 180 12.

Παρατηρήσεις στα χειρόγραφα βυζαντινής μουσικής της μονής Πούτνα.

Η βυζαντινή μουσική γραφή... 181

Κατά ήχους οργάνωση... 183

Χρήση των γλωσσών: ελληνικής και σλαβονικής στα κείμενα ... 186

Η Βυζαντινή παράδοση της Μουσικής Σχολής της Πούτνα και η Σύγχρονη εποχή... 187 Συμπεράσματα περί των βυζαντινών μουσικών χργρφ.της Μολδαβίας, των ΙΕ'-ΙΣΤ' αι. ... 201

- 2. Εustatie μοναχός Πρωτοψάλτης από την μονή Πούτνα (ΙΕ' αι. μέσα/τέλος ΙΣΤ' αι. μέσα) . . . 202
- **3.** Dometian μοναχός Βλάχος (ΙΣΤ' αι. μέσα) . . . 220
- **4.** Τeodosie Ζότικα μοναχός (ΙΣΤ' αι. μέσα) . . . 222

Κεφάλαιο τρίτο

Ρουμάνοι συνθέτες βυζαντινής μουσικής στην Γ' Περίοδο της Μεταβατικής Εξηγητικής Σημειογραφίας (1670 περίπου -1814).

Η ζωή και τα έργα τους - με έργα γραμμένα στην ελληνική γλώσσα

5. Ιοναşευ Βλάχου Πρωτοψάλτης της Ουγγροβλαχίας Κούρτης (ΙΖ' αι. μέσα/τέλος - ΙΗ' αι. μέσα) ... 225

Κεφάλαιο τέταρτο

Μεταφράσεις των βυζαντινών / ελληνικών μουσικών χειρογράφων - στη ρουμανική γλώσσα -

Ι. Πρώτη φάση

α.

Ρουμανικές Μουσικές Βυζαντινές Σχολές τον ΙΕ'-ΙΘ' αι. Ρουμανικές ψαλτικές προσωπικότητες

Εισαγωγή. Ιστορική αναδρομή... 230

- α) Τρανσυλβανία...230
- β) Μολδαβία ... 235
- γ) Βλαχία...239

Οι Προπαιδείες από την εποχή της μέσης πλήρους βυζαντινής σημειογραφίας έως την Νέα Μέθοδο . . . 244

- Μεταφράσεις των μουσικών ψαλτικών ελληνικών χειρογράφων στη ρουμανική γλώσσα

 ΙΙ. Δεύτερη φάση. Ρουμανικές ψαλτικές προσωπικότητες από τις Επαρχίες Βλαχίας, Μολδαβίας,
 Τρανσυλβανίας
- **6.** Ιερομόναχος Filothei Jipa (1670 1720)... 246

Κωδικογράφοι που χρησιμοποίησαν μεταφράσεις του Filothei Jipa ή μετέφρασαν καινούργια έργα

Εισαγωγικές παρατηρήσεις ... 252

- Arsenie Ιερομόναχος Κοζιάνης / από τη μονή Κόζια (ΙΖ' αι. τέλος ΙΗ' αι. μέσα) ... 252
- β. Calist Πρωτοψάλτης της Αγίας Μητρόπολης του Βουκουρεστίου (ΙΗ' αι. μέσα) . . . 252
- γ. Şerban Πρωτοψάλτης (1675 περ. 1765 περ.)... 253
- δ. Ioan Duma Braşoveanu Πρωτοψάλτης (+ 1775)... 255
- ε. Clement Grădișteanu Ιερομόναχος από την μονή Χορέζου (ΙΗ' αι. / 1700 περ. 1780 περ.)... 256
- ς. Ιοαη păcătosul / του αμαρτωλού Ψάλτης (ΙΗ' αι. μέσα)... 257
- ζ. Naum Râmniceanu (1764-1838)... 257
- η. Αcachie Ιερομόναχος από την μονή Καλδαρουσάνι (ΙΗ' μέσα ΙΘ' αρχές)... 258
- θ. Αλλα χργφ. με έργα από την μετάφραση του Filothei Jipa (ΙΗ' μέσα ΙΘ' αρχές) . . . 259
- 7. Ιοεί Πρωτοψάλτης Μολδαβίας από την μονή Νεάμτζ (1710 περ. 1790 περ.)... 260
- 8. Mihalache Moldovlahul/ Eftimovici Πρωτοψάλτης (Ιάσιο, ΙΗ' αι. αρχές Βουκουρέστι, ΙΗ' αι. τέλος) . . . 261
- **9.** Ioniță Pralea (1769-1847)... 265

- Μεταφράσεις των μουσικών ψαλτικών ελληνικών χειρογράφων στη ρουμανική γλώσσα
 ΙΙΙ. Τρίτη φάση. Ρουμανικές ψαλτικές προσωπικότητες από τις Επαρχίες Βλαχίας, Μολδαβίας,
 Τρανσυλβανίας
- **10.** Μαςατίε Ιερομόναχος (1770-1836)... 267
- 11. Ghelasie Basarabeanu Αρχιμανδρίτης (+ 1851)... 275
- **12.** Anton Pann (1796-1854) ... 277
- **13.** Nectarie Frimu Αρχιερεύς Τριπόλεως (+ 1856) ... 283

Αλλα πρόσωπα στην Γ' φάση της μετάφρασης των λειτουργικών κειμένων

Εισαγωγικές παρατηρήσεις ... 286

- α. Vasilache Ψάλτης (ΙΗ' αι. τέλος ΙΘ' αι. μέσα)... 287
- β. Ιαπυατίε Πρωτοσύγκελλος (ΙΗ' αι. τέλος ΙΘ' αι. μέσα) ... 287
- γ. Nicolae Popovici Sibianul (ΙΗ' αι. τέλος ΙΘ' αι. μέσα)... 288
- Μεταφράσεις των μουσικών ψαλτικών ελληνικών χειρογράφων στη ρουμανική γλώσσα IV. Τέταρτη φάση. Ρουμανικές ψαλτικές προσωπικότητες από τις Επαρχίες Βλαχίας, Μολδαβίας, Τρανσυλβανίας
- 14. Nectarie Creţu σχημονάχου Πρωτοψάλτης Βλάχου (1802-1898)... 289
- **15.** Varlaam Barancescu Πρωτοσύγκελλος (1808-1894)... 309
- **16.** Dimitrie Suceveanu (1816-1898) ... 312
- 17. Iosif Naniescu Ιεροδιάκονος (1818-1902)... 320
- **18.** Stefanache Popescu (1824-1911) ... 325
- **19.** Neagu Ionescu (1836-1917)... 327
- **20.** Ion Popescu-Pasărea (1871-1943) . . . 329

Άλλα πρόσωπα στην Δ' φάση της μετάφρασης των λειτουργικών κειμένων

- α. George Ucenescu (1830-1896)...336
- β. Oprea Dumitrescu (1831-1919)...338
- γ. Nicolae Severineanu (1864-1941)... 339
- δ. Amfilohie Iordănescu (1870-1937)...341

Προσωπικότητες από τις Επαρχίες Τρανσυλβανίας και Μπανάτ

Επαρχία Τρανσυλβανίας

- **21.** Dimitrie Cuntan (1837-1910) ... 344
- **22.** Terențiu Bugariu (1867-194?)... 344
- **23.** Atanasie Lipovan (1874-1947) ... 345
- **24.** Trifon Lugojan (1874-1948)... 346
- **25.** Celestin Cherebețiu (1901-1978) . . . 348

Προσωπικότητες από τις Επαρχίες Μπουκοβίνας και Βεσσαραβίας

26. Silvestru Morariu-Andrievici Μητροπολίτης Μπουκοβίνας (1818-1895) . . . 349

V. Προσωπικότητες στην σύγχρονη ρουμανική εποχή

- **27.** Νικολάε Λούνγου (1900-1993)... 351
- **28.** Constantin Drăgușin ιερεύς (1931) . . . 354
- **29.** Ιοαη Βυτηατα Ιεροδιάκονος από την σκήτη Λάκου, μονή Αγίου Παύλου, Άγιο Όρος (1973) . . . 357

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Συντακτική και μορφολογική διερεύνηση της βυζαντινής μουσικής στη ρουμανική και βυζαντινή παράδοση. Παραλληλισμός των δύο παραδόσεων

Κεφάλαιο πρώτο

Μουσικά ψαλτικά έργα μεταφρασμένα από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα. Συντακτικός και μορφολογικός παραλληλισμός με τα αντίστοιχα έργα των Ελλήνων συνθετών

Παρατηρήσεις... 361

Ακολουθία της Λειτουργίας:

α) Χερουβικόν των Κυριακών, ήχος α', του Θεοδώρου Φωκαέως

Προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Nectarie Βλάχου ... 362 Παραδείγματα:

- 1. Με το ελληνικό κείμενο . . . 363
- 2. Με το ρουμανικό κείμενο ... 364
- 3. Αντιστοίχηση των δύο έργων, γραμμένη σε ευρωπαϊκή μουσική γραφή ... 365
- β) Κοινωνικά των Κυριακών, ήχος α', του Δανιήλ Πρωτοψάλτη

Προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Nectarie Βλάχου . . . 366

Παραδείγματα:

- 1. Με το ελληνικό κείμενο ... 367
- 2. Με το ρουμανικό κείμενο ... 369
- 3. Αντιστοίχηση με το ελληνικό κείμενο, γραμμένη σε ευρωπαϊκή μουσική γραφή . . . 370
- 4. Αντιστοίχηση με το ρωμανικό κείμενο, γραμμένη σε ευρωπαϊκή μουσική γραφή . . . 371
- 5. Αντιστοίχηση των δύο έργων, γραμμένη σε ευρωπαϊκή μουσική γραφή ... 372

Ακολουθία του Όρθρου:

γ) Δοξολογία, ήχος δ', του Διονυσίου Φωτεινού

Προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Anton Pann... 373

Παραδείγματα:

- 1. Με τις αρχικές φράσεις και τις καταλήξεις των δύο έργων, γραμμένη σε ψαλτική και ευρωπαϊκή μουσική γραφή . . . 375
- 2. Με το ελληνικό κείμενο . . . 376
- 3. Με το ρουμανικό κείμενο ... 378
- 4. Αντιστοίχηση με το ελληνικό κείμενο, γραμμένη σε ευρωπαϊκή μουσική γραφή ... 380
- 5. Αντιστοίχηση με το ρουμανικό κείμενο, γραμμένη σε ευρωπαϊκή μουσική γραφή . . . 381

Πολυέλεος

δ) Δούλοι Κυρίου, ήχος α', του Ιωάννη Πρωτοψάλτη

Προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Ιερομονάχο Macarie . . . 383

Παραδείγματα:

- 1. Με το ελληνικό κείμενο . . . 387
- 2. Με το ρουμανικό κείμενο ... 390
- 3. Αντιστοίχηση, γραμμένη σε ευρωπαϊκή μουσική γραφή... 394

Κεφάλαιο δεύτερο

Συντακτική και μορφολογική ανάλυση των βυζαντινών μουσικών έργων Ρουμάνων συνθετών

α) Ακολουθία της Λειτουργίας:

Άξιον εστίν, ήχος α' του Nectarie Βλάχου ... 399

Παραδείγματα: με το ρουμανικό κείμενο, γραμμένο σε βυζαντινή και ευρωπαϊκή μουσική γραφή ... 400

β) Ακολουθία του Εσπερινού - Κεκραγάρια:

Κύριε, εκέκραξα, ήχος α', του Ιερομόναχου Macarie ... 401

Παραδείγματα: με το ρουμανικό κείμενο, γραμμένο σε βυζαντινή και ευρωπαϊκή μουσική γραφή . . . 403

γ) Ανοιξαντάρια, ήχος πλ. δ', του Dimitrie Suceveanu ... 403

Παραδείγματα: με το ρουμανικό κείμενο, γραμμένο σε βυζαντινή και ευρωπαϊκή μουσική γραφή . . . 406

δ) Τροπάρια

Εξομολογείτε τω Κυρίω, ήχος πλ. α', του Anton Pann . . . 408

Παραδείγματα: με το ρουμανικό κείμενο, γραμμένο σε βυζαντινή και ευρωπαϊκή μουσική γραφή . . . 410

ε) Πάτερ Ημών, ήχος πλ. α', του Anton Pann . . . 411

Παραδείγματα: με το ρουμανικό κείμενο, γραμμένο σε βυζαντινή και ευρωπαϊκή μουσική γραφή ... 412

Επίλογος - συμπεράσματα ... 413

ПАНОМОІОТУПА

- Μονή Κόζια , ΙΔ' αι.... 416 (119)
- 2. Filothei μοναχός από την μονή Κόζια Πριπέλα / Εκλογές, χργφ. gr. B-BAR 209, φ.228ν . . . 417 (131)
- 3. Από το πρότυπο του μοναχού Filothei, Eustatie Πρωτοψάλτης Πριπέλα ... / Δεύτε φιλέορτοι ..., μονή Πούτνα, 1515, χργφ. gr. M-MzI **350**, φ.126ν . . 418 (131)
- Από το πρότυπο του μοναχού Filothei, μεταγραφή του Anton Pann Πριπέλα / Εκλογή, βλ. Αγρυπνία (1848), σ.237...419 (135)
- 5. Μονή Πούτνα (1466-1470)... 420 (144)
- 6. Χργφ. gr. B-BAR **283** Προπαίδεια, Ανθολόγιον, φ.4, γραμμένο το 1520-1540 . . . 421 (180)
- Οσοι εις Χριστόν ... / Câţi in Hristos ..., ήχος πλ. α', του μοναχ<ού> Eustatie, σε τέσσερις παραλλαγές ... 422 (186)
- 9. Εποχή του Eustatie Πρωτοψάλτη / μονή του Σινά, χργφ. **1552**, *Ανθολόγιον*, γραμμένο το 1475-1490, κωδικογράφος ο Θεόδωρος Ροδακινός, φ.363ν . . . 423 (187)
- Ευstatic Πρωτοψάλτη, χργφ. SfP 350 Ανθολόγιον, φ.14 "εδώ αρχίζει η γραφή του Eustatic ...", γραμμένο σε Ψευδο-γλαγολιτικό Αλφάβητο αρ.1... 424 (205)
- 11. Eustatie μοναχός: Κατάλογο των Αλφάβητων κρυπτογραμμάτων του... 425 (207)
- 12. Eustatie: τα *incipit* από τα βυζαντινά έργα του: αρ. 1-24... 426 (208)
- 13. Eustatie: τα *incipit* από τα βυζαντινά έργα του: αρ. 25-47... 427 (208)
- 14. Eustatie: τα *incipit* από τα βυζαντινά έργα του: αρ. 48-68... 428 (208)
- 15. Eustatie: τα *incipit* από τα βυζαντινά έργα του: αρ. 69-90... 429 (208)
- 16. Eustatie: τα *incipit* από τα βυζαντινά έργα του: αρ. 91-112 . . . 430 (208)
- 17. Eustatie: τα *incipit* από τα βυζαντινά έργα του: αρ. 113-135 . . . 431 (208)
- 18. Eustatie: τα *incipit* από τα βυζαντινά έργα του: αρ. 136-158... 432 (208)
- 19. Eustatie: τα incipit από τα βυζαντινά έργα του: αρ. 159-179... 433 (208)
- 20. Eustatie: τα *incipit* από τα βυζαντινά έργα του: αρ. 180-186... 434 (208)
- 21. Eustatie Πρωτοψάλτη, Χερουβικόν, χργφ. M-Mz.I **350**, φ.57 . . . 435 (220)
- 22. Dometian Βλάχου, Κοινονικόν Ποτήριον σωτηρίου, χργφ. SvJ-BMD 1886 φ.24 . . . 436 (221)
- 23. Theodosie Zotica, *Χερουβικόν*, χργφ. B-BAR **283**, φ.69 . . . 437 (223)
- 24. Ιονας Βλάχου, Δοξολογία, χργφ. Αγ. Παύλου 132 Παπαδική, φ.355... 438 (226)
- 26. Filothei Jipa Ιερομόναχος, *Προπαίδεια*, Χργφ. ro B-BAR **61**, φ.68 . . . 439 (245)
- 27. Filothei Jipa, Προπαίδεια, χργφ. ro B-BAR **61**, φ.69 . . . 440 (245)
- 28. Filothei Jipa, *Καταβασία των Βαϊων*, χργφ. ro B-BAR 61, φ.19 . . . 441 (251)

- 29. Ιοι μοναχός από τη μονή Νεάμτζ, Ανοιξαντάρια, χργφ. το Β-ΒΑΚ 3630 Ανθολόγιον . . . 442 (260)
- Mihalache Moldovlahu, χργφ. Z 26 Αναστασιματάριον, από την μονή Μεγίστης Λαύρας, φ.1 . . . 443 (264)
- 31. Ionită Pralea, γργφ. gr. B-BAR 840 Αναστασιματάριον, φ.181 ... 444 (266)
- 32. Αναστασιματάριον, του Πέτρου λαμπαδαρίου Πελοποννησίου, τυπωμένο από τον Πέτρου Εφεσίου και μεταφρασμένο στη ρουμανική γλώσσα από τον Macarie Ιερομόναχο... 445 (271)
- 33. Ειρμολόγιον, μεταφρασμένο από τον Macarie Ιερομόναχο ... 446 (271)
- 34. Θεωρητικόν, του Χρυσάνθου Μαδύτου, μεταφρασμένο από τον Ιερομόναχο Macarie, τυπωμένο στη Βιένη, 1823 . . . 447 (271)
- 35. Μας Ιερομόναχος, *Άξιον Εστίν* ... 448 (271)
- 36. Ghelasie Basarabeanu Αρχιμανδρίτης, Άγιος ο Θεός, ήχος πλ. α' . . . 449 (277)
- 37. Anton Pann, Χερουβικόν, ήχος α' ... 450 (281)
- 38. Nectarie Frimu αρχιερεύς Τριπόλεως, Ευλογείτε, ήχος πλ. δ', Ψαλμός 102... 451 (284)
- Nectarie Βλάχου, Άξιον Εστίν, βλ. Μελέτιος Συκιώτης (1920-1999), Θεία Λειτουργία, σ.108, Καρυαί, Άγιον Όρος, 1990... 452 (293)
- 40. Nectarie Βλάχου, *Τον Καθοδηγητή*, ήχος β' . . . 453 (308)
- 41. Varlaam πρωτοσύγκελλος, Ο άγγελος εβόα, ήχος γ'... 454 (312)
- 42. Dimitrie Suceveanu, Δοξασταρικόν, μονή Νεάμτζ, 1856 ... 455 (316)
- 43. Dimitrie Suceveanu, Κύριε, η εν πολλαίς αμαρτίαις περιπεσούσα γυνή, ήχος πλ. δ' . . . 456 (319)
- 44. Ιοsif Naniescu, Τις Μεγάλες Απανδίσεις, ήχος πλ. δ' . . . 457 (324)
- 45. Stefanache Popescu, Αξιον Εστίν στις Κυριακές, ήγος γ' ... 458 (326)
- 46. Neagu Ionescu, Μακάριος ανήρ ..., ήχος πλ. γ' ... 459 (329)
- 47. Ion Popescu-Pasărea, Μακάριος ανήρ ..., ήχος πλ. δ' ... 460 (335)
- 48. Nicolae Lungu, *Ο άγγελος εβόα* ..., ήχος πλ. α' . . . 461 (353)
- 49. Constantin Drăgușin, Μεγάλη Εκτενή Αντιφωνάριον Β', ήχος α' ... 462 (356)
- 50. Ιοαη Βυτηατυ ιεροδιάκονος, Άγιος ο Θεός ..., ήχος πλ. α' ... 463 (357)
- 51. Ρουμανική σκήτη Προδρόμου, ΙΗ' αι. τέλος ... 464 (358)

ΕΙΚΟΝΕΣ ΕΝΤΟΣ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

- 1. Γράμμα του πρίγκιπα της Μολδαβίας Alexandru Lắpuṣneanu προς την ορθόδοξη κοινότητα της Λέμπεργ / Λίοβ, Σουτσεάβα, 6 Ιουλίου 1558 . . . 198
- 2. Μας Ιερομόναχος φωτογραφία ... 267
- 3. Anton Pann φωτογραφία ... 277
- 4. Nectarie Βλάχου φωτογραφία ... 289
- 5. Dimitrie Suceveanu φωτογραφία ... 312
- 6. Ιοsif Naniescu Ιεροδιάκονος φωτογραφία . . . 320
- 7. Ştefanache Popescu φωτογραφία ... 325
- 8. Ion Popescu-Pasărea φωτογραφία ... 329
- 9. Silvestru Morariu-Andrievici Μητροπολίτης Μπουκοβίνας φωτογραφία ... 349
- 10. Nicolae Lungu φωτογραφία ... 351
- 11. Constantin Drăguşin ιερεύς φωτογραφία ... 354
- 12. Χερουβικόν των Κυριακών, ήχος α', του Θεοδώρου Φωκαέως. Προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Nectarie Βλάχου. Παραδείγματα:
 - α. Με το ελληνικό κείμενο . . . 363
 - β. Με το ρουμανικό κείμενο ... 364
 - γ. Αντιστοίχηση των δύο έργων, γραμμένη σε ευρωπαϊκή μουσική γραφή ... 365
- 13. Κοινωνικά των Κυριακών, ήχος α', του Δανιήλ Πρωτοψάλτη. Προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Nectarie Βλάχου. Παραδείγματα:

- α. Με το ελληνικό κείμενο ... 367
- β. Με το ρουμανικό κείμενο ... 369
- γ. Αντιστοίχηση με το ελληνικό κείμενο, γραμμένη σε ευρωπαϊκή μουσική γραφή . . . 370
- δ. Αντιστοίχηση με το ρουμανικό κείμενο, γραμμένη σε ευρωπαϊκή μουσική γραφή... 371
- ε. Αντιστοίχηση των δύο έργων, γραμμένη σε ευρωπαϊκή μουσική γραφή ... 372
- 14. Δοξολογία, ήχος δ', του Διονυσίου Φωτεινού. Προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Anton Pann. Παραδείγματα:
 - α. Με τις αρχικές φράσεις και τις καταλήξεις των έργων, γραμμένη σε ψαλτική και ευρωπαϊκή μουσική γραφή \dots 375
 - β. Με το ελληνικό κείμενο ... 376
 - γ. Με το ρουμανικό κείμενο ... 378
 - δ. Αντιστοίχηση με το ελληνικό κείμενο, γραμμένη σε ευρωπαϊκή μουσική γραφή ... 380
 - ε. Αντιστοίχηση με το ρουμανικό κείμενο, γραμμένη σε ευρωπαϊκή μουσική γραφή . . .381
- 15. Δούλοι Κυρίου, ήχος α', του Ιωάννη Πρωτοψάλτη. Προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Ιερομόναγο Macarie. Παραδείγματα:
 - α. Με το ελληνικό κείμενο ... 387
 - β. Με το ρουμανικό κείμενο ... 390
 - γ. Αντιστοίχηση, γραμμένη σε ευρωπαϊκή μουσική γραφή... 394
- 16. Αξιον εστίν, ήχος α' του Nectarie Βλάχου. Παραδείγματα: με το ρουμανικό κείμενο, γραμμένο σε βυζαντινή και ευρωπαϊκή μουσική γραφή . . . 400
- 17. Κύριε, εκέκραξα, ήχος α', του Ιερομόναχου Macarie. Παραδείγματα: με το ρουμανικό κείμενο, γραμμένο σε βυζαντινή και ευρωπαϊκή μουσική γραφή... 403
- 18. Ανοιξαντάρια, ήχος πλ. δ', του Dimitrie Suceveanu. Παραδείγματα: με το ρουμανικό κείμενο, γραμμένο σε βυζαντινή και ευρωπαϊκή μουσική γραφή . . . 406
- 19. Εξομολογείτε τω Κυρίω, ήχος πλ. α', του Anton Pann. Παραδείγματα: με το ρουμανικό κείμενο, γραμμένο σε βυζαντινή και ευρωπαϊκή μουσική γραφή . . . 410
- 20. Πάτερ Ημών, ήχος πλ. α', του Anton Pann. Παραδείγματα: με το ρουμανικό κείμενο, γραμμένο σε βυζαντινή και ευρωπαϊκή μουσική γραφή . . . 412

ΓΕΝΙΚΟ ΛΗΜΜΑΤΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΟΝΟΜΑΤΩΝ

- Α'. Τα ονόματα των ψαλτών, μουσικολόγων, κλπ.... 465
- Β'. Τα ονόματα των τόπων ... 480
- Γ΄. Οι εκτυπώσεις βυζαντινής μουσικής στη Νέα Μέθοδο από τη Ρουμανία (ΙΘ΄ αρχές-ΚΑ΄ αι.)
 - Θεωρητικόν ... 486
 - 2. Αναστασιματάριον ... 486
- 3. Τριώδιον . . . 487
- 4. Πεντηκοστάριον ... 487
- Ειρμολόγιον . . . 487
- 6. Δοξαστάριον . . . 488
- Στιχηράριον . . . 488
- 8. Ακολουθία του Εσπερινού ... 488
- 9. Ακολουθία του Όρθρου . . . 488
- 10. Ακολουθία της Λειτουργίας ... 489
- 11. Προσόμοια, Τροπάρια, Κοντάκια ... 490
- Παράκλησις... 490
- 13. Νεκρώσιμη Ακολουθία ... 490
- 14. Νεκρώσιμη Ακολουθία της Θεοτόκου ... 491
- 15. Αγρυπνία ... 491
- Ανθολόγιον . . . 491
- 17. Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους . . . 491
- Δ΄. 1. Σύντομο Ελληνορουμανικό μουσικό-ψαλτικό Λεξικό ... 493
- Δ΄. 2. Σύντομο Ελληνορουμανικό Λειτουργικό μουσικό-ψαλτικό Λεξικό . . . 498

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η Ορθόδοξος Χριστιανική μας μουσική μας ενώνει με τον Θεό, με τον Κύριο Ιησού Χριστό, προπαντός εμάς που ζούμε στα Βαλκάνια.

Οι πολιτιστικές, πνευματικές και οικονομικές σχέσεις μεταξύ Ελλάδος και Ρουμανίας διαρκούν πάνω από 4.000 χρόνια 1 . Από το Θ' - Η' αι. π.Χ., οι Έλληνες εξούσαν στις παραλίες της Μαύρης Θάλασσας της Δακίας, μαζί με τους ντόπιους Σκύθες και Δάκες, προγόνους των Ρουμάνων. Από τον Β' αι. έως τον ΙΑ' αι. μ.Χ., η Δακία 2 και η Ελλάδα αποτελούσαν μέρη της ιδίας Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας. Στις αρχές του Χριστιανισμού, ο Απόστολος Ανδρέας, αφού διέδοσε τον Χριστιανισμό στο έδαφος της Ρουμανίας (της Δόμπρογεα), κατέβηκε στην Ελλάδα όπου και μαρτύρησε για την πίστη του στον Χριστό, και γι' αυτό θεωρείται ακόμη και σήμερα ο *Προστάτης της Ρουμανίας*. Οι ιστορικές και θρησκευτικές συνθήκες υποχρέωσαν τους Έλληνες και τους Ρουμάνους να βρίσκονται πάντα κοντά, έχοντες την ίδια Ορθόδοξο Θρησκεία και έως τον ΙΘ' αι. με ένα κοινό σκοπό: την απελευθέρωση από τους Τούρκους κατακτητές.

Σπουδαίοι Έλληνες λόγοι, φιλόσοφοι, ερευνητές, μαθηματικοί, θεολόγοι, συνθέτες βυζαντινής μουσικής, πρωτοψάλτες, διδάσκαλοι βυζαντινής μουσικής, κ.α., βρήκαν καταφύγιο, έζησαν και έδρασαν στα Ρουμανικά εδάφη. Η παράδοση της Ρουμανικής βυζαντινής μουσικής άρχισε από την διδασκαλία των Ελλήνων ψαλτών. Η Ρουμανική Ορθόδοξος Εκκλησία συνέχιζε το βυζαντινό αυτό μέλος και παρέμεινε η μοναδική χώρα, δίπλα στην Ελλάδα, η οποία δεν άλλαξε την αυθεντική ψαλτική βυζαντινή μουσική, αλλά την συνέχεισε, σε αντίθεση με τους Σλάβους, που, από τον ΙΣΤ' αι. άλλαξαν το βυζαντινό μέλος με την δημοτική τους μουσική, σε τρείς ή και τέσσερις φωνές.

Κατά τις ημέρες μας η διερεύνηση της βυζαντινής μουσικής - γενικά, και τις παραδόσεις της από τα άλλα γεωγραφικά μέρη - όπως στην Ρουμανία - παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον καθώς στρέφει την προσοχή των ερευνητών μουσικολόγων - βυζαντινολόγων και ιστορικών, στην ανάπτυξη της βυζαντινής μουσικής, η οποία, όπως παρατηρεί ο μουσικολόγος Γρηγόριος Θ. Στάθης 3 : ... είναι Τέχνη και εν ταυτώ Επιστήμη. Ως τέχνη είναι φανέρωμα του πνεύματος και ανεπανάληπτος δημιουργία τετελεσμένη εις διαφόρους χρονικάς περιόδους και διαφόρους τόπους. Ως επιστήμη έχει την τεχνικήν της και τα συστατικά της στοιχεία, τα οποία και εξελίσσονται πάντοτε προς το τελειότερον, αλλα και είναι δυνατόν να τα αναλύωμεν και τα εξετάζωμεν ...

Η μελέτη αυτή προσπαθεί να συνεισφέρει στην καλύτερη γνώση της ρουμανικής ψαλτικής παραδόσεως και στις σχέσεις της με την βυζαντινή. Παρουσιάζει μεταξύ άλλων την συνεισφορά στην βυζαντινή μουσική των διαφόρων ψαλτικών μουσικών σχολών, όπως της Ψαλτικής Μουσικής Σχολής της Πούτνα, τους σημαντικότερους Ρουμάνους μελουργούς, ψάλτες - συνθέτες, ψάλτες - μεταφραστές από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα, κ.α., κατά τις ιστορικές διαδρομές:

- α) Τον μοναχό Filothei από τη μονή Κόζια (ΙΔ' αι. τέλος ΙΕ' αι. αρχές), την Ψαλτική Μουσική Σχολή της μονής Πούτνα (ΙΕ' αι. μέσα/τέλος ΙΣΤ' αι. μέσα), με τον ιδρυτή και μέντορά της, τον Πρωτοψάλτη Eustatie και τους συνεργάτες του, ο Dometian Βλάχου (ΙΣΤ' αι.) και ο Teodosic Zotica (ΙΣΤ' αι.), τον Ιονας ευ Βλάχου (ΙΖ' αι. τέλος ΙΗ' αι. μέσα), κ.α. Όλοι αυτοί ήταν Ρουμάνοι συνθέτες βυζαντινής μουσικής που έγραψαν στην ελληνική γλώσσα.
- β) Την περίοδο των μεταφράσεων του ελληνικού ψαλτικού κειμένου στην ρουμανική γλώσσα, την "ρουμανοποίηση / românire" όπως την ονόμασε ο Anton Pann 4 , φαινόμενο το οποίο:
- 1) Ξεκίνησε από τις αρχές τον ΙΣΤ' αι., με τα άγνωστα χειρόγραφα και τα τυπωμένα στο Μπρασόβ από τον διακόνο Coresi εκκλησιαστικά βιβλία, κ.α.
- 2) Συνεχίσθηκε στις αρχές του ΙΗ' αι. με τον Ιερομόναχο Filothei Jipa, ο οποίος μετάφρασε από την ελληνική στη ρωμανική γλώσσα 1193 ψαλτικά έργα: Καταβασίες, Θεία Λειτουργία, Αναστασιματάριον, Ανθολόγιον Στιχηράριον, Πεντηκοστάριο, Τριώδιο, διαφόρων Ελλήνων βυζαντινών συνθετών, καθώς
 - 1 Μ.Σακελλαρίου, Les proto-grecs. Editions Athinon, Athènes, 1980.
 - 2 Από τον Δ' αι. μόνο ένα μέρος της Δακίας Δόμπρογεα.
 - 3 Γρ. Θ. Στάθη, Οι αναγραμματισμοί και τα μαθήματα της Βυζαντινής μελοποιΐας, Αθήνα, 1994, σ.15.
 - 4 Anton Pann, Fabule și istorioare, Prefață. [Μύθοι και ιστορίες. Εισαγωγή]. Βουκουρέστι, 1841, σ.4

και το Στιχηράριον του Γερμανού αρχιερέως Νέων Πατρών. Το Psaltiria românească / Ρουμανικό Ψαλτήριον του Ιερομόναχου Filothei Jipa ήταν ήταν το πιο ολοκληρωμένο βιβλίο της βυζαντινής μουσικής μεταφρασμένο στην ρουμανική γλώσσα. Το έργο του Filothei Jipa συνέχιζαν οι: Iosif Πρωτοψάλτης από τη μονή Νεάμτζ, ο Mihalache Moldovlahul Πρωτοψάλτης, ο Ioniță Pralea, κ.α.

3) Από δε τις αρχές του ΙΘ' αι., το φαινόμενο ολοκληρώθηκε και μετατράπηκε σε εθνική ρουμανική - βυζαντινή μουσική σχολή, με τον Ιερομόναχο Macarie, τον αρχιμανδρίτη Ghelasie Basarabeanu (από τη Βεσσαραβία), τον Anton Pann, τον αρχιερέα Nectarie Frimu, τον πρωτοψάλτη Nectarie Βλάχου, τον πρωτοσύγκελλο Varlaam, τον πρωτοψάλτη Dimitrie Suceveanu, τον μητροπολίτη Iosif Naniescu, τον Ştefanache Popescu, τον Neagu Ionescu, τον Ion Popescu-Pasărea, κ.α.

Ιδιαίτερη θέση στην εργασία μας κατέχει η μελέτη των Ρουμανικών αυτών προσωπικοτήτων - με την παρουσίαση του βίου, των συνθέσεων ή των σημαντικότερων ματαφράσεών τους, των τόπων (βιβλιοθηκών, μοναστηριών ή των πόλεων) όπου βρίσκονται τα χειρόγραφα ή οι εκδόσεις τους, με την διαχρονική αξιολόγηση των συνθέσεών τους και την παρουσίαση των θέσεων των έργων αυτών στην σημερινή λειτουργική ζωή της Ρουμανικής Εκκλησίας. Όλα τα στοιχεία αυτά παρουσιάζονται διαλεγμένα, τακτοποιημένα κατά τις οδηγίες και μεθοδολογικές ερευνητικές και επιστημονικές υποδείξεις του επιβλέποντος σεβαστού καθηγητού μου κ. Γρηγορίου Στάθη και με τον σκοπό να παρουσιασθεί η Ρουμανική βυζαντινή μουσική παράδοση. Η πολύχρονή μας έρευνα που διεξάχθηκε σε βιβλιοθήκες, σε μοναστήρια, σε ιδιωτικές συλλογές, κλπ. της Ρουμανίας, καθώς και της Ελλάδας / και σε μοναστήρια και σε σκήτες του Αγίου Όρους, με βάση τους καταλόγους των χειρογράφων του Αγίου Όρους / Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής - "Άγιον Όρους". Κατάλογος περιγραφικός των χειρογράφων κωδίκων βυζαντινής μουσικής των αποκειμένων εν ταϊς βιβλιοθήκαις των ιερών μονών και σκητών του Αγίου Όρους, τόμος Α', τόμος Β', τόμος Γ', τόμος Δ', έργα εξαιρετικής αξίας του κ. Γρηγορίου Στάθη, μας βοήθησε να ανακαλύψουμε την Ρουμανική Βυζαντινή Μουσική Τέχνη και να διαπιστώσουμε τις σχέσεις της, οι οποίες διαρκούνται ακόμη και σήμερα, με την Βυζαντινή Τέχνη της Ελλάδας. Κατά την προτροπή του επιβλέποντός μου καθηγητού κ. Γρ. Θ. Στάθη και για την διευκόλυνση της έρευνάς μας, αναγκάσθηκα να επεξεργασθώ και συνθέσω ένα Κατάλογο των Ψαλτικών Βυζαντινών μουσικών χειρογράφων της Ρουμανίας 5 , καθώς και ένα Κατάλογο 6 των Ρουμανικών Βυζαντινών μουσικών χειρογράφων του Αγίου Όρους, έχοντας ως πρότυπο τους Καταλόγους του κ. Γρηγορίου Θ. Στάθη, του κ. Μανόλη Χατζηγιακουμή 7 , και του κ. Αχιλλέα Χαλδαιάκη 8.

Δράττομαι της ευκαιρίας να ευχαριστήσω όλους εκείνους που μου στάθηκαν με υπομονή και αγάπη καθ' όλη την διάρκεια της παρούσης εργασίας.

Θα ήθελα πρώτα να ευχαριστήσω και να προσφέρω και ευχαριστήριο κατ' αρχήν τον πρώτο μου διδάσκαλο τον μακαρίτη πατέρα μου τον θεολόγο Ilie C.Spinei, που καταγόταν από πέντε γενεές ιερέων και ο οποίος με έμαθε και μου εμφύτευσε την αγάπη για την βυζαντινή και την κλασσική μουσική, και κατόπιν την μακαρίτισσα μητέρα μου Maria Spinei (το γένος Ropceanu), η οποία στάθηκε δίπλα και μου παρέδωσε τα πρώτα μουσικά ακούσματα.

Επιθυμώ να ευχαριστήσω τους βιβλιοθηκαρίους από την Ρουμανία, τον μακαρίτη αρχιμανδρίτη Grigorie Băbuş διευθυντή της Βιβλιοθήκης της Ιεράς Συνόδου του Ρουμανικού Πατριαρχείου, κ.α., τους βιβλιοθηκαρίους τις αγιορείτικες μονές και σκήτες του Αγίου Όρους και ιδίως τον ηγούμενο π. Petroniu Tănase από την Ρουμανική σκήτη του Τιμίου Προδρόμου, τον ηγούμενο π. Ştefan Nuţescu.

- 5 M.Spinei, Manuscrise psaltice muzicale bizantine din România. [Κατάλογο των Ψαλτικών Βυζαντινών χειρογράφων από τη Ρουμανία] σε σύντομο, βλ. Revista B.O.R., έτος 123, αρ.4-6, 7-9, Βουκουρέστι, 2006.
- 6 M.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine si de tradiție bizantină românești de la Muntele Athos. [Βυζαντινά και μεταβυζαντινά Ρουμανικά μουσικά χειρόγραφα από το Άγιο Όρος Κατάλογος] Έργο σε μορφή χειρόγραφο, Αθήνα, 2000. Το Κατάλογο του Sebastian Barbu-Bucur, γραμμένο το 1970, έχει το εξής ελάττωμα στη σύνταξη: ο ερευνητής έδωσε στα χργφ. αριθμούς που στη πραγματικότητα δεν υπάρχουν, και οι Αγιορείτικες βιβλιοθήκες δεν άλλαξαν τους αριθμούς των χργφ. από το βιβλίο του.
 - 7 Μ. Χατζηγιακουμής, Μουσικά χειρόγραφα Τουρκοκρατίας (1453-1832). Αθήνα, 1975, τόμος Α', 503 σσ. + ΧΧV.
- 8 Α. Χαλδαιάκης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής Νησιωτική Ελλάς . Κατάλογος περιγραφικός των χειρογράφων κωδίκων βυζαντινής μουσικής των αποκειμένων εν ταϊς βιβλιοθήκαις των ιερών μονών, των ιερών ναών, ως και λοιπών συλλόγων, της Νησιωτικής Ελλάδος Ίδρυμα Βυζαντινής Μουσικολογίας / Ι.Β.Μ., Πρόλογος ο Γρ. Θ. Στάθης, Αθήνα, 2005, 475 σσ.

από τη Ρουμανική σκήτη Λάκου, τον πατέρα Νικόδημο της μονής Αγίου Παύλου, κ.α., τον ηγούμενο π. Νικόδημο της μονής Λειμώνος, Λέσβου, τον ηγούμενο π. Emiliano της Abbazia Graeca di Grottaferrata, Ιταλία, τους βιβλιοθηκάριους της Biblioteca Vaticana, Vatican, τους βιβλιοθηκαρίους της Biblioteca Marciana, Venezia την Μορφωτική Βιβλιοθήκη του Ελληνικού Ινστιτούτου της Βενετίας, καθώς και όλους εκείνους που με βοήθησαν και με στήριξαν στην έρευνά μου.

Θέλω να ευχαριστήσω εκ βάθους καρδίας μου τον ακούραστο καθηγητή του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και για δύο θητείες Πρόεδρος του Τμήματος, επιβλέποντα σεβαστό διδάσκαλο και καθηγητή της παρούσης εργασίας, τον διδάκτορα κ. Γρηγόριο Στάθη, με τον οποίο συζητήσαμε και αποφασίσαμε το συγκεκριμένο θέμα για την διδακτορική μου διατριβή. Τον ευγνωμονώ για την στήριξη, για την φροντίδα και για την πολλή υπομονή καθ' όλα τα χρόνια της προετοιμασίας της έρευνας αυτής, για την βοήθεια του στην μελέτη των χειρογράφων, των βιβλίων, των καταλόγων, των έργων βυζαντινής μουσικής, κ.α., στην εμβάθυνση και την μεθοδολογική περιγραφή των αναλύσεων, ώστε να προχωρήσω στην τελική μορφή της παρούσης εργασίας. Πολλές φορές με στήριξε και με ενεθάρρυνε με τις σοφές, τις άψογες οδηγίες του, με πατρική στοργική και με το ενδιαφέρον ενός τέλειου διδασκάλου για την περάτωση με επιτυχία της παρούσης εργασίας.

Στην συνέχεια να εκφράσω τις ευχαριστίες μου προς τον καθηγητή του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών τον διδάκτορα κ. Ίων-Παύλο Ευστάθιο Ζώτο για την ηθική του στήριξη στα χρόνια της σύνταξης της παρούσης εργασίας και για τις πολύωρες συζητήσεις μας για την επιρροή της ψαλτικής βυζαντινής μουσικής στην κλασσική μουσική, ιδιαίτερα σε μάς στα Βαλκάνια, καθώς και για την εκτίμηση και το ενδιαφέρον του για την διπλή ρουμανική μουσική γραφή - ψαλτική και ευρωπαϊκή - η οποία βοηθά τον κόσμο να γνωρίζει και να εμβαθύνει την βυζαντινή μουσική.

Επιθυμώ να ευχαριστήσω τον επίκουρο καθηγητή του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, τον διδάκτορα κ. Αχιλλέα Χαλδαιάκη (ο οποίος αντικατέστησε τον μακαρίτη καθηγητή Γ. Αμαργιανάκη) για την άψογη συνεργασία μας στην ολοκλήρωση της παρούσης εργασίας, για τις συμβουλές και τις οδηγίες του. Τον ευχαριστώ επίσης και για την άψογη συνεργασία μας στον πολιτισμικό τομέα, αφού ο κ. Αχιλλέας Χαλδαιάκης έλαβε μέρος στην Συναυλία που οργάνωσα (21-23 Μαρτίου 2006) στο Aleneum του Βουκουρεστίου μαζί με την Ένωση των Ελλήνων της Ρουμανίας και την Ελληνική Πρεσβεία στο Βουκουρέστι, για την Εθνική Εορτή της Ελλάδας της 25 ης Μαρτίου, όπου παρουσίασε στην ελληνική γλώσσα στο Ελληνικό και Ρουμανικό κοινό (πάνω από 1000 άτομα!) την πραγματεία του Παράδοση και Νεωτερικότητα στη Βυζαντινή Μουσική ή Η Ψαλτική ως Τέχνη και ως Επιστήμη και έψαλε διάφορα μέρη του ψαλτικού μέλους.

Επίσης, θερμές ευχαριστίες εκφράζω στον ακαδημαϊκό κ. Ευάγγελο Μουτσόπουλο για την πρόθυμη συμπαράστασή του, καθώς και στην Ακαδημία Αθηνών.

Θελω να ευχαριστήσω όλους τους Έλληνες και τους Ρουμάνους φίλους μου οι οποίοι συνετέλεσαν καθ' οιονδήποτε τρόπο με τις απόψεις και τον ενδιαφέρον τους στο παρόν έργο, όπως τον διδάκτορα π. Ilie Frăcea της εκκλησίας του Αγίου Νικολάου Πευκακίων Αθηνών, τους μακαριστούς μουσικολόγους και συνθέτες Ιωάννη Παπαϊωάννου και Στέφανο Βασιλειάδη, τον μουσικολόγο Διονύσιο Μπιλάλη, τον συγγραφέα Κωνσταντίνο Ποταμιάνο, τον Μουσικό Εκδοτικό Οίκο Παπαγρηγορίου-Νάκα Αθήνα και τους εκπροσώπους του τον Κώστα Παπαγρηγορίου και τον Χαρίλαο Νάκα, τον μηχανικό Απόστολο Αρχοντούλη, κ.α. Από δε την Ρουμανία τον μακαρίτη τώρα μουσικολόγο Titus Moisescu, τον μακαρίτη τώρα ιστορικό ακαδημαϊκό καθηγητή διδάκτορα Virgil Cândea, τον ηγούμενο πατέρα Iustin Marchis από τη μονή Σταυροπόλεως Βουκουρεστίου, τους μουσικολόγους: καθηγητή διδάκτορα Viorel Cosma, καθηγητή διδάκτορα π. Constantin Drăguşin, τον καθηγητή διδάκτορα Sebastian Barbu-Bucur, τον καθηγητή Αlexandru Dimcea, τον καθηγητή διδάκτορα Vasile Vasile, τον καθηγητή διδάκτορα π. Nicu Moldoveanu, τον καθηγητή διδάκτορα Grigore Constantinescu, τον ιστορικό Florin Marinescu, κ.α, και όχι τελευταία την σύζυγό μου καθηγήτρια διδάκτορα και πιανίστα Sanda-Gabriela G. Spinei.

Κλείνοντας, ευχαριστώ και το Ίδρυμα Ιωάννου Φ. Κωστόπουλου για την ευγενική και γενναιόδωρη οικονομική προσφορά του, το έτος 2000, κυρίως για την διεξαγωγή του ερευνητικού μου έργου.

M.M.S.

ΒΡΑΧΥΓΡΑΦΙΕΣ 1. ΕΚΛΟΣΕΩΝ

Δ IEE	Δελτίον της Ιστορικής και Εθνολογής Εταιρείας της Ελλάδος, Αθήναι, 1883

ΕΕΒΣ Επετηρίς Εταιρείας Βυζαντινών Σπουδών, Αθήναι, 1924 ΘΗΕ Θρησκευτική και Ηθική Εγκυκλοπαιδεία, Αθήναι, 1962

I.B.M. Ίδρυμα Βυζαντινής Μουσικολογίας, ΑθήναB.B. Revista [Περιοδικό] Biserica Bănăţeană, Τιμισοάρα

B.O.R. Revista[Περιοδικό] Biserica Ortodoxă Română, Βουκουρέστι
 C.I.M.A.G.L. Cahiers de l'Institut du Moyen-Age grec et latin, Copenhague, 1969

C.S.R.M. Corpus scriptorum de re musica, Wien, 1985

C.S.B.A.M.B. Revista [Περιοδικό] Centrului de Studii Bizantine Acta Musicae Byzantinae, Ιάσιο

D.O.P. Dumbarton Paks Papers, Washington, 1941

G.B. Revista [Περιοδικό] Glasul Bisericii, Βουκουρέστι

M.A. Revista [Περιοδικό] Mitropolia Ardealului, Κλούζ-Ναπόκα
M.B. Revista [Περιοδικό] Mitropolia Banatului, Τιμισοάρα
M.O. Revista [Περιοδικό] Mitropolia Olteniei, Κραϊόβα
M.M.B. Monumenta Musicae Byzantinae, Copenhagen, 1935

Μ. Revista [Περιοδικό] Muzica, Βουκουρέστι

R.E.C.C. Report of the Eleventh Congress, Copenhagen [of the International Musicological Society],

(Copenhagen II)

R.L. Ziarul [Εφημερίδα] România literară, Βουκουρέστι

S.E.C. Studies in Eastern Chant, London, 1966

S.C.I.A. Revista [Περιοδικό] Studii si Cercetări de Istoria Artei, Βουκουρέστι

S.E.B. Revista [Περιοδικό] Studii de Etnomuzicologie și Bizantinologie, Βουκουρέστι

Revista [Περιοδικό] Mitropolia Moldovei și Sucevei, Ιάσιο

T. Revista [Περιοδικό] Teologică, Σιμπίου
 V.V. Vizantiski Vremenlik, Sankt Petersbourg, 1894

2. ΚΩΔΙΚΩΝ

2.1. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΡΟΥΜΑΝΙΑ

AbI-BAO Αλμπα Ιούλια, Βιβλιοθήκη της Ορθόδοξης Αρχιεπισκοπής B-AS Βουκουρέστι, Αρχεία του Κράτους της Ρουμανίας B-BAR Βουκουρέστι, Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας B-BCU Βουκουρέστι, Κεντρική Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου B-BMS Βουκουρέστι, Βιβλιοθήκη της μονής Σταυροπόλεως B-BNR Βουκουρέστι, Εθνική Βιβλιοθήκη της Ρουμανίας

B-BPPR Βουκουρέστι, Βιβλιοθήκη του Πατριαρχικού Μεγάρου της Ρουμανίας B-BSfSPR Βουκουρέστι, Βιβλιοθήκη της Αγίας Συνόδου του Ρουμανικού Πατριαρχείου

Β-ΒυζΜΚ Βουκουρέστι, Βιβλιοθήκη της Ένωσης Ρουμάνων Συνθετών και Μουσικολόγων της

Ρουμανίας

Bt-AS *Μποτοσάνι, Αρχεία του Κράτους*

Bv-BGB Μπρασόβ, Βιβλιοθήκη "Gheorghe Barițiu Bv-BJ Μπρασόβ, Βιβλιοθήκη της Επαρχίας

BvSc-BBSfN Μπρασόβ-Σκέϊ, Βιβλιοθήκη της εκκλησίας Αγίου Νικολάου

Bz-BE Μπουζάου, Βιβλιοθήκη της Επισκοπής Bz-MzE Μπουζάου, Μουσείο της Επισκοπής

BzJ-BMC Μπουζάου-Νομός, Βιβλιοθήκη της μονής Τσιολάνου

Bz-BSTΜπουζάου, Βιβλιοθήκη της Θεολογικής Σχολής

CjN-BAR Κλούζ-Ναπόκα, Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας

Κλούζ-Ναπόκα, Βιβλιοθήκη της Μουσικής Ακαδημίας CiN-BAM CjN-BU Κλούζ-Ναπόκα, Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη Ct-BJ Κωνστάνζα, Βιβλιοθήκη της Επαρχίας CtJ-BMC Κωνστάνζα-Νομός, Βιβλιοθήκη της μονής Κοκόσου CtJ-BMSMT Κωνστάνζα-Νομός, Βιβλιοθήκη της μονής Παναγίας, Τέκιργιολ Cv-AS Κραϊόβα, Αρχεία του Κράτους CvMO-BM Κραϊόβα, Βιβλιοθήκη της Μητρόπολης της Ολτένιας Cv-BST Κραϊόβα, Βιβλιοθήκη της Θεολογικής Σχολής Cv-BTA Κραϊόβα, Βιβλιοθήκη "Teodor Aman Cv-MzO Κραϊόβα, Μουσείο της Ολτένιας DrTS-AS Δρομπέτα Τούρνου-Σεβερίν, Αρχεία του Κράτους DrTS-BICB Δρομπέτα Τούρνου-Σεβερίν, Βιβλιοθήκη "Ι.Κ.Μπιμπέσκου" Gl-BCA Γαλάτζι, Βιβλιοθήκη της Επισκοπής GiJ-BMP Γόρζ-Νομός, Βιβλιοθήκη της μονής Πολοβράγι GjJ-BMT Γόρζ-Νομός, Βιβλιοθήκη της μονής Τισμάνα I-AS Ιάσιο, Αρχεία του Κράτους I-BMG Ιάσιο, Βιβλιοθήκη της μονής Γόλιας I-BMMB Ιάσιο, Βιβλιοθήκη της Μητρόπολης της Μολδαβίας και Μπουκοβίνας I-MzLR Ιάσιο, Μουσείο της Ρουμανικής Λογοτεχνίας I-BCUME Ιάσιο, Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη "Mihai Eminescu I-BUAGE Ιάσιο, Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου της Τέχνης "George Enescu Νεάμτζ - Νομός, Βιβλιοθήκη της μονής Αγάπια NtJ-BMA Νεάμτζ - Νομός, Βιβλιοθήκη της μονής Νεάμτζ NtJ-BMN NtJ-BMS Νεάμτζ -Νομός, Βιβλιοθήκη της μονής Σέκου OtJ-BSSS Όλτ-Νομός, Βιβλιοθήκη της σκήτης Στριχαρέτζ-Σλάτινα PhJ-BMS Πράχοβα - Νομός, Βιβλιοθήκη της μονής Σουζάνα RV1-AS Ράμνικου-Βάλτσεα, Αρχεία του Κράτους RV1-BCMAP Ράμνικου-Βάλτσεα, Βιβλιοθήκη "Αντών Πάνν" RV1-BBSfIB Ράμνικου-Βάλτσεα, Βιβλιοθήκη της εκκλησίας Αγίου Ιωάννη Προδρόμου RV1-BE Ράμνικου-Βάλτσεα, Βιβλιοθήκη της Επισκοπής RV1-MzE Ράμνικου-Βάλτσεα, Μουσείο της Επισκοπής Sb-BAO Σιμπίου, Βιβλιοθήκη της Ορθόδοξης Αρχιεπισκοπής Sb-BFTO Σιμπίου, Θεολογική Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη SvJ-BMD Σουτσεάβα-Νομός, Βιβλιοθήκη της μονής Δραγομίρνα SvJ-BMP Σουτσεάβα-Νομός, Βιβλιοθήκη της μονής Πούτνα SvJ-BMV Σουτσεάβα-Νομός, Βιβλιοθήκη της μονής Βαράτεκ Βάλτσεα-Νομός, Βιβλιοθήκη της μονής Κόζια VlJ-BMC VlJ-BMDL Βάλτσεα - Νομός, Βιβλιοθήκη της μονής "Δίντρ-ουν λέμν" VlJ-BMH Βάλτσεα-Νομός, Βιβλιοθήκη της μονής Χορέζου VlJ-BMS Βάλτσεα-Νομός, Βιβλιοθήκη της μονής Σουρπάτελε

ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΣΥΛΛΟΓΕΣ

B-BCPBC Βουκουρέστι, Συλλογή "Bobulescu, C.
B-BCPBM Βουκουρέστι, Συλλογή "Bálăianu, M.
B-BCPTM Βουκουρέστι, Συλλογή "Moisescu, Titus
Pt-BCPID Πιτέστι, Συλλογή "Dejan, Ion
Cv-BCPBA Κραϊόβα, Συλλογή "Buzerea, Alexie
Cv-BCPII Κραϊόβα, Συλλογή "Iliescu, Ion
Cv-BCPNI Κραϊόβα, Συλλογή "Nijloveanu, Ion

DrTS-BCPCC Δρομπέτα Τούρνου-Σεβερίν, Συλλογή "Civitu, Constantin

CtJ-BCPMMPA Κωνστάντζα-Νομός, Ψαλτικά χειρόγραφα που ανήκουν στην οικογένεια των κωδικογράφων

2. ΚΩΔΙΚΩΝ, 2.2. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ ΑΠΟ ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ

Α-ΒΤS Βιβλιοθήκη της Θεολογικής Σχολής, Αρχάγγελσκ, Ρωσία

Ba-BCPGT Βεσσαραβία, Συλλογή Τ. Ghepetzki

Be-BN Εθνική Βιβλιοθήκη του Βελιγραδίου, Σερβία

Be-MSR Εκκλησιαστικό Σερβικό Μουσείο του Βελιγραδίου, Σερβία

ΕΒΕ Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος, Αθήναι

ΗΜΑ-ΒΜ Βιβλιοθήκη της μονής Χιλανδαρίου, Αγίου Όρους, Ελλάδα Is-ΒΟΡ Βιβλιοθήκη του Ορθοδόξου Πατριαρχείου Ιεροσολύμων

Lm-BM Βιβλιοθήκη της μονής Λειμώνος-Λέσβος, Ελλάδα Lv -BA Βιβλιοθήκη της Ακαδημίας της Λίοβ, Ουκρανία Lz-BU Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη της Λειψίας, Γερμανία

Μ-Βυ Ενωσιακή Βιβλιοθήκη της Μόσχας, Ρωσία

Μ-AS Αρχεία του Κράτους "Παλαιά έγγραφα", Μόσχα, Ρωσία
 Μ-BMSfT Βιβλιοθήκη της μονής Αγίας Τριάδος-Σεργιέβ, Μόσχα, Ρωσία

M-MzU Ενωσιακό Μουσείο της Μόσχας, ΡωσίαM-MzΙ Ιστορικό Μουσείο της Μόσχας, Ρωσία

Ρ-Βυ Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη της Πράγας, Τσεχία

R-BM Βιβλιοθήκη της μονής Ρίλα, Βουλγαρία

S-MzR Εκκλησιαστικού Μουσείου της Σόφιας, Βουλγαρία

S-BN Εθνική Βιβλιοθήκη της Σόφιας, Βουλγαρία

So-BSSÍN
 Βιβλιοθήκη της σκήτης Αγίου Νικολάου, Σορόκα-Βεσσαραβία
 SfP-BA
 Βιβλιοθήκη της Ακαδημίας της Αγίας Πετρούπολης, Ρωσία
 SfP-BPS
 Κρατική Δημόσια Βιβλιοθήκη της Αγίας Πετρούπολης, Ρωσία

W-BN Εθνική Βιβλιοθήκη της Βιέννης, Αυστρία

3. ΛΟΙΠΕΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ-ΣΥΜΒΟΛΑ

αι. αιώνας αριθ. αριθμός βλ. βλέπε εκδ. έκδοσις επιμέλεια επιμ. K. κύριος και άλλα K.Q. και εξής K.E. κεφ. κεφάλαιο K.K. κύριος κύριος κλπ. και λοιπά πατήρ (πατρός) περίοδος περ.

πλ. πλάγιος (για τους ήχους) π.χ. παραδείγματος χάριν

σ. σελίδα σσ. σελίδες

σ.σ. σημείωση συντάκτη στ. στήλη (στήλες)

τ. τόμος

υπ. υποσημείωση

φ. φύλλο φφ. φύλλα χργφ. χειρόγραφο χργφα. χειρόγραφα ψαλμ. ψαλμός, ψαλμοί

p. page

pp. pages

recto (για τα φύλλα των γειρογράφων) r

μεταφορά της ορθογραφίας του χειρογράφου, κατά την αντιγραφή των τίτλων, του κειμένου. (sic!)

verso (για τα φύλλα των γειρογράφων) V

vol volume παραλείψεις

[...] () προσθήκες

RIBATOTPADIA

Α. ΠΗΓΕΣ. ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

ΑΥΣΤΡΙΑ

BIENNH

EONIKH BIBAIOOHKH / W-BN

αι. ΙΗ' (μέσα) 123 αι. ΙΣΤ' (τέλος)

ΒΕΣΣΑΡΑΒΙΑ

ΣΥΛΛΟΓΗ "Τ. ΓΕΠΕΤΖΚΙ" / Ba-BCPGT γωρίς αριθμό αι. ΙΣΤ' (1532)

ΣΟΡΟΚΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΉ ΤΗΣ ΣΚΗΤΉΣ ΑΓ. NIKOΛΑΟΥ / So-BSSfN ΣΥΛΛΟΓΗ "ΚΟΝΛΡΕΑ"

χωρίς αριθμό αι. ΙΖ (μέσα)

ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

ΣΟΦΙΑ

EONIKH BIBAIOOHKH / S-BN

4 (532)

αι ΙΕ'-ΙΣΤ' αι. ΙΕ'-ΙΣΤ'

665 (266)

459 (128) αι. ΙΣΤ' (1559)

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ / S-MR 117

αι. ΙΣΤ' (αρχές)

ΡΙΛΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΡΙΛΑ / R-BM

30 (1, 298) αι. IZ' (1656)

TERMANIA

Leipzig / Λειψία

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ / Lz-BU

αι. ΙΣΤ' (μέσα)

ΣΕΡΒΙΑ

ΒΕΛΙΓΡΑΛΙ

EΘNIKH BIBΛΙΟΘΗΚΗ / Be-BN

173 (1362) αι. ΙΣΤ' (τέλος)

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΣΕΡΒΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ / Be-MSR

151 αι. ΙΣΤ' (τέλος)

$E\Lambda\Lambda A\Delta A*$

ΑΘΗΝΑ

EONIKH BIBAIOOHKH / EBE

2406

αι. ΙΕ' (1453)

* Στο Άγιον Όρος υπάρχουν πάνω από 800 ρουμανικά ψαλτικά χειρόγραφα. Βλ. Μ.Spinei, *Βυζαντινά και μεταβυζαντινά Ρουμανικά μουσικά χειρόγραφα από το Άγιο Όρος, Κατάλογος,* Έργο σε μορφή χειρόγραφο, Αθήνα, 2000.

ΙΣΡΑΗΛ

ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ, ΣΥΛΛΟΓΗ "ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΓΙΟΠΟΛΙΤΗΣ"/ Is-BOP

20 αι. ΙΕ' (τέλος)

OYKPANIA

AIOB

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΑΚΑΛΗΜΙΑΣ

ΣΥΛΛΟΓΗ "ZBIRKA RUKOPISI KOLISN" OJ BIBLIOTEKI NAUKOVOGO" / Lv-BA

235

αι. ΙΗ' (μέσα)

469

αι. IZ' (1661-1673)

ΡΟΣΙΑ

ΜΟΣΧΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΉ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΛΟΣ-ΣΕΡΓΙΕΒ / M-BMSfT

ΣΥΛΛΟΓΗ "ΚΡΙΟΥΚΟΒΙ"

407

αι. ΙΕ' (1437)

323 αι. ΙΣΤ' (μέσα)

ΑΡΧΕΙΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ. "ΠΑΛΑΙΑ ΕΓΓΡΑΦΑ" / Μ-ΑS

ΣΥΛΛΟΓΗ "ΟΜΠΟΧΕΝΣΚΙ" αρ.188

5

αι. ΙΕ' (μέσα)

ΕΝΩΣΙΑΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ / Μ-ΜzU

ΣΥΛΛΟΓΗ "ΜΠΟΛΣΚΟΚΟΒ" αρ.37

160

αι. ΙΣΤ' (τέλος)

ΕΝΩΣΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ / M-BU ΣΥΛΛΟΓΗ "ΡΟΓΟΖΚΟΕ ΚΛΑΔΜΠΙΤΣΕ" αρ.247

31 αι. ΙΣΤ' (τέλος)

67 (249)

αι. ΙΣΤ' (τέλος)

ΣΥΛΛΟΓΗ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ-ΣΕΡΓΙΕΒ αρ.304

323 (836)

αι. ΙΣΤ' (1546)

ΣΥΛΛΟΓΗ "ΡΟΓΟΖΚΟΕ ΚΛΑΔΜΠΙΤΣΕ" αρ.247

918

αι. ΙΣΤ' (τέλος)

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ / Μ-ΜΙ

ΣΥΛΛΟΓΗ "ΟΥΒΑΡΟΒ" αρ.911

χωρίς αριθμό αι. ΙΣΤ' (μέσα)

667 (501, 357) αι. ΙΣΤ' (τέλος)

ΑΓΙΑ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗ

ΚΡΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ / SfP-BPS

ΣΥΛΛΟΓΗ "ΜΠΟΥΣΛΑΕΒ" αρ.560

44

αι. ΙΕ' (μέσα)

75

αι. ΙΣΤ'-ΙΖ'

ΣΥΛΛΟΓΗ "ΤΙΤΟΒ" αρ.775

96

αι. ΙΖ' (μέσα)

ΣΥΛΛΟΓΗ "ΣΟΦΙΑ" αρ.728

117 αι. ΙΣΤ' (μέσα)

ΣΥΛΛΟΓΗ "ΠΟΓΟΔΙΝ" αρ.588

361 αι. ΙΣΤ'-ΙΖ'

BΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ / SfP-BA

ΣΥΛΛΟΓΗ "ΟΣΝΟΒΝΟΕ ΣΟΜΠΡΑΝΙΕ" αρ.31

21.5.5 αι. ΙΣΤ' (μέσα)

24.3.72 αι. ΙΣΤ' (μέσα)

33.17.13αι. ΙΣΤ' (μέσα)

ΣΥΛΛΟΓΗ "ΑΡΧΑΝΓΕΛΣΚ" αρ.1

632

αι. ΙΣΤ' (μέσα)

ΑΡΧΑΝΓΕΛΣΚ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ / Α-BTS

50

αι. ΙΕ'-ΙΣΤ'

POYMANIA *

* Στην Ρουμανία υπάρχουν πάνω από 900 ρουμανικά βυζαντινά χειρόγραφα. Βλ. στο Κεφάλαιο Α' αυτού του έργου. Βλ. και Marcel Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România. 1.Catalog sinoptic [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία. Συνοπτικός Κατάλογος]. Revista B.O.R., έτος 123, αρ. 4-6, 7-9, Βουκουρέστι, 2005. Marcel Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România. 2.Catalog descriptiv. [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία. Κατάλογος]. Σπουδή σε χειρόγραφο, Αθήνα, 2006.

ΤΣΕΧΙΑ

ПРАГА

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ / P-BU

Συλλογή "P.I. Safarik"

5 αι. Ι'

αι. ΙΖ' (1646)

13 αι. IZ' (1661)

277 (6) αι. IZ' (1661)

В. ВОНОНМАТА

1. ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ ΨΑΛΤΙΚΩΝ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ. 1.1. ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΑ

Αναστασίου, Γ. Γρηγορίου Τα δύο μουσικά χειρόγραφα της μονής Γαλατάκη. Παρνασσός ΜΒ', 2000. Και ανάτυπο, Αθήνα, 2000.

Γιαννόπουλος, Στ. Εμμανουήλ Ταμείον χειρογράφων ψαλτικής τέχνης. Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών Επιστημονικαί Πραγματείαι. Σειρά Φιλολογική και Θεολογική, αρ.20. Θεσσαλονίκη, 2005. 128 σσ.

Γκίνης, Δημήτριος Κατάλογοι ελληνικών κωδίκων έν Ελλάδι και Ανατολή. Επετηρίς Εταιρείας Βυζαντινών Σπουδών / ΕΕΒΣ, Αθήναι, 1935.

Μπουμπουλίδου, Φαίδωνος Κ. Κατάλογος Ελληνικών χειρογράφων κωδίκων. Βιβλιοθήκης Σπ. Λοβέρδου. Αθήνα, 1961.

Παπαδόπουλος-Κεραμεύς, Γ. Κατάλογος των έν ταίς βιβλιοθήκαις της Λέσβου ελληνικών χειρογράφων. εν Κωνσταντινουπόλει, Μαυροκορδάτειος Βιβλιοθήκη, 1884.

Στάθης, Θ. Γρηγόριος Τα χειρόγραφα Α'. Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής - "Άγιον Όρος".
Κατάλογος περιγραφικός των χειρογράφων κωδίκων βυζαντινής μουσικής των αποκειμένων εν ταις βιβλιοθήκαις των ιερών μονών και σκητών του Αγίου Όρους. Αθήνα, 1975, Τόμος Α', 723, σσ. + ΧΧΙV.

Στάθης, Θ. Γρηγόριος Τα χειρόγραφα Β'. Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής - "Άγιον Όρος". Κατάλογος περιγραφικός των χειρογράφων κωδίκων βυζαντινής μουσικής των αποκειμένων εν ταις

- βιβλιοθήκαις των ιερών μονών και σκητών του Αγίου Όρους. Αθήνα, 1976, Τόμος Β', 924, σσ. + ΧΧΥ.
- Στάθης, Θ. Γρηγόριος Τα χειρόγραφα Γ΄. Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής "Άγιον Όρος". Κατάλογος περιγραφικός των χειρογράφων κωδίκων βυζαντινής μουσικής των αποκειμένων εν ταις βιβλιοθήκαις των ιερών μονών και σκητών του Αγίου Όρους. Αθήνα, 1993, Τόμος Γ΄, 992 σσ.
- Στάθης, Θ. Γρηγόριος Τα χειρόγραφα Δ΄. Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής "Άγιον Όρος". Κατάλογος περιγραφικός των χειρογράφων κωδίκων βυζαντινής μουσικής των αποκειμένων εν ταις βιβλιοθήκαις των ιερών μονών και σκητών του Αγίου Όρους. Αθήνα, Τόμος Δ΄. [ανέκδοτος / με την ευγενή παραχώρηση του συγγραφέως].
- Στάθης, Θ. Γρηγόριος Το Σινά και τα Σιναϊτικά μουσικά χειρόγραφα. Ίδρυμα Όρους Σινά, Σιναϊτικά Ανάλεκτα, Πρακτικά Συνεδρίου "Το Σινά δια μέσου των αιώνων", Αθήνα, 2002, τόμος Β'.
- Στάθης, Θ. Γρηγόριος Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής της Βενετίας [Ανέκδοτος / με την ευγενή παραχώρηση του συγγραφέως]. Αθήνα, 2007.
- Στάθης, Θ. Γρηγόριος Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής Μετέωρα. Κατάλογος περιγραφικός των χειρογράφων της Ελληνικής ψαλτικής Τέχνης βυζαντινής και μεταβυζαντινής των αποκειμένων εις τας βιβλιοθήκας των ιερών μονών των Μετεώρων. Ίδρυμα Βυζαντινής Μουσικολογίας / Ι.Β.Μ., Αθήνα, 2006, 586 σσ.
- Χαλδαιάκης, Γ. Αχιλλέως Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής Νησιωτική Ελλάς Κατάλογος περιγραφικός των χειρογράφων κωδίκων βυζαντινής μουσικής των αποκειμένων εν ταϊς βιβλιοθήκαις των ιερών μονών, των ιερών ναών, ως και λοιπών συλλόγων της Νησιωτικής Ελλάδος. Ίδρυμα Βυζαντινής Μουσικολογίας / Ι.Β.Μ., Πρόλογος ο Γρ. Θ. Στάθης, Αθήνα, 2005, 475 σσ.
- Χατζηγιακουμής, Κ. Μανόλης Μουσικά χειρόγραφα Τουρκοκρατίας (1453-1832). Αθήνα, 1975, Τόμος Α΄, 503 σσ. + XXV.

1.2. ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ ΨΑΛΤΙΚΩΝ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ. ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΑ

- Alexandrescu, Ozana *Catalogul manuscriselor muzicale de tradiție bizantină din secolul al XVII-lea.* (sic!/din România). [Κατάλογος των μουσικών (...) βυζαντινών χειρογράφων του ΙΖ' αι. (sic!/από την Ρουμανία)]. Editura *Arvin Press*, Βουκουρέστι, 2005, 291 σσ.
- Astruc, Charles *Catalogue des manuscrits grecs*. Troisième partie le supplément grec, tomme III, Nos. 901-1371. Paris, 1960.
- Barbu-Bucur, Sebastian Manuscrisele muzicale românești de la Muntele Athos (Catalog, 1970). [Ρουμανικά ψαλτικά χειρόγραφα από το Άγιο Όρος (Κατάλογος, 1970). Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 2000. 489 σσ.
- Bălaşa, Dumitru *Sase manuscrise psaltice ale lui Anton Pann.* [Έξι ψαλτικά χειρόγραφα του Anton Pann]. Revista *Mitropolia Olteniei*, αρ.1-2, Κραϊόβα, 1955, σ.80.
- Benesevic, V. Catalogus codicum manuscriptorum graecorum qui in monasterio sanctae Catharinai in Monte Sina asservantur. Sankt Petrsbourg, tomus I, 1911. Νέα έκδοση: Hildesheim, 1965.
- Benesevic, V. Catalogus codicum manuscriptorum graecorum qui in monasterio sanctae Catharinai in Monte Sina asservantur. Codices numeris 1224-2150 signati, Sankt Petrsbourg, tomus III-1, 1917. Νέα έκδοση: Hildesheim, 1965.
- Bianu, Ioan Catalogul manuscriptelor românești. Biblioteca Academiei Române. Tom I. [Κατάλογος των Ρουμανικών χειρογράφων. Από την Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας, Βουκουρέστι, Τόμος A']. Editura Academiei Române, Βουκουρέστι, 1907.
- Bianu, Ioan Caracaş, Remus Catalogul manuscriptelor româneşti. Biblioteca Academiei.Române. Tom II. [Κατάλογος των Ρουμανικών χειρογράφων. Από την Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας, Βουκουρέστι, Τόμος Β']. Editura Academiei Române, Βουκουρέστι, 1913.
- Bianu, Ioan Hodoş, N *Bibliografia românească veche, 1508-1830. Tomurile I-IV.* [Παλαιά ρουμανική βιβλιογραφία, 1508-1830. Τόμος Α'-Γ']. Βουκουρέστι, 1903, Τόμος Α'. Τόμος, Β', 1910.
- Bianu, Ioan Hodoş, N Simionescu, Dan *Bibliografia românească veche, 1508-1830. Tomurile III-IV.* [Παλαιά ρουμανική βιβλιογραφία, 1508-1830. Τόμος Γ'-Δ']. Βουκουρέστι, 1912-1916, Τόμος Γ'. Τόμος Δ', 1944.
- Bucescu, Florin Documente importante de muzica bizantină și psaltica în bibliotecile din Iași. [Σημαντικά βυζαντινά και ψαλτικά μουσικά έγγραφα από τις βιβλιοθήκες του Ιασίου]. Revista Centrului de Studii

- Bizantine Acta Musicae Byzantinae, Ιάσιο, αρ.1, Απρίλιο 1999, Τόμος Α', σσ.74-95.
- Camariano, Nestor Catalogul manuscriselor grecești. Biblioteca Academiei României [Κατάλογος των Ελληνικών χειρογράφων. Από την Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας, Βουκουρέστι]. Editura Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului, Imprimeria Națională, Βουκουρέστι, 1940, Τόμος Β', 205 σσ.

Για τον Τόμο Α' βλέπε: C.Litzica, Catalogul manuscriptelor grecești din Biblioteca Academiei României. [Κατάλογος των ελληνικών χειρογράφων από την Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας].

Tipografia Arte Grafice Carol Gbl, Βουκουρέστι, 1909, VI (VIII) + 563 σσ + XV.

- Για τον Τόμο Γ' βλέπε: M.Carataşu, *Catalogul manuscriptelor greceşti din Biblioteca Academiei României.* [Κατάλογος των ελληνικών χειρογράφων από την Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας]. Βουκουρέστι, 2006, 427 σσ.
- Carataşu, Mihai Catalogul manuscriptelor greceşti din Biblioteca Academiei României. [Κατάλογος των ελληνικών χειρογράφων από την Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας]. Βουκουρέστι, 2006, Τόμος Γ', 427 σσ. Για τον Τόμο Α' βλέπε: C.Litzica, Catalogul manuscriptelor greceşti din Biblioteca Academiei României. [Κατάλογος των ελληνικών χειρογράφων από την Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας]. Τipografia Arte Grafice Carol Göbl, Βουκουρέστι, 1909, VI (VIII) + 563 σσ + ΧV. Για τον Τόμο Β' βλέπε: N.Camariano, Catalogul manuscriselor greceşti. / Biblioteca Academiei României. [Κατάλογος των Ελληνικών χειρογράφων / Από την Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας, Βουκουρέστι]. Editura Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului, Imprimeria Națională, Βουκουρέστι, 1940, 205 σσ.
- Cândea, Virgil Mărturii românești peste hotare. Mică Enciclopedie. [Ρουμανικές μαρτυρίες εκτός των συνόρων. Μικρή Εγκυκλοπαίδεια], Βουκουρέστι, Τόμος Α', 1991, 602 σσ + ΧΧΧΙΙ. Βουκουρέστι, Τόμος Β', 1998, 413 σσ + ΧVΙ.
- Constantinescu-Iași, Petre Manuscrisele de la mănăstirea Noul-Neamt (Basarabia). [Χειρόγραφα από την μονή Νόουλ Νεάμτζ]. Revista Viata Basarabiei, έτος 2, αρ.2, Κισινάου, 1933, σσ.107-111.
- Constantinescu, R. Manuscrise de origine românească din colecții străine. Repertoriu. [Χειρόγραφα ρουμανικής προέλευσης σε ξένες ιδιωτικές συλλογές. Κατάλογος]. Βουκουρέστι, 1986.
- Gastoué, A, Introduction à la paléographie musicale byzantine. Catalogue des manuscrits de musique byzantine de la Bibliothèque Nationale de Paris et des bibliothèques publique de France. Paris, 1907.
- Gerzmanus, Eugenius Manuscripta graeca musica petropolitana. Catalogus. Tomus I. Bibliotheca Publica rossicae, Sankt Petersburg, 1996. Tomus II. Bibliotheca Publica rossicae Academiae
- Scientiarum. Archivus Academiae Scientiarum. Bibliotheca Universitatis Hermitage. Sankt Petersburg, 1999.
- Hunger, H. Catalog Suplimentum graecum. Wien, 1957.
- Iatzimirski, Alexandr I. Описи стариних славянских и руский рукописеть соъраня П. И. Щукина / Opisi starinih slavianskih i ruskih rukopiseli sobrania P.I.Şciukina.[Κατάλογος των παλαιών σλαβικών και ρωσικών χειρογράφων από την Συλλογή П. І. Στσιούτκιν] Μόσχα, 1896-1897, Τόμος Α', Β'. Απόσπασμα, Utreniia Zapiski. [Τυπικά]. Importatorskogo Moskovskogo Universiteta, Istoria, έτος 24, Μόσχα, 1899.
- Ivan, Ioan Manuscrisele de muzică psaltică de la Mănăstirea Neamt. [Τα χειρόγραφα ψαλτικής μουσικής από την μονή Νεάμτζ]. Revista Mitropolia Moldovei și Sucevei, έτος 36, αρ.9-12, Ιάσιο, 1960.
- Jakovljevnic, Andrija Inventarul manuscriselor muzicale românești de la mănăstirea Sfântul Pavel, Muntele Arhos. [Κατάλογος των ρουμανικών ψαλτικών χειρογράφων από την μονή Αγίου Παύλου, Αγίου Όρους]. Revista Studii și Cercetări de Istoria Artei, seria Teatru, Muzică, Cinematografie, Βουκουρέστι, 1982, Τόμος 29, σσ.35-41..
- Jakovljevnic, Andrija Catalogue of byzantine chant manuscript in the monastic and episcopal libraries of Cyprus. Nicosia, 1990.
- Lambros, Spiridonos Catalog of the Greek Manuscripts on Mount Athos. Cambridge, 1900.
- Lapedatu, Alexandru *Manuscrisele de la Bisericani şi Râşca*. [Τα χειρόγραφα από Μπισερικάνι και Ράσκα]. Βουκουρέστι, 1906.
- Litzica, Constantin Catalogul manuscriptelor grecești din Biblioteca Academiei României. [Κατάλογος των

ελληνικών χειρογράφων από την Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας]. Tipografia *Arte Grafice Carol Göbl*, Βουκουρέστι, 1909, Τόμος Α' - VI (VIII) + 563 σσ + XV.

Για τον Β' Τόμο βλέπε: N.Camariano, Catalogul manuscriselor grecești. / Biblioteca Academiei României. [Κατάλογος των Ελληνικών χειρογράφων / Από την Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας]. Editura Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului, Imprimeria Națională, Βουκουρέστι, 1940, τόμος Β', 205 σσ.

Για τον Τόμο Γ΄ βλέπε: M.Carataşu, *Catalogul manuscriptelor greceşti din Biblioteca Academiei României.* [Κατάλογος των ελληνικών χειρογράφων από την Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας]. Βουκουρέστι, 2006, 427 σσ.

- Migne, J. P. Patrologiae cursus completus. Series graeca, 1-161. Paris, 1857-1866.
- Mihail, Paul Manuscrise românești în Biblioteca Mitropoliei Moldovei. [Ρουμανικά χειρόγραφα της Βιβλιοθήκης της Μητρόπολης της Μολδαβίας]. Revista Glasul Bisericii, αρ.9-10, Βουκουρέστι, 1976, σσ.142-144.
- Mioni, Elpidius Bibliothecae divi Marci Venetiarum. Codices graeci manuscripti. Roma, 1967, vol. 1, Pars Prior.
- Mioni, Elpidius Bibliothecae divi Marci Venetiarum. Codices graeci manuscripti. Roma, 1972, vol. 1, Pars Altera.
- Mioni, Elpidius Bibliothecae divi Marci Venetiarum. Codices graeci manuscripti. Roma, 1960, vol. 2.
- Mioni, Elpidius Bibliothecae divi Marci Venetiarum. Codices graeci manuscripti. Roma, 1973, vol. 3.
- Moldoveanu, Nicu Catalogul manuscriselor psaltice, 1970. [Κατάλογος των ψαλτικών χειρογράφων, 1970]. Δακτυλογραφημένη σπουδή, Βουκουρέστι, 1970.
- Munteanu, Marin *Manuscrise și tipărituri muzicale din Biblioteca Centrului Episcopal Galați.* [Χειρόγραφα και μουσικά βιβλία στη Βιβλιοθήκη της Επισκοπής του Γαλατσίου]. Τεză de licență / διπλωματική διατριβή, Βουκουρέστι, 1988.
- Naumann, A.G.R. Catalogus Librorum Manuscriptorum qui in Bibliotheca Senatoria Civitatis Lipsiensis asservantur. Edidit Aemilianus Guilelmus Robertus Naumann ... Codices Orientalium Linguarum descripserunt Henricus Orthobius Fleischer ... et Franciscus Delitzsch ..., Grimae sumptus fecit Julius Mauritius Gebhard MDCC CXXXVIII, "Codices Slavonici cum Hungaricoet Ilyrico", VII. Leipzig, 1838, σ.313.
- Palaghiu, Veniamin ieromonah *Manuscrise și tipărituri de muzică bisericească de la mănăstirea Agapia.* [Χειρόγραφα και έντυπα ψαλτικής μουσικής από την μονή Αγάπια]. Διπλωματική διατριβή, Βουκουρέστι, 1975.
- Panaitescu, P.P. *Manuscrisele slavone din Biblioteca Academiei Române* (Catalog). [Τα σλαβονικά χειρόγραφα από την Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας (Κατάλογος)]. Βουκουρέστι, 1959, Τόμος Α'.
- Petrescu-Visarion, Ioan D. (le père) Manuscrise psaltice grecești din veacul al XVIII-lea. [Ελληνικά ψαλτικά χειρόγραφα τον ΙΗ' αι.]. Revista Biserica Ortodoxă Română, έτος 52, αρ.3-4, σσ.180-188. Βουκουρέστι, 1934.
- Richard, Marcel Répertoire des bibliothèque et des catalogues de manuscrits grecs. Paris, 1958. Supplément I (1958-1963), Paris, 1964. Troisième édition entierement refondue par Jean-Marie Olivier, Brepols-Turnhot, 1995.
- Schartau, Bjarne *Manuscripts of byzantine music in Denmark*. Cahiers de l'Institut du Moyen-Age grec et latin / CIMAGL αρ.48, Copenhague 1984, σσ. 15-104.
- Schartau, Bjarne Codices graeci haunienses. Ein deskriptiver katalog des grichischen handschriftenbestandes der Königlichen Bibliotek Kopenhagen. Copenhague 1994.
- Spinei, Marcel Catalogul manuscriselor muzicale bizantine și de tradiție bizantină românești de la Mănăstirea Sfantul Pavel, Muntele Athos. 1. Catalog sinoptic 2. Catalog descriptiv. [Βυζαντινά και μεταβυζαντινά Ρουμανικά μουσικά χειρόγραφα από τη μονή Αγίου Παύλου, Άγιο Όρος, Κατάλογος]. Έργο σε μορφή χειρογράφου, Αθήνα, 1998.
- Spinei, Marcel 23 de manuscrise muzicale psaltice descoperite la Biblioteca Națională a României, secția Colecții. [Εύρεση 23 χειρογράφων ψαλτικής μουσικής στην Εθνική Βιβλιοθήκη της Ρουμανίας, Τμήμα Συλλογών]. Revista Biserica Ortodoxă Română, έτος 118, αρ.4-6, Βουκουρέστι, 2000, σσ.290-295.
- Spinei, Marcel Manuscrise muzicale bizantine și de tradiție bizantină românești de la Muntele Athos. 1. Catalog sinoptic 2. Catalog descriptiv. [Βυζαντινά και μεταβυζαντινά Ρουμανικά μουσικά χειρόγραφα από το Άγιο Όρος. Κατάλογος]. Έργο σε μορφή χειρόγραφο, Αθήνα, 2000.

- Spinei, Marcel 10 manuscrits helleno-roumaine du Moien Age, de monastère Leimonos, Lesbos. Έργο σε μορφή χειρόγραφο, Αθήνα, 2001.
- Spinei, Marcel 22 de manuscrise muzicale psaltice descoperite în Dobrogea. [Εύρεση 22 χειρογράφων ψαλτικής μουσικής στη Δοβρουτσά]. Revista Biserica Ortodoxă Română, έτος 121, αρ. 1-6, Βουκουρέστι, 2003, σσ.537-542.
- Spinei, Marcel 32 de manuscrise muzicale psaltice inedite de la Biblioteca Mănăstirii Stavropoleos din București. [Εύρεση 32 χειρογράφων ψαλτικής μουσικής στη μονή Σταυρουπόλεως, Βουκουρέστι]. Revista Biserica Ortodoxă Română, έτος 122, αρ. 5-8, Βουκουρέστι, 2004, σσ.358-371.
- Spinei, Marcel Manuscrise muzicale psaltice în scriere ecfonetică, existente în bibliotecile din România. [Ψαλτικά μουσικά χειρόγραφα στην εκφωνητική γραφή, από τις βιβλιοθήκες της Ρουμανίας.]. Revista Muzica Βουκουρέστι, 2010.
- Spinei, Marcel Manuscrise muzicale bizantine din România. 1. Catalog sinoptic. 2. Catalog descriptiv. [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία. Κατάλογος]. Revista Biserica Ortodoxă Română, έτος 123, αρ. 4-6, 7-9, Βουκουρέστι, 2005.
- Stefănescu, Mihai / Melchisedec episcopul Catalogul de cărți sârbești și rusești, manuscrise vechi ce se află în Biblioteca Sfintei Mănăstiri a Neamțului, precum și însemnările istorice ce se găsesc în ele. [Κατάλογος με σερβικά και ρωσικά βιβλία, παλαιά χειρόγραφα από την μονή Νεάμτζ και τα ιστορικά σημειώματά τους]. Revista de Istorie, Arheologie, Filologie, έτος 2, αρ.3, Βουκουρέστι, 1884.
- Ştrempel, Gabriel Catalogul manuscriselor româneşti / Biblioteca Academiei Române. [Κατάλογος Ρουμανικών χειρογράφων / Από την Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας]. Editura Ştiinţifică, Βουκουρέστι, 1978, Τόμος 1. Τόμος 2, 1983. Τόμος 3, 1987. Τόμος 4, 1992.
- Tillyard, H. I. W. Some byzantine musical manuscripts at Cambridge. The Annual of the British School of Athens, XXIII, Athens, 1918-1919, σσ.194-205.
- Tillyard, H. I. W. Handbook of the Middle byzantine Notation. Monumenta Musicae Byzantinae, Subsidia, I, fasc. I, Copenhagen, 1935. Second edition 1970.
- Vasile, M. Manuscrise muzicale psaltice în notație chrisantică din Arhivele Statului Iași și Arhivele Statului Botoșani. [Χειρόγραφα ψαλτικής μουσικής σε Χρυσανθική γραφή των Αρχείων του Κράτους στο Ιάσιο και στο Μποτοσάνι]. Διπλωματική διατριβή, Βουκουρέστι, 1972.
- Vasile, Vasile Manuscrise muzicale românești de la Muntele Athos. [Ρουμανικά ψαλτικά χειρόγραφα από το Αγιο Όρος]. Διακτυλογραφημένη σπουδή, Βουκουρέστι, 2000.
- Vasile, Vasile Catalogul manuscriselor de la Mănăstirea Neamṭ. [Κατάλογος των ψαλτικών ειρογράφων από την μονή Νεάμτζ]. Έργο σε χειρόγραφο, Βουκουρέστι, 2004.
- Wilson, N. Stefanovic, D. I. Manuscripts of byzantine chant in Oxford. Oxford, London, 1963.

2. ΜΟΥΣΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ. 2.1. ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΑ

Θεόδωρος Φωκαέως Ταμείον Ανθολογίας. Εν Κωνσταντινούπολει, 1889. Μελέτιος Συκιώτης Θεία Λειτουργία. Καρυαί, Άγιον Όρος, 1990.

Φυλανθίδης, Πέτρος Δοξαστικά - Η Αθωνιάς. Τόμος Α' - Τα κατ' ήχον οκτώ δογματικά θεοτόκια μετά και των δόξα και νύν τα ένδεκα εωθινά Προστιθεμένου και του εναρμονίου << Ιδού σκοτία και πρωί >>. Τα Δοξαστικά του όλου ενιαυτού μετά των εκλεκτοτέρων Ιδιομέλων. Τόμος Β' - Άπαντα τα Δοξαστικά και ιδιόμελα του Τριωδίου και Πεντηκοσταρίου. Εν Κωνσταντινουπόλει, τόμος Α' - 1906, τόμος Β' - 1907.

** Ταμείον Ανθολογίας (1824). Ταμείον Ανθολογίας, περιέχον άπασαν την εκκλησιαστικήν ενιαύσιον ακολουθίαν εσπερινού, όρθρου, λειτουργίας, Μεγάλης Τεσσαρακοστής και της λαμπροφόρου Αναστάσεως, μετά τινων καλλοφωνικών ειρμών εν τω τέλει, κατ' εκλογήν των εμμελεστέρων και ευφραδεστέρων μουσικών μαθημάτων των ενδοξοτέρων διδασκάλων παλαιών τε και νέων, εξηγηθείσαν εις την νέαν της μουσικής μέθοδον και μετά πάσης επιμελείας διορθωθείσαν ήδη εσχάτων παρά του εφευρέτου της ρυθμίσεις μεθόδου διδασκάλου Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος της του Χριστού Μεγάλης Εκκλησίας, επιστασία δε του ιδίου νυν πρώτον εκδοθείσαν εις τύπον, αναλώμασι του Ισαάκ δε Κάστρο, τόμος πρώτος, Εν Κωνσταντινουπόλει, εκ της τυπογραφίας

Κάστρου εις Γαλατάν, ριωκδ' / 1824.

- * * * Ανθολογία Πέτρου Εφεσίου (1830). Τόμος δεύτερος της Ανθολογίας, περιέχων άπασαν την ιεράν ακολουθίαν του όρθρου, επεξηγηθείς εις το αναλυτικώτερον και ήδη πρώτον χαρτογραφείς παρά Πέτρου Μανουήλ του εκ Κουσάτασι της Εφέσου, εν Βουκουρεστίω, παρά τω εφευρέτη της χαρτογραφίας Πέτρω, αωλ' (Πέτρου Μανουήλ Εφεσίου), / Ανθολογία Ακολουθία του όρθρου. Έκδοση Ελληνικής Βυζαντινής Χορωδίας [...], Αθήνα, 1997.
- * * * Ταμείον Ανθολογίας (1834). Ταμείον Ανθολογίας, περιέχον άπασαν την εκκλησιαστικήν ενιαύσιον ακολουθίαν εσπερινού, όρθρου, λειτουργίας, Μεγάλης Τεσσαρακοστής και της λαμπροφόρου Αναστάσεως, μετά τινων καλλοφωνικών ειρμών εν τω τέλει, κατ' εκλογήν των εμμελεστέρων και ευφραδεστέρων μουσικών μαθημάτων των ενδοξοτέρων διδασκάλων παλαιών τε και νέων, εξηγηθείσαν εις την νέαν της μουσικής μέθοδον και μετά πάσης επιμελείας διορθωθείσαν παρά του εφευρετού της ρηθμείσεις μεθόδου διδασκάλου Γρηγορίου Πρωτοψάλτου της Χριστού Μεγάλης Εκκλησίας, νυν δεύτερον εκδοθείσαν εις τύπον μετά προσθήκης πολλών ετέρων, εκτός των Ανοιξανταρίων, παρά Θεοδώρου παπά Παράσχου Φωκ[α]έως, επιστασία του αυτού, αναλώμασι δε του ιδίου και των φιλομούσων συνδρομητών, τόμος πρώτος, Εν Κωνσταντινουπόλει, εκ της τυπογραφίας Κάστρου εις Γαλατάν, ριωλδ': 1834.
- * * Ταμείον Ανθολογίας (1837). Ταμείον Ανθολογίας, περιέχον άπασαν την εκκλησιαστικήν ενιαύσιον ακολουθίαν εσπερινού, όρθρου, λειτουργίας, Μεγάλης Τεσσαρακοστής και της λαμπροφόρου Αναστάσεως, μετά τινων καλλοφωνικών ειρμών εν τω τέλει, κατ' εκλογήν των εμμελεστέρων και ευφραδεστέρων μουσικών μαθημάτων των ενδοξοτέρων διδασκάλων παλαιών τε και νέων, εξηγηθείσαν εις την νέαν της μουσικής μέθοδον και μετά πάσης επιμελείας διορθωθείσαν παρά του εφευρέτου της ρυθμίσεις μεθόδου διδασκάλου Γρηγορίου Πρωτοψάλτου της Χριστού Μεγάλης Εκκλησίας, νυν τρίτον εκδοθείσαν εις τύπον μετά προσθήκης πολλών ετέρων παρά Θεοδώρου παπά Παράσχου Φωκ[α]έως, επιστασία του αυτού, αναλώμασι δε του ιδίου και των φιλομούσων συνδρομητών, τόμος πρώτος, Εν Κωνσταντινουπόλει, εκ της τυπογραφίας Κάστρου εις Γαλατάν, ριωλζ' / 1837.
- * * * Ταμείον Ανθολογίας (1838). Ταμείον Ανθολογίας, περιέχον άπασαν την εκκλησιαστικήν ενιαύσιον ακολουθίαν εσπερινού, όρθρου, λειτουργίας, Μεγάλης Τεσσαρακοστής και της λαμπροφόρου Αναστάσεως, μετά τινων καλλοφωνικών ειρμών εν τω τέλει, εκδοθείσαν εις τύπον παρά Ιωάννου λαμπαδαρίου και Στεφάνου Α' δομεστίκου της του Χριστού Μεγάλης Εκκλησίας, Εν Κωνσταντινουπόλει, εκ της τυπογραφίας των αδελφών Ιγνατιαδών, αωλη' / 1838.
- * * * Ταμείον Ανθολογίας (1845). Ταμείον Ανθολογίας, περιέχον άπασαν την εκκλησιαστικήν ενιαύσιον ακολουθίαν εσπερινού, όρθρου, λειτουργίας, Μεγάλης Τεσσαρακοστής και της λαμπροφόρου Αναστάσεως, μετά τινων καλλοφωνικών ειρμών εν τω τέλει, τα μεν επιδιορθωθέντα τα δε μελοποιηθέντα και τονισθέντα παρά Κωνσταντίνου Πρωτοψάλτου της του Χριστού Μεγάλης Εκκλησίας, κατά παράδοσιν δε αυτού απαραλλάκτων εξηγηθέντα κατά την νέαν της μουσικής μέθοδον παρά Α' δομεστίκου Στεφάνου, νυν το πρώτον εκδοθέντα εις τύπους, τόμος πρώτος, Εν Κωνσταντινουπόλει, εκ της του Γένους πατριαρχικής τυπογραφίας, 1845.
- * * * Ανθολογία (1846). Ανθολογία πάσης της ενιαυσίου εκκλησιαστικής ακολουθίας, εσπερινού, όρθρου τε και λειτουργίας, της τε Μεγάλης Τεσσαρακοστής και του Πάσχα, μελισθείσα παρά διαφόρων παλαιών τε και νέων κατ' εκλογήν των εμμελεστέρων και γλαφυροτέρων, νυν το πρώτον εκδοθείσα εις τον τύπον δι'ερυθρών σημείων παρά των εν Φιλιππουπόλει Παύλου Κούρτοβιτς Τσαλόγλου και Γεωργίου Π. Κωνσταντίνου μ[ου]σικοδιδασκάλου της τριαδικής σχολής, επιστασία μεν και επιδιορθώσει του Ιωάννου λαμπαδαρίου της του Χριστού Μεγάλης Εκκλησίας, αναλώμασι δε ιδίοις των εκδοτών, Εν Κωνσταντινουπόλει, 1846, εκ της τυπογραφίας Θαδδαίου Διβιτζιάν.
- * * Μελίφωνος Τερψινόη (1847). Μελίφωνος Τερψινόη, ητοι Ανθολογία των μελωδικωτέρων εκκλησιαστικών ασμάτων των ακολουθιών εσπερινού, όρθρου, λειτουργίας, Μεγάλης Τεσσαρακοστής, Πάσχα, κ.λ.π., και ειρμών τινων καλλοφωνικών εν τω τέλει, μελοποιηθέντων όλων τούτων, κατά διαφόρους καιρούς, υπό διαφόρων παλαιοτέρων μουσικοδιδασκάλων, μεταποιηθέντων δε τανύν εκ του της Κωνσταντινουπόλεως εις το λέσβιον καλούμενον σύστημα της μουσικής παρά του ιδίου εφευρέτου αυτού κ.κ. Γεωργίου του Λεσβίου και ήδη το πρώτον εκδοθέντων, επιμέλεια και δαπάνη του Σεβασμιωτάτου Προέδρου της Ιεράς Συνόδου της Ελλάδος αγίου Ευβοίας κ.κ. Νεοφύτου και του φιλομούσου κκ. Σταυράκη 'Α. Αναγνώστου του Λεσβίου, εις τόμος δύο, τόμος πρώτος, Εν Αθήναις,

- εκ του τυπογραφείου Θ. Β. Χ. Παναγιώτου, 1847.
- * * * Πανδέκτης 2 (1851). Πανδέκτης της ιεράς εκκλησιαστικής υμνωδίας του όλου ενιαυτού εκδοθείσα υπό Ιωάννου λαμπαδαρίου και Στεφάνου Α' δομεστίκου της του Χριστού Μεγάλης Εκκλησίας, τόμος 2, περιέχων τα μαθήματα του όρθρου, Εν Κωνσταντινουπόλει, εκ του πατριαρχικού τυπογραφείου, ριωνα' / (1851).
- * * * Εγκυκλοπαιδεία εκκλησιαστικής μουσικής (1863). Εγκυκλοπαιδεία της εκκλησιαστικής μουσικής, ήτοι απάνθισμα Ανθολογίας, περιέχον περιέχον άπασαν την εκκλησιαστικήν ενιαύσιον ακολουθίαν εσπερινού, όρθρου, λειτουργίας, Μεγάλης Τεσσαρακοστής και της λαμπροφόρου Αναστάσεως, έτι δε και καλλοφωνικούς ειρμούς εν τω τέλει, μετά πλείστης επιμελείας επιδιορθωθεϊσα, εκδίδοται παρά Στεφάνου λαμπαδαρίου της του Χριστού Μεγάλη Εκκλησίας, μέρος Β' και Γ', Εν Κωνσταντινουπόλει, εκ του πατριαρχικού τυπογραφείου, 1863.
- * * Ταμείον Ανθολογίας (1864). Νέον Ταμείον μουσικής Ανθολογίας, περιέχον άπασαν την ενιαύσιον ακολουθίαν εσπερινού, όρθρου και λειτουργίας, τη προσθήκη αρίστων τινών ανεκδότων εισέτι μαθημάτων των αειμνήστων διδασκάλων Μανουήλ και Γρηγορίου των Πρωτοψαλτών και Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος, εκδίδεται ήδη το πρώτον μετά πολλών νεωστί μελοποιηθέντων μαθημάτων υπό Νικολάου Πρωτοψάλτου Σμύρνης, συνδρομή φιλοτίμω του εκ Σπάρτης της Πισιδίας, φιλομούσου Χαραλάμπους Ί. Φωτιάδου, τόμος Β', Εν Σμύρνη, εκ του τυπογραφείου Νικολάου Πρωτοψάλτου, 1864.
- * * * Ταμείον Ανθολογίας (1864). Ταμείον Ανθολογίας, περιέχον περιέχον άπασαν την εκκλησιαστικήν ενιαύσιον ακολουθίαν εσπερινού, όρθρου, λειτουργίας, Μεγάλης Τεσσαρακοστής και της λαμπροφόρου Αναστάσεως, μετά τινων καλλοφωνικών ειρμών εν τω τέλει, εκδοθέν το τέταρτον εγκρίσει και άδεια της του Χριστού Μεγάλης Εκκλησίας, παρά Θεοδώρου Φωκαέως, νυν δε μετατυπούνται το έκτον απαραλλάκτως μετά τινων προσθηκών υπό Μηνά Δομενίκου, δαπάνη Γεωργίου Σεϊτανίδου, τόμος δεύτερος, Εν Κωνσταντινουπόλει, εκ του τυπογραφείου <<Τα ημερήσια Νέα>>, βιβλιοπωλείον Γεωργίου Σεϊτανίδου, έξωθεν της πύλης του Ζουντάν Καπουσού αριθ. 291, 1869.
- * * * Ταμείον Ανθολογίας (1979). Εκδόσεις Βασ. Ρηγοπούλου, Θεσσαλονίκη, 1979.
- * * * Μουσικός Πανδέκτης 2 (1982). Μουσικός Πανδέκτης, ήτοι πλήρης συλλογή των εκλεκτοτέρων μουσικών μαθημάτων, των εν ταις πρωιναίς και εσπεριναίς ακολουθίας της Εκκλησίας ψαλλομένων (πλήν όσων περιέχει το Αναστασιματάριον), μετά πολλής επιμελείας καταρτισθείσα, προς χρήσιν των ιεράν υμνωδίαν εν τω ναώ ασκούντων και παντός φιλομούσου, τόμος δεύτερος, όρθος, Αθήναι, 1982.
- * * * Η Μεγάλη εβδομάδας. Εκδόσεις Α.Δ.Ε.Ε., Αθήνα, 1992.
- * * Μέγας ιερός Συνέκδημος. Εκδόσεις Φώς ΧΕΕΝ. Αθήνα, 2004.
- * * Ψαλτήριον. Εκδόσεις Αδελφότητος Θεολόγων "Ο Σωτήρ". Αθήνα, 2004.

2. ΜΟΥΣΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ. 2.2. ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΑ

- Bugariu, Terenţiu Sentinela cântărilor bisericești române. [Η φρουρά της Ρωμανικής εκκλησιαστικής μουσικής]. Προσαρμογή στην ευρωπαϊκή γραφή και επιμέλεια από τον Τερέντζιου Μπουγάριου. Τιμισοάρα, 1908.
- Cherebețiu, Celestin Cele opt versuri bisericești. Vecernie. În felul cum se cântă la Blaj. [Οκτάηχο της Εκκλησίας. Εσπερινός Όπως ψέλνεται στο Μπλάζ]. Προσαρμογή στην ευρωπαϊκή γραφή και επιμέλεια από τον Τσελεστίν Κερεμπετσίου. Κλούζ, 1935.
- Ciureanu-Bodești, V. Gramatica. Anastasimatarul, Catavasierul, Cântările Sfintei Liturghii. [Προπαίδεια. Αναστασιματάριον, Καταβασίες, Ακολουθία της Λειτουργίας]. Κισινάου, 1924.
- Cunțan, Dimitrie Cântările bisericești după melodiile celor opt glasuri ale Sfintei Biserici Ortodoxe, culese, puse pe note și aranjate de ... [Ψαλτικοί Ύμνοι σε Οκτάηχο της Αγίας Ορθόδοξης Εκκλησίας (...)]. Προσαρμογή στην ευρωπαϊκή γραφή και επιμέλεια από τον Δημήτριε Κουντσάν. Wien, 1890. Σιμπίου, Β' έκδοση, 1925. Γ' έκδοση, 1943.
- Cunțan, Dimitrie Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur pentru 2 voci egale "după modelul celor opt glasuri".
 [Ακολουθία της Λειτουργίας του Ιωάννου Χρυσοστόμου σε οκτώ ήχους, για δύο φωνές]. Σιμπίου, 1903.
- Cunţan, Dimitrie Cântări funebre pentru cor bărbătesc. [Νεκρώσιμη Ακολουθία, για χορωδία ανδρών]. Σιμπίου,

- Cunțan, Dimitrie Cântări religioase la Cununii, Hirotonisiri și Stințirea bisericilor, pentru cor bărbătesc. [Εκκλησιαστική μουσική στους: Γάμους, Χειροτονίες και Αγιασμοί εκκλησιών, για χορωδία ανδρών]. Σιμπίου, 1906.
- Cunțan, Dimitrie Cântările bisericești după melodiile celor opt glasuri ale Sfintei Biserici Ortodoxe, culese, puse pe note și aranjate de .../ fragm. [Ψαλτικοί Ύμνοι σε Οκτάηχο της Αγίας Ορθόδοξης Εκκλησίας (...)]. Revista Candela, αρ.1, Σιμπίου, 1911, σσ.63-64.
- Demetrescu, Oprea Prescurtare din cele opt moduri eclesiastice. Partea I. [Σύντομον Οκτάηχο. Μέρος Α΄.]. Γραμμένο σε ευρωπαϊκή μουσική γραφή, Ράμνικου Βάλτσεα, 1869.
- Filanthidis, Petros G. Doxastatarion. [Δοξαστικόν]. Επιμέλεια από τον Μαρσέλ Σπινέϊ. Editura Evanghelismos, Schitul Sfântul Dimitrie-Lacu, Muntele Athos / Βουκουρέστι, 2006. Τόμος Α΄. Βουκουρέστι, 2008. Τόμος Β΄.
- Filothei sin / γιό του Aga Jipa Antologhion (Bucuresti, 1713) / Psaltichie rumănească: Catavasier I, Anastasimatar II, Stihirar III, Stihirar-Penticostar IV. Ms. ro B-BAR 61. Traducere din limba elină de Filothei Jipa. [Ανθολόγιον (Βουκουρέστι, 1713). / Ρουμανικόν Ψαλτήριον: Καταβασίες, Αναστασιματάριον, Στιχηράριον Χργφ. ro B-BAR 61. Μετάφραση από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσακαι επιμέλεια από τον Φιλοθέϊ Ζίπα.]. Τυπωμένο στο Ταργόβιστε, 1714-1715. Νέα έκδοση, με την επιμέλεια του S.Barbu-Bucur.

Catavasier. [Καταβασίες]. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1981, Τόμος Α'.

Anastasimatar. [Αναστασιματάριον]. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1984, Τόμος Β'.

Stihirar. [Στιχηράριον]. Βουκουρέστι, 1981, Τόμος Γ'. Stihirar.

[Στιχηράριον]. Βουκουρέστι, 1992, Τόμος Δ'.

- Fotino, Dionisie Serdarul Anastasimatar. Noul Anastasimatar tradus și compus după sistema cea veche a Serdarului Dionisie Fotino (...). Traducere în limba română și îngrijirea ediției de Anton Pann. [Νέο Αναστασιματάριον, που έχει μεταφρασθή και συντεθή από το παλαιό σύστημα από τον Διονύσιο Φωτινό (...). Μετάφραση από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα και επιμέλεια από τον Anton Pann]. Βουκουρέστι, 1853.
- Fotino, Dionisie Serdarul Doxastar. Noul Doxastar prefăcut în românește după metodul vechiu al Serdarului Dionisie Fotino și dat la lumină pe acest metod nou (...). Traducere în limba română și îngrijirea ediției de Anton Pann. [Νέο Δοξαστικόν, του Διονυσίου Φωτεινού (...)]. Μετάφραση από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα και επιμέλεια από τον Anton Pann. Βουκουρέστι, 1841, Τόμος Α'-Β'. Β' έκδοση, 1853. Τόμος Γ'. 1853.
- Hrisantos, Grigorie, Hourmouzios Gramatica muzicii bizantine. Traducere / adaptare din elină în limba română de Macarie Ieromonahul. [Θεωρητικόν (...) / Προπαίδεια]. Μετάφραση από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα και επιμέλεια από τον Ιερομόναχο Macarie. Wien, 1823. Re-editat, Theoritikon. Opere, I, νέα επιμέλεια Titus Moisescu. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1976.
- Hrysanthos, Grigoriou, Hourmouziou Gramatica muzicii bizantine / Theoreticonul sau privire cuprinzătoare a meștesugului musichiei bisericești după așezământul sistimii cei nouă. Acum a doua oară tipărit ... după originalul Ieromonahului Macarie, cu scările modificate de D. Sluger Dimitrie Suceveanu, Proto-Psaltul Sfintei Mitropolii Iași, în Tipografia Sfintei Mitropolii, 1848. [Θεωρητικόν (...)/ Προπαίδεια]. Επιμέλεια από τον Dimitrie Suceveanu. Tipografia Sfintei Mitropolii, Ιάσιο, 1848.
- Hrisantos, Grigorie, Hourmouzios Gramatica muzicii bizantine / Tratactu teoreticu-practicu de musică eclesiastică greco-orientală. București, mai 1881. Ms. B-BAR ro. 4819. [Θεωρητικόν (...) / Προπαίδεια / Εγχειρίδιον θεωρητικόν και πρακτικόν για την ψαλτική εκκλησιαστική Ελληνο ανατολική μουσική. Βουκουρέστι, Μάϊο, 1881. Χργφ. B-BAR ro. 4819], Επιμέλεια από τον George Ucenescu. Βουκουρέστι, Α' έκδοση, 1908. Β' έκδοση, 1911.
- Hrisantos, Grigorie, Hourmouzios Gramatica muzicii bizantine. (După Macarie Ieromonahul, Anton Pann, Dimitrie Suceveanu). [Θεωρητικόν (...) / Προπαίδεια / Ψαλτική βυζαντινή μουσική (από τους Ιερομονάχους Macarie, Anton Pann, Dimitrie Suceveanu.Επιμέλεια από τον Dimitrie, C.Popescu. Ράμνικου-Βάλτσεα,

- Iordănescu Athanasie Buchet de muzică (psaltichii). [Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους]. Tiparul Cărților Bisericești, Βουκουρέστι, 1934.
- Lipovan, Anastasie Colectie de cântări bisericești. [Συλλογή ψαλτικής μουσικής]. Επιμέλεια από τον Anastasie Lipovan. Budapest, 1906.
- Lipovan, Anastasie Carte de cântări bisericești, funebrale și colinde, aranjate pentru una și două voci pe baza vechilor melodii bisericești. [Συλλογή ψαλτικής μουσικής, Νεκρώσιμη Ακολουθία (...)]. Επιμέλεια από τον Anastasie Lipovan. Αράδ, 1914.
- Lipovan, Anastasie Cele opt glasuri bisericești aranjate pe note liniare după vechile melodii utilizate în Banat și Crișana. [Οκτάηχος ψαλτικής μουσικής, γραμμένη σε ευρωπαϊκή μουσική γραφή από την παράδοση της Μπανάτ και Κρισάνα (...)]. Αράδ, 1926. Β' έκδοση, 1936.
- Lipovan, Anastasie Cântări bisericești cuprinzând troparele învierii, psalmi, pripele, doxologii, antifoane, heruvice, irmoase și pricesne. [Ψαλτική μουσική με: τροπάρια της Αναστάσεως, ψαλμούς, δοξολογικά, αντιφωνικά, χερουβικά, ειρμοί, κοινωνικάρια]. Αράδ, 1927.
- Lipovan, Anastasie Cântări bisericești cuprinzând cântări la înmormântarea mirenilor și pruncilor, la cununii și sfințirea apei celei mici. [Ψαλτικής μουσικής για την Νεκρώσιμη Ακολουθία (...), γάμοι, αγιασμός (...)]. Αράδ, 1936.
- Lipovan, Anastasie Cântări bisericești cuprinzând aghioasele, Canonul de plângere al Născătoarei de Dumnezeu, stihirile Paștilor ... [Εκκλησιαστική μουσική: Άγιος, Άγιος Κύριος Σαβαώθ, Θρήνοι της Παναγίας, τα στιχηρά του Πάσχα ...]. Αράδ, 1937.
- Lipovan, Anastasie Cântări bisericești cuprinzând heruvice, irmoase și pricesne aranjate pe note liniare. [Ψαλτική μουσική με: χερουβικά, ειρμοί, κοινωνικά, γραμμένα σε ευρωπαϊκή γραφή]. Αράδ, 1938.
- Lipovan, Anastasie *Cântări bisericești pentru toate sărbătorile de peste an*. [Ψαλτική μουσική για όλες τις εορτές του εκκλησιαστικού έτους].Αράδ, 1944, Τόμος 1. Τόμος 2, 1946. Τόμος 3, 1947. Τόμος 4, 1947.
- Lugojan, Trifon Strana. Colectie de cântece bisericești pentru strană pe cele opt glasuri (adică Anastasimatarul). [Το Στασίδι. Εγκόλπιον με ψαλτική μουσική για οκτάηχο (Αναστασιματάριον)]. Αράδ, 1905. Β' έκδοση, 1907. Γ' έκδοση, 1927.
- Lugojan, Trifon Cântări bisericești pentru slujbe ocazionale din Molitvelnic [Ψαλτική μουσική για το Ευχολόγιον]. Αράδ, 1905.
- Lugojan, Trifon *Cele opt glasuri (după episcopul I.I.Papp).* [Οκτάηχος (από τον επίσκοπο Ι.Ι.Παππ)]. Αράδ, 1912. Β' έκδοση, 1939.
- Lugojan, Trifon Cântări bisericești partea a II-a: tropare, condace, mărimuri, svetline, fericiri, heruvice, irmoase și pricesne, precum și alte cântări bisericești ce se cântă la serbările de peste an. [Ψαλτική μουσική μέρος Β', τροπάρια, κονδάκια, εκλογές, εξαποστειλάρια, μακαρισμοί, χερουβικά, ειρμοί, κοινωνικά, και άλλα, για τις τις εορτές του εκκλησιαστικού έτους]. Αράδ, 1913.
- Lugojan, Trifon Cântări bisericești. Cele opt glasuri la Utrenie. [Ψαλτική μουσική. Οι οκτάηχοι στην Ακολουθία του Όρθρου]. Αράδ, 1927.
- Lugojan, Trifon Irmoase și pricesne și alte cântări mai însemnate la Praznicele împărătești. [Ειρμοί, κοντάκια και διάφοροι ύμνοι στις βασιλικές εορτές]. Αράδ, 1927.
- Lugojan, Trifon Cântări bisericești. Cele opt glasuri la Liturghie. [Ψαλτική μουσική. Οι οκτάηχοι στην Ακολουθία της Λειτουργίας]. Αράδ, 1927.
- Lugojan, Trifon *Răspunsurile liturgice pe o voce pentru școlari.* [Οι Λειτουργικές απαντήσεις, σε μία φωνή]. Αράδ, 1927.
- Lugojan, Trifon Cântări bisericești la sărbătorile Maicei Domnului. Troparele și Condacele sfinților celor mari și cele obișnuite la înmormântarea mirenilor. [Ψαλτικοί Ύμνοι από τις εορτές της Υπεραγίας Θεοτόκου. Τροπάρια και Κοντάκια των μεγάλων αγίων και τα κανονικά για την Νεκρώσιμη Ακολουθία]. Προσαρμογή στην ευρωπαϊκή γραφή και επιμέλεια από τον Trifon Lugojan. Αράδ, 1928.
- Lugojan, Trifon Cântări bisericești. Cele opt glasuri la Vecernie [Ψαλτική μουσική. Οι οκτάηχοι στην Ακολουθία

- του Εσπερινού]. Αράδ, 1929, Τόμος Α', Γ' έκδοση.
- Lugojan, Trifon Carte de rugăciuni și cântări bisericești. [Βιβλίο με προσευχές και ψαλτική μουσική].Αράδ, 1938.
- Lugojan, Trifon Răspunsurile liturgice cu ecteniile corespunzătoare (unison) cum se cântă în eparhia Aradului. [Οι λειτουργικές απαντήσεις με την εκτενή, όπως ψέλνετε στην επαρχία Αράδ]. Αράδ, 1939.
- Lugojan, Trifon Acatistul Domnului nostru Iisus Hristos şi paraclisul Născătoarei de Dumnezeu, după rânduiala din eparhia Aradului. [Ακάθιστος του Κυρίου μας Ιησού Χριστού και παράκληση της Υπεραγίας Θεοτόκου, όπως ψάλλεται στην επαρχία Αράδ]. Αράδ, 1940.
- Lugojan, Trifon Parastasul cum se slujeste în eparhia Aradului (unison). [Το μνημόσυνο όπως ψάλλεται στην επαρχία Αράδ]. Αράδ]. Αράδ, 1942.
- Lugojan, Trifon Înmormântarea cum se slujește în eparhia Aradului (unison). [Η Νεκρώσιμη Ακολουθία όπως ψάλλεται στην επαρχία Αράδ]. Αράδ, 1942.
- Lugojan, Trifon 70 de cântări religioase, cum se cântă în eparhia Aradului. [70 εκκλησιαστικοί ύμνοι όπως ψάλλονται στην επαρχία Αράδ]. Αράδ, 1942.
- Macarie Ieromonahul *Gramatica muzicii bizantine*. (după Hrisantos, Grigorie, Hourmouzios) *Prefață*. [Θεωρητικόν (...) / Προπαίδεια. (από τους Χρύσανθο, Γρηγορίου, Χουρμουζίου)]. Wien, 1823. Reeditat, *Theoritikon*. *Opere*, *I*, Επιμέλεια Titus Moisescu. Editura *Muzicală*, Βουκουρέστι, 1976.
- Macarie Ieromonahul Irmologhion sau catavasieriu Musicesc. Prefață. [Ειρμολόγιον. Πρόλογος]. Wien, 1823, σ.4.
- Macarie Ieromonahul Prohodul Domnului Dumnezeul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos care se cântă în sfânta și marea vineri seara la priveghiere întocmit după cum să cântă grecește fără scădere sau înmulțire de vreo silabă. [Νεκρώσιμη Ακολουθία (...)] Μπουζάου, 1836.
- Mihalache Moldoveanul / Eftimovici Anastasimatar. Traducere din limba elină de Mihalache Moldoveanul la 1767. [Αναστασιματάριον. Μετάφραση από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα και επιμέλεια από τον Μιχαλάκε Μολδοβλάχου, 1767.]. Anastasimatar. [Αναστασιματάριον]. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 2008, Τόμος Α, νέα έκδοση, με την επιμέλεια του Σ.Μπάρμπου-Μπούκουρ
- Nectarie schimonahul Vlahu / Creţu Liturghier. [Ακολουθία της Λειτουργίας]. Επιμέλεια V. Vasile. Βουκουρέστι, 2005.
- Pann, Anton Bazul teoretic și practic al muzicii bisericești. / Gramatica melodică Prefață. [Η θεωρητική και ψαλτική βάση της εκκλησιαστικής μουσικής. / Ψαλτική γραμματική / Προπαίδεια. Πρόλογος], Βουκουρέστι, 1845, σ.28-29. Β' έκδοση, σε περίληψη, 1847.
- Pann, Anton Irmologhiu sau Catavasier, care cuprinde în sine toate irmoasele sau catavasiile sărbătorilor împărătești (...). [Ειρμολόγιον Καταβασία (...)]. Βουκουρέστι, 1846. Β' έκδοση, 1854.
- Pann, Anton Epitaful sau slujba înmormântării Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos. [Επιτάφιος ή Νεκρώσιμη Ακολουθία (...)]. Βουκουρέστι, 1846. Β΄ έκδοση, 1853.
- Pann, Anton Heruvico-Chinonicar, care cuprinde pentru tot anul (...). [Χερουβικόν-Κοινωνικόν] Βουκουρέστι, 1847, Τόμος Α', Β'.
- Pann, Anton Rânduiala Sfintei și și Dumnezeeștei Liturghii. [Θείας Λειτουργίας]. Βουκουρέστι, 1847.
- Pann, Anton Paresimier care cuprinde în sine cântările cele mai de trebuință ale Postului Mare. [Παροιμιακόν (...)]. Βουκουρέστι, 1847.
- Pann, Anton Privigher care cuprinde în sine toată orânduiala privigherii sau a mânecării (...). [Αγρυπνία (...)]. Βουκουρέστι, 1848.
- Pann, Anton Tipic bisericesc care cuprinde rânduiala duminicilor, a sărbătorilor stăpânești și a sfinților aleși de preste tot anul (...). [Τυπικόν (...)]. Βουκουρέστι, 1851
- Pann, Anton Antifoane ce se cântă la ecteniile serii, dimineții și ale Sfintei Liturghii. [Αντιφωναρικόν (...). Βουκουρέστι, 1853.
- Pann, Anton La Sfânta Liturghie a Marelui Vasile. [Ακολουθία της Λειτουργίας Αγίου Μεγάλου Βασιλείου] Βουκουρέστι, 1854.
- Pann, Anton La Sfânta Liturghie a Sfântului Ioan Gură de Aur. [Ακολουθία της Λειτουργίας Αγίου Ιωάννη Χρυσοστόμου]. Βουκουρέστι, 1854.

- Petru lampadarie Peloponnisiou *Anastasimatarul bisericescu*, transcris în Noua Metodă de Petru Efesiou. Tradus în limba română de Macarie Ieromonahul: [Αναστασιματάριον (...), γραμμένο στη Νέα Μέθοδο από τον Πέτρο Εφέσιο. Μετάφραση από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα και επιμέλεια από τον Ιερομόναχο Macarie]. Wien, 1823.
- Petru lampadarie Peloponnisiou Anastasimatar, transcris în Noua Metodă de Petru Efesiou. Tradus de Macarie Ieromonahul și tipărit la Viena în 1823. [Αναστασιματάριον (...), γραμμένο στη Νέα Μέθοδο από τον Πέτρο Εφέσιο. Μετάφραση από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα και επιμέλεια από τον Ιερομόναχο Macarie]. Προσαρμογή και επιμέλεια από τον Dimitrie Suceveanu. Ιάσιο, 1848.
- Popescu-Pasărea, Ion Serviciul divin al Nașterii Domnului scris pe muzica bisericească-orientală (...). [Ακολουθία της Αναστάσεως (...)]. Tiparul Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1899.
- Popescu-Pasărea, Ion Prohodul Domnului Dumnezeu și Mântuitorul nostru Iisus Hristos. [Νεκρώσιμη Ακολουθία (...)]. Βουκουρέστι, 1902.
- Popescu-Pasărea, Ion Colecțiune de cântările Sfintei Liturghii scrise pe muzica bisericească după cum se întrebuințează în sfânta noastră biserică română-ortodoxă. [Ακολουθία της Λειτουργίας (...) όπως ψάλλεται στη Ρουμανική Ορθόδοξο Εκκλησία (...)]. Tiparul Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1905. Έκδοση Β', 1911. Έκδοση Γ', 1919.
- Popescu-Pasărea, Ion Cântările de la Te-Deum, Sfeștanie, Cununie, Înmormântare și Parastas, scrise pe muzică bisericească orientală (...) [Τα Τροπάρια στις Δοξολογίες, στους Αγιασμούς, στο Στεφάνωμα, στις Κηδείες και στα Μνημόσυνα, γραμμένα σε ανατολική εκκλησιαστική μουσική (...)]. Tiparul Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1910.
- Popescu-Pasărea, Ion Liturghierul de strană (...). [Ακολουθία της Λειτουργίας (...)] . Tiparul Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1925. Έκδοση Β', Editura Episcopiei Argeșului, 1991, επιμέλεια S. Barbu-Bucur.
- Popescu-Pasărea, Ion Cântările Triodului după muzica bisericească orientală precum se cântă în biserica românăortodoxă. [Τριώδιον (...)]. Tiparul Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1925.
- Popescu-Pasărea, Ion Penticostarul ce cuprinde cântările Stintelor Paști precum și cântările principale ale celorlalte duminici din Penticostar. [Πεντηκοστάριον (...)]. Tiparul Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1936. Έκδοση Β', 1941.
- Popescu, Ştefan / Ştefanache Colecțiune de cântări bisericești. [Συλλογή της Ψαλτικής εκκλησιαστικής μουσικής]. Βουκουρέστι, 1860.
- Popescu, Ştefan / Ştefanache Prohodul Domnului nostru Iisus Hristos care se cântă la Sfânta și Marea Vincri seara la priveghere (...). [Νεκρώσιμη Ακολουθία (...)]. Βουκουρέστι, 1862. Β' έκδοση, 1868. Γ' έκδοση, 1882. Νέα έκδοση, επιμέλεια από τον Ion Popescu-Pasărea, Tiparul Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1902.
- Popescu, Ștefan / Ștefanache Anastasimatar practic-ritmat (prescurtare) lucrat de Dl. Ștefan Popescu (...) și tipărit cu permisiunea autorului de I.Popescu-Pasărea. [Αναστασιματάριον σε σύντομο, του Ștefan Popescu].
- Επιμέλεια Ion Popescu-Pasărea. Tipografia Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1899.
- Popescu, Ştefan / Ştefanache Cântările Vecerniilor de sâmbătă seara scrise pe cele opt glasuri pe muzică bisericeascăorientală de Ştefan Popescu (...) și completate după Ieromonahul Macarie de I.Popescu-Pasărea. [Εσπερινός
 του Σαββάτου βράδυ (...)]. Επιμέλεια Ion Popescu-Pasărea. Tipografia Cărților bisericești,
 Βουκουρέστι, 1931. Β' έκδοση, 1936. Γ' έκδοση, 1939.
- Sfântul Ioan Casian De incarnatione Domini / Despre întruparea Domnului. Επιμέλεια I.G.Coman, μετάφραση D.Popescu. Revista Mitropolia Olteniei, Κραϊόβα. Μέρος 1, έτος 37, αρ.7-8, 1985, σσ.560-606. Μέρος 2, έτος 38, αρ.1, 1986, σσ.44-83. Μέρος 3, έτος 38, αρ.3, σσ.71-94.
- Varlaam protosinghelul Prohodul Adormirii Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu și Pururea Fecioarei Maria (...). [Νεκρώσιμη Ακολουθία (...)]. Βουκουρέστι, 1869.
- * * * Anastasimatar tradus de Macarie Ieromonahul și îmbunătățit de Dimitrie Suceveanu. [Αναστασιματάριον -μεταφρασμένο από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα από τον Ιερομόναχο Macarie (τυπωμένο στη Βιέννη, το 1823). Με βελτίωση στη μετάφραση, συνθέσεις παραλλαγές σ' αυτά του Macarie, και νέες συνθέσεις από τον Dimitrie Suceveanu]. Επιμέλεια από τον Dimitrie Suceveanu, Ιάσιο, 1848.

- * * * Anastasimatarul, Irmologhionul și Gramatica musicii bisericești. [Αναστασιματάριον, Ειρμολόγιον, Προπαίδεια]. Καινούργια έκδοση από το Αναστασιματάριο του Ιερομόναχου Macarie, το Ειρμολόγιο του Anton Pann και την Προπαίδεια του Anton Pann, σε επιμέλεια από τον Neagu Ionescu και Neagu Severeanu. Tipografia Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1898.
- * * * Anastasimatarul practic-ritmat, lucrat de Dl. Stefan Popescu (...), tipărit cu permisiunea autorului de I.Popescu-Pasărea. [Αναστασιματάριον (...)]. Tipografia Cărtilor bisericești, Βουκουρέστι, 1899.
- * * Anastasimatar practic raro-grabnic, care cuprinde cântările Învierii puse pe cele opt glasuri bisericeşti. (...) prelucrat după Macarie, Anton Pann și (Dimitrie) Suceveanu. [Αναστασιματάριον αργό και σύντομο, με τους ψαλμούς της Ανάστασης, σε οχτώ ήχους, επεξεργασόμενα από τον Macarie, Anton Pann και (Dimitrie) Suceveanu]. Επιμέλεια από τον Ioan Zmeu. Tipografia Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1903.
- * * Anastasimatar / Noul Anastasimatar. [Νέο Αναστασιματάριον], Επιμέλεια από τον Dimitrie C.Popescu. Ράμνικου-Βάλτσεα, 1908. Β' έκδοση, 1911.
 * * * Anastasimatarul, Catavasierul, Cântările Sfintei Liturghii. Gramatica muzicii psaltice. [Αναστασιματάριον,
- * * Anastasimatarul, Catavasierul, Cântările Slîntei Liturghii. Gramatica muzicii psaltice. [Αναστασιματάριον, Καταβασίες, Ακολουθία της Θείας Λειτουργίας. Προπαίδεια]. Επιμέλεια από τον Vasile Ciureanu-Bodești. Κισινάου, 1924.
- * * * Anastasimatarul Sfintei Monastiri Neamtu. [Αναστασιματάριον από την μονή Νεάμτζ]. Επιμέλεια από τον Victor Ojog. Νεάμτζ, 1934.
- * * Anastasimatarion. Ms. CjN-BAR 1106. [Αναστασιματάριον. Χειρόγραφο CjN-BAR 1106]. Επιμέλεια από τον Titus Moisescu. Colecția / Συλλογή Izvoare ale muzicii românești / Documenta et transcripta, Τόμος 8'. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1985.
- * * * Anastasimatarion. [Αναστασιματάριον.]. Επιμέλεια από τον Marcel Spinei. Editura Evanghelismos, Schitul Sfântul Dimitrie-Lacu, Muntele Athos / Βουκουρέστι, 2003. Τόμος 5'.
- * * * Antologhion. [Ανθολόγιον]. Μετάφραση από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα και επιμέλεια από τον Ιερομόναγο Macarie. Βουκουρέστι, 1827, Τόμος Β'.
- * * * Antologhion: Vecernier. Utrenier. Heruvic-Chinonicar. [Ανθολόγιον: Ακολουθία του Εσπερινού. Ακολουθία του Όρθρου. Χερουβικόν-Κοινωνικόν]. Μετάφραση από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα και επιμέλεια από τον αρχιερέα Nictarie Frimu. Ιάσιο, 1846, Ακολουθία του Εσπερινού, Τόμος Α'. Ιάσιο, 1846, Ακολουθία του Όρθρου, Τόμος Β'. Ιάσιο, 1846, Χερουβικόν Κοινωνικόν, Τόμος Α'.
- * * Antologhion. [Ανθολόγιον]. Μπουζάου, 1856, Τόμος Α', Β'.
- * * Antologie musico-eclesiastică. [Ανθολόγιον εκκλησιαστικής μουσικής], Επιμέλεια από τον Oprea Dumitrescu. Ράμνικου-Βάλτσεα, 1873. Β' έκδοση, 1875. Γ' έκδοση, 1903.
- * * Antologhion Grădina muzicală. Ms. ro RVI-BE **7515** (**5146**). [Ανθολόγιον Το Μουσικό Περιβόλι. Χργφ. ro **7515** (**5146**)]. Επιμέλεια από τον Dimitrie C.Popescu. Ράμνικου-Βάλτσεα, 1900.
- * * Antologhion Minologhion Praznical. Ms. ro RVI-MzE **5191**. [Ανθολόγιον Μηνολόγιον Εορταστικόν. Χργφ. ro RVI-MzE **5191**], Επιμέλεια από τον Dimitrie C.Popescu. Ράμνικου-Βάλτσεα, 1918.
- * * Antologhion / Antologie, care cuprinde cântări pentru Vecernie, Utrenie, Liturghie, Postul Mare, etc., ... parte compuse, parte traduse de Părintele Nectarie Schimonahul protopsaltul Schitului Prodromu din Sfântul Munte al Athosului, date la lumină prin sârguința Părintelui Ieromonah Dometie Ionescu de la Schitul Icoana din București. [Ανθολόγιον. Ακολουθία του Εσπερινού. Ακολουθία του Όρθρου. Ακολουθία της Λειτουργίας. Μεγάλη Σαρακοστή. (...) του Nectarie Βλάχου). Επιμέλεια από τον Ιερομόναχο Dometie Ionescu. Tipografia Cărților Bisericești, Βουκουρέστι, 1928.
- * * Antologhion Paresemiar și Penticostar. Ms. ro 7518 (5192) / pierdut. [Ανθολόγιον Πεντηκοστάριον. Χργφ. ro 7518 (5192) / άγνοστο], Επιμέλεια από τον Dimitrie C.Popescu. Ράμνικου-Βάλτσεα, 1930.
- * * * Antologhion. [Ανθολόγιον]. Επιμέλεια από τον Anton Uncu. Βουκουρέστι, 1947.
- * * Antologhion. Ms. SvJ-BMP 56/544/576 I de la mănăstirea Putna. [Ανθολόγιον. Χργφ. SvJ-BMP 56/544/576 I από την μονή Πούτνα]. Επιμέλεια από τον Gheorghe Ciobanu, Marin Ionescu και Titus Moisescu. Συλλογή Izvoare ale muzicii românești, Τόμος Γ', "Documenta". Editura Muzicală, Βουκουρέστι,

- * * Antologhion. Ms. I-BCUME 26. [Ανθολόγιον. Χργφ. I-BCUME 26].Επιμέλεια από τον Gheorghe Ciobanu, Marin Ionescu και Titus Moisescu. Συλλογή Izvoare ale muzicii românesti, Τόμος Δ', "Documenta". Editura Muzicală. Βουκουρέστι, 1981.
- * * Antologhionul lui Eustatie Protopsaltul Putnei. Ms. M-MzI 350. [Ανθολόγιον του Eustatie πρωτοψάλτη Πούτνα. Χργφ. M-MzI 350]. Ediţie îngrijită, prefaţată şi adnotată / επιμέλεια από τον Gheorghe Ciobanu και Marin Ionescu. Colecţia / Συλλογή Izvoare ale muzicii româneşti, Τόμος Ε', "Documenta". Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1983.
- * * Antologhion. Ms. Lz-BU 12. [Ανθολόγιον. Χργφ. Lz-BU 12]. Ediţie îngrijită, prefaţată şi adnotată / επιμέλεια από τον Titus Moisescu. Colecţia / Συλλογή Izvoare ale muzicii româneşti, τόμος Σ', "Documenta". Editura Muzicală. Βουκουρέστι. 1985.
- * * Antologhion. Ms. Lm-BM **258**. [Ανθολόγιον. Χργφ. Lm-BM **258**]. Επιμέλεια από τον Titus Moisescu, Συλλογή *Izvoare ale muzicii românești / Documenta*, Τόμος 11. Editura *Muzicală*, Βουκουρέστι, 1994.
- * * Antologhion / Psaltichie bisericească asediată în note muzicale. [Εκκλησιαστικόν Ψαλτήριον με μουσική γραφή]. Προσαρμογή στην ευρωπαϊκή γραφή και επιμέλεια από τον μητροπολίτη Silvestru Morariu-Andrievici, Wien, 1897.
- * * * Buchet muzical (psaltic). [Συλλογή ψαλτικής μουσικής]. Επιμέλεια από τον Neagu Ionescu. Βουκουρέστι, 1900.
- * * Buchet muzical (psaltic). [Συλλογή ψαλτικής μουσικής]. Μπουζάου, 1900, Τόμος Α', Β', Γ'.
- * * Buchet de muzică (psaltică) Psaltichie. [Συλλογή ψαλτικής μουσικής (...)]. Επιμέλεια από τον Amfilohie Iordănescu. Tipografia Cărtilor Bisericești, Βουκουρέστι, 1934.
- * * * Carte de cântări bisericeşti. [Βιβλίο με Εκκλησιαστικούς Ύμνους.] Μετάφραση από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα και επιμέλεια από τον αρχιερέα Τριπόλεως Nectarie Frimu. Ιάσιο, 1846, Τόμος Α', Β'.
- * * Carte de muzică bisericească pe psaltichie și pe note liniare [Βιβλίο με Εκκλησιαστικούς Ύμνους γραμμένο σε ψαλτική και ευρωπαϊκή μουσική γραφή]. Επιμέλεια και προσαρμογή στην ευρωπαϊκή γραφή από τον επίσκοπο Nifon Niculescu-Ploieșteanu. Βουκουρέστι, 1902.
- * * * Catavasier / Manualul Catavasiilor Praznicale, Luminânde-le Învierii cu Măririle (cele 11 Eotinale) și un rând de Doxologii practice. [Καταβασία (...) / Δοξαστάριον (...)]. Επιμέλεια από τον Gheorghe Ionescu. Tiparul Cărților Bisericești, Βουκουρέστι, 1878.
- * * Catavasierul musical, Tomul Utreniei și Tomul Liturghiei. [Καταβασία, Εσπερινού και Ακολουθία της Αειτουργίας]. Επιμέλεια από τον Ιοαη Zmeu. Μπουζάου, 1907.
- * * * Catavasier ce cuprinde Catavasiile de peste tot anul, Sfetelnele și Voscresnele învierii și Doxologiile (mari și mici) pe opt glasuri. Tipărite pe muzica bisericească după diferiți autori. [Καταβασίες Ειρμολόγιον (...)]. Επιμέλεια από τον Ion Popescu-Pasărea, Tiparul Cărților bisericesti, Βουκουρέστι, 1927.
- * * Cântări bisericeşti / Mângâietorul comun. Paraclisele. Cel dinrâi prelucrat de un Român poet şi Cântător Eclesiastic şi cel de-al doilea de Sfinția sa Protosinghelul Varlaam din mănăstirea Sinaia. Corigeate şi puse sub tipar (...). de Oprea Demetrescu, profesor de muzică la Seminarul din Bucureşti. [Συλλογή ψαλτικής μουσικής (...)]. Επιμέλεια από τον Oprea Demetrescu. Βουκουρέστι, 1863.
- * * Cântările Stintei Liturghii. [Ακολουθία της Λειτουργίας]. Μετάφραση από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα και επιμέλεια από τον αρχιερέα Nectarie Frimu. Νεάμτζ, 1840.
- * * Cântările Sfintei Liturghii. / Rânduiala Sfintei şi Dumnezeestei Liturghii. [Ακολουθία της Λειτουργίας].
 Μπουζάου, 1856.
- * * Cântările Sfintei Liturghii. / Liturghierul ritmic. [Ακολουθία της Λειτουργίας και σε ρυθμική γραφή].
 Προσαρμογή και επιμέλεια από τον Nicolae Severeanu. Μπουζάου, 1928.
- * * Cântările Sfintei Liturghii. / "Sfânta Liturghie". [Ακολουθία της Λειτουργίας]. Επιμέλεια από τον Μελέτιο Συκιώτη. Καρυές, Άγιον Όρος, 1990.
- * * Cântările Sfintei Liturghii și alte cântări bisericești. [Ακολουθία της Λειτουργίας, κ.α.]. Sub îngrijirea /

- επιμέλεια από τον N.Moldoveanu, Βουκουρέστι, 1992.
- * * Cântările Sfintei Liturghii. [Ακολουθία της Λειτουργίας]. Editura Evanghelismos, Schitul Sfântul Dimitric-Lacu, Muntele Athos / București, 2002.
- * * Cântările Utreniei. [Ακολουθία του Όρθρου]. Editura Chilia Buna Vestire, Schitul Sfântul Dimitrie-Lacu, Muntele Athos, 2001.
- * * * Cântările Vecerniei. [Ακολουθία του Εσπερινού]. Editura Chilia Buna Vestire, Schitul Sfântul Dimitrie-Lacu, Muntele Athos, 2000.
- * * * Codicele Voronețian. Moldova, secolul al XVI-lea, prima parte. [Κωδικόν από Βορονέτζ, Μολδαβία. ΙΣΤ' αι. αρχές]. Εκδόσεις Tipografia Arhiepiscopală, επιμέλεια από τον Ioan Sbierea. Τσερναούτζι, 1885.
- * * * Colecțiuni de cântări bisericești. [Εγχειρίδιον ψαλτικής εκκλησιαστικής μουσικής]. Επιμέλεια από τον Ştefan Popescu. Βουκουρέστι, 1860.
- * * (Culegere de cântări bisericeşti) Ce conține cântările indispensabile unui cântăreț în timpul anului (...).
 Culegere de cântări bisericeşti de diferiți autori şi compoziții originale de N(eagu) Ionescu. [Συλλογή ψαλτικής μουσικής (...)]. Επιμέλεια από τον Neagu Ionescu, Μπουζάου, 1881.
- * * * Culegere de cântări bisericești [Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους].Επιμέλεια από τον Ion Popescu-Pasărea. Tiparul Cărtilor bisericești, Βουκουρέστι, 1940.
- * * (Culegere de cântări bisericeşti) Buchet muzical care conține cântările indispensabile unui cântăret peste tot anul (...). Acum din nou retipărit şi completat în zilele (...) după autorii cei mai însemnați care au existat în țară şi compoziții originale de Neagu Ionescu (...) [Εγχειρίδιον ψαλτικής εκκλησιαστικής μουσικής (...)]. Επιμέλεια από τον Neagu Ionescu. Tipografia Cărților bisericeşti, Βουκουρέστι, 1900.
- * * Culegere de cântări bisericești. [Εγχειρίδιον ψαλτικής εκκλησιαστικής μουσικής]. Επιμέλεια από τον επίσκοπο Gherasim Safirin. Tipografia Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1908.
- * * * Evangheliar slavo-român. [Ευαγγελιστάριον σλαβικορουμανικό]. Επιμέλεια από τον Ε. Petrovici και L. Demeni. Editura pentru Artă, Βουκουρέστι, 1971.
- * * * Gramatica Muzicii Bisericeşti coprinzătoare de toate regulile, semnele şi scările necesare la învățământul acestei arte (...). Culeasă și aranjată după ale repausatului Anton Pann (...). [Θεωρητικόν (...) / Προπαίδεια της Ψαλτικής βυζαντινής μουσικής του Anton Pann]. Νέα έκδοση και Επιμέλεια από τον Neagu Ionescu. Μπουζάου, 1875. Γ' έκδοση, Tipografia Cărților bisericeşti, Βουκουρέστι, 1897.
- * * Gramatica, Anastasimatarul şi Irmologhionul de cântări bisericeşti acum retipărit după cele tipărite în anul 1856 (...). Cu spesele cântăreților Stintei Episcopii Buzău, N.Ionescu şi B.Sburlan. [Προπαίδεια, Αναστασιματάριον, Ειρμολόγιον (...)]. Επιμέλεια από τον Neagu Ionescu και B.Sborlan, Βουκουρέστι, 1875.
- * * * Gramatica Muzicii Bisericeşti / Theoreticonul sau privire cuprinzătoare a meșteșugului musichiei bisericești după așezământul sistimii cei nouă. Acum a doua oară tipărit ... după originalul Ieromonahului Macarie, cu scările modificate de D. Sluger Dimitrie Suceveanu, Proto-Psaltul Sfintei Mitropolii Iași, în Tipografia Sfintei Mitropolii, 1848. [Θεωρητικόν (...) Προπαίδεια της Ψαλτικής βυζαντινής μουσικής του Ιερομόναχου Macarie]. Επεξεργασμένο από τον κ. Σλούγερ Dimitrie Suceveanu, Πρωτοψάλτης της Αγίας

Μητρόπολης Ιασίου. (...). Tipografia Sfintei Mitropolii, Ιάσιο, 1848.

- * * Idiomelar Doxastar / Idiomelariu adecă Cântare pe singur glasul, unit cu Docsastariul care cuprinde douăsprezece luni cu Triodul și Penticostarul, tradus din grecește în românește de Dimitrie Suceveanu (...).
 [Στιχηράριον, με το Δοξασστικό, Τριώδιον και Πεντηκοστάριον, μεταφρασμένα από την ελληνική
 στη ρουμανική γλώσσα από τον Dimitrie Suceveanu (...)]. Tipografia Mănăstirii Neamt, μονή Νεάμτζ,
 1856.
- * * Ideomelar / Noul Ideomelar ce cuprinde cântările praznicelor împărătești și ale sfinților cu polieleu, scrise după Anton Pann, Dim(itrie) Suceveanu și Ștefanache Popescu și completate de I(on) Popescu-Pasărea. [Νέο Στιχηράριον (...) από των Anton Pann, Dimitrie Suceveanu και Ștefanache Popescu με συμπλήρωση από τον Ion Popescu-Pasărea. Προσαρμογή και επιμέλεια από τους Ion Popescu-Pasărea. Tipografia Cărților bisericesti. Βουκουρέστι. 1933.

- * * Idiomelar / Noul Idiomelar. [Νέο Στιχηράριον]. Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Βουκουρέστι, 1999. Νέα έκδοση, Βουκουρέστι, 2000.
- * * Irmologhion. Tradus în limba română de Macarie Ieromonahul (...). [Ειρμολόγιον. Μετάφραση από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα και επιμέλεια από τον Ιερομόναχο Macarie (...)]. Wien, 1823.
- * * Irmologhion sau Catavasierul musicesc. Tradus în limba română de Macarie Ieromonahul (...). [Ειρμολόγιον. Μετάφραση από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα από τον Ιερομόναχο Macarie (...)]. Προσαρμογή και επιμέλεια από τον Dimitrie Suceveanu, Ιάσιο, 1848.
- * * * Manual de cântări bisericești. [Συλλογή ψαλτικής μουσικής]. Επιμέλεια από τον Gheorghe Ionescu. Μπουζάου, 1878.
- * * Palia de la Orăștie. 1582. Reed. fragments, Mario Roques, Editions Champion. Paris, 1925. Νέα έκδοση, reeditare, îngrijire și introducere de / επιμέλεια από την Viorica Pamfil. Editura pentru Artă, Βουκουρέστι, 1968.
- * * Prohodul Domnului Dumnezeu şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos. [Νεκρώσιμη Ακολουθία]. Μπουζάου,
 1860.
- * * Prohodul Domnului nostru Iisus Hristos ... dupre orânduiala prea sfințitului Arhiepiscop Buzăului D.D. Kesarie prelucrat și îmbunătățit de Paharnicul Dimitrie Suceveanu, protopsalt sfintei Mitropolii. [Νεκρώσιμη Ακολουθία (...)]. Επεξεργαζμένο και βελτιωμένο από τον Παχάρνικ Dimitrie Suceveanu Πρωτοψάλτη της Αγίας Μητρόπολης. Ιάσιο, 1847. Β' έκδοση, μονή Νεάμτζ, 1856. Γ', Δ', Ε' εκδόσεις, Βουκουρέστι, 1873, 1891, 1896. Εκδόσεις μεταθάνατο: Βουκουρέστι, 1912, 1922, 1928.
- * * Psaltirea Hurmuzaki. Secolul al XVI-lea, prima parte. [Ψαλτήριον Χουρμουζάκη. Αρχές τον ΙΣΤ' αι.]. Βλ. γργφ. Β-ΒΑR 3077.
- * * Psaltirea Voroneţiană. Secolul al XVI-lea, prima parte. [Ψαλτήριον από τη μονή Βορονέτζ, Μολδαβία.
 Αρχές του ΙΣΤ' αι.]. Επιμέλεια από τον G.Ghiulea. Editura RIAF, Βουκουρέστι, Τόμος 11, μέρος Β', 1910.
 Τόμος 12, μέρος Α'-Β', 1911.
- * * Psaltirea. [Ψαλτήριον]. Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Σιμπίου, 1970.
 Νέα έκδοση, Βουκουρέστι, 1997.
- * * * Slujba Adormirii Maicii Domnului. [Ακολουθία της Κοίμησης της Υπεραγίας Θεοτόκου]. Επιμέλεια από την μοναχή Epiharia Moisescu. Βουκουρέστι, 1911.
- * * "Sobornicariu" / Cântări bisericeşti. [Συλλογή ψαλττικής μουσικής]. Επιμέλεια από τον επίσκοπο Gherasim. Tipografia Cărților bisericeşti, Βουκουρέστι, 1914.
- * * * Utrenier, Liturghier. [Ακολουθία του Όρθρου, Ακολουθία της Λειτουργίας]. Επιμέλεια από τον Ioan Zmeu. Μπουζάου, 1892. Νέα έκδοση, Μπουζάου, 1921.

3. ΜΕΙΕΤΕΣ. ΓΕΝΙΚΑ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ. 3.1. ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΑ

- Αλυγιζάκης, Αντωνίου Η οκταηχία στην Ελληνική Λειτουργική Υμνογραφία. Θεσσαλονίκη, 1985. Αναστασίου, Γ. Γριγορίου Βυζαντινή Εκκλησιαστική Μουσική, Επτάκυκλος. Αρχαιολογικό-
 - Φιλολογικό περιοδικό, τρίμηνη έκδοση, τεύχος 1ο, Αθήνα, Νοέμβριος 1995, σσ.21-27.
- Αναστασίου, Γ. Γριγορίου Η Διδακτική της Ψαλτικής Τέχνης Ιστορική θεώρηση (10ος-19ος αι.), Επτάκυκλος. Αρχαιολογικό-Φιλολογικό περιοδικό, τρίμηνη έκδοση, τεύχος 14, Αθήνα, Δεκέμβριος 1995-Ιανουάριος 2000, σσ.23-41.
- Αναστασίου, Γ. Γριγορίου Χρονικό της συζητήσεως στρογγυλής τραπέζης Στα Πρακτικά του Α' Πανελληνίου Συνεδρίου Ψαλτικής Τέχνης "Θεωρία και Πράξη της Ψαλτικής Τέχνης", Αθήνα, 3-5 Νοεμβρίου 2000. Αθήνα, 2001, σσ.201-215, από κοινού με τον Δημήτριο Μπαλαγεώργο.
- Αναστασίου, Γ. Γρηγορίου Ημουσική γλώσσα της ΨαλτικήςΟ Μυροβλήτης περιοδικό, έτος 2ο, τεύχος 7ο, Χαλκίδα, Ιούλιος-Σεπτέμβριος 2002, σσ.26-27.
- Αναστασίου, Γ. Γρηγορίου Τα κρατήματα στην ψαλτική τέχνη. Διδακτορική διατριβή. Ίδρυμα Βυζαντινής Μουσικολογίας / Ι.Β.Μ., Μελέται 12, εκδίδει ο Γρ. Θ. Στάθης, Αθήνα, 2005, 525 σσ.
- Αναστασίου, Γ. Γρηγορίου Σχέση ονόματος και μέλους στα βυζαντινά και μεταβυζαντινά κρατήματα.

- Β΄ Διεθνές Συνεδρίου Ψαλτικής Τέχνης "Θεωρία και Πράξη της Ψαλτικής Τέχνης", Αθήνα, 15-19 Οκτωβρίου 2003. Δημοσιεύτηκε στα Πρακτικά του Συνεδρίου, Αθήνα 2006, σσ.153-169.
- Αναστασίου, Γ. Γρηγορίου Τα κρατήματα σε σχέση με το θεματικό τρίπτυχο Έρευνα-Εκπαίδευση-Καλλιτεχνικό έργο.. Α' Διεθνές Συνεδρίου Βυζαντινής Μουσικής 30-31 Οκτωβρίου 2003, Θεσσαλονίκη. Δημοσιεύτηκε στο περιοδικό Μελουργία-Μελέτες-Ανατολικής Μουσικής, έτος Α', τεύχος Α', Θεσσαλονίκη 2008, σσ.161-171.
- Αναστασίου, Γ. Γρηγορίου Η παράδοση και εξέλιξη του Αναστασματαρίου. Συνεδρίου του Κέντρου Μελετών της Ιεράς Μονής Κύκκου, Λευκωσία, 6 Μαΐου 2005, Δημοσιεύτηκε στα Πρακτικά του Συνεδρίου, Λευκωσία 2006, σσ.93-118.
- Αναστασίου, Γ. Γρηγορίου Τα φθορικά κρατήματα. Γ' Διεθνές Συνέδριο Ψαλτικής Τέχνης "Θεωρία και Πράξη της Ψαλτικής Τέχνης", Αθήνα, 17-21 Οκτωβρίου 2006. Ύπο δημοσίευση στα Πρακτικά του Συνεδρίου, Αθήνα.
- Aναστασίου, Γ. Γρηγορίου The Abridgements of the Old Anoixantaria. 14 th International Conference on Eastern Chant. Transmission of Christian Ecclesiastical Musical Culture East and West, Sibiu, Romania, 5-8 September 2007.
- Αναστασίου, Γ. Γρηγορίου Τα Πασαπνοάρια του Όρθρου ως καλοφωνικές συνθέσεις: σκέψεις που γεννιούνται για την σκοπιμότητα του καλοφωνικού μέλους γενικότερα. Byzantine Musical Culture. First International Conference of the American Society of Byzantine Music and Hymnology, University of Pittsburg / co-organised by the European Art Center, Αθήνα, 10-15 September 2007. Δημοσιευμένα στα Πρακτικά του Συνεδρίου, Αθήνα 2007, σσ.124-143.http: www.asbmh.pitt.edu/page12/ Anastasiou. pdf
- Αναστασίου, Γ. Γρηγορίου *The Soloist's role in Byzantine Music.* The second Axion Estin Symposium on Byzantine Music Education. January 14-16, CUNY Graduate Center 465 Fifth Avenue, New York, 2008.
- Αναστασίου, Γ. Γριγορίου Η τρισύνθετος γλυκυφωνία της Ψαλτικής κατά τριπλή εκδοχή των τριών μουσικοδιδασκάλων: Ι.Θ.Σακελλαρίδου, Κων.Α.Ψάχου, Σίμωνος Καρρά. Ημερίδα "Κωνσταντίνος Ψάχου: ο μουσικός ο λόγιος" του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών. Υπό δημοσίευση στα Πρακτικά της Ημερίδας, Αθήνα.
- Αναστασίου, Γ. Γρηγορίου *"Κωνσταντίνος Ψάχος, 2008, Εγκυκλοπαίδεια Μείζονος Ελληνισμού.* Κωνσταντινούπολη. URL: http://kassiani.thwgr/l.aspx?id=11060
- Αναστασίου, Γ. Γρηγορίου Ο πρωτοψάλτης Κυζίκου Πέτρος Φιλανθίδης (1845 περ.-1920). Υπό έκδοσι στο πρώτο τεύχος του περιοδικού Ανατολής το Περιήχημα.
- Αναστασίου, Γ. Γρηγορίου Ευστάθιος εξ Ιωαννίνων. Υπό έκδοσι στη Ρωσική Θεολογική Εγκυκλοπαίδεια / ΠΡΑΒΟ
СЛАВНАЯ ΕΗЦИКЛΟΠΕДИА.
- Αναστασίου, Γ. Γριγορίου Ελευθέριος Καβατιανός. Υπό έκδοσι στη Ρωσική Θεολογική Εγκυκλοπαίδεια / ΠΡΑΒΟСЛΑΒΗΑЯ ΕΗЦИКЛΟΠΕДИА.
- Ανδρέας μοναχός Αγιορείτης Η συνοπτική θεωρία της βυζαντινής εκκλησιαστικής μουσικής. Θεσσαλονίκη, 1970.
- Αντωνέλης, Π. Σ. Η βυζαντινή εκκλησιαστική μουσική. εν Αθήναις, Τύποις Πραξιτέλους, 1956. Αντωνίου, Στ. Σπυρίδωνος Το Ειρμολόγιον και η παράδοση του μέλους του. Διδακτορική διατριβή. Ίδρυμα Βυζαντινής Μουσικολογίας / Ι.Β.Μ., Μελέται 8, εκδίδει ο Γρ. Θ. Στάθης, Αθήνα, 2004, 443 σσ.
- Αποστολοπούλου, Κ. Θωμά Ο Απόστολος Κώνστας ο Χίος και η συμβολή του στη θεωρία της μουσικής τέχνης. Διδακτορική διατριβή. Ίδρυμα Βυζαντινής Μουσικολογίας / Ι.Β.Μ., Μελέται 4, εκδίδει ο Γρ. Θ. Στάθης, Αθήνα, 2002, 361 σσ.
- Γεώργιος, Ν. Κωνσταντίνος Θεωρία και Πράξη της Εκκλησιαστικής Μουσικής. Αθήνα, 2001, Τόμος Α'. Γιαννόπουλος. Στ Εμμαγουήλ. Η άνθηση της ψαλτικής τέχνης στη Κρήτη (1566-1669) Αιδακτορική
- Γιαννόπουλος, Στ. Εμμανουήλ Η άνθηση της ψαλτικής τέχνης στη Κρήτη (1566-1669). Διδακτορική διατριβή. Ίδρυμα Βυζαντινής Μουσικολογίας / Ι.Β.Μ., Μελέται 11, εκδίδει ο Γρ. Θ. Στάθης, Αθήνα, 2004. 813 σσ.
- Ζήσιμος, Δ. Γεωργίος *Κοσμάς Ιβηρίτης και Μακεδών Δομέστικος της μονής των Ιβήρων.* Διδακτορική διατριβή. Αθήνα, 2004, 211 σσ. Ίδρυμα Βυζαντινής Μουσικολογίας / Ι.Β.Μ., Μελέται 13, εκδίδει ο Γρ. Θ. Στάθης, Αθήνα, 2007, 239 σσ.
- Καραγούνη, Χαρ. Κωνσταντίνος Η παράδοση και εξήγηση του μέλους των χερουβικών της βυζαντινής και μεταβυζαντινής μελοποιϊας. Διδακτορική διατριβή. Ίδρυμα Βυζαντινής Μουσικολογίας / Ι.Β.Μ., Μελέται 7, εκδίδει ο Γρ. Θ. Στάθης, Αθήνα, 2003, 879 σσ.

- Καράς, Σίμωνο Μέθοδος της Ελληνικής Μουσικής. Θεωρητικόν. Αθήνα, 1982. Τόμος Α'. Τόμος Β'.
- Κρητικού, Ν. Φλώρας Ο Ακάθιστος Ύμνος στη βυζαντινή και μεταβυζαντινή μελοποία. Διδακτορική διατριβή. Ίδρυμα Βυζαντινής Μουσικολογίας / Ι.Β.Μ., Μελέται 10, εκδίδει ο Γρ. Θ. Στάθης, Αθήνα, 2004, 421 σσ.
- Λιάκου, Α. Ιωάννου H βυζαντινή ψαλτική παράδοση της Θεσσαλονίκης κατά τον ΙΔ'-ΙΕ' αιώνα. Διδακτορική διατριβή. Ίδρυμα Βυζαντινής Μουσικολογίας / Ι.Β.Μ., Μελέται 8, εκδίδει ο Γρ. Θ. Στάθης, Αθήνα, 2007, 277 σσ.
- Μαυροειδής, Δ. Μάριος Οι μουσικοί τρόποι στην Ανατολική Μεσόγειο. Έκδοση Fagotto, Αθήνα, 1999 (341 σσ.).
- Μπαλαγεώργου, Κ. Δημήτριος Η ψαλτική παράδοση των Ακολουθιών του βυζαντινού κοσμικού τυπικού. Διδακτορική διατριβή. Ίδρυμα Βυζαντινής Μουσικολογίας Ι.Β.Μ., Μελέται 6, εκδίδει ο Γρ. Θ. Στάθης, Αθήνα, 2001, 354 σσ.
- Μπαλαγεώργου, Κ. Δημήτριος Τα οκτάηχα μέλη της Ψαλτικής στη χειρόγραφη παράδοση. Γ' Διεθνές Συνέδριο Μουσικολογικό και Ψαλτικό "Θεωρία και Πράξη της Ψαλτικής Τέχνης", Αθήνα, 17-21.10. 2006.
- Μπιλάλης, Διονύσιος Γεώργιος Βιολάκης, ο πρωτοψάλτης, ο μουσικολόγος, ο τυπολόγος. Σπουδή σε χειρόγραφο, Αθήνα, 2008.
- Παναγιωτόπουλος, Δ. Γ. Θεωρία και Πράξη της Βυζαντινής Μουσικής, εν Αθήναις, 1947.
- Παπαδόπουλος-Κεραμέως, Γ. Συμβολαί εις την Ιστορίαν της παρ ημίν Εκκλησιαστικής μουσικής. Εν Κωνσταντινουπόλει, 1890.
- Παπαδόπουλος, Ι. Γεωργίου Ιστορική επισκόπησις της βυζαντινής εκκλησιαστικής μουσικής. Εν Αθήναις, Τύποις Πραξιτέλους, 1904.
- Σακελαρίου, Μιχάλης Les proto-grecs. Αθήνα, 1980.
- Spinei, Marcel Η οκτώηχος στη ρουμανική παράδοση. Γ. Διεθνές Συνέδριο Μουσικολογικό και Ψαλτικό "Θεωρία και Πράξη της Ψαλτικής Τέχνης", Αθήνα, 17-21.10.2006.
- Spinei, Marcel Έργα Ρουμάνων συνθετών σε Μετεωρικά μουσικά χειρόγραφα. Στοιχεία που προκύπτουν από τον προσφάτως δημοσιευθέντα Κατάλογο Τα Χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής Μετέωρα του Γρ. Θ. Στάθη. Δ.Διεθνές Συνέδριο Μουσικολογικό και Ψαλτικό "Θεωρία και Πράξη της Ψαλτικής Τέχνης", Αθήνα, 8-11.19.2009.
- Στάθης, Θ. Γρηγόριος H σύγχυση των τριών Πέτρων (δηλ. Μπερεκέτη, Πελοποννησίου, Bυζαντίου). Bυζαντινά 3, Θεσσαλονίκη, 1971, σσ.213-251.
- Στάθης, Θ. Γρηγόριος Η Βυζαντινή Μουσική στην Λατρεία και στην επιστήμη Εισαγωγική. Τετραλογία. Βυζαντινά 4, Θεσσαλονίκη, 1972, σσ.389-438.
- Στάθης, Θ. Γρηγόριος *I manoscritti e la tradizione musicale Bizantino-Sinaitica*. Θεολογία, ΜΙ, τεύχη 1-2, Αθήνα, 1972, σσ.271-308.
- Στάθης, Θ. Γρηγόριος Problems connected with the transcription of the Old Byzantine Notation in to the Pentagram. Report of the Eleventh Congress, Copenhagen [of the International Musicological Society], (Copenhagen II), Τόμος 2, Αθήνα, 1973. σσ.778-782.
- Στάθης, Θ. Γρηγόριος H παλιά βυζαντινή σημειογραφία και το πρόβλημα μεταγραφής της εις το πεντάγραμμον. Βυζαντινά 7, Θεσσαλονίκη, 1975, σσ.193-220 + πίνακες A'-AB'.
- Στάθης, Θ. Γρηγόριος Η Δεκαπεντασύλλαβος Υμνογραφία εν τη Βυζαντινή Μελοποιία και έκδοσις των κειμένων εν Corpus. Έκδοση Ίδρυμα Βυζαντινής Μουσικολογίας / Ι.Β.Μ., Μελέται 1, εκδίδει ο Γρ. Θ. Στάθης, Αθήνα, 1977.
- Στάθης, Θ. Γρηγόριος Η εξήγησις της παλαιάς βυζαντινής σημειογραφίας. Έκδοση Ίδρυμα Βυζαντινής Μουσικολογίας / Ι.Β.Μ., Μελέται 2, εκδίδει ο Γρ. Θ. Στάθης, Αθήνα, 1978.
- Στάθης, Θ. Γρηγόριος An analysis of the sticheron / Τον ήλιον κρύψαντα, by Germanos bishop of New Patras [The Old Synoptic and the New "Analytical" Methods of Byzantine musical notation]. Studies in Eastern Chant, IV, Αθήνα, 1979.
- Στάθης, Θ. Γρηγόριος Οι αναγραμματισμοί και τα μαθήματα της βυζαντινής μελοποιίας και πανομοιότυπος έκδοσις του καλοφωνικού στιχηρού της Μεταμορφώσεως "Προτυπών την ανάστασιν" μεθ' όλων των ποδών και αναγραμματισμών αυτού, εκ του Μαθηματαρίου του Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος. Έκδοση Ίδρυμα Βυζαντινής Μουσικολογίας / Ι.Β.Μ., Μελέται 3, εκδίδει ο Γρ. Θ.

- Στάθης, Αθήνα, 1979, 284 σσ.
- Στάθης, Θ. Γρηγόριος The 'Abridgements' of Byzantine and Post-Byzantine Composition. κn. Cahiers de l'Institut du Moyen Age Grec et Latin. Copenhague, 1983. p.16-38.
- Στάθης, Θ. Γρηγόριος Η εξήγηση της Ψαλτικής Τέχνης. Αθήνα, 1987, σσ. 345.
- Στάθης, Θ. Γρηγόριος *L'exégése de l'ancienne notation byzantine*. Editeurs le Métropolite de Kozani Dionysios et Gr. Stathis, Athénes, 1989. 174 σσ.
- Στάθης, Θ. Γρηγόριος Μπαλάσης ιερεύς και νομοφύλαξ (Β΄ ήμισυ ΙΖ΄ αιώνα). Η ζωή και το έργο του. Έκδοση Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα, 1992.
- Στάθης, Θ. Γρηγόριος *Γερμανός αρχιερεύς Νέων Πατρών. Η ζωή και η δράση του.* Έκδοση Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα, 1998.
- Στάθης, Θ. Γρηγόριος Ημουσική τυπογραφία της Ψαλτικής Τέχνης (1820-1900). Το έντυπο ελληνικό βιβλίο 15ος 19ος αιώνας, Πρακτικά Διεθνούς Συμποσίου Δελφοί, 16-20 Μαΐου 2001, Αθήνα, 2004.
- Τερζοπούλου, Κωνσταντίνου Ο πρωτοψάλτης της μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας Κωνσταντίνος Βυζάντιος. (+ 30 Ιουνίου 1862). Η συμβουλή του στην Ψαλτική Τέχνη. Διδακτορική διατριβή. Ίδρυμα Βυζαντινής Μουσικολογίας /Ι.Β.Μ., Μελέται 9, εκδίδει ο Γρ. Θ. Στάθης, Αθήνα, 2004, 447 σσ.
- Φωκαϊδης, Φωκάς Η παραδοσιακή τέχνη της Εκκλησιαστικής μουσικής. Λευκωσία, 1986.
- Χαλδαιάκης, Γ. Αχιλλέως Ο Πολυέλεος στην Βυζαντινή και Μεταβυζαντινή μελοποιϊα. Διδακτορική διατριβή. Ίδρυμα Βυζαντινής Μουσικολογίας / Ι.Β.Μ., Μελέται 5, εκδίδει ο Γρ. Θ. Στάθης, Αθήνα, 2003, 991 σσ.
- Χαλδαιάκης, Γ. Αχιλλέως Ο κοπιάσας εν τούτω μάλλον ωφεληθήσεται: ο τροχός της Οκταηχίας, Γ΄ Διεθνές Συνέδριο Μουσικολογικό και Ψαλτικό "Θεωρία και Πράξη της Ψαλτικής Τέχνης", Αθήνα, 17-21.10. 2006
- Χατζηγιακουμής, Κ. Μανόλης Η εκκλησιαστική μουσική του Ελληνισμού μετά την άλωση. (1453-1820). Σχεδίασμα ιστορίας. Κέντρον Ερευνών & Εκδόσεων. Αθήνα, 1999.
- Χατζηγιακουμής, Κ. Μανόλης Μνημεία εκκλησιαστικής μουσικής. Ανθολογίες πρώτη έως δεκάτη. Μέλη και σχολιασμοί. Συνθέτες Ερμηνευτές. Αθήνα, 2000-2001, Τόμος Α'.

3.2. ΜΕΙΕΤΕΣ, ΓΕΝΙΚΑ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ, ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΑ

- Albu, Constantin Dimitrie C. Popescu, profesor și compozitor de muzică psaltică. [Dimitrie C. Popescu, καθη-γητής και συνθέτης ψαλτικής μουσικής]. Revista Mitropolia Olteniei, έτος 23, αρ.3-4, Κραϊόβα, 1976, σσ.270-273.
- Albu, Nicolae Istoria învățământului din Transilvania până la 1800. [Η ιστορία εκπαίδευσης στη Τρανσυλβανία έως το 1800]. Μπλάζ, 1944.
- Albu, Nicolae Doi cărturari brașoveni din secolul XVIII, Ioan Duma și Radu Duma. [Δύο λόγιοι από Μπρασόβ τον ΙΗ' αι.: Ioan Duma și Radu Duma]. Revista Biserica Ortodoxă Română, έτος 81, αρ.9-10, Βουκουρέστι, 1963
- Alexe, Gheorghe O nouă contribuție la uniformizarea cântărilor bisericești. Nicolae Lungu. [Νέα συνεισφορά στην ομοιομορφία των ψαλτικών ύμνων. Nicolae Lungu]. Revista Biserica Ortodoxă Română, έτος 78, αρ.7-8, Βουκουρέστι, 1960.
- Alexe, Gheorghe Un prețios manuscris psaltic. Tractatu teoretico-practicu de musica clesiastica greco-orientală de G.Ucenescu. [Ένα πολύτιμο ψαλτικό χειρόγραφο. Εγχειρίδιο θεωρητικό και πρακτικό για την ψαλτική εκκλησιαστική Ελληνο ανατολική μουσική του G.Ucenescu]. Revista Mitropolia Olteniei, έτος 8, αρ.10-12, Κραϊόβα, 1956, σσ.688-695.
- Alexe, Gheorghe Compozitorul Nicolae Lungu la saiseci de ani. [Συνθέτης Nicolae Lungu στην επέτειο των εξήντα χρόνων του]. Revista Glasul Bisericii, έτος 9, αρ.9-10, Βουκουρέστι, 1960, σσ.850-854.
- Alexe, Gheorghe Concertul studenților teologi în cinstea unei delegații ecumenice (dirijor Constantin Dragușin). [Συναυλία των θεολογικών φοιτητών για μια οικουμενική εκπροσώπηση (διευθυντής ο Constantin Dragușin)]. Revista Glasul Bisericii, έτος 23, αρ.3-4, Βουκουρέστι, 1964.
- Anca, I. Profesorul I.Popescu-Pasărea. [Καθηγητής Ι.Popescu-Pasărea]. Revista Cultura, έτος 26, αρ.1-2, Βουκουρέστι, 1937, σσ.12-14.
- Andreis, Josip Muzicka Enciclopedija. Izdanje i Naklada Jugoslavenskog Leksikografskog Zavoda, Zagreb, 1948,

- vol. I.
- Angelescu, Constantin C. Contribuții la biografia Mitropolitului Iosif Naniescu. [Συνεισφορά στη βιογραφία του μητροπολίτη Iosif Naniescu]. Revista Mitropolia Moldovei și Sucevei, έτος 58, αρ.1-2, Ιάσιο, 1982, σ.53.
- Antim Ivireanu, mitropolitul Opere. [Διαλεχτά έργα]. Επιμέλεια Gabriel Ştrempel. Βουκουρέστι, 1972.
- Antonovici, Emil Muzica bisericească și psalții din județul Botoșani. [Η εκκλησιαστική μουσική και οι ψάλτες από τον νομό Μποτοσάνι]. Revista Mitropolia Moldovei și Sucevei, έτος 47, αρ.1-2, Ιάσιο, 1971, σ.119.
- Astruc, Charles *Catalogue des manuscrits grecs*. Troisième partie le supplément grec, tomme III, Nos. 901-1371. Paris, MCMLX / 1960.
- Bancea, Petru Biografia domnului Atanasie Lipovan, profesor la Academia Teologică din Arad, între 1922-1938. [Βιογραφία του κ. Atanasie Lipovan, καθηγητή στην Θεολογική Ακαδημία του Αράδ, το 1922-1938]. Revista Anuarul Academiei Teologice Ortodoxe Române din Arad pe anii 1935-1939, Αράδ, 1935-1939, σσ 170-172.
- Bancea, Petru *Profesorul și cântărețul Atanasie Lipovan.* [Καθηγητής και πρωτοψάλτης Atanasie Lipovan]. Revista *Biserica și Școala*, έτος 71, αρ.21, Αράδ, 1947, σσ 149-150.
- Barbu, Filaret Cronica Aradului, Cântărețul Atanasie Lipovan. Un jubileu. [Χρονικά της Αράδ, Ο ψάλτης Atanasie Lipovan. Ένα θαύμα]. Revista Luceafărul, Τιμισοάρα, Απρίλιος, 1924.
- Barbu, Filaret *Cântărețul Atanasie Lipovan*. [Ο ψάλτης Atanasie Lipovan]. Revista *Luceafărul*, έτος 1, αρ.5, Τιμισοάρα, 1935, σ.250.
- Barbu, V. Tomis. Βουκουρέστι, 1972.
- Barbu-Bucur, Sebastian Monumente muzicale. Filothei sin Agăi Jipei. Prima psaltichie românească cunoscută până acum. [Ρουμανικά μουσικά ψαλτικά χειρόγραφα. Filothei sin Agăi Jipei. Το πρώτο ρουμανικό Ψαλτήριον γνωστό έως τώρα]. Revista Studii Muzicale, αρ.6, Βουκουρέστι, 1970, σ.121.
- Barbu-Bucur, Sebastian Naum Râmniceanu. Revista Studii de Muzicologie, τόμος 9, Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1973.
- Barbu-Bucur, Sebastian Propedii ale muzicii psaltice în notație cucuzeliană. [Προπαίδειες της ψαλτικής μουσικής σε κουκουζελική γραφή]. Revista Studii și Cercetări de Istoria Artei, seria Teatru, Muzică, Cinematografie, Βουκουρέστι, Τόμος 21, 1974. Τόμος 22, 1975.
- Barbu-Bucur, Sebastian Elemente teoretice la Filothei sin Agăi Jipei Gramatica muzicală. [Θεωρητικά στοιχεία του Filothei sin Agăi Jipei Μουσική γραμματική]. Revista Studii de Muzicologie, Τόμος 11, Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1976.
- Barbu-Bucur, Sebastian Manuscrise psaltice românești și bilingve în notație cucuzeliană. [Ρουμανικά και σε διπλή γλώσσα χειρόγραφα σε κουκουζελική γραφή]. Revista Studii de muzicologie, Τόμος 12, Editura. Muzicală, Βουκουρέστι, 1976. (Filothei monahul de la mănăstirea Cozia) σ.45. (Acachie Ieromonahul de la mănăstirea Căldărușani) σσ.45-47. Republicat: / Νέα έκδοση, Revista Mitropolia Moldovei și Sucevei, έτος 54, αρ.3-4, Ιάσιο, 1978: (Filothei monahul de la mănăstirea Cozia) σ.407. Revista Mitropolia Olteniei, έτος 30, αρ.1-3, Κραϊόβα, 1978: (Filothei monahul de la mănăstirea Cozia) σσ.167-172.
- Barbu-Bucur, Sebastian Învățământul psaltic până la reforma lui Hrisant. Şcoli și Propedii. [Ρουμανική ψαλτική εκπαίδευση έως την ρύθμιση του Χρύσανθου Μαδίτου. Σχολές και Προπαιδείες]. Revista Biserica Ortodoxă Română, έτος 48, αρ.3-4, Βουκουρέστι, 1980, σ.484.
- Barbu-Bucur, Sebastian Acțiunea de românire a cântărilor psaltice și determinările ei social-patriotice. Filothei sin Agăi Jipei și alți autori din secolul al XVIII-lea. [Μετάφραση των ελληνικών ψαλτικών έργων στη ρουμανική γλώσσα (...). O Filothei sin Agăi Jipei και άλλοι συνθέτες από τον ΙΘ' αι.]. Revista Biserica Ortodoxă Română, έτος 48, αρ.7-8, Βουκουρέστι, 1980, σ.855.
- Barbu-Bucur, Sebastian Cultura muzicală de tradiție bizantină pe teritoriul României în secolul XVIII și începutul secolului XIX și aportul original al culturii autohtone. [Η Βυζαντινή μουσική παράδοση στην επικράτεια της Ρουμανίας από ΙΗ' αιώνα έως αρχές ΙΘ' αιώνα και η αυθεντική συνεισφορά του αυτόχθονος πολιτισμού]. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1989.
- Barbu-Bucur, Sebastian Un manuscris muzical de proveniență românească la Mănăstirea Leimonos din Lesbos.

- [Ένα ρουμανικής προέλευσης μουσικό χειρόγραφο από τη μονή Λειμώνος, Λέσβος]. Revista Muzica, αρ.3, Βουκουρέστι, 1996, σσ.93-106.
- Barnea, I. Les monuments paléochrétienes de Roumanie. Roma, 1977.
- Barvinok, V.I. Nikifor Vlemidi i ego socinenia. Kiev, 1911.
- Bauman, Victor Heinrich Descoperirea unui mormânt cu patru creştini martiri: Zoticos, Attalos, Camasis, Filipos. [Ανακάλυψη τάφων τεσσάρων χριστιανών μαρτύρων: Zoticos, Attalos, Kamasis, Filipos]. Revista Pontica, αρ.5, Βουκουρέστι, 1972. Revista Monumentelor Istorice, αρ.41, Βουκουρέστι, 1972. Revista Dacia N.S., αρ.16, Βουκουρέστι, 1972.
- Băbuș, Grigore *Bibliografia tipăriturilor psaltice ale lui Anton Pann*. [Βιβλιογραφία ψαλτικές εκτυπώσεις του Anton Pann]. Τεză de licență / διπλωματική διατριβή, Βουκουρέστι, 1947. Editura *Christiana*, Βουκουρέστι, 2002.
- Băbuş, Grigore Despre activitatea muzicală a lui Anton Pann. [Για την μουσική δραστηριότητα του Anton Pann]. Revista Biserica Ortodoxă Română, έτος 54, αρ.3-4. Βουκουρέστι, 1986, σσ.110-116.
- Bălaşa, Dumitru Gheorghe I.Dima, profesor și compozitor de cântări psaltice. [Gheorghe I.Dima, καθηγητή και συνθέτη ψαλτικής μουσικής]. Revista Mitropolia Moldovei și Sucevei, αρ.7-8, Ιάσιο, 1965, σσ.429-430.
- Bălaşa, Dumitru *Sase manuscrise psaltice ale lui Anton Pann.* [Έξι ψαλτικά χειρόγραφα του Anton Pann]. Revista *Mitropolia Olteniei*, αρ.1-2, Κραϊόβα, 1955, σ.80.
- Bărbulescu, Eugen I. *Profesorul Popescu-Pasărea*. [Καθηγητής (Ι.)Popescu-Pasărea]. Revista *Amvonul*, αρ.1-3, Βουκουρέστι, 1943, σσ.4-6.
- Bărbulescu, I. Felurile de scriere la români: Fonetica alfabetului chirilic în textele române în sec.16-17. [Διάφοροι μέθοδοι γραφής των Ρουμάνων: Η φωνητική του κυριλλικού αλφαβήτου τον ΙΣΤ'-ΙΖ' αι.]. Βουκουρέστι. 1904.
- Bărbulescu, I. Curente literare la români în perioada slavonismului cultural. [Λογοτεχνικά δρώμενα των Ρουμάνων στην πολιτιστική σλαβονιστική περίοδο]. Βουκουρέστι, 1928.
- Bârsănescu, S. *Şcoala greco-slavo-românească de la Mănăstirea Putna*. [Η ελληνο-σλαβονο-ρουμανική σχολή από την μονή Πούτνα]. Revista *Pedagogică*, έτος 15, αρ.6, Βουκουρέστι, 1966.
- Bârseanu, Andrei Istoria scoalelor centrale române grec-ortodoxe din Brasov. [Ιστορία των Ρουμανικών Ελλην-ορθοδόξων κεντρικών σχολών του Μπρασόβ]. Μπρασόβ, 1902.
- Berechet, Ştefan Un profesor model (Ion Popescu-Pasărea). [Ένας εξαιρετικός καθηγητής (Ion Popescu-Pasărea)]. Revista Cultura, έτος 30, αρ.1-2, Βουκουρέστι, 1941, σσ.13-15.
- Berechet, Ştefan Un document de la Macarie Ieromonahul, alcătuitorul psaltichiei românești de la 1822. [Έγγραφο του Ιερομονάχου Macarie, κτήτορα της Ρουμανικής Ψαλτικής Σχολής από το 1822]. Revista Biserica Ortodoxă Română, έτος 66, αρ.3-4, Βουκουρέστι, 1948, σσ.154-158.
- Bobulescu, C. Cronica bisericii Sfânta Ecaterina din București. 1577 1 octombrie 1924. [Χρονικό της εκκλησίας Αγίας Αικατερίνης απο το Βουκουρέστι. 1577 1 Οκτωβρίου 1924]. Βουκουρέστι, 1927.
- Bogdan, I. Documente privitoare la Istoria Românilor, urmare la Colecțiunea lui Eudoxiu de Hurmuzaki. Suplementul, Tom I 1510-1600. Documente culese din archive și biblioteci polone. [Έγγραφα για την Ιστορία των Ρουμάνων, από την Συλλογή του Eudoxiu Hurmuzaki. Προσθήκη, τόμος Α' 1510-1600. Έγγραφα από τα αρχεία και βιβλιοθήκες της Πολωνίας]. Βουκουρέστι, 1893.
- Boldur, A. Muzica în Basarabia. [Η μουσική στην Βεσσαραβία). Από τον τόμο: Muzica Românescă de Azi. [Η σημερινή Ρουμανική Μουσική]. Βουκουρέστι, 1940.
- Boştenaru, Ion *Profesorul Ion Popescu-Pasărea și uniformizarea cântărilor bisericești.* [Καθηγητής Ion Popescu-Pasărea και η εξομοίωση των εκκλησιαστικών ύμνων). Revista *Studii Teologice*, έτος 23, αρ.9-10, Βουκουρέστι, 1971, σσ.727-735.
- Botoṣǎneanu, Adrian Paharnicul Dimitrie Suceveanu, ctitor principal de cântare românească. [Παχάρνικου Dimitrie Suceveanu ο κυριώτερος κτήτωρ της ρουμανικής ψαλτικής]. Revista Mitropolia Moldovei și Sucevei, έτος 54, αρ.6-8, Ιάσιο, 1980, σσ.598-604.
- Boor, Carl de Nachträge zu den Notitiae Episcopatuum. Zeitschrift für Kirchengeschichte. Tom XII, 1891, pp.519-

- 534. Tom XIV, 1981, pp.573-599.
- Bouchard, Jacques Nicolae Mavrocordat. Editura Omonia, Βουκουρέστι, 2006.
- Bouvy, E. Poètes et mélodes, rythme tonique dans l'hymnographie de l'Eglise grecque. Nîmes, 1866.
- Braniște, Ene Liturgica specială. [Ειδική Λειτουργική]. Βουκουρέστι, 1980.
- Breazul, George Un capitol de educație muzicală. [Κεφάλαιο για την μουσική εκπαίδευση]. Editura Cartea Românească, Βουκουρέστι, 1937.
- Breazul, George Colinde. [Εορταστικοί Εκκλησιαστικοί Ύμνοι] Editura Fundația Principele Carol, Βουκουρέστι, 1938.
- Breazul, George Muzica românească de azi. [Σύγχρονη ρουμανική μουσική]. Βλ. P.Niţulescu, Muzica românească de azi. [Σύγχρονη ρουμανική μουσική]. Βουκουρέστι, 1939.
- Breazul, George Patrium Carmen. Contribuții la studiul muzicii românești. [Patrium Carmen. Συνεισφορά στη μελέτη της ρουμανικής μουσικής]. Editura Scrisul românesc, Κραϊόβα, 1941.
- Breazul, George Învățământul muzical în Principatele Românești. De la primele începuturi până la slâtrșitul secolului XVIII. Anuarul Conservatorului muzică și artă dramatică din București. [Μουσική εκπαίδευση στα Ρουμανικά Πριγκιπάτα. Από τις αρχές έως το τέλος του ΙΗ' αι. Ετήσιο Περιοδικό του Μουσικού και Δραματικού Ωδείου του Βουκουρεστίου]. Imprimeria Tiparul universal, επιμέλεια Mihail Jora, Βουκουρέστι, 1941-1942. Retipărit / Νέα έκδοση: Pagini din istoria muzicii românești, Tom II. [Σελίδες από την ιστορία της ρουμανικής μουσικής, Β' Τόμος]. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1970.
- Breazul, George Ion Popescu-Pasărea. [Ion Popescu-Pasărea]. Revista Gândirea, έτος 12, αρ.5, Βουκουρέστι, 1943, σσ.282-285.
- Breazul, George Pagini din istoria muzicii românești. [Σελίδες από την ιστορία της Ρουμανικής Μουσικής]. Editura Muzicală, Τόμοι 1-6, Βουκουρέστι, 1966-2003.
- Brezeanu, Stelian Iordan, Constantin Matei, C.Horia, Teotei, Tudor Zbuchea, Gheorghe Relațiile românoelene. [Οι Ρουμανοελληνικές σχέσεις]. Editura Omonia, Βουκουρέστι, 2003.
- Bucescu, Florin Documente importante de muzica bizantină și psaltica în bibliotecile din Iași. [Σημαντικά βυζαντινά και ψαλτικά μουσικά έγγραφα από τις βιβλιοθήκες του Ιασίου]. Revista Centrului de Studii Bizantine Acta Musicae Byzantinae, Ιάσιο, αρ.1, Απρίλιο 1999, Τόμος Α', σσ.74-95.
- Bucescu, Florin *Manuscrisul lui Ștefan Păltinescu, o achiziție valoroasă a B.C.U.M.E.* [Το χειρόγραφο του Ștefan Păltinescu, σημαντικό απόκτημα από το B.C.U.M.Ε.]. Δακτυλογραφημένη σπουδή. Ιάσιο.
- Bucuimeanu, Dan Comori de carte veche românească și străină. [Πολύτιμα παλαιά ρουμανικά και ξένα βιβλία]. Editura Scrisul Românesc, Κραϊόβα, 1996.
- Buescu, Corneliu *Şcoala de cântări de la Buzău.* [Η Μουσική ψαλτική Σχολή από Μπουζάου]. Revista *Studii Muzicale*, Τόμος 18, Editura *Muzicală*, Βουκουρέστι, 1985, σ.191.
- Buescu, Corneli Scrieri și adnotări despre muzica românească veche. [Γραπτά και Σημειώσεις για την παλαιά ρουμανική μουσική]. Colecția / Συλλογή: Izvoare ale muzicii românești. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1985, Τόμος 10.
- Buzerea, Alexie Din opera muzicală a lui Ghelasie Arhimandritul. Mărimurile, creația lui Filotei Monahul de la Cozia. [Από τα μουσικά έργα του αρχιμανδρίτη Ghelasie. "Μαρίμουρι" (sic), δημιούργημα του μοναχού Filothei από την μονή Κόζια]. Revista Mitropolia Olteniei, έτος 32, αρ.3-6, Κραϊόβα, 1980, σσ.507-508.
- Buzerea, Alexie Cultura muzicală românească de tradiție bizantină din secolul al XIX-lea. [Ο Ρουμανικός μουσικός πολιτισμός στη βυζαντινή παράδοση του ΙΘ' αι.]. Editura Scrisul Românesc, Κραϊόβα, 1999.
- Buzerea, Alexie Două manuscrise inedite întocmite de Ghelasie Arhimandritul. [Δύο χειρόγραφα άγνωστα του αρχιμανδρίτη Ghelasie]. Revista Mitropolia Olteniei, έτος 42, αρ.1-3, Κραϊόβα, 1990, σσ.310-316.
- Buzilă, S. Interpreți din Moldova. Lexicon enciclopedic (1460-1960). [Ερμηνευτές από την Μολδαβία. Εγκυκλοπαιδικό Λεξικό (1460-1960]. Editura Arc, Κισινάου, 1996.
- Cantemir, Dimitrie / Principele Moldovei Descriptio Moldaviae. Ediția a doua / Β' έκδοση, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, Βουκουρέστι, 1956.

- Cantemir, Dimitrie / Principele Moldovei Kitâb-ii' ilm-il musikî' alâ vedjh-il hurufât. / Cartea ştiinței muzicii după felul literelor. [Το βιβλίο της μουσικής επιστήμης γραμμένο με την αλφαβητική (τουρκική) γραφή]. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1973, 407 σσ.
- Carcalechi, Zaharia Biblioteca românească. [Ρουμανική βιβλιοθήκη].Budapest, 1821, σσ.169-170.
- Casian, Ioan / Sfântul Despre întruparea Domnului. [Περί της ενανθρωπήσεως του Κυρίου]. Επιμέλεια από τον I.G.Coman, μετάφραση από τον D.Popescu. Revista Mitropolia Olteniei, Κραϊόβα. Μέρος Α', έτος 37, αρ.7-8, 1985, σσ.560-606. Κραϊόβα. Μέρος Β', έτος 38, αρ.1, 1986, σσ.44-83. Κραϊόβα. Μέρος Γ', έτος 38, αρ.3, σσ.71-94.
- Catrina, Constantin Un manuscris de muzică bizantină semnat de Ilie Fotino. [Χειρόγραφο ψαλτικής μουσικής του Ηλία Φωτεινού] Δακτυλογραφημένη σπουδή. Βουκουρέστι.
- Catrina, Constantin Manolache, Mihai Muzica psaltică românească în Biblioteca Muzeală din Șcheii Brașovului. [Ρουμανική ψαλτική μουσική στη Βιβλιοθήκη του Μουσείου Σκέϊ-Μπρασόβ]. Revista Studii și Cercetări de Istoria Artei, secția Teatru, Muzică, Cinematografie, Τόμος 19, αρ.1, Βουκουρέστι, 1972, σσ.37.
- Catrina, Constantin Manolache, Mihai *Şcoală și dascăli de psaltichie în Şcheii Brașovului.* [Σχολή και διδάσκαλοι ψαλτικής μουσικής στη Σκέϊ Μπρασόβ]. Revista *Studii și Cercetări de Istoria Artei*, secția *Teatru*, *Muzică*, *Cinematografie*, Τόμος 10, Βουκουρέστι, 1974, σσ.153-158.
- Catrina, Constantin Un compozitor de muzică bizantină. George Ucenescu. [Ένας συνθέτης βυζαντινής μουσικής. George Ucenescu]. Revista Studii și Documente de Muzică Românească, Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1986, σσ.134-140.
- Catrina, Constantin Un "Irmologhion", din prima jumătate a secolului al XIX-lea. [Ειρμολόγιον από τις αρχές του ΙΘ' αιώνα]. Revista Muzica, έτος 4, αρ.1, Βουκουρέστι, 1983, (Ghelasie arhimandritul Basarabeanu) σσ.113-122.
- Catrina, Constantin George Ucenescu. Psalt și compozitor de muzică bizantină. [George Ucenescu. Πρωτοψάλτης και συνθέτης βυζαντινής μουσικής]. Revista Telegraful român, αρ.5-8, Σιμπίου, 1994, σσ.3-5.
- Călinescu, George *Fișe de istorie literară: (Ioniță) Pralea*. [Δελτίο για την ιστορική λογοτεχνία: (Ioniță) Pralea]. Revista *Contemporanul*, αρ.18, Βουκουρέστι, 09.05.1958.
- Călinescu, George Istoria literaturii române de la origini până în prezent. [Ιστορία της ρουμανικής λογοτεχνίας από τις αρχές έως σήμερα]. Editura Minerva, Βουκουρέστι, 1982, Β' έκδοση.
- Călinescu, Ștefan Boroianu, D.G. *Istoria Seminarului Central din București.* [Ιστορία της Κεντρικής Ψαλτικής Σχολής του Βουκουρεστίου], Editura *Dacia*, Ιάσιο, 1904.
- Cărăpăceanu, Ştefan Tineri interpreți sub cupola Ateneului Român. / dirijorul de cor C(onstantin) Drăgușin.
 [Νέοι ερμηνευτές στο Ρουμανικό Ατενέουμ / μαέστρο της χορωδίας C(onstantin) Drăgușin], Revista Muzica, έτος 29, αρ.7, Βουκουρέστι, 1979.
- Chiriac, Mircea Actualitatea lui Anton Pann. [Η επικαιρότητα του Anton Pann]. Revista Muzica, έτος 26, αρ.2, Βουκουρέστι, 1976, σσ.11-15.
- Ciobanu, Gheorghe Anton Pann. Cântece de lume. [Anton Pann. Κοσμικά τραγούδια]. Editura de Stat pentru Literatură și Artă, Βουκουρέστι, 1955.
- Ciobanu, Gheorghe Aspecte ale culturii muzicale în epoca feudală. Câteva manuscrise bizantine. [Όψεις του μουσικού πολιτισμού στον Μεσαίωνα. Μερικά βυζαντινά χειρόγραφα]. Revista Muzica, έτος 14, αρ.5-6, Βουκουρέστι, 1964, σσ.57-61.
- Ciobanu, Gheorghe Scoala muzicală de la Putna. [Η Μουσική σχολή της Πούτνα]. Revista Muzica, έτος 16, αρ.9, Βουκουρέστι, 1966, σσ.14-20. Republicat / Νέα έκδοση: Revista Studii de Etnomuzicologie şi Bizantinologie. Editura Muzicală, Τόμος Α', Βουκουρέστι, 1974, σσ.265-277. Τόμος Γ', 1992.
- Ciobanu, Gheorghe Manuscrise psaltice românești din secolul al XVIII-lea. [Ρουμανικά ψαλτικά χειρόγραφα τον ΙΗ' αι.]. Revista Glasul Bisericii, έτος 26, αρ.11-12, Βουκουρέστι, 1967, σσ.1121-1122. Republicat / Νέα έκδοση: Revista Studii de Etnomuzicologie și Bizantinologie, Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1974, Τόμος Α', σσ.292-293.
- Ciobanu, Gheorghe Anton Pann și românirea cântărilor bisericești; la aniversarea a 175 ani de la nașterea sa.

- [Anton Pann και η μετάφραση από την ελληνική στην ρουμανική γλώσσα των εκκλησιαστικών ψαλμών. Επέτειος 175 ετών από την γέννησή του]. Revista Biserica Ortodoxă Română, έτος 87, αρ.11-12, Βουκουρέστι, 1969, σσ.1154-1160.
- Ciobanu, Gheorghe *Originea Canonului Stâlpărilor alcătuit de dascălul Şărban.* [Η αρχή του Κανόνος των Βαϊων, σύνθεση του διδασκάλου Şărban]. Revista *Mitropolia Olteniei*, έτος 22, αρ.5-8, Κραϊόβα, 1970. Republicat / Νέα έκδοση: Revista *Studii de Etnomuzicologie și Bizantinologie*, Editura *Muzicală*, Βουκουρέστι, 1974, Τόμος Α'.
- Ciobanu, Gheorghe Muzica bisericească la români. [Η εκκλησιαστική μουσική στους Ρουμάνους]. Revista Biserica Ortodoxă Română, έτος 40, αρ.1-2, Βουκουρέστι, 1972, σσ.184-195. Republicat / Νέα έκδοση: Revista Studii de Etnomuzicologie și Bizantinologie, Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1974, Τόμος Α', σσ.348-355.
- Ciobanu, Gheorghe Cultura psaltică românească în secolele XVII-XVIII. [Ο Βυζαντινός μουσικός πολιτισμός στην επικράτεια της Ρουμανίας τον ΙΖ΄-ΙΗ΄ αι.]. Review Musica Antiqua Europae Orientalis. Bydgoszcs, Polska, 1972, σσ.487-504.
- Ciobanu, Gheorghe La musique psaltique roumaine aux XVII-e et XVIII-e siècle. Revista Muzica, έτος 23, αρ.3/244, Βουκουρέστι, 1973, σ.45.
- Ciobanu, Gheorghe *Pripelele lui Filothei Monahul*. ["Πριπέλε" του μοναχού Filothei]. Revista *Studii de Etnomuzicologie si Bizantinologie*, Βουκουρέστι, 1979, Τόμος 2, σσ.284-287.
- Ciobanu, Gheorghe Vechimea genului cromatic în muzica bizantină. [Αρχαιότητα του χρωματικού μέλους στην βυζαντινή μουσική]. Revista Studii de muzicologie, Βουκουρέστι, 1973, Τόμος 9, σσ.111-117. Republicat / Νέα έκδοση: Revista Studii de Etnomuzicologie și Bizantinologie, Βουκουρέστι, 1979, Τόμος 2, σσ.164-169.
- Ciobanu, Gheorghe Studii. [Σπουδές].Revista Studii de Etnomuzicologie și Bizantinologie, Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1974, Τόμος Α': (Ghelasie Arhimandritul Basarabeanu) σ.333. Βουκουρέστι, 1992, Τόμος Γ': Α.Muzica de cult bănăţeană. Origine, vechime, specific. Terențiu Bugariu, Anastasie Lipovan, Trifon Lugojan, σσ.105-125. B. Anton Pann și melosul românesc, σσ.175-176.
- Ciobanu, Gheorghe Le rapport entre le texte et la mélodie dans la musique psaltique roumaine. Revista Muzica, έτος 26, αρ.2, Βουκουρέστι, 1976, σ.43.
- Ciobanu, Gheorghe Les manuscrits de Putna et certains aspects de la civilisation médiévale roumaine. Révue Roumaine d'Histoire de l'Arts, serie Theatre, Musique, Cinematographie, Βουκουρέστι, 1976, Τόμος 13, σσ.68-69.
- Ciobanu, Gheorghe Manuscrisele muzicale de la Putna și problema raporturilor muzicale româno-bulgare.
 în perioada medievală. [Μουσικά χειρόγραφα από Πούτνα και το πρόβλημα των ρουμανο-βουλγα-ρικών μουσικών αναφορών την μεσαιωνική περίοδο]. Revista Studii de Etnomuzicologie și
- Bizantinologie, Βουκουρέστι, 1979, Τόμος Β, σ.306.
- Ciobanu, Gheorghe Manuscrisul lui Evstatie Protopsaltul de la Putna. [Χειρόγραφο του Evstatie πρωτοψάλτη από Πούτνα]. Revista Studii de Etnomuzicologie și Bizantinologie, Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1979, Τόμος Β', σσ.323-378.
- Ciobanu, Gheorghe Muzica bizantină și cantece de lume în manuscrise oltene în notație psaltică. [Βυζαντινή μουσική και "Κοσμικά τραγούδια" σε χειρόγραφα με ψαλτική γραφή από την Ολτένια]. Revista Studii de Etnomuzicologie și Bizantinologie, Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1979, Τόμος Β', σ.241.
- Ciobanu, Gheorghe Adoption de la musique byzantine comme musique liturgique. Ancienneté et voies de pénétration. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1984.
- Ciobanu, Gheorghe Études de musique ancienne roumaine. Téorie, pratique, tradition ... facteurs complémentaires indispensables aux déschiffrage de la musique byzantine ancienne. Le rapport entre le texte et la mélodie dans la musique psaltique roumaine. Les manuscrits de Putna et certains aspects de la civilisation médiévale roumaine. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1984.
- Ciobanu, Gheorghe Anton Pann şi melosul românesc. [Anton Pann και η ρουμανική μελοποιία]. Revista Studii

- de Etnomuzicologie și Bizantinologie, Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1992, Τόμος Γ', σσ.175-176.
- Ciobanu, Gheorghe *Ms. nr.* **1886** de la mănăstirea Dragomirna. [Χργφ. αρ. 1886 από την μονή Δραγομίρνα]. Revista Studii de Etnomuzicologie și Bizantinologie, Editura Muzicală, Βουκουρέστι, Τόμος Γ', 1992, σσ.81-86.
- Ciobanu, Gheorghe Muzica de cult bănățeană. Origine, vechime, specific. [Η Ψαλτική Μουσική από το Μπανάτ. Αρχές, παλαιότητα, χαρακτηρισμός]. Revista Studii de Etnomuzicologie și Bizantinologie, Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1992, Τόμος Γ', σσ.105-125.
- Ciobanu, Gheorghe Formules mélodiques, élements structurelles dans la musique byzantine. Oeuvre en manuscrit, Colection Titus Moisescu. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1984.
- Ciobanu, Gheorghe Ghenea, Cristian Un cercetător de muzică la începutul secolului al XVI-lea. [Ένας μουσικός ερευνητής στις αρχές τον ΙΣΤ΄ αιώνα]. Revista Muzica, έτος 14, αρ.5-6, Βουκουρέστι, 1964.
- Cireșeanu, Badea Tezaurul liturgic. [Ο λειτουργικός θησαυρός]. Editura Gutenberg, Βουκουρέστι, 1911, Τόμος Β΄. Cocora, Gabriel Protosinghelul Varlaam, contribuții la istoria muzicii bisericești. [Ο πρωτοσύγκελλος Varlaam,
- συνεισφορά στην ρουμανική ψαλτική μουσική]. Revista *Glasul Bisericii*, έτος 17, αρ.5, Βουκουρέστι, 1958, σσ.457-473.
- Cocora, Gabriel *Tipografia și tipăriturile de la Episcopia Buzăului.* [Τυπογραφία και έντυπα της Επισκοπής του Μπουζάου]. Revista *Biserica Ortodoxă Română*, έτος 78, αρ.3-4, Βουκουρέστι, 1960.
- Cocora, Gabriel *Scoala de psaltichie de la Buzău*. [Η Ψαλτική Μουσική σχολή από το Μπουζάου]. Revista *Biserica Ortodoxă Română*, έτος 78, αρ.9-10, Βουκουρέστι, 1960, σσ.844-857, 859-864.
- Cocora, Gabriel Documente pentru biografia lui Iosif Naniescu. [Έγγραφα για την βιογραφία του Iosif Naniescu]. Revista Mitropolia Moldovei și Sucevei, έτος 37, αρ.1 -2, Ιάσιο, σσ.92-99.
- Cocora, Gabriel *Mitropolitul Iosif Naniescu și Buzăul.* [Ο μητροπολίτης Iosif Naniescu και η πόλη Μπουζάου]. Revista *Glasul Bisericii*, έτος 12, αρ.7-8, Βουκουρέστι, 1968, σσ.806-812.
- Codrescu, I.M. Ioan Prale. Revista Buciumul Român, Ιάσιο, 1875, σσ.324-325.
- Coman, Ioan G. Le patrimoine de l'oecuménisme chrétien du IV-e au VI-e siècle en Scythie Mineure (Dobroudja). Revue française de l'Ortodoxie Contacts, XXII-e année, nr.69, Paris, 1970, pp.61-85.
- Condurachi, Emil Monumenti christiani nell'Illirico. Ephemeris Dacoromana, IX, Roma, 1940,pp.1-118.
- Conomos, Dimitrios *The treatise of Manuel Chrysaphes. Report of the eleventh Congress Copenhagen.*Copenhagen, 1972, Tom II, pp.748-751.
- Conomos, Dimitrios Slavonic church music in the Balkans and Moldavia. International conference on Slavic Cultures and the Balkans, Βάρνα, 1975, σσ.41-62.
- Conomos, Dimitrios The penetration of byzantine chant into Moldavia. International Congress of Slavic Studies, Ankara, 1979, pp.45-70.
- Conomos, Dimitrios Experimental polyphony, "according to the ... Latin's" in late byzantine psalmody. Early Music History, Cambridge, 1982, Tom II, pp.1-16.
- Conomos, Dimitrios The Monastery of Putna and the Musical Tradition of Moldavia in the Sixeenth Century. Music in Medieval Moldavia (16-th Century) by A.E. Pennington. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1985, σσ.222-267.
- Conomos, Dimitrios *The treatise of Manuel Crysaphes the lampadarios: on the theory of the art of chanting and on certain erroneous views that some hold about it.* (Mont Athos, Iviron Monastery MS 1120 [July, 1458]). CSRM II. Wien, 1985.
- Conomos, Dimitrios The late byzantine and slavonic communion cycle: liturgy and music. Washington, 1985.
- Constantinescu, Grigore Concert aniversar: Nicolae Lungu. [Τημητική συναυλία: Nicolae Lungu]. Ziarul Contemporanul, αρ.13, Βουκουρέστι, 27 Μαρτίου 1970.
- Constantinescu, Grigore Interviu cu muzicologul Marcel Spinei: Din păcate există multe manuscrise muzicale psaltice românești dispărute. [Συνέντευξη με τον μουσικολόγο Marcel Spinei: "Δυστυχώς πολλά ρουμανικά χειρόγραφα έχουν εξαφανιστή".]. Revista Muzicală Cultural, αρ.7 (345), Βουκουρέστι, 3 Αυγούστου 1999.
- Constantinescu-Iași, Petre Manuscrisele de la mănăstirea Noul-Neamț (Basarabia). [Χειρόγραφα από την μονή

- Νόουλ Νεάμτζ]. Revista Viața Basarabiei, έτος 2, αρ.2, Κισινάου, 1933, σσ.107-111.
- Constantinescu, R. Manuscrise de origine românească din colecții străine. Repertoriu. [Χειρόγραφα ρουμανικής προέλευσης σε ξένες ιδιωτικές συλλογές. Κατάλογος] Βουκουρέστι, 1986.
- Cosma, Octavian-Lazăr *Hronicul muzicii românești.* [Ιστορία της Ρουμανικής μουσικής]. Editura *Muzicală*, Βουκουρέστι, Τόμοι 1-9, 1973-1991.
- Cosma, Viorel Aspects de la culture musicale sur le territoire de la Roumanie entre le XIV-e et le XVIII-e siècle. Révue Musica Antiqua Europae Orientalis, Warszawa, 1966.
- Cosma, Viorel Valorificarea patrimoniului muzical românesc și unele aspecte ale probității științifice. [Αξιοποίηση της ρουμανικής μουσικής κληρονομιάς και διάφορες εκδοχές της αποδεικτικής επιστήμης]. Revista Era Socialistă, έτος 55, αρ.24, Βουκουρέστι, 1975.
- Cosma, Viorel Concert coral-medalion "N(icolae) Lungu". [Χορωδιακή συναυλία: (...) N(icolae) Lungu]. Ziarul Scânteia, έτος 49, αρ.11, Βουκουρέστι, 22. Μαϊου 1980.
- Cosma, Viorel *Interpreți din România. Lexicon.* [Ερμηνευτές από την Ρουμανία. Λεξικό]. Editura *Galaxia*, Βουκουρέστι, 1996, τόμος Α΄.
- Cosma, Viorel *Muzicieni din România. Lexicon*. [Μουσουργοί από την Ρουμανία. Λεξικό]. Editura *Muzicală*, Βουκουρέστι, 1970. New version / Νέα έκδοση: Τόμος 1, 1989, Βουκουρέστι. Τόμος 2, 1999. Τόμος 3, 2000. Τόμος 4, 2001. Τόμος 5, 2002. Τόμος 6, 2003. Τόμος 7, 2004. Τόμος 8, 2005. Τόμος 9, 2006.
- Darouzès, Jean Notitiae Episcopatum Ecclesiae Constantinopolitanae. Texte critique, introduction, notes, Paris, 1981.
- David, I.P. Mitropolitul Iosif Naniescu, milostivul, lesne-iertătorul și ctitorul ierarh. [Ο μητροπολίτης Iosif Naniescu, ελεήμων και κτίτωρ ιεράρχης]. Revista Mitropolia Moldovei și Sucevei, έτος 66, αρ.1-3, Ιάσιο, 1990, σσ.139-158.
- Delcea, M. O sută de ani de la tipărirea Idiomelarului unit cu Doxastarul «de Dimitrie Suceveanu». [Εκατό χρόνια από την εκτύπωση του Ιδιόμελου ενοποιημένου με το Δοξαστικόν «του Dimitrie Suceveanu»]. Revista Glasul Bisericii, έτος 15, αρ.6-7, Βουκουρέστι, 1956, σσ.331-332.
- Demetrescu, Gheorghe Viața și activitatea lui Anton Pann. [Η ζωή και δραστηριότητα του Anton Pann]. Βουκουρέστι, 1893.
- Diaconivich, C. Enciclopedia românească. [Ρουμανική εγκυκλοπαίδεια]. Σιμπίου, 1904, Τόμος Γ΄.
- Diaconu, P. A propos de l'invasion coumane de 1148. Études Byzantines et Post-Byzantines, publiées par les soins de Eugen Stăncescu et Nicolae-Serban Tanasoca. Βουκουρέστι, 1979.
- Diculescu, Constantin Din corespondența Episcopului Melchisedec. [Από την αλληλογραφία του Επισκόπου Melchisedec] Editura Cartea Bisericească, Βουκουρέστι, 1909.
- Dimitrievski, Aleksei *Opisanie liturghitseskich rukopisei.* [Τυπικά]. Τόμος Α', Κiev, 1895. Νέα έκδοση: Georg Olms Verlagsbuch handlung, Hildesheim, 1965. Τόμος Β', Sankt Petersbourg, 1917. Νέα έκδοση: Georg Olms Verlagsbuch handlung, Hildesheim, 1965.
- Dincă, George Chipuri de ierarhi: compozitori, traducători, prelucrători și mari cântăreți ai muzicii bisericești. I.-II. [Προσωπικότητες ιεραρχών: συνθέτες, μεταφραστές επεξεργαστές και μεγάλοι πρωτοψάλτες της εκκλησιαστικής μουσικής. Α' Β']. Revista Glasul Bisericii, έτος 34, αρ.7-8, Βουκουρέστι, 1975, Τόμος Α': (Silvestru mitropolitul Morariu-Andrievici) σσ.817-819. (Iosif mitropolitul Naniescu) σσ.820-823. Revista Glasul Bisericii, έτος 35, αρ.1-2, Βουκουρέστι, 1976, Τόμος Β'. Revista Glasul Bisericii, έτος 36, αρ.1-3, Βουκουρέστι, 1977, Τόμος Γ': (Nifon episcopul Niculescu Ploieșteanu) σσ.142-145.
- Dinulescu, Ştefan Viața și scrierile lui Dosoftei, mitropolitului Moldovei. [Η ζωή και τα έργα του Dosoftei, μητροπολίτης Μολδαβίας]. Tipografia Arhiepiscopală, Τσερναούτζι, 1885.
- Dinulescu, Ştefan Notițe despre viața și activitatea mitropolitului Moldovei Varlaam (1632-1653). [Σημειώματα για την ζωή και την δραστηριότητα του μητροπολίτη Μολδαβίας Varlaam. (1632-1653)]. Tipografia Arhiepiscopală, Τσερναούτζι, 1886.
- Dobre, Sorin Un manuscris de muzică psaltică, din Colecția Bibliotecii de muzică "Gheorghe Dima" din Cluj-Napoca. [Ψαλτικό μουσικό χειρόγραφο στη Βιβλιοθήκη "Gheorghe Dima" από το Κλούζ-Ναπόκα]. Revista Teologică, αρ.1 (79), Σιμπίου, 1997, σσ.111-115.

- Dolinescu, El. Anton Pann, Viața în imagini. [Anton Pann. Η ζωή του σε φωτογραφίες]. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1967.
- Drăgănescu, George C. Istoricul seminarului din Curtea de Arges. [Ιστορία της Ψαλτικής Σχολής από Κούρτεα δε Άργες]. Πιτέστι, 1900, σσ.7-8.
- Drăgoi, Eugen Un manuscris psaltic inedit în Biblioteca Centrului Episcopal Galați. [Άγνωστο χειρόγραφο από την Βιβλιοθήκη της Επισκοπής του Γαλατσίου]. Revista Glasul Bisericii, έτος 34, αρ.7-8, Βουκουρέστι, 1975. σσ.817-819.
- Drăgulescu, Theodor *Aniversări: Nicolae Lungu*. [Εορτές: Nicolae Lungu]. Revista *Muzica*, έτος 30, αρ.7, Βουκουρέστι, 1980, σσ.14-15.
- Drăgulin, Gheorghe Drăgulin, Augustin *Cercetări asupra operei lui Dionisie Exiguul și îndeosebi asupra celei necunoscute până acum.* [Έρευνα πάνω στα έργα του Dionisie Exiguul (...)]. Revista *Mitropolia Olteniei*, έτος 40, αρ.5, Κραϊόβα, 1988, σσ.24-68.
- Drăgușin, Constantin Maestrul Nicolae Lungu la 85 de ani. [Ο μαέστρος Nicolae Lungu στα 85 χρόνια]. Σε συνεργασία με τον Ion Cârstoiu. Revista Studii Teologice, έτος 37, αρ.5-6, Βουκουρέστι, 1985, σσ.411-430.
- Drăgușin, Constantin Paul Constantinescu. Liturghia în stil psaltic. [O Paul Constantinescu. Ακολουθία της Λειτουργίας σε ψαλτικό ύφος]. Σε συνεργασία με τον Ιοη Cârstoiu. Revista Biserica Ortodoxă Română, έτος 45, αρ.1, Βουκουρέστι, 1986, σσ.111-120.
- Drăgușin, Constantin *Pravila cea mare, Târgoviște 1652, studiu istorico-canonic.* [Ο σημαντικός Νόμος, Ταργόβιστε 1652, ιστορική-κανονική σπουδή]. Διδακτορική διατριβή, Βουκουρέστι, 2002. Revista *Biserica Ortodoxă Română*, έτος 119, αρ.1-6, Βουκουρέστι, 2001, σσ.255-368.
- Dudu, V. Mitropolitul Moldovei Iosif al II-lea Naniescu şi Academia Română. [Ο μητροπολίτης της Μολδαβίας Iosif al II-lea Naniescu και η Ρουμανική Ακαδημία]. Revista Mitropolia Moldovei şi Sucevei, έτος 16, αρ.4, Ιάσιο, 1940, σ.595.
- Dumitru, R. Constantin Drăgusin. Revista Studii Teologice, έτος 34, αρ.1-2, Βουκουρέστι, 1982, σ.110.
- Dumitrescu, Al.T. Ionescu, M.G. Istoria Seminariilor preotesti din Buzău, Curtea de Arges, Husi, Ismail, Galați, Râmnicu-Vâlcea și Roman. [Ιστορία των Ψαλτικών Σχολών των Μπουζάου, Κούρτεα δε Άργες, Χούσι, Ισμαίλ, Γαλατσίου, Ράμνικου Βάλτσεα, και Ρόμαν]. Βουκουρέστι, 1906.
- Dumitrescu-Buşulenga, Zoe Moștenirea culturală a lui Ștefan cel Mare. [Ἡ πολιτιστική κληρονομιά του Στέφαν του Μεγάλου]. Ziarul România literară, έτος 15, αρ.17, Βουκουρέστι, 22 Απριλίου 1982.
- Erbiceanu, Constantin Istoricul Seminarului Veniamin din Mănăstirea Socola Iondat la 1804. [Ιστορία της Θεολογικής Σχολής από την μονή Σοκόλα (Ιάσιο), η θεμελίωση το 1804]. Tipografia Goldner, Ιάσιο, 1885.
- Erbiceanu, Constantin Istoria Mitropoliei Moldovei și Sucevei și a Catedralei mitropolitane din Iași. [Ιστορία της Μητρόπολης Μολδαβίας και Σουτσεάβας και του μητροπολικού Ναού του Ιασίου]. Βουκουρέστι, 1888.
- Erbiceanu, Constantin Goții în Dacia și Moesia. Creștinarea lor în secolul III și IV. [Γοτθικοί λαοί στη Δακία και Μοεσία. Η προσέλευσή τους στον χριστιανισμό, στον Γ' και Δ' αιώνα]. Revista Biserica Ortodoxă Română, έτος 12, Βουκουρέστι, 1888, σσ.134-139.
- Erbiceanu, Constantin *Câteva date asupra vieții părintelui Ieromonah Nectarie, protopsalt în Sfântul Munte Athos, șezător la schitul românesc de acolo numit Prodromul.* [Για την ζωή του πατρός Ιερομονάχου (sic!) Nectarie, Πρωτοψάλτη στο Άγιο Όρος, σκήτη Προδρόμου]. Revista *Biserica Ortodoxă Română*, έτος 13, αρ.6, Βουκουρέστι, 1889, σσ.410-413.
- Erbiceanu, Constantin Cronicarii greci care au scris despre români în epoca fanariotă. [Έλληνες κωδικογράφοι που έγραψαν για τους Ρουμάνους στην Φαναριωτική εποχή]. Tiparul Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1888.
- Erbiceanu, Constantin Viața și scrierile Protosinghelului Naum Râmniceanu. [Η ζωή και οι συγγραφές του Πρωτοσύγκελλου Naum Râmniceanu].Revista Biserica Ortodoxă Română, έτος 13, αρ.10-12, Βουκουρέστι, 1889, σσ.657-676.

- Erbiceanu, Constantin Macarie Ieromonahul, psaltul scoalei din București și reformatorul sistimei vechi de psaltichie. [Μαcarie Ιερομόναχος, ψάλτης της σχολής του Βουκουρεστίου και μεταρρυθμιστής του παλαιού ψαλτικού συστήματος]. Revista Biserica Ortodoxă Română, έτος 16, αρ.9, Βουκουρέστι, 1892, σσ.808-82
- Erbiceanu, Constantin Întâia carte de cântări bisericești în românește cunoscută până acum.[Το πρώτο γνωστό έως τώρα βιβλίο ψαλτικής μουσικής στη ρουμανική]. Revista Biserica Ortodoxă Română, έτος 21, αρ.3, Βουκουρέστι, 1897.
- Erbiceanu, Constantin Două discursuri ale lui Macarie Protopsaltul Mitropoliei Ungro-Vlahiei. [Δύο ομιλίες του Μαcarie Πρωτοψάλτη της Μητρόπολης Ουγγροβλαχίας]. Revista Biserica Ortodoxă Română, έτος 23, αρ.3, Βουκουρέστι, 1899, σσ.330-338.
- Erbiceanu, Constantin Note asupra Istoriei bisericești a românilor pentru secolul al XIX-lea. [Σημειώσεις για την Ιστορία της Ρουμανικής Εκκλησίας, τον ΙΘ' αι.]Revista Biserica Ortodoxă Română, Βουκουρέστι. Έτος 28, αρ.2, 1904: (Macarie ieromonahul) σσ.187-188. Έτος 29, αρ.4, 1905: (Nectarie arhiereul Frimu) σ.380. Έτος 29, αρ.5, 1905: (Nectarie arhiereul Frimu) σ.502.
- Eusebiu Caesariensis *Vita Constantini*. Βίβλος Γ', Κεφάλαιο 7. Editor F.Winkelmann, Akademie Verlag, Berlin, 1975, τόμος Α'. Μετάφεαση στη ρουμανική γλώσσα και επιμέλεια ο μητροπολίτης Iosif Gheorghian, Editura Tipo-litografia *Cărților bisericești*, Βουκουρέστι, 1896.
- Farca, Ioan Compozitorul și cântărețul Atanasie Lipovan (1874-1947). [Ο συνθέτης και πρωτοψάλτης Atanasie Lipovan]. Revista Mitropolia Banatului, έτος 29, αρ.10-12, Τιμισοάρα, 1979, σσ.712-717.
- Fasching, monah Nova Dacia. Κλούζ, 1743.
- Firu, Nicolae Date și documente cu privire la istoricul școalelor române din Bihor. [Χρονολογίες και έγγραφα για την ιστορία των ρουμανικών σχολών από Μπιχόρ]. Αράδ, 1910.
- Firu, Nicolae Monografia sfintei Adormiri (Biserica cu lună) din Oradea. [Μονογραφία της Αγίας Κοιμήσεως (Εκκλησία με φεγγάρι), από Οράδεα]. Οράδεα, 1934.
- Fleischer, Oskar Neumenstudien, Band III: Die spätgriechische Neumenschrift. Berlin, 1904.
- Florea, Lucian Activitatea culturală a Mitropolitului Grigore al II-lea. [Η πολιτιστική δραστηριότητα του μητροπολίτη Grigore al II-lea]. Revista Studii Teologice, 2, έτος 40, αρ.3-4, Βουκουρέστι, 1963.
- Frangulea, V. Profesorul Protopsalt Ion Popescu-Pasărea. Viața și opera. [Ο καθηγητής Πρωτοψάλτης Ion Popescu-Pasărea. Ἡ ζωή και το έργο του]. Editura Institutului Biblic, București, 2004.
- Frăcea, Ilie La 140 de ani de la nașterea lui Dimitrie Cunțan. [140 έτη από την γέννηση του Dimitrie Cunțan]. Revista Mitropolia Ardealului, έτος 23, αρ.4-6, Σιμπίου, 1978, σσ.275-285.
- Furtună, D. *O traducere a dascălului ardelean Ioan Duma*. [Μετάφραση του δασκάλου Ioan Duma]. Revista *Istorică*, έτος 1, αρ.3, Βουκουρέστι, 1915.
- Galinescu, Gavriil Muzica în Moldova. [Η μουσική στη Μολδαβία]. βλ. P.Niţulescu, Muzica românească de azi. [Σύγχρονη ρωμανική μουσική]. Βουκουρέστι, 1939.
- Galinescu, Gavriil *Cântarea bisericească*. [Εκκλησιαστική ψαλμωδία]. Revista *Mitropolia Moldovei și Sucevei*, έτος 15, αρ.11, Ιάσιο, 1940: (Macarie Iermonoahul) σσ.622-625. (Anton Pann) σσ.624-625.
- Gaspar, Iustin Un manuscris de cântări bisericești. [Ένα χειρόγραφο με εκκλησιαστκούς ύμνους]. Revista Mitropolia Moldovei și Sucevei, έτος 58, αρ.1-2, Ιάσιο, 1982, σσ.68-74.
- Gaster, Dr. M. Anton Pann. Povestea vorbei. [Anton Pann. Το παραμύθι του λόγου]. Κραϊόβα, 1936.
- Gastoué, Amédée L'art gregorian ... Les formules mélodiques et leur notation. Révue La Tribune de Saint-Gervais, Paris, sept.-oct., 1900.
- Gastoué, A, Introduction à la paléographie musicale byzantine. Catalogue des manuscrits de musique byzantine de la Bibliothèque Nationale de Paris et des bibliothèques publique de France. Paris, 1907.
- Găină, Vasile Arhiepiscopul și Mitropolitul Dr. Silvestru Morariu-Andrievici. [Δρ. Silvestru Morariu-Andrievici Αρχιεπίσκοπος και Μητροπολίτης] Revista Candela, αρ.7, Τσερναούτζι, 1907.
- Gerbert, Martin De cantu et musica sacra. Paris, 1774, 2 τόμοι.
- Gerzmanus, Eugenius Manuscripta graeca musica petropolitana. Catalogus. Tomus I. Bibliotheca Publica rossicae, Sankt Petersburg, 1996. Tomus II. Bibliotheca Publica rossicae Academiae Scientiarum. Archivus Academiae

- Scientiarum. Bibliotheca Universitatis Hermitage. Sankt Petersburg, 1999.
- Ghenadie de Marseille *Jean Cassien. Institutions cénobitiques.* Texte latin revue, introduction, traduction et notes, par Jean-Claude Guy, Paris, 1965, 531p. Tome 109 de la Colection *Sources chrétiens.*
- Ghenea, Cristian Din trecutul culturii muzicale românești. [Για την ιστορία του ρουμανικού μουσικού πολιτισμού]. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1965.
- Ghenea, Cristian Geneza și formarea concepției despre muzică în România. [Η γέννηση και η διαμόρφωση της περί μουσικής θεωρίας στην Ρουμανία]. Biblioteca Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România, Βουκουρέστι, 1971.
- Ghidiu, Andrei Bălan, Iosif Monografia orașului Caransebeş (...). [Μονογραφία της πόλης Καρανσέμπες (...)]. Καρανσέμπες, 1909.
- Ghircoiaşu, Romeo *Contribuții la istoria muzicii românești.* [Συνεισφορά στην ιστορία της ρουμανικής μουσικής]. Editura *Muzicală*, Βουκουρέστι, 1963.
- Giuleanu, Victor Melodica bizantina. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1981.
- Goléa, Antoine Goléa, Vignal Larousse. Editura Univers Enciclopedic, Βουκουρέστι, 2000.
- Gomboşiu, Ştefan Atanasie Lipovan. Revista Dacia, έτος 6, αρ.176, Τιμισοάρα, 6, Αυγούστου 1944.
- Grecianu, Radu vel logofăt Viața lui Constantin Vodă Brâncoveanu. [Η ζωή του Πρίγκηπα Constantin Brâncoveanu]. Ediție îngrijită / επιμέλεια Στεφάν Δ. Γρετσιάνου. Βουκουρέστι, 1906.
- Gurghianu, Aurel *Profesorul Celestin Cherebețiu*. Carnet. Însemnări, crochiuri, mărturisiri. [Ο καθηγητής Celestin Cherebețiu. Σημειωματάριον, σχεδιασμοί και μαρτυρίες]. Editura *Dacia*, Κλούζ-Ναπόκα, 1981.
- Harnack, A. Die Mission und Ausbreitung des Christentums in den ersten drei Jahrunderderten. Leipzig, 1924.
- Hadzifotis, Ioannis Entretiens sur les rélations musicales byzantines entre la Roumanie et la Grècee, avec le musicologue Marcel Spinei. Εφημερίδα Ελευθεροτυπία, Αθήνα, Άυγουστο, 1996.
- Herman, Vasile Structură și dezvoltare în monodiile melurgilor români medievali. [Δομή και ανάπτυξη στις μονωδίες των Ρουμάνων μελουργών του Μεσαίωνα]. Revista Studii Muzicologice, Βουκουρέστι, 1980, Τόμος 15.
- Hieronymi / Ieronimus Fericitul De viris illustribus. Editor W.Herding, Leipzig, 1879.
- Hoeg, Carsten La notation ekphonétique. Copenhague, 1935.
- Iatzimirski, Alexandr I. Кириловская нотыя рукописи в глаголическии таинописныи записание / Kirilovskia notnîia rukopisi vi glagoliceskii tainopisnîi zapisianie. [Κυριλλικά χειρόγραφα με (μουσική) γραφή και σημειώσεις σε γλαγολιτικό κρυπτόγραμμα]. Τυπωμένο με άλλες 5 σπουδές στον ίδιο τόμο: Шесть статей по словянской и рукописой писмености / Şesti state po slavianskoi i russkoi pismenosti ... Μόσχα, 1901.
- Iatzimirski, Alexandr I. Григоріи Цамьлакь / Grigorie Tamblac. Sankt Petersburg, 1904.
- Iatzimirski, Alexandr I. *Из истории словянской проповеди в Молдавии / Iz istorii slavianskoi pismenostri v Moldavii [i Vlahii XV-XVII].* [Από την ιστορία των Σλάβων συγγραφέων από την Μολδαβία]. Sankt Petersburg, 1906.
- Ionaşcu, I. *Biserici, chipuri și documente din Olt.* [Εκκλησίες, προσωπικότητες και έγγραφα από τον (νομό) Όλτ]. Κραϊόβα, 1934.
- Ionașcu, I. Material documentar pentru istoria Seminarului din Buzău. [Στοιχεία εγγράφων για την ιστορία του Ψαλτικού Σχολείου Μπουζάου]. Βουκουρέστι, 1937.
- Ionașcu, I. *Scoala de la Coltea în veacul al XVIII-lea*. [Η Ψαλτική Σχολή από Κόλτεα τον ΙΗ' αι]. Revista *Biserica Ortodoxă Română*, έτος 56, αρ.11-12, Βουκουρέστι, 1938, σ.8.
- Ionescu, Dimitrie G. Seminarul din Buzău. [Η Ψαλτική Σχολή από Μπουζάου]. Revista Biserica Ortodoxă Română, έτος 55, αρ.3-4, Βουκουρέστι, 1937, σ.184.
- Ionescu, Gheorghe C. Un cântec moral în creația lui Macarie Ieromonahul. [Ένα ηθικό τραγούδι στο έργο του Ιερομονάχου Macarie]. Revista Studii și Cercetări de Istoria Artei, seria Teatru, Muzică, Cinematografie, Βουκουρέστι, 1987, τόμος 34, σ.82.
- Ionescu, Gheorghe C. Prohodul. Laudele îngropării Domnului. Studii. [Νεκρώσιμη Ακολουθία. Σπουδές]. Revista

- Studii și Cercetări de Istoria Artei, seria Teatru, Muzică, Cinematografie, Βουκουρέστι, 1990, Τόμος 37: (Macarie ieromonahul) σσ.17-39. (Filothei monahul de la Cozia) σ.30. (Dimitrie Suceveanu) σσ.30-31. (Oprea Demetrescu) σ.33.
- Ionescu, Gheorghe C. Macarie Ieromonahul și opera de românire a cântărilor psaltice. [Macarie Ιερομόναχος και η μετάφραση των ψαλτικών ύμνων στην ρουμανική γλώσσα]. Revista Studii și Cercetări de Istoria Artei, seria Teatru, Muzică, Cinematografie, Βουκουρέστι, 1991, Τόμος 38, σσ.41-56.
- Ionescu, Gheorghe C. Macarie Ieromonahul dascăl de psaltichie și epistat al școlilor de musichie din Țara Românească. [Macarie Ιερομόναχος διδάσκαλος ψαλτικής μουσικής και επιθεωρητής των σχολείων ψαλτικής μουσικής της Βλαχίας]. Revista Studii și Cercetări de Istoria Artei, seria Teatru, Muzică, Cinematografie, Βουκουρέστι, 1992, Τόμος 39, σσ.73-83.
- Ionescu, Gheorghe C. *Ion Popescu-Pasărea (1871-1943)*. [Ion Popescu-Pasărea (1871-1943]. Revista *Studii și Cercetări de Istoria Artei*, seria *Teatru*, *Muzică*, *Cinematografie*, Βουκουρέστι, 1993, Τόμος 40, σσ.19-30.
- Ionescu, Gheorghe C. Lexicon al celor care, de-a lungul veacurilor s-au ocupat cu muzica de tradiție bizantină în România. [Λεξικό για όλους αυτούς που ανά τους αιώνες ασχολήθηκαν με την βυζαντινή μουσική στη Ρουμανία]. Editura Diogene, Βουκουρέστι, 1994, 378 σσ.
- Ionescu, Gheorghe, C. Filotei monahul de la Cozia. [Filotei μοναχός από Κόζτα]. Revista Studii de Muzicologie și Bizantinologie, Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1997, σσ.9-41.
- Ionescu-Gion, I.Gh. Istoria Bucureștiului. [Ιστορία του Βουκουρεστίου]. Βουκουρέστι, 1899.
- Ionescu, T. Cultura muzicii în țara noastră. Muzica religioasă. Epoca II. De la finalul dominației fanariote și până la 1861. [Η μουσική κουλτούρα στη χώρα μας. Εκκλησιαστική μουσική. Β' εποχή. Από το τέλος της φαναριωτικής κυριαρχίας έως το 1861]. Ziarul Lyra Română, έτος 1, αρ.24, Βουκουρέστι, 30 Μαΐου 1880, σσ.187-190.
- Iorga, Nicolae Istoria literaturii române în secolul al XVIII-lea. [Ιστορία της Ρουμανικής λογοτεχνίας τον ΙΗ΄ αι.]. Βουκουρέστι, 1901, Τόμος Β'.
- Iorga, Nicolae Sate și preoți din Ardeal. [Χωριά και παπάδες από Αρδεάλ]. Βουκουρέστι, 1902.
- Iorga, Nicolae Două biblioteci de mănăstiri: Ghighiu și Argeș. [Δύο βιβλιοθήκες από τις μονές Γιγίου και Άργες]. Editura Institutului de Arte Grafice Carol Göble, Βουκουρέστι, 1904.
- Iorga, Nicolae Brasovul si românii. [Μπρασόβ και οι Ρουμάνοι]. Βουκουρέστι, 1905.
- Iorga, Nicolae Studii și documente cu privire la istoria românilor, vol. XIII. Scrisori și transcripții ardelene și maramureșene. [Σπουδές και έγγραφα για την ιστορία των Ρουμάνων, τόμος ΙΓ'. Γράμματα και μετάφραση από την Αρδεάλ και Μαραμούρες]. Βουκουρέστι, 1906.
- Iorga, Nicolae Doamna lui Ieremia Vodă. [Η σύζυγος του Πρίγκηπα Ieremia]. Analele Academiei Române, seria ΙΙ, Τόμος 32, Memoriile Secțiunii istorice, Tipografia Arte Grafice Carol Göbl, Βουκουρέστι, 1910. Υπάρχει και σε Απόσπασμα.
- Iorga, Nicolae Mănăstirea Neamțului. [Μονή Νεάμτζ]. "Βαλένι δε Μούντε, 1912.
- Iorga, Nicolae Activitatea culturală a lui Constantin Brâncoveanu. [Η πολιτιστική δρστηριότητα του Constantin Brâncoveanu]. Analele Academiei Române, s.II, Βουκουρέστι, Τόμος 37, 1914-1915, σ.165.
- Iorga, Nicolae 🛮 Istoria învățământului românesc. [Ιστορία της ρουμανικής παιδείας]. Βουκουρέστι, 1928.
- Iorga, Nicolae Istoria Românilor prin călătorii. [Ιστορία των Ρουμάνων μέσα στα ταξίδια]. Editura Scoalclor, Β' έκδοση, Βουκουρέστι, 1928, Τόμος Α'.
- Iorga, Nicolae *Istoria Bisericii Româneşti și a vicții religioase a românilor*. [Ιστορία της Ρουμανικής Εκκλησίας και της εκκλησιαστικής ζωής των Ρουμάνων]. Βουκουρέστι, 1932, Τόμος Β', έκδοση Β'.
- Iorga, Nicolae Istoria Românilor. [Ιστορία των Ρουμάνων]. Βουκουρέστι, 1938, Τόμος Η', έκδοση Β'.
- Irimia, Ion Câteva figuri de români athoniți. [Ρουμανικές προσωπικότητες στο Άγιο Όρος]. Revista Glasul Bisericii, έτος 11, αρ.8-10, Βουκουρέστι, 1952.
- Irineu mitropolitul Moldovei Comemorarea Mitropolitului Iosif Naniescu. [Μνημόσυνο στον Μητροπολίτη Iosif Naniescu]. Revista Mitropolia Moldovei şi Sucevei, έτος 18, αρ.6-8, Ιάσιο, 1942, σσ.238-246.
- Işa, Iuliu Un portret al lui George Ucenescu. [Προσωπογραφία του George Ucenescu]. Revista Mitropolia

- Ardealului, έτος 4, αρ.3-4, Σιμπίου, 1959, σ.319.
- Isa, Iuliu George Ucenescu, un vrednic cântăreț bisericesc. [George Ucenescu, άξιος Πρωτοψάλτης]. Revista Mitropolia Ardealului, έτος 9, αρ.9-10, Σιμπίου, 1964, σσ.675-677.
- Ivaşcu, George Istoria literaturii române, I. Epoca genezelor (sec.X-XVI). [Ιστορία της ρουμανικής λογοτεχνίας]. Editura Stiintifică, Βουκουρέστι, 1969.
- Ivela, A.L. Dictionar muzical ilustrat. [Εικονογραφικό Μουσικό Λεξικό]. Editura Universala-Alcaly, Βουκουρέστι, 1927.
- Kaluzniacki, Ε. Documente moldovene și muntene din arhivele orașului Liov. [Μολδαβικά και Ουγγροβλαχικά έγγραφα από τα αρχεία του Λιώβ]. Τσερναούτζι, 1878.
- Kaluzniacki, E. Beiträge zur älteren Geheimschrift der Slaven. [Συνεισφορά στην παλαιά κρυπτογράφηση των Σλάβων]. Wien, In Comission bei Carl Gerold's Sohn, 1883.
- Kaluzniacki, E. Evangheliarul de la Putna. [Το Ευαγγέλιο της Πούτνα]. Τσερναούτζι, 1886.
- Karastoianov, Bojidar Two Newly-Founded Music Sources in Slavonic for the Singing Practice during the 16th Century. Institut of Musicology, Bulgarian Musicology, αρ.2, Σόφια, Σεπτέμβριος, 1985.
- Karathanasis, E. Athanasios *Elenismul în Transilvania*. [Ο Ελληνισμός στην Τρανσυλβανία]. Editura *Omonia*, Βουκουρέστι, 2003.
- Kogălniceanu, Mihail *Cronicile românești.* [Ρουμανικά χρονικά]. Editura *Imprimeria națională*, Βουκουρέστι, 1872, Τόμος Α', έκδοση Β'.
- Krumbacher, Carol Geschichte der byzantinischen Literatur. [Ιστορία της Βυζαντινής Λογοτεχνίας]. München, 1891.
- Laccea, Constantin Gheorghe Ucenescu, contribuții. [George Ucenescu συνεισφορές]. Revista Transilvania, αρ.10, Σιμπίου, 1941.
- Lapedatu, Alexandru Doi cărturari brașoveni din secolul XVIII, Ioan și Radul Duma. [Δύο ψάλτες κωδικογράφοι από το Μπρασόβ τον ΙΗ' αι., Ioan και Radul Duma] Revista Biserica Ortodoxă Română, έτος 39, αρ.9, Βουκουρέστι, 1915, σσ.952-966.
- Latişev, V. Menologium anonymum byzantinum decimi. Sancto Zotic. Sankt Petersburg, 1912, Τόμος Β'.
- Lazarov, Stefan A Few Pages from the History of Bulgarian Music. Chapitre 4. Bulgarian Musical Education in the Fourteenth Century. Studies in Eastern Chant, Edited by Milos Velimirovic, Oxford University Press, London, 1973, Τόμος Γ'.
- Lăzăreanu, Alexandru Doi mari protopsalți ai Mitropoliei Moldovei: Dimitrie Suceveanu și Gh(eorghe) Cociu (Scofariu). [Δύο μεγάλοι πρωτοψάλτες της Μητρόπολης Μολδαβίας: Dimitrie Suceveanu și Gheorghe) Cociu (Scofariu).] Τεză de licență / διπλωματική διατριβή, Βουκουρέστι, 1976.
- Luca, Alexandru Priviri generale asupra musicei din biserica ortodoxă de răsărit de la începutul creştinismului până în zilele noastre. [Γενικές απόψεις πάνω στη μουσική της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας από τις αρχές του Χριστιανισμού έως σήμερα]. Editura Gutenberg, Βουκουρέστι, 1898.
- Lungu, Nicolae Tehnica recitativului liturgic. Organizarea corului bisericesc. [Τεχνική της λειτουργικής απαγγελίας. Η οργάνωση της λειτουργικής χορωδίας]. Revista Studii Teologice, έτος 1, αρ.3-4, Βουκουρέστι, 1949. σ.248.
- Lungu, Nicolae Folclorul religios muzical. [Εκκλησιαστική μουσική λαογραφία]. Revista Studii Teologice, έτος Ι, αρ.7-8, Βουκουρέστι, 1949, σσ.662-668.
- Lungu, Nicolae *Cântarea în comun a poporului în biserică*. [Το τραγούδι του λαού στην εκκλησία]. Revista *Studii Teologice*, έτος 3, αρ.1-2, Βουκουρέστι, 1951, σσ.26-29.
- Lungu, Nicolae La 50 de ani de la moartea lui Gavriil Musicescu. [50 χρόνια από το θάνατο του Gavriil Musicescu]. Revista Mitropolia Olteniei, έτος 6, αρ.1-3, Κραϊόβα, 1954, σ.44-46.
- Lungu, Nicolae Problema transcrierii şi uniformizării cântărilor psaltice în Biserica noastră. [Το πρόβλημα στην μεταγραφή και ενιαία διαμόρφωση της ψαλτικής μουσικής στην Αγία μας Εκκλησία]. Revista Studii Teologice, έτος 8, αρ.3-4, Βουκουρέστι, 1956, σσ.241-249.
- Lungu, Nicolae Combaterea "inovațiilor" în recitativul liturgic. [Αντιθέσεις στους "νεωτερισμούς" στην ανάγ-

- νωση της λειτουγίας]. Revista Studii Teologice, έτος 9, αρ.7-8, Βουκουρέστι, 1957, σσ.562-573.
- Lungu, Nicolae Paul Constantinescu. Viaţa şi opera. [Paul Constantinescu. Η ζωή και το έργο του]. Revista Biserica Ortodoxă Română, έτος 85, αρ.11-12, Βουκουρέστι, 1967, σσ.1289-1294.
- Lungu, Nicolae Ioan D.Petrescu. Revista Muzica, έτος 20, αρ.6, Βουκουρέστι, 1970, σ.48.
- Macarie Ieromonahul Irmologhion sau catavasieriu Musicesc. Prefață. [Ειρμολόγιον. Πρόλογος]. Wien, 1823, σ.4.
- Machild, Robert Macarie Ieromonahul. / Der Monach Macarie: Theoreticon Hrag von Titus Moisescu. Review Die Musikforschung, Kassel, 33, Heft 1, Jan. Marz, 1980.
- Manolache, Mihail Contribuția lui Nicolae Brătescu, psaltul Mitropoliei din București, la românizarea cântărilor bisericești. [Η συνεισφορά του Nicolae Brătescu, ψάλτη της Μητρόπολης του Βουκουρεστίου, στη μετάφραση στα ρουμανικά των ψαλτικών ύμνων]. Revista Biserica Ortodoxă Română, αρ.5-6, Βουκουρέστι, 1972, σσ.591-595.
- Manu, Emil Despre manuscrisele Iui Anton Pann. [Περί των χειρογράφων του Anton Pann]. Ziarul România literară, αρ.47, Βουκουρέστι, 20 Νοεμβρίου 1967, σ.10.
- Marin, Dionisie Anton Pann, clasic al muzicii bisericești psaltice. [Anton Pann, κλασσικός της εκκλησιαστικής ψαλτικής μουσικής]. Revista Mitropolia Moldovei și Sucevei, έτος 30, αρ.12, Ιάσιο, 1954, σσ.67-74.
- Marin, Dionisie *Paharnicul Dimitrie Suceveanu*. [Παχάρνικου Dimitrie Suceveanu]. Revista *Mitropolia Moldovei și Sucevei*, έτος 32, αρ.11-12, Ιάσιο, 1956, σσ.748-754.
- Marinescu, Gh. C. Seminarul din Curtea de Arges. [Η Μουσική Ψαλτική Σχολή της Κούρτεα δε Άργες]. Πιτέστι, 1936.
- Martin, Petre Viaţa marclui dascăl și cântăreț Atanasie Lipovan. [Η ζωή του μεγάλου διδασκάλου και πρωτοψάλτη Atanasie Lipovan.]. Ziarul Făclia Banatului, αρ.312, Τιμισοάρα, 4 Μαΐου 1947.
- Metes, Ştefan *Mănăstirile românești din Transilvania și Ungaria.* [Ρουμανικές μονές από Τρανσυλβανία και Ουγγαρία]. Σιμπίου, 1936.
- Meteş, Ştefan Şcolile de muzică și cântare bisericească din Iași (1558) și București (1711-1823) și românii din Transilvania. [Μουσικές ψαλτικές σχολές από το Ιάσιο (1558) και Βουκουρέστι (1711-1823) και οι Ρουμάνοι από την Τρανσυλβανία]. Revista Mitropolia Ardealului, έτος 10, αρ.7-8, Σιμπίου, 1965, σ.518.
- Migne, J. P. Patrologiae cursus completus. Series graeca, 1-161. Paris, 1857-1866.

2003.

- Mitrofanovici, V. Liturgica bisericii ortodoxe. [Λειτουργία της Ορθόδοξης Εκκλησίας]. Τσερναούτσι, 1929.
- Moisescu, Gheorghe Macarie psaltul și tipăriturile sale de muzică bisericească la Viena. [Ο ψάλτης Macarie και τα εκκλησιαστικά μουσικά έργα του τυπωμένα στη Βιέννη]. Revista Almanahul Parohiei Ortodoxe Române din Viena pe anul 1964. Wien, 1964.
- Moisescu, Gheorghe Corespondența lui Gavriil Musicescu cu mitropolitul Moldovei Iosif Naniescu 125 de ani de la nașterea lui Gavriil Musicescu. [Η αλληλογραφία του Gavriil Musicescu με τον μητροπολίτη της Μολδαβίας Iosif Naniescu 125 χρόνια από την γέννηση του Gavriil Musicescu]. Revista Biserica Ortodoxă Română, έτος 40, αρ.9-10, Βουκουρέστι, 1972, σσ.1038-1051.
- Moisescu, Titus *Macarie Ieromonahul, Opere I, Theoreticon*. [Macarie ιερομόναχος, Έργα Α': Θεωρητικόν]. Επιμέλεια: Titus Moisescu. Editura *Muzicală*, Βουκουρέστι, 1976.
- Moisescu, Titus *Putna Centru de cultură muzicală medievală românească*. [Πούτνα Κέντρο ρουμανικής μεσαιωνικής μουσικής πολιτιστικής]. Revista *Studii Muzicologice*, αρ.17, Βουκουρέστι, 1983.
- Moisescu, Titus Prolegomene bizantine. Muzica bizantină în manuscrise și carte veche românească. Vol. 1. [Βυζαντινά προλεγόμενα. Η Βυζαντινή μουσική στα χειρόγραφα και παλαιά ρουμανικά βιβλία. Τόμος Α']. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1985.

 Prolegomene bizantine. Variante stilistice și de formă în muzica bizantină. Vol. 2. [Βυζαντινά προλεγόμενα. Παραλλαγές σε ύφος και μορφή στη βυζαντινή μουσική. Τόμος Β']. Editura Muzicală, Βουκουρέστι,
- Moisescu, Titus Nouveaux documents sur la musique médievale roumaine. "L'Antologhion" de 1515 d'Eustatie de

- Putna. Révue Roumaine d'Histoire de l'Art, serie Theâtre, Musique, Cinematographie, Τόμος 23, Βουκουρέστι, 1986.
- Moisescu, Titus Anciens codex musicaux roumains. "Le manuscrit de Dobrovăț" (Ms.258 / Leimonos). Révue Roumaine d'Histoire de l'Art, serie Theâtre, Musique, Cinematographie, Τόμος 24, Βουκουρέστι, 1987.
- Moisescu, Titus Anciens manuscrits musicaux roumains: "Le manuscrit B 283" de la Bibliothèque de l'Academie Roumaine. Révue Roumaine d'Histoire de l'Art, serie Theâtre, Musique, Cinematographie, Τόμος 25, Βουκουρέστι, 1988.
- Moisescu, Titus Un ancien manuscrit musical de Putna: "Ms. 816/S". Révue Roumaine d'Histoire de l'Art, serie Theâtre, Musique, Cinematographie, Τόμος 27, Βουκουρέστι, 1990.
- Moisescu, Titus Anton Pann, istoriograf și teoretician al muzicii de tradiție bizantină. [Anton Pann, ιστορικός και θεωρητικός της βυζαντινής μουσικής παράδοσης]. Revista Muzica, αρ.2, Βουκουρέστι, 1990, σσ.73-94.
- Moisescu, Titus Quelques aspects plus particuliers du déchiffrage et de la transcription de la musique de tradition byzantine. Révue Roumaine d'Histoire de l'Art, serie Theâtre, Musique, Cinematographie, Τόμος 28, Βουκουρέστι, 1991.
- Moisescu, Titus *Câteva aspecte mai deosebite privind descifrarea și transcrierea muzicii lui Evstatie Protopsaltul Putnei.* [Σημαντικές όψεις για την αποκρυπτογράφηση και μεταγραφή της μουσικής του *Eustatic* Πρωτοψάλτη της μονής Πούτνα]. Revista *Muzica*, αρ.2, Βουκουρέστι, 1992.
- Moisescu, Titus Muzica bisericească de tradiție bizantină în secolele XV-XVI. [Η εκκλησιαστική μουσική από την βυζαντινή παράδοση το ΙΕ΄-ΙΣΤ αι.]. Revista Studii și Cercetări de Istoria Artei, seria Teatru, Musică, Cinematografie, Τόμος 39, Βουκουρέστι, 1992, σ.32.
- Moisescu, Titus Stiluri și forme în creația lui Eustatie Protopsaltul Putnei. [Ύφος και μουσική μορφή στις συνθέσεις του Eustatie Πρωτοψάλτη της μονής Πούτνα]. Revista Studii și Cercetări de Istoria Artei, seria Teatru, Musică, Cinematografie, Τόμος 41, Βουκουρέστι, 1994.
- Moisescu, Titus Muzica bizantină în evul mediu româneasc. Schița unei eventuale istorii a acestei străvechi arte. [Βυζαντινή μουσική στη ρουμανική μεσαιωνική εποχή]. Editura Academiei Române, Memoriile Comisiei de Folclor, Τόμος 6, Βουκουρέστι, 1995. Υπάργει και σε Απόσπασμα.
- Moisescu, Titus *Muzica bizantină în spațiul cultural românesc*. [Η Βυζαντινή μουσική στην Ρουμανική Επικράτεια]. Editura *Muzicală*, Βουκουρέστι, 1996, 347 σσ..
- Moisescu, Titus Catalogul creației muzicale a lui Eustatie protopsaltul Putnei. [Κατάλογος των μουσικών έργων του Evstatie Πρωτοψάλτη της μονής Πούτνα]. Editat îngrijire / επιμέλεια και έκδοση από τον Alexandru Dimcea, Βουκουρέστι, 1997, 127 σσ.
- Moisescu, Titus Florilegiu sau crestomație de cântări religioase de compozitori români din secolele XV-XVIII. [Συλλογή με ψαλτικούς ύμνους των Ρουμάνων συνθετών των ΙΕ'-ΙΗ' αι.] Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 2002.
- Moisescu, Titus Ionescu, Marin Creatia muzicală românească din secolele XV-XVI. Transcripta. [Ρουμανική μουσική σύνθεση των ΙΕ'-ΙΣΤ' αιώνων. Μεταγραφή]. Biblioteca Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România / UCMR, Έργο σε χειρόγραφο. Βουκουρέστι, 1989.
- Moldovan, Constantin Viața și activitatea bisericească și literară a lui Anton Pann. [Η ζωή και η δραστηριότητα εκκλησιαστική και λογοτεχνική του Anton Pann]. Revista Glasul Bisericii, έτος 13, αρ.1-2, Βουκουρέστι, 1954, σσ.87-93.
- Moldoveanu, Nicu *Izvoare ale cântării psaltice în Biserica ortodoxă română.* [Πηγές της ψαλτικής μουσικής στην Ρουμανική Ορθόδοξη Εκκλησία]. Βουκουρέστι, 1974.
- Moldoveanu, Nicu Cercetări asupra manuscriselor în notație bizantină existente în Biblioteca Naționalădin Viena. [Έρευνα πάνω σε βυζαντινά χργφ. από την Εθνική Βιβλιοθήκη της Βιέννης].Revista Biserica Ortodoxă Română, αρ.3-4, Βουκουρέστι, 1984, σ.239.
- Moldoveanu, Nicu *Muzica bisericească la români în secolul XIX -XX*. [Βυζαντινή μουσική στους Ρουμάνους, τον ΙΘ' αι'. Κ' αι'.] Revista *Glasul Bisericii*, έτος 41, αρ.11-12, Βουκουρέστι, 1982. Republicat / Νέα έκδοση: Revista *Biserica Ortodoxă Română*, έτος 53, αρ.7-8, Βουκουρέστι, 1985.

- Moldoveanu, Nicu Învățământul muzical bisericesc la români până la organizarea Seminariilor Teologice (1836). [Ρουμανική μουσική ψαλτική παιδεία έως την οργάνωση των Θεολογικών Σχολών (1836)]. Βουκουρέστι, 2002, 14 φ.
- Montfauçon, Bernard de Paléographia Graeca. Paris, 1708.
- Moraux, Paul Bibiothèque de la Société Turque d'histoire. Catalogue des manuscrits grecs (Fonds du Syllogos).

 Ankara, 1964.
- Mosteanu, Marius Cântarea bisericească în preocupările înaintașilor dobrogeni și de la Dunarea de Jos de-a lungul veacurilor. [Για την ιστορία της ψαλτικής μουσικής στη Δοβρουτσά και Κάτω Δούναβι]. Διδακτορική διατριβή, Βουκουρέστι, 2003.
- Moutsopoulos, Ε. Kairos. [Καιρός]. Editura Omonia, Βουκουρέστι, 2002.
- Moutsopoulos, E. *Muzica în opera lui Platon.* [Η μουσική στο έργο του Πλάτωνα]. Editura *Omonia*, Βουκουρέστι, 2006.
- Mureşianu, Aurel A. Clădirea scolii românești din Brașov (construită) de către popa Mihai în anul 1597. [Το κτίριο της ρουμανικής σχολής Μπρασόβ κατασκευασμένο από τον Ιερέα Μιχαήλ το 1597]. Anuarul Institutului de Istorie Natională, αρ.4, Βουκουρέστι, 1927.
- Musicescu, Gavriil Întâmpinare la Raportul comisiei Sfântului Sinod discutat în ședința de la 25 Maiu 1899 relativ la înlocuirea semnelor psaltichiei prin notațiunea liniară. [Προϋπαντηση στην Αναφορά της επιτροπής του Αγίου Συνόδου από την 29 Μαϊου 1899 για την αντικατάσταση των ψαλτικών συμάδιων με την ευρωπαϊκή γραφή]. Tipografia Dacia, Ιάσιο, 1900.
- Muşlea, Candid C. O dinastie de preoți și protopopi Radu Tempea. Şase generații de preoți și protopopi din aceeași familie. [Οικογένεια ιερέων και πρωθιερέων Radu Tempea. Έξι γενεές Ιερέων και πρωθιερέων από αυτή την οικογένεια]. Μπρασόβ, 1939.
- Muşlea, Candid C. Biserica Stântul Nicolae din Şcheii Braşovului. [Εκκλησία Αγίου Νικολάου από την Σκέϊ-Μπρασόβ]. Μπρασόβ, 1946.
- Nedioglu, Gheorghe Cea mai veche școală românească cu caracter statornic (Școala de la Sfântul Gheorghe Vechiu). [Η παλαιότερη ρουμανική σχολή με σταθερό χαρακτήρα (Η σχολή από την εκκλησία Αγίου Γεωργίου του Παλαιού)]. Βουκουρέστι, 1913.
- Nicolescu, Vasile *Manuscrisul Ucenescu Cântări.* [Το χειρόγραφο Ucenescu Ψαλμούς]. Editura *Muzicală*, Βουκουρέστι, 1979.
- Nifon, episcopul Ploieșteanu / Niculescu Carte de muzică bisericească pe psaltichie și pe note liniare pe trei voci. [Εκκλησιαστικό μουσικό βιβλίο με ψαλτική και ευρωπαϊκή γραφή]. Tipografia Arte Grafice Carol Göbl. Βουκουρέστι. 1902.
- Nistor, I. Istoria bisericii din Bucovina. [Εκκλησιαστική Ιστορία της Μπουκοβίνας]. Editura Cartea Școlară, Βουκουρέστι, 1916.
- Niţulescu, P. Muzica românească de azi. [Σύγχρονη ρωμανική μουσική]. Βουκουρέστι, 1939.
- Nonea, Constantin Comemorarea Mitropolitului Iosif Naniescu cu prilejul împlinirii a 50 de ani de la moartea sa. [Μνημόσυνο για τον Μητροπολίτη Iosif Naniescu με τα 50 χρόνια από τον θάνατό του]. Revista Mitropolia Moldovei și Sucevei, έτος 28, αρ.4-6, Ιάσιο, 1952, σσ.39-49.
- Ocneanu, Gabriela Musicological Analysis of the 12th Manuscript Belonging to the Putna School Musical Tradition.

 Comunicare ținută la al XI-lea Congres Internațional de Muzică Bizantină, Ιάσιο, 3-5 Μαΐου 2004.
- Palaghiu, Veniamin ieromonah Manuscrise și tipărituri de muzică bisericească de la mănăstirea Agapia. [Χειρόγραφα και έντυπα ψαλτικής μουσικής από την μονή Αγάπια]. Διπλωματική διατριβή, Βουκουρέστι, 1975.
- Palikarova-Verdeil, Raina La musique bysantine chez les Bulgares et les Russes. Ejnar Munksgaard / Boston, Copenhague, Byzantine Institute, Inc., Monumenta Muzica Byzantinae Subsidia, tom III, publié en collaboration avec l'Institut Byzantine de Boston. Boston, 1953.
- Pann, Anton Fabule și istorioare. Prefată. [Μύθοι και ιστορίες, Εισαγωγή]. Βουκουρέστι, 1841.
- Panaitescu, P.P. La littérature slavo-roumaine (XV-e XVII-e siècle) et son importance pour l'histoire des littératures slaves. Extras de Sbornic Prace ... Praga, 1931.

- Panaitescu, P.P. Cronicele slavo-române din secolele XV-XVI. [Σλαβικα-Ρουμανικά ιστορικά έγγραφα από τον ΙΕ'-ΙΣΤ' αι.]. Publicate de I.Bogdan / δημοσιευμένα από τον Ι.Μπογδάν, Βουκουρέστι, 1959.
- Panţiru, Grigore Manuscrise muzicale inedite de la mănăstirea Putna. [Άγνωστα μουσικά χειρόγραφα από την μονή Πούτνα]. Revista Biserica Ortodoxă Română, αρ.11-12, Βουκουρέστι, 1969, σσ.1257-1264. Νέα έκδοση: Scoala muzicală de la Putna. 1. Manuscrise muzicale neidentificate. 2.Un vechi imn despre Stântul Ioan cel Nou de la Suceava. [Η Μουσική Σχολή της Πούτνα: 1. Άγνωστα μουσικά χειρόγραφα. 2. Παλαιοί Ύμνοι για τον Άγιο Ιωάννη τον Νέο από Σουτσεάβα]. Revista Studii de muzicologie, Τόμος 6, Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1970.
- Papacostea, Victor Vietile sultanilor scriere inedită de Dionisie Fotino. [Η χωή των σουλτάνων ανέκδοτο έργο του Διονυσίου Φωτεινού.]. Βουκουρέστι, 1935.
- Papacostea-Danielopoulou, Cornelia Comunitățile grecești din România în secolul al XIX-lea. [Ελληνική κοινότητα στη Ρουμανία τον ΙΘ αι.]. Editura Omonia, Βουκουρέστι, 1996, 213 σελ.
- Pava, Radu Cartea de cântece a lui Eustatie de la Putna. [Το Ανθολόγιον του Eustatie από Πούτνα]. Revista Studii și materiale de istorie veche, αρ.5, Βουκουρέστι, 1962, σσ.335-347.
- Păcurariu, Mircea Două sute de ani de învățământ teologic la Sibiu (1786-1986). [Διακόσια χρόνια θεολογικής παιδείας στη Σιμπίου (1786-1986). Σιμπίου, 1987.
- Păcurariu, Mircea Istoria Bisericii Ortodoxe Române. [Ιστορία της Ορθοδόξου Ρουμανικής Εκκλησίας]. Editura Institutului Biblic, Βουκουρέστι. Τόμος Α', Β', Γ', 1981.
- Păcurariu, Mircea Dicționarul teologilor români. [Λεξικό των Ρουμάνων θεολόγων] Editura Univers Enciclopedic, Βουκουρέστι, 1996.
- Păltinescu, Ștefan *Musichia*. [Μουσική]. Revista *Buciumul român*, έτος 1, αρ.9, Ιάστο, 1875: (Mihalache Moldovlahul), σ.462. (Macarie Ieromonahul), σ.462. (Vasilache Cântăreț), σ.462. (Anton Pann), σσ.463-464. (Filothei Ieromonahul Jipa), σ.464. (Nectarie arhiereul Tripoleos / Frimu), σ.464. (Dimitrie Suceveanu), σ.466.
- Părnuță, Gheorghe Începuturile culturii și învățământului în Județul Dâmbovița. [Αρχές του πολιτισμού και παιδεία στο Νομό Δάμμποβιτζα). Ταργόβιστε, 1972.
- Pătruț, Simion Contribuția muzicienilor bănățeni la promovarea muzicii bisericești. [Συνεισφορά των μουσουργών από το Μπανάτ στην προαγωγή της εκκλησιαστικής μουσικής]. Σιμπίου, 1980.
- Pârvan, Vasile Contribuții epigrafice la istoria creștinismului daco-roman. [Επιγραφικές συνεισφορές στην ιστορία του χριστιανισμού των Δακορρωμαίων]. Βουκουρέστι, 1911. XVI + 223 σελ.
- Pârvan, Vasile Începuturile vieții romane la gurile Dunării. [Αρχές της Ρουμανικής ζωής στις εκβολές του Δούναβι]. Βουκουρέστι, 1923.
- Pennington, Anne E. Eustatie's Song Book of 1511: Some Observation. Revue des Études Sud-Est Europeénnes. Τόμος 9, αρ.3, Βουκουρέστι, 1971.
- Pennington, Anne E. The composition of Eustatie's Song Book Oxford Slavonic Papers. Τόμος 6, At the Claredon Press, Oxford, 1973.
- Pennington, Anne E. Antologhionul de la Lepzig. Music in Sixteenth-Century Moldavia: New Evidence. Review Oxford Slavonic Papers. New Series. Tom XI, Oxford, 1978, σσ.64-83.
- Pennington, Anne E. Music in Medieval Moldavia (16-th Century). Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1985, 287 σσ. + XX.
- Petrescu-Visarion, Ioan D. (le père) *Arta artelor sau elemente de istoria musicei.* [Η τέχνη των Τεχνών ή στοιχεία της ιστορίας της μουσικής] Βουκουρέστι, 1872.
- Petrescu-Visarion, Ioan D. (le père) Les idiomeles et le Canon de l'Office de Noel (D'après les manuscrits grecs des XII-e, XIII-e, et XIV-e siècle). Paris, 1932.
- Petrescu-Visarion, Ioan D. (le père) Filothei Ieromonahul (muzicograf din vremea lui Constantin Brâncoveanu). [Filothei ιερομόναχος (μουσικογράφος την εποχή του Constantin Brâncoveanu)]. Revista Predania, έτος 1, αρ.6-7, Βουκουρέστι, 1937, σσ.25-27.
- Petrescu-Visarion, Ioan D. (le père) Condacul Nașterii Domnului. [Κοντάκιον της Γεννήσεως του Σωτήρος]. Βουκουρέστι, 1940.

- Petrescu-Visarion, Ioan D. Études de paléographie musicale byzantine. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1967.
- Petrinelis, Ch. Protopsaltae, Lampadarii and Domestikoi of the Great Church during the post-Byzantine Period (1453-1821). Studies in Eastern Chant, tom 3, General Editors Egon Wellesz and Milos Velimirovic, London, Oxford University Press. 1973.
- Petrov, Stoian Kodov, Chhristo Old Bulgarian Musical Documents. Nauka i Izkustvo, Σόφια, 1973.
- Philippide, Dimitrie Daniel *Istoria Romaniei*. [Ιστορία της Ρουμανίας]. Editura *Pegasus Press*, Βουκουρέστι, 2004, τόμος Α'.
- Piru, Alexandru Istoria literaturii române de la origine până la 1830. [Ιστορία της ρουμανικής λογοτεχνίας από τις αρχές έως 1830]. Editura Stiințifică și Enciclopedică, Βουκουρέστι, 1977.
- Piscupescu, Ecaterina. St. Literatura slavă în Principatele române în veacul al XV-lea. [Η σλαβική λογοτεχνία στα Ρουμανικά Πριγκιπάτα τον ΙΕ' αι.]. Editura Cărților Bisericești, Βουκουρέστι, 1939: (Filothei monahul de la mănăstirea Cozia) σσ.56.
- Pitra, Jean Baptiste cardinal Hymnographie de L'Eglise greque. Roma, 1867.
- Pop, A.Z.N. Pe urmele lui Mihail Kogălniceanu. [Στα ίχνη του Mihail Kogălniceanu]. Editura Sport-turism, Βουκουρέστι, 1979.
- Popa, C.M. Un poet român din epoca domnitorului / Mircea cel Mare / Filotei de la Cozia. [Ρουμάνος ποιητής της εποχής του Πρίγκηπα Mircea cel Mare / Filotei de la Cozia]. Revista Ramuri, αρ.8 (266), Κραϊόβα, 15 Αυγούστου 1986.
- Popa, Marcel D. Horia C.Matei Mică enciclopedie de istorie universală.[Μικρή παγκόσμια ιστορική εγκυκλο-παίδεια]. Editura Politică, Βουκουρέστι, 1988.
- Popescu, E. La plus importante découverte arheologique concernant le christianisme primitif en Roumanie: Les martirs de Niculitel. Βουκουρέστι. 1973.
- Popescu, E. Inscripții grecești și latine din secolele IV-XIII descoperite în Romania. [Ελληνικές και Λατινικές επιγραφές από τον Δ' έως Η' αι. που ανακαλύφθηκαν στη Ρουμανία]. Βουκουρέστι, 1976, 438 σσ.
- Popescu, E. Începuturile îndepărtate ale autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române: Tomisul, arhiepiscopie autocefală. Tomul Centenarul autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române. [Οι αρχές της αυτοκεφαλίας της Ρουμανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας: η πόλη Τόμοι, αυτοκέφαλος αρχιεπισκοπή]. Βλέπε τον τόμο Εκατονταετία της αυτοκεφαλίας της Ρουμανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας. Βουκουρέστι, 1987, σσ.327-353.
- Popescu, Grigore N. Din trecutul Seminarului "Nifon Mitropolitul" din București. [Από την ιστορία της Ψαλτικής Σχολής "Nifon Μητροπολίτης", Βουκουρέστι]. Tipografia Universul, Βουκουρέστι, 1943, σ.103 και 125.
- Popescu, Ion Anton Pann, clasic al psaltichiei românești. [Anton Pann, κλασσικός της ρουμανικής ψαλτικής μουσικής]. Revista Biserica Ortodoxă Română, έτος 43, αρ.3-4, Βουκουρέστι, 1975, σσ.456-466.
- Popescu, Ion Un manuscris psaltic greco-roman existent în biblioteca Institutului Teologic din Sibiu. [Ελληνικό-ρουμανικό ψαλτικό χειρόγραφο στη βιβλιοθήκη του Θεολογικού Ινστιτούτου Σιμπίου]. Revista Biserica Ortodoxă Română, αρ.3-4, Βουκουρέστι, 1976, σ.362.
- Popescu, Ioan Ghe. Învăţământul muzical în Biserica Ortodoxă Română de la începuturi până în secolul al XVIII-lea inclusiv. [Η μουσική εκπαίδευση στη Ρουμανική Ορθόδοξη Εκκλησία από τις αρχές έως τον ΙΗ' αι.]. Revista Biserica Ortodoxă Română, έτος 87, αρ.9-10, Βουκουρέστι, 1969: (Filothei monahul de la mănăstirea Cozia) σσ.1030-1031. (Şărban protopsaltul) σσ.1038 / 1047. (Mihalache Moldovlahu) σσ.1038. (Arsenie Ieromonahul) σσ.1038, 1047. (Ioan Duma Braşoveanu) σσ.1052-1055. (Nicolae Poponea-Sibianul) σσ.1056-1057. (George Ucenescu) σσ.1057-1060.
- Popescu, Ioan Ghe. Elemente bisericești tradiționale în opera muzicală a lui Dimitrie Cunțan. [Παραδοσιακά εκκλησιαστικά στοιχεία στα μουσικά έργα του Dimitrie Cunțan]. Revista Biserica Ortodoxă Română, έτος 44, αρ.9-12, Βουκουρέστι, 1976, σσ.1053-1062.
- Popescu, Mihail Adăogiri la viața lui Anton Pann. [Νέα για την ζωή του Anton Pann]. Revista Arhivelor, αρ.4, Βουκουρέστι, 1940.
- Popescu, Nicolae M. Viata și activitatea dascălului de cântări Macarie Ieromonahul. [Η ζωή και η δραστηριότητα

- του μουσικού διδασκάλου Macarie Ιερομονάχου]. Tipografia Arte Grafice Carol Göbl, Βουκουρέστι, 1908.
- Popescu, Nicolae M. Ediția Prohodului lui Macarie și edițiile altora. [Ἑκδοση της Ακολουθίας των νεκρών του Macarie και άλλων]. Revista Biserica Ortodoxă Română, έτος 32, αρ.4, Βουκουρέστι, 1908, σσ.426-441.
- Popescu, Nicolae M. Notația muzicală alfabetică a lui Petru Efesiu. [Αλφαβητική μουσική γραφή του Πέτρου Εφεσίου]. Revista Biserica Ortodoxă Română, έτος 32, Βουκουρέστι, 1909, σσ. 1190-1198.
- Popescu, Victor N. *Arhim. Iulius Scriban și Prof. I(on) Popescu-Pasărea.* [Αρχιμ. Iulius Scriban και Καθηγ. I(on) Popescu-Pasărea]. Revista *Glasul Bisericii*, έτος 25, αρ.9-10, Βουκουρέστι, 1966, σσ.894-898.
- Popescu, Nicolae M. Stiri noi despre Macarie Ieromonahul, Dacălul de cântări și Directorul Tipografiei din monastirea Căldărușani. [Ανέκδοτα για τον Ιερομόναχο Macarie, Διδάσκαλο ψαλτικής μουσικής και Διευθυντή των Εκδόσεων της μονής Καλδαρουσάνι]. Revista Biserica Ortodoxă Română, έτος 39, αρ.8, Βουκουρέστι, 1915, σσ.789-805, 969.
- Popescu, Nicolae M. Macarie Psaltul. La o sută de ani de la moartea sa (1836-1936). [Macarie ψάλτης, 100 χρόνια από το θάνατό του (1836-1936)]. Editura Facultății de Teologie. Βουκουρέστι, 1936.
- Popescu-Pasărea, Ion Istoria muzicii. Muzica bisericii române. Cântarea slavonă. [Ιστορία της μουσικής. Ρουμανική εκκλησιαστική μουσική. Σλαβονική μουσική]. Revista Cultura, έτος 1, αρ.5, Βουκουρέστι, Μαϊου. 1911, σ.109.
- Popescu-Pasărea, Ion Istoria muzicii. Originea, primele dezvoltări, muzica la cei vechi: Indieni, Egipteni, Evrei, Greci. Muzica bisericii occidentale. [Ιστορία της μουσικής (...), και της δυτικής ψαλτικής μουσικής. Revista Cultura, έτος 1, αρ.2, Βουκουρέστι, 1911, σσ.25-28.
- Popescu-Pasărea, Ion *Muzica bisericii române*. [Η μουσική της Ρουμανικής Εκκλησίας]. Revista *Cultura*, έτος 1, αρ.3, Βουκουρέστι, 1911, αρ.49-52.
- Popescu-Pasărea, Ion Macarie Ieromonahul, dascăl de musichie și Portarie al Sfintei Mitropolii a Ungro-Vlahiei (1780-1836). [Macarie Ιερομόναχος, διδάσκαλος της ψαλτικής μουσικής και Τυπικόν της Αγίας Μητρόπολης Ουγγροβλαχίας]. Revista Cultura, έτος 1, αρ.3, Βουκουρέστι, 1911, σσ.58-59. Βλ., αρ.4, σσ.83-84. Βλ. και, αρ.5, σσ.108-111. Βλ. και, αρ.6, σσ.131-134.
- Popescu-Pasărea, Ion Model de cum se cântă Mărimurile Pripeala ce se cântă după polieleul La râul Babilonului. [Τρόπος ψαλμού του "Πριπέλε", μετά τον Πολυέλεο "Ποταμός Βαβυλώνος"]. Revista Cultura, έτος 1, αρ.5, Βουκουρέστι, 1911, σ.111.
- Popescu-Pasărea, Ion Episcopul Melchisedec.Revista Cultura, έτος 1, αρ.10, Βουκουρέστι, 1911, σσ.202-206. Popescu-Pasărea, Ion Nicolae Barcan. Revista Cultura, έτος 2, αρ.8, Βουκουρέστι, 1912, σ.161.
- Popescu-Pasărea, Ion Paharnicul Dimitriță Suceveanu, Protopsaltul Sfintei Mitropolii din Iași (1816-1898). [Παχάρνικουλ Dimitrie / Dimitriță Suceveanu, Πρωτοψάλτης της Αγ. Μητρόπολης του Ιασίου (1816-1898)]. Revista Cultura, έτος 2, αρ.9, Βουκουρέστι, 1912, σ.181.
- Popescu-Pasărea, Ion Jubileul Societății Stântul Ioan Cucuzel din Capitală. [Ιωβηλαίος της Εταιρίας Αγ. Ιωάννη Κουκουζεέλη από την Πρωτεύουσα (Βουκουρέστι)]. Revista Cultura, έτος 3, αρ.12, Βουκουρέστι, 1913, σσ.257-260.
- Popescu-Pasărea, Ion Anastasimatarul practic-ritmat lucrat de maestrul nostru Ștefanache Popescu. [Αναστασιμα-τάριον, (...) του Ștefanache Popescu]. Revista Cultura, έτος 4, αρ.6-7, Βουκουρέστι, 1914, σσ.79-80.
- Popescu-Pasărea, Ion *Cântarea bisericească în Banat.* [Εκκλησιαστική ψαλτική μουσική στο Μπανάτ]. Revista *Cultura*, έτος 16, αρ.1-2, Βουκουρέστι, 1928.
- Popescu-Pasărea, Ion Cuvânt la deschiderea Academiei de Muzică bisericească rostit de dl. Ion Popescu-Pasărea. [Ομιλία του Ion Popescu-Pasărea στην έναρξη της Ψαλτικής Μουσικής (Ρουμανικής) Ακαδημίας] Revista Cultura, έτος 16, αρ.3, Βουκουρέστι, 1928, σσ.5-7.
- Popescu-Pasărea, Ion *Muzica bisericească*. [Εκκλησιαστική ψαλτική μουσική] în Mihai Poslușnicu, *Istoria musicei la români*. βλ. Mihai Poslușnicu, Ιστορία της μουσικής στους Ρουμάνους]. Βουκουρέστι, 1928.
- Popescu-Pasărea, Ion Comemorarea lui Macarie și Anton Pann întemeietorii cântului bisericesc român. [Μνημόσυνο στον Macarie και Anton Pann θεμελιωτών της Εκκλησιαστικής Ρουμανικής μουσικής].

- Revista Cultura, έτος 20, αρ.1-2, Βουκουρέστι, 1930: (Anton Pann) σ.11. (Macarie Ieromonahul) σσ.11-15. Νέα έκδοση: Revista Biserica Ortodoxă Română, έτος 49, αρ.2-3, Βουκουρέστι, 1931: (Macarie Ieromonahul) σ.208.
- Popescu-Pasărea, Ion Rolul lui Anton Pann în muzica bisericească. [Η θέση του Anton Pann στην εκκλησιαστική (ρουμανική) μουσική]. Revista Cultura, έτος 20, αρ.5-6, Βουκουρέστι, 1930, σσ.3-8.
- Popescu-Pasărea, Ion *Muzica bizantină*. [Η βυζαντινή μουσική]. Revista *Biserica Ortodoxă Română*, έτος 69, αρ.2-3, Βουκουρέστι, 1931, σ.208.
- Popescu-Pasărea, Ion Notiuni generale despre muzica psaltică. [Γενικές γνώσεις για την ψαλτική μουσική]. Revista Cultura, έτος 20, αρ.1, Βουκουρέστι, 1933, σσ.5-9.
- Popescu-Pasărea, Ion Scrierea muzicii psaltice. [Η ψαλτική μουσική γραφή]. Revista Cultura, έτος 20, αρ.2-3, Βουκουρέστι, 1933, σσ.7-10.
- Popescu-Pasărea, Ion Starea cântării bisericești în Bucovina. [Για την ψαλτική μουσική στη Μπουκοβίνα γενική ανάλυση]. Revista Cultura, έτος 23, αρ.1-2, Βουκουρέστι, 1936, σσ.3-4.
- Popescu-Pasărea, Ion *Un monument lui Anton Pann.* [Μνημείο για τον Anton Pann]. Revista *Cultura*, έτος 25, αρ.7-8, Βουκουρέστι, 1935, σσ.55-56.
- Popescu-Pasărea, Ion *Problema transcrierii muzicii psaltice*. [Το πρόβλημα μεταγραφής της ψαλτικής μουσικής γραφής]. Revista *Cultura*, έτος 26, αρ.9-11, Βουκουρέστι, 1936, σ.19.
- Popescu-Pasărea, Ion Comemorarea centenarului lui Macarie ieromonahul. [Μνημόσυνο 100 χρόνια για τον Μαcarie Ιερομόναχο]. Revista Cultura, έτος 27, αρ.1-2, Βουκουρέστι, 1937.
- Popescu-Pasărea, Ion Compoziții și compozitori de cântări noi bisericești. [Συνθέσεις και συνθέτες για νέα έργα στην ψαλτική μουσική]. Revista Cultura, έτος 27, αρ.4, Βουκουρέστι, 1937, σσ.38-39.
- Popescu-Pasărea, Ion Întemeietorii cântului bis(ericesc). [Οι θεμελιωτές της εκκλησιαστικής μουσικής]. Revista Cultura, έτος 28, αρ.1-2, Βουκουρέστι, 1938.
- Popescu-Pasărea, Ion *Muzica bisericească.* [Εκκλησιαστική (ψαλτική) μουσική/βλ. P.Niţulescu, *Muzica bisericească de azi.* [Η σύγχρονη εκκλησιαστική (ψαλτική) μουσική]. Βουκουρέστι, 1939, σσ.597-602...
- Popescu-Pasărea, Ion Întemeietorii cântului bisericesc românesc: Macarie Ieromonahul, Anton Pann, Dimitrie Suceveanu. [Οι θεμελιωτές της εκκλησιαστικής μουσικής: Macarie Ieromonahul, Anton Pann, Dimitrie Suceveanul, Revista Cultura, έτος 30, αρ.1-2, Βουκουρέστι, 1940, σσ.9-13.
- Popescu-Pasărea, Ion *Evoluția cântării psaltice în biserica română*. [Η εξέλιξη της ψαλτικής μουσικής στην Ρουμανική Εκκλησία]. Revista *Cultura*, έτος 30, αρ.3, Βουκουρέστι, 1940, σσ.21-23, αρ.7-10, σσ.75-76. Βλ, έτος 31, αρ.1-2, Βουκουρέστι, 1941, σσ.7, 10-11.
- Popescu-Pasărea, Ion Comemorarea lui Nicolae Filimon (1819-1865), scriitor, epitrop și dascăl la biserica Enei din București. [Μνημόσυνο για τον Nicolae Filimon (1819-1865), συγγραφέας, επίτροπος και ψάλτης στην εκκλησία Ένεϊ, Βουκουρέστι]. Revista Cultura, έτος 30, αρ.3, Βουκουρέστι, 1940, σσ.26-27.
- Porcescu, Scarlat Stiri inedite referitoare la ridicarea bisericii Sfântul Ioan Botezătorul din schitul chinovial Prodrom de la Sfântul Munte Athos.[Ανέκδοτα για την κατασκευή της εκκλησίας του Αγίου Ιωάννου Προδρόμου στην σκήτη Προδρόμου, Αγίου Όρους]. Revista Biserica Ortodoxă Română, έτος 102, αρ.3-4, Βουκουρέστι, 1984, σσ.252-272.
- Porcescu, Scarlat Octitorie românească de la Sfântul Munte Athos. Schitul Prodrom. 120 de la sfințire. [Ρουμανική κληροδότημα στο Άγιο Όρος, Σκήτη Προδρόμου. 120 χρόνια από την καθοσίωση]. Revista Mitropolia Moldovei și Sucevei, έτος 52, αρ.7-8, Ιάσιο, 1986, σσ.76-77.
- Poslușnicu, Mihail Gr. Istoria musicei la români. [Ιστορία της μουσικής στους Ρουμάνους]. Editura Cartea Românească, Βουκουρέστι, 1928.
- Predescu, Lucian Enciclopedia Cugetarea. [Εγκυκλοπαίδεια Νόησης]. Βουκουρέστι, 1940: (Anastasie Lipovan) σ.491. (Macarie Iermonoahul) σσ.504-505. (Anton Pann) σ.630. (Ştefanache Popescu) σ.678. (Ion Popescu-Pasărea) σ.680. (Ioniță Pralea) σ.690. (Dimitrie Suceveanu) σ.823.
- Prişcu, I. Epistole de la Anton Pann în arhiva bisericii Sfântul Nicolae din Brașov. [Επιστολές του Anton Pann στο Αρχείο της Εκκλησίας Αγίου Νικολάου]. Ziarul Gazeta Transilvaniei, έτος 84, αρ.27, Μπρασόβ, 1912.

- Pteancu, Alexandru C. & colab., *Minerva.* Enciclopedia română. [Ρουμανική Εγκυκλοπαίδεια]. Editura Enciclopedia Română Minerva, Κλούζ-Ναπόκα, 1929.
- Pulpea / Rămureanu, Ioan Episcopul Valentinian de Tomis. Corespondența lui cu papa Virgilius în chestiunea "Celor trei capitole". [Επίσκοπος Valentinian από Τόμοις. Η αλληλογραφία του με τον ποντίφικα Virgilius, σχετικά με τα Τρία Κεφάλαια]. Revista Biserica Ortodoxă Română, έτος 65, αρ.1-3, Βουκουρέστι, 1947, σσ.200-212.
- Pumnul, Arune / Aron Lepturarium romanesc. Wien, 1964, Τόμος Δ'.
- Raasted, Jorgen Intonation, Formulas, and Modal Signatures in Byzantine Musical Manuscripts. Copenhagen, 1966.
- Raasted, Jorgen A 17-th Century Manuscript of Byzantine Music, recently acquired by the Royal Library in Copenhagen Ms. gr.4466. Actes du XIV-e Congrès International des études byzantines, Bucarest, 6-12 sept., 1976, pp.565-573. Re-édité: Cahiers de l'Institut du moyen age grec et latin, Copenhague, 1984, pp.21-39.
- Rados, Leonidas Sub semnul acvilei. Preocupări de bizantinistică până la 1918. [Κάτω από το σημάδι του αετού. Βυζαντινή έρευνα έως 1918 (στην Ρουμανία)]. Editura Omonia, Βουκουρέστι, 2005.
- Rados, Leonidas Scolile gecești din România. [Τα ελληνικά σχολεία στην Ρουμανία]. Editura Omonia, Βουκουρέστι, 2006.
- Radu, Dumitru Constantin Drăgușin. Revista Studii teologice, έτος 34, αρ.1-2, Βουκουρέστι, 1982, σ.110.
- Rămureanu, I.- Şesan, M.-Bodogae, T. Istoria bisericească universală. [Εκκλησιαστική Παγκόσμια Ιστορία]. Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Βουκουρέστι, 1993.
- Rolea, Daniel-Gabriel Octoihul carte de cult și expresie a învățăturii de credință. [Οκάηχος βιβλίο στην θρησκεία και έκφραση παιδείας στην πίστη]. Διδακτορική διατριβή, Βουκουρέστι, 2004.
- Rusu, Liviu *Muzica în Bucovina*. [Μουσική στη Μπουκοβίνα]. βλ. Niţulescu, P., *Muzica românească de azi*. [Σημερινή Ρουμανική μουσική]. Βουκουρέστι, 1939.
- Rusu, Liviu Perspective si preocupări teoretice în istoria muzicii românești. [Πρεκτάσεις και απασχολήσεις στην ιστορία της ρουμανικής μουσικής (...)]. Revista Studii muzicale, Βουκουρέστι, 1966, Τόμος Β', σ.249.
- Sandu, M. Ghelasie Arhimandritul și opera sa muzicală. [Ghelasie Arhimandritul και μουσικές συνθέσεις του]. Revista Mitropolia Olteniei, έτος 31, αρ.7-8, Κραϊόβα, 1979, σσ.618-619.
- Sandu, M. Din opera muzicală a lui Ghelasie Arhimandritul: Mărimurile (sic!), creația lui Filotei monahul de la Cozia. [Περί των μουσικών έργων του Αρχιμανδρίτη Ghelasie: "Μαρίμουρι" (sic!) του μοναχού Filotei από Κόζια]. Revista Mitropolia Olteniei, έτος 32, αρ.3-6, Κραϊόβα, 1980, σ.507.
- Săndulescu, Alexandru N(icolae) Severeanu. Revista Îngerul, έτος 13, αρ.3-4, Μπουζάου, 1941, σ.265.
- Scalcău, Paula Grecii dn Romania. [Οι Έλληνες από την Ρουμανία]. Editura Omonia, Βουκουρέστι, 2005.
- Scalcău, Paula Elenismul în Romania. [Ο Ελληνισμός στην Ρουμανία]. Editura Omonia, Βουκουρέστι, 2006.
- Scriban, I. Trei volume de muzică bisericească pe note liniare, vol. I-III, Arad, 1927. [Τρείς τόμοι με εκκλησιαστική μουσική σε ευρωπαϊκή γραφή, τ. Α'-Γ', Αράδ, 1927]. Revista Biserica Ortodoxă Română, έτος 45, αρ.10, Βουκουρέστι, 1927, σ. 640.
- Scurtu, Anatolie Cântările funebre armonizate de D(imiitrie) Cunțan. [Νεκρώσιμη Ακολουθία, εναρμονισμένη από τον D(imitrie) Cunțan]. Anuarul II al Școlii de cântăreți "D(imitrie) Cunțan" din Sibiu, Σουτσεάβα, 1947, σσ.29-43.
- Serafinceanu, I. Colecții de rarități bibliografice de la biblioteca Universitară din Iași. [Συλλογές με σπάνια βιβλία από την Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη, Ιάσιο]. Revista Mitropolia Moldovei și Sucevei, έτος 34, αρ.3-4, Ιάσιο, 1958, σσ.341-342.
- Severeanu, Nicolae Viata și activitatea lui Neagu Ionescu. [Η ζωή και το έργο του Neagu Ionescu]. Revista Îngerul, έτος 6, αρ.9-11, Μπουζάου, 1934, σ.34.
- Severeanu, Nicola Amintiri din anii 1871-1885. [Αναμνήσεις από τα έτη 1871-1885]. Revista Biserica Ortodoxă Română, έτος 55, αρ.11-12, Βουκουρέστι, 1937.
- Severeanu, Nicolae Amintiri diespre Dimitrie Suceveanu. Un alt cântăreț de valoare al Iașului este G(heorghe) Cociu. [Αναμνίσεις για τον Dimitrie Suceveanu. Ένας άλλος μεγάλος ψάλτης του Ιασίου ήταν ο G(heorghe) Cociu]. Revista Biserica Ortodoxă Română, έτος 27, αρ.1-2, Βουκουρέστι, 1938, σσ.10-12.

- Simedrea, Tit mitropolitul / Teodor, S. *Filoteiu monahul de la Cozia. Imnograf român.* [Filotei μοναχός από Κόζια. Ρουμάνος μελουργός] Revista *Mitropolia Olteniei*, έτος 6, αρ.1-3, Κραϊόβα, 1954, σσ.20-35.
- Simedrea, Tit mitropolitul / Teodor, S. *Pripealele monahului Filotei de la Cozia*. ["Πριπέλε" του μοναχού Filotei]. Revista *Mitropolia Olteniei*, έτος 6, αρ.4-6, Κραϊόβα, 1954, σσ.177-190.
- Simedrea, Tit mitropolitul / Teodor, S. Filoteiu monahul de la Cozia. Data, locul și limba în care s-au alcătuit pripealele. [Filotei μοναχός από Κόζια. Χρόνος, Τόπος και Γλώσσα των "Πριπέλε"]. Revista Mitropolia Olteniei, έτος 7, αρ.10-12, Κραϊόβα, 1955, σσ.526-541.
- Simedrea, Tit mitropolitul / Teodor, S. Cel mai vechi document arheologic creştin pe teritoriul ţării noastre (gema de la Tomis). [Το παλαιότερο αρχαιολογικό χριστιανικό έγγραφο από την Ρουμανία]. Revista Glasul Bisericii, έτος 27, Βουκουρέστι, 1968, αρ.5-6, σσ.719-720.
- Simedrea, Tit mitropolitul / Teodor, S. Les "Pripela" du moine Philothée. Étude, texte. Revista Romano-slavica, έτος 17, Βουκουρέστι, 1970, σσ.183-225.
- Simedrea, Tit mitropolitul / Teodor, S. Les "Pripela" du moine Philothée. Étude, texte. Revista Mitropolia Oltenici, έτος 24, αρ.1 - 2, Κραϊόβα, 1972.
- Simonescu, Dan Viaţa literară și culturală a mănăstirii Câmpulung (Muscel) în trecut. [Η παλαιά λογοτεχνική και πολιτιστική ζωή της μονής Καμπουλούνγ-Μουστσέλ]. Καμπουλούνγ-Μουστσέλ, 1926.
- Simonescu, Dan Noi contribuții la istoria culturii române vechi. [Νέες συνεισφορές στην ιστορία του παλαιού ρουμανικού πολιτισμού]. Ziarul România literară, Βουκουρέστι, 08 Σεπτεμβρίου 1988.
- Smochină, N. Smochină, N. O pravilă românească din secolul al XVI-lea. "Pravila Sfinților Părinți după învățătura lui Vasile cel Mare", întocmită de ritorul și scolasticul Lucaci în 1581. [Ρουμανικό έγγραφο από τον ΙΣΤ΄ αιώνα. "Έγγραφο των Αγίων Πατέρων από την διδασκαλία του Βασιλείου του Μεγάλου", γραμμένο από τον ρήτορα και σχολαστικό Λούκατσι, το 1511]. Revista Biserica Ortodoxă Română, αρ.11-12, Βουκουρέστι, 1965.
- Sozomen L'istoria della basilicata. [Εκκλησιαστική ιστορία]. Μετάφραση στη ρουμανική γλώσσα και επιμέλεια από τον μητροπολίτη πρωτάρχη της Ρουμανίας Iosif Gheorghian. Tipo-litografia Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1897.
- Spinei, Ilie Figuri proeminente de preoți din Basarabia. Chișinău, 1939. [Προσωπικότητες ιεραρχών από την Βεσσαραβία]. Διπλωματική διατριβή, Κισινάου, 1939. Editura Spinei Music Company, Βουκουρέστι, 2007.
- Spinei, Marcel *Cântări românești la Athos.* [Ρουμανικοί ψαλμοί στο Άγιον Όρος]. Revista *Biserica Ortodoxă Română*, έτος 119, αρ.7-12, Βουκουρέστι, 2001, σσ.355-498.
- Spinei, Marcel Detalii metodologice asupra periodizării muzicii psaltice. [Λεπτομέρειες πάνω στις μεθόδους για την χρονολογική σειρά της ψαλτικής μουσικής]. Revista Biserica Ortodoxă Română, έτος 120, αρ.7-9, Βουκουρέστι, 2002, σσ.496-499.
- Spinei, Marcel Contribuții privitoare la relațiile de cultură muzicală dintre Ellada și Romania. [Συνεισφορά για της μουσικές πολιτιστικές σχέσεις μεταξύ Ελλάδα και Ρουμανία]. Univeritatea Națională de Muzică, Βουκουρέστι, 2003.
- Spinei, Marcel Noi apariții editoriale de muzica psaltica, la schitul Lacu din Muntele Athos. [Καινούργιες ψαλτικές εκδόσεις από την σκήτη Λάκου, Άγιο Όρος]. Σπουδή σε χειρόγραφο, Αθήνα, 2006.
- Spinei, Marcel Octoihul în tradiția psaltică muzicală românească. Τα οκτάηχα μέλη στην ρουμανική παράδοση. Γ΄ Διεθνές Συνέδριο Μουσικολογικό και Ψαλτικό "Θεωρία και Πράξη της Ψαλτικής Τέχνης", Αθήνα, 17-21 Οκτωβρίου 2006.
- Spinei, Marcel Un nou Daxastar tradus din elină în limba română: Petru Filanthidis. Traducere / adaptare de ierodia-conul Ioan Butnaru, de la Schitul Lacu, Muntele Athos, 2006. [Ένα νέο Δαξαστάριο μεταφρασμένο από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα: του Πέτρου Φιλανθίδη. Μετάφραση από τον ιεροδιάκονο Ioan Butnaru, από την σκήτη Λάκου, Άγιο Όρος, 2006] Σπουδή σε χειρόγραφο, Αθήνα, 2006.
- Spinei, Marcel Evolutia cântării psaltice în Biserica Ortodoxă Română în sec.XXI. [Η εξέλιξη της ψαλτικής μουσικής τον ΚΑ΄ αι. στην Ρουμανική Ορθόδοξη Εκκλησία]. Σπουδή σε χειρόγραφο, Αθήνα, 2006.

- Spinei, Marcel Cântarea psaltică în Biserica Ortodoxă Ellenă și Română în sec.XXI. [Η εξέλιξη της ψαλτικής μουσικής τον ΚΑ' αι. στην Ελληνική και Ρουμανική Ορθόδοξη Εκκλησία]. Σπουδή σε χειρόγραφο, Αθήνα, 2007.
- Spinei, Marcel Muzica psaltică bizantină și influența ei asupra creației muzicale culte contemporane din România. [Η ψαλτική βυζαντινή μουσική και η επιρροή στη σύγχρονη σύνθεση κλασσικής μουσικής στη Ρουμανία]. Σπουδή σε χειρόγραφο, Αθήνα, 2007.
- Spinei, Marcel Un nou izvor pentru muzicologie: Catalogul manuscriselor bizantine și post bizantine de la mănăstirile Meteora de Gr. Stathis. [Νέα πηγή στη μουσικολογία: Κατάλογος περιγραφικός των χειρογράφων της Ελληνικής ψαλτικής Τέχνης βυζαντινής και μεταβυζαντινής των αποκειμένων εις τας βιβλιοθήκας των ιερών μονών των Μετεώρων του Γρ.Στάθη]. D' Διεθνές Συνέδριο Μουσικολογικό και Ψαλτικό, Αθήνα, 5-12 Δεκεμβρίου 2009. Βλ. και Revista Muzica, Βουκουρέστι, 2010.
- Staco, E. Muzica în Bucovina. Ghid. [Μουσική στην Μπουκοβίνα. Οδηγός]. Σουτσεάβα, 1981.
- Stanciu, Vasile *Profesorul dirijorul și cântărețul Atanasie Lipovan*. [Ο καθηγητής, μαέστρος και πρωτοψάλτης Atanasie Lipovan]. Revista *Mitropolia Banatului*, έτος 35, αρ.1-2, Τιμισοάρα, 1985, σσ.44-53.
- Stanciu, Vasile *Compozitorul Trifon Lugojan.* [Ο συνθέτης Trifon Lugojan]. Revista *Mitropolia Banatului*, έτος 38, αρ.5, Τιμισοάρα, 1988, σσ.82-89.
- Stanciu, Vasile *Muzica bisericească ortodoxă din Transilvania*. [Η ψαλτική ορθόδοξη μουσική στην Τρανσυλβανία]. Διδακτορική διατριβή. Editura *Presa Universitară*, Κλούζ Ναπόκα, 1996, 278 σσ.
- Stăniloae, Dumitru Contribuția călugărilor sciți la precizarea histologiei la începutul secolului VI. [Η συνεισφορά των Σκυθών μοναχών στην ιστολογία στις αρχές του Σ' αιώνα]. Revista Mitropolia Olteniei, έτος 37, αρ.3-4, Κραϊόβα, 1985, σσ.199-244.
- Stăniloae, Dumitru Rolul Ortodoxiei în formarea și păstrarea ființei poporului român și a unității naționale. [Ο ρόλος της Ορθοδοξίας στη διαμόρφωση και διαφύλαξη της εθνικής ενότητας του Ρουμανικού λαού]. Revista Ortodoxia, έτος 30, αρ.4, Βουκουρέστι, 1978, σ.599.
- Steinpresss, B.C.- Iampolski, I.M. Enciclopediceski Muzicalnâi Slovar. Moskva, 1966.
- Strunk, Oliver *The Notation of the Chartres Fragment.* Extrait des Annales Musicologiques, tome III. Société de Musique d'Autrefois. Neuilly-Sur-Seine, 1953.
- Strunk, Oliver Specimena Notationum Antiquiorum. "Feuilles choisies de manuscrits divers des X-e, XI-e et XII-e siècles reproduites en phototypie; les planches en portfeuille". Pars Principalis et Pars Suppletoria. Monumenta Musicae Byzantinae, Copenhague, 1966, vol 7.
- Stupcanu, Teodor V. Conferință ținută (...) în ziua de 30 ianuarie 1911 la serbarea Patronului Seminarului Veniamin din Iași (II). [Διάλεξη το 30.01.1911 στην εορτή τον προστάτη της Ψαλτικής Σχολής Veniamin από το Ιάσιο]. Ziarul Ortodoxul, έτος Β', αρ.4, Ιάσιο, Ιούλιος 1911, σ.116.
- Stupcanu, Teodor V. Regule şi exemple pentru cetit apostolul şi evanghelia. [Κανόνες και παραδείγματα για την ανάγνωση του Αποστόλου και του Ευαγγελίου] Ιάσιο, 1921.
- Sulzer, Franz Joseph Geschichte des transalpinischen Daciens. Wien, 1781-1783.
- Serbănescu, Nicolae Atitudinea preoțimii ortodoxe față de dreptele năzuinte ale poporului. [Η συμπεριφορά των Ρουμάνων ιερέων στα δικαιώματα του λαού] Revista Biserica Ortodoxă Română, έτος 75, αρ.3-4, an.LXXV, Βουκουρέστι, 1957, σ.239.
- Şesan, Dragoş Noul Testament de la Bălgrad (1648). [Καινή Διαθήκη από Μπάλγραδ (1648)]. Διδακτορική διατριβή. Editura Pentru viată, Μπρασόβ, 2002.
- Sirli, Vasile *Macarie ieromonahul, Opere. Vol. I.* [Μαcarie ιερομόναχος, Μουσικά έργα, Τόμος Α']. Βουκουρέστι, 1976.
- Şoima, Gheorghe Conferențiar N(icolae) Lungu: Liturghia psaltică pentru cor mixt. [Καθηγ. N(icolae) Lungu: Ψαλτική Λειτουργία για μικτή χορωδία]. Revista Mitropolia Ardealului, έτος 3, αρ.5-6, Σιμπίου, 1958, σσ.461-462.
- Soima, Gheorghe Muzica bisericească și laică la Institutul Teologic din Sibiu. [Εκκλησιαστική και λαϊκή μουσική στο Θεολογικό Ινστιτούτο Σιμπίου]. Revista Mitropolia Ardealului, έτος 6, αρ.5-6, Σιμπίου, 1961, σ.800.

- Stefánescu, Mihai / Melchisedec episcopul Memoriu pentru cântările bisericești în România. [Απομνημονεύματα των εκκλησιαστικών ψαλμών στη Ρουμανία]. Revista Biserica Ortodoxă Română, έτος 6, αρ.1, σσ.27-35, Βουκουρέστι, 1882.
- Ştefănescu, Mihai / Melchisedec episcopul O vizită la câteva mănăstiri și biserici antice din Bucovina. [Μία επίσκεψη σε διάφορες παλαιές μονές και εκκλησίες της Μπουκοβίνα]. Βουκουρέστι, 1885.
- Ştrempel, Gabriel Copisti de manuscrise românești până la 1800. [Κωδικογράφοι ρωμανικών χειρογράφων έως το 1800]. Editura Academiei Române, Βουκουρέστι, Τόμος Α', 1959.
- Şutu, Rudolf Iaşii de odinioară. [Ιστορία του Ιασίου]. Tipografia Lumina Moldovei, Ιάσιο, 1923, Τόμος Α'.
- Tabacu, Monica Manuscrisul fratelui Ioan de la Mănăstirea Ciolanu, Buzău. [Χειρόγραφο του αδελφού δόκιμου Ιοαη απο την μονή Τσιολάνου, Νομού Μπουζάου]. Comunicare la Colocviul Muzica sacră în spațiile românesti. Ediția a 4-a, 29 Μαΐου 1996, organizat de Filarmonica "Moldova" / Μουσικό Συνέδρειο, Ιάσιο, 1996.
- Tardo, Laurenzo Ieromonaco L'Antica melurgia bizantina. Grottaferrata, 1938.
- Tardo, Laurenzo Ieromonaco Hirmologium Cryptense. Roma, 1951.
- Teodorescu, Ghe. Dem. Operele lui Anton Pann. [Τα έργα του Anton Pann]. Editura SOCEC, Βουκουρέστι, 1891.
- Teodorescu, Ghe. Dem. Viaţa şi activitatea lui Anton Pann.[Η ζωή και η δραστηριότητα του Anton Pann]. Editura SOCEC, Βουκουρέστι, 1893.
- Teodorescu, R. Bizant, Balcani, Occident ... Editura Academiei Române, Βουκουρέστι, 1974.
- Teodorian, Valentin *Pagini din viața muzicianului Nicolae Lungu scurtă monografie.* [Σελίδες από την ζωή του αρχιμουσικού Nicolae Lungu σύντομη μονογραφία]. Editura *Holy-Prest*, Βουκουρέστι, 1993.
- Thibaut, Jean Baptiste Origine Byzantine de la Notation Neumatique de l'Eglise Latine. Paris, 1903.
- Thibaut, Jean Baptiste Monuments de la notation ekphonétique et hagiopolite de l'Eglise grecque. Sankt Petersbourg, 1913.
- Tillyard, H. I. W. Some byzantine musical manuscripts at Cambridge. The Annual of the British School of Athens, XXIII, Athens, 1918-1919, σσ.194-205.
- Tillyard, H. I. W. Handbook of the Middle byzantine Notation. Monumenta Musicae Byzantinae, Subsidia, I, fasc. I, Copenhagen, 1935. Second edition 1970.
- Tit episcopul Hotinului Anul nașterii lui Iosif Naniescu. [Το έτος της γέννησης του Iosif Naniescu]. Revista Biserica Ortodoxă Română, έτος 57, αρ.7-8, Βουκουρέστι, 1939, σσ.394-396.
- Toma, A. Oprea Dumitrescu. Revista Cultura, έτος 2, αρ.2, Βουκουρέστι, 1912, σ.36.
- Tomescu, M. Istoria cărții românești de la începuturi până la 1918.[Ιστορία του ρουμανικού βιβλίου από τις αρχές έως το 1918]. Βουκουρέστι, 1968.
- Tonceva, Elena Die Neumentexte in der Lasausow Abschrift des Synodiks der Zaren Boril und ihre Stellung in der Geschichte der bulgarischen mittelalterlichen Musik. I-er Congrès International des ètudes balkaniques et sudest européennes. Résumés des Communications. Ethnographie et Arts, Σόφια, 1966.
- Turdeanu, E. Les lettres slaves en Moldavie: le moine Gavriil du monastère de Neamtu (1424-1447). Revue des Études Roumaines, vol. II, Paris, 1951.
- Turdeanu, E. Les premiers écrivains religieux en Valachie: L'hégoumène Nicodéme de Tismana et le moine Philothée. Revue des Études Slaves, XXVII, Paris, 1954, σσ.267-278.
- Tzetzes, J. Über die altgriechische Musik in der griechischen Kirche. München, 1874.
- Τίρἄυ, Mihai Domnii fanarioţi în Țările Române. 1711-1821. Mică Enciclopedie. [Οι πρίγκιπες Φαναριώτες από τις Ρουμανικές Χώρες. 1711-1821. Μικρή Εγκυκλοπαιδεία]. Editura Omonia, Βουκουρέστι, 2004.
- Urechia, V. A. Anuarul general al instrucțiunii pe 1864-1865. [Γενική επετηρίδα της εκπαίδευσης 1864-1865].
 Βουκουρέστι, 1868.
- Urechia, V. A. Istoria Scoalelor de la 1800-1864. [Ιστορία της Σχολής από 1800-1864]. Βουκουρέστι, 1892, Τόμος Α', Δ'.
- Ureche, Grigore Letopisețul Tării Moldovei. [Χρονικόν της Χώρας Μολδαβίας]. Editura Minerva, Βουκουρέστι, 1978.

- Ursu, Nicolae *A(tanasie) Lipovan, Cântări bisericeşti.* [Atanasie Lipovan, Εκκλησιαστικούς ψαλμούς]. Revista *Biserica Bănățeană*, αρ.1-2, Τιμισοάρα, 5 Ιανουαρίου 1947.
- Ursu, Nicolae *Nicolae Lungu: Liturghia psaltică*. [Nicolae Lungu: Ψαλτική Λειτουργία]. Revista *Biserica Bănățeană*, έτος 8, αρ.4-6, Τιμισοάρα, 1958, σσ.167-168.
- Uspenski, P. *Istoria Athosului / Răsăritul creştin*. [Ιστορία του Αγίου Όρους / Χριστιανισμός της Ανατολής]. Sankt Petersburg, 1877, Τόμος Γ', σ.334.
- Vasilache, Vasile *Iosif Naniescu, strălucit mitropolit al Moldovei.* [Iosif Naniescu, λαμπρώς μητροπολίτης Μολδαβίας]. Editura *Μănăstirii Neamt*, μονή Νεάμτζ, 1940.
- Vasile, M. Manuscrise muzicale psaltice în notație chrisantică din Arhivele Statului Iași și Arhivele Statului Botoșani. [Χειρόγραφα ψαλτικής μουσικής σε Χρυσανθική γραφή των Αρχείων του Κράτους στο Ιάσιο και στο Μποτοσάνι]. Διπλωματική διατριβή, Βουκουρέστι, 1972.
- Vasile, Vasile Visarion Protopsaltul reprezentant de seamă al școlii muzicale de la Neamt. [Visarion Πρωτοψάλτης εκπρόσωπος της μουσικής σχολής της Νεάμτζ]. Revista Studii și Cercetări de Istoria Artei, secția Teatru, Muzică, Cinematografie, Τόμος 39, Βουκουρέστι, 1992, σ.93.
- Vasile, Vasile Vetre de cultură muzicală românească: I. Şcoala muzicală de la Neamț. II. Şcoala muzicală de la Iași. [Ρουμανική μουσική σχολή: Α΄. Η μουσική σχολήτης Νεάμτζ. Β΄. Η μουσική σχολή του Ιασίου]. Δακτυλογραφημένη σπουδή, αρ.22781, Βιβλιοθήκη της Ένωσης Ρουμάνων Συνθετών και Μουσικολόγων της Ρουμανίας, Βουκουρέστι, 1993.
- Vasile, Vasile Dimitrie Suceveanu, Idiomelar. [Dimitrie Suceveanu, Ιδιόμελα]. Revista Actualitatea muzicală, έτος 4, αρ.74, Βουκουρέστι, 1993, σ.2.
- Vasile, Vasile *Iosif Naniescu reprezentant de seamă al muzicii psaltice.* [Iosif Naniescu μεγάλη προσωπικότητα της ψαλτικής μουσικής]. Revista *Muzica*, έτος 4, αρ.10-12, Βουκουρέστι, 1993, σσ.127-137.
- Vasile, Vasile Istoria muzicii bizantine și evoluția ei în spiritualitatea românească. [Ιστορία της βυζαντινής μουσικής και η εξέλιξη στην ρουμανική πνευματικότητα]. Editura Interprint, Βουκουρέστι, 1997.
- Vasilescu, I. N. Scoala de cântăreți de pe lângă Slânta Episcopie a Buzăului. [Η Μουσική Ψαλτική Σχολή της Αγίας Επισκοπής Μπουζάου]. Επετηρίς, Μπουζάου, 1928.
- Vasilescu, I. N. Doi cântăreți bisericești: Neagu Ionescu și Niculai Severeneanu. [Δύο πρωτοψάλτες: Neagu Ionescu και Niculai Severeneanu]. Revista Glasul Bisericii, έτος 18, αρ.7-12, Βουκουρέστι, 1959, σσ.673-679.
- Vârtosu, Ion Mitropolitul Iosif Naniescu, un compozitor necunoscut al secolului al XIX-lea. [Ο μητροπολίτης Iosif Naniescu, ένας άγνωστος συνθέτης του ΙΘ' αι.]. Revista Almanahul Parohiei Ortodoxe Române din Viena, Wien, 1973, Τόμος 12, σσ.95-103.
- Veniamin, Ploieșteanu-Pocitan Sfântul Munte al Athosului. [Άγιο Όρος]. Βουκουρέστι, 1940.
- Vianu, Tudor Anton Pann. Βουκουρέστι, 1955.
- Villoteau, Guillaume André Description de l'Egypte. Paris, 1799-1826, Τόμος 14.
- Vintilescu, P. Despre poezia imnografică în cărțile de ritual și cântarea bisericească. [Περί της υμνογραφίας στα θρησκευτικά βιβλία και της εκκλησιαστικής ψαλμωδίας]. Βουκουρέστι, 1937, σσ.247-248.
- Vizanti, Andrei Veniamin Costaki, Mitropolitul Moldovei și Sucevei. Epoca, viața și operele sale: 1768-1846. [Veniamin Costaki, μητροπολίτης Μολδαβίας, Η εποχή, η ζωή και τα έργα του: 1768-1846]. Tipografia Buciumul Român, Ιασιο, 1881.
- Voinescu, Teodora Manuscrise ale lui Anton Pann în biblioteca Mănăstirii Tismana. [Χειρόγραφα του Anton Pann στη βιβλιοθήκη της Μονής Τισμάνα]. Revista Studii și Cercetări de Istoria Artei, seria Teatru, Muzică, Cinematografie, έτος 1, αρ.1-2, Βουκουρέστι, 1954, σσ.218-219.
- Vornicescu, Nestor mitropolitul *Trei manuscrise psaltice vechi.* [Τρία παλαιά ψαλτικά χειρόγραφα]. Revista *Mitropolia Olteniei*, έτος 24, αρ.11-12, Κραϊόβα, 1972, σσ.961-962.
- Vornicescu, Nestor mitropolitul Desăvârșirea unității noastre naționale, fundament al unității bisericești străbune. [Η τελειοποίηση της εθνικής μας ενότητας, θεμέλιο για την ενότητα της προγονικής εκκλησίας]. Κραϊόβα, 1988.
- Zaharia Ciprian arhimandritul Iosif I Muşat, întâiul mare icrarh român. [Iosif I Muşat, ο πρώτος μεγάλος

- Ρουμάνος ιεράρχης]. Editura Episcopiei Romanului și Hușilor, Ρόμαν, 1987.
- Zamfirescu, D. *Grigore Țamblac. Legenda lui în cultura română.* [Grigore Țamblac. Ο θρύλος του στον ρουμανικό πολιτισμό]. Revista *Manuscriptum*, αρ.4, Βουκουρέστι, 1986.
- Zeiller, J. Les origines chrétiennes dans les provinces danubiennes de l'Empire Roman. Paris, 1918.
- Zinveliu-Donea, Gemma Ani de ucenicie muzicală reflectați în corespondența lui Anton Pann și George Ucenescu. [Μαθητικά μουσικά χρόνια αντανακλώμενα στην αλληλογραφία μεταξύ Anton Pann και George Ucenescu]. Editura Muzicală, Studii Muzicologice, Βουκουρέστι, 1970, Τόμος 6, σσ.207-221.
- Zmeu, Ioan Anastasimatar practic raro-grabnic, care cuprinde cântările Învierii puse pe cele opt glasuri bisericești.
 (...) prelucrat după Macarie, Anton Pann și Suceveanu. [Αναστασιματάριον (...), από Macarie, Anton Pann και Suceveanu]. Tipografia Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1903.
- Zmeu, Ioan Catavasierul musical, Tomul Utreniei și Tomul Liturghiei. [Καταβασία, Εσπερινού και Ακολουθία της Λειτουργίας]. Μπουζάου, 1907.
- Wellesz, Egon A History of Byzantine Music and Hymnografy. At the Claredon Press, London, 1961, Second Edition.
- * * Arhiva Bisericii Sfântul Nicolae din Şcheii Braşovului. Catalogul documentelor bisericii Sfântul Nicolae din Şchei (1594-1882). [Αρχεία της Εκκλησίας του Αγίου Νικολάου από Σκέϊ Μπρασόβ. Κατάλογος των εγγράφων της Εκκλησίας Αγίου Νικολάου από Σκέϊ (1594-1882)]. Biserica Sfântul Nicolae din Şchei, Μπρασόβ
- * * * D. Ştefan Popescu. Revista Cultura, έτος 1, αρ.1, Βουκουρέστι, Ιανουάριος 1911, σσ.207-210.
- * * Dr. Silvestru Moraru-Andrievici ... (1818-1895). Revista Biserica Ortodoxă Română, έτος 29, αρ.2, Βουκουρέστι, 1895, σσ.154-160.
- * * * Les martirs de Niculitel. Επιμέλεια I.Georgescu. Revista Credinta noastră, αρ.3, Βουκουρέστι, 1990.
 - * * Monumente istorice bisericești din Mitropolia Moldovei și Sucevei. [Ιστορικά εκκλησιαστικά μνημεία από την Μητρόπολη της Μολδαβίας και Σουτσεάβα] Ιάσιο, 1947.
- * * * Neagu Ionescu. Revista Cultura, έτος 1, αρ.5, Βουκουρέστι, 1911, σ.112.
- * * Serbarea de sfârşit de an [dirijor C(onstantin) Draguşin]. [Εορτή του τέλους της χρονιάς (με τον μαέστρο C(onstantin) Draguşin]. Revista Glasul Bisericii, έτος 17, αρ.8, Βουκουρέστι, 1958, σσ.789-797.
- * * Scrieri ale "călugărilor sciți daco-romani" din secolul al VI-lea (519-520). [Θεολογικά έργα των Δακορρωμαίων Σκυθών μοναχών από το Σ' αι. (519-520)]. Επιμέλεια από τον Dumitru Stăniloaie, μετάφραση από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα από τους N.Petrescu και D.Popescu. Revista Mitropolia Olteniei, Κραϊόβα. Μέρος Α', έτος 37, αρ.3-4, 1985, σσ.245-254. Μέρος Β', έτος 37, αρ.9-10, 1985, σσ.680-707. Μέρος Γ', έτος 37, αρ.11-12, 1985, σσ.783-792.
- * * Societatea Macarie București. Festivalul Ștefanache (Popescu). [Σύλλογο Macarie. Φεστιβάλ Ştefanache (Popescu)]. Revista Cultura, έτος 3, αρ.7-8, Βουκουρέστι, Αύγουστος 1913, σ.78.

4. ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΕΣ - ΛΕΞΙΚΑ. 4.1. ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΑ

Ζαχαρόπουλος, Νικ. Γρ. Επίτομο ιστορικό-θεολογικό Λεξικό.Εκδόσεις Επιστημονικών Βιβλίων και Περιοδικών, Θεσσαλονίκη, 2003.

Κωτολούλης, Σωκράτης Λεξικό Ρουμανο-Ελληνικό. Εκδόσεις Δωρικός, Αθήνα, 1984.

Μιχαηλίδης, Ανδρέας Λεξικό βυζαντινής μουσικής. Εκδόσεις Μάτι, Κατερίνη, 2004.

Τεγόπουλος - Φυτράκης Ελληνικό Λεξικό. Εκδόσεις Αρμονία, Αθήνα, 1996.

Τεγόπουλος - Φυτράκης Ορθογραφικό ελληνικό Λεξικό. Εκδόσεις Ελευτεροτυπία, Αθήνα, 1999.

- * * * Γενική παγκόσμιος Εγκυκλοπαιδεία μετά πλήρους Λεξικού της Ελληνικής γλώσσης. Εκδόσεις Πάπυρος Λαρούς, Αθήνα, 1963, τόμος 11.
- * * * Εγκυκλοπαιδικόν Λεξικόν. Εκδόσεις Ελευθερουδάκης, Αθήνα, 1930, τόμος 10.
- * * * Λεξικόν των ανωμάλων ρημάτων της αρχαίας ελληνικής γλώσσης. Εκδόσεις Ν.Κοκοτσάκης, Αθήνα, 1970.
- * * * Μεγάλη Ελληνική Εγκυκλοπαιδεία. Αθήνα, 1932, τόμος 20.

- * * * Μεγάλη Γενική Εγκυκλοπαιδεία Υδρία. Ελληνική και Παγκόσμια. Αθήνα, 1987, τόμος 44.
- * * * Νεοελληνικό Ρουμανικό Λεξικό / Dictionar neogrec român. Εκδόσεις Demiurg, Βουκουρέστι, 2007. 648 σελ.
- * * * Νεώτερον Εγκυκλοπαιδικόν Λεξικόν [...]. Αθήνα, 1992, τόμος 18.
- * * * Ρουμανικό Νεοελληνικό Λεζικό / Dicţionar român neogrec. Εκδόσεις Demiurg, Βουκουρέστι, 2007. 823 σελ.

4.2. ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΛΕΙΕΣ - ΛΕΞΙΚΑ. ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΑ

- Andreis, Josip Muzicka Enciclopedija. Izdanje i Naklada Jugoslavenskog Leksikografskog Zavoda, Zagreb, 1948, vol. I.
- Avram, Mioara & colab. Dictionarul enciclopedic ilustrat. [Εγκυκλοπαιδικό εικονογραφηκό Λεξικό]. Editura Carter, Κισινάου, 1999.
- Ionescu, Şerban N. Who was Who in Twentieth Century Romania. Boulder, Columbia University Press, New York, 1994.
- Ivela, A.L. Dictionar muzical ilustrat. [Μουσικό εικονογραφηκό Λεξικό]. Editura Universală-Alcaly, Βουκουρέστι, 1927.
- Pteancu, Alexandru C. & colab. Minerva. Enciclopedia română. [Ρουμανική Εγκυκλοπαίδεια]. Editura Enciclopedia Română Minerva, Κλούζ, 1929.
- Steinpresss, B.C.-Iampolski, I.M. Enciclopediceski Muzicalnâi Slovar. Moskva, 1966.
- Şăineanu, Lazăr Dicționar universal al limbii române. [Εγκυκλοπαιδικό Λεξικό της ρουμανικής γλώσσας]. Editura Scrisul românesc, Βουκουρέστι, 1896.
- Seche, Luiza Seche, Mircea Dictionarul de sinonime al limbii române. [Λεξικό των συνωνύμων της ρουμανικής γλώσσας]. Editura Academiei României, Βουκουρέστι, 1982.
- * * Dicționarul explicativ al limbii române. [Λεξικό της ρουμανικής γλώσσας]. Editura Academiei României, Βουκουρέστι, 1974.
- * * * Dizionario italiano-romeno. Editione Ştiinţifică şi Enciclopedică, Βουκουρέστι, 1983.
- * * Dicționarul literaturii române de la origini până la 1900 [Λεξικό της ρουμανικής λογοτεχνίας από τις αρχές έως το 1900]. Editura Academiei României, Βουκουρέστι, 1979.
- * * * Nuovo Dizionario della musica e dei musicisti. Editione Ricordi, Roma, 1976.
- * * * The Oxford Dictionary of Music Oxford University Press, 1994.
- * * * The New Grove Dictionary of Music and Musicians Cambridge, 1980, vol. 15.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

... και μετά που ψάλανε δόξα Σοι, έγινε η έξοδος στον Όρος των Ελαιών ... Ματθαίος, 26, 30

Το προκείμενο θέμα

Η Βυζαντινή ψαλτική παράδοση στη Ρουμανία Ρουμάνοι μελοποιοί και τα χειρόγραφα τους Συντακτικός και μορφολογικός παραλληλισμός με τα αντίστοιχα έργα των Ελλήνων συνθετών

Από τις αρχές της ανθρωπότητας η μουσική είχε ένα ξεχωριστό πλαίσιο στην θρησκεία. Ο βασιλεύς Δαβίδ έγραψε: ... Θα ψάλω στη ζωή μου στον Κύριο, θα ψάλω όσο θα ζήσω στον Κύριο ... (Ψαλμός 103, 34). Η ψαλμωδία / η υμνωδία έχει παρουσιαστή σε όλα τα εκκλησιαστικά τελετουργικά, όντας ένα από τα σημαντικότερα μέσα στη καλλιέργεια και εκδήλωση του θρησκευτικού αισθήματος 9 .

... Στο ρυθμό του ψαλμού - μας φώτισε ο Ιωάννης Χρυσόστομος ¹⁰ - με πολύ ζήλο να ψάλουμε Ωσσανά στον Κύριο ... Ενώ ο Βασίλειος ο Μέγας απαγγέλλει ¹¹: ... Ψάλλοντας, στη ψυχή μνημονεύουν καλύτερα τα άγια, και οι πιστοί μπορούν να συγκεντρώνουν την προσοχή τους έτσι ώστε με την ευπρεπή ευλάβεια να παρακολουθούν τα λέγοντα και τα τελούμενα κατά την λειτουργία ...

Από τους αρχαίους λαοί, οι Έλληνες καλλιέργησαν περισσότερο την μουσική, ιδρύοντας την θεωρία και την αισθητική της μουσικής. Ως επιστήμη, η θεωρία της μουσικής βασίζονται σε Τετράχορδο, με τους τρόπους: Δώριος, Αιόλιος, Ιώνιος, Φρύγιος, Λύδιος, Αργότερα έχουν φθάσει έως τους 15 ήχους - Δισδιαπασόν, με τους τρόπους: Δώριος / υπερδώριος και υποδώριος, Αιόλιος / υπεραιόλιος και υποαιόλιος, Ιώνιος / υπεριώνιος και υποιώνιος, Φρύγιος / υπερφρύγιος και υποφρύγιος, Λύδιος / υπερλύδιος και υπολύδιος Ο κάθε τρόπος είχε ξεχωριστό ήθος και χαρακτήρα. Μαζί με την μελωδία υπήρξε ο ρυθμός Ρυθμός χωρίς μελωδία υπάρχει, αλλά μελωδία χωρίς ρυθμό δεν υπάρχει ¹². Και σήμερα χρησιμοποιούνται τα τρία γένη από την Αρχαία Ελλάδα: διατονικό, χρωματισμό και εναρμονικό. Βάσει αυτών εφεύραν τους βυζαντινούς ήχους, επηρεασμένοι και από την συναγωγική μουσική. Ως σύστημα γραφής χρησιμοποιείται το ελληνικό αλφάβητο.

Η Καινή Διαθήκη από την Αγία Γραφή μας διαφωτίζει ότι η μουσική / η υμνωδία χρησιμοποιήθηκε από τις πρώτες συγκεντρώσεις των Χριστιανών.

Ο Απόστολος Παύλος έγραψε: ... Ομιλείτε μεταξύ σας με ψαλμούς και δοξαστικά και πνευματικούς ύμνους ... (Προς Εφεσίους, 5, 19).

Από τους πρώτους αιώνες η Χριστιανική Εκκλησία χρησιμοποίησε την ελληνική μουσική με συναγωγική επιρροή, έτσι όπως η ελληνική γλώσσα ήταν στη σύνταξη του Ευαγγελίου και των Επιστολών των Αποστόλων.

Η Χριστιανική Λατρεία είχε γρήγορη εξέλιξη στη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία και έξω από αυτή. Στις αρχές, όταν η θρησκευτική Λειτουργία είχαι μικρότερη έκταση και λιγότερα σταθερή μορφή, υπήρξαν συγγράμματα που όριζαν την τρόπο της λατρείας στη χριστιανική Εκκλησία, όπως οι $\Delta \iota \alpha \delta ο \chi \acute \epsilon \zeta$ των Αποστόλων, το $\Delta \iota \alpha \delta o \chi \acute \epsilon \zeta$ και η Αποστολική Παράδοση.

Την περίοδο των διωγών και των μαρτύρων Χριστιανών υπήρξαν συνθέτες υμνωγράφοι και υμνωδοί, μεταξύ άλλων ο Ιγνάτιος ο Θεοφόρος (+103), ο Ιουστίνος ο φιλόσοφος και μάρτυρας (+165), ο Ειρηναίος από το Λούγδουνον (+202), ο Κλήμης Αλεξανδρεύς (+220), ο Ωριγένης (+254), κ.α. 13 .

Από τις αρχές του Δ' αιώνα, και χάρη στον νόμο των αυτοκράτορων ο Κωνσταντίνος ο Μέγας και

⁹ Δ.Γ.Παναγιωτόπουλος, Θεωρία και Πράξη της Βυζαντινής Μουσικής εν Αθήναις, 1947, σ.6.

¹⁰ Π.Σ.Αντωνέλλης, Η βυζαντινή εκκλησιαστική μουσική εν Αθήναις, Τύποις Πραξιτέλους, 1956, σ.11.

¹¹ Ανδρέας μοναχός Αγιορείτης, Η συνοπτική θεωρία της βυζαντινής εκκλησιαστικής μουσικής. Θεσσαλονίκη, σ.5.

¹² Φ.Φωκαϊδης, Η παραδοσιακή τέχνη της Εκκλησιαστικής μουσικής. Λευκωσία, σ.20.

¹³ Δ.Γ.Παναγιωτόπουλος, Θεωρία και Πράξη της Βυζαντινής Μουσικής ..., σ.29.

ο Λικίνιος για την ελευθερία της χριστιανικής θρησκείας στην Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία (Μεδιόλανον / Μιλάνο το 313), η Χριστιανική Εκκλησία βρήκε προστασία και υποστήριξη. Η μεγάλη γεωγραφική έκταση της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας όπου χρησιμοποιήθηκε το μουσικό σύστημα των Χριστιανών ήταν η Ανατολική Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία, με πρωτεύουσα το Βυζάντιον (330), η λεγομένη Βυζαντινή Εκκλησιαστική Μουσική. Η ελευθερία της χριστιανικής θρησκείας δημιούργησε τις κατάλληλες συνθήκες για την λεπτομερή ανάπτυξη της χριστιανικής λατρείας, με πλούσια υμνογραφία, που διεισδύει στα θρησκευτικά βιβλία, όπως: α) με τα κριτήρια του υμνογραφικού γένους (δηλαδή τροπάρια, ειρμοί, στιχηρά, κοντάκια, κανόνες, κ.α., β) σχετικά με την ανάπτυξη της λειτουργίας στο εκκλησιαστικό έτος, με τους μεγάλους κύκλους της. Τον Σ αιώνα ο ιστορικός Σωκράτης 14 σημείωσε στο βιβλίο του Εκκλησιαστική Ιστορία ότι ο Απόστολος Ιγνάτιος ο Θεοφόρος καθόριζε την θέση των ψαλτών - δεξιά και αριστερά του ναού, και σταθεροποίησε την αντιφωνική ψαλμωδία / cantare responsoriala. Όπως ερμηνεύεται από τις ομιλίες των Αγίων Ιωάννη Χρυσοστόμου και Βασιλείου του Μεγάλου, το ίσο / ισοκράτημα υπήρξε από τις αρχές της ψαλτικής μουσικής 15 . Σ αυτή την εποχή είναι γνωστοί αρκετοί υμνογράφοι, όπως ο Αθανάσιος ο Μέγας από την Μικρά Ασία (295-373), ο Εφραίμ Σύρος (306-378), ο Βασίλειος ο Μέγας από την Μικρά Ασία (330-379), ο Αμβρόσιος από το Μεδιόλανο (340-397), ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος (340-407), κ.α.

Τα πρώτα ψαλτικά μουσικά σημάδεια ητάν τα λεγόμενα εκφωνητικά. Ήταν σε χρήση από τις αρχές του Δ' αι. 16 με την γρησιμοποίηση των σημάδιων της ελληνικής αλφαβητικής γραφής. Ως μουσικό κείμενο ήταν ελάχιστο και τα σημάδια ήταν σκορπισμένα πάνω και ενδιάμεσα των αγίων κειμένων από τους Διδαχές των Αποστόλων και Επιστολές των Αποστόλων, με την ονομασία Ευαγγελικές Περικοπές, Αποστολικές Περικοπές, και Παροιμίαι. Τα σημάδια ήταν σε αριθμό 14 και ήταν ως βοηθητικό σύστημα για την ψαλμωδία/απαγγελία σε μουσικό ύφος των Περικοπών. Ο επίσκοπος της Κωνσταντίας ο Επιφάνιος Σαλαμίνιος (367-403) βλ. κώδικα Εφραίμ από την Εθνική Βιβλιοθήκη του Παρισιού ¹⁷, όπως και ο διάκονος Ευθάλιος από την Αλεξάνδρεια, το 462, χρησιμοποίησαν από τους πρώτους αυτή πρώϊμη ψαλτική γραφή στα χειρόγραφά τους ¹⁸. Ο βυζαντινός λεξικογράφος Σουίδας (Θ' αι. τέλος) σημείωσε ότι ακόμη στην εποχή του αυτοκράτορος Κωνσταντίνου (γιού του Κωνσταντίνου του Μεγάλου), η θέση των ψαλτών ήταν - δεξιά και αριστερά του ναού - σε ομάδες χορωδιακών, και στην Αντιόχεια αυτός ο κανονισμός τον καθόριζε ο επίσκοπος Φουλβιανός ¹⁹. Η πρώϊμη ψαλτική μουσική από τις αρχές του Δ' αι. ήταν οργανωμένη σε βάση, όπως α) αντιφωνικά - οι ομάδες χορωδιών έψαλλαν εναλλακτικά, β) από ακούσματα - ο ψάλτης άρχισε να ψέλνη τον ψαλμό και οι πιστοί συνέχιζαν μαζί να ψάλλουν με τον ψάλτη. Η εκπαίδευση των ψαλτών γινόταν σε ειδικά σχολεία - βλ. την σημείωση για τα ψαλτικά μουσικά σχολεία της Κωνσταντινουπόλεως, στην εποχή του αυτοκράτορος Θεοδοσίου (Δ' αι. τέλος) 20. Οι ιστορικές πηγές αναφέρουν ότι στην εποχή του αυτοκράτορα Ιουστινιανού (482-565), στην Μεγάλη Εκκλησία της Αγίας Σοφίας έψαλλαν 25 ψάλτες, αλλά στις σημαντικές στιγμές ήταν μαζί περ. πάνω 100 ψάλτες και έψαλλαν 21 . Από τους σημαντικώτερους Έλληνες υμνογράφους / υμνωδοί έως τον Z' αι, που ήταν και συνθέτες θρησκευτικής μουσικής αναφέρομε τον επίσκοπο και μάρτυρα Μεθόδιο των Πατάρων (+305), τον πατριάρχη Ιεροσολύμων Κύριλλο (+386), τον πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Ανατόλιο (+458), τον Μέγα Βυζαντινό Υμνογράφο Ρωμανό τον Μελωδό (+ΣΤ' αι.), τον Ανδρέα Πύρρο (+Ζ' αι. μέσα), τον πατριάρχη Ιεροσολύμων Σωφρόνιο (+Ζ' αι. μέσα-τέλος), τον επίσκοπο της Κρήτης Ανδρέα (+Ζ' αι. μέσα-τέλος), τον χαρτοφύλακα της Μέγας Εκκλησίας Αγίας Σοφίας Γεώργιο Λυδό (+Z' αι. μέσα-τέλος), κ.α. Έως τον Η' αι., πρίν από τον Ιωάννη τον Δαμασκηνό (676-756), η εκπαίδευση και η ερμηνεία της ίδιας πρώϊμης ψαλτικής μουσικής ήταν με βάση τις παραδόσεις.

¹⁴ Δ.Γ.Παναγιωτόπουλος, Θεωρία και Πράξη της Βυζαντινής Μουσικής ..., σ.28.

¹⁵ Ανδρέας μοναχός Αγιορείτης. Η συνοπτική θεωρία της βυζαντινής εκκλησιαστικής μουσικής ..., σ.11.

¹⁶ Φ.Φωκαϊδης, Η παραδοσιακή τέχνη της Εκκλησιαστικής μουσικής ..., σ.17.

¹⁷ Φ.Φωκαϊδης, Η παραδοσιακή τέχνη της Εκκλησιαστικής μουσικής ..., σ.17.

¹⁸ Φ.Φωκαϊδης, Η παραδοσιακή τέχνη της Εκκλησιαστικής μουσικής ..., σ.19.

¹⁹ Π.Σ.Αντονέλλης, Η βυζαντινή εκκλησιαστική μουσική ..., σ.14.

²⁰ Δ.Γ.Παναγιωτόπουλος, Θεωρία και Πράξη της Βυζαντινής Μουσικής ..., σ.31.

²¹ Δ.Γ.Παναγιωτόπουλος, Θεωρία και Πράξη της Βυζαντινής Μουσικής ..., σ.31.

1. Η παράδοση της ρουμανικής βυζαντινής μουσικής από τις αρχές του Χριστιανισμού

Στα εδάφη της Ρουμανίας, οι σχέσεις μεταξύ της Ρουμανικής ψαλτικής μουσικής και της Βυζαντινής άρχισαν από τις αρχές του Χριστιανισμού. Οι πολιτιστικές και οικονομικές σχέσεις με τους Έλληνες όμως, άρχιζαν χίλια χρόνια νωρίτερα, πιθανόν και παραπάνω, όπως υποστηρίζει ο Έλληνας ιστορικός ακαδημαϊκός Μιχάλης Σακκελαρίου 22 . Στο περίοδο Α' αι. έως Ζ' αι. μετά Χριστόν, η θρησκευτική χριστιανική ζωή στα εδάφη της Ρουμανίας ήταν ταραγμένη, όπως και στις άλλες επαρχίες ή πρώϊν επαρχίες της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας. Στις δε αρχές του Χριστιανισμού - από την μέση του Α' αι., στο έδαφος της Ρουμανίας, στη δόμπρουγεα και συγκεκριμένα στους Τόμοις / η σημερινή Κωνστάντζα, ο Απόστολος Ανδρέας, αφού διέδωσε τον χριστιανισμό - κατέβηκε στην Ελλάδα όπου και μαρτύρησε για την πίστη του στον Χριστό. Ο Απόστολος Ανδρέας θεωρείται ακόμη και σήμερα ο *Προστάτης της Ρουμανίας*. Τα ιστορικά έγγραφα και οι αρχαιολογικές ανασκαφές αποδίδουν ότι, από τον Δ' αι. (369) οι Χριστιανοί από την Μικρή Σκυθία / Δόμπρουγεα ήταν οργανωμένοι σε Επισκοπή, με πρωτεύουσα τους Τόμους / Κωνστάντζα - η πιό παλαιά επισκοπή της Ρουμανίας (είναι πιθανόν να υπήρξε αυτή Επισκοπή και νωρίτερα) 23 .

22 Μ.Σακκελαρίου, Les proto-grecs. Editions Athinon, Athènes, 1980, υποστηρίζει ότι οι σχέσεις μεταξύ των δύο λαών οι Έλληνες και οι Ρουμάνοι είναι πάνω από 4000 χρόνια, όταν η φυλή των Δωρίων έζησαν στα εδάφια της Δακίας / βόρεια της Δούναβις, πάνω από 1000 χρόνια.

23 Από αυτή την περίοδο, στο Δόμπρουγεα - στις πόλεις Ίστρια, Τόμους, Κάλλάτις, Χαλμήρης, κ.α., και γενικά στα εδάφη της πρώην Ρουμαϊκής Επαρχίας Dacia Felix οι αρχαιολόγοι έχουν ανακαλύψει διάφορα παλαιοχριστιανικά μνημεία. Σε ομαδικούς τάφους έχουν ανακαλύψει πολλούς Χριστιανούς μάρτυρες, με Δακικά, Ελληνικά και Λατινικά ονόματα, όπως ο Teotim ο Σκύθης, ο Narcis, ο Heli, ο Lucian ο Zotica, ο Attalo ο Καμάσης, ο Philipus, ο Valerianus, ο Αργαίος, ο Marcello, κ.α. Μερικά από τα ονόματα αυτά έχουν βρεθεί και σκαλισμένα σε διάφορους τοίχους εκκλησιών της περιοχής. Στο Χαλμήρης, το έτος 2001 ανακάλυψαν ένα τάφο όπου το έτος 250 κήδεψαν τους επισκόπους μαρτύρες Άστρον και Επίκτητο, που μαρτύρησαν στην εποχή του Ρωμαϊκού Αυτοκράτορα Diocletianus. Στης 7 Μαρτίου 300 μαρτύρησε στους Τόμους ο επίσκοπος Efrem, απεσταλμένος στη Σκυθία από τον επίσκοπο Ιεροσολύμων Ερμόν (300-314). Ένας τάφος από την ίδια εποχή έχει σκαλισμένα όνομα του επίσκοπου μάρτυρα Τίτι. Από την περίοδο 303-304 τα κείμενα χριστιανικών μαρτυρίων αναφέρουν πολλούς Χριστιανούς που μαρτύρησαν στα εδάφη της Dacia Felix, στις πόλεις: Τόμους, Χαλμήρης, Νοβίδουνουμ / Νικουλιτζέλ, Δινογέτια, Αξιόπολη, Δουροστόρουμ, κ.α. Τον 303 στην Αξιόπολη μαρτηρισαν οι Χριστιανοί Chiril, Chindeus και Tasso. Τα λείψανα του μάρτυρα Tasso, το έτος 579 τα μετέφεραν στο Δουροστόρουμ και ύστερα στην Αγκώνα, όπου είναι και σήμερα, σε ένα μαρμάρινο τάφο, όπου έγραφαν το όνομά του και την πόλη προέλευσής του. Εάν και το έτος 313 ητάν η ανακήρυξη του Εδίκτου από το Μεδιόλανο / Μιλάνο για την ελευθερία της χριστιανικής θρησκείας στην Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία, το 320-323, στην εποχή του Ρωμαίου Αυτοκράτορα Licinius μαρτύρησαν οι επίσκοποι τους Τόμους. Τίτο και Gordian, και πολλοί ντόποιοι Χριστιανοί όπως ο Heli, ο Lucian, ο Zotica, ο Valerianus, ο Αργέος, ο Νάρκης, ο Marcello, κ.α., πάνω από 60 μάρτυρες, όπος γράφει στο Σιναξάριο του Οικουμενικού Πατριαρχείου της Κωνσταντινουπόλεως. Στο έτος 325, ένα έγγραφο σημειώνει από τους Τόμους τον ντόπιο επίσκοπο Marco Temensis, που αναφέρεται στην Οικουμενικό Σύνοδο της Νικαίας, βλ. Eusebio Caiserensis (260-340), Vita Constantini, Γ βίβλο, Κεφάλαιο 7. Editor F. Winkelmann, Akademie Verlag, Berlin, 1975, τόμος Α'. Μετάφραση στη ρουμανική γλώσσα και επιμέλεια ο μητροπολίτης πρωτάρχη της Ρουμανίας Iosif Gheorghian, Editura Tipo-litografia Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1896. Τελευταία προσπάθεια για την ανάσταση της ειδωλολατρείας ήταν στην εποχή του Αυτοκράτορα Iulianus Apostatus (361-363) όταν, μεταξύ άλλων μαρτύρων από την Dacia Felix, της 18 Ιουλίου 362 ήταν σκωτομένος με την καύματα για την Χριστιανική πίστη του ο Emilianus, γιός του νομάρχη της πόλης Δουροστόρουμ ο Sebastianus. Το πρώτο επίσημο έγγραφο για την δραστηριότητα ενός επισκόπου από τους Τόμους - ο Vertranion, ητάν το έτος 369. Ο ιστορικός Sozomen μας φωτίζει ότι ο Αυτοκράτορας Valentinianus ήλθε το έτος 371 στους Τόμους για προσηλητισμό προς την Αρειανή αίρεση του επισκόπου Vertranion, όταν αυτός ο τελευταίος αρνήθηκε και ... εγκατέλειψε μαζί με τον λαό το ναό ... Ο Αυτοκράτορας τον έστειλε στην εξορία αλλά, σε λίγο καιρό τον συγχώρησε, για να μη υπάρχη εξέγερση σ' αυτή την επαρχία. Βλ. Sozomen, L'istoria della basilicata. [Εκκλησιαστική ιστορία]. Tipo-litografia Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1897. Μετάφραση στη ρουμανική γλώσσα και επιμέλεια από τον μητροπολίτη Iosif Gheorghian. Στην περίοδο 370-372 ο βασιλέας της φυλής των Γερμανών - Γότθων ο Atharic, που τοποθέτησε οικισμούς των ομάδων του σε μια περιοχή της Δακίας, ξεκίνισε καταδίωξη των ντόπιων Χριστιανών. Καταδικάσθηκαν σε θάνατο 26 Χριστιανοί, μεταξύ αυτών και ιερείς, όπως ο Verca και ο Bathius, ο μοναχός Arpila, κ.α. Της 15 Σεπτεμβρίου 371 ο Έλληνας ιερέας Nichita από το Δόμπρουγεα καταδικάσθηκε σε θάνατο και εκάη από τον Atharic, για την Χριστιανική πίστη του. Η Εκκλησία τον αγιοποίησε και τα λείψανα του μάρτυρα τα μετέφεραν το έτος 451 στην Μοψουεστία, Κιλικίας, στην Μικρά Ασία. Τα γεγονότα τα αναφέρουν τα Έγγραφα της Δ' Οικουμενικής Συνόδου. Ο Άγιος Νικήτας από τις αρχές και σήμερα μνημονεύεται στο Ρουμανικό Μηνολόγιο. Της 12 Απριλίου 372 ενάς άλλος ντόπιος μάρτυρας θανατόθικε από τον Atharic - ο ιερέας Sava, ο πρώτος μουσικοσυνθέτης γνωστός έως τώρα και ο επίσκοπος Nichita από την Ρεμεσιάνα (336-414), τον οποίων έγραψε, μεταξύ άλλων, ψαλμούς με την ονομασία De psalmodiae bono. Τον μάρτυρα Sava τον αγιοποίησε Εκκλησία και τα λείψανα του τα μετέφεραν στην Καππαδοκία, με παράκληση του πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Βασίλειου του Μέγα προς τον επίσκοπο Vertranion από τους Τόμους. Τα γεγονότα αναφέρετε στο Έγγραφο Γράμμα της Γοτθικής

Στην πρώην Ρωμαϊκή Επαρχία Μικρή Σκυθία υπήρξε μια πλούσια θεολογική, θρησκευική λογοτεχνική και ψαλτική μουσική δραστηριότητα. Οι ντόπιοι θεολόγοι έχουν συντάξει γράμματα με θεολογική χαρακτήρα, σε σχέση με τις φιλοσοφικές και θεολογικές λογομαχίες της εποχής, μικρά δογματικά εγχειρίδια σε μορφή διαλόγου της αρχαίας ελληνικής ρητορικής, ή αγιορειτικά, κανονικά και υμνογραφικά έργα, κλπ., συνεισφέροντας στην θεολογική πατερική κληρονομία.

Από τους θεολόγους της εποχής από τους Τόμους αναφέρουμε: Α) Από τους Δ' αι. - Ε' αι.:

Εκκλησίας προς την Καππαδοκική Εκκλησία, γραμμένο το 373-374. Βλ. C.Erbiceanu, Goții în Dacia și Moesia. Creștinarea lor în secolul III și IV. [Γοτθικοί λαοί στη Δακία και Μοεσία. Η προσέλευσή τους στον χριστιανισμό, στον Γ' και Δ' αιώνα]. Revista B.O.R., έτος 12, Βουκουρέστι, 1888, σσ.134-139. Βλ. και V. Pârvan, Contribuții epigrafice la istoria creștinismului daco-roman. [Επιγραφικές συνεισφορές στην ιστορία του χριστιανισμού των Δακορρωμαϊων (λαών)]. Βουκουρέστι, 1911. ΧVΙ + 223 σελ., σελ.149-158. Τα ιστορικά έγγραφα σημειώνουν ότι ο επίσκοπος Vetranion έγγραψε αυτό το Γράμμα της Γοτθικής Εκκλησίας προς την Καππαδοκική Εκκλησία. Ο πατριάρχης Βασίλειος ο Μέγας ευχαρίστησε σε δύο γράμματα. Στην δεύτερη επιστολή έγραψε ... εσύ έχεις τιμή της γής της πατρίδας σου, όπως ένας μάρυρας που άνθησε στη βάρβαρη γή ... Βλ. Trei scrisori ale Sfântului Vasile cel Mare. [Τρία γράμματα του Αγίου Βασιλείου του Μεγάλου], σε έκδωση J.P.Migne, Patrologiae cursus completus. Series graeca, 1-161. Paris, 1857-1866, tom 32. O πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Βασίλειος ο Μέγας αγιοποιήθηκε αργότερα από την Εκκλησία, όπος και ο επίσκοπος Vetranion. Ο Άγιος Vetranion μνημονεύεται στο Ρουμανικό Μηνολόγιο στις 25 Ιανουαρίου. Στην Β' Οικουμενική Σύνοδο (381), αναφέρεται ο επίσκοπος των Τόμων Gherontiu (Terentiu), από ένα Συραικό Κατάλογο. Τις 30 Ιουλίου 381 ο Αυτοκράτορας Θεοδόσιος ο Μέγας του έγραψε ... να φυλάξης και να διατηρήσης την Ορθοδοξία στα Σκυικά (Δακικά) εδάφη ... Βλ. Μ. Păcurariu, Istoria Biscricii Ortodoxe Române. [Ιστορία της Ορθοδόξου Ρουμανικής Εκκλησίας]. Editura Institutului Biblic, Βουκουρέστι. τόμος Α', 1981, σ.145. Στη πόλη Τόμοι, μεταξύ 392 και 402 (ή λίγο νωρίτερα, βλ. Μ. Păcurariu, Istoria Bisericii Ortodoxe Române. [Ιστορία της Ορθοδόξου Ρουμανικής Εκκλησίας] ..., τόμος Α', σ.145) αναφέρεται ο επίσκοπος Theotim ο Σκύθης, με προέλευση από τους ... ντόπιους Σκύθες κατοίκους ..., όπως σημειώνει ο ιστορικός Sozomen βλ. Μ.Ράςurariu, Istoria Bisericii Ortodoxe Române, Πστορία της Ορθοδόξου Ρουμανικής Εκκλησίας] ..., τόμος Α', σ.145. Ο επίσκοπος Theotim ήταν ένας ακούραστος απόστολος της Χριστιανικής πίστης στους Γότθους και Ούνους, που πέρασαν και έζησαν μία περίοδο στη Δακία, και για αυτό είχε την παρωνύμιο ... ο Θεότιμος ο θεός των Ρουμάνων ..., βλ. Sozomen, L'istoria della basilicata. [Εκκλησιαστική ιστορία] ..., σσ.236-237. Το έτος 399, στην πρότασι του επισκόπου Theotim προς τον πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Ιωάννη Χρυσόστομο, ο πατριάρχης του έστειλε ως βοηθούς μερικούς ιερείς για τον προσηλυτισμό προς τους ... λαούς του Τστρου ..., βλ. Μ. Păcurariu, Istoria Bisericii Ortodoxe Române. [Ιστορία της Ορθοδόξου Ρουμανικής Εκκλησίας] ..., τόμος Α', σ.146. Εξ άλλου, ο επισκόπος Theolim ήταν καλός φίλος του πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Ιωάννη Χρισοστόμου. Ο επίσκοπος Theotim ητάν ένας σημαντικός θεολόγος, ρήτορας και συγγραφέας. Σώζονται αποσπάσματα με ονομασία Ομιλίες σε μερικά ευαγγελικά κείμενα στο βιβλίο του Άγιου Ιωάννη του Δαμασκυνού (+ 749) - Τα Άγια παράλληλα. Ο ιστορικός θεόλογος Ieronimus (+ 420) στο βιβλίο του De viris illustribus, αναφέρη ότι ... a scos scurte tratate sub forma unor dialoguri, în stilul vechilor retorici; aud că scrie și alte lucruri ... / _ o Theotim ο Σκύθης έγραψε (και εκτύπωσε) διάφορα εγχειρίδια σε ύφος των αρχαίων ρητόρων. Ακούω ότι γράφει και άλλα ... Βλ. Hieronimus, De viris illustribus, Editor W.Herding, Leipzig, 1879. Βλ. και Ιοαπ G.Coman, Le patrimoine de l'oecuménisme chrétien du IV-e au VI-e siècle en Scythie Mineure (Dobroudja). Revue française de l'Ortodoxie Contacts, XXII-e année, nr.69, Paris, 1970, pp.61-85. Τον έτος 400, τα ιστορικά έγγραφα σημειώνουν ότι ο Theotim ο Σκύθης ήταν στην Κωνσταντινούπολη, στην Οικουμενική Σύνοδο με πρόεδρο τον πατριάρχη Ιωάννη Χρυσόστομο. Βλ. Μ.Ρἄcurariu, Istoria Bisericii Ortodoxe Române. [Ιστορία της Ορθοδόξου Ρουμανικής Εκκλησίας] ..., τόμος Α', σ.146. Και στο 404, στην Οικουμενική Σύνοδο ήταν μεταξύ αυτών που δικαίωσαν τον πατριάρχη Ιωάννη Χρυσόστομο από λανθασμένες δυεφημήσεις. Βλ. Μ.Ράcurariu, Istoria Biscricii Ortodoxe Române. [Ιστορία της Ορθοδόξου Ρουμανικής Εκκλησίας] ..., τόμος Α΄, σ.146. Ο επίσκοπος Theotim μνημονεύεται στο Ρουμανικό Μηνολόγιο ως Άγιος, καθε 20 Απριλίου. Από τα τέλη του Δ' αι. και αρχές τον Ε' αι. στο Noviodunum / Niculuţel-Isaccea, οι ανασκαφές βρήκαν μία μεγάλη εκκλησία, και κάτω από τον ναό ένας τάφος με ονόματα τεσσάρων μαρτύρων: Zotica, Attalus, Καμάσης και Philippus. Στην Επισκοπή των Τόμων, το 431 αναφέρεται ο επίσκοπος Timotei. Το ονομά του βρίσκεται στον Κατάλογο της Τρίτης Οικουμενικής Συνόδου απο την Έφεσο. Ο διάδοχος του επισκόπου Timotei στην Επισκοπή των Τόμων αναφέρεται, πρίν το 448, ο Ioan. Ο διάσημος Λατίνους ιστορικός και συγγραφέας Marius Mercator έγραψε για τον επίσκοπο Ioan: ... era unul din cei mai buni teologi ai timpului ... / Ήταν ένας από τους καλύτερους θεολόγους της εποχής ... Οι ερευνητές αναφέρουν μια σειρά μεταφράσεων από Έλληνες και Λατίνους συγγραφέις, όπως ο Theodor de Mopsuestia, ο Theodoret de Cyr, κ.α. Βλ. Μ.Ράcurariu, Istoria Bisericii Ortodoxe Române. [Ιστορία της Ορθοδόζου Ρουμανικής Εκκλησίας] ..., τόμος Α', σ.146. Στην Επισκοπή της Τόμοις, το 449 αναφέρεται ο επίσκοπος Alexandru. Το όνομά του υπάρχει γραμμένο στην έβδομη Οικουμενική Σύνοδο ... Alexander, reverendissimus episcopus Tomitanorum civitatis provinciae Scythiae ..., Βλ. Μ. Păcurariu, Istoria Bisericii Ortodoxe Române ..., [Ιστορία της Ορθοδόζου Ρουμανικής Εκκλησίας] ... τόμος Α', σ.147. Άλλος επίσκοπος, πρίν το 458 ητάν ο Theotim Β', ένθερμος χριστιανός. Για την δράση του αναφέρετε πρίν το 458, *Γράμμα* στην λατινική γλώσσα προς τον Αυτοκράτορα Leontus. Το περιεχόμενο της επιστολής του χαρακτηρίζεται ως απλή, αποδεικτική, βαθύτητα και σαφήνεια. Μετά τον Theotim Β' αναφέρεται, από τον Διονύσιο Εξηγητή, στο έργο του Τα δίδαγμα του Αγίου Κυρίλλου της Αλεξανδρείας - στο Πρόλογο, ο επίσκοπος Petru της Τόμοις, Βλ. Μ. Păcurariu, Istoria Bisericii Ortodoxe Române ..., [Ιστορία της Ορθοδόξου Ρουμανικής Εκκλησίας] ..., τόμος Α', σ.147. Πρίν το έτος 518, στους Τόμους ήταν ο επίσκοπος / μητροπολίτης Paternus. Το έτος 520 έλαβε μέρος στην εκλογή του οικουμενικού πατριάρχη Επιφανίου. Στην Επιστολή προν τον Πάπα Χορμίσδα, όπου αναφέρεται αυτή η εκκλογή, ήταν ο έβδομος μεταξύ των 20 ιεραρχών: Paternus, misericordia Dei, episcopus provinciae Scythiae metropolitanus. Αυτή η επωνυμία δείχνει ότι στη Τόμοι ητάν μητροπολιτικό κέντρο, βλ. Ε. Popescu, Începuturile

1. Ο επίσκοπος Theotim I έγραψε διάφορα εγχειρίδεια σε ύφος αρχαίων ρητόρων και πιθανόν εκκλησιαστικούς ύμνους 24 . 2. Ο επίσκοπος Ιοαη έγραψε βιβλία στην λατινική γλώσσα, υπερασπίζοντας την Ορθόδοξη λατρεία έναντι των Νεστοριανών και Μονοφυσιτικών αιρέσεων, και πιθανόν εκκλησιαστικούς ύμνους 25 . 3. Ο επίσκοπος Theotim II είχε μία μεγάλη αλληλογραφία με τον πατριάρχη της Κωνσταντινουπόλεως και τον Πάπα της Ρώμης, για τις θεολογικές διαμάχες της εποχής 26 . 4. Ο επίσκοπος Valentinian ήταν ένας σημαντικός θεολόγος, και πιθανόν υμνογράφος και ρήτορας, με μία μεγάλη αλληλογραφία με τον πατριάρχη της Κωνσταντινουπόλεως και τον Πάπα Βιργίλιο 27 . B) Από τους Ε' αι. - Σ' αι.: 1. Ο επίσκοπος Ιοαη Cassian (360-435), Σκυθικής καταγωγής - όπως σημειώνει ο ιστορικός Ghenadie de Marseille 28 (ο παλαιότερος βιογράφος του), ήταν ένας σημαντικός θεολόγος, ρήτορας και πιθανόν υμνογράφος, πού

îndepărtate ale autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române: Tomisul, arhiepiscopie autocefală. Tomul Centenarul autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române [Οι αρχές της αυτοκεφαλίας της Ρουμανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας: η πόλη Τόμοι, αυτοκέφαλος αρχιεπισκοπήΙ Βλ. τον τόμο Εκατονταετία της αυτοκεφαλίας της Ρουμανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας. Βουκουρέστι, 1987, σσ.327-353.] Στα μέσα του Ε΄ αι. αναφέρεται με μεγάλη δράση ο επίσκοπος Valentinian. Ήταν θεολόγος, μέγα ρήτορας και είχε μεγάλη αλληλογραφία με τον πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεοως και με τον Πάπα Virgilius. Ο Πάπας, στις 18 Μαρτίου 550 έγραψε σε μία απάντηση του επισκόπου Valentinian ... Dilectissimo fratri Valentiniano episcopo de Tomis provinciae Scythiae ... Το όνομα του επισκόπου Valentinian αναφέρεται δύο φορές, στις 5 Μαΐου 553, στις Analles της Ε΄ Οικουμενικής Συνόδου της Κωνσταντινούπολης, βλ. Ioan Pulpea / Rămureanu, Episcopul Valentinian de Tomis. Corespondența lui cu papa Virgilius în chestiunea "Celor trei capitole". [Επίσκοπος Valentinian από Τόμους, Η αλληλογραφία του με τον ποντίφικα Virgilius, σχετικά με τα Τρία Κεφάλαια]. Revista Biserica Ortodoxă Română, έτος 65, αρ.1-3, Βουκουρέστι, 1947, σσ.200-212. Οι αρχεωλογικές ανασκαφές και τα ιστορικά έγγραφα αναφέρουν την ύπαρξη και άλλων επισκοπίων, όπως α) στην Καλλάτι / σημερινή Μαγγάλια, ένα κομμάτι μαρμάρινο υσταυρού αναφέρει: Hic facta est oratio episcoporum Stephani ... / Aici s-au făcut rugăciuni în numele episcopilor Stefan ... / Εδό έχουν κάνει προσευχές (και ψαλμούς) για τον επίσκοπο Stefan ... β) στην Ίστρια αναφέρεται μία μεγάλη εκκλησία και διπλα ένα κτίριο μεγάλο που ήταν το κέντρο της επισκοπής. γ) στην Tropacum Traiani / η σημερινή Adamclisi αναφέρουν μία μεγάλη εκκλησία με μαρμάρινες κολόνες και τοίχοι, με ένα βαπτιστήριο. Στον Κατάλογο Notitia Episcopatum του Οικουμενικού Πατριαρχείου της Κωνσταντινουπόλεως αναφέρονται όλα τα μητροπολιτικά, αρχιεπισκοπικά και επισκοπικά κέντρα μέλος τον Πατριαργείον, από τις αργές του Σ' αι. Βλ. Carl de Boor, Nachträge zu den Notitiae Episcopatuum, in Zeitschrift für Kirchengeschichte; XII, 1891, pp.519-534; XIV, 1981, pp.573-599, KOI Jean Darouzès, Notitiae Episcopatum Ecclesiae Constantinopolitanae. Texte critique, introduction, notes, Paris, 1981. Στη Μικρί Σκυθία, εκτός την επισκοπή / μητρόπολή τους Τόμους που είγαι επίσκοπος-μητροπολίτης episcopus metropolitanus αναφέρονται τα εξείς 14 κέντρα επισκοπής: 1) Επισκοπίς Αχίοροlis / Hinog-Cernavodă, νομός Κωνστάντζα. 2) Επισκοπίς Capidava / Axiopolis - Troesmis, νομός Κωνστάντζα. 3) Επισκοπή Carsium / Hârşova, νομός Κωνστάντζα. 4) Επισκοπή Callatis / Mangalia, Δόμπρογεα. 5) Επισκοπή Constantiana / Istria, capul Dolojman, νομός Κωνστάντζα. 6) Επισκοπίς Istria, νομός Κωνστάντζα. 7) Επισκοπίς Tropaeum Traiani / Adamclisi, νομός Κωνστάντζα. 8) Επισκοπή Troesmis / Iglita, νομός Τούλτσεα. 9) Επισκοπή Noviodunum / Isaccea, νομός Τούλτσεα. 10) Επισκοπή Aegyssus, νομός Τούλτσεα. 11) Επισκοπή Salsovia / Mahmudia, νομός Τούλτσεα. 12) Επισκοπή Halmiris / Dunavăţul de Jos, νομός Τούλτσεα. 13) Επισκοπή Zaldata / Abtaat Kalessi, Δόμπρογεα. 14) Επισκοπή Dionysopolis / Balcic, Δόμπρογεα, σήμερα είναι στη Βουλγαρία. Αυτές οι επισκοπές ιδρύθηκαν πρίν το έτος 480, όταν ο Αυτοκράτορας Zinon (474-491) παραχώρησε το δικαίωμα στις πολείες με την βαθμήδα πόλις / polis, να έχουν επισκοπή με τον ιεράρχη τους. Η Επισκοπή των Τόμων είχε την αρμοδιότητα να ελέγχη: την Μικρή Σκυθία / Δόμπρουγεα, την Μολδαβία - έως την μέση και την Ανατολική Βλαχία. Βλ. το Μαρτυρικό Έγγραφο του Αγίου Σάββα, στον Carl de Boor, Nachträge zu den Notitiae Episcopatuum, in Zeitschrift für Kirchengeschichte; XII, 1891, pp.519-534; ΧΙΥ, 1981, pp.573-599. Μετά το έτος 602, οτάν οι φυλές των Αβάρων και των Σλάβων έχουν κατακτήση την πόλη Τόμοι, οι γνώσεις για την εκκλησιαστική ζωή της πόλης είναι ελάχιστες. Οι αρχαιολογικές ανασκαφές και τα ιστορικά έγγραφα αναφέρουν μία πλούσια χριστιανική ζωή, οργανωμένη στην επισκοπή και στην Κεντρική και Δυτική Βλαχία, στην Βόρεια Μολδαβία και στην Τρανσυλβανία. Πολλοί αρχαίοι ναοί έχουν μετατραπή σε χριστιανικές εκκλησίες, και μετά το 313 η χριστιανική λατρεία διεδόθηκε παντού στα εδάφη των Δακορρωμαίων. Βλ. Μ.Ράcurariu, Istoria Bisericii Ortodoxe Române. [Ιστορία της Ορθοδόξου Ρουμανικής Εκκλησίας] ..., τόμος Α', σ.103.

24 Βλ. Μ.Ράcurariu, Istoria Bisericii Ortodoxe Române ..., [Ιστορία της Ορθοδόξου Ρουμανικής Εκκλησίας] ..., τόμος Α΄, σσ.145-146.

- 25 Βλ. Μ.Ράcurariu, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române ...*, [Ιστορία της Ορθοδόξου Ρουμανικής Εκκλησίας] ..., τόμος Α', σ.146.
- 26 Βλ. Μ.Ράcurariu, Istoria Bisericii Ortodoxe Române ..., [Ιστορία της Ορθοδόξου Ρουμανικής Εκκλησίας] ..., τόμος Α΄, σ.147.
- 27 Βλ. Μ.Ράcurariu, Istoria Bisericii Ortodoxe Române, [Ιστορία της Ορθοδόξου Ρουμανικής Εκκλησίας] ..., τόμος Α', σσ.148-149. Βλ. και 1. Pulpea / Rămureanu, Episcopul Valentinian de Tomis. Corespondenta lui cu papa Virgilius în chestiunea "Celor trei capitole". [Επίσκοπος Valentinian από τους Τόμους, Η αλληλογραφία του με τον ποντίφικα Βιργίλιους, σχετικά με τα Τρία Κεφάλαια] ..., σσ.200-212.

²⁸ Bλ. Ghenadie de Marseille, *Jean Cassien. Institutions cénobitiques.* Texte latin revue, introduction, traduction et notes, par Jean-Claude Guy, Paris, 1965, 531 p. Tome 109 de la Colection *Sources chrétiens*.

άφησε πολλά θεολογικά και δογματικά βιβλία. Ητάν ο "πατέρας" του μοναχισμού της Δυτικής Ευρώπης 29 . 2 Ο επίσκοπος Διονύσιος Εξηγητής / ο Μικρός (470-545), ήταν Σκυθικής καταγωγής. Ο φίλος του, ο ιστορικός Cassiodor 30 , έγραψε για τον Διονύσιο: ... ήταν Σκυθικής καταγωγής ... με άψογο Ρωμαϊκό τρόπο συμπεριφοράς, γνωρίζοντας τέλεια και τις δύο γλώσσες, ένας γνώστης της Αγίας Γραφής και της Δογματικής ... Έγραψε πολλά θεολογικά, δογματικά και πιθανόν ύμνους 31 . 3. Οι Σκύθες μοναχοί 32 : ο Leontiu 33 , ο Ιοαη Μαχεητίι 34 , ο διάκονος Petru 35 , ο Ιοαη 36 και ο Ιοαη ΙΙ έλαβαν μέρος, στις αρχές τον Σ' αι,

- 29 Τον 1912 ο αργαιολόγος Vasile Pârvan ανακάλυψε στη Δόμπρογεα, στη περιογή Casian-Constanta, επιγραφές που αναφέρουν τους Cassieni, πατρίδα του Ioan Cassian. Βλ. V. Pârvan, Contribuții epigrafice la istoria creștinismului daco-roman. [Επιγραφικές συνεισφορές στην ιστορία του Χριστιανισμού των Δακορρωμαϊων (λαών) Βουκουρέστι. 1911. XVI + 223 σελ. Ο Joan Cassian σπούδασε πιθανόν στη Τόμοι, και κατά το έτος 400 γειροτονήθηκε διάκονος από τον πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Ιωάννη Χρυσόστομο. Το έτος 415 ο Ioan Cassian ίδρυσε στη Μασσαλία / Marseille δύο μοναστήρια: για τους μοναχούς και άλλο για τις μοναγές, κατά τα πρότυπα της Ανατολικής Ευρώπης. Ο επίσκοπος Ιοαη Cassian υπεράσπιζε την Ορθόδοξη λατρεία έναντι των Νεστοριανών και της αιρέσεως του Αυγουστίνου. Μετά τον θάνατό του η Χριστιανική Εκκλησία τον αγιοποίησε. Η Ρουμανική Ορθόδοξη Εκκλησία τον μνημονεύει στις 29 Φεβρουαρίου, Ο επίσκοπος Ioan Cassian έγραψε σημαντικά θεολογικά έργα, 'οπως: 1) De institutis cenobiorum et de octo principalium vitiorum remediis. Το έργο περιέχει 12 μικρούς τόμους - 4 με Ηθικούς Νόμους και 8 με Ποοπαιδείες για το μάθημα της αγιότητας και τρόπος αγώνα κατά της μεγάλες αμαρτίες 2) Conlationes Sanctorum Patrum. Το έργο περιέχει 24 μικρούς τόμους, όπου αναφέρουν για την αποστολή του μοναχού και τον τρόπο αγώνας για την αγιότητας. Το περιεχόμενο είναι σε μορφή διαλόγου, που ο ίδιος και ο μοναχός Gherman ο Άγιος είχαν με σημαντικούς μοναχούς από τα μοναστήρια της Αιγύπτου. 3) De incarnatione Domini. Το έργο περιέγει 7 μικρούς τόμους, όπου υπερασπίζει την Ορθόδοξη λατρεία έγαντι των Νεστοριανών. Βλ. Sfântul Ioan Casian, De incarnatione Domini. Επιμέλεια από τον I.G.Coman, και η μετάφραση από τον D.Popescu. Revista M.O., Κραϊόβα. Μέρος 1, έτος 37, αρ.7-8, 1985, σσ.560-606. Μέρος 2, έτος 38, αρ.1, 1986, σσ.44-83. Μέρος 3, έτος 38, αρ.3, σσ.71-94. Ο Ιοαη Cassian, με τα έργα του για τις αρχές και την ζωή των μοναχών και με την Χρισολογία του "ένωσε" την Ανατολική με την Δυτική Χριστιανική Ευρώπη.
- 30 Cassiodor / Cassiodorus Flavius Magnus (490-583), συγγραφέας, ιστορικός Ρωμαίος πολιτικός, ήταν μεγάλος αξιωματούχος / πρωθυπουργός του βασιλέως τον Οστρογότθων Teodoric Βλ. και Gh. Drägulin Aug. Drägulin, Cercetări asupra operei lui Dionisie Exiguul și îndeosebi asupra celei necunoscute până acum. [Έρευνα πάνω στα έργα του Διονυσίου Εξηγητού (...)]. Revista Μ.Ο., έτος 40, αρ.5, Κραϊόβα, 1988, σσ.24-68.
- 31 Βλ. Μ. Păcurariu, Istoria Bisericii Ortodoxe Române ..., [Ιστορία της Ορθοδόξου Ρουμανικής Εκκλησίας] ..., τόμος Α', σ.152-154. Ο Διονύσιος ο Εξηγητής στο έργο του - μετάφραση από την λατινική γλώσσα - Τα δίδαγμα του Αγίου Κυρίλλου της Αλεξανδρείας - στο Πρόλογο, αναφέρει ότι ... η Σκυθία ήταν η πατρίδα του. Είναι γνωστά 10 θεολογικά, αγιογραφικά και κανονικά -δογματικά έργα, μεταφρασμένα από την ελληνική στη λατινική γλώσσα, όπως του 1) Γρηγορίου του Νικαέα, Για την δημιουργία του ανθρώπου, 2) Δύο Γράμματα του Αγίου Κυρίλλου της Αλεξανδρείας προς τον επίσκοπο Sucheso της Διοκαισαρείας Ισαουρίας, 3) η Συνοδική Επιστολή 17, από το έτος 430 του Αγίου Κυρίλλου της Αλεξανδρείας προς τον Νεστόριο, 4) 12 Αναθεματισμοί, 5) πατριάρχης Πρόκολος της Κωνσταντινουπόλεως, Τόμος προς των Αρμενίων, 6) Η Αγιότητα της Αγίας Thaisia, 7) Η ιστορία της ευρέσεως του Αγίου Ιωάννη του Βαπτιστού, 8) Η ζωή του Αγίου Παχωμίου, 9) Οι Αποστολικοί Κανόνες των πρώτων τεσσάρων Οικουμενικών Συνόδων, 10) Οι Αποστολικοί Κανόνες Τυπικών Συνόδων, κ.α., όπως Colectia dionisiana διατάγματα Παπών και του έχουν αποδώσει Συλλογή πατερικών κειμένων για τους Αγίους Αθανάσιο της Αλεξανδρείας, Γρηγόριο από Νινζιάνζ, Γρηγόριο από την Νικαία, Βασίλειο ο Μέγα, Κύπριο από τη Καρθαγένη, Ηλάριο από το Πικτάβιουμ, Αμπρόζιο από το Μιλάνο, Ευτυχισμένο Αυγουστίνο, κ.α. Στην σύγχρονη εποχή οι ερευνητές αποδείναν η την ομοιότητα του Διονυσίου Εξηγιτή με τον Διονυσίου Ψεύδο-Αρεοπαγίτου και του έχουν αποδίδη τα έργα: Για τα Αγία Ονόματα, Για την Μυστική της Θεολογίας, Για την Ουρανία ιεραρχία, Για την Εκκλησιαστική ιεραρχία, Δέκα Γράμματα, και Ο Διονύσιος ο Εξηγητής ήταν και ένας καλός λόγιος, με γνώσεις την αστρονομία, ημερολογία και στο πασχαλινό υπολογισμό: καθόριζε και συγκροτούσε το σύγχρονο Χριστιανικό Πασχαλινό σύστημα.
- 32 Βλ. Scrieri ale "călugărilor sciți daco-romani" din secolul al VI-lea (519-520). [Θεολογικά έργα των Δακορρωμαίων Σκυθών μοναχών από τον Σ' αιώνα (519-520)]. Επιμέλεια από τον D.Stăniloaie, μετάφραση από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα από τους N.Petrescu και D.Popescu. Revista M.O., Κραϊόβα. Μέρος Α', έτος 37, αρ.3-4, 1985, σσ.245-254. Μέρος Β', έτος 37, αρ.9-10, 1985, σσ.680-707. Μέρος Γ', έτος 37, αρ.11-12, 1985, σσ.783-792.
- 33 Leontius, από την οικογένεια του Ρωμαίου στρατηγού Vitalianus αγαγνωρίστηκε ως Λεόντιος του Βυζαντίου (485-543). Βλ. Μ.Ράcurariu, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române* ..., [Ιστορία της Ορθοδόξου Ρουμανικής Εκκλησίας] ... τόμος Α', σ.154.
- 34 Ιοαη Μαχεητίυ, ήταν συγγραφέας οκτών τόμων Libelli, όπου μελετά για χριστολογικά και ανθρωπολογικά προβλήματα. Έγραψε, μεταξύ άλλων: Διάλογος έναντι των Νεστοριανών δύο τόμοι, Libellus fidei, κ.α. Βλ. Μ. Păcurariu, Istoria Bisericii Ortodoxe Române, [Ιστορία της Ορθοδόξου Ρουμανικής Εκκλησίας] ..., τόμος Α΄, σ.154.
- 35 Petru diaconul, Βλ. Μ.Ράcurariu, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române ...*, [Ιστορία της Ορθοδόξου Ρουμανικής Εκκλησίας] ..., τόμος Α', σ.154.
- 36 Ιοαn monahul και ο δεύτερος Ιοαn monahul. Βλ. Μ.Ράcurariu, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române ...*, [Ιστορία της Ορθοδόξου Ρουμανικής Εκκλησίας] .., τόμος Α', σ.154.

σε διάφορες θεολογικές λογομαχίες, δημιουργώντας ένα σημαντικό θεολογικό ρεύμα στην εποχή τους. Αυτή η ομάδα θεολογικών μοναχών αποδεικνύει εμμέσως ότι υπήρξαν πολλές χριστιανικές εκκλησίες ³⁷ και μονές, καλά οργανωμένες ³⁸, με υψηλό θεολογικό και υμνολογικό επίπεδο στην εποχή. Σημειώνουμε ότι στην Σκυθία και Dacia Felix υπήρξαν πολλά Ελληνικά, Λατινικά και ντόπια ονόματα, μεταξύ των μαρτύρων, ιερέων, μοναχών, επισκόπων και επισκόπων-μητροπολιτών.

Για την γλώσσα που χρησιμοποιήθηκε στην απαγγελλία των Ευαγγελίων και γενικά στην Χριστιανική Εκκλησία της εποχής, στην επαρχία Δόμπρογεα έψαλλαν περισσότερο στην ελληνική γλώσσα, αλλά στις υπόλοιπες στην λατινική [ντόπια ρουμανική] γλώσσα 39 .

Στις αρχές-μέσα του Σ' αι., ο ιστορικός Θεοφύλακτος Σιμοκάλτης στο έργο του Bυζαντινόν χρονικόν, όπως και ο ιστορικός Θεοφάνης 40 , αναφέρονται σε εισβολή στα βόρεια και νότια του Δούναβη, το 587, των Αβάρων νομάδων. Μεταξύ άλλων, αναφέρονται διάφορες συνδιαλέξεις των στρατευμάτων υπό προέλευση της Δακίας, μεταξύ άλλων η φράση ... Torna, torna frate ... / από τον ιστορικό Θεοφάνη, και ... Retorna, retorna frate ... / από τον ιστορικό Θεοφύλακτο. Αυτή η φράση είναι η πρώτη γλωσσολογική αναφορά στην ρουμανική (σημερινή) γλώσσα. Από τον Η' αι. οι ιστορικές πηγές αναφέρουν ονομασία - για τον Ρουμανικό λαό, ως vlahi / vlahos - v

Από τον Ζ' αι. - Η' αι. στα εδάφη της Ρουμανίας άρχιζε μία μεγάλη αποδημία των Σλάβων λαών πρως τα νότια του Δούναβη. Ο Ρουμανικός λαός, χάρις στο ανώτερο επίπεδο οικονομικό και πολιτιστικό, που περιείχε την Δακική, Ελληνική, Ρωμαϊκή και Βυζαντινή κουλτούρα, τους προσηλύτιζαν στο Χριστιανισμό και τους αφομοίωσαν.

Μία νέα εποχή για την Χριστανική Ορθόδοξη εκκλησία άρχισε από τον Η' αι., όταν έζησε ο

37 Από την εποχή των Γ-Ζ' αι. οι αρχαιολόγοι ανακάλυψαν πάνω από 35 Χριστιανικές εκκλησίες (η σειρά είναι από την αργαιότητά τους): στο Släveni, Olt - μία εκκλησία κατασκευασμένη πάνω σε παλιό Ρωμαϊκό ειδωλατρικό ναό όπως και στο Porolissum / Moigrad-Sălaj, στους Τόμους - τέσσερεις εκκλησίες και ένα καθολικό και το παλάτι του επισκόπου, στην Ίστρια - επτά εκκλησίες, στην Καλλατία μία εκκλησία Συριακού τύπου με πλαϊνό atrium, στο Argamum - δύο εκκλησίες, στο Tropaeum Traiani πέντε εκκλησίες / μία στο νεκροταφείο, στο Barbosis - δύο εκκλησίες / μία στο νεκροταφείο, στο Noviodunum / Niculițel - μία εκκλησία, στο Dinogetia / Gărvan - μία εκκλησία, στο Troesmis / Iglita - τρείς εκκλησίες, στο Ibida - μία εκκλησία, στο Αχίοροlis δύο εκκλησίες / μία στο νεκροταφείο, στο Sucidava - μία εκκλησία, στο Morisena - μία εκκλησία κατασκευασμένη πάνω σε παλιό Ρωμαϊκό ειδωλατρικό ναό, κ.α. Βλ. και: J.Zeiller, Les origines chrétiennes dans les provinces danubiennes de l'Empire Roman. Paris, 1918. A.Harnack, Die Mission und Ausbreitung des Christentums in den ersten drei Jahrunderderten, Leipzig, 1924. V.Pârvan, Începuturile vieții romane la gurile Dunării. [Αρχές της Ρωμαϊκής ζωής στις εκβολές του ποταμού Δούναβι] Βουκουρέστι, 1923. Em. Condurachi, Monumenti christiani nell'Illirico. "Ephemeris Dacoromana", IX, Roma, 1940, pp.1-118. Tit Simedrea, Cel mai vechi document arheologic creștin pe teritoriul ţării noastre (gema de la Tomis). [Το παλαιότερο αρχαιολογικό χριστιανικό έγγραφο από την Ρουμανία]. Revista G.B., έτος 27, Βουκουρέστι, 1968, αρ.5-6, σσ.719-720. I.Barnea, Les monuments paléochrétienes de Roumanie. Roma, 1977. E.Popescu, Inscriptii grecesti si latine din secolele IV-XIII descoperite în Romania. [Ελληνικές και Λατινικές επιγραφές από τον Δ' έως Η' αι. που ανακαλύφθηκαν στη Ρουμανία] Βουκουρέστι, 1976, 438 σσ. V.Barbu, Tomis. Βουκουρέστι, 1972. Μ.Ράcurariu, Istoria Bisericii Ortodoxe Române ..., [Ιστορία της Ορθοδόξου Ρουμανικής Εκκλησίας] ..., τόμος Α', σσ.162-171, κ.α.

38 Οι αρχαιολογικές ανασκαφές και τα ιστορικά έγγραφα σημειώνουν αρκετά Χριστιανικά μοναχικά κέντρα, από τα μέσα του Δ΄ αι - αρχές του Ε΄ αι. Πρόκειται για επτά εκκλησίες μικρού τύπου, σκαλισμένα στο βουνό στο Basarabi / Murifailar (20 χλμ από τους Τόμους). Σ΄ αυτό το μοναχικό κέντρο σηνέχιζαν διαρκώς την Χριστιανική διδασκαλία όπως και την λειτουργική λατρεία, τουλάχιστον έως τα τέλη του ΙΑ΄ αι. - αρχές του ΙΒ΄ αι. Έως τον Θ΄ αι. αναφέρονται οι μονές στον: Poiana - στα βόρεια της Μολδαβίας, το μοναχικό κέντρο από τον Morisena / Cenad - Timis όπου κατά των εγγράφων υπήρξαν Έλληνες και ντόποι μοναχοί. Η εκκλησία της μονής ήταν κατασκευασμένη πάνω σε παλιό Ρωμαϊκό είδωλατρικό ναό από τον Δ΄ αι., και περιείχε και επισκοπική έδρα. Βλ. και Μ. Păcurariu, Istoria Bisericii Ortodoxe Române ..., [Ιστορία της Ορθοδόζου Ρωμανικής Εκκλησίας] ..., τόμος Α΄, σ. 169.

39 Γνωρίζομε πάνω από 100 Χριστιανικά σκαλίσματα από αυτή την περίοδο. Περισσότερα από 50 είναι γραμμένοι σε μάρμαρο και πέτρινο, αλλά τα υπόλοιπα σε χαλκό, μπρούντζο, μολύβο, άργιλλο, οστά, ύαλο, κλ.π. Η προέλευσή τους είναι - τα περισσότερα από τους Τόμους, και τα υπόλοιπα από την Histria / Istria, Callatis, Axiopolis / Hinog-Cernavodă, Ulmetum / Pantelimon-Constanța, Dinogetia / Garvăn-Galați, κ.α. Βλ. και Μ.Ράcurariu, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române* ..., [Ιστορία της Ορθοδόξου Ρουμανικής Εκκλησίας] ..., τόμος Α', σσ.158-162.

- 40 Βλ. Μ.Ράcurariu, Istoria Bisericii Ortodoxe Române ..., [Ιστορία της Ορθοδόξου Ρουμανικής Εκκλησίας] ..., τόμος Α', σ.186.
- 41 Βλ. Μ. Păcurariu, Istoria Bisericii Ortodoxe Române ..., [Ιστορία της Ορθοδόξου Ρουμανικής Εκκλησίας] ..., τόμος Α', σ.187.

μεγάλος Πατέρας της εκκλησίας, ο θεολόγος, φιλόσοφος, ρήτορας, υμνογράφος και συνθέτης ψαλτικής μουσικής ο Ιωάννης Δαμασκηνός (676-756). Συνέθεσε και συνέταξε τον Οκτώηχο - Γραμματική της Μουσικής ή Συλλογή με Ορισμούς και Νόμους της Παλαιας Ελληνικής Γλώσσας / Εγκόλπιον με ψαλτική μουσική που ψάλλεται στην Ακολουθία της Αναστάσεως, της Κυριακής, καθώς και την Ακολουθία του Εσπερινού και του Όρθρου.

Η ονομασία της Οκτωήχου προέρχεται από τους οκτώ ήχους της ψαλτικής μουσικής, με προέλευση από την μουσική της Αρχαίας Ελλάδας. Η πρώτη Οκτώηχος εγραφή στην Αντιόχεια, τον Σ' αι., από τον μονοφισίτη πατριάρχη Σεβήρο, αλλά δεν έχει σχέση με την Ορθόδοξο Οκτώηχο. Κοινά έχουν μόνο το σύστημα διανομή των ψαλμών. Ο Ιωάννης Δαμασκηνός συνέταξε, όπως είπαμε, ωδές για την Ανάσταση, και συνέθεσε ειδικά έργα γι' αυτήν. Την Οκτώηχο συμπλήρωσε ο Ιωσήφ ο Υμνογράφος (+ 883) με το έργο του την Νέα Οκτώηχο, γράφοντας μέρος των κανόνων της εβδομάδας. Το δε έργο του συνέχισαν και άλλοι Έλληνες υμνογράφοι, όπως ο Θεοφάνης Μάρτυρας Ομολογητής (+843), ο Κοσμάς του Μαϊουμά (+781), ο Ανατόλιος πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως (+ 458), ο Θεόδωρος Στουδίτης (+826), ο Ιωσήφ ο Υμνωδός (+883), ο Θεόφιλος ο Αυτοκράτορας (+ Θ' αι.), ο Μητροφάνης Σμύρνης (ΙΑ' αι.), ο Λέοντας ο Σοφός (+911), ο Κωνσταντίνος Ζ' Πορφυρογέννητος (+ 959) και ο Γρηγόριος ο Σιναϊτης (1310).

Τον ΙΒ' αιώνα οι ύμνοι της Οκτωήχου συγκεντρώθηκαν σ'ένα βιβλίο με την ονομασία Παρακλητική, και το βιβλίο αυτό περιείχε: Α) Την Μεγάλη Οκτώηχο - η ονομασία προέρχεται από τις ελληνικές εκδόσεις του ΙΘ' αι. - και περιέχει κατά διάταξη τους ύμνους της λειτουργικής εβδομάδας, Β) Την Μικρή Οκτώηχο - έργο του Αγίου Ιωάννου του Δαμασκηνού, η οποία περιλαμβάνει τους ύμνους της Κυριακής της Αναστάσεως. Γ) Την Παρακλητική, που περιέχει ύμνους για τις κανονικές ημέρες της εβδομάδας, Τα θρησκευτικά ψαλτικά μουσικά βιβλία της ορθοδόζου λατρείας διαιρούνται σε:1) Βιβλία των οποίων τα ονόματα αντιστοιχούν στο περιεχόμενό τους, όπως Ακολουθία της Λειτουργίας, της Οκτωήχου, του Τριωδίου και του Πεντηκοσταρίου, των οποίων η υμνογραφία ακολουθεί την μεταβλητή περίοδο που αυτά καλύπτουν. 2) Ειδικά βιβλία που έχουν ως κριτήριο ονομασίας το υμνογραφικό είδος που καλύπτουν: το Ειρμολόγιον, οι Καταβασίες, και το Ιδιομελάριον / το Στιχηράριον. 3) Βιβλία συγκεκριμένων εορτών, όπως το Αναστασιματάριο από την Ακολουθία του Εσπερινού, Ακολουθία του Όρθρου των Κυριακών, κλ.π. 42.

Τα θρησκευτικά κείμενα της Οκτωήχου, κατά την παράδοση της Ρουμανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας διαιρούνται σε: α) Αυτά που εξυπηρετούν την <math>διάταξη της λειτουργικής εβδομάδας - με καθιερωμένο τυπικά υμνογραφία. β) Που εξυπηρετούν την διάταξη της λειτουργικής εβδομάδας στις Ακολουθίες του Εσπερινού, του Μεσονυκτίου και στις Κυριακές, την Ακολουθία του Όρθρου, και της Θείας Λειτουργίας. γ) Οι ύμνοι, οι ψαλμοί ή οι ωδές διαιρούνται σε: 1) Υμνους / Ψαλμούς στις Κυριακές, και 2) Υμνους / Ψαλμούς στις καθημερινές, κλ.π.

1.1. Α' Περίοδο - Πρώιμη συμβολική Βυζαντινή Σημειογραφία (950-1175)

Η εξέλιξη της ψαλτικής μουσικής ήταν σε συνδυασμό με την εξέλιξη της ψαλτικής γραφής, ταξινοείται κατα τον ακόλουθο τρόπο:

- 1. "Theta notation" Θ ' α 1.
- 2. "Chartes notation" I'-IA' αι.
- 3. "Coislin notation" ΙΑ'-ΙΒ' αι. (αργές-μέσα).
- 4. "<u>Ecfonetic notation / Εκφωνητική σημειογραφία</u>" ΙΑ'-ΙΒ' αι. (μέσα-τέλος).

Τα μουσικά σημάδια της γραφής αυτής απαντώνται πάνω, κάτω και ενδιαμέσως των λέξεων των Περικοπών Ευαγγελικών, Αποστόλων και Παροιμιών. Οι τέσσερις περίοδοι αυτής της μουσικής γραφής συνυπήρξαν. Εάν τα εκφωνητικά σημάδια άρχισαν από τον Δ' αι. με τον Πάπυρο που βρέθηκε στην Οξύρρυγχο της Αιγύπτου, γραμμένο στην ελληνική γλώσσα, στη Συρία, έφτασαν στην Ρουμανία ⁴³ έως στα τέλη του ΙΕ' αι. και αρχές τον ΙΣΤ' αι. Έχουμε ανακαλύψει αυή την μουσική γραφή στη Ρουμανία και αργότερα, στα τέλη του ΙΕ' αι. και αρχές του ΙΣΤ' αι. σε χργφ. που περιέχουν ψαλτικά έργα του μοναχού

⁴² Βλ. και Α. Αλυγιζάκης, Η οκταηχία στην Ελληνική Λειτουργική Υμνογραφία. Θεσσαλονίκη, 1985.

⁴³ Βλ. Μ.Spinei, 23 de manuscrise muzicale psaltice descoperite la Biblioteca Națională a României, secția Colecții. [Εύρεση 23 χειρογράφων ψαλτικής μουσικής στην Εθνική Βιβλιοθήκη της Ρουμανίας, Τμήμα Συλλογών]. Revista B.O.R., έτος 118, αρ.4-6, Βουκουρέστι, 2000, σσ.290-295, κ.α.

Filothei από την μονή Κόζια, Πριπέλε / Εκλογές. Από αυτή την περίοδο, επειδή πρόκειται μόνο για σημάδια μουσικής, οι πρωτοψάλτες-συνθέτες δεν έγραψαν το όνομά τους στα χειρόγραφα. Οι σχέσεις μεταξύ της Ρουμανικής και της Ελληνικής Ορθοδόξου Εκκλησίας συνεχίστηκαν: α) στο Θρησκευτικό οργανωτικό επίπεδο οι ιεράρχες μεγάλου βαθμού ήταν διορισμένοι από το Οικουμενικό Πατριαρχείο της Κωνσταντινούπολης, με Έλληνες και Ρουμάνους θεολόγους-μοναχούς, και β) στο λειτουργικό επίπεδο τις Αγιες γραφές, τα θρησκευτικά βιβλία και τα ψαλτικά μουσικά χργφ. που χρησιμοποίησαν ήταν ελληνικής προέλευσης, γραμμένα από Έλληνες και Ρουμάνους μοναχούς. Προς τον ΙΕ' - ΙΣΤ' αι. υπήρξαν και μερικές μεταφράσεις θρησκευτικών κειμένων στη Σλαβονική γλώσσα, τα οποία εξαφανίστηκαν εντελώς 44 .

44 Στην περίοδο των Ζ' αι. - Ι' αι. η Ρουμανία είχε γείτονες τους: 1. Σλαβικούς λαούς στην Ανατολή της Ρουμανίας. Αυτοί οι Σλάβοι, από τον Σ' αι. έας τον Η' αι. επηρέασαν σλαβονικά τους λαούς από τα Βόρεια: τους Ουκρανούς, στην Δύση - των Πολωνούς, τους Τσέχους και Σέρβους, και τα Νότια του Δούναβη τους Βούλγαρους (οι Βούλγαροι έγιναν Χριστιανοί το 864, στην περίοδο του Βασιλέα Μπόρις Α' / 852-889). Στην ίδια περίοδο το Οικουμενικό Πατριαρχείο έστειλε τους Έλληνες μοναχούς αδελφούς Κύριλλο και Μεθόδιο να προσηλυτίσουν στο Χριστιανισμό τους Σλάβους στη Μοραβία και Ρωσία. Ο Κύριλλος και ο Μεθόδιος έχουν φτιάξει και ένα αλφαβητικό σύστμμα, το οποίο άλλαξε τον Γλαγολιτικό Αλφάβητο των Σλάβων. Το Αλφάβητο των δύο μοναχών έλαβε την ονομασία Κυριλλικό Αλφάβητο. 2. Μογγόλους λαούς, οι οποίοι, στα τέλη τον Θ΄ αι. εγκαταστάθηκαν στο Παννονικό Πεδίον - στη Δύση της Ρουμανίας, λαοί που έλαβαν την ονομασία Ούγγροι. Το έτος 971 ο Βυζάντιος Αυτοκράτορας Ιωάννης Τζιμισκής ξανακατάκτησε την Δόμπρογεα / Μικρή Σκυθία, και την ονόμασε Paristrion / Paradunavon (δίπλα στην Ίστρου/Δούναβη).

Στα τέλη της Α΄ χιλιετίας ιδρύθηκαν τα πρώτα φευδαλικά Ρουμανικά κράτη - μέσα στα Καρπάθια, με τους ηγέτες Γέλου, Γλάδ και Μενουμορούτ. Τον ΙΑ΄ αι. αναφέρονται στη Δόμποργεα φευδαλικά κράτη με τους ηγέτες Σάτζα, Σέστλαβ και Τάτος. Τον ΙΒ΄ αι. - ΙΓ΄ αι. στο έδαφος της Ρουμανίας γνωρίζομε τους ηγέτες Litovoi, Seneslau, Farcas, Ioan, Bătdat, Tahomir. Βλ. Μ.D.Ρορα - Η.C.Ματεί, Μισὰ enciclopedie de istorie universalã. [Μικρή παγκόσμια ιστορική εγκυκλοπαίδεια]. Εditura Politică, Βουκουρέστι, 1988, σσ.285-286. Σε όλα αυτά τα φευδαλικά Ρουμανικά κράτη υπήρξαν εκκλησίες μονές, επισκοπές και αρχιεπισκοπές. Βλ. Μ.Ράcuratiu, Istoria Bisericii Ortodoxe Române ..., [Ιστορία της Ορθοδόξου Ρουμανικής έκλησίας] ..., τόμος Α΄, σ.254. Το 1310, στα Νότια των Καρπαθίων, ο ηγέτης Basarab Α΄ (1310-1352) ένωσε τα μικρά κράτη σε ένα, με την ονομασία Βλαχία, και με την πρωτεύουσα στο Ταργόβιστε. Από το 1359 το Οικουμενικό Πατριαρχείο έστειλε ένα μητροπολίτη στην Βλαχία.

Το 1352, στην Μολδαβία, ο ηγέτης Dragos (1352-1353), και ύστερα ο ηγέτης Bogdan I(1359-1365) ένωσε τα μικρά κράτη σε ένα, με την ονομασία Μολδαβία. Η πρωτεύουσα ήταν στο Ραδαούτζι. Από το 1386 το Οικουμενικό Πατριαρχείο έστειλε ένα μητροπολίτη στην Μολδαβία.

Στην Τρανσυλβανία, στα τέλη τον ΙΑ' αι. έως τον ΙΓ' αι. οι Ούγγροι κατάκτησαν τα φεουδαλικά Ρουμανικά κράτη, δημιουργώντας μία ανεξάρτητη επαρχία, υποτελή στον Ούγγρο βασιλέα. Η Ορθόδοζος πίστη των Ρουμάνων ήταν απαγορευμένη, και έτσι έγιναν πολλά ξεσπάσματα με εξεγέρσεις κατά των καθολικών Ούγγρων. Βλ. Μ.Ράcurariu, Istoria Bisericii Ortodoxe Române ..., [Ιστορία της Ορθοδόζου Ρωμανικής Εκκλησίας] ... τόμος Α', σ.σ.286-300.

Από το 1541 η Τρανσυλβανία έγινε ένα ανεξάρτητο Πριγκιπάτο, αλλά υποτελές στους Τούρκους.

Από τον ΙΕ΄ αι. - ΙΣΤ΄ αι. άρχισαν οι εισβολές των Τούρκων στα Ρουμανικά Κράτη. Οι Πρίγκηπες από την Βλαχία, όπως ο Mircea cel Bătrân (1381-1418), ο Δάν ο Β΄ (1420-1421, 1421-1423, 1423-1424, 1426-1427, 1427-1431), ο Vlad Dracula Tepeş (1448, 1456-1462), κ.α., όπως και στην Μολδαβία ο Πρίγκιπας Stefan cel Mare (1457-1504), κ.α., όπως και στην Τρανσυλβανία ο Iancu de Hunedoara, κ.α., έχουν κάνει διάσημες μάχες, γνωστές στην Ευρώπη, όπως στη Ροβίνε (1395), Βελιγράδι (1456), Βασλούι (1475), Ραζμποένι (1476), Σκέϊα (1486), κ.α., που άρχισαν και σταμάτησαν οι εισβολές των Τούρκων προς την Κεντρική Ευρώπη. Τα Ρουμανικά Πριγκιπάτα έγιναν αυτόνομα, εάν και σε διάφορες περιόδους πλήρωναν φόρους στους Τούρκους.

Στα τέλη του ΙΣΤ΄ αι., ο πρίγκηπας της Βλαχίας - ο Mihai Viteazul (1593-1601) / με μητέρα Ελληνίδα, ένωσε τα τρια Ρουμανικά Πριγκιπάτα σε ένα κράτος, με πρωτεύουσα το Βουκουρέστι. Ο Mihai Viteazul έχει κάνει διάσημες μάχες κατά τους Τούρκους. Μετά τους πρίγκηπες Dimitrie Cantemir στην Μολδαβία (1693, 1710-1711) - το 1711, και τον Constantin Brâncoveanu (1688-1714) και τον Ştefan Cantacuzino (1714-1715) - το 1716 στην Βλαχία, οι Τούρκοι εγκατέστησαν στα Ρουμανικά Πριγκιπάτα από το Φανάρι της Κωνσταντινούπολης, Έλληνες αριστοκράτες που ήταν πιστοί στους Τούρκους.

Μετά την επανάσταση του 1848, στο κέντρο της ζωής των Ρουμάνων ήταν η ένωση τους. Στις εκλογές το 1859 στη Μολδαβία και το 1859 στη Βλαχία εκλέχθηκε ο πρίγκηπας Alexandru Ioan Cuza (1859-1866).

Την Ι Δεκεμβρίου 1918 η Βεσσαραβία (ανατολική Μολδαβία), η Βόρεια Μπουκοβίνα (βόρεια Μολδαβία) και η Τρανσυλβανία ενώθηκαν με την ονομασία *Ρουμανία*.

Το 1925 η Ρουμανία έγινε Αυτοκέφαλη Ορθόδοξος Εκκλησία, και ο πρώτος πατριάρχης ήταν ο Miron Mitrea.

Το 1940, κατά συνέπεια της φιλικής Συνθήκης *Riebentrof-Molotov* μεταξύ του Χίτλερ και του Στάλιν, η Ρωσία έδωσε στη Ρουμανία 24 ώρες για να τους παραδώσουν τις ρουμανικές επρχίες: Βεσσαραβία και Βόρεια Μπουκοβίνα, με πληθυσμό πάνω από 5 εκατομύρια Ρουμάνους. Και από τότε αυτές οι ρουμανικές επαρχίες είναι εκτός Ρουμανίας.

Στην περίοδο 1944-1947 τα Ρωσικά στρατεύματα που ήταν στην Ρουμανία από το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο εγκαθίδρυσαν το κομμουνιστικό καθεστώς εντός τον Συμφώνου της Βαρσοβίας.

Τον Δεκέμβριο 1989, κατά συνέπεια της Ρουμανικής Επανάστασης, ο δικτάτορας Nicolae Ceausescu διώχθηκε και η Ρουμανία έγινε ξανά μία ελεύθερη και δημοκρατική χώρα.

Από την Ι Ιανουαρίου 2007 η Ρουμανία είναι πλήρεςς μέλος της Ευρωπαϊκής Ενώσεως.

Από τις αρχές του ΙΣΤ' αι. άρχισαν οι πρώτες θρησκευτικές μεταφράσεις από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα, που αυξήθηκαν συνεχός έως το 1713 όταν μεταφράστικε στο Βουκουρέστι, το πρώτο εκκλησιαστικό μουσικό-ψαλτικό ολοκληρωμένο χργφ. Psaltichia rumănească / "Anastasima" / Ρουμανικό Ψαλτήριο / Αναστασιματάριον του Ιερομόναχου Φιλοθέϊ Ζίπα - που περιέχει: Καταβασία - Θεία Λειτουργία, Προπαίδεια, Αναστασιματάριον, Ανθολόγιον - Στιχηράριον, Πεντηκοστάριο - Τριώδιο - Στιχηράριον, για όλο το εκκλησιαστικό χρόνο. Και οι μεταφράσεις συνεχίζονται και τώρα, παράλληλα με τα γνήσία έργα των Ρουμάνων συνθετών, στο Βυζαντινό πρότυπο.

1.2. Β' Περίοδος - Μέση Πλήρης Βυζαντινή και Μεταβυζαντινή Σημειογραφία / Στρογγυλή Σημειογραφία / Round Notation (1177-1670 περίπου)

Αυτή η περίοδος αποτελεί την τέλεια συστηματοποιημένη ψαλτική μουσική γραφή, με σαφή διαστηματική ενέργεια των σημαδιών - που εξελίσσονται και συμπληρώνονται, και με ανάπτυξη και συνδυασμό αφώνων και εμφώνων υποστάσεων.

Περιέχει:

Μέση Πλήρη Βυζαντινή Σημειογραφία (1177-1453), με την:

α) Μέση Βυζαντινή Σημειογραφία, και β) Νέα Βυζαντινή Σημειογραφία.

Μέση Πλήρη Μεταβυζαντινή Σημειογραφία (1453-1670).

Περιέχει γραφή αρχικά με μαύρη μελάνη, ύστερα δε με κόκκινη και μαύρη. Σ' αυτήν περίοδο μεταγράφηκαν διάφορα μέλη της προηγούμενης, και από αυτήν στην επόμενη.

Από τους Έλληνες συνθέτες της εποχής που υπάρχουν στα χργφ. από την Ρουμανία αναφέρομε: Ιωάννου του Γλυκέος και Πρωτοψάλτου (+1100 ;), Νικηφόρου Ηθικού Ιερομόναχου (+1150 ;), Ιωάννου Ιερέως Πλουσιαδινού (+1200 ;), Ξένου Κορώνη (+1250 ;), Αγάθωνος / αδελφός του Ξένου Κορώνη (+1260 ;), Ιωάννου Κουκουζέλη και Μαίστορος (+1250 ;) / Διδασκάλου των διδασκάλων - βλ. χργφ. Β-ΒΑΡ 742 / Ι- U ΙΙΙ 88, Ιωάννου Κλαδά λαμπαδαρίου / εξ Αθηνών (+1350 ;), Γρηγορίου Μπούνου Αλιάτου Ιερομονάχου (+1400 ;), Μανουήλ Χρυσάφη Πρωτοψάλτου λαμπαδαρίου (+1453 ;), Αρσενίου Ιερομόναχου τού Μικρού (+1600 ;), κ.α.

Η ψαλτική μουσική σ' αυτή την περίοδο, στα ρουμανικά εδάφη χωριζόταν: α) στην ελληνική γλώσσα / το αποδεικνύουν τα πλούσια και πολλά χργφ., β) ολίγα στη σλαβονική γλώσσα 45 - από τα τέλη του ΙΕ' αι. έως στις αρχές τον ΙΣΤ' αι., / αναφέρομε ότι δεν υπάρχουν Σλαβονικά ψαλτικά μουσικά χργφ. από εκείνη την περίοδο στα εδάφη της Ρουμανίας 46 , γ) στη ρουμανική γλώσσα - για το λαό που έπρεπε να καταλάβη την θεία λειτουργία και την απαγγελία του ιερέα.

Αυτό το φαινόμενο για την ύπαρξη - παράλληλα διαφόρων γλωσσών υπήρχε και σε άλλες χώρες, όπως στα Γερμανικά Land, όπου σε μία μεγάλη περίοδο η γλώσσα της Καγκελαρίας και στις εκκλησίες ήταν η λατινική, όπως και στις εκκλησίες στη Γαλλία, αλλά στην Αγγλία, μετά τους κατακτητές Νορμανδούς, η επίσημη γλώσσα του κράτους ήταν η γαλλική και η λατινική της Εκκλησίας.

Ο Ρουμάνος βυζαντινολόγος Dumitru Stăniloaie σημείωσε ⁴⁷: Această sinteză de latinitate și ortodoxie, ea însăși un miracol și o formă de originalitate unică, a ajutat poporul român să se mențină, prin latinitate, neconfundat cu lumea slavă, iar prin ortodoxie, neconfundat cu lumea naționalităților catolice din vecinătatea apuseană. [Αυτή η σύνθεση για λατινισμό και Ορθοδοξία, ένα θαύμα και πρωτοτυπία, βοήθησε τον Ρουμανικό λαό να διατηρή, με την λατινισμό, μη μπερδευμένο με τον Σλαβικό κόσμο, και χάρις στην Ορθοδοξία χωρίς να νοθευθεί από τους Καθολικούς Δυτικούς γείτονες]. Ένα μεγάλο μέρος από τους Ρουμάνους συνθέτες αυτής της εποχής έγραψαν και χρησιμοποίησαν την ελληνική γλώσσα, και πολύ λίγο την σλαβονική, όπως; ο

⁴⁵ Αναφέρομε ότι, από την Μεσαιωνική εποχή, στο έδαφος της Ρουμανίας, χρησιμοποίησαν στη γραφή της ρουμανικής γλώσσας το κυριλλικό αλφάβητο έως το 1864, όταν άλλαξαν με την λατινική. Η γλώσσα της εκκλησίας ήταν η ελληνική και ρουμανική.

⁴⁶ Βλ. Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România. 1. Catalog sinoptic. [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία. Συνοπτικός Κατάλογος]. Revista B.O.R., έτος 123, αρ. 4-6, 7-9, Βουκουρέστι, 2005.

⁴⁷ Βλ. D.Stăniloaie, Rolul Ortodoxiei în formarea și păstrarea fiintei poporului român și a unității naționale. [Ο ρόλος της Ορθοδοξίας στη διαμόρφωση και διαφύλαξη της εθνικής ενότητας του Ρουμανικού λαού]. Revista Ortodoxia, έτος 30, αρ.4, Βουκουρέστι, 1978, σ.599.

μοναχός Filothei από την μονή Κόζια-Ολτένια, Βλαχία (ΙΔ΄ αι. μέσα/τέλος - ΙΕ΄ αρχές), ο μοναχός Πρωτοψάλτης Eustatie (μέσα ΙΕ΄ αι. - ΙΣΤ΄ αι. αρχές) - ιδρυτή της Ψαλτικής Μουσικής Σχολής της μονής Πούτνα, Μολδαβίας, τους συνεχιστές του, ο μοναχός Dometian Βλάχου (μέσα ΙΕ΄ αι.), και ο μοναχός Theodosie Zotica (μέσα ΙΕ΄ αι.), και ο μοναχός Theodosie Zotica (μέσα ΙΕ΄ αι.), και ο μοναχός Τραμμένα στα 6 χργφ. - όπως σημείωσε ο Emil Kaluzniaki 48 / γνωστά έως τώρα μόνο δύο, ο μοναχός Dometian Βλάχου έγραψε - σύμφωνα με αυτά που γνωρίζουμε τώρα ένα έργο - το Ποτήριον σωτηρίου / Κοινωνικό της ημέρας Τετάρτης, ήχος πλ. δ', και από τον μοναχό Theodosie Zotica γνωρίζουμε τρία έργα: Χερουβικόν - Οι τα χερουβίμ ..., ήχος πλ. β', Κοινωνικόν της Κυριακής - Αινείτε τον Κύριον, ήχος α', Τη υπερμάχω στρατηγώ ..., ήχος πλάγιος δ'. Στη Μολδαβία, πρίν από τη σχολή της Πούτνα υπήρχε η σχολή της μονής Νεάμτζ, στα τέλη τον ΙΔ΄ αι. και αρχές τον ΙΕ΄ αι., άγνωστη ακόμη, αλλά από την οποία είναι γνωστό ο κωδικογράφος Gavriil Uric, τον οπίον έγραψε το Evangheliar [Ευαγγελιστάριον], που βρίσκεται από τις αρχές του Κ΄ αι. στην Bodleian University of Oxford.

Από τις αρχές του ΙΣΤ' αι. εμφάνισαν τα πρώτα εκκλησιαστικά έργα μεταφρασμένα στην ρουμανική γλώσσα. Στο Μπρασόβ έγινε η πρώτη εκκλησιαστική μετάφραση στη ρουμανική γλώσσα, στις αργές του ΙΣΤ' αι., με το γειρόγραφο: Psaltirea Scheiană [Ψαλτήριον από το Μπρασόβ-Σκέϊ], με περιεχόμενο την Παλαιά Διαθήκη από την Αγία Γραφή. Στο Σιμπίου, το 1544 εκτυπώθηκε η πρώτη εκκλησιαστική μετάφραση στη ρουμανική γλώσσα του βιβλίου Κατεχισμός από τον Filip Maler Moldoveanu. Ο Filip στο Σιμπίου, το 1551-1553, μετέφρασε στη ρουμανική γλώσσα και εκτύπωσε και ένα Ευαγγελιστάριο Σλαβορουμανικό. Άλλα εκκλησιαστικά βιβλία μετφρασμένα ήταν: το Psaltirea Hurmuzaki [Ψαλτήριον Χουρμουζάκι / από την Συλλογή Χουρμουζάκη] με περιεχόμενο την Παλαιά Διαθήκη από την Αγία Γραφή, το Psaltirea Voronețiană [Ψαλτήριον Βορονετζιάνα / από την μονή Βορονέτζ] με περιεχόμενο την Παλαιά Διαθήκη, το Codicele Voronețian [Κόδικας Βορονετζιάν / από την μονή Βορονέτζ] με περιεχόμενο την Καινούργια Διαθήκη από την Αγία Γραφή. Ο διάκονος Coresi "ot Târgoviște" (+ 1583) / από το Ταργόβιστε, Βλαχία έχει μεταφράσει στη ρουμανική γλώσσα και εκτυπώσει, στο Μπρασόβ, διάφορα εκκλησιαστικά έργα, όπως το Evanghelia românescă [Ρουμανικό Τετραευαγγέλιο], Μπρασόβ, 1561 (το κείμενο σ' αυτή την έκδοση χρησιμοποιήθηκε ύστερα για την μετάφραση και την εκτύπωση του Noul Testament de la Bălgrad / Alba Iulia [Καινούργια Διαθήκη από την Αγία Γραφή, Μπάλγραδ / Άλμπα Ιούλια] το 1648, και το Biblia de la Bucuresti [Βίβλο από το Βουκουρέστι] το 1688, βασικά εκκλησιαστικά έργα για την Ρουμανική Ορθόδοξη Εκκλησία), κ.α. Αυτές οι μεταφράσεις έχουν συνεχιστή στο Ιάσιο, από τον: μητροπολίτη Varlaam (+ 1657), με διάφορα έργα, μεταξύ αυτών οι Cazania (...) [Εκκλησιαστικές ομιλίες], γραμμένες το 1637 και εκτυπωμένο το 1643, στη τυπογραφία της μονής Trei ierarhi / Τριών Ιεραρχών, Ιάσιο, κ.α., μητροπολίτη Dosoftei (+ το ΙΖ' αι. μέσα), με έργα, όπως την Dumnezeiasca Liturghie [Ακολουθία της Θείας Λειτουργίας] από ελληνικά πρότυπα, Ιάσιο, 1679, Octoih [Οκτώηχο], ατελές, κ.α., λόγιο Nicolae Milescu (1636-1708), ο οποίος έχει μεταφράσει από την ελληνική και λατινική στη ρουμανική γλώσσα ένα μεγάλο μέρος από την Παλαιά Διαθήκη (Κεφ.: 2, 3, 8, 22, 26), κ.α.

1.3. Γ' Περίοδος - Μεταβατική Εξηγητική Σημειογραφία (1670 περίπου-1814)

Σε αυτήν απλοποιείται η ψαλτική σημειογραφία. Μεγάλος αριθμός σημαδιών εξαφανίζεται, καθώς επίσης και ψαλτικά γένη, όπως Στιχηράριον αργό και Μαθηματάριον, και εμφανίζονται τα μέλη Στιχηράριον σύντομο και Ειρμολόγιον. Από τους Ρουμάνους συνθέτες που συνέθεσαν σ'αυτή την εποχή στη ρουμανική γλώσσα, συνεχίζοντας την παράδοση των μοναχών Filothei από την μονή Κόζια και Εustatie από την μονή Πούτνα - με την Ψαλτική Μουσική Σχολή του, αναφέρομε τον Πρωτοψάλτη της Ουγγροβλαχίας Κούρτης Ιονας εu Βλάχου, μαθητή του Μπαλασίου Ιερέως και νομοφύλακα.

Οι ρουμανικές σχέχεις με το Άγιο Όρος ήταν συνεχείς από περίπου 500 χρόνια 49 .

⁴⁸ Ε.Καluzniaki, Beiträge zur älteren Geheimschrift der Slaven. [Συνεισφορά στην παλαιά κρυπτογράφιση των Σλάβων], σ.3, αναφέρει ότι, το 1882 επισκεπτόμενος την μονή Πούτνα, "... ανακάλυψε, με αρ. 576, ένα Ειρμολόγιον ελληνο-σλαβονικόν, γραμμένο από τον μοναχό Πρωτοψάλτη Ευστάτιε, το 1511-1515, σε 6 τόμους διαφορετικού μεγέθους και με πρώτη ανάγνωση, δεν περιείχε τίποτα το ιδιαίτερο, εκτός από την τυπική εκκλησιαστική γραφή, που χρησιμοποιείται και σήμερα στις ρουμανικές μονές ...".

⁴⁹ Βλ. Μ.Spinei, *Cântări românești la Athos* [Ρουμανικοί ψαλμοί στο Άγιο Όρος]. Revista Β.Ο.R., έτος 119, αρ.7-12, Βουκουρέστι, 2001, σσ.355-498, κ.α.

 Ω ς δείγμα των φιλικών σχέσεων αναφέρομε ότι ο Έλληνας Μέγας Μουσικοσυνθέτης και διδάσκαλος ο Γερμανός αρχιερέας Νέων Πατρών, που εγκαταστάθηκε στην Βλαχία, βοήθησε στη μετάφραση και προετοιμασία του Μεγάλου Bibliei de la Bucureşti / Βίβλου από το Βουκουρέστι - το οποίο είναι η σημαντικότερη Βίβλος της σύγχρονης Ρουμανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας, στην εποχή του πρίγκηπα Şerban Cantacuzino, που εκδόθηκε το 1688.

Στις 24 Δεκεμβρίου 1713, στο Βουκουρέστι μεταφράστηκε από τον Ιερομόναχο Filothei Jipa το Psaltichia rumănească "Anastasima" [Ρουμανικό Ψαλτήριον], που περιέχει 1193 ψαλτικούς ύμνους για όλο τον εκκλησιαστικό χρόνο. Εάν για την Καταβασία και το Αναστασιματάριον ο Filothei χρησιμοποίησε διάφορες πηγές, στο Στιχιράριον μετάφρασε το παρόμοιο του Γερμανού Νέων Πατρών, από το αυτόγραφο χργφ. 930 από την μονή Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου, Πάτμος. Το Psaltichia rumănească [Ρουμανικό Ψαλτήριον], εκτυπώθηκε το 1714-1715, στη τυπογραφία της μονής Δεάλου, Ταργόβιστε, μία έκδοση βελτιωμένη, με την ονομασία Καταβασία. Από αυτό το έργο του Filothei Ιερομόναχου άρχιζε να υπάρχει μία εθνική ψαλτική μουσική, στη ρουμανική γλώσσα. Άλλοι Ρουμάνοι λόγοι συνέχισαν την μετάφραση από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα / românire, όπως ο μεγάλος θεολόγος και μητροπολίτης Antim Ινίτεαπι (1660, Γεωργία - 1716, Βλαχία), που εκτύπωσε 38 βιβλία, μεταξύ αυτών: το Liturghier greco-român [Ακολουθία της Θείας Λειτουργίας Ελληνορουμανική], Βουκορέστι, 1693, την Octoihul slavo-român [Οκτάηχο Σλαβορουμανικό], Ράμνικου Βάλτσεα, 1706, την Octoihul [Οκτώηχο], Ταργόβιστε, 1712 - ένα σημαντικό βιβλίο για τος ψάλτες και ιερείς, κ.α.

Διάφοροι Ρουμάνοι πρωτοψάλτες συνθέτες σενέχεισαν το έργο της μεταφράσεως του Ιερομονάχου Filothei Jipa, μεταξύ αυτών αναφέρομε τον Ιερομόναχο Arsenie Cozianul (ΙΖ' αι. τέλος - ΙΗ' αι. μέσα), τον Πρωτοψάλτη Calist από την Μητρόπολη του Βουκουρεστίου (ΙΗ' αι. μέσα), τον Πρωτοψάλτη Şǎrban (1675; - 1765 ;), τον Πρωτοψάλτη Ioan Duma Braşoveanu (+ 1775), τον Clement Grădișteanu (IH' αι. / 1700 ; - 1780 ;), τον ψάλτη Ioan păcătosul του αμαρτωλού (ΙΗ' αι. μέσα), τον Naum Râmniceanu (1764-1838), τον Acachie Căldăruşanul (ΙΗ' αι. μεσα - ΙΘ' αι. αρχές), τον μοναχό Ιοsif από την μονή Νεάμτζ Πρωτοψάλτης Μολδαβίας (+ μονή Νεάμτζ, ΙΗ' αι. τέλος), τον Mihail / Mihalache Moldovlahu Eftimovici Πρωτοψάλτη Μολδοβλαχίας (Ιάσιο, ΙΗ' αι. αρχές - Βουκουρέστι, ΙΗ' αι. τέλος), τον Ιοηίμ Pralea (1769-1847), κ.α. Από τους Έλληνες συνθέτες αυτής της εποχής από τα ψαλτικά μουσικά χργφα. της Ρουμανίας, αναφέρομε τον Ιωάννη λαμπαδάριο Περσικό Τραπεζούντιο (ΙΗ' αι. μέσα), τον Μανουήλ λαμπαδάριο Διδάσκαλο, τον Χρυσάφη Πρωτοψάλτη του Νέου (+1660), τον Γερμανό αρχιερέως Νέων Πατρών / τού Μελωδού [Β-ΒΑR 867] (+1670 Βουκουρέστι), τον Μπαλάσιο Ιερέα και νομοφύλακα (1610-1702), τον Ιερομόναχο Κοσμά τον Μακεδόνο Ιβηρίτη (+1730), τον Πέτρο Μπερεκέτο Μελωδό Πρωτοψάλτη / Γλυκέος / Τζεπελής / Χατζής (+1770), τον Πέτρο λαμπαδάριο Πελοποννήσιου Μωραϊτη και Δομέστικο Ιερομόναχο (1730-1777), τον Δαμιανό Ιερομόναχο Βατοπεδινό Πρωτοψάλτη της Μολδοβλαχίας (+1740), τον Ιάκωβο Πρωτοψάλτη λαμπαδάριο (+1790), τον Βλατύρο Βλάχου (+ΙΗ' αιώνα τέλος), τον Γεώργιο τον Κρήτα (+1814), τον Πέτρο Βυζάντιο Δομέστικο λαμπαδάριο του Αγίου Κωνσταντίνου (+1818, Βουκουρέστι), τον Διονύσιο Φωτεινό (1777, Παλαιά Πάτρα - 10.10.1821, Βουκουρέστι), τον Θεόδωρο Φωκέα (+ αρχές τον ΙΘ' αι., Ιάσιο), κ.α.

1.4. Δ' Περίοδος - Νέα Αναλυτική Σημειογραφία (1814-εώς σήμερα)

Η Νέα Μέθοδος είναι η μεταρρύθμιση της ψαλτικής σημειογραφίας, που ανακαινίζει το γραφικό και θεωρητικό σύστημα. Ητάν το έργο των Τριών Μεγάλων Διδασκάλων: Χρυσάνθου, Γρηγορίου και Χουρμουζίου - μαθητών του Γεωργίου του Κρητός. Τα ιστορικά έγγραφα σημειώνουν ότι η Ψαλτική Μουσική Σχολή της Κωνσταντινούπολης, που ίδρυσαν οι τριές Μεγάλοι Διδασκάλοι, πρόταση του Οικουμενικού Πατριαρχείου, είχαι την πλύρη οικονομική υποστήριξη του Πρίγκιπα της Βλαχίας - τον Ιοαη Gheorghe Caragea (1812-1818), τον οπίον στις 15 Μαίου 1816 διόριζε ως επίτροπος της Σχολής τον Ρουμάνο επίσκοπο Ιοsί από την Επισκοπή Άργες Το 1816, ο Πέτρος Εφεσίου (+ 1840) άρχιζε να διδάσκει στο Βουκουρέστι την Νέα Μέθοδο, σε μία Ψαλτική Μουσική Σχολή δίπλα στην εκκλησία Αγίου Νικολάου - Σελάρι. Πολλούς από τους Ρουμάνους ψάλτες και μελλοντικούς συνθέτες ψαλτικής μουσικής σπούδασαν με τον Πέτρου Εφεσίου, μεταξύ αυτών αναφέρομε τον Panait Enghiurliu Πρωτοψάλτης της Μητρόπολης του Βουκουρεστίου, τον Ιερομόναχο Μαcarie, τον Anton Pann - που ήταν μαθητή και του Διονυσίου του Φωτεινού, τον Γελάσιε Μπασαραμπεάνου, κ.α. Το 1820, στο Βουκουρέστι ο Πέτρος Εφεσίου άρχιζε να εκτυπώση τα πρώτα ψαλτικά μουσικά βιβλία της Νέας Μέθοδος, όπως: το Νέον

Αναστασιματάριον και το Σύντομον Δοξαστάριον.

Διαμορφώθηκαν μία Νέα Ρουμανική Ψαλτική Μουσική Σχολή, όπου μετέφρασαν καινούργια έργα Ελλήνων συνθετών και οι Ρουμάνοι συνθέτες έγραψαν καινούργια έργα βυζαντινού τυπικοί. Στο έργο της μετάφρασης και προσαρμογής από τον Ιερομόναγο Filothei Jipa έως και σήμερα οι ψάλτες-συνθέτες είγαν διάφορα προβλίματα να λύσουν, και αυτά έγιναν φυκτά από τις γνώσεις του καθενός της ελληνικής γλώσσας, την ψαλτική τέχνη, κλπ. Το εκκλησιαστικό κείμενο στην ελληνική γλώσσα ως ποιήμα μετέφρασαν σε προσοδία στη ρουμανική γλώσσα, και από τους τονισμούς του κειμένου προσάρμοζαν το μουσικό μέρος, πάντα ύπο το Βυζαντινό πρότυπο. Γενικά, αρχίζοντας από τον Ιερομόναχο Macarie, τον Anton Pann, τον Nectarie Βλάχου, τον Dimitrie Suceveanu, κ.α., έως σήμερα, στη Ρουμανία προτίμησαν την μουσική να είναι σε σύντομο και όχι σε αργό μέλος. Από τους Ρουμάνους συνθέτες στην ΙΗ'-ΙΘ' αι. αναφέρομε τον Ιερομόναχο Macarie (1770-1836), τον αρχιμανδρίτη Ghelasie Basarabeanu (+ 1851), τον Anton Pann (1796-1854), τον αρχιερέα Τριπόλεως Nectarie Frimu (+ 1856), τον Πρωτοψάλτη Nectarie Creţu Βλάχου / (1802-1898), τον πρωτοσύγκελο Varlaam (1808-1894), τον Dimitrie Suceveanu (1816-1898), τον ιεροδιάκονο Iosif Naniescu / μελλοντικός μητροπολίτης της Μολδαβίας (1818-1902), τον Ştefanache Popescu (1824-1911), τον Neagu Ionescu (1836-1917), τον Ion Popescu-Pasărea (1871-1943), και από τις Επαρχίες Τρανσυλβανίας και Μπανάτ - τον Dimitrie Cuntan (1837-1910), τον Terențiu Bugariu (1867-194?), τον Atanasie Lipovan (1874-1947), τον Trifon Lugojan (1874-1948), τον Celestin Cherebetiu (1901-1978), και από την Επαρχία της Μπουκοβίνας τον μητροπολίτη Silvestru Morariu-Andrievici (1818-1895, Τσερναούτσι), κ.α. Από την σύγχρονη Ρουμανική εποχή αναφέρομε τον Nicolae Lungu (1900-1993, Βουκουρέστι), τον ιερέα Constantin Drăgușin (1931), τον ιεροδιάκονο Ioan Butnaru από την σκήτη Λάκου, μονή Άγιο Παύλο, Άγιος Όρος (1973), κ.α.

2. Συστήματα ακουστικής διαίρεσης της βυζαντινής οκτάβας στη Ρουμανία

Το 1881, στη Κωνσταντινούπολη ιδρύθηκε, με την προστασία του Οικουμενικού Πατριαρχείου μία Μουσική Επιτροπή τα οποία προσδιώρησε την θεωρία για τα διαστήματα της ψαλτικής μουσικής, διοργάνωσε την προπαιδεία της ψαλτικής μουσικής και έκανε προτάσεις για την αναλυτική μελέτη της ψαλτικής μουσικής. Μία πρόταση της Μουσικής Επιτροπής ήταν για το σύστιμα της διανομής της βυζαντινής οκτάβας σε 72 μόρια. Γνωρίζομε ότι η οκτάβα του Ευκλείδου είχε 36 μόρια, του Helmholtz σε 54 μόρια και του Χρυσάνθου Μαδίτου σε 68 μόρια. Ο Anton Pann ξαναέκανε την οκτάβα του Χρυσάνθου Μαδύτου από 68 σε 22 μόρια, κρατώντας τις ίδιες περ. αποστάσεις, βλ. παρακάτω 50 : 12 μόρια του Χρυσάνθου = 4 μόρια του Anton Pann / 9 μόρια του Χρυσάνθου = 3 μόρια του Anton Pannv / 7 μόρια του Χρυσάνθου = 2 μόρια του Anton Pann. Ο ίδιος σημείωσε ⁵¹: ... Tonurile sunt 3: mare mic si mai mic, din care întregimea tonului mare este de 4 sferturi, a celui mic de 3 sferturi - deci cu 1 sfert mai mic decât tonul mare - iar tonul cel mai mic este de 2 sferturi de ton, sau zât jumătatea tonului mare ... [Οι τόνοι είναι τρείς: ο μεγάλος, ο μεσαίος και ο μικρός, και από αυτούς, ο μεγάλος περιέχει 4μόρια, ο μεσαίος 3μόρια - με 1 μικρότερο από το μεγάλο, και το μικρό 2 μόρια, δηλαδί μισό από το μεγάλο ...] Στη Ρουμανία, το 1951, μία Επιτροπή από την Αγία Σίνοδο του Ρουμανικού Πατριαρχείου προσδιόθηκε την θεωρία για τα διαστίματα της Βυζαντινής οκτάβας όπως αυτή που υπάρχει στην κλασσική ευρωπαϊκή μουσική, δηλαδή με 5 τόνους και δύο ημιτόνους, όπως αναφέρεται ⁵²: ... Avem (...) două feluri de distanțe și anume: <cinci mai mari> pe care le numim

⁵⁰ Βλ. V.Giuleanu, Melodica bizantina. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1981, p.43.

⁵¹ Βλ. Anton Pann, Bazul teoretic și practic al muzicii bisericești. / Gramatica melodică - Prefață. Traducere din elină în limba română de Anton Pann. [Η θεωρητική και ψαλτική βάση της εκκλησιαστικής μουσικής. / Προπαιδεία]. Μετάφραση από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα και επιμέλεια από τον Anton Pann. Βουκουρέστι, 1845. Β' έκδοση, σε περίληψη, 1847, σ 3.

⁵² Βλ. Gramatica muzicii psaltice. Studiu comparativ cu notația liniară. [Προπαίδια. Σε ψαλτική και ευρωπαϊκή γραφή], Editura Institutului Biblic, Βουκουρέστι, 1951, του Nicolae Lungu σε συνεργασία με τον George Costea και Ion Croitoru, editată cu aprobarea Sfântului Sinod al Patriarhiei României (260 pag.). Cuprinde în Anexă Ortografia psaltică după Macarie ieromonahul și Anton Pann, precum și Principii de muzică bisericească-orientală spaltică> de Ion Popescu-Pasărea. Β' ἐκδοση, 1956. Καινούργιες εκδόσεις: ·) A guide to the music of the Eastern Orthodox Church. Επιμέλεια Nicholas K. Apostola, Editions Holy Cross Orthodox Press, Brooklyne, Massachusetts, 1984) Βουκουρέστι, 1997, σ.27.

tonuri, si <două mai mici> pe care le numim semitonuri ... [Έχουμε δύο τύποι διαστήματος πέντε πιό μεγάλα και τα ονομάζομε τόνους, και δύο πιό μικροί και τα ονομάζομε ημιτόνους ...]. Μία ανάλυση πάνω στη μετάφραση/προσαρμογή του μουσικού κοιμένου από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα βλ. στο τελευταίο Κεφάλαιο αυτής της διδακτορικής διατριβής 53 .

3. Διπλή μουσική γραφή στις περιοχές της Ρουμανίας: ψαλτική και ευρωπαϊκή

Στα μέσα του ΙΗ α., στη Ρουμανία έλαβε χώρα η προσαρμογή της Βυζαντινής ψαλτικής μουσικής, δηλαδή από την ψαλτική να μεταγραφεί στην ευρωπαϊκή γραφή, με την ιδέα καλύτερης ελεχώρησης της μουσικής αυτής στους πιστούς. Με αυτόν τον σκοπό ο μαθητής του Anton Pann - ο Oprea Demetrescu, το 1869 μετέγραψε στην ευρωπαϊκή γραφή και εκτύπωσε στο Ράμνικου Βάλτσεα το Prescurtare din cele opt moduri melodice eclesiastice - Vecernier, Utrenier, Liturghier Partea I. Transpus în în notație liniară [Ψαλτικούς Ύμνους σε σύντομον, από την Ακολουθία του Εσπερινού, του Όρθρου και της Λειτουργίας] ⁵⁴. Παράλληλα, χωρίς να γνωρίζη αυτό το βιβλίο, ο συνθέτης κλασσικής και ψαλτικής μουσικής ο Gavriil Musicescu ⁵⁵, με την υποστήριξη τους συνθέτες όπως ο Grigore I.Gheorghiu, ο Gheorghe I.Dima, και ο επίσκοπος Melchisedec

- 53 Βλ. αναλυτικά στο Τρίτο Μέρος του δηδακτορικού, Γένος και σχέδιο της ψαλτικής μουσικής στη ρογμανική και βυζαντινή παράδοση.
 - 54 Βλ. ένα αντίτυπο στη Βιβλιοθήκη της Μουσικής Ακαδημίας "Grorge Enescu", Ιασίο, αρ. 28866.
- 55 Για την ζωή και το έργο του Musicescu Gavriil [Muzâcenku Gabriel] (20.03.1847, Ισμαϊλ, Βεσσαραβία 08.12.1903, Ιάσιο), βλ. κατ' επιλογήν - σημείωση; επειδή ο συνθέτης έγραψε ψαλτική μουσική με έμπνευση από την λαϊκή, δυτική ευρωπαϊκή και ρωσική μουσική, και λιγότερο βυζαντινή μουσική, χρησιμοποιώντας μονο την ευρωπαϊκή γραφή, δεν τον αναφέρομε στο Κεφάλαιο με τους Ρουμάνους συνθέτες της εποχής του, όπως δεν τον ανέφεραν και άλλοι μουσικολόγοι στα βιβλία τούς, βλ. και G.C.Ionescu, Lexicon al celor care, de-a lungul veacurilor s-au ocupat cu muzica de tradiție bizantină în România. [Λεξικό για όλους αυτούς που ανά τους αιώνες ασχολήθηκαν με την βυζαντινή μουσική στη Ρουμανία], Editura Diogene, București, 1994, κ.α., αλλά τον αναφέρομε παρακάτω. Για της σπουδές είναι γνωστό ότι σπούδασε το 1860-1864 - στην Ψαλτική Θεολογική και Μουσική Σχολή από το Χούση, με τον Μελχισεδέκ Στεφανέσκου, και το 1864-1866 - το Ωδείο από το Ιάσιο (θεωρία-σολφέζ με τον Pietro Mezetti, βιολή-βιόλα με τον Gustav Wagner, γορωδία με τον Gheorghe Burada). Για την δράση του γνωρίζομε ότι το 1864-1866 ήταν μέλος στην Χορωδία της Μητρόπολης του Ιασίου και στη Εθνική Σκηνή του Ιασίου. Αργότερα, το 1866-1870 ήταν καθηγητής μουσικής στην Ψαλτική Θεολογική και Μουσική Σχολή από το Ησμαϊλ. Το 1872-1903 ήταν καθηγητής αρμονίας στο Ωδείο του Ιασίου, και διευθυντής του Ωδείου το 1901-1903. Το 1876-1903 ήταν διευθυντής της Χορωδίας της Μητρόπολης του Ιασίου. Το 1889 βραβεύθηκε με το Χρυσό Μετάλλιο στην Παγκόσμια Έκθεση του Παρισιού. Διεύθυνε χορωδιακές συναυλίες στη Ρουμανία και στην Ευρώπη. Ητάν λαογράφος και επεξεργάσθηκε αυτή την μουσική. Έγραψε ψαλτική μουσική στην ευρωπαϊκή γραφή (βλ. την Σημείωση). Ως μουσικολόγος έγραψε στα περιοδικά: Lyra română, Arta, România musicală, Arhiva - Ιάσιο, και στο Βουκουρέστι στα: Epoca, Lupta, România liberă, κ.α. Έγραψε - Ψαλτική μουσική: Rânduiala vecerniei de sâmbătă seara, a celor 8 glasuri (1883)[Ακολουθία του Εσπερινού - Σάββατο βράδυ, σε οκτώ ήχους]. Σε συνεργασία με τους Γεώργε Δήμα και Γρηγόρε Ι. Γεωργίου. Edit.Litogr. C.G.Röder, 1883, Lepzig / Anastasimatariu, cuprinzānd serviciile de sāmbātā seara și duminicā dimineaļa, puse pe cele 8 glasuri [Αναστασιματάριον - για το Σάββατο βράδυ και Κυριακή πρωί]. Σε συνεργασία με τους Γεώργε Δήμα και Γρηγόρε Ι. Γεωργίου. Edit.Litogr. C.G.Röder, Lepzig, 'Ηχος α', 1884. Ήχος β', 1885. Ήχος γ', 1886. Ήχος δ', 1887. Ήχος πλ. α', 1887. Ήχος πλ. β', 1888. Ήχος πλ. γ', 1888. Ήχος πλ. δ', 1889 / Rânduiala Sfintei Liturghii, cu toate cānt'rile și troparele trebuitoare [Ακολουθία της Λειτουργίας (...)]. Σε συνεργασία με τους Γεώργε Δήμα και Γρηγόρε Ι. Γεωργίου. Edit. Litogr. C.G.Röder, Lepzig, 1885 / 17 Axioane, întrebuin|ate în Serviciul Bisericii Ortodoxe, la diferite sărbători și zile mari [17 Άξιον εστίν] Σε συνεργασία με τον Γρηγόρε Ι. Γεωργίου. Edit.Litogr. C.G.Röder, Lepzig, 1897 / Catavasiile sărbătorilor de peste an, prelucrate și transpuse pe notația liniară. [Καταβασίες (...) σε ευρωπαϊκή γραφή]. Σε συνεργασία με τον Γρηγόρε Ι. Γεωργίου. Edit. Litogr. C.G.Röder, Lepzig, 1899. Φωνητική μουσική για χορωδία: Imnele dumnezeescei liturghii, op.1, [Ακολουθία της Λειτουργίας (...)] Edit. I.Cartu, Βουκουρέστι, 1869 / Imnele dumnezeescei liturghii, acomodate la serviciul archieresc, op.2. Muzică prelucrată cu arangeamente de piano, op.3. [Ακολουθία της Λειτουργίας (...)] με συνοδεία πιάνου. Edit. I.Weiss-I.Cartu, Βουκουρέστι., 1870 / Innoeste-te noule Ierusalime, 1887, για μικτή χορωδία. Edit. Litogr. C.G. Röder, Lepzig, 1900 / 12 Melodii nationale, op.31, 1889, culese, armonizate și aranjate pentru cor mixt şi piano [12 Εθνικά τραγούδια (...), για χορωδία και πιάνο]. Edit. G.Röder, Lepzig, 1889,1893/ 25 Cânturi, 1898, pentru una, două, trei, patru voci și mai multe voci, destinate uzului școlar / [25 Σχολικά τραγούδια (...), για χορωδία]. Edit. Litogr. C.G.Röder, Lepzig, 1898 / Opere alese, Cuprinde: Răsai lună, Stejarul, Nevasta care iubeste, Dor, dorule, Stăncuta, Mos bătrân, Congazu, Baba și mosneagu, Zis-a badea. Ileană. Haiducu. Acuma ora sună. Moartea vitează. Oșteanul român. Hora junilor. Hora de la Plevna. Limba românească. Cornul vănătorilor. Cu tărie înainte. Copii ai patriei iubite. Cântecul lui Stefan Vodă. Cea de pe urmă noapte a lui Mihai Viteazul. Fiii Romaniei. Stejarul și cornul. Imnul heruvic, în Re major. Imnul heruvic, în Do major. Concertul nr.1 "Cuvintele profetului David, din Psalmii 23,150 și 142". Concertul nr.2 "Innoiește-te noule Ierusalime". Acum slobozește Doanne. Răspunsurile Sfinței Liturghii - Pre tatăl, Mila Păcii. Axion, la Adormirea Maicii Domnului. Prohodul Māntuitorului - Starea I, Starea II. [Χορωδιακές συνθέσεις (...)]. Έκδωση σε επιμέλεια από τον Γεώργε Μπρεάζουλ, Editura Muzica, Βουκουρέστι, 1958. Φωνικική και οργανική μουσική: Hora de la Plevna, op.17 (1877), versuri V. Alecsandri, για φωνή

Stefánescu στήριξαν το έργο του μητροπολίτη Silvestru Morariu-Andrievici από το Τσερναούτσι, Μπουκοβίνα, στην έκδοση του Psaltichiei bisericești / Εκκλησιαστικού Ψαλτήριου, μεταγραμμένο σε ευρωπαϊκή γραφή, και τυπωμένο το 1879 στη Βιέννη. Με την υποστήριξη αυτών και άλλων συνθετών για αυτή την ρύθμιση της ψαλτικής γραφής, ο Gavriil Musicescu έγραψε μία επιστολή πρός την Σύνοδο του Ρουμανικού Πατριαρχείου, με την ονομασία Întâmpinare la Raportul comisici Siântului Sinod discutat în ședința de la 25 Maiu 1899 relativ la înlocuirea semnelor psaltichiei prin notațiunea liniară, [Προϋπάντηση στην Αναφορά της επιτροπής του Αγίου Συνόδου από την 29 Μαΐου 1899 για την αντικατάσταση των ψαλτικών συμείιων με την ευρωπαϊκή γραφή, Ιάσιο, 1900, όπου πρότεινε την μεταγραφή των ψαλτικών ύμνων και ύπαρξη αυτών μόνο στην ευρωπαϊκή μουσική. Η επιτροπή απέρριψε αυτή την πρόταση, αλλά συμφώνησε να υπάρχει διπλή μουσική γραφή, δηλαδή ψαλτική και ευρωπαϊκή, που συνεχίζει και σήμερα.

4. Ψαλτικές Μουσικές Σχολές στις περιοχές της Ρουμανίας

Επί χρόνια, υπήρξαν διάφορες Ψαλτικές Μουσικές Σχολές για τη μελέτη και τελειοποίηση της ψαλτικής τέχνης, στα εδάφη της Ρουμανίας, Γενικά, αυτές οι σχολές λειτούργησαν δίπλα στις εκκλησίες, στις μονές, στο πριγκηπικό παλάτη Curtea Domnească, κλπ. Η παλαιότερη Ψαλτική Μουσική Σχολή είναι γνωστό ότι ήταν δίπλα στη μονή Morisena / Cenad-Timiş, κοντά στο ποτάμι Μούρες, Τρανσυλβανία, που ιδρύθηκε από Έλληνες μοναχούς το Α' αι. ⁵⁶. Η μονή και το σχολείο της συνέχιζαν την ζωή τους έως το ΙΓ΄ αι - ΙΔ΄ αι., με Ρουμάνους μοναχούς. Από τα κυριότερα Ψαλτικά Μουσικά Σχολεία αναφέρομε:

α) Ψαλτική Μουσική Σχολή δίπλα στη μονή Κόζια, Βλαχία, στις αρχές του ΙΕ' αι., όπου έζησε και έγραψε ψαλτική μουσική ο πρώτος Ρουμάνος συνθέτης γνωστός - ο μοναχός Filothei, που συνέθεσε σειρά λειτουργικών ύμνων, με το όνομα Πριπέλε / Εκλογές.

β) Ψαλτική Μουσική Σχολή δίπλα στη μονή Πούτνα, Μολδαβία, λειτούργησε από το 1469, όταν ήταν ο αγιασμός της μονής, κληροδότημα του πρίγκηπα της Μολδαβίας Şiefan του Μεγάλου και Αγίου. Σ'αυτή την σχολή, η οποία συνέχισε την παράδοση της Ψαλτικής Σχολής της μονής Νεάμτζ, τον ΙΕ' αι. - ΙΣΤ. αι., οι μοναχοί έχουν γράψει περισσότερα από 12 ψαλτικά μουσικά χργφα., ένα μεγάλο αριθμό ψαλτικών και τυπικών χργφα., και σπούδασαν ψαλτική μουσική ένας μεγάλος αριθμός μαθητών. Ο μέντορας και διδάσκαλος ήταν ο μοναχός Πρωτοψάλτης και συνθέτης Eustatie, από τον οποίο είναι γνωστά σήμερα 2 χργφα. από τα 6 που ήταν σε γνώση των μουσικολόγων ⁵⁷. Ο Eustatie έγραψε τα 6 χργφα. του μεταξύ του 1511 και 1515, και σήμερα, αυτά τα χργφ. βρίσκονται στη Μόσχα. Σε αυτά τα 2 χργφ. γνωρίζετε 184 συνθέσεις του. Μεταξύ των συνεργατών και μαθητών του αναφέρομε τον Dometian Βλάχου και Theodosie

και πιάνο. Edit. Litogr. I.Eberle / In grădină, op.26 (1884), versuri I.N., για φωνή, βιολί και πιάνο. Edit.Arta, nr.2, Ιάσιο, Edit. A.Golubeva, Sf. Petersburg, 1884 / Rândunica, για φωνή και πιάνο. Opere alese, σε επιμέλεια από τον Γεώργε Μπρεάζουλ, Editura Muzica, Βουκουρέστι, 1958 / Ο, dacă n-ai nimic a-mi spune, για φωνή και πιάνο Opere alese, σε επιμέλεια από τον Γεώργε Μπρεάζουλ, Editura Muzica, Βουκουρέστι, 1958. Μουσικολογικά. έργα: Câteva cuvinte despre muzică. [Για την μουσική]. Revista Lyra romana, αρ..5, 6, 7, 8, Βουκουρέστι, 1880 / 5000 lei noi. Revista Arta, αρ.11, Ιάσιο, 1884 / Naţionalism sau cântecele populare. [Εθνικισμός ή δημοτικά τραγούδια]. Revista Arta, αρ.7, Ιάσιο, 1885 / Întâmpinare la Raportul comisiei Sfântului Sinod discutat în ședința de la 25 Maiu 1899 relativ la înlocuirea semnelor semnelor psaltichiei prin notațiunea liniară. [Προϋπάντηση στην Αναφορά της επιτροπής της Αγίας Συνόδου από τις 29 Μαΐου 1899 για την αντικατάσταση των ψαλτικών συμείων με την ευρωπαϊκή γραφή]. Tipografia Dacia, Ιάσιο, 1900 / Cântările bisericești și muzica populară. [Ψαλτική μουσική ή δημοτική μουσική] - διάλεξη στο Πανεπιστημιακό Συνέδριο, Ιάιο, 1901. Διδακτικά έργα: Curs practic de muzică vocală, pentru uzul școlilor secundare, de ambele sexe. [Εγχειρίδιον για φωνητική μουσική]. Edit.Litogr.C.G.Röder, Lepzig, 1877, 1877, τόμος 1-4. Βλ. βιβλιογραφία, κατ' επιλογήν: A.L.Ivela, Dictionar muzical ilustrat. [Εικονογραφικό Μουσικό Λεξικό]. Editura Universala-Alcaly, Βουκουρέστι, 1927. Alexandru C.Pteancu & colab., Minerva. Enciclopedia română. [Ρουμανική Εγκυκλοπαίδεια]. Editura Enciclopedia Română Minerva, Κλούζ-Ναπόκα, 1929. Josip Andreis, Muzicka Enciclopedija. Izdanje i Naklada Jugoslavenskog Leksikografskog Zavoda, Zagreb, 1948, vol. I. Steinpresss, B.C.- I.M. Iampolski, Enciclopediceski Muzicalnâi Slovar. Móσχα, 1966. Şerban N.Ionescu, Who was Who in Twentieth Century Romania. Boulder, Columbia University Press, New York, 1994. Antoine Goléa - Vignal Goléa, Larousse. Editura Univers Enciclopedic, Βουκουρέστι, 2000. Viorel Cosma, Muzicieni din România. Lexicon., [Μουσουργοί από την Ρουμανία. Λεξικό] ..., τόμος 6, σσ.269-280, κ.α. Ήταν παπούς του Marcel Spinei.

56 Istoria învățământului din România. [Ιστορία της εκπαίδευσης στην Ρουμανία]. Επιμέλεια Στεφάν Πάσκου. Editura Didactică și Pedagogică, Βουκουρέστι, 1983, τόμος Α΄, σ.72.

57 Ε.Kaluzniaki, Beiträge zur älteren Geheimschrift der Slaven. [Συνεισφορά στην παλαιά κρυπτογράφηση των Σλάβων], Wien, In Comission bei Carl Gerold's Sohn, 1883, σ.3.

Zotica. Τα ψαλτικά μουσικά χργφ. αυτής της ψαλτικής σχολής ήταν στη λειτουργία των μονών και εκκλησιών της Μολδαβίας τουλάχιστον έως τα τέλη του ΙΖ' αι.

- γ) Ψαλτική Μουσική Σχολή δίπλα στην εκκλησία Αγίου Νικολάε από την Σκέϊ-Μπρασόβ, ιδρύθηκε πρίν το ΙΣΤ' αι. Σ' αυτή τη σχολή, που διήρκεσε 4-5 αιώνες σπούδασαν πολλούς νέους, μελλοντικούς ψάλτες, κωδικογράφοι, ιερείς και δάσκαλοι, και έχουν γράψει τα πρώτα ψαλτικά μουσικά χργφ. μεταφρασμένα στην ρουμανική γλώσσα.
- δ) Ψαλτική Μουσική Σχολή από τη Σουτσεάβα είναι γνωστή από τις αρχές του ΙΕ' αι, όπου, μεταξύ άλλων, ήταν διδάσκαλος και ο γνωστός μοναχός και λόγιος, κατά την καταγωγή του Βλάχος από Βουλγαρία Grigorie Tamblac μετέπειτα μητροπολίτης του Κιέβου.
- ε) Οι Ψαλτικές Μουσικές Σχολές του Ιασίου, υπήρξαν δίπλα στη μονή Τριών Ιεραρχών που είχε και τυπογραφείο, στη μονή Γόλια, στη μονή Τσετατσούια, δίπλα στις εκκλησίες, στη Πριγκηπική Κούρτεα και σε ιδιωτικούς χώρους, ανέδειξαν πολλούς μαθητές, μεταξύ αυτών σημειώνουμε: τον μητροπολίτη Varlaam, τον μητροπολίτη Dosoftei, τον λόγιο Nicolae Milescu, κ.α., που έγραψαν και μετέφρασαν από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα ψαλτικά μουσικά έργα. Το 1642, με την οικονομική ενίσχυση του Ρουμάνου μητροπολίτη Κιέβου του Petru Movilă, μαζί και με άλλες προσωπικότητες της Μολδαβίας και με τον πρίγκηπα Vasile Lupu, ίδρυσαν την πρώτη Πανεπιστημιακή Θεολογική Σχολή της Μολδαβίας Colegiul Teologic / Academia δίπλα στη μονή Trei ierarhi / Τρεις ιεράρχες, σχολή τύπου πανεπιστημιακού, το πρώτο στα Ρουμανικά Πριγκηπάτα. Στις αρχές του ΙΘ' αι. ο μητροπολίτης της Μολδαβίας Veniamin Costache κάλεσε από την Κωνσταντινούπολη στο Ιάσιο τον μέγα πρωτοψάλτη της Μεγάλης Εκκλησίας και μέγα διδάσκαλο Πέτρο Βυζάντιο, για την ενίσχυση της ψαλτικής προπαιδείας της Μολδαβίας.
- ξ) Ψαλτική Μουσική Σχολή από την πρώην πρωτεύουσα της Βλαχίας Ταργόβιστε αναφέρεται από τις αρχές του ΙΕ' αι. Ο λόγιος Παύλος ιερομόναχος Αλεπού, ο συνοδός του πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Μακάριος σημείωνε το 1653, ότι στο ταξίδι τους στα Ρουμανικά Πριγκιπάτα, στο Ταργόβιστε ψέλνανε στην εκκλησία στις δύο γλώσσες, ελληνική και ρουμανική.
- Στο Βουκουρέστι, από τις αρχές του ΙΕ' αι. στην πρωτεύουσα της Βλαχίας, υπήρξαν διάφορες () μουσικές ψαλτικές σχολές, δίπλα στις εκκλησίες και τις 24 μονές. Μεταξύ αυτών ήταν και η Πριγκηπική Σχολή που ιδρύθηκε το 1576, στην εκκλησία Αγίου Γεώργε-Βέκι όπου δίδασκαν θεολογικές σπουδές και ψαλτική μουσική. Το 1688 εκτύπωσαν στο Βουκουρέστι τη *Βίβλο*, την πρώτη ολοκληρωμένη μετάφραση στη ρουμανική γλώσσα, στην εποχή του πρίγκηπα της Βλαχίας Şerban Cantacuzino. Μεταξύ των Ρουμάνων και Ελλήνων λογίων, επιστημόνων και κληρικών, που συμμετείχαν σ' αυτό το εξαιρετικό εκκλησιαστικό έργο, υπήρξε και ο μέγας Έλληνας αρχιερέας Νέων Πατρών, συνθέτης και διδάσκαλος ψαλτικής μουσικής ο Γερμανός Πελοποννήσιος. Το 1694 ο πρίγκηπας της Βλαχίας Constantin Brâncoveanu ίδρυσε την Πριγκηπική Ψαλτική Σχολή / Πριγκηπική Ακαδημία στην μονή Αγίου Σάββα, που έγινε το δεύτερο Θεολογικό Πανεπιστήμιο, μετα από αυτή της Μολδαβίας, κ.α. Ο κορυφαίος πρωτοψάλτης, συνθέτης, διδάσκαλος και κωδικογράφος του Θεολογικού "Πανεπιστημίου" του Βουκουρεστίου ήταν ο Ιερομονάχος Filothei Jipa O Filothei μετέφρασε το 1713, από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα Psaltichia rumănească -Anastasima / το Ρουμανικό Ψαλτήριον που περιέχει Καταβασία - Θεία Λειτουργία, Προπαίδεια, Αναστασιματάριον, Ανθολόγιον Στιχηράριον, Πεντηκοστάριο - Τριώδιο Στιχηράριον - 1193 ψαλτικούς ύμνους για τον εκκλησιαστικό χρόνο. Από αυτό το έργο άρχιζε να υπάρχει μία εθνική ψαλτική μουσική στη ρουμανική γλώσσα. Το έργο του Filothei Jipa συνέχισαν οι: Iosif μοναχός από την μονή Νεάμτζ Πρωτοψάλτης Μολδαβίας, Πρωτοψάλτης Mihail / Mihalache Eftimovici Moldovlahu, Ioniță Pralea, κ.α.
- η) Η Ψαλτική Μουσική Σχολή του Πέτρου Εφεσίου, άρχισε μετά την Νέα Μέθοδο της ψαλτικής μουσικής (το 1814 στη Κωνσταντινούπολη, ρύθμιση από τούς: Χρύσανθου Μαδύτου, Γρηγορίου Λεβήτου και Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα) το 1816, δίπλα στην εκκλησία Αγίου Νικολάε-Σελάρι, Βουκουρεστίου. Πολλοί Ρουμάνοι ψάλτες και συνθέτες ψαλτικής μουσικής σπούδασαν με τον Πέτρου Εφεσίο, μεταξύ αυτών αναφέρουμε τον Panait Enghiurliu Πρωτοψάλτη της Μητρόπολης Βουκουρεστίου, τον Ιερομόναχο Μαςαιίε, τον Απίοη Pann που ήταν και μαθητής του Διονυσίου Φωτεινού, τον Ghelasie Basarabeanu, κ.α. Αυτοί οι πρωτοψάλτες έγιναν οι μεγαλύτεροι Ρουμάνοι συνθέτες, μαζί και με τον αρχιερέα Τριπόλεως Nectarie Frimu, τον Nectarie Cretu Βλάχου Πρωτοψάλτη, τον Varlaam πρωτοσύγκελλο, τον Dimitrie Suceveanu κ.α. Το έργο τους συνέχισαν οι επόμενες γενιές, αναφέροντας τους ιεροδιάκονο Iosif Naniescu μελλοντικό μητροπολίτη Μολδαβίας, Stefanache Popescu, Neagu Ionescu, Ion Popescu-Pasărea, κ.α. Ψαλτική Μουσική

Σχολή από την σκήτη Προδρόμου, Άγιο Όρος, άρχισε στα μέσα του ΙΘ' αι., με κορυφαίο διδασκάλο τον Nectarie Creţu Πρωτοψάλτη Βλάχου. Είχε πολλούς μαθητές Ρουμάνους, Έλληνες, Σέρβους, Βούλγαρους και Ρώσους 58 .

Μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, στη Ρουμανία, με το κομμουνιστικό καθεστώς, η εκκλησιαστική ζωή των Ρουμάνων ήταν σχεδόν απαγορευτική - επειδή για τους κομμουνιστές δεν υπάρχει ο Θεός. Αυτοί κατέστρεψαν πολλές εκκλησίες, μονές και σκήτες, έκλεισαν εκκλησίες, μονές, σκήτες και πολλές ψαλτικές σχολές και η ψαλτική παιδεία ήταν πολύ περιωρισμένη. Αφισαν σε λειτουργία μόνο λίγες σχολές και πανεπιστήμια, με λίγους φοιτητές. Στα κρατικά σχολεία η θρησκευτική εκπαίδευση ήταν απαγορευτική. Η λειτουργία των Ρουμανικών σκητών από το Άγιο Όρος ήταν σχεδόν νεκρή, με ολίγους μοναχούς.

Μετά την Ρουμανική Επανάσταση από το Δεκέμβριο 1989, η θρησκευτική ζωή των Ρουμάνων αναγεννήθηκε. Η Ρουμανία έχει πάνω από 23 εκατομμύρια πληθυσμό και οι περισσότερει (22 εκατομμύρια) είναι Χριστιανοί Ορθόδοξοι. Και στο Άγιο Όρος μετά το 1990 υπάρχει μία καινούργια ζωή.

Στη Ρουμανία ανοίξανε ξανά οι παλαιές εκκλησίες, μονές και σκήτες, κτίζονται συνέγεια εκκλησίες, μονές και σκήτες και στα κρατικά σχολεία διδάσκονται θρησκευτικά μαθήματα. Υπάρχει όμως έλλειψη σε καλούς ψάλτες - και καλές ψαλτικές μουσικές σχολές. Σ' αυτό το επίπεδο πρέπει να συνεχισθούν οι προσπάθειες των καλών διδασκάλων ψαλτικής μουσικής που υπάργουν στην Ελλάδα και θα μπορούσε, στο μέλλον, να υπάργει μία σταθερή - ξανά, όπος παλαιά - συνεργασία. Το πρώτο βήμα έγινε το έτος 2006 όταν ο καθηγ. δρ Αχιλλέας Χαλδαιάκης μαζί με εμένα (που προετοίμαζα αυτή την συνάντηση με αυτό το θέμα από 3 γρόνια στο Μουσικό Πανεπιστήμιο του Βουκουρεστίου) πρότεινε μία συνεργασία πάνω στη ψαλτική μουσική και μουσικολογία, στον πρύτανη του Μουσικού Πανεπιστημίου του Βουκουρεστίου. Ευχόμαστε αυτή συνεργασία να έχει μέλλον και να υπάρχει μία νέα ψαλτική μουσική σχολή όπως του Πέτρου Εφεσίου, στο Βουκουρέστι! Στις ρουμανικές σκήτες στο Άγιο Όρος άρχισε ξανά λειτουργία: η διδασκαλία ψαλτικής μουσικής δεν υπάρχει τώρα όπως υπήρχε στη σκήτη Προδρόμου, αλλά στη σκήτη Λάκκου άρχισε μία σπουδαιότερη δουλειά - να κωδικογραφούν ψαλτικά έργα, να μεταφράζουν από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα, να συνθέτουν βυζαντινή μουσική και να εκδίδουν αυτά τα χειρόγραφα. Οι πρώτες εκδόσεις είδαν το φώς της δημοσιότητας το 2002, με την έμπνευση, πλήρη υποστήριξη και καθοδήγηση του ηγουμένου της σκήτης πατρός ιερομόναχου Şiefan Nuţescu, και ο κωδικογράφος των εκδόσεων είναι ο ιεροδιάκονος Ioan Butnaru - καλλιγράφος, μεταφραστής και συνθέτης ψαλτικής μουσικής. Από αυτά τα βιβλία αναφέρομε: Cântările Sfintei Liturghii / Ακολουθία της Λειτουργίας, Cântările Vecerniei / Ακολουθία του Εσπερινού, Cântările Utreniei / Ακολουθία του Όρθρου, Polielee / Πολυέλεοι, Anastasimatar / Αναστασιματάριον, μέρος Α', Anastasimatarului irmologic / Ειρμολογικό Αναστασιματάριον, μέρος Β, Slujba Sfântului Acoperământ a Maicii Domnului / Ακολουθία της Σκέπης της Θεοτόκου, και το $\textit{Doxastar} \ / \ \textit{Δοξαστάριον}^{59}$, του Πέτρου Φυλανθίδη, σε μετάφραση του $\ \textit{ιεροδιακόνου} \ \textit{Ioan Butnaru}$, τόμος Α' και Β', βλ. στο Πρόλογο μου.

58 Βλ. μερικούς Ρουμάνους μαθητές του - συνθέτες και κωδικογράφοι, αργότερα πολύ γνωστοί στα χργφ. τους, όπως ο Ιερομόναχος Calinic (1883, 1885, 1886, 1887, 1888, 1888-1893), ο Calistrat Galactinovici από τη μονή Νεάμτζ (1865, 1866, 1867, 1869-1877, 1869-1879, 1870), ο σχημονάχος Chesari (1916, 1917, 1919, 1939), ο σχημονάχος Clement από το Κάμπουλούνγ (1880, 1885), ο Damian (1872), ο ιεροδιάκονος Dionisie Ignat (1930, 1930-1931, 1931-1933, 1932-1933, 1933-1938), ο Ιερομόναχος Dometie (1889), ο ιεροδιάκονος Dometie (1889), ο μοναχός Gavriil Panza (1906, 1929, 1931), ο Gherman (1931, 1939), ο Ιερομόναχος Gherontie (1865, 1887, 1888), ο μοναχός Iacob (1882-1897, 1876-1886, 1884, 1885, 1889), ο μοναχός Iacob Deciu από το Σλαγίκ (1887, 1891, 1897-1905, 1904, 1906, 1909, 1917, 1930), ο μοναχός Iacob Răduleanu (1909), ο Ιγνάτιε από τη μονή Εσφιγμένου (1877, 1895), ο Iriarh Şişman από Μεχεδίντζι (1900-1906), ο Irineu Stefănescu (1896), ο ιεροδιάκονος Isihie Petrescu (1874-1875, 1876, 1786-1886, 1878-1882, 1878-1908, 1879, 1879-1880, 1886, 1893, 1897, 1899), ο Ιερομόναχος Isihie Petrescu-Carzan (1897, 1898-1899, 1899, 1901, 1902-1903, 1905, 1908, 1909, 1911-1913, 1912, 1915, 1917-1918), ο Isihie Nathanail (1879-1890), ο Νεοφύτ (1879-1890), ο μοναχός Μάρτιν (1917-1918), ο Ιερομόναχος Ναθαναήλ (1875, 1879, 1879-1880, 1879-1893), ο σχημονάχος Neofit (1879 1879-1880), ο ιεροδιάκονος Nicandru (1876, 1879, 1879-1883, 1880, 1881-1882, 1882, 1883, 1886, 1891), ο μοναχός Nichita από τη Βεσσαραβία (1913), ο ιεροδιάκονος Onufrie Bratu (1904, 1905, 1906, 1907), ο μοναχός Paisie Lambru από το Πλοϊέστι (1885, 1866, 1868, 1869, 1872, 1876-1884, 1884-1889, 1877, 1878, 1878-1908, 1897, 1898, 1898-1901, 1899, 1900-1901, 1900-1908, 1902-1906, 1903-1908, 1906, 1911, 1913), ο μοναχός Pasarion Ciubotariu (1906, 1907), ο Ιεροσχιμονάχος Pimen (στα μέσα τον ΙΘ΄ αι.), ο σχημονάχος Sava από το Πλοϊέστι (1894), ο σχημονάχος Serghic (1887), ο Θεοφάν (1866), ο μοναχός Teofil Niculescu (στα μέσα τον 1Θ' αι.), ο Ιερομόναχος Τeofilact (1895, 1906, 1907), ο σχημονάχος Varahiil (1928-1932, 1937), ο μοναχός Vicenţiu (1912), κ.α.

59 Αναφέρωμε ότι το προεγούμενο Δοξαστάριον μεταφρασμένο από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα ήταν του Διονυσίου Φωτεινού, μεταφρασμένο από τον Anion Pann, και τυπωμένο στο Βουκουρέστι, το 1835.

Μετά το 1989, πολλοί Ρουμάνοι έρχονται στην Ελλάδα να σπουδάσουν σε θεολογικές, ψαλτικές μουσικές σχολές, κ.α., σε όλα τα επίπεδα: από το σχολείο, στο πανεπιστήμιο, στις μεταπτυχιακές και διδακτορικές σπουδές.

Οι άλλοι έρχονται να προσκυνήσουν στο Άγιο Όρος και σε άλλες μονές και αγίους τόπους της Ελλάδας.

Στις ημέρες μας υπάρχουν στο Βουκουρέστι και σε άλλες πόλεις εκκλησίες και μονές όπου ο ιερέας απαγγέλλει ψαλμούς και στην ελληνική γλώσσα και οι ψάλτες συνεχίζουν να ψάλουν ύμνους στην ελληνική γλώσσα. Από αυτό το παραλληλισμό των δύο γλωσσών μπορούμε να σημειώσουμε: στη μονή Σταυροπόλεως - με τον ηγούμενο Ιερομόναχο Iustin Marchis, στην εκκλησία Ποδεάνου, Κιμπρίτ με τον εφημέριο ιερέο Vasile Ailioaie και ιερέα Constantin Strugariu και Constantin Drăguşin, στην εκκλησία Ακολουθία της Σκέπης της Θεοτόκου, στο καθολικό της Ελληνικής Πρεσβείας στο Βουκουρέστι, στην ελληνική εκκλησία της Βράϊλας, κ.α.

Μερικούς Ρουμάνοι βυζαντινολόγοι ερεύνησαν και ερευνούν ακόμη τα Ρουμανικά χργφ. από το Άγιο Όρος. Ο πρώτος μουσικολόγος που ερεύνησε αυτά τα χργφ. ήταν ο Sebastian Barbu-Bucur, το 1970, ο οποίος καταλόγισε μία σειρά Ρουμανικών χργφ. Catalog al manuscriselor românești de la Muntele Athos / Κατάλογος όλων των Ρουμανικών χργφ. από το Άγιο Όρος, και το εκτύπωσε στο Βουκουρέστι, το 2000 ⁶⁰.Το έτος 1998 ένας άλλος Ρουμάνος βυζαντινολόγος Vasile Vasile ερεύνησε και έγραψε ένα κατάλογο Manuscrise muzicale românești de la Muntele Athos / Ρουμανικά ψαλτικά χειρόγραφα από το Άγιο Όρος ⁶¹. Το έτος 2000, για υποστήριξη στην έρευνα της διδακτορικής διατριβής μου συγκέντρωσα σε ένα κατάλογο τα Ρουμανικά χργφ. από το Άγιο Όρος ⁶². Το έτος 2005, στην έρευνα της διδακτορικής διατριβής μου συγκέντροσα σε ένα κατάλογο τα βυζαντινά χργφ. από την Ρουμανία ⁶³.

5. Μουσικολογικοί προβληματισμοί στην σύγχρονη εποχή

Στην σύγχρονη ευρωπαϊκή μουσικολογία εμφανίστηκαν, από μη σωστή ενημέρωση, κλπ., λάθη που μπορούν να επηρεάζουν μέχρι ένα μεγάλο βαθμό τις σωστές γνώσεις για συνθέτες, χργφ. ψαλτικής μουσικής, κ.α., και γι' αυτό το λόγο έπρεπε να λάβουμε θέση και να παρουσιάσουμε φωτίζοντας την αλήθεια.

5.1.. Στην Ρουμανική Μουσικολογία

- **5.1.1.** Μερικοί Ρουμάνοι μουσικολόγοι έχουν "ρουμανοποιήση" τα ονόματα ορισμένων Ελλήνων συνθετών, όπως: Βλ. Nicu Moldoveanu ⁶⁴, Învățământul muzical bisericesc la români, până la organizarea Seminariilor Teologice (1836) ... [Ρουμανική μουσική ψαλτική παιδεία έως την οργάνωση των Θεολογικών Σχολών (1836)] ..., σ.7 (338), όπου "προσφέρει" τα ονόματα έτσι: ο Φωκάς είναι Foca, ο Γεώργιος είναι Gheorghe, ο Γεράσιμος Gherasim, ο Λογγίνος είναι Loghin, κ.α., βλ. την σπουδή του για τα χργφ. και τους συνθέτες από
- 60 Βλ. S.Barbu-Bucur, Manuscrisele muzicale românesti de la Muntele Athos (1970). [Ρουμανικά ψαλτικά χειρόγραφα από το Αγιο Όρος (1970)] Editura Muzicală. Βουκουρέστι. 2000. 489 σσ.
- 61 Βλ. V.Vasile, Manuscrise muzicale românești de la Muntele Athos. [Ρουμανικά ψαλτικά χειρόγραφα από το Άγιο Όρος]. Δακτυλογραφημένη σπουδή, Βουκουρέστι, 2000. Σημείωση: οτάν το 2003-2004 ο V.Vasile παρουσίασε το κατάλογο του στην Επιτροπή των Ρουμάνων Μουσικολόγων, ο S.Barbu-Bucur τον κατηγόρησε για λογοκλόπο. Και από τότε υπάρχει έριδα μεταξύ τους.
- 62 Βλ. Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine și de tradiție bizantină românești de la Muntele Athos. 1. Catalog sinoptic 2. Catalog descriptiv. [Βυζαντινά και μεταβυζαντινά Ρουμανικά μουσικά χειρόγραφα από το Άγιο Όρος, Κατάλογος]. Έργο σε μορφή χειρόγραφο, Αθήνα, 2000.
- 63 Βλ. Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România. 1.Catalog sinoptic [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία. Συνοπτικός Κατάλογος]. Revista Biserica Ortodoxă Română, έτος 123, αρ. 4-6, 7-9, Βουκουρέστι, 2005. Βλ. και Manuscrise muzicale bizantine din România. 2.Catalog descriptiv. [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία. Κατάλογος] Σπουδή σε χειρόγραφο, Αθήνα, 2006.
- 64 Βλ. Ν.ΜοΙdoveanu, Învăţământul muzical bisericesc la români, până la organizarea Seminariilor Teologice (1836) [Ρουμανική μουσική ψαλτική παιδεία έως την οργάνωση των Θεολογικών Σχολών (1836)]. Βουκουρέστι, 2002, 14 φ, σ.7 (338), în MO, Craiova, an XXXII (1980), nr.3-6 (martie-iunie), p.507-508, plus Anexa.

τα χργφ. της μονής Πούτνα, στο ΙΣΤ΄ αι. Όπως έχουμε σημειώσει στη διδακτορική διατριβή μας, με την πλήρη συμφωνία με τον επιβλέποντα καθηγητή κυ. δρα. Γρηγόριο Θ. Στάθη, έχω παρουσιάσει όλα τα ρουμανικά ονόματα στην αυθεντική τους μορφή, είτε με λατινικά ή ελληνικά γράμματα, χωρίς ελληνοποίηση, όπως ο Dometian είναι Δομετιάν και όχι Δομετιανός, ο Filothei είναι Φιλοθέϊ και όχι Φιλόθεος, ο Eustatie είναι Ευστάτιε και όχι Ευστάθιος κ.α.

- 5.1.2. Μερικοί Ρουμάνοι μουσικολόγοι έχουν αποδώσει διάφορα ανώνυμα μουσικά ψαλτικά έργα σε άλλους συνθέτες, χωρίς ιδιαίτερη μελέτη.
- α) Βλ. Nicu Moldoveanu ⁶⁵, Izvoare ale cântării psaltice în Biserica Ortodoxă Română ..., [Πηγές της ψαλτικής μουσικής στην Ρουμανική Ορθόδοξη Εκκλησία] ..., στο Κεφάλαιο Autorii de cântări din manuscrisele cercetate, [Συνθέτες ψαλτικής μουσικής από τα χργφ. που ερεύνησα], σ.65, σημειώνη: ... în ms. rom. 61 Filothei sin Agăi Jipei are nu mai puțin de 560 de cântări ... (adică toate lucrările anonime din manuscris!) [Στο χργφ. το 61 ο Ιερομόναχος Filothei Jipa έχει 560 έργα ... (δηλαδή όλα τα ανώνυμα έργα του χργφ!).

Ίδια αντίρρηση για αυτό το λάθος παρατήρησε και ο Sebastian Barbu-Bucur ⁶⁶, *Antologhion*, *Manuscrisul B-BAR 61 - Psaltichie rumănească: Catavasier - I.* [Ανθολόγιον (1713) / Ρουμανικόν Ψαλτίριον. [Καταβασίες] ... Τόμος Α΄, σσ.62-63.

Βλ. επίσεις και στο Κεφάλαιο για τον Filothei Jipa στο διδακτορικό αυτό.

β) Βλ. Alexie Buzerea ⁶⁷, Din opera muzicală a lui Ghelasie Arhimandritul. Mărimurile (sic!), creația lui Filotei Monahul de la Cozia ... [Από τα μουσικά έργα του αρχιμανδρίτη Ghelasie. "Μαρίμουρι" (sic), δημιούργημα του μοναχού Filothei από την μονή Κόζια] ..., σσ.507-508 και Απεχα, αποδίδει σε λανθασμένη ερμηνεία στον αρχιμανδρίτη Ghelasie δύο Τροπάρια / μία Πριπέλα και ένα Μαρίμουρι (εκλογές) από τις 6 Δεκεμβρίου - Αγίου Νικολάου, και τα αυτά Τροπάρια ανήκουν στον Ιερομόναχο Macarie.

Τδια αντίρρηση για αυτό το λάθος παρατήρησε και ο Gheorghe C. Ionescu ⁶⁸, Filotei monahul de la Cozia. [Ο μοναγός Filothei από την μονή Κόζια] ..., σσ.19-20.

5.1.3. Αλλοι Ρουμάνοι μουσικολόγοι "εφείραν" ιστορικά κείμενα με μεγάλη αξία για την μουσικολογία, το οποία, στην πραγματικότητα μπορεί και να μή υπάρχουν! Βλ. Sebastian Barbu-Bucur ⁶⁹, Un manuscris muzical de proveniență românească la Mănăstirea Leimonos din Lesbos. [Ένα ρουμανικής πρωέλευσης μουσικό χειρόγραφο από τη μονή Λειμώνος, Λέσβος] ... Πρόκειται για το χργφ. από τη μονή Λειμώνος, Λέσβος 258 Ανθολογία της Παπαδικής, το πρώτο μέρος, φύλλα 144 (1-144), γραμμένο το 1620-1650, ανώνιμος κωδικογράφος / μαθητή του Ιερομονάχου Αρσένιε, και το δεύτερο μέρος, φύλλα 274 (145-418), γραμμένο το 1527, από τον διάκονο Μαcarie από την μονή Δομπροβάτζ. Ο Sebastian Barbu-Bucur σημειώνει ότι στο φύλλο 124ν ανακάλυψε ένα ιστορικό κείμενο με μεγάλη αξία. Στην πραγματικότητα, το φύλλο 124ν αποτελεί μία λευκή σελίδα (χωρής γράμματα, χωρίς τίποτα)! Το δυσκολότερο είναι ότι ο S.B.-Β. παρουσίασε την φωτοτυπία αυτού του ιστορικού κειμένου, λέγοντας ότι ⁷⁰.... Că manuscrisul a fost scris și a circulat în Ungrovalahia o dovedește existența unei importante însemnări (pe fol.124ν) în limba română cu litere

- 65 Βλ. Nicu Moldoveanu, *Izvoare ale cântării psaltice în Biserica Ortodoxă Română*, [Πηγές της ψαλτικής μουσικής στην Ρουμανική Ορθόδοξη Εκκλησία]. Βουκουρέστι, 1974, στο Κεφάλαιο *Autorii de cântări din manuscrisele cercetate*. [Συνθέτες ψαλτικής μουσικής από τα χργφ. που ερεύνησα], σ.65.
- 66 S.Barbu-Bucur, Antologhion. Manuscrisul B-BAR 61 Psaltichie rumănească: Catavasier I. [Ανθολόγιον (1713) / Ρουμανικόν Ψαλτίριον. [Καταβασίες]. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1981, Τόμος Α', σσ.62-63.
- 67 Βλ. Al.Buzerea, Din opera muzicală a lui Ghelasie Arhimandritul. Mărimurile (sic!), creația lui Filotei Monahul de la Cozia. [Από τα μουσικά έργα του αρχιμανδρίτη Ghelasie. "Μαρίμουρι" (sic), δημιούργημα του μοναχού Filothei από την μονή Κόζια] Revista Μ.Ο., έτος 32, αρ.3-6, Κραϊόβα, 1980, σσ.507-508.
- 68 G.C.Ionescu, *Filotei monahul de la Cozia.* [Ο μοναχός Filothei από την μονή Κόζια], Revista S.M.B., Editura *Muzicală*, Βουκουρέστι, 1997, σσ.19-20.
- 69 Βλ. S.Barbu-Bucur, Un manuscris muzical de proveniență românească la Mănăstirea Leimonos din Lesbos. [Ένα ρουμανικής προέλευσης μουσικό χειρόγραφο από τη μονή Λειμώνος, Λέσβος]. Revista Muzica, αρ.3, Βουκουρέστι, 1996, σσ.93-106.
- 70 Βλ. S.Barbu-Bucur, Un manuscris muzical de proveniență românească la Mănăstirea Leimonos din Lesbos. [Ένα ρουμανικής πρωέλευσης μουσικό χειρόγραφο από τη μονή Λειμώνος, Λέσβος] ..., σ.102.

chirilice, nesesizată până acum de nici un cercetător - s.n. - si care dezleagă deasemenea multe nedumeriri ... [το γογο. ητάν γραμμένο και κυκλοφορηήθηκε στην Ουγγροβλαγία το αποδειγνύει η ύπαρξη μίας πολύ σημαντικής σημείωσης (στο φ.124ν) στη ρουμανική γλώσσα με κυριλλικά γράμματα, που δεν το αναγνώρισε μέγρει τώρα κανένας ερευνητής - σ.μ. - και το οποίο λύνουν πολλές απορίες ...! Οι ερωτήσεις για αυτό το θέμα είναι: α) που βρήκε ο S.B.-Β. την φωτοτυπία αυτή που την παρουσιάζει ως να ανήκει στο λευκό φ.124ν ; β) γιατί δεν ερεύνησε και στη μονή Λειμώνος, Λέσβου ή τουλάχιστον δεν ζήτησε από εκεί μία φωτοτυπία ; Ο S.B.-B. σημειώνει ότι ερεύνησε το βιβλίο του Μανώλη Κ. Χατζηνιακουμή, Μουσικά γειρόγραφα τουρκοκρατίας (1453-1832) 71. Στη σελ.33 είναι γραμμένο τα εξής: (φ.123r-24r) πολυγρονισμός στόν << Ιωάννη βοεβόδα πάσης Ουγγροβλαγίας>> υπό την ένδειξη εις φήμην αυθέντος της βλαγί(ας) ποίημα του Λουκά του αγιορείτου. (φ.125r-43r) ... κλπ. Άρα το φύλλο 124ν είναι μία λευκή σελίδα, γωρίς γράμματα. χωρίς τίποτα. Στο σημείωμα 9, ο ερευνητής αναφέρει δύο προσωπικότητες - από την Ελλάδα και από την Ρουμανία ⁷², τους οποίους τους ευγαριστεί για την βοήθεια που την έγουν προσφέρει ⁷³: ... Pentru descrierea sumară a manuscrisului am folosit traducerea din limba elină făcută - în 1982 când am descoperit microfilmul, de teologul si bizantinologul Ilie Frăcea diacon la biserica Sf. Nicolae din Atena, pe care am confruntat-o cu traducerea identică din volumul lui Titus Moisescu, făcută de Natalia Trandafirescu, cercetător principal la Arhivele Statului din Bucuresti, cărora le aduc multumiri și pe această cale ... [Για την συνοπτική περίληψη του γργφ. (από τη μονή Λειμώνος, Λέσβος 258 Ανθολογία της Παπαδικής - σμ.) έχω χρησιμοποιήσει την μετάφραση από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα που την έκανε ο βυζαντινολόγος διάκονος Ilie Frăcea από την εκκλησία Αγίου Νικολάου - από την Αθήνα - το 1982, όταν ανακάλυψα το μικροφίλμ, την οποία την αντιπαραθέτω με την ίδια μετάφραση από τον τόμο του Titus Moisescu, μετάφραση που το έκανε η Natalia Trandafirescu, πρώτη ερευνήτρια στα Αργεία του Κράτους από το Βουκουρέστι, στους οποίους προσφέρω και μ'αυτή την ευκαιρία τις ευγαριστίες μου ...] Για τι μετάφραση πρόκειται ; Επειδή έχω ασχοληθεί μ' αυτό το χργφ, στην έρευνά μου για το διδακτορικό, ελέγξαμε στη μονή Λειμώνος, Λέσβου, τις πηγές α) το έτος 2000, μαζί με τον ηγούμενο Ιερομόναγο Νικόδημο της μονής ερευνήσαμε ξανά το χργφ., και ο πατήρ Νικόδημος βεβαίωσε ότι το φύλλο φ.124ν είναι λευκό !β) Στην Αθήνα, το 2001 ερεύνησα στην Ακαδημαϊκή Βιβλιοθήκη της Αθήνας, που υπάρχει μικροφίλμ αυτού του χργφ. Η έρευνα απέδειξε ότι και στο μικροφίλμ το φύλλο φ.124ν είναι λευκό! γ) Τον Απρίλιο 2007, μαζί με τον Ιερέα δρα. πατέρα Ilie Frăcea από την εκκλησία Αγίου Νικολάου, Αθήνα ερευνήσαμε ξανά στην Ακαδημαϊκή Βιβλιοθήκη της Αθήνας στο μικροφίλμ του Χργφ. 258 Ανθολογία της Παπαδικής - από την μονή Λειμώνος, Λέσβου, με την ίδια απάντηση: το φύλλο φ.124ν είναι λευκό!

5.1.4. Μερικοί Ρουμάνοι μουσικολόγοι έχουν συγκεντρώσει και εκτυπώσει Καταλόγους για ψαλτικά μουσικά χργφ., όπου έχουν αποδοθεί στα χργφα. αριθμοί που δεν υπάρχουν. βλ. Sebastian Barbu-Bucur 74 , Manuscrisele muzicale românești de la Muntele Athos (1970). [Ρουμανικά ψαλτικά χειρόγραφα από το Άγιο Όρος (1970)]. Ο ερευνητής έδωσε στα χργφα. κωδικούς που στη πραγματικότητα δεν υπάρχουν 75 , και οι Αγιορείτικες βιβλιοθήκες δεν άλλαξαν τους κωδικούς από το παράδειγμα του βιβλίου του κ. S.B.-B.

5.1.5. Αλλοι Ρουμάνοι μουσικολόγοι, για να "βοηθήθουν" μή γενόμενους, αναφέρουν το όνομά τους, χωρίς κανένα λόγο, και άσχετα με το κείμενο του, βλ. Sebastian Barbu-Bucur ⁷⁶. Γιατί άραγε;

- 71 Μανόλη Κ. Χατζηγιακουμή, Μουσικά χειρόγραφα τουρκοκρατίας (1453-1832), Αθήνα, 1975.
- 72 Βλ. S.Barbu-Bucur, Un manuscris muzical de proveniență românească la Mănăstirea Leimonos din Lesbos. [Ένα ρουμανικής πρωέλευσης μουσικό χειρόγραφο από τη μονή Λειμώνος, Λέσβος] ..., σ.105.
- 73 Πώς θα μπορούσε να είναι ίδια μετάφραση σε μία περίληψη ενός ψαλτικού μουσικού χργφ. από το ΙΣΤ΄ αι. συντεθειμένα από ένα βυζαντινολόγο διδάκτορα και μία μεταφράστρια; Ο ιερέας δρα. πατέρας Ilie Frăcea δηλώνει ότι δεν έχει κάνει ποτέ αυτή την περίληψη την οποία αναφέρει ο S.Barbu-Bucur και ελπίζει ότι ο S.B.-B. να θυμηθεί από πού βρήκε αυτό το ιστορικό έγγραφο!
- 74 Βλ. Sebastian Barbu-Bucur, Manuscrisele muzicale românești de la Muntele Athos (1970). [Ρουμανικά ψαλτικά χειρόγραφα από το Άγιο Όρος (1970)], Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 2000, 489 σσ.
- 75 Αναφέρομε ότι έχουμε ερευνήσει μ' αυτό τον Κατάλογο του Sebastian Barbu-Bucur στη σκήτη Προδρόμου, Άγιο Όρος, μαζί με τον ηγούμενο Ιερομόναχο π. Petroniu. Ο πατήρ Petroniu μου εξήγησε ότι τα περισσότερα ψαλτικά μουσικά χργφα. και όχι μόνο αυτά από την σκήτη Προδρόμου δεν έχουν ακόμη αριθμό / ταξινομικό στοιχείο, επειδή ακόμη δεν ήρθε η "ώρα η σειρά"
 - 76 Bλ, Mihalache Moldoveanul / Eftimovici Anastasimatar, Traducere din limba elină de Mihalache Moldoveanul, la 1767.

5.2. Στην Μουσικολογία από άλλες γώρες

5.2.1. Μερικοί μουσικολόγοι από τη Βουλγαρία "έχουν αποφασίσει" ότι τα χργφ. που περιέχουν λίγες λέξεις, αποσπάσματα από λέξεις ή από ψαλμούς, στην σλαβονική / βουλγαρική γλώσσα πρέπει να ανήκουν στο βουλγαρικό πολιτισμό! Έτσι, οι Βούλγαροι μουσικολόγοι: η Raina Palikarova-Verdeil (το 1953) 77 , η Elena Tonceva (το 1966) 78 , ο Stefan Lazarov (το 1973) 79 , ο Stoian Petrov και ο Christo Kodov (το 1973) 80 , ο

Βοjidar Karastoianov (το 1985) 81 , έχουν κάνει "μελέτη" πάνω στα ρουμανικά χργφ. γραμμένα στη μονή Πούτνα το ΙΕ' αι. - ΙΣΤ' αι. λέγοντας ότι ήταν γραμένα το ΙΓ' αι. στη Βουλγαρία. Οι Βούλγαροι δεν ερεύνησαν αναλυτικά αυτά τα χργφα, και δεν ήξεραν ότι οι κωδικογράφοι αυτών των χργφ. σημείοσαν στους κώδικές τους διάφορα στοιχεία για την εποχή τους, για τον πρίγκηπα της Μολδαβίας της εποχής που έζησαν, κλπ. Βλ. αναλυτικά στο Κεφάλαιο αυτού του διδακτορικού, για τα χργφ. της μονής Πούντα των ΙΕ' αι. - ΙΣΤ' αι. και οι θεωρίες των Βουλγάρων μουσικολόγων.

5.2.2. Ένα πρόβλημα μη διασαφηνισμένο ακόμη είναι: γιατι στο Πρόγραμμα των Θεολογικών Σχολών από την Ελλάδα δεν υπάρχει και ένα Κεφάλαιο για την μελέτη της Ρουμανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας, όπως υπάρχουν για τις Σλαβικές χώρες; Βλ. το Πρόγραμμα της Θεολογικής Σχολής του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου της Αθήνας ⁸², όπου διαβάζομε: Ιστορία Σλαβικών Εκκλησιών βλ. σελ.42, και στην σελ.47: Σχέσεις Ορθοδόξων Ελλήνων και Σλάβων. Η Ρουμανική Ορθόδοξος Εκκλησία δεν ήταν και δεν είναι Σλαβική εκκλησία. Η γλώσσα της είναι ρουμανική - υπό προέλευση λατινική από την latina vulgaris, και δεν υπάρχει ούτε ένα ψαλτικό μουσικό χργφ. στην πλήρη Βυζαντινή και Μεταβυζαντινή σημειογραφία, σε σλαβική ψαλτική μουσική γραφή! Από την ψαλτική γραφή της Νέας Μεθόδου υπάρχουν λίγα χργφ. γραμμένα για τους λίγους Ρουμάνους Σλαβικής προέλευσης που ζούν στο Δέλτα του Δούναβη. Αυτό το θέμα θα πρέπει να διορθωθή, με μία Ιστορία της Ψαλτικής Τέχνης της Ρουμανικής Ορθοδόζου Εκκλησίας, όπου οι Έλληνες πρωτοψάλτες είχαν λάβει, στην ιστορία, ένα μεγάλο μέρος.

5.2.3. Ένα άλλο μη διασαφηνισμένο πρόβλημα, που προέρχεται από μη γνώρησηλόγω αγνοίας από μερικούς μουσικολόγους είναι της γλώσσας των Ρουμάνων / προέλευση και σύστημα γραφής: άμα είναι σλαβικής ή λατινικής; Βλ. Χρ. Βερυκίου 83 , Δ' περίοδος της Βυζαντινής μουσικής σημειογραφίας, ο οποίος, στη σ.104, προσφέρει παράδειγμα μίας σελίδας από το χργφ. Αγ. Παύλου 417, σημειώνοντας: Παραλλαγή της Νέας Μέθοδου και ονομασία των σημείων με Κυριλλικά στοιχεία", χργφ. το οποίο, στη πραγματικότητα είναι ένα Ρουμανικό χργφ, με κείμενο στη ρουμανική γλώσσα και με κυριλλική γραφή. Εξάλλου η Ρουμανική Ορθόδοξος Εκκλησία είναι η μόνη εκτός από την Ελλαδική Εκκλησία που διατηρεί την βυζαντινή μουσική παράδοση και σήμερα.

[Αναστασματάριον. Μετάφραση από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα και επιμέλεια από τον Mihalache Moldovlahu, τους να έχουν αριθμό, όπως εξήγησε. 1767]. Νέα έκδοση, με την επιμέλεια του S.Barbu-Bucur. Anastasimatar. [Αναστασιματάριον]. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 2008, Τόμος Α΄. Ο S.Barbu-Bucur αναφέρει στη σελ15, τα εξής: "La aceastea (manuscrise ce conțin lucrări din Mihalache Moldovlahu - n.n.) Costin Moisil adaugă ms.rom.3810 de la Β.Α.R. ..." [Στα αυτα (τα χργφ. που περιέχουν έργα από τον Mihalache Moldovlahu - n.n.) ο Costin Moisil προσθέτη το χργφ. ms. rom.3810 από την Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας ...] Που αναφέρη ο Costin Moisil για αυτό το χργφ. ο συγγραφέας δεν αναφέρει. Πώς ή που προσθέτει το χργφ. ms. rom.3810 από την Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας; Αυτό το χργφ. υπάρχει πάνω από ένα αιώνα σ' αυτή τη Βιβλιοθήκη, και ο Costin Moisil δεν έγραψε τύποτα πάνω σ' αυτό!

- 77 R.Palikarova-Verdeil, *La musique bysantine chez les Bulgares et les Russes.* Ejnar Munksgaard / Boston, Copenhague, Byzantine Institute, Inc., Monumenta Muzica Byzantinae, Subsidia, tom III, publié en collaboration avec l'Institut Byzantine de Boston, 1953.
- 78 E.Tonceva, Die Neumentexte in der Lasausow Abschrift des Synodiks der Zuren Boril und ihre Stellung in der Geschichte der bulgarischen mittelalterlichen Musik. 1-er Congrès International des ètudes balkaniques et sud-est européennes. Résumés des Communications. Ethnographie et Arts. Sofia. 1966.
- 79 Bλ. S.Lazarov, A Few Pages from the History of Bulgarian Music, Chapitre 4 Bulgarian Musical Education in the Fourteenth Century. Studies in Eastern Chant, tom III, Edited by Milos Velimirovic, Oxford University Press, London, 1973, pp.98-111
 - 80 Bλ. S.Petrov C.Kodov, Old Bulgarian Musical Documents, Nauka i Izkoustvo, Σόφια, 1973, 468 pp.
- 81 B.Karastoianov, Two Newly-Founded Music Sources in Slavonic for the Singing Practice during the 16th Century. Institut of Musicology, Bulgarian Musicology αρ.2, Sofia, 09.1985.
- 82 Οδηγός Σπουδών Τμήματος Θεολογίας, Αθήνα, 2001. Βλ. και Οδηγός Σπουδών Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας, Αθήνα, 2001.
 - 83 Χρ.Βερυκίου, Δ' περίοδος της Βυζαντινής μουσικής σημειογραφίας. Αθήνα, 2000.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ, ΡΟΥΜΑΝΙΚΑ ΚΑΙ ΣΛΑΒΙΚΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΠΌ ΤΗΝ ΡΟΥΜΑΝΙΑ ΣΥΝΟΠΤΙΚΌΣ ΚΑΤΑΛΟΓΌΣ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Εισαγωγή

Ιστορική και Αναλυτική αναδρομή

1. Περίοδοι της Ιστορίας της Βυζαντινής Μουσικής Τέχνης

Οι κυριότερες μορφές του Μουσικού Πολιτισμού σε όλη την επικράτεια των τριών Ρουμανικών Πριγκιπάτων: Βλαχίας, Μολδαβίας και Τρανσυλβανίας για δύο χιλιετίες Χριστιανισμού ήταν η Λαογραφία, η Ψαλτική Ορθόδοξη Τέχνη και αργότερα η Δυτική Ευρωπαϊκή Μουσική.

Η μορφή της βυζαντινής μουσικής - διατηρώντας το ήθος και μέλος από την μουσική της Αρχαίας Ελλάδος και της εκκλησιαστικής των Εβραίων - κατέληξε τον Η' αι. στον καθορισμό των οκτώ ήχων από τον Ιωάννη Δαμασκηνό. Η Οικουμενική Σύνοδος του 691 μ.Χ., στον Β' Κανόνα αναφέρει: ... Ο ψαλμός ενώνει όλους τους Χριστιανούς με τον Θεό, αποτελώντας το σωτήριο αγαθό ... Η ψαλτική βυζαντινή μουσική διαδόθηκε μέσα στην παράδοση, προφορικά μέσω των ψαλτών και πρωτοψαλτών, στα μοναστήρια, στις εκκλησίες και στα σχολεία τους, και γραπτώς - μέσω χειρογράφων διαφόρων κωδικογράφων. ... Η Ψαλτική (μουσική) πάνω απ' όλα είναι παράδοση από γενεά σέ γενεά και εξέλιξη συντηρητική, γιατί στόν τελετουργικό χώρο με τα αυστηρά τυπικά δεν ευδοκιμούν απότομοι νεωτερισμοί ... 84 .

Η Βυζαντινή Σημειογραφία άρχισε, σύμφωνα με τις πηγές, τον Α΄ αι. Αργότερα τον Γ΄ - Δ΄ αι. βρέθηκε στην Οξύρρυγχο της Αιγύπτου πάπυρος στην ελληνική γλώσσα, γραμμένος στη Συρία. Η σημειογραφία της ψαλτικής μουσικης ή παρασημαντική 85 είναι ένα από τα πιό δύσκολα κεφάλαια της επιστήμης της Βυζαντινής Μουσικολογίας 86 .

Οι Περίοδοι, που χαρακτηρίζουν την Ιστορία της Βυζαντινής Μουσικής Τέχνης, σύμφωνα με την β υζαντινή σημειογραφία 87 , ταξινομούνται κατα τον ακόλουθο τρόπο 88 :

Α' Περίοδος - Πρώιμη συμβολική Βυζαντινή Σημειογραφία (950-1175)

1. "Theta notation" - Θ' αι. 2. "Chartes notation" - Ι'-ΙΑ' αι. 3. "Coislin notation" - ΙΑ'-ΙΒ' α. 4. "Εκφωνητικό σύστημα" - ΙΑ'-ΙΒ' αι. Τα μουσικά σημεία της γραφής αυτής απαντώνται πάνω, κάτω και ενδιαμέσως των λέξεων των Περικοπών Ευαγγελικών, Αποστόλων και Παροιμιών. Το σύστημα που χρησιμοποιείται είναι το τονικό, με βοηθητικά σημάδια αγκιστροειδή και νευματοειδή. Επειδή πρόκειται μόνο για σημάδια, οι συνθέτες δεν γράφουν ποτέ το όνομά τους στα χειρόγραφα. Στην Ρουμανία υπάρχουν δύο χειρόγραφα σε εκφωνητική γραφή, γραμμένα εκ των υστέρων στα τέλη ΙΕ' - αρχές ΙΣΤ' αι. 89 .

Β' Περίοδος - Μέση Πλήρης Βυζαντινή και Μεταβυζαντινή Σημειογραφία - Στρογγυλή Σημειογραφία / Round Notation (1177-1670 περίπου)

1. Μέση Πλήρης Βυζαντινή Σημειογραφία (1177-1453), που περιέχει: α) Μέση Βυζαντινή Σημειογραφία, β) Νέα Βυζαντινή Σημειογραφία. 2. Μέση Πλήρης Μεταβυζαντινή Σημειογραφία (1453-1670).

Αυτή η περίοδος αποτελεί την τέλεια συστηματοποιημένη ψαλτική μουσική γραφή, με σαφή διαστηματική ενέργεια των σημαδιών - που εξελίσσονται και συμπληρώνονται, και με ανάπτυξη και συνδυασμό αφώνων και εμφώνων υποστάσεων. Περιέχει γραφή αρχικά με μαύρη μελάνη, ύστερα δε με κόκκινη και μαύρη. Μεταγράφηκαν διάφορα μέλη της προηγούμενης, και από αυτήν στην επόμενη.

- 84 Γρ. Θ. Στάθη, Η εξήγηση της Ψαλτικής Τέχνης, Αθήνα, 1987, σσ. 345.
- 85 Τον όρο "παρασημαντική" αναφέρει πρώτος ο Αριστόξενος (334 π.Χ.), όπως και ο Πυθαγόρας.
- 86 Βλ. Γρ. Θ. Στάθη, Οι Αναγραμματισμοί και τα μαθήματα της Βυζαντινής μελοποιΐας, Αθήνα, 1994, σσ. 48-51, που καταγράφει την πραγματική ταξινόμηση των περιόδων και επισημαίνει την εσφαλμένη άποψη των Ε.Wellesz, H.Tillyard, O.Strunk, κλπ, όσον αφορά στην Β' και Γ΄ περίοδο (Middle Late Byzantion Notation).
- 87 Ο αριθμός των σημείων, η φανέρωσή τους, η ενέργειά τους, η χρονική εξαφάνιση ορισμένων και η μεταγραφή σημείων και μελών, κλπ.
 - 88 Βλ. Γρ. Θ. Στάθη, Οι Αναγραμματισμοί και τα μαθήματα της Βυζαντινής μελοποιϊας ..., σσ.48.
- 89 Βλ. Μ. Spinei, 23 de manuscrise muzicale psaltice descoperite la Biblioteca Națională a României, secția Colecții. [Εύρεση 23 χειρογράφων ψαλτικής μουσικής στην Εθνική Βιβλιοθήκη της Ρουμανίας, Τμήμα Συλλογών] Revista Biserica Ortodoxă Română, αρ.4-6, CXVIII, Βουκουρέστι, 2000, σσ.290-295. Βλ. και Μ.Spinei, Detalii metodologice asupra periodizării muzicii psaltice [Λεπτομέριες πάνω στις μεθόδους για την χρονολογική σειρά της ψαλτικής μουσικής]. Revista B.O.R., αρ.7-9, Βουκουρέστι, 2002, σσ.496-499.

Γ' Περίοδος - Μεταβατική Εξηγητική Σημειογραφία (1670 περίπου-1814)

Σε αυτήν απλοποιείται η ψαλτική σημειογραφία. Μεγάλος <mark>αριθμός σημείων εξαφανίζεται, κ</mark>αθώς επίσης και ψαλτικά γένη, όπως *Στιχηράριον αργό* και *Μαθηματάριον*, και εμφανίζονται τα μέλη *Στιχηράριον σύντομο και Ειρμολόγιον*.

Δ' Περίοδος - Νέα Αναλυτική Σημειογραφία (1814-έως σήμερα)

Η Νέα Μέθοδος είναι η μεταρρύθμιση της ψαλτικής σημειογραφίας, που ανακαινίζει το γραφικό και θεωρητικό σύστημα των Τριών Μεγάλων Διδασκάλων: Χρυσάνθου, Γρηγορίου και Χουρμουζίου - μαθητών του Γεωργίου του Κρητός.

Σ' αυτή την Μεταρρύθμιση: καταργούνται - με 6 εξαιρέσεις - οι Μεγάλες Υποστάσεις, εισάγονται Νέα Σημεία καθορίζοντας σαφώς την ενέργεια των στοιχείων των μελωδημάτων και των θέσεων, εγκαθίσταται Νέο Θεωρητικό Σύστημα, καθιερώνεται Παλαιογραφική Μουσικολογική / Βυζαντινολογική Έρευνα. Στη Νέα Μέθοδο έχουν μεταγραφεί πολλά μέλη της Β' και Γ' περιόδου. Σήμερα, στην Ορθόδοξη Λατρεία χρησιμοποιούνται συντομότερα μέλη, όπως έχουν γράψει οι Τρείς Μεγάλοι Διδάσκαλοι, καθώς και άλλοι συνθέτες της νέας γενιάς.

2. Χειρόγραφα βυζαντινής μουσικής εντός και εκτός Ρουμανίας

Διαπιστώνεται μέσα από τα χειρόγραφα ότι:

- Α. Η Ρουμανία διατηρεί μία σημαντική κληρονομιά σε ψαλτικά μουσικά χειρόγραφα, πάνω από 900 (όπως παρατίθεται σε Κατάλογο που ακολουθεί).
- Β. Εκατοντάδες βυζαντινά χργφ. Ρουμανικής προέλευσης συναντώνται και εκτός Ρουμανίας, όπως
- α) Ελλάδα / Άγιο Όρος (τα περισσότερα) 90 , καθ' ότι επί 500 έτη οι πρίγκηπες της Βλαχίας, Μολδαβίας και Τρανσυλβανίας είχαν το Άγιο Όρος συνεχώς υπό την προστασία τους. Όπως αναφέρει άλλωστε ο Ρώσσος ιστορικός αρχιμανδρίτης Πορφύρι Ουσπένσκι, το 1880^{91} :... κανένας άλλος λαός δεν βοήθησε τόσο πολύ το Άγιον Όρος, όπως οι Ρουμάνοι!... Και ως να μήν έφθανε αυτό, πλείστα ψαλτικά χειρόγραφα, και όχι μόνο που προέρχονταν από τα Πριγκηπάτα, βρέθηκαν λεηλατημένα από τους Τούρκους, όπως καταγράφει η ταραγμένη ιστορία του Ρουμανικού λαού.

Ο Έλληνας ιστορικός Καισάριος Δαπόντες 92 έγραψε: ... το Σεπτέμβριο 1737 οι Τούρκοι λεηλατήσανε την Μητρόπολη της Ταργόβιστε-Βλαχίας, βάλανε φωτιά, και από μία μυστική υπόγεια πόρτα της Μητρόπολης κλέψανε την βιβλιοθήκη και πέταξαν τα βιβλία, και όχι μόνο, μέσα σε εκατοντάδες καρότσια, και φύγανε κάτω από το Δούναβη ... Την καταστροφή πολύ σημαντικών ελληνικών, ελληνικών-ρουμανικών και ρουμανικών χειρογράφων επισημαίνουν εξ άλλου σπουδαίοι πνευματικοί άνθρωποι του ΙΘ΄ αι. όπως ο Ιερομόναχος Macarie 93 , ο Anton Pann 94 , κ.α.

- β) Βουλγαρία (εκατοντάδες), σε διάφορα μοναστήρια, μουσεία, κλπ. 95 .
- γ) Ρωσσία, Τουρκία, Ουκρανία, Γερμανία, Ουγγαρία, Γαλλία, Ιταλία, κα. (σε μικρότερο αριθμό), αναφέρονται Ρουμανικά βυζαντινά χειρόγραφα μεγάλης αξίας ⁹⁶. Αποτελεί χρέος των Ρουμάνων Μουσικολόγων ο εντοπισμός και η επιστάμενη έρευνα όλων αυτών των χειρογράφων.
- 90 Βλ. S.Barbu-Bucur, Manuscrisele muzicale românești de la Muntele Athos [Ρουμανικά ψαλτικά χειρόγραφα από τον Άγιο Όρος]... V.Vasile, Manuscrisele muzicale românești de la Muntele Athos. [Ρουμανικά ψαλτικά χειρόγραφα από τον Άγιο Όρος]... M.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine și de tradiție bizantină românești de la Muntele Athos. 1. Catalog sinoptic 2. Catalog descriptiv.[Βυζαντινά και μεταβυζαντινά Ρουμανικά μουσικά χειρόγραφα από το Άγιο Όρος Κατάλογος]. Έργο σε μορφή χειρογράφου, Αθήνα, 2000, κλπ.
 - 91 P.Uspenski, Ιστορία του Αγίου Όρους / Ανατολικού Χριστιανισμού, 1877, τόμος Γ΄, σσ.334.
- 92 M.Tomescu, Istoria cărții românești de la începuturi până la 1918. [Ιστορία του Ρουμανικού βιβλίου από τις αρχές έως το 1918] Βουκουρέστι, 1968, σσ.21.
 - 93 Macarie ieromonahul, Irmologhion Prolog. [Ειρμολόγιον Πρόλογος]. Βιέννη, 1823, σσ.4.
 - 94 Anton Pann, Gramatica melodică Prefață, [Ψαλτική γραμματική / Προπαιδεία]. Βουκουρέστι, 1845, σσ.29.
- 95 V.Cândea, Mărturii românesti peste hotare. Mică Enciclopedie. [Ρουμανικές μαρτυρίες έξω από τα σύνορα. Μικρή Εγκυκλοπαίδεια] Βουκουρέστι, τόμος Α', 1991.
- 96 V.Candea, Marturii românești peste hotare. Mică Enciclopedie. [Ρουμανικές μαρτυρίες έξω απ'τα σύνορα. Μικρή Εγκυκλοπαίδεια] ... τόμος Α', 1991, τόμος Β', 1998.

3. Η σύνταξη αυτού του Καταλόγου

Υπάρχουν ελάχιστοι Κατάλογοι Ρουμάνων ερευνητών με ψαλτικά χειρόγραφα, σχετικοί με μεμονωμένες βιβλιοθήκες, μονές, κλπ., όχι ολοκληρωμένοι, όπως ακριβώς παραθέτω και εγώ ακολούθως 97 .

Στην σύνταξη αυτού του Καταλόγου έλαβα σοβαρά υπ' όψη αντίστοιχους καταξιωμένους και ολοκληρωμένους, όπως των αξιότιμων κ.κ. Γρηγορίου Θ. Στάθη 98 , Μανώλη Κ. Χατζηγιακουμή 99 , Αχιλλέα Χαλδαιάκη 100 , κ.α.

Παραθέτω κάποια στοιχεία, χρήσιμα για την μελέτη αυτού του Καταλόγου:

α) Έχω συστηματοποιήσει τα χειρόγραφα, με βάση τον τόπο ύπαρξής τους, διατηρώντας τις ονομασίες των περιοχών της Ρουμανίας, όπως έχουν καταχωρηθεί στήν ιστορία: Επαρχία Βλαχίας με τις μεγάλες περιοχές: Μουντένια, Ολτένια, Δοβρουτσά, Επαρχία Μολδαβίας, Επαρχία Τρανσυλβανίας. Για τα μοναστήρια, βιβλιοθήκες, κλπ., αγνώστων περιοχών, υπάρχει σημείωση και του νομού που ανήκει, όπως, π.χ.:

VIJ-BMC = Vâlcea Judet, Biblioteca mănăstirii Cozia / Βάλτσεα-Νομός, Βιβλιοθήκη της μονής Κόζια (βλέπε ΒΡΑΧΥΓΡΑΦΙΕΣ).

- β) Στην παρουσίαση των γειρογράφων έγω σημειώσει:
- β.1. Τίτλο χειρογράφου: Αγρυπνία, Ακολουθία του Εσπερινού, Ακολουθία της Λειτουργίας, Αναστασιματάριον, Αλληλουιάρια, Ανθολόγιον, Ανοιξαντάριον, Δοξαστάριον, Ευλογιτάριον, Εγκόλπιον, Ειρμολόγιον, Ευαγγελιστάριον Αποστολικόν, Κεκραγάριον, Καταβασίες, Κοινωνικάριον, Μαθηματάριον, Νεκρώσιμη Ακολουθία, Πολυέλαιοι, Παπαδικαί, Προπαιδεία, Προκείμενα, Προσόμοια, Πασαπνοάριαι, Στιχηράριον, Τροπάριον, Τριώδιον, Ψαλτικοί Ύμνοι, Θεοτοκάριον, Χερουβικόν, κλπ.
- β.2. Γλώσσα χειρογράφου: ελληνικά = gr., ελληνικά-ρουμανικά = gr.-ro,, ελληνικά-σλαβικά = gr.-slav, ελληνικά-σλαβικά gr.-slav, ελληνικά-σλαβικά = gr.-slav, ελληνικά = g
- β.3. Ποιητή / Μελουργό του χειρογράφου και του κωδικογράφου.
- β.4. Ημερομηνία ή αιώνα (αρχές, μέση, τέλος) του κώδικα.

Στο τέλος του Καταλόγου παρουσιάζω Ιδιωτικές Συλλογές από διάφορα μέρη της Ρουμανίας.

Η αξία των χειρογράφων ψαλτικής μουσικής από την Ρουμανία, όπως και των χειρογράφων άλλων χωρών είναι απεριόριστα μεγάλη - για την Ορθόδοξη Λατρεία και τον Πολιτισμό.

4. Αναδρομή στα χειρόγραφα ψαλτικής μουσικής από την Ρουμανία

Από τα χειρόγραφα ψαλτικής μουσικής από την Ρουμανία, αναφέρω τα εξής (η σειρά των κωδίκων είναι από την κατάσταση της βιβλιοθήκης όπου ανήκει):

- α) Ελληνικά χειρόγραφα από την Α' Περίοδο Πρώιμη Βυζαντινή Σημειογραφία: M-BNR: 28529, χωρίς αριθμό Μηνολόγιον (Minei "Codex Suprasliensis"] ΙΑ' αι. (μέσα) / M-BCUME: 160 / M-MzLR: 7030
- β) Σλαβικά χειρόγραφα από την Α' Περίοδο Πρώιμη Βυζαντινή Σημειογραφία: Β-ΒΝΚ: 17442, 17497

γ) Ελληνικά χειρόγραφα από την:

Β' Περίοδο - Μέση Πλήρης Βυζαντινή και Μεταβυζαντινή Σημειογραφία.

 Γ Περίοδο - Μεταβατική Εξηγητική Σημειογραφία, Δ' Περίοδος - Νέα Αναλυτική Σημειογραφία: B-BAR:18, 33, 41, 147, 160, 363, 622, 660, 686, 741 (527) αρ.1, 741 (527) αρ.2, 767, 898, 899, 956, 1096, 1414,1479 / B-BNR: 27821, 27822 / B-BUCMR: 4694, 4696 / B-BPPR: 185, 206 / B-BSfSPR: 28, 46 / BMS: 48 m, 49 m, 54 m / Cv-AS: 25, 356 / Cv-MzO: 52, 73, 99 / I-BCUME: 88, I-24, III-85, III-86, III-87, III-88, III-89, III-98, III-93, III-96, IV-40 / I-AS: 201, 204, 206 / I-BzMLR: 524(3881), 4915-L / I-

- 97 Όπως C.Litzica, Catalogul manuscriptelor grecesti din Biblioteca Academiei României. [Κατάλογος των ελληνικών χειρογράφων από την Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας]. Editura Arte Grafice Carol Göble, Βουκουρέστι, 1909, VI (VIII) + 563 + XV σσ. N.Camariano, Catalogul manuscriselor grecești. / Biblioteca Academiei României. [Κατάλογος των Ελληνικών χειρογράφων / Από την Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας, Βουκουρέστι]. Editura Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului, Imprimeria Națională, Βουκουρέστι, 1940, τόμος Β', 205 σσ. Ν. Moldoveanu, Catalogul manuscriselor psaltice. 1970. [Κατάλογος των ψαλτικών χειρογράφων, 1970]. Δακτυλογραφημένη σπουδή, Βουκουρέστι, 1970. G.Strempel, Catalogul manuscriselor românești. / Biblioteca Academiei Române. [Κατάλογος Ρουμανικών χειρογράφων / Από τη Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας, Βουκουρέστι]. Editura Ştiintifică, Βουκουρέστι, τόμος 1, 1978. Τόμος 2, 1983. Τόμος 3, 1987. Τόμος 4, 1992.
 - 98 Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής "Άγιον Όρος", Αθήνα, τόμος Α', 1975, τόμος Β', 1976, τόμος Γ', 1993.
 - 99 Μ. Κ. Χατζηγιακουμής, Μουσικά χειρόγραφα τουρκοκρατίας (1453-1832), Αθήνα, 1975.
- 100 Α. Χαλδαιάκης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής Νησιωτική Ελλάς. Κατάλογος περιγραφικός των χειρογράφων κωδίκων βυζαντινής μουσικής των αποκειμένων εν ταϊς βιβλιοθήκαις των ιερών μονών, των ιερών ναών, ως και λοιπών συλλόγων της Νησιωτικής Ελλάδος. Ίδρυμα Βυζαντινής Μουσικολογίας / Ι.Β.Μ., Πρόλογος ο Γρ. Θ. Στάθης, Αθήνα, 2005, 475 σσ.

BMMB: 129 / NtJ-BMN/2: 23 / CiN-BAR: 356, 359, 362 / CiN-BU: 1106, 4323

- δ) Ελληνικά-σλαβικά χειρόγραφα από την Β΄ Περίοδο Μέση Πλήρης Βυζαντινή: B-BAR: 283, 284 / I-BCUME: I-26 / SvJ-BMD: 1886 / SvJ-BMP: 56 / 544 / 576 I-II
- ε) Σλαβικά χειρόγραφα από την: Γ΄ Περίοδο Μεταβατική Εξηγητική Σημειογραφία, Δ΄ Περίοδος Νέα Αναλυτική Σημειογραφία: B-BNR: 17485 / B-BMS: 50 m, 70 m
- ζ) Ελληνικά-ρουμανικά γειρόγραφα από την:
- Β' Περίοδος Μέση Πλήρης Βυζαντινή, Μεταβυζαντινή Σημειογραφία.
- Γ΄ Περίοδος Μεταβατική Εξηγητική Σημειογραφία, Δ΄ Περίοδο Νέα Αναλυτική Σημειογραφία: B-BAR:29, 50, 101, 133, 142, 146, 158, 576, 678 (503), 781 (548), 783, 795, 840, 1171, 1322, 1685, 1879, 2219, 2902, 3210 / B-BNR: 4947, 17480 / B-BMS: 93 m / Cv-MzO: 91 / Gl-BCA: 84(1651) / I-BCUME: I-21, III-94 / I-AS: 207 / NtJ-BMN: 14 / CjN-BU: 4392
- η) Ρουμανικά χειρόγραφα από την: Γ΄ Περίοδο Μεταβατική Εξηγητική Σημειογραφία, Δ΄ Περίοδο Νέα Αναλυτική Σημειογραφία: B-BAR: 61, 304, 659 (517), 704, 761, 774, 779 (546), 830, 1192, 1425, 1463, 1690, 1694, 1711, 2114, 2122, 2475, 2484, 2544, 2641, 3197, 3211, 3497, 3510, 3735, 4305, 4339 / B-BCU: 3792 / B-BPPR: 219 / B.BMS: 89 m / BzJ-BMC: 1060, 1064 / PhJ-BMS: ro χωρίς αριθμό Ανθολόγιον, ΙΘ΄ αι. (αρχές) / RVL-MzΕ: 10152 / VLJ-BMDL: 62, 104, 105, 1367, 1368 / VLJ-BMH: 168 / VLJ-BMS:12 / GjJ-BMA: 2544 / I-BCUME: III-78, III-79, III-83, III-98 / I-AS: 181, 108, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 175, 176, 177 / NtJ-BMN/1: 12 (119), 232
- θ) Ελληνικά χειρόγραφα με Ελληνικά λαϊκά τραγούδια από τον ΙΗ΄ αιώνα / αρχές, σε ψαλτική γραφή: B-BAR:925, 927

Τα Ελληνικά, Ρουμανικά και Σλαβικά χειρόγραφα ψαλτικής μουσικής από την Ρουμανία ανέρχονται στον αριθμό των 891. Αναλυτικά:

- Α΄ Ελληνικά 203 χργφ: B-BAR gr. 108 χργφ: 18, 33, 39, 41, 89, 93, 100, 102, 106, 120, 125, 130, 136, 143, 147, 150,152, 153,159, 160, 363, 367, 379, 415, 416, 551, 559, 564, 599, 622, 623, 626, 636, 640, 641, 643, 644, 645, 648, 649, 657, 660, 661, 670, 686, 691, 693, 741(527) αρ.1-2, 742, 751, 760, 762, 763, 767, 768(536), 769(537), 770(538), 782, 785, 790, 791, 792, 793, 819, 821, 830, 832, 833, 838, 841, 850, 867, 879, 883, 888, 898, 899, 904, 923, 925, 927, 953, 954, 955, 956, 961, 1094, 1096, 1193, 1261, 1282, 1298, 1321, 1414, 1424, 1437, 1460, 1477, 1479, 1499, 1506, 1507, 1508, 1509, 1510, 1511, 1519, 1525 / B-BNR gr. 20 χργφ: 4858, 17473, 17474, 17475, 17476, 17477, 17478, 17482, 17483, 17484, 17542, 27820, 27821, 27822, 28529, 35131, 35132, 35133, 35173, χωρίς αριθμό / B-BUCMR gr. 5 χργφ: 4693, 4694, 4695, 4696, 4697 / B-BPPR gr. 3 χργφ: 185, 206, 235 / B-BSfSPR gr. 4 χργφ: 10, 28, 43, 46 / B-BMS gr. 7 χργφ: 47m, 48m, 49m, 51m, 52m, 53m, 54m / Cv-AS gr. 2 χργφ: 25, 27 / Cv-MzO gr. 8 χργφ: 52, 73, 76, 83, 84, 94, 98, 99 / Ot1-BSSS gr. 1 χργφ: 1 / Gl-BCA gr. 3 χργφ: 99/548, 146 (235), 1332 / I-BCUME gr. 17 χργφ: 88, 160, I-19, I-20, I-22, I-24, III-85, III-86, III-87, III-88, III-89, III-93, III-95, III-96, IV-39, IV-40, χωρίς αριθμό / I-AS gr. 6 χργφ: 198, 199, 201, 203, 204, 206 / I-MzLR gr. 3 χργφ: 264 (3881), 4915L, 7030 / I-BMiMB gr. 2 χργφ: 129, 151 / I-BMG gr. 3 χργφ: 2, 3, 5 / I-BUAGE gr. 1 χργφ: χωρίς αριθμό / NtJ-BMN/2 gr. 3 χργφ: 17 (14), 21 (3760), 23 / CjN-BAR gr. 5 χργφ: 335, 336, 356, 359, 362 / CjN-BU gr. 2 χργφ: 1106, 4323 / B-BCPBC gr. 1 χργφ: χωρίς αριθμό / NtJ-BMR gr. 1 χργφ: χωρίς αριθμό / NtJ-BMR gr. 2 χργφ: 326 (Δ11), 21 (Δ11), 21 (Δ11), 21 (Δ11), 21 (Δ12), 21 (Δ11), 21 (Δ12), 21 (Δ11), 21 (Δ13), 21
- B' Ελληνικά Σλαβικά 6 χργφ: B-BAR gr.-slav 2 χργφ: 283, 284 / I-BCUME gr.-slav 1 χργφ: I-26 / NtJ-BMN/2 gr.-slav 1 χργφ: 8 (2) / SvJ-BMD gr.-slav 1 χργφ: 1886 / SvJ-BMD gr.-slav 1 χργφ: 56/544/576 I-II.
- Γ΄ Σλαβικά 15 χργφ: B-BAR slav 8 χργφ: 118, 227, 237, 251, 277, 549, 628, 724 / B-BNR slav 5 χργφ: 17442, 17485, 17486, 17497, 17541 / B-BMS slav 2 χργφ: 50m, 70m.
- Δ' Ελληνικά Σλαβικά Ρουμανικά 1 χργφ: NtJ-BMA/1 gr.-ro.-slav 1 χργφ: 14 (116).
- Ε' Ελληνικά-Ρουμανικά 118 χργφ: B-BAR gr.-ro. 63 χργφ: 29, 30, 32, 50, 101, 133, 142, 146, 158, 161, 514, 576, 579, 634, 637(514), 642, 677(518), 678(503), 766(534), 771, 772(540), 777(544), 778, 780(547), 781(548), 783, 784, 786(551), 788(553), 789(554),794(556), 795, 835, 837, 839, 840, 1228, 1229, 1322, 1350, 1355, 1356, 1502, 1503, 1639, 1685, 1692, 1816, 1833, 1853, 1864, 1879, 2023, 2219, 2371, 2378, 2564, 2902, 3210, 4233, 4402, 4412 / B-BNR gr.-ro. 4 χργφ: 4947, 17480, 17481, 28882 / B-BCU gr.-ro. 1 χργφ: 4940 / B-BUCMR gr.-ro. 1 χργφ: 4702 / B-BMS gr.-ro. 5 χργφ: 86m, 93m, 97m, 99m, 101m / Cv-AS gr.-ro. 1 χργφ: 24 / Cv-MC gr.-ro. 1 χργφ: 91 / DbTS-BICB gr.-ro. 1 χργφ: 37987 / Gl-BCA gr.-ro. 1 χργφ: 84 (1651) / I-BCUME gr.-ro. 3 χργφ: I-21, I-25, III-94 / I-AS gr.-ro. 3 χργφ: 79, 202, 207 / I-MzLR gr.-ro. 1 χργφ: 5403 / I-BMiMB gr.-ro. 2 χργφ: 107, 152 / NtJ-BMN/1 gr.-ro. 9 χργφ: 1, 3 (124), 5 (129), 6 (130), 10 (131), 13 (135), 71 (181), 87 (123), 119 (137) / NtJ-BMN/2 gr.-ro. 18 χργφ: 1, 2 (133), 3, 4, 5 (23), 6(1), 6 bis, 7 (126), 9 (125/15), 10 (127), 11 (89), 13 (132), 14, 15, 16 (22), 18, 22 (28,29,30) / CjN-BU gr.-ro. 1 χργφ: 4392 / Sb-BFTO gr.-ro. 1 χργφ: 144.
- Σ' Ρουμανικά 547 χειρόγραφα: B-BAR ro. 220 χργφ: 35, 61, 66, 107, 202, 304, 371 (513), 410, 454, 475, 513, 541, 578, 658 (516), 659 (517), 679, 680 (520), 681 (521), 682 (522), 683 (523), 702, 704, 755 (528), 761, 774, 776, 779(546), 796, 829, 834, 1097, 1098, 1136, 1166, 1172, 1190, 1191, 1192, 1243, 1280, 1323, 1348, 1372, 1373, 1410, 1425, 1463, 1465, 1483, 1501, 1504, 1512, 1584, 1690, 1691, 1693, 1694, 1711, 1743, 1745, 1772, 1810, 1828, 1861, 1875, 1951, 2026, 2039, 2114, 2122, 2222, 2227, 2228, 2229, 2233, 2238, 2298, 2343, 2387, 2434, 2438, 2449, 2475, 2478, 2480, 2484, 2491, 2495, 2544, 2612, 2616, 2619, 2641, 2896, 3012, 3015, 3032, 3033, 3045, 3140, 3183, 3197, 3200, 3201, 3211, 3232, 3236, 3237, 3245, 3249, 3255, 3268, 3287, 3288, 3316, 3376, 3392, 3451, 3497, 3500, 3501, 3502, 3510, 3552, 3565, 3575, 3584, 3606, 3615, 3617, 3630, 3694, 3699, 3735, 3736, 3746, 3776, 3788, 3798, 3807, 3809, 3810, 3818, 3823, 3915, 3931, 3942, 3960, 3966, 3978, 3986, 4028, 4075, 4087, 4155, 4170, 4194, 4249, 4266, 4281, 4305, 4311, 4328, 4330, 4338, 4339, 4340, 4342, 4343, 4344, 4356, 4359, 4389, 4399, 4426, 4427, 4434, 4444, 4454, 4461, 4479, 4480, 4482,

4483, 4484, 4490, 4495, 4497, 4504, 4505, 4506, 4507, 4568, 4569, 4721, 4724, 4819, 5108, 5111, 5117, 5118, 5119, 5164, 5432, 5465,

5470, 5486, 5508, 5514, 5519, 5552, 5602, 5629, 5810, 5833, 5867, 5874, 5970 / B-BNR ro. - 1 χργφ: 17479 / B-BCU ro. - 14 χργφ: 3531, 3792, 3899, 4273, 4557, 4559, 4560, 4845, 10862, 17473, 17475, 27996, 27997, χωρίς αριθμό / Β-BUCMR ro. -22 χργφ: 4269, 4483, 4486, 4636, 4639, 4640, 4651, 4652, 4654, 4655, 4656, 4658, 4673, 4681, 4682, 4683, 4684, 4686, 4687, 4689, 4691, 4703 / B-AS ro. - 2 χργφ.: 1961, 1964 / B-BPPR ro. - 1 χργφ.: 219 / B-BSfSPR ro. - 44 χργφ.: 295, I-8, I-11, I-14, I-16, I-17, I-18, I-23, 1-27, I-34, I-51, I-52, I-54, I-59, I-60, I-65, I-68, I-76, I-90, II-10, II-12, II-14, II-17, II-19, II-21, II-34, II-37, II-52, II-64, II-17, II-19, II-167, II-107, II-111, II-133, II-136, II-139, II-145, II-155, II-158, II-174, II-174, II-176, II-178, II-263, II-279 / B-BMS ro. - 18 хруф: 84m, 85m, 87m, 88m, 89m, 90m, 91m, 92m, 94m, 95m, 96m, 98m, 100m, 2823, 4939, 4940, 4941, 5629 / Bz-BE ro. - 2 χργφ.: 3518, 3519 / Bz-BE ro. - 7 χργφ.: 609, 2372, 2373, 2797, 2862, 2957, 4063 / BzJ-BST ro. - 1 χργφ.: χωρίς αριθμό / BzJ-BMC ro. - 17 χργφ: 1051, 1052, 1053, 1056, 1060, 1063, 1064, 1065, 1067, 1068, 1069, 1235, 1236, 1238, 1293, 1240, 1241 / PhJ-BMS ro. - 1 χργφ.: χωρίς αριθμό / Cv-AS ro. - 3 χργφ.: 23, 26, 356 / Cv-MzO ro. - 1 χργφ.: 86 / Cv-BTA ro. - 1 χργφ.: 12209 / Cv-BMiO ro. - 5 χργφ.: 2, 3, 95, 382, 1744 / Cv-BST ro. - 2 χργφ.: 6463, 6464 / DbTS-AS ro. - 2 χργφ.: 28, 98 / DbTS-BICB ro. - 3 χργφ.: 4268, 23381, χωρίς αριθμό / RVI-AS ro. - 4 χργφ.: 73, 79, 80, 81 / RVI-BCMAP ro. - 1 χργφ.: 23 / RVI-BE ro. -3 χργφ.: 5146, 7516, 7521 / RVI-MzE ro. - 4 χργφ.: 5191, 6649, 10152, 15868 / RVI-BBSfIB ro. - 1 χργφ.: χωρίς αριθμό / VIJ-BMC ro. - 1 χργφ: 1706 / VIJ-BMDL ro. - 7 χργφ: 62, 104, 105, 106, 107, 1367, 1368 / VIJ-BMH ro. - 3 χργφ: 103/3, 143, 168 / VIJ-BMS ro. - 2 χργφ: 12, χωρίς αριθμό / GjJ-BMP ro. - 1 χργφ: 402 / GjJ-BMT ro. - 1 χργφ: 2544 / OtJ-BSSS ro. - 3 χργφ: 5916, 7857, 7858 / Ct-J ro. - 1 χργφ.: 8307 / CtJ-BMC ro. - 1 χργφ.: 234 / CtJ-BMT ro. - 1 χργφ.: χωρίς αριθμό / Gl-BCA ro. - 4 χργφ: 13/1346, 128/575, 163/1797, 1847 / I-BCUME ro. - 31 χχργφ: 23, 71, I-23, I-48, I-54, 1-177, II-31, II-32, II-33, II-67, II-71, II-94, II-137, II-157, II-210, III-78, III-79, III-80, III-83, III-84, III-90, III-98, III-151, III-152, III-153, III-173, III-281, III - 364, III - 365, IV -9, IV -93 / I - AS ro. - 10 χργφ.: 73, 75, 181, 208, 214, 1541, 1546, 1667, 1737, 2625 / I - MzLR ro. - 2 χργφ.: 5776, 5776-I / I-BMiMB ro. - 27 χργφ: 7, 11, 12, 20, 23, 27, 31 (49), 36, 44, 105, 108, 109, 110, 111, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 153, 175, 176, 177, 178, 199 /I-BMG gr.-ro. - 4 χργφ.: 1, 4, 6, 7 / NtJ-BMA ro. - 9 χργφ.: χωρίς αριθμό, 363, 502, 503, 504, 507, 510, 513, 527 / NtJ-BMN/1 ro. = 12 χργφ: 4 (136), 7 (120), 8 (122), 9, 12 (119), 15 (116/7664), 142 (213), 220, 221, 223, 232, 239 /NtJ-BMN/2 ro. - 1 χργφ.: χωρίς αριθμό / NtJ-BMS ro. - 4 χργφ.: 30, 31, 70, 83 / SvJ-BMV ro - 5 χργφ.: 641, 642, 643, 644, 645 / Bt-AS ro - 4 χργφ.: 25, 28, 40, 57 / CjN-BAM ro. - 1 χργφ.: I-al77 / Bv-BGB ro. - 1 χργφ.: 4 /BvSc-BBSfN ro. - 8 χργφ.: 3, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 2652 / B-BCPBM ro. - 1 χργφ.: χωρίς αριθμό / B-BCPTM ro. - 4 χργφ.: Βουκουρέστι 2, Βουκουρέστι 4, Βουκουρέστι 5, Βουκουρέστι 6 / Pt-BCPID ro. - 1 χργφ: Πιτέστι 1 / Cv-BCPBA ro. - 4 χργφ: Κραϊόβα 1, Κραϊόβα 2, Κραϊόβα 3, Κραϊόβα 4 / Cv-BCPII ro. - 1 χργφ.: Κραϊόβα 1 / Cv-BCPNI ro. - 2 χργφ.: Κραϊόβα 1, Κραϊόβα 2 / DbTS-BCPCC ro. - 2 χργφ: Δρομπέτα Τούρνου-Σεβεριν Ι, Δρομπέτα Τούρνου-Σεβεριν 2 / CtJ-BCPMMPA ro. - 11 χργφ: χωρίς αριθμό, χωρίς αριθμό, χωρίς αριθμό, χωρίς αριθμό, χωρίς αριθμό, χωρίς αριθμό / α', χωρίς αριθμό / β', χωρίς αριθμό / γ', χωρίς αριθμό / δ', χωρίς αριθμό / ε', χωρίς αριθμό / ς'.

Θεωρώ ότι το σύνολο των χειρογράφων που υπάρχουν δεν έχει ακόμα εξευρεθεί και ερευνηθεί. Υπάρχουν δηλαδή και άλλα χειρόγραφα τα οποία ευελπιστούμε οτι θα έλθουν και αυτά κάποια στιγμή στην επιφάνεια.

Μετά από αρκετά χρόνια έρευνας για να συγκεντρωθούν τα στοιχεία, τα απαραίτητα για αυτά τα χειρόγραφα, και χρησιμοποιώντας την υπάρχουσα περιορισμένη Βιβλιογραφία, συνέταξα αυτόν τον Συνοπτικό Κατάλογο των Ρουμανικών ψαλτικών χειρογράφων.

Ο Κατάλογος αυτός πρόκειται να αποτελέσει ένα αξιόπιστο "εργαλείο" / όργανο πληροφορίας, που θα βοηθήση την Επιστημονική Βυζαντινή Έρευνα στο σημαντικό πεδίο της Βυζαντινής Μουσικής, με βάση χειρόγραφα από την Ρουμανία και τις άλλες χώρες της Ορθόδοξης Παράδοσης.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΡΟΥΜΑΝΙΚΩΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΠΟ ΤΗ ΡΟΥΜΑΝΙΑ

Στον παρακάτω Πίνακα των Χειρογράφων, σημειούνται:

- α) Ο γενικός αύξων αριθμός.
- β) Το όνομα της βιβλιοθήκης / μονής, κλπ
- γ) Ο τίτλος του χειρογράφου, το όνομα του ποιητού του περιεχομένου, εντός παρενθέσεως το όνομα του κωδικογράφου, άλλα χαρακτηριστικά και άλλα ιδιαίτερης μνείας στοιχεία,
- δ) Ο αιώνας που ανήκει και εντός παρενθέσεως στενώτερος προσδιορισμός του, η ακριβής χρονολογία.

Επαρχία Βλαχίας: Μουντένια, Ολτένια, Δοβρουτσά

Α. Μουντένια

1.

Βουκουρέστι, Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας / Β-ΒΑR

α) β)	γ)	δ)
1. B-BAR, gr. 18	Αναστασιματάριον - Δοξαστάριον, Πέτρου Πελοποννησίου	ΙΗ' (μέσα)
2. B-BAR, grro. 29	Ακολουθία της Λειτουργίας, (Dimitrie γιού του Matei) 1Θ' (181	
3. B-BAR, grro. 30	Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (αρχές)
4. B-BAR, grro. 32 (506)	Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (αρχές)
5. B-BAR, gr. 33	Αναστασιματάριον – Παπαδικαί (Ενίτου τού Ξανθού)	IH' (1799)
6. B-BAR, ro. 35 (507)	Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (1841)
7. B-BAR, gr. 39	Ανθολόγιον / Κοινωνικάριον - Αναστασιματάριον -	ΙΗ' (μέσα)
, 8	Ακολουθία της Λειτουργίας	,
8. B-BAR, gr. 41	Στιχηράριον	ΙΖ' (μέσα)
9. B-BAR, grro. 50 (508)	Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (αρχές)
10. B-BAR, ro. 61	Ανθολόγιον / Ψαλτικίε Ρουμανεάσκα, Ιερομονάχου Filothei	IH' (1713)
,	Jipa, (Ιερομονάχου Filothei Jipa)	, ,
11. B-BAR, ro. 66	Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (1851)
12. B-BAR, gr. 89	Χερουβικόν - Κοινωνικάριον - Πολυέλαιοι - Πασαπνοάριαι,	ΙΘ' (1813)
, 8	Πέτρου Πελοποννησίου	()
13. B-BAR, gr. 93	Ανθολόγιον, Παναγιώτου Χρυσάφη του νέου	ΙΗ' (αρχές)
14. B-BAR, gr. 100	Ανθολόγιον / Ειρμολόγιον - Τροπάρια του Όρθρου -	ΙΗ' (αρχές)
, 8	Στιχηράριον - Κοινωνικάριον, Πέτρου Πελοποννησίου	170 3/
15. B-BAR, grro. 101	Ανθολόγιον / Ειρμολόγιον - Προσόμοια - Καθίσματα, Πέτρου	ΙΗ' (μέσα)
	Πελοποννησίου	
16. B-BAR, gr. 102	Αναστασιματάριον - Ακολουθία της Λειτουργίας -	ΙΖ' - ΙΗ' (τέλος /
	Προπαιδεία	αρχές)
17. B-BAR, gr. 106	Ανθολόγιον - Καλοφωνικόν, Πέτρου Πελοποννησίου	ΙΗ' (μέσα)
18. B-BAR, ro. 107	Προπαιδεία, Ιερομονάχου Macarie	ΙΘ' (1832)
19. B-BAR, slav 118	Ανθολόγιον	ΙΣΤ'-ΙΖ' (τέλος /
20. B-BAR, gr. 120	Αναστασιματάριον	αρχές) ΙΗ' - ΙΘ' τέλος)/
21. B-BAR, gr. 125	Αναστασιματάριον - Κοινωνικάριον	αρχές) ΙΗ' (αρχές)
22. B-BAR, gr. 130	Στιχηράριον, Γερμανού Νέων Πατρών, (Gheorghe Boiagiu	ΙΗ' (πρό του 1733)
22. B-BAR, gt. 130	μαθητή του Şerban, μοναχού Ianache Surdu)	111 (Apo too 1755)
22 D DAD on so 122		V (mad man 1910)
23. B-BAR, grro. 133	Ειρμολόγιον, Πέτρου Βυζαντίου Μπερεκέτου, (Ianache Surdu) ΙΕ	ΙΖ' - ΙΗ' (τέλος/
24. B-BAR, gr. 136	Αναστασιματάριον - Καλοφωνικόν - Ακολουθία της Λειτουργίας - Ειρμολόγιον - Προπαίδεια	αρχές)
25. B-BAR, grro. 142	Αναστασιματάριον	ΙΖ' - ΙΗ' (τέλος/
23. B-BAK, gr10. 142	Αναστασιματαρίον	αρχές)
26. B-BAR, gr. 143	Αναστασιματάριον, Πέτρου Πελοποννησίου	ΙΗ' (μέσα)
27. B-BAR, grro. 146	Ανθολόγιον	ΙΗ' (πρό του 1777)
28. B-BAR, gr. 147	Αναστασιματάριον - Ακολουθία της Λειτουργίας, Γερμανού	ΙΘ' (1829)
	Νέων Πατρών, (ιεροδιακόνου Μελχισεδέκ)	(/
29. B-BAR, gr. 150	Ειρμοί καλοφωνικοί, Πέτρου Βυζαντίου Μπερεκέτου	ΙΗ' (μέσα)
30. B-BAR, gr. 152	Αναστασιματάριον, Πέτρου Πελοποννήσιου	ΙΗ' (πρό του 1790)
31. B-BAR, gr. 153	Ακολουθία της Λειτουργίας - Ειρμολόγιον - Καταβασίαι -	IH' (1780-1782)
,	Κοινωνικάριον - Προπαιδεία, (Ιαννάκη γιού του Ιερέως Δαβίδ από Μπουζάου)	,
32. B-BAR, grro. 158	Αναστασιματάριον - Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΗ' (μέσα)
33. B-BAR, gr. 159	Στιχηράριον - Δοξαστάριον, Πέτρου Πελοποννήσιου,	IH' (1788)
_	(Ianache γιού του Ιερέως David από το Μπουζάου)	
34. B-BAR, gr. 160	Ειρμολόγιον, Ιερέως Μπαλασίου, (Ιερέως Μπαλασίου)	ΙΖ' - ΙΗ' (τέλος /
, 5		αρχές)
35. B-BAR, grro. 161	Ανθολόγιον	ΙΗ' (τέλος)
36. B-BAR, ro. 202	Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας, (Ioan Stefănescu)	ΙΘ' (1850)
	13	- 25

37. B-BAR, slav 227	Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΣΤ' (αρχές)
38. B-BAR, slav 237	Οκτάηχος	IΣT' (1527)
39. B-BAR, slav 251	Ανθολόγιον	ΙΣΤ' (αρχές)
40. B-BAR, slav 277	Εγκόλπιον	ΙΣΤ'(αρχές)
41. B-BAR, grslav 283	Ανθολόγιον - Στιχηράριον - Προπαιδεία - Ακολουθία της	IΣT' (1520-1540)
	Λειτουργίας - Κρατηματάριον - Πριπέλε [Πριπέλε του	
	μοναχού Filothei από την μονή Κόζια]	
42. B-BAR, grslav 284	Ανθολόγιον	ΙΣΤ' (μέσα)
43. B-BAR, ro. 304	Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας, (ψάλτη Ioan Grigoriu)	
44. B-BAR, gr. 363	Ειρμολόγιον, Πέτρου Πελοποννησίου	ΙΗ' (τέλος)
45. B-BAR, gr. 367	Ειρμολόγιον, Πέτρου Πελοποννησίου	ΙΗ' (τέλος)
46. B-BAR, ro. 371 (513)	Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (1842)
		ΙΗ' (πρό του 1763)
47. B-BAR, gr. 379	Στιχηράριον	
48. B-BAR, ro. 410	Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (αρχές)
49. B-BAR, gr. 415	Μαθηματάριον	ΙΗ' (τέλος)
50. B-BAR, gr. 416	Στιχηράριον - Δοξαστάριον, Πέτρου Πελοποννήσιου	ΙΗ' (μέσα)
51. B-BAR, ro. 454	Ανθολόγιον	ΙΘ' (μέσα)
52. B-BAR, ro. 475	Ανθολόγιον	IΘ' (1852-1886)
53. B-BAR, ro. 513	Ανθολόγιον, (Ioan Profeteanu)	IΘ' (1855)
54. B-BAR, grro. 514	Στιχηράριον - Δοξαστάριον	IΘ' (1838)
55. B-BAR, ro. 541	Ανθολόγιον, (αρχιμανδρίτης Ghelasie Basarabeanu)	IΘ' (1839)
56. B-BAR, slav 549	Εγκόλπιον - Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΣΤ'-ΙΖ' (τέλος /
		αρχές)
57. B-BAR, gr. 551	Αναστασιματάριον (Vasile μαθητή του Mihalache Moldovlahu)	IH' (1798)
58. B-BAR, gr. 559	Αναστασιματάριον / Ακολουθία της Λειτουργίας -	ΙΗ' (αρχές)
-	Θεοτοκάριον - Προπαίδεια	
59. B-BAR, gr. 564	Αναστασιματάριον - Ακολουθία της Λειτουργίας -	ΙΖ' (μέσα)
	Καλοφωνικόν	
60. B-BAR, grro. 576	Ειρμολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας -	IΘ' (1810)
, 5	Αναστασιματάριον, Πέτρου Πελοποννήσιου, (Ionită Pralea)	
61. B-BAR, ro. 578	Αναστασιματάριον	ΙΘ' (αρχές)
62. B-BAR, grro. 579	Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (αρχές)
63. B-BAR, gr. 599	Αναστασιματάριον - Προπαιδεία - Ακολουθία της	ΙΗ' (αρχές)
03. B-BAK, gr. 377	Αναστασιματαρίον - Προκατσεία - Ακολοσσία της Λειτουργίας - Θεοτοκάριον	πι (αρχες)
64. B-BAR, gr. 622	Αναστασιματάριον, Παναγιώτου Χρυσάφη του νέου, (Ανανία	ΙΗ' (ποό του 1762)
04. B-BAR, gr. 022		111 (Apo too 1702)
(5 D DAD (33	Λαυριώτου)	IO2 (1924)
65. B-BAR, gr. 623	Ειρμολόγιον, (Manole Băț)	ΙΘ' (1824)
66. B-BAR, gr. 626	Ανθολόγιον, Γερμανού Νέων Πατρών	ΙΗ' (μέσα)
67. B-BAR, slav 628	Εγκόλπιον - Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΣΤ'-ΙΖ' (τέλος /
(0 D DAD (24	4-0-17	αρχές)
68. B-BAR, grro. 634	Ανθολόγιον	ΙΗ' (τέλος)
69. B-BAR, gr. 636	Αναστασιματάριον - Ειρμολόγιον, Πέτρου Πελοποννησίου	ΙΗ' (μέσα)
70. B-BAR, grro. 637 (514)	Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (αρχές)
71. B-BAR, gr. 640	Κεκραγάρια - Προπαιδεία - Καταβασίαι - Αναστασιματάριον	ΙΗ΄ (μεσα)
TO D DID - SI	- Ακολουθία της Λειτουργίας, Παναγιώτου Χρυσάφη του νέου	XXX (/)
72. B-BAR, gr. 641	Αναστασιματάριον - Ειρμολόγιον, Πέτρου Πελοποννησίου	ΙΗ' (μέσα)
73. B-BAR, grro. 642	Ακολουθία της Λειτουργίας - Αναστασιματάριον	ΙΗ'-ΙΘ' (τέλος /
		αρχές)
74. B-BAR, gr. 643	Αναστασιματάριον - Ανθολόγιον	ΙΗ' (τέλος)
75. B-BAR, gr. 644	Ανθολόγιον / Δοξολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΗ' (μέσα)
76. B-BAR, gr. 645	Χερουβικόν - Κοινωνικάριον - Καταβασίαι	ΙΗ' (μέσα)
77. B-BAR, gr. 648	Αναστασιματάριον - Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΗ' (αρχές)
78. B-BAR, gr. 649	Αναστασιματάριον - Προπαιδεία - Χερουβικόν - Κοινωνικάρι	ον ΙΗ' (μέσα)
79. B-BAR, gr. 657	Ειρμολόγιον Καλοφωνικόν	ΙΗ' (μέσα)
80. B-BAR, ro. 658 (516)	Ακολουθία της Λειτουργίας	IH' (1848)
81. B-BAR, ro. 659 (517)	Ανθολόγιον	ΙΗ' (μέσα)
82. B-BAR, gr. 660	Στιχηράριον, Γερμανού Νέων Πατρών	ΙΖ' - ΙΗ' (τέλος /
, 5	~ " 1 - / TI	αρχές)
		1 10-3/

	SER TONER ZITTLE TI BIZANTIMI TAMIMITIMI AGOZ	II ZIII I OI WARMIN
83. B-BAR, gr. 661	Αναστασιματάριον - Προπαιδεία - Ακολουθία της	ΙΗ' (πρό του 1792)
	Λειτουργίας	
84. B-BAR, gr. 670	Αναστασιματάριον - Ακολουθία της Λειτουργίας -	ΙΖ' - ΙΗ' (τέλος /
95 D DAD (510)	Καταβασίαι	αρχές)
85. B-BAR, grro. 677 (518)	Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (αρχές)
86. B-BAR, grro. 678 (503)	Αναστασιματάριον - Ακολουθία της Λειτουργίας -	IΘ' (1831)
87. B-BAR, ro. 679	Καλοφωνικόν, (Χριστοφόρου Χίου) Ανθολόγιον	ΙΘ' (1855)
88. B-BAR, ro. 680 (520)	Ακολουθία της Λειτουργίας, (ψάλτη Teofilact από την μονή Γιγ	
89. B-BAR, ro. 681 (521)	$A k \theta λ δ γ ι ο V$	IΘ' (1849)
90. B-BAR, ro. 682 (522)	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
91. B-BAR, ro. 683 (523)	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
92. B-BAR, gr. 686	Ειρμολόγιον, Ιερέως Μπαλασίου, (Κοσμά Ιβηρίτου)	ΙΖ' (τέλος)
93. B-BAR, gr. 691	Κοινωνικάριον - Μαθηματάριον - Θεοτοκάριον	ΙΗ' (μέσα)
94. B-BAR, gr. 693	Αναστασιματάριον - Ακολουθία της Λειτουργίας -	ΙΗ' (μέσα)
	Καλοφωνικόν - Δοξαστάριον	
95. B-BAR, ro. 702	Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (αρχές)
96. B-BAR, ro. 704	Ειρμολόγιον, (του μοναχού Vitalie)	ΙΘ' (1812)
97. B-BAR, slav 724	Εγκόλπιον - Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΣΤ' - ΙΖ' (τέλος /
98. B-BAR,		αρχές)
Α. Χειρ. ro. 741 (527) αρ.1	Αναστασιματάριον, (Chesarie από την μονή Καλδαρουσάνι)	ІӨ' (1808)
Β. Χειρ. ro. 741 (527) αρ.2	Αναστασιματάριον, Διονυσίου Φωτεινού (Anton Pann)	IΘ' (1853)
99. B-BAR, gr. 742	Αναστασιματάριον	ΙΗ' (τέλος)
100. B-BAR, gr. 751	Ειρμολόγιον - Νεκρώσιμη Ακολουθία, Πέτρου Πελοποννήσιου	
101. B-BAR, ro. 755 (528)	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
102. B-BAR, gr. 760	Ανθολόγιον / Αναστασιματάριον - Ακολουθία της	ΙΖ' - ΙΗ' (τέλος /
	Λειτουργίας - Θεοτοκάριον - Μαθηματάριον - Προπαιδεία	αρχές)
103. B-BAR, ro. 761	Εισαγωγή εις τα Θεωρητικά και Πρακτικά της μουσικής των	ΙΘ' (1820)
	νεωτέρων μεθόδων, Χρυσάνθου, Γρηγορίου, Χουμουζίου - στην	
	ρουμανική γλώσσα (Teodor Gherasim)	
104. B-BAR, gr. 762	Στιχηράριον, Γερμανού Νέων Πατρών	ΙΖ' - ΙΗ' (τέλος /
105 D DAD 562	T-48	αρχές)
105. B-BAR, gr. 763	Τριώδιον	ΙΗ' (μέσα) ΙΘ' (πρό του 1805)
106 B-BAR, grro. 766 (534)	Αναστασιματάριον - Ακολουθία της Λειτουργίας - Κρατηματάριον	ΙΘ' (πρό του 1805)
107. B-BAR, gr. 767	Κοινωνικάριον - Πολυέλαιος - Δοξολόγιον, Διονυσίου Βατάχι	υ ΙΘ' (ποό του 1804)
107. B-B/M, gr. 707	εκ Παλαιών Πατρών της Πελοποννήσου, (Διονυσίου Βατάχου)	
108. B-BAR, gr. 768 (536)	Ανθολόγιον / Χερουβικόν - Ακολουθία της Λειτουργίας,	ΙΗ' - ΙΘ' (τέλος /
, 5	Παλαιών Διονυσίου Βατάχου	αρχές)
109. B-BAR, gr. 769 (537)	Ανθολόγιον	ΙΗ' - ΙΘ' (τέλος /
		αρχές)
110. B-BAR, gr. 770 (538)	Ανθολόγιον- Αναστασιματάριον - Ακολουθία τηςΛειτουργίας	
111. B-BAR, grro. 771 (539)	Αναστασιματάριον	ΙΘ' (αρχές)
112. B-BAR, grro. 772 (540)	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
113. B-BAR, ro. 774 (501)	Στιχηράριον - Δοξαστάριον, (Gheorghe γιού του Ioan Jaja)	IΘ' (1824)
114. B-BAR, ro. 776 (543)	Στιχηράριον - Δοξαστάριον	ΙΘ' (αρχές)
115. B-BAR, grro. 777 (544)	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
116. B-BAR, grro. 778	Ανθολόγιον, Ιωάννου Κλαδά, σε σύντομο από τον Πέτρο	ΙΗ' - ΙΘ' (τέλος /
117 D DAD = 770 (546)	Βυζάντιο Μπερεκέτη	αρχές)
117. B-BAR, ro. 779 (546)	Ακολουθία της Λειτουργίας, (ιεροδιακόνου Iosif Naniescu)	ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές)
118. B-BAR, grro. 780 (547) 119. B-BAR, grro. 781 (548)	Ανθολόγιον Ανθολόγιον / Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΗ' (αρχές)
120. B-BAR, gr. 782	Αναστασιματάριον - Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΗ' (τέλος)
121. B-BAR, grro. 783	Χερουβικόν - Κοινωνικάριον, Πέτρου Πελοποννήσιου	ΙΘ' (πρό του 1803)
122. B-BAR, grro. 784	Γράμματα και «Μέλος», Gheorghiu Sutu, σε σύντομο από	ΙΗ' (τέλος)
	τον Νικηφόρου Χίου αρχιδιακόνου Αντιοχείας	2/
123. B-BAR, gr. 785	Ειρμολόγιον, Πέτρου Πελοποννησίου	ΙΘ' (αρχές)
		101 3 3 "

124. B-BAR, grro. 786 (551)	Ανθολόγιον / Χερουβικόν - Κοινωνικάριον - Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (αρχές)
125. B-BAR, grro. 788 (553)	Ανθολόγιον / Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (αρχές)
126. B-BAR, grro. 789 (554)	Ακολουθία της Λειτουργίας,	ΙΘ' (αρχές)
127. B-BAR, gr. 790	Αναστασιματάριον - Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΗ' - ΙΘ' (τέλος /
		αρχές)
128. B-BAR, gr. 791	Ειρμολόγιον	ΙΖ' (πρό του 1665)
129. B-BAR, gr. 792	Ειρμολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΗ' (τέλος)
130. B-BAR, gr. 793	Αναστασιματάριον - Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (τέλος)
131. B-BAR, grro. 794 (556)	Χερουβικόν - Κοινωνικάριον - Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (αρχές)
132. B-BAR, grro. 795	Αναστασιματάρον - Προπαιδεία	ΙΗ' (πρό του 1792)
133. B-BAR, ro. 796	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
134. B-BAR, gr. 819	Ειρμολόγιον, Πέτρου Πελοποννησίου	IH' (1784)
135. B-BAR, gr. 821	Δοξαστάριον, Πέτρου Πελοποννησίου	ΙΗ' (τέλος)
136. B-BAR, ro. 829	Ακολουθία της Λειτουργίας, (Ilie Fotino)	IΘ' (1850)
137. B-BAR, gr. 830	Αναστασιματάριον - Προπαιδεία - Ακολουθία της	ΙΗ' (πρό 1762)
	Λειτουργίας, (Πρωτοψάλτη Mihalache Moldovlahu)	
138. B-BAR, gr. 832	Αναστασιματάριον - Προπαιδεία - Ακολουθία της Λειτουργία	ς ΙΗ' (πρό του 1710)
139. B-BAR, gr. 833	Χερουβικόν - Κοινωνικάριον - Δοξολόγιον - Πασαπνοάρια	ΙΗ' - ΙΘ' (τέλος /
, 2	- Καταβασίαι	αρχές)
140. B-BAR, ro. 834	Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (αρχές)
141. B-BAR, grro. 835	Ανθολόγιον, Νικηφόρου Χίου	ΙΗ' (τέλος)
142. B-BAR, grro. 837	Ανθολόγιον	ΙΗ' (τέλος)
143. B-BAR, gr. 838	Ειρμολόγιον, Πέτρου Πελοποννησίου	ΙΘ' (αρχές)
144. B-BAR, grro. 839	Ειρμολόγιον - Καταβασίαι - Προσόμοια, Πέτρου	ΙΘ' (1819)
	Πελοποννησίου, (Ιερομονάχου Teofil Zagavia από την Σοκόλα-Ι	άσιο)
145. B-BAR, grro. 840	Αναστασιματάριον - Προπαιδεία, Ιωάννου Δαμασκηνού	ΙΘ' (1821)
	(Ιερομονάχου Teofil από την Σοκόλα-Ιάσιο)	
146. B-BAR, gr. 841	Αναστασιματάριον - Δοξαστάριον - Προπαιδεία, Πέτρου	ΙΗ' (μέσα)
, 0	Πελοποννησίου	•
147. B-BAR, gr. 850	Προπαιδεία (Γρηγορίου λαμπαδάριου ή Γεωργίου του Λέσβου)	ΙΘ' (1819)
	Γεωργίου του Λέσβου)	
148. B-BAR, gr. 867	Αναστασιματάριον - Προπαιδεία - Ακολουθία της	ΙΗ' - ΙΘ' (τέλος /
	Λειτουργίας - Θεοτοκάριον	αρχές)
149. B-BAR, gr. 879	Ανθολόγιον - Προπαιδεία	ΙΗ' (πρό του 1757)
150. B-BAR, gr. 883	Στιχηράριον, Ιωάννου Δαμασκηνού, σε σύντομο από τον	ΙΗ' (μέσα)
	Γερμανό Νέων Πατρών	
151. B-BAR, gr. 888	Ειρμολόγιον, Ιερέως Μπαλασίου (Ιωάννη Χρυσοβέργη εξ	IH' (1718)
	Ιωαννίνων, Ιερέως Νικολάου, Μιχάλη εκ Πάργας της	
	Κεφαλληνίάς)	
152. B-BAR, gr. 898	Ειρμολόγιον, Αποστόλου Κώνστα Χίου, (Αποστόλου Κώνστα	IH' (1796)
153 D D D D 000	Χίου)	TCT - 10
153. B-BAR, gr. 899	Στιχηράριον, Μανουήλ Χρυσάφη	ΙΖ' (τέλος) /
151 D DAD - 001		ΙΗ' (αρχές)
154. B-BAR, gr. 904	Αναστασιματάριον, Πέτρου Πελοποννήσιου	ΙΘ' (αρχές)
155. B-BAR, gr. 923	Προπαιδεία	IH' (1780)
156. B-BAR, gr. 925	"72 Λαϊκά ελληνικά τραγούδια", σε ψαλτική γραφή	ΙΗ' (αρχές)
157. B-BAR, gr. 927	"112 Λαϊκά ελληνικά τραγούδια", σε ψαλτική γραφή	ΙΗ' (αρχές)
158. B-BAR, gr. 953	Στιχηράριον	ΙΓ' - ΙΔ' (τέλος /
150 B BAB or 054	Ετικποάστου Γεομουρά Νάσυ Ποισσάν (Ισρονάνουρα Τ	αρχές)
159. B-BAR, gr. 954	Στιχηράριον, Γερμανού Νέων Πατρών, (Ιερομόναχου Ιγνατίου)	ΙΗ' (πρό του 1790)
160. B-BAR, gr. 955	Παπαδικαί - Μαθηματάριον, τόμος Β'	ΙΗ' (τέλος)
161. B-BAR, gr. 956	Αναστασιματάριον - Δοξαστάριον, Πρωτοψάλτη Ιακώβου	ΙΗ' (μέσα)
162 R.BAR or 061	- σε σύντομο από τον Πέτρου Πελοποννήσιου Ποοποιδοία	IU' IO' (76) oc /
162. B-BAR, gr. 961	Προπαιδεία	ΙΗ' - ΙΘ' (τέλος /
163. B-BAR, gr. 1094	Ακολουθία της Λειτουργίας	αρχές) ΙΘ' (1850)
164. B-BAR, gr. 1096	Ακολουθία της Λειτουργίας Αναστασιματάριον - Προπαιδεία - Ακολουθία της Λειτουργία	
107. D-DAK, gl. 1090	Ανασταστματαρτόν - Προπατόεια - Ακολουσία της Λειτουργιά	5 12 (1024)

	(αρχιερέως Ιακώβου)	
165. B-BAR, ro. 1097	Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (1854)
166. B-BAR, ro. 1098	Ακολουθία της Λειτουργίας, (Αθανάσιε Π. Π.)	IΘ' (1857)
167. B-BAR, ro. 1136	Ανθολόγιον	IΘ' (1859)
168. B-BAR, ro. 1166	Ανθολόγιον / Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (αρχές)
169. B-BAR, grro. 1171	Ανθολόγιον / Ακολουθία της Λειτουργίας, (Nicolae Trandafires	
170. B-BAR, ro. 1172	Ανθολόγιον	ΙΘ' (μέσα)
171. B-BAR, ro. 1190	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
172. B-BAR, ro. 1191	Aνθολόγιον, (Ioan Vlădescu)	IΘ' (1874)
173. B-BAR, ro. 1192	Ακολουθία της Λειτουργίας - Προπαιδεία, Ιερομονάχου Macar	ie IΘ' (1851-1899)
174. B-BAR, gr. 1193	Στιχηράριον	ΙΗ' (πρό του 1728)
175. B-BAR, grro. 1228	Ανθολόγιον / Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (αρχές)
176. B-BAR, grro. 1229	Αναστασιματάριον - Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΗ' - ΙΘ' (τέλος /
		αρχές)
177. B-BAR, ro. 1243	Ακολουθία της Λειτουργίας	IΘ' (1857)
178. B-BAR, gr. 1261	Κοινωνικάριον - Μαθηματάριον	ΙΘ' (αρχές)
179. B-BAR, ro. 1280	Ανθολόγιον	IΘ' (1842-1848)
180. B-BAR, gr. 1282	Ειρμολόγιον, (Ioniță Stoicescu)	ΙΘ' (1820)
181. B-BAR, gr. 1298	Καταβασίαι - Πολυέλαιος, Πέτρου Πελοποννησίου	ΙΗ' (τέλος)
182. B-BAR, gr. 1321	Ειρμολόγιον, Πέτρου Πελοποννησίου	ΙΘ' (τέλος)
183. B-BAR, grro. 1322	Πολυέλαιος - Δοξολόγιον, Διονυσίου Βατάχου εκ Παλαιών	ΙΗ' - ΙΘ' (τέλος /
104 D DAD - 1323	Πατρών, (ψάλτη Matache / Manuil Slăvescu)	αρχές)
184. B-BAR, ro. 1323	Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας	IΘ' (1855)
185. B-BAR, ro. 1348	Ανθολόγιον Αναστασιματάριον - Προπαιδεία, (Chesarie από τη μονή	ΙΘ' (αρχές)
186. B-BAR, grro. 1350	Αναστασιματαρίον - Προπατοεία, (Chesarie από τη μόνη Καλδαρουσάνι)	ΙΘ' (1808)
187. B-BAR, grro. 1355	Ειρμολόγιον - Αναστασιματάριον	ΙΘ' (αρχές)
188. B-BAR, grro. 1356	Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (αρχές)
189. B-BAR, ro. 1372	Ειρμολόγιον	ΙΘ' (1823)
190. B-BAR, ro. 1373	Ειρμολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
191. B-BAR, ro. 1410	Ειρμολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (1827)
192. B-BAR, gr. 1414	Ανθολόγιον, του Πέτρου Βυζαντίου Μπερεκέτου,	IH' (1797)
102 D DAD 1424	(ιεροδιάκονου Ιωάσαφ)	TIP (má) o a)
193. B-BAR, gr. 1424	Καλοφωνικόν - Κρατηματάριον	ΙΗ' (τέλος)
194. B-BAR, ro. 1425	Προπαιδεία, Ιερομονάχου Macarie, (Dorotei Iordachiu)	ΙΘ' (αρχές)
195. B-BAR, gr. 1437	Ανθολόγιον	ΙΗ' - ΙΘ' (τέλος / αρχές)
196. B-BAR, gr. 1460	Αναστασιματάριον, Πέτρου Πελοποννησίου	ΙΗ' (τέλος)
197. B-BAR, ro. 1463	Ειρμολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
198. B-BAR, ro. 1465	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
199. B-BAR, gr. 1477	Ανθολόγιον	ΙΗ' (πρό του 1722)
200. B-BAR, gr. 1479	Αναστασιματάριον - Χερουβικόν, Πέτρου Βυζαντίου Μπερεκέ	
201. B-BAR, ro. 1483	Ειρμολόγιον, (Ιερέως Gheorghe Ionescu)	ΙΘ' (1869)
202. B-BAR, gr. 1499	Στιχηράριον, Μανουήλ Χρυσάφη	ΙΗ' (τέλος)
203. B-BAR, ro. 1501	Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας, (I.Iordăchescu)	ΙΘ' (1862)
204. B-BAR, grro. 1502	Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (αρχές)
205. B-BAR, grro. 1503	Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (αρχές)
206. B-BAR, ro. 1504	Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (1834-1844)
207. B-BAR, gr. 1506	Αναστασιματάριον, (Νάνου Καστοριανού)	IH' (1770)
208. B-BAR, gr. 1507	Αναστασιματάριον - Προπαιδεία	ΙΗ' (μέσα)
209. B-BAR, gr. 1508	Τροπάριον	ΙΗ' (μέσα)
210. B-BAR, gr. 1509	Ακολουθία της Λειτουργίας - Αναστασιματάριον -	ΙΗ' (μέσα)
	Καλοφωνικόν	
211. B-BAR, gr. 1510	Ειρμολόγιον, Μπαλασίου Ιερέως, (Ιερομονάχου Γερμανού	IH' (1716)
	Ολυμπιάδος)	
212. B-BAR, gr. 1511	Αναστασιματάριον - Προπαιδεία - Χερουβικόν -	ΙΗ' (μέσα)
	Κοινωνικάριον	101//
213. B-BAR, ro. 1512	Ειρμολόγιον	ΙΘ' (αρχές)

214. B-BAR, gr. 1519	Αναστασιματάριον - Προπαίδεια	ΙΗ' - ΙΘ' (τέλος /
215 D DAD - 1525	1.0.1	αρχές)
215. B-BAR, gr. 1525	Ανθολόγιον	ΙΗ' (μέσα)
216. B-BAR, ro. 1584	Ανθολόγιον, (Gherman Ιερομονάχου)	ΙΘ' (1893)
217. B-BAR, grro. 1639	Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (αρχές)
218. B-BAR, grro. 1685	Ειρμολόγιον, (Ιερομονάχου Macarie)	ΙΘ' (1833)
219. B-BAR, ro. 1690	Στιχηράριον - Δοξαστάριον, (ψάλτη Ilie Stoianovici)	ΙΘ' (1825)
220. B-BAR, ro. 1691	Ανθολόγιον, (ψάλτη Ilie Stoianovici)	ΙΘ' (αρχές)
221. B-BAR, grro. 1692	Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (αρχές)
222. B-BAR, ro. 1693	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
223. B-BAR, ro. 1694	Ακολουθία της Λειτουργίας - Νεκρώσιμη Ακολουθία, (Anton Pa	
224. B-BAR, ro. 1711	Αναστασιματάριον, Ιερομονάχου Macarie, (Ιερομονάχου Macari	
225. B-BAR, ro. 1743	Ανθολόγιον, (ιεροδιακόνου Iosif Naniescu)	IΘ' (1835-1871)
226. B-BAR, ro. 1745	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
227. B-BAR, ro. 1772	Ανθολόγιον, (ιεροδιακόνου Iosif Naniescu)	ΙΘ' (1835-1871)
228. B-BAR, ro. 1804	Ανθολόγιον, (μοναχού Ghimnasie)	ΙΘ' (1838)
229. B-BAR, grro. 1816	Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (αρχές)
230. B-BAR, ro. 1828	Ανθολόγιον Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (αρχές)
231. B-BAR, grro. 1833 232. B-BAR, grro. 1853	Ανοδολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές)
233. B-BAR, ro. 1861	Ανθολόγιον	ΙΘ' (1827)
234. B-BAR, grro. 1864	Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (αρχές)
235. B-BAR, ro. 1875	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
236. B-BAR, grro. 1879	Αναστασιματάριον	ΙΗ' (πρό του 1777)
237. B-BAR, ro. 1951	Ακολουθία της Λειτουργίας, (μοναχού Varlaam, ψάλτη	IΘ' (1840-1842)
	Nicolae από την μονή Κόζια)	
238. B-BAR, grro. 2023	Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (αρχές)
239. B-BAR, ro. 2026	Ανθολόγιον	ΙΘ' (1824)
240. B-BAR, ro. 2039	Ανθολόγιον	ΙΘ' (1855)
241. B-BAR, ro. 2114	Στιχηράριον - Δοξαστάριον, Διονυσίου Πρωτοψάλτη	ΙΘ' (1835)
	Φωτεινού (Anton Pann)	
242. B-BAR, ro. 2122	Ανθολόγιον, (Anton Pann και Chesarie από την μονή Κόζια)	Θ' (1826)
243. B-BAR, grro. 2219	Κεκραγάριον, (Πρωτοψάλτη Constantin της Επισκοπής	IH' (1767)
	Ράμνικου Βάλτσεα)	
244. B-BAR, ro. 2222	Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (αρχές)
245. B-BAR, ro. 2227	Ακολουθία της Λειτουργίας, (Gheorghe Zoograf / Boghiatzi)	ΙΘ' (πρό του 1832)
246. B-BAR, ro. 2228	Aνθολόγιον, (Gheorghe Zoograf / Boghiatzi)	ΙΘ' (1843)
247. B-BAR, ro. 2229	Aνθολόγιον, (Gheorghe Zoograf / Boghiatzi)	ΙΘ' (1839)
248. B-BAR, ro. 2233	Ανθολόγιον, (Ilie Stoianovici και Smarandache Ionescu)	IΘ' (1832)
249. B-BAR, ro. 2238	Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας (Mihail Popovici	ΙΘ' (1829-1835)
	από την Επισκοπή Ρόμαν)	
250. B-BAR, ro. 2298	Ανθολόγιον	ΙΘ' (1855)
251. B-BAR, ro. 2343	Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας (ο αδελφός Constant	
252. B-BAR, grro. 2371	Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΗ' - ΙΘ' (τέλος /
252 5 5 5 5		αρχές)
253. B-BAR, grro. 2378	Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (αρχές)
254. B-BAR, ro. 2387	Ανθολόγιον, (Veniamin Catulescu)	ΙΘ' (1855)
255. B-BAR, ro. 2434	Ανθολόγιον, (Ioniță Stoicescu)	ΙΘ' (1828)
256. B-BAR, ro. 2438	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
257. B-BAR, ro. 2439	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
258. B-BAR, ro. 2440	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
259. B-BAR, ro. 2475	Ανθολόγιον, (Chesarie από την μονή Χορέζου)	ΙΘ' (1832)
260. B-BAR, ro. 2478	Ανθολόγιον	ΙΘ' (μέσα)
261. B-BAR, ro. 2480	Νεκρώσιμη Ακολουθία	ΙΘ' (αρχές)
262. B-BAR, ro. 2484	Νεκρώσιμη Ακολουθία, (σχημονάχου Ghimnasie από την	ΙΘ' (1866)
	μονή Καλδαρουσάνι)	

263. B-BAR, ro. 2491	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
264. B-BAR, ro. 2495	Ανθολόγιον	ΙΘ' (μέσα)
265. B-BAR, ro. 2544	Ακολουθία της Λειτουργίας, (Anton Pann)	ΙΘ' (πρό του 1840)
266. B-BAR, grro. 2564	Στιχηράριον - Δοξαστάριον	ΙΘ' (αρχές)
267. B-BAR, ro. 2612	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
268. B-BAR, ro. 2616	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
269. B-BAR, ro. 2619	Στιχηράριον - Δοξαστάριον, (Marin, γιού του Ιερέως Ene)	ΙΘ' (1844)
270. B-BAR, ro. 2641	Ειρμολόγιον, (ιεροδιακόνου Daniil)	ΙΘ' (1813)
271. B-BAR, ro. 2896	Ανθολόγιον	ΙΘ' (μέσα)
272. B-BAR, grro. 2902	Νεκρώσιμη Ακολουθία - Ακολουθία της Λειτουργίας,	ΙΘ' (αρχές)
	(Alexandru Lohon)	
273. B-BAR, ro. 3012	Ανθολόγιον	ΙΘ' (μέσα)
274. B-BAR, ro. 3015	Στιχηράριον - Δοξαστάριον	ΙΘ' (μέσα)
275. B-BAR, ro. 3018	Ανθολόγιον, (Ion Popescu)	ΙΘ' (1864)
276. B-BAR, ro. 3032	Ειρμολόγιον, (αρχιμαδρίτη Sofronie)	ΙΘ' (1814)
277. B-BAR, ro. 3033	Ακολουθία της Λειτουργίας,	ΙΘ' (μέσα)
278. B-BAR, ro. 3045	Ανθολόγιον, (Gheorghe Zaharia)	ΙΘ' (1882)
279. B-BAR, ro. 3140	Ανθολόγιον	ΙΘ' (μέσα)
280. B-BAR, ro. 3183	Ανθολόγιον	ΙΘ' (μέσα)
281. B-BAR, ro. 3197	Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας, (μοναχού	IΘ' (1843)
	Martinian από την μονή Τσερνίκα)	
282. B-BAR, ro. 3200	Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας, (Teodor και	ΙΘ' (1839-1841)
	Ioan Nacu δάσκαλου γιού του Ιερέως David Nacu)	
283. B-BAR, ro. 3201	Ανθολόγιον, (Teodor και Ιοαη Ναςυ δάσκαλου γιού του	ΙΘ' (1837)
	Ιερέως David Nacu)	
284. B-BAR, grro. 3210	Ανθολόγιον - Προπαιδεία	ΙΗ' (πρό του 1788)
285. B-BAR, ro. 3211	Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας, (D.Pătrășcanu	ΙΘ' (1842)
	από την μονή Μίρα, Μολδαβία)	
286. B-BAR, ro. 3232	Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (μέσα)
287. B-BAR, ro. 3236	Ανθολόγιον	ΙΘ' (1819)
288. B-BAR, ro. 3237	Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (αρχές)
289. B-BAR, ro. 3245	Ανθολόγιον, (ψάλτη Ştefan)	ΙΘ' (1841)
290. B-BAR, ro. 3249	Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας, (ιεροδιάκονου	ΙΘ' (1854)
	Nicu Stravăț)	
291. B-BAR, ro. 3255	Aνθολόγιον, (Radu Proșteanu)	ΙΘ' (1863)
292. B-BAR, ro. 3268	Ανθολόγιον	ΙΘ' (1863)
293. B-BAR, ro. 3287	Ανθολόγιον, (Ioan Grigorescu)	IΘ' (1859)
294. B-BAR, ro. 3288	Ακολουθία της Λειτουργίας, (Ştefanache Popescu)	ΙΘ' (1875)
295. B-BAR, ro. 3316	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
296. B-BAR, ro. 3376	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
297. B-BAR, ro. 3392	Ακολουθία της Λειτουργίας, (George Georgescu	ΙΘ' (1859)
	και Luca Constantinescu)	
298. B-BAR, ro. 3451	Ανθολόγιον, (Costache)	ΙΘ' (1879)
299. B-BAR, ro. 3497	Ανθολόγιον, (George Ucenescu)	IΘ' (1852)
300. B-BAR, ro. 3500	Ανθολόγιον, (Dimitrie)	ΙΘ' (μέσα)
301. B-BAR, ro. 3501	Ανθολόγιον	ΙΘ' (1860)
302. B-BAR, ro. 3502	Ανθολόγιον	IΘ' (1860)
303. B-BAR, ro. 3510	Ακολουθία της Λειτουργίας, Πέτρου Πελοποννησίου (Gheorghe	: IΘ' (1838)
	Popovici)	
304. B-BAR, ro. 3552	Ανθολόγιον, (Ioniță Stoicescu)	IΘ' (1828)
305. B-BAR, ro. 3565	$A \nu \theta o \lambda \delta \gamma \iota o v$, (Ioan Dediu)	ΙΘ' (1885)
306. B-BAR, ro. 3575	$A \nu \theta \circ \lambda \delta \gamma \iota \circ \nu$	ΙΘ' (μέσα)
307. B-BAR, ro. 3584	Ανθολόγιον	IΘ' (1842)
308. B-BAR, ro. 3606	Νεκρώσιμη Ακολουθία, (ιεροδιάκονου Isihie από την σκήτη	ΙΘ' (μέσα)
,	Προδρόμου, Αγίου Όρους)	,

309. B-BAR, ro. 3615	Ακολουθία της Λειτουργίας,	ΙΘ' (αρχές)
310. B-BAR, ro. 3617	Νεκρώσιμη Ακολουθία, (σχημονάχου Ghimnasie από την μονή Καλδαρουσάνι)	ΙΘ' (1866)
311. B-BAR, ro. 3630	Ανθολόγιον, (μοναχού Teodosie) ΙΘ' (183	33)
312. B-BAR, ro. 3694	Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας, (Ιερομονάχου	ΙΘ' (1851)
	Meletie από την μονή Καλδαρουσάνη)	
313. B-BAR, ro. 3699	Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (μέσα)
314. B-BAR, ro. 3735	Ανθολόγιον, (Ιερομονάχου Macarie)	ΙΘ' (1832)
315. B-BAR, ro. 3736	Ανθολόγιον, (Ιερομονάχου Macarie)	ΙΘ' (αρχές)
316. B-BAR, ro. 3746	Ανθολόγιον, (Varlaam)	ΙΘ' (1889)
317. B-BAR, ro. 3776	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
318. B-BAR, ro. 3788	Aνθολόγιον, (Nicolae Tărăbuță) ΙΘ' (186	59)
319. B-BAR, ro. 3798	Ανθολόγιον	ΙΘ' (μέσα)
320. B-BAR, ro. 3807	Ακολουθία της Λειτουργίας, (Gherasim μοναχού)	ΙΘ' (1836)
321. B-BAR, ro. 3809	Ανθολόγιον, (Constantin Dumitriu)	ΙΘ' (1854)
322. B-BAR, ro. 3810	Αναστασιματάριον, (Teodor Popovici)	ΙΘ' (1819)
323. B-BAR, ro. 3818	Ακολουθία της Λειτουργίας, (Dumitrache)	ΙΘ' (μέσα)
324. B-BAR, ro. 3823	Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (1873)
325. B-BAR, ro. 3915	Ανθολόγιον	ΙΘ' (μέσα)
326. B-BAR, ro. 3931	Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας - Νεκρώσιμη	ΙΘ' (1851)
	Ακολουθία, (ιεροδιακόνου Iosif Naniescu, σχημονάχου Ghimnasi	
327. B-BAR, ro. 3942	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
328. B-BAR, ro. 3960	$A \nu \theta o \lambda \delta \gamma \iota o \nu$, (Ion Lăcureanu)	IΘ' (1862)
329. B-BAR, ro. 3966	Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (μέσα)
330. B-BAR, ro. 3978	Ανθολόγιον, (Ion Sărindăreanu)	ΙΘ' (1843-1847)
331. B-BAR, ro. 3986	Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (αρχές)
332. B-BAR, ro. 4028	Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας, (Ştefan / Veniamin)	IΘ' (1833) IΘ' (1828)
333. B-BAR, ro. 4075 334. B-BAR, ro. 4087	Ακολουθία της Λειτουργίας Ακολουθία της Λειτουργίας,	ΙΘ' (αρχές)
335. B-BAR, ro. 4155	Ανθολόγιον	ΙΘ' (1844)
336. B-BAR, ro. 4170	Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας, (Constantin Popescu	ΙΘ' (μέσα)
	απο το χωριό Τισμένη)	
337. B-BAR, ro. 4194	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
338. B-BAR, grro. 4233	Αναστασιματάριον - Προπαιδεία	ΙΗ' (τέλος)
339. B-BAR, ro. 4249	Ανθολόγιον, (Ιερέως Ghiṭă Ionescu) Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας	IΘ' (1872) IΘ' (1868)
340. B-BAR, ro. 4266 341. B-BAR, ro. 4281	Ανθολόγιον, (Vasile Popovici)	ΙΘ' (μέσα)
342. B-BAR, ro. 4305	Ψαλτικαία Ρουμανεάσκα / Ανθολόγιον, Ιερομονάχου Filothei	IH' (1751)
342. B-DAR, 10. 4303	Jipa, (Ioan γιού του Radu Duma από το Μπρασόβ)	111 (1751)
343. B-BAR, ro. 4311	Ανθολόγιον, (Ioan Crămboaie)	ΙΘ' (1858)
344. B-BAR, ro. 4328	Ακολουθία της Λειτουργίας,	IΘ' (1864-1870)
345. B-BAR, ro. 4330	Ανθολόγιον	IΘ' (1860-1877)
346. B-BAR, ro. 4338	Ακολουθία της Λειτουργίας, (Emanoil Zmeu)	ΙΘ' (1888)
347. B-BAR, ro. 4339	Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας, (ιεροδιακόνου Natanail από την σκήτη Προδρόμου Αγίου Όρους)	IΘ' (1870)
348. B-BAR, ro. 4340	Ανθολόγιον	ΙΘ' (1820)
349. B-BAR, ro. 4342	Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας, (ψάλτη Atanasie Ior	
350. B-BAR, ro. 4343	Ειρμολόγιον, (ψάλτη Atanasie Iordănescu)	IΘ' (1890)
351. B-BAR, ro. 4344	Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας, (ψάλτη Atanasie	IΘ' (1896)
352. B-BAR, ro. 4356	Ανθολόγιον, (ψάλτη Matache)	ΙΘ' (αρχές)
353. B-BAR, ro. 4359	Ανθολόγιον, (ψάλτη Ilie Stoianovici)	ΙΘ' (1829)
354. B-BAR, ro. 4382	Ανθολόγιον, (ψάλτη Γ.Marinescu)	IΘ' (1884)
355. B-BAR, ro. 4399	Προπαιδεία, (ψάλτη Ioan Teodorache)	ΙΘ' (μέσα)
356. B-BAR, grro. 4402	Ανθολόγιον, (ιεροδιακόνου Iosif Naniescu)	ΙΘ' (1835-1871)
	Ειρμολόγιον, (Ιερομονάχου Macarie)	IΘ' (1833)
357. B-BAR, grro. 4412	Εφμολογίον, (τερομονάχου ινιασαπό)	10 (1033)

358. B-BAR, ro. 4426	Ανθολόγιον, (George Ionescu)	ΙΘ' (μέσα)
359. B-BAR, ro. 4427	Ανθολόγιον, (ιεροδιακόνου Iosif Naniescu)	ΙΘ' (1834)
360. B-BAR, ro. 4434	Ακολουθία της Λειτουργίας, (ιεροδιακόνου Iosif Naniescu)	ΙΘ' (1839)
361. B-BAR, ro. 4443	Αναστασιματάριον - Προπαίδεια	ΙΗ' (τέλος)
362. B-BAR, ro. 4454	Προπαιδεία, (Nicolae Roiu)	ΙΘ' (1849)
363. B-BAR, ro. 4461	Προπαιδεία, (ψάλτη Visarion Târnăveanu, Dimitrie Alexandrescu ψ	άλτη) ΙΘ' (αρχές)
364. B-BAR, ro. 4479	Προπαιδεία, Macarie Ιερομονάχου, (Ιερομονάχου Macarie)	ΙΘ' (1831)
365. B-BAR, ro. 4480	Ανθολόγιον	IΘ' (1859)
366. B-BAR, ro. 4482	Ακολουθία της Λειτουργίας, (πρωτοσύγκελλου Varlaam από μονή Τσιολάνου)	ΙΘ' (1885)
367. B-BAR, ro. 4483	Προπαίδεια, Μακάριε Ιερομονάχου, (Ιερομονάχου Macarie)	ΙΘ' (1822)
368. B-BAR, ro. 4484	Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας, (μοναχού Ghimnasie)	
369. B-BAR, ro. 4490	$A \nu \theta ο \lambda \delta \gamma \iota o \nu$, (ψάλτη Marin Gheorghe)	ΙΘ' (μέσα)
ACCOUNTS AND THE PROPERTY OF T		
370. B-BAR, ro. 4495	Ακολουθία της Λειτουργίας, (ψάλτη Atanasie Popescu)	IΘ' (1872)
371. B-BAR, ro. 4497 372. B-BAR, ro. 4504	Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας, (Adam Galeriu)	ΙΘ' (1879) ΙΘ' (μέσα)
373. B-BAR, ro. 4505	Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας Ανθολόγιον	ΙΘ' (μέσα)
374. B-BAR, ro. 4506	Νεκρώσιμη Ακολουθία	ΙΘ' (μέσα)
375. B-BAR, ro. 4507	Στιχηράριον - Δοξαστάριον, (C.Pompilescu)	ΙΘ' (1855)
376. B-BAR, ro. 4568	Νεκρώσιμη Ακολουθία, (σχημονάχου Ghimnasie από την μονή	IΘ' (1866)
570. B Bill, 10. 1200	Καλδαρουσάνι)	10 (1000)
377. B-BAR, ro. 4569	Νεκρώσιμη Ακολουθία	ΙΘ' (μέσα)
378. B-BAR, ro. 4721	Ανθολόγιον, (Πρωτοψάλτη Ştefan από την Ρόμαν)	ΙΘ' (1842-1845)
379. B-BAR, ro. 4724	Ακολουθία της Λειτουργίας, (Andronic ψάλτη Κόσμοβιτσι)	ΙΘ' (1854)
380. B-BAR, ro. 4819	Προπαιδεία, (George Ucenescu)	ΙΘ' (1881)
381. B-BAR, ro. 5108	Ανθολόγιον, (ιεροδιακόνου Iosif Naniescu)	IΘ' (1835-1871)
382. B-BAR, ro. 5111	Ανθολόγιον, (ψάλτη Oprea Petrovici)	ΙΘ' (1875)
383. B-BAR, ro. 5117	Ανθολόγιον, (ψάλτη Macarie Vasilescu από την Επισκοπή	ΙΘ' (μέσα)
505. 5 5111, 10. 5117	Κούρτεα δε Άργες)	το (μεσω)
384. B-BAR, ro. 5118	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
385. B-BAR, ro. 5119	Στιχηράριον - Δοξαστάριον, (Ioan γιού του Ιερέως Nichita,	ΙΘ' (1844)
	Stefan ψάλτη Petrescu)	
386. B-BAR, ro. 5164	Ειρμολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
387. B-BAR, ro. 5432	Ανθολόγιον, (ψάλτη Marin Barbalotescu)	IΘ' (1845)
388. B-BAR, ro. 5465	Ανθολόγιον, (Nicolae Vasile από Μπουζάου και Ilie Niculescu)	ΙΘ' (1846)
389. B-BAR, ro. 5470	Ανθολόγιον	ΙΘ' (μέσα)
390. B-BAR, ro. 5486	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
391. B-BAR, ro. 5508	Ειρμολόγιον, (ψάλτη Manolachi Capşa)	ΙΘ' (1841)
392. B-BAR, ro. 5514	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
393. B-BAR, ro. 5519	Ανθολόγιον, (ψάλτη Ioan Ciucescu)	ΙΘ' (μέσα)
394. B-BAR, ro. 5552	Ανθολόγιον, (πρωτοσύγκελλου Varlaam από την μονή Τσιολάνο	υ) ΙΘ' (1873)
395. B-BAR, ro. 5602	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
396. B-BAR, ro. 5629	Στιχηράριον - Δοξαστάριον	ΙΘ' (αρχές)
397. B-BAR, ro. 5810	Ανθολόγιον, (ιεροδιακόνου Iosif Naniescu)	ΙΘ' (μέσα)
397. B-BAR, ro. 5833	Ανθολόγιον, (ιεροδιακόνου Iosif Naniescu)	ΙΘ' (μέσα)
399. B-BAR, ro. 5867	Ανθολόγιον, (ψάλτη Filothei Hagiu)	ΙΘ' (1845)
400. B-BAR, ro. 5874	Στιχηράριον - Δοξαστάριον, (ιεροδιακόνου Iosif Naniescu)	ΙΘ' (μέσα)
401. B-BAR, ro. 5970	Αναστασιματάριον - Προπαιδεία, (Acachie ψάλτη από την μονή	i IΘ' (1821)
	Καλδαρουσάνι)	

2. Βουκουρέστι, Εθνική Βιβλιοθήκη της Ρουμανίας Β-BNR 101

402. B-BNR, gr. **4858** Αναστασιματάριον - Προπαιδεία ΙΗ΄ (τέλος)

¹⁰¹ Αυτή η βιβλιοθήκη είχε την ονομασία Κρατική Κεντρική Βιβλιοθήκη / BCS. Από την 5ην Φεβρουαρίου 1990, με την Απόφαση της Ρουμανικής Κυβέρνησης μετανομάσθηκε σε Εθνική Βιβλιοθήκη της Ρουμανίας / BNR.

403. B-BNR, grro. 4947	Χερουβικάριον - Κοινωνικάριον - Κρατηματάριον -	IH' (1785)
	Πολυέλαιος, (Ιοαη ψάλτη)	
404. B-BNR, slav 17442	Ευαγγελιστάριον Αποστολικόν	ΙΣΤ' (αρχές)
405. B-BNR, gr. 17473	Αναστασιματάριον - Προπαιδεία	ΙΗ' (μέσα)
406. B-BNR, gr. 17474	Ανθολόγιον / Κεκραγάριον - Ευλογητάρια	ΙΗ' (μέσα)
407. B-BNR, gr. 17475	Αναστασιματάριον	ΙΗ' (μέσα)
408. B-BNR, gr. 17476	Ανθολόγιον	ΙΗ' (μέσα)
409. B-BNR, gr. 17477	Αναστασιματάριον	ΙΗ' (μέσα)
410. B-BNR, gr. 17478	Στιχηράριον	IZ' - ΙΗ' (τέλος /
, 8	70 11 1	αρχές)
411. B-BNR, ro. 17479	Νεκρώσιμοι Ακολουθία, (Chipsail)	IΘ' (1890)
412. B-BNR, grro. 17480	Χερουβικόν	ΙΘ' (αρχές)
413. B-BNR, grro. 17481	Ανοιξανδάριον - Πολυέλαιος	ΙΘ' (αρχές)
414. B-BNR, gr. 17482	Ανθολόγιον	ΙΗ' (μέσα)
415. B-BNR, gr. 17483	Πολυέλαιος	ΙΗ' (μέσα)
416. B-BNR, gr. 17484	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
417. B-BNR, slav 17485	Δοξαστάριο <i>ν</i>	ΙΘ' (αρχές)
418. B-BNR, slav 17486	Ψαλτικοί Ύμνοι - Αλληλουιάρια	IH' (1768)
419. B-BNR, slav 17497	Ευαγγελιστάριον Αποστολικόν	ΙΣΤ' (αρχές)
420. B-BNR, slav 17541	Εσπερινός	ΙΘ' (1890)
421. B-BNR, gr. 17542	Ανθολόγιον	ΙΗ' (αρχές)
421. B-BNR, gr. 27820	Ανοσταστματάριον - Προπαιδεία	ΙΗ' (μέσα)
423. B-BNR, gr. 27821	Μαθηματάριον - Θεοτοκάριον	ΙΗ' (τέλος)
424. B-BNR, gr. 27822	<i>Στιχηράριον</i> , Γερμανού Νέων Πατρών	ΙΖ' (τέλος)
425. B-BNR, gr. 28529	Ευαγγελιστάριον Αποστολικόν	ΙΑ' (μέσα)
The state of the s	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
426. B-BNR, grro. 28882 427. B-BNR, gr. 35131	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
428. B-BNR, gr. 35132	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
429. B-BNR, gr. 35133	Ειρμολόγιον	ΙΗ' (αρχές)
	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
430. B-BNR, gr. 35173		
431. B-BNR, gr. χωρίς αριθ		ΙΑ' (μέσα)
•	έστι, Κεντρική Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου / Β-ΒCU	*****
432. B-BCU, gr. 397	Ανθολόγιον	ΙΗ' (μέσα)
433. B-BCU, ro. 3531	Ανθολόγιον	ΙΘ' (1817)
434. B-BCU, ro. 3792	Ανθολόγιον - Προπαιδεία, Ion Popescu-Pasărea, (ψάλτη Petru Nic	
435. B-BCU, ro. 3899	Ανθολόγιον	ΙΘ' (1833)
436. B-BCU, ro. 4273	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
437. B-BCU, ro. 4557	Ανθολόγιον	IΘ' (1827)
438. B-BCU, ro. 4559	Ανθολόγιον	ΙΘ' (μέσα)
439. B-BCU, ro. 4560	Ανθολόγιον	ΙΘ' (1838-1839)
440. B-BCU, ro. 4845	Ακολουθία της Λειτουργίας	IΘ' (1838)
441. B-BCU, grro. 4940	Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (αρχές)
442. B-BCU, ro. 10862	Ανθολόγιον, (αδελφού Ioan Dumitrașcu από την μονή Τσιολάνο	ου, ΙΘ' (1883)
	Μπουζάου)	
443. B-BCU, ro. 17473	Προπαιδεία	ΙΘ' (αρχές)
444. B-BCU, ro. 17475	Προπαιδεία	ΙΘ' (αρχές)
445. B-BCU, ro. 27996	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
446. B-BCU, ro. 27997	Ανθολόγιον, (διακόνου George Chiru και M.Dragomir)	ΙΘ' (αρχές)
447. B-BCUro. χωρίς αριθμ	.ό Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (μέσα)
4. Βουκουρ:	έστι, Βιβλιοθήκη της Ένωσης Ρουμάνων Συνθετών και	
Μουσικο	λόγων της Ρουμανίας / B-UCMR	
448. B-UCMR, ro. 4269	Ανθολόγιον, (Geirge Stoianovici)	ΙΘ' (μέσα)
449. B-UCMR, ro. 4483	Ακολουθία της Λειτουργίας, (ψάλτη Nicolae γιού του Apostol	ΙΘ' (1835)
		10 (1055)
450 D HCMD - 4407	Ιερέως και Ιοαη ψάλτη Gherasim Gorjan)	4-) 102/1973
450. B-UCMR, ro. 4486	Ακολουθία της Λειτουργίας, (Chiṭu μαθητή της Ψαλτικής Σχολ	
451. B-UCMR, ro. 4636	Ανθολόγιον, (ψάλτη Costache Hagiescu)	IΘ' (1860)
452. B-UCMR, ro. 4639	Ανθολόγιον, (Nae Mateescu και George Ionescu)	ΙΘ' (μέσα)

453. B-UCMR, ro. 4640	Ανθολόγιον, (πρωτοσύγκελλου Varlaam, Gheorghe Ionescu και Eftimie Georgescu)	ΙΘ' (μέσα)
454. B-UCMR, ro. 4651	Ανθολόγιον	ΙΘ' (1833)
455. B-UCMR, ro. 4652	Ανθολόγιον	ΙΘ' (μέσα)
456. B-UCMR, ro. 4654	Ακολουθία της Λειτουργίας, (Emil Teofănescu και Constantin Te	ofănescu) ΙΘ' (μέσα)
457. B-UCMR, ro. 4655	Ανθολόγιον, (πρωτοσύγκελλου Varlaam)	ΙΘ' (1868)
458. B-UCMR, ro. 4656	Ανθολόγιον - Αναστασιματάριον, (Ghiţă Ionescu)	ΙΘ' (1868)
459. B-UCMR, ro. 4658	Ανθολόγιον, (Ghiṭă Ionescu)	ΙΘ' (μέσα)
460. B-UCMR, ro. 4673	Ανθολόγιον, (πρωτοσύγκελλου Varlaam)	ΙΘ' (1863)
461. B-UCMR, ro. 4681	Ανθολόγιον, (Gheorghe F.Mătuică)	ΙΘ' (1881)
462. B-UCMR, ro. 4682	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
463. B-UCMR, ro. 4683	Ανθολόγιον, (δασκάλου Teodor)	ΙΘ' (1861)
464. B-UCMR, ro. 4684	Ακολουθία της Λειτουργίας, (Nicolae C.I.Orășeanu)	ΙΘ' (1861)
465. B-UCMR, ro. 4686	Ανθολόγιον, (Nae Mateescu και Ghiță Ionescu)	ΙΘ' (1863-1874)
466. B-UCMR, ro. 4687	Ακολουθία της Λειτουργίας, (I.Negulescu)	ΙΘ' (αρχές)
467. B-UCMR, ro. 4689	Ακολουθία της Λειτουργίας, (ψάλτη Stan και Cristea Grigoriu από την Επισκοπή της Ράμνικου Βαλτσέα)	ΙΘ' (1827)
468. B-UCMR, ro. 4691	Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (αρχές)
469. B-UCMR, gr. 4693	Θεοτοκάριον - Μαθηματάριον - Κρατηματάριον - Καλοφωνικ	The state of the s
470. B-UCMR, gr. 4694	Αναστασιματάριον - Ακολουθία της Λειτουργίας Αναστασιματάριον - Προπαιδεία	ΙΖ' (αρχές) ΙΗ' (τέλος)
471. B-UCMR, gr. 4695 472. B-UCMR, gr. 4696	Αναστασιματαρίον - Προκατσεία Ειρμολόγιον - Αναστασιματάριον - Ακολουθία της	ΙΗ' (μέσα)
472. B-OCIVIK, gr. 4090	Λειτουργίας, Πέτρου Πελοποννησίου	π (μεσα)
473. B-UCMR, gr. 4697	Στιχηράριον [Χριστουγέννων] - Αντιφωναριάριον - Προσόμοι - Χερουβικόν	α ΙΗ' - ΙΘ' (τέλος / αρχές)
474. B-UCMR, grro. 4702	Ακολουθία της Λειτουργίας, (μοναχού Nil)	ΙΘ' (1831)
475. B-UCMR, ro. 4703	Ανθολόγιον, (μοναχού Martian και αδελφού Petru από την	ΙΘ' (1823)
	μονή Τσερνίκα)	
5. Βουκουρέστι	, Αρχεία του Κράτους της Ρουμανίας / Β-ΑS	
476. B-AS, ro. 1961	Ανθολόγιον	ΙΘ' (1844-1845)
477. B-AS, ro. 1964	Ανθολόγιον	ΙΘ' (1853-1869)
6. Βουκουρέστι	ι, Βιβλιοθήκη του Πατριαρχικού Μεγάρου της Ρουμανίας	/ B-BPPR
478. B-BPPR, gr. 185	Δοξαστάριον - Αναστασιματάριον, Διονυσίου Βατάχου, (Διονυσίου Βατάχου)	ΙΘ' (1809)
479. B-BPPR, gr. 206	Καλοφωνικόν, (Φράτζη Ρόδιου)	IH' (1758)
480. B-BPPR, ro. 219	Ανθολόγιον, (αρχιμανδρίτη Ghelasie Basarabeanu)	ΙΘ' (1882)
481. B-BPPR, gr. 235	Αναστασιματάριον - Προπαιδεία	ΙΗ' (τέλος)
	, Βιβλιοθήκη της Αγίας Συνόδου του Ρουμανικού Πατριαρχ	
482. B-BSfSPR, gr. 10	Καταβασίαι	ΙΘ' (1817)
483. B-BSfSPR, gr. 28	Αναστασιματάριον - Προπαιδεία, Παναγιώτου Χρισάφη του Νέου	ΙΗ' (πρό του 1787)
484. B-BSfSPR, gr. 43	Αναστασιματάριον - Προπαιδεία - Χερουβικόν - Κοινωνικάς (Κωνσταντίνου εκ Τήνου)	piov, IH' (1782)
485. B-BSfSPR, gr. 46	Ειρμολόγιον - Αναστασιματάριον - Προσομοιάριον, Ιερέως Μπαλασίου	ΙΗ' (πρό του 1742)
486. B-BSfSPR, ro. 295	Ανθολόγιον, (D.Lascăr)	ΙΘ' (1857)
487. B-BSfSPR, ro. I-8	Αναστασιματάριον - Προπαιδεία, (Dumitru Popovici)	ΙΘ' (μέσα)
488. B-BSfSPR, ro. I-11	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
489. B-BSfSPR, ro. I-14	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
490. B-BSfSPR, ro. I-16	Ανθολόγιον, (Ioan Ionescu)	ΙΘ' (1862)
491. B-BSfSPR, ro. I-17	Ανθολόγιον, (Ghiṭǎ Ionescu)	ΙΘ' (1867)
492. B-BSfSPR, ro. I-18	Aνθολόγιον, (Ghiţă Ionescu)	ΙΘ' (1862)
493. B-BSfSPR, ro. I-23	Ανθολόγιον, (D.Demetrescu)	ΙΘ' (μέσα)
494. B-BSfSPR, ro. I-27		
	Ανθολόγιον, (Ioan Iermilianof)	ΙΘ' (1849)
495. B-BSfSPR, ro. I-34	Ανθολόγιον, (Ioan Iermilianof) Ανθολόγιον, (Ioan Protopopesu και (Ioan Bunescu)	IΘ' (1849) IΘ' (1871)

496. B-BSfSPR, ro. I-51	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
497. B-BSfSPR, ro. I-52	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
498. B-BSfSPR, ro. I-54	Ακολουθία της Λειτουργίας, (Teodor Teodorescu και	ΙΘ' (1876)
	Basil Teodorescu)	
499. B-BSfSPR, ro. I-59	<i>Ανθολόγιον</i> , (Ghiţă Ionescu)	ΙΘ' (1879)
500. B-BSfSPR, ro. I-60	Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (αρχές)
501. B-BSfSPR, ro. I-65	Ανθολόγιον, (ψάλτη Fotache)	ΙΘ' (μέσα)
502. B-BSfSPR, ro. I-68	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
503. B-BSfSPR, ro. I-76	Ανθολόγιον, (Costache Hagiescu)	IΘ' (1878)
504. B-BSfSPR, ro. I-90	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
505. B-BSfSPR, ro. II-10	Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (αρχές)
506. B-BSfSPR, ro. II-12	Ανθολόγιον - Στιχηράριον - Δοξαστάριον, (Şiefan Protopopescu)	
507. B-BSfSPR, ro. II-14	Ανθολόγιον, (ψάλτη Radu)	ΙΘ' (αρχές)
508. B-BSfSPR, ro. II-17	Νεκρώσιμοι Ακολουθία, (ψάλτη Mardare Gheorghiu)	IΘ' (1883)
509. B-BSfSPR, ro. II-19	Ανθολόγιον, (ψάλτη Gheorghe Călinescu)	ΙΘ' (1892)
510. B-BSfSPR, ro. II-21	Προπαιδεία, (Vespasian Popescu)	ΙΘ' (1877)
511. B-BSfSPR, ro. II-34	Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας, (δάσκαλου Ioan Du	ma) ΙΘ' (1848)
512. B-BSfSPR, ro. II-37	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
513. B-BSfSPR, ro. II-52	Αναστασιματάριον, Macarie Ιερομονάχου, (ψάλτη Nicolae Străulescu)	ΙΘ' (1848-1849)
514 D Defend to H 64		TO: (1920)
514. B-BSfSPR, ro. II-64	Ανθολόγιον, (ψάλτη Ştefan Marinescu)	IΘ' (1829)
515. B-BSfSPR, ro. II-67	Ανθολόγιον, (George Brezeanu)	IΘ' (1853)
516. B-BSfSPR, ro. II - 107	Στιχηράριον - Δοξαστάριον, (Luca)	ΙΘ' (1844)
517. B-BSfSPR, ro. II-111	Προπαιδεία, Ιερομονάχου Macarie, (Nicolae Străulescu)	ΙΘ' (1854)
518. B-BSfSPR, ro. II-133	Ανθολόγιον, (ψάλτη Costache păcătosul / αμαρτωλού)	ΙΘ' (1848)
519. B-BSfSPR, ro. II-136	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
520. B-BSfSPR, ro. II-139	Ανθολόγιον, (αρχιμανδρίτη Ghelasie Basarabeanu και	ΙΘ' (1842)
	Stan γιού του Ιερέως Marin)	**********
521. B-BSfSPR, ro. II-145	Ανθολόγιον	ΙΘ' (1856)
522. B-BSfSPR, ro. II-155	Ανθολόγιον - Αναστασιματάριον, (Marin ψάλτη Vasilescu)	ΙΘ' (1855)
523. B-BSfSPR, ro. II-158	Ανθολόγιον, (μοναχού Chiril)	ΙΘ' (1857)
524. B-BSfSPR, ro. II-172	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
525. B-BSfSPR, ro. II-174	Ανθολόγιον, (Ion Brădescu και Nicolae Brădescu)	ΙΘ' (1863-1864)
526. B-BSfSPR, ro. II-176	Αναστασιματάριον, Macarie Ιερομονάχου, (Scarlat Capşa)	ΙΘ' (1845)
527. B-BSfSPR, II - 178	Στιχηράριον - Δοξαστάριον - Προπαιδεία, (Marin Georgescu)	IΘ' (1862)
528. B-BSfSPR, ro. II-263	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
529. B-BSfSPR, ro. II-279	Ανθολόγιον, (George Istrate)	IΘ' (1828)
8. Βουκουρέστι	, Βιβλιοθήκη της μονής Σταυροπόλεως / Β-ΒΜS	
530. B-BMS, gr. 47 m	Δοξαστάριον, Παναγιώτου Χρυσάφη του Νέου, (Cristea Grigoriu από την Επισκοπή της Ράμνικου-Βάλτσεα)	IΘ' (1838)
531. B-BMS, gr. 48 m	Δοξαστάριον, Πέτρου Πελοποννησίου	ΙΗ' - ΙΘ' (τέλος /
532. B-BMS, gr. 49 m	Αναστασιματάριον - Παπαδικαί - Προπαιδεία, Παναγιώτου	αρχές) ΙΗ' (μέσα)
7.5	Χρυσάφη του νέου	4
533. B-BMS, slav 50 m	Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΗ' - ΙΘ' (τέλος /
		αρχές)
534. B-BMS, gr. 51 m	Ειρμολόγιον - Καταβασίαι, Πέτρου Πελοποννησίου, (ιεροδιακόνου Samuil)	ΙΘ' (1821)
535. B-BMS, gr. 52 m	Αναστασιματάριον - Δοξαστάριον - Ακολουθία της	ΙΘ' (μέσα)
524 P. D. 40	Λειτουργίας - Προπαιδεία	**** / /2
536. B-BMS, gr. 53 m	Ανθολόγιον	ΙΗ' (τέλος /
527 D DMS or 54	Αυστροσμοισία του Πάποου Παλ	ΙΘ' αρχές)
537. B-BMS, gr. 54 m	Αναστασιματάριον, Πέτρου Πελοποννησίου	ΙΗ' (πρό του 1788)
538. B-BMS, slav/Kriuki 70 m	Αναστασιματάριον - Οκτάηχο, (Grigori Kdinik)	IΘ' (1873)
539. B-BMS, ro. 84 m	Ανθολόγιον, αρχιμανδρίτη Ghelasie Basarabeanu,	ΙΘ' (1863)

	(Teodor Protopopescu)	
540. B-BMS, ro. 85 m	Ανθολόγιον, αρχιμανδρίτη Ghelasie Basarabeanu,	ΙΘ' (1893)
	(Gheorghe G.Diaconescu)	
541. B-BMS, grro. 86 m	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
542. B-BMS, ro. 87 m	Ανθολόγιον, αρχιμανδρίτη Ghelasie Basarabeanu,	IΘ' (1859)
	(Constantin Lăzărescu)	
543. B-BMS, ro. 88 m	Ανθολόγιον, (μοναχού Ştefan)	IΘ' (1849)
544. B-BMS, ro. 89 m	Ειρμολόγιον Καλοφωνικόν, Πέτρου Μπερεκέτου -	ΙΘ' (αρχές)
	μεταφρασμένο από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα από	
	τον Macarie Ιερομόναχου	
545. B-BMS, ro. 90 m	Ανθολόγιον, (Ιερέως Constantin, ψάλτη Mihăileanu)	IΘ' (1871)
546. B-BMS, ro. 91 m	Ανθολόγιον - Στιχηράριον - Δοξολόγιον, (Constantin	ΙΘ' (πρό του 1854)
	Geordunescu)	
547. B-BMS, ro. 92 m	Ανθολόγιον, (Marin Popescu και An.Pană)	ΙΘ' (μέσα)
548. B-BMS, grro. 93 m	Ανθολόγιον / Χερουβικόν - Κοινωνικάριον - Άξιον	IΘ' (1823)
549. B-BMS, ro. 94 m	Ανθολόγιον / Χερουβικόν - Κοινωνικάριον - Άξιον	ΙΘ' (αρχές)
550. B-BMS, ro. 95 m	Ανθολόγιον / Ακολουθία της Λειτουργίας - Χερουβικόν -	ΙΘ' (μέσα)
551 D DMS to 06 m	Κοινωνικάριον - Άξιον εστίν Ανθολόγιον / Ακολουθία της Λειτουργίας - Χερουβικόν -	ΙΘ' (μέσα)
551. B-BMS, ro. 96 m	Ανουλογίον / Ακολουσία της Λειτουργίας - Χερουρίκον - Αξιον, (ψάλτη George Cucu)	10 (μεσα)
552. B-BMS, grro. 97 m	Αςτον, (ψαλτη George Cucu) Ανθολόγιον / Χερουβικόν - Κοινωνικάριον - Πολυέλαιοι	ΙΘ' (αρχές)
553. B-BMS, ro. 98 m	Ανθολόγιον, (ψάλτη Amfilohie Dumitru από την μονή Ράσκα,	ΙΘ' (1881)
555. B-BMS, 10. 96 III	Μολδαβία)	10 (1881)
554. B-BMS, grro. 99 m	Ανθολόγιον, (μοναχού Martinian από την μονή Τσερνίκα,	IΘ' (1843)
354. B Bivio, gr. 10. 33 m	Βλαγία)	10 (1043)
555. B-BMS, ro. 100 m	Προσόμοια, μεταφρασμένα από την ελληνική στη ρουμανική	IΘ' (1868)
,	γλώσσα από τον Dimitrie Suceveanu, (Ioan Bunescu)	()
556. B-BMS, grro. 101 m	Ανθολόγιον - Παπαδικίαι	ΙΘ' (αρχές)
557. B-BMS, ro. 2823	Αναστασιματάριον, (Πρωτοψάλτη Vasile Ciureanu-Bodești)	IΘ (1923)
558. B-BMS, ro. 4939	Ψαλτικοί Ύμνοι, (μοναχής Maria, μοναχής Iancu και μοναχής	IΘ' (1949-1952)
	Ana Nichifor)	()
559. B-BMS, ro. 4940	Ψαλτικοί Ύμνοι, (ψάλτη Gheorghe Iordache)	ΙΘ' (1924-1927)
560. B-BMS, ro. 4941	Ψαλτικοί Ύμνοι, (F.Scrianu και ψάλτη Pantelimon Zugrăvescu)	IΘ' (1880-1885)
561. B-BMS, ro. 5629	Δοξαστάριον	ΙΘ' (πρό του 1841)
	ιβλιοθήκη της Επισκοπής / Bz-BE	()
562. Bz-BE, ro. 3518	Ακολουθία της Λειτουργίας, (πρωτοσύγκελλου Varlaam)	ΙΘ' (1857)
563. Bz-BE, ro. 3519	Ακολουθία της Λειτουργίας, (πρωτοσύγκελλου Varlaam)	ΙΘ' (μέσα)
		10 (μεσα)
564. Bz-MzE, ro. 609	Ιουσείο της Επισκοπής / Bz-MzE	IO' (1921)
565. Bz -MzE, ro. 2372	Ακολουθία της Λειτουργίας, Ανθολόγιον	ΙΘ' (1831) ΙΘ' (αρχές)
566. Bz -MzE, ro. 2373	Ακολουθία της Λειτουργίας, (Ghită Patapescu)	ΙΘ' (1842)
567. Bz -MzE, ro. 2797	Ακολουθία της Λειτουργίας, (Inncu Petrescu)	IΘ' (1854)
568. Bz-MzE, ro. 2862	Ακολούσια της πετισοργίας, (taiku Feliescu) Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
569. Bz -MzE, ro. 2957		
570. Bz -MzE, ro. 4063	Ακολουθία της Λειτουργίας, (Ghiṭă Mitu) Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές)
	βλιοθήκη της Θεολογικής Σχολής / Bz-BST	το (αρχες)
571. Bz-BST, ro. χωρίς αριθμό		ΙΘ' (μέσα)
	ομός, Βιβλιοθήκη της μονής Τσιολάνου / BzJ-BMC	10 (μεσα)
		IO' (1970)
572. BzJ-BMC, ro. 1051	Ακολουθία της Λειτουργίας, (πρωτοσύγκελλου Varlaam)	IΘ' (1879)
573. BzJ-BMC, ro. 1052	Ακολουθία της Λειτουργίας, (πρωτοσύγκελλου Varlaam)	ΙΘ' (μέσα)
574. BzJ-BMC, ro. 1053	Ανθολόγιον	IΘ' (1839)
575. BzJ-BMC, ro. 1056	Ακολουθία της Λειτουργίας, (πρωτοσύγκελλου Varlaam)	IΘ' (1880)
576. BzJ-BMC, ro. 1060	Ανθολόγιον, (ιεροδιακόνου Paisic από την σκήτη Προδρόμου,	ΙΘ' (1879)
	Αγίου Όρους)	

577. BzJ-BMC, ro. 1063	Ανθολόγιον - Προπαιδεία	ΙΘ' (αρχές)		
578. BzJ-BMC, ro. 1064	Ανθολόγιον, (ιεροδιακόνου Paisie από την σκήτη Προδρόμου, Αγίου Όρους)	ΙΘ' (1880)		
579. BzJ-BMC, ro. 1065	Ακολουθία της Λειτουργίας, (Eleadzar ψάλτη, πρωτοσύγκελλου	ΙΘ' (1877)		
	Varlaam)			
580. BzJ-BMC, ro. 1067	Ανθολόγιον, (πρωτοσύγκελλου Varlaam)	ΙΘ' (αρχές)		
581. BzJ-BMC, ro. 1068	Ανθολόγιον, (ψάλτη Constantin Luca)	IΘ' (1858)		
582. BzJ-BMC, ro. 1069	Ανθολόγιον	IΘ' (1847)		
583. BzJ-BMC, ro. 1235	Ειρμολόγιον	ΙΘ' (αρχές)		
584. BzJ-BMC, ro. 1236	Ακολουθία της Λειτουργίας,	ΙΘ' (αρχές)		
585. BzJ -BMC, ro. 1238	Ακολουθία της Λειτουργίας,	IΘ' (1888)		
586. BzJ-BMC, ro. 1239	Ακολουθία της Λειτουργίας, (μοναχού Filothei)	IΘ' (1826)		
587. BzJ-BMC, ro. 1240	Ακολουθία της Λειτουργίας,	ΙΘ' (αρχές)		
588. BzJ-BMC, ro. 1241	Ειρμολόγιον	ΙΘ' (αρχές)		
	μός, Βιβλιοθήκη της μονής Σουζάνα / PhJ-BMS			
589. PhJ-BMS, ro. χωρίς αριθμό	Ανθολόγιον, (ιεροδιακόνου Onufrie Bratu Săceleanuαπό την σκή	τη ΙΘ' (αρχές)		
Β. Ολτένια	Προδρόμου, Αγίου Όρους)			
	orion and Walter and I Con AG			
	ζεία του Κράτους / Cv-AS			
590. Cv-AS, ro. 23	Ανθολόγιον, (ψάλτη Cristache Stănescu)	IΘ' (1853)		
591. Cv-AS, grro. 24 592. Cv-AS, gr. 25	Ειρμολόγιον, (Νικόλαος Ανδριοπολίτης) Αναστασιματάριον, Πέτρου Πελοποννησίου	ΙΘ' (1824) ΙΗ' (τέλος)		
593. Cv-AS, ro. 26	$A \nu \theta o \lambda \delta \gamma_1 o \nu$, (D.Alexandrescu)			
594. Cv-AS, gr. 27	Αναστασιματάριον - Προπαιδεία	ΙΘ' (1867) ΙΗ' (μέσα)		
595. Cv-AS, gr. 356	Ανθολόγιον, Γερμανού Νέων Πατρών	ΙΗ' (μέσα)		
	υσείο της Ολτένια / Cv-MzO	π (μεσα)		
596. Cv-MzO, gr. 52	Στιχηράριον, Γερμανού Νέων Πατρών, (Ιερομονάχου Calistu)	IZ' (1695)		
597. Cv-MzO, gr. 73	Αναστασιματάριον - Στιχηράριον - Προπαιδεία	ΙΗ' (πρό του 1739)		
598. Cv-MzO, gr. 76	Ανθολόγιον, Γερμανού Νέων Πατρών	ΙΗ' (μέσα)		
599. Cv-MzO, gr. 83	Ανθολόγιον, Πέτρου Πελοποννήσιου	ΙΗ' (μέσα)		
600. Cv-MzO, gr. 84	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)		
601. Cv-MzO, ro. 86	Ανθολόγιον	ΙΘ' (μέσα)		
602. Cv-MzO, grro. 91	Αναστασιματάριον - Στιχηράριον -	ΙΗ' (τέλος)		
603. Cv-MzO, gr. 94	Αναστασιματάριον	ΙΗ' (πρό του 1722)		
604. Cv-MzO, gr. 98	Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (αρχές)		
605. Cv-MzO, gr. 99	Αναστασιματάριον - Ακολουθία της Λειτουργίας -	ΙΖ' (αρχές)		
16. Κραϊόβα, Βιβ	Θεοτοκάριον - Προπαιδεία			
	λιοθήκη "Τεόδωρ Αμάνν" / Cv-BTA	101/10/0		
606. Cv-BTA, ro. 12209	Ανθολόγιον, (ψάλτη Grigore Predescu)	IΘ' (1869)		
	λιοθήκη της Μητρόπολης της Ολτένια / CvMO-BM	101///		
607. CvMO-BM, ro. 2	Ανθολόγιον	ΙΘ' (μέσα)		
608. CvMO-BM, ro. 3	Aνθολόγιον, (Haralambie Popescu)	IΘ' (1860)		
609. CvMO-BM, ro. 95	Ανθολόγιον, (Ilie Stoianovici)	ΙΘ' (αρχές)		
610. CvMO-BM, ro. 382	Ανθολόγιον, (Grigore Predescu, Toma Niculescu, και ψάλτη	ΙΘ' (μέσα)		
(11 C) (0 D) (174	Petru Ştefănescu-ΜοţăţăianuΠέτρου)	701/1000		
611. CvMO-BM, ro. 1744	Ανθολόγιον, (Ilie Stoianovici)	IΘ' (1836)		
18. Κραϊόβα, Βιβλιοθήκη της Θεολογικής Σχολής / Cv-BST				
612. Cv-BST, ro. 6463	Ανθολόγιον	ΙΘ' (μέσα)		
613. Cv-BST, ro. 6464	Ανθολόγιον, (Constantin Georgescu)	ΙΘ' (μέσα)		
19. Δρομπέτα Τούρνου-Σεβερίν, Αρχεία του Κράτους / DrTS-AS				
614. DrTS-AS, ro. 28	Προπαιδεία	ΙΘ' (αρχές)		
615. DrTS-AS, ro. 98	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)		

20 Agguerána Todouga S	Esperie D. P. andrew (I. V. M		
	Εεβερίν, Βιβλιοθήκη "Ι.Κ.Μπιμπέσκου" / DrTS-BICB	101/1011	
616. DrTS-BICB, ro. 4268	Ανθολόγιον, (αρχιμανδρίτη Ştefan από την μονή Τσερνίκα)	ΙΘ' (1844)	
617. DrTS-BICB, ro. 23381	Ανθολόγιον, (Ilie Fotino)	IΘ' (1828)	
618. DrTS-AS, gr. 37987619. DrTS-AS, ro. χωρίς αριθμό	Ειρμολόγιον, (Γρηγορίου Κτίμα)	ΙΘ' (αρχές)	
		ΙΘ' (μέσα)	
	ελτσεα, Αρχεία του Κράτους / RVI-AS	************	
620. RVI-AS, ro. 73	Στιχηράριον - Δοξαστάριον, (Ιερομονάχου Vlasie Popescu)	IΘ' (1863)	
621. RVI-AS, ro. 79	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)	
622. RVI-AS, ro. 80	Ανθολόγιον, (Ιερομονάχου Vlasie Popescu και Ιερομονάχου Macarie Vasilescu)	ΙΘ' (μέσα)	
623. RVI-AS, ro. 81	Ανθολόγιον, (Ion Popescu)	ΙΘ' (1854-1855)	
22. Ράμνικου-Βά	ελτσεα, Βιβλιοθήκη "Αντών Πάνν" / RVI-BCMAP		
624. RVI-BCMAP ro. 23,	Στιχηράριον - Δοξαστάριον, (Chesarie από την μονή Χορέζου)	ΙΘ' (μέσα)	
23. Ράμνικου-Βά	άλτσεα, Βιβλιοθήκη της Επισκοπής / RVI-BE	•	
625. RVI-BE, ro. 5146	Ανθολόγιον, (Dimitrie C.Popescu)	IΘ' (1900)	
626. RVI-BE, ro. 7516	Ανθολόγιον, (Stan Popescu)	ΙΘ' (1844)	
627. RVI-BE, ro. 7521	Ανθολόγιον, (Ilie Stoianovici και Smarandache Ionescu)	IΘ' (1838)	
	ελτσεα, Μουσείο της Επισκοπής / RVI-MzE	10 (1000)	
628. RVI-MzE, ro. 5191	Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (αρχές)	
629. RVI-MzE, ro. 6649	Ακολουθία της Λειτουργίας, (George Zograf)	ΙΘ' (1863)	
630. RVI-MzE, ro. 10152	Ανθολόγιον, (Anton Pann)	ΙΘ' (αρχές)	
631. RVI-MzE, ro. 15856	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)	
	ιλτσεα, Βιβλιοθήκη της εκκλησίας Αγίου Ιωάννη Προδρό		
	μό Ανθολόγιον, (Gheorghe I.Dima)	ΙΘ' (1875-1878)	
	ιός, Βιβλιοθήκη της μονής Κόζια / VIJ-BMC		
633. VIJ-BMC, ro. 1706	Ανθολόγιον, (Atanasie Postelnicu)	ΙΘ' (1829)	
	ιός, Βιβλιοθήκη της μονής "Δίντρ-ουν λέμν" / VIJ-BMDL	10 (102))	
634. VIJ-BMDL, ro. 62	Ανθολόγιον, (Anton Pann)	ΙΘ' (1839)	
635. VIJ-BMDL, ro. 104	Ακολουθία της Λειτουργίας, (Anton Pann)	ΙΘ' (πρό του 1850)	
636. VIJ-BMDL, ro. 105	Ακολουθία της Λειτουργίας, (Anton Pann)	ΙΘ' (αρχές)	
637. VIJ-BMDL, ro. 106	Ακολουθία της Λειτουργίας, (ιεροδιακόνου Chesarie)	ΙΘ' (1827)	
638. VIJ-BMDL, ro. 107	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)	
639. VIJ-BMDL, ro. 1367	Ακολουθία της Λειτουργίας, (Anton Pann)	IΘ' (1836-1837)	
640. VIJ-BMDL, ro. 1368	Ανθολόγιον, (Anton Pann)	IΘ' (1837)	
	ιός, Βιβλιοθήκη της μονής Χορέζου / VIJ-ΒΜΗ	10 (1037)	
641. VIJ-BMH, ro. 103/3	Ανθολόγιον, (Mateiu Grigorescu)	ΙΘ' (1874-1875)	
642. VIJ -BMH, ro. 143	Ανθολόγιον, (ιεροδιακόνου Chesarie και Ghiţă Ionescu)	IΘ' (1842)	
643. VIJ-BMH, ro. 168	$A \nu \theta o \lambda \delta \gamma \iota o \nu$, (Anton Pann)	IΘ' (1833)	
		10 (1833)	
	ιός, Βιβλιοθήκη της μονής Σουρπάτελε / VIJ-BMS	101/10/10	
644. VIJ -BMS, ro. 12	Ανθολόγιον, (Anton Pann)	IΘ' (1840)	
645. VIJ-BMS, το. χωρίς αριθμό		ΙΘ' (μέσα)	
	Βιβλιοθήκη της μονής Πολοβράγη / GjJ-BMP		
646. GjJ-BMP, ro. 402	Ακολουθία της Λειτουργίας, (Gheorghe Zograf και Nicolae	IΘ' (1840)	
	Lăzărescu)		
	Βιβλιοθήκη της μονής Τισμάνα / GjJ-BMT		
647. GjJ-BMT, ro. 2544	Ανθολόγιον / Ακολουθία της Λειτουργίας - Νεκρώσιμη	ΙΘ' (πρό του 1840)	
	Ακολουθία, (Anton Pann)		
32. Όλτ-Νομός, Βιβλιοθήκη της σκήτης Στριχαρέτζ-Σλάτινα / OtJ-BSSS			
648. OtJ -BSSS, grro. I	Ειρμολόγιον	ΙΘ' (1817)	
649. OtJ -BSSS, ro. 5916	Ανθολόγιον, (Mihai Vasilescu)	ΙΘ' (1852-1854)	
650. OtJ-BSSS, ro. 7857	Ανθολόγιον / Στιχηράριον - Δοξαστάριον - Προπαιδεία,	IΘ' (1855)	

(Mihai Vasilescu)

ΙΘ' (1829)

651. OtJ -BSSS, 1	o. 7858	Ανθολόγιον / Στιχηράριον - Δοξαστάριον - Προπαιδεία,	ΙΘ' (1854)
		(Mihai Vasilescu)	
Γ.	Δοβρουτσά		
33.	Κωνστάνζα,	Βιβλιοθήκη της Επαρχίας / Ct-BJ	
652. Ct-BJ, ro. 8.	307	Ψαλτικοί Ύμνοι, (Ioan G.Crăciun, Ioniță Pralea, Gheorghe Grozavu	K' (1941-1954)
		και Gheorghe Gorgan)	
34.	Κωνστάνζα-	Νομός, Βιβλιοθήκη της μονής Κοκόσου / CtJ-BMC	
653. CtJ -BMC, r		Ψαλτικοί Ύμνοι, (μοναχού Cristofor Godeanu păcătosul / αμαρτω	λού) Κ' (1958)
35.		Νομός, Βιβλιοθήκη της μονής Παναγίας, Τέκιργιολ / CtJ-	
	-	Ψαλτικοί Ύμνοι, (μοναχής Veronica Săraru)	K' (1958)
			K (1936)
36.		λιοθήκη της Επισκοπής / GI-BCA	102/1025)
655. Gl-BCA, ro	. 13 / 1346	Χερουβικόν - Άξιον Εστίν - Ανοιξαντάριον - Κοινωνικάριον	IΘ' (1835)
656 CL DCA am	no 94 / 1651	(V.Tharazi)	IO' (1949)
656. Gl-BCA, gr 657. Gl-BCA, gr		Ανθολόγιον Ειρμολόγιον - Καταβασίες, (Βασίλη Νικολαϊδη Βυζαντίου)	ΙΘ' (1848) ΙΘ' (πρό του 1852)
658. Gl-BCA, gr		Εφμολογίον - Καταρασίες, (Βασίλη Νικολατοή Βοζάντισο) Ψαλτικοί Ύμνοι	ΙΘ' (μέσα)
659. GI-BCA, gr		Ανθολόγιον	ΙΘ' (1855)
660. Gl-BCA, ro		Ειρμολόγιον - Καταβασίες, (Ioan G.Popp)	IΘ' (1847)
661. Gl-BCA, gr		Χερουβικόν - Κοινωνικάριον - Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (πρό του 1831)
662. Gl-BCA, ro		Ανθολόγιον, (Ioan G.Popp)	IΘ' (1847)
II.	Επαρχία Μοί		
37.		ειστημιακή Βιβλιοθήκη "Μιχάη Εμινέσκου" / Ι-ΒСИΜΕ	
663. I-BCUME,	ro. 23	Ακολουθία της Λειτουργίας, (Gheorghe ψάλτη, μαθητή του	ΙΘ' (1824)
		αρχιμανδρίτη Dancu)	
664. I-BCUME,	ro. 71	Ανθολόγιον, (ιεροδιακόνου Iosif Naniescu)	ΙΘ' (μέσα)
665. I-BCUME,	gr. 88	Ανθολόγιον	IH' (1710)
		529, 194 III Β.18068) Ευαγγελιστάριον Αποστολικόν	ΙΑ' (αρχές)
667. I-BCUME,		Αναστασιματάριον - Προπαιδεία	ΙΗ' (τέλος)
668. I - BCUME,		Καλοφωνικόν - Προκείμενα, (ιεροδιακόνου Αθανασίου)	ΙΗ' (μέσα)
669. I-BCUME,		Ανθολόγιον	ΙΗ' (τέλος)
670. I-BCUME,	_	Αναστασιματάριον	ΙΖ' (μέσα)
671. I-BCUME,		Ανθολόγιον, (αρχιμανδρίτη Gheorghe)	IΘ' (1824)
672. I-BCUME, 673. I-BCUME,		Αναστασιματάριον - Προπαιδεία, Ιωάννου του Γλυκέος Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΗ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές)
674. I-BCUME,		Ανθολόγιον, (πρωτοψάλτη Αντώνιε της μονής Πούτνα)	ΙΣΤ' (1545)
675. I-BCUME,	_	$A \nu \theta o \lambda \delta \gamma \iota o \nu$, (Laplaco $\varphi \iota a \iota $	IΘ' (1853)
676. I-BCUME,		Ανθολόγιον	IΘ' (1844)
677. I-BCUME,		Ανθολόγιον, (εξομολογητή Meletie)	IΘ' (1850)
678. I-BCUME,		Ανθολόγιον - Προπαιδεία, αρχιμανδρίτη Ghelasie Basarabeanu,	IΘ' (1861-1862)
,		(Rizea-Cristea Dobrescu)	,
679. I-BCUME,	ro. II-32	Ανθολόγιον - Προπαιδεία, αρχιμανδρίτη Ghelasie Basarabeanu,	ΙΘ' (αρχές)
,		(αρχιμανδρίτη Ghelasie Basarabeanu)	(176.3)
680. I-BCUME,	ro. II-33	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
681. I-BCUME,	ro. II-67	Ανθολόγιον, (Vasile Popovici)	ΙΘ' (1856)
682. I-BCUME,	ro. II-71	Ανθολόγιον, (Ghită Ionescu)	ΙΘ' (1863)
683. I-BCUME,		Ανθολόγιον, (Neculai Nan)	IΘ' (1838)
684. I - BCUME,		Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
685. I-BCUME,	ro. II-157	Ανθολόγιον	ΙΘ' (1859)
686. I-BCUME,	ro. II-210	Ανθολόγιον, (Ştefan Păltinescu)	ΙΘ' (μέσα)
687. I-BCUME,	ro. III - 78	Ανθολόγιον - Προπαιδεία, αρχιμανδρίτη Ghelasie Basarabeanu,	IΘ' (1840)
		(αρχιμανδρίτη Ghelasie Basarabeanu,)	
688. I-BCUME,	ro. III-79	Ανθολόγιον - Προπαιδεία, αρχιμανδρίτη Ghelasie Basarabeanu,	IΘ' (1839)
		(αρχιμανδρίτη Ghelasie Basarabeanu, Rizea Dobrescu)	

689. I-BCUME, ro. **III-80** *Ανθολόγιον*, (I.Ştefănescu)

735. I-MzLR, gr. 4915-L

690. I-BCUME, ro. III-83	Ανθολόγιον - Προπαίδεια, αρχιμανδρίτη Ghelasie Basarabeanu,	ΙΘ' (1854-1855)
	(αρχιμανδρίτη Ghelasie Basarabeanu, Stancu Hordobela)	
691. I-BCUME, ro. III-84	Ανθολόγιον	ΙΘ' (μέσα)
692. I-BCUME, gr. III-85	Στιχηράριον - σε δύο τόμους, Γερμανού Νέων Πατρών,	IH' (1700-1703)
	(Ιερομονάχου Δαμασκηνού από την μονή Δοχειαρίου)	
693. I-BCUME, gr. III-86	Στιχηράριον, Γερμανού Νέων Πατρών	ΙΗ' (τέλος)
694. I-BCUME, gr. III-87	Ανθολόγιον, Πέτρου Μπερεκέτου Βυζαντίου	ΙΗ' (πρό του 1772)
695. I-BCUME, gr. III-88	Μαθηματάριον - Προπαιδεία, (ιεροδιάκονου Λαυρέντιου)	IH' (1710)
696. I-BCUME, gr. III-89	Ανθολόγιον - Προπαιδεία, Ιερέως Μπαλασίου	ΙΗ' (πρό του 1794)
697. I-BCUME, ro. III-90	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
698. I-BCUME, gr. III-93	Στιχηράριον, Γερμανού Νέων Πατρών	ΙΗ' (μέσα)
699. I-BCUME, grro. III-94	Αναστασιματάριον - Προπαιδεία, (ιεροδιακόνου Macarie)	ΙΘ' (1813)
700. I-BCUME, gr. III-95	Ανθολόγιον - Δοξαστάριον, Πέτρου Πελοποννησίου	ΙΗ' (τέλος)
701. I-BCUME, gr. III-96	Ειρμολόγιον, Ιερέως Μπαλασίου	ΙΖ' (τέλος)
702. I-BCUME, ro. III-98	Θεωρητικών, Χρυσάνθου Μαδύτου, Γρηγορίου Λεβήτου,	ΙΘ' (1882)
	Χουρμουζίου Χαρτοφύλακα, (Δημητρίου Παπαδοπούλου Χίου)
703. I-BCUME, ro. III-151	Αναστασιματάριον	ΙΘ' (αρχές)
704. I-BCUME, ro. III-152	Ανθολόγιον, (διακόνου Vasile Mihalache)	ΙΘ' (1828)
705. I-BCUME, ro. III-153	Νεκρώσιμη Ακολουθία	ΙΘ' (μέσα)
706. I-BCUME, ro. III-173	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
707. I-BCUME, ro. III-281	Ανθολόγιον	ΙΘ' (1827)
708. I-BCUME, ro. III-364	Ανθολόγιον, (Ioan Popescu γιού του Dumitru)	ΙΘ' (1853)
709. I-BCUME, ro. III-365	Ανθολόγιον	ΙΘ' (1826)
710. I-BCUME, ro. IV-9	Ανθολόγιον - Στιχηράριον, (Ιερέως Ioan Praja)	ΙΘ' (1836)
711. I-BCUME, gr. IV-39	Στιχηράριον	ΙΗ' - ΙΘ' (τέλος /
, 0	70 11	αρχές)
712. I-BCUME, gr. IV-40	Δοξαστάριον, Πέτρου Πελοποννησίου, (Αποστόλου Πίκλιν	ΙΘ' (1803)
, 0	Κώνστα Χίου)	
713. I-BCUME, ro. IV-93	Ανθολόγιον - Προπαιδεία, (ιεροδιακόνου Macarie)	ΙΘ' (1813)
	Ανθολόγιον - Προπαιδεία, (ιεροδιακόνου Macarie) ο Προπαιδεία, (Πρωτοψάλτη Δημητρίου Χίου)	ΙΘ' (1813) ΙΘ' (αρχές)
714. I-BCUME, gr. χωρίς αριθμο	ο Προπαιδεία, (Πρωτοψάλτη Δημητρίου Χίου)	and the same of th
714. Ι-ΒCUME, gr. χωρίς αριθμο 38. Ιάσιο, Αρχείο	ό <i>Προπαιδεία,</i> (Πρωτοψάλτη Δημητρίου Χίου) α του Κράτους / Ι-AS	ΙΘ' (αρχές)
714. I-BCUME, gr. χωρίς αριθμ 38. Ιάσιο, Αρχείο 715. I-AS, ro. 73	ό Προπαιδεία, (Πρωτοψάλτη Δημητρίου Χίου) α του Κράτους / Ι-ΑS Ακολουθία της Λειτουργίας, (Anton Popovici)	ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (1839)
714. I-BCUME, gr. χωρίς αριθμ 38. Ιάσιο, Αρχείο 715. I-AS, ro. 73 716. I-AS, ro. 75	ό Προπαιδεία, (Πρωτοψάλτη Δημητρίου Χίου) α του Κράτους / Ι-ΑS Ακολουθία της Λειτουργίας, (Anton Popovici) Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (1839) ΙΘ' (αρχές)
714. I-BCUME, gr. χωρίς αριθμι 38. Ιάσιο, Αρχείο 715. I-AS, ro. 73 716. I-AS, ro. 75 717. I-AS, ro. 79	ό Προπαιδεία, (Πρωτοψάλτη Δημητρίου Χίου) α του Κράτους / Ι-ΑS Ακολουθία της Λειτουργίας, (Anton Popovici) Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές)
714. I-BCUME, gr. χωρίς αριθμι 38. Ιάσιο, Αρχείο 715. I-AS, ro. 73 716. I-AS, ro. 75 717. I-AS, ro. 79 718. I-AS, ro. 181	ό Προπαιδεία, (Πρωτοψάλτη Δημητρίου Χίου) α του Κράτους / I-AS Ακολουθία της Λειτουργίας, (Anton Popovici) Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας Ανθολόγιον Ακολουθία της Λειτουργίας, (Nectarie Frimu και Bonus Dumitres	ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ιΘ' (αρχές)
714. I-BCUME, gr. χωρίς αριθμι 38. Ιάσιο, Αρχείο 715. I-AS, ro. 73 716. I-AS, ro. 75 717. I-AS, ro. 79 718. I-AS, ro. 181 719. I-AS, gr. 198	ό Προπαιδεία, (Πρωτοψάλτη Δημητρίου Χίου) α του Κράτους / I-AS Ακολουθία της Λειτουργίας, (Anton Popovici) Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας Ανθολόγιον Ακολουθία της Λειτουργίας, (Nectarie Frimu και Bonus Dumitres Στιχηράριον, Πέτρου Πελοποννησίου	ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές)
714. I-BCUME, gr. χωρίς αριθμι 38. Ιάσιο, Αρχείο 715. I-AS, ro. 73 716. I-AS, ro. 75 717. I-AS, ro. 79 718. I-AS, ro. 181	ό Προπαιδεία, (Πρωτοψάλτη Δημητρίου Χίου) α του Κράτους / I-AS Ακολουθία της Λειτουργίας, (Anton Popovici) Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας Ανθολόγιον Ακολουθία της Λειτουργίας, (Nectarie Frimu και Bonus Dumitres	ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ΙΗ' (τέλος) ΙΗ' - ΙΘ' (τέλος /
714. I-BCUME, gr. χωρίς αριθμι 38. Ιάσιο, Αρχείο 715. I-AS, ro. 73 716. I-AS, ro. 75 717. I-AS, ro. 79 718. I-AS, ro. 181 719. I-AS, gr. 198	ό Προπαιδεία, (Πρωτοψάλτη Δημητρίου Χίου) α του Κράτους / I-AS Ακολουθία της Λειτουργίας, (Anton Popovici) Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας Ανθολόγιον Ακολουθία της Λειτουργίας, (Nectarie Frimu και Bonus Dumitres Στιχηράριον, Πέτρου Πελοποννησίου Ανθολόγιον - Καλοφωνικόν	ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) και) ΙΘ' (αρχές) ΙΗ' (τέλος)
714. I-BCUME, gr. χωρίς αριθμι 38. Ιάστο, Αρχείο 715. I-AS, ro. 73 716. I-AS, ro. 75 717. I-AS, ro. 79 718. I-AS, ro. 181 719. I-AS, gr. 198 720. I-AS, gr. 199	ό Προπαιδεία, (Πρωτοψάλτη Δημητρίου Χίου) α του Κράτους / I-AS Ακολουθία της Λειτουργίας, (Anton Popovici) Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας Ανθολόγιον Ακολουθία της Λειτουργίας, (Nectarie Frimu και Bonus Dumitres Στιχηράριον, Πέτρου Πελοποννησίου	ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ΙΗ' (τέλος) ΙΗ' - ΙΘ' (τέλος / αρχές)
714. I-BCUME, gr. χωρίς αριθμι 38. Ιάσιο, Αρχείο 715. I-AS, ro. 73 716. I-AS, ro. 75 717. I-AS, ro. 79 718. I-AS, ro. 181 719. I-AS, gr. 198 720. I-AS, gr. 199	ό Προπαιδεία, (Πρωτοψάλτη Δημητρίου Χίου) α του Κράτους / I-AS Ακολουθία της Λειτουργίας, (Anton Popovici) Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας Ανθολόγιον Ακολουθία της Λειτουργίας, (Nectarie Frimu και Bonus Dumitres Στιχηράριον, Πέτρου Πελοποννησίου Ανθολόγιον - Καλοφωνικόν Ειρμολόγιον, Πέτρου Πελοποννησίου	ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ιω' (αρχές) ιω' (αρχές) ΙΗ' (τέλος) ΙΗ' - ΙΘ' (τέλος / αρχές) ΙΗ' (1795)
714. I-BCUME, gr. χωρίς αριθμι 38. Ιάσιο, Αρχείο 715. I-AS, ro. 73 716. I-AS, ro. 75 717. I-AS, ro. 79 718. I-AS, gr. 198 720. I-AS, gr. 199 721. I-AS, gr. 201 722. I-AS, grro. 202	ό Προπαιδεία, (Πρωτοψάλτη Δημητρίου Χίου) α του Κράτους / I-AS Ακολουθία της Λειτουργίας, (Anton Popovici) Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας Ανθολόγιον Ακολουθία της Λειτουργίας, (Nectarie Frimu και Bonus Dumitres Στιχηράριον, Πέτρου Πελοποννησίου Ανθολόγιον - Καλοφωνικόν Ειρμολόγιον, Πέτρου Πελοποννησίου Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (1839) ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ιω' (αρχές) ΙΗ' (τέλος) ΙΗ' - ΙΘ' (τέλος / αρχές) ΙΗ' (1795) ΙΗ' (μέσα)
714. I-BCUME, gr. χωρίς αριθμα 38. Ιάσιο, Αρχείο 715. I-AS, ro. 73 716. I-AS, ro. 75 717. I-AS, ro. 79 718. I-AS, ro. 181 719. I-AS, gr. 198 720. I-AS, gr. 199 721. I-AS, gr. 201 722. I-AS, grro. 202 723. I-AS, gr. 203	ό Προπαιδεία, (Πρωτοψάλτη Δημητρίου Χίου) α του Κράτους / I-AS Ακολουθία της Λειτουργίας, (Anton Popovici) Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας Ανθολόγιον Ακολουθία της Λειτουργίας, (Nectarie Frimu και Bonus Dumitres Στιχηράριον, Πέτρου Πελοποννησίου Ανθολόγιον - Καλοφωνικόν Ειρμολόγιον, Πέτρου Πελοποννησίου Ανθολόγιον Ανθολόγιον Κερμανού Νέων Πατρών	ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ιω' (αρχές) ιω' (αρχές) ΙΗ' (τέλος) ΙΗ' - ΙΘ' (τέλος / αρχές) ΙΗ' (1795) ΙΗ' (μέσα) ΙΗ' (τέλος)
714. I-BCUME, gr. χωρίς αριθμα 38. Ιάσιο, Αρχείο 715. I-AS, ro. 73 716. I-AS, ro. 75 717. I-AS, ro. 79 718. I-AS, ro. 181 719. I-AS, gr. 198 720. I-AS, gr. 199 721. I-AS, gr. 201 722. I-AS, grro. 202 723. I-AS, gr. 203	ό Προπαιδεία, (Πρωτοψάλτη Δημητρίου Χίου) α του Κράτους / I-AS Ακολουθία της Λειτουργίας, (Anton Popovici) Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας Ανθολόγιον Ακολουθία της Λειτουργίας, (Nectarie Frimu και Bonus Dumitres Στιχηράριον, Πέτρου Πελοποννησίου Ανθολόγιον - Καλοφωνικόν Ειρμολόγιον, Πέτρου Πελοποννησίου Ανθολόγιον Ανθολόγιον Στιχηράριον, Γερμανού Νέων Πατρών Στιχηράριον - Αναστασιματάριον, Παναγιώτου Χρυσάφη	ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ιω' (αρχές) ιω' (αρχές) ΙΗ' (τέλος) ΙΗ' - ΙΘ' (τέλος / αρχές) ΙΗ' (1795) ΙΗ' (μέσα) ΙΗ' (τέλος)
714. I-BCUME, gr. χωρίς αριθμα 38. Ιάστο, Αρχείο 715. I-AS, ro. 73 716. I-AS, ro. 75 717. I-AS, ro. 79 718. I-AS, gr. 198 720. I-AS, gr. 199 721. I-AS, gr. 201 722. I-AS, gr. 202 723. I-AS, gr. 203 724. I-AS, gr. 204 725. I-AS, gr. 206 726. I-AS, grro. 207	ό Προπαιδεία, (Πρωτοψάλτη Δημητρίου Χίου) α του Κράτους / I-AS Ακολουθία της Λειτουργίας, (Anton Popovici) Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας Ανθολόγιον Ακολουθία της Λειτουργίας, (Nectarie Frimu και Bonus Dumitres Στιχηράριον, Πέτρου Πελοποννησίου Ανθολόγιον - Καλοφωνικόν Ειρμολόγιον, Πέτρου Πελοποννησίου Ανθολόγιον Ανθολόγιον Ενιχηράριον - Αναστασιματάριον, Παναγιώτου Χρυσάφη του Νέου, (Ιερομονάχου Ιγνατίου) Στιχηράριον, Γερμανού Νέων Πατρών, (μοναχού Γιακουμή) Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (1839) ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ΙΗ' (τέλος) ΙΗ' - ΙΘ' (τέλος / αρχές) ΙΗ' (1795) ΙΗ' (μέσα) ΙΗ' (τέλος) ΙΗ' (1730) ΙΗ' (1736) ΙΗ' (1736)
714. I-BCUME, gr. χωρίς αριθμα 38. Ιάσιο, Αρχείο 715. I-AS, ro. 73 716. I-AS, ro. 75 717. I-AS, ro. 79 718. I-AS, gr. 198 720. I-AS, gr. 199 721. I-AS, gr. 201 722. I-AS, gr. 202 723. I-AS, gr. 203 724. I-AS, gr. 204 725. I-AS, gr. 206	ό Προπαιδεία, (Πρωτοψάλτη Δημητρίου Χίου) α του Κράτους / I-AS Ακολουθία της Λειτουργίας, (Anton Popovici) Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας Ανθολόγιον Ακολουθία της Λειτουργίας, (Nectarie Frimu και Bonus Dumitres Στιχηράριον, Πέτρου Πελοποννησίου Ανθολόγιον - Καλοφωνικόν Ειρμολόγιον, Πέτρου Πελοποννησίου Ανθολόγιον Ανθολόγιον Στιχηράριον, Γερμανού Νέων Πατρών Στιχηράριον - Αναστασιματάριον, Παναγιώτου Χρυσάφη του Νέου, (Ιερομονάχου Ιγνατίου) Στιχηράριον, Γερμανού Νέων Πατρών, (μοναχού Γιακουμή)	ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (1839) ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ιω' ΙΘ' (αρχές) ΙΗ' (τέλος) ΙΗ' - ΙΘ' (τέλος / αρχές) ΙΗ' (1795) ΙΗ' (μέσα) ΙΗ' (τέλος) ΙΗ' (1730)
714. I-BCUME, gr. χωρίς αριθμα 38. Ιάστο, Αρχείο 715. I-AS, ro. 73 716. I-AS, ro. 75 717. I-AS, ro. 79 718. I-AS, gr. 198 720. I-AS, gr. 199 721. I-AS, gr. 201 722. I-AS, gr. 202 723. I-AS, gr. 203 724. I-AS, gr. 204 725. I-AS, gr. 206 726. I-AS, grro. 207	ό Προπαιδεία, (Πρωτοψάλτη Δημητρίου Χίου) α του Κράτους / I-AS Ακολουθία της Λειτουργίας, (Anton Popovici) Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας Ανθολόγιον Ακολουθία της Λειτουργίας, (Nectarie Frimu και Bonus Dumitres Στιχηράριον, Πέτρου Πελοποννησίου Ανθολόγιον - Καλοφωνικόν Ειρμολόγιον, Πέτρου Πελοποννησίου Ανθολόγιον Ανθολόγιον Ενιχηράριον - Αναστασιματάριον, Παναγιώτου Χρυσάφη του Νέου, (Ιερομονάχου Ιγνατίου) Στιχηράριον, Γερμανού Νέων Πατρών, (μοναχού Γιακουμή) Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (1839) ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ΙΗ' (τέλος) ΙΗ' - ΙΘ' (τέλος / αρχές) ΙΗ' (1795) ΙΗ' (μέσα) ΙΗ' (τέλος) ΙΗ' (1730) ΙΗ' (1736) ΙΗ' (1736)
714. I-BCUME, gr. χωρίς αριθμα 38. Ιάστο, Αρχείο 715. I-AS, ro. 73 716. I-AS, ro. 75 717. I-AS, ro. 79 718. I-AS, gr. 198 720. I-AS, gr. 199 721. I-AS, gr. 201 722. I-AS, gr. 203 724. I-AS, gr. 204 725. I-AS, gr. 206 726. I-AS, grro. 207 727. I-AS, ro. 208	ό Προπαιδεία, (Πρωτοψάλτη Δημητρίου Χίου) α του Κράτους / I-AS Ακολουθία της Λειτουργίας, (Anton Popovici) Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας Ανθολόγιον Ακολουθία της Λειτουργίας, (Nectarie Frimu και Bonus Dumitres Στιχηράριον, Πέτρου Πελοποννησίου Ανθολόγιον - Καλοφωνικόν Ειρμολόγιον, Πέτρου Πελοποννησίου Ανθολόγιον Ανθολόγιον Στιχηράριον - Αναστασιματάριον, Παναγιώτου Χρυσάφη του Νέου, (Ιερομονάχου Ιγνατίου) Στιχηράριον, Γερμανού Νέων Πατρών, (μοναχού Γιακουμή) Ανθολόγιον Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (1839) ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ΙΗ' (τέλος) ΙΗ' - ΙΘ' (τέλος / αρχές) ΙΗ' (1795) ΙΗ' (μέσα) ΙΗ' (1730) ΙΗ' (1736) ΙΗ' (τέλος) ΙΘ' (μέσα)
714. I-BCUME, gr. χωρίς αριθμα 38. Ιάστο, Αρχείο 715. I-AS, ro. 73 716. I-AS, ro. 75 717. I-AS, ro. 79 718. I-AS, ro. 181 719. I-AS, gr. 198 720. I-AS, gr. 199 721. I-AS, gr. 201 722. I-AS, gr. 202 723. I-AS, gr. 203 724. I-AS, gr. 204 725. I-AS, gr. 206 726. I-AS, grro. 207 727. I-AS, ro. 208 728. I-AS, ro. 214	ό Προπαιδεία, (Πρωτοψάλτη Δημητρίου Χίου) α του Κράτους / I-AS Ακολουθία της Λειτουργίας, (Anton Popovici) Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας Ανθολόγιον Ακολουθία της Λειτουργίας, (Nectarie Frimu και Bonus Dumitres Στιχηράριον, Πέτρου Πελοποννησίου Ανθολόγιον - Καλοφωνικόν Ειρμολόγιον, Πέτρου Πελοποννησίου Ανθολόγιον, Γερμανού Νέων Πατρών Στιχηράριον - Αναστασιματάριον, Παναγιώτου Χρυσάφη του Νέου, (Ιερομονάχου Ιγνατίου) Στιχηράριον, Γερμανού Νέων Πατρών, (μοναχού Γιακουμή) Ανθολόγιον Ακολουθία της Λειτουργίας Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (1839) ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ΙΗ' (τέλος) ΙΗ' - ΙΘ' (τέλος / αρχές) ΙΗ' (1795) ΙΗ' (μέσα) ΙΗ' (1730) ΙΗ' (1736) ΙΗ' (τέλος) ΙΘ' (μέσα) ΙΘ' (μέσα)
714. I-BCUME, gr. χωρίς αριθμα 38. Ιάστο, Αρχείο 715. I-AS, ro. 73 716. I-AS, ro. 75 717. I-AS, ro. 79 718. I-AS, gr. 198 720. I-AS, gr. 199 721. I-AS, gr. 201 722. I-AS, gr. 201 722. I-AS, gr. 203 724. I-AS, gr. 204 725. I-AS, gr. 206 726. I-AS, gr. 206 727. I-AS, ro. 208 728. I-AS, ro. 214 729. I-AS, ro. 1541	ό Προπαιδεία, (Πρωτοψάλτη Δημητρίου Χίου) α του Κράτους / I-AS Ακολουθία της Λειτουργίας, (Anton Popovici) Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας Ανθολόγιον Ακολουθία της Λειτουργίας, (Nectarie Frimu και Bonus Dumitres Στιχηράριον, Πέτρου Πελοποννησίου Ανθολόγιον - Καλοφωνικόν Ειρμολόγιον, Πέτρου Πελοποννησίου Ανθολόγιον Ανθολόγιον Ανθολόγιον Ετιχηράριον - Αναστασιματάριον, Παναγιώτου Χρυσάφη του Νέου, (Ιερομονάχου Ιγνατίου) Στιχηράριον, Γερμανού Νέων Πατρών, (μοναχού Γιακουμή) Ανθολόγιον Ακολουθία της Λειτουργίας Ακολουθία της Λειτουργίας Ακολουθία της Λειτουργίας Ανθολόγιον, (Gheorghe Popescu)	ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (1839) ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ΙΗ' (τέλος) ΙΗ' - ΙΘ' (τέλος / αρχές) ΙΗ' (1795) ΙΗ' (μέσα) ΙΗ' (1730) ΙΗ' (1736) ΙΗ' (τέλος) ΙΘ' (μέσα) ΙΘ' (μέσα) ΙΘ' (μέσα) ΙΘ' (μέσα)
714. I-BCUME, gr. χωρίς αριθμα 38. Ιάστο, Αρχείο 715. I-AS, ro. 73 716. I-AS, ro. 75 717. I-AS, ro. 79 718. I-AS, gr. 198 720. I-AS, gr. 199 721. I-AS, gr. 201 722. I-AS, gr. 201 722. I-AS, gr. 203 724. I-AS, gr. 204 725. I-AS, gr. 206 726. I-AS, gr. 206 727. I-AS, ro. 208 728. I-AS, ro. 214 729. I-AS, ro. 1541	ό Προπαιδεία, (Πρωτοψάλτη Δημητρίου Χίου) α του Κράτους / I-AS Ακολουθία της Λειτουργίας, (Anton Popovici) Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας Ανθολόγιον Ακολουθία της Λειτουργίας, (Nectarie Frimu και Bonus Dumitres Στιχηράριον, Πέτρου Πελοποννησίου Ανθολόγιον - Καλοφωνικόν Ειρμολόγιον, Πέτρου Πελοποννησίου Ανθολόγιον Ανθολόγιον - Γερμανού Νέων Πατρών Στιχηράριον - Αναστασιματάριον, Παναγιώτου Χρυσάφη του Νέου, (Ιερομονάχου Ιγνατίου) Στιχηράριον, Γερμανού Νέων Πατρών, (μοναχού Γιακουμή) Ανθολόγιον Ακολουθία της Λειτουργίας Ακολουθία της Λειτουργίας Ανθολόγιον, (Gheorghe Popescu) Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας, Γρηγορίου Πρωτοψάλτου Λεβήτου, (Ioan Bendescu)	ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (1839) ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ΙΗ' (τέλος) ΙΗ' - ΙΘ' (τέλος / αρχές) ΙΗ' (1795) ΙΗ' (μέσα) ΙΗ' (1730) ΙΗ' (1736) ΙΗ' (τέλος) ΙΘ' (μέσα) ΙΘ' (μέσα) ΙΘ' (μέσα) ΙΘ' (μέσα)
714. I-BCUME, gr. χωρίς αριθμα 38. Ιάστο, Αρχείο 715. I-AS, ro. 73 716. I-AS, ro. 75 717. I-AS, ro. 79 718. I-AS, gr. 198 720. I-AS, gr. 199 721. I-AS, gr. 201 722. I-AS, gr. 202 723. I-AS, gr. 203 724. I-AS, gr. 204 725. I-AS, gr. 206 726. I-AS, gr. 206 727. I-AS, ro. 208 728. I-AS, ro. 214 729. I-AS, ro. 1541 730. I-AS, ro. 1546	ό Προπαιδεία, (Πρωτοψάλτη Δημητρίου Χίου) α του Κράτους / I-AS Ακολουθία της Λειτουργίας, (Anton Popovici) Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας Ανθολόγιον Ακολουθία της Λειτουργίας, (Nectarie Frimu και Bonus Dumitres Στιχηράριον, Πέτρου Πελοποννησίου Ανθολόγιον - Καλοφωνικόν Ειρμολόγιον, Πέτρου Πελοποννησίου Ανθολόγιον Ανθολόγιον - Γερμανού Νέων Πατρών Στιχηράριον - Αναστασιματάριον, Παναγιώτου Χρυσάφη του Νέου, (Ιερομονάχου Ιγνατίου) Στιχηράριον, Γερμανού Νέων Πατρών, (μοναχού Γιακουμή) Ανθολόγιον Ακολουθία της Λειτουργίας Ακολουθία της Λειτουργίας Ανθολόγιον, (Gheorghe Popescu) Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας, Γρηγορίου Πρωτοψάλτου Λεβήτου, (Ioan Bendescu) Αναστασιματάριον, (Ιώνν Νικολάου)	ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (1839) ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ΙΗ' (τέλος) ΙΗ' - ΙΘ' (τέλος / αρχές) ΙΗ' (1795) ΙΗ' (μέσα) ΙΗ' (1730) ΙΗ' (1736) ΙΗ' (τέλος) ΙΘ' (μέσα) ΙΘ' (μέσα) ΙΘ' (μέσα) ΙΘ' (μέσα) ΙΘ' (πρό του 1846)
714. I-BCUME, gr. χωρίς αριθμα 38. Ιάστο, Αρχείο 715. I-AS, ro. 73 716. I-AS, ro. 75 717. I-AS, ro. 79 718. I-AS, ro. 181 719. I-AS, gr. 198 720. I-AS, gr. 199 721. I-AS, gr. 201 722. I-AS, gr. 202 723. I-AS, gr. 203 724. I-AS, gr. 204 725. I-AS, gr. 206 726. I-AS, gr. 206 727. I-AS, ro. 208 728. I-AS, ro. 214 729. I-AS, ro. 1541 730. I-AS, ro. 1546 731. I-AS, ro. 1667 732. I-AS, ro. 1737	ό Προπαιδεία, (Πρωτοψάλτη Δημητρίου Χίου) α του Κράτους / I-AS Ακολουθία της Λειτουργίας, (Anton Popovici) Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας Ανθολόγιον Ακολουθία της Λειτουργίας, (Nectarie Frimu και Bonus Dumitres Στιχηράριον, Πέτρου Πελοποννησίου Ανθολόγιον - Καλοφωνικόν Ειρμολόγιον, Πέτρου Πελοποννησίου Ανθολόγιον Ανθολόγιον - Ερμανού Νέων Πατρών Στιχηράριον - Αναστασιματάριον, Παναγιώτου Χρυσάφη του Νέου, (Ιερομονάχου Ιγνατίου) Στιχηράριον, Γερμανού Νέων Πατρών, (μοναχού Γιακουμή) Ανθολόγιον Ακολουθία της Λειτουργίας Ακολουθία της Λειτουργίας Ανθολόγιον, (Gheorghe Popescu) Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας, Γρηγορίου Πρωτοψάλτου Λεβήτου, (Ioan Bendescu) Αναστασιματάριον, (Iónν Νικολάου) Ανθολόγιον, (Costache Timotescu)	ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (1839) ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ΙΒ' (αρχές) ΙΗ' (τέλος) ΙΗ' - ΙΘ' (τέλος / αρχές) ΙΗ' (1795) ΙΗ' (μέσα) ΙΗ' (1736) ΙΗ' (τέλος) ΙΘ' (μέσα) ΙΘ' (μέσα) ΙΘ' (μέσα) ΙΘ' (πρό του 1846) ΙΘ' (1865)
714. I-BCUME, gr. χωρίς αριθμα 38. Ιάστο, Αρχείο 715. I-AS, ro. 73 716. I-AS, ro. 75 717. I-AS, ro. 79 718. I-AS, ro. 181 719. I-AS, gr. 198 720. I-AS, gr. 199 721. I-AS, gr. 201 722. I-AS, gr. 202 723. I-AS, gr. 203 724. I-AS, gr. 204 725. I-AS, gr. 206 726. I-AS, gr. 206 727. I-AS, ro. 208 728. I-AS, ro. 214 729. I-AS, ro. 1541 730. I-AS, ro. 1546 731. I-AS, ro. 1667 732. I-AS, ro. 1737 733. I-AS, ro. 2625	ό Προπαιδεία, (Πρωτοψάλτη Δημητρίου Χίου) α του Κράτους / I-AS Ακολουθία της Λειτουργίας, (Anton Popovici) Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας Ανθολόγιον Ακολουθία της Λειτουργίας, (Nectarie Frimu και Bonus Dumitres Στιχηράριον, Πέτρου Πελοποννησίου Ανθολόγιον - Καλοφωνικόν Ειρμολόγιον, Πέτρου Πελοποννησίου Ανθολόγιον Ανθολόγιον - Αναστασιματάριον, Παναγιώτου Χρυσάφη του Νέου, (Ιερομονάχου Ιγνατίου) Στιχηράριον, Γερμανού Νέων Πατρών, (μοναχού Γιακουμή) Ανθολόγιον Ακολουθία της Λειτουργίας Ακολουθία της Λειτουργίας Ακολουθία της Λειτουργίας Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας, Γρηγορίου Πρωτοψάλτου Λεβήτου, (Ioan Bendescu) Αναστασιματάριον, (Ιώνν Νικολάου) Ανθολόγιον, (Costache Timotescu)	ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (1839) ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ΙΗ' (τέλος) ΙΗ' - ΙΘ' (τέλος / αρχές) ΙΗ' (1795) ΙΗ' (μέσα) ΙΗ' (1730) ΙΗ' (1736) ΙΗ' (τέλος) ΙΘ' (μέσα) ΙΘ' (μέσα) ΙΘ' (μέσα) ΙΘ' (μέσα) ΙΘ' (μέσα) ΙΘ' (πρό του 1846)
714. I-BCUME, gr. χωρίς αριθμα 38. Ιάστο, Αρχείο 715. I-AS, ro. 73 716. I-AS, ro. 75 717. I-AS, ro. 79 718. I-AS, ro. 181 719. I-AS, gr. 198 720. I-AS, gr. 199 721. I-AS, gr. 201 722. I-AS, gr. 202 723. I-AS, gr. 203 724. I-AS, gr. 204 725. I-AS, gr. 206 726. I-AS, gr. 206 727. I-AS, ro. 208 728. I-AS, ro. 214 729. I-AS, ro. 1541 730. I-AS, ro. 1546 731. I-AS, ro. 1667 732. I-AS, ro. 1737 733. I-AS, ro. 2625	ό Προπαιδεία, (Πρωτοψάλτη Δημητρίου Χίου) α του Κράτους / I-AS Ακολουθία της Λειτουργίας, (Anton Popovici) Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας Ανθολόγιον Ακολουθία της Λειτουργίας, (Nectarie Frimu και Bonus Dumitres Στιχηράριον, Πέτρου Πελοποννησίου Ανθολόγιον - Καλοφωνικόν Ειρμολόγιον, Πέτρου Πελοποννησίου Ανθολόγιον Ανθολόγιον - Ερμανού Νέων Πατρών Στιχηράριον - Αναστασιματάριον, Παναγιώτου Χρυσάφη του Νέου, (Ιερομονάχου Ιγνατίου) Στιχηράριον, Γερμανού Νέων Πατρών, (μοναχού Γιακουμή) Ανθολόγιον Ακολουθία της Λειτουργίας Ακολουθία της Λειτουργίας Ανθολόγιον, (Gheorghe Popescu) Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας, Γρηγορίου Πρωτοψάλτου Λεβήτου, (Ioan Bendescu) Αναστασιματάριον, (Iónν Νικολάου) Ανθολόγιον, (Costache Timotescu)	ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (1839) ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ΙΘ' (αρχές) ΙΒ' (αρχές) ΙΗ' (τέλος) ΙΗ' - ΙΘ' (τέλος / αρχές) ΙΗ' (1795) ΙΗ' (μέσα) ΙΗ' (1736) ΙΗ' (τέλος) ΙΘ' (μέσα) ΙΘ' (μέσα) ΙΘ' (μέσα) ΙΘ' (πρό του 1846) ΙΘ' (1865)

Στιχηράριον, Μανουήλ Χρυσάφη λαμπαδαρίου

ΙΗ' (πρό του 1779)

736. MAURL, N. 576			
738. I-MZLR, pr. 7376 1	736. I-MzLR, grro. 5403		
739. I-M2LR, gr. 7030 Εναγγελιστάριον Αποστολικόν Ι (απου, βιβλ-υθήκτη της Μητρόπολης της Μολδαβίας και Μπουκοβίας (1-ΕΜΜΒ 10) 1-12 (817) 1-12 (817) 1-12 (817) 1-12 (817) 1-12 (817) 1-12 (817) 1-12 (817) 1-12 (817) 1-12 (817) 1-12 (818)	737. I-MzLR, ro. 5776		
40.	738. I-MzLR, ro. 5776-I	Ανθολόγιον, (Axentie Roșculescu)	
740, I-BMMB, το. 1 Ανθολόγιον 141, I-BMMB, το. 12 Ανθολόγιον 142, I-BMMB, το. 12 Ανθολόγιον (μοναχού Varlaam) 143, I-BMMB, το. 12 Ανθολόγιον (μοναχού Varlaam) 146 (1850) 1474, I-BMMB, το. 23 Ανθολόγιον (μοναχού Chiril) 1474, I-BMMB, το. 27 Ανθολόγιον (μοναχού Chiril) 1476, I-BMMB, το. 31 Ανθολόγιον (κουαμοὶ Tura) 1481, I-BMMB, το. 34 Ανθολόγιον (κεροδιάκονου Hariton Vasiliu) 1477, I-BMMB, το. 14 Ανθολόγιον (κεροδιάκονου Hariton Vasiliu) 1477, I-BMMB, το. 105 Ανθολόγιον (κεροδιάκονου Hariton Vasiliu) 1478, I-BMMB, το. 107 Ανθολόγιον (κεροδιάκονου Ματία Της Αειτουργίας 1479, I-BMMB, το. 107 Ανθολόγιον (κικηφόρου Κατουνιάρη Χίου) 1479, I-BMMB, το. 107 Ανθολόγιον (κικηφόρου Κατουνιάρη Χίου) 1479, I-BMMB, το. 111 Ανθολόγιον (Κικηφόρου Κατουνιάρη Χίου) 1479, I-BMMB, το. 114 Αγρυπνία τόμος Β΄, (κεροδιακόνου Onufrie Bratu 1479, I-BMMB, το. 145 Αγρυπνία τόμος Β΄, (κεροδιακόνου Onufrie Bratu 1470, I-BMMB, το. 147 Ακολουθία της Αειτουργίας τόμος Β΄, (κεροδιακόνου Onufrie 1470, I-BMMB, το. 147 Ακολουθία της Αειτουργίας τόμος Β΄, (κεροδιακόνου Onufrie 1470, I-BMMB, το. 147 Ακολουθία της Αειτουργίας τόμος Β΄, (κεροδιακόνου Onufrie 1470, I-BMMB, το. 149 Αγρυπνία (κεροδιακόνου Onufrie Bratu Sáceleanu 1470, I-Repoδιακόνου Onufrie Bratu Sáceleanu 1471, I-Repoδιακόνου			
741. I- BMMB, το. 11	40. Ιάσιο, Βιβλιο	θήκη της Μητρόπολης της Μολδαβίας και Μπουκοβίνας	
743. I-BMMB, το. 12	740. I-BMMB, ro. 7	•	
743. I-BMMB, το. 20	741. I-BMMB, ro. 11	Ανθολόγιον	ΙΘ' (μέσα)
744. I. BMMB, ro. 27 Ανθολόγιον, (μοναχού Chiril και Benedict Basarabeanu) IΘ' (μέσα) 745. I. BMMB, ro. 31 (49) Ανθολόγιον, (μοναχού Chiril) 1Θ' (1847) 746. I. BMMB, ro. 36 Ανθολόγιον, (Neculai Tura) ΙΘ' (1888) 747. I. BMMB, ro. 165 Ανθολόγιον, (Neculai Tura) ΙΘ' (1889) 749. I. BMMB, ro. 105 Ανθολόγιον, (Neculai Tura) ΙΘ' (1879) 750. I. BMMB, gr 107 Ανθολόγιον, (Νεροδιάκονου Hariton Vasiliu) ΙΘ' (1879) 751. I. BMMB, ro. 108 Ανθολόγιον, Ιερέως Χουρμουζίου Χαρτοφύλακα ΙΘ' (μέσα) 752. I. BMMB, ro. 108 Ανθολόγιον Ανθολόγιον ΙΘ' (μέσα) 753. I. BMMB, ro. 110 Ανθολόγιον Ανθολόγιον ΙΘ' (μέσα) 753. I. BMMB, ro. 111 Ανθολόγιον Ανθολόγιον ΙΘ' (μέσα) 754. I. BMMB, ro. 144 Αγρυκνία τόμος Α΄ (ιεροδιακόνου Onutrie Bratu Κ' (1908) 755. I. BMMB, gr. 129 Ανθολόγιαν, (Νικηφόρου Κατουνιάρη Χίου Ορους) Κ' (1908) 757. I. BMMB, ro. 146 Αγρυκνία τόμος Β΄, (ιεροδιακόνου Onutrie Bratu Κ' (1908) 758. I. BMMB, ro. 147 Αγρυκνία τήμος Εξεφοδιακόνου Onutrie Bratu Κ' (1904) 759. I. BMMB, ro. 149	742. I-BMMB, ro. 12	Ακολουθία της Λειτουργίας, (Benedict Popescu)	IΘ' (1880-1890)
745. I-BMMB, ro. 31 (49) Ανθολόγιον, (μοναχού Chiril) (Θ΄ (1847) 746. I-BMMB, ro. 36 Ανθολόγιον, (μοναχού Chiril) (Θ΄ (1858) 747. I-BMMB, ro. 36 Ανθολόγιον, (μοναχού Chiril) (Θ΄ (1858) 747. I-BMMB, ro. 44 Ανθολόγιον, (κεροδιάκονου Hariton Vasiliu) (Θ΄ (1879) 748. I-BMMB, ro. 105 Ανθολόγιον, (κεροδιάκονου Hariton Vasiliu) (Θ΄ (1879) 750. I-BMMB, ro. 105 Ανθολόγιον, (κεροδιάκονου Hariton Vasiliu) (Θ΄ (1879) 751. I-BMMB, ro. 108 Ανθολόγιον (κεροδιάκονου Hariton Vasiliu) (Θ΄ (1879) 752. I-BMMB, ro. 109 Ανθολόγιον (κερδως Χουρμουζίου Χαρτοφύλακα (Θ΄ (μέσα) 753. I-BMMB, ro. 109 Ανθολόγιον (κερδως Χουρμουζίου Χαρτοφύλακα (Θ΄ (μέσα) 753. I-BMMB, ro. 110 Χερουβικόν - Κοινωνικάριον - Ακολουθία της Λειτουργίας (Θ΄ (μέσα) 753. I-BMMB, ro. 110 Χερουβικόν - Κοινωνικάριον - Ακολουθία της Λειτουργίας (Θ΄ (μέσα) 755. I-BMMB, ro. 111 Ανθολόγιον (Κατουνιάρη Χίου) (Θ΄ (μέσα) 755. I-BMMB, ro. 144 Αγρυπνία τόμος Β΄, (κεροδιακόνου Onufrie Bratu (Κ΄ (1908) 756. I-BMMB, ro. 145 Αγρυπνία τόμος Β΄, (κεροδιακόνου Onufrie Bratu (Κ΄ (1908) 757. I-BMMB, ro. 146 Αγολουθία της Λειτουργίας τόμος Α΄, (κεροδιακόνου Onufrie Bratu (Κ΄ (1904) 758. I-BMMB, ro. 146 Ακολουθία της Λειτουργίας τόμος Α΄, (κεροδιακόνου Onufrie (Κ΄ (1904) 759. I-BMMB, ro. 147 Ακολουθία της Λειτουργίας τόμος Α΄, (κεροδιακόνου Onufrie (Κ΄ (1904) 759. I-BMMB, ro. 148 Αγρυπνία (κεροδιακόνου Onufrie (Κ΄ (1904) 759. I-BMMB, ro. 149 Αγρυπνία, (κεροδιακόνου Onufrie Bratu (Κ΄ (1904) 750. I-BMMB, ro. 150 Ακολουθία της Λειτουργίας τόμος Α΄, (κεροδιακόνου Onufrie (Κ΄ (1904) 751. I-BMMB, ro. 150 Αγολούβια της Λειτουργίας τόμος Β΄, (κεροδιακόνου Onufrie Bratu (Κ΄ (1907) 762. I-BMMB, ro. 150 Αγολούβια της Λειτουργίας (κεροδιακόνου Onufrie Bratu (Κ΄ (1907) 763. I-BMMB, ro. 151 Αγρουβικόν - Κοινωνικάριον Αγίου Όρους) 764. I-BMMB, ro. 153 Ανθολόγιον (Κητή Προδρόμου Αγίου Όρους) 765. I-BMMB, ro. 151 Αγρουβικόν - Κοινωνικάριον Αγίου Όρους) 766. I-BMMB, ro. 153 Ανθολόγιον (Κητή Προδρόμου Αγίου Όρους) 766. I-BMMB, ro. 175 Στιχηράριον τόμος Γ΄, Dimitrie Suceveanu, (Alexandru Ionitā) Κ΄ (1974) 76	743. I-BMMB, ro. 20	Ανθολόγιον, (μοναχού Varlaam)	IΘ' (1852)
746. I-BMMB, ro. 31 (49)	744. I-BMMB, ro. 23	Ανθολόγιον, (μοναχού Chiril και Benedict Basarabeanu)	ΙΘ' (μέσα)
747. 1 - BMMB, το. 36	745. I-BMMB, ro. 27	Ανθολόγιον, (μοναχού Chiril)	ΙΘ' (1847)
Stamate Stamate Avθολόγιον, (Neculai Tura) IΘ΄ (1889) 748, I-BMMB, ro. 105	746. I-BMMB, ro. 31 (49)	Ανθολόγιον, (μοναχού Chiril)	ΙΘ' (1858)
748. I-BMMB, ro. 44 Ανθολόγιον, (Neculai Tura) IΘ (1889) 749. I-BMMB, ro. 105 Ανθολόγιον (ιεροδιάκονου Hariton Vasiliu) IΘ (1879) 750. I-BMMB, grro. 107 Ανθολόγιον (ιεροδιάκονου Hariton Vasiliu) IΘ (μέσα) 751. I-BMMB, ro. 108 Ανθολόγιον (Ερέως Χουρμουζίου Χαρτοφύλακα IΘ (μέσα) 752. I-BMMB, ro. 110 Χερουβικόν - Κοινωνικάριον - Ακολουθία της Λειτουργίας IΘ (μέσα) 754. I-BMMB, ro. 111 Ανθολόγιον (Νικηφόρου Κατουνιάρη Χίου) IΘ (μέσα) 755. I-BMMB, gr. 129 Ανθολόγιον (Νικηφόρου Κατουνιάρη Χίου) IΘ (μέσα) 756. I-BMMB, ro. 144 Αγρυπνία τόμος Β΄, (ιεροδιακόνου Omufrie Bratu Κ΄ (1908) 757. I-BMMB, ro. 146 Αγρυπνία τόμος Β΄, (ιεροδιακόνου Onufrie Bratu Κ΄ (1908) 758. I-BMMB, ro. 146 Ακολουθία της Λειτουργίας τόμος Β΄, (ιεροδιακόνου Onufrie Κ΄ (1904) 759. I-BMMB, ro. 147 Ακολουθία της Λειτουργίας τόμος Β΄, (ιεροδιακόνου Onufrie Κ΄ (1904) 759. I-BMMB, ro. 148 Αγρυπνία, (ιεροδιακόνου Onufrie Bratu Săceleanu Κ΄ (1906) 760. I-BMMB, ro. 149 Αγρυπνία, (ιεροδιακόνου Onufrie Bratu Săceleanu Κ΄ (1907) 762. I-BMMB, ro. 150 Ακολουθία της Λειτουργίας (ιεροδιακόνου Onufrie Bratu Sāceleanu	747. I-BMMB, ro. 36	Ανθολόγιον - Ακολουθία της Σκέπης της Θεοτόκου, (Gherasim	K' (1928)
749. I - BMMB, ro. 105		Stamate)	
750. 1 - BMMB, gr ro. 107	748. I-BMMB, ro. 44	Ανθολόγιον, (Neculai Ţura)	ΙΘ' (1889)
751. I-BMMB, το. 108	749. I-BMMB, ro. 105	Ανθολόγιον, (ιεροδιάκονου Hariton Vasiliu)	ΙΘ' (1879)
751. 1-BMMB, ro. 108	750. I-BMMB, grro. 107	Ανθολόγιον	ΙΗ' - ΙΘ' (τέλος /
752. I-BMMB, ro. 109			αρχές)
753. I-BMMB, ro. 110			
754. I-BMMB, ro. 111			
755. I-BMMB, gr. 129			
756. I-BMMB, ro. 144 Αγρυπνία τόμος Α΄, (τεροδιακόνου Onufrie Bratu Săceleanu από την σκήτη Προδρόμου Αγίου Όρους)			
Săceleanu από την σκήτη Προδρόμου Αγίου Όρους 757. I-BMMB, ro. 145 Αγρυπνία τόμος Β', (ιεροδιακόνου Onufrie Bratu Săceleanu από την σκήτη Προδρόμου Αγίου Όρους 758. I-BMMB, ro. 146 Ακολουθία της Λειτουργίας τόμος Α', (ιεροδιακόνου Onufrie K' (1904)			
757. I-BMMB, ro. 145	750. 1-BIVIIVIB, 10. 144		K (1906)
Săceleanu από την σκήτη Προδρόμου Αγίου Όρους 758. I-BMMB, ro. 146 Ακολουθία της Λειτουργίας τόμος Α', (ιεροδιακόνου Onufrie Bratu Săceleanu από την σκήτη Προδρόμου Αγίου Όρους 759. I-BMMB, ro. 147 Ακολουθία της Λειτουργίας τόμος Β', (ιεροδιακόνου Onufrie Bratu Săceleanu από την σκήτη Προδρόμου Αγίου Όρους 760. I-BMMB, ro. 148 Αγρυπνία, (ιεροδιακόνου Onufrie Bratu Săceleanu κό την σκήτη Προδρόμου Αγίου Όρους 761. I-BMMB, ro. 149 Αγρυπνία, (ιεροδιακόνου Onufrie Bratu Săceleanu κό την σκήτη Προδρόμου Αγίου Όρους 762. I-BMMB, ro. 150 Ακολουθία της Λειτουργίας (ιεροδιακόνου Onufrie Bratu Săceleanu κό την σκήτη Προδρόμου Αγίου Όρους 763. I-BMMB, gr. 151 Χερουβικόν - Κοινωνικάριον ΙΘ΄ (αρχές) 764. I-BMMB, gr. 151 Χερουβικόν - Κοινωνικάριον ΙΘ΄ (αρχές) 765. I-BMMB, ro. 152 Ανθολόγιον ΙΘ΄ (αρχές) 766. I-BMMB, ro. 153 Ανθολόγιον ΙΘ΄ (αρχές) 766. I-BMMB, ro. 175 Στιχηράριον τόμος Α', Dimitrie Suceveanu, (Alexandru Ionită) Κ' (1974) 767. I-BMMB, ro. 176 Στιχηράριον τόμος Γ', Dimitrie Suceveanu, (Alexandru Ionită) Κ' (1974) 769. I-BMMB, ro. 178 Ανθολόγιον, (Ιεροφιακόνου Iosifi Naniescu) ΙΘ΄ (1835-1871) 41. Ιάστιο, Βιβλιυθήκη της μονής Γόλιας / I-BMG 771. I-BMG, grro. 1 Ανθολόγιον, (υμάλτη Gheorghe Radu) ΙΘ΄ (1808) 773. I-BMG, gr. 2 Ανθολόγιον , (υμάλτη Gheorghe Radu) ΙΘ΄ (1808) 773. I-BMG, gr. 70. 4 Ανθολόγιον τόμος Α', τόμος Β' (loan Grigorcea) ΙΘ΄ (αρχές) 774. I-BMG, grro. 4 Ανθολόγιον τόμος Α', τόμος Β' (loan Grigorcea) ΙΘ΄ (αρχές) 776. I-BMG, grro. 6 Ανθολόγιον τόμος Α', τόμος Β' (loan Grigorcea) ΙΘ΄ (αρχές) 776. I-BMG, grro. 6 Ανθολόγιον (Ιοα Β. Στισες) ΙΘ΄ (αρχές) 776. I-BMG, grro. 6 Ανθολόγιον τόμος Α', τόμος Β' (loan Grigorcea) ΙΘ΄ (αρχές) 776. I-BMG, grro. 6 Ανθολόγιον (Ιοα Β. Στισες) ΙΘ΄ (αρχές) ΙΘ΄ (αρχές) ΓΘ΄ (αρχές)	757 I DMMD to 145		V' (1008)
758. I-BMMB, ro. 146 Ακολουθία της Λειτουργίας τόμος Α', (ιεροδιακόνου Onufrie Bratu Săceleanu από την σκήτη Προδρόμου Αγίου Όρους) 759. I-BMMB, ro. 147 Ακολουθία της Λειτουργίας τόμος Β', (ιεροδιακόνου Onufrie Bratu Săceleanu από την σκήτη Προδρόμου Αγίου Όρους) 760. I-BMMB, ro. 148 Αγρυπνία, (ιεροδιακόνου Onufrie Bratu Săceleanu από την σκήτη Προδρόμου Αγίου Όρους) 761. I-BMMB, ro. 149 Αγρυπνία, (ιεροδιακόνου Onufrie Bratu Săceleanu από την σκήτη Προδρόμου Αγίου Όρους) 762. I-BMMB, ro. 150 Ακολουθία της Λειτουργίας, (ιεροδιακόνου Onufrie Bratu Săceleanu από την σκήτη Προδρόμου Αγίου Όρους) 763. I-BMMB, gr. 151 Χερουβικόν - Κοινωνικάριον ΙΘ΄ (αρχές) 764. I-BMMB, gr. 151 Χερουβικόν - Κοινωνικάριον ΙΘ΄ (αρχές) 1Θ΄	757. 1-BIVIIVIB, 10. 145		K (1906)
Bratu Săceleanu από την σκήτη Προδρόμου Αγίου Όρους 759. I-BMMB, ro. 147	758 I DMMP to 146		K' (1004)
759. I - BMMB, ro. 147 Ακολουθία της Λειτουργίας τόμος Β', (ιεροδιακόνου Onufrie Bratu Săceleanu από την σκητή Προδρόμου Αγίου Όρους) (1904) 760. I - BMMB, ro. 148 Αγρυπνία, (ιεροδιακόνου Onufrie Bratu Săceleanu από την σκήτη Προδρόμου Αγίου Όρους) (1907) 761. I - BMMB, ro. 149 Αγρυπνία, (ιεροδιακόνου Onufrie Bratu Săceleanu από την σκήτη Προδρόμου Αγίου Όρους) (1907) 762. I - BMMB, ro. 150 Ακολουθία της Λειτουργίας, (ιεροδιακόνου Onufrie Bratu K' (1909)	736. 1-BIVIIVIB, 10. 140		K (1904)
Bratu Săceleanu από την σκητή Προδρόμου Αγίου Όρους 760. I - BMMB, ro. 148	750 I RMMR to 147		K' (1904)
760. I - BMMB, ro. 148	737. 1-Bivilvib, 10. 147		K (1704)
από την σκήτη Προδρόμου Αγίου Όρους)761. I-BMMB, ro. 149Αγρυπνία, (ιεροδιακόνου Onufrie Bratu Săceleanu από την σκήτη Προδρόμου Αγίου Όρους)Κ' (1907)762. I-BMMB, ro. 150Ακολουθία της Λειτουργίας, (ιεροδιακόνου Onufrie Bratu Săceleanu από την σκήτη Προδρόμου Αγίου Όρους)Κ' (1909)763. I-BMMB, gr. 151Χερουβικόν - ΚοινωνικάριονΙΘ' (αρχές)764. I-BMMB, grro. 152ΑνθολόγιονΙΘ' (αρχές)765. I-BMMB, ro. 153ΑνθολόγιονΙΘ' (αρχές)766. I-BMMB, ro. 175Στιχηράριον τόμος Α', Dimitrie Suceveanu, (Alexandru Ioniță)Κ' (1974)767. I-BMMB, ro. 176Στιχηράριον τόμος Β', Dimitrie Suceveanu, (Alexandru Ioniță)Κ' (1974)768. I-BMMB, ro. 177Στιχηράριον τόμος Γ', Dimitrie Suceveanu, (Alexandru Ioniță)Κ' (1975)769. I-BMMB, ro. 178Ανθολόγιον, (Ιερομονάχου Irinarh)Κ' (1909)770. I-BMMB, ro. 199Ανθολόγιον, (ΙεροβιακόνουΙοsif Naniescu)ΙΘ' (1835-1871)41.Ιάσιο, Βιβλιοθήκη της μονής Γόλιας / I-BMG771. I-BMG, grro. 1Ανθολόγιον, (ψάλτη Gheorghe Radu)ΙΘ' (μέσα)772. I-BMG, gr. 2Ανθολόγιον, (ψάλτη Gheorghe Radu)ΙΘ' (1808)773. I-BMG, gr. 3Ειρμολόγιον - ΚαταβασίεςΙΘ' (πρό του 1807)774. I-BMG, grro. 4Ανθολόγιον τόμος Α', τόμος Β' (Ιοαη Grigorcea)ΙΘ' (μέσα)775. I-BMG, gr. 5Ειρμολόγιον, (Ιοαη Β.Τυfescu)ΙΘ' (αρχές)776. I-BMG, grro. 6Ανθολόγιον, (Ιοαη Β.Τυfescu)ΙΘ' (1876)	760 I PMMP to 148		K' (1906)
761. I-BMMB, ro. 149Αγρυπνία, (ιεροδιακόνου Onufrie Bratu Săceleanu από την σκήτη Προδρόμου Αγίου Όρους)Κ' (1907)762. I-BMMB, ro. 150Ακολουθία της Λειτουργίας (ιεροδιακόνου Onufrie Bratu Săceleanu από την σκήτη Προδρόμου Αγίου Όρους)Κ' (1909)763. I-BMMB, gr. 151Χερουβικόν - ΚοινωνικάριονΙΘ' (αρχές)764. I-BMMB, grro. 152ΑνθολόγιονΙΘ' (αρχές)765. I-BMMB, ro. 153ΑνθολόγιονΙΘ' (μέσα)766. I-BMMB, ro. 175Στιχηράριον τόμος Α', Dimitrie Suceveanu, (Alexandru Ioniță)Κ' (1974)767. I-BMMB, ro. 176Στιχηράριον τόμος Β', Dimitrie Suceveanu, (Alexandru Ioniță)Κ' (1974)768. I-BMMB, ro. 177Στιχηράριον τόμος Γ', Dimitrie Suceveanu, (Alexandru Ioniță)Κ' (1975)769. I-BMMB, ro. 178Ανθολόγιον, (Ιερομονάχου Irinarh)Κ' (1909)770. I-BMMB, ro. 199Ανθολόγιον, (ιεροδιακόνουΙοsif Naniescu)ΙΘ' (1835-1871)41. Ιάστο, Βιβλιοθήκη της μονής Γόλιας / I-BMG771. I-BMG, grro. 1ΑνθολόγιονΙΘ' (μέσα)772. I-BMG, gr. 2Ανθολόγιον, (ψάλτη Gheorghe Radu)ΙΘ' (1808)773. I-BMG, gr. 3Ειρμολόγιον - ΚαταβασίεςΙΘ' (πρό του 1807)774. I-BMG, grro. 4Ανθολόγιον τόμος Α', τόμος Β' (Ιοαη Grigorcea)ΙΘ' (μέσα)775. I-BMG, gr. 5ΕιρμολόγιονΙΘ' (αρχές)776. I-BMG, grro. 6Ανθολόγιον, (Ιοαη Β.Tufescu)ΙΘ' (1876)	700. 1-BivilviB, 10. 140		K (1900)
από την σκήτη Προδρόμου Αγίου Όρους)762. I-BMMB, ro. 150Ακολουθία της Λειτουργίας, (ιεροδιακόνου Onufrie Bratu 	761 L-BMMB to 149		K' (1907)
762. I-BMMB, ro. 150	7011 5111125, 101115		11 (130.)
Săceleanu από την σκήτη Προδρόμου Αγίου Όρους 16' (αρχές) 164.1-BMMB, gr. 151 Χερουβικόν - Κοινωνικάριον 16' (αρχές) 165.1-BMMB, grro. 152 Ανθολόγιον 16' (αρχές) 165.1-BMMB, ro. 153 Ανθολόγιον 16' (μέσα) 16' (μέσα) 166.1-BMMB, ro. 175 Στιχηράριον τόμος Α', Dimitrie Suceveanu, (Alexandru Ionită) Κ' (1974) Κ' (1975) Κ' (1975) Κ' (1975) Κ' (1975) Κ' (1975) Κ' (1976) Γ' (1976) Κ' (1976)	762, I-BMMB, ro. 150		K' (1909)
763. I-BMMB, gr. 151 Χερουβικόν - Κοινωνικάριον ΙΘ΄ (αρχές) 764. I-BMMB, grro. 152 Ανθολόγιον ΙΘ΄ (αρχές) 765. I-BMMB, ro. 153 Ανθολόγιον ΙΘ΄ (μέσα) 766. I-BMMB, ro. 175 Στιχηράριον τόμος Α', Dimitrie Suceveanu, (Alexandru Ionită) Κ΄ (1974) 767. I-BMMB, ro. 176 Στιχηράριον τόμος Β', Dimitrie Suceveanu, (Alexandru Ionită) Κ΄ (1974) 768. I-BMMB, ro. 177 Στιχηράριον τόμος Γ΄, Dimitrie Suceveanu, (Alexandru Ionită) Κ΄ (1975) 769. I-BMMB, ro. 178 Ανθολόγιον, (Ιερομονάχου Irinarh) Κ΄ (1909) 770. I-BMMB, ro. 199 Ανθολόγιον, (ιεροδιακόνουΙοsif Naniescu) ΙΘ΄ (1835-1871) 41. Ιάσιο, Βιβλιοθήκη της μονής Γόλιας / I-BMG 771. I-BMG, grro. 1 Ανθολόγιον 772. I-BMG, gr. 2 Ανθολόγιον, (ψάλτη Gheorghe Radu) ΙΘ΄ (1808) 773. I-BMG, gr. 3 Ειρμολόγιον τόμος Α΄, τόμος Β΄ (Ιοαη Grigorcea) ΙΘ΄ (μέσα) 774. I-BMG, gr. 5 Ειρμολόγιον 776. I-BMG, gr. 5 Ειρμολόγιον, (Ιοαη Β.Τυfescu)	N N		
765. I-BMMB, ro. 153	763. I-BMMB, gr. 151		ΙΘ' (αρχές)
766. I-BMMB, ro. 175 Στιχηράριον τόμος Α', Dimitrie Suceveanu, (Alexandru Ioniță) Κ' (1974) 767. I-BMMB, ro. 176 Στιχηράριον τόμος Β', Dimitrie Suceveanu, (Alexandru Ioniță) Κ' (1974) 768. I-BMMB, ro. 177 Στιχηράριον τόμος Γ', Dimitrie Suceveanu, (Alexandru Ioniță) Κ' (1975) 769. I-BMMB, ro. 178 Ανθολόγιον, (Ιερομονάχου Irinarh) Κ' (1909) 770. I-BMMB, ro. 199 Ανθολόγιον, (ιεροδιακόνουΙοsif Naniescu) ΙΘ' (1835-1871) 41. Ιάστο, Βιβλιοθήκη της μονής Γόλιας / I-BMG 771. I-BMG, grro. 1 Ανθολόγιον ΙΘ΄ (1808) 772. I-BMG, gr. 2 Ανθολόγιον, (ψάλτη Gheorghe Radu) ΙΘ' (1808) 773. I-BMG, gr. 3 Ειρμολόγιον τόμος Α', τόμος Β' (Ioan Grigorcea) ΙΘ' (μέσα) 774. I-BMG, gr. 5 Ειρμολόγιον 775. I-BMG, gr. 5 Ειρμολόγιον (Ιοαη Β.Τυfescu) ΙΘ' (1876)	764. I-BMMB, grro. 152	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
767. I-BMMB, ro. 176	765. I-BMMB, ro. 153	Ανθολόγιον	ΙΘ' (μέσα)
768. I-BMMB, ro. 177 Στιχηράριον τόμος Γ', Dimitrie Suceveanu, (Alexandru Ionitā) Κ' (1975) 769. I-BMMB, ro. 178 Ανθολόγιον, (Ιερομονάχου Irinarh) Κ' (1909) 770. I-BMMB, ro. 199 Ανθολόγιον, (ιεροδιακόνουΙοsif Naniescu) ΙΘ' (1835-1871) 41. Ιάστο, Βιβλιοθήκη της μονής Γόλιας / I-BMG 771. I-BMG, grro. 1 Ανθολόγιον ΙΘ΄ (1808) 772. I-BMG, gr. 2 Ανθολόγιον, (ψάλτη Gheorghe Radu) ΙΘ' (1808) 773. I-BMG, gr. 3 Ειρμολόγιον - Καταβασίες ΙΘ' (πρό του 1807) 774. I-BMG, grro. 4 Ανθολόγιον τόμος Α', τόμος Β' (Ioan Grigorcea) ΙΘ' (μέσα) 775. I-BMG, gr. 5 Ειρμολόγιον (Ioan B.Tufescu) ΙΘ' (1876)	766. I-BMMB, ro. 175	Στιχηράριον τόμος A', Dimitrie Suceveanu, (Alexandru Ioniță)	K' (1974)
769. I-BMMB, το. 178	767. I-BMMB, ro. 176	Στιχηράριον τόμος Β', Dimitrie Suceveanu, (Alexandru Ioniță)	K' (1974)
770. I-BMMB, ro. 199 Ανθολόγιον, (ιεροδιακόνουΙοsif Naniescu) ΙΘ΄ (1835-1871) 41. Ιάστο, Βιβλιοθήκη της μονής Γόλιας / I-BMG 771. I-BMG, grro. 1 Ανθολόγιον ΙΘ΄ (μέσα) 772. I-BMG, gr. 2 Ανθολόγιον, (ψάλτη Gheorghe Radu) ΙΘ΄ (1808) 773. I-BMG, gr. 3 Ειρμολόγιον - Καταβασίες ΙΘ΄ (πρό του 1807) 774. I-BMG, grro. 4 Ανθολόγιον τόμος Α΄, τόμος Β΄ (Ιοαn Grigorcea) ΙΘ΄ (μέσα) 775. I-BMG, gr. 5 Ειρμολόγιον (Ιοαn Β.Τufescu) ΙΘ΄ (1876)	768. I-BMMB, ro. 177	Στιχηράριον τόμος Γ', Dimitrie Suceveanu, (Alexandru Ioniță)	
41. Ιάστο, Βιβλιοθήκη της μονής Γόλιας / Ι-ΒΜG 771. Ι-ΒΜG, gr ro. 1 Ανθολόγιον ΙΘ΄ (μέσα) 772. Ι-ΒΜG, gr. 2 Ανθολόγιον, (ψάλτη Gheorghe Radu) ΙΘ΄ (1808) 773. Ι-ΒΜG, gr. 3 Ειρμολόγιον - Καταβασίες ΙΘ΄ (πρό του 1807) 774. Ι-ΒΜG, gr ro. 4 Ανθολόγιον τόμος Α΄, τόμος Β΄ (Ιοαn Grigorcea) ΙΘ΄ (μέσα) 775. Ι-ΒΜG, gr. 5 Ειρμολόγιον 776. Ι-ΒΜG, gr ro. 6 Ανθολόγιον, (Ιοαn Β.Τufescu) ΙΘ΄ (1876)	769. I-BMMB, ro. 178	Ανθολόγιον, (Ιερομονάχου Irinarh)	K' (1909)
771. I-BMG, grro. 1	770. I-BMMB, ro. 199	Ανθολόγιον, (ιεροδιακόνου Iosif Naniescu)	ΙΘ' (1835-1871)
772. I-BMG, gr. 2	41. Ιάσιο, Βιβλιο		
773. I-BMG, gr. 3Ειρμολόγιον - ΚαταβασίεςΙΘ' (πρό του 1807)774. I-BMG, grro. 4Ανθολόγιον τόμος Α', τόμος Β' (Ioan Grigorcea)ΙΘ' (μέσα)775. I-BMG, gr. 5ΕιρμολόγιονΙΘ' (αρχές)776. I-BMG, grro. 6Ανθολόγιον, (Ioan B.Tufescu)ΙΘ' (1876)	771. I-BMG, grro. 1	Ανθολόγιον	ΙΘ' (μέσα)
774. I-BMG, grro. 4 Ανθολόγιον τόμος Α', τόμος Β' (Ioan Grigorcea) ΙΘ' (μέσα) 775. I-BMG, gr. 5 Ειρμολόγιον ΙΘ' (αρχές) 776. I-BMG, grro. 6 Ανθολόγιον, (Ioan B.Tufescu) ΙΘ' (1876)			, , ,
775. I-BMG, gr. 5 Ειρμολόγιον ΙΘ' (αρχές) 776. I-BMG, grro. 6 Ανθολόγιον, (Ioan B.Tufescu) ΙΘ' (1876)			
776. I-BMG, grro. 6 Ανθολόγιον, (Ioan B.Tufescu) ΙΘ' (1876)			4
, and the same of			
ΤΤΤ. 1-ΒΜG, grro. 7 Χερουβικόν - Κοινωνικάριον ΙΘ' (μέσα)			
	777. 1-BMG, grro. 7	Χερουβικόν - Κοινωνικάριον	ΙΘ΄ (μέσα)

42. Ιάσιο, Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου της Τέχνης "George Enescu" / I-BUAGE 778. I-BUAGE, gr. χωρίς αριθμό Ανθολόγιον, (Alecu) ΙΘ' (πρό του 1835) 43. Νεάμτζ-Νομός, Βιβλιοθήκη της μονής Αγάπια / ΝtJ-ΒΜΑ 779. NtJ-BMA, ro. 363 Ανθολόγιον, (μοναχής Fevronia) IΘ' (1881-1883) 780. NtJ-BMA, ro. 502 Ανθολόγιον ΙΘ' (αρχές) 781. NtJ-BMA, ro. 503 Ακολουθία της Λειτουργίας IΘ' (1828-1837) 782. NtJ-BMA, ro. 504 Ανθολόγιον ΙΘ' (αρχές) 783. NtJ-BMA, ro. 507 Ανθολόγιον, (μοναχής Iustina) ΙΘ' (1839) 784. NtJ-BMA, ro. 510 Ανθολόγιον, (Nectarie Baltag Basarabeanu και Zamfir Baltag ΙΘ' (1860) 785, NtJ-BMA, ro. 513 Ακολουθία της Λειτουργίας ΙΘ' (αρχές) 786, NtJ-BMA, ro. 527 Ακολουθία της Λειτουργίας, (Gheorghe Nicolaevici) ΙΘ' (1855) 787. NtJ -BMA, ro. χωρίς αριθμό Στιχηράριον - Δοξαστάριον, (ιεροδιακόνου Policarp) IΘ' (1855) Νεάμτζ-Νομός, Βιβλιοθήκη της μονής Νεάμτζ / NtJ-BMN 1 788. NtJ-BMN 1, gr.-ro. 1 Ανθολόγιον / Ακολουθία της Λειτουργίας - Χερουβικόν ΙΘ' (αρχές) 789. NtJ-BMN 1, gr.-ro. 3 (124) Ψαλτικοί Ύμνοι, (Ιερομονάχου Visarion) ΙΘ' (1843) 790. NtJ-BMN 1, ro. 4 (136) Νεκρώσιμη Ακολουθία ΙΘ' (μέσα) 791. NtJ-BMN 1, gr.-ro. 5 (129) Ψαλτικοί Ύμνοι ΙΘ' (αρχές) 792. NtJ-BMN 1, gr.-ro. 6 (130) Ακολουθία της Λειτουργίας, (Ιερομονάχου Macarie) ΙΘ' (αρχές) 793. NtJ-BMN 1, ro. 7 (120) Ειρμολόγιον, (Ιερομονάχου Visarion) ΙΘ' (1839-1840) 794. NtJ-BMN 1, ro. 8 (122 / 10) Ειρμολόγιον, (Ιερομονάχου Visarion) IΘ' (1826) Ψαλτικοί Ύμνοι, (Dimitrie Păucă) ΙΘ' (1848-1853) 795, NtJ-BMN 1, ro. 9 **796.** NtJ-BMN 1, gr.-ro. **10** (**131**) Ψαλτικοί Ύμνοι, (Ιερομονάχου Dorotei) ΙΘ' (1847) 797. NtJ -BMN 1, ro. 12 (119, 55) Δοξαστάριον, πρωτοψάλτη Ιακώβου, (Ιερομονάχου Dorotei) ΙΘ' (αρχές) 798. NtJ - BMN 1, gr.-ro. 13 (135) Ψαλτικοί Ύμνοι, (Ιερομονάχου Visarion) ΙΘ' (αρχές) 799. NtJ-BMN 1, gr.-ro.-slav 14 (116) Πολυέλαιοι, (πρωτοψάλτη Dorotei) ΙΘ' (μέσα) 800. NtJ-BMN 1, ro. 15 (116 / 7664) Ψαλτικοί Ύμνοι του Εσπερινού K' (1940) **801.** NtJ-BMN 1, gr.-ro. **71 (181)** Ψαλτικοί Ύμνοι ΙΘ' (αρχές) 802. NtJ-BMN 1, gr.-ro. 87 (123) Ψαλτικοί Ύμνοι στην Ακολουθία της Αναστάσεως, ΙΘ' (1843) (Ιερομονάχου Visarion) ΙΗ' - ΙΘ' (τέλος / 803. NtJ - BMN 1, gr.-ro. 119 (137) Ειρμολόγιον αρχές) 804. NtJ-BMN 1, ro. 142 (213) Ακολουθία της Σκέπης της Θεοτόκου, (Ιερομονάχου Gherasim K' (1927) 805, NtJ-BMN 1, ro. 220 Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους και Δημοτικά τραγούδια Κ' (μέσα) (πρωτοσύγκελλου Chiril Arvinte) Εγκόλπιον, (Chiril πρωτοσύγκελλου Chiril Arvinte και ψάλτη 806. NtJ-BMN 1, ro. 221 K' (1936, 1968) Silvan Nistor) Εγκόλπιον με τον Ακάθιστο Ύμνο του Προφήτου Ηλίου του 807. NtJ-BMN 1, ro. 223 K' (1968) Θεσβίτη και Ψαλτικούς Ύμνους, (πρωτοσύγκελλου Chiril Arvinte) 808. NtJ-BMN 1, ro. 239 Ψαλτικοί Ύμνοι, (Ιερομονάχου Gherasim Stamate) K' (1906-1910) 45. Νεάμτζ-Νομός, Βιβλιοθήκη της μονής Νεάμτζ / ΝtJ-ΒΜΝ 2 809. NtJ-BMN 2, gr.-ro. 1 Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους ΙΘ' (αρχές) 810. NtJ -BMN 2, gr.-ro. 2 (133) Ψαλτικοί Ύμνοι ΙΘ' (πρό του 1839) 811. NtJ-BMN 2, gr.-ro. 3 ΙΗ' - ΙΘ' (τέλος / Ψαλτικοί Ύμνοι - Κοινωνικάριον - Ειρμοί καλοφωνικοί -Προπαιδεία αργές) Ψαλτικοί Ύμνοι 812. NtJ-BMN 2, gr.-ro. 4 ΙΘ' (πρό του 1857) 813. NtJ-BMN 2, gr.-ro. 5 (23) Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους ΙΘ' (αρχές) Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους ΙΘ' (πρό του 1854) 814. NtJ -BMN 2, gr.-ro. 6 (1) 815. NtJ-BMN 2, gr.-ro. 6 bis Ακολουθία της Λειτουργίας ΙΘ' (πρό του 1858) 816. NtJ-BMN 2, gr.-ro. 7 (126) Ψαλτικοί Ύμνοι - για το Πανηγύρι της Αγίας Μονής Νεάμτζ, ΙΘ΄ (πρό του 1837)

(Ιερομονάχου Visarion)

818. ΝτJ-ΒΜΝ 2, gr.-ro. 9 (125 / 15) Ψαλτικοί Ύμνοι, (Ιεροσχημονάχου Χαραλάμπιε)

Αναστασιματάριον - Προπαιδεία

ΙΘ' (αρχές)

ΙΘ' (πρό του 1852)

817. NtJ-BMN 2, gr.-slav 8 (2)

819. NtJ-BMN 2, grro. 10 (127)	Ψαλτικοί Ύμνοι	ΙΘ' (αρχές)
820. NtJ-BMN 2, grro. 11 (89)	Ακολουθία της Λειτουργίας, (Ιερομονάχου Dorotei)	IΘ' (1849)
821. NtJ-BMN 2, grro. 13 (132)	Ψαλτικοί Ύμνοι	ΙΘ' (αρχές)
822. NtJ-BMN 2, grro. 14	Ειρμολόγιον - Αναστασιματάριον, Πέτρου Πελοποννησίου (Αναστασίου Βάϊα)	IH' (1772)
823. NtJ-BMN 2, grro. 15	Αναστασιματάριον - Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΗ' (τέλος)
824. NtJ -BMN 2, grro. 16 (22)	Ψαλτικοί Ύμνοι	ΙΘ' (αρχές)
825. NtJ-BMN 2, gr. 17 (14)	Ψαλτικοί Ύμνοι, (Ιερομονάχου Visarion)	IΘ' (1836)
826. NtJ-BMN 2, grro. 18	Ψαλτικοί Ύμνοι	IΘ' (1854)
827. NtJ-BMN 2, gr. 21 (3760)	Ανθολόγιον - Προπαιδεία, Πέτρου Πελοποννησίου	ΙΗ' - ΙΘ' (τέλος /
		αρχές)
828. NtJ -BMN 2, grro. 22 (28, 29	ο, 30) Ψαλτικοί Ύμνοι	ΙΘ' (αρχές)
829. NtJ -BMN 2, gr. 23	Ειρμολόγιον καλοφωνικόν, Γρηγορίου λαμπαδάριου, Πέτρου Πελοποννησίου, Ιερομονάχου Αρσενίου τού Μικρού	ΙΘ' (αρχές)
830. ΝτΙ-ΒΜΝ 2, χωρίς αριθμό	Ειρμολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
46. Νεάμτζ-Νομό	ς, Βιβλιοθήκη της μονής Σέκου / NtJ-BMS	
831. NtJ -BMS, ro. 30	Ανθολόγιον, (Calistrat Timotescu)	ΙΘ' (αρχές)
832. NtJ -BMS, ro. 31	Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (αρχές)
833. NtJ -BMS, ro. 70	Ανθολόγιον - Προπαιδεία	ΙΘ' (αρχές)
834. NtJ -BMS, ro. 83	Ανθολόγιον, (ιεροδιακόνου Andronic)	IΘ' (1846)
	Ιομός, Βιβλιοθήκη της μονής Δραγομίρνα / SvJ-BMD	
835. SvJ-BMD, grslav 1886	Ανθολόγιον / Ακολουθία της Λειτουργίας - Κρατηματάριον	ΙΣΤ' (μέσα)
	Ιομός, Βιβλιοθήκη της μονής Πούτνα / SvJ-BMP	121 (4000)
	// 576 Ι-ΙΙ Ανθολόγιον / τόμος Α' - Στιχηράριον / τόμος Β'	ΙΕ' (αρχές)
		τε (αρχες)
	Ιομός, Βιβλιοθήκη της μονής Βαράτεκ / SvJ-BMV	102 (10(1)
837. SvJ -BMV, ro. 641	Ακολουθία της Λειτουργίας, (Ιερομονάχου Isidor)	IΘ' (1861)
838. SvJ-BMV, ro. 642	Ανθολόγιον, (μοναχού Chiril)	IΘ' (1847)
839. SvJ - BMV, ro. 643	Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (αρχές)
840. SvJ - BMV, ro. 644	Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (αρχές)
841. SvJ - BMV, ro. 645	Ακολουθία της Λειτουργίας, (Ιερομονάχου Irinarh Vântu)	ΙΘ' (αρχές)
	Αρχεία του Κράτους / Bt-AS	
842. Bt-AS, ro. 25	Ειρμολόγιον, (Ιερέως Vasile Leonescu)	IΘ' (1848)
843. Bt-AS, ro. 28	Aνθολόγιον, (Manolache Capşa)	ΙΘ' (1842)
844. Bt-AS, ro. 40	Ανθολόγιον - Προπαίδεία	ΙΘ' (αρχές)
845. Bt-AS, ro. 57	Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας, (Manolache Capşa)	IΘ' (1840)
ΙΙΙ. Επαρχία Τρα		
	κα, Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας / CjN-BAR	
846. CjN -BAR, gr. 335	Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (αρχές)
847. CjN-BAR, gr. 336	Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (αρχές)
848. CjN -BAR, gr. 356	Στιχηράριον	ΙΖ' (αρχές)
849. CjN -BAR, gr. 359	Ειρμολόγιον, Ιερέως Μπαλασίου, (Ιερέως Μπαλασίου)	ΙΗ' (τέλος)
550. CjN-BAR, gr. 362	Καλοφωνικόν, (Ιερομονάχου Παρθενίου Πίκλιν Σγούτα)	IH' (1726)
	κα, Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη / CjN-BU	1112 (4-)
851. CjN-BU, gr. 1106	Αναστασιματάριον - Προπαιδεία	ΙΗ' (αρχές)
852. CjN -BU, gr. 4323 853. CjN -BU,	Αναστασιματάριον - Δοξαστάριον Αναστασιματάριον	ΙΗ' (μέσα) ΙΗ' (τέλος)
		π (τεκος)
	κα, Βιβλιοθήκη της Μουσικής Ακαδημίας / CjN-BAM	102 (1-)
854. CjN-BAM, ro. I-a 177	Ανθολόγιον	ΙΘ' (αρχές)
	βλιοθήκη "Gheorghe Barițiu" / Bv-BGB	
855. Bv-BGB, ro. 4	Ανθολόγιον, (Dumitru Protopopescu-Matache)	IΘ' (1842)
55. Μπρασόβ-Σκ	έϊ, Βιβλιοθήκη της εκκλησίας Αγίου Νικολάου / BvSc-Bl	BSfN
856. BvSc-BBSfN, ro. 3	Ακολουθία της Λειτουργίας, (Ilie Fotino)	ΙΘ' (αρχές)
857. BvSc-BBSfN, ro. 49	Ακολουθία της Λειτουργίας, (Nicolae Brătescu)	ΙΘ' (1857)
858. BvSc-BBSfN, ro. 50	Ανθολόγιον, (Nicolae Brătescu)	ΙΘ' (1857)

859. BvSc-BBSfN, ro. 51	Αναστασιματάριον, (Nicolae Brătescu)	ΙΘ' (1857)
860. BvSc-BBSfN, ro. 52	Ακολουθία της Λειτουργίας, (Nicolae Brătescu)	ΙΘ' (1861)
861. BvSc-BBSfN, ro. 53	Ειρμολόγιον, (Nicolae Brătescu)	IΘ' (1859)
862. BvSc-BBSfN, ro. 54	Ακολουθία της Λειτουργίας, (Nicolae Brătescu)	ΙΘ' (1859)
863. BvSc-BBSfN, ro. 2652	Ανθολόγιον, (N.P.Haralambiu)	ΙΘ' (αρχές)
56. Σιμπίου, Θεολ	ογική Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη / Sb-BFTO	
864. Sb-BFTO, grro. 144	Ειρμολόγιον, (ιεροδιακόνου Isidor)	ΙΘ' (1828)
	Ιδιωτικές Συλλογές	
	Συλλογή "Bălăianu, M." / B-BCPBM	
865. Β-ΒСΡΒΜ, το. χωρίς αριθμό	Ανθολόγιον, (Stancu Tomescu)	IΘ' (1842)
	Συλλογή "Bubulescu, C." / B-BCPBC	
866. B-BCPBC, gr. χωρίς αριθμό	Ανθολόγιον	IZ' (1694)
59. Βουκουρέστι,	Συλλογή "Moisescu, Titus" / B-BCPTM 102	
867. Β-ΒΟΡΤΜ, το. Βουκουρέστι	2 Ανθολόγιον - Προπαιδεία, (Teodosie Protopopescu)	ΙΘ' (1828)
868. Β-ΒΕΡΤΜ, το. Βουκουρέστι	4 Ανθολόγιον, (Gheorghe Ionescu και V.Popp)	ΙΘ' (1884-1894)
869. Β-ΒΕΡΤΜ, το. Βουκουρέστι		ΙΘ' (1845)
870. B-BCPTM, ro. Βουκουρέστι		ΙΘ' (μέσα)
60. Πιτέστι, Συλλ	.oγή "Dejan, Ion" / Pt-BCPDI	
871. Pt-BCPDI, ro. Πιτέστι 1	Ανθολόγιον, (Ion Zamfirescu)	IΘ' (1852)
61. Κραϊόβα, Συλ	λογή "Buzerea, Alexie" / Cv-BCPBA	
872. Cv-BCPBA, ro. Κραϊόβα 1	Ανθολόγιον, (Ilie Stoianovici-Jianu)	ΙΘ' (1827)
873. Cv-BCPBA, ro. Κ ραϊόβα 2	Ανθολόγιον, (Ioan Constantinescu)	IΘ' (1863)
874. Cv-BCPBA, ro. Κραϊόβα 3	Ειρμολόγιον, (Gheorghe Popescu)	ΙΘ' (αρχές)
875. Cv - BCPBA, ro. Κ ραϊόβα 4	Ανθολόγιον, (μοναχής Paisie Terheni)	ΙΘ' (μέσα)
	λογή "Iliescu, Ion" / Cv-BCPII	
876. Cv-BCPII, ro. Κραϊόβα 1	Ακολουθία της Λειτουργίας	ΙΘ' (μέσα)
	λογή "Nijloveanu, Ion" / Cv-BCPNI	
877. Cv -BCPNI, ro. Κραϊόβα 1	νθολόγιον, (Ioan Bubusescu)	IΘ' (1857)
878. Cv-BCPNI, ro. Κ ραϊόβα 2	Στιχηράριον - Δοξαστάριον, (Luca)	ΙΘ' (1844)
64. Δρομπέτα Τού	ρνου-Σεβερίν, Συλλογή "Civitu, Constantin" / DrTS-BCPCC	
879. DrTS-BCPCC, ro. Δρομπέτα ΄		ΙΘ' (μέσα)
880. DrTS-BCPCC, το. Δρομπέτα '		ΙΘ' (μέσα)
	Νομός, Ψαλτικά χειρόγραφα που ανήκουν στην οικογένε	ια
των κωδικογράφων /		
881. CtJ-BCPMMPA, το. χωρίς αμ	οιθμό Ψαλτικοί Ύμνοι, επισκόπου Gherontie Nicolau (επισκόπου Gherontie Nicolau)	Κ' (αρχές)
882. CtJ-BCPMMPA, το. χωρίς αρ	οιθμό Ψαλτικοί Ύμνοι, διακόνου Γεώργε (διακόνου Gheorghe)	Κ' (μέσα)
883. CtJ-BCPMMPA, το. χωρίς αρ		Κ' (μέσα)
	Μπασαραμπεάνου (Ιερέως Mihai Noveanu Basarabeanu)	
884. CtJ-BCPMMPA, ro. χωρίς αρ	υιθμό Ψαλτικοί Ύμνοι, Ιερέως Mihai Noveanu Basarabeanu	Κ' (τέλος)
	(Ιερέως Mihai Noveanu Basarabeanu)	
885. CtJ-BCPMMPA, το. χωρίς αρ	οιθμό Ακολουθία της Λειτουργίας (Mihai Mitrofan)	Κ' (μέσα)
886. CtJ-BCPMMPA, το. χωρίς αρ	οιθμό / α' Ψαλτικοί Ύμνοι, (Mihai Mitrofan)	Κ' (μέσα)
887. CtJ-BCPMMPA, το. χωρίς αρ	οιθμό / β' Ψαλτικοί Ύμνοι, (Mihai Mitrofan)	Κ' (μέσα)
888. CtJ-BCPMMPA, το. χωρίς αρ	οιθμό / γ' Ψαλτικοί Ύμνοι, (Mihai Mitrofan)	Κ' (μέσα)
889. CtJ - BCPMMPA, ro. cwrís ar	οιθμό / δ' Ψαλτικοί Ύμνοι, (Mihai Mitrofan)	Κ' (μέσα)
890. CtJ-BCPMMPA, ro. cwrís ar	οιθμό / ε' Ψαλτικοί Ύμνοι, (Mihai Mitrofan)	Κ' (μέσα)
891. CtJ - BCPMMPA, ro. cwrís ar	οιθμό / ς' Ψαλτικοί Ύμνοι, (Mihai Mitrofan)	Κ' (μέσα)

ΡΟΥΜΑΝΟΙ ΣΥΝΘΕΤΕΣ ΨΑΛΤΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΤΗΣ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Κεφάλαιο πρώτο

Ρουμάνοι συνθέτες ψαλτικής μουσικής στην Β' Περίοδο της Μέσης Πλήρους Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Σημειογραφίας (1175-1670 περίπου).

Η ζωή και το έργο τους

Filothei μοναχός της μονής Κόζια της Βλαχίας (τέλος ΙΔ' αι. - αρχές ΙΕ' αι.)

Εισαγωγή

Ιστορική αναδρομή για την βυζαντινή μουσική του ΙΔ'-ΙΕ' αι. στην Ρουμανική Επικράτεια: Πολυέλεοι - Πριπέλε / Εκλογές

Η ψαλτική μουσική τον ΙΔ'-ΙΕ' αι. στην ρουμανική επικράτεια ήταν η βυζαντινή, με προέλευση από την Κωνσταντινούπολη και το Άγιον Όρος. Στη καθημερινή λειτουργία της Ορθόδοξης Ρουμανικής Εκκλησίας, ως συνθέτες βυζαντινής μουσικής αναφέρονται οι: Ξένος Κορώνης, Αγάθων αδελφός του Κορώνη, Ιωάννης Κουκουζέλης και Μαϊστωρ, Ιωάννης Κλαδάς λαμπαδάριος, Ιωάννης ο Γλυκύς και Πρωτοψάλτης, Νικηφόρος Ηθικός, Λογγίνος μοναχός Βατοπεδινός, Μανουήλ Αγαλλιανός, κλπ. Οι συνθέτες αυτοί είναι γνωστοί μόνο από τα μεταγενέστερα χειρόγραφα, του ΙΕ'-ΙΣΤ' αι. - όπως τα χργφ. SvJ-BMP gr.-slav 56/544/576 I-II από την μονή Πούτνα, και άλλα 11 χργφ, βλ. την μονή - σελ 438. Κατά τους ΙΔ'-ΙΕ' αι. (αρχές) δεν υπάρχουν άλλα βυζαντινά χργφ, εκτός από τα γραμμένα σε εκφωνητική γραφή 103.

Από τον ΙΕ' αι. (μέσα), συναντώνται χργφ. με έργα και του Ρουμάνου πρωτοψάλτη και συνθέτη Filothei μοναχού από την μονή Κόζια 104 , βλ. την μονή στη σελ.416. Από αυτά τα χργφ. αναφέρουμε: το χργφ. slav M-BMSfT 407 Στιχηράριον, Συλλογή "Kriukovi", γραμμένο στην Αγία Τριάδα Κόζια, Βλαχίας, το 1437, αγνώστου συγγραφέως, το χργφ. slav B-BAR 215 Ψαλτήριον, γραμμένο στην Βλαχία, τον ΙΕ' αι. (μέσα), αγνώστου συγγραφέως, κλπ. Ο μοναχός Filothei συνέθεσε σειρά λειτουργικών ύμνων, με το όνομα Πριπέλε ή Πριπεάλε 105 . Αυτές οι Πριπέλε ή Πριπεάλε είναι οι γνωστές Εκλογές. Τα έργα αυτά είναι Τροπάρια που ψέλνονται ως Πολυέλεοι στις σημαντικότερες εορτές, όπως της Παναγίας, των Αγίων Μαρτύρων, κλπ. Οι ψαλμοί ψέλνοται σε δύο στασίδια - εναλλασσόμενοι, μετά ψέλνεται ο Πολυέλεος Αλληλούια, μετά το Δ οξολόγιον και μετα τρείς φορές Πολυέλεοι Αλληλούια. Το ΙΓ αιώνα ο Νικηφόρος Βλεμμύδης 106 επέλεξε μια σειρά από ψαλμούς, για κάθε εορτή του εκκλησιαστικού έτους. Οι ψαλμοί αυτοί χρησιμοποιούνται από τότε σε όλες τις ορθόδοξες εκκλησίες. Ο αριθμός των ψαλμών αυτών είναι 20^{107} . Κάθε ψαλμός περιέχει 6 στίχους. Πιθανά έτη της σύνθεσής τους Πριπέλε / Εκλογές από τον μοναχό Filothei είναι 1400 - 1418. Ο Φιλόθεϊ μελοποίησε 20 Πριπέλε / Εκλογές από τους ανωτέρω ψαλμούς. Στα επόμενα χρόνια διάφοροι υμνογράφοι επέκτειναν τον αριθμό των ψαλμών αυτών, και για τους Νέους τοπικούς Αγίους, όπως α) στην Ρουμανική Εκκλησία, για τον Άγιο Καλινίκ από την μονή Τσερνίκα (11 Απριλίου), τον Άγιο Μάρτυρα Ιωάν τον Νέο από την Σουτσεάβα (2 Ιουνίου), κλπ. ανερχόμενο σήμερα άνω του 44 (βλ. Κατάλογος). β) στην Ρωσσική Εκκλησία, τον Άγιο Λέοντα από το Ρόστοβ, τον Άγιο Βλαδιμίρ Κνεάζ, κλπ., γ) στην Ελληνική Εκκλησία, για διάφορες Μεγάλες εορτές και τις εορτές των Μεγάλων Αγίων, με την ονομασία Εκλογή 108.

103 Βλ. Μ. Spinei, Manuscrisele muzicale psaltice în scriere ecfonetică din Romania. [Τα Χειρόγραφα ψαλτικής μουσικής σε εκφωνητική γραφή από την Ρουμανία]. Revista B.O.R., Βουκουρέστι, 2007.

104 Βλ. λεπτομέρεια στο Κεφάλαιο Filothei monahul de la mănăstirea Cozia / ο μοναχός Filothei από την μονή Κόζια, στο παρόν διδακτορικό.

105 Στη ρουμανική γλώσσα η λέξη "πριπέλε" σημαίνει: "κάτι στα γρήγορα", κλπ., βλ. Mic Dicționar explicativ al limbii române [Λεξικό της ρουμανικής γλώσσας], Βουκουρέστι, 1974, Επίσης Dicționarul de sinonime al limbii române, [Λεξικό των συνωνύμων της ρουμανικής γλώσσας], Βουκουρέστι, 1982, κλπ.

106 Ο Νικηφόρος βλεμμύδης (1197, Έφεσος - 1272, Κωνσταντινούπολη / Έφεσος :), υπήρξε ιερομόναχος στη μονή "Θεού του Οντος" κληροδότημά του στην Έφεσο, και μετέπειτα πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. Μεγάλη προσωπικότητα, έγραψε έργα θεολογικά, φιλοσοφικά, λογοτεχνικά, επιστημονικά και διδακτικά. Ηταν μεγάλος διδάσκαλος, και είχε, μεταξύ άλλων, μαθητές τον αυτοκράτορα Θεόδωρο Λάσκαρι (1204-1222), τον ιστορικό και πολιτικό Γεώργιο Ακροπολίτη (1217-1282). Στην Ακαδημία της Κωνσταντινουπόλεως, έως και τον ΙΔ΄-ΙΕ΄ αι, για το μάθημα της φιλοσοφίας εχρησιμοποιούντο τα βιβλία του Νικηφόρου Βλεμμύδη. Βλ: Γ. Ι. Παπαδόπουλος, Ιστορική επισκόπησις της Βυζαντινής εκκλησιαστικής μουσικής, Εκδ. 1η - Αθήνα, 1904, 2η - "Τέρτιος"; Κατερίνη, 1990, σ.142. Τit Simedrea / S. Teodor μητροπολίτη, Filoteiu monahul de la Cozia. Imnograf român. [Ο μοναχός Filothei από την μονή Κόζια. Ρουμάνος μελουργός]. Revista Mitropolia Olteniei, Κραϊόβα, έτος 6, αρ.1-3, 1954, σ.24. Ι. Rămureanu-M. Şesan-T. Bodogae, Istoria bisericească universală. [Εκκλησιαστική Παγκόσμια Ιστορία]. Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române. Βουκουρέστι, 1993, σ.324.

107 Βλ. Νικηφόρος Βλεμμύδης, Κατάλογος.

108 Βλ. Α .Γ. Χαλδαιάκη, Ο Πολυέλεος στην Βυζαντινή και Μεταβυζαντινή μελοποία, Ίδρυμα Βυζαντινής Μουσικολογίας, Μελέται 5, εκδίδει ο Γρ. Θ. Στάθης, Αθήνα, 2003, σσ.119-126.

Μετά τον ΙΖ' αι., ο Ρώσος μοναχός Μακάριος μελοποίησε εκ νέου ορισμένους ψαλμούς, με το όνομα Βελιτσεάνοι ¹⁰⁹, μετάφραση του ρουμανικού Μαρίμουρι. Οι Βελιτσεάνοι εισήχθηκαν και στην επικράτεια της Ρουμανίας, ψαλλόμενοι παράλληλα με τα Πριπέλε / Εκλογές του Filothei μοναχού.

Έως τον ΙΓ΄ αι. ο Πολυέλεος είχε δύο ψαλμούς: αρ.133 Binecuvântați pe Domnul toți robii Domnului ... / Ευλογείτε τον Κύριον πάντες οι δούλοι Κυρίου ... ¹¹⁰ και αρ.134 Mărturisiți-vă Domnului ... / Αινείτε το όνομα Κυρίου ... ¹¹¹. Βλέπε και τους 20 Βιβλικούς Ψαλμούς που επέλεξε ο Νικηφόρος Βλεμμύδης,τους οποίους χρησιμοποίησε για τα μουσικά του έργα, ο μοναχός Φιλοθέϊ από την μονή Κόζια ¹¹². Βλέπε στη

- 109 Βελιτσεάνοι, Βελίκοι, Βελιτσεάεμ (ρωσσ.) Veliceanii, Velikii, Veliceaem / $M\alpha p (\mu o \nu p \ell / Marimuri (ρουμανικά) = Δόξα σοί / Δόξα τή Εορτή σου.$
- 110 Ψαλμός αρ.133, βλ. Psaltirea. [Ψαλτήριον]. Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Βουκουρέστι, 1997 / Ψαλμός αρ.133, βλ. Ψαλτήριον, έκδοση Αδελφότης Θεολόγων Ο Σωτήρ, Αθήναι, 2004.
- 1. Iată acum binecuvântați pe Domnul, toate slugile Domnului, care stați în casa Domnului, în curțile casei Dumnezeului nostru. [1δού δή εύλογείτε τον Κύριον, πάντες οι δούλοι Κυρίου οι εστώτες εν οίκω Κυρίου, εν αυλαίς οίκου Θεού ημών].
- 2. Noaptea ridicați mâinile voastre spre cele sfinte și binecuvântați pe Domnul. [Εν ταίς νυξίν επάρατε τας χείρας υμών εις τα άγια και ευλογείτε τον Κύριον].
- 3.Te va binecuvânta Domnul din Sion, Cel ce a făcut cerul și pământul. [Ευλογήσαι σε Κύριος τον ουρανόν και την γήν].
- 111 Ψαλμός αρ.134, Psaltirea. (Ψαλτήριον). Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Βουκουρέστι, 1997 / Ψαλμός αρ.134, βλ. Το Ψαλτήριον, έκδοση Αδελφότης Θεολόγων "Ο Σωτήρ", Αθήναι, 2004. Βλ. τους Βιβλικούς Ψαλμούς: 1.Lăudați Numele Domnului, Iăudați slugi pe Domnul [Αινείτε το όνομα Κυρίου, αινείτε, δούλοι, Κύριον].
- 2.Cei care stați în casa Domnului, în curțile Dumnezeului nostru [Οι εστώτες εν οίκω Κυρίου, εν αυλαίς οίκου Θεού ημών].
- 3. Lăudați pe Domnul, căci este bun Domnul; cântați Numele Lui, că este bun [Αινείτε τον Κύριον, ότι αγαθός Κύριος, ψάλατε τω ονόματι αυτού, ότι καλόν].
- 4. Că pe Iacob și I-a ales Domnul, pe Israel spre moștenirea Lui [Ότι τον Ιακώβ εξελέξατο εαυτώ ο Κύριος, Ισραήλ εις περιουσιασμόν εαυτώ].
- 5. Cả eu am cunoscut cả este mare Domnul si Domnul nostru peste toți dumnezeii [Ότι εγώ έγνωκα ότι μέγας ο Κύριος, και ο Κύριος ημών παρά πάντας τούς Θεούς].
- 6. Toate câte a vrut Domnul a făcut în cer și pe pământ, în mări și în toate adâncurile [Πάντα όσα ηθέλησεν ο Κύριος εποίησεν εν τω ουρανώ και εν τη γή, εν ταις θαλάσσαις και εν πάσαις ταις αβύσσοις].
- 7. A ridicat nori de la marginile pământului; fulgerele spre ploaie le-a făcut; El scoate vânturile din vistieriile Sale [Ανάγων νεφέλας εξ εσχάτου της γής, αστραπάς εις υετόν εποίησεν, ο εξάγων ανέμους εκ Θησαυρών αυτού].
- 8. El a bătut pe întâi-născuți ai Egiptului, de la om până la dobitoc [Ως επάταξε τα πρωτότοκα Αιγύπτου από ανθρώπου έως κτήνους].
- 9. Trimis-a semne și minuni în mijlocul tău, Egipte, lui Faraon și tuturor robilor lui [Εξαπέστειλε σημεία και τέρατα εν μέσω σου, Αίγυπτε, εν Φαραώ και εν πάσι τοις δούλοις αυτού].
- 10. El a bătut neamuri multe și a ucis împărați puternici [Ος επάταξεν έθνη πολλά και απέκτεινε βασιλείς κραταιούς],
- 11. Pe Sihon, împăratul amoreilor și pe Og, împăratul Vasanului și toate stăpânirile Canaanului [Τον Σιών βασιλέα των Αμορραίων και τον Ώγ βασιλέα της Βασάν και πάσας τας βασιλείας Χαναάν],
- 12. Si le-a dat pământul lor moștenire, moștenire lui Israel, poporul său [Και έδωκε την γήν αυτών κληρονομίαν, κληρονομίαν Ισραήλ λαώ αυτού]
- 13. Doamne, numele Tău este în veac și pomenirea Ta, în neam și în neam [Κύριε, το ονομά σου εις τον αιώνα και το μνημόσυνόν σου εις γενεάν και γενεάν].
- 14. Că va judeca Domnul pe poporul Său și de slugile Sale se va milostivi [Ότι κρινεί Κύριος τον λαόν αυτού και επί τοίς δούλοις αυτού παρακληθήσεται.]
- 15. Idolii neamurilor sunt argint și aur, lucruri făcută de mâini oamenești [Τα είδωλα των εθνών αργύριον και χρυσίον, έργα χειρών ανθρώπων].
- 16. Gură au şi nu vor grăi; ochi au şi nu vor vedea [Στόμα έχουσι και ου λαλήσουσιν, οφθαλμούς έχουσι και ουκ όψονται]
- 17. Urechi au și nu vor auzi, că nu este duh în gura lor [Ώτα έχουσι και ουκ ενωτισθήσονται, ουδέ γαρ έστι πνεύμα εν τω στόματι αυτών].
- 18. Asemenea lor să fie toți cei ce-i fac pe dânșii și toți care se încred în ei [Omoioi autoic yévoivto oi poioúvtec autá και πάντες οι πεποιθότες επ' αυτοίς].
- 19. Casa lui Israel, binecuvântați pe Domnul; casa lui Aaron, binecuvântați pe Domnul [Οίκος Ισραήλ, ευλογήσατε τον Κύριον, οίκος Ααρών, ευλογήσατε τον Κύριον]
- 20. Casa lui Levi, binecuvântați pe Domnul; cei ce vă temeți de Domnul, binecuvântați pe Domnul [Οίκος Λευί, ευλογήσατε τον Κύριον, οι φοβούμενοι τον Κύριον, ευλογήσατε τον Κύριον].
- 21. Binecuvântat este Domnul din Sion, Cel ce locuiește în Ierusalim [Ευλογητός Κύριος εκ Σιών ο κατοικών Ιερουσαλήμ].
 112 Βλ. τους 20 Βιβλικούς Ψαλμιούς που επέλεξε ο Νικηφόρος Βλεμμύδης:

συνέχεια τους 24 (+20) Βιβλικούς Ψαλμούς, που ανανεώθηκαν και χρησιμοποιούνται στις ημέρες μας,

LA PRAZNICUL NASTERII PREASFINTEI NĂSCĂTOAREI DE DUMNEZEU (8 septembrie)

Bucură-te ceea ce ești plină de dar, Marie, Domnul este cu tine, zicând: Și prin tine cu noi.

Slavă Tie treime Sfântă: Părinte, Cuvinte și Duhule Sfinte, zicând: Slavă Ție, Dumnezeule.

[ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΓΕΝΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ (8 Σεπτεμβρίου)

Χαίρε κεχαριτωμένη Μαρία, ο Κύριος μετά Σού, λέγοντες: και δια Σου μεθ' ημών. Δόξα σοι Τριάς Αγία: Πάτερ, Λόγε, Πνεύμα Άγιον, λέγοντες: Δόξα Σοι ο Θεός].

LA PRAZNICUL ÎNĂLTĂRII SFINTEI CRUCI (14 septembrie)

Dat-ai semn celor ce se tem de Tine, ca să fugă de la fața arcului, zicând: Crucea Ta, Hristoase Dumnezeule.

[ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΥΨΩΣΗΣ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ (14 Σεπτεμβρίου)

Σημείον έδωκας τοις φοβουμένοις Σου, ίνα φευγέτωσαν από προσώπου τόξου Σου, λέγοντες Τόν Σταυρόν Σου Χριστέ ο Θεός.]

3. LA SFÂNTUL APOSTOL ŞI EVANGHELIST IOAN (26 septembrie)

Veniți toți, pe fiul tunetului să-l lăudăm, pe Ioan păzitorul curăției, zicând: Pe cel de la pieptul lui Hristos.

[ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΣΤΑΣΗΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΟΥ (26 Σεπτεμβρίου)

Δεύτε πάντες τον υιόν της βροντής υμνήσωμεν, τον Ιώαννην τόν φύλακα της αγνότητος, λέγοντες: τον επιστήθιον Χριστού].

LA ACOPERĂMÂNTUL MAICII DOMNULUI (1 octombrie)

Veniți toți, pe Maica Luminii, pe Preasfânta Fecioară Maria să o lăudăm, pe care Sfântul Andrei a văzut-o rugându-se cu sfinții în Vlaherna, pentru popor și să cinstim puternicul ei Acoperământ.

[ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΑΓΑΣ ΣΚΕΠΗΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ (1 Οκτωβρίου / 28 Οκτωβρίου)

Δεύτε πάντες τήν μητέρα του φωτός, την Παναγίαν Παρθένον Μαρίαν υμνήσωμεν, την ορώσαν υπό Αγίου Ανδρέου εν Βλαχέρναις μετά των αγίων προσευχομένην υπέρ του λαού και την δυνατήν της σκέπην τιμήσωμεν].

5. LA SOBORUL SFINȚILOR ARHANGHELI MIHAIL ŞI GAVRIIL ŞI CELELALTE PUTERI CERESTI (8 noiembrie)

Veniți toți, într-un glas să lăudm pe Arhistrategii Mihail și Gavriil, zicând: Pe Voievozii Puterilor celor de sus.

[ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΤΑΞΙΑΡΧΩΝ ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΙ ΓΑΒΡΙΗΛ (8 Νοεμβρίου)

Δεύτε πάντες ενί στόματι τον Μιχαήλ και Γαβριήλ, τους ουρανίους Αρχιστρατήγους (Θεού) υμνήσωμεν, λέγοντες τους Αρχιστρατήγους των άνω δυνάμεων].

. LA SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR (13 noiembrie)

Veniți toți, într-un glas să lăudăm pe Ioan Gură de Aur, zicând: Pe învățătorul cel de obște.

[ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ (13 Νοεμβρίου)

Δεύτε πάντες εν μιά φωνή υμνήσωμεν Ιωάννην τον Χρυσόστομον, λέγοντες: των κοινών διδάσκαλον].

7. LA PRAZNICUL INTRĂRII ÎN BISERICĂ A PREASFINTEI NĂSCĂTOAREI DE DUMNEZEU (21 noiembrie)

Veniți, toți să lăudăm pe Preasfânta Fecioară Maria, Prunca cea aleasă de Dumnezeu și să cinstim ducerea ei în biserica Domnului. [ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΕΙΣΟΔΙΩΝ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ (21 Νοεμβρίου)

Δεύτε πάντες δοξάσωμεν την Παναγίαν Παρθένον Μαρίαν, την εκλεκτήν θυγατέρα του Θεού, και τιμώμεν τήν εν Ναώ του Θεού αυτής προσέλευσιν].

8. LA SFÂNTUL ANDREI (30 noiembrie)

Veniti toți, într-un glas să lăudăm pe Andrei cel întâi-chemat, zicând: Pe cel de un sânge cu Petru.

[ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΛΗΤΟΥ (30 Νοεμβρίου)

Δεύτε πάντες ενί στόματι δοξάσωμεν Ανδρέαν τον Πρωτόκλητον, λέγοντες: τον Πέτρον τόν σύγγονον].

LA CUVIOSUL PĂRINTELE NOSTRU SAVA CEL SFINTIT (5 decembrie)

Veniti toate cetele călugărilor, să lăudăm pe Sava cel sfințit, zicând: Pe lauda capadochienilor.

[ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΣΑΒΒΑ ΤΟΥ ΗΓΙΑΣΜΕΝΟΥ (5 Δεκεμβρίου)

Δεύτε πάντες οι χοροί των καλογήρων τιμήσωμεν τον Σάββαν τόν ηγιασμένον, λέγοντες: των Καππαδόκων δόξαν].

LA SFÂNTUL NICOLAE (6 decembrie)

Veniți toți pământenii, să lăudăm pe Ierarhul Nicolae, zicând: Pe învățătorul celor din Mira.

[ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΜΥΡΩΝ ΤΗΣ ΛΥΚΙΑΣ (6 Δεκεμβρίου) Δεύτε πάντες οι γηγενείς δοξάσωμεν τον Ιεράρχην Νικόλαον, λέγοντες τον εν τοίς Μύροις διδάσκαλον].

LA PRAZNICUL NASTERII DOMNULUI NOSTRU IISUS HRISTOS (25 decembrie)

Veniți împreună cu cetele îngerești, să cântăm slavă Celui dintru înălțime, lui Dumnezeu, zicând: Celui ce S-a născut în peșteră.

[ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΓΕΝΝΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ (25 Δεκεμβρίου)

Δεύτε συν τοις χοροίς των αγγέλων υμνήσωμεν την δόξαν του εν Υψίστοις Θεού, λέγοντες: τω εν σπηλαίω γεννηθέντι].

12. LA SFÂNTUL IERARH VASILE CEL MARE (1 ianuarie)

Veniți toți pământenii, să lăudăm pe marele Vasile zicând: Pe lauda celor din Cezareea.

[ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΙΕΡΑΡΧΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ (1 Ιανουαρίου)

Δεύτε πάντες οι γηγενείς τον Μέγα Βασίλειον δοξάσωμεν, λέγοντες: το των εν Καισαρεία καύχημα].

13. LA PRAZNICUL BOTEZULUI DOMNULUI NOSTRU IISUS HRISTOS (6 ianuarie)

Botează-se Iisus al meu de la slugă, în râul Iordanului, zicând: Luminând toată făptura.

[ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΘΕΟΦΑΝΕΙΩΝ (6 Ιανουαρίου)

Βαπτίζεται εν Ιορδάνη ποταμώ ο εμός Ιησούς υπό του δούλου, λέγοντες: φωτίζων όλην την κτίσιν].

για την ανάγκη της Θείας Λειτουργίας στην Ρουμανική Ορθόδοξη Εκκλησία 113.

14. LA SOBORUL SFÂNTULUI IOAN BOTEZĂTORUL (7 ianuarie)

Veniți toți într-un glas să lăudăm pe Ioan, Mergătorul-înainte, zicând: Pe Botezătorul Domnului.

[ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΣΥΝΑΞΗΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ ΚΑΙ ΒΑΠΤΙΣΤΟΥ (7 Ιανουαρίου)

Τον Ιωάννην τόν Πρόδρομον δεύτε εν ενί στόματι δοξάσωμεν, λέγοντες: τον Βαπτιστήν του Κυρίου]

15. LA SFÂNTUL GRIGORE DE DUMNEZEU-CUVÂNTĂTORUL (25 ianuarie)

Veniți toți pe adâncul înțelepciunii să-l lăudăm, pe Grigore de Dumnezeu-Cuvântătorul, zicând: Pe cel întocmai cu Ioan cel de Dumnezeu cuvântător.

[ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ (25 Ιανουαρίου)

Δεύτε πάντες τόν βυθόν της Σοφίας υμνήσωμεν, τον θεολόγον Γρηγόριον, λέγοντες: τον ομοϊδιον Ιωάννη τω Θεολόγω].

16. LA SFINŢII TREI IERARHI VASILE, GRIGORE ŞI IOAN (30 ianuarie)

Veniți să lăudăm, pe Vasile, pe Grigore și pe Ioan cel cu Gura de Aur, zicând: Pe apărătorii Treimii.

[ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΉ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ, ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ (30 Ιανουαρίου)

Δεύτε πάντες υμνήσωμεν Βασίλειον, Γρηγόριον και Ιωάννην τον Χρυσόστομον, λέγοντες: τους της Τριάδος υπερασπιστάς].

17. LA PRAZNICUL ÎNTÂMPINĂRII DOMNULUI NOSTRU IISUS HRISTOS (2 februarie)

Veniți toți într-un glas, să lăudăm pe Hristos Dătătorul de viață și pe Preacurata Sa Maică, pe Cel ce după Lege s-a adus acum în biserica Domnului.

[ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΥΠΑΠΑΝΤΗΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ (2 Φεβρουαρίου)

Δεύτε πάντες εν μιά φωνή υμνήσωμεν τον ζωοδότην Χριστόν και την Πάναγνον Μητέρα Του, τόν κατά τον νόμον εν ναώ του Κυρίου προσαχθέντα]

18. LA SFINTII 40 DE MUCENICI (9 martie)

Veniți toți pe cei patruzeci de mucenici să-i lăudăm, pe cei din iezerul Sevastiei, zicând: Pe podoaba mucenicilor.

[ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΕΝ ΣΕΒΑΣΤΕΙΑ 40 ΜΑΡΤΥΡΩΝ (9 Μαρτίου)

Δεύτε πάντες τούς τεσσαράκοντα μάρτυρας υμνήσωμεν, τούς εν τή λίμνη Σεβαστείας μαρτυρήσαντας, λέγοντες: το θεοστεφές κόσμημα των μαρτύρων]

119. LA PRAZNICUL INTRĂRII DOMNULUI ÎN IERUSALIM (Duminica Floriilor)

Venim și noi ca pruncii, să aducem lui Dumnezeu credință, cu niște ramuri de finic și dragoste ca niște stâlpări.

[ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΕΙΣΟΔΟΥ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΣΤΑ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΑ (Η Κυριακή των Βαΐων)

Δεύτε και ημείς, ως οι παίδες, προσφέρωμεν τω Θεώ πίστιν, με κλάδους φοινίκων και με αγάπη ως Βάϊα].

20. LA DUMINICA TOMII

Veniți cu Apostolii să mărim pe Hristos, Cel ce a înviat, zicând: Domnul meu și Dumnezeul meu.

[ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΟΥ ΘΩΜΑ

Δεύτε ομού μετά των Αποστόλων δοξάσωμεν τόν αναστάντα Χριστόν, λέγοντες ο Κύριός μου και ο Θεός μου].

113 Βλ. εν συνεχεία τους επομένους 20 Βιβλικούς Ψαλμούς που χρησιμοποιούνται επιπρόσθετα στην Ρουμανική Εκκλησία:

1. (3.) LA SFÂNTUL IERARH IOSIF CEL NOU DE LA PARTOS (15 septembrie)

Veniți toți pământenii, să lăudăm pe Ierarhul Iosif, zicând: Pe arhipăstorul Banatului.

[ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΕΡΑΡΧΟΥ ΙΩΣΗΦ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΚ ΠΑΡΤΟΣ (15 Σεπτεμβρίου)

Δεύτε πάντες οι γηγενείς δοξάσωμεν Ιωσήφ τον Ιεράρχην, λέγοντες τον Ποιμενάρχην του Μπανάτου].

2. (6.) LA PREACUVIOASA MAICA NOASTRĂ PARASCHIVA CEA NOUĂ (14 octombrie)

Veniți iubitorilor de prăznuire, să lăudăm pe Cuvioasa Paraschiva, zicând: Pe lauda Epivatului și a Moldovei.

[ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ ΤΗΣ ΝΕΑΣ (14 Οκτωβρίου)

Δεύτε φιλέορτοι οσίαν Παρασκευήν εορτάσωμεν, λέγοντες: των της Επιβάτου και της Μολδαβίας δόξαν].

3. (7.) LA CUVIOȘII MĂRTURISITORI VISARION ȘI SOFRONIE ȘI MUCENICUL OPREA DIN ARDEAL (21 octombrie)

Veniți iubitorilor de mucenici, să lăudăm pe Mucenicul Oprea, zicând: Pe apărătorul dreptei credinte.

[ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΟΣΙΩΝ ΜΑΡΤΥΡΩΝ ΚΑΙ ΟΜΟΛΟΓΗΤΩΝ ΒΗΣΣΑΡΙΩΝΟΣ, ΣΩΦΡΟΝΙΟΥ ΚΑΙ ΟΠΡΕΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΡΑΝΣΥΛΒΑΝΙΑΣ (21 Οκτωβρίου)

Δεύτε φιλομάρτυρες υμνήσωμεν Όπρεα τόν οσιομάρτυρα, λέγοντες τον υπερασπιστήν της ορθής πίστεως).

4. (8.) LA SFÂNTUL MARE MUCENIC DIMITRIE (26 octombrie)

Veniți iubitorilor de mucenici, să lăudăm pe Izvorâtorul de mir, Dimitrie, zicând: Pe râvnitorul Mântuitorului.

[ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΤΟΥ ΜΥΡΟΒΛΗΤΟΥ (26 Οκτωβρίου)

Δεύτε φιλομάρτυρες υμνήσωμεν Δημήτριον τον μυροβλήτην, λέγοντες: τον ζηλωτήν του Σωτήρος].

5. (9.) LA CUVIOSUL PĂRINTELE NOSTRU DIMITRIE CEL NOU DIN BASARABI (27 octombrie)

Veniti toti pământenii, într-un glas să lăudm pe Cuviosul Dimitrie cel nou, zicând: Pe ocrotitorul cel tare al credinciosilor.

[ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΤΟΥ ΕΚ ΜΠΑΣΣΑΡΑΜΠΙ (27 Οκτωβρίου) Δεύτε πάντες οι γηγενείς εν μια φωνή δοξάσωμεν όσιον Δημήτριον τον Νέον, λέγοντες: τον ισχυρόν προστάτην των ορθοδόξων].

6. (12.) LA CUVIOSUL GRIGORE DECAPOLITUL (20 noiembrie)

Veniti toti pământenii, într-un glas să lăudm pe Cuviosul Grigore, zicând: Pe ocrotitorul cel tare al Olteniei.

ITIA THN FORTH TOY AFIGY PHEOPICY TOY AFK A HOALTOY (20 NoguBo(ox))

Δεύτε πάντες οι γηγενείς εν μια φωνή δοξάσωμεν τον όσιον Γοηγόριον, λέγοντες: τον ισχυρόν προστάτην της ΟλτενίαςΙ. LA SFÂNTA MUCENITĂ FILOFTEIA FECIOARA (7 decembrie)

Veniti toti jubitorii de mucenici, să lăudăm pe Sfânta fecioară Filoteia și să cinstim luntele și pățimirile ei, cele ce pentru fanta bună le-a răbdat ΙΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΟΣΙΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΘΕΝΟΥ ΦΙΛΟΘΕΗΣ (7 Δεκεμβρίου)

Δεύτε πάντες οι φιλομάρτυρες δοξάσωμεν αγίαν Φιλοθέην την παρθένον και τιμήσωμεν τους αγώνες και τα παθήματα αυτής, τα

επ'ευεργεσίας υπομείνασα].

8. (19.) LA PREACUVIOSUL PĂRINTELE NOSTRU NICODIM CEL SFINTIT. DE LA TISMANA (26 decembrie)

Veniti toate cetele călugărilor, să lăudăm pe Nicodim cel sfintit, zicând: Pe îndreptătorul călugărilor,

ΙΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΉ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ ΤΟΥ ΗΓΙΑΣΜΕΝΟΥ ΤΟΥ ΕΚ ΤΙΣΜΑΝΑ (26 Δεκεμβρίου)

Δεύτε πάντες οι χοροί των καλογήρων υμνήσωμεν Νικόδημον τον ηγιασμένον, λέγοντες τον καθοδηγητήν των καλογήρων]. LA PREACUVIOSUL PĂRINTELE NOSTRU ANTONIE CEL MARE (17 januarie)

Veniti toate cetele călugărilor, să lăudăm pe marele Antonie, zicând: Pe slava călugărilor.

ΓΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ (17 Ιανουαρίου)

Δεύτε πάντες οι χοροί των καλογήρων υμνήσωμεν Αντώνιον τον Μέγα, λέγοντες: την δόξαν των καλογήρων].

10. (24.) LA PREACUVIOSUL PĂRINTELE NOSTRU EFTIMIE CEL MARE (20 ianuarie)

Veniti toate cetele călugărilor, să lăudăm pe Eftimie cel mare, zicând: Pe povătuitorul călugărilor.

ΓΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ (20 Ιανουαρίου)

Δεύτε πάντες οι χοροί των καλογήρων υμνήσωμεν Ευθύμιον τον Μέγα, λέγοντες: τον καθοδηγητήν των καλογήρων]

11. (28.) LA SFÂNTUL MUCENIC HARALAMBIE (10 februarie)

Veniti toti credinciosii, pe sfintitul mucenic al Domnului să-l lăudăm cu un glas, zicând: Pe Haralambie, cel ce cu Harul a strălucit.

ΙΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ ΤΟΥ ΜΑΡΤΥΡΟΣ (10 Φεβοουαρίου)

Δεύτε πάντες οι πιστοί τον Άγιον μάστυρα του Κυρίου ενί στόματι δοξάσωμεν, λέγοντες τον Χαράλαμπον, τον δια γάριτος ελλάμψαντα].

12. (32.) LA SFÂNTUL IERARH CALINIC DE LA CERNICA (11 aprilie)

Veniti toti pământenii, să lăudăm pe Jerarhul Calinic, zicând: Pe arhipăstorul cel sfânt al Olteniei

ΓΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΉ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΕΡΑΡΧΟΥ ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΎ ΤΟΥ ΕΚ ΤΣΕΡΝΙΚΑ (11 Αποιλίου)

Δεύτε πάντες οι γηγενείς δοξάσωμεν τόν ιεράρχην Καλλίνικον, λέγοντες: τον άγιον ποιμενάρχην της Ολτενίας].

13. (33.) LA SFÂNTUL MARE MUCENIC GHEORGHE (23 aprilie)

Veniti iubitorilor de mucenici, să lăudăm pe purtătorul de biruintă Gheorghe, zicând: Pe lauda capadochienilor

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΕΓΑΛΟΜΑΡΤΥΡΟΣ (23 Απριλίου)

Δεύτε οι φιλομάρτυρες δοξάσωμεν τον τροπαιοφόρον Γεώργιον, λέγοντες: την δόξαν των Καππαδόκων].

14. (34.) LA SFINTII IERARHI IOREST SI SAVA, MITROPOLITII TRANSILVANIEI (24 aprilie)

Veniți toți pământenii, să lăudăm pe Iorest si pe Sava, zicând: Pe apărătorii dreptei credinte.

[ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ ΙΟΡΕΣΤ ΚΑΙ ΣΑΒΒΑ, ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΩΝ ΤΗΣ ΤΡΑΝΣΥΛΒΑΝΙΑΣ (24 Απριλίου) Δεύτε πάντες οι γηγενείς δοξάσωμεν τόν Ιόρεστ και τόν Σάββαν, λέγοντες: τούς υπερασπιστάς τής ορθής πίστεως].

15. (35.) LA SFÂNTUL MUCENIC IOAN VALAHUL (12 mai)

Veniți toți pământenii, într-un glas să lăudăm, pe mucenicul Ioan, zicând: Pe podoaba pătimitorilor.

[ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΑΡΤΥΡΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΒΛΆΧΟΥ (12 Μαίου)

Δεύτε πάντες οι γηγενείς εν ενί στόματι δοξασωμεν Ιωάννην τόν μάρτυρα, λέγοντες: τον στολισμόν των παθόντων].

16. (36.) LA SFINTII ÎMPĂRATI CONSTANTIN SI ELENA (21 mai)

Veniți toți, pe încoronații de Dumnezeu împărați să-i lăudăm, pe Constantin si Elena, zicând: Pe lauda crestinilor.

ΓΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ ΚΑΙ ΙΣΑΠΟΣΤΟΛΩΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΙ ΕΛΕΝΗΣ (21 Μαίου)

Δεύτε πάντες, τούς θεοστέπτους βασιλείς δοξάσωμεν, Κωνσταντίνον και Ελένην, λέγοντες: την δόζαν των χριστιανών].

17. (37.) LA PRAZNICUL ÎNĂLȚĂRII DOMNULUI NOSTRU IISUS HRISTOS

Suitu-S-a Dumnezeu întru strigare, Domnul în glas de trâmbiță, zicând: Să mântuiască chipul lui Adam.

[ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Ανέβη ο Θεός εν αλαλαγμώ, Κύριος εν φωνή σάλπιγγος, λέγοντες: ίνα σώζη το πρόσωπον του Αδάμ].

18. (38.) LA PRAZNICUL POGORÂRII SFÂNTULUI DUH (Duminica Rusaliilor)

Slavă Tie, Treime Sfântă: Părinte și Cuvinte al lui Dumnezeu și Duhule Sfinte, zicând: Slavă Tie, Dumnezeule,

[ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ

Δόξα σοι Τριάς Αγία Πάτερ, Λόγε του Θεού και Άγιον Πνεύμα, λέγοντες: δόξα σοι ο Θεός].

19. (39.) LA DUMINICA TUTUROR SFINŢILOR (Duminica I-a după Rusalii)

Ca niște pârgă a firii Ție, Săditorului făpturii, lumea îți aduce, Doamne, zicând: Pe toți mucenicii Tăi.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ

Ώς τω καρπώ της φύσεως Σοι τω Δημιουργώ της φύσεως, Κύριε, ύμνους ο κόσμος σου προσφέρει, λέγοντας; πάντες τους μαθητές **Soul**

20. (40.) LA NASTEREA SFÂNTULUI IOAN BOTEZĂTORUL (24 iunie)

Veniți toți, într-un glas să lăudăm pe Ioan Botezătorul, zicând: pe prietenul Mirelui.

[ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΓΕΝΕΘΛΙΩΝ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ (24 Ιουνίου)

Δεύτε πάντες εν ενί στόματι υμνήσωμεν Ιωάννην τον Βαπτιστήν λέγοντες: τον φίλον του Νυμφέως].

Βλέπε παρακάτω απόσπασμα, όπως υπάρχουν και σήμερα οι *Πριπέλε / Εκλογές και* τα *Βελιτσεάνοι /* Μαρίμουρι ¹¹⁴ στο ρουμανικό Ψαλτήριον (εορτή της 8ης Σεπτεμβρίου).

Σύγκριση Πριπέλε / Εκλογές του Filothei μοναχού και Βελιτσεάνι - Μαρίμουρι του Ρώσου μοναχού Μακάριε στην σύγχρονη εποχή της Ρουμανίας

- Α. Χρόνος σύνθεσης
- 1. Το λειτουργικό και μουσικό κείμενο των *Πριπέλε / Εκλογών* συνετέθη από τον μοναχό Filothei από μονή Κόζια, στα τέλη τον ΙΔ' αι, και αργές τον ΙΕ' αι, (περίπου 1400-1414)
- 2. Το λειτουργικό και μουσικό κείμενο των *Βελιτσεάνι Μαρίμουρι* συνετέθη από τον Ρώσο μοναχό Μακάριε μετά τον ΙΖ΄ αι
- Β. Λειτουργικό κείμενο
- Ι. Σγετικά με τα Πριπέλε.
- α) το κείμενο είναι πιό περιορισμένο από τα Βελιτσεάνι Μαρίμουρι.
- β) περιλαμβάνει περιοδικούς τονισμούς, σε ένα καθορισμένο γρόνο.

21. (41.) LA SFINTII APOSTOLI PETRU SI PAVEL (29 junie)

Pe cetătenii Ierusalimului, celui de sus să-i lăudăm, pe Petru și pe Pavel, zicând: pe ucenicii lui Hristos.

[ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΙ ΠΑΥΛΟΥ ΤΩΝ ΠΡΩΤΟΚΟΡΥΦΑΙΩΝ (29 Ιουνίου)

Τούς πολίτας της άνω Ιερουσαλήμ υμνήσωμεν, τον Πέτρον και τον Παύλον, λέγοντες τους μαθητές του Χριστού].

22.(42.) LA SCHIMBAREA LA FATĂ (6 august)

Schimbatu-sa la fată Iisus al meu, Domnul, în muntele Taborului, zicând: Arătându-si slava Sa.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ (6 Αυγούστου)

Μετεμορφώθη ο εμός Ιησούς, Κύριος εν τω όρει τω Θαβώρ, λέγοντες: φανερώνοντας την δόξαν Του].

23. (43.) LA ADORMIREA MAICII DOMNULUI (15 august)

Cântare de jesire aducem tie. Marie, că te-ai mutat de la cele pământesti, zicând: La vesnicele locasuri.

ΙΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΚΟΙΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ (15 Αυγούστου)

Εξόδιος ύμνος προσφέρομεν σοι Μαρία, ότι μεταθέτεις από τα γήινα λέγουσε: εις τούς αιωνίους θαλάμους].

24. (44.) LA TĂIEREA CINSTITULUI CAP AL SFÂNTULUI IOAN BOTEZĂTORUL (29 august)

Veniti pe prietenul Mirelui să-l lăudăm, pe văditorul lui Irod, zicând: pe Înainte-mergătorul Ioan.

[ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΟΜΗΣ ΚΕΦΑΛΗΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ (29 Αυγούστου)

Δεύτε τον φίλον του Νυμφέως υμνήσωμεν, τον φανερωθέντα τον Ηρώδην, λέγοντες: τον Ιωάννην τον Πρόδρομον].

114 Βλ. Psaltirea. [Ψαλτήριον]. Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Βουκουρέστι, 1997, σ.300. Όμως, στο κείμενο αυτο εισήχθη το εξής λάθος από την αδιαφορία του σημερινού εκδότη - επί των ετών του κομμουνιστικού καθεστώς με την επιρροή των Σοβιετικών / ΣΣΣΡ, δεν περιλαμβάνεται και ο ρουμανικός τίτλος - "Πριπέλε"; μόνο το ρωσσικό Εελιτσεάνοι / Μαρίμουρι, εάν και μέσα στο ρουμανικό κείμενο υπάρχη. Αυτό το λάθος συνεχίζεται και τώρα, στο Νέο Στιχηράριον / Ιδιομελάρ, με επιμέλεια από τον Νίκου Μολδοβεάνου, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Βουκουρέστι, 2000.

MĂRIMURILE (sic !) ȘI STIHIRILE CU STIHURILE ALESE DIN PSALMI, CARE SE CÂNTĂ DUPĂ POLIELEU, LA PRAZNICELE DUMNEZEEȘTI ȘI LA SĂRBĂTORILE SFINȚILOR CU POLIELEU LA PRAZNICUL NAȘTERII PREASFINTEI NĂSCĂTOAREI DE DUMNEZEU

[ΔΟΞΟΛΟΓΙΕΣ ΚΑΙ ΣΤΙΧΗΡΑΡΙΑΚΑ ΜΕ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΣΤΙΧΟΥΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΨΑΛΜΟΥΣ, ΠΟΥ ΨΑΛΛΝΟΤΑΙ ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΠΟΛΥΕΛΕΟ ΣΤΙΣ ΔΕΣΠΟΤΙΚΕΣ ΕΟΡΤΕΣ ΚΑΙ ΣΤΟΥΣ ΑΓΙΟΥΣ ΜΕ ΠΟΛΥΕΛΕΟ, ΣΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΓΕΝΕΘΛΙΩΝ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΔΕΣΠΟΙΝΗΣ ΗΜΩΝ ΘΕΟΤΟΚΟΥ]

Stihuri 1. Adu-Ti aminte Doamne, de David și de toate blândețile lui. [Στίχ. 1. Μνήσθητι Κύριε του Δαυίδ και πάσης της πραότητος αυτού]

Stihiră (Veliceanie / Mărimuri, n.n.): Mărimu-te pe tine, Preasfântă Fecioară și cinstim pe sfinții născătorii tăi și mărim preaslăvita nașterea ta. [Στίχ. (Βελιτσεάνιε - σ.σ.): Δοξάζομεν σοι Παναγία Παρθένε και τιμώμεν τους αγίους σου και δοξάζομεν την ένδοξον γέννησίν σου]

Altă stihiră (Pripela, n.n.): Bucură-te, ceea ce ești plină de dar, Marie, Domnul este cu tine, zicând: Și prin tine cu noi.

[Στίχ. (Πριπέλε / Εκλογές - σ.σ.): Χαίρε Μαρία Κεχαριτωμένη, ο Κύριος μετά Σού, λέγοντας και δια Σου μεθ' ημών].

Stihuri: 2. Lucruri minunate s-au grăit despre tine, cetatea lui Dumnezeu.

- 3. Din rodul pântecului tău voi pune pe scaunul tău.
- 4. Sfintit-a locasul Său, Cel Preaînalt; Dumnezeu este în mijlocul lui, de aceea nu se va clătina.
- 5. Casei Tale se cuvine sfințenie, Doamne, întru lungime de zile.
- 6. Binecuvântat este Domnul în veac și în veacul veacului.

[Στίχ. 2. Δεδοξασμένα ελαλήθη περί σου η πόλις του Θεού.

- γ) διατηρεί τα παλαιά δεδομένα:
- 1) Το λ έγε (προστακτική ελληνικού ρήματος), ορθά μεταφρασμένο στα ρουμανικά spune όπως και zicând / λ έγοντας και
- 2) Με την αρχική φράση ... Veniți toți ... [δεύτε πάντες].
- ΙΙ. Σχετικά με τα Βελιτσεάνι Μαρίμουρι, το λειτουργικό κείμενο αρχίζει πάντα με τον στίχο: Δόξα σοι, Δόξα στην Εορτήν σου.
- Γ. Μουσικό κείμενο
- 1. Αναφορικά με τα Πριπέλε / Εκλογές δεν διασώζεται μέχρι σήμερα το αυτοχειρόγραφο του Filothei, και εξ αιτίας αυτού, το μουσικό κείμενο κατέστη γνωστό μέσα από την ρουμανική ψαλτική παράδοση 115 .

Στο τέλος του ΙΗ' αι. ο Ιερομόναχος Macarie αρχικά και άλλοι Ρουμάνοι πρωτοψάλτες μετέπειτα μετέγραψαν από τις διάφορες μονές το μουσικό κείμενο του Filothei.

- 2. Ούτε για την Βελιτσεάνι Μαρίμουρι, στην Ρουμανία, δεν υπάρχει γραμμένο το μουσικό κείμενο, και ο Ιερομόναχος Macarie άρχισε την μεταγραφή του, στο τέλος του ΙΗ' αι.
- 3. Τα δύο Τροπάρια περιέχουν ορισμένες όμοιες πτώσεις, με βάση τον πρώτο ήχο.
- 4. Παρά το γεγονός ότι στον Ιερομόναχο Macarie, όπως και σε άλλους Ρουμάνους πρωτοψάλτες, π.χ. αρχιμανδρίτη Ghelasie Basarabeanu, αρχιερέα Nectarie Frimu, Anton Pann, Dimitrie Suceveanu, Ion Popescu-Pasărea, κ.α., η μουσική των Πριπέλε / Εκλογές είναι πολύπλοκη, με αρκετές διαφοροποιήσεις του καθενός, αλλά με σταθερά όμοια μορφή, η μουσική των Βελιτσεάνι Μαρίμουρι, χαρακτηρίζονται από διαφορετικά στοιχεία σε σχέση με τα Πριπέλε, και ειδικότερα με το Λειτουργικό και Μουσικό τους κείμενο.

Βλ. και στο Νέο Στιχηράριον / Ιδιομελάριον, έκδοση 1999, 2000 στο Βουκουρέστι. Ερευνώντας την ιστορική διαδρομή μέχρι σήμερα, παρατηρούμε ότι:

- 1. Βλ. Τit Simedrea μητροπολίτης ¹¹⁶: ... după anul 1703, când a fost tipărită Psaltirea de la Buzău ... textul veliceaniilor a fost scos cu totul din cântarea polieleului, rămânând să se cânte cu stihuri din psalmii aleși numai din Pripelele monahului Filothei, așa cum a făcut și biserica rusă în secolul al XVIII-lea, s.n. când a înlăturat cu totul Pripelele lui Filothei, păstrând doar veliceaniile [μετά το έτος 1702, όταν τυπώθηκε Ψαλτήριον από την Μπουζάου, απουσιάζει εντελώς το κείμενο των Βελιτσεάνι, αφήνοντας από τον Πολυέλεο να ψέλνονται μόνο οι ψαλμοί από τα Πριπέλε / Εκλογές του Filothei, όπως έκαναν αντίστοιχα οι Ρώσοι τον ΙΗ' αι. σ.σ. όταν απομάκρυναν εντελώς τα Πριπέλε / Εκλογές του Φιλοθέϊ, διατηρώντας μόνο τα Βελιτσεάνι].
- 2. Βλέπε την αντίδραση του Αντών Πάνν, που μετέγραψε 31 *Πριπέλε / Εκλογές* και μόνο ένα *Βελιτσεάνι Μαρίμουρι*.
- 3. Μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, εξ αιτίας του κομμουνιστικού καθεστώτος, οι Βελιτσεάνι Μαρίμουρι επανατοποθετήθηκαν στην Ρουμανική Ορθόδοξη Εκκλησία όπου παρέμειναν μέχρι τις ημέρες μας 117 ...
 - 3. Έκ καρπού της κοιλίας σου θήσομαι επί του θρόνου σου.
 - 4. Άγιος ο Ναός σου, θαυμαστός εκ δικαιοσύνης.
 - 5. Ώδε κατοικήσω, ότι ηρετισάμην αυτήν.
 - 6. Δόξα σοι ο Θεός εδωρήσατο ημίν την αιώνιον].

Slavă ..., în ehul Ι / ήχος α' (Pripela, n.n.): Slavă Tie treime Sfântă: Părinte, Cuvinte și Duhule Sfinte, zicând: Slavă Tie, Dumnezeule. [Δόξα σοι ...] [("Πριπέλε"- σ.σ.): Δόξα Σοι Τριάς Αγί: Πάτερ, Λόγε, Πνεύμα Άγιο, λέγοντας: δόξα Σοι ο Θεός].

Şi acum ..., acelaşi eh / ήχος α' (Pripela, n.n.): Bucură-te, ceea ce ești plină de dar, Marie, Domnul este cu tine, zicând: Şi prin tine cu noi. Aliluia, Aliluia, Aliluia, Aliluia, Aliluia, Slavă Ție Dumnezeule (de trei ori). [Και νύν ..., ήχος α' ("Πριπέλε" - σ.σ.): Χαίρε Μαρία Κεχαριτωμένη, ο Κύριος μετά Σού, λέγοντας: και δια Σου μεθ' ημών. Αλληλούια, Αλληλούια, Αλληλούια, Αλληλούια, Δόξα Σοι ο Θεός (τρίς)].

115 Πιθανόν τα δύο χργφ. από την Λιόβ, Ουκρανία να έχουν ψαλτική γραφή: α) Χργφ. slav Lv-BA **469** Ειρμολόγιον, Συλλογή Zbirka rukopisi kolisn'oj Biblioteki Naukovogo Lvovi, γραμμένο το 1661-1673, αγνώστου συγγραφέως, β) Χργφ. slav Lv-BA **235** Ειρμολόγιον, φ.222-224, Συλλογή Zbirka rukopisi kolisn'oj Biblioteki Naukovogo Lvovi, γραμμένο το ΙΗ' αιώνα (μέσα), αγνώστου συγγραφέως.

116 Tit Simedrea mitropolit / S.Teodor, *Filoteiu monahul de la Cozia. Data, locul și limba în care s-au alcătuit pripealele.* [Ο μοναχός Filotei από την μονή Κόζια. Χρόνος, Τόπος και Γλώσσα των "Πριπέλε"] ..., σ.527.

117 Στο Ψαλτήριον από το Βουκουρέστι, το 1997, το σ.300 υπάρχει το Κεφάλαιο για Πριπέλε και Βελιτσεάνι - Μαρίμουρι, αλλά ο Τίτλος περιέχει μόνο την Μαρίμουρι (sic!), και τα Πριπέλε διακρίνονται εξ αιτίας του ειδικού λειτουργικού τους κειμένου. Βλ. εορτές, όπως: 7 Οκτωβρίου, 4, 12, 13, 17, 31, Δεκεμβρίου, κ.α., που υπήρχαν στο Ψαλτήριον από το Σιμπίου, 1970 με την ονομασία Πριπέλε, και στο σημερινό Ρουμανικό Ψαλτήριον λείπουν!

Συμπεράσματα

- 1. Θα ήταν ευτυχής συγκυρία να επαναγραφεί η ιστορία με τα πραγματικά δεδομένα των Πριπέλε / Εκλογών, διατηρώντας το όνομά τους, όπως αντίστοιχα συμβαίνει για τα Βελιτσεάνι Μαρίμουρι.
- 2. Θα αποτελούσε επίσης ευγενή προσφορά στον Ρουμανικό λαό, η σύνθεση από τους σημερινούς πρωτοψάλτες, Πριπέλε / Εκλογές προς τιμήν των Αγίων και Ρουμάνων, για κάθε ημέρα του Εκκλησιαστικού Έτους, με τη σημείωση ότι πρόκειται για ένα ιδιαίτερο Ρουμανικό Τροπάριο, με αρχαίες ρίζες.
- 3. Ιδανικό θα ήταν εξ άλλου, για την παράδοση της Ρουμανικής Ορθοδοξίας, να προστεθούν στην ψαλτική της μουσική, Πριπέλε / Εκλογές και άλλων μεγάλων Ρουμάνων ποιητών, όπως ο Ιερομόναχος Macarie 118, ο αρχιμανδρίτης Ghelasie Basarabeanu, ο αρχιερέας Nectarie Frimu, ο Anton Pann, ο Ion Popescu-Pasărea, εκτός από τις μεταγραφές του Dimitrie Suceveanu, ώστε σε κάθε εκκλησία να διατηρηθεί η σχεδόν ξεγασμένη παράδοση των ανωτέρω.
- 4. Θα ήταν επίσης εφικτό, μετά περ. 1000 έτη σλαβονικής επιρροής στην γραφή, να μετατραπούν οι σλαβονικοί όροι στην ρουμανική γλώσσα όπως: Slujba de Seară = Vecernie [Εσπερινός], Slujba de Dimineață = Utrenie [Όρθρος], κλπ.

1. Filothei μοναχός από την μονή Κόζια¹¹⁹

(+ ΙΕ' αι., μονή Κόζια)

Τα βιογραφικά στοιχεία του είναι ελάχιστα. Ο Φίλος ¹²⁰ "λογοφάτου" / λογοθέτης, μετέπειτα μοναχός Filothei, υπήρξε ένας από τους τεχνίτες της ψαλτικής τέχνης του ΙΔ'-ΙΕ' αι., ο οποίος έπαιξε σημαντικό ρόλο στην βυζαντινή παράδοση της Ρουμανίας, ως πρώτος μεγάλος συνθέτης της βυζαντινής μουσικής των Ρουμάνων. Ήταν μια μεγάλη προσωπικότητα της Βλαχίας: ποιητής, μελουργός, συνθέτης βυζαντινής μουσικής, μαέστρος της χορωδίας των ψαλτών, διδάσκαλος ψαλτικής μουσικής, λογοτέχνης, διπλωμάτης και πολιτικός ¹²¹. Αναφέρεται ότι διετέλεσε το 1386-1392 λογοθέτης της Βουλής της Βλαχίας, υπό τον Πρίγκιπα Mircea cel Bătrân / Basarab ¹²². Το όνομά του αναφέρεται σε ένα επίσημο έγγραφο της Βουλής της Βλαχίας ¹²³, την 8η Ιανουαρίου 1392, ως ¹²⁴: ... Filos, pe atunci logofăt mărturisesc, am scris ...

- 118 ΄Ηδη, όμως μονομερώς, σε ένα μοναστήρι από το Βουκουρέστι Σταυρουπόλεως, έχουν αρχίσει να ψέλνουν καθημερινά και από τα έργα του Ιερομονάχου Macarie!
 - 119 Μονή Κόζια νομός Βάλτσεα, Ολτένια, Βλαχία.
 - 120 Δεν αναφέρεται πουθενά το επώνυμο αυτού του Ρουμανο-Έλληνα συνθέτη.
- 121 Τον "ανακάλυψε" ο επίσκοπος Melchisedec Stefánescu από την Επισκοπή Ρόμαν της Μολδαβίας, ο οποίος υπήρξε και ο πρώτος σχολιαστής της ζωής και του έργου του. Το 1879 ο επίσκοπος Melchisedec αγόρασε από ένα αποθηκάριο του Ιασίου ένα χειρόγραφο που περιείχε και τα έργα του Filothei. Εν συνεχεία τα μελέτησε και έγαψε Σημειώσεις για την προσωπικότητά του, τις συνθέσεις του, κλπ., και εξήγησε και το μέρος της Λειτουργίας, ώπου ψέλνονται οι Πριπέλε / Εκλογές. Το χειρόγραφο αυτό, μετά το 1892, ανήκε στον συνθέτη ψαλτικής μουσικής Gavriil Musicescu, που το δώρισε στην Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας, Βουκουρέστι. Για την ζωή και το έργο του μοναχού Filothei. Βλ. κατ' επιλογήν: επίσκοπος Melchisedec Ştefánescu στην Επισκοπί Ρόμαν, Catalogul de cărțile sârbesti și rusești, manuscrise vechi ce se află în Biblioteca Sîntei Mānāstiri a Neamţului, precum și însemnările istorice ce se găsesc în ele. [Κατάλογος με σερβικά και ρωσικά βιβλία, παλαιά χειρόγραφα από την μονή Νεάμτζ, και τα ιστορικά σημειώματά τους]. Revista Istorie, Arheologie, Filologie, 2 αρ.3, Βουκουρέστι, 1848. Α.Ι. latzimirski, Opisi starinih slavianskih i ruskih rukopiseli sobrania P.I.Şciukina. Τόμος Α' Β', Μόσχα, 1896 / 1897. Extras, Utreniia Zapiski Importatorskogo Moskovskogo Universiteta Istoria, έτος 24, Μόσχα, 1899. Α.Ι. latzimirski, , Iz istorii slavianskoi pismenostri ν Moldavii i Vlahii XV-XVII. Sankt Petersburg, 1906. Dicționarul literaturii române de la origini până la 1900. [Λεξικό της ρουμανικής λογοτεχνίας από τις αρχές έως το 1900]. Editura Academiei Române, Βουκουρέστι, 1979, σσ.356. G.C. Ionescu, Lexicon ...[Λεξικό...], σ.133. V. Cosma, Muzicieni din România. Lexicon. [Μουσουργοί από την Ρουμανία. Λεξικό], τόμος 2, σ.50, κλπ. Βλ. και Βιβλιογραφία.
- 122 Mircea Basarab cel Bătrân [ο Μέγας] πρίγκιπας της Βλαχίας (1386-1418). Μετά από μελέτη, οι μουσικολόγοι αποφάσισαν ότι δεν πρόκειται για τους Πρίγκιπες: Mircea γιό του Vlad Dracul (1442) και Mircea Ciobanu (1545-1559). Βλέπε ανωτέρω περί του επίσκοπου Melchisedec και Α.Ι. Iatzimirski.
 - 123 Bλ. το χργφ. slav B-BAR **724**.
- 124 Βλ.: χργφ B-BAR slav 724. Τit Simedrea / Teodor, S. μητροπολίτη, Filoteiu monahul de la Cozia. Imnograf român [Ο μοναχός Φιλοθέϊ από την μονή Κόζια. Ρουμάνος μελουργός]. Revista Μ.Ο. έτος 6, αρ.1-3, Κραϊόβα, 1954, σσ.29. G.C. Ionescu, Filotei monahul de

[Φίλος - της εποχής εκείνης Λογοθέτης, υπογράφων]. Δεν είναι γνωστά πολλά πράγματα για την ζωή του, ούτε εάν έζησε και σε άλλα μέρη εκτός Βλαχίας. Πιθανόν ως διπλωμάτης, να ήταν παρών και σε άλλες χώρες των Βαλκανίων.

Για τις σπουδές του Filothei και τους διδασκάλους του δεν γνωρίζουμε πολλά, πέραν αυτών για την απόκτηση της ψαλτικής τέχνης στη μονή Κόζια, όπου και παρέμεινε, και πιθανόν στην Κωνσταντινούπολη. Ο μοναχός Filothei κατάφερε να ανανεώσει την ψαλτική μουσική των Ρουμάνων.

Για την δράση του Filothei είναι γνωστό ότι ο "... Κυρ Filothei μοναχός από την μονή Κόζια ... ", όπως υπέγραφε στα γειρόγραφά του, έχει δημιουργήσει συνθέσεις σειράς λειτουργικών ύμνων, με το όνομα Πριπέλε / Εκλογές, Τροπάρια που ψέλνονται ως Πολυέλεοι στις σημαντικότερες εορτές του εκκλησιαστικού έτους. Για το έτος γραφής των έργων του Filothei, οι Ρουμάνοι μουσικολόγοι έχουν προτείνει διάφορες εκδοχές ¹²⁵. Θεωρούμε ως πιθανά έτη τα 1400 έως 1418, εποχή πρός το τέλος της ζωής του, περίοδο ωρίμανσης των θεολογικών και μουσικών ψαλτικών του δημιουργιών. Τα έργα που έχει συνθέσει ο μοναχός Filothei χαρακτηρίζονται από πρωτοτυπία. Κανείς προηγουμένως δεν έγει συνθέσει αυτού του είδους μουσικής - Πριπέλε, απαραίτητη για τις εορτές του ορθοδόξου έτους. Ανώνυμοι και επώνυμοι συγγραφείς / κωδικογράφοι αξιολόγησαν τον μοναχό Filothei ως ένα αξιόλογο Ρουμάνο μελουργό, που άφησε εποχή και παράδοση. Το μελουργικό έργο του μοναχού Filothei έχει καταγραφεί σε πολλούς κώδικες της εποχής εκείνης όπως και μεταγενέστερα. Ακόμη και σήμερα γράφονται έργα σε ύφος και ήθος όπως τα Πριπέλε / Εκλογές του. Αυτόγραφο χειρόγραφο του Filothei δεν έχει ακόμη ανακαλυφθεί. Το παλαιότερο χειρόγραφο, όπου αναφέρονται τα Πριπέλε του μοναχού Filothei, είναι χργφ. 407 Στιχηράριον, Συλλογή Kriukov, από την Βιβλιοθήκη της μονής Αγίας Τριάδος-Serghiev της Μόσχας, γραμμένο το 1437. Αυτό το χργφ. περιέχει τα Πριπέλε του Filothei και τους ψαλμούς του Νικηφόρου Βλεμμύδη. Σώζονται 54 χειρόγραφα και 12 έντυπα με τα έργα του μοναχού Filothei. Τα χειρόγραφα αυτά περιγράφονται από τους: Emil Turdeanu ¹²⁶, P. P. Panaitescu ¹²⁷, μητροπολίτη Tit Simedrea / S.Teodor ¹²⁸, Radu Constantinescu ¹²⁹, Virgil Cândea ¹³⁰, Titus Moisescu ¹³¹, Gheorghe C. Ionescu ¹³², κ.α.

la Cozia [Ο μοναχός Filotei από την μονή Κόζια]. Revista Studii de muzicologie și bizantinologie, Βουκουρέστι, 1997, σσ.9-41.

125 Επισημαίνονται διάφορες προτάσεις για την χρονολογία γραφής των έργων του: α) Α.Ι. Ιαιzirirski, Slavianska i ruskia rukopisi rumynski bibliotek, Sankt Petersburg. 1905, σ.425, πρότεινε - μετά την μελέτη του έργου του Filotei στο χργφ. slav 277 Sbornic liturgic, φ.172-173ν, Βλαχία, 1493 - ως πιθανή περίοδο το 1425-1450. β) Ε. St. Piscupescu, Literatura slavă în Principatele române în veacul al XV-lea [Η σλαβική λαογραφία στα Ρουμανικά Πριγκιπάτα τον ΙΕ΄ αι.]. Editura Cărților Bisericești, Βουκουρέστι, 1939, σ.56, πρότεινε - μελετώντας το ίδιο χειρογράφο, τέλος τον ΙΔ΄ αι. γ) C. Ghenea, Din trecutul culturii muzicale românești [Περί της ιστορίας του ρουμανικού μουσικού πολιτισμού]. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1965, σ.77, πρότεινε το έτος 1413, από τότε που θεωρεί ότι υπάρχει "... η παλαιά Πριπέλε του Filotei ...", χωρίς να εξηγήση τις πηγές του. Όμως - το παλαιότερο γνωστό χειρόγραφο έως τώρα είναι το Χργφ. 407 Στιχηράριον Kriukovi, το έτος 1437, από την Βιβλιοθήκη Αγίας Τριάδας-Serghiev, Μόσχα. δ) Τit Simedrea / S.Teodor μητροπολίτη, Filoteiu monahul de la Cozia. Imnograf român [Ο μοναχός Filotei από την μονή Κόζια. Ρουμάνος μελουργός]. Revista Mitropolia Olteniei, έτος 6, αρ.1-3, Κραϊόβα, 1954, σσ.20-35 / έτος 6, αρ.4-6, 1955, σσ.177-190 / έτος 7, αρ.10-12, 1955, σσ.526-541 / Les Pripēla du moine Philothée. Είμdes, Τεχτες. Revista Romano-slavica, έτος 17, Βουκουρέστι, 1970, σ.183-225, πρότεινε τα έτη 1400-1418, υποστήριξε δε ως τέλος γραφής των έργων του το έτος 1418, που ήταν και το έτος του θανάτου του Πρίγκιπα της Βλαχίας Mircea Basarab, επειδή ο Filotei μοναχός ως φίλος του Πρίγκιπα βοηθήθηκε από αυτόν για την αναγνώριση των έργων του στην Ρουμανική και Σερβική Ορθόδοξη Εκκλησία. ε) G.C. Ιοπεκυ, Lexicon ... [Λεξικό ...] ..., σ.133, κλπ.

- 126 E. Turdeanu, Les premiers écrivains religieux en Valachie: L'hégoumène Nicodéme de Tismana et le moine Philothée. Révue des Études Roumaines, II, Paris, 1954, σσ.136-144.
- 127 P.P. Panaitescu, Manuscrisele slavone din Biblioteca Academiei Române [Τα σλαβονικά χειρόγραφα από την Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας]. Τόμος Α', Βουκουρέστι, 1959.
 - 128 Tit Simedrea / S.Teodor, Les Pripèla du moine Philothée. Études, Textes ..., σσ.183-225.
- 129 R. Constantinescu, Manuscrise de origine românească din colecții străine, Repertoriu [Χειρόγραφα ρουμανικής προέλευσης σε ξένες ιδιωτικές συλλογές, Κατάλογος]. Βουκουρέστι, 1986.
- 130 V. Cândea, Mărturii românești peste hotare. Mică Enciclopedie [Ρουμανικές μαρτιρίες εκτός των συνόρων. Μικρή Εγκυκλοπαίδεια], Βουκουρέστι, τόμος Α', 1991.
- 131 Τ. Moisescu, Muzica bizantină în spațiul cultural românesc Manuscrisul "B 283" din Biblioteca Academiei Române [Η Βυζαντινή μουσική ετην Ρουμανικής επικράτεια Χειρόγραφο "Β 283" από την Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας]. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1996, σσ.225-227.
 - 132 G.C. Ionescu, Lexicon [Λεξικό...] ..., σ.14.

Στη Ρουμανία υπάρχουν 17 χειρόγραφα με έργα του μοναχού Filothei - Πριπέλε,: 14 στη Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας, 1 σε μία Ιδιωτική Συλλογή στο Βουκουρέστι και 2 στη Βεσσαραβία.

Εκτός Ρουμανίας υπάρχουν 37 χειρόγραφα με έργα του μοναχού Filothei: 20 στη Ρωσσία, 5 στη Βουλγαρία, 3 στη Τσεχία, 2 στη Ουκρανία, 2 στη Σερβία, 2 στη Αυστρία, 2 στον Άγιο Όρος, και 1 στα Ιεροσόλυμα.

Η γλώσσα που χρησιμοποίησε ο άγνωστος κωδικογράφος είναι σλαβονική. Στο τέλος του κώδικα υπάρχει σημείωμα ¹³³: ... manuscrisul a fost copiat în locașul împărătesc al Sfintei Treimi ¹³⁴, la anul 6943 (1437) ... [το χειρόγραφο ήταν γραμμένο στην αυτοκρατορική μονή της Αγίας Τριάδος, το έτος 6943/1437].

Στην Ρουμανία το παλαιότερο χειρόγραφο με τα Πριπέλε του μοναχού Filothei είναι το χργφ. B-BAR 215, από τα μέσα τον ΙΕ' αι.

Τα χειρόγραφα όπου σώζονται τα Πριπέλε / Εκλογές του μοναχού Filothei (έως το ΙΗ' αι.)

- Χργφ. slav M-BMSfT 407 Στιχηράριον, Συλλογή Κριουκόβι, γραμμένο στην Αγία Τριάδα Κόζια, Βλαχία, ΙΕ΄ αι. (1437).
- 2. Χργφ. slav B-BAR 215 Ψαλτήριον, γραμμένο στην Βλαχία, ΙΕ' αι. (μέσα).
- 3. Χργφ. slav SfP-BPS 44 Ψαλτήριον, Συλλογή Μπουσλάεβ αρ.560, ΙΕ' αι. (μέσα).
- 4. Χργφ. slav M-AS 5 Τριώδιον, Συλλογή Ομπεζένσκι αρ.188, ΙΕ' αι. (μέσα).
- 5. Χργφ. slav Is-BOP 20 Μηνολόγιον, Συλλογή Σταύρος Αγιοπολίτης, ΙΕ' αι. (τέλος).
- 6. Χργφ. slav A-BTS 50 Εγκόλπιον, ΙΕ'-ΙΣΤ' αι.
- 7. Χργφ. slav S-BN 4 (532) Ψαλτήριον, ΙΕ'-ΙΣΤ' αι.
- 8. Χργφ. slav S-BN 665 (266) Οκτάηχος, ΙΕ'-ΙΣΤ' αι.
- 9. Χργφ. slav B-BAR 101 Τυπικόν, γραμμένο στη μονή Νεάμτζ, ΙΣΤ' αι. (1519-1523).
- 10. Χργφ. slav B-BAR 237 Οκτάηχος, φ.336ν-340, γραμμένο στη Μολδαβία, ΙΣΤ' αι. (1527).
- 11. Χργφ. slav Ba-BCPGT χωρίς αριθμό Τυπικόν, Συλλογή Τ. Ghepetzki, φ.252, γραμμένο στη Μολδαβία, ΙΣΤ' αι. (1532).
- 12. Χργφ. slav M-BU 323 (836) Ψαλτήριον, Συλλογή της μονής Αγίας Τριάδος-Serghiev αρ.304 Μόσχα, γραμμένο στη Μολδαβία, IΣΤ αι. (1546).
- 13. Χργφ. slav HMA-BM 345 (417, 328) Εγκόλπιον, ΙΣΤ αι. (1547).
- 14. Χργφ. slav HMA-BM 89 (109, 214) Εγκόλπιον, φ. 213v, ΙΣΤ' αι. (1549).
- 15. Χργφ. slav S-BN 459 (128) Ψαλτήριον, ΙΣΤ' αι. (1559).
- 16. Χργφ. slav B-BAR 277 Εγκόλπιον, φ.172-173ν, γραμμένο στη Βλαχία, ΙΣΤ' αι. (αρχές).
- 17. Χργφ. slav B-BAR 32 Ωρολόγιον, φ.154-177ν, γραμμένο στη Μολδαβία, ΙΣΤ' αι. (αρχές).
- 18. Χργφ. slav B-BAR 209 Ωρολόγιον, φ.228-132ν, γραμμένο στη Μολδαβία, ΙΣΤ' αι. (αρχές).
- 19. Χργφ. slav B-BAR 251 Ανθολόγιον, φ.289ν-298, γραμμένο στη Μολδαβία, ΙΣΤ' αι. (αρχές).
- 20. Χργφ. slav S-MR 117 Εγκόλπιον, γραμμένο στη Μολδαβία, ΙΣΤ' αι. (αργές).
- 21. Χργφ. slav B-BAR 227 Ακολουθία της Λειτουργίας, φ.55ν-58, γραμμένο στη Μολδαβία ΙΣΤ 'αι. (αρχές)
- 22. Χργφ. slav B-BAR 283 Ανθολόγιον, φ.236-240ν, γραμμένο στη Μολδαβία, ΙΣΤ' αι. (μέσα).
- 23. Χργφ. slav M-BMSfT 323 Ψαλτήριον, γραμμένο στη Μολδαβία, ΙΣΤ' αι. (μέσα).
- 24. Χργφ. slav SfP-BPS 117 Εγκόλπιον, Συλλογή Σόφια αρ.728, ΙΣΤ' αι. (μέσα).
- 25. Χργφ. slav SfP-BA 24.3.72, Ψαλτήριον, Συλλογή Οσνόβνοε Σομπράνιε αρ.31, ΙΣΤ' αι. (μέσα)
- 26. Χργφ. slav SfP-BA 33.17.13 Ειρμολόγιον, Συλλογή Οσνόβνοε Σομπράνιε αρ.31, φ.162ν-172ν, ΙΣΤ' αι. (μέσα).
- 27. Χργφ. slav SfP-BA 632 Ψαλτήριον, Συλλογή Αρχάνγελσκ αρ.1, ΙΣΤ' αι. (μέσα).
- 28. Χργφ. slav SfP-BA 21.5.5 Ψαλτήριον, Συλλογή Οσνόβνοε Σομπράνιε αρ.31, φ.183-210ν, ΙΣΤ' αι. (μέσα).
- 29. Χργφ. slav Μ-ΜΙχωρίς αριθμό Ψαλτήριον, Συλλογή Ουβάροβ αρ.911, ΙΣΤ' αι. (μέσα).
- 30. Χργφ. slav M-MI 667 (501, 357) Ψαλτήριον, Συλλογή Ουβάροβ αρ.911, φ.226ν-235, ΙΣΤ' αι. (τέλος).
- 31. Χργφ. slav M-BU 31 Εγκόλπιον, Συλλογή Ρογόζκοε Κλαδμπίστσε αρ.247, ΙΣΤ' αι. (τέλος).
- 32. Χργφ. slav M-BU 67 (249) Εγκόλπιον Ακολουθία της Λειτουργίας, φ.176-181, ΙΣΤ' αι. (τέλος).
- 33. Χργφ. slav M-BU 918 Εγκόλπιον, Συλλογή Ρογόζκοε Κλαδμπίστσε αρ.247 / ΙΣΤ' αι. (τέλος).
- 34. Χργφ. slav W-BN 123 Εγκόλπιον Ακολουθία της Λειτουργίας / ΙΣΤ' αι. (τέλος).
- 35. Χργφ. slav M-MzU 160 Ψαλτήριον, Συλλογή Μπολσκακόβ αρ.37, φ.161-189 / ΙΣΤ' αι. (τέλος).
- **36.** Χργφ. slav Be-BN **173** (**1362**) *Στιχηράριον /* ΙΣΤ' αι. (τέλος).
 - 133 Bλ. V.I. Barvinok, Nikifor Vlemmidi i ego socinenia. Kiev, 1911, σ.197.
- 134 Αγία Τριάδα είναι η προστάτις της εκκλησίας της μονής Κόζια. Βλ. Τit Simedrea / S. Teodor, Filothei, monahul de la Cozia, [Filothei μοναχός από Κόζια], σσ.530-536, τεκμηριώνει επιστημονικά ότι το ως άνω χειρόγραφο ήταν όντως γραμμένο στη μονή Κόζια, και υπήρξε στη καθημερινή εκκλησιαστική λειτουργία από τις αρχές τον ΙΔ΄ αι, από όπου και το οικειοποιήθηκαν στη Ρωσία, όπως συνέβη και με εκατοντάδες άλλα ρουμανικά χειρόγραφα και εκκλησιαστικές συλλογές.

- 37. Χργφ. slav Be-MSR 151 Ψαλτήριον, φ.204 / ΙΣΤ' αι. (τέλος).
- 38. Χργφ. slav B-BAR 118 Ανθολόγιον, φ.312ν-318, γραμμένο στη μονή Νεάμτζ, Μολδαβία / ΙΣΤ'-ΙΖ' αι.
- 39. Χργφ. slav B-BAR 549 Εγκόλπιον Ακολουθία της Λειτουργίας, φ.258-260ν, γραμμένο στη μονή Δομπροβάτζ, Μολδαβία / ΙΣΤ΄-ΙΖ΄ αι.
- **40**. Χργφ. slav B-BAR **628** Εγκόλπιον Ακολουθία της Λειτουργίας, φ.321ν-322ν, γραμμένο στη μονή Κοσούλα, Μολδαβία / ΙΣΤ΄-ΙΖ΄ αι.
- 41. Χργφ. slav Β-ΒΑΡ 724 Εγκόλπιον Ακολουθία της Λειτουργίας, φ.36-36ν, γραμμένο στη Μολδαβία / ΙΣΤ΄-ΙΖ΄ αι.
- 42. Χργφ. slav SfP-BPS 361 Τριώδιον, Συλλογή Πογόδιν αρ.588 / ΙΣΤ'-ΙΖ' αι.
- 43. Χργφ. slav SfP-BPS 75 Ψαλτήριον, φ.348-371v / ΙΣΤ'-ΙΖ' αι.
- 44. Χργφ. slav P-BU 5 Ψαλτήριον, Συλλογή Π.Ι. Σαφάρικ / ΙΖ' αι. (1646
- 45. Χργφ. slav R-BM 30 (1, 298) Εγκόλπιον / ΙΖ' αι. (1656
- 46. Χργφ. slav P-BU 277 (6) Ψαλτήριον, Συλλογή Π.Ι. Σαφάρικ / ΙΖ' αι. (1661
- 47. Χργφ. slav P-BU 13 Στιχηράριον, Συλλογή Π.Ι. Σαφάρικ / ΙΖ' αι. (1661).
- 48. Χργφ. slav Lv-BA 469 Ειρμολόγιον, Συλλογή Zbirka rukopisi kolisn'oj Biblioteki Naukovogo Lvovi / ΙΖ' αι. (1661-1673).
- **49.** Χργφ. gr. B-BCPBC **χωρίς αριθμό** *Ανθολόγιον*, Συλλογή "C.Bobulescu", γραμμένο στη Schitul Mare, Γαλίτσια, σε ελληνική γλώσσα με σλαβικά γράμματα / ΙΖ' αι. (1694).
- 50. Χργφ. slav B-BAR 279 Ακάθιστος, φ.2, γραμμένο στη Βλαχία / ΙΖ' αι. (μέσα).
- **51.** Χργφ. slav SfP-BPS Συλλογή Τίτοβ αρ.775, **96** Ψαλτήριον, φ.214ν-330ν / ΙΖ' αι. (μέσα).
- **52.** Χργφ. gr. So-BSSfN χωρίς αριθμό Κοντακάριον, Συλλογή "Condrea", γραμμένο στη Μολδαβία, σε ελληνική γλώσσα με σλαβικά γράμματα / IZ αι. (μέσα) χειρόγραφο απωλεσθέν.
- 53. Χργφ. slav W-BN 93 Στιχηράριον / ΙΗ' αι. (μέσα).
- 54. Χργφ. slav Lv-BA 235 Ετρμολόγιον, Συλλογή Zbirka rukopisi kolisn'oj Biblioteki Naukovogo Lvovi, φ.222-224 / ΙΗ' αι. (μέσα)

Τα έντυπα βιβλία, όπου υπάρχουν τα Πριπέλε του μοναχού Φιλοθέϊ (έως τον ΙΗ' αι.)

- 1. Zbornik na putnike / Εγκόλπιον, γραμμένο στη μεδιοσερβική γλώσσα, έκδοση Bozidar Vucovic (Editione princeps), το 1536, στη Βενετία.
- 2. Molitvoslovul, γραμμένο στη μεδιοσερβική γλώσσα, το 1547, στη Βενετία.
- 3. Sbornic / Εγκόλπιον, γραμμένο στη σλαβονική γλώσσα, έκδοση του Ρουμάνου διακόνου Κορέσι, το 1580, στη Σάσχ-Σέμπες, Τρανσυλβανία.
- 4. Ψαλτήριον, γραμμένο στη σλαβονική γλώσσα, το 1586, στο Βίλνιους.
- 5. Ψαλτήριον, γραμμένο στη σλαβονική γλώσσα, το 1624-1697 6 εκδόσεις, στο Κίεβο.
- 6. Ψαλτήριον, γραμμένο στη σλαβονική γλώσσα, το 1637, στη Γόβορα-Βλαχία.
- 7. Ψαλτήριον, γραμμένο στη ρουμανική γλώσσα με σλαβικά γράμματα, το 1703, στο Μπουζάου.

Η γλώσσα που χρησιμοποίησε ο Filothei μοναχός στα έργα του

Η γλώσσα που χρησιμοποίησε στα ψαλτικά μουσικά έργα του ο μοναχός Filothei ήταν η ελληνική, των περισσοτέρων κωδίκων της Ρουμανίας έως το ΙΗ' αι. Οι ψαλμοί του Filothei ψέλνονταν στην αρχή στην ελληνική γλώσσα, στην εκκλησία Αγίας Τριάδας της μονής Κόζια, και ύστερα στην σλαβονική και σερβική. Το αυτόγραφο χειρόγραφο, όπως επισημαίνεται, δεν υπάρχει έως τώρα. Αργότερα, τα Πριπέλε / Εκλογές μεταφράσθηκαν στην ρουμανική γλώσσα, στην βουλγαρική, στην αρμενική, κλπ. Αυτά υποστήριξε και ο βυζαντινολόγος μητροπολίτης Tit Simedrea / S. Teodor ... limba folosită în originalul lui Filothei a fost limba elină ... [η γλώσσα που χρησιμοποίησε ο Filothei ήταν η ελληνική] 135 Τα ανωτέρω τεκμηριώνονται από τα κείμενα που σώζονται με την ύπαρξη διαφόρων ελληνικών χαρακτηριστικών λέξεων στο σλαβονικό κείμενο όπως:

A. λέγε (προστακτική ελληνικού ρήματος), ορθά μεταφρασμένο στα ρουμανικά - spune - όπως και zicând / λέγοντας. Αυτή η έκφραση, κατά τον Tit Simedrea / S. Teodor 136 : ... nu există la nici un manuscris

135 S.Teodor / Tit Simedrea, Filoteiu monahul de la Cozia. Data, locul și limba în care s-au alcătuit Pripealele [Filotei μοναχός από Κόζια. Χρόνος, Τόπος και Γλώσσα των Πριπέλε]. Revista Mitropolia Oltenici, έτος 7, αρ.10-12, Κραϊόβα, 1955, σ.537-541.

136 Βλ:: S.Teodor / Tit Simedrea, Filothei Monahul de la Cozia ..., [Ο μοναχός Filotei από την μονή Κόζια ...], σ.538, Les Pripèla du moine Philothée. Études, Textes ..., σσ.195-196. G.Ciobanu, Pripelele lui Filotei monahul [Πριπέλε του μοναχού Filotei]. Studii de Etnomuzicologie și Bizantinologie, Β' τόμος, Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1979, σ.282.

slavon, cu sau tără scriere psaltică ... [δεν υπάρχει σε κανένα σλαβονικό χειρόγραφο, με ή χωρίς ψαλτική βυζαντινή γραφή].

Μία λανθασμένη ερμηνεία επεχείρησε να δώσει ο I.D.Petrescu-Visarion, λέγοντας ότι η προστακτική - λέγε - (που υπάρχει - με αυτήν την έννοια - παντού στα έργα του Ιωάννη Κουκουζέλη, κ.α.) προέρχεται από την φράση: Άγιος λέγεται ο Θεός ... 137. Σε αυτή την ερμηνεία κατέληξαν και άλλοι Ρουμάνοι βυζαντινολόγοι εκείνης της εποχής 138.

Αναφέρομε ότι το κείμενο των Πριπέλε του Filothei είναι γραμμένο με σαφή τρόπο στα ελληνικά και μέσα στα ορθά λειτουργικά εκκλησιαστικά πλαίσια, όπως:

- Χργφ. slav B-BAR 209, f.229, σειρά 9 (τέλος) / και σειρά 10 (αρχή): λέγε αλληλούια.
- 2. Χργφ. slav B-BAR **251**: f.289v / σειρά 1 (τέλος) λ έγε, f.290 / σειρά 4 (τέλος) και σειρά 5 (αρχή) λ έγε αλληλούια, f.290 / σειρά 9 (τέλος) λ έγε, f.290 / σειρά 15 (τέλος) λ έγε.

Ερευνώντας ένα κείμενο - όπως του μοναχού Filothei, από ένα χειρόγραφο εκείνης την εποχής, π.χ.: ΕΒΕ 2406, το έτος 1453, παρατηρούμε 139 :

φ. 144ν Στίχος αριστερός: μέλος το αυτό / ήχος α' Τω ποιήσαντι ...

'Αντιφώνημα δεξιόν: / ήχος α' Λέγε ... Αλληλούια ...

'Αναφώνημα αριστερόν: / ήχος α' Λέγε ... Εις τον αιώνα ...

Αυτή η παράδοση της ψαλτικής μουσικής γραφής, που χρησιμοποιεί τακτικά την προστακτική - λέγε, υπάρχει και σε πολλά άλλα χειρόγραφα, γραμμένα στην Ρουμανία, όπως: 1. Χργφ. gr. M-MI 350 Συλλογή Sciukin, από την Βιβλιοθήκη του Ιστορικού Μουσείου της Μόσχας και χργφ. gr. SfP-BA 13 /3 / 16 f.1-14 Συλλογή Iatzimirski, από την Βιβλιοθήκη της Ακαδημίας της Επιστήμης της Αγίας Πετρούπολης, (που αποτελούν ένα χειρόγραφο διαμελισμένο στα δύο) είναι γραμμένο από τον Πρωτοψάλτη Ευστάτιε στην μονή Πούτνα, το έτος 1511. 2. Χργφ. slav B-BAR 283 Ανθολόγιον, γραμμένο στη μονή Πούτνα στα μέσα τον ΙΕ' αι., από ανώνυμο κωδικογράφο, στο f.236-240ν, περιέχει το κείμενο των Πριπέλε / Εκλογές του Filothei. 3. Χργφ. το B-BAR 61 Psaltichie românească [Ρουμανικό Ψαλτήριον], του Ιερομονάχου Filothei Jipa, γραμμένο στο Βουκουρέστι το 24 Δεκ. 1714 από τον κωδικογράφο ιερομόναχο Filothei Jipa, που ήταν και το πρώτο ρουμανικό Ανθολόγιον: Καταβασίες - Αναστασιματάριον - Στιχηράριον, μεταφρασμένο στα ρουμανικά ¹⁴⁰. Οι πρώτες μεταγραφές, μεταγενέστερες των Πριπέλε / Εκλογών του μοναχού Filothei,

πραγματοποιήθηκαν από τον Ιερομονάχο Macarie 141 , από τα τέλη τον ΙΗ' αι. έως περίπου το 1835, ο οποίος τα άκουσε στα ρουμανικά μοναστήρια να ψέλνονται ανά τους αιώνες, σύμφωνα με την προφορική παράδοση. Αυτός χρησιμοποίησε επίσης την "προστακτική" της ελληνικής γλώσσας - λέγε, και την Ρουμανική παράδοση, ξεχωρίζοντας, εκτός από τη μουσική και το λειτουργικό κείμενο, από τα Βελιτσεάνί / Μαρίμουρι. Κατά αυτό τον τρόπο επιβεβαιώνεται αλλη μία φορά το ελληνικό αρχικό λειτουργικό κειμένο των Πριπέλε / Εκλογών του μοναχού Filothei από την μονή Κόζια.

Β. Το όνομά του - Αγίου Ιωάννου του Προδρόμου και Βαπτιστού - είναι γραμμένο καθαρά ελληνικά: Iωάννη, βλέπε Πριπέλε / Εκλογές προς τιμή του Αγίου Ιωάννου στην εκκλησιαστική του εορτή, όπως στο χργφ. slav B-BAR 251, f.290, σειρά 14 (τέλος) γράφει: Iωάννη, κλπ.

137 I.D.Petresco-Visarion - le père, Les idiomeles et le Canon de l'Office de Noel (D'après les manuscrits grecs des XII-e, XIII-e, et XIV-e siècle), Paris, 1932, \u03c3.26.

138 Όπως άλλαξαν τις θεωρίες τους επηρεασμένοι από τον I.D.Petrescu-Visarion, βλ.: Tit Simedrea / S.Teodor, Les Pripèla du moine Philothée ..., σ.196. G.Ciobanu, Pripelele lui Filotei monahul [Πριπέλε του μοναχού Filothei]. Revista Studii de Etnomuzicologie si Bizantinologie, Β΄ τόμος, Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1979, σ.283. G.C. Ionescu, Filotei monahul de la Cozia [Ο μοναχός Filothei από την μονή Κόζια]. Revista Studii de muzicologie si bizantinologie, Βουκουρέστι, 1997, σ.14 και σ.41.

139 Γρ. Θ. Στάθη, Οι αναγραμματισμοί και τα μαθήματα της βυζαντινής μελοποιίας, Εκδίδουν την σειρά ο Μητροπολίτης Κοζάνης Διονύσιος και ο Γρ. Θ. Στάθης, Αθήνα, 1994, σ.93.

140 Bλ. Tit Simedrea / S.Teodor, *Filoteiu monahul de la Cozia. Data, locul și limba în care s-au alcătuit pripealele* [Ο μοναχός Filothei από Κόζια. Χρόνος, Τόπος και Γλώσσα των Πριπέλε] Revista *Mitropolia Olteniei,* έτος 7, αρ.10-12, Κραϊόβα, 1955, σ.538.

141 Macarie Ieromonahul, Πριπέλε, σημείωσις στο Ανθολόγιον, τόμος Α, Μπουζάου, 1856, μεταθανάτιος, έκδοση Serafim Ieromonahul από την μονή Αλουνίς, Βλαχία.

- Γ. Η έκφραση πολύ έλεος / Πολυέλεος < Πολυέλεοι > ή πολ ελέως (σε παλαιότερη γραφή) γραμμένο καθαρά και ορθά στα ελληνικά, όπως:
- α) Χργφ. slav B-BAR **209**, f.229, σειρά 1 (τέλος) / και σειρά 2 (αρχή): πολϊ ελέως.
- β) Χργφ. slav B-BAR 251, f.289v, σειρά 11 (τέλος): πολϊ ελέως.

Υπήρξε και άλλη μία θεωρητική άποψη ότι ¹⁴²: ... limba română a fost limba originară a "Pripelelor" lui Filothei monahul ... [η ρουμανική γλώσσα ήταν η αρχική των έργων Πριπέλε / Εκλογές του μοναχού Filothei].

Το μουσικό ψαλτικό κείμενο των Πριπέλε / Εκλογών

Το αυτόγραφο χειρόγραφο του μοναχού Filothei δεν είναι γνωστό

Στα περισσότερα χειρόγραφα το μουσικό κείμενο δεν υπάρχει γραμμένο, υπάρχει όμος μόνο σε μορφή εκφωνητικής γραφής, και όχι πάντα. Υπάρχουν δύο άγνωστα χειρόγραφα για τους Ρουμάνους βυζαντινολόγους - δύο Ειρμολόγια, όπου τα έργα του Filothei είναι γραμμένα σε βυζαντινή γραφή 143 : το χργφ. Lv-BA 469, f. 8-12, από το 1661-1673 και το χργφ. Lv-BA 235, φ. 222-232, από τον ΙΗ' αι., και τα δύο γραμμένα στη Γαλίτσια, πιθανόν στην σκήτη Schitul Mare 144 , από την Συλλογή Zbirka rukopisi kolisn'oj Biblioteki Naukovogo Lvovi της Βιβλιοθήκη της Ακαδημίας Λίοβ, Ουκρανία 145 . Στην Ρουμανική Ορθόδοξη Εκκλησία, όπως και στην Σερβική, Βουλγαρική, Ρωσική και Ουκρανική, τα έργα αυτά μεταδόθηκαν στην αρχή μέσω των χειρογράφων του, και ύστερα προφορικά, μέσω της παράδοσης, στα μοναστήρια.

Επισημαίνεται σχόλιο του επισκόπου Melchisedec του Ρόμαν της Μολδαβίας ¹⁴⁶, για την εθνική ρίζα των Πριπέλε / Εκλογών ... pripelele cele mici de la psalmii aleşi ai polieleului sunt de origine românească ... [οι σύντομες Πριπέλε / Εκλογές των ψαλμών των Πολυέλεων - είναι ρουμανικής προέλευσης...]. Ο επισκόπος Melchisedec ¹⁴⁷ παρατηρεί ότι ο Filothei, ως φίλος και λογοθέτης του Πρίγκιπα: ... a contribuit ca opera logofătului său să fie admisă în toată Biserica Română și Sârbă, de unde a trecut și în Biserica Rusească ... prin literații bulgari ... [βοηθήθηκε από αυτόν, ώστε το έργο του λογοθέτου να γίνει δεκτό σε ολόκληρη την Ρουμανική και Σερβική Εκκλησία, και κατ' επέκταση στην Ρωσική Εκκλησία ... μέσω των Βουλγάρων λογοτεχνών]. Το 1515, ο Eustatie Πρωτοψάλτης από την μονή Πούτνα συνέθεσε μια Πριπέλα / Εκλογή από το πρωτότυπο του μοναχού Filothei: Πρίτοτεμε εδεκκηπρεμμε ... / Δεύτε φιλέορτοι ... / Veniți iubitorilor de sărbătoare ..., σε ήχος πλ. δ', που ψάλλεται στη 7η Κυριακή μετά το Πάσχα, των Αγίων Πατέρων. Αυτός ο ψαλμός υπάρχει και στην Κυριακή προ της Γενήσεως του Χριστού - Δόξα, στη Λιτή, και στην Κυριακή των Αγίων Πατέρων - Δόξα, στα Απόστιχα. Βλ. το χργρ. gr. Β-ΒΑR 209, φ.228ν με το έργο του Filothei, στη σελ.417. Βλ. και το χργφ. gr. M-ΜzΙ 350, φ.126ν, με το έργο του Eustatie, από το πρότυπο του Filothei, σελ. 418.

Στη σύγχρονη εποχή, ο Ιερομόναχος Macarie άρχισε να μεταγράφει Πριπέλε / Εκλογές του μοναχού Filothei, από τις ρουμανικές μονές, με μία έρευνα που έγινε από το τέλος του ΙΗ' αι. έως το 1835 περίπου.

143 Επισημαίνεται από τον R. Constantinescu, Manuscrise de origine românească din colecții străine. Repertoriu, nr. 1028, 1029 [Χειρόγραφα ρωμανικής προέλευσης σε ξένες ιδιωτικές συλλογές. Κατάλογος, αριθμ. 1028, 1029], Βουκουρέστι, 1986, σ.206.

¹⁴² Α.Ι. Itsimirski, *Iz istorii slavianskoi pismenostri v Moldavii i Vlahii XV-XVII.*, Sankt Petersbourg, 1906, όπως και ο V.I.Barvinok, *Nikifor Vlemidi i ego socinenia.* Κίεν, 1911, λαμβάνοντας υπ'όψιν τις Σημειώσεις, πάνω στο Χργφ. slav Β-ΒΑR 724, του επίσκοπου Μελχισεδέκ για την ρουμανική γνησιότητα των Πριπέλε του μοναχού Filothei, από λανθασμένη ερμηνεία, έβγαλαν συμπέρασμα ότι οι Πριπέλε του μοναχού Filothei ήταν γραμμένοι στα ρουμανικά. Την εποχή εκείνη, όμως, οι πρωτοψάλτες, κλπ, δεν έγραφαν στην ρουμανική γλώσσα - που μιλούσαν - αλλά στην ελληνική και σπάνια στην σλαβονική.

¹⁴⁴ Είναι μία άποψη, επειδή στην σκήτη Schitul Mare, Γαλίτσια, υπάρχει ένα άλλο χειρόγραφο, Ανθολόγιον, γραμμένο στην ελληνική γλώσσα με κυριλλικό αλφάβητο (όπως έγραφαν εκείνη την εποχή οι Ρουμάνοι), Συλλογή C. Bobulescu, Βουκουρέστι.

¹⁴⁵ Μία προσπάθειά μου, το έτος 2000-2002, μέσα στην Ουκρανική Πρεσβεία στο Βουκουρέστι, να έρθουμε σε επαφή με αυτά τα δύο χειρόγραφα, δεν εστέφθη από επιτυχία.

¹⁴⁶ Melchisedec επίσκοπος Stefánescu, Memoriu pentru cântările bisericești în România [Απομνημονεύματα των εκκλησιαστικών ψαλμών στη Ρουμανία]. Revista B.O.R., 6ο έτος, αρ.Ι, Βουκουρέστι, 1982, σσ.21-22.

¹⁴⁷ Melchisedec επίσκοπος Ştefănescu, Memoriu ... [Απομνημονεύματα ...] ..., σσ.21-22.

Υπήρξαν θεωρίες 148 , που υποστήριξαν ωρισμένοι Βούλγαροι και Ρουμάνοι βυζαντινολόγοι, ότι τα Πριπέλε / Εκλογές του Filothei ... sunt o ramășiță a vechii culturi muzicale bulgare ... [είναι απομεινάρια βουλγαρικού μουσικού πολιτισμού] 149 . Η θεωρία αυτή αμφισβητήθηκε από πολλούς βυζαντινολόγους 150 .

Ο επίσκοπος Melchisedec από τη Μολδαβία ερμήνευσε ορθά την ανωτέρω θεωρία: ... in Biserica rusească - Pripelele lui Filothei - n.n. ... au trecut cu epitetul de pripeale bulgare, pentru că la ruși s-au adus pripealele acestea din Bulgaria - unde trecuseră din Valahia - n.n. ... prin literații bulgari ce s-au strecurat in Rusia, după căderea regatului bulgar supt Turci ... [στην Ρωσική Εκκλησία - τα Πριπέλε / Εκλογές του Filothei - σ.σ., πέρασαν ... με το όνομα < βουλγαρικοί πριπέλε >, επειδή στους Ρώσους, αυτές προήλθαν από την Βουλγαρία ... - που έφθασαν αντίστοιχα από την Βλαχία - σ.σ., ... μέσω των Βουλγάρων λογοτεχνών, μετά την φυγή τους στη Ρωσία, εξ αιτίας της εισβολής των Τούρκων και της πτώσης του Βουλγαρικού Βασιλείου] 151 .

Ο μουσικολόγος Ι. D. Petrescu / Visarion (le père), έχει μελετήσει Πριπέλε / Εκλογές του μοναχού Filothei, επισημαίνοντας ότι ¹⁵²: ... Pripelele a lui Filothei monahul ... reprezintă forma clasică de construcție melodică, pe modul 1 bizantin: subtonică, mediană, cu final pe tonică ... neavând nimic bulgăresc în ele ... [τα Πριπέλε του Filothei ... αποτελούν την κλασσική μορφή της δομής της ψαλτικής μουσικής φράσης, σε ήχο α': 4η, 5η και 1η βαθμίδα ... χωρίς να υπάρχει κανένα βουλγαρικό χαρακτηριστικό]. Στην έρευνά μας, πάνω στα βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία, που περιέχουν οι Πριπέλε / Εκλογές του μοναχού Filothei, όπως χργφ. Β-ΒΑR: 215, 101, 209, 251, 283, αναγνωρίσθηκαν διάφορα σημάδια - πάνω και ενδιάμεσα των λέξεων, σημάδια που είναι χαρακτηριστικά της παλαιάς εκφωνητικής γραφής. Πιθανόν με τα στοιχεία αυτής της γραφής να καταστεί δυνατόν να μελετηθεί το μουσικό κείμενο των Πριπέλε / Εκλογών του μοναχού Filothei.

Μελετώντας το χειρόγραφο gr. B-BAR **209**, φ.228ν, ευρέθησαν τα εξής μουσικά σημάδια τόσο από την εκφωνητική όσο και από την πλήρη βυζαντινή σημειογραφία:

α) Σειρά 1: Οξεία, 2 φορές

β) Σειρά 2: στην πρώτη λέξη - Κρεμαστή - Αργό - Βαρεία

στην δεύτερη λέξη - Αργό (σε μέση πλήρης Βυζαντινή σημειογραφία)

- Κρεμαστή

- Συμαρτική (σε μέση πλήρης Βυζαντινή σημειογραφία γραφή

μαζί με τα σημάδια κλάσμα σε δύο χρόνοι)
- Αργό (σε μέση πλήρη Βυζαντινή σημειογραφία)

- Οξεία

Η τέχνη της μεταγραφής και μετασύνθεσης, κλπ. των Πριπέλε / Εκλογών του μοναχού Filothei, πού άρχισε το τέλος του ΙΗ΄ αι. από τον Ιερομόναχο Macarie, συνεχίσθηκε από τους αρχιμανδρίτη Ghelasie Basarabeanu, αρχιερέα Nectarie Frimu, Anton Pann, Dimitrie Suceveanu, Ion Popescu-Pasărea, κ.α., έως και σήμερα.

Κατωτέρω παρουσιάζεται *Πριπέλε / Εκλογές* σε μεταγενέστερη μορφή, από το τέλος του ΙΗ' αι. έως τώρα.

¹⁴⁸ Όπως Β. Cireseanu, Tezaurul liturgic [Ο λειτουργικός θησαυρός]. Β' τόμος, Βουκουρέστι, 1911, τόμος Β', σσ.525-526. 1. Popescu-Pasărea, Istoria muzicii. Muzica bisericii române. Cântarea slavonă [Ιστορία της μουσικής Ρουμανική εκκλησιαστική μουσική. Σλαβονική μουσική]. Revista Cultura, έτος 1, αρ.5, Βουκουρέστι, Μαΐος, 1911, σ.109. V. Mitrofanovici, Liturgia bisericii ortodoxe [Λειτουργία της Ορθόδοξης Εκκλησίας] Τσερναούτζι, 1929. P. Vintilescu, Despre poezia imnografică în cărțile de ritual și cântarea bisericească [Περί της υμνογραφίας στα θρησκευτικά βιβλία και της εκκλησιαστικής ψαλμωδίας], Βουκουρέστι, 1937, σσ.247-248, κλπ.

¹⁴⁹ G. Ciobanu, Pripelele lui Filotei monahul [Πριπέλε του μοναχού Filotei]..., σσ.280-281.

¹⁵⁰ Όπως οι: Nifon Ploesteanu, Tit Simedrea / S.Teodor, I.D.Petrescu-Visarion, G.Ciobanu, κλπ.

¹⁵¹ Melchisedec επίσκοπος Ştefănescu, Memoriu pentru cântările bisericești în România [Απομνημονεύματα των εκκλησιαστικών ψαλμών στη Ρουμανία], σσ.21-22.

^{152 1.}D. Petrescu-Visarion, (le père), Condacul Nașterii Domnului [Κοντάκιον της Γεννήσεως του Σωτήρος]. Βουκουρέστι, 1940, σ.50. Βλέπε και G.C. Ionescu, Filotei monahul de la Cozia [Ο μοναχός Filotei] από την μονή Κόζια] ..., σ.16.

Μεταγραφές και διασκευές των Πριπέλε / Εκλογών του μοναχού Filothei Α. Από τον Ιερομόναχο Macarie (ΙΗ' αι. τέλος - έως το 1835)

Όπως εξηγήσαμε ανωτέρω, ο Ιερομόναχος Macarie 153 άρχισε $\,$ από το τέλος του ΙΗ' αι. την έρευνα παλαιού της μεταγραφής των Πριπέλε / Εκλογών του μοναχού Filothei, από τις μονές της Βλαχίας. Αυτή η έρευνα διάρχεσε έως το 1835 περίπου, λίγο πρίν από τον θάνατό του (1836). Στα μοναστήρια ψέλνανε τα Πριπέλε / Εκλογές επί αιώνες, με παραδοσιακό τύπο, προφορικά. Η πρώτη έκδοση των μεταγραφών των Πριπέλε / Εκλογών του μοναχού Filothei από τον Ιερομόναχο Macarie - ψαλτικό και λειτουργικό κείμενο - έγινε στο Ανθολόγιον, τόμος Α', σσ.121-156, το 1856, μεταθανάτιό του 154 , στο Μπουζάου, εκδότης ο Ιερομόναχος Serafim από την μονή Αλουνίς, Βλαχία. Ο εκδότης του αυτός τύπωσε αυτά τα έργα μεταγραφής με το τίτλο: ... Mărimurile (sic!) care se cântă preste tot anul după Polieleu, la Praznicile Impărătești și la Sfinții cei Mari ... [Μαρίμουρι (sic !)] και τα οποία ψέλνονται καθ' όλην την διάρκεια του χρόνου, μετά το Πολυέλεο, στις Αυτοκρατορικές Εορτές και στις Εορτές των κυριοτέρων Άγίων]. Ο Ιερομόναχος Serafim άλαξε τον τίτλο των Πριπέλε με τα Μαρίμουρι, αν και το λειτουργικό και το μουσικό κείμενο είναι εντελώς διαφορετικό. Άλλωστε και στο κείμενο, ο Macarie διατηρεί τα Πριπέλε / Εκλογές, όπως ήταν τον ΙΔ'-ΙΕ' αι: 1) $\lambda \dot{\epsilon} \gamma \epsilon$ (προστακτική ελληνικού ρήματος), ορθά μεταφρασμένο στα ρουμανικά - spune - όπως και zicând / λέγοντες, και: 2) με την αρχική φράση ... Veniți toți ... [Δεύτε πάντες]. Στην περίπτωση των Βελιτσεάνι / Μαρίμουρι κράτησε την αρχική φράση ... Mărimu-te ..., Fericimu-te ... [Δόξα σοι, Δόξα στην Εορτή σου]. Θεωρείται ότι το χειρόγραφο με τις μεταγραφές των Πριπέλε / Εκλογών του μοναχού Filothei από τον Μαςαιίς, έγινε ευρέως γνωστό στους Ρουμάνους πρωτοψάλτες, πρίν ακόμα εκτυπωθεί. Κατά αυτό τον τρόπο εξηγείται ότι το έτος 1856, που ο Ιερομόναχος Serafim εκτύπωσε τα Πριπέλε του μοναχού Filothei ακολουθώντας την μεταγραφή του Macarie, ένας άλλος μεγάλος Ρουμάνος πρωτοψάλτης - ο Dimitrie Suceveanu 155 εκτύπωσε και αυτός τα Πριπέλε / Εκλογές του μοναχού Filothei, στη μονή Νεάμτζ, πραγματοποιώντας δική του μεταγραφή, από το πρωτότυπο του Macarie. Ο Ιερομόναχος Macarieε μετέγραψε / συνέθεσε: 75 Τροπάρια για 43 Εορτές του εκκλησιαστικού έτους: 1) 32 Πριπέλε / Εκλογές του μοναχού Filothei, 2) 43 Βελιτσεάνι / Μαρίμουρι του Ρώσσου μοναχού Macarie. Από τις 43 Εορτές του εκκλησιαστικού έτους, που μετέγραψε / συνέθεσε 75 Τροπάρια, ο Ιερομόναχος Macarie: α) 14 Εορτές περιέχουν από ένα Τροπάριον, ως επί το πλείστον Βελιτσεάνι / Μαρίμουρι. β) 27 Εορτές περιέχουν από δύο Τροπάρια, και από αυτά τα 23 είναι διπλά: Πριπέλε / Εκλογές και Βελιτσεάνι / Μαρίμουρι. γ) Η Εορτή της Γέννησης της Θεοτόκου (8 Σεπτεμβρίου) περιέχει τρία Τροπάρια. δ) Η Εορτή των Τριών Ιεραρχών (30 Ιανουαρίου) περιέχει τέσσερα Τροπάρια: μία *Πριπέλε* και τρείς *Βελιτσεάνι / Μαρίμουρι* ¹⁵⁶. Πρέπει να επισημάνουμε ότι ο Ιερομόναχος Macarie παρουσίασε 29 Πριπέλε του μοναχού Filothei με το χαρακτηριστικό του ΙΔ' αι. Η μουσική αυτών των Πριπέλε του Filothei / Macarie εντάσσεται ως πρός την μορφή της ψαλτικής στην Μέση Πλήρη Βυζαντινή και Μεταβυζαντινή Εποχή. Η μελωδία προσαρμόζεται στον ύμνο του πρώτου τροπαρίου, και στην πορεία τροποποιείται, ανάλογα με την έκταση του κειμένου των άλλων τροπάριων. Το πρώτο τροπάριον λαμβάνει ρόλον αυτόμελου από την αρχή των ωδών που συγκροτούν τον κανόνα και αποτελεί προσόμοια. Με βάση τα ανωτέρω, ο Ιερομόναχος Macarie μετέγραψε / συνέθεσε τα Πριπέλε / Εκλογές του Filothei σε ήχο πλάγιο τέταρτο, από το Νι, με πτώσεις το Γα, Νι, Δι,

¹⁵³ Μαςατίε Ιεromonahul (; 1770, Περιέτζι, Ιάλομιτζα, Βλαχία - ; , 09.1836, Βιφοράτα-Ανινοάσα, Δάμποβιτζα, Βλαχία), υπήρξε μία μεγάλη προσωπικότητα της Ψαλτικής Ρουμανικής Τέχνης του ΙΗ΄-ΙΘ΄ αι. Έδρασε ως πρωτοψάλτης, συνθέτης της ψαλτικής μουσικής, έκανε μεταγραφές ψαλτικής μουσικής, ήταν διδάσκαλος ψαλτικής μουσικής, λογοτέχνης, Βλ. G.C. Ionescu, Lexicon ... [Λεξικό ...], σ.212. Βλ και V. Cosma, Lexicon ... [Λεξικό ...], τόμος 5, σ.216-222. Επίσης βλ. λεπτομέρεια στο Κεφάλαιο Ιερομόναχος Μαςατίε στο παρόν διδακτορικό.

¹⁵⁴ Macarie Ieromonahul εκτύπωσε ένα Ανθολόγιον, το 1827 και μετά θάνατό του, σε επιμέλεια του Ιερομονάχου Serafim, το 1856, ενώ η έρευνά του για τις μεταγραφές των Πριπέλε του μοναχού Filothei ήταν ακόμη σε εξέλιξη.

¹⁵⁵ Dimitrie Suceveanu, *Idiomelar / Στιχηράριον*, τόμος Α', τυπωμένο στη μονή Νεάμτζ, το 1856. Βλ. G.C. Ionescu, *Lexicon* ... [Λεξικό ...], σ.331. Επίσης βλ. στο Κεφάλαιο *Dimitrie Suceveanu*, στο παρόν διδακτορικό.

¹⁵⁶ G.C. Ionescu, Filotei monahul de la Cozia [Ο μοναχός Filothei από την μονή Κόζια ...], σ.17.

και φινάλε Πα. Κάποιες φορές, μέσα στην ανάπτυξη της μουσικής μορφής, σύμφωνα με την κατεύθυνση του λειτουργικού κειμένου, παρατηρείται πτώση του Γα έως την επόμενη καδέντζα, στο Νι. Η μουσική έκταση είναι 9 φθόγγοι. Η πτώση είναι στο Δι, Πα, Κε με φινάλε το Κε. Η επιμονή είναι στο Νι. Ο κανονικός τύπος της πτώσης είναι στο Πα 157 .

Β. Από τον αρχιμανδρίτη Ghelasie Basarabeanu (1839)

Στην Κούρτεα δε Άργες - πρωτεύουσα της Βλαχίας επί Πρίγκιπος Mircea Basarab, ο αρχιμανδρίτης Ghelasie Basarabeanu 158 μετέγραψε / συνέθεσε, το 1839 Πριπέλε / Εκλογές του μοναχού Filothei. Μεταξύ άλλων χειρογράφων επισημάνεται το αυτόγραφο χειρόγραφό του: χργφ. το. I-BCUME \mathbf{III} 79 Ανθολόγιον 159 , γραμμένο στη ρουμανική γλώσσα με σλαβονικό αλφάβητο, στην Κούρτεα δε Άργες, το 1839, συγγραφέων: ... în parte de însăși mâna lui Ghelasie și de un caligraf anonim ... 160 [Από τον αρχιμανδρίτο Ghelasie ως επί το πλείστον, και αγνώστου το υπόλοιπο]. Σε αυτό το χργφ. το. I-BCUME \mathbf{III} 79, ο Ghelasie μετέγραψε / συνέθεσε τα Πριπέλε / Εκλογές σε με μία άλλη μουσική μορφή, σε σχέση με την μεταγραφή του Ιερομονάχου Macarie (παρ' ότι ο Ghelasie ήταν μαθητής του - σ.σ.).

Η μουσική αυτή μορφή ήταν εντελώς διαφορετική, και σε σχέση με την μορφή της μεταγραφής όλων των άλλων Ρουμάνων συνθετών πρωτοψαλτών της εποχής, π.χ.: αρχιερέως Nectaric Frimu, Anton Pann, Dimitrie Suceveanu, Ion Popescu-Pasărea, κ.α.

Πιθανόν η πηγή / μονή για το έργο του να προσεγγίζει περισσότερο το αρχικό μουσικό κείμενο.

'Όπως συνέβη και τον ΙΔ'-ΙΕ' α.ι, και ο αρχιμανδρίτης Ghelasie έγραψε τα Πριπέλε. 1) με το λ έγε (προστακτική ελληνικού ρήματος), ορθά μεταφρασμένο στα ρουμανικά - spune - όπως και zic and / λ έγοντες και, 2) με την αρχική φράση ... Veniti toti ... [Δεύτε πάντες]. Το μουσικό κείμενο εγράφη σε ήχο 50 τετράφωνο, με πτώση Δι, Πα, Κε, με φινάλε Κε. Η μουσική έκταση είναι 10 φθόγγοι. Μέχρι τώρα είναι γνωστά 8 Aνθολόγια, ορισμένα εξ αυτών αγνώστου συγγραφέως, που περιέχουν ταυτόσημες τα IIριπέλε / IIεκλογές του μοναχού Filothei σε μεταγραφή του αρχιμανδρίτου Ghelasie II61.

Bλ. εν συνέχεια τα χργφ. Aνθολόγιον αυτά 162 : ro. B-BAR **541**, φ.63ν-64 / ro. B-BSfSPR **II 12**, φ.149ν-150ν / ro. B-BSfSPR **II 146**, φ.7-7ν / ro. B-BSfSPR **II 278**, φ.201-201ν / ro. RVI-AS **79**, Aνθολόγιον, φ.26-27 / ro. RVI-AS **81**, φ.39-39ν και 172ν-164ν / ro. I-BCUME **III 79**, Aνθολόγιον.

Γ. Από τον αρχιερέα Nectarie Frimu (1846)

Στην Μολδαβία, ακολουθώντας το παράδειγμα του Ιερομόναχου Macarie, ο αρχιερέας Τριπόλεως Nectarie Frimu μετέγραψε και εκτύπωσε τα Πριπέλε /Εκλογές του μοναχού Φιλοθέϊ σε Carte de

- 157 I.D. Petrescu-Visation, (le père), Condacul Nașterii Domnului [Κοντάκιον της Γεννήσεως του Σωτήρος] ... σ.50, προτείνει ως ορθό για την μεταγραφή των Πριπέλε / Εκλογών του Filothei, τον ήχο πρώτο, έναν αρχαίο ήχο, με αρχή και τέλος, ως επι το πλείστον, στο Κε. Βλ. και G. Ciobanu, Pripelele lui Filotei monahul [Πριπέλε / Εκλογές του μοναχού Filothei ...], σ.287, ο οποίος μετέγραψε Πριπέλε / Εκλογές του Filothei σε ήχο Κε, όχι Πα, όπως ψέλνεται στα μοναστήρια. Ο ίδιος όρισε τους εξής χαρακτήρες για τα Πριπέλε / Εκλογές Βλ. και G.C. Ionescu, Filotei monahul de la Cozia [Ο μοναχός Filothei από την μονή Κόζια] ... σ.21.
- 158 Ghelasie arhimandritul Basarabeanu (;, ΙΗ' αι. τέλος, Βεσσαραβία 1851, Κούρτεα δε Άργες, Βλαχία), ήταν πρωτοψάλτης, συνθέτης ψαλτικής μουσικής, διδάσκαλος ψαλτικής μουσικής στην Ψαλτική Μουσική Σχολή Neagoe Basarab Vodã της Κούρτεα δε Άργες, λαογράφος, λογοτέχνης, Βλ. G.C. Ionescu, Lexicon ... [Λεξικό ...] σ.147. Βλ. και V. Cosma, Lexicon ... [Λεξικό ...] τόμος 3, σσ.149-150. Επίσης βλ. λεπτομέρεια στο Κεφάλαιο αρχιμανδρίτης Ghelasie Basarabeanu του παρόντος διδακτορικού.
- 159 Το χγρφ. το ανακάλυψε ο ιστορικός Ι. Serafinceanu, Colecții de rarități bibliografice de la biblioteca Universitară din Iași [Συλλογές με σπάνια βιβλία από την Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη, Ιάσιο]. Revista Mitropolia Moldovei și Sucevei, έτος 34, αρ.3-4, Ιάσιο, 1958, σ.341-342. Βλ. και G. C. Ionescu, Filotei monahul de la Cozia [Ο μοναχός Filothei από την μονή Κόζια], σ.33.
 - 160 G. C. Ionescu, Filotei monahul de la Cozia [Ο μοναχός Filothei από την μονή Κόζια], σ.33.
 - 161 Η πληροφορία προέρχεται από τον G. C. Ionescu, βλ. ανωτέρω, αρ.76.
- 162 Οι συγγραφείς είναι μαθητές του αρχιμανδρίτη Ghelasie Basarabeanu, όπως: α) Χργφ. 5916 Ανθολόγιον, φ.81-82, από την μονή Στριχαρέτζ, Όλτ, γραμμένο το 1851-1855, συγγραφέως Μ. Vasilescu. Βλ. Nestor, Vornicescu μητροπολίτης Trei manuscrise psaltice vechi [Τρία παλαιά ψαλτικά χειρόγραφα]. Revista Mitropolia Olteniei, έτος 24, αρ.11-12, Κραϊόβα, 1972, σ.963. β) Χργφ. ΙΙ 278 Ανθολόγιον, φ.201-201ν, από την Βιβλιοθήκη της Αγίας Συνόδου του Ρουμανικού Πατριαρχείου, Βουκουρέστι, γραμμένο το 1860-

cântări bisericești [Βιβλίο με εκκλησιαστικούς Ύμνους], Ιάσιο, 1846, τόμος Α' και Β' 163. Ο Nectarie μετέγραψε / συνέθεσε Πριπέλε / Εκλογές του Filothei μόνο για την Εορτή της Γέννησης της Θεοτόκου (8 Σεπτεμβρίου) - η πρώτη εορτή του εκκλησιαστικού 'ετους. που κάνει χρήση Πολυελέου. Όπως αναφέρει στον τίτλο του βιβλίου του, ο Nectarie: ... chipul precum se cântă ele ... - Pripele și Marimurile - s.n. [...ο τρόπος που ψέλνονται - τα Πριπέλε / Εκλογές και Μαρίμουρι - σ.σ.]. Στο Carte de cântări bisericești [Βιβλίο με εκκλησιαστικούς Ύμνους], μετέγραψε δύο Πριπέλε και ένα Βελιτσεάνι - Μαρίμουρι. Η μουσική των δύο Πριπέλε κρυσταλώνει το πρωτότυπο για όλες τις εορτές, αλλαγές μόνο προβλέπονται στην προσωδία του λειτουργικού κειμένου. Όπως ο Macarie και ο Ghelasie, έτσι και ο Nectarie μετέγραψε Πριπέλε / Εκλογές του μοναχού Filothei από τον ΙΔ'-ΙΕ' αι: 1) με το λέγε (προστακτική ελληνικού ρήματος), ορθά μεταφρασμένο στα ρουμανικά - **spune** - όπως και **zicând** / λέγοντες και, 2) με την αρχική φράση ... Veniți toți ... [Δεύτε πάντες].

Ενώ ο Ιερομόναχος Macarie έγραψε Πριπέλε / Εκλογές του Filothei ξεκινώντας από μία Μείζονα Τονικότητα στον ήχο 8/πλάγιος δ', ο αρχιερέας Nectarie το μετέγραψε σε Ελάσσονα Τονικότητα στον ήχο α', αρχίζοντας από το Nι, με πτώσεις στο Γα, Nι, Δι, με φινάλε Πα.

Δ. Από τον Anton Pann (1848)

Στην Βλαχία, δύο χρόνια μετα την μεταγραφή από τον αρχιερέα Nectarie των Πριπέλε / Εκλογές του μοναχού Filothei, ο Anton Pann 164 το 1848 τυπώνει το Privighierul [Αγρυπνία], γραμμένη στο Βουκουρέστι, στη ρουμανική γλώσσα με σλαβικό αλφάβητο, σε μία εκδοχή επηρεασμένη από την ψαλτική μουσική των μονών της Βλαχίας. Η Αγρυπνία του Αnton Pann περιέχει Ακολουθία του Εσπερινού και του Όρθρου από την "παραμονή" των μεγάλων εορτών, και Πριπέλε το σσ.236-259. Στις Πριπέλε του μοναχού Filothei σε μεταγραφή του Αnton Pann, φανερώνεται ευκρινώς η προσωπικότητα του συνθέτη. Στην Αγρυπνία του, ο συνθέτη έβγαλε σχεδόν εντελώς τους Βελιτσεάνι - Μαρίμουρι του Ρώσου μοναχού Μακάριε, αφήνοντας μόνο ένα, σε σχέση με τους 30 Πριπέλε / Εκλογές (!) που μετέγραψε / συνέθεσε. Και ο Anton Pann παρουσίαζε τα Πριπέλε όπως ήταν τον ΙΔ΄-ΙΕ΄ αι., και τα μετέγραψαν ο Ιερομόναχος Μαcarie, ο αρχιμανδρίτης Ghelasie Basarabeanu και ο αρχιερεύς Nectarie Frimu: 1) με το λέγε (προστακτική ελληνικού ρήματος), ορθά μεταφρασμένο στα ρουμανικά - spune - όπως και zicând / λέγοντες και 2) με την αρχική φράση ... Veniti toti ... [Δεύτε πάντες]

Οι 30 Πριπέλε είναι Τροπάρια που ψέλνονται σε 30 Εορτές, μεταξύ των οποίων και της 8ης Σεπτεμβρίου - Γέννηση της Θεοτόκου, για την οποία Εορτή μετέγραψε και την μοναδική Βελιτσεάνι - Μαρίμουρι. Το όνομα της συλλογής αυτής από την Αγρυπνία, σσ.236-259 είναι ... ανακριβές ... Μărimurile si veliceaniile (sic!) ce se cântă peste tot anul, după Polieleu ... [Βελιτσεάνι και Μαρίμουρι - sic! που ψέλνονται όλη την χρονιά, μετά τον Πολυέλεο ...], επειδή το 99 % από τα έργα είναι Πριπέλε. Η μελωδική δομή των Εκλογών του παρουσιάζονται σε δύο παράλληλες μορφές, που είναι αρκετά διαφορετικές από τις μεταγραφές των Μαςαιές, Ghelasie και Nectarie. Το μουσικό κείμενο εγράφη σε ήχο πρώτο, με πτώση Νι, Πα, Γα, Νι, Δι με φινάλε Πα. Η μουσική έκταση είναι 11 φθόγγοι. Στην εποχή μας, επί παραδείγματι, η Πριπέλα / Εκλογή Χαίρε Μαρία Κεχαριτωμένη, ο Κύριος μετά Σου, λέγοντας: και δια Σου μεθ' ημών του μοναχού Filothei σε μετεγραφή του Anton Pann σε ήχο πρώτο, έχει μετατραπεί από τον G.C.Ionescu, σε μία 5η πάνω, σε Κε¹⁶⁵. Βλ. στη σελ. 419 Πριπέλα - μεταγραφή από τον Anton Pann, Αγρυπνία (1848), σ.237.

1864, συγγραφέως Μ. Georgescu από Κρατσιυνέϊι δε Σούς, Όλτ, κλπ.

163 Nectarie arhiereul Tripoleos / Frimu (, Χούσι, Μολδαβία - ; 1856, Ιάσιο), ήταν μεγάλος πρωτοψάλτης, αρχιερεύς, συνθέτης ψαλτικής μουσικής, διδάσκαλος ψαλτικής μουσικής, λαογράφος, λογοτέχνης, Βλ. G.C. Ionescu, Lexicon ... [Λεξικό ...], σ.252. Βλ. και V. Cosma, Lexicon ... [Λεξικό ...], τόμος 7, σσ.57-58. Επίσης βλ. λεπτομέρεια στο Κεφάλαιο ο αρχιερέας Τριπόλεως Nectarie Frimu, στο παρόν διδακτορικό.

164 Anton Pann / Antonie, Antonie - Panteleon, Petroveanu, Petrovici (; 1796, Σίλβεν, Βουλγαρία - 2 Νοεμβρίου 1854, Βουκουρέστι), ήταν μεγάλος πρωτοψάλτης, συνθέτης ψαλτικής μουσικής, διδάσκαλος ψαλτικής μουσικής, λαογράφος, λογοτέχνης, εκδότης, Βλ. Dictionarul literaturii române de la origini până la 1900 [Λεξικό της ρουμανικής λογοτεχνίας από τις αρχές έως το 1900], Editura Academiei Române, Βουκουρέστι, 1979, σ.656. Βλ. και G.C. Ionescu, Lexicon ... [Λεξικό _], σ.270. V. Cosma, Lexicon ... [Λεξικό _], τόμος 7, σσ.254-262. Επίσης βλ. λεπτομέρεια στο Κεφάλαιο Anton Pann, του παρόντος διδακτορικού.

165 G.C. Ionescu, Filotei monahul de la Cozia [Filotei μοναχός από Κόζια], σ.25.

Ε. Από τον Δημήτριε Σουτσεβεάνου (1856)

Ο Dimitrie Suceveanu 166 εκτύπωσε ένα Στιχηράριον, σε μετάφραση / σύνθεσή του, τόμος Α', στην μονή Νεάμτζ, Μολδαβία, το 1856, όπου μετέγραψε / συνέθεσε Πριπέλε / Εκλογές του μοναχού Filothei σε μία εκδοχή επηρεασμένη από την προσωπικότητά του. Το Στιχηράριον, μαζί με το Δοξαστάριον, σε μετάφραση / σύνθεσή του, τυπώθηκε το 1856-1857 σε τρείς τόμους, που περιέχουν, όπως αναγράφεται στον Πρόλογο, Ακολουθίες Αγίων, Τριώδιο και Τεσσαρακοστή, μεταφρασμένα από την ελληνική γλώσσα.

Από τις 39 Εορτές με 69 Τροπάρια - που παρουσιάζει ο Dimitrie Suceveanu, 31 είναι Πριπέλε / Εκλογές και 38 Βελιτσεάνι - Μαρίμουρι. Από τα 69 Τροπάρια σε μεταγραφή / σύνθεσή του: α) 10 Εορτές έχουν 3 Πριπέλε / Εκλογές και 7 Βελιτσεάνι - Μαρίμουρι, β) η Εορτή της Γέννησης της Θεοτόκου (8 Σεπτεμβρίου) έχει 2 "Πριπέλε" και ένα "Βελιτσεάνι - Μαρίμουρι", γ) 4 Εορτές έχουν από ένα Πριπέλε / Εκλογές και 2 Βελιτσεάνι - Μαρίμουρι, δ) 24 Εορτές έχουν από ένα Πριπέλε και ένα Μαρίμουρι.

Όπως και οι προηγουμένως αναφερθέντες πρωτοψάλτες, έτσι και ο Dimitrie Suceveanu παρουσίασε Πριπέλε του μοναχού Filothei από το πρωτότυπο τον ΙΔ'-ΙΕ' αι: 1) με το λέγε (προστακτική ελληνικού ρήματος), ορθά μεταφρασμένο στα ρουμανικά - spune - όπως και zicând / λέγοντες και, 2) με την αρχική φράση ... Veniți toți ... [Δεύτε πάντες]. Ο Dimitrie Suceveanu, ακολουθώντας τους προκατόχους του - Nectarie Frimu και Anton Pann, μετέγραψε Πριπέλε / Εκλογές του μοναχού Filothei, σε ήχο πρώτο - Κε, σε αντίθεση με τον Μαcarie, που μετέγραψε σε ήχο Νι. Σχετικά με το μουσικό κείμενο, όταν το Τροπάριον αρχίζει με ανάκρουση, ο ψαλμός ξεκινά με Δι ή Νι, αλλιώς θα έχει πτώση σε Δι, Πα, Κε με φινάλε Κε.

Σ. Από τον Ion Popescu-Pasărea (1904, 1911, 1933)

Ο Ιοη Popescu-Pasărea ¹⁶⁷ εκτύπωσε το 1904, 1911, 1933 μία σειρά Ψαλτικών Ύμνων, μεταξύ των οποίων και Πριπέλε του μοναχού Filothei. Το έτος 1904 μετέγραψε Πριπέλε για την Εορτή των Τριών Ιεραρχών (30 Ιανουαρίου), όπου, στον Εσπερινό εισάγει μία Πριπέλα και 3 Βελιτσεάνι - Μαρίμουρι ¹⁶⁸. Με ελάχιστες αλλαγές ξανατύπωσε τα Τροπάρια αυτά, το έτος 1933, στο Νέο Στιχηραριόν του. Το έτος 1911, ο Ιοη Popescu-Pasărea έγραψε το άρθρο ¹⁶⁹: Model de cum se cântă Mărimurile (sic!) Pripeala ce se cântă după polieleul La râul Babilonului. [Τρόπος ψαλμού του Βελιτσεάνι - Μαρίμουρι (sic!) Πριπέλε, μετά τον Πολυέλεο Ποταμός Βαβυλώνας] - μοντέλο για: 1) την μουσική σύνθεση, 2) την γραφή του λειτουργικού κειμένου, και 3) για τον τρόπο ψαλμού της συγκεκριμένης ψαλτικής μουσικής. Το όνομα της συλλογής αυτής είναι ... ανακριβής: ... Μodel de cum se cântă Μărimurile (sic!) Pripeala ... [Τρόπος ψαλμού του Βελιτσεάνι - Μαρίμουρι (sic!) Πριπέλε ...], επειδή τα Τροπάρια είναι διαφορετικά ... Στο Νέο Στιχηράριον, στην Εισαγωγή αναφέρεται ότι: ... prezint lucrări scrise după Anton Pann, Dimitrie Suceveanu și Ștefanache Popescu, completat cu altele originale ... [παρουσιάζω έργα γραμμένα από το πρωτότυπο των Anton Pann, Dimitrie Suceveanu και Ştefanache Popescu, συμπληρωμένα με άλλα γνήσια - δηλαδή δικά του (σ.σ.) - έργα ...] ¹⁷⁰.

Το Νέο Στιχηράριον του περιέχει και Πριπέλε για τις 18 Σημαντικότερες Εορτές του εκκλησιαστικού έτους: 33 Τροπάρια - 15 Πριπέλε με αρχή την Εορτή Τα Εισόδια της Υπεραγίας Θεοτόκου (21 Νοεμβρίου), και 18 Βελιτσεάνι - Μαρίμουρι. Όπως και οι πρότεροι πρωτοψάλτες, έτσι και ο Ion Popescu-Pasărea παρουσίασε Πριπέλε του μοναχού Filothei από το πρωτότυπο τον ΙΔ'-ΙΕ' αι: 1) με το λέγε (προστακτική ελληνικού ρήματος), ορθά μεταφρασμένο στα ρουμανικά - spune - όπως και zicând /

- 166 Ο Dimitrie Suceveanu / Dimitriță, Sluger, Paharnic (;, 1816, Ιάσι 18 Ιανουαρίου 1898, Ιάσιο), ήταν μεγάλος πρωτοψάλτης, συνθέτης ψαλτικής μουσικής, διδάσκαλος ψαλτικής μουσικής, λογοτέχνης, Βλ. G.C. Ionescu, Lexicon ... [Λεξικό ...], σ.330. Επίσης βλ. λεπτομέρεια στο Κεφάλαιο Dimitrie Suceveanu, από αυτό το διδακτορικό.
- 167 Ιοη Popescu-Pasărea (6 Αυγούστου 1871, Πάσαρεα, Ίλφοβ 10 Απριλίου 1943, Βουκουρέστι), ήταν μεγάλος πρωτοψάλτης, συνθέτης ψαλτικής μουσικής, καθηγητής ψαλτικής μουσικής, μαέστρος, λογοτέχνης Βλ. G.C. Ionescu, *Lexicon* ... [Λεξικό ...], σ.295. Επίσης βλ. λεπτομέρεια στο Κεφάλαιο Ιοη Popescu-Pasărea, από αυτό το διδακτορικό.
 - 168 Το έργο τυπώθηκε / λιθογραφήθηκε το 1904 από τον μαθητή του Ηλίε Βοϊκουλέσκου.
- 169 Ion Popescu-Pasărea, Model de cum se cântă Mărimurile Pripeala ce se cântă după polieleul La râul Babilonului [Τρόπος ψαλμού του Πριπέλε, μετά τον Πολυέλεο Ποταμός Βαβυλώνας]. Revista Cultura, έτος 1, αρ.5, Βουκουρέστι, Μαΐου, 1911, σ.111.
 - 170 Ion Popescu-Pasărea, Noul Ideomelar Prefață [Νέο Στιχηράριον Εισαγωγή]. Βουκουρέστι, 1933.

λέγοντες και 2) με την αρχική φράση ... Veniti toti ... [Δεύτε πάντες]. Ο Ion Popescu-Pasărea μετέγραψε Πριπέλε / Εκλογές σε ήχο πέμπτο - Κε. Αναφορικά με το μουσικό κείμενο, κάθε φορά που το Τροπάριο αρχίζει με Ανάκρουση, ο ψαλμός ξεκινά με Δι ή Νι, σε αντίθετη περίπτωση χρησιμοποιούνται πτώσεις σε Δι, Πα, Κε με φινάλε Κε (όπως και στον Dimitrie Suceveanu).

ΙΙ.1. Έμμεση διάδοση των Πριπέλε / Εκλογών του μοναχού Filothei, στον ΙΘ' αι. α. Από τις μεταγραφές και διασκευές του Ιερομονάχου Macarie α.1. Επαρχία Βλαχίας

1. Χργφ. το RVI-BE 15856 Ανθολόγιον, φ.478-504, γραμμένο στην ρουμανική γλώσσα με σλαβικό αλφάβητο, τον ΙΘ΄ αι. (μέσα), αγνώστου συγγραφέως. Χάρτου διαστάσεων -. Φύλλων -. Λείπουν σελίδες από την αρχή. Σημείωση: "Budeşti II Bis(erica) Sf. Nicolae". Για την χρονολογία του κώδικα επελέγη τον ΙΘ΄ αι. (μέσα) 171 < μετά το 1848 και πρίν το 1881>, επειδή: 1) στο σ.661 υπάρχει ο ψαλμός του Anton Pann, Ziua învierii / Penticostar [Η μέρα Αναστάσεως / Πεντηκοστάριον], από την Αγρυπνία, τυπωμένο το 1848, και 2) το 1881 ο George Ucenescu έγραψε με λατινικά γράμματα το έργο του: Tratactu teoreticu-practicu de musică eclesiastică greco-orientală, Ms.B-BAR ro. 4819 [Προπαίδεια].

Το λειτουργικό και το μουσικό κείμενο αυτών των Πριπέλε / Εκλογών είναι του Ιερομονάχου Μας πά το Ανθολόγιόν του. Για τις 43 Εορτές του εκκλησιαστικού έτους, μετέγραψε / συνέθεσε 75 Τροπάρια / Εκλογές και Βελιτσεάνι / Μαρίμουρι, από τον Ιερομόναχο Μας και αναλυτικότερα: α) 14 Εορτές περιέχουν από ένα Τροπάριον, τα περισσότερα Βελιτσεάνι / Μαρίμουρι, β) 27 Εορτές περιέχουν από δύο Τροπάρια, και από αυτά τα 23 είναι διπλές: Πριπέλε, γ) Η Εορτή της Γέννησης της Θεοτόκου (8 Σεπτεμβρίου) έχει τρία Τροπάρια, δ) Η Εορτή των Τριών Ιεραρχών (30 Ιανουαρίου) έχει τέσσερα Τροπάρια: μία Πριπέλε και τρείς Βελιτσεάνι / Μαρίμουρι. Λείπουν, σε σχέση με το Ανθολόγιον του Μας και Αγίας Εορτές: Αγίων Αναργύρων Κόσμα και Δαμιάν (1 Νοεμβρίου), Αγίου Ιωάννου Δαμασκηνού και Αγίας Μάρτυρος Βαρβάρας (4 Δεκεμβρίου), Αγίων Μαρτύρων Ευστάτιε, Αυξέντιε, Ευγένιε, Μαρδάρε, Ορέστ (13 Δεκεμβρίου) και Αγίου Κύρου και Ιωάννου των Αναργύρων (31 Ιανουαρίου)

2. Χργφ. ro. Cv-BCPNI **Craiova 1 χωρίς αριθμό** Aνθολόγιον, γραμμένο στην ρουμανική γλώσσα, το 1857, συγγραφέως Ioan Brumăşescu 173 .

Χάρτου διαστάσεων 24 χ 19. Φύλλων 469. Συνθέτες: αρχιμανδρίτης Ghelasie Basarabeanu, Ιερομόναχος Macarie, Anton Pann, μοναχός Filothei.

Το χργφ. περιέχει 12 Πριπέλε / Εκλογές του μοναχού Filothei και 10 Βελιτσεάνι - Μαρίμουρι του Ρώσου μοναχού Μακάριε. Στα 24 Εορτές, 22 έχουν από ένα Τροπάριο και 2 Εορτές από 2 Τροπάρια. Για την εξάρτηση αυτού το χργφ. από την παράδοση του Ιερομόναχου Μacarie έγραψαν διάφοροι Ρουμάνοι βυζαντινολόγοι ¹⁷⁴.

- 171 Βλ. και G.C. Ionescu, Filotei monahul de la Cozia [Ο μοναχός Filotei από Κόζια] ..., σ.18 αναφέρει για: ... ultimile două decenii din prima jumatate a secolului al XIX-lea [... αρχές/μέσα τον ΙΘ΄ αι. έτη 1840-1850].
 - 172 Βλ. και G.C. Ionescu, Filotei monahul de la Cozia ..., [Ο μοναχός Filotei από την μονή Κόζια] ..., σ.18.
- 173 Ιοαη Βrumäşescu, (;, τέλος ΙΘ΄ αι. αρχές Κ΄, Μπάκκεα-Κελέϊ, Όλτ), ήταν μαθητής της Ψαλτικής Σχολής, και μετ' έπειτα κληρικός και κωδικογράφος.
- 174 Παρατίθεται κατωτέρω σχολιασμός του G.C. Ionescu, Filotei monahul de la Cozia [Ο μοναχός Filotei από την μονή Κόζια], σσ.19-20: ...Intr-un articol apărut în "Mitropolia Olteniei" intitulat "Din opera muzicală a lui Ghelasie Arhimandritul. Mărimurile, Creația lui Filotei Monahul de la Cozia", semnat de Alexie Buzerea [Alexie Buzerea, Din opera muzicală a lui Ghelasie Arhimandritul. Mărimurile (sic!), creația lui Filotei Monahul de la Cozia, în MO, Craiova, an XXXII (1980), nr.3-6 (martie-iunie), p.507-508, plus Anexaļ, autorul articolului reproduce în Anexă două tropare o pripelă și mărimurile de la 6 decembrie, Sfântul Nicolae atribuindu-le greșit lui Ghelasie Basarabeanu. Urmare a acestei erori, o seamă din comentariile ce însoțesc cele două reproduceri, mai ales cu privire la caracteristicile modale, cadențe, etc., preluate din Gheorghe Ciobanu, pe care acesta le discută în raport cu pripelee și mărimurile în ehul I din nuzica veche bizantină inu în ehul VIII, crează unele confuzii. Reținem din articolul respectiv, precizând că muzica troparelor publicate în Anexă aparține lui Macarie ieromonahul și nu lui Ghelasie Basarabeanu, faptul că manuscrisul în care sunt reproduse troparele respective se găsește în posesia profesorului I.Nijloveanu din Craiova, că a fost caligrafiat de seminaristul Ioan Brumășescu din satul Baccea și Celei din judetul Olt și conține "mărimuri" la 24 de sărbători din care au câte un tropar (12 pripele și 10 veliceanii), iar 2 câte două tropare./(29) Fără a-și fi descoperit greșala, Alexie Buzerea

α.2. Επαρχία Τρανσυλβανίας

Ο George Ucenescu 175 παρουσίασε τα Πριπέλε / Εκλογές του μοναχού Filothei στο χργφ. B-BAR 4819 Tratactu teoreticu-practicu de musică eclesiastica greco-orientală [Προπαίδεια ...], σσ.34-62, στην ρουμανική γλώσσα με λατινικό αλφάβητο 176 , γραμμένο στο Μπρασόβ, το 1881, από τις μεταγραφές του Ιερομόναχου Macarie. Άν και γνώριζε την μεταγραφή των Τροπαρίων του Filothei από τον Anton Pann 177 , ο George Ucenescu πρότεινε να κωδικογραφηθούν τα Πριπέλε σύμφωνα με την μεταγραφή του Ιερομονάχου Macarie.

Ο George Ucenescu κωδικογράφησε 63 Τροπάρια για 41 Εορτές Αναλυτικά: Α) 30 Πριπέλε, από τα οποία 27 με το: 1) λέγε (προστακτική ελληνικού ρήματος), ορθά μεταφρασμένο στα ρουμανικά - spune - όπως και zicând / λέγοντες και, 2) με την αρχική φράση ... Veniţi toţi ... [Δεύτε πάντες]. Β) 33 Βελιτσεάνι - Μαρίμουρι του Ρώσου μοναχού Μακάριε. Κατά τον κώδικα αυτόν, 20 Εορτές περιέχουν ένα Τροπάριο, άλλες 20 περιέχουν δύο Τροπάρια, και μία Εορτή τρία Τροπάρια. Τα αναφερόμενα Πριπέλε είναι με μικρές αλλαγές παρόμοια με αυτά του Ιερομόναχου Macarie. Οι αλλαγές αφορούν σε: 1) λάθη στη γραφή του μουσικού κειμένου, 2) απουσία Πριπέλε σε δύο Εορτές: της Μετάστασης του Αγίου Ιωάννου του Εύαγγελιστού (26 Σεπτεμβρίου), και των Αγίων Μαρτύρων Eustatie, Afxentie, Evghenie, Mardare, Orest, (13 Δεκεμβρίου).

β. Από τις μεταγραφές του αρχιερέως Nectarie Frimu

Η μοναχή Ερίharia ¹⁷⁸ ανθολόγησε και παρουσίασε σε κάποιες εκτυπώσεις της τα *Πριπέλε* του μοναχού Φιλοθέϊ, σε ρουμανική γραφή με λατινικό αλφάβητο, από τις μεταγραφές του αρχιερέως

o repetă în revista Muzica, nr.3 (27), din julie-septembrie 1996, în articolul "Ghelasie Basarabeanu" când, prezentând opera tipărită a acestuia, include și "mărimile de la 6 decembrie", variantă ce aparține de fapt lui Macarie ieromonahul, cu trimiterea la articolul din Mitropolia Olteniei, nr.3-6, din 1980 (vezi Muzica nr.3, 1996, p.149 și 159, nota nr.36). Curios este faptul că în același articol din Muzica, Alexie Buzerea prezintă un fragment din "Mărimile la Botezul Domnului", (p.155) și "Pripela după Polieleu" (p.156), scrise în "glas V tetrafonos", acestea fiind de fapt varianta reală a pripelelor lui Filothei monahul în notația lui Ghelasie Basarabeanu". [(28) Σε ένα άρθρο στο περιοδικό Mitropolia Olteniei, με τίτλου Από τα μουσικά έργα του αρχιμανδρίτη Γελάσιε. "Μαρίμουρι" (sic !), δημιούργημα του Filothei μοναγού από Κόζια, υπογραμμένο από Alexie Buzerea (Βλ. ΜΟ, έτος 32, Κραϊόβα, 1980, αρ.3-6 / Μάρτιος-Ιούνιος, σσ.507-508, στο Παράρτημα) ο συγγραφέας παρουσιάζει στο Παράρτημα δύο Τροπάρια - μια "Πριπέλε" και "Μαρίμουρι", από την Εορτή της 6ης Δεκεμβρίου -Αγίου Nicolae, τα οποία από λάθος αποδίδονται στον Ghelasie Basarabeanu. Εξ αιτίας αυτού του λάθους, ένα μεγάλο μέρος από τα σχόλια που συνοδεύουν τα δύο παραδείγματα, ειδικά για τα χαρακτηριστικά τους τρόπο, πτώση, κλπ, δημιουργούν σύγχυση, παρερμηνεύοντας την άποψη του Gheorghe Ciobanu, ότι τα ανωτέρο Πριπέλε και Μαρίμουρι είναι σε ήχο πρώτο, σύμφωνα με την παλαιά Βυζαντινή μουσική και όχι σε ήχο 8. Από το άρθρο αυτό προκύπτει, διευκρινίζοντας ότι η μουσική των Τροπαρίων δημοσιευμένων στο Παράρτημα ανήκει στον Ιερομόναχο Macarie και όχι στον αρχιμανδρίτη Ghelasie Basarabeanu, το χργφ. που περιέχει τα Τροπάρια αυτά, ευρίσκεται στην Συλλογή του καθηγητή Ι.Nijloveanu, από Κραϊόβα, και ότι το χργφ. ήταν γραμμένο από τον μαθητή της Θεολογικής Σχολής Ιοαη Brumäsescu από το χωριό Μπάκκεα-Τσελέϊ, νομό Όλτ, και ότι περιέχουν "Μαρίμουρι" σε 24 Εορτές από ένα Τροπάριο (12 Πριπέλε και 10 Βελιτσεάνι / Μαρίμουρι), και άλλες 2 Εορτές έχουν από δύο Τροπάρια. (29) Χωρίς να έχει αντιληφθεί το λάθος του, ο Alexie Buzerea εξέδωσε πάλι το άρθρο στο περιοδικό Muzica, αρ.3 (27), Βουκουρέστι, Ιούλιος-Σεπτέμβριος 1996, με τίτλο: "Ghelasie Basarabeanu", όπου, παρουσιάζοντας τα έργα του, περιλαμβάνει και τα Μαρίμουρι, από την Εορτή της 6ης Δεκεμβρίου, που όμως και αυτά ανήκουν στον Ιερομόναγο Macarie, βασιζόμενος στο άρθρο του στο περιοδικό ΜΟ, αρ.3-6, 1980 (βλ. Muzica, αρ.3, 1996, σ.149 και 159, σημείωση αρ.36). Το περίεργο είναι ότι στο ίδιο άρθρο στη Muzica, ο Alexie Buzerea παρουσιάζει ένα απόσπασμα από "Μαρίμουρι της Βαπτίσεως του Κυρίου / Αγ. Θεοφάνεια" - σ.155, και ειδικώτερα μια "Πριπέλε μετά τον Πολυέλεο" - σ. 156, γραμμένο σε ήχο 5 τετράφωνο, που είναι όντως η ακριβής εκδοχή των Πριπέλε του μοναχού Filothei στην μεταγραφή του Ghelasie Basarabeanu).

175 George Ucenescu / Ucenice, Ucenicescu, Gheorghe (;, 1830, Σιμπίου - 25 Ιανουαρίου 1896, Μπρασόβ), ήταν πρωτοψάλτης στην εκκλησία Αγίου Nicolae, Μπρασόβ, συνθέτης ψαλτικής μουσικής, διδάσκαλος ψαλτικής μουσικής, κωδικογράφος, λαογράφος, λογοτέχνης, ζωγράφος Βλ. Dictionarul literaturii române de la origini până la 1900 [Λεξικό της ρουμανικής λογοτεχνίας από τις αρχές έως το 1900]. Editura Academiei Române, Βουκουρέστι, 1979, σ.870. Βλ. και G.C. Ionescu, Lexicon ... [Λεξικό ...], σ.347. Βλ. λεπτομέρεια στο Κεφάλαιο George Ucenescu, από αυτό το διδακτορικό.

176 Άπο τον G.C. Ionescu, Filotei monahul de la Cozia [Ο μοναχός Φιλοθέϊ από την μονή Κόζια], σ.18.

177 Στον οποίον, τα έτη 1850-1853 ήταν μαθητής του.

178 Epicharia monahia / Moisescu (;, 1866, Βραϊλα - ;, 1939, μονή Μπίστριτζα, νομός Βάλτσεα), ήταν μοναχή, συνθέτρια ψαλτικής μουσικής, διδάσκαλος ψαλτικής μουσικής, Βλ. και G.C. Ionescu, Lexicon ... [Λεξικό ...], σ.234.

Νεκτάριε. Η Ερίharia τύπωσε Πριπέλε από τις Εορτές: Acoperemântul Maicii Domnului, Adormirea Maicii Domnului [Σκέπης της Θεοτόκου / από 1ης Οκτωβρίου, και για την Εορτή της Κοίμησης της Υπεραγίας Θεοτόκου / 15 Αυγούστου], σε δύο τόμους: Slujba Acoperemântului Maicii Domnului [Ακολουθία της Σκέπης της Θεοτόκου], Βουκουρέστι, 1900, σσ.21-22, και Slujba Adormirii Maicii Domnului [Ακολουθία της Κοίμησης της Υπεραγίας Θεοτόκου], Βουκουρέστι, 1911, σσ.44-46. Το Πριπέλα Slavă Tie Treime Sfântă [Δόξα Σοι Τριάς Αγία], όπως και η Αλληλούια, από τις δύο Εορτές, είναι όμοια με αυτά του αρχιερέως Nectarie Frimu. Στα Πριπέλα Veniți toți pe Maica Luminii să ο lăudăm [Δεύτε πάντες, Μητέρα των Φώτων, Δόξα Σοι] από τον τόμο Ακολουθία της Σκέπης της Θεοτόκου, και Cântare la ieșire [Ψαλμό εισόδου] από τον τόμο Ακολουθία της Κοίμησης της Υπεραγίας Θεοτόκου, όπως και η Βελιτσεάνι - Μαρίμουρι Μărimu-te pre Tine [Δόξα Σοι], η μοναχή Ερίharia μετέγραψε σε ένα διαφορετικό προσωπικό ύφος Όπως και οι προηγουμένως αναφερθέντες, η Ερίharia μετέγραψε τα Πριπέλε με τα παλαιά δεδομένα: 1) το λέγε (προστακτική ελληνικού ρήματος), ορθά μεταφρασμένο στα ρουμανικά - **spune** - όπως και **zicând** / λέγοντες και, 2) με την αρχική φράση ... Veniți toți ... [Δεύτε πάντες], μολονότι στον Τίτλο αναγράφεται Μαρίμουρι (sic!) ... Τα Πριπέλε στην μεταγραφή της είναι γραμμένα σε ήχο πρώτο Βου.

γ. Από τις μεταγραφές του Anton Pann

1. Χργφ. το RVI-AS 80, Ανθολόγιον, φ.4ν-5ν, από τα Αρχεία του Κράτους, Ράμνικου-Βάλτσεα, γραμμένο στη ρουμανική γλώσσα με σλαβικό αλφάβητο στην μονή Στανισοάρα, Άργες, το 1862, συγγραφέων Ιερομόναχου Vlasie Popescu ψάλτου και Ιερομόναχου Macarie Vasilescu ¹⁷⁹.

Χάρτου διαστάσεων 19,5 x 12. Φύλλων 209. Οι συνθέτες είναι: Πέτρου λαμπαδαρίου Πελοποννησίου, Γρηγορίου λαμπαδαρίου Πρωτοψάλτου, Ιερομόναχου Macarie, ιερέως Ιοηίξα Νάρᾶτσὰ, αρχιμανδρίτου Ghelasie Basarabeanu, μοναχού Ghimnasie, ιεροδιάκονου Iosif Naniescu, πρωτοσύγκελλου Varlaam, Ştefan / Ştefanache Popescu, Nae / Nicolae Georgescu, μοναχού Filothei από την μονή Κόζια.

Στο χργφ. αυτό, οι συγγραφείς αναπαράγουν Πριπέλε του Filothei, σε μεταγραφή του Anton Pann, από την Αγρυπνία του, τυπωμένη στο Βουκουρέστι, το 1848. Και οι δύο συγγραφείς μετέγραψαν με τα παλαιά δεδομένα.

2. Οprea Demetrescu 180 κωδικογράφησε και εκτύπωσε ένα Antologie musico-eclesiastică [Ανθολόγιον εκκλησιαστικής μουσικής], το 1873, στο Ράμνικου-Βάλτσεα, όπου υπάρχουν και Πριπέλε / Εκλογές του μοναχού Filothei, σε μεταγραφή του Anton Pann, από την Αγρυπνία του, τυπωμένη το 1848, στο Βουκορέστι. Επιπλέον από τις μεταγραφές του Anton Pann, ο Oprea Demetrescu μετέγραψε ακόμα δύο Πριπέλε / Εκλογές για την Εορτή των Αγίων Θεοφανείων (6 Ιανουαρίου) και Γεωργίου Μεγαλομάρτυρος (23 Απριλίου). Στο σύνολο, ο Oprea Demetrescu στην Ανθολογία του 181 εκτύπωσε 33 Τροπάρια: Α) 30 Πριπέλε / Εκλογές με τα παλαιά δεδομένα: 1) το λέγε (προστακτική ελληνικού ρήματος), ορθά μεταφρασμένο στα ρουμανικά - spune - όπως και zicând / λέγοντες, και 2) με την αρχική φράση ... Veniți toți ... [Δεύτε πάντες], Β) δύο Τροπάρια χωρίς το λέγε (προστακτική ελληνικού ρήματος), αλλά με την αρχική ... Veniți toți ... [Δεύτε πάντες], Γ) ένα Βελιτσεάνι / Μαρίμουρι. Το μουσικό κείμενο εξ άλλου είναι παρόμοιο με του Anton Pann.

δ. Από τις μεταγραφές του Dimitrie Suceveanu

1. Διατηρώντας το πρωτότυπο Στιχηράριον του Dimitrie Suceveanu, τυπωμένο - τόμος Α', στην μονή Νεάμτζ, Μολδαβία, το 1856, ο Neagu Ionescu ανθολόγησε Buchet muzical [Μουσικό ψαλτικό - Εγκόλπιον], το οποίον εκτύπωσε στο Βουκουρέστι, το 1900. Παρουσίασε 39 Τροπάρια, για 32 Εορτές, όπου

¹⁷⁹ Βλ. G.C. Ionescu, Filotei monahul de la Cozia [Ο μοναχός Filotei από την μονή Κόζια], σ.24.

¹⁸⁰ Oprea Demetrescu (14.10.1831, Βουκουρέστι - ;, Κ' αι. Ράμνικου-Βάλτσεα), ήταν πρωτοψάλτης, συνθέτης ψαλτικής μουσικής, διδάσκαλος ψαλτικής μουσικής, λαογράφος, λογοτέχνης, εκδότης. Βλ. και G.C. Ionescu, Lexicon ... [Λεξικό ...], σ.107. Βλ. λεπτομέρεια στο Κεφάλαιο Oprea Demetrescu, από αυτό το διδακτορικό.

¹⁸¹ Antologie musico-eclesiastică (Ανθολόγιον εκκλησιαστικής μουσικής) σε 3 εκδόσεις: Α' έκδοση 1873, Β' έκδοση 1875, Γ΄ έκδοση 1903.

Πριπέλε είναι 21 και Βελιτσεάνι / Μαρίμουρι είναι 18. Και ο Neagu Ionescu 182 μετέγραψε Πριπέλε με τα παλαιά δεδομένα.

2. Με το ίδιο πρωτότυπο Στιχηράριον, του Dimitrie Suceveanu, τόμος Α', τυπωμένο στη μονή Νεάμτζ, Μολδαβία, 1856, ο επίσκοπος Nifon Niculescu Ploieşteanul ¹⁸³ ανθολόγησε Carte de muzică bisericească pe psaltichie și pe note liniare [Βιβλίο με Εκκλησιαστικούς Ύμνους σε ψαλτική και ευρωπαϊκή μουσική], που το εκτύπωσε στο Βουκουρέστι, το 1902

Στο βιβλίο του, το σσ.222-224 μετέγραψε Πριπέλε του μοναχού Filothei: α) για την Εορτή του Αγίου Nicolae (6 Δεκεμβρίου), δύο Τροπάρια: ένα Πριπέλα και ένα Βελιτσεάνι / Μαρίμουρι, β) για την Εορτή των Γενεθλίων της Θεοτόκου (8 Σεπτεμβρίου) δύο Πριπέλε: Slavă Tie Treime Sfinte [Δόξα σοι Τριάς Αγία ...], και Bucură-te ceea ce ești plină de dar, Marie [Χαίρε η κεχαριτωμένη Μαρία...]. Και ο επίσκοπος Nifon Niculescu Ploiesteanul διατήρησε τα γαρακτηριστικά του Πριπέλε με τα παλαιά δεδομένα.

- 3. Διατηρώντας το ίδιο πρωτότυπο Στιχηράριον, του Dimitrie Suceveanu, ένας ανώνυμος κωδικογράφος 184 ανθολόγησε το Χργφ. το RVI-AS **82** Ανθολόγιον, από τα Αρχεία του Κράτους, Ράμνικου-Βάλτσεα, γραμμένο στη ρουμανική γλώσσα με λατινικό αλφάβητο, στο τέλος του ΙΘ΄ αι. Το χργφ. περιέχει Πριπέλε του Filothei μοναχού για 39 Εορτές, ορθά μεταφρασμένο από τον Dimitrie Suceveanu / σ.σ. το έτος 2005, το χργφ δεν υπάρχει πλέον 185 .
- 4. Με το ίδιο πρωτότυπο *Στιχηράριον*, του Dimitrie Suceveanu, ο Dimitrie C.Popescu ¹⁸⁶ ανθολόγησε 3 Συλλογές χργφ. / Ανθολόγιον, από την Βιβλιοθήκη της Επισκοπής Ράμνικου-Βάλτσεα, τα ¹⁸⁷: α) Χργφ. το RVI-BE **7515 (5146)**, *Antologhion Grădina muzicală* [Ανθολόγιον Το Μουσικό Άλσος], γραμμένο στην Ράμνικου-Βάλτσεα, το 1900.
- β) Χργφ. ro RVI-BE **7517 (5191)**, Antologhion Minologhion Praznical [Ανθολόγιον Μηνολόγιον Εορταστικόν], γραμμένο στην Ράμνικου-Βάλτσεα, το 1918.
- γ) Χργφ. το RVI-BE **7518 (5192)**, Antologhion Paresemiar şi Penticostar [Ανθολόγιον Πεντηκοστάριον] γραμμένο στην Ράμνικου-Βάλτσεα, το 1930. Σε όλα τα ανωτέρω 3 Ανθολόγια, ο Dimitrie C.Popescu διατήρησε τα χαρακτηριστικά των Πριπέλε με τα παλαιά δεδομένα. Παρουσίασε Πριπέλε του μοναχού Filothei, από μεταγραφή του Dimitrie Suceveanu / σ.σ.: το έτος 2005 τα χργφ δεν υπάρχουν πλέον ¹⁸⁸.
- 5. Ιοη Popescu-Pasărea ¹⁸⁹, εκτός από τα Πριπέλε όπου υπέγραψε ως συνθέτης, μετέγραψε και από τα έργα του Dimitrie Suceveanu, όπως σημειώνεται: Ion Popescu-Pasărea după Dimitrie Suceveanu [Ion Popescu-Pasărea από τον Dimitrie Suceveanu], βλ. το Πριπέλα Veniți toți credincioșii să lăudăm pe Hristos de la Intămpinarea Domnului Nostru Iisus Hristos [Δεύτε πάντες οι πιστοί υμνήσωμεν, Δόξα Σοι Χριστέ από την Εορτή Της Υπαπαντής του Σωτήρος Χριστού] της 2ας Φεβρουαρίου, και ο συνθέτης διατήρησε τα
- 182 Neagu Ionescu / Neagoe (;, 1836, Πογοάνελε, Μπυζάου 21.01.1917, Μπουζάου), ήταν πρωτοψάλτης, συνθέτης ψαλτικής μουσικής, διδάσκαλος ψαλτικής μουσικής, δημοσιολόγος, Βλ. και G.C. Ionescu, Lexicon ... [Λεξικό ...], σ.187. V. Cosma, Lexicon ... [Λεξικό ...], τόμος 4, σσ.135-136. Βλ. λεπτομέρεια στο Κεφάλαιο Neagu Ionescu, από αυτό το διδακτορικό.
- 183 Episcopul Nifon Niculescu Ploiesteanul (01.07.1860, Βουκουρέστι 27.03.1923, Γαλάτσι), ήταν επίσκοπος της επαρχίας του Κάτω Δούναβη, Γαλάτσι, το 1909-1923, πρωτοψάλτης, συνθέτης ψαλτικής μουσικής, καθηγητής ψαλτικής μουσικής, λογοτέχνης. Βλ. και G.C. Ionescu, Lexicon ... [Λεξικό ...], σ.284. V. Cosma, Lexicon ... [Λεξικό ...], τόμος 7, σσ.133-134.
 - 184 Βλ. G.C. Ionescu, Filotei monahul de la Cozia [Ο μοναχός Filothei από την μονή Κόζια], σ.27.
- 185 Βλ. Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανίας]. Revista B.O.R., αρ. 4-6, 7-9, Βουκουρέστι, 2006.
- 186 Dimitrie C. Popescu (11.05.1869, Στεφανέστι, Βάλτσεα ; 1937, Κραϊόβα), ήταν πρωτοψάλτης, συνθέτης ψαλτικής μουσικής, καθηγητής ψαλτικής μουσικής, κωδικογράφος. Εκτύπωσε και: Gramatica muzicii bizantine [Ψαλτική γραμματική / Προπαίδεια] και Noul Anastasimatar [Νέο Αναστασιματάριον], Ράμνικου-Βάλτσεα, Α΄ έκδοση 1908, Β΄ έκδοση 1911. Βλ. και G.C. Ionescu, Lexicon ... [Λεξικό ...], σ.289.
 - 187 Βλ. G.C. Ionescu, Filotei monahul de la Cozia [Ο μοναχός Filothei από την μονή Κόζια], σ.28.
 - 188 Βλ. Μ. Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία].
 - 189 Ι. Popescu-Pasărea, βλ. σημείωση 169.

χαρακτηριστικά των Πριπέλε με τα παλαιά δεδομένα 190 .

6. Λαμβάνοντας υπ' όψιν το ίδιο πρωτότυπο των Πριπέλε από το Στιχηράριον του Δημήτριε Σουτσεβεάνου, ο Νικολάε Λούνγου ¹⁹¹ μετέγραψε, σημειώνοντας: ... Nicolae Lungu după Dimitrie Suceveanu ... [Νικολάε Λούνγου από τον Δημήτριε Σουτσεβεάνου], όπος, π.χ. Πριπέλα - Veniti toți credinciosii să lăudăm pe Vasile, Grigorie și Ioan - de la Sărbătoarea Cei Trei Ierarhi Vasile, Grigorie și Ioan Gură de Aur [Δεύτε πάντες οι πιστοί υμνήσωμεν Βασίλειον, Γρηγόριον και Ιωάννην Χρυσόστομον - από την Εορτή των Τριών Ιεραρχών], της 30ής Ιανουαρίου ¹⁹². Διατήρησε στα έργα αυτά τα χαρακτηριστικά των Πριπέλε / Εκλογών με τα παλαιά δεδομένα.

ε. Από τις μεταγραφές του Ιώνν Ποπέσκου-Πάσαρεα

1. Με πρωτότυπο Νέο Στιχηράριον του Ιώνν Ποπέσκου-Πάσαρεα, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, το 1933, ο Νικολάε Λούνγου μετέγραψε εκ νέου Πριπέλε, σημειώνοντας: Nicolae Lungu după Ion Popescu-Pasărea [Νικολάε Λούνγου από τον Ιώνν Ποπέσκου-Πάσαρεα], βλ. π.χ. Πριπέλα - Veniți iubitorilor de prăznuire să lăudăm pe Cuviosul Dimitrie cel Nou [Δεύτε πάντες οι πιστοί υμνήσωμεν Άγιον Δημήτριον τον Νέον, από την Εορτή του Αγίου Δημήτριον του Νέου], της 27ης Οκτωβρίου ¹⁹³. Επίσης διατήρησε τα χαρακτηρηστικά των Πριπέλε / Εκλογές με τα παλαιά δεδομένα.

ΙΙ.2. Έμμεση διάδοση των Πριπέλε / Εκλογών του μοναχού Φιλοθέϊ στον Κ' αι Επαρχία Τρανσυλβανίας

- 1. Στο Σιμπίου, ο Δημήτριε Κουντζάν ¹⁹⁴ έκδοσε *Cântările bisericeşti după melodiile celor opt glasuri ale Stintei Biserici Ortodoxe*, culese, puse pe note și aranjate de ... [Ψαλτικοί Ύμνοι σε Οκτάηχο της Αγίας Ορθόδοξης Εκκλησίας, γραμμένοι και ταξινομημένοι από τον ...], το 1890. Η Συλλογή περιέχει και Πριπέλε του μοναχού Φιλοθέϊ, σε μεταγραφή του Ιερομόναχου Μακάριε, από το χργφ. του Γεώργε Ουτσενέσκου Β-ΒΑΚ **4819** *Tratactu teoreticu-practicu de musică eclesiastica greco-orientală* [Προπαίδεια ...], γραμμένο στο Μπρασόβ, το 1881. Η μουσική του Δημήτριε Κουντζάν είναι απλή, με επιρροή και από το τοπικό "φολκλόρ" της Σιμπίου. Βλ. π.χ. Πριπέλε όπως: Βυcură-te ceea ce ești cu dar dăruită, Marie [Χαίρε η κεχαριτωμένη Μαρία, ο Κύριος μετά Σου ...], από την Εορτή της Γέννησης της Υπεραγίας Θεοτόκου, 8ης Σεπτεμβρίου, κ.α. Η μουσική γραφή των Πριπέλε ήταν γραμμένη σε ευρωπαϊκή μορφή.
- 2. Στο Κλούζ-Ναπόκα, ο Τσελεστίν Κερεμπετζίου ¹⁹⁵ έγραψε Cele opt versuri bisericeşti; Vecernie. În felul cum se cântă la Blaj [Οκτάηχος της Εκκλησίας, Εσπερινός, Όπως ψέλνεται στο Μπλάζ], και εκτύπωσε στο
 - 190 Βλ Νέο Στιχηράριον, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Βουκουρέστι, 2000, σ.597-598.
- 191 Nicolae Lungu (02.03.1900, Μοτζατζέϊ-Δομπρισόρ, Δόλζ 20.07.1993, Βουκουρεέστι) ήταν συνθέτης ψαλτικής μουσικής, καθηγητής πανεπιστημίου ψαλτικής μουσικής, μαέστρος, μουσικολόγος, Βλ. G.C. Ionescu, *Lexicon* ... [Λεξικό ...], τόμος 5, σσ.198-205. Επίσης βλ. λεπτομέρεια στο Κεφάλαιο *Νικολάε Λούνγου*, του παρόντος διδακτορικού.
 - 192 Βλ Νέο Στιχηράριον, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Βουκουρέστι, 2000, σσ.564-565.
 - 193 Βλ Νέο Στιχηράριον, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Βουκουρέστι, 2000, σσ.227-228.
- 194 Dimitrie Cuntan (,, 1837, Δομπάρκα, Σιμπίου 22.03.1910, Σάλιστε, Σιμπίου) ήταν ιερέας, συνθέτης ψαλτικής μουσικής, καθηγητής ψαλτικής μουσικής, μαέστρος. Βλ.: V. Stanciu, Muzica bisericească ortodoxă din Transilvania [Η ψαλτική ορθόδοξη μουσική στην Τρανσυλβανία] Διδακτορική διατριβή. Editura Presa Universitară, Κλούζ Ναπόκα, 1996, σσ.152-155. Βλ. V. Cosma, Lexicon ... [Λεξικό ...], τόμος 2, σ.129. Βλ. G.C. Ionescu, Lexicon ... [Λεξικό ...], σ.102. Βλ. λεπτομέρεια στο Κεφάλαιο Δημήτριε Κουντσάν, αυτού του διδακτορικού.
- 195 Celestin Cherebeţiu (24.01.1901 Μπογάτα δε Ζός, Κλούζ 11.01.1978, Κλούζ-Ναπόκα), ήταν συνθέτης ψαλτικής και κλασσικής μουσικής, καθηγητής πανεπιστημίου, μαέστρος, μουσικολόγος, λαογράφος. Βλ.: A.Gurghianu, Profesorul Celestin Cherebeţiu. Carnet. Însemnări, crochiuri, mărturisiri [Ο καθηγητής Τσελεστίν Κερεμπετσίου. Σημειωματάριον]. Editura Dacia, Κλούζ-Ναπόκα, 1981. Βλ. και V. Cosma, Lexicon ... [Λεξικό ...], τομος, 1, σ.294. Βλ. λεπτομέρεια στο Κεφάλαιο Τσελεστίν Κερεμπετσίου, αυτού του διδακτορικού.

Κλούζ-Ναπόκα, το 1935. Στο Ανθολόγιόν του αυτό έβαλε και τα Πριπέλε του μοναχού Filothei. Όπως και του Dimitrie Cunţan, η μουσική του είναι απλή, με επιρροή και από το "φολκλόρ" της Μπλάζ.

Η μουσική γραφή των Πριπέλε είναι σε ευρωπαϊκή μορφή. Έγραψε Πριπέλε όπως: Bucurǎ-te ceea ce esti cu dar dǎruitǎ, Marie [Χαίρε η κεχαριτωμένη Μαρία, ο Κύριος μετά Σού, από την Εορτή της Γέννησης της Υπεραγίας Θεοτόκου] 8ης Σεπτεμβρίου, κ.α.

Επαρχία Μπανάτ

- 1. Στην Τιμισοάρα ο Terenţiu Bugariu 196 ανθολόγησε και εκτύπωσε ένα Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους επ' ονόματι: Sentinela cântărilor bisericeşti române [Η φρουρά της Ρουμανικής εκκλησιαστικής μουσικής], Τιμισοάρα το 1908, όπου παρουσιάζονται και τα Πριπέλε / Εκλογές του μοναχού Filothei. Η μουσική του είναι απλή, με επιρροή και από το "φολκλόρ" της Μπανάτ, διατήρησε δε τα χαρακτηριστικά των Πριπέλε / Εκλογών με τα παλαιά δεδομένα. Η μουσική γραφή των Πριπέλε / Εκλογών είναι σε ευρωπαϊκή μορφή.
- 2. Στην Αράδ, ο Anastasie Lipovan ¹⁹⁷ έγραψε ένα Ανθολόγιον, που περιέχει, μεταξύ άλλων, και Πριπέλε του μοναχού Filothei. Εκτύπωσε Ανθολόγιον με τίτλο: Ψαλτικοί Ύμνοι, τόμος Β', Αράδ, το 1907. Όπως και με τους Dimitrie Cunţan και Celestin Cherebeţiu, η μουσική του είναι απλή, με επιρροή και από το "φολκλόρ" του Μπανάτ, διατηρώντας τα χαρακτηριστικά των Πριπέλε με τα παλαιά δεδομένα. Η μουσική γραφή τον Πριπέλε είναι σε ευρωπαϊκή μορφή.
- 3. Εκ νέου, στο Αράδ, ο Τρύφων Λουγοζάν ¹⁹⁸ ανθολόγησε έναν τόμο με τίτλο: *Cântări bisericeşti la sărbătorile Maicii Domnului* [Ψαλτικοί Υμνοι για την Εορτή της Υπεραγίας Θεοτόκου], Αράδ, 1928. Εκεί παρουσιάσθηκαν *Πριπέλε* του μοναχού Filothei, με τα παλαιά δεδομένα. Η μουσική του είναι απλή, με επιρροή και από το "φολκλόρ". Η γραφή των *Πριπέλε* αυτών είναι σε ευρωπαϊκή μουσική μορφή.

Επαρχία Βεσσαραβίας και Βόρειας Μπουκοβίνας

Σχετικά με την ψαλτική δραστηριότητα των ανωτέρω δύο Ρουμανικών Επαρχιών πολύ ολίγα είναι γνωστά. Στην Βεσσαραβία, όπου υπάρχουν πολλές μονές, όπως η σημαντική της Νέο Νεάμτζ (μετόχι της μονής Νεάμτζ), με αρκετά χειρόγραφα, θεωρείται βέβαιον ότι υπάρχουν και Τροπάρια Πριπέλε του μοναχού Filothei. Ο χρόνος θα επιβεβαιώσει την συνέχεια της Ρουμανικής Ορθοδοξίας και στην Επαρχία αυτή.

Στην Επαρχία Βόρειας Μπουκοβίνας, στο Τσερναούτζι, ο μητροπολίτης Silvestru ανθολόγησε, κατά τα μέσα τον ΙΘ' αι. 199 Psaltichie bisericească asediată în note muzicale [Εκκλησιαστικό Ψαλτήριον με μουσική γραφή ...], τυπωμένο στη Βιέννη, το 1897. Το Ανθολόγιον αυτό περιέχει ματαξύ άλλων, ένα Τροπάριον, τύπου Βελιτσεάνι / Μαρίμουρι, βλ. σ.86.

- 196 Terentiu Bugariu (; 1867, Σοιμούς, Αράδ -; 1924, Τιμισοάρα), ήταν ιερεύς, συνθέτης ψαλτικής μουσικής, καθηγητής, Βλ. και G.C. Ionescu, Lexicon... [Λεξικό ...], σ.60. Βλ. λεπτομέρεια στο Κεφάλαιο Τερέντσιου Μπουγάριου, αυτού του διδακτορικού.
- 197 Anastasie Lipovan (20.03.1874, Σαννικολάουλ Μάρε, Τίμις 27.04.1947, Τιμισοάρα), ητάν πρωτοψάλτης, συνθέτης ψαλτικής και κλασσικής μουσικής, καθηγητής, μαέστρος λαογράφος. Βλ. G.C. Ionescu, Lexicon ... [Λεξικό _], σ.204. V. Cosma, Lexicon ... [Λεξικό _], τομος 5, σσ.186-188. Βλ. λεπτομέρεια στο Κεφάλαιο Anastasie Lipovan, αυτού του διδακτορικού.
- 198 Trifon Lugojan (27.05.1874, Ναδλάκ, Αράδ 11.01.1948, Σιμπίου), ήταν πρωτοψάλτης, συνθέτης ψαλτικής και κλασσικής μουσικής, καθηγητής, μαέστρος. Βλ. G.C. Ionescu, Lexicon ... [Λεξικό ...], σ.205. Cosma, Lexicon ... [Λεξικό ...], τόμος 5, σσ.194-196. Βλ. λεπτομέρεια στο Κεφάλαιο Trifon Lugojan, αυτού του διδακτορικού.
- 199 Silvestru mitropolitul / Morariu-Andrievici (14.11.1818, Μετόχι της μονής Δραγομίρνα, Σουτσεάβα 03.04.1895, Τσερναούτζι), ήταν πρωτοψάλτης, μητροπολίτης της Μπουκοβίνα, συνθέτης ψαλτικής μουσικής, καθηγητής, λογοτέχνης, βουλευτής, Βλ. G.C. Ionescu, Lexicon ... [Λεξικό _], σ.245. V.Cosma, Lexicon ... [Λεξικό _], τόμος 6, σσ.230-233. Βλ. λεπτομέρεια στο Κεφάλαιο μητροπολίτης Silvestru Morariu-Andrievici, αυτού του διδακτορικού.

Κεφάλαιο δεύτερο

Ρουμάνοι συνθέτες βυζαντινής μουσικής στη Μέση Πλήρη Βυζαντινή και Μεταβυζαντινή Σημειογραφία (1175-1670 περίπου).
Η ζωή και το έργο τους

Η Ψαλτική Μουσική Σχολή της μονής Πούτνα, Μολδαβίας (ΙΣΤ' αι.)

- 1. Eustatie Πρωτοψάλτης της μονής Πούτνα (μέσα/τέλος ΙΕ' αι. μέσα ΙΣΤ' αι.)
- 2. Dometian Βλάχος (μέσα ΙΣΤ' αι.)
- 3. Teodosie Zotica μοναχός (μέσα ΙΣΤ' αι.)

Η Βυζαντινή Μουσική Σχολή της μονής Πούτνα Μολδαβίας, στον ΙΣΤ' αι. Εισαγωγή. Ιστορική αναδρομή

Τα βυζαντινά μουσικά χειρόγραφα γραμμένα στην μέση πλήρη βυζαντινή και μεταβυζαντινή σημειογραφία, στην Ρουμανία, είναι περισσότερα από 250^{200} . Ένα μεγάλο μέρος από αυτά, ήταν γραμμένο στις ρουμανικές μονές. Άλλα τα προσκομίσανε από Κωνσταντινούπολη, Άγιο Όρος, Ιεροσόλυμα και διάφορες μονές του Βυζαντίου, με διάφορους τρόπους. Ένα μέρος από τα βυζαντινά χειρόγραφα (περ. 900), γραμμένα στις ρουμανικές μονές υπάρχουν στην Ρουμανία 201 , άλλα σε διάφορες βιβλιοθήκες του κόσμου, όπως. Αυστρίας - Βιέννη, Βεσσαραβίας - Κισινάου, Νέα Νεάμτζ, Σορόκα, κλπ., Βουλγαρίας - Σόφια, μονή Ρίλα, κλπ., Τσεχίας - Πράγα, κλπ., Ελλάδος - Άγιο Όρος (άνω των 800 χργφ.), μονή Λειμώνος-Λέσβος (περ. 10), Αθήνα, κλπ., Γερμανίας - Λειψία, Σερβίας - Βελιγράδι, Ισραήλ - Ιεροσόλυμα, Ρωσσίας - Μόσχα, Αγία Πετρούπολη, κλπ., Ουκρανίας - Λίοβ, κλπ.

Το ψαλτικό και το μουσικό μέλος προέρχονται από την ψαλμωδία των Πατέρων της Εκκλησίας του Οικουμενικού Πατριαρχείου Κωνσταντινούπολης, των μονών του Αγίου Όρους, Σινά, Ιεροσολύμων, Συρίας, κλπ. Το σημαντικότερο κέντρο Αρχείο της Μεσαιωνικής Ρουμανικής ψαλτικής μουσικής αποτελεί η μονή Πούτνα (βλ.σελ.420) και το Μουσικό Σχολείο της, τον ΙΕ΄-ΙΣΤ΄ αι. Τα βυζαντινά χειρόγραφα της κίνησαν το ενδιαφέρον στους μουσικολόγους, γλωσσολόγους, παλαιολόγους, ιστορικούς, συνθέτες, κλπ. από τα μέσα ΙΘ΄ αι., σε όλο το κόσμο, όπως (βλ. χρονολογική αναλυτική αναδρομή): στη Ρουμανία ο Mihail Kogălniceanu ²⁰² (το 1845 και 1872), στην Αυστρία ο Emil Kaluzniacki ²⁰³ (το 1883), στη Ρωσία ο Alexander I. Iatzimirski ²⁰⁴ (το 1898, 1901, 1905), στη Ρουμανία οι: Ιοη Βărbulescu ²⁰⁵ (το 1904), Nicolae Iorga ²⁰⁶ (το 1910), George Breazul ²⁰⁷ (το 1941), Radu Pava ²⁰⁸ (το 1962), Gheorghe Ciobanu και Cristian Ghenea ²⁰⁹ (το

200 Βλ. Τ.Moisescu, Muzica bizantină în spațiul cultural românesc. [Η Βυζαντινή μουσική στην Ρουμανική Επικράτεια.]. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1996, σ.9

201 Βλ. M.Spinei, Catalogul manuscriselor psaltice din România. [Κατάλογος των ψαλτικών χειρογράφων της Ρουμανίας]. Revista B. O. R., αρ. 6-8, 9-12, Βουκουρέστι, 2005.

202 Μ.Κοgălniceanu, *Cronicile românești*. [Ρουμανικά χρονικά]. Editura Imprimeria națională, Βουκουρέστι, 1872, Β' έκδοση, τόμος Α', σ.ΧVIII. Βλ. και Α.Ζ.Ν.Ρορ, *Pe urmele lui Mihail Kogălniceanu*. [Στα ίχνη του Mihail Kogălniceanu]. Editura *Sport-turism*, Βουκουρέστι, 1979, σ.15.

203 Ε.Kaluzniacki, Beiträge zur älteren Geheimschrift der Slaven. [Συνεισφορά στην παλαιά κρυπτογράφιση των Σλάβων] Wien, In Comission bei Carl Gerold's Sohn, 1883. Βλ. C.Buescu, Scrieri si adnotări despre muzica românească veche. [Γραπτά και Σημειώσεις για την παλαιά ρουμανική μουσική]. Colectia / Συλλογή Izvoare ale muzicii românesti. [Πηγές της ρουμανικής μουσικής]. Τόμος 10, Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1985, σσ.42-65.

204 Α.Ι.Ιαμπίτski: α) Οπαεπ εταμμινη επαμμική τη ρυσκιά ρυκοπιαστό εοδραμα Π.Μ.Πυκιμα. [Κατάλογος των παλαιών σλαβικών και ρωσικών χειρογράφων από την Συλλογή Π. Ι. Στσιούτκιν]. Τόμος Α΄, Β΄, Μόσχα, 1896-1897. Απόσπασμα, Utreniia Zapiski. [Τυπικά...] Importatorskogo Moskovskogo Universiteta, Istoria, έτος 24, Μόσχα, 1899. Βλ. C. Buescu, Scrieri și adnotări despre muzica românească veche. [Γραπτά και Σημειώσεις για την παλαιά ρουμανική μουσική]..., σσ.66-95. β) Славниские и русские рукописи румынския вивлиотек. [Σλαβικά και ρωσικά χειρόγραφα στις ρουμανικής βιβλιοθήκες]. Sankt Petersburg, 1905. Βλ. C. Buescu, Scrieri și adnotări despre muzica românească veche. [Γραπτά και Σημειώσεις για την παλαιά ρουμανική μουσική]..., σσ.66-95. - Κυριλοισκάν ποτών ρυκοιμαν επαποπασικά ποτών ποτών μουσική) γραφή και σημειώσεις σε γλαγολιτικό κρυπτόγραμμα]. Το ανωτέρω άρθρο είναι τυπομένο μαζί με άλλες 5 σπουδές στον ίδιο τόμο: Πεστε ετατεί πο εποπικονό η ρυκοιμασί πισωνεποστι / Sesti statei po slavianskoi i russkoi pismenosti ..., Μόσχα, 1901, σ.37. - Славниские η ρυκοιμαν βιβλιοθήκες]. Sankt Petersburg, 1905.

205 Ι. Bărbulescu, Felurile de scriere la români: Fonetica alfabetului chirilic în textele române în sec.16-17. [Διάφοροι μέθοδοι γραφής των Ρουμάνων: Η φωνητική του κυριλλικού αλφαβήτου ΙΣΤ-ΙΖ' αι.]. Βουκουρέστι, 1904.

206 N.lorga, Doamna lui Ieremia Vodă. [Η σύζυγος του Πρίγκιπα Ieremia] Analele Academiei Române, seria II, τόμος 32, Memoriile Secțiunii istorice, Editat de Institutul de arte grafice Carol Göbl, Βουκουρέστι, 1910, σ.40. Υπάρχει και σε Απόσπασμα.

207 G.Breazul, Patrium Carmen. Editura Scrisul românesc, Κραϊόβα, 1941.

208 R.Pava, Cartea de cântece a lui Eustatie de la Putna. [Το Ανθολόγιον του Eustatie από Πούτνα]. Revista Studii si materiale de istorie veche, αρ.5, Βουκουρέστι, 1962, σσ.335-347.

209 G.Ciobanu - C.Ghenea, Un cercetător de muzică la începutul secolului al XVI-lea. [Ένας μουσικός ερευνητής στις αρχές του ΙΣΤ αι.] Revista Muzica, έτος 14, αρ.5-6, Βουκουρέστι, 1964.

1964), Gheorghe Ciobanu 210 (το 1966), Grigore Pantiru 211 (το 1969), στην Αγγλία η Anne E. Pennington 212 (το 1971), στην Ελλάδα ο Δημήτριος Κόννομος 213 (το 1971), στη Ρουμανία οι: Titus Moisescu 214 (το 1985), Sebastian Barbu-Bucur 215 (το 1989), Gheorghe C. Ionescu 216 (το 1994), Viorel Cosma 217 (το 1999), κ.α.

Αντίθετες θεωρίες για την ρουμανικότητα των ψαλτικών χειρογράφων της Πούτνα το ΙΕ΄-ΙΣΤ΄ αι, και την εθνικότητα των Ρουμάνων κωδικογράφων έχουν οι Βούλγαροι μουσικολόγοι: Raina Palokarova-Verdeil (το 1953) 218 , Elena Tonceva (το 1966) 219 , Stefan Lazarov (το 1973) 220 , Stoian Petrov - Christo Kodov (το 1973) 221 και Βοjidar Karastoianov (το 1985) 222 . Αυτοί αμφισβητούν ότι τα χειρόγραφα της Πούτνα είναι από τον ΙΕ΄-ΙΣΤ΄ αι., και ισχυρίζονται ότι προέρχονται από τον ΙΓ΄-ΙΔ΄ αι., διότι δεν γνωρίζουν ότι οι Ρουμάνοι κωδικογράφοι, όπως ο Eustatie, ο Macarie, ο Antonie, κ.α., έχουν υπογράψει τα χειρόγραφά τους, και έχουν αναφερθεί στην συγκεκριμένη εποχή τους - και στον πρίγκιπα της χώρας, κλπ., και ότι η ψαλτική σημειογραφία που χρησιμοποίησαν είναι η νεοβυζαντινή και όχι η μεσοβυζαντινή εποχή. Κατωτέρω αναφέρομαι διεξοδικά στις βουλγαρικές αυτές θεωρίες.

Μία από τις ρουμανικές μονές που είχαν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη του πολιτισμού και της ψαλτικής τέχνης, ήταν η μονή Πούτνα, κληροδότημα του πρίγκιπα Ştefan cel Mare 223 , το 1466-1469 224 .

210 G.Ciobanu, Scoala muzicală de la Putna. [Η Μουσική σχολή της Πούτνα]. Revista Muzica, έτος 16, αρ.9, Βουκουρέστι, 1966, σσ.14-20. Republicat / Νέα έκδοση Studii de etnomuzicologie și bizantinologie. [Σπουδές για την έθνομουσικολογία και βυζαντινολογία]. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1974, τόμος Α', σσ.265-277. Revista Studii de Etnomuzicologie și Bizantinologie, τόμος Γ, Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1992.

211 Gr. Panţiru, Manuscrise muzicale inedite de la mănăstirea Putna. [Άγνωστα μουσικά χειρόγραφα από την μονή Πούτνα]. Revista B.O.R., αρ.11-12, Βουκουρέστι, 1969, σσ.1257-1264. Νέα έκδοση - Scoala muzicală de la Putna: 1. Manuscrise muzicale neidentificate; 2. Un vechi imn despre Sf. Ioan cel Nou de la Suceava. [Η Μουσική Σχολή της Πούτνα: 1. Άγνωστα μουσικά χειρόγραφα. 2. Παλαιοί Ύμνοι για τον Άγιο Ιωάνν τον Νέο από Σουτσεάβα]. Revista Studii de muzicologie, τόμος 6, Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1970.

212 A.E.Pennington: α) Eustatie's Song Book of 1511: Some Observation.. Revue des Études Sud-Est Européennes, tom 9, nr.3, București, 1971. - The composition of Eustatie's Song Book Oxford Slavonic Papers, tom 6, At the Claredon Press, Oxford, 1973. β) Muzica în Moldova medievală - Music în Medieval Moldavia (16-th Century). Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1985.

213 D.Conomos, The Monastery of Putna and the Musical Tradition of Moldavia in the Sixteenth Century. In Music in Medieval Moldavia (16-th Century) by Pennington, A.E. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1985.

214 Τ.Μοίsescu: α) Prolegomene bizantine. Muzica bizantină în manuscrise și carte veche românească. Vol. 1. [Βυζαντινά προλεγόμενα. Η Βυζαντινή μουσική στα χειρόγραφα και παλαιά ρουμανικά βιβλία. Τόμος Α΄]. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1985. β) Prolegomene bizantine. Variante stilistice și de formă în muzica bizantină. Vol. 2. [Βυζαντινά προλεγόμενα. Παραλλαγές σε ύφος και μορφή στη βυζαντινή μουσική. Τόμος Β΄]. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 2003. γ) Muzica bizantină în spațiul cultural românesc. [Η Βυζαντινή μουσική στην Ρωμανική Επικράτεια]. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1996. δ) Catalogul creației muzicale a lui Eustatie protopsaltul Putnei. [Κατάλογος των μουσικών έργων του Eustatie πρωτοψάλτη της Πούτνα]. Editat de Alexandru Dimcea, Βουκουρέστι, 1997, 127 σσ, κλπ.

215 S.Barbu-Bucur, Cultura muzicală de tradiție bizantină pe teritoriul României în secolul XVIII și începutul secolului XIX și aportul original al culturii autohtone. [Η Βυζαντινή μουσική παράδοση στην επικράτεια της Ρουμανίας - από ΙΗ' αιώνα έως τις αρχές ΙΘ' αιώνα και η αυθεντική συνεισφορά του αυτόχθονος πολιτισμού]. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1989, (Eustatie protopsaltul de la Putna) σ.28.

- 216 G.C.Jonescu, Lexicon ... [Λεξικό ...], σσ.127-130, Teodosie Zotica / σσ.376-377, Dometian Βλάχου / σσ.113-114.
- 217 V.Cosma, Lexicon.... [Λεξικό ...], σ.50.
- 218 R.Palikarova-Verdeil, *La musique bysantine chez les Bulgares et les Russes.* Ejnar Munksgaard / Boston, Copenhague, Byzantine Institute, Inc., Monumenta Muzica Byzantinae, Subsidia, tom III, publié en collaboration avec l'Institut Byzantine de Boston, 1953.
- 219 E.Tonceva, Elena, *Die Neumentexte in der Lasausow Abschrift des Synodiks der Zaren Boril und ihre Stellung in der Geschichte der bulgarischen mittelalterlichen Musik.* 1-er Congrès International des ètudes balkaniques et sud-est européennes. Résumés des Communications. Ethnographie et Arts, Sofia, 1966.
- 220 Bλ. S.Lazarov, A Few Pages from the History of Bulgarian Music, Chapitre 4 Bulgarian Musical Education in the Fourteenth Century. Studies in Eastern Chant, tom III, Edited by Milos Velimirovic, Oxford University Press, London, 1973, pp.98-111
 - 221 Bλ. S.Petrov C.Kodov, Old Bulgarian Musical Documents, Nauka i Izkoustvo, Σόφια, 1973, 468 pp.
- 222 B.Karastoianov, Two Newly-Founded Music Sources in Slavonic for the Singing Practice during the 16th Century. Institut of Musicology, Bulgarian Musicology αρ.2, Sofia, 09.1985.
 - 223 Πρίγκιπα Stefan cel Mare și Sfânt, ηγεμόνος της Μολδαβίας, το 1456-1504.
 - 224 Ο χρονικογράφος της Μολδαβίας ο Grigore Ureche (τον ΙΣΤ΄-ΙΖ΄ αι), επισημαίνει: ... στο 10ο χρόνο της ηγεμονίας

Από την αρχή η μονή έγινε ένα πνευματικό και εκπολιτιστικό κέντρο, από τα μεγαλύτερα της Ανατολικής Ευρώπης. Βλ. τη μονή Πούτνα, σελ. 442.

Η Ψαλτική Μουσική Σχολή της Πούτνα συνέχιζε την ψαλτική παράδοση της μονής Νεάμτζ και τις βυζαντινές μονές της Κωνσταντινούπολης, Αγίου Όρους, Ιεροσολύμων, κλπ., και απετέλεσε παράδειγμα και για άλλες ψαλτικές μουσικές σχολές, όπως του Βουκουρεστίου, τον ΙΖ'-ΙΗ' αι. Στη Σχολή της Πούτνα μεγάλα ονόματα Ρουμάνων κωδικογράφων και μικρογράφων όπως ο μοναχός Cassian - Ψαλτήριον γραμμένο το 1470, ο Ιερομόναχος Nicodim - Τετραευαγγελιστάριον το 1473, ο μοναχός Ghervasie - Παλαιά Διαθήκη γραμμένο το 1475, ο διάκονος Trif - Τετραευαγγελιστάριον το 1477, ο μοναχός Paladie - Τετραευαγγελιστάριον το 1488-1489, ο διάκονος Teodor Marinescu - Τετραευαγγελιστάριον το 1493, ο Ιερομόναχος Spiridon - Τετραευαγγελιστάριον το 1502, κ.α., συνέχισαν την παράδοση της μονής Νεάμτζ, κοντά στον Gavriil Uric (+ ΙΕ' αι.). Έχοντας γνώση των μαθημάτων που δίδασκαν εκεί, η Σχολή της Πούτνα ήταν οργανισμός τύπου "λατινικού-ελληνικού σχολείου" της εποχής 225 , με συγκεκριμένο πρόγραμμα: 1) ανάγνωσης και γραφής της ελληνικής, σλαβονικής, ρουμανικής, 2) ρητορικής, 3) θεολογίας και ψαλτικής μουσικής, 4) μαθηματικών, 5) αστρονομίας, κλπ.

Η φήμη της Σχολής αυτής ήταν πολύ μεγάλη, για αυτό και στην Μεσαιωνική Ρωσσία έψελναν και έργα παραδοσιακά, γραμμένα στις μονές Πούτνα και Νεάμτζ, με τα ονόματα: Raspev Putnevski - Raspev Niametki 226 . Ο ιδρυτής και πνευματικός μέντορας της Ψαλτικής Μουσικής Σχολής της Πούτνα ήταν ο μοναχός Eustatie Πρωτοψάλτης, ρήτορας και δομέστικος - όπως έγραψε ο ίδιος στο χργφ. του το 1511 227 , ... a learned Romanian, skilled in Greek, în Church Slavonic (of the Bulgarian recension), and in the Byzantine music tradition, who evidently composed a considerable number of melodies - 186 - n.n. - which were sung during the sixteenth century in Putna and other Moldovian monasteries ... [... ένας Ρουμάνος μορφωμένος, γνώστης της ελληνικής και σλαβονικής (με βουλγαρικό ιδίωμα) και της παράδοσης της βυζαντινής μουσικής, και προφανώς συνθέτης μεγάλου αριθμού ψαλμών (186 - σ.σ.), που ψέλνονταν το 127 αι. στη Πούτνα και σε διάφορες άλλες μονές της Μολδαβίας], όπως σημείωσε η Anne E. Pennington 228 . Συνεχιστές συνθέτες του Eustatie Πρωτοψάλτη, ήταν: ο Dometian Βλάχου 229 , ο Teodosie Zotica 230 , κ.α. Από την Μουσική Σχολή της Πούτνα είναι γνωστά έως τώρα 12 χειρόγραφα 231 , τύπου 231 , κ.α. Από την Μουσική Σχολή της Πούτνα είναι γνωστά

- α) την Ακολουθία του Εσπερινού: Ανοιξαντάρια, Μακάριος ανήρ, Προκείμενα εβδομαδιαία, κλπ.
- β) την Ακολουθία του Όρθρου: Πολυέλεοι του Κουκουμά, Πασαπνοάριαι. Δεν περιέχεται Δοξαστάριον.
- γ) την Ακολουθία της Λειτουργίας Τρισάγιον, Αλληλουιάρια, Χερουβικόν, Τα Μεγάλα άπαντα, Αξιον Εστίν, Κοινωνικάριον.

του, το 6974 (1466), Ιουλίου, 10ο, <0 πρίγκιπας Srefan cel Mare > άρχισε την κατασκευή της Μονής Πούτνα, για την Δόξα του Θεού και της Μαρίας Παναγίας Μητέρας Παρθένου ... Βλ. Letopiseμι Τἄτιὶ Moldovei. [Χρονικόν της Χώρας Μολδαβίας]. Editura Minerva, Βουκουρέστι, 1978, σσ.38-39. Ο αγιασμός της μονής έγινε το 1470, με τον ηγούμενο Ιοαsaf, ηγούμενο της μονής Νεάμτζ έως το 1465. Στη μονή Πούτνα έθαψαν αργότερα και τον κτίτορα, πρίγκιπα Srefan cel Mare.

- 225 G.Pantiru, Scoala muzicală de la Putna ..., [Η Μουσική Σχολή της Πούτνα], σ.32.
- 226 Βλ. το σχόλιο του Gr.Panţiru, Şcoala muzicală de la Putna ..., [Η Μουσική Σχολή της Πούτνα], σ.32.
- 227 Βλ. εν συνεχεία το Κεφάλαιο για την ζωή και έργα του Eustatie Πρωτοψάλτη.
- 228 A.E.Pennington, Music in Medieval Moldavia (16-th Century) ..., σ.7.
- 229 Βλ. εν συνεχεία το Κεφάλαιο για την ζωή και έργα του Dometian Βλάχου.
- 230 Βλ. εν συνεχεία το Κεφάλαιο για την ζωή και έργα του Teodosie Zotica.
- 231 Μέχρι το 2003 ήταν γνωστά από την Πούτνα 11 μουσικά ψαλτικά χργφ. Αυτά έχουν παρουσιασθεί από Ρουμάνους και ξένους βυζαντινολόγους, όπως τον Titus Moisescu, ο οποίος σημείωνε: ... Suntem convinsi că în viitor vom încerca surpriza îmbucurătoare de a adăuga acestui fond (de 11 manuscrise n.n.) si alte manuscrise, ce nu vor întârzia să reapară,modificând astfel în permanență datele problemei ... [... είμαστε βεβαιοι ότι στο μέλλον θα δοκιμάσουμε την χαρούμενη έκπληξη της συμπλήρωσης (των 11 χργφ. σ.σ) και με άλλα χειρόγραφα, που και αυτά στη συνέχεια θα επανεκτιμούν διαρκώς τα γεγονότα ...] Βλ. Τ.Μοisescu, Muzica bizantină în spațiul cultural românesc. [Η Βυζαντινή μουσική στην Ρουμανική Επικράτεια] .., σ.13. Το 12ο χργφ. ανακαλύφθηκε στο Λίοβ, Ουκρανία, το 2003 από τους Gabriela και Traian Ocneanu. Βλ. Gabriela Ocneanu, Musicological Analysis of the 12th Manuscript Belonging to the Putna School Musical Tradition. Comunicare tinută la al XI-lea Congres Internațional de Muzică Bizantină, Ιάσι, 3-5 Μαίου 2004.

Τα 12 χειρόγραφα ήταν οργανωμένα κατά το πρωτότυπο του Eustatie Πρωτοψάλτη, με τα χαρακτηριστικά του. Τον τύπο αυτό του Avθολογίου ονόμασαν αργότερα οι βυζαντινολόγοι Avθολόγιου της Πούτνα. ... The 7 - sic! / 12 - n.n. books [...] have a number of common features which put their common provenance beyond any reasonable doubt. The similarity is most striking in: 1) paper and physical appearance, 2) script and ornamentation, 3) use of Greek and Slavonic in a single work, with a similar range of spellings and forms, and 4) contents, both a) in text and b) in musical repertory ... 232 [... Τα 7 - sic! / 12 χργφ. (...) έχουν κοινά χαρακτηριστικά που δεικνύουν ίδια προέλευση - βασισμένη σε μία λογική σκέψη. Η ομοιότητα καθορίζεται από: 1) ίδια ποιότητα και φυσική εμφάνιση χαρτιού, 2) ίδια γραφή και διακοσμητικά, 3) χρησιμοποίηση της ελληνικής και σλαβονικής στο ίδιο χργφ., με κοινή γραφή και μορφή, 4) ίδιο περιεχόμενο α) τόσο στο κείμενο β) όσο και στο μουσικό ρεπερτόριο...].

Μέχρι σήμερα είναι γνωστά από τον Πρωτοψάλτη Eustatie δύο αυτοχειρόγραφα, γραμμένα το 1511 και 1515. Ξένοι μουσικολόγοι 233 επισήμαιναν στο τέλος του ΙΘ' αι. την ύπαρξη 4 ακόμα χργφ. του Eustatie, αγνώστων, μεταξύ των οποίων Ειρμολόγιον και Στιχηράριον 234 .

Η γνησιότητα των χργφ. του Eustatie αποδεικνύεται μεταξύ άλλων, και από το κρυπτογραφημένο σύστημα που χρησιμοποίησε ο ίδιος, με 7 αλφάβητα "κρυπτά". Με το σύστημα αυτό έγραψε αποσπάσματα από Λειτουργικά κείμενα, Τυπικές λειτουργικές υποδείξεις, Ονόματα συνθετών, Προσωπικές πληροφορίες, κλπ. 235

Οι ψάλτες συνθέτες που υπάρχουν στα Ανθολόγια της Πούτνα είναι μεγάλες Ελληνικές προσωπικότητες τον ΙΔ' - ΙΣΤ' αι., όπως: Αγάθων αδελφός του Κορώνη, Αμπελοκήου πιότου, Γεράσιμος, Γεώργιος Μοσχιανός, Δαβίδ Ραιδεστινός, Δημήτριος Δοκιανός Πρωτοψάλτης και Δομέστικος, Θεόδουλος μοναχός Γλάβα, Ιωάννης ο Γλυκύς και Πρωτοψάλτης, Ιωάννης Κουκουζέλης και Μαϊστωρ / Παπαδόπουλος, Ιωάννης Κλαδάς λαμπαδάριος εξ Αθηνών, Ιωάννης Κουκουμάς και Μαϊστωρ, Ιωάννης Διάκονος [Σγουρόπουλος και Διδάσκαλος], Λογγίνος μοναχός, Μανουήλ Αγγαλιανός, Μανουήλ Αργυρόπουλος, Μανουήλ Χρυσάφης Πρωτοψάλτης λαμπαδάριος, Μανουήλ Βλάτυρος Θεσσαλονικεύς, Μάρκος Ευγενικός από την μονή Ξαντοπούλου, Νικηφόρος Ηθικός ιερομόναχος, Ξένος Κορώνης, μαζί με τους Ρουμάνους Eustatie Πρωτοψάλτη, Dometian Βλάχου και Teodosic Zotica.

Οι ψάλτες κωδικογράφοι αυτών των χειρογράφων - γνωστών έως τώρα - είναι: ο Πρωτοψάλτης Eustatie από την μονή Πούτνα - 2 χργφ. το 1511 και 1515, ο διάκονος Macarie από την μονή Δομπροβάτζ - 1 χργφ. το 1527 και ο Ιερομόναχος Antonie - 1 χργφ. το 1545. Η ψαλτική μουσική από τα έργα των χειρογράφων της μονής Πούτνα ανήκει στην παράδοση της βυζαντινής μουσικής, στην οποία έχουν συνεισφορά και οι Ρουμάνοι συνθέτες, με την προσωπικότητά τους.

Για την **οργάνωση** της ψαλτικής μουσικής των χργφ. της Σχολής της Πούτνα: οι τρόποι, τα απηχέματα και η μελωδική-ρυθμική μορφή, η ανάλυση καταλήγει στις ίδιες γραμμές της ψαλτικής μουσικής του Κουκουζέλη, σην πλήρη βυζαντινή εποχή του ΙΕ'-ΙΣΤ' αι.

Ο μουσικολόγος Titus Moisescu σημείωσε ²³⁶: ... Şcoala muzicală de la Putna a fost un puternic centru de cultură medievală românească, ce a lăsat amprente concrete în manuscrise edificatoare, care au circulat - după cum reiese din însemnările marginale - mai bine de un secol și jumătate, fiind utilizate în practica de strană românească până către mijlocul secolului al XVII-lea, când cântarea în limba română începe să-și facă apariția și să se impună în mod treptat, ca în 1713, în plină epocă brâncovenească, să se generalizeze, așa după cum vom putea constata din <Psaltichia rumănească> a lui Filothei sin Agăi Jipei de la Mitropolia Bucureștilor, precum și din alte manuscrise ale secolului al

²³² A.E.Pennington, Music in Medieval Moldavia (16-th Century) ..., σσ.22-23.

²³³ Ε. Kaluzniaki, Beiträge zur älteren Geheimschrift der Slaven. [Συνεισφορά στην παλαιά κρυπτογράφηση των Σλάβων], σ.3, αναφέρει ότι, το 1882 επισκεπτόμενος την μονή Πούτνα, "... ανακάλυψε, με αρ. 576, ένα Ειρμολόγιον ελληνο-σλαβονικόν, γραμμένο απο τον μοναχό Εustatie το 1511-1515, γραμμένο σε 6 τόμοι διαφορετικού μεγέθους και με πρώτη ανάγνωση δεν περιείχε τίποτα το ιδιαίτερο, εκτός από την τυπική εκκλησιαστική γραφή, που χρησιμοποιείται και σήμερα στις ρουμανικές μονές ...".

²³⁴ T.Moisescu, Muzica bizantină în spațiul cultural românesc. [Η Βυζαντινή μουσική στην Ρουμανική Επικράτεια], σ.29.

²³⁵ Βλ. το σχόλιο στο Κεφάλαιο για την ζωή και το έργο του Πρωτοψάλτη Eustatie.

²³⁶ Τ.Moisescu, Muzica bizantină în spațiul cultural românesc [Η Βυζαντινή μουσική στην Ρουμανική Επικράτεια] ..., σσ.17-18.

Α. Τα χειρόγραφα της Ψαλτικής Μουσικής Σχολής της Πούτνα. Αναλυτική αναδρομή

Παρατίθενται κατωτέρω τα 12 διασκορπισμένα χειρόγραφα, γραμμένα στη μονή Πούτνα, τον ΙΕ΄- $\rm I\Sigma T$ α.ι. Το πρώτο χργφ., γραμμένο στις αρχές του $\rm IE'$ αι., πιθανόν στη μονή Νεάμτζ, Ms. gr. $\rm SvJ$ -BMP $\rm 56/544/576/$ $\rm II$ Στιχηράριον, (μέρος B') φ.85-160, απετέλεσε πρότυπο για τους συνθέτες και κωδικογράφους της Μουσικής Σχολής της Πούτνα. Θα παρουσίαζε μεγάλο ενδιαφέρον να βρεθή στην Ελλάδα ένα παρόμοιο χργφ., από την ίδια εποχή, με ένα από τα χαρακηριστικά του τον αναγραμματισμό συνθετών ή και των έργων του.

1. Χργφ. gr. SvJ-BMP **56/544/576/ ΙΙ** Στιχηράριον, (μέρος Β') φ.85-160, γραμμένο στην ελληνική γλώσσα, πιθανόν στην μονή Νεάμτζ, στις αρχές του ΙΕ' αι, αγνώστου κωδικογράφου.

Διάστασις: 20,5 χ 13,5. Φύλλα: 160. Το χργφ. διατηρείται σε κακή κατάσταση. Συνθέτες: ανώνυμος, Στέφαν Σρπινα, Δοσίθεος Ιερομόναχος, Ιωάννης Κουκουζέλλης, Ιωάννης Κλαδάς, λαμπαδάριος,

Σένος Κορώνης, Ιωάννης Γλυκύς, Θεόδουλος μοναχός Γλάβα, Μάρκος Ευγενικός, Ιωάννης Λάσκαρις, Ιωάννης Δομέστικος. Τικος

85 Ανάστα ο Θεός ... / Scoală-te Dumnezeule ..., ήχος πλ. γ'.

85 - 86 Σιγησάτου πάσα σάρξ ... / Să tacă tot trupul ..., ήχος πλ. α'.

86 Εξηγέρθη ως ύπνων Κύριος ... Sculatu-s-a ca din somn, Domnul ... , ήχος πλ. γ'.

86 - 86ν Σώμα Χριστού ... / Trupul lui Hristos ..., ήχος πλ. α', του Στέφαν [Σρπινα].

86ν - 87 Σώμα Χριστού ... / Trupul lui Hristos ..., ήχος νενανό.

87 - 87ν Σώμα Χριστού ... / Trupul lui Hristos ..., ήχος νενανό, του Δοσιθέου ιερομόναχου.

87v - 88 Σώμα Χριστού ... / Trupul lui Hristos ..., ήχος πλ. δ'.

89 - 90 Έξ ακάρπου γάρ ρίζης ... / Că din rădăcină neroditoare ..., ήχος πλ. β', του Ιωάννου Κουκουζέλη. / Ανάγραμμα: Σήμερον ο τοις νοεροίς ... / Astăzi Dumnezeu, cel ce se odihneşte ...

90 - 92ν Δεύτε άπαντες πιστοί ... / Veniți toți credincioșii ..., ήχος πλ. δ', του Ιωάννου Κλαδά

92ν - 93ν Διά πιστών βασιλέων ... / Pentru împărații credincioși ..., ήχος πλ. δ', του Μαίστορος [Ιωάννου Κουκουζέλη].

/ Ανάγραμμα: Σήμερον ξύλον εφανερώθη ... / Astăzi crucea s-a înălțat ...

93ν - 95 Εν αρχή ήν ο λόγος ... / La început a fost cuvântul..., ήχος πλ. β', του Μαϊστορος [Ιωάννου Κουκουζέλη] / Ανάγραμμα: Αναπεσών εν τω στήθει ... / Rezemându-te pe pieptul învăţătorului tău ...

95 - 96 Απόλαυε των θαυμάτων τας ιάσεις καθορώσα ... / Destătează-te văzând tămăduirile minunilor ..., ήχος πλ. γ', του Μαϊστορος [Ιωάννου Κουκουζέλη].

/ Ανάγραμμα: Ευφραίνου εν Κυρίω ... / Veseleşte-te întru Domnul ...

96 - 97 Φρούρησον πανένδοξε ... / Păzește, prea lăudate ..., ήχος νενανό, του Μαϊστορος [Ιωάννου Κουκουζέλη]. / Ανάγραμμα: Έχει μεν η θειοτάτη ... / Are pre Dumnezeiesc și fără prihană sufletul ...

97 - 98 Σκέπασον ημάς ... / Acoperene pe noi ..., ήχος νενανό.

/ Ανάγραμμα: Ευχάρητε ημίν ... / Bucurați-vă împreună cu noi ...

98 - 99ν Ασπιλε, αμόλυντε ... / Nespurcată, neîntinată ..., ήχος πλ. α', του Μαϊστορος [Ιωάννου Κουκουζέλη]. / Ανάγραμμα: Μετά το τευχθήναι ... / După ce te-ai născut ...

99ν - 100ν Των δαιμόνων ώλεσας τας φάλαγγας ... / Taberele drăcești ai nimicit ..., ήχος πλ. β', του Μαϊστορος [Ιωάννου Κουκουζέλη].

/ Ανάγραμμα: Όσιε πάτερ εις πάσαν την γήν ... / Cuvioase părinte, în tot pământul ...

100v - 101 bis Των θλιβομένων το συμπαθές πάντων ... / De milostivirea spre cei necăjiți ..., ήχος πλ. β', του Μαϊστορος [Ιωάννου Κουκουζέλη].

/ Ανάγραμμα: Των ανδραγαθημάτων σου ... / Rodul bărbățiilor tale ...

101 bis - 101v bis Δόξα εν υψίστοις Θεώ ... / Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu ..., ήχος πλ. γ', του Μαϊστορος

[Ιωάννου Κουκουζέλη].

/ Ανάγραμμα: (Άγνωστη).

- 102 103 Αδάμ ανανεούται ... / Adam se înnoiește ..., ήχος πλ. δ', του Μαϊστορος [Ιωάννου Κουκουζέλη]. / Ανάγραμμα: Βηθλεέμ ετοιμάζου ... / Bethleeme, găteștete ...
- - / Ανάγραμμα: Άκουε ουρανέ και ενστίζου η γή ... / Auzi cerule, și privește pământule ...
- 105 106 Μεγάλυνον ψυχή μου ... / Mărește suflete al meu ..., ήχος α', του Μαϊστορος [Ιωάννου Κουκουζέλη].
- 106 107 Διά τας αμαρτίας ημών ... / Pentru păcatele noastre ..., ήχος πλ. δ', του Μαϊστορος [Ιωάννου Κουκουζέλη]. / Ανάγραμμα: Ως άνθρωπος εν ποταμώ ... / Ca un om la râu ai venit ...
- 107 108ν Αλλά πάσαν επλήρωσας οικονομίαν ... / Dar toată rânduiala o ai plinit ..., ήχος πλ. δ', του Μαϊστορος [Ιωάννου Κουκουζέλη].
 - / Ανάγραμμα: Έτρεμεν η χείρ του βαπτιστού ... / Cutremuratu-s-a mâna botezătorului ...
- 109 110 Αυτή γάρ θρόνος χερουβικός ... / Că aceasta scaun de heruvimi ..., ήχος πλ. δ', του [Μαϊστορος Ιωάννου Κουκουζέλη].
 - / Ανάγραμμα: Κατακόσμησαν τον νυμφώνα Σου, Σιών ... / Împodobește-ți cămara ta, Sioane ...
- 110 112 Τη υπερμάχω στρατηγώ ... / Αρἄτἄτοατε Doamnă ..., ήχος πλ. δ', του λαμπαδαρίου [Ιωάννου Κλαδά].
- 112v 114 Ευαγγελίζεται ο Γαβριήλ ... / Binevesteşte, Gavriil ..., ήχος πλ. β', του λαμπαδαρίου.
- 114 115ν Του μεγάλου βασιλέως ... / Al marelui împărat ..., ήχος α', του [Ξένου] Κορώνης.
- 115ν 116ν Το γάρ σώμα Σου ... / Căci trupul Tău ..., ήχος νενανο.
- 117 118ν Ούτος γάρ εκήρυξε ... / Că acesta a predicat ..., ήχος β', του Μαϊστορος [Ιωάννου Κουκουζέλη]. / Ανάγραμμα: Πρέπει τω Ιωάννη ... / Cuvine-se lui Ioan buna mireasmă ...
- 118ν 120 Ο τον αμνόν ... / Carele pre mielul ..., ήχος δ', του Μαϊστορος [Ιωάννου Κουκουζέλη].
- 120 121ν Παύλε, Παύλε, στόμα Κυρίου ... / Paule, Paule, gura Domnului ..., ήχος β'.
- 121ν 123ν *Όθεν πρός αυτόν ο σωτήρ ... / Pentru acesta către dânsul ...*, ήχος δ', του Μαϊστορος [Ιωάννου Κουκουζέλη].
 - / Ανάγραμμα: Τω τρίτω της ερωτήσεως ... / Cu întrebarea cea de trei ori aceasta ...
- 123ν 125 Ουρανοί έφριξαν, γη ετρόμαξεν ... / Cerurile s-au înspăimântat, pământul s-a cutremurat ..., ήχος α', του Μαϊστορος [Ιωάννου Κουκουζέλη].
 - / Ανάγραμμα: Πρότυπον της Αναστάσεως ... / Mai înainte închipuind învierea Ta ...
- 125 127 Αλλ' ω Παρθένε άχραντε ... / Ci o, preacurată Fecioară ..., ήχος πλ. β', του Μαϊστορος [Ιωάννου Κουκουζέλη].
 - / Ανάγραμμα: Ότε η μετάστασις του αχράντου ... / Când mutarea preacuratului tău trup ...
- 127 128 Χαίρε κεχαριτωμένη, Παρθένε ... / Bucură-te cea plină de dor, Fecioară ..., ήχος νενανο, του Μαϊστορος [Ιωάννου Κουκουζέλη].
 - / Ανάγραμμα: Τη αθάνατω Σου κοιμήσει ... / La adormirea Ta cea fără de moarte ...
- 128 130 Αλλ' ημείς τον Βαπτιστήν ... / Iar noi pre Botezătorul ..., ήχος νενανο, του Μαϊστορος [Ιωάννου Κουκουζέλη].
 - / Ανάγραμμα: Γενεθλίων τελουμένων ... / Săvârşindu-se ziua nașterii lui Irod ...
- 131 απουσιάζει φύλλο..
- 132 133 Παντοκράτωρ Κύριε ... / Atottiitorule, Doamne ..., ήχος πλ. δ', του [Ξένου] Κορώνη.
- 133ν 134ν Αλλά μόνε φιλάνθρωπε σώτερ ... / Ci unule, iubitorule de oameni ..., ήχος πλ. δ', του Μαϊστορος [Ιωάννου Κουκουζέλη].
 - / Ανάγραμμα: Όταν θα στηθούν οι θρόνοι ... / Când se vor pune scaunele ...
- 134ν 136 Αοιπόν, η ψυχή ο Χρόνος ... / Deci, ο suflete, vremea a sosit ..., ήχος πλ. δ', του Μαϊστορος [Ιωάννου Κουκουζέλη].
 - / Ανάγραμμα: Αλλοίμονό μου, μαυρισμένη ψυχή ... / Vai mie, înegritule suflete ...
- 136 137ν Αλλ' ώ Παράδεισε ... / Ci ο Raiule ..., ήχος πλ. β', του Μαϊστορος [Ιωάννου Κουκουζέλη]. / Ανάγραμμα: Εκάθισεν ο Αδάμ έξω του Παραδείσου ... / Şezut-a Adam în preajma Raiului ...
- 137ν 139ν Ο διδάσκαλος λέγει προς σε ... / Învățătorul zice: la tine voi să fac Paștele ..., ήχος πλ. β', του [Ιωάννου Κλαδά λαμπαδαρίου].
 - / Ανάγραμμα: Πρό έξι ημερών του Πάσχα ... / Mai înainte de Paști cu șase zile ...

```
139ν - 141ν Έδωκεν ημίν την αιώνιον ζωήν ... / Ne-a dăruit viață veșnică ..., ήχος δ'.
/ Ανάγραμμα: Αναστάς ο Ιησούς από του τάφου ... / Înviind Iisus din mormânt ...
```

141v - 343 Αυτή η κλητή και αγία ημέρα ... / Această numită și sfântă zi ..., ήχος α', ποίημα του λαμπαδαρίου.

143 - 144ν Φωτίζου, φωτίζου η νέα Ιερουσαλήμ ... / Luminează-te, lumineaza-te Noule Ierusalim ..., ήχος α', του Ιωάννου του Γλυκέου.

144ν Χριστός ανέστη εκ νεκρών ... / Hristos a înviat din morți ..., ήχος πλ. α', του μονάχ Θεοδούλ / του μοναχού Θεοδούλου [Γλάβα].

144ν - 145ν Αναστάσεως ημέρα ... / Ziua învierii ..., ήχος α', του [Θεοδούλου μοναχού].

146 απουσιάζουν γράμματα από τη σελ.

146ν - 147ν Τις λαλήσει ... / Cine va spune ..., ήχος δ', του λαμπαδαρίου.

147ν - 149 Απέστειλας ημίν, Χριστέ ... Ai trimis nouă, Hristoase ..., ήχος δ', του [Μάρκου Ευγενικού]. / Ανάγραμμα: Αναλαμβανομένου Σου, Χριστέ ... / Înălţându-te Tu, Hristoase ...

149ν - 151 Και σώσον αγαθέ τας ψυχάς ημών ... / Şi mântuieşte bunule, sufletele noastre ..., ήχος πλ. β', ποίημα του μονάχ Θεοδούλ / του Θεοδούλου μοναχού [Γλάβα].

/ Ανάγραμμα: Βασιλεύ ουράνιε ... /Împărate ceresc ...

151 - 153 Αόγε Πατρός και συμφιές ... / Cuvinte ale Tatălui de aceeași fire..., ήχος πλ. δ', του κύρ Ιωάννου Λάσκαρι.

155 - 156 ... Σε μεγαλύνομεν την όντως Θεοτόκον ... / Pe tine te mărim, cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu ..., ήχος α', του κύρ Ιωάννου του Κλαδά και λαμπαδαρίου.

156 - 158ν Ανωθεν οι προφήται ... / De demult profeții ..., ήχος α', του Ιωάννου του Κλαδά.

158ν - 160ν Χαίρε [ή της] χάριτος πηγή ... / Bucurǎ-te, izvorul bucuriei ..., , ήχος α', του [Ιωάννου Δομέστικου].

160ν ... Σε μεγαλύνομεν την όντως Θεοτόκον ... / Pe tine te mărim, cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu ..., ήχος πλ. β', του Μαϊστορος [Ιωάννου Κουκουζέλη].

Τα δύο αυτοχειρόγραφα του Ευστάτϊε Πρωτοψάλτου, γνωστά έως τώρα, είναι τα παρακάτω.

- **2.α.** Χργφ. gr. slav M-MzI **350** Συλλογή Sciukin *Ανθολόγιον*, απουσιάζουν 14 φύλλα που έχουν προσαρτισθεί στο παρακάτω χργφ.
- **2.β.** Χργφ. gr. slav SfP-BA **13/3/16** Συλλογή Ιαţimirski *Ανθολόγιον*, φ.1-14, γραμμένο στην ελληνική και σλαβονική γλώσσα (με βουλγαρικό ιδίωμα), στη μονή Πούτνα, το 1511, κωδικογράφος Eustatie Πρωτοψάλτης. Περιεγόμενο (2α. + 2β.):
- στην ελληνική γλώσσα: Προπαιδεία, 82 + 8 ψαλμούς στην Ακολουθία του Εσπερινού (Δόξα, Προκείμενα, Τροπάρια, κλπ.), Ακολουθία του Όρθρου (Αρχές των Ψαλμών, Καταβασίες, Μεγαλυνάρια, Πασαπνοάρια, Δόξα, Άξιον Εστίν, Τροπάρια του Όρθρου, κλπ.), Ακολουθία της Λειτουργίας των Αγίων Ιωάννου Χρυσοστόμου, Βασιλείου του Μέγα, Γρηγορίου Θεολόγου (Τρισάγιον, Χερουβικόν, στις Απαντήσεις στην Μεγάλη Εκτενή, Άξιον Εστίν, Κοινωνικάρια, Προκείμενα από τις περιόδους Οκταήχου, Τριωδίου, Πεντηκοσταρίου, Τροπάρια, κλπ.), Ψαλμούς, Νεκρώσιμη Ακολουθία, κλπ.
- στην σλαβονική γλώσσα: 78 + 4 ψαλμούς.
- 2.α. Διάστασις: 17 χ 11,6 από την Α.Ε.Pennington (αληθείς διαστάσεις).

21 χ 14 - από τους Stoian Petrov και Hristo Kodov (ψευδείς διαστάσεις) ²³⁷.

Φύλλα: 158. Το χργφ. είναι σε κακή κατάσταση.

2β. Διάστασις: 17,4 χ 11,9. Φίλλα: 14. Το χργφ. είναι σε κατάσταση ασταθή. Συνθέτες: ανώνυμος, Ιωάννης Κουκουζέλλης, Ευστάτιε Πρωτοψάλτης, Ξένος Κορώνης, Αγάθων αδελφός του Κορώνης, Μανουήλ Αγγαλιανός, Ιωάννης Διάκονος Σγουρόπουλος, Φωκάς Δομέστικος και λαμπαδάριος, Μανουήλ [Χρυσάφη], Οργανικό, Δημήτριος Δοκιανός, Γεώργιος.

2 - 6v Ανοιξαντάρια / Anixandaria

Aνοίξαντας σου την χείρα ... / Deschizând tu mâna ta ..., ήχος πλ. δ.

7 - 11 Μακάριος ανήρ ... / Fericit bǎrbatul ..., ήχος πλ. δ

11ν - 12ν Ενεδύσατο ο Κύριος ... / Îmbrăcatu-s-a Domnul ..., ήχο πλάγιο 4ο, του Ιωάννου Κουκουζέλη και Μαϊστορος.

13 Borb rocholu ... / Θεός Κύριος ... / Dumnezeu este Domnul ..., ήχος α', του Ευστάτιε.

13 Καμειιι знаменану ... / Του λίθου σφραγισθέντος ... / Piatra fiind pecetluită ..., ήχος α', του Ευστάτϊε.

13ν - 14 Γαιρμилу προκΤιπακτιιν ... / Γαβριήλ Γαβριήλ φθεγξαμένου .../ Gavriil, zicând ție ..., ήχος α', του Ευστάτιε

237 Bl. S.Petrv - C.Kodov, Old Bulgarian Chant ...

35v

35v

14v Богь госноди ... / Θεός Κύριος ... / Dumnezeu este Domnul ..., ήχος β', του Ευστάτιε. 14v - 15 Єгла съ инде ... / Όταν κατήλθες προς τον θάνατον ... / Când te-ai pogorât ..., ήχος β', του Ευστάτιε. 15 Βυστάτιε. Το μαθεί το Μυσπακινο Ι΄ ... / Όλα τα μυστήριά σου ... / Toate tainele tale ..., ήχος β΄, του Ευστάτιε. 15_v Богь госноди ... / Θεός Κύριος ... / Dumnezeu este Domnul ..., ήχος γ', του Ευστάτιε. 15v - 16 Да веселТтем невесна ... / Ευφρανθήτωσαν τα Ουράνια ... / Să se înveselească cele cerești ..., ήχος γ', του Ευστάτιε. 16v - 17 Теье ходата ица спасениа ... / Εσένα την προετοιμασία της σωτηρίας ... / Pre Tine, ceea ce ai solit mântuirea ..., ήχος γ', του Ευστάτιε. 17 Βοιν τουπολικ ... / Θεός Κύριος ... / Dumnezeu este Domnul ..., ήχος δ', του Ευστάτιε. 17 Celitieж а выскрысения ... / Την διακήρυξιν της Αναστάσεως ... / Propovăduirea Învierii ..., ήχος δ', του Ευστάτιε. 17v - 18 Γ΄ ππε οτ πίτκα ... / Το απ' αιώνος μυστήριον ... / Taina cea din veac ..., ήχος δ', του Ευστάτιε. 18v Του το υπολια ... / Θεός Κύριος ... / Dumnezeu este Domnul ..., ήχος πλ. α', του Ευστάτιε. 18v - 19Съ Безнач А лиос слово ... / Τον συνάναρχον Λόγον ... / Pre cuvântul cel împreună ..., ήχος πλ. α', του Ευστάτιε. 19 Радуется праведни ... / Χαίρε πύλη Κυρίου ... / Висита-te, uşa Domnului ..., ήχος πλ. α', του Ευστάτιε. 19v - 20 Born rocholu ... / Θεός Κύριος ... / Dumnezeu este Domnul ..., ήχος πλ. β', του Ευστάτϊε. 20 Аггелекым сили ... / Αγγελικαί δυνάμεις ... / Puterile îngerești ..., ήχος πλ. β', του Ευστάτϊε. 20v - 21 Глже Благословенж А ... / Ως την ευλογημένη ... / Cela ce pre cea blagoslovită ..., ήχος πλ. β', του Ευστάτιε. 21 21v - 22 Раздруши кръстомь своим ... / Κατήργησας τόν σταυρόν Σου ... / Stricat-ai cu crucea Та ..., ήχος πλ. γ', του Ευστάτιε. 22 Γλικο namemy высрысение ... / Ώς ταμείον της αναστάσεως ... / Ca ceea ce ești vistieria învierii ..., ήχος πλ. γ', του Ευστάτιε. 22v Βουν γουμομα ... / Θεός Κύριος ... / Dumnezeu este Domnul ..., ήχος πλ. δ', του Ευστάτιε. 22v - 23 Съ вишних съинде милосръде ... / Еξ ύψους κατήλθες ... / Dintru înălțime te-ai pogorât, milostive ..., ήχος πλ. δ', του Ευστάτιε. 23 - 23v Пже нас рали рожденся ... / О δι' ημάς γεννηθείς ... / Cela ce pentru noi te-ai născut ..., ήχος πλ. δ', του Ευστάτιε. 24 Βι ροπρεστειδί ηδιεστεο ... / Εν τη γεννήσει ... /Întru naştere fecioria ..., ήχος α', του Ευστάτιε. 24v - 25v Η [Είη] το όνομα Κυρίου ... / Fie numele Domnului ..., ήχος β', του Ευστάτϊε. 26 Ο κύριος εβασιλεύσε .../ Domnul a împarățit ..., ήχος β'. 26 - 26v Ο κύριος εβασιλεύσε .../ Domnul a împarățit ..., ήχος πλ. α'. 27 Се инић Благословите ... / Ιδού δη ευλογείτε τον Κύριον ... / Iată, acum binecuvântati ..., ήχος α', του Ευστάτιε. 27v Γοспол услышит мм ... / Κύριε εισάκουσόν με ... / Domnul mă va auzi ..., ήχος πλ. α', του Ευστάτϊε. Μυποστε τκοα Γοσμολι ... / Το έλεος σου, Κύριε ... / Mila Ta, Doamne ..., ήχος γ', του Ευστάτιε. 28 28v Βοжε κτ μμα τκος ... / Κύριε, εν τω ονόματί σου ... / Dumnezeule, întru numele tău ..., ήχος δ', του Ευστάτιε. 29 Помощь моа от Госнода ... / Η βοήθειά μου παρά Κυρίου ... / Ajutorul meu de la Domnul ..., ήχος πλ. α', του Ευστάτιε. 29v Боже застжиникь мои ... / Κύριε, στερέωμά μου ... / Dumnezeule, sprijinitorul meu ..., ήχος πλ. δ', του Ευστάτιε. 30 Βυσια κο παχημίο ... / Πάσα πνοή ... / Toată suflarea ..., ήχος πλ. α', του Ευστάτιε. 30v Πάσα πνοή .../ Toată suflarea ..., ήχος γ'. 31v - 32v Πάσα πνοή .../ Toată suflarea ..., ήχος πλ. β'. 33 Πάσα πνοή .../ Toată suflarea ..., ήγος πλ. α'.33v - 34v Πάσα πνοή .../ Toată suflarea ..., ήχος πλ. β'.35 Δύναμις, άγιος ο Θεός ... / Puternic, sfinte Dumnezeule ..., ήχος πλ. α'.

Δύναμις, άγιος ο Θεός ... / Puternic, sfinte Dumnezeule ..., ήχος δ', του [Ευστάτιε].

Δύναμις, άγιος ο Θεός ... / Puternic, sfinte Dumnezeule ..., ήχος πλ. β', του [Ευστάτϊε].

```
Δύναμις, άγιος ο Θεός ... / Puternic, sfinte Dumnezeule ..., ήχος πλ. α'.
36
36v
                  Νεάγιε. Δόξα ... και νύν ... / Neaghie. Slavă ... și acum ..., ήχος πλ. β' / νενανο, του [Ευστάτϊε].
37
                  Δύναμις, άγιος ο Θεός ... / Puternic, sfinte Dumnezeule ..., ήγος πλ. α'.
37v
                  Δύναμις, άγιος ο Θεός ... / Puternic, sfinte Dumnezeule ..., ήγος πλ. α'...
38
                  Δύναμις, άγιος ο Θεός ... / Puternic, sfinte Dumnezeule ..., ήχος πλ. α'..
                  Δύναμις, άγιος ο Θεός ... / Puternic, sfinte Dumnezeule ..., ήχος δ'.
38
                  Δύναμις, άγιος ο Θεός ... / Puternic, sfinte Dumnezeule ..., ήγος δ'.
38v
                  Όσοι εις Χριστόν ... / Câti în Hristos ..., ήγος πλ. α'.
38v
39
                  Δόξα ... και νύν ... Χριστόν ενεδύσασθε ... / Slavă ... şi acum ... În Hristos v-aţi îmbrăcat, ήχος δ'.
39
                  Τον σταυρόν Σου ... / Crucii Tale ..., ήχος β', του [Ευστάτιε].
                  Δόξα ... και νύν ... αγίαν Σου Ανάστασιν ... / Slavă ... și acum ... și sfântă învierea Τα ..., ήχος β', του
39v
                  Ευστάτιε.
40
                  Ανάστα ο Θεός ... / Să învieze Dumnezeu ..., ήχος πλ. α', του [Ευστάτιε].
40
                  Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος α'.
                  Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος α'.
40
                  Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος β'.
40v
41
                  Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος β'.
41
                  Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος γ'.
                  Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος πλ. α'.
41v
                  Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος πλ. α'.
41v
41v
                  Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος πλ. α'.
42
                  Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος πλ. β'.
42
                  Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος πλ. β' / νενανο, του [Ευστάτιε].
42
                  Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος πλ. γ'.
42v
                  Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος πλ. δ'.
42v - 45v
                  Οι τα χερουβίμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος πλ. α', του Ξένου Κορώνη.
46 - 47
                  Οι τα χερουβίμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος πλ. β', του Αγάθωνου [αδελφού του Κορώνη].
47v - 48v
                  Οι τα γερουβίμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος β', του Μανουήλ Αγγαλιανού.
49 - 49v
                  Οι τα χερουβίμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος α', του [Ευστάτιε].
50 - 50v
                  Οι τα χερουβίμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος β'.
51
                  Οι τα χερουβίμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος β', του [Ευστάτιε].
51v - 52v
                  Οι τα χερουβίμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος γ'.
                  Οι τα χερουβίμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος δ', του [Ευστάτϊε].
53 - 54
54 - 55
                  Οι τα χερουβίμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος πλ. α', του [Ευστάτιε].
55v - 56v
                  IIже херувими ... / От \tau \alpha херо\tau \beta i \mu ... / Care pre heruvimi ..., \eta \chi \circ \zeta \pi \lambda. \beta i.
57 - 58v
                  Οι τα χερουβίμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος πλ. β'.
59 - 60
                  Οι τα χερουβίμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος πλ. β'.
60v - 61
                  Οι τα χερουβίμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος πλ. γ', του [Ευστάτιε].
61v - 62v
                  Οι τα χερουβίμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος πλ. δ', του [Ευστάτιε].
63 - 63v
                  Достоино есть ... / Άξιον ετίν ... / Cuvine-se cu adevărat ..., ήχος πλ. γ'.
64 - 64v
                  Достоино есть ... / Άξιον ετίν ... / Cuvine-se cu adevărat ..., ήχος πλ. α'.
65
                  Πατέρα υιόν ... / Pre Tatăl, Pre Fiul ..., ήχος πλ. δ'.
65v
                  Δύναμις, άγιος ο Θεός ... / Puternic, Stinte Dumnezeule ..., ήχος πλ. α'.
66
                  Σε υμνούμεν ... / Pre tine te lăudăm ..., ήχος πλ. α'.
66v - 67v
                  Επί σοί χαίρει κεχαριτωμένη ... / De tine se bucură ..., ήχος πλ. β'.
                  Ο τευε ραμγετελ ... / Εξ ύψους κατήλθες ... / Dintru înălțime te-ai pogorât,
68 - 69
                  milostive ..., ήγος πλ. β' / νενανό του [Ευστάτιε].
69v - 70
                  Инић сили невесмым ... / Νύν οι δύναμεις ... / Acum puterile ..., ήχος β'.
70v - 71v
                  Νύν οι δυνάμεις ... / Acum puterile ..., ήχος πλ. α', του Ξένου Κορώνης.
72
                  Γεύσασθε και ίδετε ... / Gustați și vedeți ..., ήχος πλ. α'.
                  Γεύσασθε και ίδετε ... / Gustați și vedeți ..., ήχος πλ. β'.
72
72v
                  Ευλογήσω τον Κύριον ... / Voi binecuvânta pe Domnul ..., ήχος γ'.
```

103 - 103v

```
72.v
                 Ευλογήσω τον Κύριον ... / Voi binecuvânta pe Domnul ..., ήχος δ'.
73 - 74
                 Του δείπνου Σου ... / Cinei tale celei de taină ..., ήγος \gamma'.
74v - 75
                 Του δείπνου Σου ... / Cinei tale celei de taină ..., ήχος πλ. β'.
75v - 77
                 Да умылчит вьсТіка пльт... / Σιγησάτω πάσα σάρξ ... / Să tacă tot trupul ..., ήχος πλ. β' / νεανες-νενανό
                 του [Ευστάτιε]
77v
                 Σώμα Χριστού ... / Trupul lui Hristos .... ήγος πλ. β'.
78 - 78v
                 Σώμα Χριστού ... / Trupul lui Hristos ..., ήχος πλ. β'ο.
79
                 Сићтисм новы ї ерусалиме ... / Φωτίζου, φωτίζου η νέα Ιερουσαλήμ ... / Luminează-te, noule Ierusalime
                 ..., ήγος α'.
79v - 80
                 Αντιλαβέτω Ισραήλ ... / Să înteleagă Israel ..., ήχος δ'.
                 Пзьакилни есп / тако къ смћрении иашем ... / Και λύτρωσας ημάς ... / Şi ne-ai izbăvit pe noi, Că în
80v
                 smerenia noastră ..., ήχος γ'.
81
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudati pe Domnul ..., ήγος α'.
81v
                 Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήγος α'.
82 - 82v
                 Aινείτε τον Κύριον ... / Lăudati pe Domnul ..., ήχος β'.
83v
                 Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος α'.
83v - 84
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος γ'.
84v
                 Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος γ'.
85 - 85v
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudati pe Domnul ..., ήχο δ'.
86
                 Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος δ'.
86v - 87
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudati pe Domnul ..., ήγος πλ. α'.
                 Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος πλ. α'..
87v - 88
88v - 89
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudati pe Domnul ..., ήγος πλ. β'.
89v
                 Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος πλ. β'..
90 - 90v
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος πλ. γ'.
                 Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος πλ. γ'.
91
91v
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Donnul ..., ήχος πλ. δ'.
92
                 Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος πλ. δ'.
93
                 Яды мож нылть ... / Νεκρώσας τον Άδην ως Θεός ... / Iadul I-ai ucis ca un Dumnezeu ..., ήχος β', του
                 αυτού / Γεωργίου.
93
                 Къзыде Ђогъ въ скликновени ... / Avéβη ο Θεός εν αλαλαγμώ. ... / S-a înălțat Domnul în sunete puternice
                 ..., ήχος πλ. α', του Ιωάννου Διακόνου [Δούκα Σγουροπούλου].
93v
                 ДХъ твои влагы ... / Το γλυκύ Σου πνεύμα ... / Duhul Tău cel blând ..., ήχος πλ. α', του Φωκά.
94
                 Βυ εβντά επάιδι ... / Εις τον αιώνα δεδοξασμένος ... / Pe veci slävit ..., ήχος πλ. β', του αυτού / του
                 Φωκά.
94v - 95
                 Знамена см нанас скить ... / Τα σύμβολα Σου αυτά φωτίζοντα ημάς ..., / Simbolurile acestea nou
                 luminându-ne ..., ήχος πλ. β', του Ιωάννου Διακόνου [Δούκα Σγουροπούλου].
95v
                 Изнавление посла Госпол ... / Σωτηρίαν ημίν έφερε ο Κύριος ... / Izbăvire ne-a adus Domnul ..., ήχος πλ.
                 β', Ιωάννου Διακόνου [Δούκα Σγουροπούλου].
96
                 Ивнеса влагоджт Божиа... / Ξεχείλιζε η ευσπλαχνία ... / S-a revărsat bunăvoința ..., ήχος πλ. δ', του κύρ
                 Μανουήλ [Χρυσάφη] - οργανικό
97 - 98
                 Εις μνημόσυνον αιώνιον ... / Întru veșnica pomenire ..., ήχος πλ. δ'.
98v
                 Τβορτ αυτέπι εβο Α... / Δημιουργών τους Αγγέλους Σου ... / Făurind îngerii Săi ..., ήχος α'.
98v - 99
                 Творћ агтели свод ... / Ο ποιών τους Αγγέλους αυτού πνεύματα ... / Cel ce faci pe îngerii Tăi duhuri
                 ..., ήχος α'.
99v
                 Изь усть мланенень ... / Εκ στόματος νηπίων ... / Din gura pruncilor ..., ήχος πλ. δ', του [Δημητρίου
99v - 100
                 Εις μνημόσυνον αιώνιον ... / Întru veșnica pomenire ..., ήχος πλ. α'.
100v
                 Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος πλ. β' / νενανο.
101 - 102
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος πλ. α'.
102v
                 Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος πλ. α'.
```

Βι κιστή βεμπα ... /Εις πάσαν την γην ... / În tot pământul ..., ήχος α', του Ευστάτϊε.

- 104ν Ραμγιτέςς πραβεμμα ... / Ευφρανθήτε δίκαιοι ... / Βυςμταμί-νὰ, drepţilor ..., ήχος πλ. α', του Ευστάτιε.
 105 107 Ευστάτιε.
 δ', του Ευστάτιε.
- 109v 111 Μεμμας Α. Εμενομίτ ... / Ξεγείλιζε η ευσπλαγγνία ... / S-a revărsat bunăvointa ..., ήγος πλ. Β'.
- 111v 112v 3.ματοκοβαίτα τρώτα / Χρυσόπλοκο πράγμα/De aur plămădit ήγος δ'.
- 113 113ν Πωμέσεις εκίτα εβίτυσμε μκ ... / Ο φωστήρ εφώτισεν ... / A adus lumină Luminătorul ..., ήγος πλ. β'.
- 114 114ν Βωμπίτο Γεργαπικα ... / Πολίτες της Άνω Ιερουσαλήμ ... / Cetăţenii Ierusalimului celui de sus ..., ήχος δ', του Ευστάτϊε.
- 115 116 Ιπκο μικέτь γκίμαστ ... / Ως άνθος μαραίνεται ... / Precum floarea ce se ofileste ..., ήγος β'.
- 116ν 117 Βωσε εβετίε πλοβκ'πωσκου ... / Ματαιότης πάντα τα ανθρώπινα ... / Deşertăciuni sunt toate cele omenești ..., ήχος γ'.
- 117v 118 Γπε μιρικόθε πρικότραστιτε ... / Που εστίν η του κόσμου προσπάθεια ... / Unde e lumeasca desmierdare ..., ήχος δ.
- 118ν 119 Πομίτε κα προφοκά ... / Εμνήσθην του προφήτου βοώντος ... / Pomenirea prorocului care a zis ..., ήχος πλ. α΄.
- 121 122 Πлачжся и рида ... / Θρηνώ και οδύρομαι ... / Plâng si mǎ tânguiesc ..., ήχος πλ. δ'.
- 122ν Η ετρΤιπωπονή φαρασία ... / Και κατεπάτησε τον Φαραώ ... / Şi a răsturnat pre faraon ..., ήχος πλ. β' / γεγαγό, του Ευστάτιε.
- 123 124ν Πρίμετατελι πωπιτεών ... /Εμφανιζόμενοι ενώπιον του Υψίστου ... /Înfățişându-se în fața celui de Sus ..., ήγος πλ. β'.
- 125 126 Πο μοκπρετκί τκουν ... / Μετά την γέννησίν Σου ... / După ce te-ai născut Tu ..., ήχος πλ. δ', του Ευστάτιε
- 126ν 128 Πρίστειμε εδιστκυμμετείνε ... / Τους προαιωνίους πατέρες ημών ... [Δεύτε φιλέορτοι] / Pre părinții cei din veac ... [Veniți voi iubitorilor de sărbătoare ...], ήχος πλ. δ', του Ευστάτιε.
- α'. 129 - 130 Επινιαι πλητια που чесн інша ... / Μεγάλυνον ψυχή μου την τιμιωτέραν ... / Mărește sufletul meu pe cea mai cinstită ..., ήγος α'.

- 135 136 Βελικί και ετραστοτρωπίες ... / Αθλήσεως καύχημα ... / Mare räbdätor de chinuri ..., ήχος α', του Ευστάτϊε.
- 136v 138 / (μβειτ ο κ.υ. εβετιαχ ... / Θαυμαστός εν τω φωτί Σου ... / Minunat în lumina Τα ..., ήχος πλ. α'.
- 141 142ν Ανωθεν οι προφήται ... / De demult profeții ..., ήχος α'.
- 144ν 146ν 136ν 136ν κα ττραστωρπέχω ... / Γενναίος εν Μάρτυσιν ... / Cela ce în mari suferințe ..., ήχος πλ. β', του Ευστάτιε.
- Ευστάτῖε. 147 - 148 - Πων κι ετραετωρπενο ... / Γενναίος εν Μάρτυσιν ... / Cela ce în mari suferințe ..., ήχος β', του Ευστάτῖε.
- 148ν 150 Πρίποποιμε στι όποιτα ... / Πανόσιε Μάρτυρα, εκ νεότητός σου ... / Prea cuvioase mucenice, din tinerețea ta ..., ήχος πλ. β', του Ευστάτιε.
- 150v 152 Πρίποποδιτε στε Βοιτομέπρε .../Ο πανάγιος Πατέρας, ο πάνσοφος Κύριος ... / Prea Sfântul Tată, Domnul

înțelept ..., ήχος πλ. β', του Ευστάτιε (Βλ. χργφ. SvJ-BMP, **56/544/576 I**, φ.75).

152v Инокь множества наставинка ... / Των θησαυρών τα πλήθη ... / Comoará cu multe învătături ..., ήγος

πλ. δ'.

- 153 154v Πρίποποδιια мατυ πίκο ... / Παναγία Μητέρα ... / Maică preasfințită ..., ήχος πλ. β', του Ευστάτϊε (Βλ. γργφ. SvJ-BMP, **56/544/576 I**, φ.82v).
- 155 Κράτημα ... / Cratima ...
- 155v Ο πρίσκυτα πίκο мати ... / Παναγία Θεοτόκε ... / O preasfinţită Maică a Domnului ..., ήχος πλ. β'.
- 157v Aξιον εστίν ... / Cuvine-se cu adevărat ήγο δ'.
- 3. Χργφ. gr. - slav M-MzI 1102 Συλλογή της Αγίας Συνόδου Ανθολόγιον, γραμμένο στην ελληνική και σλαβονική γλώσσα (με βουλγαρικό ιδίωμα), στη μονή Πούτνα, το 1515, κωδικογράφος Ευστάτιε Πρωτοψάλτης. Περιεγόμενο:
- στην ελληνική γλώσσα: 95 ψαλμούς από την Ακολουθία του Εσπερινού, του Όρθρου (Τροπάρια, Ειρμοί, κ.α.), της Λειτουργίας - των Αγίων Ιωάννου Χρυσοστόμου, Βασιλείου του Μεγάλου και Γρηγορίου του Θεολόγου (Τρισάνιον, Χερουβικόν, Απαντήσεις στην Μεγάλη Εκτενή, Άξιον Εστίν, Κοινωνικάρια, Προκείμενα από τις περιόδους Οκταήχου, Τριωδίου, Πεντηκοσταρίου, Τροπάρια,) κλπ.
- στην σλαβονική γλώσσα: 4 ψαλμούς.

Το χργφ. είναι σε κακή κατάσταση. Διάστασις: 16,5 γ 10,5. Φύλλα: 297.

Συνθέτες: ανώνυμοι, Ιωάννης Κουκουζέλλης, Ιωάννης Κουκουμάς, Ευστάτϊε Πρωτοψάλτης ο Πούτνα, Ξένος Κορώνης, Αγάθων αδελφός του Κορώνης, Μανουήλ Αγγαλιανός, Ιωάννης ο Γλυκύς, παλαιός, Γεώργιος Μοσχιανός, Δαβίδ Ραιδεστινός, Ιωάννης, Γεράσιμος, λαμπαδάριος, Μανουήλ Αργυρόπουλος, Αμπελάκιος ο πιστός, Μανουήλ Βλάτυρος Θεσσαλονικεύς, Λογγίνος μοναχός, Νικηφόρος Ηθικός Ιερομόναχος, Στέφαν Σρπίνα, Ιωάννης Κλαδάς, Θεόδουλος Γλάβας μοναχός, Μάρκος Ευγενικός, Μανουήλ Χρυσάφης.

```
1 - 7v
               Ανοιξαντάρια/ Anixandaria
```

Ανοίξαντάς σου την χείρα ... / Deschizând tu mâna ta ..., ήχος πλ. δ'.

- 8 16 Μακάριος ανήρ ... / Fericit bărbatul ..., ήχος πλ. δ'.
- 16v 20v Ενεδύσατο ο Κύριος ... /Îmbrăcatu-s-a Domnul ..., ήχος πλ. δ', του [Ιωάννου] Κουκουζέλη [και Μαϊστορος].
- 21 49Δούλοι Κύριον ... / Robii Domnului ..., ήχος α', του [Ιωάννου] Κουκουμά.
- 49v 51v Πάσα πνοή ... / Toată suflarea ..., ήχος γ', του Ευστάτιε.
- 52 52v Νεάγιε. Δόξα ... και νύν ... / Neaghie. Slavă ... și acum ..., ήχος πλ. δ'.
- 53 54 Δύναμις, άγιος ο Θεός ... / Puternic, stinte Dumnezeule ..., ήχος πλ. δ'.
- 54v Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος α', του Ευστάτιε.
- Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος β', του Ευστάτιε. 55v
- Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος γ', του Ευστάτιε.
- 56 Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος γ', του Ευστάτιε.
- 56v Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος (δ'), του Ευστάτιε.
- 57 Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος δ', του Ευστάτιε.
- 57v Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος πλ. δ', του Ευστάτιε.
- 57v 58 Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος πλ. (δ'), του Ευστάτιε.
- 58v Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος πλ. α', του Ευστάτιε.
- 59 Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος νενανο, του Ευστάτιε.
- 59 Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος πλ. γ', του Ευστάτιε.
- 59v Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος πλ. δ', του Ευστάτιε.
- 60 60v Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος πλ. δ', του Ευστάτιε.
 - Χερουβικόν / Heruvice

55

- 61 67 Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος πλ. α', του [Ξένου Κορώνης].
- 67v 70v Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος πλ. β', του Αγάθωνου [αδελφού του Κορώνης].
- 71 74v Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος β', του Μανουήλ [Αγγαλιανού].
- 65 77 Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος πλ. β', του [Ιωάννου] του Γλυκέος.
- 77v 81v Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος πλ. β', παλαιόν.
- 82 85 Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος πλ. α', του Ευστάτιε
- 85v Πατέρα υιόν ... / Pre Tatăl, Pre Fiul ..., ήχος πλ. α', του [Γεωργίου] Μοσχιανού.

159v - 162v

```
86 - 89
                 Επί σοί γαίρει κεγαριτωμένη ... / De tine se bucură ..., ήγος πλ. δ', του [Ξένου] Κορώνη.
                Κοινωνικάρια / Chinonice
89v - 90v
                Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος α', του [Δαβίδ] Ραιδεστινού.
91 - 92v
                Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος α', του [Δαβίδ] Ραιδεστινού.
93 - 94
                Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος β', του Ιωάννου. Στο χργφ. Β-ΒΑR 283 είναι γραμμένο
                από τον συνθέτη [Γεώργιο] Μοσχιανό.
94v - 96
                 Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος β', του Γερασίμου.
96v - 97v
                 Εις μνημόσυνον αιώνιον ... / Întru vesnica pomenire ..., ήχος γ', του Γερασίμου.
98 - 99
                Εις μνημόσυνον αιώνιον ... /Întru vesnica pomenire ..., ήχος γ'.
99v - 100v
                Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudati pe Domnul ..., ήχος γ', του λαμπαδαρίου.
101 - 102v
                 Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος γ', του [Μανουήλ] Αργυροπούλου.
103 - 104
                Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudati pe Domnul ..., ήχος δ', του λαμπαδαρίου.
104v - 105v
                Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudati pe Domnul ..., ήγος δ', του Αμπελακίου πιστού.
106 - 107
                Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος πλ. α', του [Ξένου] Κορώνη.
107v - 109
                Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος πλ. α', του Ευστάτϊε.
109v - 110v
                Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος νενανο, του λαμπαδαρίου.
111 - 112
                Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος νενανο.
112v - 113v
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος πλ. γ', του Μανουήλ Βλατύρου.
                Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος (πλ. γ'), του λαμπαδαρίου.
114 - 115
115v - 117
                Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος (πλ. δ'), του [Μανουήλ] Αργυροπούλου.
                Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος πλ. δ', του [Δαβίδ] Ραιδεστινού.
117v - 118v
119 - 120v
                Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος πλ. δ'.
                [Είη] το όνομα Κυρίου ... / Fie numele Domnului ..., ήχος νενανο.
121 - 122
122v - 124
                Νύν οι δύναμεις ... / Acum puterile ..., ήχος πλ. β', παλαιόν.
124v - 126v
                Νύν οι δύναμεις ... / Acum puterile ..., ήχος πλ. β', του Λογγίνου [μοναχού].
                Γεύσασθε και ίδετε ... / Gustați și vedeți ..., ήχος πλ. β', του [Γεωργίου] Μοσχιανού.
127 - 128
128v - 129
                Γεύσασθε και ίδετε ... / Gustați și vedeți ..., ήχος νενανο, του λαμπαδαρίου.
129v
                Ευλογήσω τον Κύριον ... / Voi binecuvânta pe Domnul ..., ήχος πλ. α'.
130
                Ευλογήσω τον Κύριον ... / Voi binecuvânta pe Domnul ..., ήχος πλ. β'.
130v - 132v
                Του δείπνου Σου ... / Cinei tale celei de taină ..., ήγος πλ. β', του Νικηφόρου Ηθικού. Στο χργφ. Lz-BU 12
                είναι γραμμένο από τον συνθέτη Λογγίνο μοναχό.
                Σιγησάτω πάσα σάρξ ... / Să tacă tot trupul ..., ήχος πλ. α', του Νικηφόρου Ηθικού.
133 - 135
135v - 136
                Σώμα Χριστού ... / Trupul lui Hristos ..., ήγος πλ. α', του Στέφαν [Σρπίνα].
136v - 138
                Σώμα Χριστού ... / Trupul lui Hristos ..., ήγος νενανο.
138v - 139v
                Σώμα Χριστού ... / Trupul lui Hristos ..., ήχος πλ. δ'.
140 - 143
                Да умыллит высЪка ильт ... / Σιγησάτω πάσα σάρξ ... / Să tacă tot trupul ..., ήχος νενανο, του Ευστάτιε.
143v - 109
                 Чаша снасенїа примя ... / Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος πλ. α', του Ευστάτϊε.
                Έξ ακάρπου γάρ ρίζης ... / Că din rădăcină neroditoare ..., ήχος πλ. β', του [Ιωάννου] Κουκουζέλη.
144 - 146v
        / Ανάγραμμα: Σήμερον ο τοις νοεροίς ... / Astăzi Dumnezeu, cel ce se odihnește ...
147 - 150
                Διά πιστών βασιλέων ... / Pentru împărații credincioși ..., ήχος πλάγιο β', του [Ιωάννου] Κουκουζέλη.
        / Ανάγραμμα: Σήμερον ξύλον εφανερώθη ... / Astăzi crucea s-a înălțat ...
150v - 153v
                Εν αρχή ήν ο λόγος ... / La început a fost cuvântul ..., ήχος πλ. β', του [Ιωάννου] Κουκουζέλη.
        / Ανάγραμμα: Αναπεσών εν τω στήθει ... / Rezemându-te pe pieptul învățătorului tău ...
154 - 156v
                Απόλαυε των θαυμάτων τας ιάσεις καθορώσα ... / Desfătează-te văzând tămăduirile minunilor ..., ήχος (πλ.
                γ'), του [Ιωάννου] Κουκουζέλη,
        / Ανάγραμμα: Ευφραίνου εν Κυρίω ... / Veseleşte-te întru Domnul ...
157 - 159
                Φρούρισον πανένδοξε ... / Păzește, prea lăudate ..., ήχος πλ. β', του [Ιωάννου] Κουκουζέλη.
```

163 - 166ν Ασπιλε, αμόλυντε ... / Nespurcată, neîntinată ..., ήχος πλ. α', του [Ιωάννου] Κουκουζέλη. / Ανάγραμμα: Μετά το τεχθήναι ... / După ce te-ai născut ...

/ Ανάγραμμα: Έχει μεν η θειοτάτη ... / Are pre Dumnezeiesc şi fără prihană sufletul ...

62ν Σκέπασον ημάς ... / Acoperene pe noi ..., ήχος νενανο. / Ανάγραμμα: Εγχάρητε ημίν ... / Bucuraṭi-vǎ împreună cu noi ...

- 167 170ν Των θλιβομένων το συμπαθές πάντας ... / De milostivirea spre cei necăjiți ..., ήχος πλ. β', του [Ιωάννου] Κουκουζέλη.
 - / Ανάγραμμα: Των ανδραγαθημάτων Σου ... / Rodul bărbățiilor tale ...
- 171 173ν Δόξα εν υψίστοις Θεώ ... / Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu ..., ήχος πλ. γ', του [Ιωάννου] Κουκουζέλη. / Ανάγραμμα: (Άγνωστη).
- 174 177ν Αδάμ ανανεούται ... / Adam se înnoiește ..., ήχος πλ. δ', του [Ιωάννου] Κουκουζέλη. / Ανάγραμμα: Βηθλεέμ ετοιμάζου ... / Bethleeme, găteștete ...
- 178 182ν Ω βάθος πλούτου και σοφίας ... / O adâncul bogăției și al înțelepciunii ..., ήχος πλ. δ', του [Ιωάννου] Κουκουζέλη.
 - / Ανάγραμμα: Άκουε ουρανέ και ενστίζου η γή ... / Auzi cerule, și privește pământule ...
- 183 186 Μεγάλυνον ψυχή μου ... / Măreste suflete al meu ..., ήχος α', του [Ιωάννου] Κουκουζέλη
- 186ν 188ν Διά τας αμαρτίας ημών ... / Pentru păcatele noastre ..., ήχος πλ. δ', του [Ιωάννου] Κουκουζέλη. / Ανάγραμμα: Ώς άνθρωπος εν ποταμώ ... / Ca un om la râu ai venit ...
- 189 193ν Αλλά πάσαν επλήρωσας οικονομίαν ... / Dar toată rânduiala o ai plinit ..., ήχος πλ. δ', του [Ιωάννου] Κουκουζέλη.
 - / Ανάγραμμα: Έτρεμεν η χείρ του βαπτιστού ... / Cutremuratu-s-a mâna botezătorului ...
- 194 197ν Τους κήρυκας τους ιερούς ... / Pe propovăduitorii cei sfinți ..., ήχος πλ. δ'.
- 198 202 Αυτή γάρ θρόνος χερουβικός ... / Că aceasta scaun de heruvimi ..., ήχος πλ. δ', του [Ιωάννου] Κουκουζέλη. / Ανάγραμμα: Κατακόσμησαν τον νυμφώνα Σου, Σιών ... / Împodobește-ți cămara ta, Sioane ...
- 202v 206v Αλλ' ω παράδεισε ... / Ci o, Raiule ..., ήχος πλ. β', του [Ιωάννου] Κουκουζέλη. / Ανάγραμμα: Εκάθισεν Αδάμ ... / Sezut-a Adam în preajma Raiului ...
- 207 211 Ευαγγελίζεται ο Γαβριήλ ... / Binevesteşte, Gavriil ..., ήχος πλ. β', του λαμπαδαρίου.
- 211v 216v Τη υπερμάχω στρατηγώ ... / Αρἄτἄτοατε Doamnǎ ..., ήχος πλ. δ', του λαμπαδαρίου.
- 217 222 Ο διδάσκαλος λέγει προς σε ... / Învăţătorul zice: la tine voi să fac Paștele ..., ήχος πλ. β', του [Ιωάννου] Κλαδά [λαμπαδαρίου].
 - / Ανάγραμμα: Πρό έξι ημερών του Πάσχα ... / Mai înainte de Paști cu șase zile ...
- 222v 225v Αυτή η κλητή και αγία ημέρα ... / Accastă numită și sfântă zi ..., ήχος α', του λαμπαδαρίου.
- 226 226ν Χριστός ανέστη εκ νεκρών ... / Hristos a înviat din morți ..., ήχος πλ. α', του Θεοδούλου μοναχού [Γλάβα].
- 227 230ν Αναστάσεως ημέρα ... / Ziua învierii ..., ήχος α', του Θεοδούλου μοναχού [Γλάβα].
- 231 234ν Του μεγάλου βασιλέως ... / Al marelui împărat ..., ήχος α', του [Ξένου] Κορώνη.
- 235 239ν Απέστειλας ημίν, Χριστέ ... / Ai trimis nouă, Hristoase ..., ήχος δ', του [Μάρκου] Ευγενικού αρχίζει με Τερερίμ ...
 - / Ανάγραμμα: Αναλαμβανομένου Σου, Χριστέ ... / Înălţându-te Tu, Hristoase ...
- 240 243ν Και σώσον αγαθέ τας ψυχάς ημών ... / Şi mântuieşte bunule, sufletele noastre ..., ήχος β', του Θεοδούλου [μοναχού Γλάβα].
 - / Ανάγραμμα: Βασιλεύ ουράνιε ... / Împărate ceresc ...
- 244 248 Ούτος γάρ εκήρυξε ... / Că acesta a predicat ..., ήχος β', του [Ιωάννου] Κουκουζέλη.
 - / Ανάγραμμα: Πρέπει τω Ιωάννη ... / Cuvine-se lui Ioan buna mireasmă ...
- 248ν 252 Παύλε, Παύλε, στόμα Κυρίου ... / Paule, Paule, gura Domnului ..., ήχος β'.
- 252v 257v Οθεν πρός αυτόν ο σωτήρ ... / Pentru acesta către dânsul ..., ήχος δ', του [Ιωάννου] Κουκουζέλη. / Ανάγραμμα: Τω τρίτω της ερωτήσεως ... / Cu întrebarea cea de trei ori aceasta ...
- 258 262 Ουρανοί έφριξαν, γη ετρόμαξεν ... / Cerurile s-au înspăimântat, pământul s-a cutremurat ..., ήχος α', του [Ιωάννου] Κουκουζέλη.
 - / Ανάγραμμα: Πρότυπον της Αναστάσεως ... / Mai înainte închipuind învierea Ta ...
- 262ν 267 Αλλ'ω Παρθένε άχραντε ... / Ci o, preacurată Fecioară ..., ήχος πλ. β', του [Ιωάννου] Κουκουζέλη. / Ανάγραμμα: Ότε η μετάστασις του αχράντου ... / Când mutarea preacuratului tău trup ...
- 267ν 270ν Χαίρε κεχαριτωμένη, Παρθένε ... / Bucurǎ-te cea plinǎ de dor, Fecioarǎ ..., ήχος νενανο, του [Ιωάννου] Κουκουζέλη.
 - / Ανάγραμμα: Τη αθανάτω Σου κοιμήσει ... / La adormirea Ta cea fără de moarte ...
- 271 275 Αλλ' ημείς τον Βαπτηστήν ... / Iar noi pre Botezătorul ..., ήχος α', του [Ιωάννου] Κουκουζέλη. Στο χργφ. SvJ-BMP 56/544/576 I είναι γραμμένο σε ήχο νενανο.
 - / Ανάγραμμα: Γενεθλίων τελουμένων ... / Săvârşindu-se ziua nașterii lui Irod ...

275-

2/5V	Aνωθέν οι προφηται / De demult proteții, ηχος α΄, του [Ιωαννου] Κλαδα.
275v - 281	Άνωθεν οι προφήται / De demult profeții, ήχος β', του [Ιωάννου] Κλαδά.
281v - 288	Ψαλμοίς και ύμνοις / În psalmi și cântări, ήχος πλ. δ', του [Μανουήλ] Χρυσάφη.
225 - 231	Τε το имам надежда / Πρός Εσέ έχομεν έλπίδα / Că pe tine te avem
	nădejde, ήχος πλ. δ'.
293v - 297	Ка житенска нища прhЪывает / Ποία εγκόσμια απόλαυση / Care destătare lumească, ήχος α',
	του Ευστάτιε.

Τα υπόλοιπα χργφ. από την Μουσική Σχολή της Πούτνα είναι τα παρακάτω.

4. Χργφ. gr. SvJ-BMP **56/544/576/ Ι** Ανθολόγιον, (μέρος πρώτος) φ.1-160, γραμμένο στην ελληνική και σλαβονική (με βουλγαρικό ιδίωμα), στη μονή Πούτνα, το 1520 (περίπου), αγνώστου κωδικογράφου. Περιεχόμενο:

- στην ελληνική γλώσσα: 53 ψαλμούς, στην Ακολουθία του Εσπερινού, του Όρθρου (Τροπάρια, Ειρμοί, κ.α.), της Λειτουργίας των Αγίων Ιωάννου Χρυσοστόμου, Βασιλείου του Μεγάλου, Γρηγορίου του Θεολόγου (Τρισάγιον, Χερουβικόν, Μεγάλες Απαντήσεις στην Εκτενή, Άξιον Εστίν, Κοινωνικάρια, Προκείμενα από την περίοδο του Οκταήχου, Τριωδίου, Πεντηκοσταρίου, Τροπάρια, κλπ.), κ.α.

- στην σλαβονική γλώσσα: 25 ψαλμούς.

Διάστασις: 20,5 χ 13,5. Φύλλα: 104. Το χργφ. είναι σε κακή κατάσταση.

Συνθέτες ανώνιμοι, Ιωάννης Κουκουμάς, Κορνήλιος μοναχός, Ξένος Κορώνης, Αγάθων αδελφός του Κορώνη, Μανουήλ Αγγαλιανός, Παλαιός, Ιωάννης Γλυκύς, Γεώργιος Μοσχιανός, Γεράσιμος, λαμπαδάριος, Μανουήλ Αργυρόπουλος, Αμπελάκιος πιστός, Μανουήλ Βλάτυρος Θεσσαλονικεύς, Στέφαν Σρπίνα, Δαβίδ Ραιδεστινός, Οργανικός, Λογγίνος μοναχός, Ευστάτῖε Πρωτοψάλτης, Ιωάννης Διάκονος Σγουρόπουλος, Φωκάς και Λαμπαδάριος, Δημήτριος Δοκιανός, Δοσίθεος Ιερομόναχος, Ιωάννης Κουκουζέλης και Μαϊστωρ, Ιωάννης Κλαδάς λαμπαδάριος, Θεόδουλος Γλάβας μοναχός, Μάρκος Ευγενικός, Μανουήλ Χρυσάφης λαμπαδάριος.

```
1 - 15
                 Δούλοι Κύριον ... / Robii Domnului ..., ήχος α', πολυέλεος του λεγομένου [Ιωάννου] Κουκουμά.
1
                          Αινείτε όνομα του Κυρίου ... / Lăudați numele Domnului ..., ήχος α'.
                 a)
1
                 β)
                          Οι εστώτες εν οίκω Κυρίου ... / Cei ce stau în Casa Domnului ..., ήχος α'.
1 - 1v
                          Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος α'.
                 \gamma)
lv
                 8)
                          Ψάλατε τω ονόματι αυτού ... / Cântați numele Lui_..., ήχος α'.
1v - 2v
                 (3
                          Ότι τον Ιακώβ εξελέξατο ... / Că l-a ales pe Iacob ..., ήχος α'.
2
                          Ισραήλ εις περιουσιασμόν ... / Israil spre moștenire ..., ήχος α'.
                 ()
                          Ότι εγώ έγνωκα ... / Pentru că eu am cunoscut ..., ήγος α'.
2v
                 n)
2v
                 \theta)
                          Και ο Κύριος ημών ... / Şi Domnul nostru ..., ήχος α'.
2v - 3
                 1)
                          Πάντα όσα ηθέλησεν ο Κύριος εποίησεν ... / Toate cele ce a vrut a făcut Domnul ..., ήχος α'.
3
                 K)
                          Έν τω ουρανώ και έν τη γή ... / În ceruri și pre pământ ..., ήχος α'.
                 A)
                          Έν ταίς θαλάσσαις και έν πάσαις ταίς αβύσσοις ... /Pe toate mările și în toate adâncurile ..., ήχος
3 - 3v
                          a'
3v - 4
```

- 3v 4 μ) Ανάγων νεφέλας ... / Care I-a înălțat peste nori ..., ήχος α'.
 4 4v ν) Αστραπάς υετόν εποίησεν ... / Fulgerele Ie-a transformat în rouă ..., ήχος α'.
- 4v 5 ξ) Ο εξάγων ανέμους ... / Cel ce scoate vânturile ..., ήχος α'.
- 5 ο) Ως επάταξε τα πρωτότοκα ... / Cum i-a lovit pe cei întâi-născuți (în Egipt) ..., ήχος α'.
- 5 5ν π) Από ανθρώπου έως κτήνους ... / De la oameni până la fiare ..., ήχος α'.
- 5ν 6
 ρ) Εξαπέστειλε σημεία και τέρατα ... / Ne-a trimis semne şi minuni ..., ήχος α'.
 6
 ς) Εν Φαραώ και έν πάσι τοίς δούλοις αυτού ... / În Faraon şi în roaba lui ..., ήχος α'.
- 6ν τ) Ως επάταξεν έθνη πολλά ... / Cum a pedepsit multe neamuri ..., ήχος α'.
- 6ν 7 υ) Και απέκτεινε Βασιλείς κραταιούς ... / Şi a omorât împărați putemici ..., ήχος α'.
- 7 7ν φ) Τον Σιών βασιλέα των Αμορραίων ... / Pe Sion pe împăratul amoreilor..., ήχος α'.
- 7ν χ) Και τον Ώγ βασιλέα γης Βασαάν ... / Şi pe Og regele Basanului ..., ήχος α'.
- 7ν 8
 ψ) Και πάσας τας βασιλείας Χαναάν ... / Si toate împărățiile din Canaan ..., ήχος α'.
 8ν
 ω) Και έδωκε την γήν ... / Si a dat pământul ..., ήχος α'.
- Pu 0 ver Vi manuación I Tracción / Mantanina lui Israil muse o
- 8v 9 αα) Κληρονομίαν Ισραήλ ... / Moștenire lui Israil ..., ήχος α'.

```
9
                 BB)
                          Κύριε το ονομά Σου ... / Doamne, numele Τău ..., ήχος α'.
9v - 10
                          Και το μνημόσυνόν Σου ... / Si pomenirea Τα ..., ήχος α'.
                 YY)
10
                 \delta\delta)
                          Ότι κρίνει Κύριος τον λαόν αυτού ... / Că va judeca Dumnezeu poporul Lui..., ήχος α'.
10v - 11ee)
                 Και επί τοίς δούλοις ... / Si peste roaba Lui ..., ήχος α'.
11
                 \zeta\zeta)
                          Τα είδωλα των εθνών ... / Idolii neamurilor ..., ήχος α'.
11 - 12v\eta\eta)
                 Στόμα έχουσι ... / Gură au..., ήχος α', του Κορνηλίου [μοναχού].
12v
                 \theta\theta)
                          Οφθαλμούς έχουσι ... / Ochi au ..., ήχος α'.
13 - 13vii)
                 Ώτα έχουσι ... / Urechi au..., ήχος α'.
13v
                          Ουδέ γάρ έστι πνεύμα ... / Si nu este nici duh ..., ήγος α'.
                 KK)
13v - 14\lambda\lambda)
                 Όμοιοι αυτοίς γένοιντο ... / Asemenea lor se va face..., ήγος α'.
14
                 μμ)
                          Και πάντες οι πεποιθότες ... / Şi toţi cei ce cred în El ..., ήχος α'.
14
                 VV)
                          Οίκος Ισραήλ ευλογήσατε ... / Casa lui Israel binecuvântați ..., ήχος α'.
14v
                 EE)
                          Οίκος Ααρών ευλογήσατε ... / Casa Jui Aaron binecuvântati ..., ήγος α'.
14v
                          Οίκος Λευί ευλογήσατε ... / Casa lui Levi binecuvântati ..., ήγος α'.
                 00)
14v
                          Ευλογήσατε τον Κύριον ... / Binecuvântati pe Domnul ..., ήγος α'.
                 \pi\pi)
14v - 15pp)
                 Οι \phi<0>βούμενοι τον Κύριον, ευλογήσατε τον Κύριον ... / Cei ce vă temeți de Domnul, binecuvântați-L ...,
                 ήχος α'.
15
                 SS)
                          Ευλογητός Κύριος έκ Σιών ... / Binecuvântați pe Domnul din Sion ..., ήχος α'.
15v
                  Νεάγιε. Δόξα ... και νύν ... Άγιος αθάνατος ... / Neaghie. Slavă ... si acum ..., ήγος πλ. δ'.
16 - 16v
                 Δύναμις, άγιος ο Θεός ... / Puternic, Sfinte Dumnezeule ..., ..., ήχος β'.
17
                 Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος πλ. γ'.
17 - 17v
                 Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος πλ. δ'.
17v - 20
                  Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος πλ. α', του [Ξένου] Κορώνης.
20v - 21v
                  Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος πλ. β', του Αγάθωνου [αδελφού του Κορώνης].
22 - 23v
                  Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος β', του [Μανουήλ Αγγαλιανού].
23v - 25
                  Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος πλ. β', Παλαιόν.
25 - 26
                  Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος πλ. β', Παλαιόν.
                  Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος πλ. β', του Ιωάννου του Γλυκέος.
26v - 27v
27v ...
                  Πατέρα υιόν ... / Pre Tatăl, pre Fiul ..., ήχος πλ. δ', του [Γεωργίου] Μοσχιανού.
... 28 - 28v
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος β', του [Γεωργίου Μοσχιανού].
28v - 29
                  Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος β', του [Γερασίμου].
29 - 30
                  Eίς μνημόσυνον ... / Întru vesnica pomenire ..., ήχος γ', του [Γερασίμου].
30 - 30v
                  Είς μνημόσυνον ... / Întru vesnica pomenire ..., ήχος γ'.
30v - 31
                  Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος γ', του [λαμπαδαρίου].
31 - 32
                  Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος γ', του [Μανουήλ Αργυροπούλου].
32 - 32v
                  Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος δ', του [λαμπαδαρίου].
32v - 33
                  Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος γ', του [Αμπελακίου πιστού].
33v - 34
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος νενανο, του [Λαμπαδαρίου].
34 - 34v
                  Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος νενανο, του [Λαμπαδαρίου].
34v - 35
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος πλ. γ', του [Μανουήλ Βλατύρου].
35v - 36
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος πλ. γ', του Στέφαν Σρπίνα.
36 - 37
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος πλ. δ', του [Μανουήλ Αργυροπούλου].
37 - 38
                 Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος πλ. δ', του [Δαβίδ Ραιδεστινού].
38 - 39
                 Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος πλ. δ', του οργανικού.
39 - 40
                 Νυν οι δύναμεις ... / Acum puterile ..., ήχος πλ. β', του Λογγίνου [μοναχού].
40v - 41
                 Γεύσασθε και ίδετε ... / Gustați și vedeți ..., ήχος πλ. β', του [Γεωργίου Μοσχιανού].
41 - 41v
                 Γεύσασθε και ίδετε ... / Gustați și vedeți ..., ήχος νενανο, του [λαμπαδαρίου].
41v - 42
                 Ευλογήσω τον Κύριον ... / Voi binecuvânta pe Domnul ..., ήχος πλ. α'.
42 - 43
                 Του δείπνου Σου ... / Cinei tale celei de taină ..., ήχος πλ. β', του [Λογγίνου μοναχού].
43 - 44
                 Σώμα Χριστού ... / Trupul lui Hristos ..., ήχος νενανο.
                 Όσοι εις Χριστόν ... / Câți în Hristos ..., ήχος πλ. α', του μοναχ<ού> Ευστάτϊε.
44
44v
                 Δόξα ... και νύν ... Χριστόν ενεδύσαστε ... / Slavă ... și acum ... În Hristos v-ați îmbrăcat ..., ήχος δ', του
```

- μοναγ<ού> Ευστάτιε.
- 44v 45 Τον σταυρόν Σου ... / Crucii Tale ήγος β', του μοναγ<ού> Ευστάτϊε.
- 45 Δόξα ... και νύν ... αγίαν Σου ανάστασιν ... / Slavă ... şi acum ... şi sfântă învierea Τα ..., ήχος β', του [Ευστάτϊε]
- 45v 47v Οι τα γερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήγος α', του μοναγ<ού> Ευστάτϊε.
- 47v 49 Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήγος β', του [Ευστάτϊε].
- 49 50ν Οι τα γερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήγος β', του μοναγ<ού> Ευστάτϊε.
- 50v 52 Οι τα γερουβείμ ... / Care pre heruvimi ... ήγος δ' του μοναγ<ού> Ευστάτϊε.
- 52 53 Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος πλ. α', του μοναχ<ού> Ευστάτϊε.
- 53ν 55 Οι τα γερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήγος πλ. β', του [Ιωάννου] του Γλυκέος.
- 55 56 Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος πλ. γ' ανανες, του μοναχ<ού> Ευστάτϊε.
- 56ν 57ν Οι τα γερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήγος πλ. δ', του μοναγ<ού> Ευστάτϊε.
- 59ν 60 Βι στα τακό σημ Γοσμομ ... / Σηκώθικε οπό τον θάνατο ο Κύριος ... / S-a sculat din moarte Domnul ..., ήχος α', του κύρ Ιωάννου.
- 60 60ν Πολκαλιμ Ϊεργςαλιμμε ... / Φωτίζου η Νέα Ιερουσαλίμ ... / Lumineazăte Noule Ierusalim..., ήχος α', του κύρ Γεωργίου.
- 60ν 61 Ημω μοχ. ημώττω ... / Νεκρώσας τον Άδην ως Θεός ... / Iadul l-ai ucis ca un Dumnezeu ..., ήχος β', του αυτού / Γεωργίου.
- 61v 62 Κυσωμο Τογώ το Κυσωμοποια ... / Ανέβη ο Θεός εν αλαλαγμώ. ... / S-a înălțat Domnul în sunete puternice ..., ήγος πλ. α', του Ιωάννου Διακόνου [Σγουροπούλου].
- 62 62ν //Χτ τθου βλατω ... / Το γλυκύ Σου πνεύμα ... / Duhul Tău cel blând ..., ήγος πλ., α', του Φωκά.
- 62v 63 Κι αβμτα απαβω ... / Εις τον αιώνα δεδοξασμένος ... / Pe veci slăvit ..., ήχος πλ. β', του αυτού / του Φωκά.
- 64 64ν Μεπαιριετία ποσηα Γοσπολ ... / Σωτηρίαν μας έφερεν ο Κύριος ... / Ιzbăvire ne-a adus Domnul ..., ήχος πλ. β', του Ιωάννου Διακόνου [Σγουροπούλου].
- 65ν 66ν Μ3Ερα Γουιοπ Cικοπα ... / Ευλογητός Κύριος έκ Σιών ... / Binecuvântați pe Domnul din Sion ..., ήχος πλ. δ, του λαμπαδαρίου.
- 66ν 67 Μιδ γετε μερικείτε ... / Εκ στόματος νηπίων ... / Din gura pruncilor ..., ήχος πλ. δ', του Δημητρίου Δοκιανού.
- 67 68 Επαγοςποβειι τρяды въ им Α Γοςπομιε ... / Ευλόγει η ψυχή μου τον Κύριον... / Binecuvântează suflete al meu pe Domnul ..., ήχος πλ. γ', του λαμπαδαρίου.
- 68 69ν Του δείπνου σου ... / Cinei tale celei de taină ..., ήχος γ', του μοναχ<ού> Ευστάτιε.
- 69v 70 Ανάστα ο Θεός ... / Sǎ învieze Dumnezeu ..., ήχος πλ. α', του [Ευστάτϊε] / του αυτού.
- 70 Δύναμις, άγιος ο Θεός ... / Puternic, stinte Dumnezeule ..., ήχος δ', χωρίς κράτημα, του [Ευστάτῖε] / του αυτού.
- 70 70ν Δύναμις, άγιος ο Θεός ... / Puternic, sfinte Dumnezeule ..., ήχος πλ. β' νεανες, του μοναχ<ού> Ευστάτϊε.
- 70v 71 Δύναμις, άγιος ο Θεός ... / Puternic, stinte Dumnezeule ..., ήχος γ', [με κράτημα], του μοναχ<ού> Ευστάτϊε.
- 71 Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος γ', του μοναχ<ού> Ευστάτιε.
- 71 71v Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος πλ. α'.
- 71v 72 Βυ κυσίλ σεμπιλ ... / Εις πάσαν την γήν ... / În tot pământul ..., ήχος α', του μοναχ<ού> Ευστάτϊε.
- 72 72ν Ραμγιτικο πραβομενι... / Ευφρανθείτε δίκαιοι ... / Βυσιταί-να, dreptilor ..., ήχος πλ. α', του Ευστάτιε.
- 72v 73 Επαжени A же изъра Γοσμομ ... / Μακαρίους ούς διάλεξας, Κύριε ... / Fericiți sunt cei pe care i-ai ales, Doamne ..., ήχος πλ. α', του μοναχ<ού> Ευστάτιε.
- 73v Επαжени καν изъра Γουμοπ ... / Μακαρίους ούς διάλεξας, Κύριε ... / Fericiți sunt cei pe care i-ai ales,

Doamne	ήγος πλ. α'.	του αυτού /	Ευστάτιε.
--------	--------------	-------------	-----------

- 74 Ραηγиτεσε πραβεμιτ μ ... / Ευφρανθείτε δίκαιοι ... / Bucurați-vă, drepților ..., ήχος πλ. α', του αυτού / Ευστάτιε.
- 74 74ν Επακειν Α κε νιστρα Γουποπ... / Μακαρίους ούς διάλεξας, Κύριε ... / Fericiți sunt cei pe care i-ai ales, Doamne ..., ήχος πλ. α', του [Ευστάτῖε]
- 74ν 75 Ραηγиτεσε πραβελικ ν... / Ευφρανθείτε δίκαιοι ... / Βυσιταţi-νặ, drepţilor ..., ήχος πλ. δ', του αυτού / Ευστάτϊε.
- 75 76ν Πρίποποδιτε στε Βοτομικτμε ... / Ο πανάγιος Πατέρας, ο πάνσοφος Κύριος ... / Prea Sfântul Tată, Domnul înțelept ..., ήχος πλ. β', του μοναχ<ού> Ευστάτϊε.
- 76ν 78 Cinepna ετραπα ιπεί ... / Χαίρε, βόρεια χώρα ... / Nordică ṭară, bucură-te ..., ήχος α', του αυτού / Ευστάτῖε.
- 78 80 ΕΓΛΑ ΠΟCΤΑΙΚΑ ΤΟΑ ΠΡΙΙΟΤΌΛΗ ... / Ότε στηθήσωσιν οι θρόνοι ... / Când se vor pune scaunele ..., ήχος πλ. δ, του αυτού / Ευστάτϊε.
- 80v 82 Πάσα πνοή .../ Toată suflarea ..., ήχος πλ. β'.
- 82 Πρίποποδιια мατυ πίκο ... / Παναγία Μητέρα ... / Maică preasfințită ..., ήχος πλ. β', του μοναχ<ού> Ευστάττε.
- 5. Χργφ. gr. slav Lm-BM **258** Ανθολόγιον (μέρος B' / φ.145-418), γραμμένο στην ελληνική και σλαβονική (σε βουλγαρικό ιδίωμα), στη μονή Πούτνα, το 1527, κωδικογράφος Μακάριε Διάκονος. Περιεγόμενο:
- στην ελληνική γλώσσα: 115 ψαλμούς στην Ακολουθία του Εσπερινού, του Όρθρου (Τροπάρια, Ειρμοί, κ.α.), της Λειτουργίας των Αγίων Ιωάννου Χρυσοστόμου, Βασιλείου του Μεγάλου, Γρηγορίου Θεολόγου (Τρισάγιον, Χερουβικόν, Μεγάλες Απαντήσεις στην Εκτενή, Άξιον Εστίν, Κοινωνικάρια, Προκείμενα από την περίοδο Οκταήχου, Τριωδίου, Πεντηκοσταρίου, Τροπάρια, κλπ.), κ.α.
- στην σλαβονική γλώσσα:: 2 ψαλμούς.

Διάστασις: 15,2 χ 10,1. Φύλλα: 274 (από το 145 έως 418). Το χργφ. είναι σε καλή κατάσταση. Συνθέτες: ανώνυμοι, Ιωάννης Κουκουζέλης, Ιωάννης Κουκουμάς, Ξένος Κορώνης, Ευστάτιε Πρωτοψάλτης Πούτνα, Αγάθων αδελφός του Κορώνης, Μανουήλ Αγγαλιανός, Γεώργιος Μοσχιανός, Δαβίδ Ραιδεστινός, Γεράσιμος, Ιωάννης Κλαδάς λαμπαδάριος, Μανουήλ Αργυρόπουλος, Αμπελάκιος πιστός, Μανουήλ Βλάτυρος Θεσσαλονικεύς, Στέφαν Σρπίνα, Λογγίνος μοναχός, Νικηφόρος Ηθικός ιερομόναχος, Θεόδουλος Γλάβας μοναχός, Ιωάννης ο Γλυκύς, Ιωάννης Λάσκαρις, Κωνσταντίνος Μαγούλας, Μανουήλ Χρυσάφης.

Αρχή του μεγάλου Εσπερινού / Cântările Slujbei de Seară

- 145 155 Ανοιξαντάρια / Anixandaria
 - Ανοίξαντός Σου την χείρα ... / Deschizând tu mâna ta ..., ήχος πλ. δ'.
- 156 163ν Μακάριος ανήρ ... / Fericit bărbatul ..., ήχος πλ. δ'.
 - Αρχή συν Θεώ, Άγιον Προκείμενον της εβδομάδος / Prochimene
- 164 165 Κύριος εισακούεται ... / Domnul mă va auzi ..., ήχος πλ. δ'.
- 166 166 Το έλεός Σου Κύριε ... / Mila ta Doamne ..., ήχος πλ. δ'.
- 166 166ν OΘεός εν τω ονόματί Σου ... / Dumnezeule, întru numele tău ..., ήχος πλ. δ'.
- 166ν 167ν H βοήθειά μου ... / Ajutorul meu ..., ήχος πλ. δ'.
- 167ν 168 Ο Θεός αντιλήπτωρ μου ... / Domnezeule, sprijinitorul meu ..., ήχος πλ. δ'. Τα καλλοφωνικά με τα φωνήματα / Cântări calofonice
- 172 193ν Δούλοι Κύριον ... / Robii Domnului ..., ήχος α', του [Ιωάννου] Κουκουμά.
- Αρχή της Θείας Λειτουργίας / Πανιλικό Πετγριϊκ / Începutul Liturghiei 194 - 194ν Νεάγιε. Δόξα ... και νύν ... / Neaghie. Slavă ... şi acum ..., ήχος πλ. δ'.
- 194ν 195ν Δύναμις, άγιος ο Θεός ... / Puternic, sfinte Dumnezeule ..., ήχος β'.
- 195v Αμήν ... / Amin ..., ήχος πλ. α'.
- 195ν 196 Οσοι εις Χριστόν ... / Câţi în Hristos ..., ήχος πλ. α', του [Ξένου Κορώνης].
- 196 196ν Οσοι εις Χριστόν ... / Câți în Hristos ..., ήχος πλ. α', του Ευστάτϊε.
- 196ν 197 Δόξα ... και νύν ... Χριστόν ενεδύσασθε ... / Slavă ... şi acum ... În Hristos ν-ați îmbrăcat ..., ήχος πλ. δ', του Ευστάτϊε.
- 197 197ν Τον σταυρόν Σου ... / Crucii Tale ..., ήχος β', του [Ευστάτϊε].

264 - 266v

```
197v - 198
                 Δόξα ... και νύν ... αγίαν Σου ... / Slavă ... și acum ... și sfântă învierea Τα ..., ήχος β', του Ευστάτϊε.
198 - 198v
                 Ανάστα ο Θεός ... / Să învieze Dumnezeu ..., ήχος πλ. α', του [Ευστάτιε].
198v - 203
                 Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος πλ. α', του [Ξένου] Κορώνης.
203 - 205v
                 Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος πλ. β', του Αγάθωνος [αδελφού του Κορώνης].
205v - 208
                 Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήγος β', του [Μανουήλ] Αγγαλιανού.
08v - 212
                 Οι τα γερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήγος πλ. α', του Ευστάτιε.
212 - 214v
                 Οι τα γερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήγος γ', του Ευστάτιε.
214v - 216v
                 Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος πλ. α', του Ευστάτιε.
217 - 217v
                 Πατέρα, υιόν ... / Pre Tatăl, pre Fiul ..., ήχος πλ. δ', του [Γεωργίου] Μοσχιανού.
217v - 218
                 Άγιος, άγιος, άγιος ... / Sfânt, sfânt, sfânt ..., ήχος β'.
218v
                 Αμήν ... / Απίπ ..., ήχος β'.
2218v
                 Αμήν ... / Απίπ ..., ήχος β'.
218v - 219
                 Σε υμνούμεν ... / Pre tine te lăudăm ..., ήχος β'.
219 - 221
                 Επί σοι χαίρει κεχαριτωμένη ... / De tine se bucură ..., ήχος πλ. δ', του [Ξένου Κορώνης].
                 Αργή των Κοινωνικών / Chinonice
221 - 222v
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος α', του [Δαβίδ] Ραιδεστινού.
222v - 223v
                 Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος α', του [Δαβίδ] Ραιδεστινού.
223v - 225
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudati pe Domnul ..., ήχος β', του [Γεωργίου] Μοσχιανού.
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος β', του [Γεωργίου] Μοσχιανού.
225 - 226
226 - 227v
                 Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος β', του Γερασίμου.
228v - 230
                 Εις μνημόσυνον ... / Întru veșnica pomenire ..., ήχος γ'.
230 - 231
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος δ', του λαμπαδαρίου.
231 - 232
                 Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος γ', του [Μανουήλ] Αργυροπούλου.
232 - 233
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος δ', του λαμπαδαρίου.
                 Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος γ', του Αμπελακίου πιστού.
233 - 234v
234v - 235v
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος πλ. α', του [Ξένου] Κορώνη.
235v - 236v
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος νενανο, του λαμπαδαρίου.
236v - 237v
                 Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος νενανο, του λαμπαδαρίου.
237v - 239
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος πλ. γ', του [Μανουήλ] Βλατύρου.
239 - 240
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος πλ. γ', του [Μανουήλ] Αργυροπούλου.
240 - 241v
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudati pe Domnul ..., ήχος πλ. γ', του Στέφαν Σρπινα.
241v - 243
                 Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος (πλ. γ'), του λαμπαδαρίου.
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος πλ. δ', του [Μανουήλ] Αργυροπούλου / Οργανικό.
243 - 244v
244v - 246
                 Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος πλ. δ', του Δαβίδ Ραιδεστινού.
246 - 247v
                 Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος πλ. δ'.
247v - 249
                 Νυν αι δυνάμεις ... / Acum puterile ..., ήχος πλ. β', του Λογγίνου μοναχού.
249 - 250v
                 Γεύσασθε και ίδετε ... / Gustați și vedeți ..., ήχος πλ. β', του [Γεωργίου] Μοσχιανού.
250v - 251v
                 Γεύσασθε και ίδετε ... / Gustați și vedeți ..., ήχος νενανο, του λαμπαδαρίου.
251v
                 Ευλογήσω τον Κύριον ... / Voi binecuvânta pe Domnul ..., ήχος πλ. α'.
                 Του δείπνου Σου ... / Cinei tale celei de taină ..., ήχος πλ. β', του [Νικηφόρου Ηθικού]. Στο χργφ. Lz-BU 12
251v - 253v
                είναι γραμμένο από τον συνθέτη Λογγίνο μοναχό.
253v - 255v
                 Σιγησάτω πάσα σάρξ ... / Să tacă tot trupul ..., ήχος πλ. α', του [Νικηφόρου Ηθικού].
255v - 256
                 Σώμα Χριστού ... / Trupul lui Hristos ..., ήχος πλ. α', του Στέφαν [Σρπινα].
256 - 257v
                 Σώμα Χριστού ... / Trupul lui Hristos ..., ήχος νενανο.
257v - 259
                 Σώμα Χριστού ... / Trupul lui Hristos ..., ήχος πλ. δ'.
259 - 259v
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος πλ. α'.
260 - 261
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος πλ. δ'.
                Μήνα Σεπτέμβριο / Παροждество Бие / Luna septembrie
262 - 264
                 Εξ ακάρπου γάρ ρίζης ... / Că din rădăcină neroditoare ..., ήχος πλ. β', του Ιωάννου Κουκουζέλη.
        / Ανάγραμμα: Σήμερον ο τοις νοεροίς ... / Astăzi Dumnezeu, cel ce se odihnește ...
```

Διά πιστών βασιλέων ... / Pentru împărații credincioși ..., ήχος πλ. β', του [Ιωάννου Κουκουζέλη].

/ Ανάγραμμα: Σήμερον ξύλον εφανερώθη ... / Astăzi crucea s-a înălțat ...

- 266ν 269 Εν αρχή ήν ο λόγος ... / La început a fost cuvântul ..., ήχος πλ. β', του [Ιωάννου Κουκουζέλη].
 - / Ανάγραμμα: Αναπεσών εν τω στήθει ... / Rezemându-te pe pieptul învățătorului tău ...
- 269 271 Απόλαυε των θαυμάτων τας ιάσεις καθορώσα ... / Desfătează-te văzând tămăduirile minunilor ..., ήχος πλ. δ', του Ιωάννου Κουκουζέλη.
 - / Ανάγραμμα: Ευφραίνου εν Κυρίω ... / Veseleşte-te întru Domnul ...
- 271 v 273 Φρούρισον πανένδοξε ... / Păzește, prea lăudate ..., ήχος πλ. β', του [Ιωάννου Κουκουζέλη].
- / Ανάγραμμα: Έχει μεν η θειοτάτη ... / Are pre Dumnezeiesc și fără prihană sufletul ...
- 273 275ν Σκέπασον ημάς ... / Acoperene pe noi ..., ήχος νενανο.
 - / Ανάγραμμα: Ευχάρητε ημίν ... / Bucurați-vă împreună cu noi ...
- 275ν 278 Άσπιλε, αμόλυντε ... / Nespurcată, neîntinată..., ήχος πλ. α', του [Ιωάννου Κουκουζέλη]. / Ανάγραμμα: Μετά το τεχθήναι ... / După ce te-ai născut ...
- 278 280ν Των δαιμόνων ώλεσας τας φάλαγγας ... / Taberele drăcești ai nimicit ..., ήχος πλ. β', του [Ιωάννου Κουκουζέλη].
 - / Ανάγραμμα: Όσιε πάτερ εις πάσαν την γήν ... / Cuvioase părinte, în tot pământul ...
- 280ν 283 Των θλιβομένων το συμπαθές πάντας ... / De milostivirea spre cei necăjiți ..., ήχος πλ. β', του [Ιωάννου Κουκουζέλη].
 - / Ανάγραμμα: Των ανδραγαθημάτων σου ... / Rodul bărbățiilor tale ...
- 283 285 Δόξα εν υψίστοις Θεώ ... / Mărire întru cei de sus lui Duninezeu ..., ήχος πλ. γ', του [Ιωάννου Κουκουζέλη]. / Ανάγραμμα: (Άγνωστη).
- 285 288 Αδάμ ανανεούται ... / Adam se înnoiește ..., ήχος πλ. δ', του Ιωάννου Κουκουζέλη.
- / Ανάγραμμα: Βηθλεέμ ετοιμάζου ... / Bethleeme, găteștete ...
- 288 291ν Ω βάθος πλούτου και σοφίας ... / Ο adâncul bogăției și al înțelepciunii ..., ήχος πλ. δ', του [Ιωάννου Κουκουζέλη].
 - / Ανάγραμμα: Άκουε ουρανέ και ενστίζου η γή ... / Auzi cerule, şi priveşte pământule ...
- 291v 293v Μεγάλυνον ψυχή μου ... / Mărește suflete al meu ..., ήχος πλ. α',του [Ιωάννου Κουκουζέλη].
- 293ν 295ν Διά τας αμαρτίας ημών ... / Pentru păcatele noastre ..., ήχος πλ. δ', του [Ιωάννου Κουκουζέλη]. / Ανάγραμμα: Ως άνθρωπος εν ποταμώ ... / Ca un om la râu ai venit ...
- 295ν 299 Αλλά πάσαν επλήρωσας οικονομίαν ... / Dar toată rânduiala o ai plinit ..., ήχος πλ. δ', του [Ιωάννου Κουκουζέλη]
 - / Ανάγραμμα: Έτρεμεν η χείρ του βαπτιστού .../ Cutremuratu-s-a mâna botezătorului ...
- 299 301ν Αυτή γάρ θρόνος χερουβικός ... / Că aceasta scaun de heruvimi ..., ήχος πλ. δ', του [Ιωάννου Κουκουζέλη]. Ανάγραμμα: Κατεκόσμησαν τον νυμφώνα Σου, Σιών ... / Împodobeste-li cămara ta, Sioane ...
- 302 304ν Τους κήρυκας τους ιερούς ... / Pe propovăduitorii cei sfinți ..., ήχος πλ. δ'.
- 304v 308v Τη υπερμάχω στρατηγώ ... / Αρἄτἄιοατε Doamnǎ ..., ήχος πλ. δ', του [Ιωάννου Κλαδά λαμπαδαρίου].
- 308v 313 Αναστάσεως ημέρα ... / Ziua învierii ..., ήχος α'.
- 313 316 Και σώσον αγαθέ τας ψυχάς ημών ... / Şi mântuieşte bunule, sufletele noastre ..., ήχος πλ. β', του Θεοδούλου [μοναχού Γλάβα]
 - / Ανάγραμμα: Βασιλεύ ουράνιε ... / Împărate ceresc ...
- 316 319 Ούτος γάρ εκύρηξε ... / Că acesta a predicat ..., ήχος β', του [Ιωάννου] Κουκουζέλη.
 - / Ανάγραμμα: Πρέπει τω Ιωάννη ... / Cuvine-se lui Ioan buna mireasmă ...
- 319 321 Σε μεγαλύνομεν την όντως Θεοτόκον ... / Pe tine te mărim, cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu ..., ήχος α', του λαμπαδαρίου [Ιωάννου Κλαδά].
- 321v 325 Χαίρε [ή της] χάριτος πηγή ... / Bucură-te, izvorul bucuriei ..., ήχος α', του [Ιωάννου].
- 325v 328v Ησαΐα χόρευε ... / Isaia dănțuiește ..., ήχος πλ. α', του λαμπαδαρίου.
- 328ν 331 Κα житенска пища прПЪывает ... / Ποία εγκόσμια απόλαυση ... / Care desfătare lumească ..., ήχος α', του Ευστάτιε.
- 331v 334v Ευαγγελίζεται ο Γαβριήλ ... / Binevesteşte, Gavriil ..., ήχος πλ. β', του λαμπαδαρίου.
- 334v 338v Ο διδάσκαλος λέγει προς σε ... / Învăţătorul zice: la tine voi să fac Paştele ..., ήχος πλ. β', του [λαμπαδαρίου Ιωάννου Κλαδά].
 - / Ανάγραμμα: Πρό έξι ημερών του Πάσχα ... / Mai înainte de Paști cu șase zile ...
- 338ν 341ν Αυτή η κλητή και αγία ημέρα ... / Această numită și stântă zi ..., ήχος α', του λαμπαδαρίου.
- 341v 344 Φωτίζου η νέα Ιερουσαλήμ ... / Luminează-te, Iumineaza-te Noule Ierusalim ..., ήχος α', του [Ιωάννου] του Γλυκέος.

- 344 344ν Αναστάσεως ημέρα ... / Ziua învierii ..., ήχος α', του Θεοδούλου μοναχού [Γλάβα].
- 344ν 347ν Χριστός ανέστη εκ νεκρών ... / Hristos a înviat din morți ..., ήχος β', του Θεοδούλου [μοναχού Γλάβα].
- 348 351 Του μεγάλου βασιλέως ... / Al marelui împărat ..., ήχος α', του [Ξένου Κορώνη].
- 351 353ν Τις λαλήσει τας δυναστείας Σου, Χριστέ ... / Cine va spune puterile tale, Hristoase ..., ήχος πλ. δ', του [λαμπαδαρίου]
- 353ν 357 Απέστειλας ημίν, Χριστέ ... / Ai trimis nouă, Hristoase ..., ήχος δ', του [Μάρκου] Ευγενικού, ο ψαλμός αρχίζει με Τερερίμ.
 - / Ανάγραμμα: Αναλαμβανομένου Σου, Χριστέ ... / Înălţându-te Tu, Hristoase ...
- 357 360ν Λόγε Πατρός και συμφυές ... / Cuvinte ale Tatălui ..., ήχος πλ. δ', του Ιωάννου Λάσκαρι.
- 360v 363v Παύλε, Παύλε, στόμα Κυρίου ... / Paule, Paule, gura Domnului ..., ήχος β'.
- 363ν 368 Οθεν πρός αυτόν ο σωτήρ ... / Pentru acesta către dânsul ..., ήχος δ', του [Ιωάννου Κουκουζέλη].
 - / Ανάγραμμα: Τω τρίτω της ερωτήσεως ... / Cu întrebarea cea de trei ori aceasta ...
- 368 371 Ουρανοί έφριξαν, γη ετρόμαξεν ... / Cerurile s-au înspăimântat, pământul s-a cutremurat ..., ήχος α', του [Ιωάννου Κουκουζέλη].
 - / Ανάγραμμα: Προτηρών την Ανάστασιν ... / Mai înainte închipuind învierea Ta ...
- 371 375 Αλλ' ω Παρθένε άχραντε ... / Ci ο, preacurată Fecioară ..., ήχος πλ. β', του [Ιωάννου Κουκουζέλη].
 - / Ανάγραμμα: Ότε η μετάστασις του αχράντου ... / Când mutarea preacuratului tău trup ...
- 375 377ν Χαίρε κεχαριτωμένη, Παρθένε ... / Bucură-te cea plină de dor, Fecioară ..., ήχος νενανο του [Ιωάννου Κουκουζέλη].
 - / Ανάγραμμα: Τη αθανάτω σου κοιμήσει ... / La adormirea Ta cea fără de moarte ...
- 377ν 381 *Αλλ' ημείς τον Βαπτιστήν ... / Iar noi pre Botezắtorul ...*, ήχος νενανο του [Ιωάννου Κουκουζέλη], όπος και στο χργφ. SvJ-BMP **56/544/576 I**. Στο χργφ. Μ-ΜzI **1102** είναι γραμμένο σε ήχο α'.
 - / Ανάγραμμα: Γενεθλίων τελουμένων ... / Săvârşindu-se ziua nașterii lui Irod ...
- 381 385 Ανωθεν οι προφήται ... / De demult profeții ..., ήχος α', του [Ιωάννου Κλαδά].
- 385 388 Ανωθεν οι προφήται ... / De demult profeții ..., ήχος νενανο του Ιωάννου Κουκουζέλη.
- 388 390ν Ανωθεν οι προφήται ... / De demult profeții ..., ήχος πλ. γ', του Ιωάννου Κουκουζέλη.
- 390ν 392ν Σε μεγαλύνομεν την όντως Θεοτόκου ... / Pe tine te mărim, cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu ..., ήχος β', του Ιωάννου Κουκουζέλη.
- 392ν 395ν Σε μεγαλύνομεν την όντως Θεοτόκου ... / Pe tine te mărim, cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu ..., ήχος πλ.. δ', του Ιωάννου Κουκουζέλη.
- 395v 398v Εν Σινά τω όρει κατείδε Σε ... / La muntele Sinai văzutu-te-au ..., ήχος γ', του [Ιωάννου Κουκουζέλη].
- 398ν 401ν Απας γηγενής ... / Τοι neamul pământesc ..., ήχος δ', του Κωνσταντίνου Μαγουλά.
- 402 404ν Δέησιν δέξου Πανάγαθε ... / Primeşte rugăciunea Prea sfântă ..., ήχος πλάγιος β'.
- 404ν 409 Ψαλμοίς και ύμνοις ... / În psalmi și cântări ..., ήχος πλ. δ', του Μανουήλ Χρυσάφη.
- 409v 413 Τ'cte το имам належда ... / Εσέ έχομεν ελπίδα ... / Că pe tine te avem nădejde ..., ήχος πλ. δ'.
- 413v 417v Πάσα πνοή ... / Toată suflarea ..., ήχος α, του [Ιωάννου Κουκουζέλη].
- 417v 418v Δύναμις, άγιος ο Θεός ... / Puternic, sfinte Dumnezeule ..., ήχος πλ. δ'.
- 418ν Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος α', του [Ευστάτιε].
- **6.** Χργφ. gr. slav I-BCUME **26** Ανθολόγιον, γραμμένο στην ελληνική και σλαβονική (με βουλγαρικό ιδίωμα), στη μονή Πούτνα, το 1545, κωδικογράφος Αντώνιε Ιερομόναχος. Περιεγόμενο:
- στην ελληνική γλώσσα: Προπαίδεια, και 173 ψαλμούς στην Ακολουθία του Εσπερινού, του Όρθρου (Τροπάρια, Ειρμοί, κ.α.), της Θείας Λειτουργίας των Αγίων Ιωάννου Χρυσοστόμου, Βασιλείου του Μεγάλου, Γρηγορίου Θεολόγου (Τρισάγιον, Χερουβικόν, Μεγάλες Απαντήσεις στην Εκτενή, Άξιον Εστίν, Κοινωνικάρια, Προκείμενα από την περίοδο Οκταήχου, Τριωδίου, Πεντηκοσταρίου, Τροπάρια, κλπ.).
- στην σλαβονική γλώσσα: 3 ψαλμούς.
- Διάστασις: 15,5 χ 10,5. Φύλλα: 241. Το χργφ. είναι σε καλή κατάσταση.

Συνθέτες: ανώνυμος, Ιωάννης Κουκουζέλης και Μαϊστωρ, Γεώργιος Πανάρετος, Γεώργιος Κοντοπετρής, Αγάθων αδελφός του Κορώνης, Μανουήλ Χρυσάφης, Ιωάννης Κλαδάς λαμπαδάριος, Ξένος Κορώνης, Ιωάννης Κουκουμάς, Κορνήλιος μοναχός, Ευστάτιε Πρωτοψάλτης Πούτνα, Μανουήλ Αγγαλιανός, Άνθιμος, Γεώργιος Μοσχιανός, Δαβίδ Ραιδεστινός, Γεράσιμος, Ιωάννης, Μανουήλ Βλάτυρος Θεσσαλονικεύς, Στέφαν Σρπίνα, Μανουήλ Αργυρόπουλος, Λογγίνος μοναχός, Δεμεντιάν / Δομετιάν Βλάχου, Ιωάσαφ, Θεόδουλος Γλάβας μοναχός, Κωνσταντίνος Μαγούλας.

22v

V)

1 - 6v	Προπαί	δεια / Propedie
7	Ακολοι	θ ία του μεγάλου Εσπερινού / Cântările Slujbei de Seară (Vecerniei)
7 - 7v	Ανοιξα	ντάρια / Anixandaria
	a)	Ανοίξαντάς σου την χείρα / Deschizând tu mâna ta, ήχος πλ. δ', του [Ιωάννου Κουκουζέλη],
_	0.	ποίημα αρχαίον.
7v	β)	Αποστρέψαντος δε Σου το πρόσωπον / Întorcându-ți Tu fața de la ei, ήχος πλ. δ', του Πούνμου Κουκον (δ) τι τρίπικ κροκείου
7v - 8	24)	[Ιωάννου Κουκουζέλη], ποίημα αρχαίον. Αντανελείς το πνεύμα αυτών / Lua-vei duhul lor, ήχος πλ. δ', του [Ιωάννου Κουκουζέλη].
	γ)	
8v	δ)	Και εις τον χούν αυτών επιστρέψουσιν / Şi în pământul lor se vor întoarce, ήχος πλ. δ', του Ιωάννου Κουκουζέλη].
8v	ε)	Εξαποστελείς το πνεύμα Σου / Vei trimite duhul Τἴαυ, ήχος πλ. δ, του [Γεωργίου Παναρέτου].
9	ζ)	Και ανακαινείς το πρόσωπον της γής / Şi înnoieşti faţa pământului, ήχος πλ. δ', του [Γεωργίου Παναρέτου]
9 - 9v	η)	Είη η δόξα Κυρίου εις τους αιώνας / Fie slava Domnului în veci, ήχος πλ. δ', του [Γεωργίου
0	0)	Παναρέτου].
9v	θ)	Ευφρανθήσεται Κύριος / Se va veseli Domnul, ήχος πλ. δ', του [Ιωάννου Κουκουζέλη].
9v - 10vı) 10v		.έπων επί την γήν / Cel ce privește peste pământ,ήχος πλ. δ', του [Γεωργίου Κοντοπετρή]. Ο απτόμενος των ορέων / Cel ce se atinge de munți, ήχος πλ. δ', του [Γεωργίου Κοντοπετρή]
	K)	ο Κυρίω εν τη ζωήμου / Voi cânta Domnului în viața mea, ήχος πλ. δ', του [Αγάθωνος αδελφού
10v - 11λ)		ο κυριω εν τη ζωη μου / νοι cama Dominara in νιαια inea, ηχος πλ. ο , του [Α γασωνος ασελφου Σώνης / Μανουήλ Χρυσάφη].
11v	μ)	Ψαλώ τω Θεώ μου έως υπάρχω / Cânta-voi Domnului cât voi trăi, ήχος πλ. δ', του [Αγάθωνος
	αδελφο	ύ του Κορώνης / Μανουήλ Χρυσάφη].
11v - 12v	v)	Hδυνθείη αυτώ η διαλογή μου / Plăcute să-i Fie Lui cuvintele mele, ήχος πλ. δ', του [Ιωάννου συν συν συν συν συν συν συν συν συν συ
		Κλαδά].
12v	ξ)	Εγώ δε ευφρανθήσομαι / Iar eu mă voi veseli de Domnul,ήχος πλ. δ', του Ιωάννου Κλαδά].
12v - 13v	o)	Εκλείπειεν αμαρτωλοί / Piară păcătoșii de pe pământ, ήχος πλ. δ', του Ιωάννου Κλαδά].
13v	π)	Και άνομοι ώστε μη υπάρχειν / Şi cei fără de lege, ca să nu mai fie, ήχος πλ. δ', του Ιωάννου Κλαδά].
13v - 14v	ρ)	Ευλόγει η ψυχή μου τον Κύριον / Binecuvântează suflete al meu pe Domnul, ήχος πλ. δ', του Ιωάννου Κλαδά]
14v	ς)	Ο ήλιος έγνω την δύσιν αυτού / Soarele și-a cunoscut apusul lui, ήχος πλ. δ', του Ιωάννου
	3/	Κλαδά]
14v	τ)	Έθου σκότος και εγένετο νύξ / Pus-ai întuneric și s-a făcut noapte, ήχος πλ. δ', του Ιωάννου Κλαδά]
16	υ)	Πάντα εν σοφία εποίησας / Toate Le-ai făcut cu înțelepciune, ήχος πλ. δ', παλαιόν ψάλλεται.
16 - 16vφ)	16	ούϊα / Aliluia ήνος πλ δ'
16v - 17χ)		ούτα / Aliluia, ήχος πλ. δ'.
17		πος ανήρ / Fericit bărbatul, ήχος πλ. δ'.
$17 - 17v\psi$)		10ς ανήρ / Fericit bărbatul, ήχος πλ. δ'.
17v	ω)	Και εν οδώ αμαρτωλών / Şi în calea păcătoșilor, ήχος πλ. δ'.
17v - 18α)		ί καθέδρα λοιμών / Şi pe scaunul hulitorilor, ήχος πλ. δ'.
18 - 18v	β)	Αλλ' η εν τω νόμω Κυρίου / Ci în legea Domnului e voia Lui, ήχος πλ. δ'.
18v - 19	γ)	Και εν τω νόμω αυτού μελετήσαι / Şi la legea Lui va cugeta ziua și noaptea, ήχος πλ. δ'.
19	δ)	Και έστε ως το ξύλον / Şi va fi ca un pom răsădit (lângă izvoarele apelor), ήχος πλ. δ'.
19 - 19v	ε)	Ο τον καρπόν αυτού / Care rodul Său, ήχος πλ. δ'.
19v	ζ)	Και το φύλλον αυτού / Şi frunza Lui (nu va cădea), ήχος πλ. δ'.
19v - 20η)	Και πά	ντα όσα ποιεί / Şi toate câte va face (vor spori), ήχος πλ. δ'.
20v	θ)	Ουκ ούτως οι ασεβείς / Nu sunt aşa necredincioşii, ήχος πλ. δ'.
20v - 21v	ι)	$A\lambda\lambda'$ εί ως ο γνούς / Să fie precum cele știute, ήχος πλ. δ'.
21v	κ)	Διά τούτο ουκ αναστήσονται / De aceea nu vor învia, ήχος πλ. δ'.
21v - 22λ' var)		ί ως ο γνούς / Să fie precum cele știute, ήχος πλ. δ', του [Ξένου Κορώνη].
22 - 22vμ' var)		ύτο ουκ αναστήσονται / De aceea nu vor învia, ήχος πλ. δ', του [Ξένου Κορώνης].
22v	V)	Ουδέ συσοτωλοί / Si nici ράς έτος τη δ΄

Ουδέ αμαρτωλοί ... / Şi nici păcătoșii ..., ήχος πλ. δ'.

```
22v - 23E)
                  Ότι γιγνώσκει ... / Pentru a recunoaște..., ήχος πλ. δ'.
23
                  o)
                            Και οδός ασεβών απόλυται ... / Şi calea păcătoşilor se va pierde..., ήχος πλ. δ'.
23v
                  \pi)
                           Δόξα Πατρί και γιώ και Αγίω Πνεύματι ... / Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh ..., ήχος πλ.
23v - 24p
                  Και νύν και αεί και εις τούς αιώνας των αιώνων αμήν... / Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor amin....
                  ήχος πλ. δ'.
24 - 25
                           Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος πλ. δ'.
25<sub>v</sub>
                  Δούλοι Κύριον ... / Robii Domnului ..., ήχος α', του [Ιωάννου] Κουκουμά.
25v - 26\tau)
                  Αινείτε όνομα του Κυρίου ... / Lăudați numele Domnului ..., ήχος α'.
26
                           Οι εστώτες εν οίκω Κυρίου ... / Cei ce vă aflați în casa Domnului ..., ήχος α'.
                  v)
                  Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος α'.
26 - 26v \omega
26v
                            Ψάλατε τω ονόματι αυτού ... / Cântați numele Lui ..., ήχος α'.
                  \chi)
26v - 27v
                           Ότι τον Ιάκωβον εξελέξατο ... / Pentru că Iacov a fost ales ..., ήχος α'.
                  W)
27v
                           Ισραήλ εις περιουσιασμόν ... / Şi pe Israel spre îmbogățire ..., ήχος α'.
                  w)
                  Ότι εγώ έγνωκα ... / Pentru că eu am cunoscut ..., ήχος α'.
27v - 28\alpha)
28 - 28vy
                  Και ο Κύριος ημών ... / Si Domnul nostru ..., ήγος α'.
28v - 29\delta)
                  Πάντα όσα ηθέλησεν ο Κύριος εποίησεν ... / Toate cele ce a vrut a făcut Domnul ..., ήχος α'.
29
                           Έν τω ουρανώ και έν τη γή ... / În cer și pe pământ ..., ήχος α'.
                  (3
29 - 30
                  ()
                           Έν ταίς θαλάσσαις και εν πάσαις ταίς αβύσσοις ... / Pe mări și în toate adâncurile ..., ήχος α'.
                  Ανάγων νεφέλας ... / Cel ce aduce norii ..., ήχος α'.
30 - 30vn
30v - 31v
                  \theta)
                           Αστραπάς εις υετόν εποίησεν ... / A prefăcut fulgerele în rouă ..., ήχος α'.
31v - 321)
                  Ο εξάγων ανέμους ... / Cel ce ridică vânturile ..., ήχος α'.
32 - 32vk)
                  Ώς επάταξε τα πρωτότοκα ... / Precum a lovit pe cei întâi născuți ..., ήχος α'.
32v
                  A)
                           Από ανθρώπου έως κτήνους ... / De la om până la fiare ..., ήχος α'.
32 bis - 32vbis
                           Εξαπέστειλε σημεία και τέρατα ... / A trimis semne și minuni ...., ήχος α'.
                  H)
32v bis - 33
                           Έν Φαραώ και εν πάσι τοίς δούλοις αυτού ... / Asupra lui Faraon și a tuturor robilor săi ..., ήχος
                  V)
33 - 33v
                           \Omegaς επάταξεν έθνη πολλά ... / Cum a pedepsit multe popoare ..., ήχος α'.
                  ξ)
33v - 34o)
                  Και απέκτεινε Βασιλείς κραταιούς ... / Şi a distrus împărați puternici ..., ήχος α'.
34 - 34v\pi)
                  Τον Σιών βασιλέα των Αμορραίων ... / Pe Sion pe împăratul Amoreilor ..., ήχος α'.
35
                           Και τον Ώγ βασιλέα γης Βασαάν ... / Şi pe Og împăratul din Basan ..., ήχος α'.
                  p)
35 - 36
                  5)
                           Και πάσας τας βασιλείας Χαναάν ... / Şi toate împărățiile din Canaan ..., ήχος α'.
36
                  T)
                           Και έδωκε την γήν ... / Şi a dat pământul ..., ήχος α'.
36v - 37υ)
                  Κληρονομίαν Ισραήλ ... / Moștenire lui Israel ..., ήχος α'.
37 - 37v\phi
                  Κύριε το όνομά σου ... / Doamne numele Tău ..., ήχος α'.
37v - 39\chi
                  Και το μνημόσυνόν σου ... / Şi pomenirea Τα ..., ήχος α'.
39 - 39v \psi)
                  Ότι κρίνει Κύριος τον λαόν αυτού ... / Şi va judeca Domnul pe poporul Său ..., ήχος α'.
40 - 41
                  ω var) Κράτημα ... / Cratima ..., ήχος α'.
41 - 42
                           Και επί τοίς δούλοις ... / Şi peste roaba ..., ήχος α'.
                  \alpha\alpha)
                  ββ)
                           T\alpha είδωλα των εθνών ... / Idolii neamurilor ..., ήχος α'.
42
42v - 44\gamma\gamma
                  Στόμα έχουσι ... / Au gură de grăit..., ήχος α', του [Κορνηλίου μοναχού].
44v
                  \delta\delta)
                           Οφθαλμούς έχουσι ... / Au ochi de văzut ..., ήχος α'.
44v - 45v
                  (33
                           Ώτα έχουσι ... / Au urechi de auzit ..., ήχος α'.
45v
                  \zeta\zeta)
                           Ουδέ γάρ έστι πνεύμα ... / Căci nu este duh ..., ήχος α'.
                  ηη var) Ωτα έχουσι ... / Urechi au de auzit ..., ήχος α'.
45v - 46v
47 - 47v\theta\theta)
                  Όμοιοι αυτοίς γένοιντο ... / Să devină asemenea lor ..., ήχος α'.
47v
                           Και πάντες οι πεποιθότες ... / Şi toţi cei ce cred ..., ήχος α'.
                  u)
47v - 48v
                  κκ var) Όμοιοι αυτοίς γένοιντο ... / Asemenea lor se va face ..., ήχος \alpha', \alpha \lambda < \lambda > 0ς.
48v
                  \lambda\lambda)
                           Και πάντες οι πεποιθότες ... / Şi toţi cei ce cred în El ..., ήχος α'.
                  Οίκος Ισραήλ ευλογήσατε ... / Casa lui Israel binecuvântați ..., ήχος α'.
48v - 49μμ)
49
                           Οίκος Ααρών ευλογήσατε ... / Casa lui Aaron binecuvântați ..., ήχος α'.
                  VV)
```

49 - 50νξξ var) Oίκος Iσραήλ ευλογήσατε ... / Casa lui Israel binecuvântați ..., ήχος α', άλ<λ>ος.

```
50v
                οο var) Οίκος Ααρών ευλογήσατε ... / Casa lui Aaron binecuvântati .... ήγος α'.
50v - 51\pi\pi
                 Οίκος Λευί ευλογήσατε ... / Casa lui Levi binecuvântati .... ήγος α'.
                         Ευλογήσατε τον Κύριον ... / Binecuvântati pe Domnul ..., ήγος α'.
51
51 - 51 vcc var) Οίκος Λευί ευλογήσατε ... / Casa lui Levi binecuvântati .... ήγος α'.
                 ττ var) Ευλογήσατε τον Κύριον ... / Binecuvântati pe Domnul .... ήγος α'.
51v
                 Οι φ<ο>βούμενοι τον Κύριον, ευλογήσατε τον Κύριον ... / Cei ce vă temeti de Domnul, binecuvântati-L ....
51y - 5200
                 ήγος α'.
52v
                 φφ)
                         Ευλογητός Κύριος έκ Σιών ... / Lăudati pe Domnul din Sion ..., ήγος α'.
52v - 56
                 Ενεδύσατο ο Κύριος ... / Îmbrăcatu-s-a Domnul .... ήγος πλ. δ', του [Ιωάννου] Κουκουζέλη
                 ΠανΑ πο Πατγριϊε / Ακολουθία της Λειτουργίας / Începutul Sfintei Liturghii
56 - 56v
                 Νεάγιε. Δόξα ... και νύν ... Άγιος αθάνατος ... / Neaghie. Slavă ... și acum ..., ήχος πλ. δ'.
57 - 58
                 Δύναμις, άγιος ο Θεός ... / Puternic, Sfinte Dumnezeule ..., ήγος β'.
58 - 58v
                 Όσοι εις Χριστόν ... / Câti în Hristos ..., ήγος πλ. α', του μοναγ<ού> Ευστάτιε.
59
                 Δόξα ... και νύν ... Χριστόν ενεδύσασθε ... / Slavă ... si acum ... În Hristos v-ati îmbrăcat ..., ήγος δ', του
                 μοναγ<ού> Ευστάτιε.
59v - 60
                 Τον σταυρόν Σου ... / Crucii Tale ..., ήγος β', του μοναγ<ού> Ευστάτιε.
60 - 60v
                 Δόξα ... και νύν ... αγίαν Σου Ανάστασιν ... / Slavă ... si acum ... si sfântă învierea Ta ..., ήγος β', του
                 [Ευστάτιε].
62 - 62v
                 Δύναμις, άγιος ο Θεός ... / Puternic, sfinte Dumnezeule ..., ήγος γ'.
63 - 67v
                 Οι τα γερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήγος πλ. α', του [Ξένου Κορώνης].
67v - 71
                 Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος πλ. β', του Αγάθωνος [αδελφού του Κορώνη]ς.
71 - 74v
                 Οι τα γερουβείμ ... / Care pre heruvimi ... ήγος β', του [Μανουήλ] Αγγαλιανού.
75 - 77v
                 Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος δ', του Ανθίμου.
77v - 81 bis
                 Οι τα γερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήγος α', του μοναχ<ού> Ευστάτιε.
81 bis - 84
                 Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος γ', του μοναχ<ού> Ευστάτιε.
84v - 87
                 Οι τα γερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήγος πλ. α', του [Ευστάτιε].
87 - 88
                 Πατέρα υιόν ... / Pre Tatăl, pre Fiul ..., ήχος πλ. δ', του [Γεωργίου Μοσχιανού].
88 - 88v
                 Aγιος, άγιος αγιος ... / Sfânt, sfânt, sfânt ..., ήγος β'.
... 90 - 92
                 Επί σοι χαίρει κεχαριτωμένη ... / De tine se bucură ..., ήχος πλ. δ', του [Ξένου Κορώνη].
92v - 94
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος α', του [Δαβίδ Ραιδεστινού].
94 - 95v
                 Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος α', του [Δαβίδ Ραιδεστινού].
        / Το σλαβονικό κείμενο Ήμες Α Επαγομητ έγει προστεθεί με κόκκινη μελάνη.
95v - 97
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudati pe Domnul ..., ήγος β', του [Γεωργίου Μοσχιανού].
        / Το σλαβονικό κείμενο ИзБавленїе посла Γοσποдь έχει προστεθεί με κόκκινη μελάνη.
97 - 98v
                 Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος β', του [Γερασίμου].
                 Εις μνημόσυνον αιώνιον ... / Întru veșnica pomenire ..., ήχος γ', του [Γερασίμου].
99 - 100
                 Εις μνημόσυνον αιώνιον ... / Întru veșnica pomenire ..., ήχος γ'.
100 - 101v
101v - 102v
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudati pe Domnul ..., ήχος δ', του [Ιωάννου].
103v - 104v
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος νενανο του [λαμπαδαρίου].
        / Το σλαβονικό κείμενο Бъзыде Богь вьекликновени έχει προστεθεί με κόκκινη μελάνη.
104v - 106
                 Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος νενανο του [λαμπαδαρίου].
106 - 107v
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος πλ. γ', του [Μανουήλ] Βλατίρ<ου>.
107v - 109
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος πλ. γ', του Στεφάν Σρπίνα.
109 - 110v
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος πλ. δ', του [Μανουήλ Αργυροπούλου] / οργανικό.
110v - 112
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος πλ. δ', του [Μανουήλ] Χρυσάφη.
112 - 114
                 Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος πλ. δ', του Δαβίδ Ραιδεστινού].
114 - 115v
                 Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος πλ. δ'.
115v - 117v
                 Νύν αι δύναμεις ... / Acum puterile ..., ήχος πλ. β', του μοναχ<ού> Λογγίνου.
117v - 118v
                 Γεύσασθε και ίδετε ... / Gustați și vedeți ..., ήχος νενανο, του [λαμπαδαρίου].
118v - 119
                 Ευλογήσω τον Κύριον ... / Voi binecuvânta pe Domnul ..., ήχος πλ. α'.
119 - 120v
                 Του δείπνου Σου ... / Cinei tale celei de taină ..., ήχος πλ. β', του [Λογγίνου μοναχού].
121 - 123
                 Σιγησάτω πάσα σάρξ ... / Sǎ tacǎ tot trupul ..., ήχος πλ. α', του [Νικηφόρου Ηθικού].
```

- 123 124ν Σώμα Χριστού ... / Trupul lui Hristos ..., ήχος νενανο.
- 124v 126 Σώμα Χριστού ... / Trupul lui Hristos ..., ήχος πλ. δ'.
- 127 128ν Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος πλ. δ', του Δεμεντιανού του Βλάχου / Δομετιάν του Βλάχου.

Σεπτέμβριος μήνας / Meceus Centembrie Wembin / Luna septembrie

- 129 131 Εξ ακάρπου γάρ ρίζης ... / Că din rădăcină neroditoare ..., ήχος πλ. β', του [Ιωάννου Κουκουζέλη]. / Ανάγραμμα: Σήμερον ο τοις νοεροίς ... / Astăzi Dumnezeu, cel ce se odihneste ...
- 131ν 134 Διά πιστών βασιλέων ... / Pentru împărații credincioși ..., ήχος πλ. β', του [Ιωάννου Κουκουζέλη]. / Ανάγραμμα: Σήμερον ξύλον εφανερώθη ... / Astăzi crucea s-a înălțat ...
- 134 136ν Εν αρχή ήν ο λόγος ... / La început a fost cuvântul ..., ήχος πλ. β', του [Ιωάννου Κουκουζέλη]. / Ανάγραμμα: Αναπεσών εν τω στήθει ... / Rezemându-te pe pieptul învătătorului tău ...
- 137 139ν Απόλαυε των θαυμάτων τας ιάσεις καθορώσα ... / Desfătează-te văzând tămăduirile minunilor ..., ήχος πλ. γ', του [Ιωάννου Κουκουζέλη]

/ Ανάγραμμα: Ευφραίνου εν Κυρίω ... / Veseleşte-te întru Domnul ...

- 139ν 141ν Φρούρησον πανένδοξε ... / Păzește, prea lăudate ..., ήχος πλ. β', του [Ιωάννου Κουκουζέλη] / έτ<ερος> αναγραμματισμός του αυτού.
 - / Ανάγραμμα: Έχει μεν η θειοτάτη ... / Are pre Dumnezeiesc și fără prihană sufletul ...
- 141v 143v bis Σκέπασον ημάς ... / Acopere-ne pe noi ..., ήχος νενανο.

/ Ανάγραμμα: Εγχάρητε ημίν ... / Bucurați-vă împreună cu noi ...

- 143v bis 146v Ασπιλε, αμόλυντε ... / Nespurcată, neîntinată ..., ήχος πλ. α', του [Ιωάννου Κουκουζέλη]. / Ανάγραμμα: Μετά το τεχθήναι ... / După ce te-ai născut ...
- 147 149ν Των δαιμόνων ώλεσας τας φάλαγγας ... / Taberele drăcești ai nimicit ... , ήχος πλ. β', του [Ιωάννου Κουκουζέλη].

/ Ανάγραμμα: Όσιε πάτερ εις πάσαν την γήν ... / Cuvioase părinte, în tot pământul ...

- 149ν 151 bis Των θλιβομένων το συμπαθές πάντας ... / De milostivirea spre cei necăjiți ..., ήχος πλ. β', του [Ιωάννου Κουκουζέλη].
 - / Ανάγραμμα: Των ανδραγαθιμάτων σου ... / Rodul bărbățiilor tale ...
- 151v bis 152v bis Δόξα εν υψίστοις Θεώ ... / Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu ..., ήχος πλ. γ', του [Ιωάννου Κουκουζέλη].

/ Ανάγραμμα: (Άγνωστη).

- 152v bis 155 bis Αδάμ ανανεούται ... / Adam se înnoiește ..., ήχος πλ. δ', του [Ιωάννου Κουκουζέλη]. / Ανάγραμμα: Βηθλεέμ ετοιμάζου ... / Bethleeme, găteștete ...
- 155 bis 158ν **Ω βάθος πλούτου και σοφίας ... / Ο adâncul bogăției și al înțelepciunii ..., ήχος πλ. δ', του [Ιωάννου Κουκουζέλη].

/ Ανάγραμμα: Άκουε ουρανέ και ενστίζου η γή ... / Auzi cerule, și ascultă pământule ...

- 158ν 161ν Μεγάλυνον ψυχή μου ... / Mărește suflete al meu ..., ήχος πλ. α', του [Ιωάννου Κουκουζέλη].
- 161ν 163ν Διά τας αμαρτίας ημών ... / Pentru păcatele noastre ..., ήχος πλ. δ', του [Ιωάννου Κουκουζέλη]. / Ανάγραμμα: Ως άνθρωπος εν ποταμώ ... / Ca un om la râu ai venit ...
- 163ν 167 Αλλά πάσαν επλήρωσας οικονομίαν ... / Dar toată rânduiala o ai plinit ..., ήχος πλ. δ', του [Ιωάννου Κουκουζέλη].

/ Ανάγραμμα: Έτρεμεν η χείρ του βαπτιστού ... / Cutremuratu-s-a mâna botezătorului ...

- 167 170ν Τους κήρυκας τους ιερούς ... / Pe propovăduitorii cei sfinți ..., ήχος πλ. δ'.
- 170ν 173ν Αυτή γάρ θρόνος χερουβικός ... / Că aceasta scaun de heruvimi ..., ήχος πλ. δ', του [Ιωάννου Κουκουζέλη]. / Ανάγραμμα: Κατακόσμησαν τον νυμφώνα σου, Σιών ... / Împodobește-ți cămara ta, Sioane ...
- 173v 177 Εψεύσθη πάλαι ... / Au spus minciuni cândva ..., ήχος α', ποίημα του Ιωάσαφ.
- 177 181ν Τη υπερμάχω στρατηγώ ... / Αρἄτἄτοατε Doanna ..., ήχος πλ. δ', του [Ιωάννου Κλαδά λαμπαδαρίου].
- 182 185ν Ευαγγελίζεται ο Γαβριήλ ... / Binevesteşte, Gavriil ..., ήχος πλ. β', του [λαμπαδαρίου].
- 185ν 188ν Του μεγάλου βασιλέως ... / Al marelui împărat ..., ήχος α', του [Ξένου Κορώνης].
- 188ν 192 Ούτος γάρ εκ;γριξε ... / Că acesta a predicat ..., ήχος β', του [Ιωάννου Κουκουζέλη].
- / Ανάγραμμο: Πρέπει τω Ιωάννη ... / Cuvine-se lui Ioan buna mireasmă ... 192ν - 195ν Παύλε, Παύλε, στόμα Κυρίου ... / Paule, Paule, gura Domnului ..., ήχος β'.
- 195v 198v Ουρανοί έφριξαν, γη ετρόμαξεν ... / Cerurile s-au înspăimântat, pământul s-a cutremurat ..., ήχος α', του [Ιωάννου Κουκουζέλη].

```
/ Ανάγραμμα: Προτυπών την Ανάστασιν ... / Mai înainte închipuind învierea Ta ...
```

- 199 202ν Αλλ'ω Παρθένε άχραντε ... / Ci o, preacurată Fecioară ..., ήχος πλ. β', του [Ιωάννου Κουκουζέλη]. / Ανάγραμμα: Ότε η μετάστασις του αχράντου ... / Când mutarea preacuratului tău trup ...
- 203 205ν Χαίρε κεχαριτωμένη, Παρθένε ... / Bucură-te cea plină de dor, Fecioară ..., ήχος νενανο του [Ιωάννου Κουκουζέλη].
 - / Ανάγραμμα: Τη αθανάτω Σου κοιμήσει ... / La adormirea Ta cea fără de moarte ...
- 205v 209v Ο διδάσκαλος λέγει προς σε ... / Învățătorul zice: la tine voi să fac Paștele ..., ήχος πλ. β', του [Ιωάννου Κλαδά λαμπαδαρίου].
 - / Ανάγραμμα: Πρό έξι ημερών του Πάσχα ... / Mai înainte de Paști cu șase zile ...
- 210 214 Αυτή η κλητή και αγία ημέρα ... / Această numită și stântă zi ..., ήχος α', του [λαμπαδαρίου].
- 214 218 Αναστάσεως ημέρα ... / Ziua învierii ..., ήχος α', του [Θεοδούλου μοναχού Γλάβα].
- 218 223 Ανωθεν οι προφήται ... / De demult profeții ..., ήχος α', του [Ιωάννου Κλαδά λαμπαδαρίου].
- 223ν 227 Απας γηγενής σκιρτάτω τω πνεύματι ... / Τοţi pamântenii să se bucurat în Duhul ..., ήχος δ', του [δομέστικου Κωνσταντίνου Μαγουλά]
- 227 230ν Έν Σινά τω όρει κατείδε Σε ... / La muntele Sinai văzutu-te-au ..., ήχος γ', του [Ιωάννου Κουκουζέλη]
- 230v 235 Το ε το имам належда ... / Εσέ έχομεν ελπίδα ... / Că pe tine te avem nădejde ..., ήχος πλ. δ'.
- 235v 236v Εις μνημόσυνον ... / Întru veşnica pomenire ..., ήχος α'.
- **7.** Χργφ. gr. slav B-BAR **283** Ανθολόγιον, γραμμένο στην ελληνική γλώσσα και σλαβονική (με βουλγαρικό ιδίωμα), στη μονή Πούτνα, το 1520-1540 (περίπου), άγνωστος κωδικογράφος.
- στην ελληνική γλώσσα: Προπαιδεία, και 73 ψαλμούς στην Ακολουθία του Εσπερινού, του Όρθρου (Τροπάρια, Ευρμοί, και), της Θείας Λειτουργίας των Αγίων Ιωάννου Χρυσοστόμου, Βασιλείου του Μεγάλου, Γρηγορίου Θεολόγου (Τρισάγιον, Χερουβικόν, Μεγάλες Απαντήσεις στην Εκτενή, Άξιον Εστίν, Κοινωνικάρια, Προκείμενα από την περίοδο Οκταήχου, Τριωδίου, Πεντηκοσταρίου, Τροπάρια, κλπ.).
- στην σλαβονική γλώσσα: 2 ψαλμούς. Το φ.236-240ν είναι το κείμενο του Φιλοθέϊ μοναχού από την μονή Κόζια, με εκφωνητική γραφή.

Διάστασις: 17,2 χ 10,2. Φύλλα: 240. Το χργφ. είναι σε καλή κατάσταση.

Συνθέτες: ανώνυμος, Ευστάτῖε Πρωτοψάλτης Πούτνα, Ξένος Κορώνης, Αγάθων αδελφός του Κορώνης, Μανουήλ Χρυσάφης, Μανουήλ Αγγαλιανός, Άνθιμος, Ιωάννης ο Γλυκύς, Θεοδόσιε Ζότικα, Γεώργιος Μοσχιανός, Δαβίδ Ραιδεστινός, Γεράσιμος, Ιωάννης, Μανουήλ Βλάτυρος Θεσσαλονικεύς, Στέφαν Σρπίνα, Μανουήλ Αργυρόπουλος, Δομετιάν Βλάχου, Λογγίνος μοναχός, Νικηφόρος Ηθικός, Ιωάννης Κουκουζέλλης και Μαϊστωρ, Ιωάννης Κλαδάς Λαμπαδάριος, Θεόδουλος μοναχός Γλάβας, Μάρκος Ευγενικός.

- 1 3 Правило връвичное оуказантем постћ / Μοναχικοί όροι / Indicații pentru pravila călugărească 3v λευκή σελίδα.
- 4 6ν Προπαίδεια / Propedie.
- 7 24 Ακολουθία του Εσπερινού / Vecernia mare -

Ανοιξαντάρια σε 22 στίχους / Anixandare cu 22 versuri

Ανοίξαντάς Σου την χείρα ... / Deschizând Tu mâna ta ..., ήχος πλ. δ'.

- 24ν λευκή σελίδα...
- 25 Αρχή της Θείας Λειτουργίας / Începutul Sfintei Liturghii
- 25 26 Νεάγιε. Δόξα ... και νύν ... Άγιος αθάνατος ... / Neaghie. Slavă ... și acum ... /, ήχος πλ. δ'.
- 26 28 Δύναμις, άγιος ο Θεός ... / Puternic, Sfinte Dumnezeule ..., ήγος β'.
- 28 28ν Οσοι εις Χριστόν ... / Câți în Hristos ..., ήχος πλ. δ', του Ευστάτϊε.
- 28ν 29 Δόξα ... και νύν ... Χριστόν ενεδύσασθε ... / Slavă ... şi acum ... În Hristos ν-aţi îmbrăcat ..., ήχος πλ. δ', του Ευστάτϊε.
- 29 29ν Οσοι εις Χριστόν ... / Câți în Hristos ..., ήχος πλ. α', του Ευστάτϊε.
- 30 36ν Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος πλ. α', του [Ξένου] Κορώνης.
- 37 41 Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος πλ. α', του Αγάθωνος [αδελφού του Κορώνης].
- 41 44ν Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος α', του [Μανουήλ] Χρυσάφη.
- 44ν 49 Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος β', του [Μανουήλ] Αγγαλιανού.
- 49 53 Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος γ', του Ευστάτϊε.
- 53 56 Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος δ', του Ανθίμου.

149v - 153v

```
56 - 59
                 Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος πλ. β', του [Ιωάννου] του Γλυκέος.
59v
                 λευκή σελίδα.
60 - 63
                 Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος πλ. α', του Ευστάτϊε.
63v - 69
                 Οι τα γερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήγος α', του Ευστάτιε.
69 - 72
                 Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος πλ. β', του Θεοδόσιε Ζότικα.
72v
                 ιδιόγραφη δωρεά.
73 - 74
                 Πατέρα, υιόν ... / Pre Tatăl, pre Fiul ..., ήχος πλ. δ', του [Γεωργίου Μοσχιανού].
74 - 75v
                 Άγιος, άγιος, άγιος ... / Sfânt, sfânt, sfânt ..., ήχος β'.
75v
                 Αμήν ... / Amin ..., ήχος β'.
75<sub>v</sub>
                 Αμήν ... / Απίπ ..., ήχος β'.
75v - 76v
                 Σε υμνούμεν ... / Pre tine te lăudăm ..., ήγος β'.
76v - 79v
                 Επί σοί χαίρει κεχαριτωμένη ... / De tine se bucură ..., ήχος πλ. δ', του [Ξένου Κορώνης].
79v - 81v
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος α', του [Δαβίδ] Ραιδεστινού.
82 - 84
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος α'.
84 - 86
                 Εις μνημόσυνον αιώνιον ... / Întru veşnica pomenire ..., ήχος α'.
86 - 88
                 Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος α', του [Δαβίδ] Ραιδεστινού.
88 - 90
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος β', του [Γεωργίου] Μοσχιανού.
90 - 92
                 Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος β', του Γερασίμου.
92 - 94
                 Εις μνημόσυνον αιώνιον ... /Întru veşnica pomenire ..., ήχος γ', του Γερασίμου.
94 - 96
                 Εις μνημόσυνον αιώνιον ... / Întru veșnica pomenire ..., ήχος γ'.
96 - 97v
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος γ', του Λαμπαδαρίου.
98 - 99v
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος γ', του Λαμπαδαρίου.
99v - 101v
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος γ', του Ιωάννου.
101v - 103v
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος νενανο, του Λαμπαδαρίου.
103v - 105
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudati pe Domnul ..., ήγος πλ. γ', του [Μανουήλ] Βλατύρου.
105 - 107
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος πλ. γ', του [Στέφαν] Σρπλίνα.
107 - 109
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος πλ. δ', του [Μανουήλ] Αργυροπούλου.
109 - 111
                 Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος πλ. δ', του [Δαβίδ] Ραιδεστινού.
111 - 113v
                 Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος πλ. δ', του Δομετιάν Βλάχου.
113v - 115v
                 Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος πλ. δ'.
                 Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος νενανο, του [λαμπαδαρίου].
115v - 117
117 - 119
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος νενανο.
119 - 120v
                 Εις μνημόσυνον αιώνιον ... / Întru veșnica pomenire ..., ήχος νενανο.
120v - 122
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος νενανο.
122 - 125
                 Οι τα γερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήγος πλ. α'.
125v
                 λευκή σελίδα.
126 - 128v
                 Νύν αι δύναμεις ... / Acum puterile ..., ήχος πλ. β', του Λογγίνου [μοναχού].
128v - 130
                 Γεύσασθε και ίδετε ... / Gustați și vedeți ..., ήχος νενανο, του [λαμπαδαρίου].
130
                 Ευλογήσω τον Κύριον ... / Voi binecuvânta pe Domnul ..., ήχος πλ. α'.
130 - 132v
                 Του δείπνου Σου ... / Cinei tale celei de taină ..., ήχος πλ. α', του [Νικηφόρου Ηθικού].
132v - 135v
                 Σιγησάτω πάσα σάρξ ... / Să tacă tot trupul ..., ήχος πλ. δ', του [Νικηφόρου Ηθικού].
135v - 137v
                 Σώμα Χριστού ... / Trupul lui Hristos ..., ήχος νενανο.
137v - 139
                 Σώμα Χριστού ... / Trupul lui Hristos ..., ήχος πλ. δ'.
139 - 139v
                 Ευχαριστείτε οι δίκαιοι ... / Bucurați-vă drepților ..., ήχος πλ. α', του Ευστάτϊε.
140 - 233v
                 Στιχηράριον / Stihirar
140 - 143
                 Εξ ακάρπου γάρ ρίζης ... / Că din rădăcină neroditoare ..., ήχος πλ. α', του [Ιωάννου] Κουκουζέλη.
        / Ανάγραμμα: Σήμερον ο τοις νοεροίς ... / Astăzi Dumnezeu, cel ce se odihnește ...
143 - 145v
                 Φρούρισον πανένδοξε ... / Păzește, prea lăudate ..., ήχος νενανο, του [Ιωάννου Κουκουζέλη].
        / Ανάγραμμα: Έχει μεν η θεωτάτη ... / Are pre dumnezeiesc și fără prihană sufletul tău ...
                 Σκέπασον ημάς ... / Acopere-ne pre noi ..., ήχος νενανο.
145v - 149
        / Ανάγραμμα: Ευγαριστήτε ημίν ... / Bucurati-vă împreună cu noi ...
```

Άσπιλε, αμόλυντε ... / Nespurcată, neîntinată ..., ήχος πλ. α', του [Ιωάννου Κουκουζέλη].

```
/ Ανάγραμμα: Μετά το τευχθήναι ... / După ce te-ai născut ...
```

153ν - 157ν Των θλιβομένων το συμπαθές πάντας ... / De milostivirea spre cei necăjiți ..., ήχος πλ. α', του [Ιωάννου Κουκουζέλη].

/ Ανάγραμμα: Των ανδραγαθιμάτων σου ... / Rodul bărbățiilor tale ...

157v - 161 Μεγάλυνον ψυχή μου ... / Mărește suflete al meu ..., ήχος α', του [Ιωάννου Κουκουζέλη].

161 - 163ν Διά τας αμαρτίας ημών ... / Pentru păcatele noastre ..., ήχος πλ. δ', του [Ιωάννου Κουκουζέλη].

/ Ανάγραμμα: Ως άνθρωπος εν ποταμώ ... / Ca un om la râu ai venit ...

164 - 168 Αυτή γάρ θρόνος χερουβικός ανεδείχθη ... / Că aceasta scaun de heruvimi s-a arătat ..., ήχος πλ. δ', του [Ιωάννου Κουκουζέλη].

/ Ανάγραμμα: Κατεκόσμησαν τον νυμφώνα σου, Σιών ... / Împodobește-ti cămara ta, Sioane ...

168 - 174ν Ευαγγελίζεται ο Γαβριήλ ... / Bineveateşte, Gavriil ..., ήχος α', του Λαμπαδαρίου].

174ν - 180 Ο διδάσκαλος λέγει προς σε ... / Învățătorul zice: la tine voi să fac Paștele ..., ήχος πλ. β', του [Ιωάννου Κλαδά].

/ Ανάγραμμα: Πρό έξι ημερών του Πάσγα ... / Mai înainte de Pasti cu sase zile ...

180ν - 181 Χριστός ανέστη εκ νεκρών ... / Hristos a înviat din morți ..., ήχος πλ. α', του Θεοδούλου μοναχού [Γλάβα].

185ν - 190 Του μεγάλου βασιλέως ... / Al marelui împărat ..., ήχος α', του [Ξένου Κορώνης].

190 - 194ν Παύλε, Παύλε, στόμα Κυρίου ... / Paule, Paule, gura Domnului ..., ήχος β'.

194ν - 199 Ουρανοί έφριζαν, γη ετρόμαζεν ... / Cerurile s-au înspăimântat, pământul s-a cutremurat ..., ήχος α', του [Ιωάννου Κουκουζέλη].

/ Ανάγραμμα: Προτυπών την Ανάστασιν ... / Mai înainte închipuind învierea Ta ...

199 - 203 Χαίρε κεχαριτωμένη, Παρθένε ... / Bucură-te cea plină de dor, Fecioară ..., ήχος νενανο του [Ιωάννου Κουκουζέλη].

/ Ανάγραμμα: Τη αθάνάτω Σου κοιμήσει ... / La adormirea Ta cea fără de moarte ...

203 - 208ν *Ci o, preacurată Fecioară ... / Αλλ'ω Παρθένε άχραντε ...*, ήχος πλ. β', του [Ιωάννου Κουκουζέλη].

/ Ανάγραμμα: Ότε η μετάστασις του αχράντου ... / Când mutarea preacuratului tău trup ...
208ν - 213ν Απέστειλας ημίν, Χριστέ ... / Ai trimis nouă, Hristoase ..., ήχος δ', του [Μάρκου Ευγενικού]

/ Ανάγραμμα: Αναλαμβανομένου Σου, Χριστέ ... / Înălţându-te Tu, Hristoase ...

213ν - 218 Και σώσον αγαθέ τας ψυχάς ημών ... / Şi mântuieşte bunule, suffetele noastre ..., ήχος πλ. β', του [Θεοδούλου μοναχού Γλάβα].

/ Ανάγραμμα: Βασιλεύ ουράνιε ... / Împărate ceresc ...

218 - 225 Ανωθεν οι προφήται ... / De demult profeții ..., ήχος α', του [Ιωάννου Κλαδά].

225 - 231 Τυτε το имам надежда ... / Εσέ έχομεν ελπίδα ... / Că pe tine te avem nădejde ..., ήχος πλ. δ'.

231 - 233ν Πάσα πνοή ... / Toată suflarea ..., ήχος α', του [Ιωάννου Κουκουζέλη].

234 λευκή σελίδα.

234v - 235 Πασχαλινοί πίνακες / Tabele pentru calcularea Sfintelor Paşti - Pascalie.

235ν λευκή σελίδα.

236 - 240ν Πριπέλε [Εκλογές]- σε όλες τις Μεγάλες εορτές, του Φιλοθέϊ μοναχού από μονή Κόζια / Pripele - la toate Sărbătorile Împărătești, ale lui Filothei monahul de la mănăstirea Cozia / το κείμενο είναι στη σλαβονική γλώσσα, με εκφωνητική γραφή / textul este în limba slavonă, cu notație muzicală ecfonetică

8. Χργφ. gr. B-BAR **284** Ανθολόγιον, γραμμένο στην ελληνική γλώσσα, στη μονή Πούτνα, το 1520-1540 (περίπου), άγνωστος κωδικογράφος.

Περιεχόμενο: μόνο στην ελληνική γλώσσα: 41 ψαλμούς στην Ακολουθία του Εσπερινού, του Όρθρου (Τροπάρια, Ειρμοί, κ.α.), της Θείας Λειτουργίας - των Αγίων Ιωάννου Χρυσοστόμου, Βασιλείου του Μεγάλου, Γρηγορίου Θεολόγου (Τρισάγιον, Χερουβικόν, Μεγάλες Απαντήσεις στην Εκτενή, Άξιον Εστίν, Κοινωνικάρια, Προκείμενα από την περίοδο Οκταήχου, Τριωδίου, Πεντηκοσταρίου, Τροπάρια, κλπ.).

Διάστασις: 14 χ 10. Φύλλα: 88. Το χργφ. είναι σε καλή κατάσταση.

Συνθέτες: ανώνυμος, Αγάθων αδελφός του Κορώνη, Μανουήλ Αγγαλιανός, Άνθιμος, Ευστάτϊε Πρωτοψάλτης Πούτνα, Γεώργιος Μοσχιανός, Ξένος Κορώνης, Δαβίδ Ραιδεστινός, Γεράσιμος, Οργανικό, Λογγίνος μοναχός, Ιωάννης Κλαδάς λαμπαδάριος, Μανουήλ Αργυρόπουλος, Στέφαν Σρπίνα, Μανουήλ Χρυσάφης, Ιωάννης Κουκουζέλης και Μαϊστωρ, Θεόδουλος μοναχός Γλάβας.

Ακολουθία του Μεγάλου Εσπερινού / Cântări la Slujba de seară - Vecemier:

```
1 - 11
                 Ανοιξαντάρια ... / Anixandaria .... ήγος πλ. δ'.
                 Ακολουθία της Λειτουργίας / Cântări la Sfânta Liturghie:
11v - 12
                 Νεάγιε. Δόξα .... και νύν ... / Neaghie. Slavă ... și acum ..., ήχος πλ. δ'.
12 - 13v
                 Δύναμις, άγιος ο Θεός ... / Puternic, sfinte Dumnezeule ..., ήγος β'.
14 - 17
                 Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvim ..., ήχος πλ. β', του Αγάθωνο [αδελφού του Κορώνης].
17 - 21
                 Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvim ..., ήχος β', του [Μανουήλ] Αγγαλιανού.
                 Οι τα γερουβείμ ... / Care pre heruvim ..., ήχος δ', του Ανθίμου.
21 - 24
24 - 27v
                 Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvim ..., ήχος γ', του Ευστάτιε.
27v - ... / 28 - 29v Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvim ..., ήχος πλ. α'.
30 - 31
                 Pre Tatăl, pre Fiul ... / Πατέρα ιόν ..., ήχος πλ. δ', του [Γεωργίου Μοσχιανού].
31 - 32
                 Aγιος, άγιος, άγιος ... / Sfânt, sfânt, sfânt ..., ήχος β'.
32 - 32v
                 Σε υμνούμεν ... / Pre tine te lăudăm ..., ήχος β'.
32v - 35v
                 Επί σοι χαίρει κεχαριτωμένη ... / De tine se bucură. ..., ήχος πλ. δ', του [Ξένου Κορώνης].
35v - 37v
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος α', του [Δαβίδ Ραιδεστινού].
37v - 39v
                 Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος α', του [Δαβίδ Ραιδεστινού].
39v - 41v
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος πλ. δ', του [Γεωργίου Μοσχιανού].
41v - 42v
                 Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος β', του [Γεράσιμου].
43 - 44v
                 Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος α'.
44v - 46v
                 Εις μνημόσυνον ... / Întru veşnica pomenire ..., ήχος γ', του [Γεράσιμου].
46v - 47v
                 Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος πλ. δ', Οργανοτικό.
48 - 50
                 Νύν αι δύναμεις ... / Acum puterile ..., ήχος (πλ. β'), του [Λογγίνου μοναχού].
50 - 51v
                 Γεύσασθε και ίδετε ... / Gustați și vedeți ..., ήχος νενανο.
51v
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος πλ. α'.
51v - 53v
                 Σώμα Χριστού ... / Trupul lui Hristos ..., ήχος νενανο.
54 - 55
                 Εις μνημόσυνον ... / Întru veşnica pomenire ..., ήχος γ', του [Γερασίμου].
55 - 56v
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος γ', του λαμπαδαρίου
56v - 58
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος νενανο, του [Μανουήλ] Αργυρόπουλος.
58 - 60
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος πλ. γ', του Στέφαν Σρπίνα.
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος πλ. δ', του [Μανουήλ] Αργυροπούλου.
60 - 62
62 - 64
                 Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος πλ. δ', του Δαβίδ Ραιδεστινού.
64 - 66v
                 Του δείπνου σου ... / Cinei tale celei de taină ..., ήχος πλ. β', του [Λογγίνου μοναχού].
66v - 69
                 Σιγησάτω πάσα σάρξ ... / Să tacă tot trupul ..., ήχος πλ. α'.
69 - 69v
                 Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος α', του [Μανουήλ] Χρυσάφη.
69v
                 Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος α', του [Μανουήλ] Χρυσάφη.
                 Στιχιρά στην Ακολουθία του Εσπερινού και Όρθρου / Stihiri la Slujba de Seară (Vecernie) și Slujba de
                 Dimineață (Utrenie)
70 - 73
                 Εξ ακάρπου γάρ ρίζης ... / Că din rădăcină neroditoare ..., ήχος πλ. b', του [Ιωάννου Κουκουζέλη].
        / Ανάγραμμα: Σήμερον ο τοις νοεροίς ... / Astăzi Dumnezeu, cel ce se odihnește ...
73 - 77
                 Των θλιβομένων το συμπαθές πάντας ... / De milostivirea spre cei necăjiți ..., ήχος πλ. a', του [Ιωάννου
                 Κουκουζέλη].
        / Ανάγραμμα: Των ανδραγαθήμάτων Σου ... / Rodul bărbățiilor tale ...
77 - 78
                 Χριστός ανέστη εκ νεκρών ... / Hristos a înviat din morți ..., ήχος πλ. a', του [Θεοδούλου μοναχού Γλάβα].
78 - 82v
                 Αναστάσεως ημέρα ... / Ziua învierii ..., ήχος πλ. α', του [Θεοδούλου μοναχού Γλάβα].
82v - 85v
                 Διά πιστών βασιλέων ... / Pentru împărații credincioși ..., ήχος πλ. b', του [Ιωάννου Κουκουζέλη].
        / Ανάγραμμα: Σήμερον ξύλον εφανερώθη ... / Astăzi crucea s-a înălţat ...
85v - 86v
                 Δόξα εν υψίστοις Θεώ ... / Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu ..., ήχος πλ. γ', του [Ιωάννου Κουκουζέλη].
        / Ανάγραμμα: (Άγνωστο).
87 - 87v
                 Αυτή γάρ θρόνος χερουβικός ανεδείχθη... / Că aceasta scaun de heruvimi s-a arătat ..., ήχος πλ. δ', του
                [Ιωάννου Κουκουζέλη].
```

/ Ανάγραμμα: Κατεκόσμησαν τον νυμφώνα σου, Σιών ... /Împodobeşte-ţi cămara ta, Sioane ...

Χργφ. gr. SvJ-BMD 1886 Ανθολόγιον, γραμμένο στην ελληνική γλώσσα, στη μονή Πούτνα, το 1520-1540

88 - 88ν Πάσα πνοή ... / Toată suflarea ..., ήχος πλ. δ'.

9.

(περίπου), άγνωστος κωδικογράφος.

30 - 34v

Πάσα πνοή ... / Toată suflarea ..., ήχος α'

Στιχηράριον / Stihirar

Περιεχόμενο: μόνο στην ελληνική γλώσσα: 69 ψαλμούς ψαλμούς στην Ακολουθία του Εσπερινού, του Ορθρου (Τροπάρια, Ειρμοί, κ.α.), της Θείας Λειτουργίας - των Αγίων Ιωάννου Χρυσοστόμου, Βασιλείου του Μεγάλου, Γρηγορίου Θεολόγου (Τρισάγιον, Χερουβικόν, Μεγάλες Απαντήσεις στην Εκτενή, Άξιον Εστίν, Κοινωνικάρια, Προκείμενα από την περίοδο Οκταήχου, Τριωδίου, Πεντηκοσταρίου, Τροπάρια, κλπ.). Διάστασις: 20,3 χ 15,3. Φύλλα: 139. Το χργφ. είναι σε καλή κατάσταση.

Συνθέτες: ανώνυμος, Ευστάτϊε Πρωτοψάλτης Πούτνα, Ξένος Κορώνης, Αγάθων αδελφός του Κορώνης, Μανουήλ Αγγαλιανός, Λογγίνος μοναχός, Δομετιάν Βλάχου, Οργανικό, Ιωάννης Κουκουζέλλης και Μαϊστωρ, Ιωάννης Κλαδάς λαμπαδάριος, Ιωάννης ο Γλυκύς, Θεόδουλος μοναγός Γλάβας, Μάρκος Ευγενικός.

	ίς, Λογγίνος μοναχός, Δομετιάν Βλάχου, Οργανικό, Ιωάννης Κουκουζέλλης και Μαϊστωρ, Ιωάννης Κλαδάς .ος, Ιωάννης ο Γλυκύς, Θεόδουλος μοναχός Γλάβας, Μάρκος Ευγενικός.
ложиосор.	A κολου θ ία της Λειτουργίας / Cântări la Sfânta Liturghie
1 - Iv	Νεάγιε. Δόξα και νύν / Slavă și acum, ήχος πλ. δ'.
lv - 3	Δ ύναμις, άγιος ο Θεός / Puternic, sfinte Dumnezeule, ήχος β'.
3 - 4	Δύναμις, άγιος ο Θεός - με τερερεμ / Puternic, sfinte Dumnezeule - cu tererem, ήχος β'.
4	Όσοι εις Χριστόν / Câți în Hristos, ήχος πλ. α'.
4v	Όσοι εις Χριστόν / Câţi în Hristos, ήχος πλ. α', του Ευστάτϊε.
5	Τον σταυρόν Σου / Cruceii Tale, ήχος β', του [Ευστάτῖε].
5 - 5v	Δόξα και νύν / Slavă și acum, ήχος β', του Ευστάτϊε.
6	Δόξα και νύν αγίαν Σου ανάστασιν / Slavă și acum și sfântă învierea
O	Τα, ήχος β', του Ευστάτιε.
6 - 6v	Είη το όνομα Κυρίου / Sau numele lui Dumnezeu, ήχος νενανο. Αυτό το ψαλμό υπάρχει μόνο σ'
0 01	αυτό το χργφ. / cântarea apare numai în acest manuscris.
6v - 7	Δ ύναμις, άγιος ο Θεός / Puternic, st inte Dumnezeule, ήχος πλ. δ'.
7	Δύναμις, άγιος ο Θεός / Puternic, sfinte Dumnezeule, ήχος πλ. δ'.
7 - 7v	Δύναμις, άγιος ο Θεός / Puternic, sfinte Dumnezeule, ήχος γ .
7v	Ελέησον ημάς / Miluieștene pe noi, ήχος πλ. δ'.
8 - 8v	Δύναμις, άγιος ο Θεός / Puternic, stinte Dunnezeule, ήχος γ'.
9 - 13v	Οι τα χερουβείμ / Care pre heruvimi, ήχος πλάγιο α', του [Ξένου] Κορώνης.
13v - 15	Οι τα χερουβείμ / Care pre heruvimi, ήχος πλ. β', του Αγάθωνος [αδελφού του Κορώνης].
15 - 15v	Οι τα χερουβείμ / Care pre heruvimi, ήχος κι. p , του Αγασωνός (ασελφού του κορωνής).
16 - 17	Αινείτε τον Κύριον / Lăudați pe Domnul, ήχος νενανο. Αυτός ο ψαλμός υπάρχει μόνο σ' αυτό το
10 - 17	χργφ / cântarea apare numai în acest manuscris.
17 - 18	χργφ / cantaica apate numai in acest manuscris. Εις μνημόσυνον αιώνιον / Întru veșnica pomenire, ήχος νενανο. Αυτός ο ψαλμός υπάρχει μόνο
17 - 10	σ'αυτό το χργφ. / cântarea apare numai în acest manuscris.
18 - 19v	Αινείτε τον Κύριον / Lăudați pe Domnul, ήχος νενανο. Αυτός ο ψαλμός υπάρχει μόνο σ'αυτό το
10 - 190	χργφ. / cântarea apare numai în acest manuscris.
19v - 20	χρ γφ. / cantacta apare numa in acest manuscris. Ποτήριον σωτηρίου / Paharul mântuirii, ήχος νενανο. Αυτός ο ψαλμός υπάρχει μόνο σ'αυτό το χργφ
190 - 20	/ cântarea apare numai în acest manuscris.
20 - 21	του δείπνου σου / Cinei tale celei de taină, ήχος πλ. β', του Νικηφόρου [Ηθικού]. Στο χργφ. Lz-BU 12
20 - 21	είναι γραμμένο ως συνθέτης ο Λογγίνος μοναχός.
21 - 21v	Σιγησάτου πάσα σάρξ / Să tacă tot trupul, ήχος πλ. δ'.
22 - 22v	Ζεγησάτου πάσα σάρς / σα taca tot trapar, ηχος ππ. σ . Ποτήριον σωτηρίου / Paharul mântuirii, ήχος δ'. Αυτός ο ψαλμός υπάρχει μόνο σ'αυτό το χργφ. /
LL LLV	cântarea apare numai în acest manuscris.
23 - 24	Ποτήριον σωτηρίου / Paharul mântuirii, ήχος πλ. δ'.
24 - 25v	Ποτήριον σωτηρίου / Paharul mântuirii, ήχος πλ. δ', του Δεμετιάν Βλάχου.
25v - 26v	Ποτήριον σωτηρίου / Paharul mântuirii, ήχος πλ. δ', Οργανικό.
27 - 27v	Ποτήριον σωτηρίου / Paharul mântuirii, ήχος κκ. ο, οργαντκο. Ποτήριον σωτηρίου / Paharul mântuirii, ήχος ; Αυτός ο ψαλμός υπάρχει μόνο σ' αυτό το χργφ. /
21 - 21V	cântarea apare numai în acest manuscris.
27v - 28v	
21V - 20V	Εις μνημόσυνον αιώνιον / Întru veşnica pomenire, ήχος α'. Αυτός ο ψαλμός υπάρχει μόνο σ' αυτό
29 - 30	το χργφ. / cântarea apare numai în acest manuscris.
29 - 30	Αινείτε τον Κύριον / Lăudați pe Domnul, ήχος πλ. γ'. Αυτός ο ψαλμός υπάρχει μόνο σ' αυτό
	το χργφ. / cântarea apare numai în acest manuscris.

```
35 - 37 Εξ ακάρπου γάρ ρίζης ... / Că din rădăcină neroditoare ..., ήχος πλ. β', του [Ιωάννου Κουκουζέλη]. / Ανάγραμμα: Σήμερον ο τοις νοεροίς ... / Astăzi Dumnezeu, cel ce se odihneşte ...
```

- 37 39ν Διά πιστών βασιλέων ... / Pentru împărații credincioși ..., ήχος πλ. β', του [Ιωάννου Κουκουζέλη]. / Ανάγραμμα: Σήμερον ξύλον εφανερώθη ... / Astăzi crucea s-a înălțat ...
- 39ν 41 Εν αρχή ήν ο λόγος ... / La început a fost cuvântul ..., ήχος πλ. β', του [Ιωάννου Κουκουζέλη].
- / Ανάγραμμα: Αναπεσών εν τω στήθει ... / Rezemându-te pe pieptul învățătorului tău ... 41 42ν Φρούρησον πανένδοξε ... / Păzește, prea lăudate ..., ήχος πλ. β', του [Ιωάννου Κουκουζέλη].
- 41 42ν Ψρουρησον πανενοόζε ... / Pazeṣṭe, prea taudate ..., ηχος πλ. p, του [Ιωαννού Κουκουζελη] / Ανάγραμμα: Έχει μεν η θειοτάτη ... / Are pre Dumnezeiesc şi fără prihană sufletul ...
- 42ν 45 Σκέπασον ημάς ... / Acoperene pe noi ..., ήχος νενανο.
 - / Ανάγραμμα: Ευχαριστείτε ημίν ... / Bucurați-vă împreună cu noi ...
- 45 48ν Ασπιλε, αμόλυντε ... / Nespurcată, neîntinată ..., ήχος πλ. α', του [Ιωάννου Κουκουζέλη]. / Ανάγραμμα: Μετά το τευχθήναι ... / După ce te-ai născut ...
- / Ανάγραμμα: Όσιε πάτερ εις πάσαν την γήν ... Cuvioase părinte, în tot pământul ...
- - / Ανάγραμμα: Των ανδραγαθημάτων σου ... / Rodul bărbățiilor tale ...
- 53ν 55ν Δόξα εν υψίστοις Θεώ ... / Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu ..., ήχος πλ. γ', του [Ιωάννου Κουκουζέλη]. / Ανάγραμμα: (Άγνωστη).
- 55ν 57ν Ω βάθος πλούτου και σοφίας ... / O adâncul bogătiei și al înțelepciunii ..., ήχος πλ. δ', του [Ιωάννου Κουκουζέλη].
 - / Ανάγραμμα: Άκουε ουρανέ και ενστίζου η γή ... / Auzi cerule, și ascultă pământule ...
- 58 59 Αλλά πάσαν επλήρωσας οικονομίαν ... / Dar toată rânduiala o ai plinit ..., ήχος δ', του [Ιωάννου Κουκουζέλη].
 - / Ανάγραμμα: Έτρεμεν η χείρ του $\textit{Baπτιστού} \dots$ / Cutremuratu-s-a mâna $\textit{Botezătorului} \dots$
- 60 σελίδα σχισμένη.
- 59v 62v Τους κήρυκας τους ιερούς ... / Pe propovåduitorii cei sfinți ..., ήχος πλ. δ'.
- 62v 65 Αυτή γάρ θρόνος χερουβικός ... / Că aceasta scaun de heruvimi ..., ήχος πλ. δ', του [Ιωάννου Κουκουζέλη]. / Ανάγραμμα: Κατεκόσμησαν τον νυμφώνα Σου, Σιών ... / Împodobește-ți cămara ta, Sioane ...
- 65 69ν Τη υπερμάγω στρατηγώ ... / Αρǎrǎtoare Doamnǎ ..., ήγος πλ. δ', του [Ιωάννου Κλαδά λαμπαδαρίου].
- 69ν 72ν Ευαγγελίζεται ο Γαβριήλ ... / Binevesteste, Gavriil ..., ήγος πλ. β', του [λαμπαδαρίου]
- 72v 75v Του μεγάλου βασιλέως ... / Al marelui împărat ..., ήχος α', του [Ξένου Κορώνης].
- 75ν 79 Ούτος γάρ εκήρυξε ... / Că acesta a predicat ..., ήχος β', του [Ιωάννου Κουκουζέλη]. Ανάγραμμα: Πρέπει τω Ιωάννη ... / Cuvine-se lui Ioan buna mireasmă ...
- 79 83 Οθεν πρός αυτόν ο σωτήρ ... / Pentru acesta către dânsul ..., ήχος δ', του [Ιωάννου Κουκουζέλη]. / Ανάγραμμα: Τω τρίτω της ερωτήσεως ... / Cu întrebarea cea de trei ori aceasta ...
- 83 86 Παύλε, Παύλε, στόμα Κυρίου ... / Paule, Paule, gura Domnului ..., ήχος β'.
- 86 89 Ουρανοί έφριζαν, γη ετρόμαξεν ... / Cerurile s-au înspăimântat, pământul s-a cutremurat ..., ήχος α', του [Ιωάννου Κουκουζέλη].
 - / Ανάγραμμα: Προτυπών την Ανάστασιν ... / Mai înainte închipuind învierea Ta ...
- 89 91ν Και σύν αυτή πληρούνται ... / Şi impreună cu ei se va împlini ..., ήχος β', του [Ιωάννου] Κουκουζέλη.Ανάγραμμα: (Άγνωστη).
- 91ν 95 Αλλ'ω Παρθένε άχραντε ... / Ci o, preacurată Fecioară ..., ήχος πλ. β', του [Ιωάννου Κουκουζέλη]. / Ανάγραμμα: Ότε η μετάστασις του αχράντου ... / Când mutarea preacuratului tău trup ...
- 95ν 98 Χαίρε κεχαριτωμένη, Παρθένε ... / Bucură-te cea plină de dor, Fecioară ..., ήχος νενανο του [Ιωάννου Κουκουζέλη].
 - / Ανάγραμμα: Τη αθανάτω Σου Κοιμήσει ... / La adormirea Ta cea fără de moarte ...
- 98 101 Αλλ' ημείς τον Βαπτιστήν ... / Iar noi pre Botezătorul ..., ήχος νενανο του [Ιωάννου Κουκουζέλη], όπως και στο χργφ. SvJ-BMP **56/544/576 Ι** είναι στον ήχο νενανο, αλλά στο χργφ. Μ-ΜzI **1102** είναι γραμμένο σε ήχο α'.
 - / Ανάγραμμα: Γενεθλίων τελουμένων ... / Săvârşindu-se ziua nașterii lui Irod ...
- 101v 105 Ο διδάσκαλος λέγει προς σε ... / Învățătorul zice: la tine voi să fac Paștele ..., ήχος πλ. β', του [Ιωάννου

Κλαδά].

/ Ανάγραμμα: Πρό έξι ημερών του Πάσχα ... / Mai înainte de Paști cu șase zile ...

105 - 108 Αυτή η κλητή και αγία ημέρα ... / Accastă numită și sfântă zi ..., ήχος α', του λαμπαδαρίου.

108 - 110ν Φωτίζου η νέα Ιερουσαλήμ ... / Luminează-te, lumineaza-te Noule Ierusalim ..., ήχος α', του [Ιωάννου του Γλυκέος].

111 - 113 Ω Πάσχα το Μέγα ... / Ο Paştile cele Mari ..., ήχος α'.

113ν - 116ν Αναστάσεως ημέρα ... / Ziua învierii ..., ήχος α', του Θεοδούλου μοναχού [Γλάβα].

116ν - 119 Τίς λαλήσει ... / Cine va spune ..., ήχος δ', του λαμπαδαρίου.

119 - 122ν Απέστειλας ημίν, Χριστέ ... / Ai trimis nouă, Hristoase ..., ήχος δ' - με τερεριμ, του [Μάρκου] Ευγενικού. / Ανάγραμμα: Αναλαμβανομένου Σου, Χριστέ ... / Înălţându-te Tu, Hristoase ...

122ν - 125ν Και σώσον αγαθέ τας ψυχάς ημών ... / Şi mântuieşte bunule, sufletele noastre ..., ήχος πλ. β', του Θεοδούλου [μοναχού Γλάβα].

/ Ανάγραμμα: Βασιλεύ ουράνιε ... / Împărate ceresc ...

125ν - 128 Σε μεγαλύνομεν ... / Τε mărim ..., ήχος α', του λαμπαδαρίου.

128 - 132 Σε μεγαλύνομεν ... / Τε mărim ..., ήχος β', του λαμπαδαρίου. Ο ψαλμός υπάρχει μόνο σ' αυτό το χργφ. / cântarea apare numai în acest manuscris.

132 - 136ν Σε μεγαλύνομεν ... / Τε mǎrim ..., ήχος πλ. β', του λαμπαδαρίου. Ο ψαλμός υπάρχει μόνο σ' αυτό το χργφ. / cântarea apare numai în acest manuscris.

136v - 139 Την όντως Θεοτόκον ... / Cu adevărat Născătoare de Dumnezeu ..., ήχος πλ. δ'.

139ν Ανωθεν οι προφήται ... / De demult profeții ..., ήχος α', του [Ιωάννου Κλαδά].

139ν Ανωθεν οι προφήται ... / De demult profeții ..., ήχος β'.

- 10. Χργφ. gr. slav S-BN 816 Ανθολόγιον, γραμμένο στην ελληνική και σλαβονική γλώσσα (με βουλγαρικό ιδίωμα), στη μονή Πούτνα, το 1530-1550 (περίπου), άγνωστος κωδικογράφος. Περιεγόμενο:
- στην ελληνική γλώσσα: 161 ψαλμούς στην Ακολουθία του Εσπερινού, του Όρθρου (Τροπάρια, Ειρμοί, κ.α.), της Θείας Λειτουργίας των Αγίων Ιωάννου Χρυσοστόμου, Βασιλείου του Μεγάλου, Γρηγορίου Θεολόγου (Τρισάγιον, Χερουβικόν, Μεγάλες Απαντήσεις στην Εκτενή, Άξιον Εστίν, Κοινωνικάρια, Προκείμενα από την περίοδο Οκταήχου, Τριωδίου, Πεντηκοσταρίου, Τροπάρια, κλπ.).

- στην σλαβονική γλώσσα: 1 ψαλμό.

Διάστασις: 23,7 χ 17,7. / ορθή, μετρημένη από την A.E.Pennington.

23 χ 18. / ψευδής, μετρημένη από τον Stefan Lazarov.

23,5 χ 18,5. / ψευδής, μετρημένη από τον Hristo Kodov.

Φύλλα: 234. Το χργφ. είναι σε κακή κατάσταση.

Συνθέτες: ανώνυμος, Ιωάννης Κουκουμάς, Κορνήλιος μοναχός, Ευστάτιε Πρωτοψάλτης Πούτνα, Ξένος Κορώνης, Αγάθωνος αδελφός του Κορώνης, Μανουήλ Αγγαλιανός, Άνθιμος, Μανουήλ Χρυσάφης, Ιωάννης του Γλυκέος, Παλαιόν, Ιωάννης Δαμασκηνός, Γεώργιος Μοσχιανός, Δαβίδ Ραιδεστινός, Γεράσιμος, Λαμπαδάριος, Μανουήλ Αργυρόπουλος, Ιωάννης, Αμπελάκιος ο πιστός, Φωκάς και λαμπαδάριος, Μανουήλ Βλάτυρος Θεσσαλονικεύς, Στέφαν Σρπίνα, Δομετιάν Βλάχου, Οργανωτικό, Λογγίνος μοναχός, Νικηφόρος Ηθικός, Ιωάννης Κουκουζέλης και Μαϊστωρ, Ιωάννης Κλαδάς λαμπαδάριος, Θεόδουλος μοναχός Γλάβας, Μάρκος Ευγενικός.

- 1 2v Μακάριος ανήρ ... / Fericit bărbatul ..., ήχος πλ. δ'.
- 3 4ν Ανοιξαντάρια / Anixandaria

Aνοίξαντας σου την χείρα ... / Deschizând tu mâna ta ..., ήχος πλ. δ'.

- 5 10v Μακάριος ανήρ ... / Fericit bărbatul ..., ήχος πλ. δ'.
- 11 25ν Δούλοι Κύριον ... / Robii Domnului ..., ήχος α', του [Ιωάννου] Κουκουμά.
- 26 28 Δούλοι Κύριον ... / Robii Domnului ..., ήχος α', του Κορνηλίου [μοναχού].
- 28 32ν Δούλοι Κύριον ... / Robii Domnului ..., ήχος α', του [Ιωάννου] Κουκουμά.
- 31 32v Πάσα πνοή ... / Toată suflarea ..., ήχος πλ. α', του Ευστάτϊε.
- 33 33v Δύναμις, άγιος ο Θεός ... / Puternic, sfinte Dumnezeule ..., ήχος β'.
- 34 Οσοι εις Χριστόν ... / Câți în Hristos ..., ήχος πλ. α', του Ευστάτϊε.
- 34ν Οσοι εις Χριστόν ... / Câți în Hristos ..., ήχος πλ. α', του Ευστάτϊε.

```
Δόξα ... και νύν ... Χριστόν ενεδύσασθε ... / Slavă ... și acum ... în Hristos v-ați îmbrăcat ..., ήχος β', του
34v
                 Ευστάτιε.
                 Τον σταυρόν Σου ... / Crucii Tale ..., ήχος β', του Ευστάτιε.
35
                \Deltaόξα ... και νύν ... αγίαν Σου ανάστασιν .... / Slavă ... și acum ... și sfântă învierea Ta ..., ήχος β', του
35v - 36
                 Ευστάτιε.
                 Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος πλ. α', του [Ξένου] Κορώνης.
36v - 39
                 Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος πλ. β', του Αγάθωνος [αδελφού του Κορώνης].
39v - 41v
                 Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος β', του [Μανουήλ] Αγγαλιανού.
42 - 44v
                 Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος γ', του Ευστάτϊε.
45 - 47
                 Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος δ', του Ανθίμου.
47v - 49
                 Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος α', του [Μανουήλ] Χρυσάφη.
49v - 51v
                 Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος πλ. α', του Ευστάυϊε.
52 - 55v
                 Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος πλ. α', του Ευστάυϊε.
56 - 57v
                 Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος πλ. β', του Ιωάννου του Γλυκέος.
58 - 60v
                 Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος πλ. β', Παλαιόν / και [Ιωάννου] Δαμασκηνού.
61 - 63
                 Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος πλ. β', Παλαιόν.
63v - 65
                 Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος πλ. β', Παλαιόν /και [Ιωάννου] Δαμασκηνού.
65v - 67
                 Πατέρα, υιόν ... / Pre Tatăl, pre Fiul ..., ήχος πλ. δ', του [Γεωργίου] Μοσχιανού.
67v - 68
                  Άγιος, άγιος, άγιος ... / Sfânt, sfânt, sfânt ..., ήχος β'.
68v
                  Αμήν ... / Απίπ ..., ήχος β'.
69
                  Αμήν ... / Απίπ ..., ήχος β'.
69
                  Σε υμνούμεν ... / Pre tine te lăudăm ..., ήχος β'.
69v
                  Επί σοι χαίρει κεχαριτωμένη ... / De tine se bucură. ..., ήχος πλ. δ', του [Ξένου Κορώνη].
70 - 71v
                  Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος α', του [Δαβίδ] Ραιδεστινού.
72 - 73
                  Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος α'.
73v - 74
                  Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος α', του [Δαβίδ] Ραιδεστινού.
 74v - 75v
                  Εις μνημόσυνον ... / Întru veșnica pomenire ..., ήχος α'.
 76 - 76v
                  Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος β', του [Γεωργίου] Μοσχιανού.
 77 - 78
                  Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος β', του [Γεωργίου] Μοσχιανού.
 78v - 80v
                  Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος β', του Γερασίμου.
 81
                  Εις μνημόσυνον ... / Întru veșnica pomenire ..., ήχος γ', του Γερασίμου.
 81 - 82
                  Εις μνημόσυνον ... / Întru veșnica pomenire ..., ήχος γ'.
 82v - 83
                  Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος γ', του λαμπαδαρίου.
 83v - 84
                  Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος γ', του [Μανουήλ] Αργυροπούλου.
 84v - 85v
                  Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος δ', του λαμπαδαρίου.
 86 - 86v
                  Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος δ', του Ιωάννου.
 87 - 88
                  Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος δ', του Αμπελοκήου πιότου.
 88v - 89v
                  Εις μνημόσυνον ... / Întru veşnica pomenire ..., ήχος πλ. α', του Φωκά [λαμπαδαρίου].
 90 - 90v
                  Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος πλ. α', του [Ξένου] Κορώνης.
 91 - 92
                  Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος πλ. α', του Φωκά [λαμπαδαρίου].
 92v - 93
                  Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος νενανο, του λαμπαδαρίου.
 93v - 94v
                  Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος νενανο, του λαμπαδαρίου.
 95 - 95v
                   Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος πλ. γ', του [Μανουήλ] Βλατύρου.
 96 - 97
                   Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος πλ. γ', του Στέφαν Σρπίνα.
 97v - 98
                   Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος πλ. δ', του Μανουήλ [Αργυροπούλου].
 98v - 99v
                   Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος πλ. δ', του [Μανουήλ] Χρυσάφη.
  100 - 101
                   Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος πλ. δ', του [Δαβίδ] Ραιδεστινού.
  101v - 102v
                   Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος πλ. δ', του Δομετιάν Βλάχου.
  103 - 104v
                   Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος πλ. δ', Οργανωτικού.
  105 - 106
                   Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος νενανο, του λαμπαδαρίου.
  106v - 107
                   Pалуется праведни ... [Pαδούετσια πραβέδνη - στη σλαβονική γλώσσα με ελληνικά γράμματα] /
  107v - 108
```

Ευφρανθήτε δίκαιοι ... / Bucurați-vă, drepților ...,

```
Ευφρανθήτε δίκαιοι ... / Bucurați-vă, drepților ..., ήχος πλ. α', του Ευστάτϊε.
108v - 110
                Νύν αι δύναμεις ... / Acum puterile ..., ήχος πλ. β', του Λογγίνου [μοναχού].
110v
                Γεύσασθε και ίδετε ... / Gustaţi şi vedeţi ..., ήχος νενανο, του λαμπαδαρίου.
111 - 111v
                Του δείπνου Σου ... / Cinei tale celei de taină ..., ήχος πλ. α', του Νικηφόρου [Ηθικού].
112 - 113v
                Σιγησάτω πάσα σάρξ ... / Să tacă tot trupul ..., ήχος πλ. δ', του Νικηφόρου [Ηθικού]. Σε άλλα χργφ. από
                Πούτνα είναι γραμμένο σε ήχο πλ. α' / în celelalte manuscrise de la Putna este scris în ehul 1 plaghios
114
                Σώμα Χριστού ... / Trupul lui Hristos ..., ήχος νενανο.
114 - 115
                Τη υπερμάχω στρατηγώ ... / Αρἄτἄτοατε Doamnă ..., ήχος πλ. γ', του λαμπαδαρίου.
115v - 116v
                Σώμα Χριστού ... / Trupul lui Hristos ..., ήχος πλ. δ'.
117
                Σκέπασον ημάς ... / Acoperene pe noi ..., ήχος νενανο.
        / Ανάγραμμα: Ευχαριστςίτε ημίν ... / Bucurați-vă împreună cu noi ...
117 - 119
                Φρούρησον πανένδοξε ... / Păzește, prea lăudate ..., ήχος πλ. β' / νενανο, του [Ιωάννου] Κουκουζέλη.
        / Ανάγραμμα: Έχει μεν η θειοτάτη ... / Are pre Dumnezeiesc și fără prihană sufletul ...
119v - 122
                Άσπιλε, αμόλυντε ... / Nespurcată, neîntinată ..., ήχος πλ. α', του [Ιωάννου] Κουκουζέλη.
        / Ανάγραμμα: Μετά το τευχθήναι ... / După ce te-ai născut ...
122v - 124v
                Των δαιμόνων ώλεσας τας φάλαγγας ... / Taberele drăcești ai nimicit ..., ήχος πλ. β', του [Ιωάννου
                Κουκουζέλη].
        / Ανάγραμμα: Όσιε πάτερ εις πάσαν την γήν ... / Cuvioase părinte, în tot pământul ...
125 - 127
                Των θλιβομένων το συμπαθές πάντας ... / De milostivirea spre cei necăjiți ..., ήχος πλ. β', του [Ιωάννου
                Κουκουζέλη].
        / Ανάγραμμα: Των ανδραγαθημάτων σου ... / Rodul bărbățiilor tale ...
127v - 129
                Δόξα εν υψίστοις Θεώ ... / Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu ..., ήχος πλ. γ' του [Ιωάννου] Κουκουζέλη.
        / Ανάγραμμα: (Άγνωστη).
129v - 132v
                Ώ βάθος πλούτου και σοφίας ... / O adâncul bogăției și al înțelepciunii ..., ήχος πλ. δ', του [Ιωάννου]
                Κουκουζέλη.
        / Ανάγραμμα: Άκουε ουρανέ και ενστίζου η γή ... / Auzi cerule, și ascultă pământule ...
133 - 135
                Μεγάλυνον ψυχή μου ... / Mărește suflete al meu ..., ήχος α', του [Ιωάννου] Κουκουζέλη.
135v - 137
                Διά τας αμαρτίας ημών ... / Pentru păcatele noastre ..., ήχος πλ. δ', του [Ιωάννου] Κουκουζέλη.
        / Ανάγραμμα: Ώς άνθρωπος εν ποταμώ ... / Ca un om la râu ai venit ...
137v - 140v
                Αλλά πάσαν επλήρωσας οικονομίαν ... / Dar toată rânduiala o ai plinit ..., ήχος πλ. δ', του [Ιωάννου]
                Κουκουζέλη.
        / Ανάγραμμα: Έτρεμεν η χείρ του Βαπτιστού ... / Cutremuratu-s-a mâna botezătorului ...
141 - 148
                Αυτή γάρ θρόνος χερουβικός ... / Că aceasta scaun de heruvimi ..., ήχος πλ. δ', του [Ιωάννου] Κουκουζέλη.
        / Ανάγραμμα: Κατεκόσμησαν τον νυμφώνα σου, Σιών ... / Împodobește-ți cămara ta, Sioane ...
148v - 152v
                Ευαγγελίζεται ο Γαβριήλ ... / Binevesteşte, Gavriil ..., ήχος πλ. β', του λαμπαδαρίου
153 - 155v
                Του μεγάλου βασιλέως ... / Al marelui împărat ..., ήχος α', του [Ξένου] Κορώνης.
156 - 159
                Ούτος γάρ εκύρηξε ... / Că acesta a predicat ..., ήχος β', του [Ιωάννου] Κουκουζέλη.
        / Ανάγραμμα: Πρέπει τω Ιωάννη ... / Cuvine-se lui Ioan buna mireasmă ...
159v - 163v
                Όθεν πρός αυτόν ο σωτήρ ... / Pentru acesta către dânsul ..., ήχος δ', του [Ιωάννου] Κουκουζέλη.
        / Ανάγραμμα: Τω τρίτω της ερωτήσεως ... / Cu întrebarea cea de trei ori aceasta ...
164 - 168
                Παύλε, Παύλε, στόμα Κυρίου ... / Paule, Paule, gura Domnului ..., ήχος β'.
168v - 174
                Ουρανοί έφριξαν, γη ετρόμαξεν ... / Cerurile s-au înspăimântat, pământul s-a cutremurat ..., ήχος α', του
                [Ιωάννου] Κουκουζέλη.
        / Ανάγραμμα: Προτυπών την Ανάστασιν ... / Mai înainte închipuind învierea Ta ...
174v - 177
                Χαίρε κεχαριτωμένη, Παρθένε ... / Bucură-te cea plină de dor, Fecioară ..., ήχος νενανο, του [Ιωάννου]
                Κουκουζέλη.
        / Ανάγραμμα: Τη αθάνάτω Σου Κοιμήσει ... / La adormirea Ta cea fără de moarte ...
177v - 180v
                Τους κήρυκας τους ιερούς ... / Pe propovăduitorii cei sfinți ..., ήχος πλ. δ'.
181 - 184v
                Αλλ' ημείς τον Βαπτιστήν ... / Iar noi pre Botezătorul ..., ήχος νενανο, του [Ιωάννου]
                Κουκουζέλη, όπως και στο χργφ. SvJ-BMP 56/544/576 Ι.Στο χργφ. Μ-ΜzΙ 1102 είναι γραμμένο σε ήχο
```

α' / ca în Ms. SvJ-BMP **56/544/576 I**, iar în Ms. M-MzI **1102** este în chul 1 / Ανάγραμμα: Γενεθλίων τελουμένων ... / Săvârșindu-sc ziua nașterii lui Irod ...

185 - 188ν Ο διδάσκαλος λέγει προς σε ... / Învățătorul zice: la tine voi să fac Paștele ..., ήχος πλ. β', του [Ιωάννου] Κλαδά.

/ Ανάγραμμα: Πρό έξι ημερών του Πάσχα ... / Mai înainte de Paști cu șase zile ...

189 - 191ν Αυτή η κλητή και αγία ημέρα ... / Această numită și stântă zi ..., ήχος α', του λαμπαδαρίου

192 - 195 Φωτίζου η νέα Ιερουσαλήμ ... / Luminează-te, lumineaza-te Noule Ierusalim ..., ήχος α', του [Ιωάννου] του Γλυκέος

195ν Αναστάσεως ημέρα ... / Ziua învierii ..., ήχος α', του Θεοδούλου μοναχού [Γλάβα]

195ν - 198 Χριστός ανέστη εκ νεκρών ... / Hristos a înviat din morți ..., ήχος πλ. β', του Θεοδούλου [μοναχού Γλάβα].

198ν - 200ν $\textit{Τις λαλήσει τας δυναστείας Σου, Χριστέ ... / Cine va spune puterile tale, Hristoase ..., ήχος πλ. δ', του λαμπαδαρίου$

201 - 204ν Απέστειλας ημίν, Χριστέ ... / Ai trimis nouă, Hristoase ..., ήχος δ' - με τερεριμ, του Μάρκου Ευγενικού. / Ανάγραμμα: Αναλαμβανομένου Σου, Χριστέ ... / Înălţându-te Tu, Hristoase ...

205 - 207ν Και σώσον αγαθέ τας ψυχάς ημών ... / Si mântuiește bunule, sufletele noastre ..., ήχος πλ. β', του Θεοδούλου [μοναχού Γλάβα].

/ Ανάγραμμα: Βασιλεύ ουράνιε ... / Împărate ceresc ...

208 - 211ν Χαίρε [ή της] χάριτος πηγή ... / Bucură-te, izvorul bucuriei ..., ήχος α', του [Ιωάννου].

212 - 214 Σε μεγαλύνομεν την όντως Θεοτόκον ... / Pe tine te mărim, cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu ..., ήχος α', του [Ιωάννου] Κλαδά.

214v - 216v Ανωθεν οι προφήται ... / De demult profeții ..., ήχος πλ. γ', του [Ιωάννου] Κουκουζέλη.

217 - 220 Έν Σιναίω τω όρει κατείδε Σε ... / La muntele Sinai văzutu-te-au ..., ήχος γ', του [Ιωάννου] Κουκουζέλη.

220ν - 223 Σε μεγαλύνομεν την όντως Θεοτόκον ... / Pe tine te mărim, cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu ..., ήχος πλ.. δ', του [Ιωάννου] Κουκουζέλη.

223v - 226v Σε μεγαλύνομεν την όντως Θεοτόκον ... / Pe tine te mărim, cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu ..., ήχος πλ. β', του [Ιωάννου] Κλαδά. Ο ψαλμός υπάρχει μόνο σ' αυτό το χργφ. / cântarea apare numai în acest manuscris.

227 - 231ν Ανωθεν οι προφήται ... / De demult profeții ..., ήχος α', του [Ιωάννου] Κλαδά

232 - 233ν Νεάγιε. Δόξα ... και νύν ... / Neaghie. Slavă ... şi acum ..., ήχος πλ. δ'.

234 ... Αλλ'ω Παρθένε άχραντε ... / Ci o, preacurată Fecioară ..., ήχος πλ. β', του [Ιωάννου] Κουκουζέλη. / Anagrama cântării: Ότε η μετάστασις του αχράντου ... / Când mutarea preacuratului tău trup ...

11. Χργφ. gr. - slav Lz-BU 12 Ανθολόγιον, γραμμένο στην ελληνική γλώσσα και σλαβονική γλώσσα (με βουλγαρικό ιδίωμα), στη μονή Πούτνα, το 1540-1560 (περίπου), άγνωστος κωδικογράφος. Περιεχόμενο:

- στην ελληνική γλώσσα: Προπαίδεια, και 52 ψαλμούς στην Ακολουθία του Εσπερινού, του Όρθρου (Τροπάρια, Ειρμοί, κα.), της Θείας Λειτουργίας - των Αγίων Ιωάννου Χρυσοστόμου, Βασιλείου του Μεγάλου, Γρηγορίου Θεολόγου (Τρισάγιον, Χερουβικόν, Μεγάλες Απαντήσεις στην Εκτενή, Αξιον Εστίν, Κοινωνικάρια, Προκείμενα από την περίοδο Οκταήχου, Τριωδίου, Πεντηκοσταρίου, Τροπάρια, κλπ.).

- στην σλαβονική γλώσσα: 2 ψαλμούς.

Διάστασις: 23,7 χ 17,7. Φύλλα: 134. Το χργφ. είναι σε καλή κατάσταση.

Αυτό το χργφ. μιάζει πάρα πολύ - σαν γραφή, συνθέτες, κλπ., με το χργφ. Lm-BM 258.

Συνθέτες ανώνυμος, Μανουήλ Χρυσάφης, Θεοδόσιε Ζότικα, Ιωάννης Κουκουζέλης και Μαϊστωρ, Γεώργιος Πανάρετος, Γεώργιος Κοντοπετρής, Αγάθωνος αδελφός του Κορώνης, Ιωάννης Κλαδάς λαμπαδάριος, Παλαιόν, Στέφαν Σρπίνα, Ευστάτιε Πρωτοψάλτης Πούτνα, Μανουήλ Αγαλλιανός, Άνθιμος, Γεώργιος Μοσχιανός, Ξένος Κορώνης, Δαβίδ Ραιδεστινός, Γεράσιμος, λαμπαδάριος, Μανουήλ Βλάτυρος Θεσσαλονικεύς, Μανουήλ Αργυρόπουλος, Οργανωτικόν, Λογγίνος μοναχός, Θεόδουλος μοναχός Γλάβας.

1 - 3 Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος β', του [Μανουήλ] Χρυσάφη.

3v - 6v Προπαίδεια / Propedie

7 Δι' ευχών των αγίων πατέρων ημών ... / Pentru rugăciunile sfinților părinților noștri ..., ήχος α'.

7ν - 9ν Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος α', του Θεοδόσιε Ζότικα.

Αρχή του Μεγάλου Εσπερινού / Începutul Slujbei de seară (Vecernier)

Ανοιξαντάρια / Anixandaria

10 Ανοίξαντός Σου την χείρα ... / Deschizând tu mâna ta ..., ήχος πλ. δ', του [Ιωάννου Κουκουζέλη].

10ν - 11 Αποστρέψαντος δέ Σου το πρόσωπον ... / Iar întorcându-ți Tu fața ..., ήχος πλ. δ', του [Ιωάννου Κουκουζέλη].

11 - 11v	Αντανελείς το πνεύμα αυτών / Vei lua duhul de la ei, ήχος πλ. δ', του [Ιωάννου Κουκουζέλη].
12	Και εις τον χούν αυτών / Şi întru pămâtul Ior, ήχος πλ. δ', του [Ιωάννου Κουκουζέλη].
12 - 12v	Εξαποστελείς το πνεύμα Σου / Vei trimite Duhul Tău, ήχος πλ. δ', του [Γεωργίου Παναρέτου].
12v	Και ανακαινιείς το πρόσωπον της γής / Şi vei înnoi fața pământului, ήχος πλ. δ', του [Γεωργίου
	Παναρέτου].
12v - 13v	Εί τω η δόξα Κυρίου εις τους αιώνας / Fie slava Domnului în veci, ήχος πλ. δ', του [Ιωάννου
	Κουκουζέλη].
13v	Ευφρανθήσεται Κύριος / Se va bucura Domnul, ήχος πλ. δ', του [Ιωάννου Κουκουζέλη].
13v - 14v	Ο επιβλέπων επί την γήν / Cel ce privește peste pământ, ήχος πλ. δ', του [Γεωργίου Κοντοπετρή].
14v - 15	Ο απτόμενος των ορέων / Cel ce se atinge de munți, ήχος πλ. δ', του [Γεωργίου Κοντοπετρή].
15 - 15v	Άσω τω Κυρίω εν τη ζωή μου / Voi cânta Domnului în viața mea, ήχος πλ. δ', του [Αγάθωνος αδελφού
	του Κορώνης / Μανουήλ Χρυσάφη].
15v - 16	Ψαλώ τω Θεώ μου έως υπάρχω / Voi cânta Iui Dumnezeu cât voi trăi, ήχος πλ. δ', του [Αγάθωνος αδελφού του Κορώνης / Μανουήλ Χρυσάφη].
16 - 17v	Ηδυνθείη αυτώ η διαλογή μου / Dulci să-I fie Lui cuvintele mele, ήχος πλ. δ', του [Ιωάννου Κλαδά].
17v	Εγώ δε ευφρανθήσομαι / Iar eu mă voi bucura în Domnul, ήχος πλ. δ', του [Ιωάννου Κλαδά].
18 - 18v	Εκλείποιεν αμαρτωλοί / Să piară păcătoșii de pe pământ, ήχος πλ. δ', του [Ιωάννου Κλαδά].
18v - 19	Και άνομοι ώστε μη υπάρχειν / Şi cei fărădelege, ca să nu mai fie, ήχος πλ. δ', του [Ιωάννου Κλαδά]
19 - 20	Ευλόγει η ψυχή μου τον Κύριον / Binecuvintează suflete al meu pe Domnul, ήχος πλ. δ', του [Ιωάννου Κλαδά]
20 - 20v	Ο ήλιος έγνω την δύσιν αυτού / Soarele și-a cunoscut apusul său, ήχος πλ. δ', του [Ιωάννου Κλαδά].
20v - 22	Έθου σκότος και εγένετο νύξ / Pus-ai întuneric și s-a făcut noapte, ήχος πλ. δ', του [Ιωάννου Κλαδά].
22	Ως εμεγαλύνθη τα έργα / Cum s-au mărit lucrurile Tale, ήχος πλ. δ', του [Ιωάννου Κλαδά].
22v - 23	Πάντα εν σοφία εποίησας / Toate întru înțelepciune le-ai făcut, ήχος πλ. δ', παλαιόν ψάλλεται.
23 - 23v	Και νύν, και αεί / Şi acum şi în vecii vecilor, ήχος β'.
23v - 24	Αλληλούϊα / Aliluia, ήχος β'.
24 - 24v A	Αλληλούϊα / Aliluia, ήχος β'.
25 - 28	Οι τα χερουβείμ / Care pre heruvimi, ήχος πλ. β', του Θεοδόσιε Ζότικα.
28 - 30	Αινείτε τον Κύριον / Lăudați pe Domnul, ήχος πλ. γ', του Στέφαν Σρπινα.
30v	λευκή σελίδα.
	Αρχή της Θείας Λειτουργί<ας> των Τρισαγίων άρχεται ο δομέστικος / Liturghier
31 - 32	Νεάγιε. Δόξα και νύν / Neaghie. Slavă și acum, ήχος πλ. δ'.
32 - 33v	Δύναμις, άγιος ο Θεός / Puternic, sfinte Dumnezeule, ήχος β'.
33v - 34v	Όσοι εις Χριστόν εβαπτίσθητε / Câţi în Hristos v-aţi botezat, ήχος πλ. α', του Ευστάτϊε.
34v - 35	Δ όξα και νύν Χριστόν ενεδύσασθε / Slavă și acum În Hristos v-ați îmbrăcat, ήχος δ', του
25	[Ευστάττε].
35 35v - 39	Όσοι εις Χριστόν εβαπτίσθητε / Câţi în Hristos v-aţi botezat, ήχος πλ. α', του [Ευστάτῖε].
39 - 43	Οι τα χερουβείμ / Care pre heruvimi, ήχος πλ. α', του Αγάθωνος [αδελφού του Κορώνης].
43 - 46	Οι τα χερουβείμ / Care pre heruvimi, ήχος β', του [Μανουήλ] Αγγαλιανού
45 - 40 46 - 49v	Οι τα χερουβείμ / Care pre heruvimi, ήχος δ', του Ανθίμου Οι τα χερουβείμ / Care pre heruvimi, ήχος γ', του Ευστάτϊε.
49v - 52v	
52v - 753v	Οι τα χερουβείμ / Care pre heruvimi, ήχος πλ. α', του Ευστάτϊε. Πατέρα, υιόν / Pre Tatăl, pre Fiul, ήχος πλ. δ', του [Γεωργίου Μοσχιανού].
53v - 55	
	Άγιος, άγιος, άγιος / Stânt, stânt, ήχος β'.
55	$A\mu\dot{\eta}\nu \dots/Amin \dots,\dot{\eta}\chi_{0}\varsigma\beta$.
55 55 55v	$A\mu\dot{\eta}\nu \dots/Amin \dots,\dot{\eta}\chi_{0}\zeta\beta$.
55 - 55v	Σε υμνούμεν / Pre tine te lăudăm, ήχος β'.
55v - 58v	Επί σοί χαίρει κεχαριτωμένη / De tine se bucură, ήχος πλ. δ', του [Ξένου Κορώνης].
58v - 60v	Αινείτε τον Κύριον / Lăudați pe Domnul, ήχος α', του [Δαβίδ] Ραιδεστινού.
60v - 62v	Αινείτε τον Κύριον / Lăudați pe Domnul, ήχος α'.
62v - 64v	Ποτήριον σωτηρίου / Paharul mântuirii, ήχος α', του [Δαβίδ] Ραιδεστινού.

Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος β', του [Γεωργίου Μοσχιανού].

64v - 66

```
66 - 67v
                 Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος β', του Γερασίμου.
68 - 69
                 Εις μνημόσυνον αιώνιον ... / Întru veșnica pomenire ..., ήχος γ', του Γερασίμου.
69 - 71v
                 Εις μνημόσυνον αιώνιον ... / Întru vesnica pomenire ..., ήχος γ'.
72 - 72v
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος νενανο, του λαμπαδαρίου.
72v - 74v
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος πλ. γ', του [Μανουήλ Βλατύρου].
74v - 76
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος πλ. δ', του [Μανουήλ Αργυροπούλου / Οργανωτικόν].
76v - 78v
                 Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος πλ. δ', Οργανωτικόν.
78v - 81
                 Νύν οι δύναμεις ... / Acum puterile ..., ήχος πλ. β', του [Λογγίνου μοναχού].
81 - 82v
                 Γεύσασθε και ίδετε ... / Gustați și vedeți ..., ήχος νενανο, του λαμπαδαρίου.
82v - 83
                 Ευλογήσω τον Κύριον ... / Voi binecuvânta pe Domnul ..., ήχος πλ. α'.
83 - 85
                 Του δείπνου Σου ... / Cinei tale celei de taină ..., ήγος πλ. β', του Λογγίνου [μοναγού].
85v - 88
                 Σιγησάτω πάσα σάρξ ... / Să tacă tot trupul ..., ήγος πλ. δ'.
88 - 90
                 Σώμα Χριστού ... / Trupul lui Hristos ..., ήχος (νενανο).
90 - 91v
                 Σώμα Χριστού ... / Trupul lui Hristos ..., ήγος πλ. δ'.
92 - 93
                 Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος (δ').
93v - 94
                 Βьзьран нои Восводі ... / Τη υπερμάχω στρατηγώ ... / Apărătoare Doamnă ..., ήχος πλ. δ', του Θεοδόσιε
94v
                 Χριστος βρέκρες ... / Χριστός ανέστη εκ νεκρών ... / Hristos a înviat din morți ..., ήχος πλ. β'.
                 Στιχηράριον. Μ<ιcc>ιιι Σεπτέςμ>βρϊα / Στιχηράριον για το μήνα Σεπτέμβριο / Stihirar. Stihiri
                 pentru luna septembrie
95 - 98
                 Εξ ακάρπου γάρ ρίζης ... / Că din rădăcină neroditoare ..., ήχος πλ. β', του [Ιωάννου Κουκουζέλη].
        / Anagrama cântării: Σήμερον ο τοις νοεροίς ... / Astăzi Dumnezeu, cel ce se odihnește ...
90 - 100v
                 Δόξα εν υψίστοις Θεώ ... / Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu ..., ήχος α' / πλάγιο γ', του [Ιωάννου
                 Κουκουζέλη].
        / Anagrama cântării: (Άγνωστη).
101 - 104
                 Μεγάλυνον ψυχή μου ... / Mărește suflete al meu ..., ήχος α', του [Ιωάννου Κουκουζέλη].
104 - 105
                 Χριστός ανέστη εκ νεκρών ... / Hristos a înviat din morți ..., ήχος πλ. β', του [Θεοδούλου μοναχού Γλάβα]
105 - 109v
                 Αναστάσεως ημέρα ... / Ziua învierii ..., ήχος α', του [Θεοδούλου μοναχού Γλάβα].
                 Ανωθεν οι προφήται ... / De demult profeții ..., ήχος α', του [Ιωάννου Κλαδά λαμπαδαρίου].
109v - 116
116 - 120
                 Χαίρε κεχαριτωμένη, Παρθένε ... / Bucură-te cea plină de dor, Fecioară ..., ήχος νενανο του [Ιωάννου
                 Κουκουζέλη].
                 Αλλ'ω Παρθένε άχραντε ... / Ci o, preacurată Fecioară ..., ήχος πλ. β', του [Ιωάννου Κουκουζέλη].
120 - 125v
125v - 129
                 Σε μεγαλυνομέν την όντως Θεοτόκον ... / Te mărim Cu adevărat Născătoare de Dumnezeu ..., ήχος πλ. β',
                 του κυρ [Ιωάννου Κλαδά Λαμπαδαρίου].
129 - 129v
                 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος α'.
131 - 134
                 Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος α', του [Μανουήλ] Χρυσάφη.
```

12. Χργφ. gr. - slav Lv ..., Ανθολόγιον - είναι ακόμη άγνωστο - απλώς αναφέρεται ²³⁸.

Βλ. το Χργφ. gr. B-BAR 283 Προπαίδεια, Ανθολόγιον, φ.4, γραμμένο το 1520-1540, σελ. 421.

Παρατηρήσεις στα χειρόγραφα ψαλτικής μουσικής της Πούτνα Η βυζαντινή μουσική γραφή

Η μουσική-ψαλτική γραφή από τα χργφ. της μονής Πούτνα ανήκει στη πολύπλοκη ψαλτική γραφή - μέση πλήρης βυζαντινή και μεταβυζαντινή σημειογραφία. χρησιμοποιείται στη Κωνσταντινούπολη, Αγιο Όρος, Σινά, κλπ. Είναι γραμμένα στα χργφ. της Πούτνα όλα τα διαστήματα και κληρονομικά σημάδια γνωστά στην εποχή, με τις μαρτυρίες, ήχους, απεχέματα, συντομεύσεις, επαναλήψεις / πάλιν, λέγε. Στά χργφ. της Πούτνα παρατηρούνται συχνά συντομεύσεις / επαναλήψεις: πάλιν και λέγε, κυρίως στα Κοινωνικάρια του Eustalie πρωτοψάλτου - βλ. χργφ. Μ-ΜΖΙ 350 / SfP-BA 13/3/16, και SvJ-BMP 56/544/576 I, με μία δική του παραλλαγή. Βέβαια και άλλοι συνθέτες της εποχής έχουν χρησιμοποιήσει αυτές τις συντομεύσεις / επαναλήψεις πάλιν και λέγε. Τα μουσικά ψαλτικά σημάδια είχαν επεξηγηθεί στις Προπαίδειες της Πούτνα, όπως στα χργφ: Μ-ΜΖΙ 350 του Eustalie - το 1511, Lm-BM 258 του Μαςαπίε Διακόνου - το 1527, I-BCUME 26 του Απιοπίε Ιερομονα;αχου - το 1545, B-BAR 283 - ανωνύμου, το 1520-1540 περ., Lz-BU 12 - ανωνύμου, 1540-1560 περ.

Λόγω παλαιότητας των ψαλμών από τα χργφ. της Πούτνα, τα μεγάλα σημάδια ή άφωνα ή χειρονομικά, διαμορφώνονται ως εξής:

α) για παράδειγμα, σε ένα Πολυέλεο του Ιωάννου Κουκουμά είναι χρησιμοποιημένα 16 μεγάλα σημάδια, όπως τσάκισμα / κλάσμα μικρόν, γοργόν, διπλό, κράτημα, απόδερμα, βαρεία, ψηφιστόν, πιάσμα, λύγισμα, αντικίνωμα, χομαλόν, τρομικόν, ικστριπτόν, παρακάλεσμα, έτερον, βλ. χργφ. SvJ-BMP **56 / 544 / 576 I**, φ.1-15.

β) στους ψαλμούς του Eustatie, 26 μεγάλα σημάδια, παλαιά, και "καινούργια", όπως: ξερόν, κλάσμα, κλάσμα, σύναγμα, επέγερμα, έναρξις, ψυφιστόν, γοργοσύνθετον, αργοσύνθετον, σταυρός, κ.α., - βλ. χργφ. Μ-ΜΖΙ 350 / SfP-BA 13 / 3 / 16 (από το 1511), και Μ-ΜΖΙ 1102 (από το 1515).

γ) στο χργφ. I-BCUME **26** (από το 1545) είχαν χρησιμοποιηθεί 33 μεγάλα σημάδια ²³⁹, όπως: 1) μεγάλοι αργοί: κράτημα, διπλοί, δύο απόστροφοι σύνδεσμοι, τσάκισμα, κλάσμα, κ.α. 2) απλά κοιρονομικά σημάδια ή μεγάλες υποστάσεις μαζή με απόδερμα και γοργόν: βαρεία, αντικύνωμα, λύγισμα, πίασμα, τρομικόν, εκστρεπτόν, ψηφιστόν, χομαλόν, παρακλιτική, έναρξις, επίγερμα, χετερόν, παρακάλισμα, κ.α. (42 σημάδια). 3) κοιρονομικά συνδυασμένα σημάδια, όπως: κράτημα-υπορχόν, αργό-συνθετόν, κ.α.

Έτσι, μέσα στη ψαλτική γραφή, εξηγούνται οι σχέσεις της Μουσικής Σχολής της Πούτνα με άλλες σχολές τις Κωνσταντινούπολης, Αγίου Όρους, Σινά, κ.α., απ' όπου οι Ρουμάνοι κωδικογράφοι έμαθαν και χρησιμοποίησαν τα καινούργια βυζαντινά σημάδια της εποχής τους. Μολονότι στα χργφ. του, ο Eustatie χρησιμοποίησε ένα διπλό σύστημα δεικτών των ήχων, όπως: χ" λ ", στα υπόλοιπα χργφ. της Πούτνα, το σύστημα είναι απλό - ηγ, πγ. Βλ. παράδειγμα, όπως τα μουσικά ψαλτικά σημάδια χρησιμοποιούνται στο χργφ. SvJ -BMP 56/544/576 I.

1. Τα Φωνητικά σημάδια που χρησιμοποίησαν στα χργφ. της Μουσικής Σχολής της Πούτνα βλ. χργφ. SvJ-BMP 56/544/576 I, φ.1-15

Στα χργφ. της Πούτνα, τα φωνητικά σημάδια είναι γραμμένα με μαύρη μελάνη, και οι μαρτυρίες, φτοράλες, τα ρυθμικά και κοιρονομικά σημάδια με κόκκινη μελάνη. Αλλ, υπάρχει και περίπτωση να είναι συνδυασμένα, στην ίδια σελίδα, με μαύρη μελάνη, αντί κόκκινη 240 . Ο Απόστολος Κόνστα Χίο, στο Θεωρητικόν του, το 1807, εξήγησε ότι 241 τα ρυθμικά και κοιρονομικά σημάδια ήταν γραμμένα με μαύρη αντί κόκκινη μελάνη, στη μέση πλήρη βυζαντινή και μεταβυζαντινή σημειογραφία, για να αντιλαμβάνεται ο ψάλτης να ερμηνεύη, μέσα στον ψαλμό, την δύναμη του ήχου.

²³⁹ Βλ. χργφ. I-BCUME **26** Ανθολόγιον, τυπωμένο στη Συλλογή *Izvoare ale muzicii româneşti*, τόμος Δ', Documenta / facsimile, έκδοση από των: G.Ciobanu, M.Ionescu, T.Moisescu, Editura *Muzicală*, Βουκουρέστι, 1981, σ.66.

²⁴⁰ Χργφ. I-BCUME **26** Ανθολόγιον ..., σ.67.

²⁴¹ Βλ. χργφ. Δοχειαρίου 389 Θεωρητικόν, 1807. Βλ. Γρ. Θ. Στάθη, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής "Άγιον Όρος". Κατάλογος περιγραφικός των χειρογράφων κωδίκων βυζαντινής μουσικής των αποκειμένων εν ταϊς βιβλιοθήκαις των ιερών μονών και σκητών του Αγίου Όρους. Τόμος Α', Αθήνα, 1975, σ.560.

Τα Φωνητικά σημάδια είναι:

Ενισχυτικά, ορισμένες φορές στα αυτά χργφ. χρησιμοποίησαν και λέξεις σλαβονικές αντί / ή παράλληλα με τις ελληνικές, όπως: πρωθυ επας / ήχος α' / chul 1, βτορίυ επας / ήχος β' / chul 2, κλπ.

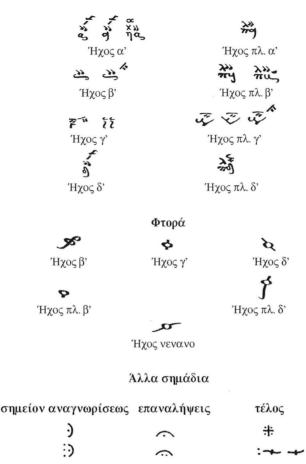
2. Τα Άφωνα σημάδια μεγάλα σημάδια, κοιρονομικά, μεγάλες υποστάσεις

Παρατήρηση:

- Α. Οι μαρτυρίες από τα χργφ. της Πούτνα ήταν συνηθισμένες στα χργφ. της εποχής.
- Β. Ψαλμοί που δεν έχουν καταγεγραμμένες μαρτυρίες (διάρκεια: 3 σελίδες), όπως: \mathcal{A} *α умылчит вьсЋκα пльт ... / Σιγησάτω πάσα σάρξ ... / Sǎ tacǎ tot trupul ...,* ήχος πλ. β' / νεανές-νενανό του Eustatie, από το χργφ. SvJ-BMP **56/544/576 I**, φ..58-59.
- Γ. Ψαλμοί γραμμένοι στο "κρυπτικό" σύστημα, όπως το Χερουβικόν, του Αγάθωνος, βλ. χργφ. SvJ-BMP 56/544/576 Ι, φ.20ν, και σε άλλα χργφ. της Πούτνα, όπου διαπιστώνεται, και από το incipit, ότι οι μαρτυρίες για τον ίδιο ψαλμό δεν είναι ίδιες.

3. Μαρτυρίες και άλλα σημάδια Κατά ήχους οργάνωση, απηχήματα και μελωδική-ρυθμική μορφή

Η ψαλτική μουσική της Πούτνα είναι τύπου *Ιδιομέλου / Στιχηραρικού*, που δεν σχηματίζει πρωτότυπο του μέλους άλλων ψαλμών. Ήταν γραμμένη σε ανοικτά λειτουργικά κείμενα - όχι στίχους: Ψαλμούς, Ύμνους, Ειρμούς, Κοινωνικά - Εβδομαδιαία και Κυριακάτικα, Χερουβικά, Πολυέλεοι, κ.α.

Ο τρόπος ψαλμωδίας ήταν: στιχηραρικόν, παπαδικόν και καλοφωνικόν.

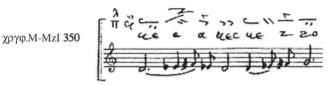
Η κατά ήχους οργάνωση των ψαλμών της Μουσικής Σχολής Πούτνα ήταν κοινή της μουσικής εποχής, τόσο σε θεωρητικό-μορφολογικό επίπεδο, όσο και σε πρακτικό, δηλαδή διατονικό με λίγο χρωματικό μέλος. Μερικοί Ρουμάνοι βυζαντινολόγοι, όπως οι 242 Ioan D.Petrescu-Visarion, Titus Moisescu, κ.α., θεωρούν ότι για την πλήρη βυζαντινή / νεοβυζαντινή και μεταβυζαντινή εποχή, η χαρακτηριστική ήταν μόνο η διατονική τροπική οργάνωση, πράγμα που δεν υποστηρίζεται από άλλους, όπως 243 Gheorghe

²⁴² Βλ.: I.D.Petrescu-Visarion, Études de paléographie musicale byzantine. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1967. Τ.Moisescu, Prolegomene bizantine. Variante stilistice și de formă în muzica bizantină. Vol. 2. [Βυζαντινά προλεγόμενα. Παραλλαγές σε ύφος και μορφή βυζαντινής μουσικής. Τόμος Β'Ι. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 2003.

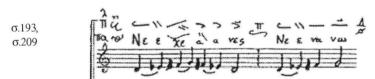
²⁴³ Ghe.Ciobanu, Vechimea genului cromatic în muzica bizantină. [Αρχαιότητα του χρωματκού μέλους στην βυζαντινή μουσική]. Revista Studii de muzicologie, τόμος 9, Βουκουρέστι, 1973, σσ.111-117. Republicat / Νέα έκδοση Studii de etnomuzicologie şi bizantinologie, τόμος 2, Βουκουρέστι, 1979, σσ.164-169.

Ciobanu, κ.λπ. Αυτή η διαφορετική άποψη για την εξήγηση του πρότυπου ήχου πλάγιου β', από τα χργφ. των ΙΓ'-ΙΔ' αι. Βλ. πρότυπο νενανο ήχο πλάγιο β', στα έργα του:

- Eustatie πρωτοψάλτου, γργφ. M-MzI 350, από το 1511:
- φ.36v Νεάγιε. Δόξα ... και νύν ... / Neaghie. Slavă ... si acum ...
- φ.42 Αλληλούϊα ... / Aliluia ...
- φ.75v-77Да умылчит въсћка плът ... / Σιγησάτω πάσα σάρξ ... / Să tacă tot trupul ...
- φ.122v H стрЋшышому фараона ... / Και καταπάτησε τον φαραώ ... / Şi a răsturnat pe faraon ...
- φ.144v-146v Ηже κъ страстырпехь ... / Ως γενναίους εν Μάρτυσιν ... / Cela ce în mari suferinte - φ.153-154ν Πρίπολοδη маτи λίκο ... / Παναγία Μητέρα ... / Maică preasfințită ..., όπως και στο χργφ. SvJ-BMP, 56/544/576 Ι, φ.82ν, κ.α.
- Βλ. πρότυπο νεανές-νενανο, στο χργφ. Μ-ΜΖΙ 1102, όπου η αρχική μαρτυρία δεικνύει ήχο πλ. α', και στο τέλος ήγο α', κλπ., στα:
- φ.49-49ν Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., από το Άγιο και Μέγα Σάββατο,
- φ.136v-138 Σώμα Χριστού ... / Trupul lui Hristos ..., στο Κοινωνικό.

παραλληλισμός με πρότυπο νενανό από την "Σύγγρονη Λειτουργική" ²⁴⁴: β)

Ο Γ. Ν. Κωνσταντίνος παρατήρησε ότι το πρότυπο νενανό από το χρωματικό γένος αυθεντικό και πλάγιο, στην πλήρη βυζαντινή εποχή, επεξηγημένο στα Θεωρητικά, ταυτίζεται με το σημερινό, που αποδεικνύει την συνεχή ακολουθία του ύφους της ψαλτικής μουσικής $^{245}\!\!.$

Τα απηχήματα εψάλλοντο - στην αρχαιότητα - από τον Δομέστικο, που εδείκνυε τα χαρακτηριστικά του ήχου του ψαλμού. Σχετικά με την μουσική οργάνωση περιέχουν ελεύθερο μελωδικόρυθμικό πρότυπο, έχοντας δύο ή και τρία μικρά πρότυπα, με μοτίβο του ιδίου ψαλμού, με ή χωρίς λειτουγικό κείμενο. Ήταν γραμμένο στην αρχή incipit, αλλά μπορούσε να είναι και στα μέσα του ψαλμού, έξω - πλάγια και κάτω της σελίδας. Πρωτοεμφανίζονται στις αρχές του ΙΓ΄ αι. και εξαφανίζονται στο τέλος του ΙΖ' αι. Στα χργφ. της Πούτνα τα απηχήματα ανέρχονται σε 31 - τα περισσότερα στο χργφ. Μ-ΜΖΙ 350. Γενικά ανταποκρίνονται σε ήχο γραμμένο στην αρχή του ψαλμού. Αλλά υπάρχει και εξαίρεση, όπως Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος πλ. β', του Ιωάννου του Γλυκέος, βλ. χργφ. SvJ-BMP 56 / 544 / 576 Ι, φ.26ν -27ν, όπου καταλήγει στο Κε / Λα αντί Δι / Σολ ή Βου / Μι, ως συνδυασμό μεταξύ ήχου πλ. β' και νενανο 246. Στα χργφ. της Πούτνα υπάρχουν δύο πρότυπα απηχήματα:

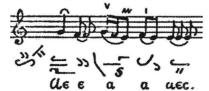
αμετάβλητης, μικρής διάρκειας, γαρακτηριστικής με τον ήγο.

²⁴⁴ Γ. Ν. Κωνσταντίνος, Θεωρία και πρακτική της Εκκλησιαστικής Μουσικής, Αθήνα, 2001, τόμος Α΄, σσ.193, 209.

²⁴⁵ Γ. Ν. Κωνσταντίνος, Θεωρία και πρακτική της Εκκλησιαστικής Μουσικής ..., τόμος Α', σσ.193, 209.

²⁴⁶ Βλ Antologhion. Manuscrisul P 56/544/576 I de la mănăstirea Putna. [Ανθολόγιον. Χειρόγραφο P 56 / 544 / 576 Ι από την μονή Πούτνα]. Επιμέλεια: Ghe. Ciobanu, M.Ionescu, Τ. Moisescu ..., σ.50.

- β) αναπτυγμένα, με μελωδική-ρυθμική μορφή πιό μεγάλη. Ο Titus Moisescu ²⁴⁷ σημείωσε ότι "τα απηχήματα των χργφ. της Πούτνα έχουν διαρθρωτικές αλλαγές από αυτά των Προπαιδειών, έχοντας μιά άλλη μουσική μορφή, μεγαλύτερη διάρκεια, κλπ. Παράδειγμα είναι τα απηχήματα του Eustatic, στα Χερουβικά (τα περισσότερα), Κοινωνικά και Τρισάγιά του".
- Ι.Ι. Παρατηρούμε ότι στο χργφ. Μ-ΜzΙ 350, στο:
- 1) φ.47ν -48ν Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., του Μανουήλ Αγαλλιανού, απήχημα νεανές είναι σε ήχο β', και στο τέλος του Χερουβικού υπάρχει μαρτυρία ήχου πλ. δ'. Το έργο του Αγαλλιανού είναι σε 8 χργφ., με σημαντικές διαφορές σε σχέση με άλλα χργφ. της εποχής, όπως στο χργφ. EBE Athens 2622, φ.349.

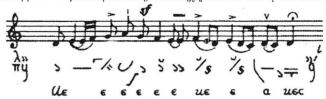
χργφ.M-MzI 350, φ.47v

- 2) φ.46-47 Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχο πλ. β', του Αγάθωνος, αδελφού του Κορώνης, το απήχημα είναι σε 4 χργφ, με 4 διαφορετικές παραλλαγές: στο πρώτο μέρος είναι ίδιες,καταλήγοντας η κάθε μία σε άλλο ήχο.
- I.2.. Υπάρχουν απηχήματα με διαφορετικό φωνητικό κείμενο βλ. χργφ. M-MzI 350, φ.53-54 Οι τα χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος δ', του Ευστάτιε, που χρησιμοποιεί, αντί $A\gamma$ ία, κείμενο $A\alpha$ νες.

χργφ.M-MzI 350, φ.53

Βλ. και παράδειγμα απηχήματος ενός ψαλμού με σλαβονικό κείμενο νεανες / στο χργφ. SvJ-BMP
 56/544/576 I, φ.82 Πρίπολο μα ματα λίκο ... / Παναγία Μητέρα ... / Μαίσὰ preasfintità ..., ήχος πλ. β', του Ευστάτιε (Στιχήριο 14 Οκτωβρίου - Αγία Παρασκευή). Το απήχημα αυτό είναι μόνο σ'αυτό το χργφ.

χργφ. SvJ-BMP **56/544/576 I**, φ.82

Ο Titus Moisescu 248 διέκρινε ότι ο Eustatie, στα απηχήματά του, δεν διατήρησε τα γνωστά πρότυπα, αλλά κατεσκεύασε μικρούς πυρήνες διαμορφωτικού χαρακτήρα, με ρυθμούς και θεματικάπρότυπα από τον βασικό ψαλμό.

247 T.Moisescu, Prolegomene bizantine. Variante stilistice și de formă în muzica bizantină. [Βυζαντινά προλεγόμενα. Παραλλαγές σε ύφος και μορφή στη βυζαντινή μουσική. Τόμος Β]..., σ.125.

248 Βλ. Τ.Moisescu: Prolegomene bizantine. Variante stilistice și de formă în muzica bizantină. [Βυζαντινά προλεγόμενα. Παραλλαγές σε ύφος και μορφή στη βυζαντινή μουσική. Τόμος Β'] ..., σ.125. Câteva aspecte mai deosebite privind descifrarea și transcrierea muzicii lui Evstatie Protopsaltul Putnei. [Σημαντικές όψεις για την αποκρυπτογράφηση και μεταγραφή της μουσικής του Evstatie Πρωτοψάλτη Πούτνα]. Revista Muzica, αρ.2, Βουκουρέστι, 1992. Muzica bizantină în spațiul cultural românesc. [Η Βυζαντινή μουσική στην Ρουμανική Επικράτεια.] ..., σ.319. Florilegiu sau crestomație de cântări religioase de compozitori români din secolele XV-XVIII. [Συλλογή με ψαλτικούς ύμνους των Ρουμάνων συνθετών των ΙΕ'-ΙΗ' αι.]. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 2002, σ.55.

Η μελωδική-ρυθμική μορφή αποτελεί ένα βασικό τομέα έρευνας περί ψαλτικών ύμνων. Στα χργφ. της Ψαλτικής Μουσικής Σχολής της Πούτνα επανευρίσκονται όλες οι θέσεις - μελωδικές-ρυθμικές μορφές της εποχής, οργανωμένες κατά τον: ήχο, χαρακτήρα και μέρος του μέλους.

Μερικές φορές υπάρχουν και λάθη σε αντιγραφές των κωδικογράφων. Παράδειγμα, ο ψαλμός Όσοι εις Χριστόν ... / Câţi în Hristos ..., ήχος πλ. α', του Eustatie, υπάρχει σε τέσσερις παραλλαγές:

- 1) γργφ. SvJ-BMD **1886** φ.4, S-BN **816** φ.34v, Lz-BU **12** φ.35, μαρτυρία ορίζει τον ήγο πλ. α'.
 - γργφ. B-BAR 283 φ.28-28ν, μαρτυρία ορίζει τον ήχο πλ. δ'.
- 2) Τα απηγήματα έγουν δομές διαφορετικών μεταξύ τους διαστημάτων.
- 3) Οι μελωδικές-ρυθμικές μορφές είναι διαφορετικές, καθότι ορίζουν ωρισμένες πτώσεις και τελικούς ήχους.
- 4) Λάθη στο λειτουργικό κείμενο, όπου αντικαθίστανται γράμματα ελληνικά με σλαβονικά.
- Βλ. Όσοι εις Χριστόν ... / Câți în Hristos ..., ήχος πλ. α', του μοναχ<ού> Ευστάτϊε, σε τέσσερις παραλλαγές 249 , σελ. 422...

Χρήση των γλωσσών ελληνικής και σλαβονικής στα κείμενα

Το λειτουργικό κείμενο στα χργφ. της Πούτνα διαπιστώνεται ότι είναι - περισσότερο στην ελληνική, παρά στην σλαβονική με βουλγαρική προφορά. Από αδεξιότητα και λάθη γραφής, τα χργφ. δεν ήταν γραμμένα από Έλληνες ή Σλάβους, αλλά από Ρουμάνους γνώστες της ελληνικής και σλαβονικής γλώσσας 250 . Οι ερευνητές κατέληξαν ότι 251 σε σύνολο 949 μουσικών έργων 819 είναι γραμμένα στην ελληνική γλώσσα και 127 στην σλαβονική - συνοδεύοντας ή όχι το ελληνικό κείμενο. Κατά συνέπεια 91,55 % του κειμένου αφορά στην ελληνική γλώσσα, και 8,45 % στην σλαβονική. Πέντε ψαλμοί από αυτά είναι και στις δύο γλώσσες: 2 στο χργφ. Μ-ΜΖΙ 350 Ανθολόγιον, και 3 στο χργφ. Μ-ΜΖΙ 350 Ενώ:

- α) στο. χργφ. SvJ-BMP **56/544/576/ ΙΙ** Στιχηράριον, (μέρος Β΄) φ.85-160, γραμμένο τον ΙΕ΄ αι., αγνώστου κωδικογράφου, δεν υπάρχει ούτε ένα ψαλμός στην σλαβονική γλώσσα, και
- β) στο χργφ. M-MzI 350 + SfP-BA 13/3/16, Ανθολόγιον, γραμμένο το 1511 από τον Eustatie οι περισσότεροι είναι μεταφρασμένοι και γραμμένοι στη σλαβονική (και μάλιστα 90 + 2 από σύνολο 177 έργων, σε διπλή γλώσσα), πράγμα που καταδεικνύει ότι οι χρησιμοποιούμενες γλώσσες στην Ρουμανική Ορθόδοξη Εκκλησία ήταν έως τον Γ΄-ΙΑ΄ αι. η λατινική / ρουμανική και η ελληνική, και από τον ΙΑ΄ αι. έως ΙΣΤ΄-ΙΖ΄ αι., παράλληλα με τις ανωτέρω, αλλά σε μικρότερη κλίμακα και η σλαβονική, δηλαδή η "κρατική γλώσσα" των Ρουμανικών Πριγκιπάτων κατά τους ΙΔ΄-ΙΕ΄ αι., εν τούτοις
- γ) μετά τα χργφ. M-MzI **350** + SfP-BA **13/3/16** του Eustatic από 1511, οι ψαλμοί στην σλαβονική γλώσσα περιορίζονται σε 3-2, και στο χργφ. Lz-BU **12** δεν υπάρχουν κάν.

Στην αντιγραφή των χργφ. της Πούτνα οι Ρουμάνοι κωδικογράφοι χρησιμοποίησαν: το ελληνικό αλφάβητο, και ένα άλλο προϊόν συνδυασμού ελληνικού και σλαβονικού. ... The language mixture [in Leimonos 258] is similar to the that of other books: most of the texts are Greek ... Name of composers are in Greek, but names of feasts in Slavonic. Most rubrics and the heading for Vesper ... are in Greek, but the heading for the beginning of the Liturgy ... is in Slavonic. Modal signatures are in Greek ... The orthografy of both languages reflects a characteristic disregard for classical principles and the two alphabets are intermingled ... ²⁵² [Η ανάμειξη γλωσσών (στο χργφ.258 λειμώνος) είναι κατά τον ίδιο τρόπο και στα άλλα χργφ. όπου τα περισσότερα κείμενα είναι ελληνικά ... Ονόματα των συνθετών είναι στην ελληνική, αλλα ονόματα των εορτών στη σλαβονική. Οι για την αρχή της λειτουργίας ... είναι στη σλαβονική. Οι υποδείξεις των ήχων είναι στην ελληνική ... Η περισσότεροι παράγραφοι και ονομασίες για την Ακολουθία του Εσπερινού ... είναι στην ελληνική, αλλά

²⁴⁹ Οι μεταγραφές σε ευρωπαϊκή μουσική γραφή είναι από τον Titus Moisescu.

²⁵⁰ Τ.Moisescu, *Prolegomene bizantine. 2. Variante stilistice și de formă în muzica bizantină.* [Βυζαντινά προλεγόμενα. Παραλλαγές σε ύφος και μορφή στη βυζαντινή μουσική. Τόμος Β]..., σ.135.

²⁵¹ Βλ. και Τ.Moisescu, *Prolegomene bizantine. Muzica bizantină în manuscrise și carte veche românească.* Vol. 1. [Βυζαντινά προλεγόμενα. Η Βυζαντινή μουσική στα χειρόγραφα και παλαιά ρουμανικά βιβλία. Τόμος Α']..., σ.42.

²⁵² A.E.Pennington, Music in Medieval Moldavia (16-th Century) ..., σσ.76-77.

ορθογραφία και των γλωσσών είναι παραποιημένη ... και τα δύο αλφάβητα εναλλάσσονται μεταξύ τους ...]. Στήν αντιγραφή κάποιων ονομάτων των ψαλτικών έργων, οι κωδικογράφοι χρησιμοποίησαν την ρουμανική άρθρωση: Αλληλουιάρελε, Κρατηματάρελε, Φίλτελε, κλπ., ειδικά από τον Eustatie.

Τα ανωτέρω δεικνύουν ότι τα χργφ. της Πούτνα ήταν γραμμένα από Ρουμάνους για τους Ρουμάνους. Βλ. χργφ. 1552. Ανθολόγιον, φ.363ν, Μονή του Σινά, κωδικογράφος ο Θεόδωρος Ροδακινός ήταν στην εποχή του Eustatie Πρωτοψάλτου της Πούτνα, σελ.423.

Η Βυζαντινή Παράδοση της Μουσικής Σχολής της Πούτνα και η Σύγχρονη Εποχή

- Τα 12 γνωστά έως τώρα μουσικά ψαλτικά χργφ. της μονής Πούτνα, των ΙΕ'-ΙΣΤ' αι., γραμμένα από Ρουμάνους για τους Ρουμάνους, δημιούργησαν στην σύγχρονη εποχή εθνικά προβλήματα από ορισμένους Βούλγαρους μουσικολόγους 253 . Είτε από άγνοια είτε προσχεδιασμένα για εθνικούς σκοπούς παραποιώντας την αλήθεια, παρουσίασαν αποσπασματικά με σκόπιμες παραλείψεις, τα χργφ. της Πούτνα ως βουλγαρικά, όπως υποστηρίζουν Ρουμάνοι και ξένοι μουσικολόγοι 254 .
- 1. Ορισμένοι Βούλγαροι μουσικολόγοι, όπως η Raina Palikarova Verdeil 255, θεωρούν ότι τα χργφ. της Πούτνα κατά τους ΙΕ΄-ΙΣΤ΄ αι. δεν ανήκουν στη Πούτνα, αλλά τα έγραψαν οι Βούλγαροι, στην περίοδο της Βουλγαρικής Βασιλείας τον ΙΓ΄ αι., βάσει: α) ορισμένων σκόρπιων γλωσσολογικών στοιχείων, και β) δύο φωτοτυπιών και μίας φωτογραφίας χργφ. της Πούτνα, που παρουσιάσθηκαν από τον Α.Ι.Ιαμimirski, το 1901 256. Η R.Palikarova Verdeil θεωρεί ότι τα χργφ. που έχουν ορισμένες σημειώσεις, τίτλους ή κείμενα ή απόσπασμα κειμένου στην σλαβονική γλώσσα βουλγαρικής προφοράς, συνοδεύοντας ή όχι το ελληνικό κείμενο, είναι βουλγαρικά (πρωτότυπα γραμμένα μέχρι το 1396 ή αντίγραφα αυτών, από την εποχή της Β΄ περιόδου Βουλγαρικής Βασιλείας, έως την υποδούλωση της Βουλγαρίας στους Τούρκους), παραγνωρίζοντας μία μελέτη του Emil Kaluzniaki Beiträge zur älteren Geheimschrift der Slaven [Συνεισφορά στην παλαιά κρυπτογράφηση των Σλάβων], Wien, In Comission bei Carl Gerold's Sohn, 1883. Το 1953 η R.P.- V., σε βιβλίο της, όπου συμπεριέλαβε και την διδακτορική της διατριβή, έγραψε για την ψαλτική μουσική των Βούλγαρων και Ρώσων, επικεντρώνοντας στην ψαλτική γραφή (ήχους, κλπ.), σε προσωπικότητες της
 - 253 Bλ. R.Palikarova Verdeil, S.Petrov G.Kodov, B.Karastojanov.
- 254 Βλ.: Antologhionul lui Eustatie Protopsaltul Putnei. Manuscrisul M 350. [Ανθολόγιον του Eustatie. Πρωτοψάλτη Πούτνα. Χειρόγραφο M 350]. Ediție îngrijită, prefațată și adnotată / επιμέλεια: Gheorghe Ciobanu, Marin Ionescu. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1983, κα τα άλλα 11 χργφ. ! Βλ. Τ.Μοίsescu, Muzica bizantină în evul mediu româneasc ... [Βυζαντινή μουσική στη ρουμανική μεσαιωνική εποχή]. Editura Academiei Române, Memoriile Comisiei de Folclor, τόμος 6, Βουκουρέστι, 1995. Βλ. Α.Ε. Pennington, Music in Medieval Moldavia (16-th Century). Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1985, 287 σσ. + ΧΧ, κ.α.

ψαλτικής σύνθεσης των Βουλγάρων, όπως ο *Ιωάννης Κουκουζέλης* ²⁵⁷, και στα *Χειρόγραφα από τη*

- 255 R.Palikarova Verdeil, *La musique bysantine chez les Bulgares et les Russes.* Ejnar Munksgaard / Boston, Copenhague, Byzantine Institute, Inc., Monumenta Muzica Byzantinae, Subsidia, tom III, publié en collaboration avec l'Institut Byzantine de Boston, 1953.
- 256 A.I.Iatimirski, Κυρισοβεκάν ποτών ργκοπμέν β επαγοπινέετκαι ταυμοπμένωμα записание. [Κυριλλικά χειρόγραφα με (μουσική) γραφή και σημειώσεις σε γλαγολιτικό κρυπτόγραμμα]. Τυπωμένο με άλλες 5 σπουδές στον ίδιο τόμο: Шесть статей πο επομπικού и рукописой писмености / Şesti statei po slavianskoi i russkoi pismenosti ..., Μόσχα, 1901. R.Palikarova Verdeil έγραψε λάθος το έτος: 1902.
- 257 Βλ. R.Palikarova Verdeil, Κεφάλαιο ΙΧ, σσ.193-210, αναφέρει τον Ιωάννη Παπαδόπουλο Κουκουζέλη ως Ιβάν Κουκουζέλεβ, σύμφωνα με τις κατωτέρω πηγές:
- Α. Συλλογή αρ.5, του σλαβολόγου Porfiri Uspenski, σ.6ν-10ν, όπου δίδονται απλοϊκά πληροφορίες για την ζωή του Κουκουζέλη, και όχι ότι ήταν Βούλγαρος.
- Β. Το χργφ.215 της Βιβλιοθήκης μονής Λειμώνος Λέσβου, όπου πάλι δίδονται ελλιπείς πληροφορίες, άπο όπου συμπεραίνεται ότι ο συγγγραφέας δεν γνώριζε για τον Βυζαντινό αυτοκράτορα που βοήθησε τον Κουκουζέλη και ούτε πότε έζησε ο Κουκουζέλης !Το ανωτέρω χργφ, χρονολογείται αυθαίρετα από την ίδρυση της μονής Λειμώνος, χωρίς αυτό να προκύπτει από πουθενά, βλ. σ. 194: "1.Νο 215 de la Bibliothèque du monastère de l'île de Lesbos du XVI-e XVII-e siècle, intitulé: ... και εν συνεχεία παρουσιάζει τον Κατάλογο των έν ταίς βιβλιοθήκαις της Λέσβου ελληνικών χειρογράφων εν Κωνσταντινουπόλει, του Γ.Παπαδοπούλου-Κεραμέως, Μαυροκορδάτειος Βιβλιοθήκη, 1884, σ.109. Η R.P.-V. εξήγησε ότι το όνομα Κουκουζέλης προέρχεται από τις βουλγαρικές λέξεις kukia + zelia = ... kukuzeleν / κουκουζέλεβ, Ιβάν Κουκουζέλεβ. (Βλ. στη Βουλγαρία εκδόσεις βιβλίων, δίσκων και διαλέξεις που "τεκμηριώνουν" την βουλγαρική του καταγωγή).

Μολδαβία, βλ. το Κεφάλαιο. Η R.P.-V. προσπάθησε να αποδείξει με βάση την μελέτη του ΑΙ. Ι. Ιαμimirski ²⁵⁸, ότι τα χργφ. από την Πούτνα ήταν αντιγραφές των βουλγαρικών χργφ., εισαχθέντα στη Μολδαβία μετα το 1396, όταν έπεσε το Β' Βουλγαρικό Τζαράτ / Βασίλειον, και τα χργφ. της Πούτνα είναι γραμμένα στην βουλγαρική γλώσσα. Η R.P.-V. δεν έπεισε για την "βουλγαρική προέλευση" των χργφ. από την Πούτνα, ότι στους ΙΒ'-ΙΗ' αι. στην Βλαχία και Μολδαβία κυκλοφορούσαν χργφ. μέδιο ή νεο βυζαντινά, γραμμένα ή αντίγραφα από Βούλγαρους κωδικογράφους, που ζούσαν στο έδαφος της Ρουμανίας. Μέχρι τώρα, από το σύνολο των περ. 250 βυζαντινών χργφ. δεν ύπάρχει ένα χργφ. ολόκληρο με ψαλτική μουσική στη σλαβονική με βουλγαρική προφορά γλώσσα.

Δύο χργφ. σε εκφωνητική γραφή των ΙΕ'-ΙΣΤ' αι., γραμμένα στην σλαβονική με βουλγαρική προφορά, από την Εθνική Βιβλιοθήκη της Ρουμανίας, που τα παρουσίασα πρόσφατα 259 , δεν είναι ικανά να αποδείξουν την θεωρία της R.P.-V., <u>για τα μουσικά ψαλτικά χργφ. της Πούτνα</u>. Από την σ.213 όμως, η R.P.-V. τροποποιεί τα συμπεράσματά της, για την "βουλγαρική προέλευση" των χργφ. της Πούτνα, λέγοντας ... εάν δεν υπάρχουν πολλοί ύμνοι στην σλαβονική, με ψαλτική γραφή, κατά την περίοδο του Β' Τζαράτ / Βασίλειον, σημαίνει ότι, πειθαναγκάσθηκαν από τους Έλληνες να ψέλνουν ελληνικά επί δύο αιώνες, και κατόπιν αυτού, οι Βούλγαροι του Β' Τζαράτ / Βασίλειον δεν θεώρησαν αναγκαία την αλλαγή της γλώσσας ...

Εν συνεχεία παρατίθεται το κείμενο της θεωρίας της Raina Palikarova Verdeil - σ.215-219: και συγκεκριμένα το Κεφάλαιο για την "βουλγαρική προέλευση" των Ρουμανικών μουσικών ψαλτικών χργφ. της μονής Πούτνα.

- (1) Après la chute du IIe royaume bulgare, de nombreux réfugiés, fuyant les Turcs, trouvèrent asile en Roumanie. Ils emportaient avec eux des manuscrits slavons, de rédaction bulgare, que les Roumains employaient également. Parmi ces manuscrits trouvés en Roumanie, quelques-uns sont noté: ce sont ces rares documents qui nous renseignent sur la musique religieuse à l'époque de IIe royaume bulgare.
- (2) Le savant russe Jacimirskij a eu le grand mérite d'étudier ces manuscrits, sans omettre de signaler leur notation; il en a relevé quelques facsimilés ²⁶⁰. Ces manuscrits, disséminés dans différents bibliothèques et collections particulières, sont peu accessibles, et il est difficile de les étudier en détail. Nous avons dû nous contenter de deux décalques et d'une photographie, publiés par Jacimirskij.
- (3) Ces manuscrits confirment notre conviction que les Bulgares, même libérés de la domination de Byzance (en 1186), ont continué à employer intégralement la musique byzantine.

- (1) Μετά την πτώση του Β' Βουλγαρικού Τζαράτ / Βασιλείον, πολλοί πρόσφυγες, φεύγοντας από τους Τούρκους, βρήκαν άσυλο στη Ρουμανία, φέροντας μαζί τους σλαβονικά χργφ., με βουλγαρική προφορά, που τα χρησιμοποίησαν και οι Ρουμάνοι. Ανάμεσα στα χργφ. που βρέθηκαν στη Ρουμανία, ορισμένα από αυτά περιέχουν μουσική γραφή: αυτά είναι σπάνια έγγραφα που μας δίδουν πληροφορίες για την εκκλησιαστική μουσική στο Β' Βουλγαρικό Τζαράτ / Βασίλειον.
- (2) Ο Ρώσος επιστήμονας Ιαμιπισκί είχε την μεγάλη δυνατότητα να ερευνήσει αυτό το χργφ, χωρίς να παραλείψει να τονίσει την γραφή του παρουσιάζοντας καποιες φωτοτυπίες ²⁶⁰. Τα χργφ. αυτά, διασκορπισμένα σε διάφορες βιβλιοθήκες και ιδιωτικές συλλογές, έχουν δύσκολη προσέγγιση και δυνατότητα λεπτομερούς έρευνας. Είμαστε ευτυχείς επειδή βρήκαμε τα δύο ξεπατηκωμένα φύλλα και μία φωτογραφία τυπωμένα από τον Ιαμιπισκί.
- (3) Τα χργφ. αυτά βεβαιώνουν την πεποίθησή μας ότι οι Βούλγαροι, ακόμη και απελευθερωμένοι από το Βυζάντιο (το 1186), συνέχισαν να χρησιμοποιούν ολοκληρωμένη την βυζαντινή μουσική.
- Γ. Χργφ. από την μονή Ζωγράφου, Αγίου Όρους, που δεν υπάρχει, αλλά αντί αυτού στο Κατάλογο Λάμπρου, αναφέρονται δύο χργφ. από την μονή Αγίου Παντελεήμονος, βλ. Sp.Lambros, Catalog of the Greek Manuscripts on Mount Athos, Cambridge, 1900.
- 258 A.I.Iatimirski, Кириловская потыя рукописи в глаголическии таинописный аписание [Κυριλλικά χειρόγραφα με (μουσική) γραφή και σημειώσεις σε γλαγολιτικό κρυπτόγραμμα] ... σ.217.
- 259 M.Spinei, 23 de manuscrise muzicale psaltice descoperite la Biblioteca Natională a României, secția Colecții. [Εύρεση 23 χειρογράφων ψαλτικής μουσικής στην Εθνική Βιβλιοθήκη της Ρουμανίας, Τμήμα Συλλογών]. Revista B.O.R., αρ.4-6, Βουκουρέστι, 2000, σσ.290-295.
- 260 Βλ. R.Palikarova Verdeil: Α.Ι.Ιαμίmirski, Κυριλλικά χειρόγραφα με (μουσική) γραφή και σημειώσεις σε γλαγολιτικό κρυπτόγραμμα, σ.149-163.

- (4) Un de ces manuscrits provenant de Moldavie est le No.350 de la collection P.I.Sciukin. Il se trouve actuallement au Musée Historique de Moscou. Datant de 1511, il est écrit en langue slavonne, appelée moyenne-bulgare, et copié par des moines roumains. L'original de ce manuscrit a dû être écrit pendant le IIe royaume bulgare, car sa notation n'est pas plus tardive que celle du Synodik 261. C'est un livre de chant qui contient, selon Jacimirskij, différents services exécutés par le psalte qui, dans les petites églises, remplaçait le choeur. La notation est assez soignée et semble écrite par quelqu'un qui connaissait à fond le système musical byzantin.
- (5) Ce manuscrit est très intéressant pour nous, non pas tant par sa notation, qui ne diffère en rien de la byzantine, mais par le fait que le copiste a écrit certains chant en slavon et d'autres en grec. Les titres (et aussi les remarques, dont certaines concernent le chanteur), sont indiqués par des écritures secrètes: l'une glagolitique, l'autre cyrillique 262, mais les remarques qui concernent uniquement le chanteur sont pour la plupart en grec. Ainsi le manuscrit donne l'impression d'avoir été écrit par un psalte slave qui, en matière musicale, se sentait plus à l'aise en employant la langue et la terminologie grecques, qu'il avait probablement apprises en faisant son instruction musicale avec des maîtres grecs. On peut même admettre, d'après le manuscrit, qu'une grande partie de la terminologie musicale grecque n'a jamais été traduite en bulgare à cette èpoque.
- (6) Les chants avec paroles slavonnes sont la traduction exacte des chants grecs. Pour ne laisser aucune doute à ce sujet le chant "Dostoino esti" ou "Axion", f.63, est écrit dans les deux langues, sous les mêmes notes. Les voyelles slavonnes se trouvent sur les voyelles grecques de la manière suivante:

- Ένα από τα χργφ. αυτά με προέλευση από την Μολδαβία είναι το υπ' αριθμ. 350 Συλλογή Ρ.Ι. Sciukin. Τώρα ευρίσκεται στο Ιστορικό Μουσείο της Μόσχας. Χρονολογούμενο από το 1511, είναι γραμμένο στην σλαβονική γλώσσα, μετονομασθείσα μεδιοβουλγαρική, και αντιγραμμένο από Ρουμάνους μοναχούς. Το πρωτότυπο αυτού του χργφ. πρέπει να ήταν γραμμένο μέσα στο Β' βουλγαρικό Τζαράτ / Βασίλειον (1186-1396). επειδή η γραφή του δεν είναι μεταγενέστερη του $\mathit{Sinodik}^{261}$. Είναι ένα βιβλίο με ύμνους που έχει, όπως αναφέρει ο Iatimirski, διάφορες λειτουργίες εκτελεσμένες από τον ψάλτη, ο οποίος, στις μικρές εκκλησίες, αντικαθιστούσε την χορωδία. Η ψαλτική γραφή είναι αρκετά περιποιημένη και δείχνει να έχει πραγματοποιηθεί από κάποιον καλόν γνώστη του βυζαντινού μουσικού συστήματος.
- (5)To αυτό παρουσιάζει πολύ χργφ. ενδιαφέρον για μας, όχι τόσο για την γραφή του, που είναι η ίδια η βυζαντινή, όσο για το ότι ο κωδικογράφος έγραψε ορισμένους ύμνους στη σλαβονική και άλλους στη ελληνική. Οι τίτλοι (και τα σημειώματα, για τον ψάλτη) είναι επισημασμένα με κρυπτική γραφή: γλαγολιτική και κυριλλική 262, τα σημειώματα όμως για τον ψάλτη είναι τα περισσότερα, στην ελληνική. Έτσι, το χργφ. φαίνεται να ήταν γραμμένο από Σλάβο ψάλτη ο οποίος, για την μουσική, ήταν καλός χρησιμοποιώντας γλώσσα και ελληνική ορολογία, που μάλλον τα έμαθε όταν σπούδασε με Έλληνες μαϊστορες. Είναι δυνατόν να παραδεχθούμε από το χργφ. ότι ένα μεγάλο μέρος της ορολογίας ελληνικής μουσικής δεν ήταν ποτέ μεταφρασμένο στη βουλγαρική γλώσσα εκείνης της εποχής.
- (6) Οι ύμνοι που έχουν τα λόγια στα σλαβονικά είναι η ακριβής μετάφραση των ελληνικών ύμνων. Για την ακρίβεια, ο ψαλμός "Dostoino esti" ή "Άξιον", φ.63, είναι γραμμένος σε δύο γλώσσες, κάτω από ίδιες νεύμες. Τα σλαβονικά φωνήεντα / συλλαβές είναι γραμμένα πάνω στα αντίστοιχα ελληνικά, όπως:: 263

261 B. R. Palikarova Verdeil: Le Synodik du roi Boril ... Ce manuscrit slavon, document officiel écrit à l'occasion d'un concile contre les Bogomiles, réuni le 11 février 1211 par le roi Boril, manuscrit dont la Bibliothèque National de Sofia possède une copie datant du XIVe siècle, contient, en quatre endroits, dans le texte slavon, des chants notés, où les paroles et la musique sont grecques. B. Synodik du roi Boril, No.289 (55) de la Bibl.Nat. de Sofia; voir l'édition de Popruzenko, Sofia, 1928, p.213.

262 Βλ. R.Palikarova Verdeil: Α.Ι.Ιαμίπιτκι, Κυριλλικά χειρόγραφα με (μουσική) γραφή και σημειώσεις σε γλαγολιτικό κρυπτόγραμμα, σ.149-150.

263 R.Palikarova Verdeil παρουσιάζει τέσσερεις μελωδικές σειρές από το χργφ. Μ-ΜΖΙ **350**, Ανθολόγιον φ.63 - Αξιον εστίν σε διπλή γλώσσα, του Ευστάτϊε, χωρίς να γνωρίζει ότι ο Ευστάτιε ήταν και ο κωδικογράφος του χργφ.!

- (7) Ce qui nous permet de conclure qu'en traduisant les chants grecs, les Bulgares du IIe royaume (du XIIe au XIV-e siècle) comme ceux du Ier royaume (du IX-e au XI-e siècle) ne changeaient pas les signes musicaux.
- (8) La notation des chants est médio-byzantine, avec l'emploi d'éléments de la notation néobyzantine. Les mélodies sont assez mélismatiques 264.
- (9) Un autre manuscrit greco-slavon est le No.16 de la collection personnelle de Jacimirskij ²⁶⁵. Nous savons seulement que ce manuscrit comprend 14 feuillets dont l'un, avec texte grec, est donné en facsimilé par Jacimirskij ²⁶⁶
- 266. Le même auteur admet que ces feuillets pouvaient faire partie du manuscrit No.350 de la collection Sciukin. En effet, la notation de ce manuscrit est de la même époque que celle du manuscrit précédent. L'écriture musicale est très nette et très soignée 267.
- (10) Jacimirskij mentionne encore comme notés le manuscrit No.65 (150ff.) de l'Academie Roumaine, ainsi que les No.126 (1186) (240ff.) et 127 (1171) (98ff.) du Musée National des Antiquités de Bucarest.
- (11) Le manuscrisul No.65, daté 1828, est nommé Abécédaire des notes (Notna Azbuka).
- (12) Le manuscrisul No.126 du XVIe siècle est en langues slavonne et grecques. Jacimirskij indique que sa notation est identique à celle du manuscrit No.350 de la colection Sciukin.
- (13) Quant au manuscrit No.127, il est en grec avec des titres slavons.
- (14) Manuscrit No.65 contient une figure musicale nommée *Camblacna*, ce qui peut faire croire qu'elle a été inventée par l'écrivain bulgare Grigori Camblak.

- (7) Το συμπέρασμα που προκύπτει είναι ότι, μεταφράζοντας τους ελληνικούς ύμνους, οι Βούλγαροι του Β' Τζαράτ / Βασιλείον (ΙΒ'-ΙΔ' αι.), όπως και αυτοί του Α' Τζαράτ / Βασίλειον (Θ'-ΙΑ' αι.), δεν αλλάζουν τα μουσικά σημάδια.
- (8) Η ψαλτική γραφή είναι μεδιοβυζαντινή με χρησιμοποίηση κάποιων στοιχείων της νεοβυζαντινής γραφής. Οι μελωδίες είναι αρκετά μελισματικές $^{264}.$
- Ένα άλλο χργφ. ελληνοσλαβονικό είναι το (9)υπ' αριθμ.16 από την προσωπική Συλλογή του Iaţimirski ²⁶⁵. Εμείς γνωρίζουμε μόνο ότι το χργφ. αυτό περιέγει 14 φύλλα, και απ' αυτά ένα με παρουσιασμένο ελληνικό κείμενο, πανομοιότυπο χαρτί από τον Iatimirski ²⁶⁶. Ο ίδιος υποθέτει ότι τα φύλλα αυτά δυνατόν να ανήκουν χργφ.350 Συλλογή Sciukin. πραγματικότητα, η γραφή αυτού χργφ. είναι από την ίδια εποχή με το άλλο χργφ. Η μουσική γραφή είναι καθαρή και πολύ περιποιημένη 267 .
- (10) Ιαμπίτεκι αναφέρει ακόμα ώς χργφα. γραμμένα, τα υπ' αριθμ. 65 (150 φφ.) της Βιβλιοθήκης της Ρουμανικής Ακαδημίας και επίσης τα υπ' αριθμ. 126 (1186) (240 φφ.) και 127 (1171) (98 φφ.) από τον Εθνικό Μουσείο Αντίκας στο Βουκουρέστι.
- (11) Το χργφ. αριθμ. 65, από το 1828 είναι ονομαζομένο *Προπαίδεια*, (Notna Azbuka).
- (12) Το χργφ. αριθμ. 126 από την ΙΣΤ' αι. είναι στην σλαβονική και ελληνική γλώσσα.
- Ο Iatimirski θεωρεί ότι η γραφή είναι ίδια με το χργφ. 350 Συλλογή Sciukin.
- (13) Για το χργφ. αριθμ. 127, αυτό είναι στην ελληνική με σλαβονικούς τίτλους...
- (14) Το χργφ. αριθμ 65 περιέχει ένα μουσικό μοτίβο με όνομα *Camblacna*, που υπονοεί ότι ήταν εφεύρεση του Βούλγαρου συγγραφέα Grigori Camblac.
- 264 R.Palikarova Verdeil παρουσιάζει ένα αντίγραφο από το χργφ. Μ-ΜΖΙ 350, Ανθολόγιον φ.105 *Όταν θα στηθούν οι θρόνοι ...*, πού οπό λάθος έπρεπε να βρίσκεται αλλού, και συγκεκριμένα: αυτό που έπρεπε να είναι στην σ.217 είναι στην σελίδα 105, και αντίστροφα!
- 265 Βλ. R.Palikarova Verdeil: Α.Ι.Ιαμίπιτκι, Κυριλλικά χειρόγραφα με (μουσική) γραφή και σημειώσεις σε γλαγολιτικό κρυπτόγραμμα, σ.159.
- 266 Βλ. R.Palikarova Verdeil: Α.Ι.Ιαμίπιτσκί, Κυριλλικά χειρόγραφα με (μουσική) γραφή και σημειώσεις σε γλαγολιτικό κρυπτόγραμμα, σ.159.
- 267 R.Palikarova Verdeil παρουσιάζει το τρίτο πανομοιότυπο χαρτί ανάποδα / βλ. σημείωμα αριθμ. 62. Είναι ένας Καλοφωνικός Ειρμός του Ιωάννου Κλαδά, παρουσιασμένος από τα 14 φύλλα του χργφ. Μ-Mzl 350. Για τα τρία πανομοιότυπα φύλλα παρουσιασμένα από την R.Palikarova Verdeil, βλ.: Antologhionul lui Eustatie Protopsaltul Putnei. Manuscrisul M 350. [Ανθολόγιον του Ευστάτιε πρωτοψάλτη της Πούτνα. Χειρόγραφο Μ 350]. Ediție îngrijită, prefatată si adnotată / επιμέλεια: G.Ciobanu, M.Ionescu ... Βλ Τ.Μοίsescu, Muzica bizantină în evul mediu româneasc ... [Βυζαντινή μουσική στη ρουμανική μεσαιωνική εποχή]... Βλ Α.Ε.Pennington, Music in Medieval Moldavia (16-th Century) ...

(15) Lès renseignements sur l'activité musicale de Gr.Camblak sont assez vagues. Après l'occupation de la Bulgarie par les Turcs Camblak se réfugia au monastère Nijamecki 268. Comme il fut aussi métropolite de Kiev, on crut en Russie qu'il avait introduit le *raspév bulgare* dans la musique religieuse russe. La réputation de Camblak comme expert en chant religieux repose seu une documentation très modeste, notamment: a) sur la figure musicale "camblacna" du manuscrit No.65 de l'Académie Roumaine; b) sur une oeuvre poétique destinée à être chantée, attribuée à Camblak par certains manuscrits slavons 269. Cette oeuvre a été composée pour la fête de

. Cette oeuvre a été composée pour la fête de l'Assomption. Mais selon les slavistes, rien ne prouve que ces vers, écrits d'après les Sermons de Camblak pour l'Assomption, ne datent pas d'une époque plus tardive 270.

(16)Quant à l'introduction du raspév bulgare en Russie par Gr.Camblak, nous ne pouvons la considérer que comme une pure hypothèse. Camblak vivait au XIV-e siècle et ce chant bulgare apparut au XVII-e siècle avec une notation sur la portée. Quel rapport aurait-il pu y avoir entre l'une et l'autre, à trois siècle de distance ? En outre, si Camblak avait été un partisan du raspév bulgare et non de la pure musique byzantine, il aurait dû le pratiquer largement dans le monastère Nijamecki, où on devrait trouver desmanuscrits originaux bulgares semblabes Triphologion du monastère Zographe. Or, lea manuscrits moldaves, traduits ou non en slavon, portent une notation et des chants byzantine, le raspév bulgare ne peut donc pas être celui des manuscrits slavons, puisque ces manuscrits ne contiennent que de chants grecs.

- (15)Oι πληροφορίες για την μουσική δραστηριότητα του Gr.Tamblac είναι λίγες. Μετά την κατάληψη της Βουλγαρίας από τους Τούρκους, ο Camblac προσέφυγε στη μονή Νεάμτζ $^{268}.$ Ως μητροπολίτης Κιέβου, εθεωρείτο στη Ρωσία ότι ήταν αυτός που εισήγαγε το raspév bulgare στην ρωσική εκκλησιαστική μουσική. Η φήμη του Camblac, ως εμπειρογνώμονα στην εκκλησιαστική μουσική στηρίζεται σε απλά έγγραφα, όπως: α) το μουσικό μοτίβο με όνομα Camblacna, χργφ. αριθμ. 65 από την Ρουμανική Ακαδημία, β) ένα ποιητικό έργο προορισμένο για ύμνο, σε απόδοση στα σλαβικά χργφ. πιθανόν από τον Camblac ²⁶⁹. Το έργο αυτό είχε συντεθεί για την εορτή της Κοίμησης της Υπεραγίας Θεοτόκου. Σύμφωνα με την άποψη των σλαβολόγων όμως, τίποτα δεν δείχνει ότι αυτά τα ποιήματα, γραμμένα από τα κηρύγματα του Camblac για την Κοίμηση της Υπεραγίας Θεοτόκου, δεν ήταν γραμμένα αργότερα 270
- Για την εισαγωγή του raspév bulgare στη Ρωσία από τον Gr.Camblac, εμείς μπορούμε να πούμε ότι είναι μόνο μία απλή υπόθεση. Ο Camblac έζησε τον ΙΔ' αι. και ο ύμνος αυτός εμφανίζεται τον ΙΖ' αι. Τι σχέση έχει το ένα με το άλλο, μετά τρείς αιώνες : Εάν ο Camblac ήταν οπαδός της αληθινής βυζαντινής μουσικής, έπρεπε να κάνει μεγάλη χρήση αυτής στην μονή Νεάμτζ, όπου έπρεπε να υπάρχουν γνήσια βουλγαρικά χργφ., ίδια με το Trifologhion από την μονή Ζωγράφου. Αλλά τα μολδαβικά χργφ., μεταφρασμένα ή όχι στην σλαβονική, έχουν γραφή και βυζαντινούς ψαλμούς. Κατά συνέπεια, το raspév bulgare δεν είναι δυνατόν να ανήκει στα σλαβονικά χργφ., αφού τα χργφ. αυτά περιέχουν μόνο ελληνικούς ψαλμούς.

268 R.Palikarova Verdeil γράφει σημείωμα στο κάτω μέρος της σελίδας - χωρίς τεκμηρίωση, και χωρίς ούτε μια ιστορική και αρχαιολογική βιβλιογραφία πάνω στην ίδρυση της μονής Νεάμτζ, λέγοντας αναλήθειες, όπως: Des moines bulgares réfigiés en Moldavie construisirent le monastère Nijamecki (monastiria Neamtului) en 1392, et plus tard le monastère Novo-Nijameckij en Bessarabie. Ces deux monastères recurent l'héritage spirituel bulgare et continuèrent sa tradition littérarie et musicale. Εάν η R.Palikarova Verdeil θα μπορούσε να ερευνήση αυτό το θέμα, από βιβλία τυπωμένα πριν την διδακτορική διατριβής της (1953), όπως: Nicolae Iorga, Μάπαξείτεα Neamtului. [Μονή Νεάμτζ]. Vălenii de Munte, 1912. Βλ Μοπμπετε istorice bisericești din Mitropolia Moldovei și Sucevei. [Ιστορικά εκκλησιαστικά μνημεία από την Μητρόπολη της Μολδαβίας και Σουτσεάβα] Ιάσιο, 1947, κ.α., θα γνώριζε την ιστορική αλήθεια, πάνω σε αυτές τις εθνικιστικές της θεωρίες. Την υστερόβουλη αυτή θεωρία της R.P.-V. υοθέτησαν και άλλοι Βούλγαροι μουσικολόγοι. Σχόλια πάνω σ' αυτές θεωρίες της R.Palikarova Verdeil και από άλλους Βούλγαρους μουσικολόγους, βλ. Τ.Moisescu, Muzica bizantină în spațiul cultural românesc. [Η Βυζαντινή μουσική στην Ρουμανική Επικράτεια.] ..., σ.151-175, κ.α.

²⁶⁹ Βλ. R.Palikarova Verdeil: Χργφ. αριθμ. 65, de l'Université de Kazan.

²⁷⁰ Βλ. R.Palikarova Verdeil: A.I.Iaţimirski, Grigore Tamblac, Sankt Petersburg, 1904, p.210.

- (17)Si on peut contester le rôle de Camblak dans l'in- (17) troduction du raspév bulgare en Russie, on peut pourtant στην εισαγωγή του raspév bulgare στη Ρωσία, φαίνεadmettre, d'après cette documentation modeste, qu'il s'in- ται ότι - με την απλή αυτή τεκμηρίωση - υπάρχει téressait à la musique d'église.
- Ces quelques manuscrits notés, qui ne se con-(18)tradisent pas, nous permettre de conclure qu'en opposition avec l'école musicale de St.Clément, qui s'efforçait de donner aux Bulgares une musique religieuse en langue slave, l'école musicale de deuxième royaume bulgare pratiquait la musique byzantine en se servant de livres où les chants grecs étaient écrits en langue grecque. Quand parfois ils étaient traduits en slavon, les neumes étaient les mêmes pour les deux langues.
- (19)Mais, tandis que l'Eglise officielle bulgare suivait la musique byzantine, dans les petites églises et dans certains monastères où l'influence byzantine était plus faible, des moines bulgares continuèrent à chanter en slavon et à employer la notation paléobyzantine archaique. Mais ce système musical abandonné d'abord par les Grecs, ensuite dédaigné par la plus grande partie de clergé du IIe royaume bulgare, n'a pu survivre et était destiné à l'oubli".

- Εφόσον αμφισβητείται ο ρόλος του Camblac ενδιαφέρον για την εκκλησιαστική μουσική.
- (18)Αυτά τα χργφ. με γραφή, αναντίρρητη, μας επιτρέπει να συμπεράνουμε ότι, αντίθετα με την Μουσική Σχολή Sf.Clement, πού προσπάθησε να προσφέρει στους Βουλγάρους εκκλησιαστική μουσική στη σλαβονική γλώσσα, η μουσική σχολή του Β' Βουλγαρικού Τζαράτ / Βασιλείον επέβαλε βυζαντινή μουσική χρησιμοποιώντας βιβλία, όπου οι ελληνικοί ψαλμοί ήταν γραμμένοι στην ελληνική γλώσσα. Όταν αυτά ήταν μεταφρασμένα στην σλαβονικήν οι νέουμες ήταν ίδιες για τις δύο γλώσσες.
- (19)Αλλά, εάν η επίσημη βουλγαρική εκκλησία χρησιμοποίησε την βυζαντινή μουσική, στις μικρές εκκλησίες και σε κάποιες μονές, όπου η επιρροή της βυζαντινής ήταν λίγο ασθενής, οι Βούλγαροι μοναχοί συνέχισαν να ψέλνουν στη σλαβονική και να χρησιμοποιούν την αρχαϊκή γραφή παλαιοβυζαντινή. Όμως, αυτό το μουσικό σύστημα, παρατημένο πρώτα από τους Έλληνες, περιφρονημένο από τον περισσότερο κλήρο του Β' βουλγαρικού Τζαράτ / Βασιλείον, δεν διατηρήθηκε, και ξεχάσθηκε".

Σχόλια

- 1. Η Raina Palikarova Verdeil ισχυρίζεται ότι:
- (1) Après la chute du IIe royaume bulgare, de nombreux réfugiés, fuyant les Turcs, trouvèrent asile en Roumanie. Ils emportaient avec eux des manuscrits slavons, de rédaction bulgare.
- Μέχρι τώρα (το έτος 2010) δεν ανακάλυψαν ούτε ένα σλαβονικό με βουλγαρική προφορά χργφ. μουσικής ψαλτικής γραφής - μέδιο ή νεο βυζαντινής εποχής - στη Ρουμανία.
- (1.2.1.) ... Donc, si on ne retrouve que fort peu de chants slavons notés du IIe royaume, cela signifie qu'après avoir été contraints de chanter en grec pendant presque deux siècle, les Bulgares du IIe royaume ne voyaient plus la nécessité de changer. La traduction des chants grecs en slavon, avec l'adaptation obligatoire du texte bulgare au texte des mélodies grecques, ne fut qu'accidentelle et partielle ...
- (1.2.2.) Δεν εξηγεί η R.P.-V. το άνω των 100 ετών χρονικό διάστημα από την φυγή των Βούλγαρων μοναχών, μετά την κατάληψη της Βουλγαρίας από τους Τούρκους - το 1396, και την εμφάνιση του χργφ. M-MzI 350, του Ρουμάνου Eustatie, το 1511, στην μονή Πούτνα, που, όπως γνωρίζουμε, ιδρύθηκε το 1466-1470.
- (2.)R.P.-V.: Nous avons dû nous contenter de deux décalques et d'une photographie, publiés par Jacimirskij ...
- (2.1.)Δεν γνώριζε η R.P.-V. και άλλα βιβλία πολύ σημαντικά, όπου υπήρχαν εκείνη την εποχή, όπως:
- α) Emil Kaluzniaki, Beiträge zur älteren Geheimschrift der Slaven [Συνεισφορά στην παλαιά κρυπτογράφηση των Σλάβων], Wien, In Comission bei Carl Gerold's Sohn, 1883.
- χργφ. από Πούτνα S-BN 816, που είναι τώρα στην χώρα της. β)
- γ) όλα τα 12 χργφ, από την Πούτνα.
- (3)R.P.-V.: Ces manuscrits confirment notre conviction que les Bulgares, même libérés de la domination de Byzance (en 1186), ont continué à employer intégralement la musique byzantine ...

- (3.1.) Αναφέρεται σε χργφ. που δεν υπάρχουν στη Ρουμανία.
- (4.) R.P.-V.: Un de ces manuscrits provenant de Moldavie est le No.350 de la collection P.I.Sciukin. Il se trouve actuallement au Musée Historique de Moscou. Datant de 1511, il est écrit en langue slavonne, appelée moyenne-bulgare, et copié par des moines roumains. L'original de ce manuscrit a dû être écrit pendant le IIe royaume bulgare, car sa notation n'est pas plus tardive que celle du Synodik ...
- (4.1.) Χργφ. M-MzI **350**:
- α) δεν είναι γραμμένο στην σλαβονική γλώσσα με βουλγαρική προφορά, αλλά στην ελληνική με ορισμένους ψαλμούς επιπρόσθετα στην σλαβονική, κάτω από το ελληνικό κείμενο, ή ακόμα και διαγράφοντας το ίδιο το ελληνικό.
- β) το χργφ. δεν είναι αντίγραφο κανενός χργφ. βουλγαρικού. Το πρωτότυπό του είναι ένα ελληνικό χργφ. SvJ-BMP 56 / 544 / 576 / II Στιχηράριον, (μέρος δεύτερο) φ.85-160, από το ΙΕ' αι. / και όχι μόνο αυτό. Το χργφ. M-MzI 350 το έγραψε ο Ρουμάνος συνθέτης (με 186 έργα) και κωδικογράφος Eustatie Πρωτοψάλτης της Πούτνα, το 1511, όπου σημείωσε ότι αυτός είναι ο κωδικογράφος αυτού του χργφ., γραμμένου την 11ην Ιουνίου 1511 (7019), καθ' όν χρόνον ήταν πρίγκηπας ο κ.κ. Ioan Bogdan Voievod ... βλ. φ.158. Το γνήσιο αυτό χργφ. το έγραψε ο Eustatie το 1511, αφού βέβαια το 1186-1396, στο Β' Βουλγαρικό Τζαράτ / Βασίλειον, δεν υπήρχε πλέον.
- γ) το χργφ. δεν είναι γραμμένο στην μεδιοβυζαντινή γραφή, που χρησιμοποίησαν οι Βούλγαροι στο Synodik, στο Β' Βουλγαρικό Τζαράτ / Βασιλείον (1186-1396), επειδή είναι γραμμένο το 1511. Βλ. το Κεφάλαιο "Eustatie"
- (5.) R.P.-V.: Ce manuscrit est très intéressant pour nous, non pas tant par sa notation, qui ne diffère en rien de la byzantine, mais par le fait que le copiste a écrit certains chant en slavon et d'autres en grec. Les titres (et aussi les remarques, dont certaines concernent le chanteur), sont indiqués par des écritures secrètes: l'une glagolitique, l'autre cyrillique, mais les remarques qui concernent uniquement le chanteur sont pour la plupart en grec ... On peut même admettre, d'après le manuscrit, qu'une grande partie de la terminologie musicale grecque n'a jamais été traduite en bulgare à cette èpoque ...
- (5.1.) Προφανώς η R.P.-V. φάσκει και αντιφάσκει, διότι βέβαια το χργφ. M-MzI **350** δεν είναι γραμμένο στη σλαβονική αλλά στην ελληνική!
- (5.2.) Η συγγραφέας δεν ερεύνησε επαρκώς, ώστε να γνωρίζει ότι η κρυπτογραφική γραφή ήταν εφεύρεση του Eustatic (δεν ήξερε ότι υπήρχε και κωδικογράφος).
- (6.-7.) Η R.P.V. συνεχίζει να προσπαθεί να αποδείξει ότι υπάρχουν βουλγαρικά χργφ, στην πραγματικότητα όμως, υπάρχουν μόνο μερικές μεταφράσεις στα βουλγάρικα, γραμμένα πολλές φορές κάτω από το γνήσιο ελληνικό.
- (8) R.P.-V.: La notation des chants est médio-byzantine, avec l'emploi d'éléments de la notation néobyzantine ...
- (8.1.) Αυτός ο ισχυρισμός 271 είναι λανθασμένος 272 . Το χργφ. M-MzI **350** είναι γραμμένο σε πλήρη βυζαντινή γραφή, με τα σημάδια αυτής της γραφής, επεξηγημένα από τους μεγάλους βυζαντινολόγους της εποχής μας, όπως: Carsten Höeg, Egon Wellesz, Γρηγόριο Θ. Στάθη, κ.α.
- (9.-10.-11.-12.-13.) Η R.P.-V. παρουσιάζει διάφορα μουσικά ψαλτικά χργφ. από την Ρουμανία, μόνο που αυτά είναι γραμμένα στην ελληνική γλώσσα. Το χργφ. αριθμ. 65, από τις αρχές του ΙΘ' αι. είναι γραμμένο στη γραφή kriuki, που δεν έχει σχέση με την λανθασμένη θεωρία της "βουλγαρικής προέλευσης" των Ρουμανικών μουσικών ψαλτικών χργφ. της Πούτνα.
- (14.-15.) Η R.P.-V. σχολιάζει για τον Βούλγαρο Grigore Camblak (και όμος κατά την καταγωγή του Βλαχος από Βουλγαρία), συγγραφέα και εκκλησιαστή, πού του αποδίδει:
- α) αρχικά ότι εφεύρε ένα μουσικό μοτίβο με όνομα Camblacna, για το οποίο αργότερα αρνήθηκε ότι είναι αυτός ο αυθεντικός συνθέτης.
- β) αρχικά επίσης ότι είναι ο συγγραφέας ενός ποιητικού έργου προοριζομένου για ύμνο, για την εορτή
 - 271 Bλ. S.Petrov H.Kodov, Old Bulgarian Musical Documents ..., σ.156-169.
- 272 Βλ. Antologhionul lui Eustatie Protopsaltul Putnei. Manuscrisul M 350. [Ανθολόγιον του Eustatie πρωτοψάλτη Πούτνα. Χειρόγραφο M 350]. Ediție îngrijită, prefațată și adnotată / επιμέλεια: G.Ciobanu, M.Ionescu ... Βλ. Τ.Moisescu, Muzica bizantină în spațiul cultural românesc. [Η Βυζαντινή μουσική στην Ρουμανική Επικράτεια.] ..., κ.α.

της Κοίμησης της Υπεραγίας Θεοτόκου, ενώ στη συνέχεια το αρνήθηκε, λέγοντας ότι ήταν γραμμένο αργότερα. Στην πραγματικότητα όλα είναι ένας μύθος 273 ... Κατά την εποχή αυτή, όμως, μετέφεραν στη Σουτσεάβα τα λείψανα του Αγίου Ιωάννου του Νέου.

Για την εορτή αυτή ο Eustatie από την μονή Πούτνα έγραψε $Υμνο^{274}$ για τον Άγιο Ιωάννη τον Νέο από Σουτσεάβα, που υπάρχει σε δύο χργφ: Ms.M-MzI 350, φ.138ν-140 (γραμμένο το 1511), και SvJ-BMP 56 / 544 / 576 I φ.76ν-78 (γραμμένο το περ. 1520). Ο ψαλμός του Eustatie έχει το τίτλο στη σλαβονική: Cisepha Ciseph

- (16.-17.) Η R.P.-V. υποστηρίζει ότι ο Grigore Camblak εισήγαγε στη Ρωσία τον ύμνο raspev bulgare, αλλά προς το τέλος αρνείται την θεωρία αυτή, λέγοντας ότι τελικά εμφανίσθηκε αυτός τρείς αιώνες μετα τον θάνατο του συγγραφέα ...
- (18.) R.P.-V.: ... l'école musicale de deuxième royaume bulgare pratiquait la musique byzantine en se servant de livres où les chants grecs étaient écrits en langue grecque. Quand parfois ils étaient traduits en slavon, les neumes étaient les mêmes pour les deux langues ...
- (18.1.) Η R.P.-V. αρνήθηκε την πρώην θεωρία της, ότι δηλαδή τα μουσικά χργφ. από το Β' Βουλγαρικό Τζαράτ / Βασιλείον ήταν στη βουλγαρική γλώσσα, και ισχυρίσθηκε πλέον ότι οι Βούλγαροι μοναχοί έψελναν στη μεδιοβουλγαρική γλώσσα χρησιμοποιώντας τα ελληνικά ψαλτικά χργφ. στην ελληνική γλώσσα.

Συμπερασματικά, δεν υπάρχουν βουλγαρικά χργφ. τον ΙΕ'-ΙΣΤ' αι. στη Μουσική Σχολή της Πούτνα ή σε άλλο μέρος της Ρουμανίας, όπως ισχυρίζεται εσφαλμένα η R.P.-V.

Τα πρωτότυπα των χργφ. αυτών, σύμφωνα με παρατηρήσεις διαφόρων βυζαντινολόγων όπως: Anne E.Pennington 275 , Δημήτρις Κόνομος 276 , Gheorghe Ciobanu 277 , Titus Moisescu 278 , κ.α. δεν υπήρξαν σε κανένα άλλο μοναχικό ορθόδοξο κέντρο της εποχής.

(19.) Η R.P.-V. υποστηρίζει γενικές ιδέες για την βυζαντινή μουσική κατά την εποχή του Β' Βουλγαρικού Τζαράτ / Βασίλειον, χωρίς όμως να τις τεκμηριώνει ... Παρατηρούμε εξ άλλου ότι, από το σύνολο των 949 ψαλμών, 819 έχουν ελληνικό κείμενο και μόνο 127 σλαβονικό, γραμμένο τις περισσότερες φορές, κάτω από το ελληνικό, [δεν υπολογίζεται και το χργφ. 12, που πρόσφατα αναγνωρίσθηκε στην Ουκρανία/Λίοβ (Λέμπεργ)], πράγμα το οποίο καταρρίπτει τους ισχυρισμούς της R.P.-V. περί "βουλγαρικού πρωτοχρονισμού" των χργφ. της Πούτνα.

Στα χργφ. της Πούτνα, το σύνολο των ψαλμών σε ελληνική και σλαβονική γλώσσα είναι: α) χργφ. Μ-ΜzΙ **350**, 127 ψαλμοί στην ελληνική γλώσσα και 92 στην σλαβονική / προσμετράται και η διάρκεια των ψαλμών - στα σλαβονικά είναι μικρής διάρκειας,

β) χργφ. SvJ-BMP 56/544/576 Ι, 53 στην ελληνική γλώσσα και 25 σλαβονική,

- 273 Βλ.: D.Zamfirescu, Grigore Tamblak. Legenda lui în cultura română. [Grigore Tamblak. Ο θρύλος του στο ρουμανικό πολιτισμό] Revista Manuscriptum, αρ.4, Βουκουρέστι, 1986. C.Zaharia arhimandritul, Iosif I Muşat, întâiul mare ierarh român. [Iosif I Muşat, ο πρώτος μεγάλος Ρουμάνος ιεράρχης]. Editura Episcopiei Romanului și Huşilor, Ρόμαν, 1987, σ.167-183. D.Simonescu, Noi contribuții la istoria culturii române vechi. [Νέες συνεισφορές στην ιστορία του παλαιού ρουμανικού πολιτισμού]. Ziarul România literară, Βουκουρέστι, 08.09.1988. Τ.Μοίsescu, Muzica bizantină în spațiul cultural românesc. [Η Βυζαντινή μουσική στην Ρουμανική Επικράτεια.] ..., κ.α.
- 274 Μεταγραφή σε Ευρωπαϊκή γραφή από Gr. Panţiru, Scoala muzicală de la Putna: 1. Manuscrise muzicale neidentificate; 2. Un vechi imn despre Sf. Ioan cel Nou de la Suceava. [Η Μουσική Σχολή της Πούτνα: 1. Άγνωστα μουσικά χειρόγραφα. 2. Παλαιοί Ύμνοι για τον Άγιο Ιωάννη τον Νέο από Σουτσεάβα]. Revista Studii de muzicologie, τόμος 6, Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1970, σ.29-67.
- 275 A.E.Pennington, Eustatie's Song Book of 1511: Some Observation. Revue des Études Sud-Est Europeennes. Τόμος 9, αρ.3, Βουκουρέστι, 1971. The composition of Eustatie's Song Book, Oxford Slavonic Papers. Τόμος 6, At the Claredon Press, Oxford, 1973. Antologhionul de la Lepzig. Music in Sixteenth-Century Moldavia: New Evidence. Oxford Slavonic Papers. New Series. Tom XI, 1978, σσ.64-83. Music in Medieval Moldavia (16-th Century). Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1985, 287 σσ. + XX.
 - 276 D.Conomos, Music in Medieval Moldavia (16-th Century) ...
- 277 G.Ciobanu, Manuscrisul lui Evstatie Protopsaltul de la Putna. [Χειρόγραφο του Evstatie πρωτοψάλτου από Πούτνα]. Revista Studii de Etnomuzicologie și Bizantinologie, Β' τόμος, Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1979.
 - 278 Τ.Moisescu, Muzica bizantină în spațiul cultural românesc. [Η Βυζαντινή μουσική στην Ρουμανική Επικράτεια.] ..., κ.α.

γ) από ένα έως τέσσερα (στην σλαβονική) στα υπόλοιπα χργφ. της Πούτνα.

Έρευνα πάνω στα μουσικά χργφ. έδειξε ότι στη Μολδαβία και Βλαχία, τον ΙΕ'-ΙΣΤ αι., στην Ορθόδοξη Εκκλησία, η λειτουργία τελέσθηκε σε τρείς γλώσσες, με την ακόλουθη προτεραιότητα:

- α) ελληνική γλώσσα κατά προτίμηση,
- β) λιγους ψαλμούς σε σλαβονική γλώσσα, και, μετά τον ΙΣΤ'-ΙΖ αι. μόνο στα ελληνικά,
- γ) ρουμανικά, που τυπώθηκαν σε εκδόσεις, όπως:
- 1. Filip Moldoveanu, Σιμπίου, 1544, *Ρουμανική Κατήχηση / Catchismul românesc*, 1551-1553, Ευαγγελιστάριον / Evangheliarul slavo-român.
- Coresi διακόνου, Μπρασόβ, 1559-1560 Ρουμανική Κατήχηση / Catchismul românesc. 1560-1561 Ρουμανικό Τετραευαγγελιστάριον / Tetraevanghelul românesc, 1560-1562, Pravila românească sau Pravila sfinților oteți, 1570 Ψαλτήριον / Psaltirea, 1580-1581 Ευαγγελιστάριον / Evanghelia cu învătătură.
- 3) Varlaam μητροπολίτη, Ιάσιο 1637, τυπωμένο το 1643: Ψαλτήριον / Cazania,
- 4) Dosoftei μητροπολίτη, Ιάσιο 1650-1660 περ., Ψαλτήριον / Psaltirea în versuri.
- 5) Filothei Jipa Ιερομόναχος, Βουκουρέστι, 24 Δεκεμβρίου 1713, *Ρουμανικό Ψαλτήριον / Psaltichia românească* το πρώτο βιβλίο ολόκληρο στην ρουμανική γλώσσα, που περιέχει όλα τα λειτουργικά του εκκλησιαστικού έτους.

Από τις αρχές του ΙΖ' αι. έως τον ΙΗ' αι. στο Βουκουρέστι και στο Ιάσιο εκτύπωσαν στα ρουμανικά μία σειρά βιβλίων του λειτουργικού ορθόδοξου έτους, μεταξύ αυτών αναφέρουμε: Ακολουθία της Λειτουργίας, Οκτάηχος, Ψαλτήριον, Μηνολόγιο, Τριώδιο, Πεντηκοστάριο, κα.

Αντίστοιχα με την δική μου άποψη, πολλοί μουσικολόγοι και βυζαντινολόγοι διατύπωσαν και εγγράφως την αντίθεσή τους προς την εσφαλμένη θεωρία της Raina Palikarova Verdeil για τα χργφ. της Πούτνα.

- **2.** Αλλοι Βούλγαροι μουσικολόγοι, όπως ο Stefan Lazarov 279 , το 1973, 20 χρόνια μετά την έκδοση του βιβλίου της Raina Palikarova Verdeil, επανέφεραν το θέμα του "βουλγαρικού πρωτοχρονισμού" των χργφ. της Πούτνα κατά την εποχή του Β' Βουλγαρικού Τζαράτ / Βασίλειον, αλλά και πάλι χωρίς κανένα σοβαρό αποδεικτικό στοιχείο. Η θεωρία του S.Lazarov, διατυπωμένη στο βιβλίο A Few Pages from the History of Bulgarian Music, Chapitre 4 Bulgarian Musical Education in the Fourteenth Century, είναι ότι το χργφ. S-BN 816 A νθολόγιον, γραμμένο στην ελληνική και σλαβονική γλώσσα (ένας ψαλμός με βουλγαρική προφορά), στη μονή Πούτνα, το 1530-1550 (περίπου), αγνώστου κωδικογράφου, που υπάρχει σήμερα στην Σόφια, είναι βουλγαρικό, γραμμένο στην Βουλγαρία, τον 1Δ ' αι. Οι λανθασμένοι ισχυρισμοί του βρίσκουν εφαρμογή κατά την ανάγνωση των υπόλοιπων 11 χργφ. από την μονή Πούτνα.
- (1.) Ο συγγραφέας σφάλλει, προσαρτώντας το ανωτέρω χργφ. στο Κεφάλαιό του «Η Βουλγαρική εκπαίδευση τον ΙΔ' α ι», ενώ αυτό δεν περιέχει μία Προπαίδεια, η απόσπασμα, αναγκαία για την εκπαίδευση.
- (2.) Μία μεγάλη αναλήθεια επίσης είναι η χρονική απόσταση που χωρίζει την εποχή του γραπτού του μέσα του ΙΕ' αι. από την «τοποθέτησή» του από τον S.L., στον ΙΔ' αι. Απλή απόδειξη: το χαρτί / η φύλλο του χργφ. περιέχει το φιλιγράν Briquet 762, και είναι από το 1538-1543 281 .

Αλλες αναλήθειες από την εσφαλμένη έρευνα του χργφ. S-BN 816 από τον S.L.:

- (3.) Δεν μελέτησε το χργφ. αυτό, κι' έτσι το φ.112 αυτού του χργφ. το κατέταξε σε μία άλλη Βιβλιοθήκη, την Εθνική Βιβλιοθήκη Κυρίλλου και Μεθοδίου, Σόφια.
- (4.) Δια τούτο θεωρεί ότι το χργφ. έχει μόνο 230 φύλλα (από 234), αν και στον Κατάλογο των Σλαβονικών κειμένων αναφέρει ένα κείμενο από το φ.234.
- (5.) Ο S.L. το αναφέρει στο *The Bulgarian textual comments*, με αριθμ. 31, ενώ είναι 30. Αυτά τα σχόλια είναι στην αλήθεια απλές υποδείξεις από ορθόδοξες εορτές, γραμμένα στην σλαβονική γλώσσα, όπως

²⁷⁹ B\Lambda. S.Lazarov, A Few Pages from the History of Bulgarian Music, Chapitre 4 - Bulgarian Musical Education in the Fourteenth Century. Studies in Eastern Chant, tom III, Edited by Milos Velimirovic, Oxford University Press, London, 1973, pp.98-111.

²⁸⁰ Bλ.: T.Moisescu, Muzica bizantină în spațiul cultural românesc. [Η Βυζαντινή μουσική στην Ρουμανική Επικράτεια.] ..., σσ.164-165. Α.Ε.Pennington, Music in Medieval Moldavia (16-th Century) ..., σσ.20-57, κ.α.

²⁸¹ A.E.Pennington, Music in Medieval Moldavia (16-th Century) ..., pp.20-21.

πολλές φορές υπάρχουν στα 12 χργφ. από Πούτνα, που η ελληνική γλώσσα είχε πρωτεύουσα θέση.

Κοινή ιδιότητα όλων των 12 χργφ, - άρα και αυτού 282 , είναι ότι τα σημειώματα στη σλαβονική γλώσσα είναι μόνο στο Β' μέρος του χργφ, και ιδιαίτερα στην Ακολουθία της Λειτουργίας του Γρηγορίου του Θεολόγου, και σε κάποια Στιχηράρια.

- (6.) Ο συγγραφέας προσπαθεί να αποδείξει ότι οι 31/30 επισημάνσεις για ορθόδοξες εορτές στην σλαβονική γλώσσα γράφηκαν ως Ανθολόγιο με πρακτικό σκοπό να χρησιμοποιηθούν στα πλαίσια της διαδικασίας εκπαίδευσης των Βουλγάρων για την μουσική και εκκλησιαστική βυζαντινή ποίηση». Ο S.L. δεν γνώριζε ότι και αυτό το χργφ. αποτελούσε μέρος του συνόλου των 12 χργφ. της Πούτνα, με την ίδια δομή, φόρμα, περιεχόμενο, γραφή, γλώσσα (ελληνική) και κοινούς συνθέτες, καθώς επίσης και αναφορά της χρονολογίας, τόπου και λοιπών λεπτομερειών.
- (7.) Ο S.L., για να αποδείξει την «βουλγαρική προέλευση» του χργφ. S-BN 816 της Πούτνα, κάνει ανάλυση της συχνότητας παρουσίας της σλαβονικής γλώσσας (σημειώματα): 1-7 σελ.
- (7.1.) Αυτή όμως είναι αμελητέα σε σχέση με την ελληνική γλώσσα που συνοδεύει την ψαλτική μουσική σε 234 φύλλα!

Ο ισχυρισμός του Stefan Lazarov για το χργφ. S-BN **816** δεν ευσταθεί, καθότι η εμφάνιση αυτού του χργφ. στη βιβλιοθήκη της μονής Bachkovo, Σόφια, επεξηγείται απο την εξαφάνισή του από την μονή Πούτνα, χωρίς να έχει γίνει γνωστό πότε και πώς.

- 3. Από τις ιδέες της Raina Palikarova Verdeil, για το «βουλγαρικό πρωτοχρονισμό» πάνω σε γείτονες χώρες, οι Βούλγαροι βυζαντινολόγοι Stoian Petrov και Christo Kodov, εκτύπωσαν το 1973, το βιβλίο: Old Bulgarian Musical Documents ²⁸³. Το βιβλίο είναι οργανωμένο σε δύο κεφάλαια:
- A. Stoian Petrov: Old Bulgarian Musical Culture, pp.11-84,
- B. Christo Kodov: Documents. Study and Investigation, pp.85-360.

Οι συγγραφείς στηρίζουν με *a priori* ιδέες, τον «πρωτοβουλγαρισμό» των χργφ. της Πούτνα, χωρίς σοβαρή ανάλυση και βαθειά έρευνα της υπάρχουσας βιβλιογραφίας και των 12 χργφ. της Πούτνα.

- A. Το πρώτο μέρος Old Bulgarian Musical Culture, pp.11-84, του Stoian Petrov.
- (1.) Ο S.P. αρχίζει με την θεωρία "εξαγωγών" των χργφ. από το Β' Βουλγαρικό Τζαράτ / Βασίλειον στη Μολδαβία και Βλαχία (όπως R.P.V.) ²⁸⁴: ... Όλα τα γνήσια έργα και μεταφρασμένα από την παλαιά βουλγαρική λογοτεχνία είχαν "εξαχθεί " σε γειτονικές ή μακρινές χώρες, καθώς και *canticles* από την παλαιά βουλγαρική εκκλησιαστική λειτουργία εξέρχονταν και αυτά των συνόρων, και μέσω των κληρικών και ψαλτών "ταξίδευαν" με διάφορους σκοπούς ...
- (1.1.) Πού υπάρχουν στη Ρουμανία αυτά τα παλαιά βουλγαρικά εκκλησιαστικά άσματα ; Δεν πιστοποιήθηκαν ποτέ!
- (1.2.) Πού είναι στη Ρουμανία τα *canticles* αυτά; Δεν υπάρχουν!
- (1.3.) Ο S.P. φαίνεται ότι δεν γνωρίζει για τά χργφ. της Ρουμανίας εκείνης της εποχής.
- (2.) Ακολουθώντας την θεωρία της Raina Palikarova Verdeil, ο S.P. κρίνει ότι οποιοδήποτε χργφ. που έχει έστω και ένα μικρό σημείωμα στα βουλγαρικά, έστω και κάτω από το ελληνικό κείμενο, πρέπει να είναι, και είναι, κληρονομιά της παλαιάς βουλγαρικής πολιτιστικής μουσικής, και κατά αυτόν τον τρόπο , όλα τα χργφ. όπως το χργφ. Μ-MzI 350 του Eustatie Πρωτοψάλτη από την μονή Πούτνα 285 ... είναι απόδειξη της εξάρτησής τους από την παράδοση της παλιάς βουλγαρικής εκκλησιαστικής μουσικής ... σε απόδοση από την Βουλγαρία και γραμμένα / συντεθειμένα από τους μαθητές του πατριάρχη Ευθίμιε και του Grigorie Tamblac, σε διάφορες μονές της Μολδαβίας, όπως Μολδοβίτζα, Σέκου, Νεάμτζ, Πούτνα,

²⁸² Βλ. Τ.Moisescu, Muzica bizantină în spațiul cultural românesc. [Η Βυζαντινή μουσική στην Ρουμανική Επικράτεια.] ..., σσ.164-165.

²⁸³ Bλ. S.Petrov - C.Kodov, Old Bulgarian Musical Documents, Nauka i Izkoustvo, Σόφια, 1973, 468 pp.

²⁸⁴ S.Petrov - C.Kodov, Old Bulgarian Musical Documents ...,p.28.

²⁸⁵ S.Petrov - C.Kodov, Old Bulgarian Musical Documents ..., pp.66-68.

Σουτσεβίτζα, Δραγομίρνα $^{286},$ κ.α. ...

- (2.1.) Ο S.P. στηρίζεται στην απόδειξή του μόνο στο χργφ. Μ-MzI **350** του Eustatie, χωρίς να γνωρίζει ο κωδικογράφος αυτού του χργφ, την εθνικότητα και το όνομα του Eustatie, ούτε ότι υπάρχουν ακόμα 12 χργφ. γραμμένα πάλι στο μονή Πούτνα, την ίδια εποχή, το ΙΕ'-ΙΣΤ αι.
- (2.2.) Επισημαίνεται ότι στην εποχή του Β' Βουλγαρικού Τζαράτ / Βασιλείον (ΙΔ' αι.), δεν υπήρχαν ακόμη οι μονές αυτές στη Μολδαβία: η μονή Νεάμτζ κτίσθηκε τον ΙΕ' αι., η μονή Πούτνα το 1466-1470, η μονή Σέκου το 1502, η μονή Μολδοβίτσα το 1532, η μονή Σουτσεβίτζα το 1584, η μονή Δραγομίρνα το 1609.
- (3.) Το μεγαλύτερο πρόβλημα δεοντολογικά παρουσιάζεται όταν ένας συγγραφέας αποκόπτει και παραμορφώνει κείμενο, παραβλέποντας σημαντικά ιστορικά γνωστά παραδείγματα, με σκοπό να δίδονται ψευδείς πληροφορίες, χρησιμοποιώντας a priori θεωρίες. Συγκεκριμένα ο S.P. στη σ.68, παράγραφο 3, παραποίησε το ντοκουμέντο, για να κατασκευάσει την δική του θεωρία του (S.P.)

Παρατίθεται απόσπασμα: ... Η ύπαρξη κάποιων σχολίων στην Βλαχία και Μολδαβία, όπου εδιδάσκοντο την παλαιά εκκλησιαστική μουσική με Βουλγαρικά άσματα, είναι πιστοποιημένη από το κείμενο της γραφής του [πρίγκιπα] Αλεξάνδρου Λαπουσνεάνου την 6ην Ιουλίου 1558 προς την ορθόδοξη κοινότητα της Λίοβ/Λέμπεργ. Στην επιστολή ισχυρίζεται - ψευδώς, n.n.- μεταξύ άλλων, τα εξής: ... send the children to learn the Bulgarian ecclesiastical chant because there are already such from Pshemisl (sic!). [... να στείλετε τα παιδιά να μάθουν την Βουλγαρική ψαλτική εκκλησιαστική, επειδή είναι ήδη αρκετοί από Pshemisl" (sic!)] ²⁸⁷. Η "δεοντολογία" του Stoian Petrov τον οδηγεί να κάνει χρήση και της βιβλιογραφίας του ²⁸⁸: "Ioan Bogdan - Documente privitoare la Istoria Românilor, urmare la Colectiunea lui Eudoxiu de Hurmuzaki, suplementul. Vol.I 1510-1600, Documente culese din archive şi biblioteci polone, Bucureşti, 1893 / [Έγγραφα για την Ιστορία των Ρουμάνων, από την Συλλογή του Eudoxiu de Hurmuzaki. Προσθήκη, τόμος Α' - 1510-1600. Έγραφα από τα αρχεία και βιβλιοθήκες της Πολωνίας]. Βουκουρέστι, 1893, σ.208.

(3.1.) Κάποιες λεπτομέρειες για την ιστορική αλήθεια στο βιβλίο του Ioan Bogdan ²⁸⁹, στο γράμμα του πρίγκιπα της Μολδαβίας Alexandru Lăpuşneanu, παρουσιάζονται στις σσ.207-208 στην σλαβονική γλώσσα / και στην σ.208 σε με μία μετάφραση στη γαλλική γλώσσα, του Πολωνού ιστορικού I.Skupiewski κατά την περίοδο 22 Φεβρουαρίου 1588 έως 23 Οκτωβρίου 1559, κατά την οποία ο ανωτέρω πρίγκιπας έστειλε 10 (δέκα) επιστολές στην ορθόδοξη κοινότητα της Λίοβ / Λέμπεργ, με το θέμα της κτήσης και εξοπλισμού με τα απαραίτητα μιας ορθόδοξης εκκλησίας σε αυτήν την πόλη. Επί παραδείγματι σε γράμμα της 6ης Ιουλίου 1558 καθορίζεται με σιγουριά ότι στη Σουτσεάβα, υπό την ηγεμονία του, υπήρχε μια σημαντική Ψαλτική Μουσική Σχολή, στην ελληνική, σερβική και ρουμανική γλώσσα. Στο κείμενο αναφέρεται καθαρά ότι: ... Επνογες nous aussi quatre chantres, jeunes et bons, et nous leur ferons apprendre le chant grec et serbe ... [Στείλτε σε εμάς τέσσερις ψάλτες, νέους και καλούς, και εμείς θα τους μάθουμε την ψαλτική μουσική στην ελληνική και σλαβονική γλώσσα ...] Συνεπώς

α) το κείμενο παρουσιασμένο από τον S.P.: « ... να στείλετε τα παιδιά να μάθουν την Βουλγαρική ψαλτική εκκλησιαστική ...» - δεν υφίσταται !

β) μουσικές ψαλτικές σχολές στην βουλγαρική γλώσσα, στα Ρουμανικά Πριγκιπάτα - δεν υπήρξαν!

Παρουσιάζεται εν συνέχεια σε φωτοτυπία: γράμμα της 6ης Ιουλίου 1558 του πρίγκιπα, και η μετάφραση στη γαλλική γλώσσα από τον Πολωνό ιστορικό I.Skupiewski, όπως είναι στο βιβλίο του Ioan Bogdan. "C I I. 1558, Iulie 6. Scrisoarea lui Alexandru (Lăpușneanul), voevodul Moldovei, cătră orășenii de lege ortodoxă din Lemberg, prin care îi face atenți la aceea că bărbații nu trebuie să stea în biserici la un loc cu femeile și le cere

²⁸⁶ Βλ. Τ. Moisescu - M.Ionescu, Creația muzicală românească din secolele XV-XVI Transcripta. [Ρουμανική μουσική σύνθεση των ΙΕ΄-ΙΣΤ΄ αι. Μεταγραφή]. Biblioteca Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România, Βουκουρέστι, 1989. Έργο σε χειρόγραφο.

²⁸⁷ Bλ. S.Petrov - C.Kodov, Old Bulgarian Musical Documents ..., / S.Petrov, κάτω σημείοση αρ.53.

²⁸⁸ Bλ. S.Petrov - C.Kodov, Old Bulgarian Musical Documents ..., S.Petrov, κάτω σημείοση αρ.82.

²⁸⁹ Το γράμμα το αναφέρει και ο μουσικολόγος George Breazul, Învățământul muzical în Principatele Românești. De la primele începuturi până la sfârșitul secolului XVIII. Anuarul Conservatorului de muzică și artă dramatică din București. [Μουσική εκπαίδευση στα Ρουμανικά Πριγκιπάτα. Από τις αρχές έως το τέλος του ΙΗ΄ αι. Ετήσιο Περιοδικό του Μουσικού και Δραματικού Ωδείου του Βουκουρεστίου]. Imprimeria Tiparul universal, επιμέλεια Mihail Jora. Βουκουρέστι, 1941-1942.

4 diaci tineri pentru învățătura cântului grecesc și sârbesc". [C I I. 1558, Ιουλίου 6. Το γράμμα του Alexandru (Lăpușneanu), πρίγκιπα της Μολδαβίας, προς την ορθόδοξη κοινότητα της Λέμπεργ, σύμφωνα με τον οποίο στρέφει την προσοχή στους άνδρες, ότι δεν πρέπει να είναι μαζί με τις γυναίκες στην εκκλησία, και ζητεί τέσσερις νέους ψάλτες για μάθουν να ψέλνουν στην

Jubilejnoe izdanie, No. IX

Nous Alexandre, par la grâce de Dieu,

Voievode, Hospodar des Pays Moldaves

Aux honorables Messieurs les bourgeois de Lemberg, tous en général qui restent fidèles au culte grec.

Nous vous faisons savoir que lorsque le bon Dieu permettra que cette église divine soit terminée et en mesure de servir, vous devez vous souvenir que la loi des Saints-Pères dispose qu'il n'est pas permis aux hommes de se trouver sur la même place que les femmes et les jeunes filles, mais que les hommes doivent se tenir à l'intérieur de l'église, tandis que les femmes et les jeunes filles restent près de la porte devant l'église; c'est ainsi que la loi dispose. Vous deves donc surveiller que vous ne soyez pas ensemble avec les femmes, vous conformer à la loi et faire ainsi que nous vous écrivons.

Envoyez nous aussi quatre chantres, jeunes et bons, et nous leur ferons apprendre le chant grec et serbe; lorsqu'ils auront appris, nous les renverrons chez vous; il faut seulement qu'ils aient de bonnes voix; on nous a envoyé aussi pour étudier des chantres de Przemysl. Sur ce, nous vous recommandons à Dieu.

Écrit à Sotchava, le 6 Juillet, l'an de grâce 1558.

Par ordre personnel de Sa Grâce

Au verso: Aux honorables Messieurs les bourgeois de Lemberg fidèles au culte grec.

Jubilejnoe izdanie, No. ΙΧ Εμείς ο Αλεξάνδρος, χάριν του Θεού,

Πρίγκιπας, Μονάρχης των Μολδαβικών Χωρών

Προς τους Αξιότιμους Κυρίους κατοί-κους της Λέμπεργ, και όλους τους πιστούς της ελληνικής θρησκείας.

Σας καθιστούμε γνωστό ότι, όταν ο Θεός ελεήμων βοηθήσει να τελειώσουμε το κτίσιμο αυτής της εκκλησίας και του εξοπλισμού της με τα απαραίτητα, ώστε να λειτουργήσει, πρέπει να θυμόσαστε ότι οι νόμοι Αγίων Πατέρων λέγουν ότι δεν επιτρέπεται στους άνδρες να είναι στον ίδιο χώρο με τις γυναίκες και κοπέλες, αλλά οι άνδρες να ευρίσκονται μέσα στην εκκλησία και οι γυναίκες προς την πόρτα της εκκλησίας, αυτός είναι ο νόμος. Συνεπώς, θα πρέπει να προσέχετε να μην είστε μαζί με τις γυναίκες, να συμμορφώνεστε με τον Άγιο νόμο και να ακολουθείτε αυτό που σας γράφουμε.

Στείλετε προς εμάς επίσης τέσσερις ψάλτες, νέους και καλούς, και εμείς θα τους διδάξουμε την ψαλτική ωδή, ελληνική και σερβική. Αφού εκπαιδευθούν, θα τους ξαναστείλουμε σε εσάς. Πρέπει μόνο να έχουν καλή φωνή. Μας έστειλαν επίσης νέους για ψαλτικές σπουδές από την Przemysl. Για όλα, εμείς σας συμβουλεύουμε να προσεύχεσθε στον Θεό.

Γραμμένο στη Σουτσεάβα, την 6ην Ιουλίου, το σωτήριο έτος 1558. Από το προσωπικό διάταγμα της Αυτού Μεγαλειότητος (Υπόδειξη) πίσω μέρους: Προς τους Αξιότιμους Κυρίους κατοίκους της Λέμπεργ, πιστούς στην ελληνική θρησκεία

Нья Амксандра милостию божию воевода господарь Земль молдавских».

Славетнымя наномя месчаномя львовскимя всим'ь посполите што сутя вя послушенстве закону греческого знати давмо, ижь кды милостнвый бог'я дастя и тотя храмя божий докончитсм и будетя на м'яре своей, а ваша милость смотрите ижь правило светыхя штеця кажетя, што не подобаетя мяжемя вокупе сх женами и

ся д'явками в одномя м'ястци стомти, але мужно ажбы стомли внутри церкви, а жены и д'явки в притвори передя церковью; такя правило кажетя. И вамя ясть потрева, ажбы всте не стомли вокупе ся женами и шдно смотр'яте по правиломя и такя найдете ізко вамя пишемо. Тежь пришл'яте до нася чотыри днаки, мло-денци добрыи, а мы ихя дамо на набчение петм греческого и серяжского: и коли см навчатя, а мы ихя засм п'ястимо до вася; шдно пітовы мели голосы добрыи, во ися Перельшилм такожь до нася посланы суть джкове на навкв. При томя полецанмя вася богу.

Инсанх в Сочави подх лето божего нароженим ,афии, м'ясміца нюлм 5 день.

На власное росказане его милости.

[adress]:

Славетными паноми месчаноми авовскими, што суть ви послушенстве закону греческого. ελληνική και σερβική]. Εν συνέχεια, ο S.P. θεωρεί ότι:

- (4.) Ο κανών των Βαΐων / Canonul de la Duminica Floriilor, που υπάρχει στην παράδοση της Ρουμανικής Ορθόδοξης Εκκλησίας, ανήκει στην παλαιά βουλγαρική ψαλμωδία.
- (4.1.) Οι πληροφορίες του S.P. είναι λανθασμένες. Ο Ρουμάνος βυζαντινολόγος Gheorghe Ciobanu, το 1970, στο βιβλίο του Originea Canonului Stâlpărilor alcătuit de dascălul Şărban [Η αρχή του Κανόνος των Βαΐων, σύνθεση του διδασκάλου Şărban] 290 ... απέδειξε με βάση τις συγκριτικές έρευνες σε αυτόν τον κανόνα, που υπάρχει σε τέσσερα ρουμανικά χργφ. ότι, ... είναι η σύνθεση του Filothei sin Agăi Jipei 291 ..., γραμμένη στην ρουμανική γλώσσα 292 . Και όλες οι παραλλαγές, και η σύνθεση του Şărban dascălul, έχουν αφετηρία το πρωτότυπο του Ιερομονάχου Filothei Jipa 293 . Ο ψαλμός είναι ρουμανικός και δεν υπάρχει σε άλλες ορθόδοξες χώρες εξαγωγή συμπερασμάτων ο Gheorghe Ciobanu ... 294 .
- B. Το δεύτερο μέρος: Documents. Study and Investigation, pp.85-360, του Christo Kodov.
- (1.) Ο C. Κοdov συνεχίζει την θεωρία της Raina Palikarova Verdeil για το βουλγαρικό πρωτοχρονισμό, λέγοντας: ... Όλη η Σλαβική λογοτεχνία που άνθιζε τον ΙΕ'-ΙΖ' αι. στα Βλαχορουμανικά εδάφη, όπως και η εκκλησιαστική λειτουργία και τα ψαλτικά βιβλία είναι μια καθαρή συνεχόμενη παράδοση του βουλγαρικού εκκλησιαστικού πολιτισμού της εποχής του (Βούλγαρου) πατριάρχη Ευτίμιε ... ²⁹⁵.
- (1.1.) Συνεπώς: όποιο σημείωμα στα βουλγαρικά, σε μουσικό ψαλτικό χργφ. που περιέχει κάτι γραμμένο, ή ένα ψαλμό μεταφρασμένο και γραμμένο κάτω ή όχι του ελληνικού γνήσιου κειμένου, πρέπει, σύμφωνα με αυτήν την θεωρία, να είναι βουλγαρικό, από τον ΙΔ' αι, οπότε έζησε ο πατριάρχης Ευθίμιε. Αυτές όμως είναι ψευδοθεωρίες, που διαστρέφουν την πραγματικότητα.
- (2.) Ο C.Κ., αν και φαίνεται ότι γνωρίζει για την ρουμανική εθνικότητα του Eustatie από Πούτνα, για την κουλτούρα του και πώς με μαεστρία έγραψε στα ελληνικά και κάποιους ψαλμούς στα σλαβονικά / με βουλγαρική προφορά, επηρεασμένος από την αναχρονιστική θεωρία του, ισχυρίζεται ότι ... η καλύτερη σύνθεση του Eustatie είναι στα βουλγαρικά ... 296 .
- (2.1.) Ο C.K., εάν ερευνούσε σε βάθος τα χργφ. από Πούτνα, ή την βιβλιογραφία που υπάρχει για αυτό το θέμα, θα μπορούσε να γνωρίζει την πραγματικότητα για αυτά. Παράδειγμα:
- α) στο χργφ. M-MzI **350**, γραμμένο στη μονή Πούτνα το 1511, από τον Eustatie, υπάρχουν 219 ψαλμοί, και από αυτούς 127 έχουν ελληνικό κείμενο.
- β) Ο Eustatie έγραψε 186 ψαλτικά έργα, και απ' αυτά 100 είναι στα ελληνικά, άλλα στα ελληνικά και κάτω από αυτά (τα ελληνικά) σλαβονικά, και άλλα λίγα στα σλαβονικά.
- (3.) Ο C.K., για την ψαλτική γραφή του χργφ. M-MzI 350, λαμβάνει υπόψη την θεωρία της Raina Palikarova Verdeil «εμμένοντας» ότι η γραφή χργφ. είναι του ΙΔ' αι. / μεδιοβυζαντινή με κάποιες προσθήκες νέο-βυζαντινής γραφής.
- (3.1.) Η ελλιπής έρευνα πάνω στα χργφ. της Πούτνα και κακή πληροφόρηση τον έκαναν να έχει στρεβλή εντύπωση για το σύστημα γραφής του Eustatie. Η έρευνα των διαφόρων βυζαντινολόγων έδειξαν ότι ο Eustatie, τον ΙΣΤ' αι. έγραψε με πλήρη την βυζαντινή σημειογραφία, της εποχής του ²⁹⁷.
- 290 G.Ciobanu, Originea Canonului Stâlpărilor alcătuit de dascălul Şărban. [Η αρχή του Κανόνος των Βαϊων, σύνθεση του διδασκάλου Şărban]. Revista Mitropolia Olteniei, έτος 22, αρ.5-8, Κραϊόβα, 1970.
 - 291 Filothei sin / γιό του Agăi Jipa, Psaltichie rumănească / Ρουμανικό Ψαλτήριο, Βουκουρέστι, 1713., Βλ. χργφ. Β-ΒΑR 61.
 - 292 Βλ. χργφ. Β-ΒΑΚ 61.
- 293 Ο I.D.Petrescu μετέγραψε σε ευρωπαϊκή μουσική γραφή τα 8 Irmoase ale Canonului de la Duminica Floriilor / 8 Ειρμούς, του Filothei Jipa, και τα εκτύπωσε στο Études de paléographie musicale byzantine, Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1967, σσ.144-147.
- 294 G.Ciobanu, Cultura muzicală bizantină pe teritoriul României până în secolul al XVIII-lea. [Ο Βυζαντινός μουσικός πολιτισμός στην επικράτεια της Ρουμανίας μέχρι τον ΙΗ' αι.], Revista Studii de Etnomuzicologie și Bizantinologie, A' τόμος, Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1974, σσ.307-316.
 - 295 B\Lambda. S.Petrov C.Kodov, Old Bulgarian Musical Documents ..., / C.Kodov, p.170.
 - 296 Bλ. S.Petrov C.Kodov, Old Bulgarian Musical Documents ..., / C.Kodov, p.170, παράγραφο 8.
 - 297 Βλ. το Κεφάλαιο για την ζωή και το έργο του Eustatie, και την Βιβλιογραφία του.

- (4.) Ο C.K., στους ισχυρισμούς του φαίνεται να έχει ερωτήματα αν πραγματικά ο Eustatie γνώριζε την γλαγολιτική γραφή με την οποία έγραψε σε έξι δικά του κρυπτικά αλφάβητα 298 .
- (4.1.) Ο C.K., δεν γνώριζε ότι ο Eustatie, μέσω αυτών των κρυπτικών γραφών, έγραφε τα λίγα που ξέρομε για τον εαυτό του, για την εποχή του, για διάφορα έργα, ονόματα συνθετών, κλπ. Αλλά τον C.K. δεν τον ενδιαφέρουν τα έργα του Eustatie, δεν κάνει έρευνα με άλλα έργα, και δεν τον ενδιαφέρει η δράση του ως κωδικογράφου ²⁹⁹. Παρουσιάζει από το χργφ. Μ-ΜΖΙ **350** μόνο τα φύλλα με αποσπάσματα κειμένων στα σλαβονικά / βουλγαρικά, χωρίς να εμφανίζει τα κείμενα σε δύο γλώσσες ελληνικά και σλαβονικά, ή τα περισσότερα μόνο στα ελληνικά. Κατά αυτόν τον τρόπο ο C.K. «αποφασίζει» ότι οποιοδήποτε χργφ. περιέχει κάτι στα σλαβονικά, όπως το χργφ. Μ-ΜΖΙ **350**, ανήκει στα *Old Bulgarian Musical Documents*, ενώ το ογκώδες μέρος με την ελληνική γλώσσα, όχι!
- (5.) Ο C.K. συνεχίζει την «έρευνά» του στα «βουλγαρικά» χργφ. από την Ρουμανία, με άλλα, όπως το χργφ. Β-BAR **283** και S-BN **816**, που τα συμπεριλαμβάνει στα *Old Bulgarian Musical Documents*.
- (5.1.) Αλλά ο C.Κ., δεν ήξερε ότι:
- α) το χργφ. επονομασθέν από τον ίδιο «βουλγαρικό» 300 B-BAR **283** Ανθολόγιον, γραμμένο στη μονή Πούτνα το 1520-1540 (περίπου), άγνωστου κωδικογράφου, χργφ. με 240 φύλλα, περιέχει μόνο 2 ψαλμούς στην σλαβονική γλώσσα και λίγα τυπικά σημειώματα και τίτλους από ορθόδοξες εορτές και όχι σημαντικά 301 .
- β) το χργφ. επονομασθέν από τον ίδιο "βουλγαρικό» S-BN 816 Ανθολόγιον, γραμμένο στη μονή Πούτνα το 1520-1540 (περίπου), αγνώστου κωδικογράφου, το ονομάζει Sbornic [Συλλογή από] Bachkovo, και αυτό το χργφ. περιέχει μόνο ένα ψαλμό στην σλαβονική γλώσσα. Κατά την γνώμη του πρέπει να είναι στον Κατάλογο των Old Bulgarian Musical Documents, ισχυριζόμενος (ορθά) ότι είναι παρόμοιο με τα άλλα μολδαβικά χργφ. ... 302 .
- (5.2.) Ο C.Κ. εκτιμά ότι ο κωδικογράφος αυτού του χργφ. δεν ήξερε πολύ καλά την ελληνική γλώσσα, και έχει κάνει λάθη. Τα ανωτέρω είναι ορθά, δεν αναφέρεται όμως ότι σε αυτό το χργφ. υπάρχει μόνο ένα ψαλμός στα σλαβονικά στο φ.107ν-108ν, από τα 234 φύλλα του χργφ!
- (5.3.) Ο C.K., κρίνει ότι η ψαλτική γραφή του χργφ. S-BN 816 είναι γραμμένη στην μεδιοβυζαντινή γραφή με κάποια στοιχεία από την νεοβυζαντινή και με την θεωρία αυτήν «ενώνει» το χργφ. με την εποχή του IΔ αι. ...

Στο τέλος του βιβλίου του ο Christo Kodoν ισχυρίζεται αυθαίρετα, χωρίς καμιά άλλη έρευνα, ότι και το χργφ. S-BN 816 από την μονή Πούτνα, «πρέπει να ανήκει στον Κατάλογο των Old Bulgarian Musical Documents ...

- 4. Το 1985, με βάση την θεωρία της Raina Palikarova Verdeil, για το «βουλγαρικό πρωτοχρονισμό» στις γείτονες χώρες, ο Bojidar Karastoianov, στο βιβλίο του *Two Newig-Founded Music Sources in Slavonic for the Singing Practice during the 16th Century* 303, θεωρεί ότι και το χργφ. Μ-ΜΖΙ 1102 Ανθολόγιον, (του Eustatie) είναι σε βουλγαρικό κώδικα. Αλλά ο Β.Καταstοianov δεν «γνώριζε» ότι οι 4 ψαλμοί στα σλαβονικά, σε αντίθεση με τους 87 στην ελληνική γλώσσα, επί συνόλου 297 φύλλων του χργφ., είναι πραγματικά πολύ λίγοι ...
- 298 C.Kodov εκτύπωσε τα κρυπτικά σημειώματα του Eustatic σε απλή γλώσσα, βλ. S.Petrov C.Kodov, *Old Bulgarian Musical Documents* ..., pp.174-180, αλλά μόνο τα κείμενα στην σλαβονική γλώσσα.
- 299 Ε.Κaluzniaki, Beiträge zur älteren Geheimschrift der Slaven, ..., έγραψε ότι, το 1881 βρήκε στη μονή Πούτνα ένα Ειρμολόγιο του Eustatie, αποτελούμενο από 6 τόμους Έως τώρα γνωρίζουμε μόνο τα χργφ. του: Μ-ΜzΙ 350 και Μ-ΜzΙ 1102.
 - 300 C.Kodov παρουσίασε και 12 φωτοτυπίες από το χργφ. B-BAR 283, σσ.340-345.
- 301 Βλ. Τ.Moisescu, Ancient manuscrits mousicaux roumains: "Le Manuscrit B 283" de la Bibliothèque de l'Académie Roumaine (B 283/BAR). Publiée in Revue Roumaine d'Histoire de l'Art, tome XXV, Bucarest, 1988, pp.75-94. Επίσης, Muzica bizantină în spațiul cultural românesc. [Η Βυζαντινή μουσική στην Ρουμανική Επικράτεια.] ..., σ.172.
 - 302 C. Κοdον παρουσίασε και 3 φωτοτυπίες από το χργφ. S-BN 816, σσ.346-350.
- 303 B.Karastoianov, Two Newig-Founded Music Sources in Slavonic for the Singing Practice during the 16th Century. Institut of Musicology, Bulgarian Musicology αρ.2, Sofia, 09.1985, pp.3-13.

Και αυτοί οι 4 ψαλμοί στα σλαβονικά είναι σύνθεση του Ρουμάνου Eustatie, πράγμα το οποίο ο B.Karastoianov δεν ήξερε, όπως δεν ήξερε ότι ο Eustatie είναι ο κωδικογράφος του χργφ., γραμμένου στη μονή Πούτνα το 1515. Αυτό ήταν από την περιγραφή του Emil Kaluzniaki, το 1881, ένα από τα τέσσερα χργφ. που συγκρότησε το Ειρμολόγιο του Eustatie Πρωτοψάλτη 304 .

Συμπερασματικά οι Βούλγαροι μουσικολόγοι θα πρέπει να ερευνήσουν εκ νέου και να πάρουν τις τελευταίες πληροφορίες επί του συνόλου των χργφ. γραμμένων στη μονή Πούτνα τον ΙΕ΄-ΙΣΤ αι. τεκμηριώνοντας μία επιστημονική θεωρία, βασισμένη σε ιστορικά δεδομένα. Τα χργφ. αυτά είναι ρουμανικά, γραμμένα από Ρουμάνους κωδικογράφους από ελληνικά πρωτότυπα και ανήκουν στην παράδοση της Ρουμανικής Ορθόδοξης Εκκλησίας και στον Ρουμανικό Πολιτισμό!

Συμπεράσματα περί των βυζαντινών μουσικών χειρογράφων της Μολδαβίας των ΙΕ'-ΙΣΤ' αι.

1. Για την μουσική ψαλτική σύνθεση

Τα χργφ. από την μονή Πούτνα, τον ΙΕ'-ΙΣΤ' αι, όπως και τους επόμενες αιώνες, ήταν περισσότερα με Έλληνες συνθέτες, μεγάλες προσωπικότητες από την Κωσταντινούπολη, Άγιο Όρος, Ιεροσόλυμα, κλπ. Σε αυτά, έχουν συμμετοχή και Ρουμάνοι συνθέτες, όπως Eustatie Πρωτοψάλτη, Dometian Βλάχου και Teodosie Zotica. Η ψαλτική μουσική ήταν κωδικογραφημένη όπως τα χργφ. της εποχής, εφαρμοσησμένη στις ρουμανικές μονές και μεταδιδομένη από την ορθόδοξη παράδοση, σε όλα τα μεγάλα ορθόδοξα κέντρα

2. Για το σύστημα ψαλτικής γραφής των κωδίκων

Το σύστημα ψαλτικής γραφής χρησιμοποιημένο στα χργφ. της Πούτνα, ήταν η πλήρης βυζαντινή γραφή. Με αυτή γραφή οι Ρουμάνοι ψάλτες συνθέτες σημείωσαν τα έργα τους, στο γνήσιο ύφος του βυζαντινού και μεταβυζαντινού μέλους και τοποθέτησαν στον Βυζαντινό Εκκλησιαστικό Πολιτισμό.

3. Για την ψαλτική παράδοση

Συμαντικό ρόλο στη λειτουργία των ψαλτικών σχολών από τα μεγάλα μοναστικά κέντρα, στα εδάφη της Ρουμανίας, ήταν: 1) η παράδοση της προφορικής μετάδοσης των ψαλτικών γνώσεων, 2) οι Προπαίδειες, γραπτό ψαλτικό αλφάβητο, με τον σοβαρό και αυστηρό τρόπο διδασκαλίας ψαλτικής μουσικής, γραφής, τρόποι, κλπ., και η 3) ψαλμωδία στο στασίδι.

4. Για την γλώσσα που χρησιμοποίησαν στα ψαλτικά χργφ. της Πούτνα

Στο κεφάλαιο των περ. 250 ψαλτικών χργφ. από τον ΙΔ'-ΙΗ' αι., που γνωρίζουμε στη Ρουμανία, δεν υπάρχει ένας ολόκληρος ψαλτικός κώδικας σε άλλη γλώσσα εκτός από την ελληνική. Σποραδικώς, στα κάποια χργφ. της Πούτνα υπάρχουν μερικοί ψαλμοί μεταφρασμένοι στα σλαβονικά με βουλγαρική προφορά ή σε δύο γλώσσες / σλαβονικά και ελληνικά / και κάποια σημειώματα και τίτλοι για εορτές αυτά ειδικά στα δύο χργφ. γνωστά του Eustatie, το 1511 και 1515. Στα επόμενα χργφ. της Πούτνα, αρχίζοντας με το χργφ. από το 1527 Lm-BM 258, το μέλος στη σλαβονική γλώσσα εξαφανίζεται, από 4 σε μηδέν ψαλμούς. Μέχρι το τέλος του ΙΖ' αι., στα Ρουμανικά Πρυγκιπάτα, η ψαλμωδία ήταν στην ελληνική και λίγο στην ρουμανική γλώσσα. Από το 1713, με το Ανθολόγιον του ιερομόναχου Filothei Jipa, αρχίζει ολόκλιρη η ορθόδοξη λειτουργία στη ρουμανική γλώσσα.

5. Για την εθνικότητα των ψαλτικών χργφ. της Πούτνα

Τα χργφ. της μονής Πούτνα έναι ένα Κεφάλαιο ενιαίο, γνήσια διαρθρωτικό, σε περιεχόμενο, παρουσίαση, γραφή, προτίμηση των συνθετών και ψαλμοί, κλπ., με ειδικά ρουμανικά χαρακτηριστικά. Στο σύνολο των 12 χργφ. γνωστών έως τώρα, υπάρχει μία αυθεντική βυζαντινή μουσική, με προσωπικότητες Έλληνες συνθέτες και Ρουμάνους όπως ο Eustatie, ο Dometian Βλάχου και ο Teodosie Zotica. Αυτά τα χργφ. έγιναν παράδοση της Ρουμανικής Ορθόδοξης Εκκλησίας, ψαλλόμενα επί αιώνες στην εκκλησία, στην ψιχή και συνείδηση των Ρουμάνων. Τα χργφ. αυτά ήταν μία συνεισφορά των Ρουμάνων στην Ορθόδοξη Εκκλησία.

304 B\[abla. T.Moisescu, Nouveaux documents sur la musique médiévale roumaine: L'Antologhion de 1515 d'Evstatie de Putna (M1102). Revue Roumaine d'Histoire de l'Art, tom XXIII, Bucharest, 1986, pp.59-73.

2. Eustatie Πρωτοψάλτης

(μέσα/τέλος ΙΕ' αι., Μολδαβία - μέσα ΙΣΤ' αι, μονή Πούτνα)

Ο Eustatie μοναχός, ο Πρωτοψάλτης της μονής Πούτνα - όπως υπέγραφε στα χργφ. του ήταν μία από τις πλέον ξεχωριστές ρουμανικές προσωπικότητες του Μεσαίωνα, που έζησε στο έδαφος της σημερινής Ρουμανίας 305 .

Τα βιογραφικά στοιχεία του είναι ελάχιστα. Από κάποια σημειώματα πάνω σε δύο αυτόγραφα χργφ. από το 1511 και 1515, γνωρίζουμε ότι ήταν ψάλτης, δομέστικος και πρωτοψάλτης της μονής Πούτνα. Ήταν συνθέτης ψαλτικής μουσικής με πλούσια μουσικά έργα - σε αριθμό 186, και κωδικογράφος, αποτυπώνοντας καλλιγραφικά Ανθολόγια υψηλής αισθητικής και επαγγελματικής αξίας, με μεγάλη λεπτότητα και με εξαιρετική καλλιγραφική αίσθηση. $\Omega_{\rm c}$ διδάσκαλος ψαλτικής μουσικής υπήρξε δημιουργός μίας των σημαντικότερων μουσικών σχολών ψαλτικής της Ρουμανίας της Ψαλτικής Μουσικής Σχολής της Πούτνα. Συγχρόνως υπήρξε διευθυντής της ψαλτικής χορωδίας της ίδιας μονής. Ήταν λόγιος και ρήτορας, εφευρέτης των 87 κρυπτογραμμών σε 108 συνδυασμούς. Η σύγχρονη εποχή τον αναγνωρίζει ως ... one of the most remarcable figures in the cultural life of Moldavia of his time ... 306 [μία από τις μεγαλύτερες προσωπικότητες της πολιτιστικής ζωής της Μολδαβίας εκείνης της εποχής].

Τα δύο αυτόγραφα χργφ. του είναι:

- 1 α. Χργφ. M-MzI 350 Συλλογή Sciukin, Aνθολόγιον, στο οποίο πρέπει να προσθέσουμε τις 14 σελίδες που κόπηκαν από αυτό το χργφ. και ευρίσκονται,
- 1 β. Χργφ. SfP-BA 13/3/16 Συλλογή Iatzimirski, *Ανθολόγιον*, γραμμένα στη μονή Πούτνα, το 1511. Εγράφησαν στην ελληνική γλώσσα, αλλά περιέχουν και ορισμένους ύμνους στην σλαβονική.
- 2. Χργφ. Μ-ΜΖΙ 1102 Συλλογή τον Συνόδου, γραμμένο στη μονή Πούτνα, το 1515. Εγράφη στην ελληνική γλώσσα, και περιέχει και ορισμένους ύμνους στην σλαβονική.
 - Ο Eustatie ήταν, κατά την καταγωγή του, Ρουμάνος από την Μολδαβία.
- **Α.1.** Σημαντικότατη απόδειξη τούτου είναι το ίδιο το όνομά του, όπως αυτό καταγράφεται ως υπογραφή στα χργφ: μοναχ Ευστάτϊε / Eustatic. γραμμένο στην ελληνική γλώσσα, ποτέ με κλίση όπως του Ανθιμου, και ίδιο στην σλαβονική γλώσσα Ebctatic.
- 305 Για την ζωή και το έργο του Eustatie ή Evstatie Πρωτοψάλτη της μονής Πούτνα, βλ. κατ' επιλογήν: Ε.Κaluzniacki, Beiträge zur älteren Geheimschrift der Slaven, Wien. [Συνεισφορά στην παλαιά κρυπτογράφιση των Σλάβων] ... A.I.laţimirski, Onnen стариних славянских и руский рукописеть соъраня П.И.Пукина. [Κατάλογος των παλαιών σλαβικών και ρωσικών χειρογράφων από την συλλογή Π. Ι. Στσιούτκιν]. Απόσπασμα, Utreniia Zapiski. A.I.latimirski, Κυρυποικάν ποτών ργκοιμικώ κ тлаголическии таннописный записание. [Κυριλλικά χειρόγραφα με (μουσική) γραφή και σημειώσεις σε γλαγολιτικό κρυπτόγραμμα]. Τυπωμένο μαζί με άλλες 5 σπουδές στον ίδιο τόμο: *Πесть статей по словянской и рукописой писмености* ... I.Bărbulescu, Felurile de scriere la români: Fonetica alfabetului chirilic în textele române în sec. 16-17. [Διάφοροι μέθοδοι γραφής των Ρουμάνων: Η φωνητική του κυριλλικού αλφαβήτου ΙΣΤ-ΙΖ΄ αι.] ... G.Breazul, Patrium Carmen. Editura Scrisul românesc ... R.Pava, Cartea de cântece a lui Eustatie de la Putna. [Το Ανθολόγιον του Eustatie από Πούτνα] ..., σσ.335-347. G.Ciobanu, Şcoala muzicală de la Putna. [Η Μουσική σχολή της Πούτνα] ..., σσ.14-20. G.Panţiru, Manuscrise muzicale inedite de la mănăstirea Putna. [Άγνωστα μουσικά χειρόγραφα από την μονή Πούτνα] ..., σσ.1257-1264. A.E.Pennington, Eustatie's Song Book of 1511: Some Observation The composition of Eustatie's Song Book Oxford Slavonic Papers ... Music in Medieval Moldavia (16-th Century) ... D.Conomos, The Monastery of Putna and the Musical Tradition of Moldavia in the Sixteenth Century. In Music in Medieval Moldavia (16-th Century) by Pennington, A.E. ...T.Moisescu, Prolegomene bizantine. Vol. 1. Muzica bizantină în manuscrise și carte veche românească. [Βυζαντινά προλεγόμενα. Η Βυζαντινή μουσική στα χειρόγραφα και παλαιά ρουμανικά βιβλία. Τόμος Α'] σσ.1-80. Prolegomene bizantine. Vol. 2. Variante stilistice și de formă în muzica bizantină. [Βυζαντινά προλεγόμενα. Παραλαγές σε ύφος και μορφή στη βυζαντινή μουσική. Τόμος Β'] ... Muzica bizantină în spațiul cultural româneasc. [Η Βυζαντινή μουσική στην Ρουμανική Επικράτεια.] σσ.1-260. Catalogul creației muzicale a lui Eustatie protopsaltul Putnei. [Κατάλογος των μουσικών έργων του Eustatie Πρωτοψάλτη της μονής Πούτνα] ... S.Barbu-Bucur. Cultura muzicală de traditie bizantină pe teritoriul României în secolul XVIII și începutul secolului XIX și aportul original al culturii autohtone. [Η Βυζαντινή μουσική παράδοση στην επικράτεια της Ρουμανίας - από τον ΙΗ΄ αι. έως αρχές τον ΙΘ΄ αι. και η αυθεντική συνεισφορά του αυτόχθονος πολιτισμού], σ.28; G.C.Ionescu, Lexicon [Λεξικό ...] ..., σ.127. V.Cosma, Lexicon. Tom 2. [Λεξικό] ..., τόμος 2..., σ.50, κ.α.

- Α.2. Το όνομα <u>Eustatie</u> όπως και <u>Εβετατie</u> αποτελεί Ρουμανική ονομασία, έχοντας την χαρακτηριστική ρουμανική κατάληξη " ιε". Η διατύπωση Eustatie διαφέρει στην Ρουμανική γλώσσα τόσο από την Ελληνική ονομασία Ευστάθιος, όσο και από την αντίστοιχη σλαβονική Εβετατι / Ευστάτι, όπως ακριβώς συμβαίνει και με άλλα Ρουμανικά ονόματα: Teodosie, Gheorghe, Macarie, με τα αντίστοιχα Ελληνικά: Θεοδόσιος, Γεώργιος, Μακάριος, και τα αντίστοιχα Ρώσικα: Θεοδόσι, Γεώργι, Μακάρι, κ.α.
- **Β.** Η Anne Ε. Pennington επισημαίνει ότι ³⁰⁷ στη υπογραφή του ο Eustatie υπέγραφε με "τ" κυριλλικό και όχι ελληνικό. Εμείς θα προθέσουμε ότι είναι "τ" λατινικό και όχι κυριλλικό.
- Γ. Ένα άλλο επιχείρημα για την ρουμανική καταγωγή του Eustatie αποτελεί και ο τρόπος, με τον οποίο ο συγγραφέας μας έθετε στα χργφ. του τα άρθρα των ουσιαστικών, και συγκεκριμένα πάντα στο τέλος του ουσιαστικού, όπως γίνεται στην Ρουμανική γλώσσα "le": Aliluiare \underline{le} / τα Αλληλούϊα, Kratime \underline{le} / η Κρατήματα, Filte \underline{le} , κ.α.
- Δ. Ο τόπος, ημερομηνίας γέννησης και θανάτουτο του είναι άγνωστοι 308 . Σίγουρο είναι ότι γεννήθηκε στη Μολδαβία, τον ΙΕ' αι. (μέσα/τέλος), και πέθανε τον ΙΣΤ' αι. (μέσα), στη μονή Πούτνα, εκεί που εργάσθηκε με τόση έμπνευση και χάρη. Στο χργφ. Μ-ΜΖΙ 350 Ανθολόγιον, το φ.158, ο Eustatic σημειώνει, μέσα από κρυπτόγραμμα γραμμένο στο κυριλλικό αλφάβητο 309 : ... Ο πρωτοψάλτης αυτής μονής Πούτνα, Eustatic, έγραψε αυτό το βιβλίο με ψαλμούς, και περιλαμβάνει και τις προσωπικές του συνθέσεις, κατά τις ημέρες του ευλαβέστατου και χριστιανικώτατου Πρίγκιπα και Μονάρχη της Μολδοβλαχίας χώρας του Ιωάνν Μπογδάν Πρίγκιπα, το έτος 7019, 11 Ιουνίου ... (7019-5508 = 1511) 310 .
 - 307 A.E.Pennington, Music in Medieval Moldavia (16-th Century) ..., σσ.194-195.
 - 308 Παραθέτουμε ορισμένες υποθέσεις για τον τόπο, ημερομηνία γέννησης και θάνατου του Eustatie:
- Ι. πέθανε περίπου το 1545-1546 στη μονή Μπίστριτσα-Σουτσεάβα ... Βλ. C.C.Ghenea, Geneza si formarea conceptiei despre muzică în România. [Η γέννηση και η διαμόρφωση της περί μουσικής θεωρίας στην Ρουμανία]. Biblioteca UCMR, Βουκουρέστι, 1971, σ.26-34.
 2. γεννήθηκε το Β' μισό του ΙΕ' αι. στην Κριστέστι-Μολδαβία και πέθανε περί το 1546 στη μονή Πούτνα ... Βλ. G.C.Ionescu, Lexicon ... [Λεξικό ...] σ.127.
- 3. ... γεννήθηκε το 14... στην Κριστέστι-Μποτοσάνι, και πέθανε περί το 1556 στην μονή Μπίστριτσα- Σουτσεάβα ... Βλ. V.Cosma, Muzicieni din România. Lexicon . [Μουσουργοί από την Ρουμανία. Λεξικό] σ.315.
- Α. Ο εντοπισμός Κριστέστι-Μολδαβία αναφέρεται σε μία ανακοίνωση του καθηγ. N.Smochină στη Α.Ε.Peninghton, που το εκτύπωσε στο βιβλίο The Composition of Evstatie's Song Book Oxford Slavonic Papers, p.11. N.Smochină επισήμανε ότι ανεκάλυψε ένα άγνωστο χργφ. από την Πούτνα στην Biserica Albă, στη Μπουκοβίνα, και εκεί ήταν γραμμένος ο συγκεκριμένος τόπος, για τον Ευκτατίε. Υπάρχουν 3 τόποι με το όνομα Κριστέστι: στον παλαιά νομό Läριςπα από Βεσσαραβία / Δημοκρατία Μολδόβα, και δύο στον νομό Ιάσιο, αλλά στη Μπουκοβίνα δεν υπάρχει. Για τον λόγο αυτό για την ανακοίνωση του καθηγ. N.Smochină πρέπει να είμαστε επιφυλακτικοί. Βκ. και Antologhionul lui Eustatie Protopsaltul Putnei. Manuscrisul Μ 350. [Ανθολόγιον του Eustatic Πρωτοψάλτη Πούτνα. Χειρόγραφο Μ 350]. Ediție îngrijită, prefațată și adnotată / επιμέλεια: Gheorghe Ciobanu, Marin Ionescu, σσ.498-503.
- Β. Για τον τόπο θανάτου του, στη μονή Μπίστριτσα-Σουτσεάβα, που υποστηρίζεται από τους: C.Ghenea, G.C.Ionescu $\hat{\mathbf{l}} \cdot \hat{\mathbf{E}}$ V.Cosma, η ύπαρξη ενός τάφου σ' αυτή την μονή με αυτό το όνομα δεν αποτελεί πειστήριο, επειδή καλόγεροι με αυτό το όνομα ήταν, είναι και θα είναι αρκετοί στην Ρουμανική ορθοδοξία.
- 309 Οι κρυπτογραφίες ήταν αποκρυπτογραφημένες από τον Ε.Kaluzniacki Beitrage zur alteren geheimschrift der Slaver. [Συνεισφορά στην παλαιά κρυπτογράφηση των Σλάβων] ... Οι έρευνες για τα κρυπτογράμματα αυτά συνεχίσθηκαν και εμβαθύνθηκαν από τούς: Α.Ι laţimirskii, Κυρμ.υσικαν ποτων ργκουμέν νε επωτο. μετάκτα ταπιουμένων από τούς: Α.Ι laţimirskii, Κυρμ.υσικαν ποτων ργκουμέν νε επωτο. μετάκτα ταπιουμένων βιαμένων (Εκυρλλικά χειρόγραφα με (μουσική) γραφή και σημειώσεις σε γλαγολιτικό κρυπτόγραμμά] ... R.Pava, Cartea de cântece a lui Eustatie de la Putua. [Το Ανθολόγιον του Eustatie από Πούτνα] ..., σσ.335-347. Τ.Μοίsescu, Catalogul creației muzicale a lui Eustatie protopsaltul Putuai . [Κατάλογος των μουσικών έργων του Eustatie πρωτοψάλτη της Πούτνα] ..., σ.9. Μία ολοκληρωμένη σπουδή για τα αλφάβητα και το κρυπτογραφημένο σύστημα του Eustatie βλ. Antologhionul lui Eustatie Protopsaltul Putuei. Manuscrisul Μ 350. [Ανθολόγιον του Eustatie πρωτοψάλτη Πούτνα. Χειρόγραφο Μ 350]. Ediție îngrijită, prefatată și adnotată / επιμέλεια: Gheorghe Ciobanu, Marin Ionescu, σσ.498-503.
 - 310 Ιοαη Bogdan Voievod al Treilea [cel Chior] [ο Μονόφθαλμος] ήταν ηγεμόνας της Μολδαβίας το 1504-1517.

Σχετικά με τις σπουδές του Bustatie, τα στοιχεία που υπάρχουν είναι ελλιπή. Έμαθε την ψαλτική τέχνη στη μονή Νεάμτζ. Η επαγγελματική του κατάρτιση ήταν, όπως φαίνεται, σύνθεση και κωδικογράφηση και την απέκτησε από την μονή Νεάμτζ, Μολδαβία, όπου υπήρχε παλαιά ελληνορουμανική ψαλτική μουσική παράδοση και την τελειοποίησε - εικάζουμε - στο Άγιον Όρος καθώς και στην Κωνσταντινούπολη. Συνηγορεί προς τούτο η βαθειά του θεολογική και μουσική παιδεία, συνεπικουρούμενη από την πλούσια του ψαλτική δημιουργία. Ο Eustatie κατείχε τόσο την Ελληνική όσο την Σλαβονική εκκλησιαστική γλώσσα / και βέβαια την Ρουμανική. Γνώριζε δε επίσης σε βάθος την ψαλτική παράδοση του Αγίου Όρους, διότι εξ αιτίας της περίπλοκης καλλιγραφικής του δραστηριότητας, ως μουσικού κωδικογράφου και της καλής αίσθησης των διακοσμητικών στοιχείων που χρησιμοποιούσε, όπως προκύπτει από τα Ανθολόγιά του ... with a taste for decorative effects ... 311, εισήγαγε σε αυτά και ψαλτικές συνθέσεις που υπάρχουν στην λειτουργική ζωή του Αγίου Όρους. Τα χργφ. αυτά δεν έχουν ευρεθεί σε καμμία άλλη βιβλιοθήκη της Ρουμανίας.

Για την δράση του Eustatie καταγράφεται ότι βρισκόταν στη μονή Πούτνα από τα μέσα του ΙΕ΄ αι, δηλαδή από την ίδρυση και την καθιέρωση της ³¹², κατά την εποχή του ιδρυτή της, πρίγκιπα Sfântul Ştefan cel Mare ³¹³. Οι ερευνητές υποθέτουν ότι ο Eustatie ήλθε στην μονή Πούτνα από το μοναστήρι Νεάμτζ, φερόμενος εκεί από τον πρώτο ηγούμενο της μονής Πούτνα, δηλαδή από τον Ιωάσαφ.

- Α. Στην μονή Πούτνα ο Eustatie κατείχε τα αξιώματα του ψάλτη, δομέστικου, πρωτοψάλτη, συμβούλου καθώς και του χορωδιάρχου, διευθύνοντας την χορωδία των ψαλτών της μονής.
- Β. Ο πρωτοψάλτης Eustatie ήταν μεγάλος δημιουργός και γόνιμος συνθέτης ψαλτικής μουσικής. Έγραψε 186 ψαλτικά έργα τόσα γνωρίζουμε σήμερα τα οποία, για πάνω από 150 χρόνια, αποτελούσαν έργα από το ρεπερτόριο των ψαλτών στα μοναστήρια και εκκλησίες από το Ρουμανικό έδαφος. Ο Eustatie γνώριζε καλά την ψαλτική μουσική δημιουργία του Αγίου Όρους και της Κωνσταντινουπόλεως, και στους κώδικές του χρησιμοποίησε εκλεκτές συνθέσεις των διασημότερων Ελλήνων συνθετών-ψαλτών, όπως ³¹⁴: του Αγάθωνος αδελφού του Κορώνης, Αμπελοκίου Πιότου, Γεράσιμου, Γεωργίου Μοσχιανού, Δαβίδ Ραιδεστινού, Δημήτρίου Δοκιανού, Ιωάννου Κουκουζέλη και Μαϊστορος, Ιωάννου του Γλυκέος, Ιωάννου Κλαδά λαμπαδαρίου, Ιωάννου Κουκουμά, Ιωάννου Διακόνου Δούκα Σγουροπούλου, Λογγίνου μοναχού, Μανουήλ Αγαλλιανού, Μανουήλ Αργυροπούλου, Μανουήλ Βλατύρου, Μανουήλ Χρυσάφη, Μάρκου Ευγενικού, Νικηφόρου Ηθικού, Ξένου Κορώνης, Θεοδούλου μοναχού Γλάβα, Φωκά, κ.α.
- **Β.Ι.** Ο Eustatie ήταν και δημιουργός Ρουμανικής Ψαλτικής Μουσικής σχολής στη μονή Πούτνα. Ανάμεσα στους μαθητές βρίσκονταν ψάλτες συνθέτες όπως: ο Dometian Βλάχος, Teodosie Zotica, κ.α.
- Γ. Ο πρωτοψάλτης Eustatie υπήρξε και εξαιρετικός κωδικογράφος ψαλτικής μουσικής. Μέχρι σήμερα γνωρίζουμε δύο αυτόγραφους κώδικες του: ο πρώτος και ο τελευταίος από την σειρά των έξι κωδίκων Ανθολογίων που κατέγραψε το 1881 ο Emil Kaluzniaki, και θα αναφερθεί εν συνεχεία.
- **Γ.1.** ... Το καλοκαίρι του 1881 / im Sommer voringen Jahres σημειώνει ο Emil Kaluzniaki ³¹⁵ ταξιδεύοντας
 - 311 A.E.Pennington, Music in Medieval Moldavia (16-th Century) ..., p.101.
- 312 Τα Χρονικά της μονής Πούτνα προσδιορίζουν την αρχή των εργασιών οικοδόμησης της μονής τούς μήνες Ιούνιο-Ιούλιο 1466 και καθιέρωσής της κατά τους μήνες Αύγουστο-Σεπτέμβριο 1470. Βλ. P.P.Panaitescu, Cronicele slavo-române din secolele XV-XVI. [Σλαβικά-Ρουμανικά ιστορικά έγγραφα από το ΙΕ΄-ΙΣΤ΄ αι.]. Publicate de I.Bogdan / δημοσιευμένα από τον Ι.Μπογδάν, Βουκουρέστι, 1959, σσ.45-56.
 - 313 Ο Στέφαν ο Μέγας / Ο Άγιος Στέφαν ο Μέγας ήταν πρίγκιπας της Μολδαβίας το 1457-1504.
- 314 Βλ. λεπτομέρειες για τους ψάλτες και συνθέτες αυτούς Γ. Ι. Παπαδοπούλου, Ιστορική επισκοπήσις της βυζαντινής εκκλησιαστικής μουσικής εν Αθήναις, Τύποις Πραξιτέλους 1904, σσ.63-95. E.Wellesz, A History of Byzantine Music and Hymnografy. Second Edition, at the Claredon Press, London, 1961, pp.442-444. Ch.Petrinelis, Protopsaltae, Lampadarii and Domestikoi of the Great Church during the post-Byzantine Period (1453-1821). Studies în Eastern Chant, tom 3, General Editors Egon Wellesz and Milos Velimirovic, London. Oxford University Press, 1973, pp.141-170. Γρ. Θ. Στάθη, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής "Άγιον Όρος". Κατάλογος περιγραφικός των χειρογράφων κωδίκων βυζαντινής μουσικής των αποκειμένων εν ταίς βιβλιοθήκαις των ιερών μονών και σκητών του Αγίου Όρους. Τόμος Α', Αθήνα, 1975, 723 σσ. + ΧΧΙV. Τόμος Β', Αθήνα, 1976, 924 σσ. + ΧΧV. Τόμος Γ', Αθήνα, 1993, 992 σσ. Τόμος Δ', [ανέκδοτος / με την ευγενή παραχώρηση του συγγραφέως], κ.α.
- 315 Kaluzniaki, Emil (1845-1914), ήταν φιλόλογος, σλαβόφιλος, παλαιογράφος, καθηγητής στο Πανεπιστήμιο του Τσερναούτσι-Μπουκοβίνα 1875-1914, μέλος της Ρουμανικής Ακαδημίας - από το 1890, και της Ακαδημίας Επιστημόνων της Αγίας

στην Μπουκοβίνα στην μονή Πούτνα, ανεκάλυψα υπό τον αριθμό 576 ένα σλαβοελληνικό << Ειρμολόγιο >> γραμμένο από τον μοναχό Eustatie, 1511-1515, αποτελούμενο από τέσσερις άνισους τόμους, που κατά την πρώτη όψη, φαινόταν να μη παρουσιάζουν τίποτα εξαιρετικό, εκτός από την βυζαντινή μουσική σημειογραφία, που χρησιμοποιείται ακόμη και σήμερα στα Ρουμανικά μοναστήρια. Μετά από προσεκτικότερη εξέταση, βγήκε στην επιφάνεια το γεγονός ότι ο πρώτος τόμος αυτού του<<Ειρμολογίου>> (λανθασμένα αριθμημένου στο Κατάλογο ως έκτος τόμος / nach dem Inventar ist falschlich der VI) συμπεριλαμβάνει σειρά κρυπτογραφημάτων, τα οποία στις περισσότερες των περιπτώσεων, δεν έχουν τίποτα κοινό με εκείνα που γνωρίζαμε έως τώρα. Θεωρώντας όμως ότι η γνώση τους θα μπορούσε να πλαταίνει σημαντικά τις γνώσεις μας για την παλαιότερη κρυφή γραφή των Σλάβων - sic! - ξεκίνησα την ειδική εξερεύνησή τους ... Ο Εmil Kaluzniaki ενδιαφέρθηκε για τα κρυπτογραφήματα του Eustatie, μεταγράφοντάς τα, δεικνύοντας το σημείο ύπαρξής τους στο χργφ, το κρυπτό χρησιμοποιημένο αλφάβητο και εκτυπώνοντάς τα.

Γ.2. Η τυπωμένη αυτή σπουδή από τον Emil Kaluzniaki ³¹⁶ κίνησε την προσοχή πολλών ερευνητών, και κατ' αυτόν τον τρόπο, στη συνέχεια, το χργφ. «εξαφανίστηκε» από την μονή Πούτνα. Ο επίσκοπος Melchisedec, ταξιδεύοντας τον Αύγουστο 1884 στη μονή Πούτνα ³¹⁷, δεν βρήκε το χργφ. αυτό, όπως παρατήρησε ο Alexandr Ivanovici Iatzimirski ³¹⁸. Το πρόβλημα ³¹⁹ «εξαφάνισης» των ψαλτικών χργφ. από την

Πετρούπολης - από το 1891. Έδειξε μεγάλο ενδιαφέρον για την ιστορία και τον πολιτισμό της Ρουμανίας, ανακαλύπτοντας πολλά έγγραφα και Ρουμανικά χειρόγραφα, τα οποία μελέτησε και παρουσίασε στον έντυπο τύπο. Ανάμεσα στα έργα του, εντάσσονται: Documente moldovene şi muntene din arhivele oraşului Liov. [Μολδαβικά και Ουγγροβλάχικα έγγραφα από τα αρχεία του Λιώβ]. Τσερναούτζι, 1878. Evangheliarul de la Putna. [Το Ευαγγέλιο της Πούτνα]. Τσερναούτζι, 1886, καθώς και διάφορες άλλες μελέτες και ειδικά επιστημονικά άρθρα δημοσιευμένα σε διάφορα φιλολογικά και ιστορικά περιοδικά της εποχής.

- 316 Ε.Kaluzniaki, Beiträge zur älteren Geheimschrift der Slaven. [Συνεισφορά στην παλαιά κρυπτογράφιση των Σλάβων], σ.3.
- 317 Melchisedec επίσκοπος Stefánescu, O vizită la câteva mănăstiri și biserici antice din Bucovina. [Μία επίσκεψη σε διάφορες παλαιές μονές και εκκλησίες της Μπουκοβίνα]. Βουκουρέστι, 1885.
- 318 A.I.latzimirski, Κυρυπουσκαπ ποτωπ ργκοπικεπ υπανοπιστεκτιπ ταυποπικεπωι записание / Kirilolovskia notnîia rukopisi vi glagoliceskii tainopisnîi zapisianie. [Κυριλλικά χειρόγραφα με (μουσική) γραφή και σημειώσεις σε γλαγολιτικό κρυπτόγραμμα]. Τυπωμένο με άλλες 5 σπουδές στον ίδιο τόμο: Πιεστι στατεί πο επουπισκού τι pykonucoŭ πισμεποστι / Şesti statei po slavianskoi i russkoi pismenosti ...,σ.37.
- 319 Ως παράδειγμα, ο ίδιος ο Α.Ι.Ιαιτίπιτκί ... Η καθημερινή ιστορία μας πληροφορεί για τα εξής στο τέλος του ΙΘ΄ αι., ο Α.Ι.Ιαιτίπιτκί πραγματοποίησε κάποια ταξίδια στη Ρουμανία, ειδικά στις μονές της Μολδαβίας, στη Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας, στο Αρχαιολογικό Μουσείο, κλπ. Ως ερευνητής γνώριζε πολλούς Ρουμάνους συναδέλφους ερευνητές, όπως οι: Grigore Tocilescu, Ιοπ Βίαπι, κ.α. Ο ερευνητής, γλωσσολόγος, ιστορικός, λογοτεχνικός κριτικός, δρα. Α.Ι.Ιαιτίπιτκί είχε συμμετοχή σε ορισμένες κλοπές πολύ σημαντικών εγγράφων και χειρογράφων από την Ρουμανία. Βλ. κάποια σταχυολογήματα:
- α) Εφημερίδα Dreptatea, Βουκουρέστι, 7 και 8 Ιουλίου 1899 καταγράφει ότι τον κον. Α.Ι.Ιατzimirski συνέλαβαν με κλεμμένα έγγραφα και πολύτιμα βιβλία / χργφ, και μάλιστα παρόντος του παλαιογράφου της Ακαδημίας, Iuliu Tuducescu, ο οποίος και τον κατήγγειλε. Ο Α.Ι.Ιατzimirski παραδέχθηκε την κλοπή μπροστά στον Πρόεδρο της Ρουμανικής Ακαδημίας, Nicolae Iorga, και τους ακαδημαϊκούς Ιοη Βίαιου και Nerva Hodos.
- β) Εφημερίδα *Dreptatea,* Βουκουρέστι, 1η Αβγούστου 1889, αναφέρει ότι το Ανώτατο Δικαστήριο της Ρουμανίας καταδίκασε τον Α.Ι.Ιαtzimirski σε τρείς μήνες φυλάκιση.
- γ) Εφημερίδα Dreptatea, Βουκουρέστι, 23 Δεκεμβρίου 1889, σημειώνει ότι το Δικαστήριο του Νομού Piatra Neamtz καταδίκασε τον A.I.latzimirski σε έξι μήνες φυλακής, για κλεμμένα έγγραφα και πολύτιμα βιβλία και χειρόγραφα. Ο δημοσιογράφος Gh. Ghibănescu, στην εφημερίδα Opinia από το Ιάσιο, στην ίδια περιόδο καταγράφει: Cazul Iațimirski nu este fără precedent. S-a întâmplat de multe ori ca autoritățile noastre să aibă de-a face cu asemenea amatori de ... hârtii vechi ... [Η περίπτωση δεν είναι χωρίς προηγούμενο. Πολλές φορές συνέβη να συλλάβουν οι αρχές τέτοιους "φίλους"... των παλαιών εγγράφων ...] Βλ. και Τ.Μοίsescu, Prolegomene bizantine. Vol. 1. Muzica bizantină în manuscrise și carte veche românească. [Βυζαντινά προλεγόμενα. Η Βυζαντινή μουσική στα χειρόγραφα και παλαιά ρουμανικά βιβλία. Τόμος Α'] σσ.31-32. Ένα παρόμοιο περιστατικό μας γνωστοποιήθηκε από την μονή Λειμώνος-λέσβου. Ο ηγούμενος της μονής θεολόγος και λόγιος κκ. Νικόδημος, μας κατέδειξε βάσει εγγράφων (το έτος 2002) τα εξής στο τέλος του 16' αι. ο Έλληνας ιστορικός Γ. Παπαδόπουλος-Κεραμέας κατέγραψε τα χργφ. της μονής σε ένα Κατάλογο, που εκτύπωσε άμεσα. Επισημαίνουμε ότι στη μονή Λειμώνος υπάρχουν χργφ. και έγγραφα πολύ μεγάλης αξίας, θεωρημένα άμεσα από το Άγιον Όρος. Κατά την αναχώρησή του ο Παπαδόπουλος-Κεραμέας από την μονή, ένας αριθμός των 27 χργφ. μεγάλης αξίας «εξαφανίσθηκ» μαζί του! Υπάρχει έγγραφο περί τούτου, γραμμένο από τον ηγούμενο και τους μοναχούς εκείνης της εποχής. Ένα χργφ. του Κοσμά Ιερομόναχου, που υπήρχε στη μονή Λειμώνος, το απέσπασε ο Παπαδόπουλος-Κεραμέας και έτσι βρέθηκε στο Ιστορικό Μουσείο της Μόσχας!

Ρουμανία, ειδικά στο τέλος του ΙΘ' αι. ήταν πολύ μεγάλο. Ψάχνοντας στα έγγραφα της εποχής, βρέθηκαν αρκετές δικαστικές αγωγές, του ρουμανικού κράτους κατά ορισμένων, που υπεξαίρεσαν χειρόγραφα, επιδιώκοντας πλουτισμό με οποιοδήποτε τρόπο.

- **Γ.3.** Το 1896, στη Μόσχα, ο Alexandr I.Iatzimirski εκτύπωσε ένα βιβλίο, και στην σσ.44-46 περιγράφει το χργφ. του Eustatie, καταγεγραμμένο υπ' αριθμ. **350** Συλλογή P.I.Sciukin, που συναντάται στην Βιβλιοθήκη του Ιστορικού Μουσείου της Μόσχας, με τον ίδιο αριθμό 320 .
- Δ. Ο Eustatie δημιούργησε το Μουσικό Ψαλτικό Σχολείο του και την Σχολή των κωδικογράφων. Από τους μαθητές του διακρίνουμε τούς διάκονο Macarie, ιερομόναχο Antonie, κ.α. Ο Μαϊστρος υπήρξε, για τους μαθητές του, υπόδειγμα θαυμάσιου καλλιτεχνικού ταλέντου, τόσο στην γραφή των ψαλτικών σημαδιών, όσο και στην έννοια της απεικόνισης των προμετωπίδων, των αρχικών γραμμάτων, τίτλων, κλπ, διακοσμημένων με διάφορα άνθη και γεωμετρικά μοτίβα. Οι κωδικογράφοι μαθητές του μετέγραψαν την ψαλτική τέχνη του δασκάλου τους, σε 10 χργφ. Ανθολόγια, χρησιμοποιημένα πάνω από 150 χρόνια στα ρουμανικά μοναστήρια. Τα χργφ. αυτά της Μουσικής Σχολής της μονής Πούτνα χαρακτηρισμένα ως sumumum του Μεσαιωνικού Ρουμανικού πολιτισμού, έχουν κοινή σε διάρθρωση, γραφή, κλπ., όλα καθορισμένα από τον Eustatie. Με βάση αυτά τα χαρακτηριστικά, τα χργφ. ήταν αναγνωρισμένα ως χργφ. της Ψαλτικής Μουσικής Σχολής της Πούτνα.
- Ε. Ο Eustatie, πολύ καλός λόγιος, δημιούργησε 10 κρυπτές γραφές και χρησιμοποίησε ακόμα άλλες 5
 Συνολικά συνέθεσε 87 κρυπτογράμματα σε 108 διαφορετικούς κρυπτογραφικούς συνδυασμούς. Για τον σκοπό αυτό χρησιμοποίησε 7 αλφάβητα, γράφοντας:
- τριάντα κρυπτογράμματα σε Ψευδογλαγολιτικό Αλφάβητο αρ.2.
- είκοσι έξι κρυπτογράμματα σε Ψευδογλαγολιτικό Αλφάβητο αρ.1.
- δεκαεπτά κρυπτογράμματα σε Ταραβιρικό Αλφάβητο.
- έντεκα κρυπτογράμματα σε Greek Key / Ελληνικό κλειδί Αλφάβητο.
- δέκα κρυπτογράμματα σε Γλαγολιτικό Αλφάβητο.
- επτά κρυπτογράμματα σε Αριθμητικό Αλφάβητο.
- επτά κρυπτογράμματα σε Κυριλλικό Αλφάβητο.

Τα κρυπτόγραμματα είναι σε εκπληκτικούς συνδυασμούς, πολύ έντεχνα και είναι καταγεγραμμένα σε πέντε καταλόγους. Βλ. παράδειγμα γραπτού, έχοντας θέση κειμένου κρυπτογραφημένου στο χργφ. Μ-ΜΖΙ 350 Ανθολόγιο, και συγκεκριμένα: φ.14ν (p.28), φ.25ν (σ.128), φ.58ν (σ.132), φ.140ν (σ.304), φ.158 (σ.343).

Σχετικά με την τέχνη (τεχνική) του Eustatie Πρωτοψάλτη, ο Titus Moisescu σχολίασε ³²²: ... Dacă istoria criptologiei a înregistrat cele câteva criptograme ale lui Geoffrey Chaucer (1340-1400), poet englez, autor al Povestirilor din Canterbury, pe care le-a inclus în lucrarea sa de astronomie "A Treatise on the Astrolabe", ar trebui ca în rândul celor care au desăvârșit domeniul să fie inclus și Eustatie Protopsaltul Putnei, cel care, în anul 1511 a creat ... (aceste 87 de criptograme ale sale în 108 combinații criptografice) [... Εφόσον η ιστορία της κρυπτογράφησης κατέγραψε τα ολίγα κρυπτογράμματα του Geoffrey Chaucer (1340-1400), Άγγλου ποιητή, συγγραφέα των Θρύλων του Canterbury, περιλαμβανόμενα στην αστρονομική του εργασία "A Treatise on the Astrolabe", θα έπρεπε στη σειρά εκείνων που έχουν τελειοποιήσει τον τομέα αυτόν να συμπεριλαμβάνεται και ο

- 320 A.I.Iatzimirski, Οπαία εταρμπαν επαμπιεκάν α ρυεκά ρυκοπαίετε εστραπα Π.Μ.ΠΙμκάπα / Opisi starinih slavianskih i ruskih rukopiseli sobrania P.I.Sciukina [Κατάλογος των παλαιών σλαβικών και ρωσικών χειρογράφων από την Συλλογή Π. Ι. Στσιούτκιν]...
- 321 Για τις έρευνες πάνω στα κρυπτογράμματα του Eustatie βλ.: E.Kaluzniaki, Beitrage zur alteren geheimschrift der Slaver ... A.I.Iatzimirski, Κυριλοικά ποτωπ ρуκοπικά πεπανομανεκών ταυποπικών παιποπικών [Κυριλοικά χειρόγραφα με (μουσική) γραφή και σημειώσεις σε γλαγολιτικό κρυπτόγραμμα] ... Α.Ε.Pennington, The composition of Eustatie's Song Book Oxford Slavonic Papers ... R.Pava, Cartea de cântece a lui Eustatie de la Putna. [Το Ανθολόγιον του Eustatie από Πούτνα], σσ.335-347. Τ.Μοίsescu, Catalogul creației muzicale a lui Eustatie protopsaltul Putnei. [Κατάλογος των μουσικών έργων του Eustatie πρωτοψάλτη της Πούτνα]. Για την πλήρη παρουσίαση των αλφαβήτων και κρυπτογραμμάτων του, βλ. Antologhionul lui Eustatie Protopsaltul Putnei. Μαπικετίσι Μ 350. [Ανθολόγιον του Eustatie πρωτοψάλτη Πούτνα. Χειρόγραφο Μ 350]. Ediție îngrijită, prefațată și adnotată / επιμέλεια: Gheorghe Ciobanu, Marin Ionescu, σσ.498-503.

Eustatie πρωτοψάλτης της Πούτνα, που, το 1511 συνέθεσε ... (87 κρυπτογράμματα σε 108 συνδυασμούς)]. Μέσω αυτών των κρυπτογραμμάτων, ο Eustatie απεκάλυψε τα ολίγα αυτοβιο-γραφικά του, λεπτομέρειες πάνω σε συνθέτες και τα έργα τους, κλπ.

Για τα έργα που συνέθεσε ο Eustatie, γνωρίζουμε ότι συνέτεσε 186 ψαλμούς, και έγραψε τέσσερα $Aνθολόγια^{323}$, από τα οποία γνωστά μέχρι σήμερα μόνο δύο: το πρώτο και το τελευταίο. Βάσει αυτών των δύο χργφ. και των άλλων 9 χργφ. από την μονή Πούτνα, γνωρίζουμε συνολικά 186 έργα του 324 . Στην έρευνα για τον καθορισμό των ψαλτικών έργων του Eustatie 325 ελήφθησαν υπόψη τα εξής:

- **Α.** Ο Eustatie συνέθεσε ψαλτική μουσική, υπογεγραμμένη με διάφορα κρυπτογράμματα, από όπου οι ερευνητές αναγνώρισαν τα έργα του, βάσει διαφόρων σημειωμάτων και με παράλληλες έρευνες πάνω στο μουσικό κείμενό του. Βλ. τρία παραδείγματα κρυπτογραφημένα από το χργφ. M-MzI 350 + SfP-BA 13/3/16, από όπου γνωρίζουμε διάφορα για τον Eustatie, κ.α.:
- a) φ.14: "Aici începe scrierea lui Eustatie, Protopsaltul mănăstirii Putna,/ în zilele domnului nostru credincios și preacreștin, Ioan Bogdan voievod". [Εδώ αρχίζει η σύνθεση του Eustatie, Πρωτοψάλτη της μονής Πούτνα, / κατά τις ημέρες του ευλαβέστατου και χριστιανικώτατου Πρίγκιπα Ιωάνν Μπογδάν]. Το κρυπτόγραμμα ήταν γραμμένο με το Ψευδογλαγολιτικό Αλφάβητο αρ.1.
- β) φ.140 ν: "Aceastea sunt scrierile Iui Eustatie / Gramatikia / Siea ritoriea / I siea vitiea / I filtele". [Αυτές είναι τα γραπτά (οι συνθέσεις) του Eustatie / Γραμματική (Προπαίδεια) / Ρητορική / I siea vitiea / I filtele"]. Το κρυπτόγραμμα ήταν γραμμένο με το: Ψευδογλαγολιτικό Αλφάβητο αρ.1, Ψευδογλαγολιτικό Αλφάβητο αρ.2, Ταραβιρικό Αλφάβητο, Greek Key / Ελληνικό κλειδί Αλφάβητο.
- φ.158: "Aceasta carte, aceste cântări le cuprinde./ Protopsaltul acestei mănăstiri Putna, Eustatie, a scris această carte de cântări, / care cuprinde și propriile sale lucrări, în zilele domnu-lui nostru credincios și preacreștin / Ioan Bogdan Voievod și domn al țării Moldo-Vlahiei, în anul șapte mii nouăsprezece (1511), la 11 iunie". [Το βιβλίο αυτό περιέχει αυτούς τους ψαλμούς. / Ο Πρωτοψάλτης της μονής Πούτνα Eustatie έγραψε αυτό το βιβλίο με ψαλμούς, / που περιέχει και δικές του συνθέσεις, κατά τις ημέρες του ευλαβέστατου και χριστιανικώτατου / πρίγκιπα Ιωάνν Μπογδάν, και Μονάρχη της Μολδοβλαχίας χώρας, το έτος 7019 (1511) 11 Ιουνίου]. Το κρυπτόγραμμα ήταν γραμμένο με το Κυριλλικό Αλφάβητο.
- Β. Ο Eustatie συνέθεσε έναν αριθμό ψαλμών και για διάφορες λειτουργικές εορτές των Ρουμάνων Αγίων, όπως: του Άγιου Ιωάνν του Νέου από το Σουτσεάβα 2 Ιουνίου, της Αγίας Παρασκευής 14 Οκτωβρίου, κ.α., που δεν υπάρχουν αλλού.
- Γ. Από τα υπόλοιπα 9 χργφ., γραμμένα από διάφορους κωδικογράφους, βρέθηκαν και άλλα έργα του Eustatie υπογεγραμμένα η όχι ³²⁶. Βλ. και το χργφ. SfP **350** Ανθολόγιον, φ.14 ... εδώ αρχίζει η γραφή του Eustatie ... κατά τις ημέρες του ευλαβέστατου και χριστιανικώτατου / πρίγκιπα Ιωάνν Μπογδάν..., γραμμένο σε Ψευδογλαγολιτικό Αλφάβητο αρ.1, σελ. 424, και τον Κατάλογο των Αλφάβητων κρυπτογράμματων, στη σελ. 425. Από τα 186 έργα του Eustatie 152 ευρίσκονται στα δύο του χργφ.: M-MzI **350** + SfP-BA **13**/3/16 = 133, M-MzI **1102** = 19, και άλλα 34 στα υπόλοιπα χργφ. της Πούτνα.

Τα βυζαντινά του έργα, όπου χρησιμοποίησε την ελληνική γλώσσα είναι, χργφ.: M-MzI 350 = 85, M-MzI 1102 = 16, SvJ-BMP 56/544/576/ I = 19, Lm-BM 258 = 9, I-BCUME 26 = 7, B-BAR 283 = 6, B-BAR 284 = 2, SvJ-BMD 1886 = 4, S-BN 816 = 9, Lz-BU 12 = 6.Τα ψαλτικά του έργα όπου χρησιμοποίησε την σλαβονική γλώσσα είναι, χργφ.: M-MzI 350 = 81, M-MzI 1102 = 3, SvJ-BMP 56/544/576/ I = 13, Lm-BM 258 = 1, I-BCUME 26 = 0, B-BAR 283 = 1, B-BAR 284 = 0, SvJ-BMD 1886 = 0, S-BN 816 = 1, Lz-BU 12 = 0.

³²³ E.Kaluzniaki, Beitrage zur alteren geheimschrift der Slaver ..., σ.37.

³²⁴ Ο Τ.Moisescu ήταν ο ερευνητής που ανακάλυψε τα 186 έργα του Eustatie. Μαζί με τον Μ.Ionescu μετέγραψαν και εκτύπωσαν μια σειρά έργων του, σε ψαλτική και ευρωπαϊκή γραφή. Βλ. Τ.Moisescu, Catalogul creatiei muzicale a lui Eustatie protopsaltul Putnei. [Κατάλογος των μουσικών έργων του Eustatie Πρωτοψάλτη της Πούτνα] ...

³²⁵ Βλ. και Τ.Moisescu, Catalogul creației muzicale a lui Eustatie protopsaltul Putnei. [Κατάλογος των μουσικών έργων του Ευstatie Πρωτοψάλτη της Πούτνα] ..., σσ.7-8.

³²⁶ Βλ. Τ.Moisescu, Catalogul creației muzicale a lui Eustatie protopsaltul Putnei. [Κατάλογος των μουσικών έργων του Eustatie Πρωτοψάλτη της Πούτνα] ..., σ.7.

Τα ψαλτικά έργα του Eustatie γνωστά μέχρι σήμερα είναι 186 327

Βλ. τα incipit από τα ψαλτικά έργα του Eustatie, σελ. 426-434.

Ακολουθία του Εσπερινού / Slujba de Seară (Vecernie)

Δόξα / Slava

 Златокодна тржьа ... / Η χρυσοδεμένη σάλπιγγα ... / Trâmbiţa cea cu aur ferecată ..., ήχος δ'. Στης 13 Νοεμβρίου - Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου, Απόστιχα

M-MzI 350, φ.111v-112v

M-MzI 350, φ.125-126v

3. Η Με κ το ττραστωρημεχ ... / Ως γενναίον εν Μάρτυσιν ... / Cela ce în mari suferințe ..., ήχος πλ. β'. 23 Απριλίου, του Μεγάλο Μάρτυρος Αγίου Γεωργίου

M-MzI 350, φ.144v-146v

M-MzI 350, φ.105-107

Κυκλοφορία: [SvJ-BMP 56/544/576/ Ι, φ.78-80]

M-MzI 350, φ.113-114

Προκοίμενα. Ψαλμός 92/1 / Prochimene. Psalm 92/1

6. Γοςποι γεлышит м. ... / Κύριε εισάκουσόν με ... / Domnul mă va auzi ..., ήχος πλ. α'. Δευτέρα.

M-MzI 350, φ.27v-28

7. Μυποστь τκοα Γοσποπι ... / Το έλεός Σου, Κύριε ... / Mila Ta, Doamne ..., ήχος γ'. Τρίτη.

M-MzI 350, φ.28-28v

8. Το εκτιμικό τι μα τι τι τι τι του τω ονόματί Σου ... / Dumnezeule, întru numele Τἄυ ..., ήχος δ΄. Τετάρτη.

M-MzI 350, o.28v-29

9. Πομοιμь μοα οτ Γοσποπα ... / Η βοήθειά μου παρά Κυρίου ... / Ajutorul meu de la Domnul ..., ήχος πλ. α'. Πέμπτη.

M-MzI 350, φ.29-29v

10. Боже застжпникь мои ... / Κύριος, στερέωμά μου ... / Dumnezeule, sprijinitorul meu ..., ήχος πλ. γ'. Παρασκευή.

M-MzI 350, φ.29v-30

 Ο Κύριος εβασίλευσε ... / Domnul a împărăţit ..., ήχος β'. Σάββατο.

M-MzI 350, φ.26-26v

 Ο Κύριος εβασίλευσε ... / Domnul a împărățit ..., ήχος πλ. β'. Σάββατο.

M-MzI 350, φ.26v-27

13. Се инић Благословите ... / Ιδού δη ευλογείτε τον Κύριον ... / Iată, acum binecuvântați ..., ήχος α'. Κυριακή.

M-MzI 350, φ.27-27v

Δόξα στη Λιτής / Slava la Litie

14. Βωπεκυ περετυ μαρυ ... / Οι μάγοι, βασιλείς των Περσών ... / Magii, împărații persilor ..., ήχος πλ. α'. 25 Δεκεμβρίου, Η Γέννηση του Σωτήρος Χριστού

M-MzI 350, φ.128-129

M-MzI 350, φ.130v-131v

Испитанте писанна ... / Ελέγξετε τας γραφάς ... / Cercetaţi scripturile ..., ήχος πλ. α'.
 2 Φεβρουαρίου - Η Υπαπαντή του Σωτήρος Χριστού

M-MzI 350, φ.131v-132v

Сіверна страна въеі ... / Χαίρε, βόρεια χώρα ... / Nordică ṭară, bucură-te ..., ήχος α'.
 24 Ιουνίου, Η Προσκόμιση των λειψάνων του Αγίου Ιωάννου του Νέου από Σουτσεάβα M-MzI 350, φ.138v-140

Κυκλοφορία: [SvJ-BMP 56/544/576/ Ι, φ.76v-78]

18. ВышнЪго їерусалима .../Πολίτες της Άνω Ιερουσαλήμ .../ Cetăţenii Ierusalimului celui de sus ..., ήχος γ'.

29 Ιουνίου - Αγίων Πρωτοκορυφαίων Πέτρου και Παύλου, 5ο Στιχηρά

M-MzI 350, φ.114-114v

Στιχηρά. Στην Ακολουθία του Εσπερινού και του Όρθρου /

Stihiri. La Slujba de seara (Vecernie) și cea de Dimineață (Utrenie)

Пр
 Пр
 По оче когом
 ждре ... / Όσιε Πάτερ, εις πάσαν την γήν ... / Cuvioase părinte, în tot pământul ..., ήγος πλ. β'.

1 Σεπτεμβρίου - Άγιος Συμεών, Αρχή της Ινδίκτου

M-MzI 350, φ.150v-151v

Κυκλοφορία: [SvJ-BMP 56/544/576/ Ι, φ.75-76v]

20. Достоина м пісиъ иаше ... / Πρέπον εστίν, τα άσματα ημών ... / Se cuvine, cântecele noastre ..., ήχος α'.

8 Σεπτεμβρίου, το Γενέθλιον της Θεοτόκου

(το ψαλτικό κείμενο προσομοιάζει κατά τους στίχους στον Ακάθιστο Ύμνο του Ευαγγελισμού) Μ-ΜzΙ 350, φ.143-144ν

21. Μоление прими късепћта ... / Δέξου την δέησιν ... / Primeşte rugăciunea ..., ήχος πλ. β'. 8 Σεπτεμβρίου, το Γενέθλιον της Θεοτόκου

(M-MzI 350 +) SfP-BA 13/3/16, φ.9-9v

22. Πρħποποιμα мати πħκο ... / Οσία Παναγία Παρθένε ... / Cuvioasă Maică Fecioară ..., ήχος πλ. β'. 14 Οκτωβρίου - Αγίας Παρασκευής

M-MzI 350, φ.153-155

Κυκλοφορία: [SvJ-BMP 56/544/576/ Ι, φ.82-84v]

24. ΠρЋηстатель вышиым ... / Ο πρωτοστάτης (άγγελος) ... / Cela ce pune mai înainte ..., ήχος πλ. β'. 8 Νοεμβρίου - Των Αγίων Ταξιαρχών Μιχαήλ και Γαβριήλ Μ-ΜzI 350, φ.123 124ν

25. Ο πρίτοβετα μίκο ματυ ... / Ώ, πεφωτισμένη Μητέρα ... / Ο, prea luminată Maică ...,ήχος πλ. β' 21 Νοεμβρίου - Τα Εισόδια της Υπεραγίας Θεοτόκου

M-MzI 350, φ.155-157

16. Πρίπολοθη ο να οτ κόμοςτα ... / Πανόσιε Μάρτυρα, εκ νεότητός σου ... / Prea cuvioase mucenice, din tineretea ta..., ήχος πλ. β' / νενανο.
 6 Δεκεμβρίου - Αγίου Νικολάου αρχιεπ. Μύρων της Λυκίας

M-MzI 350, φ.148v-150v

27. Hже къ великих страстырп[ц]ехь .../ O_{ζ} у ε νναίον ε ν Mάρτυσιν .../Cela ce în mari suferințe ..., ήχος

13 Δεκεμβρίου - Αγίου Μάρτυρα Ευστρατίου

M-MzI 350, φ.147-148v

28. HзлнасA влагодhт ... / Ξ є χ є́і λ ισεν η χ άρις ... / S-a revărsat harul ..., ή χ ος $\pi\lambda$. β '. 25 Ιανουαρίου - Αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου

M-MzI 350, φ.109v-111

29. Π р Π отець сывькупление ... / Δ εύτε φιλέορτοι ... / Veniți iubitorilor de sărbătoare ..., ήχος $\pi\lambda$. δ'. Την 7η Κυριακή μετά το Πάσχα, των Αγίων Πατέρων. Ο ψαλμός υπάρχει και την Κυριακή πρό της Γεννήσεως του Χριστού - Δόξα στην Λιτής, και στη Κυριακή των Αγίων Πατέρων - Δόξα στον Απόστιχο

M-MzI 350, φ.126v-128

30. Славие велико мъчениче ... / Ένδοξε μεγαλομάρτυς Γεώργιε ... / Slävite, mare mucenice Gheorghic ..., ήγος πλ. β'. 23 Απριλίου - Αγίου Γεωργίου Μεγαλομάρτυρος

M-MzI 350, φ.133-134v

31. Дивень къ светих ... / Θαυμαστός εις τον κόσμον ... / Minunat în lume ..., ήχος πλ. α'. 8 Ιουλίου - Μεγαλομάρτυρος Προκοπίου

M-MzI 350, φ.136v-138

Τροπαριον στην Ακολουθία του Εσπερινού και του Όρθρου /

Tropare la Slujba de Seară (Vecernie) și de Dimineață (Utrenie)

Τροπάριον Γενέθλιον της Θεοτόκου / Troparul Născătoarei de Dumnezeu

- 32. Гавриилу прок Тиакшу ... / Γαβριήλ απευθυνόμενος πρός σε ... / Gavriil, zicând ţie ..., ήχος α'. M-MzI 350, φ.13-14
- 33. Радуется двери Господя ... / Χαίρε, Πύλη Κυρίου ... / Bucură-te, ușa Domnului ..., ήχος πλ. α'. M-MzI 350, φ.19-19v
- Въсм паче съ мислакъсћ ... / Όλα τα μυστήριά σου ... / Toate tainele tale ..., ήχος β'. 34. M-MzI 350, φ.15-15v
- 35. Tење χοματαμμA спасениа ... / Σού την προετοιμασία της σωτηρίας ... / Pre Tine, ceea ce ai solit mântuirea ..., ήγος γ'.

M-MzI 350, φ.16

- 36. Γ лже от в \hbar ка ... / То $\alpha\pi$ ' α ιώνος μυστήριον ... / Taina cea din veac ..., ήχος δ '. M-MzI 350, φ.17v-18
- 37. Глже Благословенж м ... / Ω, την ευλογημένη ... / Cela ce pre cea blagoslovită ..., ήχος πλ. β'. M-MzI 350, φ.20v-21
- 38. Γ лко нашему въсръсение ... / Ω ς ταμείο της αναστάσεως ... Ca ceea ce ești vistieria învierii ..., ήχος πλ. γ'.

M-MzI 350, φ.22-22v

39. Hже нас ради рожденсA ... / Ο $\delta\iota$ 'ημών γεννηθείς ... / Cela ce pentru noi te-ai născut ήχος π λ . δ '. M-MzI 350, φ.23-23v

Ακολουθία της Σκέπης της Θεοτόκου / Troparul Adormirii Maicii Domnului

40. Βυ ροждестев πhвство ... / Ev τη γενέσει ... / Întru naștere fecioria ..., ήγος α'.

M-MzI 350, φ.24-24v

Ακολουθία της Αναστάσεως / του Εσπερινού / του Όρθρου / της Λειτουργίας μετά την Μικρή Έξοδο Troparul Învierii / Slujba de Seară (Vecernie) / de Dimineață (Utrenie) / Liturghie după Vohodul mic

41. Камени знаменану ... / Του λίθου σφραγισθέντος ... / Piatra fiind pecetluită ..., ήχος α'. M-MzI 350, φ.13-13v

42. Eгда съ ниде ... / Оте к α т η λ θ е ζ π ро ζ θ $\dot{\alpha}$ ν α то ν ... / C \hat{a} nd te-ai pogor \hat{a} t ..., $\dot{\eta}$ χ о ζ β \dot{c} . M-MzI 350, φ.14v-15

- Да весел̄нтсм невесна ... / Ευφρανθήτωσαν τα Ουράνια ... / Să se înveselească cele cereşti ..., ήχος γ'.
 M-MzI 350, φ.15ν-16
- **44.** ΑΓΓΕΛΕΚЫΑ СИЛИ ... / Αγγελικαί δυνάμεις ... / Puterile îngerești ..., ήχος πλ. β'.

M-MzI 350, φ.20-20v

Μετά το Κύριος ο Θεός, και κατά την διάρκεια της Λειτουργίας

/ După Dumnezeu este Domnul, și la Liturghie

45. Съ вишних съинде милосръде ... / Εξ ύψους κατήλθες ... / Dintru înălțime te-ai pogorât milostive ..., ήχος πλ. δ'.

M-MzI 350, φ.22v-23

Ακολουθία του Όρθρου / Slujba de Dimineață (Utrenie)

Αρχή των ψαλμών. Ψαλμούς 117-27, 26 / Începutul cântărilor. Psalm 117-27, 26

- **46.** Богь Господи ... / Θεός Κύριος ... / Dumnezeu este Domnul ..., ήχος α'. M-MzI 350, φ.13
- 47. Богь Господи ... / Θεός Κύριος ... / Dumnezeu este Domnul ..., ήχος β'. M-MzI 350, φ.14ν
- **48.** Богь Господи ... / Θεός Κύριος ... / Dumnezeu este Domnul ..., ήχος γ'. M-MzI 350, φ.15ν
- Богь Господи ... / Θεός Κύριος ... / Dumnezeu este Domnul ..., ήχος δ'. M-MzI 350, φ.17
- Богь Госполи ... / Θεός Κύριος ... / Dumnezeu este Domnul ..., ήχος πλ. α'.
 M-MzI 350, φ.18v
- Богь Госполи ... / Θεός Κύριος ... / Dumnezeu este Domnul ..., ήχος πλ. β'.
 M-MzI 350, φ.19v-20
- Богь Господи ... / Θεός Κύριος ... / Dumnezeu este Domnul ..., ήχος πλ. γ'.
 M-MzI 350, φ.21
- χοгь Господи ... / Θεός Κύριος ... / Dumnezeu este Domnul ..., ήχος πλ. δ'.
 M-MzI 350, φ.22v

Καταβασίες - Στίχος 6ος από Την τιμιωτέραν / Catavasii - Stihul al 6-lea din Ceea ce ești mai cinstită

54. Αντιλάβετε Ισραήλ ... / Luat-au pre Israil ..., ήχος δ'.

M-MzI 350, φ.79v-80v

Μεγαλυνάρια / Megalinarie

55. Βελικά μυμα μου ... / Μεγαλύνει ψυχή μου ... / Μάτεςte suflete al meu ..., ήχος α'.
 25 Δεκεμβρίου, η Γέννησις του Σωτήρος Χριστού
 M-MzI 350, φ.129-130v

Πασαπνοάριαι / Pasapnoarie

56. Πάσα πνοή ... / Toată suflarea ..., ήχος γ'.
Στη Δόξα ..., μετά την ανάγνωση του Ευαγγελίου

M-MzI 350, φ.30v-31v.

Κυκλοφορία: [M-MzI 1102, φ.49v-51v]

57. Πάσα πνοή ... / Toată suflarea ..., ήχος πλ. α'.

M-MzI 350, φ.31v-33

Κυκλοφορία: [S-BN 816, φ. ... 31]

- 58. Βυτα κο μυχομϊε ... / Πάσα πνοή ... / Toată suflarea ..., ήχος πλ. α'.
 - M-MzI 350, φ.30-30v
- 59. Πάσα πνοή ... / Toată suflarea ..., ήχος πλ. β'.
- M-MzI 350, φ.33-33v
- **60.** Πάσα πνοή ... / Toată suflarea ..., ήχος πλ. β'.

M-MzI 350, φ.33v-35

Κυκλοφορία: [SvJ-BMP 56/544/576/ I, φ.80v-82]

Δόξα - στις Δόξες / Slava - la Laude

Την Κυριακή των Αγίων Πατέρων

11 Οκτωβρίου - Αγίου Αποστόλου Φιλίππου

14 Ιουλίου - Αγίου Αποστόλου Ακύλα

M-MzI 350, φ.107v-109

62. *Инокь миожества ... / Οι χοροί των μοναχών ... / Mulţimile călugărilor ...*, ήχος πλ. β'.

20 Ιανουαρίου - Αγίου Ευθυμίου του Μεγάλου

20 Νοεμβρίου - στην Δόξα

5 Δεκεμβρίου - στην Δόξα, στη Λιτής

M-MzI 350, φ.152-153

Πρίν το Άξιον Εστίν / Înainte de Axion

63. Σέ υμνούμεν ... / Pre tine te lăudăm ..., ήχος πλ. α'.

M-MzI 350, φ.66-66v

Κανόνα του Πάσχα - 90 Ειρμός / Canonul Paştilor - cântarea a 9-a Irmosul

64. Cεπτικα нοвы ϊεργκασιμε ... / Φωτίζου, φωτίζου η νέα Ιερουσαλύμ ... / Luminează-te, noule Ierusalime ..., ήχος α'.

M-MzI 350, φ.79-79v

Τροπάριον της Αναστάσεως / Troparul Învierii

Κατά τον Όρθρο μετά το Κύριος ο Θεός / Κατά την Λειτουργία μετά την Μικρή Έξοδο

La Slujba de Dimineață (Utrenie) după Dumnezeu este Domnul. / La Liturghie după Vohodul mic

65. Св Ттлж а въскръсениа ... / Την διακήρυξη της Αναστάσεώς Σου] ... / Propovăduirea Învierii ..., ήχος δ'.

M-MzI 350, φ.17-17v

- 66. Съ Безнач A лное слово ... / Τον συνάναρχον Λόγον ... / Pre cuvântul cel împreună ..., ήχος πλ. α'. M-MzI 350. φ.18ν-19
- 67. Раздруши кръстомь своим ... / Κατήργησας τόν σταυρόν Σου ... / Stricat-ai cu crucea Та ..., ήχος πλ. γ'.

M-MzI 350, φ.21v

Θείας Λειτουργίας / La Liturghie - Τρισάγιον / Trisaghion

- 68. Δόξα ... και νύν ... Άγιος Αθάνατος ... / Slavă ... şi acum ... sfinte fără de moarte ..., ήχος πλ. α'.
 M-MzI 350, φ.37v
- 69. Δόξα ... και νύν ... Άγιος Αθάνατος ... / Slavă ... şi acum ... sfinte fără de moarte ...,ήχος πλ. β' / νενανο. (M-MzI 350 +) SfP-BA 13/3/16, φ.13ν
- Δόξα ... και νύν ... Άγιος Αθάνατος ... / Slavă ... şi acum ... sfinte fără de moarte ..., ήχος πλ. β' / νενανο.
 M-MzI 350, φ.36ν
- 71. Αγιος ο Θεός ... / Sfinte Dumnezeule ..., ήχος β'.

M-MzI 350, φ.38v

72. Δύναμις, Άγιος ο Θεός ... / Puternic, sfinte Dumnezeule ..., ήχος δ'.

M-MzI 350, φ.38-38v

73. Δύναμις, Άγιος ο Θεός ... / Puternic, sfinte Dumnezeule ..., ήχος πλ. α'.

 $(M-MzI 350 +) SfP-BA 13/3/16, \phi.4v$

/ M-MzI 350, φ. ...36

74. Δύναμις, Άγιος ο Θεός ... / Puternic, sfinte Dumnezeule ..., ήχος πλ. α'.

M-MzI 350, φ.37-37v

75. Δύναμις, Άγιος ο Θεός ... / Puternic, sfinte Dumnezeule ..., ήχος πλ. α'.

M-MzI 350, φ.38

76. Δύναμις, Άγιος ο Θεός ... / Puternic, sfinte Dumnezeule ..., ήχος πλ. β'.

 $(M-MzI\ 350 +)\ SfP-BA\ 13/3/16,\ \phi.13-13v$

Τρισάγιον, μετά την Δοξολογία / Trisaghion, după Doxologie

```
77.
       Άγιος ο Θεός ... / Sfinte Dumnezeule ..., ήχος δ'.
                                                             M-MzI 350, φ.35v
                                              Κυκλοφορία: [SvJ-BMP 56/544/576/ Ι, φ.70]
78.
       Άγιος ο Θεός ... / Sfinte Dumnezeule ..., ήχος δ'.
                                                             (M-MzI 350 +) SfP-BA 13/3/16, \phi.4-4v
                                              Κυκλοφορία: [SvJ-BMP 56/544/576/ I, φ.70v-71]
79.
       Άγιος ο Θεός ... / Sfinte Dumnezeule ..., ήχος πλ. α'.
                                                             M-MzI 350, φ.35-35v
80.
       Άγιος ο Θεός ... / Sfinte Dumnezeule ..., ήχος πλ. β'.
                                                             M-MzI 350, φ.35v
                                              Κυκλοφορία: [SvJ-BMP 56/544/576/ I, φ.70-70v]
81.
       Άγιος ο Θεός ... / Sfinte Dumnezeule ..., ήχος πλ. β'.
                                                             (M-MzI 350 +) SfP-BA 13/3/16, \varphi.4)
Αντί Τρισαγίου, εορτή του Αγίου Σταυρού/ În loc de Trisaghion, Sărbătoarea Sfintei Cruci
       Δόξα ... και νύν ... Αγίαν Σου ... / Slavă ... și acum ... și sfântă învierea ta ..., ήχος β'.
                                                             M-MzI 350, φ.39-39v
                                            Κυκλοφορία: [SvJ-BMP 56/544/576/ Ι, φ.44v-45 /
                                                             Lm -BM 258, φ.197-197v. /
                                                             I-BCUME 26, φ.59v-60. /
                                                             SvJ-BMD 1886, φ. ... 5(4). /
                                                             S-BN 816, φ.35-35v]
83.
        Τον Σταυρόν Σου ... / Crucii Tale ..., ήχος β'.
                                                             M-MzI 350, φ.39v-40
                                              Κυκλοφορία: [SvJ-BMP 56/544/576/ Ι, φ.45. /
                                                             Lm -BM 258, φ.197-198. /
                                                             I-BCUME 26, φ.60-60v. /
                                                             SvJ-BMD 1886, φ.5(4)-5v(4v). /
                                                             S-BN 816, φ.35v-36]
Αντί Τρισάγιον, στις Μεγάλες εορτές / În loc de Trisaghion, la Sărbătorile Mari
        Δόξα ... και νύν ... Χριστόν ενεδύσασθε ... / Slavă ... și acum ... în Hristos v-ați îmbrăcat ..., ήχος
84.
                                                             M-MzI 350, φ.38v-39
                                              Κυκλοφορία: [SvJ-BMP 56/544/576/ Ι, φ.44. /
                                                             Lm-BM 258, φ.196-196v. /
                                                             I-BCUME 26, φ.58-58v. /
                                                             B-BAR 283, φ.29-29v. /
                                                             SvJ-BMD 1886, φ.4v (3v) /
                                                             S-BN 816, φ.34-34v. /
                                                             Lz-BU 12, φ.33v-34v]
85.
        Όσοι είς Χριστόν ... / Câţi în Hristos ..., ήχος πλ. α'.
                                                             M-MzI 350, φ.39
                                              Κυκλοφορία: [SvJ-BMP 56/544/576/ Ι, φ.44. /
                                                             Lm-BM 258, φ.196v-197. /
                                                             I-BCUME 26, φ.59. /
                                                             B-BAR 283, φ.28v. /
                                                             S-BN 816, φ.34v-35. /
                                                             Lz-BU 12, φ.34v-35]
86.
        Όσοι είς Χριστόν ... / Cîţi în Hristos ..., ήχος πλ. α'.
                                                             B-BAR 283, φ.28-28v
                                              Κυκλοφορία: [SvJ-BMD 1886, φ.4. /
                                                             S-BN 816, φ.34v-35. /
```

Lz-BU 12, φ.35]

109.

Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος πλ. γ'.

```
Μετά τον Απόστολο / După Apostol
87.
       Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος α'.
                                                             M-MzI 350, φ.40-40v
88.
       Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος α'.
                                                             M-MzI 350, φ.40v
89.
       Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος β'.
                                                             M-MzI 350, φ.40v-41
90.
       Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος γ'.
                                                             M-MzI 350, φ.41
       Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος δ'.
91.
                                                             M-MzI 350, φ.41
92.
       Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος πλ. α'.
                                                             M-MzI 350, φ.41v
                                              Κυκλοφορία: [SvJ-BMP 56/544/576/ Ι, φ.71]
93.
       Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήγος πλ. α'.
                                                             M-MzI 350, 0.41v
94.
       Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος πλ. α'.
                                                             M-MzI 350, φ.41v
95.
       Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος πλ. β' / νενανο.
                                                             M-MzI 350, φ.42
96.
       Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος νενανο.
                                                             M-MzI 350, φ.42
97.
       Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος πλ. γ'.
                                                             M-MzI 350, φ.42-42v
98.
       Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος πλ. δ'.
                                                             M-MzI 350, φ.42v
99.
       Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος α'.
                                                             M-MzI 1102, φ.54v-55
                                              Κυκλοφορία: [Lm-BM 258, φ.198v]
100.
       Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος β'.
                                                             M-MzI 1102, φ.55-55v
101.
       Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος γ'.
                                                             M-MzI 1102, φ.55v-56
102.
       Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος γ'.
                                                             M-MzI 1102, φ.56-56v
103.
       Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος [δ'].
                                                             M-MzI 1102, φ.56v
104.
       Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος δ'.
                                                             M-MzI 1102, φ.57-57v
       Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος πλ. δ'.
105.
                                                             M-MzI 1102, φ.57v
106.
       Aλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος [δ'].
                                                             M-MzI 1102, φ.57v-58v
107.
       Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος πλ. α'.
                                                             M-MzI 1102, φ.58v
       Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος νενανο.
108.
```

M-MzI 1102, φ.59

M-MzI 1102, φ.59-59v

```
110.
        Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος πλ. δ'.
                                                                 M-MzI 1102, φ.59v-60
111.
        Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος πλ. δ'.
                                                                 M-MzI 1102, φ.60-60v
112.
        Αλληλούϊα ... / Aliluia ..., ήχος γ'.
                                                                 SvJ-BMP 56/544/576/ I, φ.71
Χερουβικά / Heruvice
        Οι τά Χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος α'.
113.
                                                                 (M-MzI 350) + SfP-BA 13/3/16,
                                                                 φ.3-3v/5v/ M-MzI 350, ... 49-49v.
                                                Κυκλοφορία: [SvJ-BMP 56/544/576/ Ι, φ.45v-47v. /
                                                                 Lm -BM 258, φ.208v - 212. /
                                                                 I-BCUME 26, φ.77v-81bis. /
                                                                 B-BAR 283, φ.63v-69. /
                                                                 S-BN 816, φ.52-55v]
114.
        Οι τά Χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος β'.
                                                                 (M-MzI 350 +) SfP-BA 13/3/16,
                                                                 φ.11-11v / M-MzI 350, ... 51
                                                Κυκλοφορία: [SvJ-BMP 56/544/576/ I, φ.47v-49]
115.
        Οι τά Χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος γ'.
                                                                 M-MzI 350, φ.51v-53
                                                Κυκλοφορία: [SvJ-BMP 56/544/576/ Ι, φ.49-50v.
                                                        Lm-BM 258, \varphi.212-214v. /
                                                                 I-BCUME 26, φ.81bis-84. /
                                                                 B-BAR 283, φ.49-53. /
                                                                 B-BAR 284, φ.24-27v. /
                                                                 S-BN 816, φ.45-47v.
                                                                 / Lz-BU 12, φ.46-49]
116.
        Οι τά Χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος δ'.
                                                                 M-MzI 350, φ.53-54.
                                                Κυκλοφορία: [SvJ-BMP 56/544/576/ Ι, φ.50v-52.]
        Οι τά Χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος πλ. α'.
117.
                                                                 M-MzI 350, φ.54v-55v
                                                Κυκλοφορία: [M-MzI 1102, φ.82-85. /
                                                                 SvJ-BMP 56/544/576/ I, φ.52-53. /
                                                                 Lm-BM 258, \varphi.214v-216v. /
                                                                 I-BCUME 26, φ.84v-87. /
                                                                 B-BAR 283, φ.60-63v. /
                                                                 B-BAR 284, φ.27v-29v. /
                                                                 S-BN 816, f.56-58. /
                                                                 Lz-BU 12, φ.49v-52v]
118.
        Οι τά Χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος πλ. β'.
                                                                 M-MzI 350, φ.57-58
119.
        Οι τά Χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος πλ. β'.
                                                                 M-MzI 350, φ.59-60v
120.
        Hже \chiерувими ... O\iota \, \tau \acute{\alpha} \, Xєро\iota \beta \acute{\epsilon} \acute{\mu} \, ... / Care pre Heruvimi ..., \acute{\eta} \chiо\varsigma \, \pi \lambda. \beta'.
                                                                 M-MzI 350, φ.55v-56v
121.
        Οι τά Χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος πλ. γ'.
                                                                 M-MzI 350, φ.60v-61v
                                                Κυκλοφορία: [SvJ-BMP 56/544/576/ I, φ.55-56]
122.
        Οι τά Χερουβείμ ... / Care pre heruvimi ..., ήχος πλ. δ'.
```

M-MzI 350, φ.62-62v

Κυκλοφορία: [SvJ-BMP 56/544/576/ Ι, φ.56v-57v]

Χερουβικόν. Στη Θεία Λειτουργία του Γρηγορίου Θεολόγου /

Heruvic. Se cântă la Liturghia Sfântul Grigorie Dialogul, A darurilor mai-nainte sfințite

123. Инић сили невесмым ... / Νύν αι δύναμεις ... / Acum puterile ..., ήχος β'.

M-MzI 350, φ.69v-70v

124. *Νύν αι δυνάμεις ... / Acum puterile ...*, ήχος πλ. α'.

M-MzI 350, φ.70v-72

Χερουβικόν. Στην Θεία Λειτουργία του Βασιλείου του Μεγάλου, κατά το Μέγα Σάββατο / Heruvic.

La Liturghia Sfântului Vasile cel Mare, în Sâmbăta Mare

M-MzI 350, φ.75v-77

Κυκλοφορία: [M-MzI 1102, φ.140-143v./

SvJ-BMP 56/544/576/ I, φ.58-59]

Οι Μεγάλες απαντήσεις. Πρό του Συμβόλου της Πίστεως

Răspunsurile mari. Înainte de Simbolul credinței

126. Πατέρα, υιόν ... / Pre Tatăl, pre Fiul ..., ήχος πλ. δ'.

M-MzI 350, φ.65

127. Αγιος, άγιος , άγιος ... / Sfânt, sfânt, sfânt ..., ήχος πλ. α'.

M-MzI 350, φ.65v-66

Πριν το Δόξα Σοι / Înainte de Pre Tine te lăudăm

128. Αμήν ... / Amin ..., ήχος πλ. α'.

M-MzI 350, φ.66

Άξιον Εστίν / Axioane

129. Достоино есть ... / Άξιον Εστίν ... / Cuvine-se cu adevărat ..., ήχος γ'.

M-MzI 350, φ.63-64

M-MzI 350, φ.157v

131. Достоино есть ... / Άξιον Εστίν ... / Cuvine-se cu adevărat ..., ήχος πλ. α'.

M-MzI 350, φ.64-64v

132. $\Delta \xi iov E \sigma \tau iv \omega \zeta \alpha \lambda \eta \theta \omega \zeta \dots / Cuvine-se cu adevărat ..., <math>\dot{\eta} \chi_0 \zeta \pi \lambda . \dot{\gamma}$.

M-MzI 350, φ.63-64

Κυκλοφορία: [κn Lz-BU 12, φ.130 -

μόνο το κείμενο.]

Άξιον Εστίν. Στην Θεία Λειτουργία του Βασιλείου του Μεγάλου /

Axion. La Liturghia Sfântului Vasile cel Mare

133. Επί Σοί χαίρε και χαριτωμένη ... / De Tine se bucură ..., ήχος πλ. β'.

M-MzI 350, φ.66v-68

134. Ο τεθε ραμγετολ ... /Εξ ύψους κατήλθες ... / De tine se bucură ..., ήχος πλ. β' / νενανο.

Αυτό το Άξιον Εστίν, στο αρχικό του μέλος, προσομοιάζει προς το Τροπάριον της Αναστάσεως της Ακολουθίας του Εσπερινού - Άνωθεν καταβαίνων εξ Ουρανών ...

/ Dintru înălțime te-ai pogorât, milostive ...

M-MzI 350, φ.68-69v

Κοινωνικά / Chinonice

135. Τβορћ аггели свом .../Ο Ποιών τους αγγέλους αυτού πνεύματα .../Cel ce faci pe îngerii Tăi duhuri ..., ήχος α'.

Δευτέρα

M-MzI 350, φ.98v

Εις μνημόσυνον αιώνιον ... / Întru pomenire veşnică ..., ήχος πλ. α'.
 Τρίτη. Ψαλμός 111/6.

M-MzI 350, φ.97-98

Εις μνημόσυνον αιώνιον ... / Întru pomenire vesnică ..., ήχος πλ. δ'.
 Τρίτη. Ψαλμός 111/6.

M-MzI 350, φ.99v-100

Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος α'.
 Τετάρτη. Ψαλμός 115/4.

M-MzI 350, φ.81v-82

Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος β'.
 Τετάρτη. Ψαλμός 115/4.

M-MzI 350, φ.83-83v

 Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος γ'. Τετάρτη. Ψαλμός 115/4.

M-MzI 350, φ.84v-85

 Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος δ'. Τετάρτη. Ψαλμός 115/4.

M-MzI 350, φ.86-86v

142. Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος πλ. α'. Τετάρτη. Ψαλμός 115/4.

M-MzI 350, φ.87v-88

Κυκλοφορία: [M-MzI 1102, φ.107v-109]

Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος πλ. α'.
 Τετάρτη. Ψαλμός 115/4.

M-MzI 350, φ.89v-90

144. Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος πλ. β'. Τετάρτη. Ψαλμός 115/4.

M-MzI 350, φ.91-91v

145. Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος πλ. β' / νενανο. Τετάρτη. Ψαλμός 115/4.

M-MzI 350, φ.92-92v

146. Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος πλ. γ'. Τετάρτη. Ψαλμός 115/4.

M-MzI 350, φ.100v-101

 Ποτήριον σωτηρίου ... / Paharul mântuirii ..., ήχος πλ. δ'. Τετάρτη. Ψαλμός 115/4.

M-MzI 350, φ.102v-103

(M-MzI 350 +) SfP-BA 13/3/16, φ.12v

Κυκλοφορία: [M-MzI 1102, φ.143]

149. Въ късћ землм нзиде ... / Εις πάσαν την γην ... / În tot pământul ..., ήχος α'. Πέμπτη.

M-MzI 350, φ.103-103v

Κυκλοφορία: [SvJ-BMP 56/544/576/ Ι, φ.71v-72]

SvJ-BMP 56/544/576/ I, φ.72v-73

151. Блажени м же изъра Госпол ... / Μακάριους ους διάλεξας, Κύριε ... / Fericiți sunt cei pe care i-ai ales, Doamne ..., ήχος πλ. α'. Σάββατο. Ψαλμός 64/4.

M-MzI 350, φ.104-104v

Κυκλοφορία: [SvJ-BMP 56/544/576/ Ι, φ.73v]

152. χ лажени λ же изъра Γ оспод ... / Mακάριους ους διάλεξας, Kύριε ... / Fericiți sunt cei pe care i-ai ales, Doamne ..., ήχος π λ. α'.

Σάββατο. Ψαλμός 64/4.

 $(M-MzI 350 +) SfP-BA 13/3/16, \varphi.12-12v$

Κυκλοφορία: [SvJ-BMP 56/544/576/ Ι, φ.74-74ν.]

 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος α'. Κυριακή. Ψαλμός 148/1.

M-MzI 350, φ.80-81v

154. Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος β'. Κυριακή. Ψαλμός 148/1.

M-MzI 350, φ.82-83

155. Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος γ'. Κυριακή. Ψαλμός 148/1.

M-MzI 350, φ.83v-84

 Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος δ'. Κυριακή. Ψαλμός 148/1.

M-MzI 350, φ.85-85v

Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος πλ. α'.
 Κυριακή. Ψαλμός 148/1.

M-MzI 350, φ.86v-87v

158. Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος πλ. α'. Κυριακή. Ψαλμός 148/1.

M-MzI 350, φ.101-102

159. Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος πλ. β'. Κυριακή. Ψαλμός 148/1.

M-MzI 350, φ.88v-89

Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος πλ. γ'.
 Κυριακή. Ψαλμός 148/1.

M-MzI 350, φ.90-90v

Αινείτε τον Κύριον ... / Lăudați pe Domnul ..., ήχος πλ. δ'.
 Κυριακή. Ψαλμός 148/1.

M-MzI 350, φ.91v-92

M-MzI 350, φ.104

Κυκλοφορία: [SvJ-BMP 56/544/576/ I, φ.73-73v]

164. *Радуетсы* праведни ... / Ευφρανθήτε δίκαιοι ... / Bucurați-vă, drepților ..., ήχος πλ. α'. Πρώτη Κυριακή μετά την Πεντηκοστή, των Αγίων Πάντων

M-MzI 350, φ.104v.

Κυκλοφορία: [(M-MzI 350 +) SfP-BA 13/3/16, φ.12 / SvJ-BMP 56/544/576/ I, φ.74]

165. Pαπνετολ πραβεσημι ... / Ευφρανθήτε δίκαιοι ... / Bucurați-vă, drepților ..., ήχος πλ. α'. Πρώτη Κυριακή μετά την Πεντηκοστή, των Αγίων Πάντων

B-BAR 283, φ.139-140

Κυκλοφορία: [S-BN 816, φ.107v-108v]

SvJ-BMP 56/544/576/ I, φ.74v-75

Κοινωνικόν της Θείας Λειτουργίας του Αγίου Γρηγορίου Θεολόγου. Ψαλμός 33-8, Η Λειτουργία των προηγιασμένων δώρων /

Chinonice la Liturghia Sfântului Grigorie Dialogul, A darurilor mai-nainte sfințite. Psalm 33/8.

167. Γεύσασθε και ίδετε ... / Gustaţi şi vedeţi ..., ήχος πλ. α'.

M-MzI 350, φ.72

168. Γεύσασθε και ίδετε ... / Gustați și vedeți ..., ήχος πλ. β' / νενανό.

M-MzI 350, φ.72-72v

Κοινωνικόν και Χερουβικόν την Μεγάλη Πέμπτη. Στην Θεία Λειτουργία του Βασιλείου του Μεγάλου / Chinonic și Heruvic din Joia Mare. La Liturghia Sfântului Vasile cel Mare

Ψάλλεται και κατά την Θεία Μετάληψη των χριστιανών / Se cântă și la împărtășania credincioșilor

169. Τού δείπνου Σου ... / Cinei Tale celei de taină ..., ήχος γ'.

M-MzI 350, φ.73-74v

Κυκλοφορία: [SvJ-BMP 56/544/576/ I, φ.68-69v]

170. Του δείπνου Σου ... / Cinei Tale celei de taină ..., ήγος πλ. β'.

M-MzI 350, φ.74v-75v

Κοινωνικόν κατά την Εορτή του Αγίου Πάσχα / Chinonic la Sărbătoarea Paștilor

.71. Σώμα Χριστού ... / Trupul lui Hristos ..., ήχος πλ. α'.

M-MzI 350, φ.77-78

172. Σώμα Χριστού ... / Trupul lui Hristos ..., ήχος πλ. β'.

M-MzI 350, φ.78-78v

Προκείμενα του Μεγάλου Σαββάτου. Ψάλλονται στο τέλος της Λειτουργίας /

Prochimen în Sâmbăta Mare. Se cântă la finele Liturghiei

173. Ανέστη ο Θεός ... / Scoală-te, Doamne ..., ήχος πλ. α'.

M-MzI 350, φ.40

Κυκλοφορία: [SvJ-BMP 56/544/576/ Ι, φ.69ν-70.

Lm-BM 258, φ .198-198v]

Τροπάριον. Ψάλλεται στο τέλος της Λειτουργίας του Αγίου Γρηγορίου Διαλόγου, αντί για το *Ίδωμεν το φώς το αληθινόν /*

Tropar. Se cântă la finele Liturghia Sfântul Grigorie Dialogul, în loc de Văzut-am lumina

174. Ευλογήσω τον Κύριον ... / Voi binecuvânta pre Domnul ..., ήχος γ'.

M-MzI 350, φ.72v

175. Ευλογήσω τον Κύριον ... / Voi binecuvânta pre Domnul ..., ήχος δ'.

M-MzI 350, φ.72v

Ψάλλεται στο τέλος της Λειτουργίας / Se cântă la finele Liturghiei, după rugăciunea Amvonului

176. *H* [Είη] το όνομα Κυρίου ... / Fie numele Domnului ..., ήχος β'.

M-MzI 350, φ.24v

Ψαλμούς / Psalmi

177. Η ετρΓιμωμομή φαρασια ... / Και καταπάτησε τον φαραώ ... / Şi a răsturnat pre faraon ..., ήχος νενανό. Αρ.135, Στιχηρά 15, από το Πολύελεο

M-MzI 350, φ.122v

178. Нзъакил ни есн, тако къ смћрении иашем ... / Και λύτρωσες η μας ... / Şi ne-ai izbăvit pe noi, Că în smerenia noastră ..., ήχος γ'.

Αρ.135, Στιχηρά 23 και 24, από το Πολύελεο

M-MzI 350, φ.80v

179. Γπκο въ см Прени нашем, Из Бавил ни еси ... / Отι εις ταπείνωσιν ημών, Και ελύτρωσας ημάς ... / Că în smerenia noastră, Şi ne-ai izbăvit pe noi ..., ήχος γ'. Αρ.135, Στιχηρά 23 και 24, από το Πολυέλεο

M-MzI 350, φ.80v

Ακολουθία των νεκρών / Serviciul funebru

180. *Ка житенска пища прЋъывает ... / Ποία εγ κόσμια απόλαυση ... / Care desfătare lumească ...,* ήχος α'.

Στιγηρά 1ο

M-MzI 1102, φ.293-297

Κυκλοφορία: [Lm-BM 258, φ.328-331]

181. Γπκο με Ττι γκ Τπετ ... / Ουαί, πόση ανάγκη έχει η ψυχή μου ... / Vai, câtă nevoie are sufletul ..., ήχος β'.
Στιχηρά 20

M-MzI 350, φ.115-116v

182. Βυσε εβετίε μποβήθες κου ... / Πάντα ματαιότης ... / Toate sunt desertăciuni ..., ήχος γ'. Στιχηρά 3ο

M-MzI 350, φ.116v-117v

183. Γπε μυροκοε πρυστραστίε ... / Πού έστιν η του κόσμου προσπάθεια ... / Unde este dezmierdarea ..., ήχος δ'.
Στιχηρά 4ο

M-MzI 350, φ.117v-118v

184. Πομπικχ προροκά ... / Εμνήσθην του Προφήτου βοώντος ... / Adusu-mi-am aminte de prorocul ..., ήχος πλ. α'.
Στιχηρά 5ο

M-MzI 350, φ.118v-119v

M-MzI 350, φ.119v-120v

186. Плача са и рила ... / Κλαίω και οδύρομαι ... / Plâng și mă tânguiesc ..., ήχος πλ. δ'. Στιχηρά 80

M-MzI 350, φ.121-122

Βλ. Eustatie Πρωτοψάλτης της μονής Πούτνα, Χερουβικόν, χργφ. M-Mz.I 350, φ.57, σελ. 435.

Ο Eustatie, ο οποίος έγραψε στην ελληνική γλώσσα αυτά τα 186 ψαλτικά μουσικά έργα, ξαναέγραψε με το δικότου ύφος διάφορα ελληνικά έργα, όπως του Ιωάννη Κουκουζέλη, Ιωάννη Κλαδά, Ξένου Κορώνης, Ιωάννη Γλυκός, Μάρκου Ευγενικού, κ.α.

3. Μοναγός Dometian Βλάγος

(ΙΣΤ' αι. αρχές, Βλαχία - ΙΣΤ' αι. μέσα, μονή Πούτνα ; / Άγιο Όρος,)

Ο μοναχός Dometian Βλάχος 328 , μαζί με τον μοναχό Teodosie Zotica, και δίπλα στον Eustatie Πρωτοψάλτη - μεγάλο δάσκαλο και μέντορα, συνεισέφερε στην άνθηση και ανάπτυξη της Ψ αλτικής Μουσική Σχολής της Πούτνα.

Τα βιογραφικά στοιχεία του είναι ελάχιστα. Από κάποια σημειώματα πάνω σε τέσσερα χργφ. γραμμένα στη μονή Πούτνα οι επιστήμονες συμπέραναν για την εθνικότητά του. Βλ. τα χργφ.: α) I-BCUME 26 Ανθολόγιον, β) B-BAR 283 Ανθολόγιον, γ) SvJ-BMD 1886 Ανθολόγιον, δ) S-BN 816 Ανθολόγιον.

Από την υπογραφή του οι μουσικολόγοι υποθέτουν ότι ήταν ρουμανικής καταγωγής. Στα χργφ:

- 1) I-BCUME 26, φ.127-128ν, είναι γραμμένο: [του] Demetian / Δεμετιάν του Βλάχου.
 - 2) B-BAR **283**, φ.111-113ν: [του] Demetian / Δεμετιάν του Βλάχ.
 - 3) SvJ-BMD 1886, φ.24-25v: [του] Dometian / Δομεντιάν του Βλάχ.
 - 4) S-BN 816, φ.103-106: [του] Demetian / Δεμετιάν του Βλάχου.

³²⁸ Βλ Τ.Moisescu, Muzica bizantină în spațiul cultural româneasc. [Η Βυζαντινή μουσική στην Ρουμανική Επικράτεια], σσ.101-109.

Σε όλα αυτά τα χργφ. παρατηρείται ότι το όνομά του είναι γραμμένο:

- στα ελληνικά σε πτώση Γενική: του Βλάχου και
- η φράση: του Βλάχ είναι μία απλή ρουμανική προφορά.
- A. Η ερευνήτρια Α.Ε.Pennington επεσήμανε ότι 329: ... Dometian was a more remote figure than Evstatie; that he lived perhaps in the fifteenth century, and therefore acquired his musical education outside the Romanian lands, presumably amonst Greeks, since his name is attached to his composition in a Greek form ... [Ο Dometian ήταν ένας συνθέτης προγενέστερος του Eustatie, που έζησε πιθανόν. τον ΙΕ' αι., και δια τούτο έκανε τις σπουδές του εκτός των Ρουμανικών Χωρών, πιθανόν με τους Έλληνες, επειδή το όνομα του είναι γραμμένο πάνω στη σύνθεσή του σε ελληνική μορφή.
- **Β.** Η ρουμανική βυζαντινολογία, βάσει των έως τώρα ερευνών, και επειδή το όνομά του δεν υπάρχει σε κανένα άλλο χργφ. πρίν από τον Eustatie, και ούτε στα χργφ. του Eustatie, θεωρεί ότι ήταν ένας Ρουμάνος ψάλτης-συνθέτης, που έζησε και έγραψε στη Μολδοβλαχία και στο Άγιο Όρος, παράλληλα ή λίγο μετά τον Eustatie.
- Γ. Υπάρχει και μία άλλη άποψη που αναφέρει ότι ο Dometian Βλάχου δεν ήταν στη μονή Πούτνα, αλλά σε μια μονή εκτός των Ρουμανικών εδαφών. Επειδή το έργο του ήταν γραμμένο στα χργφ. της Πούτνα, αυτό τον ακολούθησε στην Ψαλτική Μουσική Σχολής της Πούτνα 330 . Ελπίζουμε ότι μελλοντικά, όταν θα ανακαλυφθούν και τα άλλα δύο χργφ. του Eustatie, θα έχουμε περισσότερες πληροφορίες και για τον Dometian τοω Βλάχο 331 .

Σχετικά με τις σπουδές του Dometian, τα στοιχεία που υπάρχουν είναι ελλιπή. Πιθανόν να έκανε τις σπουδές του εκτός των Ρουμανικών Χωρών και στο Άγιο Όρος.

 Γ ια την δράση του Dometian αναφέρουμε ότι πιθανόν να ήταν μοναχός, επειδή ήταν συνθέτης ψαλτικής μουσικής.

 Ω ς συνθέτης ο Dometian, έγραψε - σύμφωνα με αυτά που γνωρίζουμε τώρα - ένα έργο Ποτήριον σωτηρίου / Κοινωνικό της ημέρας Τετάρτης, ήχος πλ. δ', γραμμένο σε 4 χργφ. από Πούτνα: α) I-BCUME 26, φ.127-128ν, β) B-BAR 283, φ.111-113ν, γ) SvJ-BMD 1886, φ.24-25ν, δ) S-BN 816, φ.103-106.

Άν και γνωρίζουμε έως τώρα μόνο αυτό το έργο του, αποδεικνύεται ότι κατείχε επαρκώς την τεχνική ψαλτική σύνθεση και την μορφή της βυζαντινής μελοποίησης. Στα τέσσερα χργφ., όπου περιέχεται το έργο του, υπάρχουν και απροσεξίες στο μουσικό κείμενο, λάθη των διαφόρων κωδικογράφων.

Ο μουσικολόγος Gheorghe Panţiru, στην μεταγραφή του έργου αυτού στην ευρωπαϊκή μουσική γραφή, έχει πραγματοποιήσει 13 διορθώσεις, σε σχέση με το γνήσιο. Ο Titus Moisescu, στην μεταγραφή αυτή στο ευρωπαϊκό πεντάγραμμα έχει διορθώσει 7 λάθη, σε σχέση με το γνήσιο, βρίσκοντας την πλησιέστερη εκδοχή στο χργφ. SvJ-BMD 1886, το φ.24-25v.

Bλ. Dometian Βλάχου, Κινονικόν - Ποτήριον σωτηρίου, χργφ. SvJ -BMD 1886 φ.24, στην σελ. 436.

Όπως και σε άλλα χργφ. που ανήκουν στην Ψαλτική Μουσική Σχολή της Πούτνα, η γλώσσα αυτού του έργου είναι η ελληνική. Οι Ρουμάνοι κωδικογράφοι έχουν μεταγράψει από κώδικα σε κώδικα, "ανακατεύοντας" αλφάβητα, κάθε χργφ. και δημιουργώντας σαφείς διαφορές, όπως:

- **A.** Το φωνήεν ι από το R.1 του λειτουργικού κειμένου στα χργφ: I-BCUME **26**, B-BAR **283** και S-BN **816**, είναι γραμμένο με ι ελληνικό.
- A.1. Στο χργφ. SvJ-BMD 1886 όμως είναι γραμμένο με ι σλαβονικό = и/i.
- **Β.** Ελληνικός δίφθογγος $\varepsilon\iota$ από το R.5, είναι γραμμένη ορθά στα χργφ. I-BCUME **26**, και SvJ-BMD **1886**.
- **Β.1.** Όμως στα χργφ. Β-ΒΑΚ 283 και S-ΒΝ 816, είναι γραμμένο με ι σλαβονικό = μ/i.
- Γ. Στο μέρος Αλληλούϊα ..., το "ανακάτεμα" των αλφαβήτων είναι μεγάλο ...

H A.E.Pennington εξάγει συμπεράσματα: ... It is to be hoped that, as Stefanovic's transcriptions of Stefan's / Serpina / compositions enabled his identification in later manuscripts, so / Grigore / Pantiru's transcription of

³²⁹ A.E.Pennington, Music in Medieval Moldavia (16-th Century) ...pp.196-197.

³³⁰ Bλ T.Moisescu, Muzica bizantină în spațiul cultural româneasc. [Η Βυζαντινή μουσική στην Ρουμανική Επικράτεια], σ103.

³³¹ E.Kaluzniaki, Beiträge zur älteren Geheimschrift der Slaven, Wien ..., p.3.

Dometian's may lead to his identification in earlier ones, and that gradually a fuller picture of the creative activities of the Romanian monks of this period may built up ... [Να ελπίζουμε ότι, όπως οι μεταγραφές του Στέφαν (Σέρπνα) από τον Στεφάνοβιτσι, καθιέρωσαν την αναγνώρισή του σε μεταγενέστερα χργφ, το ίδιο θα συμβεί και με την μεταγραφή που έκανε ο (Grigore) Pantiru από τον Dometian, αναγνωρίζοντάς την, και σε άλλα χργφ, και κατ' αυτόν τον τρόπο, θα τεκμηριωθεί σταδιακά μία πλήρης εικόνα της συνθετικής δραστηριότητας των Ρουμάνων μοναχών της εποχής εκκείνης] 332 .

4. Μοναχός Teodosie Zotica

(αρχές ΙΣΤ' αι. Μολδοβλαχία - μέσα ΙΣΤ' αι, Μολδοβλαχία)

Ο μοναχός Teodosie Zotica ³³³, μαζί με τον μοναχό Dometian Βλάχου, και δίπλα στον Eustatie Πρωτοψάλτη - μεγάλο δάσκαλο και μέντορα, συνεισέφερε στην άνθηση και ανάπτυξη της Ψαλτικής Μουσική Σχολής της μονής Πούτνα.

Τα βιογραφικά στοιχεία του είναι ελάχιστα. Από κάποια σημειώματα πάνω σε δύο χργφ. γραμμένα στη μονή Πούτνα: α) B-BAR 283 και β) Lz-BU 12, οι μουσικολόγοι συμπέραναν την εθνικότητά του. Σύμφωνα με την υπογραφή του ήταν ρουμανικής καταγωγής.

- **Α.1.** Ένα σπουδαίο επιχείρημα αποτελεί το ίδιο του το όνομα, όπως αυτό καταγράφεται ως υπογραφή στα χργφ: $Teodosie / \underline{Θεοδόσιε}$, γραμμένο στην ελληνική γλώσσα, ποτέ με κλίση όπως του Άνθιμου, ή στην σλαβονική γλώσσα $\underline{Teodocue}$.
- Α.2. Το όνομα Τeodosie / Θεοδόσιε όπως και Τεοσοσμε αποτελεί Ρουμανική ονομασία, έχοντας την χαρακτηριστική ρουμανική κατάληξη " ιε". Η διατύπωση Θεοδόσιε διαφέρει στην Ρουμανική γλώσσα τόσο από την Ελληνική ονομασία Θεοδόσιος, όσο και από την αντίστοιχη σλαβονική Τεοσοσμ [Φεοσοσμ] / Θεοδόσι [Φεοδόσι], όπως ακριβώς συμβαίνει και με άλλα Ρουμανικά ονόματα: Eustatie, Gheorghie, Macarie, με τα αντίστοιχα Ελληνικά: Ευστάθιος, Γεώργιος, Μακάριος, και τα αντίστοιχα Ρωσικά: Ευστάτι, Γεώργι, Μακάρι, κ.α. Όπως στα χργφ:
- α) Β-ΒΑR **283** Ανθολόγιον, φ.69, είναι γραμμένο στα ελληνικά: του Teodosie Zotica / Θεοδόσιε Ζότικα.
- β. 1.) Lz-BU 12 Ανθολόγιον, φ.7ν, γραμμένο στα ελληνικά: του Teodosie / Θεοδόσιε.
- β. 2.) Lz-BU 12 Ανθολόγιον, φ.25ν, γραμμένο στα ελληνικά: του μοναχού Teodosie / Θεοδόσιος.
- β. 3.) Lz-BU **12** Ανθολόγιον, φ.93ν-94ν, γραμμένο στα σλαβονικά: *Творение Теолосиос* [Tvorenic Theodosios / Δημιουργία του Θεοδόσιε].
- A.3. A.E.Pennington σημειώνει ότι 334 , και στη υπογραφή του, ο Teodosie Zotica χρησιμποιεί t κυριλλικό και όχι ελληνικό. ... This is the only composer's name, apart from Evstatie's, which uses Cyrillic t in any of the manuscripts ...

Εμείς θα προθέσουμε ότι είναι - t - λατινικό και όχι κυριλλικό.

- Β. Το επώνυμο Zotica συναντάται συχνά στους Ρουμάνους, είτε ως όνομα ή είτε ως επώνυμο, όπως Zotic, Zota, Zotea, κλπ., παλαιό όνομα / επώνυμο. Έτσι, σε κάποιες αρχαιολογικές ανασκαφές το 1971 στο Noviodunum / Niculitel, επαρχία Scitia Minor / Δοβρουτσά 335, ανεκαλύφθησαν τάφοι τεσσάρων χριστιανών
 - 332 A.E.Pennington, Music in Medieval Moldavia (16-th Century) ...pp.198-199.
- 333 Τ.Moisescu, Muzica bizantină în spațiul cultural românesc. [Η Βυζαντινή μουσική στην Ρουμανική Επικράτεια], σσ.110-
 - 334 A.E.Pennington, Music in Medieval Moldavia (16-th Century) ...pp.194-195.
- 335 Βλ.: Victor Heinrich Bauman, Descoperirea unui mormânt cu patru creștini martiri: Zoticos, Attalos, Camasis, Filipos. [Ανακά-λυψη τάφων τεσσάρων χριστιανών μαρτύρων: Zoticos, Attalos, Camasis, Filipos] Revista Pontica, αρ.5, Βουκουρέστι, 1972. Revista Monumentelor Istorice, αρ.41, Βουκουρέστι, 1972. Revista Dacia N.S., αρ.16, Βουκουρέστι, 1972. Les martirs de Niculițel. Revista Credința noastră, αρ.3, Βουκουρέστι, 1990, redactor / επιμέλεια 1.Georgescu. E.Popescu, La plus importante découverte arheologique concernant le christianisme primitif en Roumanie: Les martirs de Niculițel. Βουκουρέστι, 1973.

μαρτύρων, με όνομα: Zoticos, Attalos, Camasis, Filipos. Όπως φαίνεται, ο πρώτος μάρτυρας ονομαζόνταν: Zoticos. Η ελληνική προφορά εξηγείται από το ότι στα ρουμανικά παράλια της Μαύρης Θάλασσας / Ευξείνου Πόντου, από τις αρχές του Z' αι. π.Χ., οι Έλληνες εγκατεστάθησαν και έζησαν μαζί με τους ντόπιους Ρουμάνους / οι Δάκες.

Ο ιστορικός Petre Diaconul σχολίασε 336 : ... Pour notre part, nous sommes d'avis que Sota est un nom roumain: Sota, Sotta, Zotea, Zota, Zotta, Zotu sont des nomes fréquents, surtout chez les Aroumains ... Ο Άγιος Ζοτίς, στο Ρουμανικό ορθόδοξο ημερολόγιο εορτάζει την: 20η Απριλίου - Αγίου Μάρτυρα Ζότικ, ενώ την 22αν Αυγούστου - ο Οσιος πατήρ Ζότικ, στο δε Μηνολόγιο / Συναξάριο μνημονεϊυεται την 4 ην Ιουνίου 337 . Οι τέσσερεις μάρτυρες εορτάζουν την 4ην Ιουνίου.

Γ. Ο Δημήτριος Κόνομος ³³⁸ θεωρεί ότι ο ανωτέρω ψάλτης-συνθέτης <u>είναι Ρουμάνος</u>, μολονότι το όνομα του είναι γραμμένο και στα ελληνικά ... it is very likely that Theodosie was a Romanian ...

Για την δραστηριότητά του είναι γνωστό ότι κατείχε τα αξιώματα του ψάλτη και μοναχού - βλ. χργφ. Lz-BU **12** Ανθολόγιον, φ.25ν: του μοναχού Θεοδόσιε / Teodosie.

Για την δράση του ως ψάλτη συνθέτη, γνωρίζουμε έως τώρα τρία έργα του, σε δύο χργφ:

- 1. Χερουβικόν Οι τα χερουβείμ ..., ήχος πλ. β', χργφ. Β-ΒΑR **283**, φ.69-72. Χερουβικόν Οι τα χερουβείμ ..., ήχος πλ. β', χργφ. Lz-BU **12** , φ.25-28.
- 2. Κοινωνικόν της Κυριακής Αινείτε τον Κύριον, ήχος α', χργφ. Lz-BU 12, φ.7ν-9ν.
- 3. Вызыранной Воеволі ... / Τη υπερμάχω στρατηγώ ..., ήχο πλάγιο δ', χργφ. Lz-BU 12 , φ.93ν-94, από την εορτή της 25ης Μαρτίου Ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου, με το λειτουργικό κείμενο στην σλαβονική γλώσσα. Στον ψαλμό αυτόν περιέχεται σημείωση στα σλαβονικά: Творение Теолосиос [Tvorenie Theodosios / Δημιουργία του Θεοδόσιε / Teodosie].

Για τα έργα του, ο μουσικολόγος Δημήτριος Κόνομος 339 σχολίαζε: ... I have not been able however, to trace Theodosie's melody in Byzantine sources; it does not bear even faint resemblance to any other Greek Communion chant in Mode I, and, tomy knowledge, there was no Greek composer of Koinonika by this name before the midsixteenth century ... [... Δεν μπόρεσα να βρώ την σύνθεση του Teodosie στις βυζαντινές πηγές. Το Κοινωνικόν δεν είναι παρόμοιο με κανέναν ελληνικό ψαλμό από την Θεία Ευχαριστία στο ήχο α', και από ότι γνωρίζουμε δεν αναφέρεται κανένας Έλληνας συνθέτης με αυτό το όνομα πρό των μέσων του ΙΕ' αι., για τα Κοινωνικά ...].

Η ψαλτική μορφή των συνθέσεών του είναι στο πνεύμα της Μουσικής Σχολής της Πούτνα 340 .

Η προσωπική του αναφορά επικεντρώνεται σε πολύ χαμηλές και πολύ υψηλές συχνότητες φωνής, διατρέχοντας έως 4 οκτάβες! Πιθανολογούμε ότι η φωνή του μπορούσε να καλύψει αυτό το εύρος των συχνοτήτων.

Bλ. Teodosie Zotica, *Χερουβικόν*, χργφ. B-BAR **283**, φ.69, στην σελ. 437 ³⁴¹.

- 336 P.Diaconu, A propos de l'invasion coumane de 1148. Études Byzantines et Post-Byzantines, publiées par les soins de Eugen Stăncescu et Nicolae-Serban Tanașoca, București, 1979, p.21.
- 337 Bλ. Vladimir Latisev, Menologium anonymum byzantinum decimi. Sancto Zotic. Tom II, Sankt Petersburg, 1912, pp.16-17, 27-30. Επειδή κάποιοι ιστορικοί έχουν τοποθετήσει την πόλη Noviodunum στην Αφρική ή Ασία (Ασσυρία) και όχι στην Δοβρουτσά, τα παθήματα του Αγίου Ζωτικού περιγράφονται κάπου στο Αίγυπτο, πράγμα φυσικό, επειδή ο τάφος του ανακαλύφθηκε το 1971 στη Δοβρουτσά.
- 338 D.Conomos, The Monastery of Putna and the Musical Tradition of Moldavia in the Sixteenth Century. Music in Medieval Moldavia (16-th Century) by A.E.Pennington, σσ.246-247.
- 339 D.Conomos, The Monastery of Putna and the Musical Tradition of Moldavia in the Sixteenth Century. Music in Medieval Moldavia (16-th Century) by A.E.Pennington, σσ.246-247.
 - 340 Τ.Moisescu, Muzica bizantină în spațiul cultural românesc. [Η Βυζαντινή μουσική στην Ρουμανική Επικράτεια], σσ.112.
 - 341 Η μεταγραφή είναι από τον Τ. Moisescu.

Κεφάλαιο τρίτο

Ρουμάνοι συνθέτες ψαλτικής μουσικής στην Γ' Περίοδο της Μεταβατικής Εξηγητικής Σημειογραφίας (1670 περίπου -1814)

- σε ελληνική γλώσσα -

Η ζωή και τα έργα τους

Ιονας Βλάχου Πρωτοψάλτης της Ούγγροβλαχίας Κούρτης (μέσα/τέλος ΙΖ' αι. - μέσα ΙΗ' αι.)

5. Ιονας Βλάχου Πρωτοψάλτης της Ουγγροβλαχίας Κούρτης

(μέσα ΙΖ' αι., Βλαγία - μέσα ΙΗ' αι., Άγιο Όρος)

Τα βιογραφικά στοιχεία του Ιονας είναι ελάχιστα. Από την υπογραφή του αποδεικνύει την καταγωγή του: Ρουμάνος από την Βλαχία. Η ακριβής περιοχή της Βλαχίας, η ημερομηνία γεννήσεως και θανάτου του, είναι άγνωστα. Στο τέλος του ΙΘ' αι., από λάθος, ο Γ. Ι. Παπαδόπουλος-Κεραμεύς 342 σημειώνει ότι ο Ιονας Βλάχου έζησε το ΙΓ' αι. Αυτό το λάθος συνεχιζόταν και σε άλλους, όπως: Alexandru Luca 343 , G. I. Ionescu-Gion 344 , Octavian-Lazăr Cosma 345 , Amédée Gastoué 346 , Carol Krumbacher 347 , H. I. W. Tillyard 348 , Jean Baptiste Thibaut 349 , Egon Wellesz 350 , κ.α. Το 1975 ο μουσικολόγος Γρηγόριος Θ. Στάθης 351 έβαλε τέρμα σ' αυτό το λάθος και διευκρίνισε επιστημονικά ότι ο Ιονας μβάχου έζησε το β' μισό τον ΙΖ' αι., την εποχή μετά τους ψάλτες-συνθέτες Παναγιώτη Χρυσάφη το Νέο, Μπαλάση Ιερέα και νομοφύλακα, Κοσμά Ιερομόναχο τον Μακεδόνα και Δαμιανό Πρωτοψάλτη Μολδοβλαχίας.

Σχετικά με τις σπουδές του, τα στοιχεία που υπάρχουν είναι ελάχιστα. Όπως έγραψε στον αυτόγραφο κώδικα Ιβήρων 1090, φ.307 β: ... Εγέγραπτω αυτή η δέλτος ο και τούνομα έχει <<Παπαδική>> παρ εμού του ταπεινού και αμαθούς εν διδασκάλοις της μουσικής Ιωβάσκου και πρωτοψάλτου της Κούρτης όστις και κέκλημαι μαθητής του ποτέ μακαρίτου Νέων Πατρών έγραψεν δέ αυτήν εν ταϊς ημέραις της ηγεμονίας του εκλαμπροτάτου αυθευέντος Ιωάννου δούκα βοεβόδα και όστις ποτέ των μεταγενεστέρων τύχοι αν αυτήν δέομαι διά των πολλών μου σφαλμάτων τυχείν συγχωρίσεως: - ςρπέ ...

Ο μουσικολόγος Γρηγόριος Θ. Στάθης εξέταζε και έδειχνε φώς και στην ημερομηνία αυτού χργφ. 352: Η χρονία δημιουργεί προβλήματα. Πρώτα το - ς - πρέπει να είναι - ζ, δηλαδή δηλωτικό του αριθμού επτά χιλιάδες. Ύστερα, εκείνο το - π, ως αριθμός δεκάδος για τον ογδόντα, δεν μπορεί να είναι σωστό, γιατί η σωτήριος χρονολογία προκήπτει να είναι 1677, έτος κατά το οποίο ο μνημονευόμενος στον κολοφώνα αυτόν ... ως ο ποτέ μακαρίτης ... Γερμανός ζούσε. Θα πρέπει να διορθωθεί τουλάχιστον σε κ' = κάππα, δηλωτικό του ενενήντα, έτσι η χρονολογία γίνεται 1687. Τότε είναι πιθανόν ο Γερμανός να μη ζούσε πιά. Ο Γρηγόριος Θ. Στάθης συνεχίζει την αναλυτική του δραστηριότητα περί τον Ιονας επισημαίνοντας 353: ... θα πρέπει εκεί στην Ουγγροβλαχία να φανταστούμε τον Γερμανό σαν τον σεβαστό δάσκαλο της Ψαλτικής, στον οποίο μαθητεύουν οι ψάλτες της περιοχής, από τούς οποίους ο Ιονας Βλάχος, <μαθητής του Νέων Πατρών Γερμανού και πρωτοψάλτης της Ουγγροβλαχίας Κούρτης>>, όπως συχνά μαρτυρείται ..., αναδεικνύεται ο κύριος εκπρόσωπος της βλαχικής ψαλτικής, παραδόσεως, εκείνη την

- 342 Γ. Παπαδόπουλος-Κεραμεύς, Συμβολαί εις την Ιστορίαν της παρ ημίν Εκκλησιαστικής μουσικής Αθήναι, 1890, σ.270.
- 343 Al.Luca, Priviri generale asupra musicei din Biserica Ortodoxă de Răsărit de la începutul creștinismului și până în zilele noastre. [Γενικές απόψεις πάνω στη μουσική της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας από τις αρχές του χριστιανισμού έως σήμερα]. Editura Gutenberg, Βουκουρέστι, 1898, σ.50.
 - 344 G. I. Ionescu-Gion, Istoria Bucureștiului. [Ιστορία του Βουκουρεστίου]. Βουκουρέστι, 1899, σ.537.
- 345 Ο.L.Cosma, Hronicul muzicii românești. [Ιστορία της Ρουμανικής μουσικής]. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1973, τόμος Α', σ.163.
- 346 A.Gastoué, Introduction à la paléographie musicale byzantine. Catalogue des manuscrits de musique byzantine de la Bibliothèque Nationale de Paris et des bibliothèques Publique de France. Paris, 1907.
 - 347 C.Krumbacher, Geschichte der byzantinischen Literatur. [Ιστορία της Βυζαντινής Λογοτεχνίας], München, 1881.
- 348 H. I. W.Tillyard, *Some byzantine musical manuscripts at Cambridge.* The Annual of the British School of Athens, XXIII, 1918-1919, σσ.194-205.
 - 349 J.B.Thibaut, Monuments de la notation ekphonétique et hagiopolite de l'Eglise grecque. Sankt Petersbourg, 1913.
 - 350 E.Wellesz, A Hystory of Byzantine Music and Hymnografy, Oxford, 1962, p.443.
- 351 Γρ. Θ. Στάθης, Γερμανός αρχιερεύς Νέων Πατρών (B ήμισυ-IZ αι): η Zωή και το Έργο του. Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, 1998, σ.398. Βλ. και Ghe.C. Ionescu, Lexicon, [Λεξικό _], σσ.194-195. Βλ. και V.Cosma, Lexicon, [Λεξικό] _,, τόμος 4, σσ.155-156.
 - 352 Γρ. Θ. Στάθης, Γερμανός αρχιερεύς Νέων Πατρών (Β΄ ήμισυ-ΙΖ΄ αι.): η Ζωή και το Έργο του ..., σσ.398-399.
 - 353 Γρ. Θ. Στάθης, Γερμανός αρχιερεύς Νέων Πατρών (Β΄ ήμισυ-ΙΖ΄ αι.): η Ζωή και το Έργο του ..., σ.398.

εποχή". Βλ. αυτή η μαρτυρία του ... Γιοβάσκου Βλάχου, μαθητού του [Γερμανού] Νέων Πατρών ..., σελ.438, στο χργφ. 132 Ανθολόγιον, από την μονή Αγίου Παύλου, το 1774, κωδικογράφος Δημήτριος Λώτου Χίου 354 .

Ήταν συμμαθητής με τον Κοσμά τον Μακεδόνα και Μπαλάση Ιερέα, δίπλα στον δάσκαλό τους - Γερμανό Νέων Πατρών.

Για την δράση του Ιονας Βλάχου καταγράφεται ότι βρισκόταν στη Βλαχία ως Πρωτοψάλτης της Ουγγροβλαχίας / Κούρτης, όπως έγραψε στο χργφ. 317 Ανθολόγιον, φ. 191-197, από την μονή Ξηροποτάμου, τις αρχές τον ΙΗ΄ αι., κ.α. 355 . Έχει ενδιαφέρον ότι ήταν πρωτοψάλτης της Ουγγροβλαχίας, δηλαδή της Μητρόπολης της Βλαχίας, στο Βουκουρέστι. Η εκκλησία της Μητρόπολης Βουκουρεστίου είχε το όνομα της Κούρτης του Πρίγκιπα. Την περίοδο 1670-1700 αναφέρεται 356 ότι ήταν Πρωτοψάλτης της Ουγγροβλαχίας.

Η **ψαλτική μουσική σύνθεση** του Ιοναςςυ, γνωστή έως τώρα, είναι:

- 1. Δοξολογία, ήχος δ'. Το έργο βρίσκεται σε 26 χργφ.
- 2. Χερουβικόν: Οι τα Χερουβίμ, ήχος πλ. α'. Το έργο είναι υπάρχει σε 2 χργφ.
- 3. Κοινωνικά της Κυριακής Αινείτε τον Κύριον, ήγος α', σε 5 γργφ.
- **4.** Καλοφωνικοί ειρμοί: α) Το παντάκατος εξαφαύλισαν, ήχος α', σε 4 χργφ. β) Ακουσε θαυμάτων ουρανέ, ήχος α', σε 2 χργφ. γ) Παντάνασσα πανύμνητε παρθενομήτορ, ήχος δ', σε 1 χργφ. δ) Εν Σιναίω τω όρει κατείδ σε, ήχος γ', σε 1 χργφ. ε) Εσίσθησαν λαοί, ήχος δ', σε 1 χργφ.
- Ο Γ. Παπαδόπουλος-Κεραμεύς ³⁵⁷ αναφέρει ότι η Δοξολογία του Ιονας Βλάχου μετεγγράφη από τον Πέτρο Πελοποννήσιο στη δική του μέθοδο, αλλά και από τον Χορμουζίου Χαρτοφύλακα και Γρηγορίου Πρωτοψάλτου Λεβήτου στην Νέα Μέθοδο. Βλ. Ιονας Βλάχου "μαθητού του [Γερμανού] Νέων Πατρών" Δοξολογία, ήχος δ' χργφ. Αγ. Παύλου 132 Παπαδική, φ.355, γραμμένο το 1774, από τον Δημήτριο Λώτου Χίου

Οι αυτόγραφοι κώδικές του είναι (πιθανόν και άλλα):

- 1. Χργφ. 1090 Ανθολόγιον, απο την μονή Ιβήρων.
- 2. Χργφ. 266 Αναστασιματάριον, του Παναγιώτη Χρυσάφη του νέου, από την μονή Ξηροποτάμου, γραμμένο τα τέλη τον ΙΖ' αι. αρχές ΙΗ' αι.
- 3. Χργφ. gr. B-BAR 93 Ανθολόγιον, του Παναγιώτου Χρυσάφη του νέου και Πρωτοψάλτη, γραμμένο τα μέσα τον ΙΗ' αι.
 - Στα 35 χργφ. του, γνωστά στη Ρουμανική Βυζαντινολογία 358 , συμπληρώνουμε ακόμα με 7 χργφ., τα εξής:
- **36.** Χργφ. gr. B-BAR **93** Ανθολόγιον, του Παναγιώτου Χρυσάφη του νέου και Πρωτοψάλτη, γραμμένο τα μέσα τον ΙΗ' αι., περιέχει Δοξολογία, ήχος δ'.
- 37. Χργφ. gr. B-BAR 693 Αναστασιματάριον Δοξαστάριον, γραμμένο τα μέσα τον ΙΗ' αι., άγνωστος κωδικογράφος, το φ.75 περιέχει Δοξολογία, ήχος δ'.
- **38.** Χργφ. gr. Copenhague **4466** Ανθολόγιον, αναφερόμενο από τον Jorgen Raasted ³⁵⁹.
- 354 Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής "Άγιον Όρος". Κατάλογος περιγραφικός των χειρογράφων κωδίκων βυζαντινής μουσικής των αποκειμένων εν ταις βιβλιοθήκαις των ιερών μονών και σκητών του Αγίου Όρους, τόμος Α', σ.50, 185, τόμος Γ', σ.131.
- 355 Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Α, σ.185, τόμος Γ, σ.141. Βλ. και το χργφ.4466 Ανθολόγιον, φ.127, Ny k.gl. Saml., Copenhaga.
- 356 Γρ. Θ. Στάθης, Γερμανός αρχιερεύς Νέων Πατρών (Β΄ ημισού-ΙΖ΄ αι.): η Ζωή και το Έργο του ..., σσ.398-399. Βλ. και S.Barbu-Bucur, Cultura muzicală de tradiție bizantină pe teritoriul României în secolul XVIII și începutul secolului XIX și aportul original al culturii autohtone. [Η Βυζαντινή μουσική παράδοση στην επικράτεια της Ρουμανίας από ΙΗ' αι. έως αρχές ΙΘ' αι. και η αυθεντική συνεισφορά του αυτόχθονος πολιτισμού]. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1989, σ.228.
 - 357 Γ. Ι. Παπαδόπουλος-Κεραμεύς, Συμβολαί ..., σ.270.
- 358 Bl. S.Barbu-Bucur, Cultura muzicală de tradiție bizantină pe teritoriul României în secolul XVIII și începutul secolului XIX ... [Η Βυζαντινή μουσική παράδοση στην επικράτεια της Ρουμανίας από ΙΗ' αι. έως αρχές ΙΘ' αι. και η αυθεντική συνεισφορά του αυτόχθονος πολιτισμού]... σ.174.
- 359 Jorgen Raasted, A 17-th Century Manuscript of Byzantine Music, recently acquired by the Royal Library in Copenhagen Ms. gr.4466. Actes du XIV-e Congrès International des études byzantines, Bucarest, 6-12 sept., 1976, pp.565-573, re-édité Cahiers de l'Institut du moyen age grec et latin, Copenhague, 1984, pp.21-39.

- 39. Χργφ. gr. 130 Ανθολόγιον από την Εθνική Βιβλιοθήκη της Βιέννης, που περιέχει Δοξολογία, ήχος δ', αναφερόμενο από τον Herbert Hunger 360 .
- 40. Χργφ. gr. χωρίς αριθμό Παπαδική, από το Ησυχαστήριο Σουρωτής Θεσσαλονίκης, γραμμένο περί τα 1770, από τον κωδικογράφο Κύριλλο Ιερομόναχο. Το φ.:202-230 μαζί με άλλους συνθέτες περιέχει Δοξολογία, ήχος δ', σε σύντομον ... του μαθητού [του Γερμανού] κυρίου Γιοβάσκου ..., και στο φ.468-478ν μαζί με άλλους συνθέτες περιέχει Κοινωνικά Αινείτε ..., ήχος α', ... του κυρίου Γιου βάσκου [Γιοβάσκου] (Βλάχου) ... 361 .
- 41. Χργφ. gr. 444 Ανθολόγιον, από την Βιβλιοθήκη της μονής Μετεώρων.
- **42.** Χργφ. gr. 7 Ανθολόγιον, συλλογή Merlier, από την Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδας, Αθήνα, γραμμένο στα μέσα τα ΙΗ' αι. Το φ.139ν-141 περιέχει Δοξολογία, ήχος δ', σε σύντομον.

Τα χργφ. από τον Άγιο Όρος, που περιέχουν μουσικά έργα του είναι 25:

Μονή Ξηροποτάμου Χργφ. 266 (Catalog Stathis nr. 8) Αναστασματάριον, του Παναγιώτη Χρυσάφη του νέου, γραμμένο στα τέλη IZ' αι. - αρχές IH' αι., άγνωστος κωδικογράφος. Το φ.112-127ν περιέχει Δοξολογία, ήχος $\delta^{\rm r}$ 362 . Χργφ. 277 (Catalog Stathis nr. 19) Aνθολόγιον, γραμμένο τα μέσα του ΙΗ' αι, άγνωστος κωδικογράφος. Το φ.10-13ν περιέχει Δοξολογία. ήγος δ^{1363} . Χρυφ. 313 (Catalog Stathis nr. 55) Ανθολόγιον, γραμμένο το 1794, κωδικογράφος Δαμασκηνός Αγραφορεντινιότου. Το φ.170-204 εκτός από τα έργα διαφόρων άλλων συνθετών, περιέχει Δοξολογία, ήχος δ' 364. Χργφ. 317 (Catalog Stathis nr. 59) Ανθολόγιον, γραμμένο αρχές του ΙΗ' αι, άγνωστος κωδικογράφος. Το φ.10-13ν περιέχει Καλοφωνικοί ειρμοί 365. Χργφ. 328 (Catalog Stathis nr. 70) Ανθολόγιον. γραμμένο τα τέλη του ΙΖ' αι. - αρχές τον ΙΗ' αι., άγνωστος κωδικογράφος. Το φ.18-33ν περιέχει Δοξολογία, ήχος δ^{1366} . Χργφ. 329 (Catalog Stathis nr. 71) Ανθολόγιον, γραμμένο τα μέσα του ΙΗ' αι, άγνωστος κωδικογράφος. Το φ.643ν περιέχει Δοξολογία, ήγος δ' 367. Χρυσ. **380** (Catalog Stathis nr. 103) Παπαδική, γραμμένο το 1759, κωδικογράφος Λαυρέντιος μοναχός Θεσσαλονίκης. Το φ.260ν-279ν, δίπλα στα έργα διάφορων άλλων συνθετών, περιέχει Χερουβικόν, ήγος πλ. α' 368. Μονή Δογειαρίου Χργφ. 338 (Catalog $Stathis~nr.~166)~\textit{Aνθολόγιον}, \textit{gramméno}~to~1767, \textit{kwdikográpos}~\Delta \textit{hmítrios}~\Delta \textit{hátou}.~To~\textit{fi.}132~\textit{periécei}~\Delta \textit{oxfología}, \textit{has}~\textit{fi.}599.~\textit{Society}~\textit{fi.}599.~\textit{Society}~\textit{fi.}599.~\textit{Society}~\textit{fi.}599.~\textit{Society}~\textit{fi.}599.~\textit{Society}~\textit{fi.}599.~\textit{Society}~\textit{fi.}599.~\textit{Society}~\textit{fi.}599.~\textit{Society}~\textit{fi.}599.~\textit{Society}~\textit{fi.}599.~\textit{Society}~\textit{fi.}599.~\textit{Society}~\textit{fi.}599.~\textit{Society}~\textit{fi.}599.~\textit{Society}~\textit{fi.}599.~\textit{Society}~\textit{fi.}599.~\textit{Society}~\textit{fi.}599.~\textit{Society}~\textit{fi.}599.~\textit{fi.}599$ (Catalog Stathis nr. 200) Αναστασιματάριον, γραμμένο τα μέσα του ΙΗ' αι, άγνωστος κωδικογράφος. Το φ.185, εκτός από τα έργα διαφόρων άλλων συνθετών, περιέχει Δοξολογία, ήγος δ' 370 . Χργφ. 376 (Catalog Stathis nr. 204) Ανθολόγιον, γραμμένο τα μέσα τον ΙΗ΄ αι, κωδικογράφος Λαυρέντιου μοναχού ή Ανατολίου. Το: φ.90ν περιέχει Δοξολογία, ήχος δ', και το φ.212ν - 221, μαζί με άλλους συνθέτες περιέχει Χερουβικόν, ήχος πλ. α' 372. Χργφ. 407 (Catalog Stathis nr. 232) Ειρμολόγιον, του Γερμανού Νέων Πατρών, γραμμένο τα μέσα του ΙΗ' αι., άγνωστος κωδικογράφος. Το φ.18-21 περιέχει Δοξολογία, ήγος δ' 372 . Μονή Ξενοφώντου Χηνω. 114 (Catalog Stathis nr. 279) Ανθολόγιον, γραμμένο τα μέσα τον ΙΗ' αι, άγνωστος κωδικογράφος. Το φ.393, περιέχει

³⁶⁰ H.Hunger, Catalog Suplimentum graecum, Wien, 1957. Στη ρουμανική μουσικολογία αυτό το χργφ. το αναφέρει ο N.Moldoveanu, Cercetări asupra manuscriselor în notație bizantină existente în Biblioteca Națională din Viena. [Έρευνα πάνω σε βυζαντινά χργφ. από την Εθνική Βιβλιοθήκη της Βιένης]. Revista B.O.R. αρ.3-4, Βουκουρέστι, 1984, σ.239.

³⁶¹ Ε. Στ. Γιαννόπουλος, Ταμείον χειρογράφων ψαλτικής τέχνης Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών Επιστημονικαί Πραγματείαι. Σειρά Φιλολογική και Θεολογική, αρ.20. Θεσσαλονίκη, 2005, σ.93, 101.

³⁶² Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Α', σ.17.

³⁶³ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Α', σ.39.

³⁶⁴ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Α', σ.130.

³⁶⁵ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Α', σ.140.

³⁶⁶ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Α', σ.180.

³⁶⁷ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Α', σ.185.

³⁶⁸ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Α', σ.275.

³⁶⁹ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Α', σ.410.

³⁷⁰ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Α', σ.509.

³⁷¹ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Α', σ.518, 520.

³⁷² Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Α', σ. 590.

Καλοφωνικοί ειρμοί -Τω παντάκατος εξαφαύλισαν, ήχος α³⁷³. Χργφ. 123 (Catalog Stathis nr. 288) Ανθολόγιον, γραμμένο τα μέσα τον ΙΗ΄ αι, κωδικογράφος Δαμασκηνός Αγραφορεντινιότου. Το φ.3315-343, μαζί με άλλους συνθέτες περιέχει Δοξολογία, ήχος δ΄ 374. Χργφ. 137 (Catalog Stathis nr. 302) Ανθολόγιον, γραμμένο στις αρχές του ΙΗ΄ αι, άγνωστος κωδικογράφος / πιθανόν Θεοδούλου. Το φ.1-54, μαζί με άλλους συνθέτες περιέγει ένα έργο 375, Χργφ. 158 (Catalog Stathis nr. 323) Ανθολόγιον, γραμμένο στις αργές του ΙΗ' αι, άγνωστος κωδικογράφος / πιθανόν Κλεμέντ Ιερομόναχος από την μονή Χορέζου, Βλαχία. Το φ.150-201ν, μαζί με άλλους συνθέτες περιέγει Αινείτε, ήγος α' ³⁷⁶. Μονή Αγίου Παντελεήμονος Χργφ. **958** (Catalog Stathis nr. 427) Ανθολόγιον, γραμμένο το 1767, κωδικογράφος Μακάριος Παλαιολόγος Πάτμιος. Το φ.145-213, μαζί με άλλους συνθέτες περιέχει Δοζολογία, ήνος δ' 377. Χργφ. **967** (Catalog Stathis nr. 436) *Ανθολόγιον*, γραμμένο στις αρχές του ΙΗ' αι., άγνωστος κωδικογράφος. Το φ.399ν-401, έργο του "Ιωβάσκου και Πρωτοψάλτου της Κούρτης" περιέχει Αινείται, ήνος α' 378. Χονφ. 972 (Catalog Stathis nr. 441) Ανθολόγιον, γραμμένο στα μέσα του ΙΗ΄ αι., κωδικογράφος Ιγνάτιος ζωγράφος και ιεροψάλτης. Το φ.165ν-227, μαζί με άλλους συνθέτες περιέχει Δοξολογία, ήγος δ' ³⁷⁹. Χργφ. **1007** (Catalog Stathis nr. 476) Ανθολόγιον, γραμμένο στο β' ήμισυ στα μέσα του ΙΗ΄ αι, άγνωστος κωδικογράφος και Δαμασκηνός Αγραφορεντινιότου. Το φ.256, "μαθητού του Νέων Πατρών ...". περιέγει Δοξολογία, ήχος δ' 380. Μονή Αγίου Γρηγορίου Χργφ. 53 (Catalog Stathis nr. 627) Ανθολόγιον, γραμμένο το 1747, άγνωστος κωδικογράφος Το χργφ, περιέχει Δοξολογία, ήχος δ' 381. Μονή Αγίου Παύλου Χργφ. 37 (Catalog Stathis nr. 753) Ανθολόγιον, γραμμένο στο β΄ ήμισυ του ΙΗ΄ αι, άγνωστος κωδικογράφος. Στις σελ.565-658, δίπλα στα έργα διάφορων άλλων συνθετών, περιέχει Ακουσε θαυμάτων ουρανέ, ήχος α' 382. Χργφ. 98 (Catalog Stathis nr. 768) Ανθολόγιον - Παπαδική, γραμμένο στα μέσα του ΙΗ' αι., άγνωστος κωδικογράφος / η γραφή ομοιάζει προς αυτή του Λαυρεντίουμοναχού ή Ανατολίου μοναχού. Στις σελ.565-658, μαζί με άλλους συνθέτες περιέχει Δοξολογία, ήχος δ' 383. Χργφ. 132 (Catalog Stathis nr. 776) Παπαδική, τόμος Β', γραμμένο το 1774. κωδικογράφος Δημήτριος Λώτου Χίου. Στις σελ.355-358 περιέχει Δοξολογία, ήχος δ', του "Γιωβάσκου Βλάχου μαθητού του Νέων Πατρών" ³⁸⁴. Μονή Κουτλουμουσίου Χργφ. **397** (Catalog Stathis nr. 858) Ανθολόγιον, γραμμένο στα μέσα του ΙΗ αι, άγνωστος κωδικογράφος. Το φ.295ν περιέχει Άκουσε θαυμάτων ουρανέ. ήγος α' 385

Τα χργφ. από τα Μετέωρα, που περιέχουν μουσικά έργα του είναι 3: Μονή Μεταμορφώσεως Χργφ. 444 (Catalog Stathis nr. 38) Ανθολόγιον, γραμμένο στο α' τέταρτο του ΙΗ' αι, άγνωστος κωδικογράφος. Στο φ.43 α περιέχει Δοξολογία, ήχος δ', του Γιωβάσκου Βλάχου ³⁸⁶. Μονή Αγίου Στεφάνου Χργφ. 59 (Catalog Stathis nr. 69) Αναστασιματάριον, του Χρυσάφου του νέου, γραμμένο περί το 1730, άγνωστος κωδικογράφος. Στο φ.124 β περιέχει Δοξολογία του, ήχος δ' ³⁸⁷.Χργφ. 127 (Catalog Stathis nr. 858) Πανδέκτη, γραμμένο στο γ' τέταρτο του ΙΗ' αι., άγνωστος κωδικογράφος, πιθανόν ο Δανιήλ Πρωτοψάλτης. Στο φ.152 α περιέχει Δοξολογία του, ήχος δ' ³⁸⁸.

```
Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Β', σ.32.
     Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Β', σ.48.
     Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Β', σ.81.
375
     Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Β', σ.122.
377
     Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Β, σ.287.
378
     Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Β', σ.312.
     Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Β', σ.326.
380
     Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Β', σ.414.
     Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Β', σ.675.
381
     Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ, σ.62.
     Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ, σ.96.
383
     Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ, σ.131.
384
     Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ, σ.232.
386
     Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής. Μετεωρα, Αθήνα, 2006, σ.184.
387
     Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής. Μετεωρα, Αθήνα, 2006, σ.390.
     Γρ. Θ. Στάθης, Τα γειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής, Μετεωρα, Αθήνα, 2006, σ.445.
```

Κεφάλαιο τέταρτο Μεταφράσεις των μουσικών ψαλτικών ελληνικών χειρογράφων στη ρουμανική γλώσσα

Ι. Πρώτη φάση

Ρουμανικές Μουσικές Ψαλτικές Σχολές τον ΙΕ'-ΙΘ' αι.

Ρουμανικές ψαλτικές προσωπικότητες

Εισαγωγή. Ιστορική αναδρομή

Στη δραστηριότητα σύνθεσης της βυζαντινής μουσικής με ρουμανικά κείμενα, και στην μεταφραστική περίοδο από την ελληνική σε ρουμανική γλώσσα "ρουμανίρε" 389 , ο επίσκοπος μουσικολόγος Nifon Niculescu Ploieşteanul επισήμανε την ύπαρξη των τεσσάρων εποχών 390 . Αυτή η θεωρία, βελτιωμένη, την παρουσιάζουμε παρακάτω:

Α' περίοδος - από τις πρώτες εκδόσεις με εκκλησιαστικά κείμενα του εκτυπωμένα από τον Coresi διάκονο, τον ΙΣΤ' αι. έως το τέλος τον ΙΖ' αι., όταν η βυζαντινή μουσική στη ρουμανική γλώσσα ήταν μόνο σε προφορικό επίπεδο, υπό παράδοση.

Β' περίοδος - από το τέλος ΙΗ' αι., όταν ο Ιερομόναχος Filothei Jipa μετέφρασε από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα σχεδόν όλα τα κείμενα της βυζαντινής μουσικής, δίπλα του γράφοντας και συμπληρώνοντας και διάφοροι άλλοι, όπως ο μοναχός Iosif Moldoveanu από την μονή Νεάμτζ, ο Mihalache Moldovlahu, κ.α. - έως το 1814, στη Νέα Μέθοδο.

Γ' περίοδος - από τις αρχές του ΙΘ' αι., στην εποχή του Ιερομόναχου Macarie, αρχιμανδρίτη Ghelasie Basarabeanu, αρχιερέως Nectarie Frimu, Anton Pann, Dimitrie Suceveanu και Nectarie Βλάχου, όταν μεταφραζόταν ακόμα πολλή μουσική αλλά έχουν συντεθεί και άψογα πρότυπα ρουμανικά βυζαντινά έργα.

Δ' περίοδος - από το τέλος ΙΘ' αι' έως τις αρχές τον Κ' αι, με σπουδαίους συνθέτες που μετέφρασαν λιγότερα από τους προηγούμενους, αλλά έγραψαν αρκετά, έχοντας το βυζαντινό πρότυπο ψαλτικής μουσικής. Αναφέρουμε: μητροπολίτη Μολδαβίας Iosif Naniescu, Ştefan / Ştefanache Popescu, Neagu Ionescu, Ion Popescu-Pasărea, κ.α.

Από την επαρχία Τρανσυλβανίας, Μπανάτ και Μπουκοβίνας αναφέρουμε: Dimitrie Cuntan, Atanasie Lipovan, Trifon Lugojan, Terențiu Bugariu, Celestin Cherebețiu, Silvestru Morariu-Andrievici μητροπολίτη Μπουκοβίνας, κ.α.

Ε' περίοδος - από τα μέσα τον Κ' αι, έως και σήμερα, που συνεχίζεται αυτή η παράδοση, αλλά με λιγότερους συνθέτες. Αναφέρουμε από αυτούς τους: Nicolae Lungu, Constantin Dräguşin, Ioan Butnaru Πρωτοψάλτη από την σκήτη Λάκου, Αγίου Όρους, κ.α. Το κυριότερο ζήτημα που υπήρξε στην μετάφραση από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα ήταν η ένταξη των ρουμανικών λέξεων στο μουσικό κείμενο, το μέτρο και ο τονισμός της μουσικής φράσης.

α) Τρανσυλβανία

Κατά την ιστορία για τον Άγιο Γεράρδου 391 , τον Ι' αι. οι Έλληνες μοναχοί ίδρυσαν μία μονή - Αγίου Ιωάννη Προδρομίτη, στην urbis Morisena / μία πόλη δίπλα στο ποταμό Μούρες, στη Τρανσυλβανία. Στη μονή ήταν και η βυζαντινή σχολή, η παλαιότερη γνωστή, στα εδάφη της Ρουμανίας. Η μονή και το σχολείο συνέχιζαν αργότερα με Ρουμάνους μοναχούς και διδασκάλους, έως τον ΙΔ' αι. - ΙΕ' αι.

Μία άλλη βυζαντινή μουσική σχολή στη Τρανσυλβανία, άνοιξε στο Μπρασόβ, πρίν τον ΙΣΤ΄ αι. Αυτή συνέχιζε εν μέρει την παράδοση της μονής Πούτνα: δηλαδή μελέτη της βυζαντινής μουσικής, αλλά άρχισε και την μετάφραση από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα και την εκτύπωση πολλών βιβλίων, για την ανάγκη του Ρουμανικού Ορθόδοξου τυπικού. Σ΄ αυτή σχολή όμως δεν υπήρξε ένας μέντορας, όπως ο Ευστάτιε Πρωτοψάλτης και έτσι οι μαθητές δεν συνέθεσαν ψαλτική μουσική. Το σχολείο είχε έδρα στην

389 Anton Pann ήταν ο πρώτος που χρησιμοποίησε τη λέξη "ρουμανίρε" με το νόημα που περιέχει (όχι μόνο μετάφραση αλλά και φυσικό τονισμό, κλπ.). Βλ, Εισαγωγή / Prefaið, Fabule si istorioare. [Μύθοι και ιστορίες. Εισαγωγή] Βουκουρέστι, 1841, σ.4, όπου έχει σημειώσει ... După ce am învățat canoanele si ortografia ... (muzicii psaltice - n.n.) n-am zăbovit a << români >> si a lucra pe note (psaltice - n.n.) cărțile cele mai trebuincioase.". [Αμέσως μετά όταν έμαθα τους κανόνες και την γραμματική της ψαλτικής μουσικής ... γρήγορα, άρχισα να μεταφράζω / ρουμανίρε / γράφοντας σε ψαλτική γραφή τα κυριότερα ψαλτικά βιβλία].

390 Nifon επίσκοπος Niculescu Ploieșteanu, Carte de muzică bisericească ..., [Εκκλησιαστικό μουσικό βιβλίο], Βουκουρέστι, 1902, σ.58.

391 Istoria învățământului din România. [Ιστορία της εκπαίδευσης από την Ρουμανία]. Επιμέλεια Ştefan Paşcu. Editura Didactică și Pedagogică, Βουκουρέστι, 1983, τόμος Α΄, σ.72.

εκκλησία Αγίου Νικολάου από την Σκέϊ-Μπρασόβ. Σ' αυτή τη σχολή έχουν περάσει - πάνω από 4-5 αώνες. - πολλές γενιές νέων από την Τρανσυλβανία και Βλαχία ³⁹². Το Μπρασόβ υπήρξε το κυριώτερο πολιτιστικό κέντρο των Ρουμάνων από την Τρανσυλβανία και ένα δυνατό ορθόδοξο κέντρο κατά του προσηλυτισμού των Καλβινιστών και των Καθολικών.

Από τους πρώτους διδασκάλους της Ψαλτικής Μουσικής Σχολής, μεταξύ το 1480-1497 αναφέρονται: ο Radu διδάσκαλος και ψάλτης και ο Gheorghe ψάλτης και γραμματικός ³⁹³, στον ΙΣΤ' αι. ο Dobre ³⁹⁴ δάσκαλος και ψάλτης (1541-1572) εγγονός του Toma Ιερέως (1540-1566) και τον γιό του Dobre - ο Mihail Ιερεύς πρωτόπαπας (1576-1605) 395. Αυτός ο πρωτόπαπας ανοικοδόμησε το παλαιό κτίριο του σχολείου και έκτισε ένα πύργο στην οικοδομή, με την οικονομική ενίσχυση των πριγκίπων της Βλαχίας -Petru Cercel ³⁹⁶ και της Μολδαβίας - Aron 397 . Στην Επιστολή με δωρεές του πρίγκιπα Aron, στις 12 Νοεμβρίου 1594, αναφέρονται μεταξύ άλλων, τα 12.000 χρυσά / "άσπρως" βοήθεια στην εκκλησία Αγίου Νικολάου και τα ονόματα των δύο διακόνων, που έπρεπε να ψέλνουν στην εκκλησία και να διδάσκουν ³⁹⁸. Το κτίριο ξανά ανοικοδομήθηκε το 1760-1761 από τους Eustatie Grid και Dimitrie Duma, και υπάρχει και σήμερα. Τα ιστορικά έγγραφα αναφέρουν ότι και οι δύο γιοι του Μιχαήλ Ιερέως πρωτόπαπα - ο Constantin (1586-1628) και ο Vasile (1628-1659) ήταν πρωτοψάλτες και διδάσκαλοι σ' αυτή την Ψαλτική Μουσική Σχολή ³⁹⁹. Αργότερα συνέχισαν αυτή την παράδοση της βυζαντινής μουσικής διάφοροι ψάλτες διδάσκαλοι, όπως ο Ioan (1675-1682), ο πατέρας των λόγιων ο David και Teodor Cârbea. Ο ψάλτης Ιοαη πέρασε ύστερα στο μοναχισμό ως μοναχός Iosif 400, Φλόρεα ψάλτης και διδάσκαλος, γιός του Teodor Baran Ιερεύς από το 1892 401, Radu Tempea Ι, γνωστός λόγιος, πού δούλεψε 4 χρόνια ως ψάλτης και διδάσκαλος (1691-1695), 4 χρόνια ως διάκονος (1695-1699) και αργότερα έγινε ιερέας 402 .

Στο Σιμπίου εκτυπώθηκε η πρώτη εκκλησιαστική μετάφραση στη ρουμανική γλώσσα από τον Filip Moldoveanu / Maler, το 1544, στο βιβλίο Kατεχισμός 403 . Ο Filip μετέφρασε στη ρουμανική γλώσσα και

- 392 Σε μία Αίτηση προς την βασίλισσα της Αυστρίας Μαρία Τερέζα, οι Ρουμάνοι από το Μπρασόβ έγραψαν: ... de când s-a zidit Sfânta beserecă și școala sunt 266 de ani ... [... από τότε που έκτισαν την Αγία εκκλησία και το σχολείο είναι 266 έτη ...]. Βλ. Andrei Bârseanu, Istoria școalelor centrale române grec-ortodoxe din Brașov. [Ιστορία των Ρουμανικών Ελληνορθοδόξων κεντρικών σχολών του Μπρασόβ] Μπρασόβ, 1902, σ.4-5. Βλ. και Aurel A.Mureşianu, Clădirea școlii românești din Brașov (construită) de către popa Mihai în anul 1597. [Το κτίριο της ρουμανικής σχολής Μπρασόβ κατασκευασμένο από τον Mihail ιερέα το 1597]. Anuarul Institutului de Istorie Ναţională, αρ.4, Βουκουρέστι, 1927, σ.220.
- 393 Bλ N.Albu, Istoria învățământului din Transilvania până la 1800. [Η ιστορία εκπαίδευσης στη Τρανσυλβανία έως το 1800]. Μπλάζ, 1944, σ.8.
 - 394 Bλ. Ghe.C. Ionescu, Lexicon ..., [Λεξικό ...], σ.112.
 - 395 Βλ. Ghe.C. Ionescu, Lexicon ..., [Λεξικό ...], σ.112.
 - 396 Petru Cercel ήταν πρίγκιπας στη Βλαχία το 1583-1585.
 - 397 Ατοπ ήταν πρίγκιπας στη Μολδαβία το 1591-1592 και 1592-1595.
 - 398 Ν.Ιοrga, Brașivul și românii. [Μπρασόβ και οι Ρουμάνοι]. Βουκουρέστι, 1905, σ.315.
- 399 Βλ. Cronica του Radu Tempea ΙΙ ο οποίος αναφέρει το 1659 για τον "Υἄsi" / Βασίλι διδάσκαλο. Βλ. και Aurel A. Muresianu, Clädirea scolii românești din Brașov (construită) de către popa Mihai în anul 1597 ..., [Το κτίριο της ρουμανικής σχολής Μπρασόβ κατασκευασμένο από τον Mihail ιερέα το 1597] ..., σ.225.
- 400 A.A.Mureşianu, Clădirea școlii românești din Brașov (construită) de către popa Mihai în anul 1597 ..., [Το κτίριο της ρουμανικής σχολής Μπρασόβ κατασκευασμένο από τον Mihail ιερέα το 1597] ..., σ.225.
- 401 S.Barbu-Bucur, Cultura muzicală de tradiție bizantină pe teritoriul României în secolul XVIII și începutul secolului XIX ... [Η Βυζαντινή μουσική παράδοση στην επικράτεια της Ρουμανίας από ΙΗ' αι. έως αρχές ΙΘ' αι...] ..., σ.39.
- 402 Candid C.Muşlea, O dinastie de preoți și protopopi Radu Tempea. Sase generații de preoți și protopopi din aceeași familie. [Οικογένεια ιερέων και πρωτοϊερέων Radu Tempea Ἐξι γενιές ιερέων και πρωτοϊερέων από αυτή την οικογένεια]. Μπρασόβ, 1939, σ.12-13.
- 403 Βλ. Dictionarul literaturii române de la origini până la 1900. [Λεξικό της ρουμανικής λογοτεχνίας από τις αρχές έως το 1900]. Editura Academiei României, Βουκουρέστι, 1979, σσ.354-355.

εκτύπωσε στο Σιμπίου το 1551-1553 ένα Evangheliar slavo-român [Ευαγγελιστάριον σλαβικό-ρουμανικό] 404

Στο Μπρασόβ η πρώτη εκκλησιαστική μετάφραση στη ρουμανική γλώσσα έγινε στις αρχές του ΙΣΤ αι., με το χειρόγραφο 1. Psaltirea Scheiană [Ψαλτήριον από την Μπρασόβ-Σκέϊ], με περιεχόμενο την Παλαιά Διαθήκη από την Αγία Γραφή, (τους Ψαλμούς του Δαβίδ), άλλοι 10 Ψαλμοί και το Σύμβολο της Πίστης) 405 . Άλλα εκκληστιαστικά βιβλία μεταφρασμένα στη ρουμανική γλώσσα στις αρχές του ΙΣΤ αι ήταν:

2. Psaltirea Hurmuzaki [Ψαλτήριον από την Συλλογή Χουρμουζάκη], με περιεχόμενο την Παλαιά Διαθήκη από την Αγία Γραφή - τους Ψαλμούς του Δαβίδ 406 , 3. Psaltirea Voronetiană [Ψαλτήριον από την μονή Βορονέτζ], με περιεχόμενο την Παλαιά Διαθήκη - Ψαλμούς του Δαβίδ - σε αποσπάσματα, και με ένα κείμενο στη σλαβονική γλώσσα 407 , 4. Codicele Voronetian [Κώδικας από την μονή Βορονέτζ], με περιεχόμενο την Καινή Διαθήκη από την Αγία Γραφή - Οι Πράξεις των Αποστόλων, και 3 Επιστολές των Αποστόλων: ένα του Αποστόλου Ιακώβου, και δύο του Αποστόλου Πέτρου 408 .

Μία από τις προσωπικότητες της εποχής στο Μπρασόβ, που έχει μεταφράσει και εκτυπώσει στη ρουμανική γλώσσα εκκλησιαστικά έργα, ήταν ο διάκονος Coresi απο το Ταργόβιστε, Βλαχία / Coresi diaconul "ot Târgoviște" (+1583) 409 . Τα πρώτα του βιβλία τυπωμένα (στη σλαβονική γλώσσα) ήταν: 1. Micul Octoih [Μικρή Οκτάηχος], Ταργόβιστε, 1557 (μαζί με τον Oprea λογοθέτη), 2. Triod - Penticostar [Τριώδιον -Πεντηκοστάριον], Ταργόβιστε, 1558. Από το 1559 ο διάκονος Coresi έγινε μόνιμος κάτοικος στο Μπρασόβ, όπου μετέφρασε και εκτύπωσε μόνο στη ρουμανική γλώσσα: 3. Întrebare creștinească [Χριστιανική ερώτηση], Μπρασόβ, 1559. 4. Evanghelia românescă [Ρουμανικό Τετραευαγγέλιο], Μπρασόβ, 1561 (μαζί με τον γραμματικό Tudor). Το κείμενο σ' αυτή την έκδοση χρησιμοποιήθηκε ύστερα για την εκτύπωση του Noul Testament de la Bălgrad / Alba Iulia [Καινή Διαθήκη από την Αγία Γραφή, Μπάλγραδ / Άλμπα Ιούλια] το 1648, και του Biblia de la București [Βίβλος από το Βουκουρέστι] το 1688, εκκλησιαστικά έργα βασικά για την Ρουμανική Ορθοδοξία. 5. Lucrul Stinților Apostoli [Το έργο των Αγίων Αποστόλων], Μπρασόβ, 1565-1567. 6.Tâlcul evangheliilor[Η εξήγηση των Ευαγγέλιων], Αϊούδ. 1567-1568. 7. Molitvelnicul [Ευλογιστάριον], Τεϊούς, 1567-1568. 8. Psaltirea românească [Ρουμανικό Ψαλτήριον / Παλαιάς Διαθήκης από την Αγία Γραφή], Μπρασόβ, 1570, έκδοση βελτιωμένη της Psaltirea Scheiena [Ψαλτήριον από την Μπρασόβ-Σκέϊ], 9. Liturghierul românesc [Ρουμανικό Λειτουργικόν], Μπρασόβ, 1570. Είναι το πρώτο ρουμανικό ορθόδοξο τυπικό, μεταφρασμένο από ελληνικές πηγές και από ένα σλαβικό βιβλίο. Στην μετάφραση έχουν λάβει μέρος - εκτός από τον Coresi, και πρωτοψάλτες και παπάδες από την εκκλησία Αγίου Νικολάου από Σκέϊ-Μπρασόβ. 10. Psaltirea slavoromână [Σλαβορουμανικό Ψαλτήριον], Μπρασόβ, 1577. 11. Evangheliar cu învățătură

- 404 Evangheliar slavo-român [Ευαγγελιστάριον σλαβικό-ρουμανικό], καινούργια έκδοση και επιμέλεια από τον Ε. Petrovici και L. Demeni. Editura pentru Artă, Βουκουρέστι, 1971.
- 405 Psaltirea Scheiană. Secolul al XVI-lea, prima parte. [Ψαλτήριον από Σκέϊ-Μπρασόβ. Αρχές ΙΣΤ' αι.]. Επιμέλεια από τον Ιοαη Βίαημ. Editura Carol Göble, Βουκουρέστι, 1889. Βλ. και Dicționarul literaturii române de la origini până la 1900. [Λεξικό της ρουμανικής λογοτεχνίας από τις αρχές έως το 1900] ..., σσ.714-715.
- 406 Psaltirea Hurmuzaki. Secolul al XVI-lea, prima parte. [Ψαλτήριον Χουρμουζάκη. Αρχές ΙΣΤ΄ αι.] Βλ. χργφ. Β-ΒΑΚ 3077. Βλ. και Dictionarul literaturii române de la origini până la 1900. [Λεξικό της ρουμανικής λογοτεχνίας από τις αρχές έως το 1900] ..., σ.714.
- 407 Psaltirea Voronețiană. Secolul al XVI-lea, prima parte. [Ψαλτήριον από Βορονέτζ, Μολδαβία. Αρχές ΙΣΤ΄ αι.] Επιμέλεια από τον G.Ghiulea. Editura RIAF, Βουκουρέστι, 1910, τόμος 11 μέρος Β', Βουκουρέστι, 1911, τόμος 12 μέρος Α'-Β'. Βλ. και Dictionarul literaturii române de la origini până la 1900. [Λεξικό της ρουμανικής λογοτεχνίας από τις αρχές έως το 1900] ... σ.715.
- 408 Codicele Voronețian. Secolul al XVI-lea, prima parte. [Κωδικόν από Βορονέτζ, Μολδαβία. ΙΣΤ΄ αι. αρχές]. Εκδόσεις Tipografia Arhiepiscopală, επιμέλεια από τον Ioan Sbierea. Τσερναούτζι, Μπουκοβίνα, 1885. Βλ. και Dicționarul literaturii române de la origini până la 1900. [Λεξικό της ρουμανικής λογοτεχνίας από τις αρχές έως το 1900]..., σ.197.
- 409 Coresi diaconul (+1583), ήταν ψάλτης, πρωτοψάλτης, μεταφραστής από ελληνική και σλαβονική στη ρουμανική γλώσσα, λόγιος, θεολόγος, τυπογράφος και εκδότης. Η πρώτη αναφορά για τον Coresi διάκονο από Ταργόβιστε "οι Τârgoviste" ήταν στο βιβλίο του Μικρό Οκτάηχο, Ταργόβιστε, 1557 (μαζή με τον Oprea λογοθέτη / λογοφάτουλ που ήταν και ο δάσκαλος του). Βλ. και Dictionarul literaturii române de la origini până la 1900. [Λεξικό της ρουμανικής λογοτεχνίας από τις αρχές έως το 1900] ..., σ.217.

[Εξηγητικό Ευαγγέλιο], Μπρασόβ, 1581. Το βιβλίο θεωρήται κορυφαίο για το υψηλό επίπεδο μετάφρασης και χρησιμοποίησης της ρουμανικής λογοτεχνικής γλώσσας, επίσης για την τυπογραφική τέχνη και εμφάνιση. Το βιβλίο αυτό έχει κυκλοφορήσει πάρα πολύ στην εποχή, συνεισφέροντας ως παράγοντας ενότητας στη ρουμανική γλωσσολογία και πνεύμα.

Το Μουσικό Ψαλτικό Σχολείο από το Μπρασόβ έχει συνεχίσει την δραστηριότητα ως παράγοντας διδασκαλίας βυζαντινής μουσικής τέχνης, πότε πότε έχοντας και μεγάλες προσωπικότητες, όπως τον Ιοαη Duma Braşoveanu (+1775, Μπρασόβ) 410 γιό του Radu Duma ψάλτη. Ο μεγάλος πρωτοψάλτης και κωδικογράφος Ioan Duma Braşoveanu ήταν και ο πρώτος κωδικογράφος της Psaltichiei rumănești / Stihirar [Ρουμανικό Ψαλτήριον / Στιχηράριον] μεταφρασμένο και αποδοσμένο από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα από τον Ιερομόναχο Filothei Jipa. Ο ανηψιός του πρωτοψάλτη IIoan Duma Braşoveanu, ο ψάλτης Radu Duma Braşoveanu συνέχιζε την εκκλησιαστική δραστηριότητα της οικογένειας, όντας πρωτοψάλτης στην εκκλησία Αγίου Νικολάου απο την Σκέϊ-Μπρασόβ και μεταφράζοντας από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα βυζαντινή μουσική / "ρουμανίρε". Τον ΙΗ' αι. αναφέρονται σ' αυτή την Ψαλτική Μουσική Σχολή οι διδάσκαλοι: Dimitrie Eustatievici, Radu Tempea V, Ianache, και ο τελευταίος από την οικογένεια Duma - ο Zaharia Braşoveanu, και από τις αρχές του ΙΘ' αι. οι καθηγητές: Gheorghe Haines και Moise Fulea 412.

Στις αρχές του ΙΗ' αι. ο ησουίτης μοναχός Fasching έγραψε για αυτή τη σχολή από το Μπρασόβ ⁴¹³: ... Românii susțin aici o școală în care, pe lângă mica republică de copii, sunt și oameni în vârstă și căsătoriți ce învață a citi și scrie cu niște caractere <<gre>cegiptene>>, întrebuințate și de sârbi ... iar partea principală a învățăturii se sfârsește cu cântările care imită în mare parte muzica gregoriană și hebreă ... [Οι Ρουμάνοι υποστηρίζουν εδώ μία σχολή όπου, κοντά στη μικρή παιδική δημοκρατία, υπάρχουν και άνθρωποι σε μεγάλη ηλικία και παντρεμένοι που μαθαίνουν να διαβάζουν και να γράφουν με κάποιους << ελληνοαιγυπτιακούς >> χαρακτήρες, χρησιμοποιείται και από τους Σέρβους ... και το βασικό μέρος της διδασκαλίας τελειώνει με τραγούδια που μιμείται αρκετά την γρηγοριανή και εβραϊκή μουσική].

Στην Οραστίε, το 1582, εκτύπωσαν την πρώτη ρουμανική μετάφραση από την ελληνική της $\Pi \alpha \lambda \alpha i - \alpha i \alpha \Delta i \alpha \theta \eta \kappa \eta c$ από την $A \gamma i \alpha \Gamma \rho \alpha \rho \eta$, γνωστή με την ονομασία Palia de la Orăștie [το Βίβλο από την Οραστίε] 414 , που περιέχει την Γ ένεση / Βιτία και Έξοδο / Ισχόδ. Τη Βίβλο μετέφρασαν οι: Mihail Tordasi - επίσκοπος Τρανσυλβανίας, Ştefan Hece Ιερεύς από τη Σέμπες, Efrem Zacan - διδάσκαλος / ψάλτης από τη Σέμπες, Moise Pestiel Ιερεύς από τη Λούγοζ, Arghirie Ιερεύς πρωτόπαπας από το Χουνεδοάρα. Οι τυπογράφοι ήταν οι Şerban Coresi διάκονος και Marian διάκονος. Οι μεταφραστές μετέφρασαν στη μία ρουμανική γλώσσα χωρίς τοπικισμούς, συνεισφέροντας έτσι στη διαμόρφωση της λογοτεχνικής ρουμανικής γλώσσας.

Στην Άλμπα Ιούλια / Μπάλγραδ, στις 20 Ιανουαρίου 1648 εκτύπωσαν - μεταφρασμένη στη ρουμανική γλώσσα από ελληνική, σλαβονική και λατινική την Καινή Διαθήκη από την Αγία Γραφή 415 . Οι μεταφραστές ήταν: Silvestru Ιερομόναχος από την Βλαχία, και ένας άγνωστος (δεν υπάρχει το όνομά του

⁴¹⁰ Βλ. Ghe.C.Ionescu, Lexicon ..., [Λεξικό ...] .., σ.119-120.

⁴¹¹ Bλ. Ghe.C.Ionescu, Lexicon ..., [Λεξικό ...] ..., σ.120-121.

⁴¹² Βλ. S.Barbu-Bucur, Cultura muzicală de tradiție bizantină pe teritoriul României în secolul XVIII și începutul secolului XIX ..., [Η Βυζαντινή μουσική παράδοση στην επικράτεια της Ρουμανίας - από ΙΗ' αι. έως αρχές ΙΘ' αι...] ..., σ.49.

⁴¹³ Fasching monach, Nova Dacia, Κλούζ, 1743. Βλ. και A.Bârseanu, Istoria scoalelor centrale române grec-ortodoxe din Brasov. [Ιστορία τις κεντρικές ρουμανικές σχολές ελληνοορθόδοξη από την Μπρασόβ] ., σ.4.

^{4!4} Palia de la Orăștie. 1582, reed. fragm., Mario Roques, Editions Champion, Paris, 1925. Bλ. Palia de la Orăștie. 1582. Reed.îngrijire și introducere de / επιμέλεια από την Victoria Pamfil. Editura pentru Artă, Βουκουρέστι, 1968. Βλ. και Dicționarul literaturii române de la origini până la 1900 ..., [Λεξικό της ρουμανικής λογοτεχνίας από τις αρχές έως το 1900] ..., σσ.655-656.

⁴¹⁵ Bλ. D.Sesan, Noul Testament de la Bălgrad (1648). [Καινή Διαθήκη από Μπάλγραδ (1648)]. Editura Pentru viată, Μπρασόβ, 2002. Διδακτορική διατριβή. Βλ. και Dicționarul literaturii române de la origini până la 1900 ..., [Λεξικό της ρουμανικής λογοτεχνίας από τις αρχές έως το 1900] ..., σσ.631-632.

πουθενά, κι' ας γράφεται ότι ήταν δύο μεταφραστές). Οι τυπογράφοι ήταν οι: Dobre Popa, Ştefan γιός του Meletie Macedoneanul, Gheorghe μοναχός Rusu από Σιμπιέλ και Martin Maier από την Μπρασόβ. Η Βίβλος με την Καινή Διαθήκη ήταν τυπωμένη στην εποχή του μητροπολίτη Τρανσυλβανίας Ştefan, με την πνευματική και οικονομική ενίσχυση από τον πρίγκιπα της Βλαχίας - Matei Basarab και τον μητροπολίτη Βλαχίας Τeofil. Η Βίβλος έχει εκτυπωθεί σε αρκετά έντυπα, και σε μερικές ανανεωμένες εκδόσεις.

Στην Οράδεα αναφέρεται μια Ορθόδοξη Βυζαντινή Σχολή από τον ΙΣΤ΄ αι ⁴¹⁶, αλλά τα έγγραφα γνωστά είναι από το 1743, όταν αναφέρεται ότι οι μαθητές σπούδαζαν ... cântare bisericească, scris, citit și puțină socoteală ... [...ψαλτική μουσική, γραψίματα, διάβασμα και λίγο μαθηματικά ...] ⁴¹⁷. Η βυζαντινή μουσική ήταν σε ελληνική και ρουμανική γλώσσα. Τα ονόματα των διδασκάλων-ψαλτών απ' αυτή την σχολή είναι γνωστά μετά το 1783 ⁴¹⁸, και αναφέρουμε: Maxim Petrovici, Capitanovici, Dimitrie Rat, Meletie Stancovici Ιερεύς, Ioan Dragos Ιερεύς, Iosif Popovici ψάλτης, κ.α. Μετά το 1800 ήταν γνωστοί οι διδάσκαλοιψάλτες: Ioan Spiridon, Marcovici από την Γιούλα, Dumitru Mercea, Gheorghe Vanghel, Ioan Reno, Ioan Puspochi, κ.α. Το 1792 ιδρύθηκε η Ανώτερη Ψαλτική Σχολή στην Οράδεα. Από το 1830 αποφασίζεται ότι η διδασκαλία της ψαλτικής μουσικής θα είναι μόνο στη ρουμανική γλώσσα ⁴¹⁹.

Στη Τρανσυλβανία, όπως και σε άλλα ρουμανικά πριγκιπάτα, τα περισσότερα σχολεία ψαλτικής μουσικής ήταν δίπλα στην εκκλησία και στα μοναστήρια. Είναι γνωστός ένας αριθμός σχολείων όπως, στο Νομό: Άλμπα - 14, Κοζάκνα - 15, Φαγαράς - 35, Μούρες / Τούρδα 13, Σόλονκ / Δομπάνκα / Σόμες - 24, Μαραμούρες - 14, κ.α. Από τα πολύ γνωστά μοναστήρια, αναφέρουμε: Μπάλγραδ / Άλμπα Ιούλια, Πρισλόπ, Σάμπατα δε Σούς, Σίνκα Βέκε, Ραμέτζι, Λούπσα, Μαργίντα, Στράμπα, Τόπλιτζα, Μοϊσέϊ, Πέρι, Νικούλα, Βλάδ, Ιεούδ, κ.α. 420 .

Από τους ψάλτες-διδασκάλους γνωστούς στην εποχή, αναφέρουμε: στη μονή Κιχέρουλ δε Ζός - ο Πρωτοψάλτης Glogaras (έγγραφο της 14 Δεκεμβρίου 1737) 421 , μονή Αρπάσουλ δε Ζός - ο Πρωτοψάλτης Τοπα (έγγραφο της 6 Δεκεμβρίου 1742) 422 , μονή Ραμέτζι - ο Πρωτοψάλτης Simeon (το 1743) 423 - για την σχολή της μονής Ραμέτζι - ο ιστορικός Nicolae Iorga αναφέρει: ... La mănăstirea Râmeți monahii țineau scoala ... în care învățau copii carte, slujba și cântările bisericești ... [Στη μονή Ραμέτζι οι μοναχοί είχαν σχολή ... όπου τα παιδιά μάθαιναν γενικά μαθήματα, εκκλησιαστικό τυπικόν και ψαλτική μουσική], μονή Τσιοάρα - ο Πρωτοψάλτης Constantin (στο έγγραφο της 5 Δεκεμβρίου 1750) 424 , μονή Ράτσιουλ δε Καμπίε - ο Πρωτοψάλτης

- 416 Βλ. S.Barbu-Bucur, Cultura muzicală de tradiție bizantină pe teritoriul României în secolul XVIII și începutul secolului XIX ..., [Η Βυζαντινή μουσική παράδοση στην επικράτεια της Ρουμανίας από ΙΗ' αι. έως αρχές ΙΘ' αι...] ..., σσ.51-52.
- 417 Nicolae Firu, Monografia sfintei Adormiri (Bisericia cu lună) din Oradea. [Μονογραφία της Αγίας Κοιμήσως (Εκκλησία με φεγγάρι), από Οράδεα] Οράδεα, 1934, σ.112, 180.
- 418 Βλ. S.Bardu-Bucur, Cultura muzicală de tradiție bizantină pe teritoriul României în secolul XVIII și începutul secolului XIX ..., [Η Βυζαντινή μουσική παράδοση στην επικράτεια της Ρουμανίας από ΙΗ' αι. έως αρχές ΙΘ' αι. και η αυθεντική συνεισ-φορά του αυτόχθονος πολιτισμού] ..., σσ..52-53.
- 419 Nicolae Firu, Date și documente cu privire la istoricul scoalelor române din Bihor. [Χρονολογίες και έγγραφα για την ιστορία των ρουμανικών σχολών από Μπιχόρ]. Αράδ, 1910, σσ.51-55.
- 420 Βλ. Stefan Metes, Mănăstirile românești din Transilvania și Ungaria. [Ρουμανικές μονές από Τρανσυλβανία και Ουγγαρία]. Σιμπίου, 1936, σσ. ΧΙΙ-ΧΙΙΙ, CVII-CVIII.
- 421 Βλ. St.Metes, Mănăstirile românești din Transilvania și Ungaria ..., [Ρουμανικές μονές από Τρανσυλβανία και Ουγγαρία] ..., σ.131.
- 422 Βλ. N.Iorga, Studii și documente cu privire la istoria românilor, vol. XIII. Scrisori și transcripții ardelene și maramureșene. [Σπουδές και έγγραφα για την ιστορία των Ρουμάνων, τόμος ΙΓ΄. Γράμματα και μεταφράσεις από την Αρδεάλ και Μαραμούρες]. Βουκουρέστι, 1906, σ.92, αρ.25.
- 423 Bλ. St.Metes, Mănăstirile românești din Transilvania și Ungaria ..., [Ρουμανικές μονές από Τρανσυλβανία και Ουγγαρία]..., σσ.56-57. Βλ. και Ν.Iorga, Sate și preoți din Ardeal. [Χωριά και παπάδες από Αρδεάλ]. Βουκουρέστι, 1902, σ.274 και αρ.3. Βλ. και St.Metes, Mănăstirile românești din Transilvania și Ungaria ..., [Ρουμανικές μονές από Τρανσυλβανία και Ουγγαρία]..., σ.58.
 - 424 Βλ. St. Metes, Μănăstirile românesti din Transilvania și Ungaria [Ρουμανικές μονές από Τρανσυλβανία και Ουγγαρία]. σ.49.

Gavriil Pop (το 1765) 425 , μονή από Μιλόσουλ Μάρε/Κοζάκνα - ο Πρωτοψάλτης Ştefan (1759 και 1765), που ήταν και κωδικογράφος - έγραψε ένα Ψ αλτήριον 426 , κ.α.

Στο Φαγαράς υπήρξαν ψαλτικές μουσικές σχολές από τον ΙΣΤ'- ΙΖ' αι. στις μονές Σάμπατα δε Σούς και Ιεούδ. Στις 4 Απριλίου 1657 αναφέρεται η ύπαρξη μίας βυζαντινής μουσικής σχολής στη ρουμανική γλώσσα 427 .

Στο Σιμπίου 428 άνοιξε το 1811 Ψαλτική Μουσική Σχολή - σε επίπεδο πανεπιστημιακό, όπου δίδασκαν οι θεολογικές και ψαλτικές τέχνες. Από τους πρώτους καθηγητές ψαλτικής μουσικής αναφέρονταιο πρωτοψάλτης και ιερέας Dimitrie Eustatievici ($^{1730-1795}$) - ο πρώτος διευθυντής της Σχολής και καθηγητής θεολογίας, ψαλτικής μουσικής και παιδαγωγικής, ο Gheorghe Lazăr ($^{1779-1823}$) καθηγητής ψαλτικής μουσικής - το $^{1811-1815}$, μετά στο Μπρασόβ ($^{1815-1816}$) και ύστερα - από το 1818 - στο Βουκουρέστι στη Ανώτερη Σχολή της μονής Αγίου Σάββα (ήταν άλλωστε και πολιτικός μηχανικός, συγγραφέας, ρήτορας, κ.α.), ο πρωτοψάλτης και ιερέας πρωτόπαπας Moise Fulea ($^{1787-1863}$) καθηγητής ψαλτικής μουσικής και τυπικών, κ.α.

Στην επαρχία Μπανάτ υπήρξαν Ψαλτικές Μουσικές Σχολές από την ΙΣΤ' αι - ΙΖ' αι. Αυτές οι σχολές ήταν δίπλα στην εκκλησία και στα μοναστήρια. Από τα μοναστήρια αναφέρουμε τα Χόδος-Μποδορόγ, Σεμλάκουλ Μίκ, Σέδριστεα Μίκα, Πλόσκα-Καρανσέμπες, κ.α. Από την μονή Πλόσκα-Καρανσέμπες ήταν γνωστός ο διδάσκαλος πρωτοψάλτης Moldovan 429 .

Το 1822 στο Τιμισοάρα ιδρύθηκε Ψαλτική Μουσική Σχολή - σε επίπεδο πανεπιστημιακό, με πλήρη εκπαιδευτικό θεολογικό και μουσικό ψαλτικό πρόγραμμα.

β) Μολδαβία

Στο Σουτσεάβα από τις αρχές του ΙΕ' αι. υπήρξε μία σχολή ψαλτικής μουσικής, όπου, μεταξύ άλλων, ήταν διδάσκαλος και ο γνωστός μοναχός λόγιος - ρουμανικής καταγωγής - Grigorie Tamblac / μελλοντικός μητροπολίτης του Κιέβου (βλ. το Κεφάλαιο με την Μουσική Ψαλτική Σχολή της Πούτνας).

Στο Ιάσιο, ο μητροπολίτης Varlaam (+1657) 430 μετέφρασε από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα και εκτύπωσε μερικά εκκλησιαστικά βιβλία, όπως: 1. Cazania / Carte românească de învățătură, dumenecele preste an și la praznice împărătești și la svinții mari [Ομιλία / Ρουμανικό βιβλίο για διδασκαλία (με ομιλίες), στις Κυριακές της χρονιάς και βασιλικές εορτές και για τους μεγάλους άγιους], γραμμένο το 1637 και

- 425 Βλ. St.Metes, Μặnặstirile românești din Transilvania și Ungaria ..., [Ρουμανικές μονές από Τρανσυλβανία και Ουγγαρία] ..., σ.135.
- 426 Βλ. N.lorga, Studii și documente cu privire la istoria românilor, vol. XIII. Scrisori și transcripții ardelene și maramureșene [Σπουδές και έγγραφα για την ιστορία των Ρουμάνων, τόμος ΙΓ. Γράμματα και μετάφραση από την Αρδεάλ και Μαραμούρες] ..., σ.162, αρ.555. Βλ. και Şt.Meteş, Μănăstirile românești din Transilvania și Ungaria ..., [Ρουμανικές μονές από Τρανσυλβανία και Ουγγαρία] ..., σ.70.
 - 427 Βλ. N.Iorga, Istoria învățământului românesc. [Ιστορία της ρουμανικής παιδείας] Βουκουρέστι, 1928, σ.175.
- 428 Βλ. Μ.Ράcurariu, Două sute de ani de învățământ teologic la Sibiu (1786-1986). [Διακόσια χρόνια θεολογικής παιδείας στη Σιμπίου (1786-1986). Σιμπίου, 1987, σ.269-272.
- 429 Βλ. A.Ghidiu I.Bălan, Monografia orașului Caransebeş / ... / [Μονογραφία της πόλης Καρανσέμπες / ... /] Καρανσέμπες, 1909, σ.185.
- 430 Varlaam mitropolitul (+1657) / με το κατά κόσμον όνομα Vasile Μοίος, γεννήθηκε στο Μπολοτέστι-Βράντσεα. Ήταν εκκλησιάρχης, συγγραφέας και μεταφραστής από την ελληνική και σλαβονική στη ρουμανική γλώσσα. Είχε την διεύθυνση της Μητρόπολης Μολδαβίας για 21 χρόνια. Το 1639 ήταν ένας από τους 3 υποψήφιους για τον Πατριαρχικό Θρόνο της Κωνσταντινούπολης. Έχει μεταφράσει και εκδώσει εκκλησιαστικά έργα με μεγάλη σημασία για τους Ρουμάνους, Βλ. St.Dinulescu, Notife despre viata și activitatea mitropolitului Moldovei Varlaam (1632-1653). [Σημειώματα για την ζωή και τη δραστηριότητα του μητροπολίτη Μολδαβίας Varlaam. (1632-1653)]. Τροgrafia Arhiepiscopali, Τσερνασύτζι, 1886, Βλ. και Dictionarul literaturii române de la origini până la 1900 ..., [Λεξικό της ρουμανικής λογοτεχνίας από τις αρχές έως το 1900] ... σσ.882-885, κ.α.

εκτυπωμένο το 1643, στη τυπογραφία της μονής Trei ierarhi / Τρεις Ιεράρχες, Ιάσιο. Το έργο περιέχει 75 ομιλίες που εκφράζονται στις Κυριακές και Βασιλικές εορτές, και μερικούς Βίους των Αγίων. Οι θεολογικές βάσεις είναι νεοβυζαντινά, μερικών Ελλήνων θεολόγων από τον ΙΣΤ΄ αι., όπως ο Δαμασκηνός Στουδιτός από την Θεσσαλονίκη, απ' όπου μετέφρασε 20 ομιλίες. Το βιβλίο εκτυπώθηκε σε 15 εκδόσεις, στις τυπογραφίες από Βλαχία - μονή Δεάλου, Ράμνικου-Βαλτσεα, Μπουζάου και Βουκουρέστι, από Τρανσυλβανία - Άλμπα Ιούλια, Σιμπιου, κ.α. 2. Răspunsul împotriva Catehismului calvinesc [Απάντηση στο Καλβινικό Κατητισμό], μονή Δεάλου, 1645.

Με την οικονομική ενίσχυση του Ρουμάνου μητροπολίτη του Κιέβου Petru Movilă, μαζί και με άλλες προσωπικότητες της Μολδαβίας και με τον πρίγκιπα Vasile Lupu, στο Ιάσιο, το 1642 ίδρυσε την πρώτη Πανεπιστημιακή Θεολογική Σχολή της Μολδαβίας Colegiul Teologic / Academia δίπλα στη μονή Trei ierarhi / Τρεις Ιεράρχες, σχολή τύπου πανεπιστήμιο, το πρώτο στα Ρουμανικά Πριγκιπάτα. Το 1680 ο πατριάρχης Ιεροσολύμων Δοσίθεος εγκατέστησε στο Ιάσιο μία τυπογραφία, που είχε μεγάλη εκδοτική δραστηριότητα, ειδικά στην ελληνική αλλά και στη ρουμανική και άλλες γλώσσες.

Ο μητροπολίτης Dosoftei ⁴³¹, τον ΙΖ' αι. (μέσα), συνέχιζε την δραστηριότητα του Varlaam, μεταφράζοντας από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα μία σειρά εκκλησιαστικών βιβλίων: 1. Paraclisul Precistii [Παράκλησις της Θεοτόκου], μαζί με δύο αποσπάσματα από την Αγία Γραφή: 2. Cuvinte și jele la robia Ierusalimului, când din Ierusalim la Vavilon i-au mutat Navucodonosor împărat [...], και 3. Pomenire și de năpaste ce-au năpăstuit acei doi giudecători pre Susana [...], με μία Εισαγωγή από 48 πρωτότυπους στίχους, Ιάσιο, 1645-1649. 4. Psaltirea în versuri / Cântările Prorocului David [Ψαλτήριον σε στίχους / Οι Ψαλμοί του Δαβίδ], Ιάσιο, 1650-1660 περ. 5. Prea cinstitul Acatist și Paraclis al Preasfintei Născătoare de Dumnezeu [Ακάθιστος και Παράκλησις της Θεοτόκου], επεξεργασία από προηγούμενες ρουμανικές μεταφράσεις, Κίεβο, 1673. Είναι μία επεξεργασία της Αγίας Γραφής σε ποιητική εξελιγμένη γλώσσα, με μεγάλη ποικιλία των μέτρων και ρυθμών: οι στίχοι είναι έξι / επτά και εντεκασύλλαβες - από την μία μεριά, και από την άλλη - οκτώ / δέκα και δώδεκα συλλαβές, με μέτρο από 13 συλλαβές και τροχαϊκό από 14 συλλαβές ή αλεξανδρινό από 16 συλλαβές. Ο Dosoftei χρησιμοποίησε τις μεταφράσεις των Ψαλμών από τα: Psaltirea Scheiană / [Ψαλτήριον από το Μπρασόβ-Σκέϊ] (αρχές του ΙΣΤ' αι.), Psaltirea [Ψαλτήριον] του διακόνου Coresi (1570) και μία ελληνική έκδοση της Βουλγάτας. Το βιβλίο είχε μεγάλη επιροή στη Ρουμανική Εκκλησία.6. Dumnezeiasca Liturghic [Ακολουθία της Θείας Λειτουργίας] από ελληνικά πρότυπα, Ιάσιο, 1679.7. Psaltirea slavo-română / Psaltirea de-ntăles a svântului împărat proroc David [Σλαβικό-ρουμανικό Ψαλτήριο του Αγίου προφήτη Δαβίδ (...)], Ιάσιο, 1680. 8. Molitvelnic / Molitvelnic de-ntăles [Ευλογητάριον], Ιάσιο, 1681. 9. Viata si petrecerea sfintilor [Η ζωή και η δραστηριότητα των Αγίων], Ιάσιο, 1682-1686. Έργο σε 4 τόμους, με ελληνικές πηγές - το Μηνολόγιον του Μαξίμου Μαργούνη και κάποιες πηγές μεσαιωνικά σλαβονικά. 10. Parimiile preste an [Παροιμίες της χρονιάς], Ιάσιο, 1683. 11. Octoih [Οκτάηχος], ατέλειο.

Ο Dosostei μετέφρασε από την ελληνική και τη σλαβική γλώσσα, θεολογικά έργα, όπως: 1. Istoria bisericească [Ιστορία της Εκκλησίας], Ιάσιο, 1690. 2. Vedenia tainică [Μυστηριώδες όραμα], Ιάσιο, 1690. 3. Impotriva ereziilor [Εναντίον των αιρέσεων], Ιάσιο, 1691. 4. Despre prefacerea sfintelor taine [Για την μετατροπή των αγίων μυστηρίων], Ιάσιο, 1693, όπου μεταφράζει από την πατρηστική λογοτεχνία των: Ιωάννη Χρυσοστόμου, Εφραίμ Συρίου, Αθανασίου Σιναϊτη. Όντας στη εξορία στη Πολωνία, ο Dosostei μεταφράζει την τραγωδία του Κρητικού ποιητή Γεωργίου Χορτατζή - Ερωφίλη. Από αυτό το έργο, που δεν το ολοκλήρωσε, ο Πρόλογος κυκλοφόρησε αρκετά στη Μολδαβία, σε μορφή χειρόγραφου.

Μία άλλη προσωπικότητα από την Μολδαβία ήταν ο λόγιος Nicolae Milescu spătarul 432 (1636-1708),

⁴³¹ Dosoftei mitropolitul (1624-1693) / με το κατά κόσμον όνομα Dimitrie Barila, γεννήθηκε στο Σουτσεάβα. Ήταν εκκλησιάρχης, συγγραφέας και μεταφραστής από την ελληνική και σλαβονική στη ρουμανική γλώσσα. Ήταν μητροπολίτης της Μολδαβίας. Έχει μεταφράσει και εκδώσει εκκλησιαστικά θεολογικά και ιεροτελεστικά έργα. Βλ. St.Dinulescu, Viaţa şi scrierile !ui Dosoftei, mitropolitului Moldovei. [Η ζωή και τα έργα του Dosoftei, μητροπολίτης Μολδαβίας]. Τίροgrafia Arhiepiscopală, Τσερνασύτζι, 1885. Βλ. και Dicționarul literaturii române de la origini până la 1900..., [Λεξικό της ρουμανικής λογοτεχνίας από τις αρχές έως το 1900] ..., σσ.296-302, κ.α.

⁴³² Nicolae Milescu, spătarul (1636-1708), θεολόγος, λόγιος, ήταν απόγονος μίας οικογένειας από την Πελοπόννησο. Έχει μεταφράσει στη ρουμανική γλώσσα μέρος της Παλαιάς Διαθήκης. Το 1669 εκτύπωσε στο Παρίσι μερικά θεολογικά έργα. Έγραψε έργα θεολογικά, φιλοσοφικά, ιστορικά και ερμηνευτικού χαρακτήρα. Τα έργα του κυκλοφόρησαν σε έντυπα ρουμανικά και

πολύ γνωστός θεολόγος - απόφοιτος της Θεολογικής Σχολής της Κωνσταντινούπολης, σπατάρ (τίτλος αρχοντιάς), με ελληνικές ρίζες, μεγάλος ιστορικός, φιλόσοφος, διπλωματούχος και μεταφραστής. Έχει μεταφράσει από την ελληνική και λατινική στη ρουμανική γλώσσα ένα μεγάλο μέρος από την Παλαιά Διαθήκη (Κεφ.: 2, 3, 8, 22, 26). Τα περισσότερα σχολεία ψαλτικής μουσικής, όπως πάντα στα Ρουμανικά Πριγκιπάτα, ήταν δίπλα στην εκκλησία και στα μοναστήρια.

Στη μονή Πούτνα, μετά σχεδόν ένα αιώνα, ξανά λειτούργησε - επισήμως, το Μουσικό Ψαλτικό Σχολείο, με κανονικό ρυθμό, από 4 έως 6 και από 6 έως 8 χρόνια 433, στη περίοδο ηγεμονίας του πρίγκιπα Grigorie Duca 434 (ανεπισήμως η λειτουργία του σχολείου δεν έχει σταματήσει). Ο διευθυντής του Σχολείου ήταν ο θεολόγος και Πρωτοψάλτης Bartolomeu Măzăreanu (1710-1780), και στην ειδική τάξη βυζαντινής μουσικής ο Ιερομόναχος διδάσκαλος Ilarion, και ύστερα ο Πρωτοψάλτης και διδάσκαλος ο μελλοντικός επίσκοπος Ιοαη από την Τσερναούτζι / Isaia Baloşescu. Το 1770 ο αρχιμανδρίτης Bartolomeu Μăzăreanu έγινε επιθεωρητής των βυζαντινών σχολείων της Μολδαβίας και Μπουκοβίνας, έως το 1774 όταν η Μπουκοβίνα ενσωματώθηκε στην Αυστροουγγαρία).

Στη μονή Νεάμτζ, στα τέλη τον ΙΔ' αι. και αρχές τον ΙΕ' αι., υπήρχε μία Ψαλτική Μουσική Σχολή άγνωστη ακόμη, αλλά από την οποία είναι γνωστό ο κωδικογράφος Gavriil Uric, ο οπίος έγραψε το Evangheliar [Ευαγγελιστάριον], που βρίκεται από τις αρχές του Κ' αι. στην Bodleian University of Oxford. Αργώτερα, στη μονή συνεχίζουν οι μουσικές ψαλτικές σπουδές, εάν και ανεπίσημα. Ένα απόσπασμα γραμμένο σε ένα Σέρβικο χργφ. Οκτάηχος, από την Βιβλιοθήκη της μονής αναφέρει: ... Să se știe de când am învățat eu carte la Neamțu, atunci era un diac domnesc și învăța la 7 glasuri veleat 7209 (1701) ... [... Να ξέρετε ότι από τότε που έκανα μαθήματα στη μονή Νεάμτζ ήταν ένας ψάλτης και δίδασκε τους 7 ήχους, το έτος 7209 (1701) 435 . Ένα άλλο απόσπασμα από έγγραφο αναφέρει ότι ... το 1747 ο Nicolae και ο Andrei ϵ μαθαν ψαλτική μουσική και τους βυζαντινούς ήχους με τον Ιερομόναχο Mihail / Mihalache Moldovlahu, από ένα Οκτάηχο γραμμένο τον ΙΕ'-ΙΣΤ' αι. Τον ΙΗ' αι. τέλος, είναι γνωστή μία σημαντική βυζαντινή μουσική σχολή με επικεφαλής τον Iosif μοναχό Πρωτοψάλτη [Moldoveanu] και με τον μαθητή αυτού - ο Visarion Iepoμόναχος, βλ. χργφ. gr B-BAR 106, Αναστασιματάριον-Ειρμολόγιον, του Πέτρου Λαμπαδαρίου Πελοποννησίου, γραμμένο στον Άγιο Όρος, μέσα τον ΙΗ' αι., άγνωστο κωδικογράφο. Η ψαλτική μουσική σχολή ήταν και μετά το 1840, γνωστή ειδικά από τα πολλά μουσικά ψαλτικά χειρόγραφα γραμμένα από τους μαθητές της σχολής. Ένα μεγάλο μέρος αυτών των χργφ. είναι στη μονή Νεάμτζ, άλλα στις μονές Σέκου, Σιχαστρία, Αγάπια, Βαράτεκ, κ.α.

Μουσικές ψαλτικές σχολές υπήρξαν και στο Ιάσιο, δίπλα στις μονές Τριών Ιεραρχών, Γόλια, Τσετατσούια, δίπλα στις εκκλησίες και σε ιδιωτικούς χώρους. Ένα επίσημο έγγραφο Hrisov από το Μάϊο 1776 του πρίγκιπα Grigorie Ghica III ⁴³⁶, αναφέρει την ύπαρξη μίας Scoala Domnească Moldovenească / Μολδαβικής Πριγκιπικής Σχολής δίπλα στην εκκλησία του Αγίου Νικολάου-Ιάσιο με τον διδάσκαλο Ευλόγιε και ψάλτη τον Gheorghe. Μία άλλη σχολή αναφέρεται δίπλα στην εκκλησία του Αγίου Σπυρίδωνα Ιασίου, διδάσκαλος και ηγούμενος ήταν ο Veniamin Neghel / Costachi - ο μελλοντικός μητροπολίτης της Μολδαβίας, και ψάλτης ο Şerban, μαθητής του Ευφρονίου Ειρηνουπόλεως ⁴³⁷. Τα ιστορικά έγγραφα

ελληνικά. Βλ. και Dictionarul literaturii române de la origini până la 1900 ..., [Λεξικό της ρουμανικής λογοτεχνίας από τις αρχές έως το 1900] ... σ σ.570-572.

⁴³³ Βλ. S.Barbu-Bucur, Cultura muzicală de tradiție bizantină pe teritoriul României în secolul XVIII și începutul secolului XIX ..., [Η Βυζαντινή μουσική παράδοση στην επικράτεια της Ρουμανίας - από ΙΗ΄ αι. έως αρχές ΙΘ΄ αι.]] ..., σ.60.

⁴³⁴ Grigorie III Ghica / Duca ήταν ηγεμόνας της Μολδαβίας (1764-1767, 1774-1777), σκοτωμένος από στους Τούρκους στο Ιάσιο, το 1777.

⁴³⁵ Βλ. S.Barbu-Bucur, Cultura muzicală de tradiție bizantină pe teritoriul României în secolul XVIII și începutul secolului XIX ..., [Η Βυζαντινή μουσική παράδοση στην επικράτεια της Ρουμανίας - από ΙΗ΄ αι. έως αρχές ΙΘ΄ αι...] ..., σ.60.

⁴³⁶ Βλ. Μ.Poslusnicu, Istoria musicei la români ..., [Ιστορία της μουσικής στους Ρουμάνους] .., σ.80.

⁴³⁷ Βλ. S.Barbu-Bucur, Cultura muzicală de tradiție bizantină pe teritoriul României în secolul XVIII și începutul secolului XIX [Η Βυζαντινή μουσική παράδοση στην επικράτεια της Ρουμανίας - από ΙΗ' αι. έως αρχές ΙΘ' αι...] ..., σ.60.

αναφέρουν και μία ιδιωτική μουσική ψαλτική σχολή του Πρωτοψάλτη Constantin ⁴³⁸. Στο Ιάσιο, το 1803 ο μητροπολίτης Μολδαβίας Veniamin Costache ίδρυσε το *Μουσικό Ψαλτικό Σχολείο* στη μονή Σοκόλα. Από τους καθηγητές αναφέρονται: ο Constantin διδάσκαλος ψαλτική μουσικής, ο Enache ψάλτ Παχάρνικου και Ιοίl μοναχός, για τα μαθήματα θεολογίας, κ.α. ⁴³⁹. Επίσης, στις αρχές του ΙΘ' αι. ο μητροπολίτης της Μολδαβίας Veniamin Costache κάλεσε από την Κωνσταντινούπολη στο Ιάσιο τον μέγα πρωτοψάλτη της Μεγάλης Εκκλησίας και μέγα διδάσκαλο <u>Πέτρο Βυζάντιο</u>, για την ενίσχυση της ψαλτικής προπαιδείας της Μολδαβίας.

Τα έγγραφα αναφέρουν ότι το 1805 ο μητροπολίτης Veniamin Costache έγραψε στον ηγεμόνα της Μολδαβίας Alexandru Moruzzi 440 , για την πληρωμή των 300 Λεϊ μηνιαίως, όσο ζήτησε ο Πέτρος Βυζάντιος ... pentru osteneala si ajutorul bătrâneților sale ... [για την δράση του και για την βοήθεια στα γηρατειά του]. Από το ψαλτικό χργφ. Β-BAR gr.-το. 766 (534) Ανθολόγιον - Αναστασιματάριον, γραμμένο πρίν το 1805, από άγνωστο κωδικογράφο, στο φ.65 διαβάζουμε την παρακάτω σημείωση: ... Αρχή συν θεώ αγίω της εξηγήσεως των μαθημάτων όπου μ' έχω να μάθω από την σήμερον από τον κυρ Πέτρο πρωτοψάλτη της Μεγάλης Εκκλησί(ας) του Βυζαντίου Νοεμβρίου 27 [Începutul cu toți sfinții la explicarea lecțiilor pe care le am de 141 .

Στο Γαλάτζι, τα μέσα του ΙΗ' αι., αναφέρεται ο Πρωτοψάλτης Agapie Ιερομόναχος, που άνοιξε μία βυζαντινή μουσική σχολή με πολλούς μαθητές 442 .

Το 1790 η *Βυζαντινή Μουσική Σχολή* από το Σουτσεάβα μετακόμισε στη βόρεια Μολδαβία, στη Μπουκοβίνα, Τσερναούτζι. Ήταν μία σχολή για προετοιμασία των μελλοντικών ιερέων, πρωτοψαλτών και διδασκάλων.

Από τον ΙΘ' αι. και στην ανατολική Μολδαβία, στη Βεσσαραβία υπήρξαν ψαλτικές μουσικές σχολές, όπως στη μονή Κούρκιου, μονή Δομπρούστι-Σορόκα, Χοτίν, και στο Κισινάου. Το 1812 στο Κισινάου άνοιξε επισήμως η Ψαλτική Μουσική Σχολή, σε επίπεδο πανεπιστημιακό, που την ίδρυσε ο μητροπολίτης Gavriil Bănulescu-Bodoni 443

Στο Μποτοσάνη, το 1798 ένας ψάλτης κωδικογράφος ... Vasile ucenicul psaltului Mihalache Eftimovici ... [Βασίλε μαθητής του ψάλτη Mihalache Eftimovici ...] έγραψε ένα Αναστασιματάριον, μεταφρασμένο από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα από τον Mihalache Moldovlahu, βλ. το χργφ. ro. B-BAR 551, Αναστασιματάριον.

Ο πρίγκιπας της Μολδαβίας - ο Dimitrie Cantemir 444 , έγραψε στο βιβλίο του Descriptio Moldaviae για το τυπικό της λειτουργίας των εκκλησιαστικών μυστηρίων στη Μολδαβία, από παλαιά, πρίν από την

- 438 Bl. S.Barbu-Bucur, Manuscrise psaltice românești și bilingve în notație cucuzeliană. [Ρουμανικά και σε δυπλή γλώσσα χειρόγραφα σε κουκουζελική γραφή]. Revista Studii de muzicologie, τόμος 12, Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1976. σ.142, αρ.44.
- 439 Vezi S.Barbu-Bucur, Cultura muzicală de tradiție bizantină pe teritoriul României în secolul XVIII și începutul secolului XIX [Η Βυζαντινή μουσική παράδοση στην επικράτεια της Ρουμανίας από ΙΗ' αι. έως αρχές ΙΘ' αι...] ..., σ..62.
- 440 Alexandru Moruzi ήταν πρίγκιπας στην Μολδαβία και Βλαχία (Μολδαβία: 1792, 1802-1806, Βλαχία: 1793-1796, 1799-1801).
- 441 C.Erbiceanu, *Istoria Mitropoliei Moldovei și Sucevei și a Catedralei mitropolitane din Iași.* [Ιστορία της Μητρόπολης Μολδαβίας και Σουτσεάβας και του μητροπολικού Ναού του Ιασίου]. Βουκουρέστι, 1888, σσ.345-346.
 - 442 Βλ. Μ.Poslusnicu, Istoria musicei la români ..., [Ιστορία της μουσικής στους Ρωμάνους] ..., σ.97.
- 443 Ilie Spinei, Figuri proeminente de preoți din Basarabia. [Προσωπικότητες ιεραρχών από την Βεσσαραβία]. Τεză de licență / διπλωματική διατριβή, Κισινάου, 1939. Editura Cristiana, Βουκουρέστι, 2007.
- 444 Dimitrie Cantemir ήταν πρίγκιπας της Μολδαβίας (1693, 1710-1711). Ήταν επιστήμονας, λόγιος, μέλος της Γερμανικής Ακαδιμίας του Βερολίνου, συνθέτης, διπλωματούχος. Αφησε μεγάλα και σημαντικά έργα τυπωμένα σε πολλά βιβλία...

ηγεμονία του πρίγκιπα Vasile Lupu 445 : ... În colțul din dreapta al stranei sunt cântăreții moldoveni, iar în cel din stânga cântăreții greci, care cântă cu schimbul cântările bisericești în amândouă limbile ...[Στην δεξιά μεριά του ναού ψέλνουν οι Ρουμάνοι ψάλτες, αλλά στην αριστερή οι Έλληνες ψάλτες, και ψέλνουν με τη σειρά στις δύο γλώσσες] 446 .

γ) Βλαχία

Στη Βλαχία, στις αρχές του ΙΕ' αι., στη μονή Κόζια, έζησε και έγραψε βυζαντινή μουσική ο πρώτος Ρουμάνος συνθέτης γνωστός - ο μοναχός Filothei 447 . Αυτός δίδασκε αυτή την τέχνη, σε μία από τις πρώτες ρουμανικές γνωστές Σχολές Βυζαντινής Μουσικής.

Στην πρώην πρωτεύουσα της Βλαχίας Ταργόβιστε αναφέρεται από τις αρχές του ΙΕ' αι. η ύπαρξη μίας Βυζαντινής Μουσικής Σχολής. Αυτή την σχολή την οργάνωσε ο πρώην πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεος ο Νήφων Β', στην εποχή του πρίγκιπα της Βλαχίας του Radu cel Mare 448 , κατά το πρότυπο του Αγίου Όρους και της Κωνσταντινούπολης. Αργότερα, στην εποχή του πρίγκιπα Petru Cercel 449 , ο πρωτοψάλτης της Μητρόπολης της Ταργόβιστε ήταν πολύ γνωστός σε όλη την Ανατολική Ορθόδοξη Εκκλησία 450 . Τον ΙΖ' αι. αναφέρεται η συνέχεια ζωής της Βυζαντινής Μουσικής Σχολής της Ταργόβιστε 451 , όπου η διδασκαλία είχε μαθήματα στην ελληνική, σλαβονική και ρουμανική γλώσσα. Ο λόγιος Παύλος Αλεπού ιερομόναχος, ο συνοδός του πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως - Μακάριος, σημείωνε το 1653, ότι στο ταξίδι τους στα Ρουμανικά Πριγκιπάτα, στο Ταργόβιστε "ψέλνανε στην εκκλησία στις δύο γλώσσες, ελληνική και ρουμανική" 452 .

Στο Βουκουρέστι ⁴⁵⁵, την καινούργια πρωτεύουσα της Βλαχίας, από τις αρχές του ΙΕ' αι., υπήρξαν

- 445 Vasile Lupu ήταν πρίγκιπας της Μολδαβίας (1634-1653).
- 446 Dimitrie Cantemir, Descriptio Moldaviae, Ediția a doua / Β' έκδοση, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, Βουκουρέστι, 1956, σ.290.
- 447 Για την ζωή και τη δράση του Filothei μοναχού από τη μονή Κόζια, βλ. στο *Κεφάλαιό* του, στο παρόν διδακτορικό. πρώτες ρουμανικές γνωστές Σχολές Ψαλτικής Μουσικής.
 - 448 Radu cel Mare ήταν πρίγκιπας της Βλαχίας (1495-1508).
 - 449 Petru Cercel ήταν πρίγκιπας της Βλαχίας (1583-1585).
 - 450 Βλ G.I.Ionescu-Gion, Istoria Bucureșcilor. [Ιστορία του Βουκουρεστίου], Βουκουρέστι, 1899, σ.538.
- 451 Βλ. Ghe. Pămuță, Începuturile culturii și învățământului în Județul Dâmbovița, [Αρχές του πολιτισμού και παιδεία στο Νομό Δάμμποβιτζα). Ταργόβιστε, 1972, σ.65.
- 452 N.lorga, Istoria Românilor prin călători, [Ιστορία των Ρουμάνων μέσα στα ταξίδια]. Editura Scoalelor, Β΄ έκδοση, Βουκουρέστι, 1928, Α΄ τόμος, σ.331.
 - 453 Antonie Vodă ήταν πρίγκιπας της Βλαχίας (1669-1672).
- 454 Βλ. Αρχεία του Κράτους, Βουκουρέστι, Συλλογή μονή Κοτροτσένι, αρ.89 / 1. Βλ. και D.Simionescu, Viaţa literară și culturală a mănăstirii Câmpulung (Muscel) în trecut, [Η παλαιά λογοτεχνική και πολιτιστική ζωή της μονής Καμπουλούνγ-Μουστσέλ]. Καμπουλούνγ-Μουστσέλ, 1926, σ.32-36.
- 455 Βλ. S.Barbu-Bucur, Cultura muzicală de tradiție bizantină pe teritoriul României în secolul XVIII și începutul secolului XIX[Η Βυζαντινή μουσική παράδοση στην επικράτεια της Ρουμανίας από ΙΗ΄ αι. έως αρχές ΙΘ΄ αι. ...] -, σ.40.

διάφορες μουσικές ψαλτικές σχολές, δίπλα στις εκκλησίες και τις 24 μονές, όπου δίδασκαν θεολογικές σπουδές και ψαλτική μουσική στην ελληνική, σλαβονική και ρουμανική γλώσσα.

Η πολύ γνωστή Πριγκιπική Σχολή ... cu caracter statomic ... [με σταθερό χαρακτήρα] 456 , που ιδρύθηκε το 1576, ήταν η Βυζαντινή Σχολή δίπλα στην εκκλησία Αγίου Γεώργε-Βέκι, όπου δίδασκαν θεολογικές σπουδές και ψαλτική μουσική. Το 1688 εκτύπωσαν στο Βουκουρέστι τη $Bi\beta\lambda o^{457}$, την πρώτη ολοκληρωμένη μεταφρασμένη έκδοση, στην εποχή του πρίγκιπα της Βλαχίας Şerban Cantacuzino 458. Για αυτή την μετάφραση χρισιμοποίησαν από τα αποσπάσματα από την Αγία Γραφή, τυπωμένα από τους: Psaltirea românească [Ρουμανικό Ψαλτήριον / Παλαιάς Διαθήκης από την Αγία Γραφή] του διακόνου Coresi έκδοση βελτιωμένη της Psaltirea Scheiena [Ψαλτήριον από το Μπρασόβ-Σκέϊ], Palia de la Orăștie [Παλαιάς Διαθήκης από την Αγία Γραφή από το Οραστίε], Noul Testament de la Bălgrad / Alba Iulia [Καινούργια Διαθήκη από την Αγία Γραφή], τα έργα του μητροπολίτη Dosoftei - [Ψαλτήριον σε στίχους / Οι Ψαλμοί του Δαβίδ], Nicolae Milescu με την Παλαιά Διαθήκη (Κεφ.: 2, 3, 8, 22, 26) και την γνήσια ελληνική Βίβλο, την Σεπτουαγίντα. Για την μετάφραση αυτού του εξαιρετικού εκκλησιαστικού έργου συμμετείχαν μία ομάδα, λόγιοι, επιστήμονες και κληρικοί, Ρουμάνοι και Έλληνες, όπως τα αδέλφια Greceanu - Radu και Serban, Γερμανός αρχιερέας Νύσσης / Πελοποννήσιος Νέων Πατρών μόνιμος εκείνη την εποχή στο Βουκουρέστι και στο Ράμνικου Βάλτσεα 459 - σύμβουλος για την ελληνική γλώσσα και εκκλησιαστική δογματική, ο πρώην επίσκοπος από το Χούσι - Mitrofan που ήταν και ο τεχνικός σύμβουλος της έκδοσης, και ο Constantin Cantacuzino αυτουργός των Προλόγων, υπογεγραμμένα από τον μητροπολίτη Βλαχίας - Teodosie και από τον πατριάρχη Ιεροσολύμων - Δοσίθεου. Η έκδοση της ολοκληρωμένης Βίβλου από το Βουκουρέστι - το 1688, ήταν ένα περίφημο γεγονός των Ρουμάνων κληρικών και επιστημόνων, μετά από περίπου δύο αιώνες αγώνα, από τα τρία Ρουμανικά Πριγκιπάτα.

Η πιό γνωστή βυζαντινή μουσική σχολή από το Βουκουρέστι, το 1694, που την ίδρυσε ο πρίγκιπας της Βλαχίας Constantin Brâncoveanu 460 , ήταν η Πριγκιπική Ψαλτική Σχολή / Πριγκιπική Ακαδημία από την μονή Αγίου Σάββα, πουέγινε το δεύτερο Θεολογικό Πανεπιστήμιο, μετα από αυτή της Μολδαβίας.

Από τους διάσημους πρωτοψάλτες και διδασκάλους της Θεολογικής Σχολής αναφέρονται οι Coman, Stoica, Vasile, Mihul, Bunea, Radu, Bogdan, Mihai, Matei και μία άλλη προσωπικότητα - και συνθέτης ο Serban Πρωτοψάλτης ⁴⁶¹. Ο κορυφαίος πρωτοψάλτης, συνθέτης, διδάσκαλος και κωδικογράφος του Θεολογικού "Πανεπιστημίου" του Βουκουρεστίου ήταν ο Ιερομόναχος Filothei Jipa ... οt mitropolie ... / από την Μητρόπολη, γιός του αγά Jipa ⁴⁶². Ο Ιερομόναχος Filothei μετάφρασε από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα, και έγραψε στις 24 Δεκεμβρίου 1713 Psaltichia rumănească - Anastasima / το Ρουμανικό Ψαλτήριον, που περιέχει Καταβασία-Θεία Λειτουργία, Προπαίδεια, Αναστασιματάριον, Ανθολόγιον Στιχηράριον, Πεντηκοστάριο - Τριώδιο Στιχηράριον - 1193 ψαλτικούς ύμνους για τον εκκλησιαστικό χρόνο. Εάν για την Καταβασία και το Αναστασιματάριον ο Ιερομόναχος Filothei χρησιμοποίησε διάφορες πηγές, στο Στιχηράριον μετάφρασε το παρόμοιο του Γερμανού Νέων Πατρών, από το αυτόγραφο χργφ. 930 από την

⁴⁵⁶ Gh. Nedioglu, Cea mai veche școală românească cu caracter statomic (Şcoala de la Sfântul Gheorghe Vechiu), [Η παλαιότερη ρουμανική σχολή με σταθερό χαρακτήρα (Η σχολή από την εκκλησία Αγίου Γεωργίου του Παλαιού). Βουκουρέστι, 1913, σ.5.

⁴⁵⁷ Βλ. και Dictionarul literaturii române de la origini până la 1900. [Λεξικό της ρουμανικής λογοτεχνίας από τις αρχές έως το 1900] ..., $\sigma\sigma$.101-102.

⁴⁵⁸ Şerban Cantacuzino ήταν πρίγκιπας της Βλαχίας (1678-1688).

⁴⁵⁹ Υποθέτουμε ότι ήταν ο Γερμανός αρχιερέας Νύσσης / Πελοποννήσιος Νέων Πατρών μόνιμος εκείνη την εποχή στη Βλαχία - στο Βουκουρέστι και στο Ράμνικου Βάλτσεα. Ο μουσικολόγος Γρ. Θ. Στάθης κρίνει ότι το 1687 ο Γερμανός ίσως να έχει πεθάνει. Και σε αυτή την υπόθεση ο Γερμανός μπορούσε να συμμετάσχει ενεργητικά για αυτή την μετάφραση. Ήταν η μεγαλύτερη προσωπικότητα της εποχής. Βλ. Γρ. Θ. Στάθης, Γερμανός αρχιερέα Νέων Πατρών. Η ζωή και η δράση του. Έκδοση Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα, 1998, σσ.398.399.

⁴⁶⁰ Constantin Brâncoveanu ήταν πρίγκιπας της Βλαχίας (1688-1714) ο μεταρρυθμιστής της σύγχρονης πολιτιστικής ζωής της Βλαχίας, σκοτωμένος από τους Τούρκους.

⁴⁶¹ Βλ. το Κεφάλαιο για την ζωή και το έργο του Şerban Πρωτοψάλτη γιού του Radu.

⁴⁶² Βλ. το Κεφάλαιο για την ζωή και το έργο του Filothei Ιερομονάγου Jipa

μονή Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου, Πάτμος ⁴⁶³. Το Psaltichia rumănească / Ρουμανικό Ψαλτήριον, το εκτύπωσε το 1714-1715, στη τυπογραφία της μονής Δεάλου, Ταργόβιστε, μία έκδοση βελτιωμένη, και με την ονομασία Καταβασία. Από αυτό το έργο του Ιερομονάχου Filothei Jipa άρχιζε να υπάρχει μία εθνική ψαλτική μουσική στη ρουμανική γλώσσα.

Στο εθνικό ρουμανικό έργο για την μετάφραση διαφόρων εκκλησιαστικών βιβλίων έχουν συμμετάσχει και άλλες προσωπικότητες, όπως ο μεγάλος θεολόγος και λόγιος, μητροπολίτης Antim Ivireanu (1660, Γεωργία - 1716, Βλαγία) ⁴⁶⁴. Από τα 38 βιβλία τυπωμένα από τον Antim Ivireanu, 24 είναι θεολογικά, τυπικά διδακτικά και ηθικά βιβλία, και είναι μεταφρασμένα στη ρουμανική γλώσσα. Από αυτά αναφέρουμε: 1. Liturghier elin [Ελληνικό Λειτουργικόν], Βουκουρέστι, 1687. 2. Propedia slavonă [Σλαβονική Προπαίδεια], Βουκουρέστι, 1687. 3. Slujbele cuvioasei Maicii noastre Paraskiva cea Nouă și a cuviosului părintelui nostru Grigorie Decapolitul [Ακολουθία της Αγίας Παρασκευής της Νέας και τον πατήρ Γρηγόριο Δεκαπολίτου], Βουκουρέστι, 1692. **4.** Liturghier greco-român [Ελληνικό-Ρουμανικό Λειτουργικόν], Βουκουρέστι, 1693. Ήταν ένα βιβλίο με καταπληκτικές γραβούρες, ζωγραφισμένες από τον Antim Ivireanu. 5. Psaltirea [Ψαλτήριον], Βουκουρέστι, 1694. Ο μητροπολίτης Antim Ivireanu ίδρυσε το 1694 ένα καινούργιο τυπογραφείο, στη μονή Σναγόβ, κοντά στο Βουκουρέστι. Το 1700 έφερε την τυπογραφία στο Βουκουρέστι, όπου, μέσα σε 4 χρόνια εκτύπωσε 15 έργα, και απ' αυτά 11 σε ελληνική γλώσσα. Το 1700 εκτύπωσε και το βιβλίο του Filothei Jipa Ιερομονάχου. 6. Floarea darurilor [Το λουλούδι της σοφίας]. Το 1701 εκτύπωσε 14 βιβλία: 7 σε ελληνική γλώσσα, 4 σε ρουμανική, ένα στη σλαβονική, ένα στη ρουμανοσλαβονική, ένα στην ελληνοαραβική, και άλλο ένα σε ελληνοτουρκική Proschiniatarul Ierusalimului și a toată Palestina [Βιβλίο με προσευχές για τα Ιεροσόλυμα και την Παλαιστίνη]. Στη ρουμανική γλώσσα συνέχιζε ο Antim Ivireanu να μεταφράζει και να εκτυπώνει και άλλα βιβλία, όπως Noul Testament [Καινή Διαθήκη], Βουκουρέστι, 1703 και Acatist [Ακάθιστοι Ύμνοι], Βουκουρέστι, 1703. Το 1705 ίδρυσε και στο Ράμνικου Βάλτσεα ένα τυπογραφείο και εκτύπωσε τις μεταφράσεις αυτές: Antologhion [Ανθολόγιον], Ράμνικου Βάλτσεα, 1705, Molitvelnic [Ευλογιτάριον], Ράμνικου Βάλτσεα, 1706 - νέα έκδοση, Ταργόβιστε, 1713, Octoihul slavo-român [Οκτάηχος Σλαβορουμανικό], Ράμνικου Βάλτσεα, 1706. Το 1708 ο Antim Ivireanu έγινε μητροπολίτης Ουγγροβλαχίας. Συνέχιζε να μεταφράζει και να εκδίδει πολλά βιβλία, όπως: Octoihul [Οκτάηχος], Ταργόβιστε, 1712. Ήταν ένα σημαντικό βιβλίο για τους ψάλτες και ιερείς. Liturghier [Λειτουργικόν], Ταργόβιστε, 1714. Capete de poruncă la toată ceata bisericească [Τυπικόν για την λειτουργία των ψαλτικών σχολών], Ταργόβιστε, 1714. Ήταν κανονισμοί για την διδασκαλία των ιερέων. Catavasierul [Καταβασία] του Filothei Jipa Ιερομονάχου, Ταργόβιστε, 1714-1715. Ceaslov [Ορολόγιον], Ταργόβιστε, 1715. Staturi creştine politice ... către Ioan Ștefan Cantacuzin voievod [Χριστιανικές συμβουλές ... για τον πρίγκιπα Stefan Cantacuzino], βιβλίο με στίχους στην ελληνική γλώσσα, Βουκουρέστι, 1715. Το 1715 οι Τούρκοι σκότωσαν τον μητροπολίτη Antim Ivireanu ...

Μία άλλη Πριγκιπική Ψαλτική Σχολή ήταν στη μονή Κόλτσεα-Βουκουρέστι, ιδρυμένη το 1701-1702, κτίτωρ ο Mihai Cantacuzino σπατάρ 465 . Το σχολείο είχε παρόμοια διοργάνωση όπως αυτής από την εκκλησία Αγίου Γεωργίου-Βέκι, με διδασκαλία την γενική παιδεία και τη θεολογική και ψαλτική μουσική. Από το 1732-1740 αναφέρονται οι διδάσκαλοι-ψάλτες Luchian, Gheorghe Dima, Necula και Ion 466 .

Στη μονή Αγίου Ανθίμου λειτούργησε μία Ψαλτική Μουσική Σχολή, όπου η διδασκαλία περιείχε θεολογικά και μουσικά-ψαλτικά μαθήματα.

⁴⁶³ Βλ. το χργφ. 930 Στιχηράριον, του Γερμανού αρχιερέως Νέων Πατρών, από την μονή Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου, Πάτμος, Αύγουστος, 1665.

⁴⁶⁴ Antim Ivireanu (1660-1716) με το κατά κόσμον όνομα του Ανδρέϊ, από Ιβηρία / Γεωργία, ήταν μητροπολίτης της Ουγγροβλαχίας το 1708-1716. Μετέφρασε και εκτύπωσε σημαντικά θεολογικά και τυπικά ορθόδοξα έργα. Βλ. και Dictionarul literaturii române de la origini până la 1900 ..., [Λεξικό της ρουμανικής λογοτεχνίας από τις αρχές έως το 1900] ..., σσ.42-44.

⁴⁶⁵ Βλ. Ι.Ιοπαςcu, *Şcoala de la Colțea în veacul al XVIII-lea*. [Η Ψαλτική Σχολή από Κόλτεα τον ΙΗ΄ αι]. Revista Β.Ο.R.. έτος 56, αρ.11-12, Βουκουρέστι, 1938, σ.8.

⁴⁶⁶ S.Barbu-Bucur, Cultura muzicală de tradiție bizantină pe teritoriul României în secolul XVIII și începutul secolului XIX [Η Βυζαντινή μουσική παράδοση στην επικράτεια της Ρουμανίας - από ΙΗ' αι. έως αρχές ΙΘ' αι..] ..., σ.45.

Ο μητροπολίτης Antim Ivireanu έγραψε στις 24 Απριλίου 1713 ⁴⁶⁷ ένα Regulament de functionare al scolii Asezământul Mănăstirii Antim, pentru călugări și mireni [Κανονισμό για την λειτουργία του σχολείου ίδρυμα της μονής Ανθίμου, για κληρικούς / μοναχούς και λαϊκούς] ⁴⁶⁸. Στην αποφοίτηση, οι μαθητές λάμβαναν Δίπλωμα, με το οποίο μπορούσαν να ασκούν επάγγελμα ως ψάλτες / πρωτοψάλτες, διάκονοι και παπάδες. Το 1716, σε δύο επίσημα έγγραφα Hrisoave ⁴⁶⁹ του πρίγκιπα Βλαχίας Ştefan Cantacuzino ⁴⁷⁰, από το Σχολείο της μονής Αγίου Σάββα αναφέρεται το εξής προσωπικό για διδασκαλία: α) στο Α' έγγραφο, 5 ιερείς, δύο διδάσκαλοι - Radu και Nica, 6 κωδικογράφοι / γραμματικοί - Pană, Şerban γιό του Radu, Negoită, Nica γιος του ιερέα Bunea, 3 ψάλτες - Constantin, Ion, Bunea και δύο κανονάρχες / ψάλτες Pârvu και Constandin. β) στο Β' έγγραφο ο Radu διδάσκαλος - ο πατέρας του Sărban κωδικογράφος / γραμματικός και ο Sărban ψάλτης. Το 1720, στο επίσημο έγγραφο Hrisoν του πρίγκιπα Βλαχίας Nicolae-Alexandru Mavrocordat ⁴⁷¹, αναφέρονται και άλλοι κληρικοί της Μητρόπολης Βουκουρεστίου: 5 ιερείς, ένας διάκονος, ένας διδάσκαλος - Radu, 5 γραμματικοί / κωδικογράφοι - Şerban, Iordache, Pârvul, Constandin, Gheorghe και 5 ψάλτες - Ioan, Ştefan αδελφός του Şărban, Gheorghe II, Constandin II και Zota.

Από τους πρωτοψάλτες με μεγάλη αναγνώριση, από την Πριγκιπική Κούρτεα / Μητρόπολη Βουκουρεστίου ήταν ο Şărban γιος του Radu. Ένας μαθητής του διδασκάλου και πρωτοψάλτη Şărban ο Gheorghe - γιος του Boghiazi, μαζί με τον μοναχό Ianache Surdu, κωδικογράφησαν στις 29 Ιανουαρίου 1733 ένα Στιχηράριον του Γερμανού, αρχιερέα Νέων Πατρών 472 .

Το 1751, ήταν μεγάλος πρωτοψάλτης - ο Ιοαη Duma Braşoveanu, σημείωνε στο κώδικα του Ετιχηράριου, μεταφρασμένο από τον Ιερομόναχο Filothei Jipa - Psaltichie rumănească [Ρουμανικό Ψαλτήριον], ότι ... α făcut studiile muzical psaltice la București, primul său dascăl fiind Şărban ... [... έκανε τις σπουδές του στο Βουκουρέστι και ο πρώτος διδασκάλος του ήταν ο Şărban ...] ⁴⁷³. Ένα μαθητής του διδασκάλου Şărban - ήταν ο Constantin, ο μελλοντικός διδασκάλος του Ιερομονάχου Macarie, σημειώνει ότι από τον διδάσκαλο Şărban έμαθε την ψαλτική μουσική, και το Canonul Stâlpărilor [Κανώνα από την Κυριακή των Βαΐων] ⁴⁷⁴. Μαθητής του διδασκάλου Constantin αναφέρεται ο δεύτερος ψάλτης από την Επισκοπή της Ράμνικ, ο Constantin, που το 1767 κωδικογράφησε το έργο του Ιερομονάχου Filothei Jipa - Psaltichie rumănească / Stihirar [Ρουμανικό Ψαλτήριον / Στιχηράριον]

Στο Βουκουρέστι, εκτός από τα πριγκιπικά, επισκοπικά και μοναστικά σχολεία, η βυζαντινή μουσική διδάχτηκε και σε ιδιωτικούς χώρους, όπως και στην επαρχία, που ήταν και δημοτικά σχολεία. Ένα επίσημο έγγραφο από τις 5 Μαΐου 1793 προς την εκκλησία του χωριού Τσερνέτσι-Μουντένια 476 , του

- 467 Antim Ivireanu, *Opere*. Ediție îngrijită / επιμέλεια Gabriel Ştrempel.Βουκουρέστι, 1972. σσ.329-331.
- 468 S.Barbu-Bucur, Cultura muzicală de tradiție bizantină pe teritoriul României în secolul XVIII și începutul secolului XIX [Η Βυζαντινή μουσική παράδοση στην επικράτεια της Ρουμανίας από ΙΗ΄ αι. έως αρχές ΙΘ΄ αι...]..., σσ.46-47.
- 469 S.Barbu-Bucur, Cultura muzicală de tradiție bizantină pe teritoriul României în secolul XVIII și începutul secolului XIX ..., [Η Βυζαντινή μουσική παράδοση στην επικράτεια της Ρουμανίας από ΙΗ' αι. έως αρχές ΙΘ' αι..] .., σ.49.
 - 470 Ştefan Cantacuzino ήταν πρίγκιπας της Βλαχίας (1714-1715), θανατώθηκε από τους Τούρκους στη Κωνσταντινούπολη.
 - 471 Nicolae Alexandru Mavrocordat ήταν πρίγκιπας της Βλαχίας (1715-1716, 1716-1719).
 - 472 Βλ. χργφ. gr. B-BAR 130.
- 473 Βλ. χργφ. το. Β-ΒΑR **4305** *Psaltichie rumănească* [Ρουμανικό Ψαλτήριον], του Ιερομονάχου Filothei Jipa, γραμμένο στο Βουκουρέστι, το 1751, κωδικογράφος Ιοαη, γιό του Radu Duma Brasoveanu.
- 474 S.Barbu-Bucur, Cultura muzicală de tradiție bizantină pe teritoriul României în secolul XVIII și începutul secolului XIX, [Η Βυζαντινή μουσική παράδοση στην επικράτεια της Ρουμανίας από ΙΗ' αι. έως αρχές ΙΘ' αι...] ..., σ.49.
- 475 Βλ. χργφ. ro. Β-ΒΑΚ **2219** *Psaltichie rumânească / Στιχηράριον [Κεκραγάρια]*, του Filothei Jipa, γραμμένο στις 4 Ιουλίου 1767, από τον Constantin, δεύτερο ψάλτη της Επισκοπής Ράμνικ.
- 476 Βλ. S.Barbu-Bucur, Cultura muzicală de tradiție bizantină pe teritoriul României în secolul XVIII și începutul secolului XIX [Η Βυζαντινή μουσική παράδοση στην επικράτεια της Ρουμανίας από ΙΗ΄ αι. έως αρχές ΙΘ΄ αι...] ..., σ.61.

πρίγκιπα Βλαχίας Alexandu Moruzzi 477 , αναφέρει ότι, θα συνεχιστούν οι δωρεές που άρχιζαν από τον πρίγκιπα Βλαχίας Mihai Şuţu 478 , ... să se ție dascălul de învățătura copiilor și de trebuința cântărei în S(fan)ta Bisearecă acolo la Cerneți ... [... ο διδάσκαλος πρέπει να συνεχίζει την διδασκαλία στους μαθητές, για την ανάγκη της Αγίας Εκκλησίας από την Τσερνέτσι ...] 479 .

Διάφορα βυζαντινά μουσικά χργφ. αναφέρονται στην ψαλτική μουσική εκπαίδευση, για τους διδασκάλους και μαθητές, όπως παρακάτω.

Το χργφ. B-BAR gr. **153** Ειρμολόγιον, από τις 8 Αυγούστου 1782, ο κωδικογράφος Ianache, νεωκόρος στη μονή Μπάνου, γιός του ιερέα David, αναφέρει στη φ.101ν: ... am învățat meșteșugul psaltichiei la cuviosul între ieromonahi kir Ioanichie ... [... έμαθα την τέχνη της ψαλτικής μουσικής με τον ταπεινό ιερομόναχο κυρ. Ioanichie ...] 480 . Σε ένα άλλο χργφ. B-BAR gr. **159** Στιχηράριον-Δοξαστάριον, του Πέτρου Πελοποννησίου, γραμμένο στις 27 Μαρτίου 1788, στο φ.292ν σημειώνει: ... Είληρε τέλος το παρόν ασματομελιρρητόφυογγου βιβλίον ονομαζόμενον Στιχηράριον δια χειρός του ταπεινού εμού και απαιδεύτου Ιανάκη Υού του παπά Δαβίδ του εν τή επισκοπή Μπουζαίου ιερατεύοντος, μαθητού του διδασκάλου Μηχαλάκη Ιασιώτη < Μολδοβλάχου - σ.σ. > εν έτει αψπη Μαρτίου χζ ... [A luat sfârșit această carte ... numită Stihirar, din mâna mea a smeritului și neînvățatului Ienache - fiul popei David care este preot în episcopia Buzău - elev al dascălului Mihalachi Ieșeanu < Moldovlahu - n.n. >>, în anul 1788, martie 27] 481 .

Μία συνεισφορά στη μετάφραση των λειτουργικών βυζαντινών κειμένων στη ρουμανική γλώσσα είχαι ο ψάλτης Ιωάνν 482 , ο οποίος, στις 21 Νοεμβρίου 1785 έγραψε το χργφ. gr.-ro B-BNR **4947**, που στο φ.259 μετέφρασε 7 ψαλτικά έργα από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα.

Ένας Πρωτοψάλτης, ο Naum Râmniceanu ⁴⁸³, έγραψε ένα Ανθολόγιον και μία Προπαίδεια, πρίν το 1788, βλ.το χργφ. gr.-ro. B-BAR **3210**, όπου κωδικογράφισε 6 ψαλτικά έργα μεταφρασμένα από τον Ιερομόναχο Filothei Jipa, και μετέφρασε στα ρουμανικά την Προπαϊδεια.

Τα τέλη τον ΙΗ' αι., πολύ γνωστός διδάσκαλος στο Βουκουρέστι ήταν ο Dimcea Πρωτοψάλτης ⁴⁸⁴, ο οποίος ίδρυσε στο σπίτι του, στο ξενοδοχείο Hanul lui Constantin Vodă, Σχολή Βυζαντινής Μουσικής πληρωμένη από τον πρίγκιπα της Βλαχίας, Οι μαθητές του ήταν σε αριθμό 17, και τα μαθήματα γίνονταν μόνο το βράδυ ... după vecernie ... până la un ceas din noapte ... [μετα του Εσπερινό ... έως μία τη νύχτα ...] ⁴⁸⁵. Το Ψαλτικό Μουσικό Σχολείο του Πρωτοψάλτη Dimcea λειτουργούσε έως το 1810, όταν ο μητροπολίτης Μολδαβίας τον κάλεσε ως πρωτοψάλτη της Μητρόπολης Ιασίου, όπου έμεινε έως το τέλος της ζωής του. Μετά τονDimcea, το σχολείο ξανάνοιξε, με τον διδάσκαλο Ιερομόναχο Gherasie ⁴⁸⁶, έως το 1814, όταν έκλεισε.

- 477 Alexandru Moruzzi ήταν πρίγκιπας της Μολδαβίας και Βλαχίας (Μολδαβία: 1792, 1802-1806, Βλαχία: 1793-1796, 1799-1801).
- 478 Μίθαι Şυιμ ήταν πρίγκιπας της Μολδαβίας και Βλαχίας (Βλαχία: 1783-1786, 1791-1793, 1801-1802, Μολδαβία: 1792-1795, 1819-1821).
- 479 G.Breazul, Învățământul muzical în Principatele Românești ..., [Μουσική εκπαίδευση στα Ρουμανικά Πριγκιπάτα. Από της αρχές έως το τέλος του ΙΗ' αι. Ετήσιο Περιοδικό του Μουσικού και Δραματικού Ωδείου του Βουκουρεστίου], σσ.60-61.
- 480 Χργφ. gr. B-BAR **153** Ειρμολόγιον, γραμμένο στη μονή Μπάνου-Μπουζάου, το 1780-1782, κωδικογράφος lanache εκλλησιάρχης.
- 481 Βλ. και S.Barbu-Bucur, *Propedii ale muzicii psaltice în notație cucuzeliană*. [Προπαίδειες της ψαλτικής μουσικής σε κουκουζελική γραφή] Revista S.C.I.A., seria T.M.C., τόμος 21, Βουκουρέστι, 1974, σσ.61-62.
 - 482, 483 Βλ. το διδακτορικό στη συνέχεια.
- 484 G.Breazul, Învățământul muzical în Principatele Românești ..., [Μουσική εκπαίδευση στα Ρουμανικά Πριγκιπάτα. Από τις αρχές έως το τέλος του ΙΗ΄ αι. Ετήσιο Περιοδικό του Μουσικού και Δραματικού Ωδείου του Βουκουρεστίου], σ.59. Βλ. και Ghe.C.Ionescu, Lexicon ..., [Λεξικό ...], σ.110.
 - 485 Βλ. Μ.Poslusnicu, Istoria musicei la români ..., [Ιστορία της μουσικής στους Ρουμάνους], σ.84.
 - 486 Βλ. Μ.Poslusnicu, Istoria musicei la români ..., [Ιστορία της μουσικής στους Ρουμάνους], σσ.19-20.

Μετά την Νέα Μέθοδο της ψαλτικής μουσικής - το 1814 στη Κωνσταντινούπολη, ρύθμιση από τούς: Χρύσανθο Μαδύτου, Γρηγόριο Λεβήτου και Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, το 1816, ο Πέτρος Εφέσιου (+ 1840) άρχιζε να διδάσκει στο Βουκουρέστι την Νέα Μέθοδο, σε μία Βυζαντινή Μουσική Σχολή δίπλα στην εκκλησία Αγίου Νικολάου-Σελάρι. Πολλούς από τους Ρουμάνους ψάλτες και μελλοντικούς συνθέτες βυζαντινής μουσικής σπούδασαν με τον Πέτρου Εφέσιου, μεταξύ αυτών αναφέρουμε: Panait Enghiurliu - Πρωτοψάλτης της Μητρόπολης Βουκουρεστίου, Μαcarie Ιερομόναχος, Anton Pann - που ήταν μαθητή του Διονυσίου Φωτεινού, κ.α.

Στη Κραϊόβα, από τις αρχές του ΙΗ' αι. υπήρξαν βυζαντινές μουσικές σχολές, για την ετοιμασία των ψαλτών και ιερέων. Γνωστές ήταν οι σχολές από τις εκκλησίες Μαδόνα-Δούδου, Ομπεδεάνου, Αγίου Δημητρίου, κ.α. Σε ένα επίσημο έγγραφο Hrisov του πρίγκιπα της Βλαχίας - Mihail Racoviță ⁴⁸⁷ αναφέρετε η ύπαρξη ... dascăl rumânesc pentru învățătura cărții. Asijderea și pentru învățătura orânduielilor preoțești acelora ce s-ar alege vrednici de hirotonisit ... [ενός Ρουμάνου διδασκάλου για τα (κλασσικά) μαθήματα. Επίσης και για τα εκκλησιαστικά μαθήματα, όπως τα ιερατικά τυπικά για τους μελλοντικούς παπάδες] ⁴⁸⁸.

Στη Κούρτεα δε Άργες, στη Ψαλτική Μουσική Σχολή από την Επισκοπή της Άργες πήραν μέρος νέοι από την Βλαχία και από την Τρανσυλβανία. Στη σχολή υπήρξε ένας ... dascăl psaltu ca să învețe cântarea cu mestesugul psaltichiei ... [διδάσκαλος ψάλτης για την μελέτη της ψαλτικής τέχνης] 489 . Λειτούργησαν ψαλτικές μουσικές σχολές δίπλα σε εκκλησίες και μονές από 490 : Τσερνέτζι-Μεχεδίντζι, από το 1793, Μπουζάου, Ράμνικου-Σαράτ, Ράμνικου-Βάλτσεα, Μπίστριτζα-Βάλτσεα, Ταργουσόρ-Πράχοβα, Ανινοάσα-Μουστσέλ, Βάλεα-Μουστσέλ, Γόβορα, Χορέζου-Γόρζ, Μπρανκοβένι, Σναγόβ-Βουκουρέστι, Μότρου, Κόζια, Δίντρ-ουν λέμν-Γόρζ, Κρετζουλέστι-Βουκουρέστι, κα. 491 .

Οι *Προπαιδείες* από την εποχή της μέσης πλήρους βυζαντινής σημειογραφίας έως την Νέα Μέθοδο

Στα ρουμανικά μουσικά ψαλτικά σχολεία, τα μαθήματα ψαλτικής μουσικής σπουδάζονται προφορικά - από την παράδοση και τις γνώσεις των διδασκάλων ψαλτών και από τα βιβλία - Προπαίδειες, Γραμματικές, Εισαγωγές, Εγχειρίδια, Θεωρητικά.

Ο Sebastian Barbu-Bucur ⁴⁹² υποθέτει ότι οι Προπαί-δειες είναι σε αριθμό των 58. Εμείς υποψιαζόμαστε πολύ περισσότερα ⁴⁹³. Η παλαιότερη Προπαίδεια είναι του Eustatie Πρωτοψάλτη της μονής Πούτνα, και ήταν γραμμένη στις 11 Ιουνίου 1511, βλ. χργφ. gr.-slav M-MzI **350** Ανθολόγιον. Από αυτό το σύνολο χργφ. από την μονή Πούτνα, υπάρχουν και άλλα, όπως τα χργφ. gr.-slav I-BCUME I-26, gr.-slav B-BAR **283**, gr.-slav Lz-BU **12**. Οι περισσότερες Προπαίδειες ανήκουν στα χργφ. των τέλος IZ αι. και αρχές IH αι. Βλ. μερικά χργφ. με Προπαίδειες: ro. B-BAR **61**, gr. B-BAR **102**, gr. B-BAR **136**, gr. B-BAR **153**, gr. B-BAR **559**, gr. B-BAR **564**, ro. B-BAR **578**, gr. B-BAR **599**, gr. B-BAR **622**, gr. B-BAR **640**, gr. B-BAR **648**, gr. B-BAR **649**, gr. B-BAR **661**, ro. B-BAR **741** (527) αρ.**1**, gr. B-BAR **742**, gr. B-BAR **760**, gr. B-BAR **867**, gr. B-BAR **879**, gr. B-BAR

⁴⁸⁷ Mihail Racoviţă ήταν πρίγκιπας της Μολδαβίας και Βλαχίας (Μολδαβία: 1703-1705, 1707-1709, 1715-1726, Βλαχία: 1730-1731, 1741-1744).

⁴⁸⁸ N.lorga, Istoria învățământului românesc, [Ιστορία της ρουμανικής παιδείας], Βουκουρέστι, 1928, σ.57.

⁴⁸⁹ N.lorga, Istoria învățământului românesc ..., [Ιστορία της ρουμανικής παιδείας], σ.114.

⁴⁹⁰ Βλ. και Ν.Moldoveanu, *Inăţământul muzical bisericesc la români până la organizarea Seminariilor Teologice (1836*). [Ρουμανική μουσική ψαλτική παιδεία έως την οργάνωση των Θεολογικών Σχολών (1836)]. Βουκουρέστι, 2002, σσ.334-337.

⁴⁹¹ Βλ. Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România (Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία).

⁴⁹² S.Barbu-Bucur, Cultura muzicală de tradiție bizantină pe teritoriul României în secolul XVIII și începutul secolului XIX ..., [Η Βυζαντινή μουσική παράδοση στην επικράτεια της Ρουμανίας - από ΙΗ' αι. έως αρχές ΙΘ' αι...]..., σ.65.

⁴⁹³ Βλ. M.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România, [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία].

923, gr. B-BAR 961, gr. B-BAR 1096, gr. B-BAR 1261, gr.-ro. 1350, gr. B-BAR 1507, gr. B-BAR 1519, gr. B-BAR 1525, ro. B-BAR 2219, gr.-ro. B-BAR 3210, gr.-ro. B-BAR 4233, ro. B-BAR 4305, ro. B-BAR 4443, ro. B-BAR 5970.

Η πρώτη Προπαίδεια, γραμμένη σε πλήρη πλήρη βυζαντινή και μεταβατική σημειογραφία γραφή, μεταφρασμένη από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα, ήταν στο χργφ. του Ιερομόναχου Filothei Jipa, βλ. το Χργφ. το. B-BAR $\bf 61$, γραμμένο στο Βουκουρέστι, την 24 Δεκεμβρίου 1713, και τυπωμένο στο Ταργόβιστε, το 1714-1715.

Η πρώτη σε πλήρη γραφή της Νέας Μεθόδου - Προπαίδεια, μεταφρασμένη στη ρουμανική γλώσσα, ήταν το Θεωρητικόν του Ιερομόναχου Μαςατίε, μεταφρασμένο από τον ίδιο, και εκτυπωμένο το 1823, στη Βιέννη, τα οποία, μαζί με το Αναστασιματάριον και Ειρμολόγιόν του, είναι τα πρώτα ρουμανικά τυπωμένα έργα ψαλτικής μουσικής. Βλ. Προπαίδεια από χργφ. το Β-ΒΑΚ 61, φ.68/69 του Filothei Jipaï Ιερομόναχου, σελ. 439/440.

Η πρώτη εκτυπωμένη Οκτώηχος στην ρουμανική γλώσσα, και η οποία περιέχει την Μικρά και αποσπάσματα από την Μεγάλη Οκτώηχο, έγινε το έτος 1712, από τον Antim Ivireanu, τον μελλοντικό μητροπολίτη Ουγγροβλαχίας. 494 .

Η πρώτη εκτυπωμένη Μεγάλη Οκτώηχος, στην ρουμανική γλώσσα, είδε το φώς της δημοσιότητας στο Ιάσιο το 1749, έπειτα επανεκδόθηκε στο Ράμνικ το 1750, οι δε επόμενες εκδόσεις έγιναν στο Βουκουρέστι, το 1774, το 1792, το 1854, και το 1859, στο Ράμνικ, το έτος 1811 και το 1856, στην μονή Νεόμτζ το έτος 1836, και από το τέλος του ΙΘ' αι. στο Βουκουρέστι, με την έγκριση της Ιεράς Συνόδου της Ρουμανικής Εκκλησίας, και συγκεκριμένα τα έτη: 1890, 1902, 1942, 1952, 1975, 1988, 2003.

Το πρώτο Τριώδιο έχει μεταφραστεί το 1683 και εκτυπωθεί το 1726 495 .

Το πρώτο *Πεντηκοστάριο* έχει μεταφραστεί πρίν από το 1700 και εκτυπωθεί το 1743 ⁴⁹⁶.

⁴⁹⁴ Βλ. Ι.Βιαπυ-Ν.Ηοdos, *Bibliografia românească veche, 1508-1830*, [Παλαιά ρουμανική βιβλιογραφία, 1508-1830. Τόμος Α΄-Γ΄] Βουκουρέστι, 1903. Τόμος Α΄, σ.486.

⁴⁹⁵ Βλ. Ι.Bianu-N.Hodos, *Bibliografia românească veche, 1508-1830...*, [Παλαιά ρουμανική βιβλιογραφία, 1508-1830. Τόμος Α΄-Γ'] Βουκουρέστι, 1910. Τόμος Β', σ.33.

⁴⁹⁶ Bλ. 1.Bianu-N.Hodos, *Bibliografia românească veche, 1508-1830....*, [Παλαιά ρουμανική βιβλιογραφία, 1508-1830. Τόμος Α'-Γ'] -, τόμος Β', σ.73.

Μεταφράσεις των μουσικών ψαλτικών ελληνικών χειρογράφων στη ρουμανική γλώσσα

ΙΙ. Δεύτερη φάσηΡουμανικές ψαλτικές προσωπικότητες από τιςΕπαρχίες Βλαχίας, Μολδαβίας, Τρανσυλβανίας

6. Ιερομόναχος Filothei Jipa

(?, 1670, Μάρσα-Ιλφοβ, Βλαχία + ?, 1720, Βουκουρέστι)

Για την ζωή του Filothei γνωρίζουμε ότι ήταν πρωτοψάλτης, ιερομόναχος, θεολόγος, συνθέτης βυζαντινής μουσικής, μετάφρασε ψαλτική μουσική από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα, κωδικογράφος, διδάσκαλος ψαλτικής μουσικής και λόγιος 497 .

Ήταν Ρουμάνος, με προγόνους κρατικούς αξιωματούχους, με συγγενείς τους πρίγκιπες της Βλαχίας 498 , όπως τον Constantin Brâncoveanu 499 , τον Şerban Cantacuzino 500 , τον Matei Basarab 501 , και τον μεγάλο

Ρουμάνο λόγιο Udrişte Năsturel 502 . Ο πατέρας του είχε υψηλά αξιώματα στη διοίκηση του πρίγκιπα, όπως τον Αγά / Μέγα Αγά (διοικητή στο στρατό), Κλούτσερ / Μεγάλο Κλούτσερ (διοικητή στον εφοδιασμό για το πρίγκιπα), Βόρνικ (δικασττικό διοικητή).

Στην εποχή εκείνη έζησε στη Βλαχία και ένας Έλληνας Ιερομόναχος - Φιλόθεος Σιναϊτης, ηγούμενος της μονής Αγίας Αικατερίνης στο Βουκουρέστι, μετόχι του Όρους Σινά. Ο ηγούμενος Φιλόθεος Σιναϊτης δεν είχε όμως θεολογική-μουσική δραστηριότητα και δεν εκτύπωσε ψαλτικά βιβλία. Μερικοί

497 Για την ζωή και το έργο του Ιερομονάχου Filothei Jipa βλ. κατ' επιλογήν: Şt.Păltinescu, Musichia, [Μουσική]. Revista Buciumul român, έτος 1, αρ.9, Ιάσιο, 1875, σ.464. C.Erbiceanu, Întâia carte de cântări bisericești în românește cunoscută până acum [Το πρώτο γνωστό έως τώρα βιβλίο στα ρουμανικά με ψαλτική μουσική! Revista B.O.R., έτος 21, αρ.3, Βουκουρέστι, 1897. Al.Luca, Priviri generale asupra musicei din Biserica Ortodoxă de rărărit de la începutul creștinismului și până în zilele noastre, [Γενικές απόψεις πάνω στη μουσική της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας από τις αρχές του χριστιανισμού έως σήμερα]. Editura "Gutenberg", Βουκουρέστι, 1898, σσ.77-78. G.I. Ionescu-Gion, Istoria Bucureștiului, [Ιστορία του Βουκουρεστίου]. Βουκουρέστι, 1899, σσ.538-539. I.Bianu, Catalogul manuscrisclor românești. Tom I, din Biblioteca Academiei Române. [Κατάλογος των Ρουμανικών χειρογράφων / από την Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας]. Τόμος Α', Βουκουρέστι]. Editura Academiei Române, Βουκουρέστι, 1907, σσ.144-149. Β.Cireşeanu, Tezaurul Liturgic, [Ο λειτουργικός θησαυρός]. Editura "Guttenberg". Βουκουρέστι, 1911, τόμος Β', σ.528. N.lorga, Activitatea culturală a lui Constantin Brâncoveanu, [Η πολιτιστική δρστηριότητα του Constantin Brâncoveanu]. Analele Academiei Române, s.II, Βουκουρέστι, τόμος 37, 1914-1915, σ.165. I.D.Petrescu-Visarion, Filothei Ieromonahul (muzicograf din vremea lui Constantin Brâncoveanu), [Filothei Jipa Ιερομόναχος / μουσικογράφος την εποχή του Constantin Brâncoveanu]. Revista Predania, έτος 1, αρ.6-7, Βουκουρέστι, 1937, σσ.25-27. Ο ίδιος, Études de Paleographie musicale byzantine. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1967, σ.144. G.Breazul, Patrium Carmen.Contribuții la studiul muzicii românesti. [Patrium Carmen. Συνεισφορά στη μελέτη της ρουμανικής μουσικής]. Editura Scrisul Românesc, Κραϊόβα, 1941, σ.58. Ghe.Ciobanu, Aspecte ale Culturii muzicale în epoca feudală, [Όψεις του μουσικού πολιτισμού στον Μεσαίωνα. Μερικά βυζαντινά χειρόγραφα]. Revista Muzica, έτος 14, αρ.5-6, Βουκουρέστι, 1964, σσ.57-58. * * *, Antologhion. Manuscrisul B-BAR 61 - Psaltichie rumănească: Catavasier - I, Anastasimatar - II, Stihirar - III, de Filothei sin Agăi Jipei. [Filothei Jipa, Ρουμανικό Ψαλτίριον]. Ediție îngrijită, prefațată și adnotată / επιμέλεια: S.Barbu-Bucur. Editura "Muzicală", Βουκουρέστι. Τόμος Α' - 1981, τόμος Β' - 1984, τόμος Γ' - 1986, τόμος Δ' - 1992. Colecția / Συλλογή "Izvoare ale muzicii românești", "Documenta et transcripta". Ghe.C. Ionescu, Lexicon ..., [Λεξικό ...], σσ.134-137. V.Cosma, Lexicon [Λεξικό ...] τόμος Γ', σσ.47-50. M.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine și de tradiție bizantină - românești de la Muntele Athos. [Βυζαντινά και μεταβυζαντινά Ρουμανικά μουσικά χειρόγραφα από το Άγιον Όρος]. Έργο σε μορφή χειρογράφο, Αθήνα, 2000. Βλ. και Manuscrise muzical bizantine din România ..., [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία], κ.α

498 Βλ. S.Barbu-Bucur, Cultura muzicală de tradiție bizantină pe teritoriul României în secolul XVIII și începutul secolului XIX [Η Βυζαντινή μουσική παράδοση στην επικράτεια της Ρουμανίας - από ΙΗ΄ αι. έως αρχές ΙΘ΄ αι...] ..., σσ.183-194.

- 499 Constantin Brâncoveanu βλ. το σημείωμα αρ.287.
- 500 Şerban Cantacuzino ήταν πρίγκιπας της Βλαχίας (1678-1688).
- 501 Matei Basarab ήταν πρίγκιπας της Βλαχίας (1632-1654).
- 502 Udriste Nästurel (περ. 1596-1658), λόγιος, θεολόγος, ποιητής μεταφραστής, διπλωμάτης με ενεργητικό ρόλο κοντά στον πρίγκιπα, εκτυπώνοντας μεταξί άλλων το Ευαγγελιστάριον, μονή Δεάλου, Βλαχία, 1644.

ιστορικοί, στην αρχή, από την συνωνυμία του ονόματός του πίστεψαν ότι είναι η ίδια προσωπικότητα 503

Από την έρευνα πάνω στην ζωή τους, την δράση τους, από την υπογραφή τους πάνω σε διάφωρα έγγραφα αποδεικνύεται ότι ήταν δύο άτομα: ο Ieρομόναχος Filothei υπέγραφε πάντα στα διάφορα έγγραφα, χειρόγραφα, μουσικά χργφ, κλπ. ως Ieρομόναχος Filothei ot mitropolie / από την Μητρόπολη, και ο άλλος - Φιλόθεος ηγούμενος της μονής Αγίας Αικατερίνης του Βουκουρεστίου 504 .

Για τις σπουδές του Filothei είναι γνωστό ότι σπούδασε στη Βλαχία και στο Άγιο Όρος. Επειδή ο Φιλοθέϊ προερχόταν από μία υψηλή αριστοκρατική οικογένεια, είχε την άνεση μίας θεμελιώδους εκπαίδευσης στα θεολογικά, φιλολογικά, και μουσικά-ψαλτικά, στη Βλαχία και στο Άγιο Όρος 505 . Δεν γνωρίζουμε με ακρίβεια την μονή που έζησε ο Filothei: Κουτλουμουσίου, που ήταν η Μεγίστης Λαύρας της Βλαχίας, Χιλανδαρίου - όπου... se găsește un exemplar al Psaltichiei lui Filothei \sin Agăi Jipei ... [υπάρχει εκεί ένα έντυπο του Ρουμανικού Ψαλτηρίου του Filothei, γιού του Αγά Jipa], ενημερώνει ο Mihai Gr. Poslușnicu 506 , ή και σε άλλα μοναστήρια, επειδή, επί Τουρκοκρατίας ήταν με οικονομική και πνευματική ενίσχυση από τους Ρουμάνους πρίγκιπες. Εκεί έζησε αρκετό καιρό και τελειοποίησε την πρακτική της θεολογίας στην ελληνική γλώσσα, και την μουσική ψαλτική - ερμηνεία και σύνθεση.

Πρίν το 1700 ο Filothei επέστρεψε στη Βλαγία 507 .

Για την δράση του Filothei είναι γνωστό ότι έγινε μοναχός στη μονή Κόζια ή Κούρτεα δε Άργες, έχοντας ως διδάσκαλο τον Ιερομόναχο Teodosie - τον μελλοντικό μητροπολίτη της Βλαχίας - περ. 40 χρόνια, και αυτός τον χειροτόνησε διάκονο και ιερομόναχο 508 . Υπάρχει και εκδοχή ότι έγινε μοναχός στο Άγιο Όρος 509 .

Ο Filothei μετέφρασε από την ελληνική στην ρουμανική γλώσσα δύο θεολογικά βιβλία με μαθήματα με χριστιανικό χαρακτήρα και ηθική - πολιτική: Înνăţături creştineşti [Χριστιανικές διδασκαλίες] και Floarea darurilor [Το λουλούδι της σοφίας], και τα εκτύπωσε στη μονή Σναγόβ, το 1700. Μετά 13 χρόνια από την μετάφραση αυτή, στις 24 Δεκεμβρίου 1713 ο Ιερομόναχος Filothei Jipa τελείωσε την γραφή της Psaltichia rumănească / "Anastasima" [Ρουμανικό Ψαλτήριο / Αναστασιματάριον], που περιέχει μεταφρασμένα από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα 1193 ψαλτικά έργα (957 με ψαλτική γραφή και 226 μόνο κείμενο) - και κάποια δικά του έργα. Το χργφ. του είναι γραμμένα σε 259 φύλλα, όπως: φ.8-67ν Καταβασία - Θεία Λειτουργία, φ.68-70ν Προπαίδεια, φ.71-113 Αναστασιματάριον, φ.114-226 Ανθολόγιον - Στιχηράριον, φ.227-255 Πεντηκοστάριο - Τριώδιο - Στιχηράριον, για όλο το εκκλησιαστικό χρόνο. Ήταν το πρώτο εκκλησιαστικό / μουσικό-ψαλτικό ολοκληρωμένο χργφ. στη ρουμανική γλώσσα. Στο τέλος του χργφ. έγραψε και Πολυχρόνιο, για τον πρίγκιπα της Βλαχίας - Constantin Brâncoveanu, για τον μητροπολίτη της Βλαχίας - Antim Ivireanu και τους υψηλούς αριστοκράτες. Ύστερα, το χργφ. του Filothei ένας άγνωστος το έχει συμπληρώσει με άλλα 65 ψαλτικά έργα: στην αρχή με τα Ανοιξαντάρια του Πρωτοψάλτη

503 Βλ: N.lorga, Istoria Bisericii Românești și a vieții religioase a românilor. [Ιστορία της Ρουμανικής Εκκλησίας και της εκκλησιαστικής ζωής των Ρουμάνων]. Β' έκδοση, Βουκουρέστι, 1932, Β' τόμος, σ.14. Radu vel logofăt Greceanu, Viața lui Constantin Vodă Brâncoveanu. [Η ζωή του Πρίγκιπα Constantin Brâncoveanu]. Επιμέλεια Ştefan D. Greceanu. Βουκουρέστι, 1906, σ.347. C.Βουμίες Cronica bisericii Sfânta Ecaterina din București. 1577 - 1 ουτομείου 1924. [Χρονική της εκκλησίας Αγίας Αικατερίνης απο Βουκουρέστι. 1577 - 1 Οκτωβρίου 1924). Βουκουρέστι, 1924, σ.21, κλπ.

504 S.Barbu-Bucur, Cultura muzicală de tradiție bizantină pe teritoriul României în secolul XVIII și începutul secolului XIX ..., [Η Βυζαντινή μουσική παράδοση στην επικράτεια της Ρουμανίας - από ΙΗ' αι. έως αρχές ΙΘ' αι.] .., σ.195.

505 S.Barbu-Bucur, Cultura muzicală de tradiție bizantină pe teritoriul României în secolul XVIII și începutul secolului XIX [Η Βυζαντινή μουσική παράδοση στην επικράτεια της Ρουμανίας - από ΙΗ' αι. έως αρχές [Θ' αι.] ... σ.194.

506 Μ.Gr.Poslușnicu, *Istoria muzicei la români.* [Ιστορία της μουσικής στους Ρουμάνους]. Editura *Cartea Româneaseă*, Βουκουρέστι, 1928, σημείομα αρ.2.

507 S.Barbu-Bucur, Cultura muzicală de tradiție bizantină pe teritoriul României în secolul XVIII și începutul secolului XIX [Η Βυζαντινή μουσική παράδοση στην επικράτεια της Ρουμανίας - από ΙΗ' αι. έως αρχές ΙΘ' αι.] .., σ.197.

508 S.Barbu-Bucur, Cultura muzicală de tradiție bizantină pe teritoriul României în secolul XVIII și începutul secolului XIX [Η Βυζαντινή μουσική παράδοση στην επικράτεια της Ρουμανίας - από ΙΗ' αι. έως αρχές ΙΘ' αι.] ..., σ.200.

509 Radu vel logofăt Greceanu, Viața lui Constantin Vodă Brâncoveanu ..., [Η ζωή του Πρίγκιπα Constantin Brâncoveanu]..., σ.347.

Iosif Moldoveanu 510 από την μονή Νεάμτζ. και ως τέλος - φ.256-258 - με την Δοξολογία του Μπαλάσιου Ιερέα και νομοφύλακα. Το χργφ. εκτυπώθηκε στο Ταργόβιστε το 1714-1715, με μερικές αλλαγές και συμπληρώσεις, με την ονομασία Καταβασία, Αυτό το βιβλίο ήταν πολύ χρησιμοποιημένο από τους κληρικούς του στασιδίου, και υπήρξαν από το 1714 έως το 1826, 38 εκδόσεις. Μία ολοκληρωμένη έκδοση απόδοση - με φακσιμίλ / ακοιβές γργφ, και η μεταγραφή στην ευρωπαϊκή γραφή πραγματοποιήθηκε από τον Sebastian Barbu-Bucur ⁵¹¹. Ιοαη γιό του Radu Duma Brasoveanu ήταν ο πρώτος που αντέγραψε το χργφ. του Ιερομόναγου Filothei Jipa, από τις 5 αντιγραφές γνωστές έως τώρα. ΟΙοαη Duma όμως δεν τήρησε την σειρά των ψαλτικών έργων όπως ήταν στο γργφ., αλλά τα οργάνωσε από το ελληνικό πρότυπο των Ανθολογιών: Προπαίδεια, Αναστασιματάριον, Ανθολόγιον, Πεντηκοστάριον, Τριώδιο, Καταβασία, Ακολουθία της Λειτουργίας Βλέπε το Περιεγόμενο από την σελίδα Τίτλου από το γργφ, το. B-BAR 61. Psaltichie rumănească [Ρουμανικό Ψαλτίριον] του Filothei Jipa Ιερομόναχου: ... Psaltichie rumănească care cuprinde întru sine <<Catavasijariul>>, cu toate trebuincioasele cântări ale besearicii, ce să cântă preste tot anul. <<Anastasima>> cu << Propedia>> si cu tot mestesugul, cu << Eothinale>> si << Kecragare>>. << Stihirariul>> cu toate samoglasnicile prasnicelor stăpânesti și ale sfintilor mari cari să prăznuiască peste tot anul. <<Stihirariul Penticostarului>>, cu sărbătorile Pastilor, de la Sâmbăta lui Lazăr pân' la Dumineca mare. Asăzate cu mestesugul Psaltichiei pre glasurile grecești. În zilele pre luminatului și de D(umnez)eu Înăltatului Domn Ioan Constantin B. Băsărab Voievodă, la al 25-lea an al dăruitei de D(umnez)eu domniei Măriei sale. Păstorind în arhierescul scaun al Mitropoliei, pre sfintitul și de D(umnez)eu trimisul Mitropolit Kvr Antim Ivirenulu, La anii de la facere lumii 7220, luna Dechem(brie) 24. De smeritul între ieromonahi Filothei sin Agăi Jipei, în Sfânta Mitropolie ... [Ρουμανικό Ψαλτίριον που περιέχει (...) << Καταβασία >>, ολοκληρωμένη (...) για την εκκλησία, σε όλη την γρονιά, << Αναστασιματάριον >> με την << Προπαίδεια >> με όλη την τέχνη, με τις << Εωθινές >>και << Κεκραγάρια >>, << Στιγηράριον >> σε όλους τους ήχους στις μεγάλες εορτές και για των Μεγάλων Αγίων σε όλη την χρονιά, << Στιχηράριον -Πεντηκοστάριον >>, με τις εορτές του Πάσγα, από το Σάββατο του Λαζάρου έως την Μεγάλη Κυριακή. Μεταγραμμένα με τέχνη από τά ελληνικά ήχοι. (Αφιερωμένο) στις ημέρες του φωτισμένου και ελέω του Θεού Μέγα Πρίγκιπα Ioan Constantin B. Băsărab, στη επέτειο της 25ης χρονιάς της ηγεμονίας του. (...) Και για τον μητροπολίτη (της Βλαγίας ...) κ.κ. Antim Ivirenu, Γραμμένο το 7220 1713 (...) μήνα Δεκέμβριο 24. Από τον ταπεινό ανάμεσα τον Ιερομόναγο Filothei, γιό του Αγά Jipa, στη Αγία Μητρόπολη! Στη πραγματικότητα, το γργφ. είναι πολύ πιό πολύπλοκο, από αυτά που αναφέρεται στο Περιεγόμενο. Βλέπε και το εθνικό του κίνητρο για την μετάφραση της ψαλτικής μουσικής από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα, συνεχίζοντας τους προκάτογούς του: διακόνου Coresi, μητροπολίτη Varlaam, μητροπολίτη Dosofiei, μητροπολίτη Antim Ivireanu, κ.α., παρουσιασμένο στον Πρόλογο του χργφ, του, φ.5 r-v: ... tălmăcit-am... pre a noastră de tară și de obște limbă toate catavasiile cu troparele ..., la îndemnul mitropolitului Antim Ivireanul, cu voia și cererea a toată Biserica și a tot norodul ..., [iar ceea ce se cântă în biserică trebuie să fie înteles de tot poporul] ... nu numai să se cânte ci să se înteleagă ... [... έχω μεταφράσει στη δική μας γλώσσα (...) τις καταβασίες με τα τροπάρια ..., στη προτροπή του μητροπολίτη Antim Ivireanu, με την θέληση και ζήτηση όλης της Εκκλησίας και του λαού ... (και το κείμενο της ψαλτικής μουσικής πρέπει να το καταλαβαίνει όλος ο λαός) .. όχι μόνο να ψέλνεται αλλά και να κατανοείται ...]. Δεν γνωρίζουμε από ποιό χργφ. έχει μεταφράσει, για την ολοκλήρωση του έργου του. Γνωρίζουμε όμως ότι τα πρώτα χργφ. όπου ψέλνανε στην εκκλησία στη ρουμανική γλώσσα ήταν τα Οκτάηχα. Στις ρουμανικές βιβλιοθήκες υπάρχουν χργφ. με ρουμανικά Oκτάηχα 512 , έως το 1712 όταν εκτυπώθηκε η πρώτη ρουμανική Oκτάηχος 513 .

⁵¹⁰ Για την ζωή και την δράση του Ιοsif Πρωτοψάλτη από την μονή Νεάμιτζ (ΙΗ' αι.) βλ. το Κεφάλαιο του παρακάτω.

⁵¹¹ Filothei sin Agăi Jipei, Antologhion. Manuscrisul B-BAR 61 - Psaltichie rumănească: Catavasier - I, Anastasimatar - II, Stihirar - III. [Ανθολόγιον. Ρουμανικό Ψαλτήριον. Χειρόγραφο B-BAR 61, Καταβασίες, Αναστασιματάριον, Στιχηράριον]. Ediție îngrijită, prefațată și adnotată / επιμέλεια Sebastian Barbu-Bucur.

⁵¹² Βλ. Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România ..., [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία] ... Βλ. και Antologhion. Manuscrisul B-BAR 61 - Psaltichie rumănească: Catavasier - I ..., Prefață, [Ανθολόγιον. Χειρόγραφο Β-ΒΑR 61, Καταβασίες - Ι. Πρόλογος] ... σ.64.

⁵¹³ Βλ. I.Bianu, Bibliografia românească veche, 1508-1830 ..., [Κατάλογος των Ρουμανικών χειρογράφων] ..., τόμος Α΄. σ.486.

Στο έργο του, για την μετάφραση / ερμηνεία των ψαλτικών κειμένων από την ελληνική γλώσσα, ο Ιερομόναχος Filothei Jipa 514 :

- 1. Χρησιμοποίησε μόνο Έλληνες συνθέτες, παρουσιάζοντας τις αυθεντικές μελωδίες με την ερμηνεία του κειμένου, μεταφρασμένου σε πεζογραφία. Στον Πρόλογο αναφέρει ότι έκανε τις μεταφράσεις του ... nu după meșteșuguri latinești sau rusăsci, ci pre aceleași musichii ale dascălilor Bisericii noastre a Răsăritului ... / cântarea bizantină [... όχι από λατινικά ή ρωσικά πρότυπα, αλλα από τους ίδιους τους διδασκάλους της Ανατολικής Εκκλησίας ... / αλλά από την βυζαντινή].
- 2. Χρησιμοποίησε την νεοβυζαντινή ψαλτική γραφή, και αναφέρει στον Πρόλογο: ... aṣezându-le toate cu meṣteṣugul psaltichiei pre glasurile cele greceṣti ... [τοποθετώντας με την ψαλτική τέχνη τους ελληνικούς οκτάηγους ...].
- 3. Αλλαξε λίγο την βυζαντινή μουσική, και μόνο εκεί που ήταν ανάγκη για την προσωδία, στη σχέση τονισμού, κλπ.
- 4. Συντόμευσε πολλές φορές το ψαλτικό μέρος, όταν έκρινε ότι είναι πολύ μεγάλο και δύσκολο στο άκουσμα: ... am alcătuit mai pre scurt pentru nezăbavă ...
- 5. Έγραψε στην αρχή του ψαλμού και το πρότυπο incipit σε μουσική και κείμενο στην ελληνική γλώσσα, για την αναγνώριση, σε περίπου όλα τα Κεφάλαια από το χργφ. του. Παράδειγμα: Των προ αιώνων εκ π(ατ)ρ(ό)ς ... / Celui de mai înainte de veci din Tatăl ..., ήχο β', φ.75. Των σω στ(αυ)ρώ Χ(ριστ)έ Σωτήρ ... / Cu crucea Τα Hristoase Mântuitorule ..., ήχο γ', φ.79. Τον ζωοποιόν σου στ(αυ)ρόν ... / Crucii Tale cea făcătoare de viață ..., ήχο δ', φ.28ν. Δια του τιμίου σου στ(αυ)ρού Χ(ριστ)έ ... / Prin cinstită crucea Τα Hristoase ..., ήχο πλάγιο α', φ.87ν. Νίκην έχων Χ(ριστ)έ ... / Biruință având Hristoase ..., ήχο πλάγιο β', φ.92ν. Δεύτε αγγαλιασόμεθα ... / Veniți să ne bucurăm ..., ήχο πλάγιο γ', φ.96ν. Εσπερινού νύμνον και λό(για) ... / Cântare de seară și slujbă cuvântătoare ..., ήχο πλάγιο δ', φ.100ν. Βλ. το πρώτο στίχο από το Στιχηρά του Εσπερινού / Stihoavna Slujbei de seară: Ο Κ(ύριο)ς εβασίλ(ευσε) ..., Domnul s-a împărătit ..., φ.112ν, κείμενο.
- 6. Στο πλαίσιο του κειμένου, ή σε μερικές σημειώσεις πλάγιες ή στο κάτω μέρος της σελίδας χρισιμοποίησε και μερικές σλαβονικές λέξεις.
- 7. Ο Ιερομόναχος Filothei Jipa στο έργο του όχι μόνο μετέφρασε τα κείμενα αλλά και προσάρμοσε από την θέση του συνθέτη, δημιουργώντας "πρότυπες" ψαλμωδίες σε ρουμανική ψαλτική παράδοση. Έχει μεταφράσει ψαλτικά μουσικά έργα σε διαφορετικό ύφος: παπαδικά, στιχηραρικά και ειρμολογικά, όπως
- Ίδια άσματα ως μουσικής μορφής με τα ελληνικά, βλ.:
- α) με το ίδιο αριθμό συλλαβών, όπως: φ.12 Ακήκοα Κύριε φωνής Σου ... / Auzitu-s-au Doamne glasul Τἄυ ..., ο καθένα με 10 συλλαβές, φ.16ν Ανοίζω το στόμα μου ... / Deschide-voi gura mea ..., ο καθένα με 7 συλλαβές, κλπ.
- b) με τον ίδιο αριθμό συλλαβών, αλλά με λίγη αλλαγή στον ρυθμό.
- γ) με λίγη αλλαγή στον αριθμό συλλαβών: +/- 1-2, όπως: φ.bv Θεός ων ειρήνης ... / Dumnezeul păcii ..., με 6 / 7 συλλαβές. φ.11v Βυθού ανεκάλυψε πυθμένα ... / Fundul adâncului descoperit-au ..., με 10 / 11 συλλάβες.
- δ) με αριθμό συλλαβών λίγο διαφορετικό: +/- 1-2, με λίγη αλλαγή στον ρυθμό και με αλλαγή στη σειρά των λέξεων
- ε) με αριθμό συλλαβών διαφορετικό: +/- 3-5 (οι περισότερες συλλαβές είναι στα ρουμανικά), με λίγη αλλαγή στο ρυθμό.
- ζ) με αριθμό συλλαβών διαφορετικό: +/- 1-3 / 3-5, με λίγη αλλαγή στον ρυθμό και με αλλαγή στη σειρά των λέξεων.
- ΙΙ. Ασματα με λίγη αλλαγή στη μελωδία, προσαρμογή στο ρουμανικό κείμενο:
- α) με αριθμό συλλαβών λίγο διαφορετικό: +/ 1-2, και λίγη αλλαγή στον ρυθμό.
- β) με αριθμό συλλαβών διαφορετικό: +/- 3-5 / 4-6, και αλλαγή στον ρυθμό.
- γ) με αριθμό συλλαβών διαφορετικό, αλλαγή στον ρυθμό και στι μελωδία.
- δ) μετάφραση λέξη πρός λέξη, με αριθμό συλλαβών διαφορετικό στην ελληνική γλώσσα: +/- 3-5 / 4-

⁵¹⁴ Filothei sin Agăi Jipei, Antologhion. Manuscrisul B-BAR 61 - Psaltichie rumănească: Catavasier - I ..., Prefață, [Ανθολόγιον. Χειρόγραφο B-BAR 61, Καταβασίες - Ι. Πρόλογος] -, σσ.65-68.

6, και αλλαγή στον ρυθμό.

- ε) ελεύθερη μετάφραση στη προσωδία, με την ίδια μουσική.
- ΙΙΙ. Άσματα με την μελωδία σε σύντομον:
- α) συντόμευε και επεξεργαζόταν την μελωδία και το ρυθμό στο ρουμανικό λειτουργικό κείμενο, βλ. φ.f.65v-67, Κανόνα Άμωμον: Οι αθώοι ... / Cei nevinovati του Χρυσάφη του νέου.
- β) συντόμευε ψαλμούς, αλλάζοντας ή και βγάζοντας εντελώς τα τερερίμ, και σε έργα που έχουν γραμμένο τον συνθέτη.
- γ) συντόμευε ψαλμούς, με κόντεμα των περασμάτων και εσωτερικές καδέντζες.
- δ) συντόμευε ψαλμούς επεξεργάζοντας το μουσικό ψαλτικό κείμενο.
- IV. Ασματα όπου ο Filothei Jipa χρησιμοποίησε όλους τους παραπάνω τρόπους, με αποτέλεσμα ένα πρότυπο έργο, αρκετά μακριά από το γνήσιο ελληνικό.
- V. Ψαλτική μουσική γραμμένη από τον Ιερομόναγο Filothei Jipa.

Η Καταβασία και το Αναστασιματάριον είχαν ως πηγές διάφορα ελληνικά χργφ, αλλά το Στιχηράριον ήταν μετάφραση / προσαρμογή από τον Γερμανό, αρχιερέα Νέων Πατρών, βλ. αυτόγραφο χργφ. 930 Στιχηράριον, από την μονή Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου, Πάτμος, γραμμένο τον Αύγουστο του 1665. Στο χργφ. του Filothei Jipa είναι γραμμένο στο φ.114-226ν, και στο φ.114 σημείωσε: ... facerea lui Neon Patron ... [η σύνθεση του Νέων Πατρών]. Στο χργφ. του Filothei Jipa μόνο μερικά έργα (160) έχουν και όνομα του συνθέτη, τα περισσότερα (560) είναι ανώνυμα. Βλ. τους Έλληνες συνθέτες γνωστούς από το χργφ. του: Ξένου Κορώνης, Παναγιώτου Πρωτοψάλτου Χρυσάφη του Νέου, Γερμανού αρχιερέως Νέων Πατρών, Λέοντος ο Σοφός (κείμενο), Ιωάννου του Γλυκέος, Κυπριάν, Ανδρέου Ιερεμίτου (Πυρρού), Θεοφάνου πατριάρχου Καρύκκη, Ανατολίου μοναχού, Ιωάννου μοναχού, Πέτρου Βυζαντίου Πρωτοψάλτου (Δομέστικου του Αγίου Κωνσταντίνου), Γεωργίου Σικελιώτου, Συμεών Αγιορείτου, Αρσενίου Ιερομονάχου, Εφραίμ Καρίας, Γεωργίου Νικομηδείας, Σεργίου Αγιοπολίτου μοναχού, Σωφρονίου πατριάρχου Ιεροσολύμων, Κασίας μοναχής, Βασιλείου Στεφανίδη του Βυζαντίου, Συκιώτου, Θεοδώρου Στουδίτου, Νείλου Ξανθοπούλου, Ανδρέου του Κρητός, Κοσμά μοναχού, Μπαλασίου ιερέως και νομοφύλακα.

 Ω ς συνθέτης, ο Ιερομόναχος Filothei Jipa έγραψε κάποια έργα, αλλά τα περισσότερα είναι άγνωστα. Στο χργφ. του υπάρχουν 560 έργα ανώνυμα, και μήπως εκεί πρέπει να ερευνήσουν οι μουσικολόγοι για διαφωτισμό 515 . Υπήρξαν όμως και "ερευνητές", όπως ο Nicu Moldoveanu, ο οποίος, από ένα "εξαιρετικό πατριωτισμό", απέδωσε όλα τα 560 έργα ανώνυμα ώς συνθέσεις του Filothei - χωρίς έρευνα, ανάλυση, κλπ. 516 . Βλ. παρακάτω τις συνθέσεις του Filothei, γνωστά έως τώρα:

- 1. Catavasiile Floriilor / Catavasiile Stâlpărilor [Καταβασία των Βαϊων], φ.18ν-22ν, οι πρώτες ρουμανικές ψαλτικές συνθέσεις στη ρουμανική γλώσσα. Αυτός ο Κανών περιέχει 28 κομμάτια. Είναι γραμμένος στο ειρμολογικό ύφος, σε δ' ήχο, με τέλειες πτώσεις και φινάλε σε Νι, και ατελείς πτώσεις σε Πα και Γα. Μερικές Καταβασίες και Τροπάρια αρχίζουν στη δεύτερη βαθμίδα Πα, βλ. το αρ.21β, και άλλα στη τέταρτη βαθμίδα Γα, βλ. το αρ.22d. Αυτές οι Καταβασίες ήταν:
- α) επεξεργασία και μεταμόρφωση από το ελληνικό πρότυπο, στον δ' ήχο. Στη Νέα Μέθοδο το έχουν μεταγράψει ο Ιερομόναχος Macarie 517 , Anton Pann 518 , Neagu Ionescu Nae Severeanu 519 και Ioan Zmeu 520 .
- q 515 Βλ. και τον S.Barbu-Bucur, στο βιβλίο Filothei sin Agăi Jipei, Antologhion. Manuscrisul B-BAR 61 Psaltichie rumănească: Catavasier I ..., Prefata. [Ανθολόγιον. Χειρόγραφο B-BAR 61, Καταβασίες Ι. Πρόλογος] ..., σ.62.
- 516 Βλ. Ν.ΜοΙdoveanu, Izvoare ale cântării psaltice în Biserica ortodoxă română. [Πυγές της ψαλτικής μουσικής στην Ρουμανική Ορθόδοξη Εκκλησία] Βουκουρέστι, 1974. Στο Κεφάλαιο Autorii de cântări din manuscrisele cercetate, [Συνθέτες ψαλτικής μουσικής από τα χειρόγραφα που ερευνήσαμε], το φ.65 αναφέρει: ... în ms. rom. 61 Filothei sin Agăi Jipei are nu mai puțin de 560 de cântări ... [στο χργφ. rom. 61 ο Filothei γιό του Αγά Jipa έχει όχι λιγότερες από 560 συνθέσεις ...]. Βλ. και S.Barbu-Bucur, Antologhioa. Manuscrisul B-BAR 61 Psaltichie rumănească: Catavasier] ... [Ανθολόγιον. Χειρόγραφο Β-BAR 61, Καταβασίες Ι. Πρόλογος], σσ.62-63.
 - 517 Macarie Ieromonahul, Irmologhion sau catavasieriu Musicesc. [Ειρμολόγιον], Βιέννη, 1823, σσ.74-81.
 - 518 Anton Pann, Irmologhion Catavasier. [Ειρμολόγιον], Βουκουρέστι, 1846, σσ.42-47.
- 519 N.Ionescu-N.Severeanu, Anastasimatarul, Irmologhionul și Gramatica musicii bisericești, [Αναστασιματάριον, Ειρμολόγιον, Προπαιδεία] Βουκουρέστι, 1897, σσ.242-245.
- 520 Ι.Zmeu, Catavasierul musical, Tomul Utreniei și Tomul Liturghiei, [Καταβασία, Εσπερινός και Ακολουθία της Λειτουργίας] Μπουζάου, 1907, σσ.24-27.

Από αυτές τις μεταγραφές ψέλλεται σήμερα μόνο του Ιερομονάχου Macarie 521 . Βλ. Ιερομόναχος Filothei Sipa Ζίπα, Catavasiile Floriilor / Καταβασία των Βαϊων, χργφ. το B-BAR $\mathbf{61}$, φ.19, σελ.441.

- b) καλλωπισμένα από τον Dimitrie Suceveanu 522, ψάλλεται και σήμερα στις ρουμανικές εκκλησίες.
- 2. Πολυχρόνια, το φ.60ν-61 και 225ν: ... Rugăciunea / ... / lui / ... / Filothei / ... / pentru / ... / Constantin Brâncoveanu n.n., / ... / Voevod, / ... / pentru mitropolitul Valahiei Antim Ivireanul n.n. si pentru boierii cei mari ... [Προσευχή του Filothei Jipa για τον Πρίγκιπα της Βλαχίας Constantin « Brâncoveanu » και για τον μητροπολίτη της Ουγγροβλαχίας « Antim Ivireanu »]. Το έργο είναι γραμμένο σε στιχηραρικό ύφος, σε ήχο πλάγιο δ', με τις κανονικές δομές του ήχου: Δι και Νι. Περιέχει 12 ημίστιχοι, μαζεμένα σε 5 φράσεις και ένα μικρό Φινάλε.

Τα χργφ. από τις βιβλιοθήκες της Ρουμανίας που περιέχουν ψαλτικά έργα του Ιερομονάχου Filothei Jipa είναι 4 523 . Χργφ. ro. B-BAR: 4305, 4443,5970. Χργφ. ro. CjN-BU 1106.

Τα χργφ. από τον Άγιο Όρος που περιέχουν ψαλτικά έργα του Ιερομονάχου Filothei Jipa είναι 524 στη σκήτη Προδρόμου, μονή Μεγίστης Λαύρας χργφ. ro.-gr. 4020 (Catalog Spinei nr. 152) Anastasimatar - Antologhion [Αναστασιματάριον - Ανθολόγιον], γραμμένο στη Βλαχία, το 1717, άγνωστος κωδικογράφος. Το φ.: 105-120, 159-164, 246-249 είναι γραμμένο το Psaltichia rumănească [Ρουμανικό Ψαλτήριον], και ανώνυμες μεταφράσεις από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα από τον Ιωάννη [Κουκουζέλη] Πρωτοψάλτη, Δαμασκηνό Θεσσαλονικέα και άγνωστους και σε ελληνική γλώσσα, το φ.121-255 - άγνωστους. Το χργφ. κυκλοφόρησε πολλύ στα Ρουμανικά Πριγκιπάτα και στο Άγιο Όρος, μεταξύ των σημειώσεων έχοντας και την υπογραφή του Radu Duma Braşoveanu, σ.ΙΧ: 16 Noiembrie 1779 [16 Νοεμβρίου 1779], κ.α.

Το Psaltichia rumănească [Ρουμανικό Ψαλτήριον] του Ιερομονάχου Filothei Jipa υπήρξε η θεμελιόδης φάση για την ρουμανική βυζαντινή μουσική, στο δρόμο της "ρουμανιρε" / μετάφραση στη ρουμανική γλώσσα. Από τότε άρχιζε την δράση της μία Ρουμανική Βυζαντινή Μουσική Σχολή με την συνεισφορά της στη Ψαλτική Βυζαντινή Μουσική. Βλ. Ιερομονάχου Filothei Jipa, Catavasiile Floriilor / Καταβασία των Βαΐων, χργφ. το B-BAR 61, φ.19, στη σελ. 463.

Κωδικογράφοι που χρισιμοποίησαν μεταφράσεις του Filothei Jipa ή μετέφρασαν καινούργια έργα

- α. Arsenie ιερομόναχος Κοζιάνης / από τη μονή Κόζια (τέλος ΙΖ' αι. μέσα ΙΗ' αι.)
- β. Calist Πρωτοψάλτης της Αγίας Μητρόπολης του Βουκουρεστίου: (μέσα ΙΗ' αι.)
- γ. Şerban Πρωτοψάλτης (1675 περ. 1765 περ.)
- δ. Ιοαη Duma Brașoveanu Πρωτοψάλτης (+ 1775)
- ε. Clement Grădișteanu ιερομόναχος από την μονή Χορέζου (1700 περ. 1780 περ.)
- ς. Ιοαη pǎcǎtosul ψάλτης ο αμαρτωλός / από την Βλαχία (ΙΗ' αι. μέσα)
- ζ. Naum Râmniceanu Πρωτοψάλτης (1764 1838)
- η. Αcachie ιερομόναχος από την μονή Καλδαρουσάνι (μέσα ΙΗ' αρχές ΙΘ')
- θ. Ανώνυμα χειρόγραφα (μεσα ΙΗ' αρχές ΙΘ')
- 521 Όπως στη μονή Σταυροπόλεως, στο Βουκουρέστι.
- 522 Dimitrie Suceveanu, Irmologhion sau Catavasierul musicesc. Tradus în limba română de Macarie Ieromonahul (...). [Ειρμολόγιον. μεταφρασμένα στην ρουμανική γλώσσα από τον Ιερομόναχο Macarie (...)]. Προσαρμογή και επιμέλεια από τον Dimitrie Suceveanu. Ιάσιο, 1848, σσ.118-138.
- 523 Βλ. Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România ..., [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία]
- 524 Βλ. M.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine și de tradiție bizantină românești de la Muntele Athos ..., [Βυζαντινό, και μεταβυζαντινά Ρουμανικά μουσικά χειρόγραφα από το Άγιον Όρος].

Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Ο Macarie Ιερομονάχος, στο Πρόλογό του από το Ειρμολόγιον 525, το έτος 1823, σημείωσε: ... Multi din psalții cei desăvârșiti din neamul nostru s-au arătat cu râvnă în vremi ca să facă câte ceva în limba noastră precum tericitul întru pomenire Arsenie Ieromonahul Cozianul, Calist Protopsaltul Sfintei Mitropolii a Bucureștilor și Şărban Protopsaltul Curții Domnești, cari nu numai Anastasimatarul melos, Stihirarul melos, Heruvicile, Pricesnile toate, Catavasiile, Irmoasele toate și altele, dar și partea cea mai multă a Papadichiei o au prefăcut românește cu toată desăvâtșita alcătuire, minunați dascălii și alcătuitori vremii lor în cea veche musicie ... [... Πολλούς από τους άψογους ψάλτες από το έθνος μας συνέθεσαν από παλαιά στη ρωμανική γλώσσα, όπως ο μακαρίτης Ιερομόνοιχος Arsenie Κοζιάνης - από τη μονή Κόζια, ο Calist Πρωτοψάλτης της Αγίας Μητρόπολης του Βουκουρεστίου και ο Şerban Πρωτοψάλτης της Πριγκιπικής Κούρτης, έχουν μεταφράσει τέλεια στη ρουμανική γλώσσα (από την ελληνική γλώσσα) όχι μόνο το Ανοιξαντάριον μέλος, Στιχηράριον μέλος, Χερουβικά, Κοινωνικά, Καταβασίες, Ειρμολόγιον (καλοφωνικόν), κ.α., αλλά και τα περισσότερα μέλη της Παπαδικαί, τέλει οι διδάσκαλοι εκείνης της εποχής στη παλαιά (βυζαντινή) μουσική ...]

α. Αrsenie Ιερομόναχος Κοζιάνης / από τη μονή Κόζια (τέλος ΙΖ' αι. - μέσα ΙΗ' αι., Βλαχ(α)

Για την ζωή του Arsenie είναι γνωστό ότι ήταν Ρουμάνος από την Βλαχία. Έδρασε ως ψάλτης, πρωτοψάλτης, θεολόγος, ιερομόναχος, συνθέτης βυζαντινής μουσικής στη ρουμανική γλώσσα και μετέφρασε ψαλτική μουσική από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα, διδάσκαλος ψαλτικής μουσικής στη μονή Κόζια 526 . Η πολύ γνγωστή του σύνθεση είναι: Slavă la Litie / Δόξα στη Λιτή Cu care de foc sezând ... [Στέκωντας με τα κάρρα στη πυρά ...], στον Αγιο Ηλία τον Θεσβίτης ... al lui Arsenie [του Arsenie]. Βλ. Χργφ. το. Β-ΒΑR 61, Psaltichie românească [Pουμανικόν Ψαλτήριον] του Ιερομονάχου Filothei Jipa, φ.215.

β. Calist Πρωτοψάλτης της Αγίας Μητρόπολης του Βουκουρεστίου (ΙΗ' αι. μέσα, Βλαχία)

Για την ζωή του Calist είναι γνωστό ότι ήταν Ρουμάνος από την Βλαχία 527 . Έδρασε ως ψάλτης,

- 525 Macarie Ieromonahul, Irmologhion sau catavasieriu Musicesc ..., [Ειρμολόγιον] ..., Πρόλογος, σ.ΙV.
- 526 Για την ζωή και το έργο του Ιερομονάχου Arsenie από τη μονή Κόζια βλ. κατ' επιλογήν: Macarie Ieromonahul, Irmologhion, Prefată [Ειρμολόγιον - Εισαγωγή] ..., σ.ΙV. I.D.Petrescu-Visarion, Arta artelor sau elemente de istoria musicei. [Η τέχνη των Τεχνών ή στοιχεία της ιστορίας της μουσικής] Βουκουρέστι, 1872, σ.35. επίσκοπος Melchisedec Stefănescu, Memoriu pentru cântările bisericești în România. [Απομνημονεύματα των εκκλησιαστικών ψαλμών στη Ρουμανία]. Revista B.O.R., έτος 6, αρ.1, Βουκουρέστι, 1882, σ.27. I.Gh.Ionescu-Gion, Istoria Bucureștiului, [Ιστορία του Βουκουρεστίου] ..., σ.541. I.Bianu - N.Hodoş - D.Simionescu, Bibliografia românească veche, 1508-1830. Tomul III (1809-1830). [Παλαιά ρουμανική βιβλιογραφία, 1508-1830. Τόμος Γ-Δ'] ..., τόμος Γ', σ.418. N.M.Popescu, Ştiri noi despre Macarie Ieromonahul, Dacălul de cântări și Directorul Tipografiei din monastirea Căldărușani. [Ανέκδοτα για τον Ιερομόναχο Macarie, Διδάσκαλο ψαλτικής μουσικής και Διευθυντή των Εκδόσεων της μονής Καλδαρουσάνι]. Revista B.O.R., έτος 39, αρ.8, Βουκουρέστι, 1915, σσ.969. Ghe.Ciobanu, Manuscrise psaltice românești din secolul al XVIII-lea. [Ρουμανικά ψαλτικά χειρόγραφα τον ΙΗ' αι.]. Revista G.B., έτος 26, αρ.11-12, Βουκουρέστι, 1967, σσ.1122. Republicat / Νέα έκδοση: Revista Studii de Etnomuzicologie și Bizantinologie, Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1974, Τόμος Α', σ.293. Βλ. και, La musique psatique roumaine aux XV/Ie et XVIII-e siècle. Revista Muzica, έτος 23, αρ.3/244, Βουκουρέστι, 1973, σ.45. Βλ. και, Études de musique ancienne roumaine. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1984, p.171. I.Ghe.Popescu, Învățământul muzical în Biserica Ortodoxă Română de la începuturi până în secolul al XVIII-lea inclusiv. [Η μουσική εκπαίδευση στη Ρουμανική Ορθόδοξη Εκκλησία από τις αρχές έως τον ΙΗ΄ αι.]. Revista B.O.R.. έτος 👯 αρ.9-10, Βουκουρέστι, 1969, σ.1038, 1047. S.Barbu-Bucur, Monumente muzicale. Filothei sin Agăi Jipei. Prima psaltichie românească cuncscută până acum. [Ρουμανικά μουσικά ψαλτικά χειρόγραφα. Filothei σιν Άγαϊ Jipa. Το πρώτο ρουμανικό Ψαλτήριον γνωστό έως τώρα]. Revista Studii Muzicale, αρ.6, Βουκουρέστι, 1970, σ.121. Βλ. και, Învăţământul psaltic până la reforma lui Hrisant. Școli și Propedii. [Ρουμανική ψαλτική εκπαίδευση έως την ρύθμιση του Χρυθάντου. Σχολές και Προπαιδείες]. Revista B.O.R., έτος 48. αρ.3-4, Βουκουρέστι, 1980, σ.484. V.Cosma, Lexicon [Λεξικό] ..., τόμος Ι, σ.60. G.C. Ionescu, Macarie Ieromonahul și opera de românire a cântărilor psaltice. [Macarie Ιερομόναχος και η μετάφραση στην ρουμανική γλώσσα των ψαλτικών ύμνων]. Revista S.C.I.A., seria T.M.C., Βουκουρέστι, 1991, Τόμος 38, σσ.41-56. Βλ. και Lexicon ..., [Λεξικό ...] .., σ.32. M.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România ..., [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία], κ.α.
 - 527 Για την ζωή και το έργο του Πρωτοψάλτη Καλίστ βλ. κατ' επιλογήν: Macarie Ieromonahul, Irmologhion. Prefață.

πρωτοψάλτης, συνθέτης βυζαντινής μουσικής στη ρουμανική γλώσσα και μετέφρασε ψαλτική μουσική από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα, διδάσκαλος ψαλτικής μουσικής. Ήταν πρωτοψάλτης στην Μητρόπολη του Βουκουρεστίου, και διδάσκαλος ψαλτικής μουσικής στη Ψ αλτική Μουσική Σχολή. Για τα έργα του δεν είναι γνωστό τίποτα σήμερα, εκτός από το σημείωμα του Ιερομονάχου Macarie 528 .

γ. **Şerban Πρωτοψάλτης** (1675 περ., Βλαχία - 1765 περ., Βουκουρέστι)

Για την ζωή του Şerban Πρωτοψάλτη γιού του Radu είναι γνωστό ότι ήταν από την Βλαχία, ο πατέρας του Radu, ήταν πρωτοψάλτης και γραμματικός στη Πρυγκιπική Ψαλτική Σχολή από τη μονή Αγίου Σάββα, Βουκουρέστι ⁵²⁹. Όπως τον χαρακτήριζε ο Ιερομόναχος Macarie, ο διδάσκαλος Şerban Πρωτοψάλτης ήταν ... era cel mai desăvârșit și mai cunoscut dascăl (de muzică psaltică) din epocă ... [... ο άψογος και ο γνωστότερος διδάσκαλος (ψαλτικής μουσικής) εκείνης της εποχής ...] ⁵³⁰.

Για τις σπουδές του είναι γνωστό ότι ήταν μαθητής του διδασκάλου Κόμαν στη Πριγκιπική Ψαλτική Σχολή από τη μονή Αγίου Σάββα του Βουκουρεστίου, θεολογική σχολή με ανώτερες σπουδές (1689). Σπούδασε και με τον πατέρα του Radu, στην ίδια σχολή, και ύστερα έκαναι τελειοποίηση με τον Ιερομόναχο Filothei Jipa.

Για την δράση του είναι γνωστό ότι ήταν ψάλτης, πρωτοψάλτης, διδάσκαλος ψαλτικής μουσικής, συνθέτης βυζαντινής μουσικής, μεταφραστής από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα, κωδικογράφος. Το 1689 ήταν ήδη ψάλτης στην Πριγκιπική Κούρτης Εκκλησίας / Curtea domnească, και διδασκάλος στην ίδια

[Ειρμολόγιον - Εισαγωγή] ..., σ.ΙV. I.D.Petrescu-Visarion, Arta artelor sau elemente de istoria musicei ..., [Η τέχνη των Τεχνών ή στοιχεία της ιστορίας της μουσικής] ..., σ.35. Melchisedec επίσκοπος Stefánescu episcopul, Memoriu pentru cântările bisericești în România ..., [Απομνημονεύματα των εκκλησιαστικών ψαλμών στη Ρουμανία] ..., σ.27. I.Gh.lonescu-Gion, Istoria Bucureștiului ..., [Ιστορία της Βουκουρέστι] ..., σ.541. I.Bianu - N.Hodoş - D.Simionescu, Bibliografia românească veche, 1508-1830. Tomul III (1809-1830) ..., [Παλαιά ρουμανική βιβλιογραφία, 1508-1830. Τόμος Γ-Δ'] ..., τόμος Γ, σ.418. Ν.Μ.Ρορεκι, Ştiri noi despre Macarie Ieromonahul, Dacălul de cântări și Directorul Tipografiei din monastirea Căldărușani ..., [Ανέκδοτα για τον Ιερομόναχο Macarie, Διδάσκαλο ψαλτικής μουσικής και Διευθυντή των Εκδόσεων της μονής Καλδαρουσάνι], σ.969. Ghe.Ciobanu, Manuscrise psaltice românești din secolul al XVIII-lea ..., [Ρουμανικά ψαλτικά χειρόγραφα το ΙΗ' αι.] ..., σ.1122. Republicat / Νέα έκδοση: Revista Studii de Etnomuzicologie si Bizantinologie ..., σ.293. Βλ. και La musique psatique roumaine aux XVII-e et XVIII-e siècle ..., σ.45. ΙΒλ. και, Études de musique ancienne roumaine ..., σ.171. I.Ghe.Popescu, Învătământul muzical în Biserica Ortodoxă Română de la începuturi până în secolul al XVIII-lea inclusiv ..., [Η μουσική εκπαίδευση στη Ρουμανική Ορθόδοξη Εκκλησία από τις αρχές έως τον ΙΗ΄ αι.] ..., σ.1038, 1047. S.Barbu-Bucur, Monumente muzicale. Filothei sin Agăi Jipei. Prima psaltichie românească cunoscută până acum ..., [Ρουμανικά μουσικά ψαλτικά χειρόγραφα. Filothei σιν Άγαϊ Jipei. Το πρώτο ρουμανικό Ψαλτήριον γνωστό έως τώρα] ..., σ.121. Βλ. και, Învățământul psaltic până la reforma lui Hrisant. Școli și Propedii ..., [Ρουμανική ψαλτική εκπαίδευση έως την ρύθμιση του Χρύθαντου. Σχολές και Προπαιδείες] ... σ.484. V.Cosma, Lexicon [Λεξικό] ..., τόμος 1, σ.60. G.C.Ionescu, Macarie Ieromonahul și opera de românire a cântărilor psaltice ..., [Μαcarie Ιερομόναχος και η μετάφραση στην ρουμανική γλώσσα των ψαλτικών ύμνων] ..., σ.42. Βλ. και, Lexicon ..., [Λεξικό] ..., σ.32.

528 Macarie Ieromonahul, Irmologhion, Prefață [Ειρμολόγιον - Εισαγωγή] ..., σ.ΙV.

529 Για την ζωή και το έργο του Πρωτοψάλτη Serban, γιού του Radu, βλ. κατ΄ επιλογήν: I.D.Petrescu-Visarion, Arta artelor sau elemente de istoria musicei. [Η τέχνη των Τεχνών ή στοιχεία της ιστορίας της μουσικής]. Βουκουρέστι, 1872, σ.55. Melchisedec επίσκοπος Stefänescu, Memoriu pentru cântările bisericești în România, [Απομνημονεύματα των εκκλησιαστικών ψαλμών στη Ρουμανία]. Revista B.O.R., έτος 6, αρ.1, Βουκουρέστι, 1882, σ.27. I.Gh.Ionescu-Gion, Istoria Bucureștiului, [Ιστορία του Βουκουρεστίου]. Βουκουρέστι, 1899, σ.541. C.Litzica, Catalogul manuscriselor grecești din Biblioteca Academiei României, [Κατάλογος των ελληνικών χειρογράφων από την Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας]. Tipografia Arte Grafice Carol Göbl, Βουκουρέστι, 1909, τόμος Α΄, σ.214. Ghe.Ciobanu, Aspecte ale culturii muzicale în epoca feudală ..., [Οψεις του μουσικού πολιτισμού στον Μεσαίωνα. Μερικά βυζαντινά χειρόγραφα] .., σ.58. I.G.Popescu, Înνăţământul muzical în Biserica Ortodoxă Română de la începuturi până în secolul al XVIII-lea inclusiv. [Η μουσική εκπαίδευση στη Ρουμανική Ορθόδοξη Εκκλησία από τις αρχές έως τον ΙΗ΄ αι.]. Revista B.O.R., έτος 87, αρ.9-10, Βουκουρέστι, 1969, σ.1038/1047. Β.Βarbu-Βucur, Cultura muzicală de tradiție bizantină pe teritoriul României în secolul XVIII și începutul secolului XIX ..., [Η Βυζαντινή μουσική παράδοση στην επικράτεια της Ρουμανία-ς - από ΙΗ΄ αι. έως αρχές 1Θ΄ αι.] ... σ.103 και σσ.202-211. Ghe.C. Ιοnescu, Lexicon ..., [Λεξικό ..., σ.σ.334-336. V.Cosma, Lexicon. [Λεξικό] ..., τόμος 9, σ.31. Μ.Spinci, Manuscrise muzicale bizantine din România ..., [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά και μεταβυζαντινά Ρουμανικά μουσικά χειρόγραφα από το Άγιο Όρος], κα.

σχολή. Από το 1733 έως 1750 ήταν Πρωτοψάλτης, στην θέση του πατέρα του, περίπου 70 χρόνια στο στασίδι. Ο αδελφός του - ο Stefan ήταν ιερέας στη ίδια Πριγκιπική εκκλησία. Μαθητές του ήταν οι εξής - κατ' επιλογήν: α) ο Ιοαη, γιός του Radu Duma Braşoveanu, ο οποίος την 1 Ιουλίου 1751, στο Βουκουρέστι κωδικογράφησε την Psaltichia românească [Ρουμανικό Ψαλτήριον] του Filothei Jipa ⁵³¹, β) ο Constandin, ανιψιός του, και μελλοντικός μεγάλος πρωτοψάλτης της Πριγκιπικής εκκλησίας, ο οποίος την 4 Ιουλίου 1767, στη Ράμνικου Βάλτσεα, κωδικογράφησε το Στιχηράριον ⁵³² από την Psaltichia românească [Ρουμανικό Ψαλτήριον] του Ιερομονάχου Filothei Jipa, που ήταν και ο διδάσκαλος του Ιερομονάχου Μαcarie, γ) ο Gheorghe, γιός του Βοghiazi, ο οποίος στις 29 Ιανουαρίου 1733, στο Βουκουρέστι, κωδικογράφησε το Στιχηράριον του Γερμανού, αρχιερέως Νέων Πατρών ⁵³³.

Ως συνθέτης και μεταφραστής, έως σήμερα είναι γνωστά τα εξής έργα:

- 1. Έργο αυθεντικό: Troparele pentru ucenici ... [Τροπάρια για τους μαθητές ...], ήχος πλάγιο δ', βλ. το χργφ. ro B-BAR 4305, φ.339-339v ⁵³⁴. Για αυτό το έργο ο Ioan Duma Braşoveanu σημείωσε στο δικότου χργφ. Στιχηράριον ⁵³⁵: ... Cuvintele sunt asezate de întâiul cântăreț al meu D(ascălul) Şărban ... [το λειτουργικό κείμενο είναι γραμμένο από το πρώτο ψάλτη μου ο διδάσκαλος Sărban].
- 2. Έργο μεταφρασμένο: Doxologie [Δοξολογία], σε ήχο πλάγιο α', όπου σημείωσε: ... facerea lui Neon Patron Ghermano, iar în limba română, prefăcută de Sărban Dascălul D(o)mnescu întâiul Cânt(ă)r(e)ţ ... [σύνθεση του Γερμανού Νέων Πατρών, και στη ρουμανική γλώσσα μεταφρασμένο από τον Sărban Πριγκιπικό Διδάσκαλο και Πρωτοψάλτη], βλ.το χργφ. gr.-ro B-BAR 1229, φ.27ν-29 ⁵³⁶.
- 3. Έργο σε ανόρθωση: Catavasiile Floriilor / Catavasiile la Duminica Stâlpărilor, [Καταβασίες των Βαΐων], σε ήχο γ^{537} , βλ. χργφ. το B-BAR 3736, f.41-45 538 . Το έργο ήταν σύνθεση του Ιερομονάχου Filothei Jipa 539 , σε ήχο δ ', βλ. Psaltichie rumănească / Catavasiile Floriilor [Ρουμανικό Ψαλτήριον / Καταβασίες των Βαΐων], φ.18ν-22ν. Ο μουσικολόγος Gheorghe Ciobanu 540 θεώρησε ότι αυτό το έργο είναι σύνθεση του Şerban, επειδή δεν ήξερε εκείνη τη εποχή (το έτος 1970) το έργο του Ιερομονάχου Filothei Jipa (που εκδόθηκε ολοκληρωμένο: Τόμος Α' 1981, τόμος Β' 1984, τόμος Γ' 1986, τόμος Δ' 1992, από τον S.Barbu-Bucur). Αυτό το έργο ο Ιερομόναχος Macarie σημείωσε 541 στο Irmologhion [Ειρμολόγιον] του, ότι το έμαθε από τον διδάσκαλό του Constandin, πρώην μαθητή του Şerban. Ο Ιερομόναχος Macarie μετέγραψε το έργο από την παλαιά μέθοδο στη Νέα Μέθοδο ... 100 100
- 531 Βλ. χργφ. ro. **4305** Stihirar / Psaltichie rumănească (Στιχηράριον / Ρουμανικό Ψαλτήριον] του Ιερομονάχου Filothei Jipa, γραμμένο στο Βουκουρέστι, την 1 Ιουλίου 1751, κωδικογράφος ο Ιοαη γιος του Radu Duma Brașoveanu.
- 532 Βλ. χργφ. το. 2219 Stihirarion | Kekragaria| Psaltichie rumânească [Στιχηράριον / Ρουμανικό Ψαλτήριον] του Ιερομονάχου Filothei Jipa, γραμμένο στη Ράμνικου, την 4 Ιουλίου 1767, κωδικογράφος Constandin, ο δεύτερος ψάλτης της Επισκοπής Ράμνικ.
- 533 Βλ. χργφ. gr. B-BAR **130** Stithirar [Στιχηράριον] του Γερμανού αρχιερέως Νέων Πατρών, γραμμένο στο Βουκουρέστι, την 29 Ιανουαρίου 1733, κωδικογράφοι: Gheorghe γιός του Βοghiazi / μαθητής του διδάσκαλου Şerban και Ianache Surdu μοναχός.
- 534, 535 Βλ. χργφ. το. Β-ΒΑR **4305** *Psaltichie rumănească* [Ρουμανικό Ψαλτήριον], του Ιερομονάχου Filothei Jipa, γραμμένο στο Βουκουρέστι, το 1751, κωδικογράφος Ιοαη, γιό του Radu Duma Brasoveanu.
 - ικουρεστι, το 1751, κωδικογράφος Ioan, γιό του Radu Duma Brașoveanu. 536 Βλ. χργφ. gr.-ro. **1229** Anastasimatar [Αναστασιματάριον], γραμμένο στη Βλαχία, πρίν το 1777, άγνωστοι κωδικογράφοι.
- 537 Βλ. και Β.Βarbu-Bucur, Cultura muzicală de tradiție bizantină pe teritoriul României în secolul XVIII și începutul secolului XIX ..., [Η Βυζαντινή μουσική παράδοση στην επικράτεια της Ρουμανίας από ΙΗ΄ αι. έως αρχές ΙΘ΄ αι. ... σ.103.
- 538 Βλ. χργφ. ro. 3736 Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στις αρχές τον 1Θ΄ αι, κωδικογράφος Macarie Ιερομόναχος. Το χργφ. το εκτύπωσε ο Nicolae M. Popescu Ιερεύς, Macarie Psaltul. La o sută de ani de la moartea sa (1836-1936), [Macarie ψάλτης. 100 χρόνια από το θάνατό του (1836-1936)]. Editura Facultății de Teologie, Βουκουρέστι, 1936, σσ.13-32.
- 539 Βλ. χργφ. το B-BAR **61**, Psaltichie rumănească, Catavasiile Floriilor [Ρουμανικό Ψαλτήριον, Καταβασίες των Βαϊων], φ.18ν-22ν.
- 540 Βλ. Ghe.Ciobanu, Originea Canonului Stâlpărilor alcătuit de dascălul Sărban. [Η αρχή του Κανόνος των Βαΐων, σύνθεση του διδάσκαλου Sărban]. Revista Mitropolia Olteniei, έτος 22, αρ.5-8, Κραϊόβα, 1970, σσ.778-786. Republicat / Νέα έκδοση, Revista Studii de Etnomuzicologie și Bizantinologie, Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1974, τόμος Α'.
 - 541 Macarie Ieromonahul, Irmologhion sau catavasieriu Musicesc ..., [Ειρμολόγιον] ..., Πρόλογος, σ.ΙV.

έμαθα ...]. Πρόσφατα ανακάλυψα στη βιβλιοθήκη της μονής Παντοκράτορος, στο Άγιο Όρος, ένα χργφ. χωρίς αριθμ. (Catalog Spinei nr. 1) Irmologhion [Ειρμολόγιον], γραμμένο τα μέσα τον ΙΘ΄ αι., στη σκήτη Λάκου, εκκλησία Αγίου Γεωργίου, άγνωστου κωδικογράφου, όπου υπάρχουν και έργα του Sărban Protopsaltul Tării Române / Şărban Πρωτοψάλτη της Βλαχίας 542 .

δ. Ιοαη Πρωτοψάλτης Δούμα Μπρασοβεάνου (1700 περ., Μπρασόβ - 1775 περ., Μπρασόβ)

Για την ζωή του Ιοαη γιού του Radu είναι γνωστό ότι ήταν Ρουμάνος από την Μπρασόβ, από μία οικογένεια ψαλτών. Έδρασε ⁵⁴³ ως ψάλτης, πρωτοψάλτης, θεολόγος, διδάσκαλος βυζαντινής μουσικής, μεταφραστής από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα - θεολογικών και βυζαντινών μουσικών έργων, λόγιος, Για τις σπουδές του Ιοαη είναι γνωστό ότι ήταν μαθητής του Şărban διδάσκαλου στην Πριγκιπική Ψαλτική Σχολή στη μονή Αγίου Σάββα, Βουκουρεστίου, θεολογική σχολή με ανώτερες σπουδές.

Για την δράση του γνωρίζουμε ότι ήταν ψάλτης, διδάσκαλος ψαλτικής μουσικής στη Πριγκιπική Ψαλτική Σχολή του Βουκουρεστίου (αρχές ΙΗ' αι.), πρωτοψάλτης στη εκκλησία Αγίου Νικολάου από Μπρασόβ και διδάσκαλος ψαλτικής μουσικής στη πολύ γνωστή Σχολή της εκκλησίας.

Επισημάνομε έργα του Ιοαη ως κωδικογράφο 544:

- 1. Μετέφρασε το έτος 1761 το θεολογικό έργο Miscelaneu Teologia sfinților părinți [Ανθολογία Θεολογία των Αγίων Πατέρων], που περιέχει Cazanii [Διαδαχές], βλ. χργφ. го. Β-ΒΑR **2467**.
- 2. Μετέφρασε το έτος 1774 το θεολογικό έργο Mângâiere sau Urmarea lui Hristos / De imitatione Christi, του Thomas de Kempis-Hemerken, υπογραμμένο: Ioan Duma Cântăreţu Ştefanopolitis din Transilvania [Ioan Duma Braşoveanu ψάλτης Στεφανοπολίτης από την Τρανσυλβανία]. Το έργο φυλάσσεται σε ένα κώδικα από 1704, μεταφρασμένο στη ρουμανική γλώσσα από την μία σλαβονική έκδοση από τον Ďamaschin, επίσκοπο της Μπουζάου, με την ονομασία: Tâlcuirea lui Andrei arhiepiscopul Chesareei Capadochiei la Apocalipsul Sfântului Ioan Bogoslovul [Η έκθεση του Ανδρέα αρχιεπισκόπου της Καισαρείας Καππαδοκίας για την Αποκάλυψη του Αγίου Ιωάννου Θεολόγου], βλ. χργφ.. το Β-ΒΑR 2489.
- 3. Την 1 Αυγούστου 1751 κωδικογράφησε το έργο του Ιερομονάχου Filothei Jipa *Psaltichie românească* [Ρουμανικό Ψαλτήριον], από 678 σελίδες, βλ. χργφ. το B-BAR **4305** (Catalog Spinei 343) του, ο Ioan Duma
- 542 Βλ. Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine și de tradiție bizantină românești de la Muntele Athos ..., [Βυζαντινά και μεταβυζαντινά Ρουμανικά μουσικά χειρόγραφα από το Άγιον Όρος].
- 543 Για την ζωή και το έργο του Ιοαη Πρωτοψάλτη, γιός του Radu Duma Braşoveanu, βλ. κατ' επιλογήν: A. Bârseanu, *Istoria* scoalelor centrale române grec-ortodoxe din Braşov. [Ιστορία τις κεντρικές ρουμανικές σχολές ελληνορθόδοξη από το Μπρασόβ] ... σ.7 και Προσάρτημα 10, σ.12 a. N.Iorga, Două biblioteci de mănăstiri: Ghighiu și Argeș. [Δύο βιβλιοθήκες από τις μονές: Γιγίου και Άργες]. Editura Institutului de Arte Grafice Carol Göble, Βουκουρέστι, 1904, σσ.25-26. Al.Lapedatu, Doi cărturari brașoveni din secolul XVIII, Ioan și Radul Duma. [Δύο ψάλτες κωδικογράφοι από το Μπρασόβ τον ΙΗ' αι., Ioan και Radu Duma]. Revista B.O.R., έτος 39, αρ.9, Βουκουρέστι, 1915, σσ.952-966. D.Furtună, O traducere a dascălului ardelean Ioan Duma. [Μετάφραση του δασκάλου Ioan Duma]. Revista Istorică, έτος 1, αρ.3, Βουκουρέστι, 1915. G.Ştrempel, Copişti de manuscrise româneşti până la 1800. [Κωδικογράφοι ρουμανικών χειρογράφων έως το 1800]. Editura Academiei Române, Βουκουρέστι, τόμος Α', 1959, σσ.57-58. N.Albu, Doi cărturari brașoveni din secolul XVIII, Ioan Duma și Radu Duma. | Δύο λόγιοι από Μπρασόβ τον ΙΗ' αι, Ιοαη Duma και Radu Duma|. Revista B.O.R., έτος 81, αρ.9-10, Βουκουρέστι, 1963, σσ.977-992. Ghe.Ciobanu, Aspecte ale culturii muzicale în epoca feudală ..., [Όψεις του μουσικού πολιτισμού στον Μεσαίωνο. Μερικά βυζαντινά χειρόγραφα] ..., σ.58. I.Gh.Popescu, Învățământul muzical în Biserica Ortodoxă Română de la începuturi până în secolul al XVIIIlea inclusiv ..., [Η μουσική εκπαίδευση στη Ρουμανική Ορθόδοξη Εκκλησία από τις αρχές έως τον ΙΗ' αι.], σσ.1052-1055. S.Barbu-Bucur, Cultura muzicală de tradiție bizantină pe teritoriul României în secolul XVIII și începutul secolului XIX ..., [Η Βυζαντινή μουσική παράδοση στην επικράτεια της Ρουμανίας - από ΙΗ' αι. έως αρχές ΙΘ' αι.] ..., σ.103. Filothei sin Agăi Jipei, Antologhion. Manuscrisul B-BAR 61 - Psaltichie rumănească: Catavasier - I, Anastasimatar - II, Stihirar - III, de Filothei sin Agăi Jipei. Ediție îngrijită, prefatată și adnotată /επιμέλεια: S.Barbu-Bucur. [Ρουμανικό Ψαλτήριον, Πρόλογος] ..., σσ.27-32. Ghe.C. Ionescu, Lexicon [Λεξικό ...], σσ.119-120. V.Cosma, Lexicon ..., [Λεξικό] ..., τόμος 2, σ.254. M.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine și de tradiție bizantină - românești de la Muntele Athos. [Βυζαντινά και μετα-βυζαντινά Ρουμανικά μουσικά γειρόγραφα από το Άγιο Όρος]. Βλ και Manuscrise muzicale bizantine din România ..., [Ψαλτικά μουσικά Βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία], κ.α
- 544 Βλ. και S.Barbu-Bucur, Cultura muzicală de tradiție bizantină pe teritoriul României în secolul XVIII și începutul secolului XIX ..., [Η Βυζαντινή μουσική παράδοση στην επικράτεια της Ρουμανίας από ΙΗ΄ α. έως αρχές ΙΘ΄ αι.] .., σ.104.

ελληνικό πρότυπο των Ανθολογιών: Προπαιδεία / Θεωρητικόν - φ.4-7, Αναστασιματάριον - φ.9-56, δεν τήρησε την σειρά των ψαλτικών έργων από το χργφ. του Filothei Jipa, αλλά τακτοποίησε αυτά από το Ανθολόγιον / Στιχηράριον - φ.57-170, Πεντηκοστάριον - φ.170-196ν, Τριώδιον - φ.197ν-266ν, Καταβασία - φ.272-310ν, Ακολουθία της Λειτουργίας - φ.311-339ν.

- α) Καταβασία είναι ίδια με το χργφ. του Filothei Jipa.
- β) Αναστασιματάριον είναι ίδιο με το χργφ. του Filothei Jipa.
- γ) Ανθολόγιον / Στιχηράριον είναι σχεδόν ίδιο με το χργφ. του Ιερομονάχου Filothei Jipa, με μικρές παραλείψεις, όπως: φ.68ν Stihoavna [Απόστιχα] από την 14 Σεπτεμβρίου έχει παραπάνω την Δόξα Pre (cel care) carea de demult Moise ... / Τον οποίον από παλαιά ο Μώυσης ..., σε ήχο δ', του Ιοαη μοναχού. Φ.114ν μετά την Stihira [Στιχηρά] από την 27 Δεκεμβρίου Pogorându-să Mântuitorul la neamul omenesc ... / Κατεβαίνοντας ο Σωτήρας προς το ανθρώπινο γένος ... Έγραψε και μία άλλη Stihira [Στιχηρά] Nu s-au scârbit ... / Δεν θύμωσε ... στο χργφ. του Filothei Jipa, φ.192-192ν Stihira [Στιχηρά] από την 2 Φεβρουαρίου Cel vechi de zile ... [Ο παλαιός των ημερών ...], λείπει από το χργφ. του Ιοαη Duma. Στην Stihira [Στιχηρά] Cel vechi de zile ..., [Ο παλαιός των ημερών ...], στο χργφ. του Ιοαη Duma λείπουν οι υποδίξεις: ήχο πλάγιο α', και του Γερμανού Νέων Πατρών, κλπ.

Είναι πιθανόν ότι ο Ιοαη Duma να έχει μελετήσει ⁵⁴⁵ και άλλα χργφ. του Filothei Jipa, ο' που αντέγραψε ψαλτικά έργα, και τα οποία λείπουν από το γνήσιο χργφ. του Ιερομονάχου Filothei Jipa.

- 4. Από την έρευνά μας, ανακαλύψαμε ακόμα ένα χργφ. του Ιοαη Duma Braşoveanu από την βιβλιοθήκη του Οικουμενικού Πατριαρχείου της Κωνσταντινούπολης, γραμμένο περ. το 1750. Είναι ένα Acatist [Οικηματάριο Ακάθιστος], του Ιωάννου Κλαδά, κωδικογραφημένο από τον Ιοαη Duma ⁵⁴⁶. Είναι ένας κώδικας που θα πρέπει να ερευνηθή και συγκριθή με τα υπόλοιπα ίδια από την Ελλάδα και Ρουμανία.
- 5. Χργφ. gr.-ro. B-BAR 2371 (Catalog Spinei nr. 252) Antologhion Liturghier [Ανθολόγιον Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στα τέλη ΙΗ' αι. και αρχές ΙΘ' αι., από άγνωστο κωδικογράφο. Μεταξύ διαφόρων συνθετών είναι και ο Ιερομόναχος Filothei Jipa και ο Ιοαn Duma Braşoveanu ⁵⁴⁷.
- ε. Clement Gădişteanu Ιερομόναχος από την μονή Χορέζου, Γόρζ (1700 περ., Γράδιστεα, Βλαχία 1780 περ., Χορέζου-Βάλτσεα, Γόρζ)

Για την ζωή του Clement Grădișteanu είναι γνωστό ότι ήταν Ρουμάνος από την Βλαχία ⁵⁴⁸

Για την δράση του είναι γνωστό ότι ήταν μοναχός, ιερομόναχος, ψάλτης, πρωτοψάλτης, διδασκάλος ψαλτικής μουσικής, συνθέτης και κωδικογράφος. Υπάρχουν γνωστά τρία έργα: μία σύνθεση και δύο επεξεργασίες του, στο χργφ. gr. 158 (Catalog Lambru αρ. 860/158, Stathis αρ. 323, Spinei nr.309) Ανθολόγιον, από την μονή Ξενοφώντος, Αγίου Όρους, γραμμένο στη μονή Χορέζου - Γόρζ, Βλαχία, τις αρχές ΙΘ΄ αι., κωδικογράφος Ιερομόναχος Clement Grădisteanu ιερομόναχο 549. Αυτές είναι:

1. Χερουβικά / Care pre heruvim ... [Οι τα Χερουβίμ ...], σε ήχο β'. ... Ενταύθα σημείουν ται ιδιατέος τα ακόλουθα του αυτού Κυρ Μπαλασίου ιερέως, σύντομον, ήχος β' συνετμήθη παρ' εμού Κλήμεντος

545 Βλ. Filothei sin Agăi Jipei, Antologhion. Manuscrisul B-BAR 61 - Psaltichie rumănească: Catavasier - I, Anastasimatar - II, Stihirar - III, de Filothei sin Agăi Jipei. Επιμέλια: S.Barbu-Bucur. [Ρουμανικό Ψαλήριον, Πρόλογος] ..., σ.22.

546 Βλ. και Μανόλης Κ. Χατχηγιακουμής, Μουσικά χειρόγραφα Τουρκοκρατίας (1453-1832), Αθήνα, 1975, τόμος Α', σ.15.
547 Βλ. Μ.Spinei, Manuscrise muzical bizantine din România ..., [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία].
548 Για την ζωή και το έργο του Ιερομόναχου Clement Grădișteanu, βλ. κατ' επιλογήν: Γρ. Θ. Στάθη, Τα χειρόγραφα βυζαντινής μουσικής Άγιον Όρος. Αθήναι, τόμος Β', σσ.121-123. S.Barbu-Bucur, Cultura muzicală de tradiție bizantină pe teritoriul României în secolul XVIII și începutul secolului XIX ..., [Η Βυζαντινή μουσική παράδοση στην επικράτεια της Ρουμανίας - από ΙΗ' αι. έως αρχές ΙΘ' αι.] ..., σ.228. Ghe.C. Ionescu, Lexicon ..., [Λεξικό], σσ.162-163. V.Cosma, Lexicon ..., [Λεξικό] ..., τόμος 3, σ.221. Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine și de tradiție bizantină - românesti de la Muntele Athos ..., [Βυζαντινά και μεταβυζαντινά Ρουμανικά μουσικά χειρόγραφα από το Άγιο Όρος], κ.α.

549 Γρ. Θ. Στάθη, Τα χειρόγραφα βυζαντινής μουσικής Άγιον Όρος. Αθήναι, τόμος Β' - 1976, σσ.121-123.

ιερομονάχου 'εκ της μονής του Χουρεζίου ... [facerea lui Balasie ..., în sindomon de Clement Grădișteanu de la mănăstirea Horezu]. Βλ. φ.74.

- 2. Care pre heruvim ... [Οι τα Χερουβίμ ...], σε ήχο γ'. ... Το παρόν κύρ Μανουήλ του Χρυσάφη, σύντομον, ήχος γ' συνετμήθη παρ' εμού Κλήμεντος ιερομονάχου 'εκ της μονής του Χορεζίου ... [acesta, al dl. Manuil Hrisafi, în sindomon de Clement Grădișteanu de la mănăstirea Hurezu]. Βλ. φ.83ν.
- 3. Πολυχρόνια ... Ένταυθεν Κλεμέντ ιερομονάχο του Γραδιστιάνου ποίημα εις αυθέντην [...] ημών αυθέντην Κύριον Ιωάννην Νικόλαον Αλέξανδρον Βοεβόδα ... [Al aceluiași Clement ieromonahul Grădișteanu la un principe (...) al nostru Domnitor Ioan Nicolae Alexandru Voevod]. Βλ. φ.367ν.

ς. Ιοαη păcătosul / του αμαρτωλού Ψάλτης (1740 περ., Βλαχία - 1790 περ., Βλαχία)

Για την ζωή του Ioan είναι γνωστό ότι ήταν Ρουμάνος από την Βλαχία 550 .

Για την δράση του Ioan είναι γνωστό ότι ήταν ψάλτης, διδάσκαλος της βυζαντινής μουσικής, μεταφραστής από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα και κωδικογράφος. Η συνεισφορά του στη "ρουμανίρεα" είναι στο χργφ. gr.-ro B-BNR **4947** Χερουβικόν-Κοινωνικόν, όπου σημείωσε, βλ. φ.259ν: ... Εγράφη παρ' εμού Ιωάννου ψ(ά)λτου της Βλαχίας, της 21 Νοεμβρίου 1785, όπου μετέφρασε 7 ψαλτικά μουσικά έργα ⁵⁵¹. Ο Ioan αμαρτωλός εις τους 1785 Νοεμβρίου κα". / S-a scris aceasta de către mine Ioan psaltul păcătosul 1785 noiembrie 21. Έργα συνθετειμένα από τον Ιωάνν ψάλτη: Robii Domnului ... [Δούλοι Κυρίου ...], σε ήχο δ', ... facerea lui Ioan Psalt iar în românește iaste alcătuit de Kir Mihalache Cântărețul sfinților 40 de mucenici ... cântăretul sfintelor mănăstiri de maici ... [σύνθεση του Ιοαη ψάλτη και μετάφραση στα ρουμανικά από τον κ. Μιχαλάκε Ψάλτη των 40 Αγίων Μαρτύρων ... ο ψάλτης των αγίων μονών της καλόγριες ...]. Βλ. Χργφ. gr.ro B-BAR 1229 Αναστασιματάριον, γραμμένο στη Βλαχία, πρίν το 1777, άγνωστος κωδικογράφος, φ.10-17 552. Έργα μεταφρασμένα, βλ. Χργφ. gr.-ro B-BNR **4947** (Catalog Spinei nr. 404) Χερουβικόν-Κοινονικόν ⁵⁵³: Care pre heruvim ... [Οι τα Χερουβείμ ...], του Κυρίλλου αρχιερέως Τίνου. Βλ. φ.21-22. Care pre heruvim ... [Οι τα Χερουβίμ ...], σε ήχο πλάγιο 4, του Ιερεμία Πρωτοψάλτου. Δύο έργα, βλ. φ.26-27 και φ.31-32v. Care pre heruvim ... [Οι τα Χερουβίμ ...], του Πέτρου Βυζαντίου. Βλ. φ.33ν - 35. Care pre heruvim ... [Οι τα Χερουβείμ ...] του Νικολάου ιερέως. Βλ. φ.35-36. Cea ce eşti mai cinstită ... [Την τιμιωτέρα ...], ανώνυμο, βλ. φ.36-37. Lăudaţi ... [Δόξα Σοί ...], του Κυρίλλου αρχιερέως Τίνου. Βλ. φ.38ν-39ν.

ζ. Naum Râmniceanu πρωτοψάλτης

(27 Νοεμβρίου 1764, Ζίνα, Σιμπίου - 1838, μονή Τσερνίκα, Βουκουρέστι)

Για την ζωή του Naum είναι γνωστό ότι ήταν Ρουμάνος μοναχός, ψάλτης, πρωτοψάλτης, διάκονος, θεολόγος, διδάσκαλος ψαλτικής μουσικής, κωδικογράφος, ιστορικός και φιλόλογος, ποιητής και πεζογράφος, από το Σιμπίου 554 .

Για τις σπουδές του είναι γνωστό ότι έμαθε την ψαλτική μουσική στη Ψαλτική Μουσική Σχολή

550 Για την ζωή και το έργο του ψάλτη Ioan păcătosul / του αμαρτωλού, βλ. κατ' επιλογήν: S.Barbu-Bucur, Manuscrise psaltice românești și bilingve în notație cucuzeliană. [Ρουμανικά και σε δυπλή γλώσσα χειρόγραφα σε κουκουζελική γραφή]. Revista Studii de muzicologie, τόμος 12, Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1976, σσ.132-133. Βλ. και, Cultura muzicală de tradiție bizantină pe teritori-ul României în secolul XVIII și începutul secolului XIX ..., [Η Βυζαντινή μουσική παράδοση στην επικράτεια της Ρουμανίας - από 1Η' αι. έως αρχές ΙΘ΄ αι.] ..., σσ.109-111. Ghe.C.Ionescu, Lexicon, [Λεξικό]. σ.177. V.Cosma, Lexicon, [Λεξικό]..., τόμο 4, σσ.113-114. Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România ..., Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά γειρόγραφα από την Ρουμανία], κ.α.

551, 552, 553 Βλ. Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία].

554 Για την ζωή και το έργο του Naum Râmniceanu, βλ. κατ' επιλογήν: C.Erbiceanu, Cronicarii greci care au scris despre români în epoca fanariotă. [Έλληνες κωδικογράφοι που έγραψαν για τους Ρουμάνους στην εποχή του Φαναρίου]. Tiparul Cărților

δίπλα στην εκκλησία Αγίου Γεωργίου - Παλαίο, Βουκουρέστι. Από το 1776 είναι μαθητής του πολύ γνωστού διδασκάλου Filaret, με ειδικεύσεις στην θεολογία, ιστορία και φιλολογία, σε ελληνική και ρουμανική γλώσσα.

Για την δράση του είναι γνωστό ότι το 1870 εγκαθίσταται στο Ράμνικ, δίπλα στον συμπροστάτης του ο επίσκοπος Filaret. Το 1780 έγινε μοναχός, στη μονή Χορέζου, όπου χειροτονήθηκε διάκονος. Σ΄ αυτή την μονή έγραψε και μετέφρασε πολλά έγγραφα, και θεολογικά και μουσικά βυζαντινά έργα. Δούλεψε στη:

α) Βλαχία, στις μονές και εκκλησίες και τις σχολές τους από: Βουκουρέστι, Μαργινένι, Σινάϊα, Πλοϊέστι, Ράμνικου Βάλτσεα, Πιτέστι, Κάμπινα, Κοντζέστι, Ποτλόγι, Ταργόβιστε, Μπουζάου, β)Τρανσυλβανία και Μπανάτ (1788-1795) στη Χόδος-Μποδρόγ, Λίποβα, κ.α. Το 1802 έγινε πρωτοσύγκελος. Το 1810 ίδρυσε μία Ψαλτική Μουσική Σχολή δίπλα στη μονή Αγίας Αικατερίνης, Βουκουρεστίου. Από το 1814 είναι πρωτοψάλτης στην εκκλησία Αγίου Νικολάου-Σελάρι, εκεί όπου, μετά 2 χρόνια , το 1816, ο Πέτρος Εφέσιος θα μαθαίνη τη Νέα Μέθοδο της ψαλτικής γραφής. Σ΄ εκείνη τη σχολή έμαθε και οΝαμπ. Το 1818-1821 ήταν καθηγητής ψαλτικής μουσικής στο Πλοϊέστι, και ύστερα πρωτοψάλτης στην Επισκοπή Μπουζάου. Στα τελευταία χρόνια της ζωής του ήταν στη μονή Τσερνίκα, Βουκουρέστι. Πρίν το 1788 έγραψε ένα χειρόγραφο, βλ. χργφ. gr.-ro Β-ΒΑΚ 3210 (Catalog Spinei nr. 285) Ανθολόγιον - Προπαιδεία (στα ρουμάνικα, φ.1-4ν) ⁵⁵⁵, με έργα σε σύντομον, από ειρμολογικό και στιχηραρικό ύφος, στην ελληνική και ρουμανική γλώσσα. Στο χργφ. του παρουσίαζε και 6 ψαλτικά μουσικά έργα μεταφρασμένα από τον Filothei Jipa.

η. Αcachie Ιερομόναχος από την μονή Καλδαρουσάνι (μέσα ΙΗ' αι. - αρχές ΙΘ' αι., Βλαχία)

Για την ζωή του Acachie είναι γνωστό ότι ήταν Ρουμάνος μοναχός, ψάλτης, πρωτοψάλτης, ιερομόναχος, διδάσκαλος ψαλτικής μουσικής, κωδικογράφος και φιλόλογος από την Βλαχία 556 .

Για τις σπουδές του Acachie είναι γνωστό ότι έμαθε την ψαλτική μουσική στο Βουκουρέστι.

Για την δράση του είναι γνωστό ότι ήταν πρωτοψάλτης και ιερομόναχος στη μονή Καλδαρουσάνι και διδάσκαλος ψαλτικής μουσικής στη Σχολή της μονής, μαθαίνοντας την ελληνική και ρουμανική γλώσσα και την βυζαντινή μουσική. Ήταν ένας από τους τελευταίους κωδικογράφους πού έγραψαν στη νέα βυζαντινή γραφή με ρουμανικό κείμενο. Έγραψε: έγγραφα και θεολογικά και μουσικά ψαλτικά έργα για τις μονές: Καλδαρουσάνι, Τσερνίκα και Γιγίου. Πάντα υπέγραψε στα χειρόγραφα του: ... Αkakie ot

bisericesti, Βουκουρέστι, 1888, σσ.LXI-LXII. Βλ. και, Viaţa şi scrierile Protosinghelului Naum Râmniceanu. [Η ζωή και οι συγγραφές του Πρωτοσύγκελου Naum Râmniceanu]. Revista B.O.R., έτος 13, αρ.10-12, Βουκουρέστι, 1889, σσ.657-676. N.Iorga, Istoria bisericii românesti şi a vieţii religioase a românilor. [Ιστορία της Ρουμανικής Εκκλησίας και της εκκλησιαστικής ζωής των Ρουμάνων]. Β΄ έκδοση, Βουκουρέστι, 1932, Β΄ τόμος, σσ.225-226. G Breazul, Învăţământul muzical în Principatele Românesti. De la primele începuturi până la sfâtrșitul secolului XVIII. Anuarul Conservatorului muzică şi artă dramatică din București. [Μουσική εκπαίδευση στα Ρουμανικά Πριγκιπάτα. Από τις αρχές έως το τέλος του ΙΗ΄ αι. Ετήσιο Περιοδικό του Μουσικού και Δραματικού Ωδείου του Βουκουρεστίου] Imprimeria Tiparul universal, επιμέλεια Mihail Jora, Βουκουρέστι, 1941-1942, σ.3 και 15. S.Barbu-Bucur, Naum Râmniceanu. Revista Studii de Muzicologie, τόμος 9, Editura Μυzicală, Βουκουρέστι, 1973, pp.147-194. Ghe.C.Ionescu, Lexicon ..., [Λεξικό], σσ.313-315. V.Cosma, Lexicon ..., [Λεξικό]. , τόμος 4, σσ.8, σσ.170-171. Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România ..., [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία], κα.

555 Vezi M.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία]. 556 Για την ζωή και το έργο του Ιερομόναχου Acachie, βλ. και' επιλογήν: G.Strempel, Copisti de manuscrise românesti până la 1800 ..., [Κωδοκογράφοι Ρουμανικών χειρογράφων έως το 1800] ..., σσ.1-2. Βλ. και, Catalogul manuscriselor românesti din Biblioteca Academiei Române ..., [Κατάλογος Ρουμανικών χειρογράφων (από την Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας)]...,τόμος Ι', σσ.45, 346. Τόμος 2, σ.54, 113, 178, 289, 290, 379. Τόμος 3, σ.186. Τόμος Δ' σ.322. S.Barbu-Bucur, Propedii ale muzicii psaltice în notație cucuzeliană. [Προπαίδειες της ψαλτικής μουσικής σε κουκουζελική γραφή]. Revista S.C.I.A., secția Τ.Μ.С., Βουκουρέστι, 1974, τόμος 21, p.31. Βλ. Documents de la culture musicale vocale en Muntenie, Moldavie et Transylvanie. Revista Muzica, 27ο έτος, αρ.10, Βουκουρέστι, 1977, σσ.45-47. Βλ. Μαnuscrise psaltice românesti și bilingve în notație cucuzeliană ..., [Ρουμανικά και σε διπλή γλώσσα χειρόγραφα σε κουκουζελική γραφή], σσ.175-177. Βλ. και Cultura muzicală de tradiție bizantină pe teritoriul României în secolul XVIII și începutul secolului XIX[Η Βυζαντινή μουσική παράδοση στην επικράτεια της Ρουμανίας - από 1Η' αι. έως αρχές 1Θ' αι.]..., σ.67, 69, 120. Ghe.C.Ionescu, Lexicon [Λεξικό]..., τόμος 1, σ.11. Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România ..., [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία], κα.

Căldărușani ... [Ακάκιε από Καλδαρουσάνι].

Από τους 10 τίτλους γνωστά έως τώρα, γραμμένα από τον Acachie, αναφέρουμε:

- 2. Cântarea lui Moisi după ce s-au afundat Faraon ... / Ψαλμός του Μωυσή από την πτώση του Φαραώ .., γραμμένο το 1818, βλ. Χργφ. ro B-BAR 1758.
- 3. Anastasimatar Propedie [Αναστασιματάριο Προπαιδεία] του Ιερομόναχου Φιλοθέϊ Ζίπα, γραμμένο την 18 Φεβρουαρίου 1821, βλ. Χργφ. το Β-ΒΑΚ 5497. Στον Τίτλο αναφέρεται: ... Începutul seamnelor adecă mestesugul psaltichiei, ce se numește << Anastasimatarion >> ce se cuprinde toate stihirile Învierii, care s-au alcătuit de cei vechi însă și altele după toată osteneala noastră s-au mai alcătuit ... [... Αρχή των σημαδιών δειλαδή της ψαλτικής τέχνης, ονομαζόμενα Αναστασιματάριον, που περιέχει όλα τα Στιχηρά της Αναστάσεως, συνθετημένα από τους παλαιούς, και άλλα δικής μας τέχνης τα εγράψαμε ...].
- 4. Catavasier [Καταβασία], γραμμένο της 28 Μαΐου 1826, βλ.χργφ. το Β-ΒΑR **2487**. Από αυτά τα έργα, το Αναστασιματάριο Προπαιδεία, από 103 φύλλα, με μικρά λάθη, είναι ίδια το *Psaltichia românească* [Ρουμανικό Ψαλτήριον] του Ιερομονάχου Filothei Jipa, φ.71-109ν, στο χργφ. του ⁵⁵⁷.

Το ότι μετά από 120 χρόνια το έργο του Ιερομόναχου Filothei Jipa ήταν ακόμα αναγκαίο στους Ρουμάνους ψάλτες, είναι ενδιαφέρον για την ρουμανική ψαλτική, και πειθανόν έως και το 1816 αυτή η βυαντινή μουσική το έψελναν (το 1816 ο Πέτρος Εφέσιος δίδασκε στο Βουκουρέστι την Νέα Μέθοδο της βυζαντινής μουσικής).

θ. Άλλα χργφ. με έργα από την μετάφραση του Filothei Jipa (ΙΗ' μεσα - ΙΘ' αρχές)

Το έργο του Ιερομόναχου Filothei Jipa είναι σκορπισμένο και σε χργφ. αγνώστων κωδικογράφων, όπως τα παρακάτω 558 :

- 1. Χργφ. gr.-ro. B-BAR **1879** , στο φ.130-131 Στιχηρά: *Ziua învierii* [Αναστάσεως ημέρα], σε ήχο πλάγιο δ΄. Βλ. το χργφ. του Ιερομόναχου Filothei Jipa, φ.29ν-30ν.
- **2.** Χργφ. gr.-ro. B-BAR **642**, στο φ.147-148νυπάρχει Στιχηρά: *Plâng și mă tânguiesc* [Θρηνώ και οδύρομαι], σε ήχο πλάγιο δ'. Βλ. το χργφ. του Ιερομόναχου Filothei Jipa, φ.65.
- 3. Χργφ. gr.-το I-AS 207, στο φ.53ν 54 υπάρχουν Στιχηρά: Cel ce ai săturat pre noroade în pustie ... [Ο οποίος χόρτασες τους Εβραίους εν τη ερήμω ...], σε ήχο πλάγιο δ'. Βλ. το χργφ. του Ιερομόναχου Filothei Jipa, φ.56τ-ν. Το χργφ. περιέχει και 7 έργα μεταφρασμένα από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα, από άγνωστους.
- φ.20 Să se îndrepteze ... [Κατευθυνθήτω ...], σε ήχο α'.

Porunca cea cu taină ... [Η μυστική εντολή ...], σε ήχο πλάγιο δ'.

Iată mirele ... [Ιδού ο Νυμφίος ...], σε ήχο πλάγιο δ'.

- φ.117v Ziua învierii ... [Αναστάσεως ημέρα ...], σε ήχο πλάγιο δ'.
- φ.118r-ν Dumnezeu este Domnul ... [Θεός Κύριος ...], σε ήχο πλάγιο δ'.
 Porunca cea de taină ... [Η μυστική εντολή ...], σε ήχο πλάγιο δ'.
- **4.** Χργφ. gr.-ro. B-BAR **2371**,στο φ.118-128 υπάρχουν τα Τροπάρια:

Porunca cea cu taină ... [Η μυστική εντολή ...], σε ήχο πλάγιο δ'.

Când slăviții ucenici ... [Όταν οι ένδοξοι μαθητές ...], σε ήχο πλάγιο δ'.

Iată mirele ... [Ιδού ο Νυμφίος ...], σε ήχο πλάγιο δ'.

Στο χργφ. του Ιερομόναχου Filothei Jipa, βλ. φ.18 και φ.24.

7. Ιοsί Πρωτοψάλτης Μολδαβίας από την μονή Νεάμτζ

(1710 περ., Μολδαβία - 1790 περ., μονή Νεάμτζ)

Για την ζωή του Iosif είναι γνωστό ότι ήταν Ρουμάνος από την Μολδαβία $^{559}\!.$

Για την δράση του είναι γνωστό ότι ήταν μοναχός, ψάλτης, πρωτοψάλτης, συνθέτης βυζαντινής μουσικής και διδάσκαλος ψαλτικής μουσικής στη Σ χολή της μονής Νεάμτζ (1782) 560 . Ω ς διδάσκαλος ψαλτικής μουσικής είχαι πολλούς μαθητές, μεταξύ αυτών ξεχωρίζει ο Vissarion Πρωτοψάλτης, διάδοχος του στη μονή. Ο Iosif συνέθεσε βυζαντινή μουσική και μετέφρασε από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα ψαλτική μουσική, συνεισφέροντας στη "ρουμανίρε", προσαρμόζοντας στη ρουμανική την βυζαντινή ψαλτική μουσική. Τα έργα του κυκλοφόρησαν μέσα σε διάφορα χργφ. σε όλα τα ρουμανικά πριγκιπάτα. Ετσι, ένας άγνωστος κωδικογράφος συμπλήρωσε το χργφ. του Ιερομονάχου Filothei Jipa με τα Απίχαπατεle / Ανοιξαντάρια του Iosif μονάχου και στο τέλος του "νέου χργφ." με την Doxologia / Δοξολόγιον του Μπαλασίου Ιερέως και νομοφύλακος, Ο Macarie Ιερομόναχος αναφέρει στο Irmologhionul / Ειρμολόγιον του τον Iosif μοναχό ως ένας από τους σημαντικότερους Ρουμάνους συνθέτες βυζαντινής ψαλτικής μουσικής 561 . Όπως και ο Mihalache Moldovlahu, ο Iosif μοναχός στήριξε την "ρουμανίρε" της εκκλησιαστικής μουσικής μέσα στο σύντομο γένος.

Χργφ. που περιέχουν από τις συνθέσεις του 562 :

- 1. Anixandarii moldoveneşti [Ανοιξαντάρια μολδοβάνικα ...], εξήγησις Κύρ Ιώσηφ Μονάχ ... [tălmăcite de Kir Iosif Monahul]. Βλ: χργφ. gr.-ro B-BAR 576, φ.133-136ν. Χργφ. gr.-ro B-BAR 642, φ.236-246ν. Χργφ. gr.-ro B-BAR 678, φ.1-15 / 15-29. Χργφ. gr.-ro B-BAR 766, φ.12ν-14ν. Χργφ. gr.-ro B-BAR 1879, φ.20-29. Χργφ. gr.-ro B-BAR 3630, φ. 9-30. Χργφ. gr.-ro I-BCUME III 94, φ.22-24ν. Χργφ. gr.-ro NtJ-BMN 1 (34), φ.1-11. Χργφ. gr.-ro. NtJ-BMN/2 2 (133), φ.1-25. Χργφ. gr.-ro. NtJ-BMN/2 9 (125 / 15), φ.37-52. Βλ. Ανοιξαντάρια, από το χργφ.gr.-ro B-BAR 3630 Antologhion / Ανθολόγιον, φ.9, σελ. 442 ... Facerea părintelui Iosif Monahul, călugăr din sfânta monastire Neamțul, și au fost compuse pe sistima veche de susnumitul părinte iar pe sistima noao traduse de ieromonahul Visarion Duhovnicul, tot din această monastire, călugăr ... [Συνθέσεις του πατρός Iosif Μοναχού, από την αγία μονή Νεάμτζ, ήταν γραμμένα στη νέα βυζαντινή γραφή και στη Νέα Μέθοδο από τον Ιερομόναχο Vissarion Δουχόβνικουλ, μοναχό στην ίδια μονή].
- Χερουβικά: Heruvic în Sâmbăta cea mare ... [Χερουβικόν στο Μεγάλο Σάββατο ...]. Βλ. χργφ. gr.-ro I-BCUME III 94, φ.90v-91. Facerea lui Kir Iosif Monahu Moldoveanu / [Σύνθέση του κύρ Iosif Μοναχού
- 559 Για την ζωή και το έργο του μοναχού Iosif από την μονή Νεάμτζ, Πρωτοψάλτη Μολδαβίας, βλ. κατ' επιλογήν: Melchisedec επίσκοπος Ştefănescu, Memoriu pentru cântările bisericești în România[Απομνημονεύματα των εκκλησιαστικών ψαλμών στη Ρουμανία] ..., σσ.31-32. I.Ivan, Manuscrisele de muzică psaltică de la Mănăstirea Neamţ. [Τα χειρόγραφα ψαλτικής μουσικής από την μονή Νεόμτζ]. Revista Mitropolia Moldovei și Sucevei, έτος 36, αρ.9-12, Ιάσι, 1960, σ.605, 609. V.Cosma, Aspects de la culture musicale sur le territoire de la Roumanie entre le XIV-e et le XVIII-e siècle. Musica Antiqua Europae Orientalis, Warszawa, 1966, σ.410. Ghe.Ciobanu, Manuscrise psaltice românesti din secolul al XVIII-lea. [Ρουμανικά ψαλτικά γειρόγραφα τον ΙΗ' αι.] Revista G.B., έτος 26, αρ.11-12, Βουκουρέστι, 1967, p.1121 Republicat / Νέα έκδοση, Revista Studii de Etnomuzicologie și Bizantinologie, Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1974, τόμος Α', σ.292. Βλ. και Muzica bisericească la români. [Η εκκλησιαστική μουσική στους Ρουμάνους]. Revista Β.Ο.Κ., έτος 40, αρ.1-2, Βουκουρέστι, 1972, σσ.184-195. Republicat / Νέα έκδοση Revista Studii de Etnomuzicologie si Bizantinologie, Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1974, τόμος Α', σσ.348-355. S.Barbu-Bucur, Cultura muzicală de tradiție bizantină pe teritoriul României în secolul XVIII și inceputul secolului XIX ..., [Η Βυζαντινή μουσική παράδοση στην επικράτεια της Ρουμανίας - από ΙΗ' αι. έως αρχές ΙΘ' αι.] .., σσ.117-118. Τ. Moisescu, Prolegomene bizantine. Muzica bizantină în manuscrise și carte veche românească. Vol. 1. [Βυζαντινά προλε-γόμενα. Η Βυζαντινή μουσική στα χειρόγραφα και παλαιά ρουμανικά βιβλία. Τόμος Α'], σ.204. V.Vasile, Visarion Protopsaltul - reprezentant de seamă al școlii muzicale de la Neamt. [Βισσαριόν Πρωτοψάλτης, εκπρόσωπος της μουσικής σχολής της Νεάμτζ]. Revista S.C.I.A., secția Τ.Μ.C., τόμος 39, Βουκουρέστι, 1992, σ.93. Ghe.C.Ionescu, Lexicon ..., [Λεξικό], σσ.193-194. V.Cosma, Lexicon ... [Λεξικό] .., τόμος 4, σσ.154-155. M.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România[Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία], κ.α.
 - 560 Βλ. Ghe.C.Ionescu, Lexicon ..., [Λεξικό], σσ.193-194.
 - 561 Macarie Ieromonahul, Irmologhion ... [Ειρμολόγιον], Πρόλογος, σ.V.
 - 562 M.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România ..., [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία].

Moldoveanu]. Heruvic ... [Χερουβικόν ...], σε ήχο πλάγιο δ'. Βλ. Χργφ. το NtJ-BMN **33**, φ.34-35 ⁵⁶³. Cu noi este Dumnezeu Μεθ' ημών ο Θεός], Βλ. Χργφ. gr.-ro NtJ-BMN **(1) 34**, f.68-74ν. Binecuvântările - Pre tine te lăudăm [Σε υμνούμεν], Βλ. χργφ.: το NtJ-BMN/2 **2 (133)**, φ.132ν-139ν, το NtJ-BMN/2 **2 (133)**, φ.230ν-239ν και φ.243-246.

3. Axioane / Axiov Bl. Xryp. gr.-ro NtJ-BMN/2 10 (127), ϕ .145-146. Xryp. gr. NtJ-BMN/2 17 (14), ϕ .93v-94v, kai ϕ .102v-103v. Xryp. gr.-ro NtJ-BMN 13 (135).

Axion duminical ... [Άξιον στην Κυριακή], σε ήχο πλάγιο δ'. Βλ. Χργφ. gr.-ro B-BAR **3694**, φ.114. "Facerea răposatului părintelui Iosif al Sfintei Monastiri Neamțu" [Σύνθεση του μακαρίτης πατρός Iosif της Αγίας Μονής Νεάμτζ].

4. *Cântări bisericeşti ...* [Ψαλτικούς ύμνους]. Βλ. Χργφ. ro B-BAR **101**. Χργφ. gr.-ro B-BAR **661**. Χργφ. gr.-ro B-BAR **837**. Χργφ. gr.-ro Gl-BCA **1332**.

Τυπωμένα έργα: Βλ. Oprea Demetrescu, Antologie musico-eclesiastică, [Ανθολόγιον εκκλησιαστικής μουσικής], Επιμέλεια από τον Oprea Demetrescu. Ράμνικου-Βάλτσεα, Α΄ έκδοση 1873, Β΄ έκδοση 1875, Γ΄ έκδοση 1903. Το σ.199 περιέχει ένα Axion duminical ... [Άξιον στην Κυριακή], σε ήχο πλάγιο δ΄, "după al lui Iosif Monahul din Mănăstirea Neamţul", [από τον (πρότυπο) του Ιώσηφ μοναχού από τη μονή Νεάμτζ].

Τα χργφ. από την Ρουμανία που περιέχουν έργα του μοναχού Iosif από την μονή Νεάμτζ είναι 19 ⁵⁶⁴. Χργφ. Β-BAR: gr.-ro.101, gr.-ro.576, gr.-ro.642, gr.661, gr.-ro.678 (503), gr.-ro.766 (534), gr.-ro.837, gr.-ro.1879, ro.3630, ro. B-BAR 3694. Χργφ. gr. Gl-BCA 1332.. Χργφ. gr.-ro. I-BCUME III - 94. Χργφ. μονής Νεάμτζ ΝτJ-BMN l: gr.-ro 1 (34), ro. 13 (135). Χργφ. ΝτJ-BMN 2: gr.-ro. 2 (133), gr.-ro. 9 (125 / 15), gr.-ro 10 (127), gr.-ro 11 (89), gr. 17 (14).

8. Mihalache / Mihail Πρωτοψάλτης Μολδοβλαχίας / Eftimovici

(Ιάσιο, αρχές ΙΗ' αι. - Βουκουρέστι, τέλος ΙΗ' αι.)

Για την ζωή του Mihalache είναι γνωστό ότι ήταν Ρουμάνος από την Μολδαβία, πιθανόν από το Ιάσιο, επειδή πολλές φορές, στα χργφ. του υπέγραφε: Ieseanu / Ιεσεάνου, Moldoveanu / Μολδοβεάνου, Moldovlahu / Μολδοβλάχου ⁵⁶⁵.

Για τις σπουδές του δεν υπάρχουν στοιχεία, αλλά στο Ιάσιο ήταν σε δράση μεγάλοι πρωτοψάλτες και διδάσκαλοι και η παράδοση της βυζαντινής μουσικής ήταν μεγάλη, έτσι ο Mihalache θα είχε την δηνατότητα για θεολογικές και μουσικές ψαλτικές σπουδές.

563 Το χργφ. αυτό ενημερωμένο από τον Ghe.C.Ionescu, *Lexicon* ..., [Λεξικό], σ.193, δεν υπάρχει πιά σ' αυτή τη μονή. Βλ. Μ.Spinei. *Manuscrise muzicale bizantine din România* ..., [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία].

564 M.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România ... [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία]. 565 Για την ζωή και το έργο του Πρωτοψάλτη Μολδοβλαχίας Mihalache βλ. κατ' επιλογήν: Anton Pann, Bazul teoretic si practic al muzicii bisericești. / Gramatica melodică - Prefață. [Η θεωρητική και ψαλτική βάση της εκκλησιαστικής μουσικής, / Ψαλτική γραμματική / Προπαιδεία. Πρόλογος], Βουκουρέστι, 1845, σ.28-29. Şt. Păltinescu, Musichia ..., [Μουσική] ..., σ.462. V.A. Urechia, Istoria Scoalelor de la 1800-1864. [Ιστορία της Σχολής από 1800-1864]. Βουκουρέστι, 1892, τόμος Α΄, σσ.49-50, 62. Ghe. Demetrescu, Viata și activitatea lui Anton Pann. [Η ζωή και δραστηριότητα του Anton Pann]. Βουκουρέστι, 1893, Τόμος Β', σ.15. Al.Luca, Priviri generale asupra musicei din Biserica Ortodoxă de Răsărit de la începutul creștinismului până în zilele noastre. [Γενικές απόψεις πάνω στη μουσική της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας από τις αρχές του χριστιανισμού έως σήμερα] ..., σσ.78-81. I.Gh.Ionescu-Gion, Istoria Bucureștiului. [Ιστορία του Βουκουρεστίου] ..., σ.109. Β.Cireşeanu, Tezaurul liturgic. [Ο λειτουργικός θησαυρός] ..., σ.529. Μ.Gr. Posluşnicu, Istoria musicei la români. [Ιστορία της μουσικής στους Ρουμάνους] ..., σ,80. Ν.Ιοrga, Istoria învățământului românesc. [Ιστορία της ρουμανικής παιδείας] ..., p.112 I.Popescu-Pasărea, Muzica bizantină. [Η βυζαντινή μουσική]. Revista B.O.R., έτος 69, αρ.2-3, Βουκουρέστι, 1931, σ.208. G.Breazul, Un capitol de educație muzicală. [Κεφάλαιο για την μουσική εκπαίδευση]. Editura Cartea Românească, București, 1937, p.23.G.Galinescu, Muzica în Moldova. [Η μουσική στη Μολδαβία] βλ. P.Niţulescu, Muzica românească de azi. [Σύγχρονη ρουμανική μουσική]. Βουκουρέστι, 1939, σ.713. G.Cocora, Scoala de psaltichie de la Buzău. [Η Ψαλτική Μουσική σχολή από το Μπουζάου]. Revista B.O.R., έτος 78, αρ.9-10, Βουκουρέστι, 1960, σσ.844-845. L.Florea, Activitatea culturală a Mitropolitului Grigorie al II-lea. [Η πολιτιστική δραστηριότητα του μητροπολίτη Γριγόριε του Β'l Revista S.T., 2, έτος 40, αρ.3-4, Βουκουρέστι, 1963, σ.224. I.Gh.Popescu, *Învățământul*

Για την δράση του είναι γνωστό ότι ήταν ψάλτης, πρωτοψάλτης, συνθέτης βυζαντινής μουσικής, μετέγραφε ψαλτική μουσική από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα, διδάσκαλος ψαλτικής μουσικής, θεολόγος, λόγιος. Ήταν διδάσκαλος ψαλτικής μουσικής στο Ιάσιο, και από την 1 Δεκεμβρίου 1784 στη Ψαλτική Πριγκιπική Σχολή από τη μονή Αγίου Σάββα Βουκουρεστίου, ψαλτική σχολή πανεπιστημιακού τύπου, βλ. Ordinul / Pitacul domnesc [το Πριγκιπικό έγγραφο] του Πρίγκιπα Mihail Sutu ⁵⁶⁶. Βλ. απόσπασμα από αυτό το Ποιγκιπικό έγγοαφο ⁵⁶⁷: ... Fiindcă am hotărât Domnia mea dupre cum și în hrisovul școalelor este orânduit ca să asezăm la scoalele ot Sf-tu Sava și un dascăl musicos, orânduim la aceasta pe Mihalache Dascălu cântăretu pentru a învăta ucenicii mestesugul cântărilor ... [Έγουμε αποφασίσει (...) να δουλέψη στα σγολεία Αγίου Σάββα και ένας διδάσκαλος (ψαλτικής) μουσικής, και αυτός να είναι ο Mihalache διδάσκαλος ψάλτης (...)]. Ο Mihalache ήταν διδάσκαλος ψαλτικής μουσικής και στη Σγολή δίπλα στη εκκλησία μετόγι της Επισκοπής του Ράμνικ στο Βουκουρέστι (1784-1786), και Ποωτοψάλτης στη Πρυκιπική Εκκλησία. Πρόσφατα ανακάλυψα στην σκήτη Λάκου, εκκλησία Αγίου Δημητρίου, Άγιον Όρος, στο χργφ. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 280) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στη μονή Γοροβέϊ-Δορογόϊ, Μολδαβία, το 1902-1904, κωδικογράφος ο Isihie Carzan-Petrescu μοναγός, την σημείωση: ... Mihalache Român protopsaltul Sfintei Biserici cei Mari din Constantinopol ... [Mihalache Ρουμάνος Πρωτοψάλτης της Μεγάλης Εκκλησίας της Κωνσταντινούπολης], βλ. στα έργα του, φ. 27ν-33: Toată suflarea ...[Πάσα πνοή ...], ήγος γ', και Priveghiere ... la Evanghelia de la Utrenie [Αγρυπνία ... στην Ακολουθία της Λειτουργίας του Όρθρου] 568 . Δεν είναι γνωστό την περίοδο της δράσης του εκεί, αλλά ήταν εκεί το πολύ μέγρι το 1784. Από αυτή την πληροφορία αντιλαμβάνομαι τις άψογες γνώσεις του στη ψαλτική μουσική ως πρωτοψάλτη και συνθέτη ψαλτικής μουσικής και την μόρφωση του στη θεολογία και στην ελληνική γλώσσα. Αυτές τις γνώσεις τον βοήθησαν πολύ στην δράση του ως μεταφραστού της ψαλτικής μουσικής από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα. Στη Κωνσταντινούπολη εκείνη την εποχή ήταν μία περίοδος της μεγάλης δόξας της ψαλτικής μουσικής, με μεγάλους διδασκάλους, πρωτοψάλτες και συνθέτες ψαλτικής μουσικής. Ο Mihalache ήταν ένας συνθέτης ψαλτικής μουσικής με μεγάλη δράση στη "ρουμανίρε" / μετάφραση της ψαλτικής μουσικής. Θεωρείται 569 από τους μουσικολόγους ως πρωτοπόρος, επειδή στη μετάφρασή του δεν έβαλε μόνο τις αντίστοιχες ρουμανικές λέξεις αντί ελληνικές, αλλά επεξεργάστηκε και προσάρμοσε στο ρουμανικό κείμενο μία μουσική πρωτοποριακή, που συντηρεί τούς ήχους, πτώσεις, ύφος και ήθος της βυζαντινής μουσικής.Το έτος 1767 ο Mihalache τελείωσε στο Βουκουρέστι την γραφή ενός *Anastasimatar* [Αναστασιματά-ριον], το πιό πολύπλοκο ρουμανικό έργο στη νέα βυζαντινή γραφή, γραμμένο σε σύντομο. Ο Anton Pann σημείωσε για αυτό το εξής ⁵⁷⁰: ... Cel dintâi care a tălmăcit << Anastasimatarul >> este Mihalache Moldoveanul,

muzical în Biserica Ortodoxă Română de la începuturi până în secolul al XVIII-lea inclusiv. [Η μουσική εκπαίδευση στη Ρουμανική Ορθόδοξη Εκκλησία από ΙΗ' αι. έως αρχές ΙΘ' αι.] Revista B.O.R., έτος 87, αρ.9-10, Βουκουρέστι, 1969, σ.1038. Ghe.Ciobanu. La musique psatique roumaine aux XVIII-e et XVIII-e siècle. Revista Muzica, έτος 23, αρ.3, Βουκουρέστι, 1973, σ.45. S. Bathu-Bucur. Cultura muzicală de traditie bizantină..., [Η Βυζαντινή μουσική παράδοση στην επικράτεια της Ρουμανίας - από ΙΗ' αι. έως αρχές ΙΘ' αι.] ..., σσ.147-150. Ghe.C. Ionescu. Lexicon, [Λεξικό], σσ.231-233. V.Cosma, Lexicon [Λεξικό]..., τόμος 6, σσ.129-131. Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής - "Άγιον Όρος" ..., τόμος Α', σ.108, 253. τόμος Β', σ.514. τόμος Γ', σ.185, 798, 800. M.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine si de traditie bizantină - românesti de la Muntele Athos. [Βυζαντινά και μεταβυζαντινά Ρουμανικά μουσικά χειρόγραφα από το Άγιον Όρος] Βλ. και, Manuscrise muzicale bizantine din România, [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία]. Μίhalache Moldoveanul / Είτίπονιςι Αnastasimatar. Τταducere din limba elină de Mihalache Moldoveanul la 1767. [Αναστασιματάριον. Μετάφραση από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα και επιμέλεια από τον Mihalache Moldovlahul, 1767.]. Νέα έκδοση, με την επιμέλεια του ΣΜπάρμπου-Μπούκουρ. Anastasimatar. [Αναστασιματάριον]. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 2008, Τόμος Α', κ.α.

566 Mihail Sutu ήταν πρίγκιπας της Βλαχίας και Μολδαβίας (Βλαχία: 1783-1786, 1791-1793, 1801-1802, Μολδαβία: 1792-1795, 1819-1821).

567 V.A. Urechia, Istoria scoalelor de la 1800-1864. [Ιστορία της Σχολής από 1800-1864] ..., σ.48.

568 Βλ. Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine și de tradiție bizantină - românești de la Muntele Athos. [Βυζαντινά και μεταβυζαντινά Ρουμανικά μουσικά χειρόγραφα από το Άγιον Όρος].

569 Βλ. και B.Barbu-Bucur, Cultura muzicală de tradiție bizantină ... [Η Βυζαντινή μουσική παράδοση στην επικράτεια της Ρουμανίας - από ΙΗ' αι. έως αρχές ΙΘ' αι.] ... σ.147.

570 Anton Pann, Bazul teoretic și practic al muzicii bisericești. / Gramatica melodică - Prefață. [Η θεωρητική και ψαλτική βάση της εκκλησιαστικής μουσικής. / Ψαλτική γραμματική / Προπαιδεία. Πρόλογος], σ.ΧΧVΙΙΙ.

(precum nota:) Anastasimatar românesc alcătuit acum de mine Mihalache Moldoveanul la anul 1767 ... [Ο πρώτος που μετέφρασε << το Αναστασιματάριον >> ήταν ο Mihalache Moldovlahul, (όπως αυτός έγραψε) Ρουμανικό Αναστασιματάριον γραμμένω από εμού Mihalache Moldovlahul στο έτος 1767].

Το γνήσιο χργφ. το ανακάλυψαν στο Άγιο Όρος, βλ. χργφ. **Z 26** (Catalog Spinei nr.1) *Anastasimatarion* [Αναστασιματάριον], γραμμένο στο Βουκουρέστι, το 1767, κωδικογράφος ο Mihalache Moldovlahul / φ.1, από τη μονή Μεγίστης Λαύρας, Άγιος Όρος 571 .

Συνθέτες: μεταφράσεις από ανωνύμους και πρότυπα έργα του Mihalache Moldovlahul 572 . Στη Ρουμανία αναφερόντουσαν ότι υπάρχουν δύο χργφ. αντίγραφα από το γνήσιό του 573 . Στην έρευνά μας έχουμε ανακαλύψει ακόμα ένα αυθεντικό χργφ. του Mihalache Moldovlahul, $\beta\lambda$ Χργφ. gr B-BAR 830 574 . Αυτά τα τρία χργφ. είναι 575 B-BAR: ro 551, ro 578, gr 830.

Μουσικές ψαλτικές συνθέσεις του Mihalache Moldovlahul στα χργφ, της Ρουμανίας 576:

- 1. Το at š suflarea ... [Πάσα πνοή ...], ήχος γ' ... Facere a fericitului dascăl Mihalache protopsaltul. [Σύνθεση του ευτυχισμένου διδασκάλου Mihalache Πρωτοψάλτη], γραμμένο στην ελληνική και ρουμανική γλώσσα. Βλ. Χργφ.: gr.-ro B-BAR 3694, φ.77ν, 79ν. Χργφ. ro B-BNR 28944, σ.15 ⁵⁷⁷. Χργφ. ro SfPMA-BM 433, φ.237. Αυτά τα έργα είναι τυπωμένα από τον Macarie, βλ. Antologie [Ανθολόγιον], τόμος Β', Βουκουρέστι, 1827, σ.279.
- 2. Toată suflarea ... [Πάσα πνοή ...], ήχος α'. Βλ. Χργφ. gr.-ro B-BAR 1355, φ.206.
- **3.** *Ce vă vom numi pre voi Sfinților Heruvimi ...* [Πώς επικαλέσομεν υμάς τους Αγίους Χερουβείμ ...], ήχος πλάγιος δ'. Βλ. Χργφ. gr.-ro B-BAR **55**, φ.83ν-84.
- **4.** Slavoslovie ... / Δοξολογία ... A lui Mihalache Cântăret. [Του ψάλτι Mihalache]. Βλ. Χργφ. gr.-ro B-BAR **783**, φ.197-201ν.
- 5. Ceea ce ești mai cinstită ... / Την τιμιωτέραν ..., ήχος α'. Facerea lui M(i)h(a)lache M(o)ld(o)ve(a)nu. [Σύν-θεση του Mihalache Moldovlahul] Βλ. Χργφ. gr.-roB-BAR 1879, φ.305ν.
- 6. Stihirǎ la Stihoavna Vecerniei de sâmbǎtǎ / Στιχηρά του στίχου το Σάββατο της Ακολουθίας του Εσπερινού \hat{I} mpǎrat fiind ceriului ... [Όντας βασιλεύς των ουρανών ...] ήχος α' Βλ. Χργφ. gr.-ro B-BAR 578, φ.2ν-3ν.
- Casa Eufratului cetate sfântă ... [Ευφρατά Οίκος, αγία πόλις ...], ήχος πλάγιο β'. Βλ. Χργφ. gr.-ro B-BAR
 578, φ.24v.

Μεταφράσεις του Mihalache Moldovlahul:

Polieleu / Πολυέλεος Robii Tăi, Doamne ...[Δούλοι, Κύριον ...], ήχος δ'. Βλ. Χργφ.: gr.-ro B-BAR **158**, φ.62ν-69. Χργφ. gr.-ro B-BAR **1229**, φ.10-17. ... Facerea lui Ioan Psalt, iar în românește iaste alcătuit de kir Mihalache Cântărețul Sfinților 40 de mucenici ... [Σύνθεση του Ioan Ψάλτη, και σε ρουμανική γλώσσα από τον Mihalache, Ψάλτη των 40 Αγίων μαρτύρων].

Μουσικές ψαλτικές συνθέσεις του Mihalache Moldovlahul στα χργφ, στο Άγιο Όρος 578 :

- 571 Για την ανακάλυψη αυτού του χργφ. ενημερώθικα χωρίς λεπτομέρειες από τον S.Barbu-Bucur, βλ. Ghe.C. Ionescu. $Lexicon \dots$ [Λεξικό.], σ.231.
- 572 Βλ. Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine și de tradiție bizantină românești de la Muntele Athos. [Βυζαντινά και μετα-βυζαντινά Ρουμανικά μουσικά χειρόγραφα απο τον Άγιον Όρος].
- 573 B.Barbu-Bucur, Cultura muzicală de tradiție bizantină ..., [Η Βυζαντινή μουσική παράδοση στην επικράτεια της Ρουμανίας από ΙΗ΄ αι. έως αρχές ΙΘ΄ αι.] ..., σ.109.
 - 574 Βλ. Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România, [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία].
 - 575 Βλ. M.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România, [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία].
 - 576 Βλ. M.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România, [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία].
 - 577 Αυτό το χργφ. από το έτος 2005 δεν υπάρχει σ'αυτή τη βιβλιοθήκη.
- 578 Βλ. Μ.Spinei, Manuscriselor muzicale bizantine și de tradiție bizantină românești de la Muntele Athos. [Βυζαντινά και μεταβυζαντινά Ρουμανικά μουσικά χειρόγραφα απο το Άγιο Όρος]

- 1. Το at a suflarea ... [Πάσα πνοή ...], ήχος γ'. Βλ. χργφ.: 433, από τη μονή Αγίου Παύλου, φ.185 ⁵⁷⁹. 1249, από τη μονή Αγίου Παύλου, φ.245 ⁵⁸⁰. 891, μέρος Α', από τη μονή Ιβήρων, φ.555 ⁵⁸¹. Το at a suflarea ... [Πάσα πνοή ...], ήχος α', β', γ', δ'. Βλ. χργφ. 891, μέρος Β', από τη μονή Ιβήρων, φ.132 ⁵⁸². Το at a suflarea ... [Πάσα πνοή ...], ήχος γ'. Βλ. χργφ. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr.2), από την σκήτη Προδρόμου, φ.27ν-28ν ⁵⁸³. Το Ευαγγέλιο από την Ακολουθία του Όρθρου

Χργφ. B-BAR: gr. 89, gr.102, gr.-ro.783, gr.833, gr.-ro.835, gr.-ro.1229, gr.-ro.1355, gr.-ro.1879, ro.2434, ro.3268, ro. 3502, ro.3552, ro.3694, ro.3818, ro.4340, ro.4484, ro.5833. Χργφ. B-BMS: gr.-ro.97 m. Χργφ. BzJ-BM: ro. 1067. Χργφ. Gl-BCA: gr. 1332. Χργφ. I-BCUME: gr.-ro. I - 21. Χργφ. I-AS: gr.-ro. 202. Χργφ. I-BMMB: ro. 145. Χργφ. NtJ-BMN 1: gr.-ro. 1 (34), gr.-ro.119 (137). Χργφ. NtJ-BMN 2: gr.-ro. 1, gr.-ro.10 (127), gr.17 (14), gr.21 (3760 / 684). Χργφ. CjN-BAM: ro. I - a 177. Χργφ.Cv-BCPBAro ro: ro Craiova 1.

Βλ.Μihalache Moldovlahul χργφ. Z 26 Αναστασιματάριον, από την μονή Μεγίστης Λαύρας, φ.1, στη σελ 443.

Τα χργφ, από το Άγιο Όρος που περιέχουν έργα του Mihalache Moldovlahul είναι 5 ⁵⁸⁶: Σκήτη Προδρόμου, μονή Μεγίστης Λαύρας, Χργφ: το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 54) *Priveghier* [Αγρυπνία], γραμμένο στο Άγιο Όρος, τα τέλη του ΙΘ αι., άγνωστος κωδικογράφος, 3047 (Catalog Spinei nr. 122) *Priveghier* [Αγρυπνία], τόμος Β', γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1885, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Calinic. 3136 (Catalog Spinei nr. 128) *Antologhion* [Ανθολόγιον], γραμμένο στη Μολδαβία, το 1744, άγνωστοι κωδικογράφοι. Το φ.157-169 περιέχει Heruvice *Carii pre heruvimi* [Χερουβικά Οι τα Χερουβίμ, σε ήχους α', β', γ', δ'.

Σκήτη Λάκου, εκκλησία Αγίου Δημητρίου, μονή Αγίου Παύλου, Χργφ: χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 279) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στο Άγιο Όρος, τα τέλη του ΙΘ αι. - αρχές Κ' αι., άγνωστος κωδικογράφος. Υπάρχει σημείωση:... Mihalache Dascălul Moldovlahu ... [Mihalache Moldovlahul διδασκάλος] χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 280) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στη μονή Γοροβέϊ -Δοροχόϊ, Μολδαβία, το 1902-1904, κωδικογράφος ο ιερομόναχος Isihie Carzan-Petrescu. Υπάρχει σημείωση: ... Mihalache Român protopsaltul Stintei Biserici cei Mari din Constantinopol ... [Mihalache Ρουμάνος Πρωτοψάλτης της Μεγάλης Αγίας Εκκλησίας της Κωνσταντινουπόλεως]

Σε σύγκριση των δύο μεγάλων συνθετών: Πρωτοψάλτη Mihalache Eftimovici και Ιερομόναχου Filothei Jipa στη μουσική ψαλτική προσόδια, τα έργα του Mihalache είναι πιό προχωρημένα, πιό κοντα στη σύγχρονη βυζαντινή μουσική άκουσμα. Ένα μεγάλο μέρος των μουσικών ψαλτικών έργων από το Αναστασιματάριο του Mihalache ψάλλεται και σήμερα, σε παραλλαγές ή ίδιες, όπως οι Podobii / Προσόμοια Ce νἴ νοm numi ... / Πώς επικαλέσομεν ..., σε ήχο πλάγιο δ', και Casa Eufratului cetate slầntǎ ... / Ευφρατά Οίκος, αγία πόλις ..., σε ήχο πλάγιο β'. Η ψαλτική μουσική του Mihalache Πρωτοψάλτη παίρνοντας στοιχεία και από την ρουμανική ψαλτική μουσική παράδοση γέννησε μία νέα μουσική μουσική, που συνεχίζεται και σήμερα στη Ρουμανική Ορθόδοξη Εκκλησία.

⁵⁷⁹ Γρ. Θ. Στάθη, Τα χειρόγραφα βυζαντινής μουσικής Αγίον Όρος. Αθήναι, τόμος Γ΄, σ.185.

⁵⁸⁰ Γρ. Θ. Στάθη, Τα χειρόγραφα βυζαντινής μουσικής Αγίον Όρος. Αθήναι, τόμος Β', σ.514.

⁵⁸¹ Γρ. Θ. Στάθη, Τα χειρόγραφα βυζαντινής μουσικής Αγίον Όρος. Αθήναι, τόμος Γ΄, σ.798.

⁵⁸² Γρ. Θ. Στάθη, Τα χειρόγραφα βυζαντινής μουσικής Αγίον Όρος. Αθήναι, τόμος Γ΄, σ.800.

⁵⁸³ Βλ. M.Spinei, Manuscriselor muzicale bizantine și de tradiție bizantină - românești de la Muntele Athos. [Βυζαντινά και μεταβυζαντινά Ρουμανικά μουσικά χειρόγραφα απο το Άγιο Όρος].

⁵⁸⁴ Βλ. Μ.Spinei, Manuscriselor muzicale bizantine și de tradiție bizantină - românești de la Muntele Athos. [Βυζαντινά και μεταβυζαντινά Ρουμανικά μουσικά χειρόγραφα απο το Άγιο Όρος].

⁵⁸⁵ Βλ. M.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία].

⁵⁸⁶ Βλ. Μ.Spinei, Manuscriselor muzicale bizantine și de tradiție bizantină românești de la Muntele Athos. [Βυζαντινά και μεταβυζαντινά Ρουμανικά μουσικά χειρόγραφα από το Άγιο Όρος].

9. Ioniță Pralea (1769, Βουλτσινέτσουλ-Ραζάσι, Σορόκα, Βεσσαραβία - 1847, Ιάσιο) (Ιωάνν, Ιωνίτζα / Πράλεα, Μολδοβεάνου)

Για την ζωή του Ιοπίτ είναι γνωστό ότι ήταν Ρουμάνος από την Μολδαβία / Βεσσαραβία ⁵⁸⁷

Για τις σπουδές του είναι γνωστό ότι ήταν μαθητής στη Μουσική Ψαλτική Σχολή της μονής Σλάτινα.

Για την δράση του είναι γνωστό ότι ήταν ψάλτης, πρωτοψάλτης, συνθέτης βυζαντινής μουσικής, μεταφραστής της ψαλτικής μουσικής, κωδικογράφος, διδάσκαλος ψαλτικής μουσικής, λόγιος, ποιητής, αρχιτέκτονας. Δούλεψε ως ψάλτης στη μονή Σλάτινα, και αργότερα στη μονή Σοκόλα, Ιάσιο, όπου ήταν και διδάσκαλος ψαλτικής μουσικής.

Ήταν μία ιδιόρρυθμη προσωπικότητα, όπως τον περίγραψε ο μέγας Ρουυμάνος ποιητής Mihai Eminescu 588 στό έπος του Epigonii: ... Prale, firea cea întoarsă ... [Επίγονους: Prale, δύσκολος ως χαρακτήρας ...]. Ο λόγιος Aron Pumnul προσδιόριζε την ανωτέρα ποιότητά του 589: ... un spirit plin de artele frumoase: poet, arhitect, croitor, ciobotar și aflător de lucruri noaă ... [(ήταν) ένα πνεύμα γεμάτο με τις καλές τέχνες: ποιητής, αρχιτέκτονας, ράπτης, τσαγκάρης και ερευνητής ...]. Ο τεχνοκριτικός και λογοτεχνικός ιστορικός Alexandru Piru τον χαρακτήριζε: ... un bărbat genial și ciudat în felul său ... [ένας μεγαλοφυής άνθρωπος και παράξενος στον τρόπο του ... Ioan Prale ήταν μουσικοσυνθέτης και εφευρέτης ενός σύντομο αλφαβητικό σύστημα 590. Έχει συνθέσει και μεταφράσει ψαλτικά μουσικά έργα από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα, στη πλήρη βυζαντινή και μεταβατική γραφή. Μετέφρασε θεολογικά κείμενα, όπως τη Prohodul Domnului și Prohodul la Adormirea Maicii Domnului / Νεκρώσιμη Ακολουθία και Ακολουθία της Σκέπης της Θεοτόκου, το 1810.

587 Για την ζωή και το έργο του Ιωνίτζα Πράλεα, βλ. κατ' επιλογήν: Pumnul, Arune / Aron, Lepturarium romanesc. Βιέννη, 1964, τόμος Δ', σσ.104-106. I.M.Codrescu, Ioan Prale. Revista Buciumul Român, 1άσι, 1875, σσ.324-325. C.Erbiceanu, Istoricul Seminarului Veniamin (Costache) din Mănăstirea Socola - fondat la 1804. [Ιστορία της Θεολογικής Σχολής από την μονή Σοκόλα (Ιάσιο) - η θεμελίωση το 1804]. Tipografia Goldner, Ιάσι, 1885, σ.132. N.lorga, Istoria literaturii române în secolul al XVIII-lea. [Ιστορία της Ρουμανικής λογοτεχνίας τον ΙΗ' αι.] Βουκουρέστι, 1901, τόμος Β', σσ.493-494. Βλ. και Două biblioteci de mănăstiri: Ghighiu si Arges. [Δύο βιβλιοθήκες από τις μονές Γιγίου και Άργες] ..., σ.51. C.Diaconivici, Enciclopedia românească. [Ρουμανική εγκυκλοπαίαδεια]. Σιμπίου, 1904, τόμος Γ, σ.661. Al.Lapedatu, Manuscrisele de la Biscricani și Râșca. [Τα χειρώγραφα από Μπισερικάνι και Ράσκα]. Βουκουρέστι, 1906, σσ.41-43. Ν.Μ.Ρορescu, Viaţa și activitatea dascălului de cântări Macarie Ieromonahul. [Η ζωή και η δραστηριότητα του μουσικού διδάσκαλου Μακάριε Ιερομονάχου] ..., σσ.56-57. Βλ. και Ediția Prohodului lui Macarie și edițiile altora. [Έκδοση της Ακολουθίας των νεκρών του Μακάριε και άλλων] ..., σ.429. I.Bianu - N.Hodoṣ - D.Simionescu, Bibliografia românească veche, 1508-1830. Tom III. [Παλαιά ρουμανική βιβλιογραφία, 1508-1830. Τόμος Γ, σσ.338-339. I.Bianu - R.Caracas, Catalogul manuscriptelor românești. (Din Biblioteca Academiei Române) Τοπ ΙΙ. [Κατάλογος των Ρουμανικών χειρογράφων. Από την Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας, Βουκουρέστι. Τόμος Β'] ..., σσ.331-333.L.Predescu, Enciclopedia Cugetarea. [Εγκυκλοπαίδεια Νόησις] ..., σ.690. G.Călinescu, Fișe de istorie literară: Prale [Δελτίο για την ιστορική λογοτεχνία: Πράλε]. Revista Contemporanul, αρ.18, Βουκουρέστι, 09.05.1958. Βλ. και Istoria literaturii române de la origini până în prezent[Ιστορία της ρουμανικής λογοτεχνίας από τις αρχές έως σήμερα]..., σ.93. S.Barbu-Bucur, Propedii ale muzicii psaltice în notație cucuzeliană. [Προπαιδείες της ψαλτικής μουσικής σε κουκουζελική γραφή] ... σ.67. Βλ. και Manuscrise psaltice românești și bilingve în notație cucuzeliană. [Ρουμανικά και σε διπλή γλώσσα χειρόγραφα σε κουκουζελική γραφή] ..., σσ.168-171. Βλ. και Cultura muzicală de tradiție bizantină pe teritoriul României în secolul XVIII și începutul secolului XIX și aportul original al culturii autohtone. [Η Βυζαντινή μουσική παράδοση στην επικράτεια της Ρουμανίας - από ΙΗ' αι. έως αρχές ΙΘ' αι.] ..., σσ.119-120. ΑΙ.Ρίτι, Istoria literaturii române de la origine până la 1830. [Ιστορία της ρουμανικής λογοτεχνίας από τις αρχές έως 1830] ..., σσ.654-656. G.Ştrempel, Catalogul manuscriselor românești (din Biblioteca Academiei Române). [Κατάλογος Ρουμανικών χειρογράφων, από την Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας] ... Τόμος Α' - σ.145. Τόμος Β' - σ.260, 288, 431, 432, 441, 442. Τόμος Γ' - σ.192, 280. Τόμος Δ' σ.53. G.C.Ionescu, Prohodul. Laudele îngropării Domnului . [Νεκρώσιμη Ακολουθία] ..., σσ.21-22. Βλ. και Lexicon ... [Λεξικό...], σσ.305-307. M.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine și de tradiție bizantină - românești de la Muntele Athos. [Βυζαντινά και μεταβυζαντινά Ρουμανικά μουσικά χειρόγραφα από το Άγιο Όρος]. Βλ. και, Manuscrise muzicale bizantine din România, [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία], κ.α.

588 Mihai Eminescu (1850-1889), ο μέγας ποιητής των Ρουμάνων.

⁵⁸⁹ A.Pumnul, Lepturarium romanesc ..., σ.104.

⁵⁹⁰ Al.Piru, Istoria literaturii române de la origine până la 1830. [Ιστορία της ρουμανικής λογοτεχνίας από τις αρχές έως 1830]

Έργα σε χργφ. Μετάφραση θεολογικών κειμένων: 1. Prohodul Domnului - Epitafion sau punerea în mormânt a Domnului Dumnezeu și Mântuitorului nostru Iisus Hristos [Νεκρώσιμη Ακολουθία], βλ. Χργφ. gr.-ro. B-BAR 576, φ.47-80. 2. Prohodul la Adormirea Maicii Domnului - Epitafion sau punerea în mormânt la adormirea Maicii Domnului [Ακολουθία της Σκεπής της Θεοτόκου], βλ. Χργφ. gr.-ro. B-BAR 576, φ.81-112. Το χργφ. περιέχει και σημείωμα του Ιωνίτζα: ... așezătoriu fiind eu cel mai mic între psalți dreptul pravoslavnic Ioniță Pralea, îndemnat fiind prin orârdia și stăruința Sfinției Sale Arhimandrit kir Sofronie din sfânta monastire Slatina, care întru aceeași monastire s-au și alcătuit ..., 1810, august 10 ... [Εγώ Ιοπίτα Pralea ο μικρότερος από τους ψάλτες (...), με την υποστήριξη του κ.κ. αρχιμανδτρίτη Sofronie από Σλάτινα (...), έγραψα αυτά, το 1810, Αύγουστο 10].

Ψαλτική μουσική σύνθεση, κατ' επιλογήν: Polielee / Πολυέλεοι La râul Vavilonului ..., [Στο Βαβυλώνος ποταμό ...], σε ήχο πλάγιο δ'. Περιέχει το σημείωμα: ... facere a lui Ioan Prale ... [σύνθεση του Ioniță Pralea], βλ. Χργφ. gr.-ro. B-BAR 2371, φ.118ν. Aliluia ... [Αλληλούῖα ... και Porunca cea cu taină ... [Η μυστική εντολή ...], Βλ. Χργφ. gr.-ro. B-BAR 2371, f.124. Când slăviții ucenici ... [Όταν οι ένδοξοι μαθητές ...], Βλ. Χργφ. gr.-ro. B-BAR 2371, φ.125. Tropare pentru ucenici ... / Τροπάρια για τους μαθητές ... Πέντε Τροπάρια εκκλησιαστικά-λαϊκά, με ηθική-παιδαγωγικό χαρακτήρα, από αυτά του Παναγιώτη Χρυσάφη του νέου. Περιέχει την σημείωση: ... si aceste ce se văd puse de aicea înainte pentru usurința ucenicilor sunt ale dumisale kir Ioniță Prale fiind dascăl în Socola ... [και αυτά τα έργα (...), για εύκολη εκμάθηση από τους μαθητές είναι (μεταφρασμένα - n.n.) από τον κυρ Ioniță Pralea διδάσκαλο στη (μονή) Σοκόλα], Βλ. Χργφ. gr.-ro. B-BAR 840, φ.181-187ν. Αυτόγραφα χργφ:

- 1. Χργφ. gr.-ro. B-BAR 576 (Catalog Spinei nr. 60) Irmologhion [Ειρμολόγιον], του Πέτρου Πελοποννησίου, γραμμένο στη μονή Σλάτινα, το 1810, κωδικογράφος ο Ioniță Pralea 591 .
- 2. Χργφ. gr. 1825 (Catalog Spinei nr. 112) Stihirar Doxastar Vecernier Utrenier Liturghier [Στιχηράριον Δοξαστάρ Ακολουθία του Εσπερινού και του Όρθρου Ακολουθία της Λειτουργίας], τόμος Α', από την σκήτη Προδρόμου, Άγιο Όρος, γραμμένο στο Ιάσιο, το 1833, κωδικογράφος ο Ιοπίξ Pralea ⁵⁹².

Τυπωμένα έργα:

- 1. Ακολουθίαι Επιταφίον. Δίγλώσσων, Ιάσιο, 1820.α.) Prohodul Domnului Epitafion sau punerea în mormânt a Domnului Dumnezeu și Mântuitorului nostru Iisus Hristos / Νεκρώσιμη Ακολουθία. β)Prohodul la Adormirea Maicii Domnului Epitafion sau punerea în mormânt la adormirea Maicii Domnului / Νεκρώσιμη Ακολουθία της Θεοτόκου. Τυπωμένα σε δύο γλώσσες ελληνικά και ρουμανικά, Ιάσιο, 1820.
- 2. Psaltirea prorocului și împăratului David în versuri, alcătuită de micul între musicosii sistimii vechi Ioan Prale din Iașul Moldovei ... [Ψαλμούς σε στίχους του προφήτη Δαβίδ, γραμμένο στο παλαιό σύστημα (μουσικής ψαλτικής γραφής n.n.) από τον Ioniță Pralea από το Ιάσιο, Μολδαβία. Τυπωμένο στη ρουμανική γλώσσα, Μπρασόβ, 1827].

Χργφ. από τη Ρουμανία που περιέχουν συνθέσεις του και μεταφράσεις είναι 10 ⁵⁹³: Χργφ. B-BAR: gr.-ro.**576**, gr.-ro.**840**, gr.**1525**, gr.-ro.**2371**, ro.**2484**, ro.**3011**, ro.**3047**, ro.**3617**, ro.**4568**. Χργφ. I-BMMB: ro.**31 (49)**.

Χργφ. από το Άγιο Όρος που περιέχουν συνθέσεις και μεταφράσεις του Ioniță Pralea είναι ⁵⁹⁴ στη σκήτη Προδρόμου, μονή Μεγίστης Λαύρας, χργφ. gr. **1825** (Catalog Spinei nr. 112) *Stihirar - Doxastar - Vecernier - Utrenier - Liturghier* [Στιχηράριον - Δοξαστάριον - Ακολουθία του Εσπερινού, του Όρθρου, της Λειτουργίας], τόμος Α', γραμμένο στο Ιάσιο, το 1833, κωδικογράφος ο Ioniță Pralea.

Βλ. Ιωνίτζα Πράλεα, χργφ. gr. B-BAR 840 Αναστασιματάριον, φ.181, σελ. 444.

⁵⁹¹ M.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România ... [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία].

⁵⁹² M.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine si de tradiție bizantină - românești de la Muntele Athos. [Βυζαντινά και μεταβυζαντινά Ρουμανικά μουσικά χειρόγραφα από το Άγιο Όρος].

⁵⁹³ M.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România ... [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία]

⁵⁹⁴ M.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine și de tradiție bizantină - românesti de la Muntele Athos. [Βυζαντινά και μεταβυζαντινά Ρουμανικά μουσικά χειρόγραφα από το Άγιο Όρος].

Μεταφράσεις των μουσικών ψαλτικών ελληνικών χειρογράφων στη ρουμανική γλώσσα

Τρίτη φάσηΡουμανικές ψαλτικές προσωπικότητες από τιςΕπαρχίες Βλαχίας, Μολδαβίας, Τρανσυλβανίας

10. Ιερομόναχος Macarie

(1770, Περιέτζι - Ιάλομιτζα ⁵⁹⁵ - Σεπτέμβριος 1836, μονή Βιφοράτα - Ανινοάσα, Δάμποβιτζα)

Για την ζωή του Macarie είναι γνωστό ότι ήταν Ρουμάνος από την Βλαχία ⁵⁹⁶. Έδρασε ως ψάλτης, πρωτοψάλτης, θεολόγος, συνθέτης βυζαντινής μουσικής στη ρουμανική γλώσσα, μετέφρασε ψαλτική μουσική από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα - ήξερε την μέση πλήρη βυζαντινή, μεταβυζαντινή και την νέα αναλυτική σημειογραφία, ήταν κωδικογράφος, διδάσκαλος ψαλτικής μουσικής και λόγιος.

Για τις σπουδές του Macarie είναι γνωστό ότι αγάπησε από νέα ηλικία την εκκλησιαστική ζωή, σπουδάζοντας ψαλτική μουσική και θεολογία στη μονή Καλδαρουσάνι.

Για τις εξαιρετικές ειδικές φυσικές μουσικές διάθεσεις του, όπως παρατήρησε, τον βοήθησε να ειδικευθεί ο μητροπολίτης Βλαχίας - Δοσίθεου Φιλίτη. Ο Macarie σπούδασε βυζαντινή μουσική στο Βουκουρέστι, με τον πρωτοψάλτη της Μητρόπολης Βλαχίας - Stratu, συνεχίζοντας τις σπουδές του με τον διδάσκαλο Constantin, μαθητή του πολύ γνωστού Şărban Πρωτοψάλτη Ουγγροβλαχίας, όπως σημειώνει ο Macarie, βλ. το

Ειρμολόγιον του, σ.ΙV. Το 1817. Όταν ο Πέτρος Εφέσιος άνοιξε την Ψαλτική Μουσική Σχολή του στη Νέα Μέθοδο, σχολή που ήταν δίπλα στη εκκλησία Αγίου Νικολάου-Σελάρι, Βουκουρεστίου, ο Macarie, μαζί με τους Anton Pann, CostacheChiosea, Petru Enghiurliu, κ.α., σπούδασαν την νέα πρωτοποριακή

595 Η χρονολογία γέννησης του Macarie - το έτος 1770, υποστηριγμένη από αρκετούς Ρουμάνους μουσικολόγους, δεν είναι ακριβής. Ο Ιοη Ρορεκιι-Pasärea προτείνει το έτος 1780, αλλά ο μητροπολίτης Iosif Naniescu - προτείνει το έτος 1885. Βλ. και Ghe.C. Ionescu, *Lexicon*[Λεξικό,] σ.212.

596 Για την ζωή και το έργο του Ιερομονάχου Macarie, βλ. κατ' επιλογήν: Anton Pann, Bazul teoretic si practic al muzicii bisericesti. / Gramatica melodică - Prefață [Η θεωρητική και ψαλτική βάση της εκκλησιαστικής μουσικής. / Ψαλτική γραμματική / Προπαιδεία. Πρόλογος] ..., σ.ΧΧΧΙΙΙ. Petrescu-Visarion, Ioan D. (le père), Arta artelor sau elemente de istoria musicei. [Η τέχνη των Τεχνών ή στοιχεία της ιστορίας της μουσικής], Βουκουρέστι, 1872, σσ.37-43. Şt.Păltinescu, Musichia ..., [Μουσική] ..., σ.462. Α.Vizanti, Veniamin Costaki, Mitropolitul Moldovei și Sucevei. Epoca, viata și operele sale: 1768-1846. [Veniamin Costaki, μητροπολίτης Μολδαβίας, Η εποχή, ζωή και τα έργα του: 1768-1846]. Tipografia Buciumul Român, Ιασιο, 1881, σσ.72-74. Melchisedec Stefănescu επίσκοπος, Memoriu pentru cântările bisericești în România [Απομνημονεύματα των εκκλησιαστικών ψαλμών στη Ρουμανία] ..., σσ25-31. C.Erbiceanu, Cronicarii greci care au scris despre români în epoca fanariotă. [Έλληνες κωδικογράφοι που έγραψαν για τους Ρουμάνους στην εποχή του Φαναρίου]. Tiparul Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1888. σσ.ΧΧΙΙΙ-ΧΧΙV. Βλ. και, Macarie Ieromonahul, psaltul scoalei din București și reformatorul sistimei vechi de psaltichie. [Macarie Ιερομόναχος, ψάλτης της σχολής του Βουκουρεστίου και μεταρρυθμιστής του παλαιού ψαλτικού συστήματος]. Revista B.O.R., έτος 16, αρ.9, Βουκουρέστι, 1892, σσ.808-820. Βλ. και, Două discursuri ale lui Macarie Protopsaltul Mitropoliei Ungro-Vlahiei. [Δύο ομιλίες του Macarie Πρωτοψάλτη της Μητρόπολης Ουγγρο-Βλαχίας]. Revista B.O.R., έτος 23, αρ.3, Βουκουρέστι, 1899, σσ.330-338. Βλ. και, Note asupra Istoriei bisericești a românilor pentru secolul al XIX-lea. [Σημειώματα για την Ιστορία της Ρουμανικής Εκκλησίας, τον ΙΘ' αι.]. Revista B.O.R., έτος 28, αρ.2, Βουκουρέστι, 1904, σσ.187-188. V.A.Urechia, Istoria Scoalelor de la 1800-1864 ..., [Ιστορία της Σχολής από 1800-1864] ..., σ.111. Al.Luca, Priviri generale asupra musicei din biserica ortodoxă de răsărit de la începutul creștinismului până în zilele noastre ..., [Γενικές απόψεις πάνω στη μουσική της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας από τις αρχές του χριστιανισμού έως σήμερα] ..., σσ.82-83. I.Gh.lonescu-Gion, Istoria Bucureștiului..., [Ιστορία του Βουκουρεστίου] ..., o.541. G.Musicescu, Întâmpinare la Raportul comisiei Sfântului Sinod discutat în ședința de la 25 Maiu 1899 relativ la înlocuirea semnelor

μέθοδο γραφής της βυζαντινής μουσικής.

Ένας πολύ καλός διδάσκαλος του ήταν ο Πέτρος Μπερεκέτης Βυζάντιος, όπως σημείωσε, βλ. το χργφ. ro. B-BMS 89 m Καλοφωνικό Ειρμολόγιον, του Πέτρου Μπερεκέτη Βυζάντιος, μεταφρασμένο από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα από τον Macarie, το φ.137 έγραψε: ... facere / a fericitului întru pomenire Petru Vizantie / dascălul părintelui Macarie ... [(...) Πέτρου Βυζαντίου, διδάσκαλου του πατρού Macarie ...]

Για την δράση του είναι γνωστό ότι ήταν ιερομόναχος Portarie al Sfintei Mitropolii / με μία ειδική εκκλησιαστική οικονομική θέση της Μητρόπολης Βλαχίας. Το 1812 ήταν διδάσκαλος στη Μουσική Ψαλτική Σχολή της Μητρόπολης, με την πρόταση των επισκόπων του Άργες - ο Iosif και του Μπουζάου - ο Constantie ποος τους Βοίετει Caimacami / Υπουργοί εκείνης της επογής ⁵⁹⁷. Η σχολή έκλεισε αλλά

psaltichiei prin notatiunea liniară. [Προυπάντηση στην Αναφορά της επιτροπής του Αγίου Συνόδου από την 29 Μαΐου 1899 για την αντικατάσταση των ψαλτικών συμείων με την ευρωπαϊκή γραφή! Tipografia Dacia, Ιάσιο, 1900. Nifon επίσκοπος Niculescu Ploieșteanul, Carte de muzică bisericească pe psaltichie și pe note liniare pe trei voci. [Εκκλησιαστικό μουσικό βιβλίο με ψαλτική και ευρωπαϊκή γραφήl. Tipografia Arte Grafice Carol Göbl, Βουκουρέστι, 1902, σσ.54-59, N.M. Popescu, Viata si activitatea dascălului de cântări Macarie Ieromonahul. [Η ζωή και η δραστηριότητα του μουσικού διδασκάλου Macarie Ιερομογάχου]. Tipografia Arte Grafice Carol Göbl, Βουκουρέστι, 1908, Βλ. και, Editia Prohodului lui Macarie si editiile altora, [Έκδοση της Ακολουθίας των νεκρών του Macarie και άλλων]. Revista B.O.R., έτος 32, αρ.4, Βουκουρέστι, 1908, σσ.426-441. Βλ. και, Stiri noi despre Macarie Ieromonahul, Dacălul de cântări si Directorul Tipografiei din monastirea Căldărușani. [Ανέκδοτα για τον Macarie Ιερομονάχο, Διδάσκαλο ψαλτικής μουσικής και Διευθυντή των Εκδόσεων της μονής Καλδαρουσάνι), Revista B.O.R., έτος 39, αρ.8, Βουκουρέστι, 1915, σσ.789-805, Βλ, και, Macarie Psaltul. La o sută de ani de la moartea sa (1836-1936), [Macarie ψάλτης, 100 χρόνια από το θάνατο του (1836-1936)], Editura Facultății de teologie, Βουκουρέστι, 1936, B.Cireseanu, Tezaurul liturgic [Ο λειτουργικός θησαυρός] ... σσ.528-530, I.Popescu-Pasărea, Macarie Ieromonahul, dascăl de musichie si Portarie al Sfintei Mitropolii a Ungro-Vlahiei (1780-1836), [Macarie ιερομόναχος, διδάσκαλος της ψαλτικής μουσικής και Τυπικόν της Αγίας Μητρόπολης Ουγρο-Βλαχίας]. Revista Cultura, έτος 1, αρ.3, Βουκουρέστι, 1911, σσ.58-59. Βλ. και, Comemorarea lui Macarie și Anton Pann întemeietorii cântului bisericesc român. [Μνημόσυνο Macarie και Anton Pann θεμελιωτών της εκκλησιαστικής ρουμανικής μουσικής]. Revista Cultura, έτος 20, αρ.1-2, Βουκουρέστι, 1930, σσ.11-15. Republicat / Νέα έκδοση: Revista B.O.R., έτος 49, αρ.2-3, Βουκουρέστι, 1931, σ.208. Βλ. και, Comemorarea centenarului lui Macarie ieromonahul. [Μνημόσυνο 100 χρόνια για τον Macarie ιερομόναχο]. Revista Cultura, έτος 26, αρ.1-2, Βουκουρέστι, 1937. N.lorga, Istoria bisericii românești și a vietii religioase a românilor. [Ιστορία της Ρουμανικής Εκκλησίας και της εκκλησιαστικής ζωής των Ρουμάνων! Βουκουρέστι, 1932, Τόμος Β', έκδοση Β', σ.224. G.Breazul, Un capitol de educație muzicală. [Κεφάλαιο για την μουσική εκπαίδευση]. Editura Cartea Românească, Βουκουρέστι, 1937, σσ.24-26. St. Berechet, Un document de la Macarie Ieromonahul, alcătuitorul psaltichiei românesti de la 1822. [Έγγραφο του Macarie ιερομονάχου, κτήτορα της Ρουμανικής Ψαλτικής από το 1822]. Revista B.O.R., έτος 66, αρ.3-4, Βουκουρέστι, 1948, σσ.154-158. Ghe.Moisescu, Macarie psaltul și tipăriturile sale de muzică bisericească la Viena. [Ο ψάλτης Macarie και τα εκκλησιαστικά μουσικά έργα του τυπωμένα στη Βιένη]. Revista Almanahul Parohiei Ortodoxe Române din Viena pe anul 1964, Βιένη, 1964, V.Cosma, Lexicon ..., [Λεξικό] ..., τόμος 5, σσ.216-222. - Ghe.Ciobanu, Études de musique ancienne roumaine. Téorie, pratique, tradition ... facteurs complémentaires indispensables aux déschiffrage de la musique byzantine ancienne. Le rapport entre le texte et la mélodie dans la musique psaltique roumaine. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1984, σσ.101-104. Nestor, Vornicescu - mitropolitul, Trei manuscrise psaltice vechi. [Τρία παλαιά ψαλτικά χειρόγραφα]. Revista M.O., έτος 24, αρ.11-12, Κραϊόβα, 1972, σσ.961-962. Macarie Ieromonahul, Opere I, Theoreticon. [Macarie Ιερομόναχος, Έργα Α': Θεωρητικόν). Editie îngrijită / επιμέλεια: Titus Moisescu. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1976. Τ.Μοisescu, Prolegomene bizantine. Muzica bizantină în manuscrise și carte veche românească. Vol. 1 ..., [Βυζαντινά προλεγόμενα. Η Βυζαντινή μουσική στα χειρόγραφα και παλαιά ρουμανικά βιβλία. Τόμος Α'). Editura *Muzical*i, Βουκουρέστι, 1985.σσ.90-95. V.Sirli, *Macarie* ieromonahul, Opere. vol. I. [Macarie ιερομόναχος, Μουσικά έργα, Τόμος Α']. Βουκουρέστι, 1976. G.Ştrempel, Catalogul manuscriselor românesti (din Biblioteca Academiei Române). [Κατάλογος Ρουμανικών γειρογράφων / από την Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας]. Editura Stiintifică, Βουκουρέστι, 1983, Τόμος Β΄, σσ.34-35, 36, 65. Τόμος Γ΄ - 1987, σ.213, 226, 235, 442, 443. Τόμος Δ΄ - 1992, σ.28. S.Barbu-Bucur, Cultura muzicală de tradiție bizantină..., [Η Βυζαντινή μουσική παράδοση στην επικράτεια της Ρουμανίας - από IH' αι. έως αρχές ΙΘ' αι.] ..., σ.169. Ghe.C.Ionescu, Macarie Ieromonahul si opera de românire a cântărilor psaltice. [Macarie ιερομόναχος και η μετάφραση στην ρουμανική γλώσσα των ψαλτικών ύμνων]. Revista S.C.I.A., seria T.M.C., Βουκουρέστι, 1991, Τόμος 38, σσ.41-56. Βλ. και, Macarie Ieromonahul dascăl de psaltichie și epistat al școlilor de musichie din Tara Românească. [Μαcarie ιερομόναχος διδάσκαλος ψαλτικής μουσικής και επιθεωρητής των σχολείων ψαλτικής μουσικής της Βλαχίας! Revista S.C.I.A., seria T.M.C., Βουκουρέστι, 1992, Τόμος 39, σσ.73-83. Βλ. και, Lexicon ..., [Λεξικό.] ..., σσ.212-218. Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής "Άγιον Όρος". Κατάλογος περιγραφικός των χειρογράφων κωδίκων βυζαντινής μουσικής των αποκειμένων εν ταϊς βιβλιοθήκαις των ιερών μονών και σκητών του Αγίου Όρους. Αθήνα, 1976, Τόμος Β΄, 1976, σ.464. Αθήνα, 1993, Τόμος Γ΄, σ.181 185, 197, 607, 608. Μ.Spinei. Manuscrise muzicale bizantine din România ..., [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία] ... Βλ. και, Manuscrise muzicale bizantine și de tradiție bizantină - românești de la Muntele Athos[Βυζαντινά και μεταβυζαντινά Ρουμανικά μουσικά χειρόγραφα από το Άγιο Όρος] ..., κ.α.

597 Βλ. Ghe.C.Ionescu, Lexicon ..., [Λεξικό.] ..., σ.212.

σύντομα, το 1815 κάποιοι ... boieri din Târgoviste / άρχοντες από το Ταργόβισε ζήτησαν 598 από τον Πρίγκιπα να ανοιχτεί αυτό το Σχολείο, με διδάσκαλο τον Μαcarie. Ύστερα, το 1819, ο καινούργιος μητροπολίτης Ουγγροβλαχίας Dionisie Lupu άνοιξε ξανά το μουσικό ψαλτικό σχολείο της Μητρόπολης ... scoală pre graiul limbii noastre. [σχολή στη ρουμανική γλώσσα], με βασικό διδάσκαλο και διευθυντή τον Macarie 599 .

Το 1823 ο Macarie Ιερομόναχος μετέφρασε και εκτύπωσε στη Βιέννη $^{600}\!\!:$

- 1. Theoreticonul, Anastasimatarul [Θεωρητικόν και Αναστασιματάριον], του Πέτρου λαμπαδάριου Πελοποννησίου, γραμμένο στη Νέα Μέθοδο και τυπωμένο από τον Πέτρου Εφέσιος το 1820 στο Βουκουρέστι.
- 2. Irmologhion [Ειρμολόγιον] οι συνθέτες δεν είναι γραμμένοι στο χργφ., αλλά από έρευνα γνωρίζομε τους: Πέτρο λαμπαδάριο Πελοποννήσιο, Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη και Γεώργιο Κρήτα. Αυτά τα μουσικά ψαλτικά έργα γραμμένα στη Νέα Μέθοδο ήταν τα πρώτα τυπωμένα έργα στη ρουμανική γλώσσα.

Από τον Σεπτέμβριο 1825 ο Macarie ήταν epistat / επιθεωρητής των Μουσικών Ψαλτικών Σχολείων της Βλαχίας. Εκτός από αυτά, είχε την εξουσία να βαθμολογήση και πιστοποιήση την επαγγελματική δραστιριότητα όλων των δασκάλων ψαλτικής μουσικής από την Βλαχία. Ο Macarie επεξεργάστηκε τις πρώτες εκπαιδευτικές οδηγίες στην διδακτική-μεθολογική διδασκαλία, από την ιστορία της ρουμανικής μουσικής παιδαγωγγικής ⁶⁰¹. Αυτές οι εκπαιδευτικές οδηγίες ήταν για τους μαθητές και για τους δασκάλους, σχετικά για το σχολικό πρόγραμμα, για το διδακτικό υλικό και για το ψαλτικό ρεπερτόριο: ... Ponturi 18 cătră dascălii de musichie ce sunt orânduiți ca să pardosească atât aici în politia Bucureștilor cum și afară prin județe în ce chip au să urmeze de la început până la săvârșirea mathimilor ... [18 Οδηγίες για τους δασκάλους ψαλτικής μουσικής από το Βουκουρέστι και διάφορους νομούς για το τρόπο από την αρχή έως το τέλος στη διδασκαλία των μαθημάτων ...]. Το 1829 ο Macarie μετακόμισε στο Ιάσιο, ανταποκριθείς στη πρόσκληση του μητροπολίτη Μολδαβίας Veniamin Costachi, στον οποίον αφιέρωσε το μεταφρασμένο του Αναστασιματάριον, τυπωμένο στη Βιένη. Στο ίδιο έτος έγινε ηγούμενος στη μονή Μπάρνοβα. Από το έτος 1831 έως το 1833 έμεινε στη μονή Νεάμτζ, και το 1834 ξαναγύρισε στη μονή Καλδαρουσάνι, απ' όπου ξεκίνησε την δραστηριότητά του. Εκεί ήταν διευθυντής Τυπογραφείου, τυπογράφος και διορθωτής. Το 1836 αρρώστησε βαριά. Πήγε στην αδελφή του - μοναχή Fevronia Perieţeanu, ηγουμένη της μονής την Βιφοράτα-Ανινοάσα, Δάμποβιτζα, όπου και πέθανε.

Ο Macarie ήταν μία από τις μεγαλύτερες ρουμανικές προσωπικότητες των αρχών του ΙΘ΄ αι., με πολύ σημαντική δραστηριότητα στη μετάφραση από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα των ψαλτικών λειτουργικών κειμένων. Συνέθεσε ψαλτική μουσική στη ελληνική και ρουμανική γλώσσα. Γνώριζε και έγραψε βυζαντινή μουσική και στις δύο μεθόδους ψαλτικής γραφής - στην μεταβατική περίοδο και στην Νέα Μέθοδο, πάνω από 150 έργα, και μετέφρασε περισσότερα από 2.000 έργα. Στη Ρουμανία υπάρχουν πάνω από 170 χργφ. με έργα πρωτότυπα και μεταφρασμένα του Μακάριε, και στο Άγιο Όρος περισσότερα από 65 χργφ.

Μουσικά ψαλτικά έργα που συνέθεσε ο Macarie Ιερομόναχος - κατ' επιλογήν:

- 1. Acum puterile ... [Νύν αι δυνάμεις ...], ήχος α΄. Βλ. Χργφ: gr. 1023 από τη μονή Αγίου Παντελεήμονος, Αγιο Όρος φ.56ν-57, ... de Macarie protopsaltul [του Macarie Πρωτοψάλτου] 602 .
- 2. Gustați și vedeți ... [Γεύσασθε και ίδετε ...], ήχος πλ. β'. Βλ. Χργφ: gr. 1023 από τη μονή Αγίου Παντελεήμονος, φ.57ν-58ν, al aceluiași [του αυτού] 603 .
- 3. De tine se bucură ... [Επί σοί χαίρει κεχαριτωμένη ...], ήχος πλ. δ'. Βλ. χργφ. ro. 432, από τη μονή Αγίου

⁵⁹⁸ Βλ. Ghe.C.Ionescu, Lexicon..., [Λεξικό.] ..., σ.212.

⁵⁹⁹ Βλ. Ghe.C. Ionescu, Lexicon..., [Λεξικό.] ..., σ.213.

⁶⁰⁰ Κάθε τίτλος από τα έργα του εκτυπώθηκαν σε 3.000 έντυπα!

⁶⁰¹ Bλ. Ghe.C. Ionescu, Lexicon ..., [Λεξικό.] ..., σ.213.

⁶⁰² Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής "Άγιον Όρος" ..., τόμος Β', σ.464.

⁶⁰³ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής "Άγιον Όρος" ..., τόμος Β', σ.464.

Παύλου, φ.120, de Macarie Ieromonahul / του Macarie Ιερομονάχου 604

- 4. Slavă ... [Δόξα ...], ήχος δ'. Βλ. Χργφ: ro. 433, από τη μονή Αγίου Παύλου, φ.223ν-225ν, ... de Macarie Ieromonahul dascălul de muzică, Românul [του Ιερομονάχου Μαcarie διδασκάλου της Μουσικής, Ρουμάνου] ⁶⁰⁵.
- 5. Cuvine-se cu adevărat ... [Άξιον εστίν ...], ήχος γ'. Βλ. Χργφ: το. **502**, από τη μονή Αγίου Παύλου, φ.278-280ν, ... de Macarie / του Macarie ⁶⁰⁶. Cuvine-se cu adevărat ... [Άξιον εστίν ...], ήχος γ'. Βλ. Χργφ: το. **22**ρ, από τη μονή Σταυρονικήτα, όπου τα φ.69-86ν, μαζί με έργα άλλων συνθετών είναι και το έργο του ... Macarie / του Macarie ⁶⁰⁷.
- 6. Doamne strigat-am ... [Κύριε εκέκραξα ...]. Βλ. Χργφ: ro. 22p, από τη μονή Σταυρονικήτα, φ.6, ... de Macarie Ieromonahul Dascălul [του Ιερομονάχου Macarie Διδασκάλου] 608 , κλπ.

Μουσικά ψαλτικά έργα που μετέφρασε ο Macarie - κατ' επιλογήν: Πολυέλεος - Robii Domnului ... [Δούλοι Κύριον ...], ήχος πλ. δ'. Βλ. Χργφ.: το. 433, από τη μονή Αγίου Παύλου, φ.216ν-223, ... de Hourmouziou Hatofilakas [του Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος - μετάφραση ... de Macarie Ieromonahul [από τον Ιερομόναχο Macarie] ... Αυτόγραφα χργφ. του Μacarie Ιερομονάχο είναι 9 610:

- (1.) Χργφ. ro. B-BAR 1690 (Catalog Spinei nr. 219) Stihirar Doxastar [Στιχηράριον Δοξαστάριον], του Μανουήλ Χρυσάφη, γραμμένα στη Νέα Μέθοδο από τον Γριγορίου Πρωτοψάλτη λεβήτου και Χουρμουζίου Χαρτοφύλακα, μεταφρασμένα στη ρουμανική γλώσσα από τον Macarie Ιερομόναχο, γραμμένα το 1825, κωδικογράφος ο ψάλτης Ηλίε Στοϊάνοβιτσι από την εκκλησία Αγίου Νικολάου, Βουκουρεστίου. Το χργφ. είναι ... tradus pre limba noastră românească ... de smeritul Macarie Ieromonahul, portarie al Sfintei Mitropolii și dascălul scoalelor românești de musichie ... [caligrafiat] din porunca și cheltuiala lui (Macarie) ... [μεταφρασμένο από τον Macarie και κωδικογραφιμένο με την οικονομική υποστήριξη του Macarie, βλ Introducerea / Πρόλογο.
- (2.) Χργφ. το. Β-ΒΑR **1691** (Catalog Spinei nr. 220) *Antologhion -Papadichie* [Ανθολόγιον Παπαδικίε], του Μαςατίε Ιερομονάχου, γραμμένα το <u>1825</u>, κωδικογράφος ο ψάλτης Ηλίε Στοϊάνοβιτσι από την εκκλησία Αγίου Νικολάου, Βουκουρεστίου. Το χργφ. περιέχει ψαλμούς από την *Slujba de dimineață / Utrenie* [Ακολουθία του Όρθρου], που δεν ήταν τυπωμένα στον *Ανθολόγιον*, τόμος Β' (Βουκουρέστι, 1827).
- (3.) Χργφ. ro. B-BAR **3735** (Catalog Spinei nr. 317) *Anixandarii* [Ανοιξαντάριον], του Macarie Ιερομονάχου, γραμμένο στη μονή Μπάρνοβα το <u>1830</u> και στη μονή Νεάμτζ το <u>1831-1833</u>, κωδικογράφος Macarie.
- (4.) Χργφ. gr.-ro. NtJ-BMN **6 (130)** (Catalog Spinei nr. 794) *Liturghier Psaltichie* [Ακολουθία της Λειτουργίας (...)], γραμμένο στη μονή Νεάμτζ, στις αρχές τον ΙΘ' αι. /το 1830 περ., κωδικογράφοι: άγνωστος, Macarie Ιερομόναχος.
- (5.) Χργφ. ro. B-BAR **1685** (Catalog Spinei nr. 218) *Irmologhion calofonicon* [Ειρμολόγιον καλοφωνικόν], του Πέτρου Μπερεκέτη Βυζαντίου, μεταφρασμένο από τον Macarie Ιερομόναχο, γραμμένο στη μονή Νεάμτζ, το 1833, κωδικογράφος ο Macarie Ιερομόναχος.
- (6.) Χργφ. το. Β-ΒΑR **4412** (Catalog Spinei nr. 360) *Irmologhion calofonicon* [Ειρμολόγιον καλοφωνικόν], του Πέτρου Μπερεκέτη Βυζαντίου, μεταφρασμένο από τον Macarie Ιερομόναχο, γραμμένο στη μονή Νεάμτζ, το 1833, κωδικογράφος ο Macarie Ιερομόναχος.
- (7.) Χργφ. ro. B-BAR **1692** (Catalog Spinei nr. 221) *Liturghier Pricesniar* [Ακολουθία της Λειτουργίας Κοινωνικάριον] του Macarie, γραμμένο στη μονή Καλδαρουσάνι, το <u>1836</u>, κωδικογράφος ο Macarie. Περιέχει επτά πρωτότυπα έργα του και 83 μεταφρασμένα από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα.

⁶⁰⁴ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής "Άγιον Όρος" ..., τόμος Γ', σ.181.

⁶⁰⁵ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής "Άγιον Όρος" ..., τόμος Γ, σ.185.

⁶⁰⁶ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής "Άγιον Όρος" ..., τόμος Γ΄, σ.197.

⁶⁰⁷ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής "Άγιον Όρος" ..., τόμος Γ΄, σ.607.

 ⁶⁰⁸ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής "Άγιον Όρος"..., τόμος Γ', σ.608.

⁶⁰⁹ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής "Άγιον Όρος"..., τόμος Γ΄, σ.185.

⁶¹⁰ Βλ. M.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία].

- (8.) Χργφ. το. Β-ΒΑΚ 1804 (Catalog Spinei nr. 228) Antologhion [Ανθολόγιον], μεταφρασμένο από τον Macarie Ιερομόναχο, γραμμένο στη μονή Καλδαρουσάνι, το 1838, κωδικογράφος ο Γιμνάσιε μοναχός από την μονή Καλδαρουσάνι / κωδικογραφημένο με την οικονομική υποστήριξη του Macarie. Περιέχει έργα Ελλήνων συνθετών και του Macarie, όπως το φ.132 Doxologie ... / Δοξολόγιον ..., ήχος πλ. δ'. Ένα μέρος του χργφ. ήταν τυπωμένο στο Ανθολόγιον του Macarie, τόμος Β' (Βουκουρέστι, 1827).
- (9.) Χργφ. το. Β-ΒΑR 3736 (Catalog Spinei nr. 318) Antologhion [Ανθολόγιον], του Macarie Ιερομονάχου, γραμμένο στις αρχές του ΙΘ' αι, κωδικογράφος ο Macarie Ιερομόναχος Περιέχει 27 έργα του, στην: Slujba de seară Vecernie, Slujba de dimineață Utrenie, Liturghie, [Ακολουθία του Εσπερινού], [Ακολουθία του Όρθρου], [Ακολουθία της Λειτουργίας], και Ηθικούς και μαθητηκούς Ύμνους, όπως στο: φ.7-8 Cântarea Dimineții ... [Ψαλμός του Όρθρου ...], ήχος πλ. δ', ποίημα του Ion-Eliade Rădulescu. φ.3, 10ν, 17 Deschide-te gură, cântă ... [Άνοιξε στόμα και ψέλνε ...], ήχος πλ. δ', ποίημα του Barbu-Paris Mumuleanu, κ.α.
- (10.) Θεωρητικά μεταφρασμένα από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα από τον Macarie: Χργφ. Β-ΒΑR: ro. 4483 γραμμένο το 1822, χργφ. ro.4479 γραμμένο το 1831.

Έργα τυπωμένα, μεταφρασμένα από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα από τον Macarie:

- 1. Anastasimatarul bisericescu [Αναστασιματάριον], του Πέτρου λαμπαδαρίου Πελοποννησίου, γραμμένο στη Νέα Μέθοδο και τυπωμένο από τον Πέτρου Εφεσίου στο Βουκουρέστι το 1820, Βιέννη, 1823. Βλ. το Αναστασιματάριον, του Πέτρου λαμπαδαρίου Πελοποννησίου, γραμμένο στη Νέα Μέθοδο και τυπωμένο από τον Πέτρου Εφέσιο το 1820, στο Βουκουρέστι, μεταφρασμένο στη ρουμανική γλώσσα από τον Ιερομόναχο Macarie, τυπωμένο στη Βιέννη, το 1823, σελ. 445.
- 2. Irmologhion sau Catavasieriu bisericescu, Vienna, 1823 / [Ειρμολόγιον], Βιένη, 1823. Οι συνθέτες δεν είναι γραμμένοι στο χργφ., αλλά από έρευνα γνωρίζομε τους: Πέτρο λαμπαδάριο Πελοποννήσιο, Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη και Γεώργιο Κρήτα. Ο συνθέτης Macarie Ιερομόναχος περιέχει Axioane Praznicale ... [Άξιον Εστίν στις Εορτές]. Βλ. το Irmologhion sau Catavasieriu bisericescu / Ειρμολόγιον, μεταφρασμένο από τον Ιερομόναχο Macarie, τυπωμένο στη Βιένη, το 1823, Βουκουρέστι, Αρχεία του Κράτους της Ρουμανίας, σελ.446.
- 3. Theoreticonu sau privire cuprinzătoare a meşteşugului musichiei bisericeşti după aşezământulu sistimii ceii noao, acum întâiași dată tipărit, în zilele Prea Luminatului și Prea Înălţatului nostru Domn Io Grigore Dimitrie Ghica Voievod 611, Viena, 1823 [Θεωρητικόν / του Χρύσαντου Μαδυτού / (...)], Βιέννη, 1823 612. Β' έκδοση, Ιάσιο, 1848. Γ. έκδοση, Μουζάου, 1856. Δ' έκδοση, Βουκουρέστι, 1976. Βλ. το Θεωρητικόν, σελ.447.
- 4. Antologhion, tomul al doilea, Bucureşti, 1827 / [Ανθολόγιον], τόμος Β', Βουκουρέστι, 1827. Περιέχει: Ακολουθία του Όρθρου, Τροπάρια της Αναστάσεως, Ευλογητάρια της Αναστάσεως, Πολυέλεοι, Πάσα πνοή, Φώς ιλαρόν, Εωθινά. Συνθέτες: ο Πέτρος λαμπαδάριος Πελοποννήσιος, ο Ιωάννης Πρωτοψάλτης, ο Γρηγόριος Πρωτοψάλτης Γλυκύς, ο Δανιήλ Πρωτοψάλτης, ο Συνέσιος Αγιορείτης, ο Ιάκωβος Πρωτοψάλτης, ο Χουρμούζιος Χαρτοφύλακας, ο Διονίσιος Μωραϊτης, ο Mihalache Moldovlahu, ο Ιερομόναχος Μαcarie.
- 5. Prohodul Domnului Dumnezeul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos care să cântă în sfânta și marea vineri seara la priveghiere întocmit după cum să cântă grecește fără scădere sau înmulțire de vreo silabă, Buzău, 1836 Prefața a . semnat-o Chesarie Episcopul Buzăului [Νεκρώσιμη Ακολουθία (...)], Μπουζάου, 1836 με Πρόλογο του επίσκοπου Chesarie από το Μπουζάου.
- 6. Antologhion, tomul întâi, Buzău, 1856, tipărit după moartea lui Macarie Ieromonahul, sub îngrijirea Ieromonahului Serafim / [Ανθολόγιον (...)], τόμος Α', Μπουζάου, 1856 / μετά θάνατο. Επιμέλεια από τον Ιερομόναχο Serafim. Βλ. το Άξιον Εστίν στη Εορτή του Ευαγγελισμού του Macarie στη σελ.448.

Τα χργφ. από τις βιβλιοθήκες της Ρουμανίας που περιέχουν ψαλτικά έργα του Ιερομόναχου Macarie και μεταφράσεις του, είναι 180 613 . Χργφ. B-BAR: ro.107, ro.202, ro.410, ro.1098, ro.1192, ro.1280, ro. 1425, ro.1685, ro.1690, ro.1691, ro.1692, ro.1743, ro.1772, ro.1804, ro.1951, ro.2122, ro.2228, ro.2229, ro.2233,

⁶¹¹ Grigorie al IV-lea Dimitrie Ghica, ήταν πρίγκιπας της Βλαχίας (1822-1828).

⁶¹² Προπαίδεια είχαι πολλές εκδόσεις, και πρόσφατα, το 1976, από τον Τ. Μοϊσέσκου, και με μία Εισαγωγή.

⁶¹³ Βλ. Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România, [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία].

ro.2343, ro.2438, ro.2491, ro.3197, ro.3236, ro.3552, ro.3630, ro.3694, ro.3735, ro.3736, ro.3818, ro.3915, ro.3931, ro.4028, ro.4075, ro.4170, ro.4249, ro.4342, ro.4359, ro.4402, ro.4412, ro.4426, ro.4427, ro.4479, ro.4480, ro.4483, ro.4484, ro.4819, ro.5108, ro.5514, ro.5810. Χργφ. B-BCU: ro.4273, ro.4559, ro.10862. Χργφ.B-BUCMR: ro.4486, ro.4651, ro.4658, ro.4681, ro.4683, ro.4684, ro.4687, ro.4689, ro.4691, ro.4703. Χργφ.Β-AS: ro.1961, ro.1964. Хрүф.B-BSfSPR: ro.295, ro.I - 8, ro.I - 17, ro.I - 23, ro.I - 52, ro.I - 59, ro.I - 60, ro.I - 65, ro.II - 10, ro.II - 14, ro.II - 19, ro.II - 34, ro.II - 52, ro.II - 64, ro.II - 67, ro.II - 111, ro.II - 139, ro.II - 145, ro.II - 155, ro.II - 158, ro.**II - 174**, ro.**II - 176**. Χργφ.Β-ΒΜS: ro.**85 m**, ro.**86 m**, ro.**88 m**, ro.**89 m**, ro.**93 m**, ro.**94 m**, ro.**95 m**, ro.**98 m**, gr.-ro.99 m, ro.5629 m. Χργφ.Bz-MzE: ro.2797, ro.4063. Χργφ. Bz-BST ro.χωρίς αριθμό. Χργφ.BzJ-BMC: ro.1063, ro.1065, ro.1067, ro.1068, ro.1069. Χργφ.PhJ-BMS ro.χωρίς αριθμό. Χργφ.Cv-MzO: ro. 84, ro.86. Χργφ.Cv-BTA ro. 12209. Χργφ.Cv-BMO: ro. 2, ro.3, ro.382, ro.1744. Χργφ.Cv-BST: ro.6463, ro.6464. Χργφ.DrTS-BICB ro.χωρίς αριθμό. Χργφ.RVI-AS: ro.73, ro.79, ro.80, ro.81. Χργφ.RVI-BE: ro.7515 (5146), ro.7516, ro.7521. Χργφ.RVI-MzE ro.15856. Χργφ.VIJ-BMC ro.1706. Χργφ.VIJ-BMDL: ro.106, ro.1367, ro.1368. Χργφ.VIJ-BMS ro.χωρίς αριθμό. Χργφ.Gj.-BMP ro.402. Χργφ.Gl-BCA ro.1847. Χργφ. I-BCUME: ro.71, ro.I - 177, ro.II - 31, ro.II - 71, ro.III - 79, ro.III - 83, ro.III - 151. Χργφ.I-AS: ro.1546, ro.1737. Χργφ.I-MzLR gr.-ro.5776-I. Χργφ.I-BMMB: ro.20, ro.23, ro.31 (49), ro.105, ro.110, ro.144, ro.145, ro.146, ro.147, ro.148, ro.149, ro.150, ro.199. Χργφ.NtJ-BMN 1: gr.-ro.6 (130), gr.-ro.10 (131), gr.-ro.13 (135), ro. 15 (116 / 7664), gr.-ro.87 (123), ro.221, gr.-ro.221. Χργφ.ΝtJ-BMN 2: gr.ro.4, gr.-ro.7 (126), gr.-ro.10 (127), gr.-ro.11 (89), gr.-ro.113 (132). Χργφ.NtJ-BMS: ro.30, ro.70. Χργφ.SvJ-BMV: ro.641, ro.645. Χργφ.BvSc-BBSfN: ro.49. Χργφ.B-BCPBM: ro.χωρίς αριθμό. Χργφ.P-BCPDI: ro.Piteşti 1. Χργφ. Cv-BCPBA: ro.Craiova 1, ro.Craiova 2, ro.Craiova 4. Χργφ.Cv-BCPII ro.Craiova 1. Χργφ.Cv-BCPNI ro.Craiova 1. Χργφ.DrTS-BCPCC: ro.Drobeta Turnu-Severin 1, ro.Drobeta Turnu-Severin 2.

Τα χργφ. από τις βιβλιοθίκες του Άγιου Όρου που περιέχουν ψαλτικά έργα του Macarie και μεταφράσεις από τον Ιερομόναγο Macarie είναι 69 614: Μονή Μεγίστης Λαύρας: Χργφ. ro. **430** (Catalog Spinei nr. 4) Engolpion - Liturghier [Εγκόλπιον - Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στο σκήτη Προδρόμου, την 8 Ιανουαρίου 1913, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Isihie Petrescu Carzan Προδρομίτης, νομό Τούτοβα. Σκήτη Προδρόμου, μονή Μεγίστης Λαύρας: Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 5) Cântări [Εγκόλπιον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, στις αρχές τον ΙΘ΄ αι, κωδικογράφος ο Niculaie Ioniță. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 11) Cântări la Sfânta Liturghie și Utrenie [Ακολουθία της Λειτουργίας - Ακολουθία του Όρθρου], χαρτόδετος μαζί με το τόμο του Stefanache Popescu, Colectiunea de cântări bisericești între care unele compuse, traduse, altele culese și prelucrate [Εγκόλπιον (...)], Βουκουρέστι, 1860, γραμμένο στο Άγιο Όρος, μετά το 1860, κωδικογράφος πιθανόν ο Teofilact. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 12) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στη Βλαχία, το 1864-1865, κωδικογράφοι: ο Ioan Grigoraşcu και ο Ion Tănase. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 14) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1869, 1877, 1879, άγνωστοι κωδικογράφοι. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 16) Antologhion - Propedia [Ανθολόγιον - Προπαιδεία], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1870-1890, άγνωστος κωδικογράφος. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 18) Anixandare - Chinonice - Axioane - Kecragarii - Răspunsuri la Liturghie [Ανοιξαντάριον -Κοινωνικά - Άξιον Εστίν - Κεκραγάρια - Ακολουθία της Λειτουργίας / απαντήσεις], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1871, 1880, 1898, 1902, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Paisie Lambru Ploieșteanu. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 20) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στο Καμπουλούνγ-Μουστσέλ, Βλαχία, την 7 Ιουνίου 1873, κωδικογράφος ο ψάλτης Gheorghe Căciulescu από το Καμπουλούνγ-Μουστσέλ. Χργφ. το. γωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 21) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στη σκήτη Λάκου, κελλί της εκκλησίας Αγίου Νικολάου, μονή Αγίου Παύλου, την 15 Μαρτίου 1876, κωδικογράφος ο μοναχός Zosima Colonistul / αποκιακός, Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 22) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στη σκήτη Λάκου, κελλί της εκκλησίας Αγίου Νικολάου, μονή Αγίου Παύλου, το 1876, κωδικογράφος ο μοναχός Zosima Colonistul / αποικιακός. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 28) Liturgier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στη σκήτη Προδρόμου, μονή Μεγίστης Λαύρας, το 1884, κωδικογράφος ο Ιεροσχιμονάχος Isihie. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 32) Cântări pentru Postul Mare [Ακολουθία της Αναστάσεος], του Nectarie Vlahu, κ.α., γραμμένο στη σκήτη Προδρόμου, το 1892, 1933, 1934, κωδικογράφοι: ο Ιεροσχιμονάχος Isihie Petrescu Προδρομίτης και ο Ιερομόναχος Gherontie Cornătean από Πρόμποτα-Σουτσεάβα. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 37) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1896, πιθανοί κωδικογράφοι: ο μοναχός Irineu Stefănescu και ο ψάλτης ioil. Χργφ. ro. γωρίς

⁶¹⁴ Βλ. M.Spinei, Manuscriselor muzicale bizantine și de tradiție bizantină - românești de la Muntele Athos. [Βυζαντινά και μεταβυζαντινά Ρουμανικά μουσικά χειρόγραφα απο το Άγιον Όρος].

αριθμό (Catalog Spinei nr. 39) Cântări bisericeşti care se cântă la priveghieri [Αγρυπνία], γραμμένο στο Καρεία, την 12 Φεβρουαρίου 1897, άγνωστος κωδικογράφος. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 41) *Antologhion* Ανθολόγιον], γραμμένο στη σκήτη Προδρόμου, το 1897-1898, κωδικογράφος ο σχιμονάχος Iacob Lăcanul Προδρομίτης - πρώην σκήτης Λάκου. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 56) Chinonicar [Κοινωνικάριον], του Πέτρου λαμπαδαρίου Πελοποννησίου, γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα τέλη τον ΙΘ' αι. και στις αρχές τον Κ' αι., κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Isihie Petrescu Προδρομίτης, Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 60) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1900 και 1913, άγνωστοι κωδικογράφοι. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 61) Antologhion / Engolpion [Ανθολόγιον - Εγκόλπιον], γραμμένο στη σκήτη Προδρόμου, το 1900, 1907, 1908, κωδικογράφος ο Ιερομόναγος Paisie Lambru Ploiesteanu. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 63) Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στη μονή Γοροβέϊ-Δοροχόϊ, Μολδαβία, το 1900, 1903, 1907, κωδικογράφος ο Ιεροσχιμονάχος Isihie Petrescu Προδρομίτης, Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 70) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1906, κωδικογράφοι: ο μοναχός lacob Deciu και άγνωστοι. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 72) Priveghier / Engolpion -Liturghier -Heruvicon - Chinonicar [Αγρυπνία / Εγκόλπιον - Ακολουθία της Λειτουργίας - Χερουβικόν - Κοινωνικάριον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1909, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Paisie Lambru Ploiesteanu. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 73) Antologhion / Engolpion [Ανθολόγιον - Εγκόλπιον], γραμμένο στη σκήτη Προδρόμου, το 1909, 1911, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Paisie Lambru Ploieșteanu. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 80) Antologhion / Engolpion [Ανθολόγιον - Εγκόλπιον], γραμμένο στο κελλί Κουκουβίνο, σκήτη Πρόβατα, Μονή Μεγίστης Λαύρας, της 18 Αυγούστου 1919, κωδικογράφος Veniamin ιεροδιάκονος. Χργφ. ro. 3188 (Catalog Spinei nr. 129) Antologhion / Engolpion [Ανθολόγιον - Εγκόλπιον], γραμμένο στη σκήτη Προδρόμου, το 1898, 1900, 1901, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Paisie Lambru Ploieșteanu. Χργφ. το. 3221 (Catalog Spinei nr. 131) Antologhion - Propedie [Ανθολόγιον - Προπαίδεια], γραμμένο στον Άγιο Όρος, το 1899, 1908, κωδικογράφοι: ο Ιερομόναχος Paisie Lambru Ploieșteanuκαι ο ιεροδιάκονος Isihie Petrescu Προδρομίτης, Περιέχει γραμμένο, μεταξύ άλλα, ... de Macarie Ieromonahul dascălul de musichie ... [του Ιερομόναχου Macarie διδασκάλου της μουσικής]. Χργφ. το. 3251 (Catalog Spinei nr. 132) Heruvice care se cântă la Liturghia cea mai înainte sfințită [Χερουβικόν (...)], τοε Θεοδώρου Φοκαέου, μεταφρασμένο από τον σχημονάχου Nectarie Βλάχου, γραμμένο στη σκήτη Προδρόμου, την 4 Μαρτίου 1898, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Paisie Lambru Ploiesteanu. Περιέχει γραμμένο, μεταξύ άλλα, το φ.26ν έργο του ... de Macarie Ieromonahul răposatul ... [του Ιερομονάχου Macarie μακαρίτου ...] Χργφ. το. 3253 (Catalog Spinei nr. 133) Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στη σκήτη Προδρόμου, την 4 Μαρτίου 1876, κωδικογράφοι: ο ιεροσχιδιάκονος Nicandru και άγνωστος. Χργφ. ro. 3612 (Catalog Spinei nr. 138) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στη σκήτη Προδρόμου, το 1879-1880, κωδικογράφοι: ο Ιερομόναχος Calinic, ο Iosif, ο ιεροδιάκονος Isihie Petrescu Προδρομίτης, ο Ιερομόναχος Natanail, ο σχιμονάχος Neofit. Περιέχει γραμμένο, μεταξύ άλλα έργα του, ... de Macarie Ieromonahul din București ... [του Ιερομονάχου Μαςαιία από το Βουκουρέστι] Χργφ. ro. 3613 (Catalog Spinei nr. 139) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στη σκήτη Προδρόμου, το 1879, κωδικογράφοι: ο Ιερομόναχος Natanail, ο ιεροδιάκονος Isihie ο σχιμονάχος Neofit. Περιέχει μεταφράσεις του Ιερομονάχου Μαςαιία από τους Πέτρο λαμπαδάριο Πελοποννήσιο και Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα. Χργφ. ro. 3614 (Catalog Spinei nr. 140) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στη σκήτη Προδρόμου, την 30 Σεπτεμβρίου 1879, κωδικογράφοι: ο ιεροδιάκονος Isihie, ο Ιερομόναχος Natanail, ο σχιμονάχος Neofit. Περιέχει μεταφράσεις του Ιερομονάχου Macarie από τον Ιάκωβο Πρωτοψάλτη και έργα του Macarie. Χργφ. το. 3616 (Catalog Spinei 141) Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στη σκήτη Προδρόμου, μετά το 1879, άγνωστος κωδικογράφος. Χργφ. ro. 3618 (Catalog Spinei nr. 143) Antologhion / Cântări pentru Postul Mare - Triod [Αντολόγιον / Ακολουθία της Αναστάσεος - Τριώδιο], γραμμένο στη σκήτη Προδρόμου, στα τέλη τον ΙΘ' αι, άγνωστος κωδικογράφος. Χργφ. το. 3740 (Catalog Spinei nr. 147) Antologhion / Engolpion [Ανθολόγιον - Εγκόλπιον], γραμμένο στη σκήτη Προδρόμου, το 1874, 1898, 1902, 1913, κωδικογράφοι: ο Ιεροσχιμονάχος Isihie, ο Ιεροσχιμονάχος Paisie, άγνωστοι. Περιέχει γραμμένο, μεταξύ άλλα έργα του ... de răposatul Macarie Ieromonahul ... [του Ιερομονάχου Macarie μακαρίτου ...]. Χργφ. ro. 3796 (Catalog Spinei nr. 149) Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στη σκήτη Προδρόμου, το 1889-1892, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Dometie Ionescu. Περιέχει ένα έργο του Macarie μεταφρασμένο στην ελληνική γλώσσα από τον ιεροδιάκονο Calistral, ελληνικά έργα μεταφρασμένα από τον Macarie και γνήσια του έργα, κ.α. Χργφ. το. 3797 (Catalog Spinei nr. 150) Priveghier - Mathimatar [Αγρυπνία -Μαθηματάριον], γραμμένο στη σκήτη Προδρόμου, στα τέλη τον ΙΘ' αι, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Dometic Ionescu. Περιέχει μεταφράσεις του Ιερομονάχου Macarie από τους Πέτρο Μπερεκέτη Βυζάντιο, Δανιήλ Πρωτοψάλτη και έργα του Macarie, κ.α. Χργφ. ro. 3810 (Catalog Spinei nr. 151) Chinonicar / Chinonicele praznicale ale arhimandritului Iosif Naniescu - Irmoase calofonice [Κοινωνικά εορταστικά, του αρχιμανδρίτηΙοsif Naniescu - Ειρμοί καλοφωνικοί], γραμμένο στη Μολδαβία, το 1863 και 1887, κωδικογράφος ο Ghiţă Ionescu. Περιέχει μεταφράσεις του Ιερομονάχου Macarie από ανώνιμους, έργα του Ιερομονάχου Macarie, κ.α. Χργφ. gr.-ro. 4077 (Catalog Spinei nr. 153) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα μέσα τον ΙΘ΄ αι, άγνωστος κωδικογράφος. Χργφ. ro. 5268 (Catalog Spinei nr. 156) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στη σκήτη Προδρόμου, το 1884, κωδικογράφος ο αρχιμανδρίτης Ştefan. Σκήτη Κόλτσιου, κελλί της εκκλησίας Αγίου Γεωργίου, μονή Βατοπεδίου: Χργφ. ro. 1050 (Catalog Spinei nr. 161) Liturghier / Rânduiala Dumnezeeştii Liturghii [Ακολουθία της Λειτουργίας (...)], γραμμένο στο Άγιο Όρος, πρίν το 1858, άγνωστοι κωδικογράφοι. Χργφ. το. 1051 (Catalog Spinei nr. 162) Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας].

γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα μέσα τον ΙΘ΄ αι, κωδικογράφος ο Teofilact Niculescu. Χργφ. ro. 1059 (Catalog Spinei nr. 169) Antologhion - Stihirarion [Ανθολόγιον - Στιχηράριον], του Gherontie Προδρομίτης, γραμμένο στο Άγιο Όρος, την Μαρτίου 1883, κωδικογράφος ο Ιερομόναγος Calinic, ΧΟΥΦ, το, 1060 (Catalog Spinei nr. 170) Priveghier / Anixandare, Kekragarii, Dogmatici, Tropare, Polielee, Doxologii [Αγρυπνία / Ανοιξαντάρια - Κεκραγάρια - Δονματικά - Τροπάρια - Πολυέλεοι - Δοξολόγιον], γραμμένο στο Αγιο Όρος, την 14 Αύγουστου 1930, κωδικογράφος ο μοναγός Dionisie Rumano-Moldovan από το Βορνιτσένι, Μολδαβία, Περιέγει μεταφράσεις του Macarie Ιερομονάχου από τον Πέτρο Μωραϊτη λαμπαδάριο, κ.α. Χρυφ. το. 1119 (Catalog Spinei nr. 174) Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα τέλη τον ΙΘ΄ αι., κωδικογράφος ο σχημονάχος Ιαςοb. Χργφ. το. 1269 (Catalog Spinei nr. 181) Filadă / Heruvicon-Chinonicar-Axioane [Φυλλάδια / Χερουβικά - Κοινωνικά - Άξιον Εστίν] γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα τέλη τον ΙΘ' αι, άγνωστος κωδικογράφος. Σκήτή Κόλτσιου, κελλί της εκκλησίας Γέννησης του Αγίου Ιωάννου Προδρόμου, μονή Βατοπεδίου: Χργφ. ro. 2 (Catalog Spinei nr. 188) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στα τέλη ΙΘ΄ αι. και αρχές Κ΄ αι., άγνωστοι κωδικογράφοι / α) φ.1-131, 33-44, β) 45-61. Σκήτη Κόλτσιου, Συλλογή του Gheorghe Boboc Ιεροσχιμονάχου, μονή Βατοπεδίου: Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 192) Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας Ιγραμμένο στη σκήτη Προδρόμου, το 1869, κωδικογράφος ο Ιερομόναγος Paisie Lambru. Χργφ. το, γωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 193) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στη σκήτη Προδρόμου, το 1885, 1909, κωδικογράφοι: ο Ιερομόναχος Paisie, άγνωστος. Περιέχει γραμμένο, μεταξύ άλλα έργα του ... de răposatul Macarie Ieromonahul ... [του Ιερομονάχου Macarie μακαρίτου ...] Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 194) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στη σκήτη Προδρόμου, το 1894, 1932, κωδικογράφοι: ο μοναχός Ιαςοb αμαρτωλός, ο μοναχός Ghedeon Προδρομίτης, άγνωστος. Τα περισσότερα ρουμανικά έργα είναι του Macarie. Μονή Κουτλουμουσίου: Χργφ. το, γωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 200) Antologhion [Ανθολόγιον - 2 τόμοι], από την Συλλογή του πατρός Emilian Mierluscă από τη μονή Κουτλουμουσίου, γραμμένο στο Άγιο Όρος, την 30 Μαρτίου 1884, κωδικογράφος ο μοναχός Iacob αμαρτωλός, Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 201) Theoretikon [Θεωρητικόν], μεταφρασμένο από τον Macarie Ιερομόναχο, γραμμένο στο Άγιο Όρος, την 20 Ιανουαρίου 1917, κωδικογράφος ο μοναχός Iacob αμαρτωλός, Μονή Παντοκράτορας; Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 205) Irmologhion [Ειρμολόγιον], γραμμένο στη σκήτη Λάκου, εκκλησία Αγίου Γεωργίου, μονή Αγίου Παύλου, στα μέσα τον ΙΘ΄ αι, άγνωστος κωδικογράφος. Περιέχει γραμμένο, μεταξύ άλλα έργα, ... facerea răposatului Macarie Ieromonahul ... [του Ιερομονάχου Macarie μακαρίτου ...] Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 206) Antologhion - Gramatică [Ανθολόγιον - Προπαίδεια], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1892, άγνωστος κωδικογράφος, Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 208) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1908, 1909, 1932, κωδικογράφοι: ο μοναγός Cleopa Προδρομίτης. Εftimie Movilă από τη σκήτη Λάκου, άγνωστοι, Χργφ, το. 227 (Catalog Spinei nr. 211) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στη μονή Γοροβέϊ-Δοροχόϊ, Μολδαβία, την 24 Ιουνίου 1902, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Isihie. Χργφ. ro. 504 (Catalog Spinei nr. 212) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στη μονή Καλδαρουσάνι, Βλαχία, το 1835, κωδικογράφος ο ψάλτης Ιsaia Κελλί της εκκλησίας Σκέπης της Θεοτόκου, μονή Ξηροποτάμο: Χργφ. ro. χωρίς **αριθμό** (Catalog Spinei nr. 213) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, την 20 Δεκεμβρίου 1885, κωδικογράφος ο μοναχός lacob αμαρτωλός, Χργφ. ro. 457 (Catalog Spinei nr. 222) Engolpion [Εγκόλπιον], γραμμένο στη σκήτη Προδρόμου, την 8 Οκτωβρίου 1877, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Paisie. Περιέχει μεταφράσεις του Ιερομόναχου Macarie από τον Δανιήλ Πρωτοψάλτη, έργα του Macarie, κ.α. Χργφ. το. 301 (Catalog Stathis nr. 798 615, Catalog Spinei nr. 232) Antologhion / Cântări la Liturghie [Ανθολόγιον / Ακολουθία της Λειτουργίας] γραμμένο στα τέλη τον ΙΘ' αι και αργές τον Κ' αι, άγνωστος κωδικογράφος, Περιέχει γραμμένο, μεταξύ άλλα, ... facerea răposatului Macarie Ieromonahul ... [του Ιερομόναχου Macarie μακαρίτου]. Χργφ. το. 411 (Catalog Stathis nr. 810 616 . Catalog Spinei nr. 244) *Antologhion* [Ανθολόγιον], γραμμένο στη σκήτη Λάκου, μονή Αγίου Παύλου, την 25 Νεομβρίου 1885, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Climent. Χργφ. ro. 417 (Catalog Stathis nr. 816 617, Catalog Spinei nr. 250) Antologhion / Filada [Ανθολόγιον / Φυλλάδια], γραμμένο στο Άγιο Όρος, την 15 Νεομβρίου 1914, κωδικογράφος ο μοναχός Antonie. Χργφ. ro. 487 (Catalog Stathis nr. 833 618, Catalog Spinei nr. 264) Antologhion / Priveghier [Ανθολόγιον / Αγρυπνία], γραμμένο στο Άγιο Όρος, πρίν το 1889, άγνωστος κωδικογράφος, Χργφ. ro. **507** (Catalog Stathis nr. 841 619, Catalog Spinei nr. 271) Antologhion / Engolpion [Ανθολόγιον / Εγκόλπιον], γραμμένο στη σκήτη Προδρόμου, το 1883-1884, κωδικογράφος ο μοναχός Ιαcοb αμαρτωλός. Σκήτη Λάκου, εκκλησία Αγίου Δημητρίου, μονή Αγίου Παύλου: Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 262) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα τέλη τον ΙΘ' αι. και αρχές τον Κ' αι, άγνωστος κωδικογράφος. Περιέχει μεταφράσεις

⁶¹⁵ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής "Άγιον Όρος" ..., τόμος Γ, σ.159.

⁶¹⁶ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής "Άγιον Όρος" ..., τόμος Γ', σ.170.

⁶¹⁷ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής "Άγιον Όρος" ..., τόμος Γ, σ.174.

⁶¹⁸ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής "Άγιον Όρος" ..., τόμος Γ', σ.193.

⁶¹⁹ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής "Άγιον Όρος" ..., τόμος Γ΄, σ.201

του Ιερομόναχου Macarie από τον Πέτρο λαμπαδάριο Πελοποννήσιο, Ιωάννη Πρωτοψάλτη, έργα του Macarie, κ.α. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 263) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στη μονή Γοροβέϊ-Δοροχόϊ, το 1902-1904, κωδικογράφος ο μοναχός Isihie. Περιέχει μεταφράσεις του Macarie Ieromonahul Bucureșteanu / Ιερομόναχου Macarie από το Βουκουρέστι, από τον Ιαcob Πρωτοψάλτη και έργα του Macarie, κ.α. Σκήτη Λάκου, κελλί της εκκλησίας Σκέπης της Θεοτόκου, μονή Αγίου Παύλου: Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 267) Anastasimatar [Αναστασιματάριον], γραμμένο στη σκήτη Λάκου, κελλί Αγίων Αποστόλων, το 1905, κωδικογράφος ο μοναχός Gavriil. Σκήτη Λάκου, κελλί της εκκλησίας Ευαγγελισμός, μονή Αγίου Παύλου: Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 269) Priveghier [Αγρυπνία] γραμμένο στη σκήτη Προδρόμου, την 10 Δεκεμβρίου 1872, κωδικογράφος ο Ιεροσχιμονάχος Paisie αμαρτωλός. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 270) Priveghier / ΕπροΙρίου - Gramatică [Αγρυπνία / Προπαίδεια], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1873, άγνωστος κωδικογράφος, Περιέχει και έργα του Macarie Ieromonahul dascălul de psaltichie din România [του Ιερομόναχου Macarie διδασκάλου ψαλτικής μουσικής από τη Ρουμανία] Μονή Στυρονηκήτα: Χργφ. το. 2ρ (Catalog Stathis nr. 1026 620, Catalog Spinei nr. 304) Theoretikon [Θεωρητικόν], του Χρύσανθου Μαδύτου, μεταφρασμένο από τον Μαcarie Ιερομονάχο, γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα τέλη τον ΙΘ΄ αι, άγνωστος κωδικογράφος. Είναι το Θεωρητικόν τυπωμένο από τον Ιερομόναχο Macarie στη Βιένη, το 1823. Χργφ. το. 24ρ (Catalog Stathis nr. 1030 621), Catalog Spinei nr. 308) ΕπροΙρίου [Εγκόλπιον], γραμμένο στη σκήτη Προδρόμου, το 1872, 1891, κωδικογράφος ο Ιεροσχιμονάχος Paisie Lambru păcătosul / αμαρτωλός.

11. Αρχιμανδρίτης Ghelasie Basarabeanu

(;, Βεσσαραβία - 1851, Κούρτεα δε Άργες, Βλαχία)

Για την ζωή του Ghelasie Basarabeanu είναι γνωστό ότι ήταν Ρουμάνος από την Βεσσαραβία 622. Ήταν πρωτοψάλτης, θεολόγος, συνθέτης βυζαντινής μουσικής στη ρουμανική γλώσσα - ήξερε την μέση πλήρης βυζαντινή, μεταβυζαντινή και την νέα αναλυτική σημειογραφία και μετέφρασε ψαλτική μουσική από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα, κωδικογράφος, διδάσκαλος βυζαντινής μουσικής και λόγιος.

Για τις σπουδές του **Ghelasie** είναι γνωστό ότι σπούδασε στο Εθνικό Κολλέγιο Αγίου Σάββα, από το Βουκουρέστι. Ψαλτική μουσική και θεολογία σπούδασε στη Σχολή Ψαλτικής Μουσικής της Μητρόπολης Βλαχίας με τον Ιερομονάχο Macarie, και μετα στη σχολή του Πέτρου Εφέσιου, τη Νέα Μέθοδο βυζαντινής μουσικής γραφής, στο Βουκουρέστι.

Για την δράση του είναι γνωστό ότι ήταν ιερομόναχος και αρχιμανδρίτης και διδάσκαλος ψαλτικής μουσικής. Το 1817 ήταν πρωτοψάλτης στην Επισκοπή Κούρτεα δε Άργες και διδάσκαλος στη Σχολή Ψαλτικής Μουσικής της Επισκοπής. Την 27 Μαρτίου 1823, στη μονή Μαργινένι, Άργες, έγραψε ένα

⁶²⁰ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής Άγιον Όρος"..., τόμος Γ΄, σ.604.

⁶²¹ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής "Άγιον Όρος" ..., τόμος Γ΄, σ.611.

⁶²² Για την ζωή και το έργο του αρχιμανδρίτη Ghelasie Basarabeanu, βλ. κατ' επιλογήν: G.C.Drăgănescu, Istoricul seminarului din Curtea de Arges. [Ιστορία της Ψαλτικής Σχολής από Κούρτεα δε Άργες]. Πιτέστι, 1900, σσ.7-8. N.lorga, Două biblioteci de mănăstiri: Ghighiu şi Argeş. [Δύο βιβλιοθήκες από τις μονές: Γιγίου και Άργες], σσ.55-62. I.Bianu, - R.Caracaş, Catalogul manuscriptelor românești. Tom II. / Din Biblioteca Academiei Române. [Κατάλογος των Ρουμανικών χειρογράφων. Τόμος Β', από την Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας, Βουκουρέστι]. Editura Academiei Române, Βουκουρέστι, 1913, σσ.258-261, 284-287. Μ.Gr. Poslușnicu, Istoria musicei la români ..., [Ιστορία της μουσικής στους Ρουμάνους] ..., σ.72. Ι.Ιοπακοι, Biserici, chipuri și documente din Olt. [Εκκλησίες, προσωπικότητες και έγγραφα από τον (νομό) Όλτ]. Κραϊόβα, 1934, σσ.213-214. Gh.C.Marinescu, Seminarul din Curtea de Arges. [Η Μουσική Ψαλτική Σχολή της Κούρτεα δε Άργες]. Πιτέστι, 1936. I.Popescu-Pasărea, *Evoluția cântării psaltice în biserica română*. [Η εξέλιξη της ψαλτικής μουσικής στην Ρουμανική Εκκλησία]. Revista Cultura, έτος 30, αρ.1-2, Βουκουρέστι, 1941, σ.7. I.Serafinceanu, Colecții de rari-tăți bibliografice de la biblioteca Universitară din Iași. [Συλλογές με σπάνια βιβλία από την Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη, Ιάσιο]. Revista Mitropolia Moldovei și Sucevei, έτος 34, αρ.3-4, Ιάσιο, 1958, σσ.341-342. G.Strempel, Catalogul manuscriselor românești (din Biblioteca Academiei Române). [Κατάλογος Ρουμανικών χειρογράφων / από την Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας] ..., Τόμος Α', σ.131, 145. Τόμος Β', σ.338. Τόμος Γ΄, σ.26, 286. Τόμος Δ΄, σσ.429-430. Nestor mitropolit Vornicescu, Trei manuscrise psaltice vechi. [Τρία παλαιά ψαλτικά χειρόγραφα]. Revista Mitropolia Olteniei, έτος 24, αρ.11-12, Κραϊόβα, 1972, σσ.961-962. Ghe.Ciobanu, Studii. [Σπουδές]. Revista Studii de Etnomuzicologie și Bizantinologie, Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1974, Τόμος Α', σ.333. M.Sandu, Ghelasie Arhimandritul și opera sa muzicală. [Γελάσιε Αρχιμανδρίτης και μουσικές συνθέσεις του). Revista Mitropolia Olteniei, έτος 31, αρ.7-8, Κραϊόβα, 1979, σσ.618-619. Al.Buzerea, Din opera muzicală a lui Ghelasie Arhimandritul. Mărimurile, creația lui Filotei Monahul de la Cozia. [Από τα μουσικά έργα του Ghelasie

χργφ. $\it Miscelaneu$ /Εγκόλπιον, με πρακτικά μοναχικά και μαθηματικά θέματα $\it ^{623}$

Το 1836 επέστρεψε στην Επισκοπή Κούρτεα δε Άργες, όπου ήταν πρωτοψάλτης της Επισκοπής και καθηγητής ψαλτικής μουσικής στη Θεολογική Σχολή της Κούρτεα δε Άργες. Από το 1848 ήταν και διευθυντής στη Θεολογική Σχολή έως το 1851, όταν πέθανε. Ο αρχιμανδρίτης Ghelasie έγραψε αρκετά έργα ψαλτικής μουσικής και μετέφρασε μέλος βυζαντινής από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα. Τα περισσότερα απόμειναν στα χργφ.

Α. Αυτόγραφα χργφ. του Ghelasie, γραμμένα το 1819-1823 ... s-au scris pentru a mea trebuință de mine smeritul între monahi Ghelasie ... [για την διαχειρισή μου, Ghelasie μοναχός (...)], ήταν/σ.σ. - αυτά τα αυτόγραφα χργφ. υπήρχαν στη Βιβλιοθήκη της μονής Κούρτεα δε Άργες και σήμερα δεν υπάρχουν πουθενά /: Χργφ. ro. 31 / 1819 Antologhion [Ανθολόγιον], Χργφ. ro. 13 / 1820 Antologhion [Ανθολόγιον], Χργφ. ro. 32 / 1821, Antologhion [Ανθολόγιον], Χργφ. gr. 33 / 1823 Antologhion [Ανθολόγιον]. Από αυτή την περίοδο γραφής του

φυλάσσεται μόνο το Χργφ. ro. 14 / 1822 Antologhion [Ανθολόγιον].

- Β. Αυτόγραφα χργφ. του Ghelasie, γραμμένα έως 1841 (και που υπάρχουν) είναι 5 624 :
- 1. Χργφ. ro. B-BPPR **219 / 1822 (14 / 1822)** Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στη μονή Κούρτεα δε Αργες, το 1819-1823.
- 2. Χργφ. ro. B-BAR **541** Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στη μονή Κούρτεα δε Άργες, το <u>1839</u>.
- 3. Χργφ. ro. I-BCUME **III** 79 Antologhion [Ανθολόγιον] γραμμένο στη μονή Κούρτεα δε Άργες, το <u>1839</u>, κωδικογράφοι ο Ghelasie φ.1-101ν, και ο Ρίζεα Δομπρέσκου φ.102-241.
- **4.** Χργφ. το. Ι-ΒCUME **III 78** Stihirar Doxastar [Στιχιράριον Δοξαστάριον], γραμμένο στη μονή Κούρτεα δε Άργες, το <u>1840</u>, κωδικογράφοι ο Ghelasie φ.1-112, ο Rizea Dumitrescu ιερέως στην εκκλησία Αγίου Ηλία από Πιτέστι, κ.α. Περιέχει την αναφορά του: ... am scris pentru trebuința Seminarului de la Arges ... [έγραψα για την χρήση της Ψαλτικής Σχολής].
- **5.** Χργφ. ro. B-BSfSPR **II 139**, *Antologhion* [Ανθολόγιον], γραμμένο στη μονή Κούρτεα δε Άργες, το <u>1841</u>, κωδικογράφοι ο Ghelasie φ.1-94ν, και ο Stan γιό του ιερέα Marin φ.95-172.

Τα χργφ. από τις βιβλιοθήκες της Ρουμανίας που περιέχουν ψαλτικά έργα του αρχιμανδρίτη Ghelasie και μεταφράσεις του είναι 48 625 .

Τα Ανθολόγιον / Antologhione - είναι 38: Χργφ. B-BAR: ro. 513, ro. 1191, ro.1280, ro.3140, ro.3255, ro. 3694, ro.3960, ro.4311, ro.4484, ro.4504, ro.5432, ro.5519, ro.5867, Χργφ.B-AS: ro.1964. Χργφ.B-BSfSPR: ro.I - 34, ro.II - 34, ro.II - 174. Χργφ.B-BMS: ro.84 m, ro.87 m, ro.91 m. Χργφ. Cv-BMO: ro.382. Χργφ.RVI-AS: ro.79, ro.80, ro.81. Χργφ.RVI-BE:ro.7515 (5146), ro.7516. Χργφ.OtJ-BSSS: ro. 5916. Χργφ.I-BCUME: ro.II - 31, ro.II - 32, ro.III - 83. Χργφ.NtJ-BMN 1: ro. 15 (116 / 7664), gr.-ro.223. Χργφ.SvJ-BMV: ro.641. Χργφ.Bv-BGB: ro.4. Χργφ.B-BCPBM: ro.χωρίς αριθμό. Χργφ.P-BCPDI: ro.Pitești 1. Χργφ.Cv-BCPNI: ro.Craiova 1.

Τα Στιχηράριον - Δοξαστάριον / Sthirare - Doxastare - είναι 10: Χργφ.Β-BAR: ro.**2619**, ro.**4507**, ro.**5119**. Χργφ.Β-BSfSPR: ro.**II - 12**, ro.**II - 107**, ro.**II - 178**. Χργφ.RVI-AS: ro.**73**. Χργφ.OtJ-BSSS: ro.**7857**, ro.**7858**. Χργφ.Cv-BCPNI: ro.**Craiova 2**...

αρχιμανδρίτη. "Μαρίμουρι" - sic ', δημιούργημα του Filothei μοναχού από Κόζια]. Revista Mitropolia Olteniei, έτος 32, αρ.3-6, Κραϊόβα, 1980, σσ.507-508. Βλ. και, Două manuscrise inedite întocmite de Ghelasie Arhimandritul. [Δύο χειρόγραφα άγνωστα του Ghelasie αρχιμανδρίτη]. Revista Mitropolia Olteniei, έτος 42, αρ.1-3, Κραϊόβα, 1990, σσ.310-316. A.Jakovljevnic, Inventarul manuscriselor muzicale românesti de la mănăstirea Sfântul Pavel, Muntele Arhos. [Κατάλογος των ρουμανικών ψαλτικών χειρογράφων απο την μονή Αγίου Παύλου, Αγίου Όρους]. Revista S.C.I.Α., seria Τ.Μ.C., Τόμος 29, σσ.35-41. C.Catrina, Un "Irmologhion", din prima jumătate a secolului al XIX-lea. [Ειρμολόγιον από τις αρχές του ΙΘ΄ αιώνα]. Revista Muzica, έτος 4, αρ.1, Βουκουρέστι, 1983, σσ.113-122. Ghe.C. Ionescu, Lexicon [Λεξικό]. σσ.147-150. V.Cosma, Lexicon [Λεξικό]..., τόμος 3, σσ.149-150. Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής - "Άγιον Όρος"..., τόμος Β΄, σ.464, τόμος Γ΄, σ.140, 146, 181, 185, 197, 607, 608. Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία]...Βλ. και, Manuscrise muzicale bizantine si de tradiție bizantină - românesti de la Muntele Athos, [Βυζαντινά και μεταβυζαντινά Ρουμανικά μουσικά μουσικά χειρόγραφα από το Άγιο Όρος]..., και.

623 Bλ. Χργφ. ro B-BAR 1187.

⁶²⁴ Βλ. Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România. [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία].

⁶²⁵ Βλ. M.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România. [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία].

Βλ. Αρχιμανδρίτης Ghelasie Basarabeanu, Sfinte Dumnezeule / Άγιος ο Θεός, ήχος πλ. α', σελ. 449. Τα χργφ. από τις βιβλιοθήκες του Αγίου Όρους που περιέχουν ψαλτικά έργα του αρχιμανδρίτη Ghelasie και μεταφράσεις του είναι 3. Μονή Αγίου Παύλου: Χργφ. το. 133 (Catalog Stathis nr. 777 626, Catalog Spinei nr. 224) Αntologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στο Κούρτεα δε Άργες, το 1844, άγνωστοι κωδικογράφοι. Περιέχει μεταφράσεις του Ghelasie από τους Δανιήλ Πρωτοψάλτη, Γρηγόριο λαμπαδάριο, Πέτρου λαμπαδάριο Πελοποννήσιο και έργα του Ghelasie. Χργφ. το. 196 (Catalog Stathis nr. 780 627 Catalog Spinei nr. 225) Doxastarion Δοξαστάριον], του Ιακώβου Πρωτοψάλτη, τόμος Α': Σεπτεμβρίο - Αυγούστου, τόμος Β': Στιχηρά από το Τριώδιο, και τόμος Γ': Στιχηρά από το Πεντηκοστάριον του Πέτρου λαμπαδαρίου, γραμμένο στο Κούρτεα δε Άργες, το 1845, κωδικογράφοι: ο Βarbu Popescu και οRadu Trutescu - μαθητές τουGhelasie. Σκήτη Λάκου, εκκλησία Αγίου Δημητρίου, μονή Αγίου Παύλου: Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 279 628) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα τέλη 16' αι. και αρχές Κ' αι., άγνωστος κωδικογράφος

14. Anton Pann

(1794 629 , Σλίβεν, Βουλγαρία - 2 Νοεμβρίου 1854, Βουκουρέστι)

(Antonie, Anton /Panteleon, Pana, Petrovici, Petroveanu)

Για την ζωή του Anton είναι γνωστό ότι ήταν Ρουμάνος από την Βουλγαρία - ο πατέρας ήταν Ρουμάνος και η μητέρα Θωμαϊδα ήταν Ελληνίδα. Έδρασε ως ψάλτης, πρωτοψάλτης, θεολόγος, συνθέτης βυζαντινής μουσικής στη ρουμανική γλώσσα - ήξερε και την παλαιά και την καινούργια βυζαντινή μουσική γραφή - μετέφρασε βυζαντινή μουσική από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα, κωδικογράφος, διδάσκαλος ψαλτικής μουσικής, λαογράφος, λόγιος, ερμηνευτής και συνθέτης στη κιθάρα 630.

Για τις σπουδές του Anton είναι γνωστό ότι σπούδασε στο Βουκουρέστι, στη Ψαλτική Μουσική Σχολή της Μητρόπολης Ουγγροβλαχίας, με τον Διονύσιο Φωτεινό (1812-1816). Τελειοποίησε τις σπουδές του με τον Πέτρου Εφέσιο στη σχολή του (1816-1818).

Για την δράση του είναι γνωστό ότι ήταν: χορωδός στην Χορωδία του Μητροπολιτικού ορθόδοξου ναού στο Κισινάου (1810-1811), νεωκόρος στην εκκλησία *Ολαρι*-Βουκουρεστίου (1812-1813) και ψάλτης Β' στην εκκλησία

- 626 Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής "Άγιον Όρος" ..., τόμος Γ, σ.140.
- 627 Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής "Άγιον Όρος" ..., τόμος Γ', σ.146.
- 628 Βλ. Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine si de tradiție bizantină românești de la Muntele Athos [Βυζαντινά και μεταβυζαντινά Ρουμανικά μουσικά χειρόγραφα από το Άγιο Όρος]
- 629 Για το έτος γέννησής του το 1794, 1796, κλπ., ούτε ο ίδιος δεν ήξερε ακριβώς, βλ. τις δύο Testamente Diate / Δοαθήκες του. Βλ. και Gr. Βάbus, Biografia tipăriturilor psaltice ale lui Anton Pann, [Βιβλιογραφία ψαλτικές εκυπώσεις του Anton Pann]. Τε ză de licență / διπλωματική διατριβή, Βουκουρέστι, 1947. Editura Christiana, Βουκουρέστι, 2002, σ.15.
- 630 Για την ζωή και το έργο του Anton Pann] βλ. κατ' επιλογήν: Şt.Pältinescu, Musichia ..., [Μουσική] ..., σσ.463-464. Melchisedeceπίσκοπος Stefänescu, Memoriu pentru cântările bisericești în România ..., [Απομνημονεύματα των εκκλησιαστικών ψαλμών στη Ρουμανία] ..., σσ.32-34. Ghe.Dem.Teodorescu, Operele lui Anton Pann. [Τα έργα του Anton Pann]. Editura SOCEC, Βουκουρέστι, 1891. Βλ. και, Viața și activitatea lui Anton Pann. [Η ζωή και η δραστηριότητα του Anton Pann]]. Editura SOCEC, Βουκουρέστι, 1893. V.Α. Urechia, Istoria Scoalelor de la 1800-1864 ..., [Ιστορία της Σχολής από 1800-1864] ..., τόμος Α', σσ.135-136, τόμος Δ', σ.238, 242. Al.Luca, Priviri generale asupra musicei din biserica ortodoxă de răsărit de la începutul creștinismului până în zilele noastre ..., [Γενικές απόψεις πάνω στη μουσική της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας από τις αρχές του χριστιανισμού έως σήμερα] ..., σσ.87-91. I.G.Ionescu-Gion, Istoria Bucureștiului ..., [Ιστορία του Βουκουρεστίου] ..., σ.451. Nifon επίσκοπος Niculescu Ploieșteanu, Carte de muzică bisericească pe psaltichie și pe note liniare pe trei voci ..., [Εκκλησιαστικό μουσικό βιβλίο με ψαλτική και ευρωπαϊκή γραφή] .., σσ.59-65. Β. Cireșeanu, Tezaurul liturgic ..., [Ο λειτουργικός θησαυρός] .., τόμος Β', σσ.531. I.Bianu N.Hodoș D.Simionescu, Bibliografia românească veche, 1508-

Σφίντζι-Βοιεβόζι, Βουκουρεστίου. Το 1819-1821 ήταν διευθυντής της Ψαλτικής Τυπογραφίας του Πέτρου Εφεσίου. Το 1823-1825 ήταν διδάσκαλος βυζαντινής μουσικής στη Ψαλτική Μουσική Σχολή στο Βουκουρέστι, και ύστερα στη Ψαλτική Μουσική Σχολή στο Ράμνικου Βάλτσεα.

Το 1826-1827 ήταν ψάλτης σε διάφορες μονές στον νομό Βάλτσεα: Κόζια και Δίντρ-ουν λέμν, και στον νομό Γόρζ: Τισμάνα. Το 1828 ήταν ψάλτης στην εκκλησία Αγίου Νικολάε στο Σκέϊ-Μπρασόβ. Γύρισε ξανά στο Βουκουρέστι, ως καθηγητής ψαλτικής μουσικής στη Ψαλτική Μουσική Σχολή (1828-1834), και πρωτοψάλτης στις εκκλησίες Ολτένι και Πόπα Δαρβάσι (1832-1842). Συνέχισε ως καθηγητής στην Ανώτερη Ψαλτική Σχολή στο Βουκουρέστι (1842-1848) και πρωτοψάλτης στην εκκλησία Κρετζουλέσκου (1848-1854). Ο Αντών Πάνν ήταν ένας συνθέτης που ήξερε την μέση πλήρη βυζαντινή, μεταβυζαντινή και την νέα αναλυτική σημειογραφία, και έγραψε έργα που ψάλλονται και σήμερα. Συνέλεξε, έγραψε και εξέδωσε μουσικά, λογοτεχνικά και λαογραφικά έργα. Στο τυπογραφείο του τύπωσε σημαντικά εκκλησιαστικά ρουμανικά έργα, μεταξύ αυτών και το πρώτο εκκλησιαστικό Τυπικό (1851) σε δική του μετάφραση από το

1830. Tomurile I-IV ..., [Παλαιά ρουμανική βιβλιογραφία, 1508-1830. Τόμος Γ'-Δ'] .., τόμος Δ', σ.312. I.Prişcu, Epistole de la Anton Pann în arhiva bisericii Sfântul Nicolae din Brașov. [Επιστολές του Anton Pann στο Αρχείο της Εκκλησίας Αγίου Νικολάου]. Ziarul Gazeta Transilvaniei, έτος 84, αρ.27, Μπρασόβ, 1912. I.Popescu-Pasărea, Comemorarea lui Macarie și Anton Pann întemeietorii cântului bisericesc român ..., [Μνημόσυνο Macarie και Anton Pann θεμελιωτών της εκκλησιαστικής ρουμανικής μουσικής] ..., σ.11. Republicat / Νέα έκδοση: Revista B.O.R., έτος 49, αρ.2-3, Βουκουρέστι, 1931, σ.208. Βλ. και, Rolul lui Anton Pann în muzica bisericească. [Η θέση του Anton Pann στην εκκλησιαστική (ρουμανική) μουσική! Revista Cultura, έτος 20, αρ.5-6, Βουκουρέστι, 1930, σσ.3-8. Βλ. και, Un monument lui Anton Pann. [Μνημείο για τοο Anton Pann]. Revista Cultura, έτος 25, αρ.7-8, Βουκουρέστι, 1935, σσ.55-56. M.Gr. Poslusnicu, Istoria musicei la români ..., [Ιστορία της μουσικής στους Ρουμάνους] ..., σσ.35-47. G.Galinescu, Cântarea bisericească ..., [Εκκλησιαστική ψαλμωδία] ..., σσ.624-625. L.Predescu, Enciclopedia Cugetarea ..., [Εγκυκλοπαίδεια Νόησις] ..., σ.630. Moses Gaster, Anton Pann. [Anton Pann. To παραμύθι του λόγου] Κραϊόβα, 1936. G.Breazul, Muzica românească de azi, [Σύγχρονη ρουμανική μουσική]. Βλ. P.Niţulescu, Muzica românească de azi. [Σύγχρονη ρουμανική μουσική] ..., σσ.228-270. Βλ. και, Patrium Carmen. Editura Scrisul românesc, Κραϊόβα, 1941. Βλ. και, Pagini din istoria muzicii românești. [Σελίδες από την ιστορία της ρουμανικής μουσικής]. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1966, Τόμος Α'. M.Popescu, Adáogiri la viața lui Anton Pann. [Νέα για την ζωή του Anton Pann]. Revista Arhivelor, αρ.4, Βουκουρέστι, 1940. Gr. Băbuș, Bibliografia tipăriturilor psaltice ale lui Anton Pann ..., [Βιβλιογραφία ψαλτικές εκυπώσεις του Anton Pann] ... Βλ. και, Despre activitatea muzicală a lui Anton Pann. [Για την μουσική δραστηριότητα του Anton Pann]. Revista B.O.R., έτος 54, αρ.3-4, Βουκουρέστι, 1986, σσ.110-116. C.Moldovan, Viata și activitatea bisericească și literară a lui Anton Pann. [Η ζωή και η δραστηριότητα, εκκλησιαστική και λογοτεχνική του Anton Pann]. Revista G.B., έτος 13, αρ.1-2, Βουκουρέστι, 1954, σσ.87-93. D.Marin, Anton Pann, clasic al muzicii bisericești psaltice. [Anton Pann, κλασσικός της εκκλησιαστικής ψαλτικής μουσικής]. Revista M.M.S., έτος 30, αρ.12, Ιάσιο, 1954, σσ.67-74. T. Voinescu, Manuscrise ale lui Anton Pann în biblioteca Mănăstirii Tismana. [Χειρόγραφα του Anton Pann στη βιβλιοθήκη της Μονής Τισμάνα]. Revista S.C.I.A., seria T.M.C., έτος 1, αρ.1-2, Βουκουρέστι, 1954, σσ.218-219. D.Βălaṣa, Şase manuscrise psaltice ale lui Anton Pann. [Έξι ψαλτικά χειρόγραφα του Anton Pann]. Revista M.O., αρ.1-2, Κραϊόβα, 1955, σ.80. Τ. Vianu, Anton Pann. Βουκουρέστι, 1955. Ghe. Ciobanu, Anton Pann. Cântece de lume. [Αντών Πάνν. Κοσμικά τραγούδια]. Editura ESPLA, Βουκουρέστι, 1955. Βλ., Anton Pann şi românirea cântărilor bisericești; la aniversarea a 175 ani de la nașterea sa. [Anton Pann και η μετάφραση στην ρουμανική γλώσσα των εκκλησιαστικών ψαλμών. Επέτειος 175 ετών από την γέννησή του]. Revista B.O.R., έτος 87, αρ.11-12, Βουκουρέστι, 1969, σσ.1154-1160. Βλ. και, Muzica bisericească la români [Η εκκλησιαστική μουσική στους Ρουμάνους] ..., σσ.175-176. Βλ. και, Le rapport entre le texte et la mélodie dans la musique psaltique roumaine ..., σ.43. Βλ. και, Anton Pann şi melosul românesc. [Anton Pann και η ρουμανική μελοποιία] Revista Studii de Etnomuzicologie și Bizantinologie, Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1992, Τόμος Γ΄, σσ.175-176. El.Dolinescu, Anton Pann, Viața în imagini Anton Pann. Η ζωή του - σε φωτογραφίες]. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1967. Z. Vancea, Creația muzicală românească, sec.XIX-XX. [Η ρουμανική μουσική σύνθεση τον ΙΘ΄-Κ΄ αι.]. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, τόμος Α΄, 1968, σσ.78-83. I.Popescu, Anton Pann, clasic al psaltichiei românești. [Anton Pann, κλασσικός της ρουμανικής ψαλτικής μουσικής]. Revista B.O.R., έτος 43, αρ.3-4, Βουκουρέστι, 1975, σσ.456-466. Macarie Ieromonahul, Opere I, Theoreticon ..., [Ο Ιερομόναχος Macarie, Έργα Α': Θεωρητικόν] ..., sub îngrijirea / επιμέλεια από τον Τ.Moisescu, σσ.24-25. Τ.Moisescu, Prolegomene bizantine. Muzica bizantină în manuscrise și carte veche românească. Vol. 1 ..., [Βυζαντινά προλεγόμενα. Η Βυζαντινή μουσική στα χειρόγραφα και παλαιά ρουμανικά βιβλία. Τόμος Α'] ..., σσ.95-100. Βλ. και, Anton Pann, istoriograf și teoretician al muzicii de tradiție bizantină. [Anton Pann, ιστορικός και θεωρητικός της βυζαντινής μουσικής παράδοσης]. Revista Muzica, αρ.2, Βουκουρέστι, 1990, σσ.73-94. M.Chiriac, Actualitatea lui Anton Pan. [H επικαιρότητα του Anton Pann]. Revista Muzica, έτος 26, αρ.2, Βουκουρέστι, 1976, σσ.11-15. G.Călinescu, Istoria literaturii române de la origini până în prezent. [Ιστορία της ρουμανικής λογοτεχνίας από της αρχές έως σήμερα]. Editura Minerva, Βουκουρέστι, 1982, Β΄ έκδοση. σσ.656-658. G.Strempel, Catalogul manuscriselor românești (din Biblioteca Academici Române) ... [Κατάλογος Ρουμανικών χειρογράφων / από την Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας] ..., σ.406. Ghe.C. Ionescu, Lexicon.... [Λεξικό.] ..., σσ.270-273. V.Cosma, Lexicon [Λεξικό] ..., τόμος 7, σσ.254-262. Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ', σ.181, 187, 195. M.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România ..., [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία] ...Βλ. και, Manuscrise muzicale bizantine și de tradiție bizantină - românești de la Muntele Athos ..., [Βυζαντινά και μεταβυζαντινά Ρουμανικά μουσικά χειρόγραφα από το Άγιο Όρος] ..., κ.α.

Τυπικό της Μεγάλης του ΧριστούΕκκλησίας, που είχε συντάξει ο Κωνσταντίνος Πρωτοψάλτης (α' έκδοση το 1838 και β' έκδοση το 1851) 631 . Ο Anton Pann ήταν μία από της μεγαλύτερες προσωπικότητες του ρουμανικού πολιτισμού της Ορθοδόξου Ρουμανικής Εκκλησίας των μέσων του ΙΘ' αι.

Αυτόγραφα χργφ. του Anton Pann - με πρότυπα έργα και μεταφράσεις είναι 13 632 . Πρότυπα έργα:

- 1. Χργφ. ro. B-BAR 1694 Liturghier Prohodul Domnului [Ακολουθία της Λειτουργίας Νεκρώσιμη Ακολουθία], γραμμένο <u>στις αρχές του ΙΘ΄ αι</u>..
- 2. Χργφ. ro. RVI-MzE 10152 Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στις αρχές του ΙΘ' αι...
- 3. Χργφ. ro. VIJ-BMDL 105 Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στις αρχές του ΙΘ΄ αι.
- **4.** Floarea cântărilor alcătuită de mine Antonie Pann prin cererea și îndemnarea dumnealui Hristea logofăt al Cozii, în Râmnic, la an <u>1826</u>, septembrie 14 [Ψαλτική μουσική συντεθειμένα από μένα Anton Pann (...)]. Βλ. Χργφ. ro. B-BAR **2122** Antologhion [Ανθολόγιον].
- 5. Χργφ. ro. VIJ-BMH **168** Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο το 1833.
- 6. Χργφ. ro. VIJ-BMDL 1367 Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο το 1836-1837.
- 7. Χργφ. ro. VIJ-BMDL **1368** Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο το 1837.
- 8. Χργφ. ro. VIJ-BMDL 62 Antologhion / Heruvico-Chinonicar [Ανθολόγιον / Χερουβικόν Κοινωνικάριον], γραμμένο το 1839.
- 9. Χργφ. ro. B-BAR **2544** Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο πρίν το 1840.
- 10. Χργφ. ro. GjJ-BMT 2544 Antologhion / Liturghier Prohodul Domnului Slujba Adormirii Prea Fericitei de Dumnezeu Născătoare și Pururea Fecioară Maria [Ανθολόγιον / Ακολουθία της Λειτουργίας Νεκρώσιμη Ακολουθία Ακολουθία της Σκέπης της Θεοτόκου] γραμμένο πρίν το 1840.
- 11. Χργφ. ro. VIJ-BMS 12 Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο το 1840.
- 12. Χργφ. ro. VIJ-BMDL 104 Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο πρίν το 1850. Έργο μεταφρασμένο και γραμμένο στη Νέα Μέθοδο της ψαλτικής γραφής:
- 13. Χργφ. ro. B-BAR 2114 Stihirar Doxastar [Στιχηράριον Δοξαστάριον], του Διονυσίου Φωτεινό, γραμμένο το 1835.

Τυπωμένα ψαλτικά μουσικά βιβλία πρότυπα και μεταφρασμένα από τον Anton Pann:

- 1. Noul Doxastar prefăcut în românește după metodul vechiu al Serdarului Dionisie Fotino și dat la lumină pe acest metod nou, București, 1841, tom I. Ediția a II-a, București, 1853. [Δοξαστάριον, του Διονυσίου Φωτεινό, σε μετάφραση από τον Anton Pann (...)], Βουκουρέστι, 1841, τόμος Α'. Β' έκδοση, Βουκουρέστι, 1853.
- 2. Noul Doxastar prefăcut în românește după metodul vechiu al Serdarului Dionisie Fotino și dat la lumină pe acest metod nou, București, 1841, tom II. Ediția a II-a, București, 1853. [Δοξαστάριον, του Διονυσίου Φωτεινό, σε μετάφραση από τον Anton Pann (...)], Βουκουρέστι, 1841, τόμος Β΄. Β΄ έκδοση, Βουκουρέστι, 1853.
- 3. Irmologiu sau Catavasier, care cuprinde în sine toate irmoasele sau catavasiile sărbătorilor împărătești (...), București, 1846. Ediția a II-a, București, 1854 [Ειρμολόγιον (...)], Βουκουρέστι, 1846. Β' έκδοση, Βουκουρέστι, 1854.
- 4. Epitaful sau slujba înmormântării Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos (...), București, 1846. Ediția a II-a, București, 1853 [Νεκρώσιμη Ακολουθία (...)], Βουκουρέστι, 1846. Β' έκδοση, Βουκουρέστι, 1853.
- 5. Heruvico-Chinonicar, care cuprinde pentru tot anul (...), Bucureşti, 1847, tom Ι [Χερουβικόν Κοινωνικάριον (...)], Βουκουρέστι, 1847, τόμος Α'.
- **6.** Heruvico-Chinonicar, care cuprinde pentru tot anul (...), București, tom II, 1847 [Χερουβικόν Κοινωνικάριον (...)], Βουκουρέστι, 1847, τόμος Β'.
- Rânduiala Sfintei și Dumnezeeștei Liturghii (...), București, 1847 [Ακολουθία της Λειτουργίας (...)], Βουκουρέστι, 1847.
- 631 Για το Τυπικό, βλ. αναλυτικά, Δυονύσιος Μπιλάλης, Γεώργιος Βιολάκης, ο πρωτοψάλτης, ο μουσικολόγος, ο τυπολόγος. Σπουδή σε χειρόγραφο, Αθήνα, 2010.
 - 632 Βλ. Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România, [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία].

- 8. Paresimier care cuprinde în sine cântările cele mai de trebuintă ale Postului Mare (...), București, 1847 [Τριώδιον Ψαλτικοί Ύμνοι για τη Σαρακοστή (...)], Βουκουρέστι, 1847.
- 9. Privigher care cuprinde în sine toată orânduiala privigherii sau a mânecării (...), București, 1848 [Αγρυπνία (...)], Βουκουρέστι, 1848.
- 10. Tipic bisericesc care cuprinde rânduiala duminicilor, a sărbătorilor stăpânești și a sfinților aleși de preste tot anul (...), București, 1851 [Τυπικόν (...)], Βουκουρέστι, 1851.
- 11. Noul Doxastar prefăcut în românește după metodul vechiu al Serdarului Dionisie Fotino și dat la lumină pe acest metod nou, București, 1853, tom ΙΙΙ [Δοξαστάριον], του Δυονύσιου Φωτεινό, σε μετάφραση από τον Anton Pann (...), Βουκουρέστι, 1853, τόμος Γ'.
- 12. Antifoane ce se cântă la ecteniile serii, dimineții și ale Sfintei Liturghii, București, 1853 [Αντιφωνικόν (...)], Βουκουρέστι, 1853.
- 13. Noul Anastasimatar tradus și compus după sistema cea veche a Serdarului Dionisie Fotino (...), București, 1853 [Αναστασιματάριον], του Διονυσίου Φωτεινό, σε μετάφραση από τον Anton Pann (...), Βουκουρέστι, 1853.
- 14. La Stânta Liturghie a marelui Vasile, București, 1854 [Ακολουθία της Λειτουργίας του Μεγάλου Αγίου Βασιλείου], Βουκουρέστι, 1854.
- 15. La Stânta Liturghie a Stântului Ioan Gură de Aur, București, 1854 [Ακολουθία της Λειτουργίας του Αγίου Ιωάννου Χρυσοστόμου], Βουκουρέστι, 1854.

Άλλα τυπωμένα ψαλτικά μουσικά έργα πρότυπα και μεταφρασμένα από τον Anton Pann:

- 1. *Axion*, Bucuresti, 1820 [Άξιον Εστίν], Βουκουρέστι, 1820
- 2. Calofoniconul, București, 1845 [Καλοφωνικόν], Βουκουρέστι, 1845.
- 3. Catavasier, București, 1846 [Καταβασίες], Βουκουρέστι, 1846.
- 4. Anastasimatar îndoit, grabnic și zăbavnic, București, 1847 [Αναστασιματάριον σύντομον (...)], Βουκουρέστι, 1847.
- 5. Magazin cu deosebite cântece alese, București, 1852 [Εγκόλπιον με τραγούδια (...)], Βουκουρέστι, 1852.
- 6. Antologie musico-eclesiastică, în două tomuri, cu toate câte trebuiesc unui cântăreț, Bucureşti, 1852 [Ανθολόγιον (...)], Βουκουρέστι, 1852, δύο τόμοι.

Τυπωμένα θεωρητικά έργα του Anton Pann:

- 1. Bazul teoretic și practic al muzicii bisericești sau Gramatica melodică. Predat în Seminarul Sfintei Mitropolii (...), București, 1845 [Θεωρητικόν (...)], Βουκουρέστι, 1845.
- Prescurtare din Bazul muzicii bisericeşti, Bucureşti, 1847 [Θεωρητικόν σύντομον (...)], Βουκουρέστι, 1847.
 Prescurtare din Anastasimatar / Gramatica, Bucureşti, 1847 [Αναστασματάριον σύντομον / Θεωρητικόν
- **3.** Prescurtare din Anastasimatar / Gramatica, Bucureşti, 1847 [Αναστασιματάριον σύντομον / Θεωρητικόν (...)], Βουκουρέστι, 1847.
- 4. Mica Gramatica musicală, teoretică şi practică, Bucureşti, 1854 [Θεωρητικόν (...)], Βουκουρέστι, 1854. Ρουμανικά λαϊκά και δημοτικά τραγούδια τυπωμένα:
- 1. Versuri musicești ce se cântă la Nașterea Mântuitorului nostru Iisus Hristos și alte sărbători ale anului, București, 1830. Ediția a III-a, București, 1846. Ediția a IV-a, București, 1848 "cu adaos de cântece morale". Ediția a V-a, București, 1852 [Εγκόλπιον περιέχον την Ανάσταση, και άλλες εορτές (...)], Βουκουρέστι, 1830. Γ΄ έκδοση, Βουκουρέστι, 1846. Δ΄ έκδοση, Βουκουρέστι, 1848 συμπλη ξ281 ρωμένο με ηθικά τραγούδια. Ε΄ έκδοση, Βουκουρέστι, 1852.
- 2. Spitalul amorului sau Cântările dorului, București, 1850, tom I-IV. Ediția a II-a, București, 1852 [Αποθημιά τραγούδια], Βουκουρέστι, 1850, τόμοι: Α' Δ'. Β' έκδοση, 1852.
- O sezătoare la țară, partea a II-a, în Calendarele, București 1853 1854 [Δημοτικά τραγούδια], Βουκουρέστι, 1853 - 1854.

Ψαλτικά μουσικά έργα μεταφρασμένα από τον Anton Pann, στη ρουμανική από την ελληνική γλώσσα:

1. Χργφ. gr.- το. 3255 Antologhion [Ανθολόγιον], από την σκήτη Προδρόμου, μονή Μεγίστης Λαύρας, το φ.178ν-179ν Aghioasele mici / Άγιος ο Θεός, μεταφρασμένα από τον Nectarie Βλάχου.

Τα χργφ. από τις βιβλιοθήκες της Ρουμανίας που περιέχουν ψαλτικά έργα και μεταφράσεις από τον

Anton Pann είναι 113 ⁶³³. Χργφ.B-BAR: ro.304, ro.741 (527) nr.1 / ro.741 (527) nr.2, ro.1097, ro.1323, ro.1743, ro.1772, gr.-ro.1833, gr.-ro.1853, gr.-ro.1864, ro.1951, ro.2122, ro.2222, ro.2227, ro.2228, ro.2229, ro.2298, ro.2343, ro.2434, ro.2439, ro. B-BAR 2475, ro.2491, ro.3045, ro.3268, ro.3694, ro.3699, ro.3736, ro.3807, ro.3809, ro.3966, ro.3986, ro.4170, ro.4249, ro.4342, ro.4344, ro.4382, gr.-ro.4402, ro.4504, ro.4819, ro.5108, ro.5465, ro.5470. Χργφ.B-BCU ro.10862. Χργφ.B-BUCMR: ro.4658, ro.4681, ro.4684, ro.4703. Χργφ.B-BSfSPR: ro.I - 8, ro.I - 34, ro.I - 52, ro.I - 54, ro.I - 59, ro.I - 60, ro.I - 65, ro.I - 68, ro.II - 67. Χργφ.B-BMS: gr.-ro.86 m, ro.88 m, ro.92 m, ro.95 m, gr.-ro.97 m, ro.98 m, gr.-ro.99 m, ro.4940. Χργφ.Bz-MzE: ro.2797, ro.2957, ro.4063. Χργφ.Bz-BST ro. χωρίς αριθμό. Χργφ.BzJ-BMC: ro.1051, ro.1063, ro.1064, ro.1065, ro.1068, ro.1069. Χργφ.Cv-AS ro.26. Χργφ.Cv-MzO ro.84, ro.86. Χργφ.Cv-BTA ro.12209. Χργφ.Cv-BMO ro.2, ro.3. Χργφ.Cv-BST ro.6463, ro.6464. Χργφ.RVI-BCMAP ro.23. Χργφ.RVI-BE: ro.7515 (5146), ro.7521. Χργφ.RVI-MzE: ro.5191, ro.6649, ro.15856. Χργφ.VIJ-BMDL ro.106. Χργφ.VIJ-BMH: ro.103/3, ro.143. Χργφ.VIJ-BMS ro.χωρίς αριθμό. Χργφ.GjJ-BMP ro.402. Χργφ. CtJ-BMSMT ro.χωρίς αριθμό. Χργφ.Gi-BCA ro.1847. Χργφ.I-BCUME ro.I - 177. Χργφ.I-BMMB: ro.105, ro.145, ro.146, ro.147, ro.149, ro.150, ro.199. Χργφ.NtJ-BMN 1: ro.15 (116/7664), gr.-ro.220, ro.221, gr.-ro.223. Χργφ.SvJ-BMV ro.641. Χργφ.CjN-BAM ro.I - a 177. Χργφ.BvSc-BBSfN: ro.49, ro.51. Χργφ.Cv-BCPBA ro.Craiova 2. Χργφ. Cv-BCPNI ro.Craiova 1. Χργφ.DrTS-BCPCC ro.Drobeta Turnu-Severin.

Βλ. Anton Pann, Heruvic / Χερουβικόν, ήχος α', σελ. 450.

Τα χργφ. από τις βιβλιοθήκες του Αγίου Όρου που περιέχουν ψαλτικά έργα πρότυπα και μεταφράσεις από τον Anton Pann είναι 40 ⁶³⁴: Μονή Μεγίστης Λαύρας: Χργφ. ro. **430** (Catalog Spinei nr. 4) *Engolpion* - Liturghier [Εγκόλπιον - Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στο Άγιο Όρος, την 8 Ιανουαρίου 1913, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Isihie Προδρομίτης από Καργάν / Καρζάν, νομός Τούτοβα. Σκήτη Προδρόμου, μονή Μεγίστης Λαύρας: Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 5) Cântări [Εγκόλπιον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, στις αρχές του 1Θ΄ αι., κωδικογράφος ο Niculaie Ionită Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 12) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στη Βαλαχια, το 1864-1865, κωδικογράφοι: ο Ioan Grigorescu και ο Ion Tănase. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 14) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1869, 1877, 1879, άγνωστοι κωδικογράφοι. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 16) Antologhion - Propedia [Ανθολόγιον - Προπαιδεία], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1870-1890, άγνωστος κωδικογράφος. Χργφ. το, χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 18) Anixandare - Chinonice - Axioane - Kecragarii - Răspunsuri la Liturghie [Ανοιξαντάριον - Κοινωνικάριον - Άξιον Εστίν - Κεκραγάρια - Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1871, 1880, 1898, 1902, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Paisie Lambru Ploiesteanu. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 20) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στο Κάμπουλούνγ-Μουστσέλ, την 7 Ιουνίου 1873, κωδικογράφος ο ψάλτης Gheorghe Căciulescu από το Κάμπουλούνγ-Μουστσέλ. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 22) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στην σκήτη Λάκου, κελλί της εκκλησίας Αγίου Νικολάου, το 1876, κωδικογράφος ο μοναχός Zosima colonistul / Άποικος Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 41) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1897-1898, κωδικογράφος ο σχημονάχος Ιαcob Προδρομίτης Λακάνου πρώην στη σκήτη Λάκου. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 54) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα τέλη του 1Θ΄ αι., άγνωστος κωδικογράφος. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 55) Priveghier [Αγρυπνία], χαρτόδετος μαζί με το τόμο του Dometie Ionescu Ανθολόγιον - τυπωμένο στο Βουκουρέστι, το 1898 (από τον οποίο έβγαλαν τις σελ.273-332), γραμμένο στο Αγιο Όρος, στα τέλη του ΙΘ΄ αι, άγνωστος κωδικογράφος. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 61) Antologhion / Engolpion [Ανθολόγιον / Εγκόλπιον], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1900, 1903, 1907, 1908, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Paisie. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 73) Antologhion / Engolpion [Ανθολόγιον / Εγκόλπιον], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1909-1911, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Paisie. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 80) Antologhion / Engolpion [Ανθολόγιον / Εγκόλπιον], γραμμένο στην σκήτη Προβατά, κελλή Κουκουβίνο Μονή Μεγίστης Λαύρας, την 18 Αυγούστου 1919, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Veniamin. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 89) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, την 2 Αυγούστου 1955, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Petroniu Tănase Χργφ. ro. 2191 (Catalog Spinei nr. 121) Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, στα τέλη του ΙΘ΄ αι, άγνωστος κωδικογράφος. Χργφ. ro. 3188 (Catalog Spinei nr. 129) Antologhion / Engolpion [Ανθολόγιον / Εγκόλπιον], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1898, 1900, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Paisie.

⁶³³ Βλ. Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România, [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία].
634 Βλ. Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine si de tradiție bizantină - românești de la Muntele Athos, [Βυζαντινά και μεταβυζαντινά Ρουμανικά μουσικά χειρόγραφα από το Άγιον Όρος].

Paisie.

Χργφ. το. 3221 (Catalog Spinei nr. 131) Antologhion - Propedie [Ανθολόγιον - Προπαιδεία], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1899, 1908, κωδικογράφοι: ο Ιερομόναχος Paisie και ο ιεροδιάκονος Isihie. Χργφ. ro. 3253 (Catalog Spinei nr. 132) Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, την 4 Μαρτίου 1876, κωδικογράφοι: ο ιεροδιάκονος Nicandru και άγνωστος Χργφ. gr.- το. 3255 (Catalog Spinci nr. 134) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το ΙΘ΄ αι. μέσα, άγνωστος κωδικογράφος. Το φ.178ν - 179ν ο Nectarie Βλάχος μετέφρασε στην ελληνική γλώσσα το έργο του Anton Pann - Άγιος ο Θεός. Περιέχει και άλλα έργα του στη ρουμανική γλώσσα, κ.α. Χργφ. gr.-ro. 3479 (Catalog Spinei nr. 136) Antologhion - Propedie [Ανθολόγιον - Προπαιδεία], του Μανουήλ Χρυσάφη, γραμμένο στη Μολδαβία / Βλαχία, στα τέλη τον ΙΗ΄ αι. και αρχές του ΙΘ΄ αι, άγνωστος κωδικογράφος. Χργφ. ro. 3612 (Catalog Spinei nr. 138) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1879-1880, κωδικογράφοι: ο Ιερομόναγος Calinic, ο Iosif, ο ιεροδιάκονος Isihie, ο Ιερομόναγος Natanail και ο συμφυάγος Neofit, Χρύφ, το, 3613 (Catalog Spinei nr. 139) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1879, κωδικογράφοι: ο Ιερομόναχος Natanail, ο ιεροδιάκονος Isihie και ο σχιμονάχος Neofit. Χργφ. ro. 3740 (Catalog Spinei nr. 147) Antologhion / Engolpion [Ανθολόγιον / Εγκόλπιον], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1874, 1884, 1898, 1902, 1913, κωδικογράφοι: ο ιεροδιάκονος Isihie και ο Ιερομόναχος Paisie. Χργφ. gr.-го. (Catalog Spinei nr. 149) 3796 Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1889-1892, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Dometie Ionescu. Χργφ. ro. 3797 (Catalog Spinei nr. 150) Priveghier - Mathimatar [Αγρυπνία - Μαθηματάριον], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, στα τέλη του ΙΘ' αι., κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Dometie Ionescu. Χργφ. το. 5268 (Catalog Spinei nr. 156) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1884, κωδικογράφος ο αρχιμανδρίτης Ştefan. Περιέχει και έργα του ... Anton Pană (sic!) profesorul de musichie / Pann [Anton Pană (sic!) καθηγητής μουσικής]. Σκήτη Κόλτσιου, κελλί της εκκλησίας Αγίου Γεωργίου, μονή Βατοπεδίου Χργφ. ro. 1046 (Catalog Spinei nr. 158) Heruvicon - Chinonicar [Χερουβικόν - Κοινωνικάριον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα τέλη του ΙΘ΄ αι., άγνωστος κωδικογράφος, Σκήτη Κόλτσιου, Συλλογή του Gheorghe Boboc Ιεροσχιμονάχου, μονή Βατοπεδίου Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinci nr. 192) Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1869, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Paisie. Κελλί της εκκλησίας Αγίου Υπάτη, μονή Βατοπεδίου Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 199) Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας] - απόσπασμα, γραμμένο το 1917, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Chiril Păvăluc. Κελλί της εκκλησίας Σκέπης της Θεοτόκου, μονή Ξηροπόταμου Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 213) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στο Αγιο Όρος, την 20 Δεκεμβρίου 1885, κωδικογράφος ο μοναγός Ιαςοb αμαρτωλός / Deciu Slätineanu, Μονή Αγίου Παύλου Χργφ. ro. **411** (Catalog Stathis nr. 810 ⁶³⁵, Catalog Spinei nr. 244) *Antologhion* [Ανθολόγιον], γραμμένο στην σκήτη Λάκου, την 25 Νοεμβρίου 1885, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Climent. Χργφ. ro. **428** (Catalog Stathis nr. 818 636, Catalog Spinei nr. 252) *Antologhion / Filada* -Engolpion [Ανθολόγιον / Φυλλάδια - Εγκόλπιον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, στις αρχές του Κ' αι, κωδικογράφος ο μοναχός Gavriil. Χργφ. gr.-ro. **432** (Catalog Stathis nr. 822 ⁶³⁷, Catalog Spinei nr. 255) *Antologhion* [Ανθολόγιον], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, την 20 Ιουνίου 1882, κωδικογράφος ο μοναχός Ιακοb αμαρτωλός. Χργφ. gr.-ro. **436** (Catalog Stathis nr. 827-828 ⁶³⁸. Catalog Spinei nr. 259) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, στις αρχές τον Κ΄ αι., κωδικογράφοι: άγνωστος, ο Ιερομόναχος Paisie, ο μοναχός Ιαcob αμαρτωλός, ο Radu Lepădatu. Χργφ. ro. **501** (Catalog Stathis nr. 835), Catalog Spinei nr. 265) *Prosomiarion / Stihirar* [Προσόμοια / Στιχηράριον], γραμμένο στην σκήτη Λάκου, την 16 Απριλίου 1908, κωδικογράφοι: ο Eustatie σχιμονάχος από την σκήτη Λάκου, και άγνωστος. Σκήτη Λάκου, εκκλησία Αγίου Δημητρίου, μονή Αγίου Παύλου Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 279) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα τέλη τον ΙΘ' αι. και αρχές τον Κ' αι., άγνωστος κωδικογράφος. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 280) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στη μονή Γοροβέϊ -Δοροχόϊ, Μολδαβία, το 1902-1904, κωδικογράφος ο ιερομοναχός Isihie. Υπάρχει σημείωση: al lui Anton Pann - protopsaltul Bucureștiului / του Απιοπ Ραππ Πρωτοψάλτης Βουκουρεστίου. Σκήτη Λάκου, κελλί της εκκλησίας Ευαγγελισμός, μονή Αγίου Παύλου Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 287) Priveghier / Engolpion - Gramatică [Αγρυπνία / Εγκόλπιον - Προπαιδεία]. γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1873, άγνωστος κωδικογράφος. Μονή Στυρονηκήτα Χργφ. ro. 24 ρ [r] (Catalog Stathis nr. 1030 640 , Catalog Spinei nr. 308) Engolpion [Εγκόλπιον], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1872, 1891, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος

⁶³⁵ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ΄, σ.170.

⁶³⁶ Γρ. Θ. Στάθης,, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ, σσ.174-175.

⁶³⁷ Γρ. Θ. Στάθης,, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ΄,, σσ.179-184.

⁶³⁸ Γρ. Θ. Στάθης,, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ', σσ.189

⁶³⁹ Γρ. Θ. Στάθης,, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ', σ. 194.

⁶⁴⁰ Γρ. Θ. Στάθης,, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ', σ.611.

13. Nectarie Frimu αρχιερεύς Τριπόλεως

(1785 ; Χούσι, Μολδαβία - 1856 ; Ιάσιο)

Για την ζωή του Nectarie Frimu είναι γνωστό ότι ήταν Ρουμάνος από την Μολδαβία ⁶⁴¹. Έδρασε ως ψάλτης, πρωτοψάλτης, ιεροδιάκονος, θεολόγος, αρχιερεύς Τριπόλεως, συνθέτης βυζαντινής μουσικής στη ρουμανική γλώσσα - ήξερε την μέση πλήρη βυζαντινή, μεταβυζαντινή και την νέα αναλυτική σημειογραφία - και μετέφρασε ψαλτική μουσική από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα, κωδικογράφος και διδάσκαλος ψαλτικής μουσικής.

Για τις σπουδές του Nectarie είναι γνωστό ότι σπούδασε στο Χούσι, Μολδαβία, στη Ψαλτική Μουσική Σχολή της Επισκοπής

Για την δράση του είναι γνωστό ότι ήταν: μοναχός, ψάλτης, πρωτοψάλτης και ιεροδιάκονος στο Καθεδρικό Ναό της Επισκοπής Χούσι (1838-1846). Το 1840 ήταν ιεροδιάκονος στη μονή Νεάμτζ. Στη Μητρόπολη του Ιασίου ήταν αρχιδιάκονος και πρωτοσύγκελλος. Την 25 Μαΐου 1826 έγινε χειροτονία του σε Αρχιερέα Τριπόλεως. Ήταν συνθέτης ψαλτικής μουσικής και μετέφρασε ψαλτική μουσική από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα.

Αυτόγραφο χργφ. (πιθανόν) του Nectarie Frimu - με πρότυπα έργα και μεταφράσεις υπάρχει στην σκήτη Προδρόμου, Άγιο Όρος ⁶⁴²: Χργφ. το. από την σκήτη Προδρόμου χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 7) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στη Μολδαβία, το 1843 και μετά (περ. 1848 ;), κωδικογράφος ο ψάλτης Nectarie Frimu. Σε ένα ψαλμό του αναφέρεται ως αρχιερεύς - που έγινε όμως το 1848.

Ψαλτικά έργα πρότυπα του Nectarie Frimu και μεταφρασμένα από τον Nectarie Frimu, σε χργφ, κατ' επιλογήν 643 :

- 1. Cântări veselitoare exighisite de fostul ierodiacon Nectarie Frimu și alți iubitori de musichie ... / Ψαλτικούς Ύμνους (...) του ιεροδιακόνου Nectarie Frimu και άλλοι ... Βλ. Χργφ. το. Ι-ΑS 181 Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο ατις αρχές του ΙΘ΄ αι., κωδικογράφοι: ο Nectarie Frimu και ο ψάλτης Bonus Dumitrescu.
- 2. Slava Stihoavnei de la Laude în Miercurea Săptămânii Patimilor / Δόξα των Αίνων απόστιχα στη Μεγάλη Τετάρτη
- 3. Doamne, femeia aceia ce căzuse în păcat ... [Κύριε, η εν πολλαίς αμαρτίαις περιπεσούσα γυνή ...], ήχος πλ δ', του Macarie Ιερομονάχου, σε σύντομο από τον Νεκτάριε Φρίμου. Βλ. Χργφ. ro. B-BNR 28944
- 641 Για την ζωή και το έργο του Nectarie Frimu αρχιερέως Τριπόλεως, βλ. κατ' επιλογήν: Şt. Păltinescu, Musichia ..., [Μουσική] ..., σ.464. Melchisedec επίσκοπος Stefănescu, Memoriu pentru cântările bisericești în România ..., [Απομνημονεύματα των εκκλησιαστικών ψαλμών στη Ρουμανία] ..., σσ.32. Ghe.Dem.Teodorescu, Viata și activitatea lui Anton Pann ..., [Η ζωή και η δραστηριότητα του Anton Pann] .., σ.21. Al.Luca, Priviri generale asupra musicei din biserica ortodoxă de răsărit de la începutul creștinismului până în zilele noastre ..., [Γενικές απόψεις πάνω στη μουσική της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας από τις αρχές του χριστιανισμού έως σήμερα] ..., σ.95. C.Erbiceanu, Note asupra Istoriei bisericești a românilor pentru secolul al XIX-lea. [Σημειώσεις για την Ιστορία της Ρουμανικής Εκκλησίας, το ΙΘ' αι.] Revista B.O.R., έτος 29, αρ.4, Βουκουρέστι, 1905, σ.380. Βλ. και Revista B.O.R., έτος 29, αρ.5, Βουκουρέστι, 1905, σ.502. B.Cireşeanu, Tezaurul liturgic ..., [Ο λειτουργικός θησαυρός] ..., τόμος Β', σ.531. M.Gr.Poslusnicu, Istoria musicei la români ..., [Ιστορία της μουσικής στους Ρουμάνους] .., σ.85. Ν. Severeanu, Amintiri din anii 1871-1885. [Αναμνίσεις από τα έτοι 1871-1885]. Revista B.O.R., έτος 55, αρ.11-12, Βουκουρέστι, 1937, σ.715. Ghe. Ciobanu, Pripelele lui Filothei monahul ..., [Πριπέλε του Filothei μοναχού] ..., σσ.284-287. T.Moisescu, Prolegomene bizantine. Muzica bizantină în manuscrise și carte veche românească. Vol. 1[Βυζαντινά προλεγόμενα. Η Βυζαντινή μουσική στα χειρόγραφα και παλαιά ρουμανικά βιβλία. Τόμος Α'] ..., σσ.204-205. Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ, σ.181. Ghe.C. Ionescu, Lexicon..., [Λεξικό.] ..., σσ.252-253. V.Cosma, Lexicon ..., [Λεξικό] ..., τόμος 7, σσ.57-58. Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România ..., [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία] ...Βλ. και, Manuscrise muzicale bizantine și de tradiție bizantină - românești de la Muntele Athos ..., [Βυζαντινά και μεταβυζαντινά Ρουμανικά μουσικά χειρόγραφα από το Άγιον Όρος] ..., κ.α.
- 642 Βλ. Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine și de tradiție bizantină românești de la Muntele Athos ..., [Βυζαντινά και μεταβυζαντινά Ρουμανικά μουσικά χειρόγραφα από το Άγιον Όρος].
- 643 Βλ. M.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία].

Antologhion [Ανθολόγιον], σ.82 ⁶⁴⁴. Βλ. Χργφ. ro. I-BMMB **31 (49)** Antologhion [Ανθολόγιον], φ.114-116ν, γραμμένο στη μονή Μπισερικάνι, Μολδαβία, την 30 Απρολίου 1850, κωδικογράφος ο μοναγός Chiril.

4. Gustati si vedeți că bun este Domnul ... [Γεύσασθε και έδετε ...], ήχος πλ. γ', του Πέτρου λαμπαδαρίου. [Πελοποννησίου] ... de traducătorul Nectarie Frimu ... / από τον μεταφραστή Nectarie Frimu Βλ. Χργφ. ro. Β-ΒΑΡ 202 Antologhion - Liturghier [Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας], φ.116ν, γραμμένο το 1850, κωδικογράφος ο Ioan Stefânescu.

Ψαλτικά μουσικά έργα πρότυπα του Nectarie Frimu και μεταφρασμένα από τον Nectarie Frimu, τυπωμένα, κατ' επιλογήν:

- 1. Cântările Sfintei Liturghii [Ακολουθία της Λειτουργίας], μεταφρασμένο από τον Nectarie Frimu, Τυπογραφείο της μονής Νεάμτζ, 1840.
- 3. Utrenier Liturghier [Ακολουθία του Όρθρου Ακολουθία της Λειτουργίας], τυπωμένο από τον Ioan Zmeu, Μπουζάου, 1892, βλ. σσ.184, 227, 250, 297, 310.
- 4. Chinonicele săptămânii: Cântare la ieșirea Arhiereului în mijlocul bisericii Cuvine-se cu adevărat ... [Άξιον ετίν ...], ήχο β'. ... din grecește de ierodiaconul Nectarie Frimu [από την ελληνική γλώσσα (μετάφραση) από τον ιεροδιάκονο Nectarie Frimul
- 5. Gustați și vedeți că bun este Domnul ... [Γεύσασθε και ίδετε ...], του Πέτρου λαμπαδάριου [Πελοποννησίου], ήχος πλ. γ', μετάφραση από τον Nectarie Frimu.
- 6. Αpărătoare Doamne ... [Υερμάχω στρατηγώ ...], ήχος πλ. δ'.
- 7. Condacul Acatistului Maicii Domnului ... [Κοντακάριο Ακάθιστος της Θεοτόκου ..], του Πέτρου Μπερεκέτη Βυζαντίου, μετάφραση από τον Nectarie Frimu.
- Binecuvintează / Bucurați-vă, drepților ..., (Psalm 102) [Ευφρανθήτε δίκαιοι, (Ψαλμός 102) ...], ήχος πλ. δ'.
- 9. *Răspunsuri* la *Liturghia Sfântului Vasile cel Mare* ... [Τις Μεγάλες Απάνδιτες στην Ακολουθία της Λειτουργίας του Αγίου Βασιλείου του Μεγάλου], ήχος β'.

Τα χργφ. από τις βιβλιοθήκες της Ρουμανίας που περιέχουν ψαλτικά έργα του Nectarie Frimu και μεταφράσεις από τον Nectarie Frimu είναι 25 ⁶⁴⁵. Χργφ.Β-ΒΑR: ro.3197, ro.3978, ro.4344. Χργφ.Β-ΒCU: ro.4273, ro.10862. Χργφ.Β-ΒUCMR: ro.4269, ro.4691. Χργφ. Β-BSfSPR: ro.II - 19, ro.II - 145, ro.II - 158. Χργφ. Β-BMS ro.92m. Χργφ.ΒεJ-ΒΜC ro.1065. Χργφ.RVI-ΒΕ ro.7515 (5146). Χργφ.Ι-ΒΜΜΒ: ro.20, ro.27, ro.105 ro.146, ro.147, ro.150. Χργφ.ΝτJ-ΒΜΝ 1: gr.-ro.5 (129), ro.15 (116 / 7664). Χργφ.SvJ-ΒΜV: ro.642, ro.645. Χργφ. Cv-ΒCPII ro.Craiova 1. Χργφ.CtJ-ΒCΡΜΜΡΑ ro.χωρίς αριθμό. Βλ. Nectarie Frimu αρχιερεύς Τριπόλεως, Βinecuvântează / Ευλογίτε, ήχος πλ. δ', Ψαλμός 102, σελ. 451.

Τα χργφ. από τις βιβλιοθήκες του Άγιου Όρου που περιέχουν ψαλτικά έργα του Nectarie Frimu και μεταφράσεις του είναι 37 ⁶⁴⁶: Μονή Μεγίστης Λαύρας Χργφ. το. **430** (Catalog Spinei nr. 4) *Engolpion - Liturghier* [Εγκόλπιον - Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στο Άγιο Όρος, την 8 Ιανουαρίου 1913, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Isihie Petrescu Carzan από την μονή Προδρόμου, νομός Τούτοβα. Σκήτη Προδρόμου, μονή Μεγίστης Λαύρας Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 7) *Antologhion* [Ανθολόγιον], γραμμένο στη Μολδαβία, το 1843, κωδικογράφος ο ψάλτης Nectarie Frimu. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 14) *Antologhion* [Ανθολόγιον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1869, 1877, 1879, άγνωστοι κωδικογράφοι. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 16) *Antologhion - Propedia* [Ανθολόγιον - Πρωπαιδεία], γραμμένο στο

⁶⁴⁴ Το έτος 2005 αυτό το χργφ., αναφερόμενο από τον Ghe.C. Ionescu, *Lexicon*, [Λεξικό.] ..., σ.252, δεν υπήρχε πιά. Βλ. και M.Spinei, *Manuscrise muzicale bizantine din România ...*, [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία].

⁶⁴⁵ M.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România ..., [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία].
646 M.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine și de tradiție bizantină - românești de la Muntele Athos ..., [Βυζαντινά και μετα-βυζαντινά Ρουμανικά μουσικά χειρόγραφα από το Άγιον Όρος].

Άγιο Όρος, το 1870 και 1890, άγνωστος κωδικογράφος. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 27) Priveghier [Αγρυπνία]. γραμμένο στη σκήτη Προδρόμου, το 1884 και 1887, κωδικογράφος ο μοναχός Iacob. Χργφ. το. **χωρίς αριθμό** (Catalog Spinei nr. 32) Cântări pentru Postul Mare [Ψαλτικοί Ύμνοι για τη Σαρακοστή], του Nectarie Frimu, Nectarie Βλάγου, κ.α., γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1892, 1934, κωδικογράφοι: ο ιεροδιάκονος Isihie Προδρομίτης και ο Ιερομόναχος Gherontie Cornăţean από το Πρόμπατα-Σουτσεάβα. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 54) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα τέλη του ΙΘ΄ αι, άγνωστος κωδικογράφος, Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 63) Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στη μονή Γοροβέϊ-Δοροχόί, Μολδαβία, το 1900, 1903, 1907, 1913, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Isihie Προδρομίτης. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 72) Priveghier / Engolpion - Liturghier-Heruvicon - Chinonicar [Αγρυπνία / Εγκόλπιον - Ακολουθία της Λειτουργίας - Χερουβικόν - Κοινωνικάριον), γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1909, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Paisie Lambru Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 73) Antologhion / Engolpion [Ανθολόγιον / Εγκόλπιον], γραμμένο στη σκήτη Προδρόμου, το 1909, 1911, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Paisie, Χργφ, το, 3047 (Catalog Spinei nr. 122) Priveghier [Αγρυπνία], τόμος Β', γραμμένο στη σκήτη Προδρόμου, το 1885, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Calinic. Χργφ. το. 3188 (Catalog Spinei nr. 129) Antologhion / Engolpion [Ανθολόγιον / Εγκόλπιον], γραμμένο στη σκήτη Προδρόμου, το 1898, 1900, 1901, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Paisie. Χργφ. το. 3221 (Catalog Spinei nr. 130) Antologhion - Propedie [Ανθολόγιον - Προπαίδεια], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1899, 1908, κωδικογράφοι: ο Ιερομόναχος Paisie και ο ιεροδιάκονος Isihie Προδρομίτης / Πετρέσκου. Χργφ. ro. 3251 (Catalog Spinei nr. 131) Heruvice care se cântă la Liturghia cea mai înainte sfintită [Χερουβικά που ψάλλεται στην Ακολουθία της Λειτουργίας (...)], του Θεοδώρου Φοκαέως, μεταφρασμένο από τον σχημονάχου Nectarie Βλάχου, γραμμένο στη σκήτη Προδρόμου, την 4 Μαρτίου 1898, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Paisie. Χργφ. το. 3253 (Catalog Spinei nr. 132) Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στη σκήτη Προδρόμου, την 4 Μαρτίου 1876, κωδικογράφοι: ο Nicandru και άγνωστος. Χργφ. ro. 3612 (Catalog Spinei nr. 138) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στη σκήτη Προδρόμου, το 1879-1880, κωδικογράφοι: ο Ιερομόναχος Calinic, ο Iosif μοναχός, ο ιεροδιάκονος Isihie, ο Ιερομόναχος Natanail, ο σχημονάχος Neofit. Περιέχει μετάφρασεις από τον Nectarie Frimu από τους Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Γεωργίου Παρασκιάδη, κ.α. Χργφ. ro. 3613 (Catalog Spinei nr. 139) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στη σκήτη Προδρόμου, το 1879, κωδικογράφοι: ο Ιερομόναχος Natanail, ο ιεροδιάκονος Isihie Προδρομίτης, ο σχημονάχος Neofit. Χργφ. ro. 3616 (Catalog Spinci nr. 141) Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στη σκήτη Προδρόμου, μετά το 1879, άγνωστος κωδικογράφος. Χργφ. gr.ro. 3617 (Catalog Spinei nr. 142) Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στη σκήτη Προδρόμου, στα μέσα του ΙΘ΄ αι., άγνωστος κωδικογράφος. Χργφ. ro. 3618 (Catalog Spinei nr. 143) Antologhion / Cântări pentru Postul Mare - Triod [Ανθολόγιον / Ψαλτικοί Ύμνοι για τη Σαρακοστή - Τριώδιον (...)], γραμμένο στη σκήτη Προδρόμου, στα τέλη τον ΙΘ' αι., άγνωστος κωδικογράφος. Χργφ. ro. 3740 (Catalog Spinei nr. 147) Antologhion / Engolpion [Ανθολόγιον / Εγκόλπιον], γραμμένο στη σκήτη Προδρόμου, το 1874, 1884, 1898, 1902, 1913, κωδικογράφοι: ο ιεροδιάκονος Isihie Προδρομίτης, ο Ιεροσγιμονάγος Paisie, άγνωστοι. Χργφ. gr.-ro. 3796 (Catalog Spinei nr. 149) Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στη σκήτη Προδρόμου, το 1889, 1892, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Dometie / Ionescu. Περιέχει πρότυπα έργα του Nectarie Frimu, μεταφράσεις του από τον Πέτρο Εφέσιο, κ.α. Χργφ. ro. 3797 (Catalog Spinei nr. 150) Priveghier - Mathimatar [Αγρυπνία - Μαθιματάριον], γραμμένο στη σκήτη Προδρόμου, στα τέλη τον ΙΘ΄ αι, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Dometie / Ionescu. Σκήτη Κόλτσιου, κελλί της εκκλησίας Αγίου Γεωργίου, μονή Βατοπεδίου Χργφ. ro. 1051 (Catalog Spinei nr. 157) Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας - Χερουβικόν - Κοινωνικάριον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα μέσα του ΙΘ΄ αι., Κωδικογράφος ο Teofilact Niculescu. Χργφ. ro. 1247 (Catalog Spinei nr. 175) *Priveghier* [Αγρυπνία], γραμμένο στο σκητή Τίχων-Καψάλα, Άγιο Όρος, το 1933, 1938, κωδικογράφος ο Ιεροδιάκονος Dionisie Ignat - ο σημερινός ηγούμενος της σκήτης Τύχωνος-Καψάλα. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Frimu και Nectarie Βλάχου. Χργφ. ro. 1269 (Catalog Spinei nr. 181) Filadă [Φυλλάδια - με απόσπασμα από Χερουβικόν - Κοινωνικά - Άξιον Εστίν] γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα τέλη του ΙΘ΄ αι., άγνωστος κωδικογράφος. Σκήτη Κόλτσιου, κελλί της εκκλησίας Γέννησης του Αγίου Ιωάννου Προδρόμου, μονή Βατοπεδίου Χργφ. ro. 2 (Catalog Spinei nr. 188) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στα τέλη του ΙΘ' αι. και αρχές του Κ' αι, άγνωστοι κωδικογράφοι: α) φ.Ι-3Ι, β) φ.33-44, γ) φ.45-6Ι. Σκήτη Κόλτσιου, Συλλογή του Ιεροσχιμονάχου Gheorghe Boboc, μονή Βατοπεδίου Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinci nr. 192) Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στη σκήτη Προδρόμου, το 1869, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Paisie Lambru. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 193) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στη σκήτη Προδρόμου, το1885, 1909, κωδικογράφοι: ο Ιερομόναχος Paisie Lambru, άγνωστος, Περιέχει σημείωση: ... de Nectarie arhiereul Frimu / arhimandritul / răposatul ... [του αρχιμανδρίτη Nectarie Frimu μακαρίτης]. Μονή Κουτλουμουσίου Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 200) Antologhion [Ανθολόγιον], δύο τόμοι, στη Συλλογή του πατρός Emilian Mierluscă από την μονή Κουτλουμουσίου - προέρχονται από τον πατέρα Nectarie Lazăr από την σκήτη Προδρόμου, γραμμένοι στο Άγιο Όρος, την 30 Μαρτίου 1884, κωδικογράφος ο μοναχός Ιαcob αμαρτωλός Προδρομίτης. Περιέχει πρότυπα έργα του Nectarie Frimu και μεταφράσεις από τον Θεόδωρο Φωκαέα, κ.α. Χργφ. ro. 706 (Catalog Spinei nr. 203) Priveghier [Αγρυπνία], από το κελλί Πρόβατα, μονή Σταυρονικήτα, στη Συλλογή του πατρός Emilian Mierluscă από την μονή Κουτλουμουσίου - προερχόμενο από τον πατέρα Nectarie Lazăr από την σκήτη Προδρόμου, γραμμένο στο Άγιο Όρος,

Άλλα πρόσωπα από την Γ' φάση στη μετάφραση των λειτουργικών κειμένων

κότητες ψαλτικής μουσικής, όπως ο Ιερομόναχος Macarie, ο αρχξμανδρίτης Ghelasie Basarabeanu / από την

- α. Vasilache ψάλτης (τέλος ΙΗ' αι. μέσα ΙΘ' αι.)
- β. Ιαπυατίε πρωτοσύγκελος (τέλος ΙΗ' αι. μέσα ΙΘ' αι.)
- γ. Nicolae Popovici-Sibianu (τέλος ΙΗ' αι. μέσα ΙΘ' αι.)

Εισαγωγικές παρατηρήσεις Η Γ΄ φάση στη μετάφραση των λειτουργικών κειμένων είχε τις μεγαλύτερες Ρουμανικές προσωπι-

Βεσσαραβία, ο Anton Pann και ο Nectarie Frimu αρχιερεύς Τριπόλεως, κ.α. Οι πρωτοψάλτες μετέφρασαν και ερμήνευσαν από την ελληνική ψαλτική μουσική, και ύστερα έγραψαν παρόμοια έργα στη ρουμανική γλώσσα, με χαρακτηρισμό την ρουμανική παράδοση, μεσα στο βυζαντινό κλασσικό πρότυπο πλαίσιο. Υιοθέτησαν την Νέα Μέθοδο βυζαντινής μουσικής γραφής, το 1816, από τον Πέτρο Εφέσιο, και συνέθεσαν σ' αυτή γραφή. Πρότυπο ήταν και το έργο του Πέτρου Εφέσιου τυπωμένο στο Βουκουρέστι, το 1820 - τα πρώτα βιβλία γραμμένα στη Νέα Μέθοδο. Τα βυζαντινά μουσικά έργα αυτών των κορυφαίων - γνήσια ή με διάφορες αλλαγές πρός το ρουμανικό κείμενο ψέλνονται και σήμερα στις ρουμανικές μονές και εκκλησίες. Ο Ιερομόναχος Macarie και ο Anton Pann άφισαν σημαντικές σημειώσεις για τους Ρουμάνους συνθέτες, ονόματα που σήμερα είναι άγνωστα, όπως: ο Ιερομόναχος Arsenie Cozianu - από τη μονή Κόζια, ο Calist Πρωτοψάλτης της Αγίας Μητρόπολης του Βουκουρεστίου, ο ψάλτης Vasilache, ο πρωτοσύγκελλος Ianuarie, κ.α., ⁶⁴⁹. Παράδειγμα: Ο Anton Pann, στο *Πρόλογο* του στο έργο *Bazul Teoretic / Θεωρητικόν* σημείωσε ⁶⁵⁰: ... Din tălmăcitorii și alcătuitorii cântărilor români nu cunosc decât patru, afară de Cantemir domnul Moldovei. Cel dintâi care a tălmăcit Anastasimatarul este Mihalache Moldoveanul precum singur scrie: Anastasimatarul românesc alcătuit acum întâiu de mine Mihalache Moldoveanul la anul 1767. Al doilea este unul Vasilache Cântăret de la care se găsesc Heruvice, chinonice și altele. Al treilea este Ianuarie Protosinghelul carele pe la anul 1821 mi-a arătat un Anastasimatar asemenea vrednic de toată lauda. Al patrulea care a scris pe metodul vechi este părintele Macarie Ieromonahul, Portarie al Sfintei Mitropolii, acesta însă mai pe urmă învățând metodul nou și întocma prefăcându-le le-a și tipărit precum se νἄzu ... [Από τους Ρουμάνους μεταφραστές και συνθέτες βυζαντινής μουσικής γνωρίζω μόνο τέσσερεις,

⁶⁴⁷ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ', σ.179.

⁶⁴⁸ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ΄, σ.605.

⁶⁴⁹ Βλ. M.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία].

⁶⁵⁰ Βλ. Anton Pann, Bazul Teoretic, Prefată [Πρόλογος, Θεωρητικόν], Βουκουρέστι, 1845, σσ.ΧΧVIII-ΧΧΙΧ.

εκτός από τον πρίγκιπα Μολδαβία ο (Dimitrie) Cantemir.

Ο πρώτος που μετέφρασε το Αναστασιματάριον είναι ο Mihalache Moldovlahu όπως ο ίδιος έγραψε: το Ρουμανικό Αναστασιματάριον μεταφρασμένω πρώτη φορά, το έτος 1767 από μένα Mihalache Moldovlahu.

Ο δεύτερος είναι ο ψάλτης Vasilache ο οποίως μετέφρασε Χερουβικά, Κοινωνικά, κ.α.

Ο τρίτος είναι ο πρωτοσύγκελλος Ianuarie ο οποίος το έτος 1821 μου έδειξε ένα Αναστασιματάριον πολύ καλό.

Ο τέταρτος που έγραψε στη παλαιά ψαλτική γραφή είναι ο πατέρας Ιερομονάχος Macarie Πορτάριε της Αγίας Μητρόπολης, ο οποίος έμαθε την καινούργια ψαλτική γραφή και τα μετέφρασε / έγραψε σ' αυτή και τα εκτύπωσε όπως βλέπουμε].

α. Vasilache Ψάλτης

(τέλος ΙΗ' αι., Μπουζάου - μέσα ΙΘ' αι.)

Για την ζωή του Vasilache είναι γνωστό ότι ήταν Ρουμάνος από την Μολδαβία. Έδρασε ως ψάλτης, πρωτοψάλτης, συνθέτης βυζαντινής μουσικής στη ρουμανική γλώσσα και μετέφρασε βυζαντινή μουσική από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα, διδασκάλος βυζαντινής μουσικής 651 . Έγραψε / μετέφρασε Χερουβικά, Κοινωνικά, κ.α., τα οποία είναι άγνωστα τώρα, και μόνο στη σημείωση του Anton Pann αναφέρονται.

β. Ianuarie Πρωτοσύγκελλος

(τέλος ΙΗ' αι., Βλαχία - μέσα ΙΘ' αι.)

Για την ζωή του Ianuarie είναι γνωστό ότι ήταν Ρουμάνος από την Βλαχία. Έδρασε ως ψάλτης, πρωτοψάλτης, συνθέτης βυζαντινής μουσικής στη ρουμανική γλώσσα και μετέφρασε βυζαντινή μουσική από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα, διδάσκαλος βυζαντινής μουσικής 652 . Έγραψε / μετέφρασε ένα Αναστασιματάριον, το οποίο είναι άγνωστο τώρα, και μόνο στη σημείωση του Anton Pann αναφέρονται.

651 Για την ζωή και το έργο του Ψάλτη Vasilache, βλ. κατ' επιλογήν: Anton Pann, Bazul Teoretic, Prefață ... [Πρόλογο, Θεωρητικόν] .., σσ.ΧΧΥΙΙΙ-ΧΧΙΧ. Şt.Păltinescu, Musichia ..., [Μουσική] .., σ.462. Al.Luca, Priviri generale asupra musicei din biserica ortodoxă de răsărit de la începutul creştinismului până în zilele noastre ..., [Γενικές απόψεις πάνω στη μουσική της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας από τις αρχές του χριστιανισμού έως σήμερα] .., σ.81. I.Popescu-Pasărea, Muzica bizantină ..., [Η βυζαντινή μουσική] .., σ.208. Βλ. και, Muzica bisericească ..., [Εκκλησιαστική (ψαλτική) μουσική] .. Βλ. P.Niţulescu, Muzica bisericească de azi ..., [Η σύγχρονη εκκλησιαστική (ψαλτική) μουσική]. Βουκουρέστι, 1939, σ.599. Ghe.Ciobanu, Manuscrise psaltice românești din secolul al XVIII-lea ..., [Ρουμανικά ψαλτικά χειρόγραφα το ΙΗ' αι.] .., σ.1122. Republicat / Νέα έκδοση, Revista Studii de Etnomuzicologie și Bizantinologie ..., σ.293. G.C.Ionescu, Macarie Ieromonahul și opera de românire a cântărilor psaltice ..., [Ιερομόναχος Μαcarie και η μετάφραση στην ρουμανική γλώσσα των ψαλτικών ύμνων] .., σ.42. Βλ. και, Lexicon ..., [Λεξικό,] .., σ.356.

652 Για την ζωή και το έργο του Πρωτοσύγκελλου Ianuarie, βλ. κατ' επιλογήν: Anton Pann, Bazul Teoretic ..., Prefaţă ... [Πρόλογο, Θεωρητικόν] ..., σσ.ΧΧVΙΙΙ-ΧΧΙΧ. Şt.Pāltinescu, Musichia ..., [Μουσική] ..., σ.462. Ghe.Dem.Teodorescu, Viaţa şi activitatea lui Anton Pann ..., [Η ζωή και η δραστηριότητα του Anton Pann] ..., σ.17. Al.Luca, Priviri generale asupra musicei din biserica ortodoxă de răsărit de la începutul creștinismului până în zilele noastre ..., [Γενικές απόψεις πάνω στη μουσική της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας από τις αρχές του χριστιανισμού έως σήμερα] ..., σ.81. Β.Cireşeanu, Tezaurul liturgic ..., [Ο λειτουργικός θησαυρός] ..., τόμος Β, σ.529, Μ.Gr. Poslusnicu, Istoria musicei la români ..., [Ιστορία της μουσικής στους Ρουμάνους] ..., p.15. Ι.Popescu-Pasărea, Muzica bizantină ..., [Η βυζαντινή μουσική] ..., σ.208. Βλ. και, Μυzica bisericească ..., [Εκκλησιαστική (ψαλτική) μουσική] ..., σ.208. Βλ. και, Μυzica bisericească de azi ..., [Η σύγχρονη εκκλησιαστική (ψαλτική) μουσική] ..., σ.599. S.Barbu-Βucur, Acțiunea de românire a cântărilor psaltice și determinările ei social-patriotice. Filothei sin Agăi Jipei și alți autori din secolul al XVIII-lea ..., [Μετάφραση των ελληνικών ψαλτικών έργων στη ρουμανική γλώσσα (...) Ο Filothei γιός του Αγά Jipa και άλλοι συνθέτες από τον ΙΘ' αι.] ..., σ.855. Βλ. και, Cultura muzicală de traditie bizantină pe teritoriul României în secolul XVIII și începutul secolului XIX și aportul original al culturii autohtone ..., [Η Βυζαντινή μουσική αράδοση στην επικράτεια της Ρουμανίας - από ΙΗ΄ αι. έως αρχές ΙΘ΄ αι...] ..., σ.124 και 127. G.C.Ionescu, Macarie Ieromonahul și opera de românire a cântărilor psaltice ..., [Ιερομόναχος Μαcarie και η μετάφραση των ψαλτικών ὑμνων στην ρουμανική γλώσσα] ..., σ.42. Βλ. και, Lexicon ..., [Λεξικό] ..., σ.172.

γ. Nicolae Popovici Sibianu - από το Sibiu [Nil Poponea]

(τέλος ΙΗ' αι., Σιμπίου - μέσα ΙΘ' αι., Βουκουρέστι)

Για την ζωή του Nicolæ είναι γνωστό ότι ήταν Ρουμάνος από την Τρανσυλβανία. Έδρασε ως ψάλτης, πρωτοψάλτης, συνθέτης βυζαντινής μουσικής στη ρουμανική γλώσσα και μετέφρασε βυζαντινή μουσική από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα, διδάσκαλος βυζαντινής μουσικής 653 .

Ήταν διδάσκαλος στη Ψαλτική Μουσική Σχολή "Διονύσιε Λούπου" της Μητρόπολης Ουγγροβλαχίας του Βουκουρεστίου. Ήταν προσωπικός φίλος και συνεργάτης του Ιερομόναχου Macarie. Από τα έργα του αναφέρουμε:

- Cuvine-se cu adevărat ... [Άξιον εστίν ...], ήχος α'. ... Facerea lui Nicolae Poponea Sibianul ... [Σύνθεση του Nicolae Poponea Sibianul].Βλ.: Χργφ. ro.-gr. B-BAR **1853** (Catalog Spinei nr. 232)
- Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένη στις αρχές του ΙΘ' αι., άγνωστος κωδικογράφος, φ.245ν-247. Χργφ. ro.-gr. B-BAR **1864** (Catalog Spinei nr. 234)
- Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένη στις αρχές του ΙΘ' αι., άγνωστος κωδικογράφος, φ.183ν 286ν.
- Cuvine-se cu adevărat ... [Άξιον εστίν ...], ήχος πλ. δ'. ... (Facerea) tot a aceluiași Nil Nicolae Poponea ... [Σύνθεση του ίδιου Nil Nicolae Poponea]. Βλ.: Χργφ. ro. B-BNR **27997**
- Antologhion [Ανθολόγιον], φ.95-96 ⁶⁵⁴. Χργφ. ro.-gr. NtJ-BMN/2 1 (Catalog Spinei nr. 812) Culegere de cântări bisericesti [Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους], γραμμένο στη μονή Νεάμτζ, στις αρχές του ΙΘ΄ αι., άγνωστοι κωδικογράχοι. Στο φ. 2-3 ... (Facerea) lui Niculai Protopsaltul Popovici Sibianu ... [Σύνθεση του Nicolae Πρωτοψάλτη Popovici Sibianu].

Τα χργφ. από τις βιβλιοθήκες της Ρουμανίας που περιέχουν ψαλτικά έργα του Nicolae Popovici Sibianu και μεταφράσεις του είναι 8 655 : Χργφ.B-BAR: gr.-ro.1853, gr.-ro.1864,ro.3237..Χργφ.VIJ-BMDL ro.105 656 . Χργφ.GjJ-BMP ro.402. Χργφ.NtJ-BMN 2 gr.-ro.1, gr.-ro.4. Χργφ.SvJ-BMV ro.644.

653 Για την ζωή και το έργο του Nicolae Popovici Sibianu /Nil Poponea, βλ. κατ' επιλογήν: Z.Carcalechi, Biblioteca românească. [Ρουμανική βιβλιοθήκη]. Buda-(Pesta), 1821, σσ.169-170. Macarie Ieromonahul, Gramatica muzicii bizantine. Prefață ..., [Θεωρητικόν. Πρόλογος] ..., Ediție îngrijită / επιμέλεια: Titus Moisescu ..., σσ.9-10. N.M.Popescu, Viața și activitatea dascălului de cântări Macarie leromonahul ..., [Η ζωή και η δραστηριότητα του μουσικού διδασκάλου Ιερομόναχου Macarie] ..., σσ.36-38. Βλ. και, Stiri noi despre Macarie Ieromonahul, Dacălul de cântări și Directorul Tipografiei din monastirea Căldărușani ..., [Ανέκδοτα για τον Ιερομόναχο Macarie, Διδάσκαλο ψαλτικής μουσικής και Διευθυντή των Εκδόσεων της μονής Καλδαρουσάνι] ..., σσ.791-792. N.lorga, Istoria bisericii românești și a vieții religioase a românilor ..., [Ιστορία της Ρωμανικής Εκκλησίας και της εκκλησιαστικής ζωής των Ρουμάνων] ..., τόμος Β' σ.235.. Β' έκδοση, Βουκουρέστι, 1932, σ.224. Βλ. και, Istoria învățământului românesc ..., [Ιστορία της ρουμανικής παιδείας] ..., σ.181. C.C.Muşlea, Biserica Sfântul Nicolae din Șcheii Brașovului. [Εκκλησία Αγίου Νικολάε από την Σκέϊ Μπρασόβ]. Μπρασόβ, 1946. I.Ivan, Manuscrisele de muzică psaltică de la Mănăstirea Neamt. [Τα χειρόγραφα ψαλτικής μουσικής από την μονή Νεόμιτζ]. Revista M.M.S., έτος 36, αρ.9-12, Ιάσι, 1960. Şt.Metes, Şcolile de muzică și cântare bisericească din Iași (1558) și București (1711-1823) și românii din Transilvania. [Μουσικές ψαλτικές σχολές από το Ιάσιο (1558) και Βουκουρέστι (1711-1823) και οι Ρουμάνοι από την Τρανσυλβανία]. Revista M.A., έτος 10, αρ.7-8, Σιμπίου, 1965, σ.518. I.Ghe.Popescu, Învăţământul muzical în Biserica Ortodoxă Română de la începuturi până în secolul al XVIII-lea inclusiv. [Η μουσική εκπαίδευση στη Ρουμανική Ορθόδοξη Εκκλησία από τις αρχές έως το ΙΗ' αι.] ..., σσ.1056-1057. Ghe.Ciobanu, Muzica bisericească la români [Η εκκλησιαστική μουσική στους Ρουμάνους] ... σ.186. G.Ştrempel, Catalogul manuscriselor româneşti (din Biblioteca Academiei Române) ..., [Κατάλογος Ρουμανικών χειρογράφων / από την Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας] ..., σ.82 και 84. Τ.Moisescu, Prolegomene bizantine. Muzica bizantină în manuscrise și carte veche românească. Vol. 1.[Βυζαντινά προλεγόμενα. Η Βυζαντινή μουσική στα χειρόγραφα και παλαιά ρουμανικά βιβλία. Τόμος Α'] ..., σ.91 και 123-127. G.C.Ionescu, Lexicon ..., [Λεξικ.] -, σσ.304-305. M.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România ..., [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία] ..., κ.α.

654 Βλ. G.C.Ionescu, Lexicon ..., [Λεξικό.] ..., σ.304. Σήμερα, αυτό το χργφ. δεν υπάρχει. Βλ. και M.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România ..., [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία].

655 Βλ. Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România ..., [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία].

656 Βλ. D.Bălaşa, Şase manuscrise psaltice ale lui Anton Pann ..., [Έξι ψαλτικά χειρόγραφα του Anton Pann] ..., σ.80.

Μεταφράσεις των ψαλτικών μουσικών ελληνικών χειρογράφων στη ρουμανική γλώσσα

ΙV. Τέταρτη φάσηΡουμανικές ψαλτικές προσωπικότητες από τιςΕπαρχίες Βλαχίας, Μολδαβίας, Τρανσυλβανίας

14. Nectarie σχημονάχος Πρωτοψάλτης Βλάχου

(Nectarie Vlahu / Nicolae Creţu / Ionescu ⁶⁵⁷/ Vasilescu ⁶⁵⁸) (1802, Μπουρσουκάνι-Τούτοβα, Μολδαβία - 1898, σκήτη Προδρόμου, Άγιο Όρος)

Για την ζωή του Nectarie είναι γνωστό ότι ήταν Ρουμάνος από την Μολδαβία 659. Για την δράση του είχε την ονομασία: Νεκτάριε ο δεύτερος Κουκουζέλης, Πρωτοψάλτης Αγίου Όρου, το αηδόνι του Αγίου Όρους, Μουσικός Λόγιος, ο Βλάχος. Ήταν ψάλτης, πρωτοψάλτης, συνθέτης βυζαντινής μουσικής στη ρουμανική γλώσσα - ήξερε την μέση πλήρη βυζαντινή, μεταβυζαντινή και την νέα αναλυτική σημειογραφία - μετέφρασε βυζαντινή μουσική από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα, κωδικογράφος, διδάσκαλος βυζαντινής μουσικής στην σκήτη Προδρόμου.

Για τις σπουδές του είναι γνωστό ότι σπούδασε βυζαντινή μουσική στη Ψαλτική Μουσική Σχολή της Επισκοπής Χούσι και ήταν πνευματικός γιός του επισκόπου Σωφρόνιε Μικλέσκου, από την Επισκοπή Χούσι. Εξειδίκευσε τις σπουδές στο Άγιο Όρος στη μονή Ξενοφώντος και στα Ιεροσόλυμα. Γύρισε στη Μολδαβία και έγινε μοναχός μονή Νεάμτζ.

Για την δράση του είναι γνωστό ότι ήταν πρωτοψάλτης στο

657 Στο χργφ. gr.-το. **439** Engolpion / Priveghier [Εγκόλπιον / Αγρυπνία], ο κωδικογράφος Paisie Lambru Ιερομόναχος, στο φ.156, σημείωσε: Nectarie CH Ionescu fost Prodromitu [Nectarie CH Ionescu πρώτν Προδρομίτης]. Βλ. Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής - "Άγιον Όρος"..., τόμος Γ΄, σ.190. Βλ. και Μ. Spinei, Manuscrise muzicale bizantine și de tradiție bizantină - românesti de la Muntele Athos [Βυζαντινά και μεταβυζαντινά Ρουμανικά μουσικά χειρόγραφα από το Άγιο Όρος].

658 Στο χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei 65) Engolpion / Priveghier [Εγκόλπιον / Αγρυπνία], ο κωδικογράφος ιεροδιάκονος Isihie Petrescu-Carzan σημείωσε: Nectarie schimonahul Vasilescu [Nectarie σχιμονάχου Vasilescu]. Βλ. και Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine și de tradiție bizantină - românești de la Muntele Athos ..., [Βυζαντινά και μεταβυζαντινά Ρουμανικά μουσικά χειρόγραφα από το Άγιο Όρος].

659 Για την ζωή και το έργο του Nectarie σχημονάχου Πρωτοψάλτη Βλάχου, βλ. κατ' επιλογήν: C.Erbiceanu, Câteva date asupra vieții părintelui Ieromonah Nectarie, protopsalt în Sfântul Munte Athos, șezător la schitul românesc de acolo numit Prodromul. [Για την ζωή του πατρός Ιερομόναχου (sic !) Nectarie, Πρωτοψάλτη στο Άγιο Όρος, σκήτη Προδρόμου]. Revista B.O.R..έτος 13, αρ.6, Βουκουρέστι, 1889, σσ.410. Al.Mironescu, O călătorie în Orient. [Ένα ταξίδι στην Ανατολή]. Revista B.O.R., έτος 14, αρ.3, Βουκουρέστι, 1976, σ.224. Al.Luca, Priviri generale asupra musicei din biserica ortodoxă de răsărit de la începutul creştinismului până în zilele noastre ..., [Γενικές απόψεις πάνω στη μουσική της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας από τις αρχές του χριστιανισμού έως σήμερα] ..., σσ.95-96. B.Cireşeanu, Tezaurul liturgic ..., [Ο λειτουργικός θησαυρός] ..., τόμος Β' σ.532. Γ.Ι. Παπαδόπουλος, Ιστορική επισκόπησις της βυζαντινής εκκλησιαστικής μουσικής, Αθήναι, 1904, σ.161. Μ.Gr.Poslușnicu, Istoria musicei la români ...,[Ιστορία της μουσικής στους Ρουμάνους] ..., σσ.84-85. N.Severeanu, Amintiri din anii 1871-1885 ..., [Αναμνήσεις από τα έτη 1871-1885] ..., σ.715. Veniamin, Pocitan-Ploieșteanu, Sfântul Munte al Athosului. [Άγιο Όρος]. Βουκουρέστι, 1940, σσ.105-112. I.Irimia, Câteva figuri de români athoniți. [Ρουμανικές προσωπικότητες στο Άγιο Όρος] Revista G.B., έτος 11, αρ.8-10, Βουκουρέστι, 1952, σ.424. S.Porcescu, Stiri inedite referitoare la ridicarea bisericii Sfântul Ioan Botezătorul din schitul chinovial Prodrom de la Sfântul Munte Athos. [Ανέκδοτα για την κατασκευή της εκκλησίας του Αγίου Ιωάννου Προδρόμου στην σκήτη Προδρόμου, Άγιο Όρος]. Revista B.O.R., έτος 102, αρ.3-4, Βουκουρέστι, 1984, σσ.252-272. Βλ. και, O ctitorie românească de la Sfântul Munte Athos. Schitul Prodrom: 120 de la sfintire. [Ρουμανική κληροδότημα στο Άγιο Όρος. Σκήτη Προδρόμου. 120 χρόνια από την καθοσίωση! Revista M.M.S., έτος 52, αρ.7-8, Ιάσιο, 1986, σσ.76-77. Ghe.Ciobanu, Études de musique ancienne roumaine ... Les manuscrits de Putna et certains aspects de la civilisation médiévale roumaine ..., \(\sigma. 1.43\). G. Strempel, Catalogul

Καθολικό Ναό της Επισκοπής στη Χούσι, και ύστερα στο Γαλάτζι. Αργότερα έμεινε στη μονή Τσιολάνου, Μπουζάου. Από το 1852 εγκατάστικε στη σκήτη Προδρόμου, Άγιο Όρος, όπου ήταν σχιμονάχος, ιεροδιάκονος 660 , ιερομόναχος 661 , πρωτοψάλτης και άψογος διδάσκαλος ψαλτικής μουσικής. Ήταν ένας μεγάλος διδασκάλος βυζαντινής μουσικής, με μαθητές από διάφορες Αθωνικές μονές, όπως Μεγίστης Λαύρας, Αγίου Παύλου, Σιμωνόπετρα, κ.α., και σκήτες όπως Προδρόμου, Λάκου, κ.α. Είναι γνωστό ότι, μετά το 1850, ο Nectarie Βλάχου ήταν ο μεγαλύτερος διδάσκαλος βυζαντινής μουσικής στο Άγιο Όρος 662 , και είχε τη καλύτερη ψαλτική σχολή για τους Ρουμάνους και Έλληνες στη σκήτη Προδρόμου. Βλ. μερικούς μαθητές του - συνθέτες και κωδικογράφοι, αργότερα πολύ γνωστοί στα χργφ. τους: ο Ιερομόναχος Calinic (1883, 1885, 1886, 1887, 1888, 1888-1893), o Calistrat Galactinovici από τη μονή Νεάμτζ (1865, 1866, 1867, 1869-1877, 1869-1879, 1870), ο σχημονάχος Chesarie (1916, 1917, 1919, 1939), ο σχημονάχος Clement από το Κάμπουλούνγ (1880, 1885), ο Damian μοναχός (1872), ο ιεροδιάκονος Dionisie Ignat (1930, 1930-1931, 1931-1933, 1932-1933, 1933-1938), ο Ιερομόναγος Dometie (1889), ο ιεροδιάκονος Dometie Ionescu (1889), ο μοναγός Gavriil Panza (1906, 1929, 1931), o Gherman μοναχός (1931, 1939), ο Ιερομόναχος Gherontie (1865, 1887, 1888), ο μοναχός Iacob (1882-1897, 1876-1886, 1884, 1885, 1889), ο μοναχός Iacob Deciu από το Σλάτινα/Σλανίκ (1887, 1891, 1897-1905, 1904, 1906, 1909, 1917, 1930), ο μοναχός Iacob Rădulescu (1909), ο Ignatie από τη μονή Εσφιγμένου (1877, 1895), ο Irinarh Sisman από Μεχεδίντζι (1900-1906), ο Irineu Ştefănescu (1896), ο ιεροδιάκονος Isihie Petrescu (1874-1875, 1876, 1786-1886, 1878-1882, 1878-1908, 1879, 1879-1880, 1886, 1893, 1897, 1899), ο Ιερομόναχος Isihie Petrescu-Carzan (1897, 1898-1899, 1899, 1901, 1902-1903, 1905, 1908, 1909, 1911-1913, 1912, 1915, 1917-1918), ο Isihie μοναχός, ο Natanail μοναχός (1879-1890), ο Neofit μοναχός (1879-1890), ο μοναχός Martin (1917-1918), ο Ιερομόναχος Natanail (1875, 1879, 1879-1880, 1879-1893), ο σχημονάχος Neofit (1879, 1879-1880), ο ιεροδιάκονος Nicandru (1876, 1879, 1879-1883, 1880, 1881-1882, 1882, 1883, 1886, 1891), ο μοναχός Nichita / από τη Βεσσαραβία (1913), ο ιεροδιάκονος Onufrie Bratu (1904, 1905, 1906, 1907), ο μοναχός Paisie Lambru από το Πλοϊέστι (1885, 1866, 1868, 1869, 1872, 1876-1884, 1884-1889, 1877, 1878, 1878-1908, 1897, 1898, 1898-1901, 1899, 1900-1901, 1900-1908, 1902-1906, 1903-1908, 1906, 1911, 1913), ο μοναχός Pasarin Ciubotariu (1906, 1907), ο Ιεροσγιμονάχος Pimen (στα μέσα τον ΙΘ' αι.), ο σχημονάχος Sava από το Πλοϊέστι (1894), ο σχημονάχος Serghie (1887), ο Teofan (1866), ο μοναχός Teofil Niculescu (στα μέσα τον ΙΘ' αι.), ο Ιερομόναχος Teofilact (1895, 1906, 1907), ο σχημονάχος Varahiil (1928-1932, 1937), ο μοναχός Vicentie (1912), κ.α. Ο Nectarie Βλάχου συνέθεσε και μετέφρασε βυζαντινή μουσική από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα για όλες τις ορθόδοξες εορτές του έτους. Συνέθεσε και Δοξαστάριον, Στιγηράριον, Τριώδιον, Πεντηκοστάριον, Χερουβικά, Κοινωνικά, Νεκρώσιμη Ακολουθία, Δοξολόγιον, Τροπάρια, Άξιον Εστίν, Δόξα, Στιχηρά, κ.α. Μετέφρασε ψαλτική μουσική από τους Έλληνες: Ιωάννη Δαμασκηνό, Ιωάννη Κουκουζέλη, Κωνσταντίνο Πρωτοψάλτη, Θεόδωρο Φωκαέα, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Χουρμούζιο

manuscriselor româneşti (din Biblioteca Academiei Române) ..., [Κατάλογος Ρουμανικών χειρογράφων / από την Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας]. Editura Stiințifică, Βουκουρέστι, 1983, Τόμος Β', σ.251. Τόμος Γ', σ.188. Τόμος Δ', σ.8. Τ.Μοίsescu, Muzica bisericească de tradiție bizantină în secolele XV-XVI. [Η εκκλησιαστική μουσική από την βυζαντινή παράδοση το ΙΕ΄-ΙΣΤ αι.]. Revista S.C.I.A, seria T.C.M., Τόμος 39, Βουκουρέστι, 1992, σ.32. Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής "Άγιον Όρος" ... Τόμος Α', σ.17. Τόμος Β', σ.250, 524, 673, 800, 821, 864. Τόμος Γ', σ.77, 155, 156, 159, 161, 162, 163, 164, κλπ. S.Barbu-Bucur, Cultura muzicală de tradiție bizantină pe teritoriul României în secolul XVIII și începutul secolului XIX și aportul original al culturii autohtone, [Η Βυζαντινή μουσική παράδοση στην επικράτεια της Ρουμανίας - από τον ΙΗ΄ αι. έως αρχές τον ΙΘ΄ αι.] ..., σ.60, 232. Βλ. και, Manuscrisele muzicale românesti de la Muntele Athos (1970) [Ρουμανικά ψαλτικά χειρόγραφα από το Άγιο Όρος (1970)]. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 2000. Ghe.C.Ionescu, Lexicon..., [Λεξικό] ..., σσ.253-256. Μελέτιος Συκιώτης, Θεία Λειτουργία. Καρυαί, Άγιον Όρος 1990. V.Cosma, Lexicon ..., [Λεξικό] ..., τόμος 7, σσ.58-59. Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România ..., [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από το Άγιο Όρος] ... Νεσιπία - românești de la Muntele Athos ..., [Βυζαντινά και μεταβυζαντινά Ρουμανικά μουσικά χειρόγραφα από το Άγιο Όρος] ... Nectarie Vlahu, Liturghier. [Ακολουθία της Λειτουργίας]. Sub îngrijirea / επιμέλεια V.Vasile. Βουκουρέστι, 2005, κ.α.

- 660 Όπως σημείωσε στο χργφ. ro. B-BAR 2343, φ.125.
- 661 Οπως σημείωσε ο Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής "Άγιον Όρος" ... , τόμος Γ, σσ.189-190, κλπ.
- 662 Bλ. S.Barbu-Bucur, Cultura muzicală de tradiție bizantină pe teritoriul României în secolul XVIII și începutul secolului XIX și aportul original al culturii autohtone ..., [Η Βυζαντινή μουσική παράδοση στην επικράτεια της Ρουμανίας από ΙΗ' αι. έως αρχές ΙΘ' αι.] ..., σ.232.

Χαρτοφύλακα, κ.α., και μετέφρασε από τη ρουμανική στη ελληνική γλώσσα από τους Ρουμάνους: Macarie Ιερομόναχο, Anton Pann, κ.α., επίσης και στα ρωσικά. Το αυτόγραφο χργφ. - όπως υποστηρίζει ο S.Barbu-Bucur ⁶⁶³ - είναι: Χργφ. ro. **1772 (45)** Antologhion / Vecernier, Utrenier, Liturghier [Ανθολόγιον / Ακολουθία του Εσπερινού - Ακολουθία του Όρθρου - Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1853-1867, κωδικογράφοι: ο Nectarie Βλάχου και άγνωστοι.

Το πρώτο αυτόγραφο χργφ. γραμμένο στην ελληνική γλώσσα είναι: Χργφ. gr. **1823** (Catalog Spinei nr. 110) Antologhion / Priveghier [Ανθολόγιον / Αγρυπνία], γραμμένο στα Ιεροσόλυμα, το 1836 ⁶⁶⁴.

Μουσικά ψαλτικά έργα που συνέθεσε ή μετέφρασε ο Νεκτάριε Βλάχος - κατ' επιλογήν 665 :

Α. Συνθέσεις

- 1. Prohodul Domnului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos [Νεκρώσιμη Ακολουθία] ... Compus de protopsaltul Nectarie ... [Συντεθειμένο από τον Πρωτοψάλτη Nectarie] Βλ Χργφ. ro. B-BAR **3606**.
- 2. 10 Axione duminicale / 10 Άξιον εστίν στις Κυριακές ... Axioane tonisite de sf(inția) sa păr(intele) Nectarie Schimonahul Prodromitul ... Protopsalt sf(ântul) Munte Aton ... [Άξιον εστίν συντεθειμένα από τον άγιο πατέρα Nectarie σχιμονάχο Προδρομίτη ... Πρωτοψάλτη Αγίου Όρους]. Βλ Χργφ. ro. B-BAR 4424 ⁶⁶⁶.
- 3. Irmos Pre ceea ce este mai înaltă ... [Ειρμός Ω ς την ευλογημένη ...], ήχος πλ. δ'. Βλ Χργφ. ro. B-BNR 28944, φ.121 667 .
- 4. Tropare Tropar la Nașterea Domnului ... [Τροπάριον Η γέννησίς σου Χριστέ ...], ήχος πλ. δ'. ... Compus de Nectarie Schimonahul ... [Συντεθειμένο από τον Nectarie] Βλ Χργφ. ro. B-BNR **28944**, φ.132.
- 5. Tropar la Botezul Domnului ... [Τροπάριον Έν Ιορδάνη βαπτιζομένου Σου Κύριε ...], ήχος α'. Compus de Nectarie Schimonahul ... [Συντεθειμένο από τον Nectarie σχιμονάχο]. Βλ Χργφ. ro. B-BNR **28944**, φ.136.
- 6. Tropar la Sfânta Treime ... [Τροπάριον στην Αγία Τριάδα ...], ήχος πλ. δ'. ... Compus de Nectarie Schimonahul ... [Συντεθειμένο από τον Nectarie σχιμονάχο]. Βλ Χργφ. ro. B-BNR **28944**, φ.182.

Β. Μεταφράσεις

- 7. Chinonice Cel ce faci pe îngeri ... [Κοινωνικά Τον δημιουργήσαντα τους αγγέλους ...], ήχος γ'. ... Chinonice de Petru Lampadarie traduse de Ierodiaconul Nectarie ... [Κοινωνικά του Πέτρου λαμπαδαρίου μεταφρασμένα από τον ιεροδιάκονο Nectarie]. Βλ Χργφ. ro. B-BAR 2343, φ.125-126.
- 8. Chinonice Întru pomenire veșnică ... [Κοινωνικά Αιωνία η μνήμη ...], ήχος γ'. ... Chinonice de Petru Lampadarie traduse de Ierodiaconul Nectarie ... [Κοινωνικά του Πέτρου λαμπαδαρίου μεταφρασμένα από τον ιεροδιάκονο Nectarie] Βλ Χργφ. ro. B-BAR 2343, φ.127-128.
- 9. Mathimata De mult (profeții) prorocit-au ... [Μάθημα Ανωθεν οι προφήται ...], ήχος πλ. γ'. ... Mathima, facerea lui Ioan Cucuzel și prescurtată de Constantin protopsaltul, iar în românește s-a tradus de Nectarie Schimonahul, protopsaltul Sf(ântului) Munte Athos ... [Μάθημα του Ιωάννου Κουκουζέλη σε σύντομο από τον Κωνσταντίν Πρωτοψάλτη, μεταφρασμένο στη ρουμανική γλώσσα απο τον σχιμονάχο Nectarie, Πρωτοψάλτη Αγίου Όρους] Βλ Χργφ. ro. B-BNR 28944, φ.61.
- 10. Τropare / Τροπάρια Troparul Născătoarei de Dumnezeu ... [Τροπάριον Θεοτόκε Παρθένε ...], ήχος α΄. ... Facerea lui kir Petru Berechet, tradus de Nectarie Schimonahul ... [Σύνθεση του κυρίου Πέτρου Μπερεκέτη,
- 663 Βλ. S.Barbu-Bucur, Manuscrisele muzicale românești de la Muntele Athos (1970) [Ρουμανικά ψαλτικά χειρόγραφα από το Άγιο Όρος (1970)] ..., σ.60, χργφ. που σήμερα δεν υπάρχει. Βλ. και, Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine și de tradiție bizantină românești de la Muntele Athos ..., [Βυζαντινά και μεταβυζαντινά Ρουμανικά μουσικά χειρόγραφα από το Άγιο Όρος].
- 664 Βλ. Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine și de tradiție bizantină românești de la Muntele Athos ..., [Βυζαντινά και μεταβυζαντινά Ρουμανικά μουσικά χειρόγραφα από το Άγιο Όρος.
- 665 Βλ. Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România ..., [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία]. protopsaltul Nectarie ... [Συντεθειμένο από τον Πρωτοψάλτη Νεκτάριε].
- 666 Βλ. Ghe.C.Ionescu, Lexicon [Λεξικό] , σ.255, χργφ. που σήμερα δεν υπάρχει. Βλ. και, Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România ..., [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία].
- 667 Βλ. Ghe.C.Ionescu, Lexicon ..., [Λεξικό] .., σ.255, χργφ. που σήμερα δεν υπάρχει. Βλ. και, Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România ..., [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία].

μεταφρασμένα από τον Nectarie σχημονάχο]. Βλ Χργφ. ro. B-BNR 28944, φ.129.

- 11. Irmos calofonic / Καλοφωνικός Ειρμός Ceea ce nu prin ispitirea stricăciunii ... [Η οποία δια του πειρασμού της φθοράς ..], ήχος πλ. δ'. ... Facerea lui Balasie Preotul, tradus de Nectarie Schimonahul ... [Σύνθεση του Μπαλάσιε Ιερέως, μεταφρασμένα απο τον Nectarie σχημονάχο]. Βλ Χργφ. ro. B-BNR 28944, φ.182-183.
- 12. Heruvice / Χερουβικά Care pre Heruvim ... [Οι τα χερουβείμ ...], ... Tradus din limba greacă de Nectarie Schimonahul ... [Μεταφρασμένο από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα από τον Nectarie σχημονάχο]. Βλ Χργφ. ro. I-BMMB 7.

Έργα / βιβλία ψαλτικής μουσικής του Nectarie Βλάχου τυπωμένα [ένα μεγάλο μέρος των έργων του εκτυπώθηκε από τον ιεροδιάκονος Dometie Ionescu - από την σκήτη Προδρόμου, Άγιο Όρος και την σκήτη Ικοάνα, Βουκουρέστι]:

- 1. Antologie, care cuprinde cântări pentru Vecernie, Utrenie, Liturghie, Postul Mare, etc., ... parte compuse, parte traduse de Părintele Nectarie Schimonahul protopsaltul Schitului Prodromu din Sfântul Munte al Athosului, date la lumină prin sârguința Părintelui Ieromonali Dometie Ionescu de la Schitul Icoana din București [Ανθολόγιον (...)], sub îngrijirea / επιμέλεια ο Ιερομόναχος Dometie Ionescu, Tipografia Cărților Bisericești, Βουκουρέστι, 1898. Β' έκδοση, Βουκουρέστι, 1928.
- 2. Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας]. Επιμέλεια ο V. Vasile, Βουκουρέστι, 2005. Αλλα έργα ψαλτικής μουσικής του ΝεΝectarie Βλάχου τυπωμένα:
- Axion duminical ... [Άξιον Εστίν στις Κυριακές ...], ήχος α'. Revista B.O.R., έτος 107, αρ.1-2, Βουκουρέστι, 1889, Anexa, σσ.Ι-ΙΙ.
- **2.** Axion duminical ... [Άξιον Εστίν στις Κυριακές ...], ήχος α'. Revista B.O.R., έτος 113, αρ..5, Βουκουρέστι, 1889, σσ.332-333.
- 3. Axion duminical ... [Άξιον Εστίν στις Κυριακές ...], ήχος β'. Revista B.O.R., έτος 113, αρ..6, Βουκουρέστι, 1889, σσ.414-415.
- **4.** Axion duminical ... [Άξιον Εστίν στις Κυριακές ...], ήχος δ'. Revista B.O.R., έτος 113, αρ..6, Βουκουρέστι, 1889, σσ.415-416.
- 5. Laudă suflete al meu pre Domnul ... [Αίνει η ψυχή μου τον Κύριον ...]. Βλ. Buchetul muzical / Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους, Επιμέλεια ο Neagu Ionescu, Βουκουρέστι, 1900, σσ.118-120.
- 6. Binecuvintează suflete al meu pre Domnul ... [Αίνει η ψυχή μου τον Κύριον ...], Βλ. Buchetul muzical [Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους]. Επιμέλεια ο Neagu Ionescu, Βουκουρέστι, 1900, σσ.121-122.
- 7. Lumină lină ... / Φώς ιλαρόν ..., ήχος β'. ehul 2. Βλ. Sobornicariu. Επιμέλεια ο επίσκοπος Gherasim, Tipografia Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1914, σ.56.
- 8. Isaia dănțuiește ... [Ησαϊα χόρευε ...], ήχος πλ. α'. Βλ. Sobornicariu. Επιμέλεια ο επίσκοπος Gherasim, Tipografia Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1914, σ.182.
- 9. *O prea frumoasă pustie* ... [Ω, θαυμαστή ερημιά ...], ήχος πλ. α'. Βλ Revista *Cultura*, έτος 17, αρ.3-4, Βουκουρέστι, 1930, σ.8.
- 10. *Cuvine-se cu adevărat ...* [Αξιόν έστιν ...], ήχος πλ. α', σε σύντομο από τον Ιοη Popescu-Pasărea. Βλ. Revista *Cultura*, έτος 21, αρ.5-6, Βουκουρέστι, 1934, σ.41.
- 11. Axion Brațele părintești ... [Άξιον Εστίν Εις τας πατρικάς αγκάλας ...], ήχος πλ. α'. Βλ. Buchet de muzică Psaltichie [Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους]. Επιμέλεια Amfilohie Iordănescu, Tipografia Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1934, σ.411.
- 12. Axion Brațele părintești ... [Άξιον Εστίν Εις τας πατρικάς αγκάλας ...], ήχος πλ. α'. Βλ. Antologhion [Ανθολόγιον]. Επιμέλεια Anton Uncu, Βουκουρέστι, 1947, σσ.211-213.
- 13. Αχίοη [Άξιον Εστίν ...], Βλ. Θεία Λειτουργία. Επιμέλεια Μελέτιος Συκιώτης, Καρυαί, Άγιον Όρος, 1990.
- 14. Pre Arătătorul ... [Τον Καθοδηγητή ...], ήχος β'. Βλ. Cântările Sfintei Liturghii și alte cântări bisericești [Ακολουθία της Λειτουργίας], κ.α. Επιμέλεια Ν.Μοιδονεαπι, Βουκουρέστι, 1992, σ.162.
- 15. Axion Brațele părintești ... [Εις τας πατρικάς αγκάλας ...], ήχος πλ. α', σε σύντομο από τον Ion Popescu-Pasărea. Βλ. Cântările Sfintei Liturghii și alte cântări bisericești / Ακολουθία της Λειτουργίας κ.α. Επιμέλεια

N.Moldoveanu, Βουκουρέστι, 1999, σσ.179-181 / 267-269.

Η δραστηριότητα του Nectarie Βλάχου στο Άγιο Όρος, για τη μετάφραση και σύνθεση στη ρουμανική γλώσσα - "ρουμανίρε" των ψαλτικών μουσικών έργων ήταν αξιοπρόσεχτη, συγκριτικά με την δραστηριότητα του Macarie Ιερομονάχου, Anton Pann, Dimitrie Suceveanu, κ.α., στη Ρουμανία. Όμως, η επιρροή από την κυκλοφορία των χργφ. του ήταν μικρή. Μετά το 1928, χάρι την εκτύπωση της Ανθολογίας του - Antologie, care cuprinde cântări pentru Vecernie, Utrenie, Liturghie, Postul Mare, etc. [Ανθολόγιον / Ακολουθία του Εσπερινού - Ακολουθία του Όρθρου - Ακολουθία της Λειτουργίας - Τριώδιον - Πεντηκοστάριον, κ.α.], επιμέλεια από Ιερομόναχο Dometie Ionescu, η μουσική του άρχιζε να είναι γνωστή στη Ρουμανία και να ψέλνεται στις εκκλησίες. Τα χργφ. του Nectarie Βλάχου στις βιβλιοθήκες της Ρουμανίας είναι λίγα - σε αριθμ. 19, αλλά στο Άγιο Όρος είναι περίπου 211. Πάνω από 150 χρόνια τα έργα του ήταν και είναι στη παράδοση και ψέλνονται στη Ρουμανία και στο Άγιο Όρος, κωδικογραφιμένα από Ρουμάνους και Έλληνες. Και σήμερα, στα χργφ. και βιβλία τυπωμένα από μοναχούς στο Άγιο Όρος, έργα του υπάρχουν, είτε στη ρουμανική είτε στην ελληνική γλώσσα, βλ. το έργο του - Αξιον Εστίν, στη Θεία Λειτουργία, σ.108-110, επιμέλεια ο Μελέτιος Συκιώτης, Καρυαί, Άγιος Όρος, 1990 - βλ. στη σελ. 452, ή, στις εκδόσεις από την σκήτη Λάκου, κ.α.

Τα χργφ. από τις βιβλιοθήκες της Ρουμανίας που περιέχουν ψαλτικά έργα του Nectarie Βλάχου και μεταφράσεις του είναι 19 668 : Χργφ.B-BAR: ro.3606, ro.4339, ro.4342, ro.4505. Χργφ.BzJ-BMC ro.1060. Χργφ.PJ-BMS ro.χωρίς αριθμό. Χργφ.RVI-BE: ro.7515 (5146). Χργφ.I-BMMB: ro.7, ro.105, ro.144, ro.145, ro.146, ro.147, ro.148, ro.149, ro.150. Χργφ.NtJ-BMA ro.363. Χργφ.NtJ-BMN 1 ro.15 (116 / 7664). Χργφ.Cv-BCPBA ro.Craiova 4.

Τα χργφ. από τις βιβλιοθήκες του Άγιου Όρους που περιέχουν ψαλτικά έργα του Nectarie Βλάχου και μεταφράσεις από τον είναι 211 ⁶⁶⁹. Μονή Μεγίστης Λαύρας Χργφ. ro. **400** (Catalog Spinei nr. 3) *Anastasimatar* [Αναστασιματάριον], γραμμένο στην Καψάλα, Άγιο Όρος, την 9 Απριλίου 1905, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Isihie. Γιεριέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Μανουήλ Χρυσάφη Πρωτοψάλτη, Ιωάννη Κουκουζέλη - σύντομον από τον Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Ιωάννη Δαμασκηνό, Μπαλάσιε Ιερέα, Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη, Δανιήλ Πρωτοψάλτη, Θεόδωρο Φωκαέα, Ιωάννη Πρωτοψάλτη, Πέτρο λαμπαδάριο Πελοποννήσιο, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη, και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. το. 430 (Catalog Spinei nr. 4) Engolpion / Liturghier [Εγκόλπιον / Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στο Άγιο Όρος, την 8 Ιανουαρίου 1913, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Isihie. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie από τον Γεώργιο Κρήτα, Θεόδωρο Φωκαέα, Ιωάννη Πρωτοψάλτη, Πέτρο Εφέσιο, Κωνσταντίνο Πρωτοψάλτη, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη, Γεωργιάδη, Αναστάσιο Ραψανιώτη, Πέτρο Πελοποννήσιο Μωραϊτη λαμπαδάριο, Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Δανιήλ Πρωτοψάλτη, και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Σκήτη Προδρόμου, μονή Μεγίστης Λαύρας Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 6) Cântări la Sfânta Liturghie [Εγκόλπιον / Ακολουθία της Λειτουργίας], χαρτόδετος μαζί με το τόμο του Nectarie αρχιερέως Frimu, Antologia sau Floarelegirea [Ανθολόγιον], τυπωμένο στη μονή Νεάμτζ, το 1840, χργφ. γραμμένο στο Άγιο Όρος, μετά το 1840, κωδικογράφος ο μοναχός Pimen Προδρομίτης. Περιέχει έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ.ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 8) Anixundare [Ανοιζαντάριον], χαρτόδετος μαζί με το τόμο του Nectarie αρχιερέως Frimu, Antologhion / Carte de cântări bisericești [Ανθολόγιον], τυπωμένο στο Ιάσιο, το 1846, χργφ. γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα μέσα τον ΙΘ' αι., άγνωστος κωδικογράφος. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Ιωάννη Κουκουζέλη - σύντομον από τον Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, κ.α. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 9) Filadă / Liturghier [Φυλλάδια / Ακολουθία της Λειτουργίας], χαρτόδετος μαζί με το τόμο Azbucoavna pentru învățătura pruncilor[Εισαγωγή στη Ορθόδοξη θρησκεία], τυπωμένο στη μονή Νεάμτζ, το 1847, χργφ. γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα τέλη τον ΙΘ' αι., άγνωστος κωδικογράφος, Περιέχει μεταφράσεις και έργα του Nectarie Βλάχου. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinci nr. 10) Filadă [Φυλλάδια], γαρτόδετος μαζί με το Β' τόμο του Macarie Ιερομονάγου Antologhion [Ανθολόγιον], τυπωμένο στο Βουκουρέστι, το 1827, χργφ. γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα μέσα του ΙΘ΄ αι., άγνωστος κωδικογράφος. Περιέχει έργα τουΝευιαπίε Βλάχου, κ.α. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 11) Cântări la Sfânta Liturghie si Utrenie [Ψαλτικοί Ύμνοι στην Ακολουθία της Λειτουργίας - Ακολουθία του Όρθρου), χαρτόδετος μαζί με τον τόμο του Stefanache Popescu, Colectiunea de cântări bisericești între care unele compuse, traduse, altele culese și prelucrate de ... [Ψαλτικούς Ύμνους - μεταφρασμένοι και συντεθειμένοι (...)], τυπωμένο στο Βουκουρέστι, το 1860, χργφ. γραμμένο στο Άγιο Όρος, μετά το 1860, κωδικογράφος πιθανόν ο Teofilact ιερομόναχος. Περιέχει έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 12) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στη Βλαχία, το 1864-1865, κωδικογράφοι: ο Ioan Grigorescu και ο Ion Tănase. Περιέχει έργα του Νεκτάριε Βλάχου, κ.α. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog

⁶⁶⁸ Βλ. Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România ..., [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία]

⁶⁶⁹ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής - "Άγιον Όρος" ..., τόμος Β' και Γ. Βλ. και Μ.Spinei, Manuscrisc muzicale bizantine și de tradiție bizantină - românești de la Muntele Athos ..., [Βυζαντινά και μεταβυζαντινά Ρουμανικά μουσικά χειρόγραφα από το Άγιον Όρος] ...

Spinei nr. 13) Doxastar [Δοξαστάριον], τόμος Α', Σεπτέμβριος-Ιανουάριος, Slavele praznicelor împărătești [Δοξολογίον των μεγάλων εορτών] του Ιακώβου Πρωτοψάλτη και Slavele Stihoavnelor [Δοξολόγιον - Στιχηρά του στίχου / απόστιχα], του Χουρμούζιου Χαρτοφύλακα, μεταφρασμένα από τον Nectarie Βλάχου, γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1868, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Paisie Lambru Ploieșteanu. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 14) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1869, άγνωστοι κωδικογράφοι, Περιέχει έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ, το, χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 15) Prohodul Domnului [Νεκρώσιμη Ακολουθία], του Nectarie Βλάχου, γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1870, κωδικογράφοι: ο ιεροδιάκονος Cosma και ο Damian Ion. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 16) Antologhion - Propedia [Ανθολόγιον - Προπαιδεία], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1870, 1890, άγνωοστος κωδικογράφος. Περιέγει μεταφράσεις του Nectarie Βλάγου από τον Θεόδωρο Φωκαέα, Δανιήλ Πρωτοψάλτη, Πέτρο λαμπαδάριο Πελοποννήσιο, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη, Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Γεώργιο Κρήτα, Μπαλάσιο Ιερέα, Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 17) Priveghier [Αγρυπνία] - απόσπασμα, γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1871, 1873, 1878, άγνωστος κωδικογράφος. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Ιωάννη Κουκουζέλη, Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Μανουήλ Χρυσάφη Πρωτοψάλτη και έργα του Nectarie Βλάχου, κα Χονφ, το, γωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 18) Anixandare - Chinonice - Axioane - Kecragarii - Răspunsuri la Liturghie [Ανοιξαντάριον - Κοινωνικά - Άξιον Εστίν - Κεκραγάρια - Απαντήσεις στην Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1871, 1880, 1898, 1902, κωδικογράφος ο Ιερομονάχος Paisie. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Ιωάννη Κουκουζέλη, Μανουήλ Πρωτοψάλτη και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 21) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στην σκήτη Λάκου, στο κελλί Άγιος Νικόλαος, την 15 Μαρτίου 1876, κωδικογράφος ο μοναχός Zosima Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη, Θεόδωρο Φωκαέα, Μανουήλ Πρωτοψάλτη. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 23) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στην σκήτη Προβατά, στο κελλί Άγιος Ιωάννης Θεολόγος / Κουκουβίνο, μονή Μενίστης Λαύρας, το 1876, 1886, κωδικογράφοι: ο ιεροδιάκονος Isihie και ο μοναχός Iacob. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Ιωάννη Κουκουζέλη, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη, Αναστάσιο Λαρισινό, Πέτρο Πελοποννησίου Πρωτοψάλτη, και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 24) Prohodul Domnului [Νεκρώσιμη Ακολουθία], του Nectarie Βλάχου, γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1878-1880, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος εξομολογητής Paisie. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 25) Doxastar [Δοξαστάριον], του Ιακώβου Πρωτοψάλτου, τόμος Α΄, Σεπτέμβριος-Ιανουάριος, μεταφρασμένο από τον Nectarie Βλάχου, γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1882, κωδικογράφος ο σχημονάχος Nicandru Προδρομίτης, Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 26) Chinonicar [Κοινωνικάριον], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1883, 1885, κωδικογράφος ο μοναγός Ιαςοb Προδρομίτης από το Σλανίκ-Πράγοβα. Περιέγει μεταφράσεις του Nectaric Βλάχου από τον Θεόδωρο Φωκαέα, Πέτρο λαμπαδάριο Πρωτοψάλτη, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη, Μπαλάσιο Ιερέα, Πέτρο Εφέσιο, Γεώργιο Κρήτα, και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 27) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1884, 1885, 1887, κωδικογράφος ο μοναχός Iacob Προδρομίτης. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Ιωάννη Κουκουζέλη - σύντομον από τον Nectarie Βλάχου, Μανουήλ Πρωτοψάλτη, Αναστάσιο Λαρισινό, Πέτρο λαμπαδάριο Πρωτοψάλτη, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Ιωάννη Κουκουζέλη - σύντομον από τον Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 28) Liturgier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1884, 1892, κωδικογράφος ο Ιεροσχημονάχος Isihie. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Μπαλάσιο Ιερέα και έργα του Nectarie Βλάχου. Χργφ. gr.-ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 29) Priveghier [Αγρυπνία] γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1885, 1886, άγνωστοι κωδικογράφοι. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα - σύντομον από τον Nectarie Βλάχου, Πέτρο λαμπαδάριο Πρωτοψάλτη, Θεόδωρο Φωκαέα και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 30) Doxastar [Δοξαστάριον], του Ιάκωβου Πρωτοψάλτου, τόμος Α', Σεπτέμβριος-Ιανουάριος, και Slavele Stihoavnelor / stihirilor [Δοξολογίον - Στιχηρά του στίχου / απόστιχα], του Χουρμουζίου Χαρτοφύλακα, μεταφρασμένα από τον Nectarie Βλάχου, γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1887, κωδικογράφος Chesarie. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 31) Doxastar [Δοξαστάριον], του Ιάκωβου Πρωτοψάλτου, τόμος Β', Ιουνίου-Δεκεμβρίου, και Slavele Stihoavnelor / stihirilor [Δοξολόγιον - Στιχηρά του στίχου / απόστιχα], του Χουρμούζιου Χαρτοφύλακα, μεταφρασμένα από τον Nectarie Βλάχου, γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, κελλί Κουκουβίνο, μονή Σταυρονικήτα, το 1888, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Gherontie Προδρομίτης Χργφ, το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 32) Cântări pentru Postul Mare [Ψαλτικοί Ύμνοι για τη ΣαρακοστήΙ του Nectarie Βλάγου, κ.α., γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1892, 1933, 1934 κωδικογράφος ο Isihie Petrescu και ο Ιερομόναγος Gherontie Cornătean από το Πρόμποτα-Σουτσεάβα. Περιέγει μεταφράσεις του: α) Gherontie Ιερομόναγο από τον Nectarie Βλάχου, β) Nectarie Βλάχου από τον Θεόδωρο Φωκαέα, Ιωάννη Δαμασκηνό - Ιωάννη Κουκουζέλη, Πέτρου λαμπαδάοιο Πρωτοψάλτη, Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 33) Prohodul Domnului [Νεκρώσιμη Ακολουθία], του (Nectarie Βλάχου), γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, την Φεβρουάριο 1893, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Isihie. Χργφ. gr.-ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 34) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1893, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Calinic. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Ιωάννη Κουκουζέλη, Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 35) Heruvice - Αχίουπο - Ιτπουδε [Χερουβικά - Άξιον Εστίν - Ειρμοί], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, την 22 Μαίου 1894,

κωδικογράφος ο μοναχός ψάλτης Sava Ploieşteanu. Περιέχει έργα του Nectarie Βλάχου. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 36) Doxastar [Δοξαστάριον], του Ιάκωβου Πρωτοψάλτου, τόμος Β', Φεβρουαρίου-Αύγουστου, μεταφρασμένα από τον Necturie Βλάχου, γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1896, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Isihie Προδρομίτης. Περιέχει έργα του Nectarie Βλάχου. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 37) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1896, κωδικογράφοι: ο μοναχός Irineu Ştefănescu και ο ψάλτης Ioil. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Θεόδωρο Φωκαέα, Ιωάννη Κουκουζέλη, Μανουήλ Πρωτοψάλτη Χρυσάφη και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 38) Stihirar [Στιχηράριον], του Ιακ'ωβου Πρωτοψάλτου, τόμος Β', μεταφρασμένο από τον Nectarie Βλάχου, γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1897, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Isihie Προδρομίτης. Περιέχει και έργα του Nectarie Βλάχου. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 39) Cântări bisericești care se cântă la priveghieri [Ψαλτικοί Ύμνοι στην Αγρυπνία], γραμμένο στο Καρεία, Άγιο Όρυς, την 12 Φεβρουαρίου 1897, άγνωστος κωδικογράφος. Περιέχει και έργα του Nectarie Βλάχου. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 40) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στο Καρεία, Άγιο Όρος, την 12 Φεβρουαρίου 1897, άγνωστος κωδικογράφος. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Ιωάννη Κουκουζέλη, Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 41) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1897-1898, κωδικογράφος ο σχημονάχος Ιαcob Προδρομίτης Λακάνου πρώην στην σκήτη Λάκου. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Γεώργιο Κρήτα, Θεόδωρο Φωκαέα, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη, Ιωάννη Κουκουζέλη, Πέτρο λαμπαδάριο, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη, Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Κωνσταντίν Πρωτοψάλτη, Δανιήλ Πρωτοψάλτη και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 43) Mathimatar [Μαθηματάριον], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, την 20 Φεβρουαρίου 1899, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Isihie Προδρομίτης, Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Μπαλάσιο Ιερέα, Ιωασάφ Διονυσιάτη, Γεώργιο Κρήτα, Μανουήλ Πρωτοψάλτη Χρυσάφη, Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη, Πέτρο Εφέσιο, Ιωάννη Κουκουζέλη - σύντομο από τον Κωνσταντίν Πρωτοψάλτη και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 44) Filadă / Troparul Botezului [Φυλλάδια / Το τροπάριον του Θεοφανίαι] ήχος Α', ποίημα Nectarie Βλάχου, γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα τέλη του ΙΘ΄ αι., άγνωστος κωδικογράφος, Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 45) Doxastar [Δοξαστάριον], του Ιακώβου Πρωτοψάλτου, τόμος Β΄, Φεβρουαρίου-Αύγουστου, μεταφρασμένο από τον Nectarie Βλάχου, γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα τέλη του ΙΘ΄ αι., κωδικογράφοι: ο Paisie αμαρτωλός και ο Neofit αμαρτωλός / Μπρασοβεάνου. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 46) Doxastar - Stihirar [Δοξαστάριον - Στιχηράριον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα τέλη του ΙΘ΄ αι, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Ισυχίε Πετρέσκου. Περιέχει μεταφράσεις του Νεκτάριε Βλάχου από τον Μανουήλ Χρυσάφη Πρωτοψάλτη, Ματέϊ Βατοπεδινό και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 47) Doxastar [Δοξαστάριον], του Ιάκωβου Πρωτοψάλτου, τόμος Α', Σεπτεμβρίου-Ιανουαρίου, μεταφρασμένα από τον Nectarie Βλάχου, γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα τέλη του ΙΘ΄ αι., κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Isihie. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 48) Filadă / Sfinte Dumnezeule ... care se cântă după Slavoslovie, pe larg [Φυλλάδια / Άγιος ο Θεώς (...)], μετάφροιση Nectarie Βλάχου, γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1878, κωδικογράφος ο Paisie αμαρτωλός. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 54) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα τέλη του ΙΘ΄ αι, άγνωστος κωδικογράφος. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Γεώργιο Παρασκιάδη, Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Θεόδωρο Φωκαέα, Πέτρο Πελοποννήσιο λαμπαδάριο, Μανουήλ Χρυσάφη, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Ιωάννη Δαμασκηνό, Μπαλάσιο Ιερέα, Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη, Αναστάσιο Λαρισινό, Δανιήλ Πρωτοψάλτη, Πέτρο Εφέσιο, Ιωάννη Πρωτοψάλτη, Ονούφριο Βυζάντιο και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 55) Priveghier [Αγρυπνία], χαρτόδετος μαζί με το τόμο του Ιερομόναχου Dometie Ionescu, Αυθολόγιον, τυπωμένο το 1898 στο Βουκουρέστι, χργφ. γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα τέλη τον ΙΘ΄ αι, άγνωστος κωδικογράφος. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Θεόδωρο Φωκαέα, Ιωάννη Κουκουζέλη - σε σύντομο από τον Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Μοανουήλ Πρωτοψάλτη, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη, Πέτρο Εφέσιο, Δανιήλ Πρωτοψάλτη, Μπαλάσιο Ιερέα και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 56) Chinonicur [Κοινωνικάριον], του Πέτρου λαμπαδάριου Πελοποννήσιου, γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα τέλη του ΙΘ΄ αι, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Isihie. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Πέτρο λαμπαδάριο Πελοποννήσιο, Θεόδωρο Φωκαέα, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη, Δανιήλ Πρωτοψάλτη, Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Γεώργιο Κρήτα και έργα του Nectarie Βλάγου, κ.α. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 57) Antologhion [Ανθολόγιον], απόσπασμα, χαρτόδετος μαζί με το τόμο του Ιερομόναχου Dometie Ionescu, Ανθολόγιον, τυπωμένο το 1898 στο Βουκουρέστι, χργφ. γραμμένο στο Άγιο Όρος, στις αρχές του Κ΄ αι., άγνωστος κωδικογράφος. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Θεόδωρο Φωκαέα, Πέτρο λαμπαδάριο και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 59) Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στη μονή Γοροβέϊ - Δοροχόϊ, Μολδαβία, το 1900, 1902, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Isihie. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Γεώργιο Παρασκιάδη, Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Ιωάννη Κουκουζέλη - σε σύντομο από τον Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Πέτρο λαμπαδάριο, Μανουήλ Πρωτοψάλτη, Θεόδωρο Φωκαέα, Ιωάννη Δαμασκηνό, Μπαλάσιο Ιερέα, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 60) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1900, 1913, άγνωστοι κωδικογράφοι. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Μανουήλ Πρωτοψάλτη, Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη, Θεόδωρο Φωκαέα, Μπαλάσιο Ιερέα, Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 61) Antologhion / Engolpion [Ανθολόγιον / Εγκόλπιον], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1900, 1903, 1907, 1908, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Paisie Lambru Ploiesteanu.

Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Ιωάννη Πρωτοψάλτη, Δανιήλ Πρωτοψάλτη, Θεόδωρο Φωκαέα, Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 62) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1900, 1901, 1908, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Paisie. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Θεόδωρο Φωκαέα, Μανουήλ Πρωτοψάλτη Χρυσάφη, Πέτρο Πελοποννήσιο λαμπαδάριο, Ιωάννη Δαμασκηνό, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. 10. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 63) Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στη μονή Γοροβέϊ -Δοροχόϊ, Μολδαβία, το 1900, 1903, 1907, 1913, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Isihie Petrescu. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Θεόδωρο Φωκαέα, Γεώργιο Κρήτα, Πέτρο Εφέσιο, Πέτρο λαμπαδάριο, Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη, Ιωάννη Πρωτοψάλτη, Κωνσταντίνο Πρωτοψάλτη, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη, Χρηστόδουλο Γεωργίου, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Δανιήλ Πρωτοψάλτη και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 64) Doxastar Doxastar [Δοξαστάριον]. (του Ιακώβου Πρωτοψάλτη, μεταφρασμένα από τον Nectarie Βλάχου), γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1902, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Paisie Lambru. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Πέτρου Εφέσιο. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 65) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στη μονή Γοροβέϊ-Δοροχόϊ, Μολδαβία, το 1902, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Isihie. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Πέτρο Πελοποννήσιο λαμπαδάριο, Πέτρου Εφέσιο, Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Θεόδωρο Φωκαέα και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 66) Doxastar [Δοξαστάριον], του Ιάκωβου Πρωτοψάλτου, τόμος Β', Φεβρουαρίου-Αυγούστου, και Slavele Stihoavnelor / stihirilor [Δοξολογίον - Στιγηρά του στίγου / απόστιχα], του Χουρμούζιου Χαρτοφύλακα, μεταφρασμένα από τον Nectarie Βλάχου, γραμμένο στο Άγιο Όρος, την 10 Νεμβρίου 1904, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Onufrie Bratu Săceleanu. Περιέχει έργα του Nectarie Βλάχου. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 67) Doxastar [Δοξαστάριον / Τριώδιον - Πεντηκοστάριον], του Ιακώβου Πρωτοψάλτη, και Slavele Stihoavnelor / stihirilor [Δοξολογίον - Στιχηρά του στίχου / απόστιχα], του Χουρμούζιου Χαρτοφύλακα, μεταφρασμένα από τον Nectarie Βλάχου, γραμμένο στο Άγιο Όρος, την 12 Ιανουαρίου 1905, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Onufrie. Περιέχει έργα του Nectarie Βλάχου. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 68) Doxastar [Δοξαστάριον], του Ιακώβου Πρωτοψάλτη, τόμος Α', Σεπτεμβρίου-Ιανουαρίου, και Slavele Stihoavnelor / stihirilor [Δοξολογίον - Στιχηρά του στίχου / απόστιχα], του Χουρμούζιου Χαρτοφύλακα, μεταφρασμένα από τον Nectarie Βλάχου, γραμμένο στο Άγιο Όρος, την 15 Ιουνίου 1905, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Onufrie Bratu. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 69) Doxastar [Δοξαστάριον], του Ιάκωβου Πρωτοψάλτου, τόμος Β', Φεβρουαρίου-Αύγουστου, και Slavele Stihoavnelor / stihirilor [Δοξολόγιον - Στιχηρά του στίχου / απόστιχα] του Χουρμούζιου Χαρτοφύλακα, μεταφρασμένα από τον Nectarie Βλάχου, γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1906, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Onufrie. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 70) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1906, κωδικογράφοι: ο μοναχός Ιαcob Deciu και άγνωστοι. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Γεώργιο Παρασκιάδη, και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 72) Priveghier - Engolpion / Liturghier-Heruvicon - Chinonicar [Αγρυπνία - Εγκόλπιον / Ακολουθία της Λειτουργίας - Χερουβικόν - Κοινωνικάριον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1909, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Paisie Lambru. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Θεόδωρο Φωκαέα, Γεώργιο Κρήτα, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη, Κωνσταντίν Πρωτοψάλτη, Πέτρο Εφέσιο, Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Πέτρο λαμοαδάριο, Μπαλάσιο Ιερέα και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 73) Antologhion / Engolpion [Ανθολόγιον - Εγκόλπιον], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1909, 1911, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Paisie. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Γρηγόριο Πρωτοψάλτη, Θεόδωρο Φωκαέα, Γεώργιο Κρήτα, Πέτρο Εφέσιο, Μπαλάσιο Ιερέα, (Παναγιώτη) Χρυσάφη ο Μακεδόνα, Ιωάννη Πρωτοψάλτη, Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Το χργφ. περιέχει και 5 ψαλμοί του Nectarie Βλάχου μεταφρασμένοι στη βουλγαρική γλώσσα από τον ιεροδιάκονο Calistru. Χργφ. 10. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 74) Antologhion [Ανθολόγιον] - απόσπασμα, γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1910, κωδικογράφοι: ανώνιμος, ο Ιερομόναχος Paisie, θ ιεροδιάκονος Iachint. Περιέχει έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 77) Doxastar [Δοξαστάριον], του Ιακώβου Πρωτοψάλτη, τόμος Β', Φεβρουαρίου-Αυγούστου, και Slavele Stihoavnelor / stihirilor [Δοξολόγιον -Στιχηρά του στίχου / απόστιχα], του Χουρμούζιου Χαρτοφύλακα, μεταφρασμένα από τον Nectarie Βλάχου, γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1916-1917, κωδικογράφος ο μοναχός Martin Ionescu Προδρομίτης. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 79) Doxastar [Δοξαστάριον], του Ιακώβου Πρωτοψάλτη, τόμος Α΄, Σεπτεμβρίου-Ιανουαρίου, και Slavele Stihoavnelor / stihirilor [Δοξολόγιον - Στιχηρά του στίχου / απόστιχα], του Χουρμούζιου Χαρτοφύλακα, μεταφρασμένα από τον Nectarie Βλάχου, γραμμένο στην σκήτη Προβατά, μονή Μεγίστης Λαύρας, το 1918, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Isihie Petrescu. Χργφ. το. χωρίς **αριθμό** (Catalog Spinei nr. 80) Antologhion / Engolpion [Ανθολόγιον - Εγκόλπιον], γραμμένο στο κελλί Κουκουβίνο, σκήτη Προβατά, μονή Μεγίστης Λαύρας, την 18 Αυγούστου 1919, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Veniamin. Περιέχει έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 82) Cântări la Priveghieri - Utrenie - Liturghie [Ψαλτικοί Ύμνοι του Εσπερινού - Όρθρου - της Λειτουργίας], γραμμένο στην σκήτη Λάκου, το 1931-1933, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Gavriil από την σκήτη Λάκου. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Ιωάννη Κουκουζέλη - σε σύντομον από τον Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, κ.α. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 83) Filadă / Kekragariile [Φυλλάδια / Κεκραγάρια], του Ιάκωβου Πρωτοψάλτου, και Cântări la Adormirea Maicii Domnului [Νεκρώσιμη Ακολουθία της Θεοτόκου], γραμμένο στο Άγιο Όρος, πρίν το 1934, κωδικογράφοι: άγνωστος, ο σχημονάχος Varachiil. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη. Χργφ. 10.

χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 84) Vecemier / Slavele [Ακολουθία του Εσπερινού / Στιχηρά], του Ιακώβου Πρωτοψάλτη, μεταφρασμένα από τον Nectarie Βλάχου, γραμμένο στο Άγιο Όρος, την 2 Ιουλίου 1937, κωδικογράφοι: άγνωστος, ο σχημονάχος Varachiil. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 85) Doxastar [Δοξαστάριον], του Ιάκωβου Πρωτοψάλτη, τόμος Α΄, Σεπτεμβρίου-Ιανουαρίου, και Slavele Stihoavnelor / stihirilor [Δοξολόγιον - Στιχηρά του στίχου / απόστιχα], του Χουρμούζιου Χαρτοφύλακα, μεταφρασμένα από τον Nectarie Βλάχου, γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1939, κωδικογράφος ο σχημονάχος Chesarie. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 86) Doxastar [Δοξαστάριον], του Ιακώβου Πρωτοψάλτη, τόμος Β', Φεβρουαρίου-Αυγούστου, και Slavele Stihoavnelor / stihirilor [Δοξολόγιον - Στιχηρά του στίχου / απόστιχα], του Χουρμούζιου Χαρτοφύλακα, μεταφρασμένα από τον Nectarie Βλάχου, γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1939, κωδικογράφος ο Chesarie. Χργφ. το. **χωρίς αριθμό** (Catalog Spinei nr. 87) Doxastar [Δοξαστάριον], του Ιακώβου Πρωτοψάλτη, τόμος Β', Φεβρουαρίου-Αυγούστου, και Slavele Stihoavnelor / stihirilor [Δοξολόγιον - Στιχηρά του στίχου / απόστιχα], του Χουρμούζιου Χαρτοφύλακα, μεταφρασμένα από τον Nectarie Βλάχου, γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1939, άγνωστος κωδικογράφος. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 88) Doxastar / Slavele duminicilor Triodului şi Penticostarului [Δοξαστάριον / Δόξα στις Κυριακές του Τριωδίου και Πεντηκοσταρίου], του Ιακώβου Πρωτοψάλτη, τόμος Γ', και Slavele Stihoavnelor / stihirilor [Δοξολόγιον - Στιχηρά του στίχου / απόστιχα], του Χουρμούζιου Χαρτοφύλακα, μεταφρασμένα από τον Nectarie Βλάχου, γραμμένο στο Άγιο Όρος, την 28 Νοεμβρίου 1939, κωδικογράφος ο Chesaric. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 89) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, την 2 Αυγούστου 1955, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Petroniu Tănase. Περιέχει έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. το. 1713 (Catalog Spinei nr. 90) Doxustur / Slavele duminicilor Triodului și Penticostarului [Δοξαστάριον / Δόξα στις Κυριακές του Τριωδίου και Πεντηκοσταρίου], του Ιακώβου Πρωτοψάλτη, τόμος Γ, και Slavele Stihoavnelor / stihirilor [Δοξολόγιον - Στιχηρά του στίχου / απόστιχα], του Χουρμούζιου Χαρτοφύλακα, μεταφρασμένα από τον Nectarie Βλάχου, γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1863, κωδικογράφοι: ο Nectarie Βλάχου, άγνωστος. Περιέχει έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. το. 1716 (Catalog Spinei nr. 91) Doxastar [Δοξαστάριον], του Ιακώβου Πρωτοψάλτη, τόμος Β', Φεβρουαρίου - Αυγούστου, και Slavele Stihoavnelor / stihirilor [Δοξολόγιον - Στιχηρά του στίχου / απόστιχα], του Χουρμούζιου Χαρτοφύλακα, μεταφρασμένα από τον Nectarie Βλάχου, γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1881, κωδικογράφος ο σχημονάχος Nicandru Προδρορμίτης, Χργφ. ro. 1717 (Catalog Spinei nr. 92) Doxastar / Slavele duminicilor Triodului și Penticostarului [Δοξαστάριον / Δόξα στις Κυριακές του Τριωδίου και Πεντηκοσταρίου], του Ιακώβου Πρωτοψάλτη, τόμος Γ΄, και Sluvele Stihoavnelor / stihirilor [Δοξολόγιον - Στιχηρά του στίχου / απόστιχα], του Χουρμούζιου Χαρτοφύλακα, μεταφρασμένα από τον Nectarie Βλάχου, γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1866, 1868, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Calistrat Galactinovici Nemtean. Περιέχει έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. το. 1718 (Catalog Spinei nr. 93) Doxastar [Δοξαστάριον], του Ιακώβου Πρωτοψάλτη, τόμος Α', Σεπτεμβρίου-Ιανουαρίου, και Slavele Stihoavnelor / stihirilor [Δοξολόγιον - Στιχηρά του στίχου / απόστιχα], του Χουρμούζιου Χαρτοφύλακα, μεταφρασμένα από τον Nectarie Βλάχου, γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, την 27 Αυγούστου 1865, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Calistrat Galactinovici Nemţean. Περιέχει έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. ro. 1760 (Catalog Spinei nr. 94) Stihirar [Στιχηράριον], για τους μήνες Σεπτέμβρίο-Αύγουστο, μεταφρασμένα από τον Nectarie Βλάχου, γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1876-1877, άγνωστος κωδικογράφος. Περιέγει μεταφράσεις του Nectarie Βλάγου από ανώνυμοι και έργα του Nectarie Βλάχου. Χργφ. το. 1761 (Catalog Spinei nr. 95) Stihirar [Στιχηράριον], τόμος Α΄, για τους μήνες Σεπτέμβριο-Δεκέμβριο, μεταφρασμένα από τον Nectarie Βλάχου, γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1875, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Natanail. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από ανώνυμους και έργα του Nectarie Βλάχου. Χργφ. το. 1762 (Catalog Spinei nr. 96) Stihirar [Στιχηράριον], τόμος Α΄, για τους μήνες Σεπτέμβριο -Δεκέμβριο, μεταφρασμένα από τον Nectarie Βλάχου, γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1875, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Natanail. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από ανώνυμους και έργα του Nectarie Βλάχου. Χργφ. το. 1763 (Catalog Spinei nr. 97) Stihirar [Στιχηράριον], τόμος Β', για τους μήνες Φεβρουάριο-Αύγουστο, μεταφρασμένα από τον Nectarie Βλάχου, γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, τον Ιανουάριο 1875, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Natanail. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από ανώνυμους και έργα του Nectarie Βλάχου. Χργφ. ro. 1764 (Catalog Spinei nr. 98) Stilistar [Στιχηράριον], τόμος Β', για τους μήνες Ιανουάριο-Αύγουστο, μεταφρασμένα από τον Necturie Βλάχου, γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, τον Ιανουάριος 1875, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Natanail. Χργφ. το. 1765 (Catalog Spinei nr. 99) Stihirar / Slavele duminicilor Triodului şi Penticosturului [Στιχηράριον / Δόξα στις Κυριακές του Τριωδίου και Πεντηκοσταρίου], για τους μήνες Μάιο-Αύγουστο, μεταφρασμένα από τον Nectarie Βλάχου, γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, την 2 Φεβρουαρίου 1891, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Nicandru. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από ανώνυμους, και έργα του Nectarie Βλάχου. Χργφ. ro. 1766 (Catalog Spinei nr. 100) Stihirar / Slavele duminicilor Triodului și Penticostarului [Στιχηράριον / Δόξα στις Κυριακές του Τριωδίου και Πεντηκοσταρίου), μεταφρασμένα από τον Nectarie Βλάχου, γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1879, 1893, κωδικογράφοι: ο Ιερομόναχος Natanail και ο Ιερομόναχος Nicandru. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από ανώνυμους, και έργα του Nectarie Βλάχου. Χργφ. ro. 1771 (Catalog Spinei nr. 101) Mathimatar [Μαθηματάριον], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1885, 1904, κωδικογράφοι: ο μοναχός Clement Προδρομίτης, ο Paisie αμαρτωλός Lambru, ανώνυμος. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Ιωάννη Κουκουζέλη, Μπαλάσιο Ιερέα, Ιωασάφ Διονυσιάτυ, και έργα του Nectarie Βλάχου. Χργφ. ro. 1773 (Catalog Spinci nr. 102) Prohodul Domnului [Νεκρώσιμη Ακολουθία], του Nectarie Βλάχου, γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, την 20 Μαρτίου 1876, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Calistrat Galactinovici Nemtean. Χργφ. ro. 1774 (Catalog Spinei nr. 103) Prohodul Domnului [Νεκρώσιμη Ακολουθία] μεταφρασμένο από τον Nectarie Βλάχου, γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1872, κωδικογράφος ο ψάλτης Paisie.

Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Πέτρο Πελοποννήσιου λαμπαδάριο και έργα του Nectarie Βλάχου. Χργφ. ro. 1780 (Catalog Spinei nr. 104) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, πρίν το 1865, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Gherontie Petrescu Προδρομίτης, Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από ανώνυμους, Χργφ. ro. 1788 (Catalog Spinei nr. 105) Cântări la Liturghie [Ακολουθία της Λειτουργίας], του Nectarie Βλάχου, χαρτόδετος μαζί με το τόμο του Nectarie Frimu αρχιερέως, Ανθολόγιον, τυπωμένο στη μονή Νεάμτζ, το 1840, χργφ. γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1902, 1906, κωδικογράφος ο Paisie Lambru αμαρτωλος, Χργφ, gr.-ro. 1823 (Catalog Spinei nr. 110) Antologhion / Priveghier [Ανθολόγιον / Αγρυπνία], γραμμένο στα Ιεροσόλυμα, το 1836, κωδικογράφος Nectarie Βλάχου - το πρώτο χργφ. του γραμμένο μόνο στην ελληνική γλώσσα. Χργφ. ro. 1877 (Catalog Spinei nr. 120) Doxastar / Triodul și Penticostar [Δοξαστάριον / Τριώδιον - Πεντηκοστάριον], του Ιακώβου Πρωτοψάλτη, τόμος Α', για τους μήνες Ιανουαρίο- Μαϊο, μεταφρασμένα από τον Nectarie Βλάχου, γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1887, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Gherontie Petrescu Προδρομίτης, Περιέχει και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. το. 2191 (Catalog Spinei nr. 121) Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, στα τέλη του ΙΘ' αι, άγνωστος κωδικογράφος. Περιέχει και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. ro. 3047 (Catalog Spinei nr. 122) Priveghier [Αγρυπνία], τόμος Β΄, γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1885, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Calinic. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Ιωάννη Κουκουζέλη - σε σύντομο από τον Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Γεώργιο Παρασκιάδη, Θεόδωρο Φωκαέα, Μανουήλ Χρυσάφη Πρωτοψάλτη, Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Πέτρο λαμπαδάριο, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Ιωάννη Δαμασκηνό, Μπαλάσιο Ιερέα, Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη, Δανιήλ Πρωτοψάλτη, Αναστάσιο Λαρισινό, Ιωάννη Πρωτοψάλτη, Ονούφριο Βυζάντιο, και έργα του Nectarie Βλάχου. Χργφ. ro. 3048 (Catalog Spinei nr. 123) Doxastar / Triodul și Penticostar [Δοξαστάριον / Τριώδιον - Πεντηκοστάριον], του Ιακώβου Πρωτοψάλτη, τόμος Β', για τους μήνες Φεβρουάριο - Αύγουστο, και Slavele Stihoavnelor / stihirilor [Στιχηρά του στίχου / απόστιχα], του Χουρμούζιου Χαρτοφύλακα, μεταφρασμένα από τον Nectarie Βλάχου, γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1888, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Calinic. Χργφ. ro. 3049 (Catalog Spinei nr. 124) Doxastar [Δοξαστάριον], του Ιακώβου Πρωτοψάλτη, τόμος Β', για τους μήνες Ιουνίου-Δεκέμβριου, και Slavele Stihoavnelor / stihirilor [Στιχηρά του στίχου / απόστιχα], του Χουρμούζιου Χαρτοφύλακα, μεταφρασμένα από τον Nectarie Βλάχου, γραμμένο στο κελλί Κουκουβίνο, στην σκήτη Προβατά, μονή Μεγίστης Λαύρας το 1888, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Calinic. Χργφ. το. 3050 (Catalog Spinei nr. 125) Cântări la Liturghie [Ακολουθία της Λειτουργίας], του Nectarie Βλάχου, χαρτόδετος μαζί με το τόμο του αρχιερέως Nectarie Frimu, Antologia [Ανθολόγιον], τυπωμένο στη Μονή Νεάμτζ, το 1840, χργφ. γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1887, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Calinic. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Κωνσταντίνο Πρωτοψάλτη, Θεόδωρο Φωκαέα, Πέτρο Εφέσιο, Χρηστόδουλο Γεωργίου, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη, Γεώργιο Κρήτα, Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη, Μπαλάσιο Ιερέα, και έργα του Nectarie Βλάχου. Χργφ. το. 3051 (Catalog Spinei nr. 126) Prohodul Domnului [Νεκρώσιμη Ακολουθία], του Nectarie Βλάχου, γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1866, 1882, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Calinic. Χργφ. ro. 3080 (Catalog Spinei nr. 127) Chinonicur [Κοινωνικάριον], χαρτόδετος μαζί με το τόμο του Dometie Ionescu, Antologia [Ανθολόγιον], τυπωμένο στη μονή Νεάμτζ, το 1898, χργφ. γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1900, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Paisie Lambru. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Θεόδωρο Φωκαέα και ανώνυμους, και έργα του Nectarie Βλάχου. Χργφ. ro. 3188 (Catalog Spinei nr. 129) Antologhion / Engolpion [Ανθολόγιον - Εγκόλπιον], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1898, 1900, 1901, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Paisie Lambru Προδρομίτης. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου / Vasilescu Huşeanul, από τον Κωνσταντίνο Πρωτοψάλτη, Πέτρο Εφέσιο, Θεόδωρο Φωκαέα, Χορμούζιο Χαρτοφύλακα, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη, Γεώργιο Κρήτα, Ιωάννη Κουκουζέλη, Ονούφριο Βυζάντιο, Ιωάννη Πρωτοψάλτη, Αμπρόζιο Μεδιολάνο, και έργα του Nectarie Βλάχου. Χργφ. 10. 3221 (Catalog Spinei nr. 130) Antologhion - Propedie [Ανθολόγιον - Προπαιδεία], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1899, 1908, κωδικογράφοι: ο Ιεροσχημονάχος Paisie Lambru Προδρομίτης και ο ιεροδιάκονος Isihie. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Θεόδωρο Φωκαέα, Διονύσιο Φωτεινό, και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. το. 3251 (Catalog Spinei nr. 131) Heruvice care se cântă la Liturghia cea mai înainte sfintită [Χερουβικά - που ψάλονται στη Ακολουθία της Λειτουργίας (...)], του Θεόδωρο Φωκαέα, μεταφρασμένα από τον Nectarie Βλάχου, γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, την 4 Μαρτίου 1898, κωδικογράφος ο Ιεροσχιμονάχος Paisie Lambru Προδρομίτης, Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Θεόδωρο Φωκαέα, Πέτρο λαμπαδάριο, Χρυσάφη Πρωτοψάλτη, Ιωάννη Κουκουζέλη, και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. το. 3253 (Catalog Spinei nr. 132) Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, την 4 Μαρτίου 1876, κωδικογράφοι: ο ιεροδιάκονος Nicandru και άγνωστος. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Γεώργιο Κρήτα, Θεόδωρο Φωκαέα, Ιωάννη Πρωτοψάλτη, Κωνσταντίνο Πρωτοψάλτη, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη, Πέτρο Εφέσιο, Πέτρο λαμπαδάριο, και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. ro. 3254 (Catalog Spinei nr. 133) Stihirar / Priveghier [Στιχηράριον / Αγρυπνία], για τους μήνες Ιανουάριο - Δεκέμβριο, μεταφρασμένα από τον Nectarie Βλάχου, γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1876, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Nicandru. Χργφ. gr.- ro. 3255 (Catalog Spinei nr. 134) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα μέσα τον ΙΘ΄ αι., άγνωστος κωδικογράφος. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα από τον Πέτρο Εφέσιο, Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Θεόδωρο Φωκαέα, μεταφράσεις από την ρουμανική στην ελληνική γλώσσα του Nectarie Βλάχου από τον Anton Pann, και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. ro. 3256 (Catalog Spinei nr. 135) Prohodul Domnului [Νεκρώσιμη Ακολουθία], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1886, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Nicandru. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Πέτρο λαμπαδάριο, και έργα του Nectarie Βλάχου. Χργφ. gr.-ro. 3479 (Catalog Spinei nr. 136) Antologhion - Propedie [Ανθολόγιον - Προπαιδεία], του

Μανουήλ Χρυσάφη, γραμμένο στη Μολδαβία / Βλαχία, στα τέλη τον ΙΗ΄ αι και αρχές του ΙΘ΄ αι., άγνωστοι κωδικογράφοι. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από του Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Χργφ. ro. 3611 (Catalog Spinei nr. 137) Doxastar [Δοξαστάριον], του Ιακώβου Πρωτοψάλτη, τόμος Α', για τους μήνες Σεπτέμβριο-Ιανουάριο, και Slavele Stihoavnelor / stihirilor (Στιχηρά του στίχου / απόστιχα], του Χουρμούζιου Χαρτοφύλακα, μεταφρασμένα από του Nectarie Βλάχου, γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα τέλη τον ΙΘ΄ αι., άγνωστος κωδικογράφος. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Μανουήλ Χρυσάφη Πρωτοψάλτη και έργα του Νεκτάριε Βλάχου, κ.α. Χργφ. ro. 3612 (Catalog Spinei nr. 138) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1879-1880, κωδικογράφοι: ο Ιερομόναχος Calinic, ο Ιοκίf μοναχός, ο ιεροδιάκονος Isihie, ο Ιερομόναχος Natanail, ο σχημονάχος Neofit. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Ιωάννη Κουκουζέλη, Μανουήλ Πρωτοψάλτη, Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Πέτρο Πελοποννήσιο, Ιωάννη Δαμασκηνό, Μπαλάσιο Ιερέα, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Θεόδωρο Φωκαέα και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. το. 3613 (Catalog Spinei nr. 139) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1879, κωδικογράφοι: ο Ιερομόναχος Natanail, ο ιεροδιάκονος Isihie, ο σχημονάχος Neofit. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Αναστάσιο Λαρισινό, Θεόδωρο Φωκαέα, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη - La râul Babilonului / Στο Βαβυλώνος ποταμό ... ήχος γ', γραμμένο για τον μητροπολίτη Μολδαβίας Iosif Naniescu και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. ro. 3614 (Catalog Spinei nr. 140) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, την 30 Σεπτεμβρίου 1879, κωδικογράφοι: ο ιεροδιάκονος Isihie, ο Ιερομόναχος Natanail, ο σχημονάχος Neofit Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Πέτρο λαμπαδάριο, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη, Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη, Θεόδωρο Φωκαέα, Ονούφριο Βυζάντιο, Ζαμφίρ / Ζαμφιράκε μονάχος και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. το. 3616 (Catalog Spinei nr. 141) Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, μετά το 1879, άγνωστος κωδικογράφος. Περιέχει μεταφράσεις του Neciarie Βλάχου από τον Θεόδωρο Φωκαέα, Κωνσταντίνο Πρωτοψάλτη, Πέτρο Εφέσιο και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. gr.-ro. 3617 (Catalog Spinei nr. 142) Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, στα μέσα τον ΙΘ΄ αι., άγνωστος κωδικογράφος. Περιέχει έργα του Nectarie Βλάχου στην ελληνική γλώσσα, μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Ιωάννη Κουκουζέλη - σε σύντομον από τον Κωνσταντίνο Πρωτοψάλτη, Θεόδωρο Φωκαέα, Ιωάννη Πρωτοψάλτη, Πέτρο Εφέσιο, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη, Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα και έργα στη ρουμανική γλώσσα του Nectarie Βλάχου. Χργφ. ro. 3618 (Catalog Spinci nr. 143) Antologhion / Cântări pentru Postul Mare - Triod [Ανθολόγιον / Ψαλτικούς Ύμνους για τη Σαρακοστή - Τριώδιον], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, στα τέλη του ΙΘ΄ αι., άγνωστος κωδικογράφος. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Θεόδωρο Φωκαέα, Πέτρο λαμπαδάριο, Ιωάννη Κουκουζέλη, Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη και έργα του NectarieΒλάχου, κ.α. Χργφ. το. 3619 (Catalog Spinei nr. 144) Stihirar [Στιχηράριον], για τους μήνες Ιανουάριο - Αύγουστο, μεταφρασμένο από τον Nectarie Βλάχου, γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, την 3 Νοεμβρίου 1877, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Paisie Προδρομίτης. Περιέχει μεταφράσεις και έργα του Nectarie Βλάχου. Χργφ. ro. 3620 (Catalog Spinei nr. 145) Stihirar [Στιχηράριον], για τους μήνες Σεπτέμβριο-Δεκέμβριο, μεταφρασμένο από τον Nectarie Βλάχου, γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, στα τέλη του ΙΘ΄ αι., άγνωστος κωδικογράφος. Περιέχει μεταφράσεις και έργα του Nectarie Βλάχου. Χργφ. ro. 3621 (Catalog Spinei nr. 146) Prohodul Domnului [Νεκρώσιμη Ακολουθία], του Nectarie Βλάχου, γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, την 8 Απριλίου 1872, άγνωστος κωδικογράφος. Χργφ. ro. 3740 (Catalog Spinei nr. 147) Antologhion / Engolpion [Ανθολόγιον / Εγκόλπιον], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1874, 1884, 1898, 1902, 1913, κωδικογράφοι: ο Ιεροσχημονάχος Isihie, ο Ιεροσχιμονάχος Paisie Lambru Ploieșteanu, ανώνυμοι. ΓΙεριέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Ιωάννη Κουκουζέλη - σε σύντομον από τον Κωνσταντίνο Πρωτοψάλτη, Θεόδωρο Φωκαέα, Κωνσταντίνο Πρωτοψάλτη, Πέτρο Εφέσιο, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη, Ιωάννη Κουκουζέλη, Μανουήλ Χρυσάφη Πρωτοψάλτη, Μπαλάσιο Ιερέα και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. ro. 3795 (Catalog Spinei nr. 148) Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, στα τέλη του ΙΘ΄ αι. και αρχές του Κ΄ αι, άγνωστος κωδικογράφος. Περιέχει μεταφράσεις και έργα του Nectarie Βλάχου. Χργφ. gr.-ro. 3796 (Catalog Spinei nr. 149) Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1889, 1892, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Dometie Ionescu. Περιέχει μεταφράσεις του Nectaric Βλάχου από τον μοναχό Νειλέο Ξανθοπούλου, Κυριατζή Χρυσοπολίτη, Γεώργιο Κρήτα, Θεόδωρο Φωκαέα, Ιωάννη Κουκουζέλη σε σύντομον από τον Κωνσταντίνο Πρωτοψάλτη, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη, Πέτρο Εφέσιο, Κωνσταντίνο Πρωτοψάλτη, Χριστόδουλο Γεωργίου, Πέτρο Πελοποννήσιο, Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Δανιήλ Πρωτοψάλτη, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Ιωάννη Πρωτοψάλτη, και έργα του Nectarie Βλάχου στην ελληνική και ρουμανική γλώσσα, κ.α. Χργφ. ro. 3797 (Catalog Spinei nr. 150) Priveghier / Mathimatar [Αγρυπνία / Μαθηματάριον], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, στα τέλη τον ΙΘ΄ αι., κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Dometie Ionescu. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη - σε σύντομον από τον Nectarie Βλάχου, Θεόδωρο Φωκαέα, Πέτρο λαμπαδάριο, Ιωάννη Κουκουζέλη, Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη, Μανουήλ Χρυσάφη, Μπαλάσιο Ιερέα, Ιωασάφ Διονυσιάτη, Παναγιώτη Χαλατζόγλου, Γεώργιο Κρήτα, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη, Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Ιωάννη Πρωτοψάλτη και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. ro. 5671 (Catalog Spinei nr. 157) Priveghier [Αγρυπνία] - απόσπασμα, χαρτόδετος μαζί με τον τόμο του Ιερομονάχου Macarie, Anastasimatar / Αναστασιματάριον, τυπωμένο στη Βιέννη, το 1823, χργφ. γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα τέλη τον ΙΘ΄ αι., άγνωστος κωδικογράφος. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Ιάκωβο Πρωτοψάλτη. Χργφ. ro. 5982 (Catalog Spinei nr. 158) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, την 18 Νοεμβρίου 1904, κωδικογράφος ο σχημονάχος Iacob Προδρομίτης. Περιέχει μεταφράσεις του Nectaric Βλάχου από τον Ιωάννη Κουκουζέλη, Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Γεώργιο Παρασκιάδη, Μανουήλ Πρωτοψάλτη, Θεόδωρο Φωκαέα, Ιωάννη Δαμασκηνό, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη, Ιωάννη Κουκουζέλη - σε σύντομον από τον Κωνσταντίνο Πρωτοψάλτη, Πέτρο λαμπαδάριο, Δανιήλ Πρωτοψάλτη, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α.

Χργφ. ro. 5984 (Catalog Spinei nr. 159) Antologhion / Anixandare - Tropare - Dogmatice - Chinonice - Axioane [Ανθολόγιον / Ανοιξαντάριον - Τροπάριον - Δογματικά - Κοινωνικά - Άξιον Εστίν], γραμμένο στην σκήτη Λάκου, το 1882, 1884, 1897, κωδικογράφος ο μοναχός Ιαcob αμαρτωλός από την σκήτη Λάκου. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Ιωάννη Κουκουζέλη - σε σύντομον από τον Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Σκήτη Κόλτσιου, κελλί της εκκλησίας Αγίου Γεωργίου, μονή Βατοπεδίου Χργφ. ro. 1051 (Catalog Spinei nr. 162) Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα μέσα του ΙΘ΄ αι., κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Teofilact Niculescu. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Θεόδωρο Φωκαέα, Πέτρο Πελοποννήσιου, Μπαλάσιο Ιερέα και έργα του Nectarie Βλάγου, κ.α. Χργφ. το. 1054 (Catalog Spinei nr. 165) Doxastar [Δοξαστάριον], του Ιακώβου Πρωτοψάλτη, τόμος Α', για τους μήνες Σεπτέμβριο-Ιανουάριο, μεταφρασμένο από τον Nectarie Βλάχου, γραμμένο στο Άγιο Όρος. στα τέλη του ΙΘ' αι και αρχές του Κ' αι, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Teofilact Niculescu. Χργφ. το. 1055 (Catalog Spinei nr. 166) Doxastar [Δοξαστάριον], του Ιακώβου Πρωτοψάλτη, τόμος Β΄, για τους μήνες Φεβρουάριο - Αύγουστο, και Slavele Stihoavnelor / stihirilor [Στιχηρά του στίχου / απόστιχα], του Χουρμούζιου Χαρτοφύλακα, μεταφρασμένα από τον Nectarie Βλάχου, γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1907, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Teofilact Niculescu Προδρομίτης, Χργφ. ro. 1056 (Catalog Spinei nr. 167) Doxustar / Slavele de la Triod și Penticostar [Δοξαστάριον / Δόξα (στις Κυριακές) του Τρωδίου και Πεντηκοσταρίου], του Ιακώβου Πρωτοψάλτη, τόμος Γ, και Slavele Stihoavnelor / stihirilor [Δοξολογίον - Στιχηρά του στίχου / απόστιχα], του Χουρμούζιου Χαρτοφύλακα, μεταφρασμένα από τον Nectarie Βλάχου, γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1906, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Teofilact Niculescu Προδρομίτης, Χργφ. ro. 1059 (Catalog Spinci nr. 169) Antologhion / Stihirarion [Ανθολόγιον / Στιχηράριον], του Gheroncie Προδρομίτη, γραμμένο στο Άγιο Όρος, το Μάρτιο 1883, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Calinic. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Ιωάννη Κουκουζέλη, Μανουήλ Χρυσάφη, Θεόδωρο Φωκαέα και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. ro. 1060 (Catalog Spinei nr. 170) Priveghier / Anixandare - Kekragarii - Dogmatici - Tropare - Polielee - Doxologii [Αγρυπνία/ Ανοιξαντάριον -Κεκραγάριον - Δογματικά - Τροπάριον - Πολυέλεοι - Δοξολόγιον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, την 14 Αυγούστου 1930, κωδικογράφος ο μοναχός Dionisie Ignat Ρουμάνο-μολδοβεάν από Βορνιτσένι. Περιέγει μεταφράσεις του Nectarie Βλάγου από τον Ιωάννη Κουκουζέλη, Πέτρο λαμπαδάριο Πελοποννησίου, Μανουήλ Πρωτοψάλτη, Μπαλάσιο Ιερέα, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Πέτρου Βυζάντιο Μπερεκέτη, Δανιήλ Πρωτοψάλτη, Αναστάσιο Λαρισηνό, Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Θεόδωρο Φωκαέα και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. το. 1061 (Catalog Spinei nr. 171) Doxologhion [Δοξολόγιον], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, την 12 Απριλίου 1891, κωδικογράφος ο μοναχός Ιαcob Προδρομίτης. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Πέτρο λαμπαδάριο, Θεόδωρο Φωκαέα, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη, Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη, Δανιήλ Πρωτοψάλτη, Ονούφριο Βυζάντιο και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. το. 1097 (Catalog Spinei nr. 173) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στο κελλί της εκκλησίας Ζωοδόχου πηγής, μονή Βατοπεδίου, την 5 Μαρτίου 1913, κωδικογράφος ο Isihie Petrescu Προδρομίτης. Περιέγει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Ιωάννη Κουκουζέλη - σε σύντομον από τον Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη, Δανιήλ Πρωτοψάλτη, Θεόδωρο Φωκαέα, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη και έργα του Necrarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. το. 1119 (Catalog Spinei nr. 174) Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένη στο Άγιο Όρος, στα τέλη του ΙΘ΄ αι, κωδικογράφος ο μοναχός Ιαcob Προδρομίτης. Περιέχει και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. ro. 1247 (Catalog Spinei nr. 175) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στο κελλί της εκκλησίας Αγίου Τύχωνος-Καψάλα, μονή Βατοπεδίου, το 1933, 1938, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Dionisic Ignat, ο σημερινός ηγούμενος της σκήτης Κόλτσιου, κελλί της εκκλησίας Αγίου Γεωργίου, μονή Βατοπεδίου. Περιέχει μεταφράσεις και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. ro. 1269 (Catalog Spinei nr. 181) Filadia / Heruvicon - Chinonicar - Αχίσαια [Φυλλάδια / Χερουβικόν - Κοινωνικόν - Άξιον Εστίν], γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα τέλη του ΙΘ΄ αι, άγνωστος κωδικογράφος. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Θεόδωρο Φωκαέα και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Σκήτη Κόλτσιου, κελλί της εκκλησίας Γέννησης του Αγίου Ιωάννου Προδρόμου, μονή Βατοπεδίου Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 185) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1887, κωδικογράφος ο σχημονάχος Serghie. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Ιωάννη Κουκουζέλη - σε σύντομον από τον Χουρμούζιο Χαρτοφύλωκα διδάσκαλου, Ιωάννη Δαμασκηνό, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Πέτρο λαμπαδάριο, Θεόδωρο Φωκαέα, Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. το. 1 (Catalog Spinei nr. 187) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1900. 1917, άγνωστοι κωδικογράφοι. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, κ.α Χργφ. ro. 2 (Catalog Spinei nr. 188) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα τέλη του ΙΘ΄ αι. και αρχές του Κ΄ αι., άγνωστοι κωδικογράφοι. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Γεώργιο Κρήτα, Θεόδωρο Φωκαέα, Πέτρο λαμπαδάριο, Ιωάννη Κουκουζέλη σε σύντομον από τον Nectarie Βλάχου, και έργα του Νεκτάριε Βλάχου, κ.α. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 189) Antologhion [Ανθολόγιον], χαρτόδετος μαζί με το τόμο του Nectarie Βλάχου, Ανθολόγιον, τυπωμένο από τον Dometie Ionescu στο Βουκουρέστι, το 1898, χργφ. γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, τις αρχές τον Κ΄ αι, άγνωστος κωδικογράφος. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάγου από τον Πέτρο λαμπαδάριο, Πέτρο Εφέσιο. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 191) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, τον Δεκέμβριο 1913, κωδικογράφος ο δόκιμος μοναχός Nichita Basarabeanu. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάγου από τον Μανουήλ Πρωτοψάλτη, Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Πέτρο λαμπαδάριο. Σκήτη Κόλτσιου, Συλλογή του Ιεροσχημονάχου Gheorghe Boboc, μονή Βατοπεδίου Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinci nr. 192) Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1869, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος

Παϊσιε Λάμπρου. Περιέγει μεταφράσεις του Nectarie Βλάγου από τον Ιωάννη Κουκουζέλη - σε σύντομον από τον Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Πέτρο λαμπαδάριο, Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Θεόδωρο Φωκαέα, Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη, Ιωάννη Δαμασκηνό, Μπαλάσιο Ιερέα, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Ιωάννη Πρωτοψάλτη, Πέτρο Εφέσιο, Ιωάννη Κουκουζέλη, Αμπρόσιε Μεδιολάνο, Κωνσταντίνο Πρωτοψάλτη και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 193) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1885, 1909, κωδικογράφοι: ο Ιερομόναγος Paisie Lambru, άγνωστος. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Ιωάννη Κουκουζέλη - σε σύντομον από τον Κωνσταντίνο Πρωτοψάλτη, Γεώργιο Κρήτα, Θεόδωρο Φωκαέα, Πέτρο Πελοποννησίου λαμπαδάριο, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη, Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Μελέτιο Σισανίου, Πέτρο Εφέσιο, Κωνσταντίνο Πρωτοψάλτη, Αναστάσιο Ραψανιώτη, Ιωάννη Πρωτοψάλτη και έργα του Neciarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 194) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1894, 1932, κωδικογράφοι: ο μοναχός Ιαcob αμαρτωλός, ο μοναχός Ghedeon Προδρομίτης, άγνωστος. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Ιωάννη Κουκουζέλη, Αναστάσιο Ραψανιώτη και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 195) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, στα μέσα τον ΙΘ' αι, άγνωστος κωδικογράφος. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Ιωάννη Κουκουζέλη - σε σύντομον από τον Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Πέτρο Εφέσιο, Ιωάννη Πρωτοψάλτη, Πέτρο λαμπαδάριο, Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη, Ιωάννη Δαμασκηνό, Κωνσταντίνο Πρωτοψάλτη, Θεόδωρο Φωκαέα, και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Κελλί της εκκλησίας Αγίου Υπάτη, μονή Βατοπεδίου Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 198) Prohodul Domnului [Νεκρώσιμη Ακολουθία], του Necturie Βλάχου, γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1870, άγνωστοι κωδικογράφοι. Μονή Κουτλουμουσίου Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 200) Antologhion [Ανθολόγιον], 2 τόμοι, από την Συλλογή του πατρός Emilian Mierluscă από την μονή Κουτλουμουσίου, με προέλευση από τον πατέρα Nectarie Lazăr από στην σκήτη Προδρόμου, χργφ. γραμμένο στο Άγιο Όρος, την 30 Μαρτίου 1884, κωδικογράφος ο μοναχός Ιαςοb αμαρτωλός Προδρομίτης. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Θεόδωρο Φωκαέα, Πέτρο λαμπαδάριο, Ιωάννη Κουκουζέλη, Μανουήλ Χρυσάφη, Μπαλάσιο Ιερέα, Ιωάννη Κουκουζέλη - σε σύντομον από τον Κωνσταντίνο Πρωτοψάλτη, Πέτρο Εφέσιο, Ιωάννη Δαμασκηνό, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη, και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. ro. 706 (Catalog Spinei nr. 203) Priveghier [Αγρυπνία], από την Συλλογή του πατρός Emilian Mierluscă από την μονή Κουτλουμουσίου, με προέλευση από τον πατέρα Nectarie Lazăr από την σκήτη Προδρόμου, χργφ. γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1884, 1885, 1887, κωδικογράφος ο μοναχός Iacob Deciu αμαρτωλός Προδρομίτης. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη, Ιωάννη Κουκουζέλη - σε σύντομον από τον Nectarie Βλάχου, Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Πέτρο λαμπαδάριο, Χρυσάφη Πρωτοψάλτη, Θεόδωρο Φωκαέα, Μπαλάσιο Ιερέα, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Δανιήλ Πρωτοψάλτη, Αναστάσιο Λαρισινό, Ιωάννη Πρωτοψάλτη, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη - σε σύντομον από τον Nectarie Βλάχου, Ιωάννη Κουκουζέλη - σε σύντομον από τον Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα και έργα του Nectarie Βλάγου, κ.α. Χργφ. gr.-гο. 769 (Catalog L.Politi nr. 287, Catalog Stathis nr.769 . Catalog Spinei nr. 204) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1885, κωδικογράφος ο Παντελεήμονος Πελοποννήσιος. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου, και έργα του, όπως το Axion estin / Άξιον Εστίν, φ.263-264, κ.α. Μονή Παντοκράτορος Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 205) Innologhion [Ειρμολόγιον], γραμμένο στην σκήτη Λάκου, κελλί της εκκλησίας Αγίου Γεωργίου, μονή Αγίου Παύλου, γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα μέσα του ΙΘ΄ αι, άγνωστος κωδικογράφος. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Αρσένιο τον Μικρό, Γερμανό Νέων Πατρών, Πέτρο λαμπαδάριο, Μπαλάσιο Ιερέα, Ιωάννη Πρωτοψάλτη, Δημήτριο δομέστικο, Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη, Γεώργιο Κρήτα, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Δανιήλ Πρωτοψάλτη, Διονυσάκη Μωραϊτη, Παναγιώτη Πρωτοψάλτη Χαλατζόγλου, Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Αθανάσιο πατριάρχη Ιεροσολύμων, Παναγιώτη Χρυσάφη του Νέο, Μελέτιο Σισανίου. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 207) Podobii - Cântări la Slujba Adormirii Maicii Domnului [Προσόμοια - Ακολουθία της Σκέπης της Θεοτόκου], γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα τέλη τον ΙΘ΄ αι., άγνωστοι κωδικογράφοι. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 208) Antologie [Ανθολόγιον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1908, 1909, 1932, κωδικογράφοι: ο μοναχός Cleopa Προδρομίτης, ο Eftimie Movilă από την σκήτη Λάκου, άγνωστοι. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Γεώργιο Παρασκιάδη, Ιωάννη Κουκουζέλη - σε σύντομον από τον Nectarie Βλάχου, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Ιωάννη Κουκουζέλη - σε σύντομον από τον Κωνσταντίνο Πρωτοψάλτη, Θεόδωρο Φωκαέα, Γεώργιο Κρήτα, Ιωάννη Πρωτοψάλτη, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη, Κωνσταντίνο Πρωτοψάλτη, Πέτρο Εφέσιο, Χριστόδουλο Γεωργίου και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 209) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στην σκήτη Λάκου, κελλί της εκκλησίας Αγίου Γεωργίου, μονή Αγίου Παύλου, την 15 Οκτωβρίου 1915, κωδικογράφος ο σχημονάχος Eftimie Movilš. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Ιωάννη Κουκουζέλη - σε σύντομον από τον Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Ιωάννη Δαμασκηνό, Μπαλάσιο Ιερέα, Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη, Ιωάννη Πρωτοψάλτη, Δανιήλ Πρωτοψάλτη, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη, Πέτρο λαμπαδάριο, Ιωάννη Κουκουζέλη - σε σύντομον από τον Κωνσταντίνο Πρωτοψάλτη και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. ro. 225 (Catalog Spinei nr. 210) Priveghier / Doxastar [Αγρυπνία / Δοξαστάριον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1890, 1892, κωδικογράφος ο μοναχός Iacob Lăcanu Προδρομίτης. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Ιωάννη Κουκουζέλη, Ιωάννη Κουκουζέλη - σε σύντομον από τον Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Πέτρο λαμπαδάριο, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. ro. 227 (Catalog Spinei nr. 211) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στη μονή Γοροβέϊ - Δοροχόϊ, Μολδαβία, την 24 Ιουνίου 1902, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Isihie Petrescu.

Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Ιωάννη Κουκουζέλη, Ιωάννη Κουκουζέλη - σε σύντομον από τον Χουρμούζιο

Χαρτοφύλακα, Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Πέτρο λαμπαδάριο, Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη, Θεόδωρο Φωκαέα, Γεώργιο Κρήτα, Κωνσταντίνο Πρωτοψάλτη και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Κελλί της εκκλησίας Σκέπης της Θεοτόκου, μονή Ξηροποτάμου Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 213) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στο Αγιο Όρος, την 20 Δεκεμβρίου 1885, κωδικογράφος ο μοναχός Ιαςοb Deciu αμαρτωλός Προδρομίτης. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάγου από τον Γεώργιο Κρήτα, Θεόδωρο Φωκαέα, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη, Πέτρο Εφέσιο, Πέτρο λαμπαδάριο, Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη, Μπαλάσιο Ιερέα, Κωνσταντίνο Πρωτοψάλτη, Χριστόδουλο Γεωργίου, Δανιήλ Πρωτοψάλτη και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 215) Cântări psaltice [Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους], χαρτόδετος μαζί με το τόμο του Ion Popescu-Pasărea, Liturghier / Ακολουθία της Λειτουργίας, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, το 1925, χργφ. γραμμένο στο Άγιο Όρος, στις αρχές του Κ΄ αι, άγνωστος κωδικογράφος. Περιέχει έργα του Nectarie Βλάχου και Dimitrie Suceveanu - παραλλαγές από τον Nectarie Βλάχου, και Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 217) Anixandare [Ανοιξαντάριον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1912, άγνωστος κωδικογράφος. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάγου από τον Ιωάννη Κουκουζέλη, Ιωάννη Κουκουζέλη - σε σύντομον από τον Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 219) Priveghier - Gramatică [Αγρυπνία - Προπαιδεία], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1915, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Isihie Petrescu. Περιέγει μεταφράσεις του Nectarie Βλάγου από τον Ιωάννη Κουκουζέλη, Ιωάννη Κουκουζέλη - σε σύντομον από τον Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Μανουήλ Χρυσάφη Πρωτοψάλτη, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Πέτρο λαμπαδάριο, Δανιήλ Πρωτοψάλτη, Θεόδωρο Φωκαέα. Χργφ. ro. 102 (Catalog Spinei nr. 221) Doxastar [Δοξαστάριον], του Ιακώβου Πρωτοψάλτη, τόμος Β', για τους μήνες Φεβρουάριο- Αύγουστο, και Slavele Stihoavnelor / stihirilor [Στιγηρά του στίγου / απόστιγα], του Χουρμούζιου Χαρτοφύλακα, μεταφρασμένα από τον Nectarie Βλάχου, γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1907, κωδικογράφος ο Păsărin Ciubotariu. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Δανιήλ Πρωτοψάλτη, Πέτρο λαμπαδάριο. Χργφ. το. 457 (Catalog Spinei nr. 222) Engolpion [Εγκόλπιον], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, την 8 Οκτωβρίου 1877, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Paisie. Περιέγει μεταφράσεις του Nectarie Βλάγου από τον Ιωάννη Κουκουζέλη, Ιωάννη Κουκουζέλη - σε σύντομον από τον Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Πέτρο λαμπαδάριο, Μανουήλ Πρωτοψάλτη, Ιωάννη Δαμασκηνό, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Θεόδωρο Φωκαέα, Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη και έργα του Nectarie Βλάγου, κ.α. Μονή Αγίου Παύλου Χργφ. gr. 46 (Catalog Stathis nr. 791 , Catalog Spinei nr. 229) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο το 1874, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Απόστολος Κεφαλλήνιος. Στο φ. 57-68 περιέχει το Axion estin Cuvine-se cu adevărat ... [Άξτον εστίν _], ήχος α', του Nectarie Βλάχου. Χργφ. gr.-ro. **256** (Catalog Stathis nr. 761 223) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο το 1887, 1889, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Antonie. Στο φ. 62-71ν, περιέχει την Doxologie ... | Δοξολογία ... | ήχος πλ. α', του Πέτρου Βυζαντίου Μπερεκέτη, μεταφρασμένο από τον Nectarie Βλάχου. Χργφ. το. 265 (Catalog Stathis nr. 793 . Catalog Spinei nr. 230) *Antologhion* [Ανθολόγιον], γραμμένο στα τέλη τον ΙΘ΄ αι, άγνωστος κωδικογράφος. Στο φ. 19, περιέχει το Axion estin - Cuvine-se cu adevărat ... [Άξιον εστίν ...], ήχος α΄, του Nectarie Βλάχου. Χργφ. το. 297 (Catalog Stathis nr. , Catalog Spinei nr. 234) Antologhion / Filadia [Ανθολόγιον / Φυλλάδια], γραμμένο στα τέλη τον ΙΘ΄ αι. και αρχές τον Κ΄ αι., άγνωστος κωδικογράφος. Στο φ. 21-70, περιέχει το Axion estin - Cuvine-se cu adevărat ... [Άξιον εστίν ...], ήχος α', του Nectarie Βλάχου. Χργφ. **361** (Catalog Stathis nr. 791 675 , Catalog Spinei nr. 229) *Antologhion* [Ανθολόγιον], 2 τόμοι, γραμμένο στις αρχές τον Κ' αι. και 1913, κωδικογράφος ο Teodosie Duca-Danga. Στο φ. ... περιέχει: φ.226 Fericit bǎrbatul ... [Μακάριος ανήρ ...], ήχος πλ. β΄ του Μανουήλ Χρυσάφη, μεταφρασμένο από τον Nectarie Βλάχου. φ.334 Dogmatica ... | Δογματικά ...|, σε οκτώ ήχους, του Ιακώβου Πρωτοψάλτη, μεταφρασμένο από τον Nectarie Βλάχου. φ.401 Doxologie ... |Δοξολογία _], ήχος β', του Nectarie Βλάχου. φ.441 Doxologie ... |Δοξολογία -], ήχος πλ. β', του ν Βλάχου. Χργφ. το. 375 (Catalog Stathis nr. 801 676, Catalog Spinei nr. 235) Antologhion / Filadia [Ανθολόγιον / Φυλλάδια), γραμμένο το 1887, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Serghie. Στο φ. 24ν-30ν περιέχει το *Doxologie ... / Δοξολογία ...*, ήχος πλ. β' του Nectarie Βλάχου. Χργφ. ro. 376 (Catalog Stathis nr. 802 677, Catalog Spinei nr. 236) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στην σκήτη Λάκου, το 1897, κωδικογράφος ο Procopie Somnorosul / Υπνιάρης, Στο φ. 24-29 περιέχει το O altà cântare ... / Έτερα ..., ήχος πλ.

⁶⁷¹ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ', σ.77.

⁶⁷² Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ, σ.155.

⁶⁷³ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ', σ.156.

⁶⁷⁴ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ', σ.159.

⁶⁷⁵ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ', σ.161.

⁶⁷⁶ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ΄, σ.162.

⁶⁷⁷ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ΄, σ.163.

δ', του Χουρμούζιου Χαρτοφύλακα, μεταφρασμένο από τον Nectarie Βλάχου. Χργφ. ro. **396** (Catalog Stathis nr. 804 ⁶⁷⁸, Catalog Spinei nr. 238) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο το 1887, 1893, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Serghie. Στο φ. ... περιέχει: φ.7ν-24 Heruvice [Χερουβικά ...] του Θεόδωρο Φοκαέα, μεταφρασμένο από τον Nectarie Βλάχου. φ.25ν-45ν Heruvice mari |Χερουβικά μεγάλα ...], του Θεόδωρο Φωκαέα, μεταφρασμένο από τον Nectarie Βλάχου. φ54ν-69 Axion estin - Cuvine-se cu adevărat |Αξιον εστίν], 14 έργα, του Nectarie Βλάχου. φ71v-74 De sus profeții ...[Άνωθεν οι προφήται ...], του Ιωάννη Κουκουζέλη - σε σύντομο από τον Κωνσταντίνο Πρωτοψάλτη, μεταφρασμένο από τον Nectarie Βλάχου. φ.74ν-77ν Irmos ... [Ειρμός ...], του Nectarie Βλάχου. φ.78-88ν Chinonic ... |Κοινωνικόν _], ήχος δ', του Nectarie Βλάχου / μεταξύ δύο έργα του Θεόδωρο Φωκαέα. φ.96-99 Chinonic |Κοινωνικόν _], ήχος δ', του Nectarie Βλάχου, φ.102v - 103 Axion estin - Cuvine-se cu adevărat ... | Άξιον εστίν ... |, του Nectarie Βλάχου, Χργφ, ro. 406 (Catalog Spinei nr. 239) Filadia / Cântări la Înălțarea Domnului [Φυλλάδια / Ψαλτικούς Ύμνους στην Ακολουθία της Αναστάσεως], γραμμένους στην σκήτη Λάκου, το 1883, 1901, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Procopie. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Θεόδωρο Φωκαέα, κ.α. Χργφ. ro. **407** (Catalog Stathis nr. 806 679, Catalog Spinei nr. 240) *Antologhion* [Ανθολόγιον], γραμμένο στην σκήτη Λάκου, το 1880, 1883, κωδικογράφος ο μοναχός Inocentie. Στο φ. ... περιέχει: φ.10-28 Heruvice ... [Χερουβικά ...], του Θεοδώρου Φωκαέως, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. φ.61-64 Condac ... [Κοντάκιον ...], του Nectarie Βλάχου. φ.65 Tropare de la Litie - Binecuvântarea pâinii ... |Τροπάριον της Λιτής ...], του Nectarie Βλάχου. Χργφ. ro. 408 (Catalog Stathis nr. 807 680, Catalog Spinei nr. 241) Antologhion / Filadia [Ανθολόγιον / Φυλλάδια], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1875, κωδικογράφος ο μοναχός Isihie. Στο φ. ... περιέχει: φ.1-4 δύο ψαλμοί Doxastar al Slujbei de seară și de la Litie [Τα δοξαστικά Εσπερινού και Λιτής], και Axion estin - Cuvine-se cu adevărat ... |Άξιον εστίν ...], του Nectarie Βλάχου. φ.33-38ν Doxastar ... |Δοξαστάριον ...], ήχος πλ. α', του Ιακώβου Πρωτοψάλτη, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. φ.65-70 μαζί με τα έργα του Χουρμούζιου Χαρτοφύλακα και Κωνσταντίνου Πρωτοψάλτη, Sfinte Dumnezeule ... [Άγιος ο Θεός ...], ήχος α', του Nectarie Βλάχου. Χργφ. το. **409** (Catalog Stathis nr. 808 681, Catalog Spinei nr. 242) Engolpion / Priveghier [Εγκόλπιον / Αγρυπνία], γραμμένο στην σκήτη Λάκου, την 30 Μαρτίου 1897, κωδικογράφοι: ο Ιερομόναχος Serghie, άγνωστος. Στο φ. ... περιέχει: φ.1-11 Cuvine-se cu adevărat ... [Άξιον εστίν ...], ήχος β', του Nectarie Βλάχου. φ.12-18 Evloghitaria ... [Ευλογητάρια ...], ήχος πλ. α', του Πέτρου λαμπαδαρίου, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. φ.19-23 Anixandaria ... [Ανοιξαντάρια ...], ήχος πλ. β', του Ιωάννου Κουκουζέλη - σε σύντομο από τον Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, μετάφραση του Nectarie Βλάχου. φ.24-45 Anixandaria ... |Ανοιξαντάρια ...|, ήχος πλ. γ', του Ιωάννου Κουκουζέλη - σε σύντομο από τον Nectarie Βλάχου, μετάφραση του Nectarie Βλάχου. φ.46-62 Fericit bărbatul ... |Μακάριος ανήρ ...], ήχος πλ. δ', του Μανουήλ Χρυσάφη Πρωτοψάλτη, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. φ.63-94 Checragaria ... [Κεκαγράρια _], σε οκτώ ήχους, του Ιακώβου Πρωτοψάλτη - σε σύντομο από τον Nectarie Βλάχου, μετάφραση του Nectarie Βλάχου. φ.95-126 Dogmaticile ... | Δογματικά ... | σε οκτώ ήχους του Ιακώβου Πρωτοψάλτη - σε σύντομο από τον Nectarie Βλάχου, μετάφραση του Nectarie Βλάχου. φ.127-133 Slavă - Şi acum ... | Δόξα - Και νύν ...], σε οκτώ ήχους, του Ιακώβου Πρωτοψάλτη - σε σύντομο από τον Nectarie Βλάχου, μετάφραση του Nectarie Βλάχου. φ.134-138 Lumină lină ... |Φώς ιλαρόν ...], ήχος β', μέλος αρχαίον, μετάφραση του Nectarie Βλάχου. φ.139-156 Tropare ... [Τριοάριον ...], σε οκτώ ήχους, του Ιακώβου Πρωτοψάλτη - σε σύντομο από τον Nectarie Βλάχου, μετάφραση του Nectarie Βλάχου. φ.157-188 Polieleu Robii Domnului ... |Πολυέλεος - Δούλοι Κύριε ...], ήχος πλ. α', του Πέτρου λαμπαδαρίου, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. φ.189-212 Polieleu - Un cuvânt bun |Πολυέλεος - Λόγον αγαθόν], ήχος πλ. δ', του Θεοδώρου Φωκαέως - σε σύντομο από τον Nectarie Βλάχου, μετάφραση του Nectarie Βλάχου. φ.213-215 Toată suflarea ... |Πάσα πνοή - Αινείτε ...], ήχος α', του Ιακώβου Πρωτοψάλτη, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. φ.216-225 Doxologie - Slavă Ție ... |Δοξολογία - Δόξα σοι τω δείξαντι ...], ήχος α', του Πέτρου λαμπαδαρίου, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου.φ.226-235 Doxologie - Slavă Tie ... | Δοξολογία - Δόξα σοι τω δείξαντι ... |, ήχος β', του Θεοδώρου Φωκαέως, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. φ.236-244 Doxologie - Slavă Ţie ... | Δοξολογία - Δόξα σοι τω δείξαντι ... |, ήχος δ', του Πέτρου λαμπαδαρίου, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. φ.245-254 Doxologie - Slavă Tie ... | Δοξολογία - Δόξα σοι τω δείξαντι ...], ήχος λέγετος, του Nectarie Βλάχου. φ.255-265 Doxologie - Slavă Tie ... | Δοξολογία - Δόξα σοι τω δείξαντι ... |, ήχος πλ. α', του Πέτρου Βυζαντίου Μπερεκέτη, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. φ.266-275 Doxologie - Slavă Tie ... | Δοξολογία - Δόξα σοι τω δείξαντι _], ήχος πλ. β', του Nectarie Βλάχου. φ.276-286 Doxologie - Slavă Tie ... |Δοξολογία - Δόξα σοι τω δείξαντι ...], ήχος βαρύς Ζω, του Θεοδώρου Φωκαέως, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. φ.287-298 Doxologie - Slavă Tatălui ... Şi acum și pururea ... |Δοξολογία - Δόξα σοι τω δείξαντι _], ήχος πλ. δ', του Γρηγορίου Πρωτοψάλτη, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. Χργφ. ro. **411** (Catalog Stathis nr. 810 ⁶⁸², Catalog Spinei nr. 244) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στην σκήτη Λάκου, την 25 Νοεμβρίου 1885, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Clement. Περιέχει μεταφράσεις και έργα του Nectarie Βλάχου. Χργφ. ro. **412** (Catalog Stathis nr. 811 ⁶⁸³, Catalog Spinei nr. 245) Antologhion / Filadia [Ανθολόγιον / Φυλλάδια], γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα τέλη του ΙΘ΄ αι., άγνωστος κωδικογράφος. Στο φ. ...

⁶⁷⁸ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ', σσ.164-165.

⁶⁷⁹ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ΄, σ.166.

⁶⁸⁰ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ΄, σ.167.

⁶⁸¹ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ΄, σσ.168-169.

⁶⁸² Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ΄, σ.170.

⁶⁸³ Γρ. Θ. Στάθης, $T\alpha$ χειρόγραφα Bυζαντινής Mουσικής ..., τόμος Γ , σσ.170-171.

περιέχει: φ.2-17ν Heruvice / Χερουβικά, ήχος α', γ', δ', πλ. α', πλ. δ', του Κωνσταντίνου Πρωτοψάλτη, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. φ.74ν-77ν Tropare ... / Τροπάριον ..., σε οκτώ ήχους, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. Χργφ. ro. 414 (Catalog Stathis nr. $813 \overset{684}{}, Catalog \ Spinei \ nr. \ 247) \ \textit{Antologhion / Priveghier} [Aνθολόγιον \ / \ Αγρυπνία], γραμμένο \ στη \ σκήτη \ Προβατά, κελλί της εκκλησίας \ γραμμένο \ στη \ σκήτη \ Προβατά, κελλί \ της εκκλησίας \ γραμμένο \ στη \ σκήτη \ Γροβατά, κελλί \ της εκκλησίας \ γραμμένο \ στη \ σκήτη \ Γροβατά, κελλί \ της εκκλησίας \ γραμμένο \ στη \ σκήτη \ Γροβατά, κελλί \ της εκκλησίας \ γραμμένο \ στη \ σκήτη \ Γροβατά, κελλί \ της εκκλησίας \ γραμμένο \ στη \ σκήτη \ Γροβατά, κελλί \ της εκκλησίας \ γραμμένο \ στη \ σκήτη \ Γροβατά, κελλί \ της εκκλησίας \ γραμμένο \ στη \ σκήτη \ Γροβατά, κελλί \ της εκκλησίας \ γραμμένο \ στη \ σκήτη \ Γροβατά, κελλί \ της εκκλησίας \ γραμμένο \ στη \ σκήτη \ Γροβατά, κελλί \ της εκκλησίας \ γραμμένο \ στη \ σκήτη \ Γροβατά, κελλί \ της εκκλησίας \ γραμμένο \ στη \ σκήτη \ σκήτ$ Αγίου Ιωάννου Προδρόμου, μονή Μεγίστης Λαύρας, το 1912, κωδικογράφος ο Teodosie Duca. Στο φ.182-199 περιέχει: Tropare -Fecioară Născătoare de Dumnezeu |Τροπάριον - Θεοτόκε Παρθένε|, σε οχτώ ήχους, του Πέτρου Βυζαντίου Μπερεκέτη, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. Χργφ. το. 415 (Catalog Stathis nr. 814 685 , Catalog Spinei nr. 248) Doxastar - Stihirar [Δοξαστάριον - Στιχηράριον] του Ιακώβου Πρωτοψάλτη, σε σύντομο από τον Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, μεταφρασμένο από τον Nectarie Βλάχου, γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1929, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Ioachim. Χργφ. gr.-ro. **416** (Catalog Stathis nr. 815 686, Catalog Spinei nr. 249) Antologhion / Filada [Ανθολόγιον / Φυλλάδια], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, την 23 Αβγούστου 1916, κωδικογράφος ο μοναγός Iacob Israelitul Deciu. Στο φ.35ν - 5. περιέχει Αxion estin ... / Άξιον εστίν ..., ήχος α', του Nectarie Βλάχου, σε δύο γλώσσες, από τον Nectarie Βλάχου. Χργφ. ro. 417 (Catalog Stathis nr. 816 687, Catalog Spinei nr. 250) Antologhion / Filada [Ανθολόγιον / Φυλλάδια], γραμμένο στο Άγιο Όρος, την 15 Νοεμβρίου 1914, κωδικογράφος ο μοναχός Antonie. Περιέχει μεταφράσεις και έργα του Nectarie Βλάχου Χουσιάνου / από το Χούσι, κ.α. Χργφ. ro. **429** (Catalog Stathis nr. 819 688, Catalog Spinei nr. 253) *Filadia* [Φυλλάδια], γραμμένο στο Αγιο Όρος, το 1880, κωδικογράφος ο μοναχός Dimitrie Αγιοπαυλίτης. Στο φ. 1-9 περιέχει Axion estin ... / σ ..., ήχος α΄, β΄, γ', πλ. α', του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. ro. 431 (Catalog Stathis nr. 821 689, Catalog Spinei nr. 254) Antologhion [Ανθολόγιον]. γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1893, κωδικογράφος ο μοναχός Dimitrie Αγιοπαυλίτης. Στο φ. 101-116 περιέχει Axion estin ... / Άξιον εστίν ..., ήχος χρωματικός, του Nectarie Βλάχου. Χργφ. gr.-ro. 432 (Catalog Stathis nr. 822 690, Catalog Spinei nr. 255) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, την 20 Ιουνίου 1882, κωδικογράφος ο μοναχός Iacob Deciu Slătineanu. Στο φ. ... περιέχει: 7ν-9 Trisaghion - Sfinte Dumnezeule ... |Τρισάγιον - Άγιος ο Θεός ...], σε οκτώ ήχους του Nectarie Βλάχου. 11-12ν Aliluia ... |Αλληλούια ...], ήχος πλ .α', του Ιωάννου Πρωτοψάλτη - σε σύντομο και μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. 16ν-26ν Heruvice ... |Χερουβικά ...], σε οκτώ ήχους, του Θεοδώρου Φωκαέως, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. 38ν-54 Heruvice ... |Χερουβικά ...], σε οκτώ ήχους, του Θεοδώρου Φωκαέως, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. 121-122v De tine se bucură ... [Επί σοί χαίρει κεχαριτωμένη ...], ήχος α', του Ιωάννου Κουκουζέλη, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. 125ν Cuvine-se cu adevărat ... [Άξιον εστίν ...], του Nectarie Βλάχου. 207-224v Chinonicar de duminică ... [Κοινωνικά Κυριακών...], σε οκτώ ήχους, του Θεοδώρου Φωκαέως, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. 236 Acum puterile ... [Νύν οι δυνάμεις ...], ήχος βαρύς, του Nectarie Βλάχου. 244 Gustați și vedeți ... | Γεύσασθε και έδετε ... |, ήχος βαρύς, του Nectarie Βλάχου. 262ν - 263 Ziua învierii ... | Αναστάσεως ημέρα ... |, ήχος πλ. α', του Nectarie Βλάχου 263ν-265 Ziua învierii ... [Αναστάσεως ημέρα ...], ήχος πλ. α', του (Μανουήλ) Χρυσάφη (του Νέου), μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. 269-270v De demult profeții ... [Άνωθεν οι προφήται ...], ήχος βαρύς, του Ιωάννου Κουκουζέλη σε σύντομο από τον Κωνσταντίνο Πρωτοψάλτη, μετάφραση του Nectarie Βλάχου. Χργφ. ro. 433 (Catalog Stathis nr. 823), Catalog Spinei nr. 256) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1903, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Onofrei. Στο φ. ... περιέχει:1-7ν Anixandare ... [Ανοιξαντάρια ...], ήχος πλ. δ', του Ιωάννου Κουκουζέλη, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. 8-18ν Anixandare ... [Ανοιξαντάρια ...], ήχος πλ. δ', του Ιωάννου Κουκουζέλη - σε σύντομο από τον Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, μετάφραση του Nectarie Βλάχου. 19-26ν Anixandare ... [Ανοιζαντάρια ...], ήχος πλ. δ', σε αργό και σύντομο του Nectarie Βλάχου. 74-100ν Checragaria ... [Κεκραγάρια ...], του Ιωάννου Δαμασκηνού, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. 122-135ν Dogmatica ... [Δογματικά ...], σε οκτώ ήχους, του Ιακώβου Πρωτοψάλτη, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. 139-140 Lumină lină ... |Φώς ιλαρόν ...], ήχος β', μετάφραση του Nectarie Βλάχου. 140v-147 Tropare - Fecioară Născătoare de Dumnezeu ... [Τροπάριον - Θεοτόκε Παρθένε ...], σε οκτώ ήχους, του Πέτρου Βυζαντίου Μπερεκέτη, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου.147ν-150ν Tropare Nașterea Τα Hristoase ... [Τροπάριον - Η γέννησίς σου Χριστέ ...], σε οκτώ ήχους και ήχος λέγετος, του Nectarie Βλάχου. 151-153ν Tropare În Iordan botezându-te Tu Doamne |Τροπάριον - Έν Ιορδάνη βαπτιζομένου σου Κύριε], σε οκτώ ήχους, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. 154-160ν Tropare [Τροπάριον], σε οκτώ ήχους, του Nectarie Βλάχου. 161-169ν Polieleu Robii Tǎi, Doamne ... [Πολυέλεος Δούλοι, Κύριον ...], ήχος β' λέγετος, του Αναστασίου Ραψανιότη, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. 178ν - 184 Polieleu Cuvântul cel bun ... |Πολυέλεος Λόγον αγαθόν ...], ήχος πλ. δ', του Θεοδώρου Φωκαέως, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. 184ν-191ν Polieleu Cuvântul cel bun ... ΙΛόγον

⁶⁸⁴ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ', σσ.171-172.

⁶⁸⁵ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ΄, σσ.172-173.

⁶⁸⁶ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ, σ.173.

⁶⁸⁷ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ΄, σσ.174-175.

⁶⁸⁸ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ΄, σ.177.

⁶⁸⁹ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ΄, σσ.178-179.

⁶⁹⁰ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ', σσ.179-184.

⁶⁹¹ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ΄, σσ.184-186.

αγαθόν ...], ήχος βαρύς Ζω, του Θεοδώρου Φωκαέως μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου.207-216 Polieleu Robii Tăi, Doumne ... |Δούλοι, Κύριον ...], ήχος πλ. β', του Παρθενίου Μετεωρίτη, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου.245v-251v Doxologia ... |Δοξολογία ...], ήχος γ', του Ιακώβου Πρωτοψάλτη, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου.252-255ν Doxologia ... |Δοξολογία ...], ήχος δ', του Πέτρου Πελοποννησίου λαμπαδαρίου, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου.256-258ν Doxologia ... | Δοξολογία ...], ήχος δ', του Ιακώβου Πρωτοψάλτη, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου.259-262ν Doxologia ... | Δοξολογία ... |, ήχος β' λέγετος, του Nectarie Βλάχου. 263-266ν contine Doxologia ... | Δοξολογία ... |, ήχος πλ. α', του Πέτρου Βυζαντίου Μπερεκέτη, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. 267-270ν Doxologia ... | Δοξολογία ... |, ήχος πλ. β' βαρύς επτάφωνος, του Nectarie Βλάχου.274-277 Doxologia ... | Δοξολογία ... |, ήχος βαρύς τετράφωνος, του Ιακώβου Πρωτοψάλτη, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου.277ν-281ν Doxologia ... |Δοξολογία ...], ήχος βαρύς τετράφωνος, του Θεοδώρου Φωκαέα, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου.282-285ν Doxologia ... |Δοξολογία ...], ήχος βαρύς επτάφωνος, του Γριγορίου Πρωτοψάλτη, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. 286-289ν Doxologia ... | Δοξολογία ... |, ήχος βαρύς νενανό, του Ονουφρίου Βυζαντίου, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου.290-293ν Doxologia ... | Δοξολογία ...], ήχος πρώτο βαρύς, του Θεοδώρου Φωκαέως, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. 302-305ν Doxologia ... | Δοξολογία ... |, ήχος πλ. δ', του Ζαφειρ / Ζαφειράκη, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. 306-317 Cratime ... [Κρατήματα ...], του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. ro. 434 (Catalog Stathis nr. , Catalog Spinei nr. 257) Antologhion / Priveghier [Ανθολόγιον / Αγρυπνία], χαρτόδετος μαζί με τον τόμο του Anton Pann, Irmologhion - Catavasieriu / Ειρμολόγιον - Καταβασίες, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, Β' έκδοση 1854, χργφ. γραμμένο στην σκήτη Λάκου, το 1911, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Paisie Lambru. Περιέχει μεταφράσεις και έργα του Nectarie Βλάχου. Χργφ. gr.-ro. 435 (Catalog Stathis nr. 825 693 , Catalog Spinei nr. 258) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, στις αρχές του Κ΄ αι, άγνωστος κωδικογράφος. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου. Χργφ. gr.-ro. **436** (Catalog Stathis nr. 827-828 694, Catalog Spinei nr. 259) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, τις αρχές του Κ΄ αι., κωδικογράφοι: άγνωστος, ο Ιερομόναχος Paisie Lambru, ο Iacob Deciu, o Radu Lepădatu. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου. Χργφ. gr.-ro. 439 (Catalog Stathis nr. 829 695, Catalog Spinei nr. 26(!) Engolpion / Priveghier [Εγκόλπιον / Αγρυπνία], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1910, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Paisie Lambru. Στο φ. ... περιέχει: 1-24v Anixandaria ... | Ανοιξαντάρια ...], ήχος πλ. γ', του Ιωάννου Κουκουζέλη - σε σύντομο από τον Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, μετάφραση του Nectarie Βλάχου. 25-43ν Anixandaria ... [Ανοιξαντάρια _], ήχος πλ. γ', του Nectarie Βλάχου. 55-68v Fericit bărbatul ... [Μακάριος ανήρ ...], ήχος πλ. γ', του Πέτρου λαμπαδαρίου - σε σύντομο από τον Μανουήλ Χρυσάφη Πρωτοψάλτη, μετάφραση του Nectarie Βλάχου / Ιερομόναχου Πρωτοψάλτη.. 98-127ν Dogmatica ... |Δγματικά ...], σε οκτώ ήχους, του Ιακώβου Πρωτοψάλτη, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου / Ιερομόναχου Πρωτοψάλτη .128-133ν Slavă Tatălui ... Şi acum şi pururea ... | Δόξα Πατρί ... Και νύν και αεϊ ...], του Ιακώβου Πρωτοψάλτη, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. 134-137 Lumină lină |Φώς ιλαρόν], ήχος β', του Nectarie Βλάχου. 140-153ν Tropare - Fecioară Născătoare de Dumnezeu ... [Τροπάριον - Θεοτόκε Παρθένε ...] σε οκτώ ήχους, του Πέτρου Βυζαντίου Μπερεκέτη, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. 156-162 Tropare - Nașterea Ta Hristoase Dumnezeule ... [Η γέννησις σου Χριστέ ο Θεός ημών ...], ήχος β' λέγετος, του Nectarie Βλάχου / CH Ionescu fost Prodromitu (Dometie) lonescu πρώην Προδρομίτης]. Χργφ. ro. **481** (Catalog Stathis nr. 830 696, Catalog Spinei nr. 261) Cântări la Liturghie [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα τέλη τον ΙΘ΄ αι. και αρχές τον Κ΄ αι., άγνωστος κωδικογράφος. Στο φ. 33-38 περιέχει έργα και του Nectarie Βλάχου. Χργφ. το. **487** (Catalog Stathis nr. 833 , Catalog Spinei nr. 264) Antologhion / Priveghier [Ανθολόγιον / Αγρυπνία], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1899, 1907, άγνωστος κωδικογράφος. Στο φ. ... περιέχει. Α' τεύχος: 20-29 Anixandaria |Ανοιξαντάρια], του Ιωάννου Κουκουζέλη - σε σύντομο και μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. 29-30 Fericit bărbatul |Μακάριος ανήρ], του Nectarie Βλάχου. Β' τεύχος: 7-9 Fericit bărbatul |Μακάριος ανήρ], του Nectarie Βλάχου. 28-29 Lumină lina |Φώς ιλαρόν], μέλος αρχαίον, σε σύντομο και μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. Γ' τεύχος: 2ν-3ν Câţi în Hristos [Όσοι είς Χριστόν], του Nectarie Βλάχου. Χργφ. το. **502** (Catalog Stathis nr. 836), Catalog Spinei nr. 266) Antologhion / Priveghier - Liturghier [Ανθολόγιον / Αγρυπνία - Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στην σκήτη Λάκου, κελλί της εκκλησίας Αγίου Νικολάε, μονή Αγίου Παύλου, την 12 Μαρτίου 1907, κωδικογράφοι: ο ιεροδιάκονος Ştefan, άγνωστος. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Ιωάννη Κουκουζέλη - σε σύντομο από τον Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Ιωάννη Δαμασκηνό, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Πέτρο λαμπαδάριο, Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη, Ιωάννη Κουκουζέλη - σε σύντομο από τον Κωνσταντίνο Πρωτοψάλτη, Κωνσταντίνο Πρωτοψάλτη, Νιλέου (Καμαράδου), Κυριατζή Χρυσοπολίτη, Θεόδωρο Φωκαέα. Στο φ. ... περιέχει: 29-82 Kecragaria [Κεκραγάρια], σε οκτώ ήχους, του Ιωάννου Δαμασκηνού, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. 83-117 Kecragaria [Κεκραγάρια], σε

⁶⁹² Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ, σ.186

⁶⁹³ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ, σ. 186

⁶⁹⁴ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ, σ.189

⁶⁹⁵ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ, σσ.189-190.

⁶⁹⁶ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ΄, σσ.191-192.

⁶⁹⁷ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ, σ.193.

⁶⁹⁸ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ΄, σσ.195-197.

οκτώ ήχους, του Ιακώβου Πρωτοψάλτη, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου.265-271 Irmos De demult profeții [Ειρμός - Άνωθεν οι προφήται], ανώνυμο - σε σύντομο από τον Κωνσταντίνο Πρωτοψάλτη, μετάφραση του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. ro. 503 (Catalog Stathis nr. 837 , Catalog Spinei nr. 267) Antologhion / Chinonicar - Heruvicon [Ανθολόγιον / Κοινωνικάριον - Χερουβικόν], χαρτόδετος μαζί με τον τόμο του Dometie Ionescu, Ανθολόγιον, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, το 1898, χργφ. γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα τέλη του ΙΘ' αι. και αρχές του Κ' αι, άγνωστοι κωδικογράφοι. Περιέχει μετάφρασεις του Nectarie Βλάχου από τον Γεώργιο Κρήτα, και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. ro. **504** (Catalog Stathis nr. 838 , Catalog Spinei nr. 268) *Antologhion* [Ανθολόγιον]. δύο τόμοι, γραμμένοι στην σκήτη Λάκου, την 4 Ιανουαρίου 1908, κωδικογράφος ο μοναχός Eftimie. Στο φ. ... περιέχει: 8-18ν Anixandaria ... [Ανοιξαντάρια ...], ήχος πλ. γ', του Ιωάννη Κουκουζέλη - σε σύντομο και μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. 19-46ν Anixandaria ... | Ανοιξαντάρια ... | ήχος πλ. γ', του Ιωάννη Κουκουζέλη - σε σύντομο από τον Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, μετάφραση του Nectarie Βλάχου. 70-87 Dogmaticile ... [Δογματικά ...], σε οκτώ ήχους, του Ιακώβου Πρωτοψάλτη, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. 183v-188v Doxologia ... | Δοξολογία ... | ήχος λέγετος, του Nectarie Βλάχου. 235v-236v Kratima ... | Κράτιμα ... | ήχος πλ. α', του Nectarie Βλάχου. 237-237ν Kratima ... [Κράτιμα ...] ήχος πλ. β', του Nectarie Βλάχου. 238-240ν Kratima ... [Κράτιμα ...] ήχος πλ. γ', του Nectarie Βλάχου. Χργφ. το. **506** (Catalog Stathis nr. 840⁷⁰¹, Catalog Spinei nr. 270) *Doxastar* [Δοξαστάριον], του Ιακώβου Πρωτοψάλτου, για τους μήνες Σεπτέμβριο- Αύγουστο, και Slavele Stihoavnelor / stihirilor [Στιχηρά του στίχου / απόστιχα], του Χουρμούζιου Χαρτοφύλακα, μεταφρασμένα από τον Nectarie Βλάχου, γραμμένο στην σκήτη Λάκου, την 2 Ιανουαρίου 1908, κωδικογράφος ο σχημονάχος Eftimie. Χργφ. ro. **507** (Catalog Stathis nr. 841 ⁷⁰², Catalog Spinei nr. 271) Antologhion / Engolpion [Ανθολόγιον / Εγκόλπιον], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1883-1884, κωδικογράφος ο μοναχός Ιαcob Προδρομίτης, Στο φ. ... περιέχει: 1-8ν Anixandaria ... [Ανοιξαντάρια ...], ήχος πλ. γ', του Ιωάννη Κουκουζέλη - σε σύντομο και μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. 9-21 Anixandaria ... [Ανοιξαντάρια ...] ήχος πλ. γ', του Ιωάννη Κουκουζέλη - σε σύντομο από τον Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, μετάφραση του Nectarie Βλάχου. 21v-30 Anixandaria ... [Ανοιξαντάρια ...], ήχος πλ. γ', του Ιωάννη Κουκουζέλη - σε σύντομο από τον Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, μετάφραση του Nectarie Βλάχου.37-56 Fericit bărbatul ... |Μακάριος ανήρ ...|, ήχος πλ. γ', του Πέτρου Πελοποννησίου λαμπαδαρίου, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. 56ν-63 Fericit bărbatul ... [Μακάριος ανήρ ...]. ήχος πλ. γ', του Μανουήλ (Χρυσάφη) Πρωτοψάλτη, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. 63ν-69 Fericit bărbatul ... [Μακάριος ανήρ ...], ήχος πλ. γ', του Θεοδώρου Φωκαέως, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. 69ν-78 Fericit bărbatul ... [Μακάριος ανήρ ...], ήχος βαρύς, του Θεωδόρου Φωκαέως, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. - 78ν - 85ν Fericit bărbatul ... |Μακάριος ανήρ ...], ήχος δ' λέγετος, του Θεοδώρου Φωκαέως, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. 86-88ν Fericit bărbatul ... [Μακάριος ανήρ ...], ήχος πλ. γ', του Nectarie Βλάχου. 89-90v Fericit bărbatul ... [Μακάριος ανήρ...], ήχο πλ. γ', του Nectarie Βλάχου. 95-117v Kecragaria [Κεκραγάρια], σε οκτώ ήχους, του Ιωάννου Δαμασκηνού, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου Πρωτοψάλτου και δασκάλου είς όλον το Άγιον Όρος. 142-146ν Kecragaria [Κεκραγάρια], σε οκτώ ήχοι, του Nectarie Βλάχου. 15(ν-166ν Dogmaticile ... [Δογματικά ...], σε οκτώ ήχοι, του Ιακώβου Πρωτοψάλτη, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. 169-171 Tropare - Nasterea Ta ... [Τροπάριον - Η γέννησίς Σου ...], σε οκτώ ήχοι, του Nectarie Βλάχου. 173-181v Tropare - Fecioară Născătoare de Dumnezeu ... |Τροπάριον - Θεοτόκε Παρθένε ...|, σε οκτώ ήχους, του Πέτρου Βυζαντίου Μπερεκέτη, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. 182-185ν Tropare - În Iordan ... [Τροπάριον - Έν Ιορδάνη ...], σε οκτώ ήχους, του Nectarie Βλάχου. 186-193ν Binecuvântat ești Hristoase ... [Ευλογητός ει Χριστέ ...], σε οκτώ ήχους, του Nectarie Βλάχου. 205v-224v Eotinale ... [Εωθινά ...], του Ιακώβου Πρωτοψάλτη, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. 225-226v Slavă ... si acum ... |Δόξα ... και νύν ...|, σε οκτώ ήχους, του Nectarie Βλάχου. Χργφ. το. **538** (Catalog Stathis nr. 842 703, Catalog Spinei nr. 272) *Doxastar / Stihirar* Doxastar [Δοξαστάριον / Στιχηράριον], του Ιακώβου Πρωτοψάλτη, και Slavele Stihoavnelor / stihirilor [Στιχηρά του στίχου / απόστιχα], του Χουρμουζίου Χαρτοφύλακα, μεταφρασμένα από τον Nectarie Βλάχου, γραμμένο στην σκήτη Λάκου, πρίν το 1907, κωδικογράφος ο σχημονάχος Eftimie. Χργφ. ro. 539 (Catalog Stathis nr. 843 704, Catalog Spinei nr. 273) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στην σκήτη Λάκου, κελλί της εκκλησίας Αγίου Νικολάε, μονή Αγίου Παύλου, την 15 Απριλίου 1890, κωδικογράφος ο σχημονάχος Eftimie. Στο φ. ... περιέχει: 23-30 Axion estin - Cuvine-se cu adevărat ... [Άξιον εστίν ...], ήχος α', β', πλ. α', πλ. β', του Nectarie Bλάχου. 64-72 Axion estin - Cuvine-se cu adevărat ... [Άξιον εστίν ...], ήχος β', γ', πλ. α', πλ. β', του Nectarie Βλάχου. 92-102 Anixandaria ... | Ανοιξαντάρια ... | του Ιωάννη Κουκουζέλη - σε σύντομο και μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. Χργφ. ro. 541 (Catalog Stathis nr. 844 ⁷⁰⁵, Catalog Spinei nr. 274) *Filada* [Φυλλάδια], γραμμένο στην σκήτη Λάκου, κελλί της εκκλησίας Αγίου Νικολάου, μονή Αγίου Παύλου, το 1916, κωδικογράφος Iacob Deciu μοναχός αμαρτωλός. Στο φ. ... περιέχει: 79-97 Binecuvântat esti Hristoase ...

⁶⁹⁹ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ΄, σσ.197-198.

⁷⁰⁰ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ', σσ.198-199.

⁷⁰¹ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ', σ.200.

⁷⁰² Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ΄, σσ.201-203.

⁷⁰³ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ, σ.203.

⁷⁰⁴ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ΄, σ.204.

⁷⁰⁵ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ', σσ.204-205.

|Ευλογητός ει Χριστέ ...|, του Nectarie Βλάχου.114-121 Doxologie ... |Δοξολογία ...|, ήχος λέγετος, του Nectarie Βλάχου. 121-129 Doxologie ... | Δοξολογία ...|, ήχος πλ. β', του Nectarie Βλάχου. 173-178 Polieleu ... | Πολυελέος ...|, ήχος πλ. β', του Nectarie Nectarie. Σκήτη Λάκου, εκκλησία Αγίου Δημητρίου, μονή Αγίου Παύλου Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 279) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα τέλη του ΙΘ' αι. και αρχές του Κ' αι., άγνωστος κωδικογράφος. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη, Δανιήλ Πρωτοψάλτη, Αναστάσιο Λαρισινό, Θεόδωρο Φωκαέα, Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 280) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στη μονή Γοροβέϊ - Δοροχόϊ, Μολδαβία, το 1902, 1904, κωδικογράφος ο μοναχός Isihie Petrescu. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Ιωάννη Πρωτοψάλτη, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Θεόδωρο Φωκαέα, Πέτρο Πελοποννήσιο λαμπαδάριο, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη, Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη, Ονούφριο Βυζάντιο. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 281) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1908, άγνωστος κωδικογράφος. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Θεόδωρο Φωκαέα, Ιωάννη Κουκουζέλη - σε σύντομο από τον Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Ιωάννη Κουκουζέλη, Γεώργιο Παρασκιάδη, Πέτρο λαμπαδάριο, Μανουήλ Χρυσάφη Πρωτοψάλτη, Ιωάννη Δαμασκηνό, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη, Δανιήλ Πρωτοψάλτη και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 282) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1884, κωδικογράφος ο Ιεροσχημονάχος Paisie Lambru Ploiesteanu. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Γεώργιο Κρήτα, Θεόδωρο Φωκαέα, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη, Ιωάννη Κουκουζέλη, Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη, Πέτρο Εφέσιο, Κωνσταντίνο Πρωτοψάλτη, Πέτρο λαμπαδάριο, Δανιήλ Πρωτοψάλτη, Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Σκήτη Λάκου, κελλί της εκκλησίας Σκέπης της Θεοτόκου, μονή Αγίου Παύλου Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 284) Anastasimatar [Αναστασιματάριον], γραμμένο στην σκήτη Λάκου, στο κελλί της εκκλησίας Αγίων Αρχαγγέλων, το 1905, κωδικογράφος ο μοναχός Gavriil. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Δανιήλ Πρωτοψάλτη, Πέτρο λαμπαδάριο, Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη, Γεώργιο Κρήτα, Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη, Θεόδωρο Φωκαέα και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Σκήτη Λάκου, κελλί της εκκλησίας Ευαγγελισμός, μονή Αγίου Παύλου Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 285) Kekragarii [Κεκραγάριον], χαρτόδετος μαζί με τον τόμο του Ιερομονάχου Macarie, Ανθολόγιον, τόμος Β', τυπωμένο στο Βουκουρέστι, το 1827, χργφ. γραμμένο στο Άγιο Όρος, την 12 Ιουλίου 1879, άγνωστος κωδικογράφος. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Ιωάννη Δαμασκηνό, Μπαλάσιο Ιερέα. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 286) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, την 10 Δεκεμβρίου 1872, κωδικογράφος ο Ιεροσχημονάχος Paisie Lambru αμαρτωλός. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Ιωάννη Κουκουζέλη, Ιωάννη Κουκουζέλη - σε σύντομο από τον Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Θεόδωρο Φωκαέα, Πέτρο λαμπαδάριο, Μανουήλ Χρυσάφη, Ιωάννη Δαμασκηνό, Μπαλάσιο Ιερέα, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη, Αναστάσιο Λαρισινό, Πέτρο Εφέσιο, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη, Γεώργιο Παρασκιάδη, Ονούφριο Βυζάντιο και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 287) Priveghier / Engolpion -Gramatică [Αγρυπνία / Εγκόλπιον - Προπαιδεία], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1873, άγνωστος κωδικογράφος. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Ιωάννη Κουκουζέλη, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη, Δανιήλ Πρωτοψάλτη, Πέτρο λαμπαδάριο, Θεόδωρο Φωκαέα, Ιωάννη Κουκουζέλη - σε σύντομο από τον Κωνσταντίνο Πρωτοψάλτη, Γεώργιο Κρήτα, Πέτρο Εφέσιο και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 288) Doxologie (Slavoslovii) [Δοξολόγιον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα τέλη του ΙΘ' αι., άγνωστος κωδικογράφος. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Θεόδωρο Φωκαέα, Αναστάσιο Ραψανιώτη, Πέτρο λαμπαδάριο και έργα του Nectaric Βλάχου, κ.α. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 289) Filada [Φυλλάδια], γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα τέλη του ΙΘ' αι. και αρχές του Κ' αι., άγνωστος κωδικογράφος. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Θεόδωρο Φωκαέα, Αναστάσιο Ραψανιώτη, Πέτρο λαμπαδάριο και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 291) Troparul de la Duminica Pogorârei Sfântului Duh [Τροπάρια στην Κυριακή του Άγιου Πνεύματος], του Neclarie Βλάχου, γραμμένο στην σκήτη Λάκου, το 1908, άγνωστος κωδικογράφος. Μονή Σταυρονικήτα Χργφ. gr. **242** (Catalog Lambrou nr. 1030, Catalog Stathis nr. 1000 706, Catalog Spinei nr. 297) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα τέλη του ΙΘ΄ αι., κωδικογράφοι: άγνωστος / φ.1-16, ο Nectarie Βλάχου / φ.23-63. Περιέχει το έργο του Nectarie Βλάχου *Îngerul a strigat* [Ο άγγελος εβόα ...]. Χργφ. ro. **21 r [r]** (Catalog Stathis nr. 1027 ⁷⁰⁷, Catalog Spinei nr. 305) Antologhion / Anixandare [Ανθολόγιον / Ανοιξαντάριον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, την 19 Οκτωβρίου 1875, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Paisie αμαρτωλός εξομολογητής / P.I.S.P.D.I. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Ιωάννη Κουκουζέλη - σε σύντομο από τον Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Ιωάννη Κουκουζέλη - σε σύντομο από τον Nectarie Βλάχου, Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Μανουήλ Πρωτοψάλτη, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη, Πέτρο λαμπαδάριο, Θεόδωρο Φωκαέα, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Όπως: φ.1-28ν Anixandaria ... |Ανοιξαντάρια ...], ήχος πλ. δ', του Ιωάννη Κουκουζέλη - σε σύντομο και μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. φ.29-47ν Anixandaria ... [Ανοιξαντάρια ...]. ήχος πλ. δ', του Nectarie Βλάχου. φ.75-88v Tropare - Fecioară Născătoare de Dumnezeu ... [Τροπάριον - Θεοτόκε Παρθένε ...], ήχος α', του

Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. Χργφ. ro. 22 r [r] (Catalog Stathis nr. 1028 708, Catalog Spinei nr. 306) Antologhion - Propedia (Ανθολόγιον - Προπαιδεία), γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, την 5 Ιανουαρίου 1883, κωδικογράφος ο μοναχός Pimen Teodorescu Προδρομίτης, Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Γεώργιο Κρήτα, Θεόδωρο Φωκαέα, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη, Πέτρο λαμπαδάριο, Ιωάννη Κουκουζέλη, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη, Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Δανιήλ Πρωτοψάλτη, Πέτρο Εφέσιο, Κωνσταντίνο Πρωτοψάλτη και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Όπως: φ.1-11ν Sfânta Liturghie | Θεία Λειτουργία], μετάφραση του Nectarie Βλάχου. φ.12-33 Heruvice ... | Χερουβικά ...], σε οκτώ ήχους, του Θεοδώρου Φωκαέως, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. φ.69-79 Axion estin - Cuvine-se cu adevărat ... [Άξιον εστίν ...], του Nectarie Βλάχου. φ.107-133 Chinonic ... [Κοινωνικά ...], σε οκτώ ήχους, του Θεωδόρου Φωκαέου, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. φ.174-179 Doxologie ... | Δοξολογία ...], ήχος λέγετος, του Γρηγορίου Πρωτοψάλτη, μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. φ.191-196 Fericit bărbatul ... | Μακάριος ανήρ ...], ήχος πλ. γ', του Nectarie Βλάχου. φ.205-207 Chinonice ... |Κοινωνικών ...], του Nectarie Βλάχου. φ.256-258 Axion estin - Cuvine-se cu adevărat ... / Αξτον ετίν ..., του Nectarie Βλάχου. Χργφ. το. **23** ρ **[r]** (Catalog Stathis nr. 1029 709. Catalog Spinei nr. 307) Antologhion / Theoretikon [Ανθολόγιον - Προπαιδεία], γραμμένο στο Άγιο Όρος, την 8 Ιουνίου 1887, κωδικογράφος ο μοναχός Gavriil. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Γεώργιο Κρήτα, Θεόδωρο Φωκαέα, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Όπως φ.14ν-20 Kecragaria ... [Κεκραγάρια ...] του Nectarie Βλάχου. φ.20ν-25 Fericit bărbatul ... |Μακάριος ανήρ ...], ήχος πλ. γ', του Nectarie Βλάχου. φ.25ν -27 Sfânta Liturghie |Θεία Λειτουργία], μετάφραση από τον Nectarie Βλάχου. Χργφ. ro. **24 ρ [r]** (Catalog Stathis nr. 1030 710, Catalog Spinei nr. 308) *Engolpion* [Εγκόλπιον], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1872, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Paisie Lambru. Περιέχει μεταφράσεις του Nectarie Βλάχου από τον Γεώργιο Κρήτα, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Πέτρο λαμπαδάριο, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη και έργα του Nectarie Βλάχου, κ.α. Μονή Ξενοφώντος Χργφ, gr. 189 (Catalog Stathis nr. 351 711 . Catalog Spinei nr. 309) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο το 1893, κωδικογράφος ο μοναχός Chesarie Ξενοφωντίνος. Στο φ.1-207ν περιέχει Cântări de laudă ale născătoarei de Dumnezeu ... [Μεγαλυνάρια της Θεοτόκου ...], ήχος α', του Nectarie Βλάχου, κ.α. Μονή Αγίου Παντελεήμονος Χργφ. gr. **941** (Catalog Lambrou nr. 6448/941, Catalog Stathis nr. 410 712). Catalog Spinei nr. 311) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στα μέσα του ΙΘ΄ αι, κωδικογράφος ο μοναχός Μητροφάν από την Σάμο. Στο φ.70-90, περιέχει Axion estin - Cuvine-se cu adevărat ... [Άξιον εστίν ...] του Nectarie Βλάχου, κ.α. Χργφ. gr. 971 (Catalog Lambrou nr. 6478/971, Catalog Stathis nr. 440 713), Catalog Spinei nr. 312) *Antologhion* [Ανθολόγιον], γραμμένο στα μέσα του ΙΘ΄ αι, κωδικογράφος ο μοναχός Μητροφάν από την Σάμο. Στο φ.40-41 περιέχει έργα του Nectarie Βλάχου: O altă cântare / Έτερον, ήχος β', και στο φ.239-240 Îngerul a strigat: luminează-te ... |Ο Άγγελος εβόα Φωτίζου ...], ήχος α'.

Τα χργφ. από τις βιβλιοθήκες από τα νησιά της Ελλάδας, που περιέχουν ψαλτικά έργα του Nectarie Βλάχου και μεταφράσεις του είναι 4 ⁷¹⁴: Νησί Ύδρα, μονή Παναγία Ζουρμπά Χργφ. gr. 8 (Catalog Haldeakis nr. 43 ⁷¹⁵) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο το 1928, κωδικογράφος ο Ανδρέας Μπουρλετίδης. Στο φ.3-4 περιέχει Îngerul a strigat: luminează-te ... |Ο Άγγελος εβόα Φωτίζου ...], ήχος α΄. Χργφ. gr. 9 (Catalog Haldeakis nr. 44 ⁷¹⁶) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στα μέσα τον Κ΄ αι., κωδικογράφος ο Ανδρέας Μπουρλετίδης. Στο φ.71-71ν περιέχει Cuvine-se cu adevărat ... [Αξιον εστίν ...], ήχος α΄. Χργφ. gr. 10 (Catalog Haldeakis nr. 45 ⁷¹⁷) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στα μέσα του Κ΄ αι., κωδικογράφος ο Ανδρέας Μπουρλετίδης. Στο φ.122-122ν περιέχει Cuvine-se cu adevărat ... [Αξιον εστίν ...], ήχος α΄. Χργφ. gr. 11 (Catalog Haldeakis nr. 46 ⁷¹⁸) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στα μέσα του Κ΄ αι., κωδικογράφος ο Ανδρέας Μπουρλετίδης. Στο φ.129-130 περιέχει Îngerul a strigat: luminează-te ... |Ο Άγγελος εβόα Φωτίζου ...], ήχος α΄.

Βλ...Nectarie Βλάχου, Pre arătătorul / Τον Καθοδηγητή, ήχος β', σελ. 453.

```
708 Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ, σσ.605-608.
```

⁷⁰⁹ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ', σ.608.

⁷¹⁰ Γρ. Θ. Στάθης, Τα γειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ', σ.611.

⁷¹¹ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ, σ.150.

¹¹¹ Τρ. Θ. Σιασης, Τα χειρογραφά Βυζαντίνης Μουστκής ..., τομος 1, 6.130

⁷¹² Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ΄, σ.250.

⁷¹³ Γρ. Θ Στάθης, Τα γειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ, σσ.323-324.

⁷¹⁴ Χαλδαιάκης, Γ. Αχιλλέως Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής - Νησιωτική Ελλάς. Κατάλογος περιγραφικός των χειρογράφων κωδίκων βυζαντινής μουσικής των αποκειμένων εν ταϊς βιβλιοθήκαις των ιερών μονών, των ιερών ναών, ως και λοιπών συλλόγων της Νησιωτικής Ελλάδος Ίδρυμα Βυζαντινής Μουσικολογίας / Ι.Β.Μ., Πρόλογος ο Γρ. Θ. Στάθης, Αθήνα, 2005.

⁷¹⁵ Α.Γ.Χαλδαιάκης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής - Νησιωτική Ελλάδος, σ.324.

⁷¹⁶ Α.Γ.Χαλδαιάκης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής - Νησιωτική Ελλάδος, σ..330.

⁷¹⁷ Α.Γ.Χαλδαιάκης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής - Νησιωτική Ελλάδος, σ.335.

⁷¹⁸ Α.Γ.Χαλδαιάκης, Τα γειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής - Νησιωτικής Ελλάδος, σ.341.

15. Varlaam Barancesu Πρωτοσύγκελλος

(29 Ιανουαρίου 1808, Κοντινγένι-Χοτίν, Βεσσαραβία - 12 Ιανουαρίου 1894, μονή Τσιολάνου)

Για την ζωή του Varlaam Barancescu είναι γνωστό ότι ήταν Ρουμάνος από την Βεσσαραβία ⁷¹⁹. Έδρασε ως ψάλτης, πρωτοψάλτης, πρωτοσύγκελλος, συνθέτης βυζαντινής μουσικής στη ρουμανική γλώσσα - ήξερε την μέση πλήρη βυζαντινή, μεταβυζαντινή και την νέα αναλυτική σημειογραφία - μετέφρασε βυζαντινή μουσική από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα, κωδικογράφος, διδάσκαλος / καθηγητής βυζαντινής μουσικής, ποιητής, συγγραφέας, ρήτωρ, επαναστάτης το 1848.

Για τις σπουδές του Varlaam είναι γνωστό ότι σπούδασε βυζαντινή μουσική στη Ψαλτική Μουσική Σχολή της Επισκοπής Μπουζάου, με τον διδάσκαλο ψάλτη Matache. Ήταν συμμαθητής με τον Ιοsif Naniescu, τον μελλοντικό μητροπολίτη Μολδαβίας. Ήταν και στο Όρος Σινά για ένα διάστημα.

Για την δράση του είναι γνωστό ότι το 1836 έγινε μοναχός στη μονή Σινάϊα, Πράχοβα. Ήταν ψάλτης και πρωτοψάλτης στην εκκλησία Αγίου Νικολάου σπό τη Σκέϊ-Μπρασόβ, και διδάσκαλος στη Ψαλτική Μουσική Σχολή της εκκλησίας (1839-1849). Από τους μαθητές του ήταν ο πρωτοψάλτης και συνθέτης ψαλτικής μουσικής George Ucenescu 720. Έδρασε ως πρωτοσύγκελλος σε διάφορες εκκλησίες και μονές, όπως στην Επισκοπή Μπουζάου (1851-1853/1859-1860), στις μονές Νεάμτζ (1853), Μπογδάνα (1857-1859), Σινάϊα-Πράχοβα (1862-1863), Γιγίου (1864-1869), Μπρεζόϊ (1871), Τσιολάνου (1872-1894). Για την περίοδο του στο Άγιο Σινά γνωρίζουμε από το Χργφ. το. RVI-BE 7515 (5146) Αntologhion / Ανθολόγιον, όπου υπογράφει ως Varlaam πρωτοσύγκελλος Σιναϊτης. Ήταν πρωτοσύγκελλος, διδάσκαλος / καθηγητής βυζαντινής μουσικής, ποιητής, συγγραφέας, ρήτωρ, και επαναστάτης το 1848. Στην επανάσταση το 1848 ήταν Επίτροπος πληρεξούσιος στη Μολδαβία, γράφοντας και εκτυπώνωντας το μανιφέστο Să trăiască românii si tara lor / Να ζήσουν οι Ρουμάνοι και η χώρα τους Έδρασε για μία περίοδο ως εκκλησιάρχης επιθεωρητής στις φυλακές της Μολδαβίας Ως ποιητής εκτύπωσε στο Μπουζάου, το 1883 το τόμο Poeziile părintelui Varlaam / Οι ποιήσεις του πατρός Βαρλαάμ.

Μουσικά ψαλτικά έργα που συνέθεσε ή μετέφρασε ο Varlaam πρωτοσύγκελλος στα αυτοχργφ. του - κατ' επιλογήν 721 :

- 1. Caietu' de Cântări bisericești cuprinzând șase heruvice și nouă axioane [Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους: 6 Χερουβικά και 9 Άξιον εστίν]. Βλ το Χργφ. ro. BzJ-BMC 1052 Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο τα μέσα τον ΙΘ' αι, κωδικογράφος ο πρωτοσύγκελλος Varlaam.
- 2. Caiet de opt heruvice mici / Liber traduse aici / Din limba grecească / În limba cea românească [Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους 8 Χερουβικά μεταφρασμένα από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα (...) / το χργφ. περιέχει και δύο Άξιον εστίν στην Κυριακή]. Βλ το Χργφ. ro. BzJ-BMC 1051 Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο το 1879, κωδικογράφος ο πρωτοσύγκελλος Varlaam.
- 3. Manuscris cuprinzând 11 axioane (...) intonate în cele opt glasuri de Varlaam Protosinghelul, în anul 1857, noiembrie 11 [Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους: 11 Άξιον εστίν σε οκτώ ήχους (...)] την 11 Νοεμβρίου 1857. Βλ το Χργφ. ro. Bz-BE ⁷²² 3518 Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο το 1857, κωδικογράφος ο

720 Βλ. Κεφάλαιο για την ζωή και το έργο του Γεώργε Ουτσενέσκου.

721 Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România ..., [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία].

722 Όχι στη βιβλιοθήκη BzJ-BMC, όπως αναφέρει ο Ghe.C. Ionescu, Lexicon..., [Λεξικό.] ..., σ.355.

⁷¹⁹ Για την ζωή και το έργο του Varlaam πρωτοσύγκελλου, βλ. κατ' επιλογήν: N.Şerbănescu, Atitudinea preoțimii ortodoxe față de dreptele năzuințe ale poporului. [Η συμπεριφορά τους Ρουμάνους ιερέις για τα δικαιώματα του λαού] Revista B.O.R., έτος 75, αρ.3-4, an.LXXV, Βουκουρέστι, 1957, σ.239. G.Cocora, Protosinghelul Varlaam, contribuții la istoria muzicii bisericești. [Πρωτοσύγκελλου Varlaam, συνεισφορά στην ρουμανική ψαλτική μουσική] Revista G.B., έτος 17, αρ.5, Βουκουρέστι, 1958, σσ.457-473. Βλ. και Scoala de psaltichie de la Buzău ..., [Η Ψαλτική Μουσική σχολή από το Μπουζάου] .., σσ.865-868. V.Nicolescu, Manuscrisul Ucenescu - Cântări ..., [Το χειρόγραφο Ucenescu - Ψαλμούς] ... C.Buescu, Şcoala de cântări de la Buzău ..., [Η Μουσική ψαλτική Σχολή από Μπουζάου] .., σ.194. Ghe.C. Ionescu, Lexicon..., [Λεξικό] .., σσ.354-355. V.Cosma, Lexicon ..., [Λεξικό] .., τόμος 9, σσ.167-168 M.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România, [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία]Βλ. και, Manuscrise muzicale bizantine și de tradiție bizantină - românești de la Muntele Athos, [Βυζαντινά και μεταβυζαντινά Ρουμανικά μουσικά χειρόγραφα απο το Άγιον Όρος], κ.α.

πρωτοσύγκελλος Varlaam.

- **4.** Χργφ. ro. B-BUCMR **4673** (Catalog Spinei nr. 462) *Antologhion* [Ανθολόγιον], γραμμένο το 1863, κωδικογράφος ο πρωτοσύγκελλος Varlaam. Περιέχει μόνο έργα του.
- 5. Χργφ. ro. B-BUCMR **4655** (Catalog Spinei nr. 459) *Antologhion* [Ανθολόγιον], γραμμένο το 1868, κωδικογράφος ο πρωτοσύγκελλος Varlaam. Περιέχει μόνο έργα του.
- **6.** Χργφ. ro. B-BAR **5552** (Catalog Spinei nr. 398) *Antologhion* [Ανθολόγιον], γραμμένο το 1873, κωδικογράφος ο πρωτοσύγκελλος Varlaam από τη μονή Τσιολάνου. Περιέχει μόνο έργα του.
- 7. Manuscris psaltic (...) prelucrat în mănăstirea Bogdana la 1853, luna martie, iar acum le-am revizuit în mănăstirea Ciolanu, luna aprilie 8, anul 1880 / Χργφ. γραμμένο στη μονή Μπογδάνα και επεξεργασμένο στη μονή Τσιολάνου, την 8 Απριλίου 1880. Βλ το Χργφ. ro. BzJ-BMC 1056 Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο το 1880, κωδικογράφος ο πρωτοσύγκελλος Varlaam.
- 8. Vrednicale axioane, cuprinde nouă Axioane Vrednică ești [9 Άξιον εστίν (...)] ⁷²³.
- 9. Caiet de Cântări bisericești cuprinzând șase heruvice și nouă Axioane compuse în anii 1859-1880 [Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους: 6 Χερουβικά και 9 Άξιον εστίν], γραμμένα το 1859-1880. Βλ το χργφ. ro. Bz-BE 3519 Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο το 1859-1880, κωδικογράφος ο Varlaam.
- 10. Manuscris psaltic cuprinzând Axioane, Heruvice, Polielee, Mărimuri, Cu noi este Dumnezeu, ş.a. [Χργφ. με Ψαλτικούς Ύμνους: Άξιον εστίν, Χερουβικά, Πολυέλεοι, Μαρίμουρι/Πριπέλε] ⁷²⁴.
- 11. Manuscris psaltic cuprinzând notiuni de gramatică bisericească, Doamne strigat-am pe cele 8 ehuri, Fericit bărbatul, Polielee, Pripele, Slavoslovii, ş.a. [Χργφ. με Προπαιδεία και Ψαλτικούς Ύμνους: Κύριε, εκέκραξα, σε οκτώ ήχους, Μακάριος ανήρ, Πολυέλεοι, Μαρίμουρι/Πριπέλε (εκλλογές), Δοξολογίες] ⁷²⁵.
- 12. Manuscris psaltic cuprinzând Axioane la Praznicele împărătești, 22 ianuarie 1882 [Χργφ. με Ψαλτικούς Ύμνους Άξιον εστίν] 726.
- 13. Manuscris autograf psaltic, aflat în posesia protosinghelului Kiril Arvinte, de la mănăstirea Neamț (ms. copertat în 1931 la mănăstirea Cernica și dus la Neamț) [Χργφ. με Ψαλτικούς Ύμνους] του Varlaam πρωτοσύγκελλου, στη Συλλογη του Chiril Arvinte πρωτοσυγκέλλου από τη μονή Νεάμτζ (...)] ⁷²⁷.
- 14. Χργφ. ro. B-BAR 4482 (Catalog Spinei nr. 369) *Liturghier* [Ακολουθία της Λειτουργίας], του Varlaam από τη μονή Τσιολάνου, γραμμένο το 1885, κωδικογράφος ο Varlaam. Περιέχει μόνο έργα του.
- 15. Χργφ. ro. B-BAR 3746 (Catalog Spinei nr. 319) *Antologhion* [Ανθολόγιον], γραμμένο το 1889, κωδικογράφος ο Varlaam. Περιέχει μόνο έργα του. Από τα έργα που ψάλλονται και σήμερα είναι το *Axionul de la Înviere Îngerul a strigat* [Άξιον εστίν από την Ανάσταση Ο άγγελος εβόα ...], ήχος γ'.

Τυπωμένα μουσικά ψαλτικά έργα που συνέθεσε ή μετέφρασε ο Varlaam:

- 1. Mângâietorul comun. Paraclisele. Cel dinrâi prelucrat de un Român poet și Cântător Eclesiastic și cel de-al doilea de Sfinția sa Protosinghelul Varlaam din mănăstirea Sinaia. Corigeate și puse sub tipar (...) de Oprea Demetrescu, profesor de muzică la Seminarul din București. București, 1863. [Παράκλησις. Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους (...)] του Varlaam πρωτοσυγκέλλου (...), τυπωμένο από τον Oprea Dumitrescu, Βουκουρέστι, 1863.
- 2. Prohodul Adormirii Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu și Pururea Fecioarei Maria (...). București, 1869. [Ακολουθία της Σκέπης της Θεοτόκου (...)]. Βουκουρέστι, 1869.
- **3.** Fericit bărbatul ... / Μακάριος ανήρ ..., ήχος πλ. δ'. Βλ. Antologia / Ανθολόγιον, τόμος Β', Μπουζάου, 1856, σ.12.
 - 723 Βλ. Ghe.C. Ionescu, Lexicon..., [Λεξικό.] ..., σ.355.
 - 724 Bλ. Ghe.C. Ionescu, Lexicon..., [Λεξικό.] ..., σ.355.
 - 725 Βλ. Ghe.C. Ionescu, Lexicon..., [Λεξικό.] ..., σ.355.
 - 726 Bλ. Ghe.C. Ionescu, Lexicon..., [Λεξικό.] ..., σ.355.
- 727 Βλ. Ghe.C. Ionescu, Lexicon..., [Λεξικό.] .., σ.355. Όμως αυτό το χργφ. σήμερα δεν υπάρχει στη μονή Νεάμτζ. Βλ. Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România ..., [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία]

- 4. Răspunsuri la Liturghie / Απαντήσεις στην Ακολουθία της Λειτουργίας, ήχος πλ. α'. ... Lucrate de părintele Varlaam (după Anton Pann) ... / ... επεξεργασμένο από τον πατρός Varlaam (από τον Anton Pann). Βλ. Revista Cultura stranei, Βουκουρέστι, έτος 1, αρ.3, 1919, σσ.32-34. Liturghierul de strană [Ακολουθία της Λειτουργίας]. Προσαρμογή και επιμέλεια από τον Ion Popescu-Pasărea. Βουκουρέστι, 1925. Buchet de muzică (psaltică) [Συλλογή ψαλτικής μουσικής (...)]. Επιμέλεια από τον Amfilohie Iordănescu. Βουκουρέστι, 1934, σσ.399-401.
- Polieleul Robii Domnului ... [Δούλοι, Κύριον ...], ήχος πλ. α'. Βλ. Buchet de muzică (psaltică), îngrijit de Amfilochie Iordănescu [Συλλογή ψαλτικής μουσικής (...)]. Επιμέλεια από τον Amfilochie Iordănescu ..., σσ.76-79.
 Axion ... [Άξιον ετίν ...], ήχος πλ. α'. ... prelucrat după Anton Pann de Protosinghelul Varlaam ... [επεξεργασμένο από τον Anton Pann, του πατοός Varlaaml Βλ. Buchet de muzică (psaltică), îngrijit de Amfilochie.
- [επεξεργασμένο από τον Anton Pann, του πατρός Varlaam]. Βλ. Buchet de muzică (psaltică), îngrijit de Amfilochie Iordănescu [Συλλογή ψαλτικής μουσικής (...)]. Επιμέλεια από τον Amfilochie Iordănescu ..., σσ.330-331.
- 7. Rânduiala Sfintei și Dumnezeeștei Liturghii [Ακολουθία της Λειτουργίας]. Βλ. Antologia [Ανθολόγιον], τόμος Β', Μπουζάου, 1856, σ.118. Buchetul muzical (psaltic) [Συλλογή ψαλτικής μουσικής]. Επιμέλεια από τον Neagu Ionescu. Βουκουρέστι, 1900. Liturghierul ritmic [Ακολουθία της Λειτουργίας και σε ρυθμική γραφή]. Προσαρμογή και επιμέλεια από τον Nicolae Severeanu. Μπουζάου, 1928.
- 8. Vrednică ești cu adevărat ... [Άξια αληθώς εστί ...], ήχος πλ. α'. ... compus de Protosinghelul Varlaam după "Îngerul a strigat", de Macarie ... [συνθετημένο από τον πρωτοσύγκελλο Varlaam, από το έργο του Macarie Ο άγγελος εβόα]. Βλ. Revista Cultura stranei, Βουκουρέστι, έτος 1, αρ.1-2, 1919, σσ.8-9. Liturghierul de strană [Ακολουθία της Λειτουργίας]. Προσαρμογή και επιμέλεια από τον Ion Popescu-Pasărea ..., σ.40.
- 9. Vrednică ești cu adevărat ... [Άξια αληθώς εστί ...], ήχος πλ. α'. ... Vrednic Axion / Cântat în Sion / Cântat cum se cântă / Ca o odă sfântă / Ce s-a intonat / De cel subsemnat / În cromatul mod / Gorgonat metod ... / (...) Βλ. Revista Cultura, Βουκουρέστι, έτος 21, αρ.7-8, 1934, σσ.54-55.
- 10. Cade-se / cuvine-se cu adevărat ... [Αξιον εστίν ...], ήχος γ'. ... melodie slavonă tradusă de Protosinghelul Varlaam ... [σλαβονική μελωδία μεταφρασμένη από τον Varlaam πρωτοσύγκελλο]. Βλ. Buchet de muzică (psaltică) [Συλλογή ψαλτικής μουσικής (...)]. Επιμέλεια από τον Amfilochie Iordănescu ..., σσ.327-328.
- 11. Axion la Învierea Domnului ... [Άξιον ετίν στην Ανάσταση του Θεού ...], ήχος γ'.... Imitare rusă / Astfel tradusă / De mai micul între mici / Proto-cantor, cantoriei / Protosinghelul Varlaam / Strănepot lui Moș Adam ... [σλαβονική μελωδία μεταφρασμένη από τον Varlaam (...)]. Βλ. Buchet de muzică (psaltică) [Συλλογή ψαλτικής μουσικής (...)]. Επιμέλεια από τον Amfilochie Iordănescu ..., σσ.353.Buchetul muzical (psaltic) [Συλλογή ψαλτικής μουσικής]. Επιμέλεια από τον Neagu Ionescu ..., σ.198.Liturghierul ritmic [Ακολουθία της Λειτουργίας και σε ρυθμική γραφή]. Προσαρμογή και επιμέλεια από τον Nicolae Severeanu ..., σ.129.
- 12. Axionul Adormirii Maicii Domnului ... [Άξιον στην Ακολουθία της Σκέπης της Θεοτόκου ...], ήχος πλ. α'. ... Irmos ce se cântă / La serbarea sfântă / Sfânta adormire / Maica de iubire ... (...). Βλ. Revista Β.Ο.R., έτος 22, αρ.5, Βουκουρέστι, 1888, σσ.393-397.
- 13. Veniti să fericim pe Iosif ... [Δεύτε προσκυνήσωμεν τον Ιωσήφ ...], ήχος πλ. α'. ... Irmos ce se cântă / La serbarea sfântă / Sfânta adormire / Maica de iubire ... compunere a părintelui Protosinghel Varlaam / (...) σύνθεση του πατρός πρωτοσυγκέλλου Varlaam. Βλ. Prohodul Domnului Dumnezeu și Mântuitorul nostru Iisus Hristos [Νεκρώσιμη Ακολουθία], Μπουζάου, 1860, σ.35. Prohodul Domnului Dumnezeu și Mântuitorul nostru Iisus Hristos [Νεκρώσιμη Ακολουθία]. Προσαρμογή και επιμέλεια από τον Ion Popescu-Pasărea. Βουκουρέστι, 1902.

Τα χργφ. από τις βιβλιοθήκες της Ρουμανίας που περιέχουν ψαλτικά έργα του Varlaam και μεταφράσεις από τον Varlaam είναι 41 ⁷²⁸: Χργφ.Β-ΒΑR: ro.454, ro.3045, ro.3746, ro.4266, ro.4482, ro.4495,ro.4497, ro.5552. Χργφ.Β-ΒCU ro.10862. Χργφ.Β-BUCMR: ro.4269, ro.4486, ro.4640, ro.4652, ro.4655, ro.4658, ro.4673. Χργφ.Β-ΒSfSPR: ro.II - 19, ro.II - 67. Χργφ.Βz-ΒΕ: ro.3518, ro.3519. Χργφ.Βz-ΜzΕ: ro.2797, ro. 2957. Χργφ. Βz-ΒST ro.χωρίς αριθμό. Χργφ.ΒzJ-ΒΜC: ro.1051, ro.1052, ro.1056, ro.1063, ro.1064, ro.1065, ro.1067. Χργφ.RVI-AS ro.80. Χργφ.RVI-BE ro.7515 (5146). Χργφ.RVI-MzΕ ro.15856. Χργφ.I-ΒΜΜΒ: ro.44, ro.105. Χργφ.NtJ-ΒΜΑ ro.363. Χργφ.NtJ-ΒΜΝ 1: gr.-ro.220, gr.-ro.223. Χργφ.SvJ-ΒΜV ro.641. Χργφ.Cv-ΒCPBA ro.

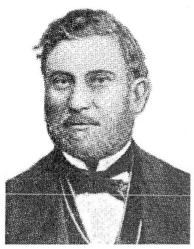
Craiova 4. Χργφ.CtJ-BCPMMPA ro.χωρίς αριθμό.

Bλ. Varlaam πρωτοσύγκελλος, Îngerul a strigat / Ο άγγελος εβόα, ήχος γ', σελ. 454.

Τα χργφ. από το Άγιο Όρος που περιέχουν ψαλτικά έργα του Varlaam πρωτοσύγκελλου και μεταφράσεις του είναι 10 ⁷²⁹. Σκήτη Προδρόμου, μονή Μεγίστης Λαύρας Χργφ. ro. **χωρίς αριθμό** (Catalog Spinei nr. 8) Anixandare [Ανοιζαντάριον], γαρτόδετος μαζί με τον τόμο του Nectarie Frimu αργιερέως, Antologhion / Carte de cântări bisericesti / Ανθολόγιον, τυπωμένο στο Ιάσιο, το 1846, γργφ. γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα μέσα τον ΙΘ΄ αι, άγνωστος κωδικογράφος, Χργφ. το, χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 12) Antologhion [Ανθολόνιον] γραμμένο στη Βλαχία, το 1864-1865, κωδικογράφου: ο Ιοαπ Grigorescu και ο Ιοη Τάπαse. Χρύφ, το, γωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 20) Antologhion [Ανθολόγιον] γοαμμένο στο Κάμπουλούνγ-Μουστσέλ, την 7 Ιουνίου 1873, κωδικογράφος ο ψάλτης Gheorghe Căciulescu από το Κάμπουλούνγ-Μουστσέλ, Χούο, το, γωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 43) Mathimatar [Μαθηματάριον], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, μονή Μενίστης Λαύρας, την 20 Φεβρουαρίου 1899, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Isihie Petrescu. Χργφ. το, γωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 89) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, την 2 Αυγούστου 1955, κωδικογράφος ο Γερομόναγος Petroniu Tănase, ο σημερινός ηγούμενος την σκήτης Προδρόμου, Χργφ, το. 3221 (Catalog Spinei nr. 130) Antologhion - Propedie [Ανθολόγιον -Ποοπαιδεία Ινοαμμένο στο Άγιο Όρος, το 1899, 1908, κωδικογράφοι: ο Ιερομόναγος Paisie Lambru Ποοδορμίτης και ο ιεροδιάκονος Isihie Petrescu, Κελλί της εκκλησίας Σκέπης της Θεοτόκου, μονή Ξηροποτόμου Χργφ, το, χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 213) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στο Αγιο Όρος, την 20 Δεκεμβρίου 1885, κωδικογράφος ο μοναχός Ιαcob Deciu αμαρτωλός Μονή Αγίου Παύλου Χργο, gr.-ro. 416 (Catalog Stathis nr. 815 730, Catalog Spinei nr. 249) Antologhion / Filada [Ανθολόγιον / Φυλλάδια] γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, την 23 Αυγούστου 1916, κωδικογράφος ο μοναγός Iacob Deciu αμαστωλός Ισοαΐλου, Χργφ. το. **428** (Catalog Stathis nr. 818 ... Catalog Spinei nr. 252) Antologhion / Filada - Engolpion [Ανθολόγιον / Φυλλάδια - Εγκόλπιον] γραμμένο στο Άγιο Όρος, στις αργές τον Κ΄ αι, κωδικογράφος ο μοναχός Gavriil. Σκήτη Λάκου, εκκλησία Αγίου Δημητρίου, μονή Αγίου Παύλου Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 279) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα τέλη του ΙΘ' αι, και αργές του Κ' αι, άγνωστος κωδικογράφος.

16. Dimitrie Suceveanu (1816, Σουτσεάβα - 18 Ιανουαρίου 1898, Ιάσιο)

(Dimitriță / Sluger, Paharnic 73:

Για την ζωή του Dimitrie Suceveanu είναι γνωστό ότι ήταν Ρουμάνος από τη Μολδαβία. Έδρασε ως ψάλτης / λαμπαδάριος, πρωτοψάλτης, συνθέτης βυζαντινής μουσικής στη ρουμανική γλώσσα, μετέφρασε βυζαντινή μουσική από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα, υπήρξε κωδικογράφος, διδάσκαλος / καθηγητής ψαλτικής μουσικής 733 .

Για τις σπουδές του Dimitrie είναι γνωστό ότι σπούδασε ψαλτική μουσική στη Ψαλτική Μουσική Σχολή του Ιάσιο / Γυμνάσιο Βασσιλιάν, - Πριγκιπική Ψαλτική Σχολή, και στη Ψαλτική Μουσική Σχολή από την Μητρόπολη του Ιασίου, με τους διδασκάλους: Γρηγορίου Βυζαντίου, Nicu Dimcea και Γεωργίου Παρασκιάδη.

Για την δράση του Dimitrie είναι γνωστό ότι ήταν το 1833-1837 ψάλτης στις εκκλησίες: Sfântul Pantelimon / Αγίου Χρυσοστόμου, Barnovshi, στο Ιάσιο. Το 1837-1844, δεύτερος ψάλτης /

⁷²⁹ Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine și de tradiție bizantină - românești de la Muntele Athos ..., [Βυζαντινά και μεταβυζαντινά Ρουμανικά μουσικά χειρόγραφα από το Άγιο Όρος].

⁷³⁰ Γρ. Θ. Στάθης, Τα γειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ΄, σσ.173.

⁷³¹ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ, σσ.176.

⁷³² Ήταν αξιώματα στη λειτουγία του κράτους.

⁷³³ Για την ζωή και το έργο του Δημήτριε Σουτσεβεάνου Πρωτοψάλτη, βλ. κατ' επιλογήν: Şt. Păltinescu, *Musichia* ...,

λαμπαδάριος στο Καθολικόν της Μητρόπολης του Ιασίου. Το 1844-1860 / 1864-1890, πρωτοψάλτης στο Καθολικόν της Μητρόπολης του Ιασίου, στη θέση του Γεωργίου Παρασκιάδη Πρωτοψάλτη, που είχε εγκατασταθή στη μονή Σλάτινα. Το 1860-1864 τον αντικατέστησε από τη Μητρόπολη ο μαθητής του Gheorghe Caciu Scufariu, μέσα σε μία πλοκή. Το 1864 ο μαθητής του πέθανε και έτσι επανέρχεται στο Καθολικό της Μητρόπολης, μετά από παράκληση του μητροπολίτη Μολδαβίας Sofronie Miclescu. Ήταν καθηγητής ψαλτικής μουσικής και διευθυντής της Ψαλτικής Μουσικής Σχολής της Μητρόπολης της Μολδαβίας (1848-1890).

Ο Dimitrie Suceveanu ήταν μία μεγάλη ρουμανική προσωπικότητα στη ψαλτική μουσική. Έχει μεταφράσει βυζαντινή μουσική από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα και έχει συνθέσει στη ρουμανική γλώσσα έργα ψαλτικής μουσικής, τα οποία ψάλλονται και σήμερα στη Ρουμανική Ορθόδοξη Εκκλησία. Μουσικά ψαλτικά έργα που συνέθεσε ή μετέφρασε ο Dimitrie Suceveanu, κατ' επιλογήν 734:

[Μουσική] ..., σ.466. Melchisedec Stefănescu επίσκοπος, Memoriu pentru cântările bisericesti în România ..., [Απομνημονεύματα των εκκλησιαστικών ψαλμών στη Ρουμανία] ..., σσ.32. Al.Luca, Priviri generale asupra musicei din biserica ortodoxă de răsărit de la începutul crestinismului până în zilele noastre [Γενικές απόψεις πάνω στη μουσική της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας από τις αρχές του Χριστιανισμού έως σήμερα] ..., σ.94. Ν.Μ.Ρορεscu, Viata si activitatea dascălului de cântări Macarie Ieromonahul ..., [Η ζωή και η δραστηριότητα του μουσικού διδασκάλου Macarie [ερομονάγου] ... σ.48. Βλ. και, Editia Prohodului lui Macarie si editiile altora ..., [Έκδοση της Ακολουθίας των νεκρών του Macarie και άλλων] ..., σ.434. I.Zmeu, Anastasimatar practic raro-grabnic, care cuprinde cântările Învierii puse pe cele opt glasuri bisericești. (...) prelucrat după Macarie, Anton Pann și Suceveanu [Αναστασιματάριον (...) από τον Macarie, Anton Pann και (D.) Suceveanu, Tipografia Cărtilor bisericesti, Βουκουρέστι, 1903. B.Cireseanu, Tezaurul liturgic ..., [Ο λειτουργικός θησαυρός] ... τόμος Β', σσ.131, 531-532. R.Sutu, *Iasii de odinioară*. [Ιστορία του Ιασίου]. Tipografia *Lumina Moldovei*, Ιάσι, 1923, Τόμος Α', σ.135. I.Popescu-Pasărea, Paharnicul Dimitrită Suceveanu, Protopsaltul Sfintei Mitropolii din Iasi (1816-1898) [Παγάρνικου Dimitrită Suceyeanu, Πρωτοψάλτης της Αγ. Μητρόπολης του Ιασίου (1816-1898)]. Revista Cultura, έτος 2, αρ.9, Βουκουρέστι, 1912, σ.181. Βλ. και Noul Idiomelar ce cuprinde cântările praznicelor împărătești și ale sfinților cu polieleu, scrise după Anton Pann, Dim.Suceveanu și Ștefanache Popescu si completate de I.Popescu-Pasărea. [Νέο Στιγηράριον (...) από των Anton Pann, Dimitrie Suceveanu και Stefanache Popescu με συμπλήρωση από τον Ion Popescu-Pasărea. Tipografia Cărților bisericești, București, 1933. Βλ. και, Întemeietorii cântului bis(ericesc) [Ot θεμελιωτείς της εκκλησιαστικής μουσικής]. Revista Cultura, έτος 27, αρ.1-2, Βουκουρέστι, 1938, σ.9. I.Bianu - R.Caracaṣ, Catalogul manuscriptelor românesti. Τοπ ΙΙ. / Biblioteca Academiei Române [Κατάλογος των Ρουμανικών χειρογράφων. Τόμος Β', από την Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας, Βουκουρέστι] ..., σ.335. M.Gr.Poslusnicu, Istoria musicei la români ..., [Ιστορία της μουσικής στους Ρουμάνους] ..., σσ.87-88. N.Severeanu, Amintiri din anii 1871-1885 ..., [Αναμνίσεις από τα έτοι 1871-1885] ..., σσ.713-717. Βλ. και, Amintiri diespre Dimitrie Suceveanu. Un alt cântăreț de valoare al Iașului este G.Cociu. [Αναμνήσεις για τον Dimitrie Suceveanu. Ένα άλλος μεγάλος ψάλτης του Ιασίου ήταν ο Γ.Κότσιου]. Revista B.O.R., έτος 27, αρ.1-2, Βουκουρέστι, 1938, σσ.10-12. G.Galinescu, Muzica în Moldova ... [Η μουσική στη Μολδαβία] ..., σσ.716-717. V.Ciureanu-Bodesti, Gramatica, Anastasimatarul, Catavasierul, Cântările Sfintei Liturghii. [Προπαιδεία. Αναστασιματάριον, Καταβασίες, Ακολουθία της Λειτουργίας]. Κισινάου, 1924. V.Ojog, Anastasimatarul Sfintei Monastiri Neamţu. [Αναστασιματάριον από την μονή Νεάμτζ]. Επιμέλεια από τον Victor Ojog. Editura Mănăstirii Neamţ, Νεάμτζ, 1934. L.Predescu, Enciclopedia Cugetarea ..., [Εγκυκλοπαίδεια Νόησης] ..., σ.823, G.Breazul, Colinde, [Εορταστικοί Εκκλησιαστικοί Ύμνοι]. Editura Fundatia Principele Carol, Βουκουρέστι, 1938, σσ.429-430. D.Marin, Paharnicul Dimitrie Suceveanu. [Παχάρνικου Dimitrie Suceveanul, Revista M.M.S., έτος 32, αρ.11-12, Ιάσιο, 1956, σσ.748-754, M.Delcea, O sută de ani de la tipărirea Idiomelarului unit cu Doxastarul <de Dimitrie Suceveanu>. [Εκατό χρόνια από την εκτύπωση του Ιδιόμελου ενοποιημένου με το Δοξαστάριον (του Dimitrie Suceveanu)]. Revista G.B., έτος 15, αρ.6-7, Βουκουρέστι, 1956, σσ.331-332. G.Ciobanu, Muzica bisericească la români[Η εκκλησιαστική μουσική στους Ρουμάνους] ..., σ.177. Macarie Ieromonahul, Theoritikon. Opere, I ..., [Macarie ιερομόναχος, Έργα Α': Θεωρητικόν] ... Επιμέλεια από τον Τ.Moisescu, σ.25-26. Al.Lăzăreanu, Doi mari protopsalți ai Mitropoliei Moldovei: Dimitrie Suceveanu și Gh(eorghe) Cociu (Scofariu). [Δύο μεγάλοι πρωτοψάλτες της Μητρόπολης Μολδαβίας: Dimitrie Suceveanu και Gh(eorghe) Cociu (Scofariu)]. Διπλωματική διατριβή, Βουκουρέστι, 1976. A.Botosăneanu, Paharnicul Dimitrie Suceveanu, ctitor principal de cântare românească. [Παχάρνικου Dimitrie Suceveanu - κυριώτερος κτήτωρ της ρουμανικής ψαλτικής]. Revista M.M.S., έτος 54, αρ.6-8, Ιάσι, 1980, σσ.598-604. Τ.Moisescu, Prolegomene bizantine. Muzica bizantină în manuscrise și carte veche românească. Vol. 1 ..., [Βυζαντινά προλεγόμενα. Η Βυζαντινή μουσική στα χειρόγραφα και παλαιά ρουμανικά βιβλία. Τόμος Α'] ..., σ.88. V.Vasile, Vetre de cultură muzicală românească: I. Școala muzicală de la Neamt. II. Scoala muzicală de la Iasi. [A'. Η μουσική σχολή της Νεάμτζ. Β'. Η μουσική σχολή του Ιασίου] Δακτυλογραφημένη σπουδή, αρ.22781, Βιβλιοθήκη της UCMR, Βουκουρέστι, 1993. Βλ. και, Dimitrie Suceveanu, Idiomelar. [Dimitrie Suceveanu, Ιδιόμελα]. Revista Actualitatea muzicală, έτος 4, αρ.74, Βουκουρέστι, 1993, σ.2. Ghe.C. Ionescu, Lexicon[Λεξικό] .., σσ.330-333. V.Cosma, Lexicon[Λεξικό] ..., τόμος 8, σσ.326-327 Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ, σ.181, 190, 198, 202, 204, 607, κ.α. M.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România ..., [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία] ...Βλ. και, Manuscrise muzicale bizantine și de tradiție bizantină - românești de la Muntele Athos ..., [Βυζαντινά και μεταβυζαντινά Ρουμανικά μουσικά χειρόγραφα απο το Άγιον Όρος] ..., κ.α.

Παντελεϊμονο, Alba, Sfântul Ioan Gură de Aur / Αγίου Ιωάννου

- 1. Polielee / Πολυέλεοι *Robii Domnului* ... [Δούλοι Κύριον ...], ήχος α' / Πολυέλεος σε 20 στίχους Βλ. Χργφ. gr.-ro.-slav NtJ-BMN-1 14 (116). *Robii Domnului* ... [Δούλοι Κύριον ...], ήχος α', και πλ. δ'. Βλ. Χργφ. ro. NtJ-BMN-1 15 (116 / 7664). *Robii Domnului* ... [Δούλοι Κύριον ...], σε οκτώ ήχοους Βλ. Χργφ. ro. NtJ-BMN-1 239. *La râul Babilonului* ... [Στον Βαβυλώνος ποταμό ...], ήχος γ'. Βλ. Χργφ. ro. NtJ-BMN-1 15 (116 / 7664).
- 2. Polieleu la praznicele Maicii Domnului / Πολυέλεος στις εορτές της Θεοτόκου *Cuvânt bun* ... [Λόγον αγαθόν ...], ήχος πλ. δ'. Βλ. Χργφ. ro. NtJ-BMN-1 239.
- 3. Anixandarele / Ανοιξαντάρια Deschizând Tu mâna Ta ... [Ανοίξαντός Σου την χείρα ...], και Veniţi să ne închinăm ... / Δεύτε προσκυνήσωμεν ..., ήχος πλ. δ'. Ce se cântă la privegheri, prelucrate de D. Dimitrie Suceveanu [Ψάλλεται στην Αγρυπνία, επεξεργασμένα από τον κ. Dimitrie Suceveanu. Βλ. Χργφ. ro. NtJ-BMN-1 15 (116 / 7664). Χργφ. ro. NtJ-BMN-1 239.
- 3. Cele 11 Slave ale Evangheliilor duminicale de la Utrenie / 11 Δοξολόγια στις Ευαγγεληκές Κυριακές του Όρθρου / ... prelucrate de D. Dimitrie Suceveanu ... [επεξεργασμένα από τον κ. Dimitrie Suceveanu]. Ι În munte ucenicii mergând ... [Πηγαίνοντας οι μαθητές εις το Όρος ...], ήχος α'. ΙΙ Cu mirezme venind femeile ... [Ερχόμενες οι γυναίκες μετά των μύρων ...], ήχος β'. ΙΙΙ Magdalenei Mariei ... [Η Μαρία Μαγδαληνή ...], ήχος γ'. ΙV Mânecare adâncă era ... [Βαθειά ήταν η στέρηση ...], ήχος δ'. V O, prea întelepte judecățile Tale ... [Ω, της πανσόφου δικαιοσύνης Σου ...], ήχος πλ. α'. VΙ Pacea cea adevărată ... [Η Ειρήνη η αληθινή ...], ήχος πλ. β'. VΙΙ Iată întuneric ... [Ιδού το σκοτάδι ...], ήχος πλ. γ'. VΙΙΙ Lacrimile Mariei ... [Τα της Μαρίας δάκρυα ...], ήχος πλ. δ'. ΙΧ Ca întru anii cei de apoi ... [Όπως κατά τα έσχατα χρόνια ...], ήχος πλ. β'. Χ După pogorârea în iad ... [Μετά την εις Άδου κάθοδον ...], ήχος πλ. γ'. ΧΙ Arătându-Te pre Tine ... [Προσφέροντας Εσένα ...], ήχος πλ. δ'. Βλ. Χργφ. ro. ΝιJ-ΒΜΝ-1 15 (116 / 7664).
- **4.** Heruvice mari sărbătorești / Εορταστικά Χερουβικά *Care pre Heruvimi* ... [Οι τα Χερουβίμ ...], ήχος α', β', γ'. Βλ. Χργφ. ro. NtJ-BMN-1 **15 (116 / 7664)**.
- 5. Fericirile / Οι Μακαρισμοί Fericit bărbatul ... [Μακάριος ανήρ ...], ήχος πλ. δ'. şi altul de acelaşi / και έτερον. Βλ. Χργφ. ro. NtJ-BMN-1 239.
- 6. Evloghitarele pe mare ce se cântă la Prohodul Domnului / Ευλογητάριον σε αργό, στη Νεκρώσιμη Ακολουθία *Bine eşti cuvântat Doamne* ... [Ευλογητός εις Κύριε ...], ήχος πλ. α'. ... facerea D-lui Dimitrie Suceveanu ... [σύνθεση από τον κ. Dimitrie Suceveanu]. και έτερον σε σύντομο, ήχος πλ. α'. Βλ. Χργφ. ro. NtJ-BMN-1 239.
- 7. Canonul Stâlpărilor / Κανόνας από τη Καταβασία των Βαΐων *Arătatu-s-au ale adâncului izvoare* ... [Εμφανίσθηκαν οι πηγές της αβύσσου ...], ήχος δ'. Βλ. Χργφ. ro. NtJ-BMN-1 **239**.
- 8. Podobiile glasurilor [Παραδείγματα ήχων ...]. Βλ. Χργφ. ro. NtJ-BMN-1 239.
- 9. Irmos calofonic la mese / Καλοφωνικός Ειρμός στη τράπεζα *Cel ce ai săturat ...* [Εκείνος που χόρτασες ...], ήχος πλ. δ'. Βλ. Χργφ. ro. NtJ-BMN-1 **239**.
- 10. Rânduiala îngropării mirenilor ...[Η τάξις κηδείας των λαϊκών ...]. ... tradusă din limba elină de D-l D(imitrie) Suceveanu ... [μετάφραση από την ελληνική στη ρωμανική γλώσσα από τον κ. Dimitrie Suceveanu]. Βλ. Χργφ. ro. NtJ-BMN-1 239.
- 11. Stihurile ce se cântă în locul Axionului la Întâmpinarea Domnului / Τα Στιχηρά που ψάλλνονται στην θέση του << Άξιον εστί >> κατά την Υπαπαντή του Κυρίου Nu pricep Curată ... [Δεν κατανοώ, Αγνή ...], ήχος γ΄. Βλ. Χργφ. ro. NtJ-BMN-2 18.

Τυπωμένα βιβλία ψαλτικής μουσικής μεταφρασμένα ή συνθετειμένα από τον Dimitrie Suceveanu:

- 1. Prohodul Domnului nostru Iisus Hristos ... dupre orânduiala prea sfințitului Arhiepiscop Buzăului D.D. Kesarie prelucrat și îmbunătățit de Paharnicul Dimitrie Suceveanu, protopsalt sfintei Mitropolii [Νεκρώσιμη Ακολουθία (...)], επεξεργασμένο και βελτιωμένο από τον Παχάρνικ Dimitrie Suceveanu, πρωτοψάλτη της Αγίας Μητρόπολης Ιασίου, 1847. Β' έκδοση, μονή Νεάμτζ, 1856. Γ', Δ', Ε' εκδόσεις Βουκουρέστι, 1873, 1891, 1896. Εκδόσεις μετά θάνατο: Βουκουρέστι, 1912, 1922, 1928.
- 2. Anastasimatar tradus de Macarie Ieromonahul [Αναστασιματάριον] μεταφρασμένο από τον Macarie

Ιερομονάχο (τυπωμένο στη Βιέννη, το 1823), όπου έχει βελτιώσεις στη μετάφραση, συνέθεσε παραλλαγές σ' αυτά του Macarie, και έβαλε δικές του συνθέσεις, τυπωμένο στο Ιάσιο, το 1848.

- 3. Irmologhion tradus de Macarie Ieromonahul [Ειρμολόγιον] μεταφρασμένο από τον Macarie Ιερομονάχο (τυπωμένο στη Βιέννη, το 1823), όπου έχει βελτιώσεις στη μετάφραση, συνέθεσε παραλλαγές σ' αυτά του Macarie, και έβαλε δικές του συνθέσεις, τυπωμένο στο Ιάσιο, το 1848.
- 4. Idiomelariu adecă cântare pre un singur glas, unit cu Doxastariul care cuprind douăsprezece luni cu Triodul și Penticostarul. Tradus din grecește în românește. Partea întâi. Acum întâi dat la lumină cu binecuvântarea înalt prea sfinției sale Domnului Sofronie Miclescu (mitropolit n.n.). Tradus și prelucrat de dumnealui Paharnicul Dimitrie Suceveanu protopsaltul sf(i)ntei mitropolii cu a sa cheltuială; pus supt tipariu în tipografia sf(i)ntei monastiri Neamțul. Anul 1856. [Ιδιομελάριον Στιχηράριον ενωμένο με το Δοξαστάριον], για τους 12 μήνες με το Τριώδιον και Πεντηκοστάριον. Μεταφρασμένο από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα. Μέρος πρώτος (...)

Μεταφρασμένο και επεξεργασμένο από τον κ. Παχάρνικ Dimitrie Suceveanu, πρωτοψάλτη της Αγίας Μητρόπολης, (...). μονή Νεάμτζ, 1856, βλ.:

- 1) τόμος Α', για για τους μήνες Σεπτέμβριο-Δεκέμβριο, μεταφρασμένο από το Στιχηράριον του Χουρμούζιου Χαρτοφύλακα, τυπωμένο στη μονή Νεάμτζ, 1856.
- 2) τόμος Β', για για τους μήνες Ιανουάριο-Νοέμβριο, μεταφρασμένο από το Στιχηράριον του Χουρμούζιου Χαρτοφύλακα, τυπωμένο στη μονή Νεάμτζ, 1856.
- 3) τόμος Γ', μεταφρασμένος μαζί με τον Δοροφτέϊ Προτοψάλτη / Ιορδακίου, από το Δοξαστάριον του Πέτρου λαμπαδάριου, τυπωμένο στη μονή Νεάμτζ, 1857. Νέα έκδοση, τόμος Α' για τους μήνες Σεπτέμβριο-Δεκέμβριο, τυπωμένο στη Σινάϊα, 1992, σε επιμέλεια από τον S. Barbu-Bucur.
- 5. Paraclisul Maicii Dmnului [Παράκλησις της Θεοτόκου], έκδοση Evanghelismos [Ευαγγελισμός], κελλί της εκκλησίας Ευαγγελισμός, σκήτη Λάκου, μονή Αγίου Παύλου, το 2005.

Τυπωμένες συνθέσεις ψαλτικής μουσικής του Dimitrie Suceveanu:

- 1. Anixandarele [Ανοιξαντάρια]. Ioan Zmeu, Utrenier și Liturghier ... [Ακολουθία του Όρθρου και Ακολουθία της Λειτουργίας ...], Μπουζάου, 1892, σσ.7-10. Ion Popescu-Pasărea, Noul Idiomelar ... [Νέο Ιδιομελάριον ...], Βουκουρέστι, 1933, σσ.6-8.
- 2. Τε Deum / Δοξολογία Împărate ceresc ... [Βασιλεύ επουράνιε ...], ήχος πλ. β'. Nifon Ploieșteanu mitropolitul, Carte de muzică bisericească ... [Εκκλησιαστικό μουσικό βιβλίο με ψαλτική και ευρωπαϊκή γραφή], Βουκουρέστι, 1902, σσ.190-191.
- 3. Μărimuri / Μαρίμουρι Πριπέλε (Εκλογές) La Sfântul Ierarh Nicolae ... [Στόν Άγιο Νίκόλαο ...], ήχος α.
- **4.** Pentru sărbătorile care au Polieleu ... / Στις εορτές με Πολυέλεο ..., ήχος α'. Nifon Ploieșteanu mitropolitul, Carte de muzică bisericească ... [Εκκλησιαστικό μουσικό βιβλίο με ψαλτική και ευρωπαϊκή γραφή], Βουκουρέστι, 1902, σσ.222-224.
- 5. Binecuvântările învierii ... [Τα ευλογητάρια της Αναστάσεως ...], ήχος πλ. α'. Dometie ieromonach Ionescu, Antologhion [Ανθολόγιον], Βουκουρέστι, 1898, σσ.138-141. Ioan Zmeu, Anastasimatar practic [Αναστασιματάριον (...)], Βουκουρέστι, 1903, σσ.286-288.
- 6. De Tine Doamne, cel ce esti în toată zidirea ... [Εσένα Κύριε, που είσαι σ' ολόκληρη την κτίση ...], ήχος πλ. α'. Revista Cultura, έτος 2, αρ.9, Βουκουρέστι, 1912, σ.182.
- 7. Întâmpinarea Domnului / Υπαπαντή του Κυρίου Slava laudelor ... [Δόξα των Αίνων ...], ήχος πλ. α'. Revista Cultura, έτος 6, αρ.4, Βουκουρέστι, 1919, σ.39.
- 8. Polielee Biserica astăzi împodobindu-se / Πολυέλεοι Slava la Sfântul Constantin ... [Πολυέλεος στον Άγιο Κωνσταντίνο]. Revista Cultura, έτος 8, αρ.11, Βουκουρέστι, 1919, σσ.130-132.
- 9. La râul Vavilonului ... [Στον Βαβυλώνος ποταμό ...], ήχος γ'. Ioan Zmeu, Utrenier și Liturghier ... [Ακολουθία του Όρθρου και Ακολουθία της Λειτουργίας ...], Μπουζάου, 1892, σσ.64-67. Amfilohie Iordănescu, Buchet de muzică (psaltică) [Συλλογή ψαλτικής μουσικής (...)]. Tipografia Cărților Bisericești, Βουκουρέστι, 1934, σ.95.
- 10. Nu pricep Curată ... [Δεν κατανοώ, Αγνή ...], ήχος γ'.
- 11. Doamne, femeia ceea ce căzuse în păcat ... [Κύριε, η εν πολλαίς αμαρτίαις περιπεσούσα γυνή ...], ήχος πλ. δ'.

12. Cel ce ai săturat mulțimea ... [Εκείνος που χόρτασες ...], ήχος πλ. δ'. Cântările Sfintei Liturghii și alte cântări bisericești / [Ακολουθία της Λειτουργίας].Επιμέλεια από τον Ν. Moldoveanu, Βουκουρέστι, 1992, σσ.243-246, 259-263, 281-282.

Θεωρητικά τυπωμένα βιβλία ψαλτικής μουσικής του Dimitrie Suceveanu:

1. Theoreticonul sau privire cuprinzătoare a meșteșugului musichiei bisericești după așezământul sistimii cei nouă. Acum a doua oară tipărit ... după originalul Ieromonahului Macarie, cu scările modificate de D.Sluger Dimitrie Suceveanu, Proto-Psaltul Sfintei Mitropolii Iași, în Tipografia Sfintei Mitropolii, 1848. [Θεορητικόν (...) / Προπαιδεία της Ψαλτικής Βυζαντινής μουσικής / από τον Ιερομόναχο Macarie]. Επεξεργασμένο από τον κ. Σλούγερ Dimitrie Suceveanu, Πρωτοψάλτη της Αγίας Μητρόπολης Ιασίου (...). Tipografia Sfintei Mitropolii, Ιάσιο, 1848.

Τα χργφ. από τις βιβλιοθήκες της Ρουμανίας που περιέχουν ψαλτικά έργα του Dimitrie Suceveanu και μεταφράσεις του είναι 40 ⁷³⁵: Χργφ.Β-BAR: ro.3788, ro.4339. Χργφ.Β-BSfSPR: ro.295, ro. I - 59, ro.II - 17, ro.II - 176. Χργφ.Β-BMS: ro.85 m, gr.-ro.86 m, ro.98 m, ro.100 m, ro.4940, ro.4941, ro.5629. Χργφ. Cv-AS ro.26. Χργφ.RVI-BE ro.7515 (5146). Χργφ.RVI-BBSfIB ro.fárá cotá. Χργφ. VIJ-BMH ro.143. Χργφ. Ct-BJ ro.8307. Χργφ.I-BCUME: ro.I - 48. ro.III - 84. Χργφ.I-AS ro.1737. Χργφ.I-BMM: ro.11, ro.23, ro.105, ro.145, ro.146, ro.147, ro.150, ro.175, 176, 177. Χργφ.I-BMG gr.-ro. 6. Χργφ.NtJ-BMA ro.510. Χργφ.NtJ-BMN 1: gr.-ro. 5 (129), 15 (116 / 7664), ro.142 (213), ro.239. Χργφ.NtJ-BMN 2: gr.-ro.18, gr.21 (3760 / 684). Χργφ. NtJ-BMS 30. Χργφ.SvJ-BMV ro.642. Χργφ.Cv-BCPBA ro.Craiova 4.

Βλ. Dimitrie Suceveanu, *Doxastar / Δοξαστάριον*, μονή Νεάμτζ, 1856, σελ. 455.

Τα χργφ. από τις βιβλιοθήκες του Άγιου Όρος που περιέχουν ψαλτικά έργα του Dimitrie Suceveanu και μεταφράσεις του είναι 74 ⁷³⁶. Μονή Μεγίστης Λαύρας Χργφ. ro. **400** (Catalog Spinei nr. 3) *Anastasimatar* [Αναστασιματάριον], γραμμένο στη Καψάλα, Άγιο Όρος, την 9 Απριλίου 1905, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Isihie Petrescu Προδρομίτης. Χργφ. ro. 430 (Catalog Spinei nr. 4) Engolpion - Liturghier [Εγκόλπιον - Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στο Άγιο Όρος, την 8 Ιανουαρίου 1913, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Isihie Petrescu Προδρομίτης Σκήτη Προδρόμου, μονή Μεγίστης Λαύρας Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 6) Cântări la Sfânta Liturghie [Ακολουθία της Λειτουργίας], χαρτόδετος μαζί με το τόμο του αρχιερέως Nectarie Frimu, Ανθολόγιον, τυπωμένο στη μονή Νεάμτζ, το 1840, χργφ. γραμμένο στο Άγιο Όρος, μετά το 1840, κωδικογράφος ο μοναγός Pimen Προδρομίτης, Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 9) Filadă / Liturghier [Φυλλάδια - Ακολουθία της Λειτουργίας], χαρτόδετος μαζί με τον τόμο, Azbucoavna pentru învățătura pruncilor [Προπαιδεία (...)], τυπωμένο στη μονή Νεάμτζ, το 1847, χργφ. γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα τέλη του ΙΘ' αι, άγνωστος κωδικογράφος. Χργφ. Γο. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 14) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1869, 1877, 1879, άγνωστοι κωδικογράφοι. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 17) Priveghier [Αγρυπνία] - αποσπάσματα, γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1871, 1872, 1873, 1878, άγνωστος κωδικογράφος. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 22) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στο κελλί της εκκλησίας Αγίου Ιωάννου Προδρόμου, σκήτη Προβατά, μονή Μεγίστης Λαύρας, το 1876, 1886, κωδικογράφοι: ο ιεροδιάκονος Isihie Petrescu και ο μοναχός Iacob. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 27) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1884, 1885, 1887, κωδικογράφος ο μοναχός Ιαcob. Περιέχει μεταφράσεις του Dimitrie Suceveanu από τον Πέτρο λαμπαδάριο, και έργα του Dimitrie Suceveanu, κ.α. Χργφ. gr.-ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 29) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1885, 1886, άγνωστος κωδικογράφος. Περιέχει μεταφράσεις του Dimitrie Suceveanu από τον Πέτρο λαμπαδάριο. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 32) Cântări pentru Postul Mare [Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους για τη Σαρακοστή], γραμμένα από τον Nectarie Βλάχου, Dimitrie Suceveanu, κ.α., Άγιο Όρος, το 1892, 1933, 1934, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Isihie Προδρομίτης και ο Ιερομόναχος Gherontie Corlățean από το Πρόμποτα-Σουτσεάβα. Χργφ. gr.-ro. χωρίς **αριθμό** (Catalog Spinei nr. 34) *Priveghier* [Αγρυπνία], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1893, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Calinic. Περιέχει μεταφράσεις του Dimitrie Suceveanu από τον Πέτρο λαμπαδάρο και έργα του Dimitrie Suceveanu, κ.α. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 37) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1896, κωδικογράφος ο μοναχός Irineu Stefănescu και / ή ο ψάλτης Ioil. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 39) Cântări biscricești care se cântă la priveghieri [Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους στην Αγρυπνία], γραμμένο στις Καρυές, Άγιο Όρος, την 12 Φεβρουαρίου 1897, άγνωστος

⁷³⁵ M.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România ..., [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία].

⁷³⁶ M.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine si de tradiție bizantină - românești de la Muntele Athos [Βυζαντινά και μεταβυζαντινά Ρουμανικά μουσικά χειρόγραφα απο το Άγιον Όρος].

κωδικογράφος. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 40) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στις Καρυές, Άγιο Όρος, την 12 Φεβρουαρίου 1897, άγνωστος κωδικογράφος. Περιέχει μεταφράσεις του Dimitrie Suceveanu από τον Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinci nr. 41) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1897-1898, κωδικογράφος ο σχημονάχος Iacob Lăcanu Προδρομίτης / Λακάνου. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 43) Mathimatar [Μαθηματάριον], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, την 20 Φεβρουαρίου 1899, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Isihie Petrescu. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 54) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα τέλη του ΙΘ' αι, άγνωστος κωδικογράφος. Περιέγει μεταφράσεις του Dimitrie Suceveanu από τον Πέτρο λαμπαδάριο, Δανιήλ Πρωτοψάλτη, Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα και έργα του Dimitrie Suceveanu, κ.α. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 57) Antologhion [Ανθολόγιον] αποσπάσματα, χαρτόδετος μαζί με το τόμο του Dometie Ionescu, Ανθολόγιον, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, το 1898, χργφ. γραμμένο στο Άγιο Όρος, στις αρχές του Κ' αι., άγνωστος κωδικογράφος. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 59) Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στη μονή Γοροβέϊ-Δοροχόϊ, Μολδαβία, το 1900, 1902, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Isihie Petrescu. Χργφ. ro. χωρίς αρτθμό (Catalog Spinei nr. 60) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1900, 1913, άγνωστοι κωδικογράφοι. Περιέχει μεταφράσεις του Dimitrie Suceveanu από τον Γεώργιο Παρασκιάδη και έργα του Dimitrie Suceveanu, κ.α. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 61) Antologhion / Engolpion [Ανθολόγιον / Εγκόλπιον], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1900, 1903, 1907, 1908, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Paisie Lambru Ploiestesnu. Περιέχει μεταφράσεις του Dimitrie Suceveanu από τον Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Θεόδωρο Φωκαέα, και έργα του Dimitrie Suceveanu, κ.α. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 62) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1900, 1901, 1908, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Paisie Lambru. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 63) Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στη μονή Γοροβέϊ-Δοροχόϊ, Μολδαβία, το 1900, 1903, 1907, 1913, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Isihie Petrescu. Περιέχει έργα του Δημήτριε Σουτσεβεάνου Πρωτοψάλτη της Αγίας Μητρόπολης Μολδαβίας και Παγάρνικ, κ.α. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 65) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στη μονή Γοροβέϊ-Δοροχόϊ, Μολδαβία, το 1902, κωδικογράφος ιεροδιάκονος Isihie Petrescu. Περιέχει μεταφράσεις του Dimitrie Suceveanu από τον Γρηγόριο Πρωτοψάλτη, Δανιήλ Πρωτοψάλτη, Αναστάσιο Λαρισινό, Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 72) Priveghier / Engolpion - Liturghier - Heruvicon - Chinonicar) [Αγρυπνία / Εγκόλπιον - Ακολουθία της Λειτουργίας - Χερουβικόν - Κοινωνικάριον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1909, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Paisie Lambru. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 73) Antologhion / Engolpion [Ανθολόγιον / Εγκόλπιον], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1909, 1911, κωδικογράφος ο Ιερομόναγος Paisie Lambru. Περιέχει μεταφράσεις του Dimitrie Suceveanu από τον Κωνσταντίνο Πρωτοψάλτη, Πέτρο Εφέσιο και έργα του Dimitrie Suceveanu, κ.α. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 74) Antologhion [Ανθολόγιον] - απόσπασμα, γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1910, κωδικογράφοι: άγνωστος, ο Ιερομόναχος Paisie Lambru, ο ιεροδιάκονος Iachint Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 80) Antologhion / Engolpion (Ανθολόγιον / Εγκόλπιον), γραμμένο στην σκήτη Προβατά, μονή Μεγίστης Λαύρας, την 18 Αυγούστου 1919, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Veniamin. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 81) Heruvicon [Χερουβικόν] - απόσπασμα, χαρτόδετος μαζί με το τόμο του Dometie Ionescu, Ανθολόγιον, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, το 1898, χργφ. γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1930, κωδικογράφος ο Chesarie, Χργφ, το. 1764 (Catalog Spinei nr. 98) Stihirar [Στιγηράφιον], τόμος Β΄, για τους μήνες Ιανουάριο-Αύγουστο, μεταφρασμένα από τον Nectarie Βλάχου, γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, τον Ιανουάριο 1875, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Natanail. Χργφ. ro. 1780 (Catalog Spinei nr. 104) Antologhion [Ανθολόγιον], στην σκήτη Προδρόμου, πρίν από το 1865, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Gherontie Petrescu Προδρομίτης. Περιέχει μεταφράσεις του Dimitrie Suceveanu από τον Κωνσταντίνο Πρωτοψάλτη, κ.α. Χργφ. το. 1788 (Catalog Spinei nr. 105) Cântări la Liturghie [Ακολουθία της Λειτουργίας], του Nectarie Βλάχου, χαρτόδετος μαζί με το τόμο του αρχιερέως Nectarie Frimu, Ανθολόγιον, τυπωμένο στη μονή Νεάμτζ, το 1840, χργφ. γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1902, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Paisie Lambru. Χργφ. ro. 3047 (Catalog Spinei nr. 122) Priveghier [Αγρυπνία], τόμος Β', γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1885, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Calinic. Περιέχει μεταφράσεις του Dimitrie Suceveanu από τον Πέτρο λαμπαδάριο, Θεόδωρο Φωκαέα, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη και έργα του Dimitrie Suceveanu, κα. Χργφ. το. 3050 (Catalog Spinei nr. 125) Cântări la Liturghie [Ακολουθία της Λειτουργίας], του Nectarie Βλάχου, χαρτόδετος μαζί με το τόμο του αρχιερέως Nectarie Frimu, Ανθολόγιον, τυπωμένο στη μονή Νεάμτζ, το 1840, χργφ. γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1887, κωδικογράφος ο Ιεροσχημονάχος Calinic. Χργφ. ro. 3188 (Catalog Spinei nr. 129) Antologhion / Engolpion [Ανθολόγιον / Εγκόλπιον], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1898, 1901, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Paisie Lambru. Χργφ. ro. 3221 (Catalog Spinei nr. 130) Antologhion - Propedie [Ανθολόγιον / Προπαιδεία], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1899, 1908, κωδικογράφοι: ο Ιερομόναχος Paisie Lambru και ο ιεροδιάκονος Isihie Petrescu. Χργφ. ro. 3253 (Catalog Spinei nr. 132) Liturghier[Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, την 4 Μαρτίου 1876, κωδικογράφοι: ο Nicandru, άγνωστος. Χργφ. gr.- ro. 3255 (Catalog Spinei nr. 134) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα μέσα του ΙΘ' αι, άγνωστος κωδικογράφος. Χργφ. ro. 3612 (Catalog Spinei nr. 138) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1879-1880, κωδικογράφοι: ο Ιερομόναχος Calinic, ο ιεροδιάκονος Isihie, ο σχημονάχος Neofit. Χργφ. ro. 3613 (Catalog Spinei nr. 139) Priveghier

[Αγρυπνία], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1879, κωδικογράφοι: ο Ιερομόναχος Natanail, ο ιεροδιάκονος Isihie, ο σχημονάχος Neofit Περιέχει μεταφράσεις του Dimitrie Suceveanu από τον Γρηγόριο Πρωτοψάλτη, Νικηφόρο (Χίου) αρχιδιάκονο Αντιοχείας σε σύντομο από τον Κωνσταντίνο Πρωτοψάλτη και έργα του Dimitrie Suceveanu, κ.α. Χργφ. ro. 3614 (Catalog Spinei nr. 140) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, την 30 Σεπτεμβρίου 1879, κωδικογράφοι: ο ιεροδιάκονος Isihie, ο Ιερομόναχος Natanail, ο σχημονάχος Neofit. Περιέχει μεταφράσεις του Dimitrie Suceveanu από τον Πέτρο λαμπαδάριο, Θεόδωρο Φωκαέα, Ιάκωβο Πρωτοψάλτη, Δανιήλ Πρωτοψάλτη, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη και έργα του Dimitrie Suceveanu, κ.α. Χργφ. ro. 3616 (Catalog Spinei nr. 141) Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, μετά το 1879, άγνωστος κωδικογράφος. Χργφ. gr.-ro. 3617 (Catalog Spinei nr. 142) Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, στα μέσα του ΙΘ΄ αι, άγνωστος κωδικογράφος. Περιέχει μεταφράσεις του Dimitrie Suceveanu από τον Ιωάννη Κουκουζέλη. Χργφ. ro. 3740 (Catalog Spinei nr. 147) Antologhion / Engolpion [Ανθολόγιον / Εγκόλπιον], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1874, 1884, 1898, 1913, κωδικογράφοι: ο Ιεροσχιμονάχος Isihie, ο Ιεροσχημονάχος Paisie Lambru, άγνωστος. Χργφ. gr.ro. 3796 (Catalog Spinei nr. 149) Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1889, 1992, κωδικογράφος Dometie Ionescu ιεροδιάκονος Χργφ. το. 3797 (Catalog Spinei nr. 150) Priveghier - Mathimatar [Αγρυπνία / Μαθηματάριον), γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, στα τέλη τον ΙΘ΄ αι, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Dometie Ionescu. Σκήτη Κόλτσιου, κελλί της εκκλησίας Αγίου Γεωργίου, μονή Βατοπεδίου Χργφ. ro. 1051 (Catalog Spinei nr. 162) Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα μέσα τον ΙΘ΄ αι, κωδικογράφος ο Teofilact Niculescu. Χργφ. ro. 1097 (Catalog Spinei nr. 173) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στο κελλί της εκκλησίας Ζωοδόχου πηγής, μονή Βατοπεδίου, την 5 Μαρτίου 1913, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Isihie Petrescu. Περιέχει μεταφράσεις του Dimitrie Suceveanu από τον Ιάκωβο Πρωτοψάλτη και έργα του Dimitrie Suceveanu, κ.α. Κελλί της εκκλησίας Γέννησης του Αγίου Ιωάννου Προδρόμου, σκήτη Κόλτσιου, μονή Βατοπεδίου Χργφ. ro. 2 (Catalog Spinei nr. 188) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στα τέλη του ΙΘ' αι. και αρχές του Κ΄ αι, άγνωστοι κωδικογράφοι. Σκήτη Κόλτσιου, Συλλογή του Ιεροσχημονάχου Gheorghe Bodoc, μονή Βατοπεδίου Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 192) Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1869. κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Paisie Lambru. Περιέχει μεταφράσεις του Dimitrie Suceveanu από τον Πέτρο λαμπαδάρο και έργα του Dimitrie Suceveanu, κ.α. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 193) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1885, 1909, κωδικογράφοι: ο Ιερομόναχος Paisie Lambru, άγνωστος. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 195) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στα μέσα τον ΙΘ΄ αι., άγνωστος κωδικογράφος. Περιέχει μεταφράσεις του Dimitrie Suceveanu από τον Πέτρο λαμπαδάριο και έργα του Dimitrie Suceveanu, κ.α. Μονή Κουτλουμουσίου Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 200) Antologhion [Ανθολόγιον], δύο τόμοι, στη Συλλογή του πατρός Emilian Mierluscă από τη μονή Κουτλουμουσίου, προέλευση από τον πατέρα Nectarie Lazăr από την σκήτη Προδρόμου, χργφ. γραμμένο στο Άγιο Όρος, την 30 Μαρτίου 1884, κωδικογράφος ο μοναχός Ιαcob αμαρτωλός Προδρομίτης. Περιέχει έργα του Dimitrie Suceveanu Πρωτοψάλτη της Αγίας Μητρόπολης Μολδαβίας, κ.α. Χργφ. το. 706 (Catalog Spinei nr. 203) Priveghier [Αγρυπνία], στη Συλλογή του πατρός Emilian Mierluscă από τη μονή Κουτλουμουσίου, προέλευση από τον πατέρα Nectarie Lazăr από την σκήτη Προδρόμου, χργφ. γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1884, 1885, 1887, κωδικογράφος ο μοναχό Ιacob Deciu αμαρτωλός Προδρομίτης. Περιέχει μεταφράσεις του Dimitrie Suceveanu από τον Γρηγόριο Πρωτοψάλτη, Πέτρο λαμπαδάριο και έργα του Dimitrie Suceveanu Πρωτοψάλτη της Αγίας Μητρόπολης Μολδαβίας, κ.α. Μονή Παντοκράτορας Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 208) Antologie [Ανθολόγιον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1908, 1909, 1932, κωδικογράφοι: ο μοναχός Cleopa Προδρομίτης, Eftimie Movilă από την σκήτη Λάκου, άγνωστος. Κελλί της εκκλησίας Σκέπης της Θεοτόκου, μονή Ξηροποτάμου Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 213) Antologhion [Ανθολόγιον] γραμμένο στο Άγιο Όρος, την 20 Δεκεμβρίου 1885, κωδικογράφος ο μοναχός Iacob Deciu αμαρτωλός Προδρομίτης. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 215) Cântări psaltice [Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους], χαρτόδετος μαζί με τον τόμο του Ιοη Popescu-Ρακάτει, Ακολουθία της Λειτουργίας, τυπωμένο στο Βουκουρεστί, το 1925, χργφ. γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα μέσα του Κ΄ αι, άγνωστος κωδικογράφος. Περιέχει έργα του Dimitrie Suceveanu σε μεταγραφή του Nectarie Βλάχου. Μονή Αγίου Παύλου Χργφ. ro. **256** (Catalog Stathis nr. 791 , Catalog Spinei nr. 213) *Antologhion / Cântări la Liturghie* [Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας), γραμμένο το 1887-1889, κωδικογράφος ο σχημονάχος Antonie. Χργφ. ro. **361** (Catalog Stathis nr. 800 ⁷³⁸, Catalog Spinei nr. 234) Antologhion / Cântări la Liturghie [Ανθολόγιον - Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στο Άγιο Όρος, την 14 Μαΐου 1913, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Teodosie Duca-Dângă Χργφ. ro. 411 (Catalog Stathis nr. 810 739, Catalog Spinei nr. 244) Antologhion [Ανθολόγιον] γραμμένο στην σκήτη Λάκου, την 25 Νοεμβρίου 1885, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Clement. Χργφ. ro. 417 (Catalog

⁷³⁷ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ', σ.154.

⁷³⁸ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ', σ.161.

⁷³⁹ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ, σ.170.

Stathis nr. 816 740 , Catalog Spinei nr. 250) Antologhion / Filadia [Ανθολόγιον / Φυλλάδια], γραμμένο στο Άγιο Όρος, την 15 Νοεμβρίου 1914, κωδικογράφος ο σχημονάχος Antonie. Χργφ. gr.-ro. **432** (Catalog Stathis nr. 822 ... Catalog Spinei nr. 255) *Antologhion* [Ανθολόγιον] γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, την 20 Ιουνίου 1822, κωδικογράφος ο μοναγός Iacob Slătineanu, Χργφ. το. 433 742 (Catalog Stathis pr. 823 . Catalog Spinei pr. 256) Antologhion / Priveghier [Ανθολόγιον / Αγρυπνία], γραμμένο στο κελλί της εκκλησίας Βαπτίσεως του Χριστού, Άγιο Όρος, το 1903, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Onufrie Bratu. Περιέχει μεταφράσεις του Dimitrie Suceveanu από τον Πέτοο λαμπαδάριο, κ.α. Χργφ, το. 434 (Catalog Stathis nr. 824 . Catalog Spinei nr. 257) Antologhion / Priveghier [Ανθολόνιον /Ανουπνία] γαρτόδετος μαζί με τον τόμο του Anton Pann, Ειρμολόνιον Καταβασίες τυπομένο στο Βουκουρέστι, Β' έκδοση - 1854, χργφ. γραμμένο στην σκήτη Λάκου, το 1911, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Paisie Lambru. Περιέχει μεταφράσεις του Dimitrie Suceveanu από τον Ιάκωβο Πρωτοψάλτη και έργα του Dimitrie Suceveanu. Χργφ. gr.-ro. **439** (Catalog Stathis nr. 829 ⁷⁴⁴. Catalog Spinei nr. 260) Engolpion / Priveghier [Εγκόλπιον /Αγρυπνία], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1910, κωδικογράφος ο Ιερομόναγος Paisie Lambru, Περιέγει μεταφράσεις του Dimitrie Suceveanu από τον Ιάκωβο Ποωτοψάλτη, Χργφ, το. 503 (Catalog Stathis nr. 837 745 Catalog Spinei nr. 267) Antologhion / Chinonicar - Heruvicon [Ανθολόγιον /Κοινωνικόν - Χερουβικόν], χαρτόδετος μαζί με το τόμο του Dometie Ionescu, Ανθολόγιον, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, το 1898, χρηφ. γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα τέλη του ΙΘ' αι. και 1909, άγνωστοι κωδικογράφοι. Χργφ. ro. 507 (Catalog Stathis nr. 841 , Catalog Spinei nr. 271) Antologhion / Engolpion [Ανθολόγιον / Εγκόλπιον], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1883-1884, κωδικογράφος ο μοναχός Ιαcob Προδρομίτης, Περιέχει μεταφράσεις του Dimitrie Suceyeanu από άγνωστους. Χργφ. το. **539** (Catalog Stathis nr. 843 [Ανθολόγιον], γραμμένο στην κελλί της εκκλησίας Αγίου Νικολάου, σκήτη Λάκου, μονή Αγίου Παύλου, την 15 Απριλίου 1890. κωδικογράφος ο σχημονάχος Eftimie. Σκήτη Λάκου, εκκλησία Αγίου Δημητρίου, μονή Αγίου Παύλου Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 279) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα τέλη του ΙΘ' αι. και αρχές του Κ' αι, άγνωστος κωδικογράφος. Περιέγει μεταφράσεις του Dimitrie Suceveanu από τον Πέτρο λαμπαδάριο, Χργφ, το, γωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 280) Priveghier [Αγρυπνία], γραμμένο στη μονή Γοροβέϊ-Δορογόϊ, Μολδαβία, το 1902, 1904, κωδικογράφος ο μοναχός Isihie Petrescu. Περιέχει μεταφράσεις του Dimitrie Suceveanu από τον Πέτρο λαμπαδάριο, Θεόδωρο Φωκαέα, Δανιήλ Πρωτοψάλτη, Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη και έργα του Dimitrie Suceveanu. Σκήτη Λάκου, κελλί της εκκλησίας Ευαγγελισμός, μονή Αγίου Παύλου Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 287) Priveghier / Engolpion - Gramatică [Αγρυπνία / Εγκόλπιον - Προπαιδεία], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1873, άγνωστος κωδικογράφος, Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 294) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στη μονή Γοροβέϊ-Δοροχόϊ, Μολδαβία, την 10 Φεβρουαρίου 1910, κωδικογράφος ο μοναχός Iacob Petrescu. Περιέγει μεταφράσεις του Dimitrie Suceveanu από τον Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα σε σύντομον από τον Dimitrie Suceveanu, και έργα του Dimitrie Suceveanu Πρωτοψάλτη της Αγίας Μητρόπολης Μολδαβίας, κ.α. Μονή Σταυρονικήτα Χργφ. ro. **22** ρ [r] (Catalog Stathis nr. 1028 ⁷⁴⁸, Catalog Spinei nr. 306) *Antologhion - Propedia* [Ανθολόγιον - Προπαιδεία), γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, την 5 Ιανουαρίου 1883, κωδικογράφος ο μοναχός Pimen Teodorescu Προδρομίτης. Περιέχει και έργα του Dimitrie Suceveanu Πρωτοψάλτη Παχάρνικου. Χργφ. ro. 24 ρ [r] (Catalog Stathis nr. 1030 749 . Catalog Spinei nr. 308) Engolpion [Εγκόλπιον], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1872, 1891, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Paisie Lambru Ploiesteanu.

Βλ. Dimitrie Suceveanu, Doamne, femeia ceea ce căzuse în păcat / Κύριε, η εν πολλαίς αμαρτίς περιπεσούσα γυνή, ήχος πλ. δ, σελ. 456.

```
740 Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ, σ.174.
741 Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ, σ.179.
742 Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ, σ.184.
743 Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ, σ.187.
744 Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ, σ.189.
745 Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ, σ.201.
747 Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ, σ.204.
748 Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ, σ.204.
749 Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ, σ.204.
740 Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ, σ.204.
740 Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ, σ.204.
```

749 Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., Τόμος Γ, σ.611.

17. Iosif Naniescu Μητροπολίτης Μολδαβίας

(Ioan, Iosif / Nana, Nania, Naniescu, Moruglăveanu, Găiseanu) (15 Ιουλίου 1818, Ραζαλάϊ - Βάλτζι, Βεσσαραβία - 26 Ιανουαρίου 1902, Ιάσιο)

Για την ζωή του Iosif είναι γνωστό ότι ήταν Ρουμάνος από τη Βεσσαραβία. Έδρασε ως ψάλτης, πρωτοψάλτης, μοναχός, ιεροδιάκονος, θεολόγος, μητροπολίτης, συνθέτης βυζαντινής μουσικής στη ρουμανική γλώσσα, μετέφρασε βυζαντινή μουσική από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα, κωδικογράφος, διδάσκαλος 750 .

Για τις σπουδές του Iosif είναι γνωστό ότι σπούδασε βυζαντινή μουσική στη Ψαλτική Μουσική Σχολή του Ιασίου δίπλα στη εκκλησία Αγίου Σπυρίδωνα (1831-1834) και στη Ψαλτική Μουσική Σχολή δίπλα στη εκκλησία Αγίου Σαμουήλ. Ήταν πνευματικός γιός του μοναχού Teofilact από τη μονή Φρουμοάσα, Βεσσαραβία (ήταν και ο θείος του), και του επισκόπου Chesarie από το Μπουζάου. Το 1835 έγινε μοναχός στην Επισκοπή Μπουζάου. Σπούδασε στην Θεολογική Σχολή του Μπουζάου (1836-1840), όπου είχε ως διδάσκαλο τον Matache Slävescu - πολύ γνωστό πρωτοψάλτη και διδάσκαλο, και ύστερα στο Λύκειο Αγίου Σάββα, στο Βουκουρέστι.

750 Για την ζωή και το έργο του losif Naniescu, βλ. κατ' επιλογήν: Τ.lonescu, Cultura muzicii în tara noastră. Muzica religioasă. Epoca II. De la finalul dominatiei fanariote si până la 1861. [Η μουσική κουλτούρα στη χώρα μας. Εκκλησιαστική μουσική. Β' εποχή. Από το τέλος της φαναριωτικής κυριαρχίας έως το 1861]. Ziarul Lyra Română, έτος 1, αρ.24, Βουκουρέστι, 30 Μαΐου 1880. σσ.187-190. St.Călinescu - D.G.Boroianu, Istoricul Seminarului Central din București [Ιστορία της Κεντρικής Ψαλτικής Σχολής του Βουκουρεστίου] ., σ.126. B.Cireşeanu, Tezaurul liturgic [Ο λειτουργικός θησαυρός] ..., τόμος Β', σ.532. T.V.Stupcanu, Conferință ținută (...) în ziua de 30 ianuarie 1911 la serbarea Patronului Seminarului Veniamin din Iasi (II), [Διάλεξη το 30.01.1911 στην εορτή τον προστάτου της Ψαλτικής Σχολής Venjamin από το Ιάσιο]. Ziarul Ortodoxul, έτος Β', αρ.4, Ιάσιο, Ιούλιος 1911, σ.116. M.Gr.Poslusnicu, Istoria musicei la români ..., [Ιστορία της μουσικής στους Ρουμάνους] ..., σσ.89-90. I.N. Vasilescu, Scoala de cântăreți de pe lângă Sfânta Episcopie a Buzăului ... [H Μουσική Ψαλτική Σγολή της Αγίας Επισκοπής Μπουζάου] ... σ.12. Βλ. και, Doi cântăreti bisericesti: Neagu Ionescu și Niculai Severeneanu [Δύο πρωτοψάλτες: Neagu Ionescu και Niculai Severeanu] ..., σσ.673-683. N.Iorga, Istoria Bisericii Românesti si a vieții religioase a românilor, [Ιστορία της Ρουμανικής Εκκλησίας και της εκκλησιαστικής ζωής των Ρουμάνων] ..., σ.242. N.Severeanu, Viata si activitatea lui Neugu Ionescu. Viața și activitatea lui Neugu Ionescu. [Η ζωή και το έργο του Neugu Ionescu.] Revista Îngerul, έτος 6, αρ.9-11, Μπουζάου, 1934, σ.34. D.G.Ionescu, Seminarul din Βυzάυ. [Η Ψαλτική Σχολή από Μπουζάου]. Revista B.O.R., έτος 55, αρ.3-4, Βουκουρέστι, 1937, σ.184. Tit episcopul Hotinului, Anul nasterii lui Iosif Naniescu. [Το έτος της γέννησης του Iosif Naniescu]. Revista Biserica Ortodoxă Română, έτος 57, αρ.7-8, Βουκουρέστι, 1939, σσ.394-396. V. Vasilache, Iosif Naniescu, strălucit mi-tropolit al Moldovei. [losif Naniescu, λαμπρώς μητροπολίτης Μολδαβίας]. Editura Mānāstirii Neamt, μονή Νεάμτζ, 1940. V.Dudu, Mitropolitul Moldovei Iosif al II-lea Naniescu si Academia Română. [Ο μητροπολίτης της ΜολδαβίαςΙοsif Naniescu του Β' και η Ρουμανική Ακαδημία]. Revista Μ.Μ.S.. έτος 16, αρ.4, Ιάσιο, 1940, σ.595. Irineu mitropolitul Moldovei, Comemorarea Mitropolitului Iosif Naniescu. [Μνημόσυνο για τον Μητροπολίτη Iosif Naniescu]. Revista M.M.S., έτος 18, αρ.6-8, Ιάσιο, 1942, σσ.238-246. C.Nonea, Comemorarea Mitropolitului Iosif Naniescu cu prilejul împlinirii a 50 de ani de la moartea sa. [Μνημόσυνο για τον Μητροπολίτη Iosif Naniescu με τα 50 χρόνια από το θάνατό του]. Revista M.M.S., έτος 28, αρ.4-6, Ιάσιο, 1952, σσ.39-49. G.Cocora, Documente pentru biografia lui Iosif Naniescu. [Έγγραφα για την βιογραφία του Iosif Naniescu]. Revista M.M.S., έτος 37, αρ.1-2, Ιάσιο, 1960, σσ.92-99. Βλ. και, Şcoala de psaltichie de la Buzău [H Ψαλτική Μουσική σχολή από το Μπουζάου] ..., σσ.853-857. Βλ. και, Mitropolitul Iosif Naniescu și Buzăul. [Ο μητροπολίτης Iosif Naniescu και η πόλη Μπουζάου]. Revista G.B., έτος 12, αρ.7-8, Βουκουρέστι, 1968, σσ.806-812. Ε.Antonovici, Muzica bisericească și psalții din judetul Botosani. [Η εκκλησιαστική μουσική και οι ψάλτες από το νομό Μποτοσάνι] Revista M.M.S., έτος 47, αρ.1-2, Ιάσιο, 1971, σ.119. Ghe.Moisescu, Corespondenta lui Gavriil Musicescu cu mitropolitul Moldovei Iosif Naniescu - 125 de ani de la nașterea lui Gavriil Musicescu. [Η αλληλογραφία του Gavriil Musicescu με τον μητροπολίτη της Μολδαβίας Iosif Naniescu - 125 χρόνια από την γέννηση του Gavriil Musicescu]. Revista B.O.R., έτος 40, αρ.9-10, Βουκουρέστι, 1972, σσ.1038-1051. G.Dincă, Chipuri de ierarhi: compozitori, traducători. prelucrători și mari cântăreți ai muzicii bisericești. I.-II. [Προσωπικότητες ιεραρχών: συνθέτες, μεταφραστές, επεξεργαστές και μεγάλοι πρωτοψάλτες της εκκλησιαστικής μουσικής. Α' - Β']. Revista G.B., έτος 34, αρ.7-8, Βουκουρέστι, 1975, Τόμος Α', σ.820-823. C.C. Angelescu, Contribuții la biografia Mitropolitului Iosif Naniescu. [Συνεισφορά στη βιογραφία του μητροπολίτη Iosif Naniescu]. Revista Μ.Μ.S., έτος 58, αρ.1-2, Ιάσιο,

Για την δράση του είναι γνωστό ότι ήταν το 1836-1840, διάκονος στην Επισκοπή Μπουζάου και ιεροδιάκονος στην εκκλησία Sfântul Dumitru / Αγίου Δημητρίου, στο Βουκουρέστι, μετόχι της Επισκοπής Μπουζάου (1840-1847). Δίπλα στην εκκλησία Sfântul Dumitru / Αγίου Δημητρίου ίδρυσε μία Ψαλτική Μουσική Σχολή, μεταξί των μαθητών έχοντας μελλοντικούς γνωστούς ψάλτες, πρωτοψάλτες, συνθέτες βυζαντινής μουσικής, διδασκάλους και κωδικογράφους, όπως τους Teodor Georgescu, Nae Mateescu, Dobrică, Ghiță Ionescu Ιερέα στην εκκλησία Ζλατάρι, Βουκουρέστι και καθηγητής βυζαντινής μουσικής στην Ανώτατη Ψαλτική Σχολή "Νίφον" και στη Κεντρική Ανώτατη Ψαλτική Σχολή, Βουκουρέστι. Ήταν ηγούμενος στις μονές: Σερμπανέστι-Μορουνγλαβάν, νομό Βάλτσεα (1849-1857), Γαϊσένι, νομό Δάμποβιτζα (1857-1863) και Σαρινδάρ, Βουκουρέστι (1863-1864). Ήταν καθηγητής θρησκείας στο Βουκουρέστι στο Γυμνάσιο "Γεώργε Λάζαρ" (1864-1866), Λύκειο "Ματέϊ Μπασαράμπ" (1866-1873), "Κάρολ Α ο" (1867-1870), και στη Κεντρική Ανώτατη Ψαλτική Σχολή (1870-1871), όπου ήταν και διευθυτής.

Το 1852 έγινε πρωτοσύγκελλος, το 1860 αρχιμανδρίτης, το 1872 αρχιερεύς - επίσκοπος από το Άργες (1873-1875) και από το 1875 μητροπολίτης Μολδαβίας και Σουτσεάβα (1875-1902).

Ήταν τιμητικό μέλος της Ρουμανικής Ακαδημίας (1883-1902). Ο Iosif Namescu ήταν ένας Mecena των τεχνών, και βοήθησε αρκετούς πρωτοψάλτες και συνθέτες βυζαντινής μουσικής της εποχής, όπως τους: Dimitrie Suceveanu, Gavriil Musicescu, κ.α. Είχε στην ιδιοκτησία τα χργφ. του Ιερομόναχου Macarie, που τα δώρισε, μαζί με την ολόκληρη βιβλιοθήκη του - με διάφορα θεολογικά και ψαλτικά-μουσικά έργα σε χργφ. και βιβλία, στη Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας, στο Βουκουρέστι. Ήταν ένας λεπτομερής κωδικογράφος, και έγραψε πολλούς κώδικες. Έγραψε και μία αυτοβιογραφία - με λεπτομέρειες από τη εποχή του - βλ. Χργφ. Β-ΒΑR 4400, κώδικα με θεολογικά κείμενα - βλ. Χργφ. Β-ΒΑR 4401, και μέρος από την αλληλογραφία του - βλ. Χργφ. Β-ΒΑR 4397 και 5108 751.

Μουσικά ψαλτικά έργα που συνέθεσε ή μετέφρασε ο Iosif Naniescu - κατ' επιλογήν 752:

- 1. Hristos a înviat ... [Χριστός ανέστη ...], (1838). Βλ. Χργφ. το BAR 4402.
- 2. *Miluiește-mă Dumnezeule* ... [Ελέησόν με ο Θεός ...], ήχος πλ. γ', (1843). Βλ. Χργφ. ro BAR **4402**.
- 3. Slavă ..., din Evanghelia Utreniei în Duminica Triodului [Δόξα Πατρί των Αίνων ...] στην Ακολουθία του Όρθρου, Κυριακή του Τριωδίου, ήχος πλ. δ'. ... potrivită melodia după cele grecești și așezată de Iosif Naniescu ... [μετάφραση και επεξεργασία από τον Iosif Naniescu]. Βλ. Χργφ. το BAR 4402.
- 4. Polieleu / Πολυέλεος *Robii Dumnului ...* [Δούλοι, Κύριον ...], ήχος πλ. α'. Βλ. Χργφ. το BAR 4402.
- 5. Răspunsurile Mari / Απαντήσεις Μεγάλες *Lăudările* ... [Δόξα ...], ήχος πλ. δ'. ... compuse de Iosif Naniescu ... [από τον Iosif Naniescu] Βλ. Χργφ. το BAR **4402**.
- 6. Cele 11 Eotinale ... [Τα 11 Εωθινά ...], ... potrivită melodia după cele grecești și așezată cu bună întocmire pe limba românească de Iosif Naniescu, 1850 ... [μετάφραση και επεξεργασία από τον Iosif Naniescu, 1850]. Βλ. Χργφ. το BAR 1743.
- 7. 21. 17 διάφορα έργα ψαλτικής μουσικής, ... του Ιώσηφ ... Βλ. Χργφ. ro BAR 4249.
- 22. Manuscript (de) cântări biscricești, (de) Ierod. Iosif Naniescu ... [Χργφ. με Ψαλτικούς Ύμνους και έργα του Iosif Naniescu]. Βλ. Χργφ. το I-ΒΜΜΒ 199 (340).

1982, σ.53. I.Gaspar, Un manuscris de cântări bisericești. [Ένα χειρόγραφο με εκκλησιαστκούς ύμνους]. Revista M.M.S., έτος 58, αρ.1-2, Ιάσιο, 1982, σσ.68-74. C.Buescu, Scoala de cântări de la Buzău ..., [Η Μουσική ψαλτική Σχολή από Μπουζάου] .., σ.191. I.P.David, Mitropolitul Iosif Naniescu, milostivul, Iesne-iertătorul și ctitorul ierarh. [Ο μητροπολίτης Iosif Naniescu, ελεήμονος και κτίτωρ ιεράρχης]. Revista M.M.S., έτος 66, αρ.1-3, Ιάσι, 1990, σσ.139-158. Ghe.C. Ionescu, Lexicon ..., [Λεξικό] .., σσ.248-251. V.Cosma, Lexicon ..., [Λεξικό] .., τόμος 7, σσ.31-35. Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής .., Τόμος Γ', σ.181. V.Vasile, Iosif Naniescu - reprezentant de seamă al muzicii psaltice. [Iosif Naniescu - μεγάλη προσωπικότητα της ψαλτικής μουσικής]. Revista Muzica, έτος 4, αρ.10-12, Βουκουρέστι, 1993, σσ.127-137. Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România ..., [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία] ...Βλ. και, Manuscrise muzicale bizantine și de tradiție bizantină - românești de la Muntele Athos ..., [Βυζαντινά και μεταβυζαντινά Ρουμανικά μουσικά χειρόγραφα απο το Άγιον Όρος] .., κ.α.

751 Βλ. M.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România ..., [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία].

752 Βλ. Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România ..., [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία].

23. De tine se bucură ... [Επί σοί χαίρει κεχαριτωμένη ...], ήχος πλ. δ'. ... facere a lui Kir Dionisache Fotino Moraitul în grecește și tradus în românește de Arhimandritul Iosif Naniescu întocmai după cel grecesc ... [του κυρ. Διονυσάκη Φωτεινού Μοραϊτη στην ελληνική γλώσσα και μεταφρασμένο στη ρουμανική γλώσσα από τον αργιμανδρίτη Iosif Naniescu (...)l. Βλ. Χργφ. το BAR 4402.

Τυπωμένα έργα του Iosif Naniescu και μεταφράσεις του:

- 1. Binecuvântează suflete al meu pre Domnul ... [Ευλόγει η ψυχή μου τον Κύριον ...], ήχο πλ. δ'. ... tradus de ierodiaconul Iosif Naniescu al Preasfințitului Episcop al Buzăului D.D. Kesarie ... [μεταφρασμένο από τον Iosif Naniescu (...)], σσ.1-8
- 2. Agioase ... [Άγιος ο Θεός ...], ήχος πλ. δ'. ... după original, prelucrate și date mai întâi în Seminarul Sfintei Episcopii Buzău de ierodiaconul Iosif Nanie, la anul 1836 ... [μεταφρασμένο και επεξεργασμένα από τον Iosif / Nanie Naniescu ιεροδιάκονο (...)], σσ.55-57.
- **3.** Cuvine-se cu adevărat ... [Άξιον εστίν ...], ήχος α'. ... alcătuit de același Iosif Naniescu ... [το ίδιο από τον Iosif Naniescu (...)], σ.57.
- 4. Altul / Cuvine-se cu adevărat ... [Άξιον εστίν ...], ήχος πλ. γ'. ... prelucrat de același mai cu apropiere de original ... [μεταφρασμένο και επεξεργασμένο από τον ίδιο (Iosif Naniescu) (...)], σσ.58-59.

Βλ. τόμο του Αντών Πάνν, *Rânduiala Sfintei și Dumnezeeștei Liturghii* [Ακολουθία της Λειτουργίας], τυπωμένο στο Βουκουρέστι, το 1847.

- 5. Slavă și acum ... [Δόξα ... και νύν ...]. σ.3.
- 6. Miluieste-mă Dumnezeule ... [Ελέησόν με ο Θεός ...], ήγος πλ. β', σ.6.
- 7. Condacul Canonului în Postul Mare ... [Κοντάκιο από τον Κανόνα για τη Σαρακοστή ...], ήγος β', σ.7.
- 8. Slavă și acum ... [Δόξα ... και νύν ...], ήχος πλ. δ', σσ.8-11.
- 9. Slavă de la Laude, în Duminica Sfinților Părinți ... [Δόξα Πατρί των Αίνω[,], την Κυριακή των Αγίων Πατέρων ...], ήχος πλ. δ', σσ.12-13.
- 10. Cele 11 Eotinale ... / Τα 11 Εωθινά, σσ.14-36.
- 11. Binecuvântează suflete al meu pe Domnul ... [Ευλόγει η ψυχή μου τον Κύριον ...], ήχος πλ. δ, σσ.36-40.
- 12. Laudă suflete al meu pe Domnul ... [Αίνει η ψυχή μου τον Κύριο ...], ήχος πλ. γ', σσ.41-43.
- 13. Veniti să ne închinăm la Vohod ... [Δεύτε προσκυνήσωμεν ...], ήγος β', σ.43.
- 14. Doamne mântuieste pre cei binecredinciosi ... [Κύριε σώσον τους ευσεβείς ...], ήγος πλ. δ', σ.44.
- 15. Câți în Hristos v-ați botezat ... [Όσοι εις Χριστόν εβαπτίσθητε ...], ήχος πλ. δ', σ.44.
- **16.** Slavă și acum ... [Δόξα ... και νύν ...], ήχος πλ. δ', σ.44.
- **17.** *Heruvic* ... [Χερουβικόν ...], ήχος α' σ.45.
- **18.** *Răspunsurile Mari* ... [Τις Μεγάλες Απάνδιτες ...], ήχος πλ. δ', σσ.48-50.
- **19.** Axioanele ... [Άξιον Εστίν ...], ήχος α', β', πλ. γ, πλ. δ', σσ.52-57.
- 20. Să se îndrepteze rugăciunea mea ... [Κατευθυνθήτω η προσευχή μου ...], ήχος α', σ.58.
- 21. Acum puterile cereşti ... [Νύν οι δυνάμεις ...], ήχος πλ. β', σ.59.
- 22. Gustați și vedeți ... [Γεύσασθε και έδετε ...], ήχος τετράφωνο, σ.59.
- **23.** Unul sfânt ... [Είς Άγιος ...], ήχος πλ. γ', σ.62.
- 24. Fie numele Domnului binecuvântat ... [Είς το όνομα Κυρίου ευλογημένον ...], ήχος πλ. α', σ.63. Βλ. τόμο σε επιμέλεια από τον Gherasim Safirin επίσκοπος του Ρόμαν, Culegere de cântări bisericești [Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους], τυπωμένο στην Tipografia Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1908, σσ.6-63 / βλ. Κεφάλαιο, Cântări bisericești compuse, traduse și prelucrate de adormitul întru fericire Iosif Naniescu, Mitropolitul Moldovei și Sucevei [Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους, συνθετειμένα και μεταφρασμένα από τον μακαρίτη Iosif Naniescu Μητροπολίτη Μολδαβίας και Σουτσεάβα], σσ.6-63.

Άλλα έργα τυπωμένα:

- 25.-34. Rânduiala Sfintei și Dumnezeeștei Liturghii [Ακολουθία της Λειτουργίας], τυπωμένο στο Μποζάου, 1856, σσ.1, 5, 12, 21, 100, 101, 105, 106, 218.
- 35. Colecțiuni de cântări bisericești [Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους], σε επιμέλεια από τον Ștefanache, Popescu, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1860, σ.53.

- **36.** Manual de cântări bisericești [Εγχειρίδιον με Ψαλτικούς Ύμνους], με επιμέλεια από τον Gheorghe Ionescu, τυπωμένο στο Μπουζάου, 1878, σ.98.
- 37. Manualul Catavasiilor Praznicale, Luminânde-le Învierii cu Măririle (cele 11 Eotinale) și un rând de Doxologii practice [Εγχειρίδιον με Καταβασίες Εορταστικές, τις 11 Εωθινά και Δοξολογία (...)], σε επιμέλεια από τον Gheorghe Ionescu, τυπωμένο στο Editura Tiparul Cărților Bisericești, Βουκουρέστι, 1878, σ.59.
- **38.-40.** Buchet muzical [Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους], σε επιμέλεια από τον Neagu Ionescu, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1900, σσ.115, 122, 159.
- **41.-42.** Carte de muzică bisericească [Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους], με επιμέλεια από τον Nifon Ploieșteanu επίσκοπο, Βουκουρέστι, 1902, σσ.131, 135.
- **43.-46.** Utrenier, Liturghier [Ακολουθία του Όρθρου, Ακολουθία της Λειτουργίας], σε επιμέλεια από τον Ιοαη Zmeu, Μπουζάου, 1921, σσ.112, 183, 219, 293.
- 47. Antologhion [Ανθολόγιον], σε επιμέλεια από τον Anton Uncu, Βουκουρέστι, 1947, σ.116.
- 48. Cântările Sfintei Liturghii și alte cântări bisericești [Ακολουθία της Λειτουργίας], κ.α., σε επιμέλεια από τον Nicu Moldoveanu, Βουκουρέστι, 1992, σσ.46-48, και Νέα έκδοση, Βουκουρέστι, 1999, σσ.50-52.

Τα αυτόγραφα χργφ. του Iosif Naniescu είναι 13 753:

- Χργφ. ro. B-BAR 779 (546) (Catalog Spinei nr. 117) Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στα μέσα τον ΙΘ' αι.
- 2. Χργφ. ro. B-BAR 1743 (Catalog Spinei nr. 225) *Antologhion* [Ανθολόγιον], γραμμένο στο Μποζάου και Ιάσιο, το 1835-1871.
- **3.** Χργφ. ro. B-BAR **1772** (Catalog Spinei nr.227) *Antologhion* [Ανθολόγιον], γραμμένο στο Μποζάου και Ιάσιο, το 1835-1871.
- **4.** Χργφ. το. Β-ΒΑR **3931** (Catalog Spinei nr. 329) *Antologhion / Liturghier Prohodul Domnului* [Ανθολόγιον / Ακολουθία της Λειτουργίας Νεκρώσιμη Ακολουθία], γραμμένες το 1863, κωδικογράφοι: ο ιεροδιάκονος Iosif Naniescu και ο σχημονάχος Ghimnasie από τη μονή Καλδαρουσάνι.
- 5. Χργφ. gr.-ro. B-BAR **4402** (Catalog Spinei nr. 359) *Antologhion* [Ανθολόγιον], γραμμένο στο Μποζάου και Ιάσιο, το 1835-1871.
- Χργφ. ro. B-BAR 4427 (Catalog Spinei nr. 362) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο το 1834.
- **7.** Χργφ. ro. B-BAR **4434** (Catalog Spinei nr. 363) *Liturghier* [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο το 1839.
- **8.** Χργφ. ro. B-BAR **5108** (Catalog Spinei nr. 384) *Antologhion* [Ανθολόγιον], γραμμένο στο Μποζάου και Ιάσιο, το 1835-1871.
- 9. Χργφ. ro. B-BAR **5810** (Catalog Spinei nr. 401) *Antologhion* [Ανθολόγιον], γραμμένο στα μέσα του ΙΘ' αι.
- 10. Χργφ. ro. B-BAR 5833 (Catalog Spinei nr. 402) *Antologhion* [Ανθολόγιον], γραμμένο στα μέσα του ΙΘ΄ αι.
- 11. Χργφ. ro. B-BAR **5874** (Catalog Spinei nr. 404) *Stihirar Doxastar* [Στιχηράριον Δοξαστάριον], γραμμένο στα μέσα του ΙΘ' αι.
- 12. Χργφ. ro. I-BCUME 71 (Catalog Spinei nr. 666) *Antologhion* [Ανθολόγιον], γραμμένο στο Μποζάου και Ιάσιο, στα μέσα του ΙΘ΄ αι.
- 13. Χργφ. ro. I-BMMB 199 (340) (Catalog Spinei nr. 772) *Antologhion* [Ανθολόγιον], γραμμένο στο Μποζάου και Ιάσιο, το 1835-1871.

Τα χργφ. από τις βιβλιοθήκες της Ρουμανίας που περιέχουν ψαλτικά έργα του ιεροδιακόνου Iosif Naniescu και μεταφράσεις του είναι 50 754 : Χργφ.Β-BAR: ro.202, ro.779 (546), ro.1743, ro.1772, ro.2343, ro.3502,

⁷⁵³ Βλ. Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România ..., [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία]

⁷⁵⁴ Βλ. Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România ..., [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία]

ro.3694, ro.3809, ro.3931, ro.4344, ro.4382, ro.4402, ro.4426, ro.4427, ro.4434, ro.5108, ro.5810, ro.5833, ro.5874. Χργφ.Β-BCU ro.10862. Χργφ.Β-BUCMR: ro.4684, ro.4686, ro.4687. Χργφ.Β-BSfSPR: ro.I - 18, ro.I - 54, ro.I - 76, ro.II - 34, ro.II - 67. Χργφ.Β-BMS: ro.85 m, ro.86 m, ro.92 m, ro.5629. Χργφ.Βz-MzE: ro.2797, ro.2957, ro.4063. Χργφ.Βz-BST ro.χωρίς αριθμό. Χργφ.ΒzJ-BMC: ro.1051, ro.1065. Χργφ.Cv-MzO: ro.84, ro.86. Χργφ.RVI-AS ro.80. Χργφ.RVI-BE ro.7515 (5146). Χργφ.I-BCUME: ro.71, ro.II - 71. Χργφ.I-BMMB: ro.11, ro.44, ro.105, ro.199 (340). Χργφ. NtJ-BMN 1 ro.15 (116 / 7664). Χργφ. Cv-BCPBA ro.Craiova 4.

Βλ. Iosif Naniescu, Răspunsurile Mari ..., Τις Μεγάλες Απάνδιτες, ήχος πλ. δ', σελ. 457.

Τα χργφ, από τις βιβλιοθήκες του Αγίου Όρους που περιέχουν ψαλτικά έργα του Iosif Naniescu και μεταφράσεις του είναι 18 ⁷⁵⁵. Μονή Μεγίστης Λαύρας Χργφ. ro. **430** (Catalog Spinei nr. 4) *Engolpion - Liturghier* [Εγκόλπιον - Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στο Άγιο Όρος, την 8 Ιανουαρίου 1913, κωδικογράφος ο ιεροδιάκονος Isihie Petrescu Προδρομίτης, Σκήτη Πρόδρομου, μονή Μεγίστης Λαύρας Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 41) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στην σκήτη Πρόδρομου, το 1897-1898, κωδικογράφος ο σχημονάχος Iacob Lăcanu Προδρομίτης, Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 72) Priveghier / Engolpion - Liturghier - Heruvicon - Chinonicar [Αγρυπνία / Εγκόλπιον -Ακολουθία της Λειτουργίας - Χερουβικόν - Κοινωνικάριον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1909, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Paisic Lambru. Χργφ. το, γωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 73) Antologhion / Engolpion [Ανθολόγιον / Εγκόλπιον], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1909-1911, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Paisie Lambru. Είναι σημειωμένο: Ιώσηφ (Νανιέσκου) πρωήν μητροπολίτης. Χργφ. ro. 1788 (Catalog Spinei nr. 105) Cântări la Liturghie [Ακολουθία της Λειτουργίας], του Nectarie Βλάχου, χαρτόδετος μαζί με το τόμο του αρχιερέως Nectarie Frimu, τυπωμένο στη μονή Νεάμτζ, το 1840, χργφ. γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1902, 1906, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Paisie Lambru. Χργφ. ro. 2191 (Catalog Spinei nr. 121) Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένη στην σκήτη Προδρόμου, στα τέλη του ΙΘ' αι, άγνωστος κωδικογράφος. Χργφ. ro. 3188 (Catalog Spinei nr. 129) Antologhion / Engolpion [Ανθολόγιον / Εγκόλπιον], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1898, 1900, 1901, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Paisie Lambru. Χργφ. ro. 3740 (Catalog Spinei nr. 147) Antologhion / Engolpion [Ανθολόγιον / Εγκόλπιον], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1874, 1884, 1898, 1902, 1913, κωδικογράφοι: ο σχημονάχος Isihie, ο Ιερομόναχος Paisie Lambru, άγνωστος, Χργφ, το 3810 (Catalog Spinei nr. 151) Chinonicar [Κοινωνικόν], γραμμένο στη Μολδαβία, το 1863, 1887, κωδικογράφοι: ο Iosif Naniescu και οGhită Ionescu Ιερεύς Χργφ. το. 5169 (Catalog Spinei nr. 155) Cântări la Priveghiere și Liturghie [Αγρυπνία - Ακολουθία της Λειτουργίας], χαρτόδετος μαζί με το τόμο του Ιερομόναχου Μαςαrie, Ανθολόγιον, Β' τόμος, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, το 1827, χργφ. γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, τα μέσα του 10' αι, άγνωστος κωδικογράφος. Σκήτη Κόλτσιου, κελλί της εκκλησίας Αγίου Γεωργίου, μονή Βατοπεδίου Χργφ. ro. 1051 (Catalog Spinei nr. 162) Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργιας], γραμμένο στο Άγιο Όρος, στα μέσα του ΙΘ΄ αι, κωδικογράφος ο Teofilact Niculescu. Κελλί της εκκλησίας Γέννηση του Αγίου Ιωάννου Προδρόμου, σκήτη Κόλτσιου, μονή Βατοπεδίου Χργφ. ro. 2 (Catalog Spinei nr. 188) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στα τέλη του ΙΘ' αι. και αρχές του Κ' αι, άγνωστοι κωδικογράφοι. Σκήτη Κόλτσιου, Συλλογή του Ιεροσχημονάχου Gheorghe Boboc, μονή Βατοπεδίου. Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 192) Liturghier [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1869, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Paisie Lambru. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 194) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1894, 1932, κωδικογράφοι: ο μοναχός Iacob Deciu αμαρτωλός, ο μοναχός Ghedeon Προδρομίτης, άγνωστος, Κελλί της εκκλησίας Σκέπης της Θεοτόκου, μονή Ξηροπόταμου Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 213) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, την 20 Δεκεμβρίου 1885, κωδικογράφος ο μοναχός Ιαcob Deciu αμαρτωλός Σκήτη Λάκου, κελλί της εκκλησίας Σκέπης της Θεοτόκου, μονή Αγίου Παύλου Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 284) Anastasimatar [Αναστασιματάριον], γραμμένο στο κελλί της εκκλησίας Αγίων Αρχαγγέλων, σκήτη Λάκου, μονή Αγίου Παύλου, το 1905, κωδικογράφος Gavriil μοναχός. Σκήτη Λάκου, κελλί της εκκλησίας Ευαγγελισμός, μονή Αγίου Παύλου Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 287) Priveghier / Engolpion - Gramatică [Αγρυπνία / Εγκόλπιον - Προπαιδεία], γραμμένο στο Άγιο Όρος, το 1873, άγνωστος κωδικογράφος, Μονή Σταυρονικήτα Χρήφ. ro. 23 ρ [r] (Catalog Stathis nr. 1029 756, Catalog Spinei nr. 307) Antologhion / Theoretikon [Ανθολόγιον / Θεωρητικόν], γραμμένο στο Άγιο Όρος, την 8 Ιουνίου 1887, κωδικογράφος ο μοναχός Gavriil.

⁷⁵⁵ M.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine și de tradiție bizantină - românesti de la Muntele Athos ..., [Βυζαντινά και μεταβυζαντινά Ρουμανικά μουσικά χειρόγραφα απο το Άγιον Όρος]

⁷⁵⁶ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., Τόμος Γ΄, σ.608.

18. Ştefanache Popescu

(Stefan, Stefanache) (1824, Καζανλίκ, Βουλγαρία - 3 Οκτωβρίου 1911, Βουκουρέστι, ο τάφος του είναι στην μονή Ζαμφίρα-Πράχοβα)

Για την ζωή του Ştefan ⁷⁵⁷ είναι γνωστό ότι ήταν Ρουμάνος από τη Βουλγαρία. Έδρασε ως ψάλτης, πρωτοψάλτης, θεολόγος, συνθέτης βυζαντινής μουσικής στη ρουμανική γλώσσα, μετέφρασε βυζαντινή μουσική από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα, κωδικογράφος και διδάσκαλος / καθηγητής βυζαντινής μουσικής.

Για τις σπουδές του Stefanache είναι γνωστό ότι άρχισε την μελέτη της βυζαντινής μουσικής με τον πατέρα του - τον πρωτοψάλτη Nicolae Popescu. Σπούδασε στην ελληνική Ψαλτική Μουσική Σχολή στη Βράτλα (1835-1840) και στο Βουκουρέστι με τον Anton Pann (1850-1853). Συνέχισε τις σπουδές του στο Ω δείο του Βουκουρεστίου (από το 1855), με πολύ γνωστούς καθηγητές, όπως ο Χριστοδούλου Γεωργίου και ο Ioan Cartu. Ο πρίγκηπας της Βλαχίας Nicolae Ghica $\frac{758}{100}$ παρατήρησε την άψογη φωνή του και το ταλέντο του και τον βοήθησε να συνεχίσει τις σπουδές στο Άγιο Σινά και στο Άγιο Όρος (1856-1858, πιθανόν και ύστερα).

Για την δράση του είναι γνωστό ότι ήταν πρωτοψάλτης στο Βουκουρέστι, στις εκκλησίες Δεσπινή Αναστασία (1846-1852),

757 Για την ζωή και το έργο του Ştefan / Ştefanache Popescu, βλ. κατ' επιλογήν: Al.Luca, Priviri generale asupra musicei din bise-rica ortodoxă de răsărit de la începutul creștinismului până în zilele noastre ..., [Γενικές απόψεις πάνω στη μουσική της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας από τις αρχές του χριστιανισμού έως σήμερα] ..., σσ.2-94. Nifon επίσκοπος Niculescu Ploieșteanu, Carte de muzică bisericească pe psaltichie și pe note liniare pe trei voci [Εκκλησιαστικό μουσικό βιβλίο με ψαλτική και ευρωπαϊκή γραφή]..., σσ.65-70. Şt.Călinescu - D.G.Boroianu, Istoria Seminarului Central din București ..., [Ιστορία της Κεντρικής Ψαλτικής Σχολής του Βουκουρεστίου] ..., σσ.131-138. Ν.Μ.Ρορεscu, Ediția Prohodului lui Macarie și edițiile altora [Έκδοση της Ακολουθίας των νεκρών του Macarie και άλλων] ..., σσ.436-437. x x x, D. Stefan Popescu. [Kov Stefan Popescu] Revista Cultura, έτος 1, αρ.1, Βουκουρέστι, Ιανουάριος 1911, σσ.207-210. B.Cireşeanu, Tezaurul liturgic ..., [Ο λειτουργικός θησαυρός] ..., σ.532. x x x, Societatea Macarie București. Festivalul Stefanache (Popescu). [Σύλλογος Μακάριε. Φεστιβάλ Stefan (Popescu)]. Revista Cultura, έτος 3, αρ.7-8, Βουκουρέστι, Αύγουστος 1913, σ.78. I.Popescu-Pasărea, Anastasimatarul practic-ritmat lucrat de maestrul nostru Ștefanache Popescu. [Αναστασιματάριον, (...) του Ștefanache Popescu]. Revista Cultura, έτος 4, αρ.6-7, Βουκουρέστι, 1914, σσ.79-80. L.Predescu. Enciclopedia Cugetarea ..., [Εγκυκλοπαίδεια Νόησις] ..., σ.678. G.N.Popescu, Din trecutul Seminarului "Nifon Mitropolitul" din București. [Από την ιστορία της Ψαλτικής Σχολής "Nifon Μητροπολίτης", Βουκουρέστι]. Tipografia Universul, Βουκουρέστι, 1943, σ.103 και 125. Ghe.C. Ionescu, Lexicon ..., [Λεξικό] .., σσ. 301-303. V.Cosma, Lexicon ..., [Λεξικό] ..., τόμος 8, σσ.71-73. Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ, σ.181. Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România ..., [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία] ...Βλ. και, Manuscrise muzicale bizantine și de tradiție bizantină - românești de la Muntele Athos [Βυζαντινά και μεταβυζαντινά Ρουμανικά μουσικά χειρόγραφα απο τον Άγιον Όρος] ..., κ.α.

758 Ο πρίγκιπας Nicolae Ghica ήταν γαμπρός στην δεσπινή Αναστασία, γιο του ηγεμόνα Alexandru D.Ghica, πρίγκιπας της Βλαχίας (1834-1842), και αργότερα καϊμακάν / πρίγκιπας (1856-1858).

759 Βλ. στο Κεφάλαιο για την ζωή και το έργο του Ion Popescu-Pasărea

760 M.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România ..., [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία].

- 1. De tine se bucură ... [Σοι χαίρει Κεχαριτωμένη ...], ήχος πλ. α'. Revista B.O.R., αρ.2, Βουκουρέστι, 1892, σσ.188-190.
- **2.** *Imnul Societății ...* [Ύμνος της Εταιρίας ...], ήχος πλ. δ'. Revista *Cultura*, έτος 1, αρ.2, Βουκουρέστι, Φεβρουάριος 1911, σσ.34-35.
- 3. Prea bunule părinte ... [Ο πανάγιος Πατέρας ...], ήχος πλ. δ', στη τιμή του μητροπολίτη Βλαχίας Κ.Κ. Αθανάσιε.
- 4. Urare ... [Πολυχρόνιον ...], ήχος πλ. δ'. Revista Cultura, έτος 1, αρ.4, Βουκουρέστι, Απρίλοιος 1911, σ.85.
- 5. *Cu sfinții fă odihnă Doanne ...* [Μετά αγίων ανάπαυσον ...], ήχος πλ. α'. Revista *Cultura*, έτος Ι, αρ.6, Βουκουρέστι, Ιούνιος 1911, σ.134.
- 6. Înalță-se cântare ... [Πολυχρόνιον ...], ήχος πλ. α' χισάρ,
- 7. Urare ... [Πολυχρόνιον ...], ήχο πλ. δ'. Trăiască-n fericire și-n pace-al nostru Rege ... / για τον Βασιλιά ... Revista Cultura, έτος 2, αρ.4, Βουκουρέστι, Απρίλοιος 1912, σ.86.
- **8.** Cu inimi umilite ... [Ταπειναίς καρδίαις ...], ήχος πλ. δ' / σχολικός ύμνος. Revista Cultura, έτος 3, αρ.4-5, Βουκουρέστι, Απρίλιος-Μάϊος 1913, σ.49-50.
- **9.** Plângerea lui Adam ... [Ο θρήνος του Αδάμ ...], ήχος πλ. β'. Revista Cultura, έτος 4, αρ.3, Βουκουρέστι, Μάρτιος 1914, σσ.31-32.
- 10. Axion estin Cuvine-se cu adevărat ... [Άξιον Εστίν ...], ήχος β'. Βλ. Χργφ. ro. 416 (Catalog Stathis nr. 815
- οι, Catalog Spinei nr. 250) Antologhion [Ανθολόγιον], από τη μονή Αγίου Παύλου, Άγιο Όρος, φ.6.
- 11. Rugăciune pentru ploaie ... [Ευχή σε περίπτωση ανομβρίας ...], ήχος πλ. β'. Revista Cultura, έτος 17, αρ.5-6, Βουκουρέστι, Μάϊος-Ιούνιος 1929, σ.10.
- 12. Cântări psaltice ... [Ψαλτικοί Ύμνοι ...], μεταφρασμένα από τον Χριστόδουλο Γεωργίου, σε σύντομο από τον Ştefanache Popescu. Βλ. Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 12) Antologhion [Ανθολόγιον], από την σκήτη Προδρόμου, μονή Μεγίστης Λαύρας.

Τυπωμένα έργα του Ştefanache Popescu και μεταφράσεις από τον Ştefanache Popescu:

- 1. Colectiune de cântări bisericești Antologhion [Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους Ανθολόγιον], Βουκουρέστι, 1860.
- 2. Prohodul Domnului nostru Iisus Hristos care se cântă la Sfânta și Marea Vineri seara la priveghere (...) [Νεκρώσιμη Ακολουθία που ψάλλεται τη Μεγάλη Παρασκευή βράδυ στην Αγρυπνία]. Βουκουρέστι, 1862. Β΄ έκδοση, 1868. Γ΄ έκδοση, 1882.
- 3. Anastasimatarul practic-ritmat, lucrat de Dl. Stefan Popescu (...), tipărit cu permisiunea autorului de I.Popescu-Pasărea [Αναστασιματάριον (...)], του Ştefan Popescu, τυπωμένο με την άδεια του I(on) Popescu-Pasărea. Τipografia Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1899.
- **4.** Cântările Vecerniilor de sâmbătă seara scrise pe cele opt glasuri pe muzică bisericească-orientală de Ștefan Popescu (...) și completate după Ieromonahul Macarie de I.Popescu-Pasărea [Ακολουθία του Εσπερινού το Σάββατο βράδυ, σε οκτώ ήχους (...)], του Ιερομόναχου Macarie και Ștefanache Popescu, και συμπληρωμένα από τον Ι(on) Popescu-Pasărea. Tipografia *Cărților bisericești*, Βουκουρέστι, 1931. Β' έκδοση, 1936. Γ' έκδοση, 1939.

Θεωρητικόν που μετέφρασε ο Stefanache Popescu:

1. Manual de muzică bisericească / Προπαιδεία. Βουκουρέστι, 1875.

Τα χργφ. από τις βιβλιοθήκες της Ρουμανίας που περιέχουν ψαλτικά έργα του Stefanache Popescu και μεταφράσεις του Stefanache Popescu είναι 19 ⁷⁶². Χργφ.Β-BAR: ro.4342, ro.4382, ro.4495, ro.4497. Χργφ.Β-BUCMR ro.4486. Χργφ.Β-BSfSPR: ro.I - 23, ro.II - 19. Χργφ.Β-BMS: ro.85 m, ro.4940. Χργφ.ΒzJ-BMC ro.1064. Χργφ.Cv-BMO ro.382. Χργφ.RVI-AS ro.80. Χργφ.I-BMMB: ro.146, ro.147, ro.150. Χργφ.NtJ-BMA ro.363. Χργφ.NtJ-BMN 1: ro.15 (116 / 7664), gr.-ro.220, ro.221.

Βλ. Stefan / Stefanache Popescu, Axion duminical / Άξιον Εστίν στις Κυριακές, ήχος γ', σελ. 458. Τα χργφ. από τις βιβλιοθήκες του Αγίου Όρους που περιέχουν ψαλτικά έργα του Stefanache Popescu και

⁷⁶¹ Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ, σ.181.

⁷⁶² M.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία]

μεταφράσεις του είναι 5 ⁷⁶³: Σκήτη Προδρόμου, μονή Μεγίστης Λαύρας Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 12) Αποιοχρίοι [Ανθολόγιον], γραμμένο στη Βλαχία, το 1864-1865, κωδικογράφοι: ο Ioan Grigorescu, ο Ion Tănase. Σκήτη Κόλτσιου, κελλί της εκκλησίας Αγίου Γεωργίου, μονή Βατοπεδίου Χργφ. το. 1046 (Catalog Spinei nr. 158) Ηετανίσου - Chinonicar [Χερουβικόν - Κοντάκιον], γραμμένο στο Αγιο Όρος, στα τέλη του ΙΘ΄ αι, άγνωστος κωδικογράφος. Σκήτη Κόλτσιου, Συλλογή του Ιεροσχημονάχου Gheorghe Boboc, μονή Βατοπεδίου Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 194) Αποιοχρίοι [Ανθολόγιον], γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, Αγιο Όρος, το 1894, 1932, κωδικογράφοι: ο μοναχός Iacob Deciu αμαρτωλός, ο μοναχός Ghedeon Προδρομίτης, άγνωστος Μονή Αγίου Παύλου Χργφ. το. 416 (Catalog Stathis nr. 815 , Catalog Spinei nr. 249) Αποιοχρίοι [Ανθολόγιον], γραμμένο στη μονή Αγίου Παύλου, Αγιο Όρος, την 23 Αυγούστου 1916, κωδικογράφος ο μοναχός Iacob Deciu αμαρτωλός Χργφ. το. 502 (Catalog Stathis nr. 836 , Catalog Spinei nr. 266) Αποιοχρίοι / Ρείνεχριας Αγίου Νικολάου, μονή Αγίου Παύλου, την 12 Μαρτίου 1907, κωδικογράφοι: ο ιεροδιάκονος Stefan, άγνωστος Περιέχει το έργο Άξιον Εστίν, ήχος β΄, ... ca la Βυσιτεςεί ... / όπως στο Βουκουρέστι, σσ.272-274.

19. Neagu Ionescu

(Neagu, Neagoe / Ionescu) (1836, Πογοάνελε-Μπουζάου - 21 Ιανουαρίου 1917, Μπουζάου)

Για την ζωή του Neagu είναι γνωστό ότι ήταν Ρουμάνος από το Μπουζάου. Έδρασε ως ψάλτης, πρωτοψάλτης, θεολόγος, συνθέτης βυζαντινής μουσικής στη ρουμανική γλώσσα, κωδικογράφος και καθηγητής ψαλτικής μουσικής 766 .

Για τις σπουδές του Neagu είναι γνωστό ότι άρχισε την μελέτη της βυζαντινής μουσικής στη Ψαλτική Μουσική Σχολή στο Μπουζάυ, με τον καθηγητή Ιερομόναχο Serafim. Συνέχισε τις σπουδές του στη Ψαλτική Θεολογική Σχολή στο Μπουζάου (1852-1856).

Για την δράση του είναι γνωστό ότι ήταν πρωτοψάλτης στον Καθεδρικό Ναό της Επισκοπής Μπουζάου (1856-1899). Ήταν καθηγητής βυζαντινής μουσικής στην Ψαλτική Μουσική Σχολή στο Μπουζάου και ύστερα διευθυντής (1856-1864), Ψαλτική Θεολογική Σχολή (1858-1863 / 1865-1893). Ίδρυσε το 1893 μία Ψαλτική Μουσική Σχολή (1893-1906).

Τυπωμένα μουσικά ψαλτικά έργα που συνέθεσε ή μετέφρασε ο Neagu Ionescu. Από το, Buchet muzical (...) /Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους (...), τόμος Α', Μπουζάου, 1900:

763 M.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine și de tradiție bizantină - românești de la Muntele Athos ..., [Βυζαντινά και μεταβυζαντινά Ρουμανικά μουσικά χειρόγραφα απο το Άγιον Όρος].

764 Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ, σ.181.

765 Γρ. Θ. Στάθης, Τα χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής ..., τόμος Γ, σ.195.

766 Για την ζωή και το έργο του Neagu Ionescu βλ. κατ' επιλογήν: V.A.Urechia, Anuarul general al instrucțiunii pe 1864-1865 ..., [Γενική επετηρίδα της εκπαίδευσης 1864-1865] ..., σ.217.* * * Neagu Ionescu. Revista Cultura, έτος 1, αρ.5, Βουκουρέστι, 1911, σ.112. Β.Cireseanu, Tezaurul liturgic ..., [Ο λειτουργικός θησαυρός] ..., τόμος Β', σ.531. Μ.Gr. Poslusnicu, Istoria musicei la români ..., [Ιστορία της μουσικής στους Ρουμάνους] ..., σ.63.1.Ν. Vasilescu, Scoala de cântăreți de pe lângă Sfânta Episcopie a Buzăului ..., [Η Μουσική Υαλτική Σχολή της Αγίας Επισκοπής Μπουζάου] ..., σ.17. Βλ. και, Doi cântăreți bisericești: Neagu Ionescu și Niculai Severeanul. [Δύο πρωτοψάλτες: Neagu Ionescu και Niculai Severeanul Revista G.B., έτος 18, αρ.7-12, Βουκουρέστι, 1959, σσ.673-679. I.Ionascu, Material documentar pentru istoria Seminarului din Buzău ..., [Στοιχεία εγγράφων για την ιστορία του Ψαλτικού Σχολείου Μπουζάου] ..., σ.119, 125, 242. G.Cocora, Şcoala de psaltichie de la Buzău ..., [Η Ψαλτική Μουσική σχολή από το Μπουζάου] ..., σσ.859-864. Hrysanthos (Madithos), Grigorios (Levitos), Hourmouzios (Hartofilakas), Gramatica muzicii bizantine. Traducere și adaptare din limba elină de Macarie Ieromonahul (...). Re-editat, Theoritikon. Opere, I, ..., [Θεωρητικόν], μετάφραση από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα από τον Μαcarie Ιερομονάχου, σ.26. C.Buescu, Şcoala de cântări de la Βυzău ..., [Η Μουσική ψαλτική Σχολή από Μπουζάου] ..., σσ.193-194. Ghe.C. Ionescu, Lexicon ..., [Λεξικό], σσ.187-188. V.Cosma, Lexicon ..., [Λεξικό] ..., ήμος η τουμανική γουμανική επαλτική μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία]. Βλ. και, Manuscrise muzicale bizantine din România ..., [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανίκά μουσικά γειρόγραφα απο το Αγιον Όρος] ..., κα.

- 1. Uşile pocăinței ... / Αι θύρες της μετανοίας ...
- 2. Bine voi cuvânta ... / Ευλογήσω ...
- 3. Unde umbrează darul tău, Arhanghele .../ Όπου επισκιάζει το δώρον σου, Αρχάγγελε
- 4. Cântarea dimineții ... / Ωδή πρωίας ...
 - Από το, Buchet muzical (...), Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους (...), τόμος Γ', Μπουζάου, 1900:
- 5. Fericit bărbatul ... Μακάριος ανήρ ..., ήχος πλ. δ'.
- **6.** *Doamne strigat-am ... / Κύριε, εκέκραξα ...*, ήχος πλ. δ'.
- 7. Începutul mânecării ... / Αρχή της ατερήσεως ...
- 8. Troparele ... / Τα Τροπάρια ..., σε οκτώ ήχους.
- 9. Troparele Născătoarei de Dumnezeu ... / Τα Τροπάρια της Θεοτόκου ...
- 10. Troparele de la Hirotonie ... / Τα Τροπάρια της Χειροτονίας ...
- 11. Binecuvântările învierii ... / Ευλογητάριον ...
- 12. Catavasiile Bunei Vestiri ... / Καταβασίες του Ευαγγελισμού ...
- 13. Doxologiile ... / Δοξολογία ..., σε οκτώ ήχους.
- 14. Antifoanele de la Liturghie ... / Αντιφωνικά στην Ακολουθία της Λειτουργίας
- 15. Doamne mântuiește ... / Κύριε σοζών τους ευσεβείς ...
- **16.** Sfinte Dumnezeule ... / Άγιος ο Θεός ...
- 17. Câți în Hristos ... / Όσοι εις Χριστόν ...
- 18. Crucii Tale ... / Τον σταυρόν Σου ...
- 19. Răspunsurile Mari ... / Τις Μεγάλες Απάνδιτες ...
- 20. Axioanele duminicale ... / Άξιον Εστίν στις Κυριακές ...
- **21.** Miluiește-mă Dumnezeule ... / Ελέησόν με ο Θεός ...
- 22. De Tine se bucură ... / Επί σοί χαίρει κεχαριτωμένη ...
- 23. Μărire și Acum la Adormirea Maicii Domnului ... / Δόξα και νύν ..., στη Νεκρώσιμη Ακολουθία της Θεοτόκου ...
- 24. Formule de Apostol / Αποστολικό ανάγνωσμα.
 - Τυπωμένα μουσικά-ψαλτικά βιβλία του Neagu Ionescu:
- 1. Gramatica, Anastasimatarul și Irmologhionul de cântări bisericești acum retipărit după cele tipărite în anul 1856. Cu spesele cântăreților Sfintei Episcopii Buzău, N.Ionescu și B.Sburlan. [Προπαιδεία, Αναστασιματάριον, Ειρμολόγιον]Επιμέλεια από τον Neagu Ionescu και Β.Sburlan, Βουκουρέστι, 1875.
- 2. Cântări bisericești / Ce conține cântările indispensabile unui cântăreț în timpul enului (...). Culegere de cântări bisericești de diferiți autori și compoziții originale de N(eagu) Ionescu. [Συλλογή ψαλτικής μουσικής (...)]. Επιμέλεια από τον Neagu Ionescu, Μπουζάου, 1881.
- 3. Anastasimatarul, Irmologhionul și Gramatica muzicii bisericești retipărită după în zilele (...). Sub dirigirea, controlul și cu spesele cântăreților Episcopiei Buzău, Neagu Ionescu și Nae Severeanu. [Αναστασιματάριον, Ειρμολόγιον, Προπαιδεία]. Καινούργια έκδοση από το Αναστασιματάριο του Macarie Ιερομόναχου, το Ειρμολόγιο του Anton Pann και την Προπαιδεία του Anton Pann, με επιμέλεια και οικονομική ενίσκιση από τον Neagu Ionescu και Nae Severeanu. Επιμέλεια από τον Neagu Ionescu και Nae Severeanu, Βουκουρέστι, 1897.
- 4. Buchet muzical care conține cântările indispensabile unui cântăreț peste tot anul (...). Acum din nou retipărit și completat în zilele (...). Culegere (de cântări bisericești) după autorii cei mai însemnați care au existat în țară și compoziții originale de Neagu Ionescu (...). [Εγχειρίδιον ψαλτικής εκκλησιαστικής μουσικής (...)]. Επιμέλεια από τον Neagu Ionescu. Tipografia Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1900.

Τυπωμένα θεωρητικά βιβλία ψαλτικής μουσικής του Neagu Ionescu:

- 1. Gramatica Muzicii Bisericești coprinzătoare de toate regulile, semnele și scările necesare la învățământul acestei arte (...) Culeasă și aranjată după ale repausatului Anton Pann (...). [Θεωρητικόν (...) / Προπαιδεία της Ψαλτικής βυζαντινή μουσική / από τον Anton Pann]. Επιμέλεια από τον Neagu Ionescu. Μπουζάου, 1875.
- 2. Gramatica Muzicii Bisericești aranjată după ale repausatului Anton Pann (...). Acum a treia oară retipărită și

modificată de N.Ionescu. [Θεορητικόν (...) / Προπαιδεία της Ψαλτικής βυζαντινής μουσικής / από τον Anton Pann]. Re-editat, sub îngrijirea / επιμέλεια από τον Neagu Ionescu. Tipografia *Cărților bisericești*, Βουκουρέστι, 1897, Β΄ έκδοση.

Βλ. Νεάγου Ιονέσκου, Fericit bărbatul / Μακάριος ανήρ ..., ήχος πλ. γ, σελ. 459.

Τα χργφ. από τις βιβλιοθήκες της Ρουμανίας που περιέχουν ψαλτικά έργα του Neagu Ionescu είναι 2^{767} . Χργφ.Bz-BST ro.χωρίς αριθμό. Χργφ.NtJ-BMN 1 gr.-ro.**223**.

Τα χργφ, από τις βιβλιοθήκες του Άγιου Όρους που περιέχουν ψαλτικά έργα του Neagu Ionescu είναι ένα 768 : Σκήτη Προδρόμου, μονή Μεγίστης Λαύρας Χργφ. το. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei nr. 89) Antologhion [Ανθολόγιον], γραμμένο στο Άγιο Όρος, την 2 Αυγούστου 1955, κωδικογράφος ο Ιερομόναχος Petroniu Tănase, σημερινός ηγούμενος στην σκήτη Προδρόμου, Άγιο Όρος.

20. Ion Popescu-Pasărea

(6 Αυγούστου 1871, Πάσαρεα-Τλφοβ - 10 Απριλίου 1943, Βουκουρέστι)

Για την ζωή του Ion είναι γνωστό ότι ήταν Ρουμάνος από το Τλφοβ, Βλαχία. Έδρασε ως ψάλτης, πρωτοψάλτης, συνθέτης βυζαντινής μουσικής στη ρουμανική γλώσσα, κωδικογράφος, καθηγητής βυζαντινής μουσικής και μουσικολόγος 769 .

Για τις σπουδές του Ion είναι γνωστό ότι σπούδασε στο Λύκειο Ματέϊ Μπασαράμπ, Βουκουρέστι (1883-1884), μελέτησε την βυζαντινή μουσική στη Ψαλτική Μουσική Σχολή "Nifon Μητροπολίτης", στο Βουκουρέστι (1884-1891) με τους καθηγητές Stefanache Popescu (βυζαντινή μουσική) και Gheorghe Brătianu (φωνητική μουσική). Συνέχισε τις σπουδές του στο Ωδείο Βουκουρεστίου (1890-1893) με τους καθηγητές Gheorghe Brătianu (μουσική θεωρία-σολφέζ) και Eduard Wachmann (αρμονία, σύνθεση). Το 1904 τελείωσε και τη Νομική Σχολή, με "Magna cum laude".

Για την δράση του Ιοη είναι γνωστό ότι ήταν πρωτοψάλτης

767 Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România ..., [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία].
768 Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine și de tradiție bizantină - românești de la Muntele Athos ..., [Βυζαντινά και μεταβυζαντινά Ρουμανικά μουσικά χειρόγραφα απο τον Άγιον Όρος].

769 Για την ζωή και το έργο του Ion Popescu-Pasărea βλ. κατ' επιλογήν: Şt.Călinescu - D.G.Boroianu, Istoria Seminarului Central din București. [Ιστορία της Κεντρικής Ψαλτικής Σχολής του Βουκουρεστίου], Editura Dacia, Ιάσιο, 1904, σσ.216-218.B.Cireșeanu, Tezaurul liturgic ..., [Ο λειτουργικός θησαυρός] ..., τόμος Β', σ.533. Μ.Gr.Poslusnicu, Istoria musicei la români ..., [Ιστορία της μουσικής στους Ρουμάνους] ..., σσ.55-56. I.Anca, Profesorul I.Popescu-Pasărea. [Καθηγητής Ion Popescu-Pasărea]. Revista Cultura, έτος 26, αρ.1-2, Βουκουρέστι, 1937, σσ.12-14. V.N.Popescu, Arhim. Iulius Scriban si Prof. 1. Popescu-Pasărea. [Αρχιμ. Iulius Scriban και Καθηγ. Ion Popescu-Pasărea]. Revista G.B., έτος 25, αρ.9-10, Βουκουρέστι, 1966, σσ.894-898. L.Predescu, Enciclopedia Cugetarea ..., [Εγκυκλοπαίδεια Νόησις] ..., σ.680. Şt.Berechet, Un profesor model (Ion Popescu-Pasărea). [Ένας εξαιρετικός καθηγητής (Ion Popescu-Pasărea)]. Revista Cultura, έτος 30, αρ.1-2, Βουκουρέστι, 1941, σσ.13-15. G.N.Popescu, Din trecutul Seminarului "Nifon Mitropolitul" din București[Από την ιστορία της Ψαλτικής Σχολής "Nifon Μητροπολίτης", Βουκουρέστι] ..., σ.103, 146. I.Bărbulescu, Profesorul Popescu-Pasărea. [Καθηγητής Ion Popescu-Pasărea]. Revista Amvonul, αp.1-3, Βουκουρέστι, 1943, σσ.4-6. I.Boştenaru, Profesorul Ion Popescu-Pasărea și uniformizarea cântărilor bisericești. [Καθηγητής Ion Popescu-Pasărea και η εξομοίωση των εκκλησιαστικών ύμνων). Revista S.T., έτος 23, αρ.9-10, Βουκουρέστι, 1971, σσ.727-735. G.Breazul, Pagini din istoria muzicii românești, [Σελίδες από την ιστορία της ρουμανικής μουσικής]. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1970, Τόμος Β', σ.27. Τ.Moisescu, Prolegomene bizantine. Muzica bizantină în manuscrise și carte veche românească. Vol. 1. [Βυζαντινά προλε-γόμενα. Η Βυζαντινή μουσική στα χειρόγραφα και παλαιά ρουμανικά βιβλία. Τόμος Α'] ..., σ.221. Ghe.C. Ionescu, Ion Popescu-Pasărea (1871-1943). [Ion Popescu-Pasărea (1871-1943] Revista SCIA, s TMC, Βουκουρέστι, 1993, Τόμος 40, σσ.19-30. Βλ. και, Lexicon ..., [Λεξικό], σσ.295-301. V.Cosma, Lexicon ..., [Λεξικό] .., τόμος 8, σσ.82-88. M.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România,

στο Βουκουρέστι, στις εκκλησίες Αγίου Δημητρίου (1891-1894), Αγίου Σπυριδών (1894-1897), Αγίου Γεωρίου-Βέκι (1897-1898), Αγίου Ηλία-Καλιντέρου (1898-1922). Ήταν και διευθυντής χορωδίας στην εκκλησία Αγίου Ηλίε-Καλιντέρου (1898-1922). Ήταν καθηγητής ψαλτικής μουσικής στο Βουκουρέστι, στην Ψαλτική Μουσική Σχολή "Nifon Μητροπολίτης" (1892-1936), Κεντρική Ψαλτική Μουσική Σχολή (1899-1936), όπου συνέχισε στην θέση του πρώην καθηγητή του Ştefanache Popescu. Ήταν καθηγητής φωνητικής μουσικής στο Βουκουρέστι, στο Γαλλικό Λύκειο, στο Ινστιτούτο Bork - για κορίσια, και στο Ινστιτούτο Despina Doamna. Το 1905-1912 ήταν καθηγητής ψαλτικής μουσικής στο Ωδείο Βουκουρεστίου, και το 1928-1930 / 1932-1941 καθηγητής ψαλτικής μουσικής και σολφέζ στη Ψαλτική Μουσική Ακαδημία Βουκουρεστίου. Για ένα διάστημα άσκησε το δικηγορικό επάγγελμα.

Στο πολιτιστικό επίπεδο ο Ιοη Popescu-Pasărea ήταν ιδρυτής και πρόεδρος της Societății Culturale "Ieromonahul Macarie" [Πολιτιστική Εταιρία Ιερομόναχος Μακάριε] (1910-1943) και διευθυντής της ανδρικής χορωδίας Ieromonahul Macarie [Ιερομόναχος Μacarie] Ήταν πρόεδρος της Asociației Generale a psalților din România "Ioan Cucuzel" [Γενικής Ένωσης ψαλτών της Ρουμανίας "Ιωάννης Κουκουζέλης"] (1920-1943). Ήταν ιδρυτής και διευθυντής του περιοδικού Cultura [Κουλτούρα] (1911-1943), και Cultura stranei [Κουλτούρα στο στασίδι] (1919-1921). Έκανε καλοκαιρινά Σεμινάρια για ειδίκευση των ψαλτών, σε διάφορα μέρη της Ρουμανίας, όπως στο Άργες, Ίλφοβ, Ράμνικου Βάλτσεα, Βουκουρέστι, κ.α., και διοργάνωσε Συνέδρια Ψαλτικής Μουσικής, στο Ιάσιο, Βουκουρέστι, Κωνστάντζα, κ.α.

Ο μουσικολόγος George Breazul τον παρουσίασε με σεβασμό και θαυμασμό ⁷⁷⁰: ... Ceea ce defineste făptura fizică și spirituală a lui Ion Popescu-Pasărea se conturează într-un singur mănunchi de calități este-tice: era frumos, avea glas frumos, cânta frumos și din gură și din vioară. Temeinica sa cultură generală și de specialitate muzicală era licențiat în Drept și absolvent al Facultății de Litere și al Conservatorului de Muzică - adaugă înzestrărilor native, o înaltă ținută intelectuală și artistică, unificându-le într-o splendidă armonie spirituală ... [Τις φυσικές και πνευματικές χαρακτηριστικές ουσίες του Ion Popescu-Pasărea είναι σε μία αισθητική ρωή ποιότητας ήταν ωραίος, είχε ωραία φωνή, τραγουδούσε ωραία και έπαιξε με ταλέντο το βιολί. Είχε ψηλό επίπεδο στη γενική κουλτούρα και στην μουσική ειδίκευσή του - ήταν Διπλωματούχος στη Νομική και στο Ωδείο - πανεπιστήμια που συμπληρώνουν τα φυσικά χαρίσματά του, σε υψηλή μορφωτική και καλλιτεχνική ποιότητα, ενοποιώντας όλλα σε μια εξαιρετική πνευματική αρμονία].

Τυπωμένα μουσικά ψαλτικά έργα που συνέθεσε ή μετέφρασε ο Ion Popescu-Pasărea:

- 1. Stihiră pentru înmormântare: Astăzi s-a împlinit glasul cel pururea pomenit ... / Στιχηρά στις κηδείες: Σήμερα εκπληρώθηκε η αείμνηστη φωνή ...Revista B.O.R., έτος 33, αρ.11, Βουκουρέστι, 1909, σσ.1307-1308.
- 2. Pripeala după Polieleul: La râul Babilonului ... / Πριπέλα (εκλογές) μετά το Πολυέλεο: Στον Βαβυλώνος ποταμό ..., ήχος πλ. α'. Revista Cultura, έτος 1, αρ.5, Βουκουρέστι, 1911, σ.111.
- 3. Slavă la Sfinții Arhangheli: *Unde umbrează darul tău, arhanghele ... /* Δόξα στους Αγίους Αρχαγγέλους: *Όπου επισκιάζει το δώρον σου, Αρχάγγελε ...,* ήχος πλ. α'. Revista *Cultura,* έτος 2, αρ.3, Βουκουρέστι, 1912, σσ.59-60.
- 4. Psalm 145: Laudă suflete al meu pe Domnul ... / Ψαλμός 145: Αίνει η ψυχή μου τον Κύριον ..., ήχος πλ. α'. ... după Nicu Apostolescu fost cântăreț la Ploiești pe la 1871... [από τον Nicu Apostolescu ψάλτης (...)]. Revista Cultura, έτος, αρ.3, Βουκουρέστι, 1912, σσ.59-60.
- 5. Irmos calofonic: Cine se va sui în muntele Domnului ... / Καλοφωνικός Ειρμός: Ποιός θα ανεβεί εις το Όρος Κυρίου ..., ήχος πλ. δ'. Revista Cultura, έτος 5, αρ.9-10, Βουκουρέστι, 1915, σσ.88-89.
- **6.** Răspunsurile Sintei Liturghii ... / Τις Απάνδιτες Ακολουθία της Λειτουργίας ..., ήχος πλ. α'. ... după un manuscris al lui Filip Paleologu, cântăreț în Craiova pe la 1853 ... [από ένα χργφ. του Filip Paleologu, ψάλτης στη Κραϊόβα]. Revista Cultura, έτος 12, αρ.5-6, Βουκουρέστι, 1923, σσ.9-11.
- Slava Sântului Arhidiacon Ștefan .../ Δόξα στον Άγιο Αρχιδιάκονο Στεφάν ..., ήχος πλ. α'. ... în memoria

profesorului Stefanache Popescu ... [στη μνήμη του καθηγητού Ştefanache Popescu]. Revista Cultura, έτος 16, αρ.11-12, Βουκουρέστι, 1928, σσ.12-13.

- **8.** *Răspunsurile Mari ...* /Τις Μεγάλες Απάνδιτες ..., ήχος πλ. α' Χισάρ. ... *după Anton Pann ...* [από τον Anton Pann]. Revista *Cultura*, έτος 17, αρ.11-12, Βουκουρέστι, 1929, σσ.10-11.
- 9. Anixandarele ... / Αναστασιματάρια ..., ήχος πλ δ'. ... după Dimitrie Suceveanu ... [από τον Dimitrie Suceveanu] Revista Cultura, έτος 20, αρ.1, Βουκουρέστι, 1933, σσ.12-13.
- 10. De tine se bucură ... / Σοι χαίρει Κεχαριτωμένη ..., ήχος πλ δ' ... după V.Mihăilescu-Dorohoi ... [από τον V.Mihăilescu-Dorohoi]. Revista Cultura, έτος 21, αρ.1-2, Βουκουρέστι, 1934, σ.8.
- 11. Axioane: Axion duminical ... / Άξιον Εστίν στις Κυριακές ..., ήχος πλ α'. ... după "Brațele părintești" de Nectarie (Vlahu) "privighetoarea Sfântului Munte", dedicat cuviosului Teofil Ionescu conducătorul Asociației "Patriarhul Miron", από τον Nectarie Βλάχου, Εις τας πατρικάς αγκάλας ..., (...). Revista Cultura, έτος 21, αρ.6-7, Βουκουρέστι, 1934, σσ.41-42.
- 12. Ridica-voi ochii mei la ceruri ... / Θα σηκώσω τα μάτια μου πρός τους Ουρανούς ... , ήχος πλ. α'. Revista Cultura, έτος 24, αρ.1-2, Βουκουρέστι, 1937, σ.14.
- **13.** *Psalmul 79 ... / Ψαλμός 79 ...*, ήχος πλ. α' Αγέμ. Revista *Cultura*, έτος 29, αρ.1-7, Βουκουρέστι, 1937, σ.79. Τυπωμένα μουσικά ψαλτικά βιβλία του Ion Popescu-Pasărea ή με επιμέλειά του:
- 1. Slujba Sfầntului Spiridon (de la Vecernie și Utrenie), scrisă în tactul îndoit pe muzica orientală bisericească / Λειτουργία του Αγίου Σπυρίδωνα στο Εσπερινό και Όρθρο (...). Tiparul Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1895.
- 2. Serviciul divin al Nașterii Domnului scris pe muzica bisericească-orientală pentru trebuința elevilor seminariști / Ακολουθία της Αναστάσεως (...). Tiparul Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1899.
- 3. Anastasimatar practic-ritmat (prescurtare) lucrat de Dl. Ștefan Popescu (...) și tipărit cu permisiunea autorului de I.Popescu-Pasărea / Αναστασιματάριον σε σύντομο, του Ștefan Popescu, επιμέλεια Ion Popescu-Pasărea. Tiparul Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1899.
- 4. Prohodul Domnului nostru Iisus Hristos, scris pe musica bisericească după Dl. Ștefan Popescu, fost profesor și completat cu tot ce se cântă în sfânta și marea Vineri seara, tropare, binecuvântări, sedelne, Toată suflarea și stihira Veniți să fericim pe Iosif / Νεκρώσιμη Ακολουθία (...), του Ştefan Popescu. Επιμέλεια από τον Ion Popescu-Pasărea, Tiparul Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1902.
- 5. Te-Deum de multumire / Δοξολογία. Tiparul Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1903.
- 6. Podobiile, troparele învierii și alte cântări din triod și penticostar / Προσόμοια, Τροπάρια της Αναστάσεως. Tiparul Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1904.
- 7. Colecțiune de cântările Sfintei Liturghii scrise pe muzica bisericească după cum se întrebuințează în sfânta noastră biserică română-ortodoxă / Ακολουθία της Λειτουργίας (...). Tiparul Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1905. Έκδοση Β', Βουκουρέστι, 1911. Έκδοση Γ', Βουκουρέστι, 1919.
- 9. Stihira scrisă pe muzică bisericească și cântată de elevii seminariilor Nifon și Central la înmormântarea Prea Fericitului Mitropolit Iosif Gheorghian, 27 ianuarie 1909 / Στιχηρά (...). Tiparul Cărtilor bisericești, Βουκουρέστι, 1909.
- 10. Cântările de la Te-Deum, Sfeștanie, Cununie, Înmormântare și Parastas, scrise pe muzică bisericească orientală, după cum se cântă în Sfânta noastră biserică / Τα Τροπάρια στις Δοξολογίες, στους Αγιασμούς, στο Στεφάνωμα, στις Κηδείες και στα Μνημόσυνα, γραμμένα σε ανατολική εκκλησιαστική μουσική, κατά τον τρόπο που ψάλλονται στην Αγία μας Εκκλησία. Tiparul Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1910.
- 11. Trei cântări: Ceata sfinților părinți, Laudă suflete al meu pe Domnul (Psalm 145) și De Tine Doamne, păcătoșii unde vom fugi / Ο χορός των Αγίων Πατέρων ..., Αίνει η ψυχή μου τον Κύριον (Ψαλμός 145 ος), Από του προσώπου Σου Κύριε, εμείς οι αμαρτωλοί που θα κρυφθούμε; Tiparul Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1912.
- 12. Liturghierul de strană cuprinzând cântările Sfintei Liturghii pe muzica bisericească orientală după cum se cântă la strană în Biserica Ortodoxă Română / Ακολουθία της Λειτουργίας (...). Tiparul Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1925. Έκδοση Β', Editura Episcopiei Argeșului, 1991, επιμέλεια S.Barbu-Bucur.
- 13. Cântările Triodului după muzica bisericească orientală precum se cântă în biserica română-ortodoxă / Τριώδιον (...). Tiparul Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1925.

- 14. Catavasier ce cuprinde Catavasiile de peste tot anul, Sfetelnele și Voscresnele învierii și Doxologiile (mari și mici) pe opt glasuri. Tipărite pe muzica bisericească după diferiți autori / Καταβασίες Ειρμολόγιον (...). Tiparul Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1927.
- 15. Cântările Utreniilor de duminică pe cele opt glasuri, scrise după Macarie Ieromonahul și Ștefanache Popescu / Ακολουθία του Όρθρου στις Κυριακές, σε οκτώ ήχους, από τον Macarie Ιερομόναχο και Ștefanache Popescu. Επιμέλεια από τον Ιώνν Ποπέσκου-Πάσαρεα. Tiparul Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1928.
- 16. Cântările Vecerniilor de sâmbătă seara pe cele opt glasuri pe muzica bisericească-orientală de Ștefan Popescu / Ακολουθία του Εσπερινού το βράδυ του Σάββατου, σε οκτώ ήχους, από τον Στεφάν Ποπέσκου. Επιμέλεια από τον Ιοη Popescu-Pasărea. Tiparul Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1931. Έκδοση Β΄, 1936. Έκδοση Γ΄, 1939.
- 17. Cântări de rugăciune și laudă către Prea Sfânta Născătoare de Dumnezeu și pururea Fecioară Maria / Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους στην Θεοτόκο. Tiparul Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1931.
- 18. Noul Idiomelar ce cuprinde cântările praznicelor împărătești și ale sfinților cu polieleu scrise după Dimitrie Suceveanu, Anton Pann, de Ștefanache Popescu și completate de I(on) Popescu-Pasărea / Στιχηράριον (Ιδιομελάριον) από τους Dimitrie Suceveanu, Anton Pann, Ștefanache Popescu και συμπληρωμένο από τον I(on) Popescu-Pasărea. Tiparul Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1933.
- 19. Penticostarul ce cuprinde cântările Sfintelor Paști precum și cântările principale ale celorlalte duminici din Penticostar / Πεντηκοστάριον (...). Tiparul Cărtilor bisericești, Βουκουρέστι, 1936. Έκδοση Β', 1941.
- **20.** Cântările Vecerniilor de sâmbătă seara scrise pe cele opt glasuri cu notațiunea psaltică de Ștefanache Popescu (...) și completate de I.Popescu-Pasărea / Ακολουθία του Εσπερινού, σε οκτώ ήχους, του Ştefanache Popescu και συμπληρωμένο από τον I(on) Popescu-Pasărea. Tiparul *Cărților bisericești*, Βουκουρέστι, 1939.
- 21. Culegere de cântări bisericești / Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους. Tiparul Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1940.

Άλλα τυπωμένα μουσικά ψαλτικά έργα του Ion Popescu-Pasărea ή με επιμέλειά του, γραμμένα με ψαλτική και ευρωπαϊκή γραφή:

- 1. Cântările Utreniei de duminică pe cele opt glasuri / Ακολουθία του Όρθρου στις Κυριακές, σε οκτώ ήχους. Βουκουρέστι, 1922.
- 2. Cântările Sfintei Liturghii scrise pe muzică bisericească și armonizate la 2 voci egale / Ακολουθία της Λειτουργίας, σε δύο φωνές. Βουκουρέστι, 1923.
- 3. Cântările Nașterii Domnului (Crăciunului) și Cântările Sfinților Trei Ierarhi (30 ianuarie) / Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους στην γέννηση του Χριστού και Τριών Ιεραρχών. Βουκουρέστι, 1924.
- 4. Penticostarul cuprinzând Cântările Sfintelor Paști și Slavele principale din Penticostar / Πεντηκοστάριον (...). Βουκουρέστι, 1924.
- 5. Troparele învierii, troparele și condacele sfinților și praznicelor / Τροπάρια για τη Σαρακοστή Τριώδιον και Κοντάκια (...). Βουκουρέστι, 1925.
- 6. Cântările Sfintei Liturghii scrise pe muzică vocală (liniară) și armonizate la 3 voci / Ακολουθία της Λειτουργίας, σε τρείς φωνές, Βουκουρέστι, 1934.
- 7. Cântările Sfintelor Paști precum se întrebuințează în Vechiul Regat scrise pe muzică psaltică / Ψαλτικούς Ύμνους για τη Σαρακοστή Τριώδιον (...). Βουκουρέστι, 1936.
- 8. Podobiile celor opt glasuri scrise după Anton Pann / Προσόμοια σε οκτώ ήχους από τον Anton Pann. Βουκουρέστι, 1940.

Τυπωμένα μουσικά ψαλτικά έργα του Ion Popescu-Pasărea για χορωδία, σε ψαλτική γραφή

- 1. Nădejdea mea este Tatăl / Η ελπίδα μας είναι ο Κύριος Revista Cultura, έτος 13, αρ.5-6, Βουκουρέστι, 1924, σ.8.
- 2. ΤατάΙ nostru / Πάτερ ημών (από τον Anton Pann) Revista Cultura, έτος 13, αρ.7-8, Βουκουρέστι, 1924, σσ.8-9.
- 3. Fericit bărbatul / Μακάριος ανήρ Revista Cultura, έτος 13, αρ.9-10, Βουκουρέστι, 1924, σσ.5-8.
- Rugăciunea scolarilor / Η προσευχή των μαθητών Revista Cultura, έτος 14, αρ.1-2, Βουκουρέστι, 1925,
 σ.7.
- 5. Ταίπα creştinătății / Μέγα το της χριστιανοσύνης μυστήριον Revista Cultura, έτος 14, αρ.5-7,

Βουκουρέστι, 1925, σ.8.

- 6. Imnul Patriarhal / Πολυχρόνιον Revista Cultura, έτος 15, αρ.6-7, Βουκουρέστι, 1926, σ.15.
- 7. Acum slobozeste / Νύν απολύεις Revista Cultura, έτος 16, αρ.3, Βουκουρέστι, 1928, σ.9.
- 8. Cât de mărit este Domnul în Sion / Δεδοξασμένος ο Κύριος εις την Σιών Revista Cultura, έτος 17, αρ.1-2, Βουκουρέστι, 1930, σ.10.
- 9. ΤατάΙ nostru / Πάτερ ημών (από τον Anton Pann) Revista Cultura, έτος 17, αρ.5-6, Βουκουρέστι, 1930, σσ.9-10.
- 10. Pre noi înșine ... / Τούς εαυτούς μας ..., ήχος πλ. δ'.Revista Cultura, έτος 17, αρ.7-8, Βουκουρέστι, 1930, σ.9.
- 11. *Răspunsuri pentru Postul mare | Ανταπαντήσεις για την Μεγάλη Σαρακοστή* (από τον Αλεξάνδρου Ποδολεάνου) Revista *Cultura*, έτος 18, αρ.1-2, Βουκουρέστι, 1931, σσ.10-11.
- **12.** Pre Tine Te lăudăm ... / Σε υμνούμεν ..., ήχος πλ. α'. (από τον Gavriil Musicescu) Revista Cultura, έτος 18, αρ.3, Βουκουρέστι, 1931, σ.8.
- **13.** Fericirile ... / Οι Μακαρισμοί ..., ήχος πλ. α'. Revista Cultura, έτος 19, αρ.1, Βουκουρέστι, 1932, σσ.9-11.
- **14.** *Cântați mereu, cântați ... / Ψάλλετε πάντοτε, ψάλλετε ...,* ήχος γ'. Revista *Cultura,* έτος 19, αρ.10-11, Βουκουρέστι, 1932, σ.8.

Τυπωμένα μουσικά ψαλτικά έργα του Ion Popescu-Pasărea για χωροδία, σε ψαλτική και ευρωπαϊκή γραφή

- 1. Cântările Sfintei Liturghii scrise pentru corurile sătești după melodiile bisericești tradiționale (pentru trei voci egale, în notație muzicală liniară, cu scriere în caractere chirilice). / Ακολουθία της Λειτουργίας, σε τρείς φωνές (...). Editura Institutului de Arte Grafice Carol Göbl, Βουκουρέστι, 1908.
- 2. Prohodul Domnului nostru Iisus Hristos, scris și armonizat după melodiile bisericești tradiționale pentru corurile școlare sătești (pentru trei voci egale, în notație muzicală liniară). / Νεκρώσιμη Ακολουθία, σε τρείς φωνές (...). Editura D.C.Ionescu, Βουκουρέστι, 1910. Έκδοση Β΄, 1911.
- 3. Prohodul Domnului nostru Iisus Hristos, scris şi armonizat după melodiile bisericești tradiționale pentru corurile școlare sătești (pentru trei voci egale, în ambele notații muzicale). / Νεκρώσιμη Ακολουθία, σε τρείς φωνές (...). Editura D.C.Ionescu, Βουκουρέστι, 1913. Έκδοση Β΄, 1915. Έκδοση Γ΄, 1920. Έκδοση Δ΄, 1921.
- 4. Cântările Sfintei Liturghii pe note liniare după melodiile bisericești tradiționale și armonizate pentru corurile sătești și pentru cântăreții bisericești. / Ακολουθία της Λειτουργίας, σε τρείς φωνές (...). Editura Institutului de Arte Grafice Carol Gobl, Βουκουρέστι, 1914.
- 5. Cântările Sfintei Liturghii după melodiile tradiționale scrise pe notația psaltică și armonizate pentru trebuința cântăreții bisericești. / Ακολουθία της Λειτουργίας, (...). Tipografia Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1928. Έκδοση Β΄, 1933.
- 6. Prohodul Domnului nostru Iisus Hristos, ce se cântă în marea Vineri seara, scris și armonizat pe 2 voci egale pentru școlari și popor după melodiile străbune. /Νεκρώσιμη Ακολουθία, σε δύο φωνές (...). Tiparul Cărților bisericești, Βουκουρέστι, χωρίς έτος. Βλ. και τα: Χργφ. ro B-BAR II 106534, Χργφ. ro B-BAR II 531041, Χργφ. ro B-BAR II 126677
- 7. Cântările Sfintei Liturghii întocmite pentru scoală și popor. / Ακολουθία της Λειτουργίας, (...). Tipografia Scrisul românesc, Κραϊόβα, 1936 σε συνεργασία με τον πατέρα Γεώργε Κομάνα και Γεώργε Μπρεάζουλ. Τυπωμένα μουσικά ψαλτικά και λαϊκά έργα του Ιώνν Ποπέσκου-Πάσαρεα για χωροδία
- Repertor coral alcătuit pentru Asociația generală a învățătorilor din România. / Χορωδιακό ρεπερτόριο (...).
 Editura D.C.Ionescu, Βουκουρέστι, 1910.
- 2. Repertor coral al Societății Învățătorilor ilfoveni. / Χορωδιακό ρεπερτόριο (...).Editura D.C.Ionescu, Βουκουρέστι, 1910. Έκδοση Β΄, 1923. Έκδοση Γ΄, 1934.
- 3. Repertor coral alcătuit pentru al VIII-lea Congres General al Învățătorilor din România ținut la Târgoviște. / 4. Colecțiune de cântări bisericești școlare și populare (Societatea Macarie Ieromonahul) în notație psaltică. / Χορωδιακό ρεπερτόριο (...). Βουκουρέστι, 1911.

Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους και Δημοτικά τραγούδια (...). Editura D.C.Ionescu, Βουκουρέστι, 1912.

- 5. Cântări bisericești, patriotice și populare (Societatea Ion Cucuzel) / Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους, Πατριωτικά και Δημοτικά τραγούδια (Εταιρία "Ιωάννης Κουκουζέλης"). Βουκουρέστι, 1915.
- **6.** Colectiune de cântări bisericești alese, imne patriotice și cântece populare. / Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους, Πατριωτικά και Δημοτικά τραγούδια (...). Βουκουρέστι, 1925.

Θεωρητικά τυπωμένα έργα:

- Principii de Muzică bisericească-orientală. / Θεωρητικόν (...). Tipografia Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1897. Έκδοση Β΄, 1906. Έκδοση Γ΄, 1910. Έκδοση Δ΄, 1923. Έκδοση Ε΄, 1928. Έκδοση Σ΄, 1936. Έκδοση Ζ΄, 1939. Έκδοση Η΄, 1942.
- 2. Principii de Muzică bisericească-orientală alcătuite și aranjate în braille cu aprobarea autorului de monahul Pamfil Călinescu din mănăstirea Cernica, fost intern al Vetrei Luminoase. / Θεωρητικόν (...) σε braille γραφή. Tipografia Braille Vatra Luminoasă "Regina Elisabeta", Βουκουρέστι, 1938.
- 3. Reguli pentru citirea Apostolului și Evangheliei. / Κανόνες και παραδείγματα για την ανάγνωση του Αποστόλου και του Ευαγγελίου. Editura D.C.Ionescu, Βουκουρέστι, 1913.

Μουσικολογικά άρτρα, σπουδές, φυλλάδια - κατ' επιλογήν:

- 1. Istoria muzicii. Muzica bisericii române. Cântarea slavonă. [Ιστορία της μουσικής. Ρουμανική εκκλησιαστική μουσική. Σλαβονική μουσική! Revista Cultura, έτος 1, αρ.5, Βουκουρέστι, Μάϊος, 1911, σ.109.
- 2. Istoria muzicii. Originea, primele dezvoltări, muzica la cei vechi: Indieni, Egipteni, Evrei, Greci. Muzica bisericii occidentale. [Ιστορία της μουσικής (...), και της δυτικής ψαλτικής μουσικής. Revista Cultura, έτος 1, αρ.2, Βουκουρέστι, 1911, σσ.25-28.
- 3. Muzica bisericii române. [Η μουσική της Ρουμανικής Εκκλησίας]. Revista Cultura, έτος 1, αρ.3, Βουκουρέστι, 1911, αρ.49-52.
- 4. *Macarie Ieromonahul, dascăl de musichie și Portarie al Sfintei Mitropolii a Ungro-Vlahiei (1780-1836).* [Macarie Ιερομόναχος, διδάσκαλος της ψαλτικής μουσικής και Τυπικόν της Αγίας Μητρόπολης Ουγγρο-βλαχίας]. Revista *Cultura*, έτος 1, αρ.3, Βουκουρέστι, 1911, σσ.58-59. Βλ, αρ.4, σσ.83-84. Βλ. και, αρ.5, σσ.108-111. Βλ. και αρ.6, σσ.131-134.
- Episcopul Melchisedec. Revista Cultura, έτος 1, αρ.10, Βουκουρέστι, 1911, σσ.202-206.
- Econom stavrofor Alex. Popescu-Cernica. Revista Cultura, έτος 2, αρ.5, Βουκουρέστι, 1912, σ.102.
- 7. Model de cum se cântă Mărimurile Pripeala ce se cântă după polieleul La râul Babilonului. [Τρόπος ψαλμού του "Πριπέλε", μετά τον Πολυέλεο "Ποταμός Βαβυλώνος"]. Revista Cultura, έτος 1, αρ.5, Βουκουρέστι, 1911, σ.111.
- 8. Nicolae Barcan. Revista Cultura, έτος 2, αρ.8, Βουκουρέστι, 1912, σ.161.
- 9. Paharnicul Dimitriță Suceveanu, Protopsaltul Sfintei Mitropolii din Iași (1816-1898). [Παχάρνικου Dimitrie / Dimitriță Suceveanu, Πρωτοψάλτης της Αγ. Μητρόπολης του Ιασίου (1816-1898)]. Revista Cultura, έτος 2, αρ.9, Βουκουρέστι, 1912, σ.181.
- 10. Jubileul Societății Sf. Ioan Cucuzel din Capitală. [Ιωβηλαίος της Εταιρίας Αγίου Ιωάννη Κουκουζέλη από την Πρωτεύουσα (Βουκουρέστι)]. Revista Cultura, έτος 3, αρ.12, Βουκουρέστι, 1913, σσ.257-260.
- 11. Anastasimatarul practic-ritmat lucrat de marele nostru Ștefanache Popescu. [Αναστασιματάριον, του Ştefanache Popescu (...)]. Revista Cultura, έτος 4, αρ.6-7, Βουκουρέστι, 1914, σσ.79-80.
- 12. Cântarea bisericească în Banat. [Εκκλησιαστική ψαλτική μουσική στο Μπανάτ (Trifon Lugojan)]. Revista Cultura, έτος 16, αρ.1-2, Βουκουρέστι, 1928.
- 13. Cuvânt la deschiderea Academiei de Muzică bisericească rostit de dl. Ion Popescu-Pasărea. [Ομιλία του Ion Popescu-Pasărea στην έναρξη της Ψαλτικής Μουσικής (Ρουμανικής) Ακαδημίας]. Revista Cultura, έτος 16, αρ.3, Βουκουρέστι, 1928, σσ.5-7.
- 14. Muzica bisericească. [Εκκλησίαστική ψαλτική μουσική] în Mihai Poslușnicu, Istoria musicei la români. βλ. Mihai Poslușnicu, Ιστορία της μουσικής στους Ρουμάνους]. Βουκουρέστι, 1928.
- 15. Comemorarea lui Macarie și Anton Pann întemeietorii cântului bisericesc român. [Μνημόσυνο στον Macarie και Anton Pann θεμελιωτών της εκκλησιαστικής ρουμανικής μουσικής]. Revista Cultura, έτος 17, αρ.1-2,

Βουκουρέστι, 1930, σσ.11-15.

- **16.** Rolul lui Anton Pann în muzica bisericească. [Η θέση του Anton Pann στην εκκλησιαστική (ρουμανική) μουσική]. Revista Cultura, έτος 20, αρ.5-6, Βουκουρέστι, 1930, σσ.3-8.
- 17. Muzica bizantină. [Η βυζαντινή μουσική]. Revista Biserica Ortodoxă Română, έτος 69, αρ.2-3, Βουκουρέστι, 1931, σ.208.
- 18. Noțiuni generale despre muzica psaltică. [Γενικές γνώσεις για την ψαλτική μουσική]. Revista Cultura, έτος 20, αρ.1, Βουκουρέστι, 1933, σσ.5-9.
- **19.** Scrierea muzicii psaltice. [Η ψαλτική μουσική γραφή]. Revista Cultura, έτος 20, αρ.2-3, Βουκουρέστι, 1933, σσ.7-10.
- **20.** Starea cântării bisericești în Bucovina. [Για την ψαλτική μουσική στη Μπουκοβίνα γενική ανάλυση]. Revista Cultura, έτος 23, αρ.1-2, Βουκουρέστι, 1936, σσ.3-4.
- **21.** *Un monument Iui Anton Pann.* [Μνημείο για τον Anton Pann]. Revista *Cultura*, έτος 25, αρ.7-8, Βουκουρέστι, 1935, σσ.55-56.
- 22. Problema transcrierii muzicii psaltice. [Το πρόβλημα μεταγραφής της ψαλτικής μουσικής γραφής]. Revista Cultura, έτος 26, αρ.9-11, Βουκουρέστι, 1936, σ.19.
- 23. Comemorarea centenarului Iui Macarie ieromonahul. [Μνημόσυνο 100 ετών για τον ιερομόναχου Macarie] Revista Cultura, έτος 27, αρ.1-2, Βουκουρέστι, 1937.
- 24. Compoziții și compozitori de cântări noi bisericești. [Συνθέσεις και συνθέτες για νέα έργα στην ψαλτική μουσική]. Revista Cultura, έτος 27, αρ.4, Βουκουρέστι, 1937, σσ.38-39.
- 25. Întemeietorii cântului bis(ericesc). [Οι θεμελιωτές της εκκλησιαστικής μουσικής]. Revista Cultura, έτος 28, αρ.1-2, Βουκουρέστι, 1938.
- 26. Muzica bisericească. [Εκκλησιαστική (ψαλτική) μουσική / βλ. P.Niţulescu, Muzica bisericească de azi. [Η σύγχρονη εκκλησιαστική (ψαλτική) μουσική]. Βουκουρέστι, 1939, σσ.597-602.
- 27. Întemeietorii cântului bisericesc românesc: Macarie Ieromonahul, Anton Pann, Dimitrie Suceveanu. [Οι θεμελιωτές της εκκλησιαστικής μουσικής: Macarie Ιερομόναχος, Anton Pann, Dimitrie Suceveanu]. Revista Cultura, έτος 30, αρ.1-2, Βουκουρέστι, 1940, σσ.9-13.
- **28.** Ενοluția cântării psaltice în Biserica Ortodoxă Română. [Η εξέλιξη της ψαλτικής μουσικής στην Ρουμανική Εκκλησία]. Revista Cultura, έτος 30, αρ.3, Βουκουρέστι, 1940, σσ.21-23, αρ.7-10, σσ.75-76. Βλ. και έτος 31, αρ.1-2, Βουκουρέστι, 1941, σ.7, 10-11.
- **29.** Comemorarea lui Nicolae Filimon (1819-1865), scriitor, epitrop și dascăl la biserica Enei din București. [Μνημόσυνο για τον Nicolae Filimon (1819-1965), συγγραφέας, επίτροπος και ψάλτης στην εκκλησία Ένεϊ, Βουκουρέστι] Revista Cultura, έτος 30, αρ.3, Βουκουρέστι, 1940, σσ.26-27.
 - Bλ. Ion Popescu-Pasărea, Fericit bărbatul ..., Μακάριος ανήρ ..., ήχος πλ. δ', σελ. 460.

Τα χργφ. από τις βιβλιοθήκες της Ρουμανίας που περιέχουν ψαλτικά έργα του Ion Popescu-Pasărea είναι 6 ⁷⁷². Χργφ.Β-BCU ro.**3792**. Χργφ.Β-BMS ro.**4940**. Χργφ.ΝtJ-BMN 1 gr.-ro.**220**, ro.**221**, gr.-ro.**223**. Χργφ.CtJ-BCPMMPA ro.χωρίς αριθμό.

Άλλα πρόσωπα στην Δ' φάση της μετάφρασης των λειτουργικών κειμένων

- α. George Ucenescu (1830-1896)
- β. Oprea Dumitrescu (1831-1919)
- γ. Nicolae Severeanu (1864-1941)
- δ. Amfilohie Iordănescu (1870-1937)

α. George Ucenescu

(Gheorghe, George / Ucenic, Ucenicescu, Ucenescu) (1830, Σιμπίου - 25 Ιανουαρίου 1896, Μπρασόβ)

Για την ζωή του George είναι γνωστό ότι ήταν Ρουμάνος από το Σιμπίου. Έδρασε ως ψάλτης, πρωτοψάλτης, συνθέτης βυζαντινής μουσικής στη ρουμανική γλώσσα και μετέφρασε ψαλτική μουσική από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα, κωδικογράφος, διδάσκαλος ψαλτικής μουσικής, λαογράφος, μικρογράφος και ζωγράφος. Ήταν ένας από τους καλύτερους μαθητές του Anton Pann, και αργότερα φίλος του 773 .

Για τις σπουδές του George είναι γνωστό ότι σπούδασε ψαλτική μουσική στη Ψαλτική Μουσική Σχολή του Σκέϊ-Μπρασόβ δίπλα στην εκκλησία Αγίου Νικολάου (1839-1844), με τον μεγάλο διδάσκαλο πρωτοσύγκελο Βαρλαάμ Μπραντσέσκου. Συνέχισε τις σπουδές του με τον Anton Pann, στο Βουκουρέστι (1850-1853).

Για την δράση του George είναι γνωστό ότι ήταν πρωτοψάλτης στην εκκλησία Αγίου Νικολάου στο Σκέϊ-Μπρασόβ (1853-1896), και διδάσκαλος στη Ψαλτική Μουσική Σχολή του Σκέϊ-Μπρασόβ δίπλα στην εκκλησία Αγία Τριάδας-Τοτσίλε, Μπρασόβ (1844-1850), και στο Γυμνάσιο και Ecole Normal,

773 Για την ζωή και το έργο του George Ucenescu, βλ. κατ' επιλογήν: * * * , Arhiva Bisericii Sfântul Nicolae din Şcheii Brasovului. Catalogul documentelor bisericii Sfântul Nicolae din Schei (1594-1882). [Αρχεία της Εκκλησίας του Αγίου Νικολάου από το Σκέϊ Μπρασόβ. Κατάλογος των εγγράφων της Εκκλησίας Αγίου Νικολάε από το Σκέϊ (1594-1882)]. A.Bârseanu, Istoria scoalelor centrale române grec-ortodoxe din Brașov. [Ιστορία τις Ρουμανικές Ελλήνο-ορθόδοξες κεντρικές σχολές από το Μπρασόβ]. Μπρασόβ, 1902, σ.598. I.Priscu, Epistole de la Anton Pann în arhiva bisericii Sfântul Nicolae din Brașov. [Επιστολές του Anton Pann στο Αρχείο της Εκκλησίας Αγίου Νικολάου]. Ziarul Gazeta Transilvaniei, έτος 84, αρ.27, Μπρασόβ, 1912. C.Laccea, Gheorghe Ucenescu, contribuții. [George Ucenescu - συνεισφορές]. Revista Transilvania, αρ.10, Σιμπίου, 1941. Ghe. Alexe, Un pretios manuscris psaltic. Tractatu teoreticopracticu de musica clesiastica greco-orientală de G.Ucenescu. | Ένα πολύτιμο ψαλτικό χειρόγραφο. Εγχειρίδιο θεωρητικό και πρακτικό για την ψαλτική εκκλησιαστική ελληνική-ανατολική μουσική]. Revista M.O., έτος 8, αρ.10-12, Κραϊόβα, 1956, σσ.688-695. I.Isa, *Un* portret al lui George Ucenescu. [Προσωπογραφία του George Ucenescu]. Revista M.A., έτος 4, αρ.3-4, Σιμπίου, 1959, σ.319. Βλ. και, George Ucenescu, un vrednic cântăreț bisericesc. [George Ucenescu, άξιος πρωτοψάλτης]. Revista Μ.Α., έτος 9, αρ.9-10, Σιμπίου, 1964, σσ.675-677. I.Ghe.Popescu, Învățământul muzical în Biserica Ortodoxă Română de la începuturi până în secolul al XVIII-lea inclusiv ..., [Η μουσική εκπαίδευση στη Ρουμανική Ορθόδοξη Εκκλησία από τις αρχές έως το ΙΗ' αι.] ..., σσ.1057-1060. G.Zinveliu-Donea, Ani de ucenicie muzicală reflectați în corespondența lui Anton Pann și George Ucenescu. [Μαθητικά μουσικά χρόνια αντανακλώμενα στην αλληλογραφία μεταξύ Anton Pann και George Ucenescu]. Editura Muzicală, Studii Muzicologice, Βουκουρέστι, 1970, Τόμος 6, σσ.207-221. C.Catrina, Un compozitor de muzică bizantină. George Ucenescu. [Ένας συνθέτης βυζαντινής μουσικής, George Ucenescu]. Revista Studii și Documente de Muzică Românească, Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1986, σσ.134-140. Βλ. και, George Ucenescu. Psalt și compozitor de muzică bizantină. [George Ucenescu. Πρωτοψάλτης και συνθέτης βυζαντινής μουσικής]. Revista Telegraful român,αρ.5-8, Σιμπίου, 1994, σσ.3-5. C.Catrina - M.Manolache, Muzica psaltică românească în Biblioteca Muzeală din Șcheii Brașovului. [Ρουμανική ψαλτική μουσική στη Βιβλιοθήκη του Μουσείου Σκέϊ Μπρασόβ]. Revista SCIA, s TMC, τόμος 19, αρ.1, Βουκουρέστι, 1972, σσ.37. Βλ. και, Şcoală și dascăli de psaltichie în Scheii Brasovului. [Σχολή και διδάσκαλοι ψαλτικής μουσικής στη Σκέϊ Μπρασόβ]. Revista SCIA, s TMC, τόμος 10, Βουκουρέστι, 1974, σσ.153-158. G.Ştrempel, Catalogul manuscriselor româneşti (din Biblioteca Academiei Române) ..., [Κατάλογος Pουμανικών χειρογράφων / από την Bιβλιοθήκη της Pουμανικής Aκαδημίας] ..., τόμος Γ , σ .148, τόμος Δ ', σ .128-129. V.Nicolescu, Manuscrisul Ucenescu. Cânturi. [Το χειρόγραφο Ucenescu - Ψαλμούς]. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1979. V.Cosma, Lexicon ..., [Λεξικό] ..., τόμος 9, σσ.135-137. Ghe.C. Ionescu, Lexicon..., [Λεξικό] ..., σσ.347-349. M.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România ..., [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία], κ.α.

Μπρασόβ (1853-1888). Ήταν καλός ερασιτέχνης ηθοποιός σε διάφορα Θέατρα στο Μπρασόβ, με το ψευδώνυμο Ucenicescu. Έδρασε στην Επανάσταση του 1848 ως officier (βαθμός στο στρατό).

Έδρασε και ως λαογράφος, και εκτύπωσε δημοτικά τραγούδια (μουσική και κείμενο).

Συνέθεσε βυζαντινή μουσική, πατριωτικά τραγούδια, μαθητικά και κοσμικά τραγούδια.

Ως ποιητής έγραψε στίχους για τα τραγούδια του, και για άλλους συνθέτες.

Μουσικά ψαλτικά έργα που συνέθεσε ή μετέφρασε ο George Ucenescu - κατ' επιλογήν 774 :

Μουσικό-ψαλτικό χργφ. αυτόγραφο:

1. Carte de cânturi cu note de psaltichie scrise de G(eorge) Ucenescu, student al Domnului Anton Pann [Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους], γραμμένο από τον G(eorge) Ucenescu, φοιτητής στο κον. Anton Pann. Το χργφ. περιέχει 567 έργα, γραμμένα στο Μπρασόβ και Βουκουρέστι, έως το 1852. Βλ. Χργφ. το Β-ΒΑΚ 3497, Antologhion [Ανθολόγιον]

Θεωρητικόν - χργφ. αυτόγραφο:

1. Tractatu teoretico-practicu de musica eclesiastica greco-orientală ... compus de mine G.Ucenescu, Maiu, 1881 [Θεωρητικόν ψαλτικής μουσικής (...G(eorge) Ucenescu)], Μπρασόβ, Μάϊος, 1881. Βλ. Χργφ. το Β-ΒΑΚ 4819 Theoreticon / Θεωρητικόν.

Μουσικά-ψαλτικά έργα του George Ucenescu σε χργφ.

- 1. Velicianii ... la Cuviosul Atanasie, Sfântul Prooroc Ilie, Sfântul Mucenic Pantelimon [Βελιτσιανι / (sic !) Μαρίμουρι ... στον Άγιο Αθανάσιο, Άγιο Προφήτη Ηλία, Άγιο Παντελεήμονα]. ... fiindcă după Polieleu, la sfinții de mai sus nu se găsește la rând Veliciana, așa cum am luat din Filăzile Mănăstirilor și le-am așezat aici pentru trebuința muzici(eni)lor desăvârșiți ... [έγραψα επειδή μετά τον Πολυέλεο δεν υπάρχουν ψαλμοί (εκλογές) για αυτούς τους Αγίους, και μετέγραψα από τα Φυλλάδια των μοναστηρίων, για τους ψάλτες (...)].
- 2. Întru slava și lauda mucenicului George ... [Σήμερον η οικουμένη πάσα βοά σοι Γεώργιε ...].
- 3. Sedelna a 2-a / Καθίσματα Β': Mormântul Tău ... [Τον τάφο Σου ...].
- 4. Podobie. Slavă și acum a praznicului ... [Νεάγιε. Δόξα ... και νύν ...], ήχος α'.
- 5. Stihuri alese. ... [Τα στιχηρά ...], (scrise) de psaltul (bisericii) Sfântul Nicolae (Braşov): Ucenescu ... [συνθετειμένα από τον ψάλτη στην εκκλησία Αγίου Νικολάου (Μπρασόβ): George Ucenescu ...].
- 6. Anti-axionul Bunei Vestiri ... [Αντί-Αξιον Εστίν στον Ευαγγελισμό ...].
- 7. Stihurile ... ce se cântă la greci la Întâmpinarea Domnului nostru Iisus Hristos în loc de "Ceea ce ești mai cinstită" [Τα στιχηρά που ψέλνονται στην θέση του << Αξιον εστί >> κατά την Υπαπαντή του Κυρίου ...], în două variante. Braşov, 20 Faur 1892. / σε δύο παραλαγές, Μπρασόβ, 20 Φεβρουαρίου 1892.
- 8. Binecuvântările Învierii ... ce se cântă Duminica în Păresimi, după vechime [Τα ευλογητάρια της Αναστάσεως ... όπως ψάλλεται στις Κυριακές τη Σαρακοστή ...], ... aflat și compus de mine George Ucenescu, pentru strana I-a [του George Ucenescu (...)].
- 9. La Râul Babilonului ... potrivit pentru noi cântăreții de G.Ucenescu, 1880. (...) [Στον Βαβυλώνος ποταμό ..., του George Ucenescu, 1880] ⁷⁷⁷.
- 10. Anti-axionul Intrării în Biserică ... [Αντί-Αξιον Εστίν Τα εισόδια της Παναγίας ...], ... compus astfel pentru școlarii mei. 20 noiembrie, George Ucenescu, Psalt și Profesor de muzică b(isericească) ... [(...) του George Ucenescu, ψάλτη και καθηγητή ψαλτικής μουσικής].
- 11. Anti-axionul Maicii Domnului ... [Αντί-Άξιον Εστίν στην Θεοτόκο] ... Scurtat astfel pentru școlarii mei la anul 1856, în 30 iulie. George Ucenescu, Psalt, elevul D(omnului) A(nton) Pann [Σε σύντομο για τους μαθητές μου,
- 774 Βλ. G. Strempel, Catalogul manuscriselor românești (din Biblioteca Academiei Române), [Κατάλογος Ρουμανικών χειρογράφων / από την Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας] ..., τόμος Γ', σ.148, τόμος Δ', σσ.128-129. Βλ. και, Μ. Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România[Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία]
 - 775 Βλ. και V.Nicolescu, Manuscrisul Ucenescu. Cânturi. [Το χειρόγραφο Ucenescu Ψαλμούς] ...
 - 776 Βλ. και Ghe.C. Ionescu, Lexicon..., [Λεξικό] ..., σ.348.
 - 777 Βλ. και Ι.Ιṣa, George Ucenescu, un vrednic cântăret bisericesc ... [George Ucenescu, άξιος πρωτοψάλτης] ..., σσ.675-677.

από τον George Ucenescu, Ψάλτη, μαθητή του κ. Anton Pann, 30 Ιουλίου 1856] 778.

- 12. Anti-axionul Schimbării la față ... [Αντί-Άξιον Εστίν της Μεταμορφώσεως του Κυρίου ...], după tipicul cel nou al Bucureștilor, compus de George Ucenescu (1854) [από το καινούργιο τυπικό από το Βουκουρέστι, συνθετειμένο από τον George Ucenescu (1854)].
- 13. Anti-axionul Nașterii Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos ... [Αντί-Άξιον Εστίν στην γέννηση του Χριστού ..], ήχος α', ... de G. Ucenicescu, psalt, bis(erica) Sfântul Nicolae Șchei (1856) [από τον George Ucenescu, ψάλτη στην εκκλησία Αγίου Νικολάου (Μπρασόβ) 1856] 779.

Τυπωμένα μουσικά και μουσικά ψαλτικά έργα που συνέθεσε ή μετάφρασε ο George Ucenescu:

- 1. Cântece de stea și colinde [Εγκόλπιον με Ψαλτικά και Δημοτικά τραγούδια] ... de George Ucenescu, psaltu' [του George Ucenescu ψάλτη]. Editura Römer & Kammer, Μπρασόβ, 1856, τόμος Α'.
- 2. Cânturi la Nașterea D(omnului) nostru Iis(us) Hristos și alte stihuri pentru trebuința pruncilor. [Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους στην γέννηση του Ιησού Χριστού ...], ... de George Ucenescu, psaltu' [του ψάλτη George Ucenescu]. Editura Römer & Kammer, Μπρασόβ, 1857, τόμος Α'.
- 3. Magazinu de cânturi vechi si noi culese si înmulțite prin, George Ucenescu, psaltu' [Εγκόλπιον με Ψαλτικά και Δημοτικά τραγούδια, (...), από τον George Ucenescu ψάλτη]. Editura Römer & Kammer, Μπρασόβ, 1863, τόμος Α'.
- 4. Versurile nașterii Domnului Iis(us) Hristos [Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους στην γέννηση του Ιησού Χριστού], ... de protopsaltu' George Ucenescu [του πρωτοψάλτη George Ucenescu]. Editura Römer & Kammer, Μπρασόβ, 1869, τόμος Β'.

β. Oprea Dumitrescu

(14 Οκτωβρίου 1831, Βουκουρέστι - 15 Μαρτίου 1919, Βουκουρέστι)

Για την ζωή του Optea είναι γνωστό ότι ήταν Ρουμάνος από το Βουκουρέστι. Έδρασε ως ψάλτης, πρωτοψάλτης, συνθέτης βυζαντινής μουσικής στη ρουμανική γλώσσα και μετέφρασε ψαλτική μουσική από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα, κωδικογράφος, διδάσκαλος ψαλτικής μουσικής, λαογράφος 780 .

Για τις σπουδές του Optea είναι γνωστό ότι σπούδασε ψαλτική μουσική στη Ψαλτική Μουσική Σχολή του Anton Pann. Ητάν και ο ιδιοκτήτης του Τυπογραφείου του Αντών Πάνν.

Για την δράση του είναι γνωστό ότι ήταν πρωτοψάλτης και καθηγητής ψαλτικής μουσικής στη Κεντρική Ψαλτική Μουσική Σχολή στο Βουκουρέστι (1859-1864), Ψαλτική Μουσική Σχολή στο Ράμνικου-Βάλτσεα (1871-1881 / 1883-1891), στο Γαλάτσι και Κούρτεα δε Άργες (1881-1883). Ήταν ο καθηγητής φωνητικής στα Γυμνάσια της Καλαράσι και της Σλάτινα (1884-1892).

778 Βλ. και C.Catrina, Un compozitor de muzică bizantină. George Ucenescu ..., [Ένας συνθέτης βυζαντινής μουσικής, George Ucenescu] .., σσ.134-140.

779 Βλ. και Arhiva Bisericii Sfântul Nicolae din Şcheii Braşovului. Catalogul documentelor bisericii Sfântul Nicolae din Şchei (1594-1882) ...[Αρχεία της Εκκλησίας του Αγίου Νικολάου από το Σκέϊ-Μπρασόβ. Κατάλογος των εγγράφων της Εκκλησίας Αγίου Νικολάε από το Σκέϊ-Μπρασόβ (1594-1882)].

780 Για την ζωή και το έργο του Oprea Dumitrescu βλ. κατ' επιλογήν: Melchisedec Stefánescu επίσκοπος, Memoriu pentru cântările bisericești în România ..., [Απομνημονεύματα των εκκλησιαστικών ψαλμών στη Ρουμανία] .., σ.35. Şt.Călinescu - D.G.Boroianu, Istoria Seminarului Central din București. [Ιστορία της Κεντρικής Ψαλτικής Σχολής του Βουκουρεστίου]. Editura Dacia, Ιάσιο, 1904, σ.93, 100, 125. ΑΙ.Τ.Dumitrescu - M.G.Ionescu, Istoria Seminariilor preoţești din Buzău, Curtea de Argeș, Huși, Ismail, Galați, Râmnicu- Vâlcea și Roman. [Ιστορία των Ψαλτικών Σχολών των Μπουζάου, Κούρτεα δε Άργες, Χούσι, Ισμαίλ, Γαλατσίου, Ράμνικου Βάλτσεα, Ρόμαν]. Βουκουρέστι, 1906, σ.63. Β.Cireșeanu, Tezaurul liturgic ..., [Ο λειτουργικός θησαυρός] .., τόμος Β', σ.533.Α.Τοπα, Oprea Demetrescu. [Οprea Dumitrescu]. Revista Cultura, έτος 2, αρ.2, Βουκουρέστι, 1912, σ.36. Μ.Gr.Poslusnicu, Istoria musicei la români ..., [Ιστορία της μουσικής στους Ρουμάνους] .., σσ.59-60. Macarie Ieromonahul, Opere I, Theoreticon. [Μacarie Ιερομόναχος, Έργα Α': Θεωρητικόν]. Επιμέλεια: Τίτια Μοίsescu ..., σ.26. Ghe.C. Ionescu, Prohodul. Laudele îngropării Domnului ..., [Νεκρώσιμη Ακολουθία] .., σ.33. Βλ. και, Lexicon ..., [Λεξικό] .., τόμος 2, σσ.174-175.Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România ..., [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία]. κα.

Τυπωμένα μουσικά ψαλτικά έργα που συνέθεσε ή μετέφρασε / προσάρμοσε oOprea Dumitrescu:

- 1. Principii elementare ale muzicii bisericești și prescurtare din Anastasimatar. [Θεωρητικόν και Αναστασιματάριο σε σύντομο], επεξεργαζνένα από τον Oprea Dumitrescu. Βουκουρέστι, 1859. Είχαι δύο εκδόσεις: Ράμνικου-Βάλτσεα, 1872 και 1875.
- 2. Mângâietorul comun. Paraclisele. Cel dintâi prelucrat de un Român poet și cântător eclesiastic și cel de-al doilea de Sf-sa Protosinghelul Varlaam din Monastirea Sinaia. Corigeate și puse sub tipar prin îndemnul și ajutorul Părintelui Arhimandrit Dionisie din Sfânta Mitropolie de O(prea) Demetrescu, profesor de muzică la Seminarul din București [Ο κοινός Παράκλητος ...], του Varlaam πρωτοσύγκελλου από τη μονή Σινάϊα (...), επεξεργασνένα από τον Oprea Dumitrescu (...). Βουκουρέστι, 1863.
- 3. Prescurtare din cele opt moduri melodice eclesiastice Vecernier, Utrenier, Liturghier Partea I. Transpus în în notație liniară. [Ψαλτικούς Ύμνους σε σύντομον, από την Ακολουθία του Εσπερινού, του Όρθρου και της Λειτουργίας]. Γραμμένο σε ευρωπαϊκή μουσική γραφή, Ράμνικου Βάλτσεα, 1869.
- 4. Prohodul Domnului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos (...) tipărit întâia oară cu binecuvântarea iubitorului de Dumnezeu episcop al Sfintei Episcopii Buzăul D.D.Kesarie, iar acum retipărit de Oprea Demetrescu [Νεκρώσιμη Ακολουθία (... Oprea Dumitrescu)]. Tipografia Kalinic, Ράμνικου Βάλτσεα, 1872. Είχε 9 εκδόσεις (1875 ... 1897).
- 5. Antologie musico-eclesiastică [Ανθολόγιον]. Ράμνικου Βάλτσεα, 1873. Είχε τρείς εκδόσεις (τελευταία το 1903).
- Prescurtare din Antologie sau manual de cântări bisericești [Σύντομον Ανθολόγιον] Ράμνικου Βάλτσεα,
 1875.
- 7. Imnele Postului Mare. Duminică dimineața după Evanghelie ... [Ψαλτικούς Ύμνους για την Σαρακοστή. Στη Κυριακή μετά το Ευαγγέλιο ...], Revista Cultura, έτος 10, αρ.5, Βουκουρέστι, 1921, σσ.57-58.
- **8.** Ziua Învierii ... [Ημέρα της Ανάστασης ...], ήχο πλ. α'. Revista Cultura, έτος 10, αρ.6-7, Βουκουρέστι, 1921, σσ.75-76.

Τυπωμένα ηθικά και δημοτικά τραγούδια του Oprea Dumitrescu:

- 1. Colecțiune de cântări populare ... [Εγκόλπιον με Δημοτικά τραγούδια]. Tipografia Mitropolit Nifon, Βουκουρέστι, 1858.
- **2.** Cântece naționale adunate de O(prea) Dumitrescu (...) a doua edițiune cu 81 de cânturi. [Εγκόλπιον με εθνικά τραγούδια (Oprea Dumitrescu ...)]. Tipografia Mitropolit Nifon, Βουκουρέστι, 1859.
- 3. Melodii româneşti, italiene şi arabe. Cele româneşti şi italiene descrise cu note bisericeşti şi cele arabe cu litere române [Ρουμανικά, ιταλικά και αραβικά τραγούδια (...)]. Editate în companie cu D.C.Hristescu. Tipografia Mitropolit Nifon, Βουκουρέστι, 1860.
- 4. Imnuri și cântece religioase, morale, patriotice, eroice, naționale, istorice și populare, compuse de mai multi autori. Adunate, unele corijate și imprimate de Oprea Demetrescu [Ψαλτικοί Ύμνοι και Δημοτικά τραγούδια (Oprea Dumitrescu ...)]. Ράμνικου Βάλτσεα, 1874.

δ. Nicolae Severeanu

(14.10.1864, Φλαμάνζι, Μποτοσάνι - 09.03.1941, Μπουζάου)

Για την ζωή του Nicolae είναι γνωστό ότι ήταν Ρουμάνος από το νομό Μποτοσάνι ⁷⁸¹. Έδρασε ως ψάλτης, πρωτοψάλτης, συνθέτης βυζαντινής μουσικής καθηγητής βυζαντινής και κλασσικής μουσικής, διευθυντής χορωδίας, μουσικολόγος

781 Για την ζωή και το έργο του Nicolae Severeanu βλ. κατ' επιλογήν: M.Cireşeanu, Tezaurul Iiturgic ... [Ο λειτουργικός θησαυρός] ..., σσ.532-533. M.Gr.Poslusnicu, Istoria musicei la români ... [Ιστορία της μουσικής στους Ρουμάνους] ..., σσ.64-65. I.N.Vasilescu, \$coala de cântăreți de pe lângă Sfânta Episcopie a Buzăului ... [Η Μουσική Ψαλτική Σχολή της Αγίας Επισκοπής Μπουζάου] ... βλ.και Doi cântăreți bisericești: Neagu Ionescu și Niculai Severeneanu ... [Δύο πρωτοψάλτες: Neagu Ionescu και Niculai Severeneanu] ..., σσ.679-683. I.Ionascu, Material documentar pentru istoria Seminarului din Βυzău ... [Στοιχεία εγγράφων για την ιστορία του Ψαλτικού Σχολείου Μπουζάου] ... G.Galinescu, Muzica în Moldova ... [Η μουσική στη Μολδαβία] ... βλ. Ρ.Niţulescu, Muzica românească de azi ... [Σύγχρονη

Για τις σπουδές του Nicolae είναι γνωστό ότι σπούδασε την βυζαντινή μουσική στη Ψαλτική Μουσική Σχολή από τη μονή Νεάμτζ (1878-1881), και στο Ιάσιο με τον Dimitrie Suceveanu (1881-1885). Σπούδασε και στο Μουσικό Ωδείο του Βουκουρεστίου (1885-1890), με τους: G.Brătianu (θεωρία, σολφέζ), Ε.Wachmann (αρμονία, σύνθεση), Gr.Ventura (ιστορία της μουσικής και αισθητικής), Gr.Ştefănescu (φωνητική).

Για την δράση του Nicolae είναι γνωστό ότι ήταν ψάλτης στη μονή Νεάμτζ (1880-1881) και κανονάρχης στο Ιάσιο (1881-1885). Στην περίοδο 1885-1890 ήταν πρωτοψάλτης στο Βουκουρέστι, στις εκκλησίες Δομνίτζα Μπαλάσα, Αγίου Νικολάου-Ταμπάκου, Αγία Αικατερίνης, Αγίου Σπυρίδωνοςν-Νόου, και ύστερα στο Μπουζάου (1891-1922, 1923-1926). Έδρασε ως καθηγητής μουσικής στο Γυμνάσιο στο Τούρνου-Σεβερίν (1890), και στο Λύκειο αρρένων Μπογδάν Πετριτσέϊκου-Χασδέου στο Μπουζάου (1890-1930). Ήταν καθηγητής ψαλτικής μουσικής στη Θεολογική Σχολή "Επίσκοπος Cezarie", στο Μπουζάου (1890-1894, 1929-1931). Στην περίοδο 1890-1922, 1923-1926 ήταν διευθυντής χορωδίας του Καθεδρικού Ναού της Επισκοπής Μπουζάου. Ίδρυσε και διέυθυνε το χορωδιακό σύνολο Δόϊνα Μπουζάου (1907-1940). Στο Βουκουρέστι, μαζί με τον Ραπά Βτάπεαπι ίδρυσαν την Ένωση Ψαλτών από τη Ρουμανία "Ιωάννης Κουκουζέλης". Το έτος 1912 ίδρυσε το βυζαντινό περιοδικό "Ιωάννης Κουκουζέλης", από το οποίο κυκλοφόρησαν μόνο 6 τεύχη. Ως μουσικολόγος έγραψε διάφορα περιοδικά, όπως Ιζβοράσουλ, Κουλτούρα, Ιωάννης Κουκουζέλης, Μπισέρικα Ορθοδόξα Ρουμάνα / Β.Ο.R., κ.α Συνέθεσε βυζαντινή μουσική, χορωδίακή ψαλτική μουσική, πατριωτική μουσική, παιδική μουσική για χορωδία.

Τυπωμένα μουσικά ψαλτικά έργα που συνέθεσε ή μετέφρασε / προσάρμοσε ο Nicolae Severeanu:

- 1. Anastasimatarul, Irmologhionul și Gramatica musicii bisericești. [Αναστασιματάριον, Ειρμολόγιον, Προπαιδεία]. Καινούργια έκδοση από το Αναστασιματάριο του Macarie Ιερομονάχου, το Ειρμολόγιο του Anton Pann και την Προπαιδεία του Anton Pann, σε επιμέλεια από τον Neagu Ionescu και Nae Severeanu. Tipografia Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1897.
- 2. Noul Anastasimatar cuprinzând cele 8 glasuri cu podobiile lor [Νέο Αναστασιματάριον, σε οκτώ ήχους, με τα Προσόμοιά τους ...] Tipografia Societății Române Cooperative La Cruce, Μπουζάου, 1900.
- 3. Irmologhion-Catasier cuprinzând Catavasiile tuturor praznicilor de peste an cu axioanele lor ... [Ειρμολόγιον-Καταβασίες ...]. Μπουζάου, 1901.
- 4. Prohodul Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Christos ce se cântă în Sfânta și Marea Vineri la priveghere, aranjat pe psaltichie și note liniare ... [Νεκρώσιμη Ακολουθία ..., γραμμένο στη βυζαντινή και ευρωπαϊκή γραφή ...]. Βουκουρέστι, 1905.
- 5. Liturghierul ritmic, cuprinzând cântările Sfintei Liturghii ale Sfinților Ioan Gură de Aur, Vasile și Grigore, pentru uzul Seminariilor și Școalelor de cântăreți ... [Ακολουθία της Λειτουργίας και σε ρυθμική γραφή ..., για την χρησιμοποίηση στα Ψαλτικά Μουσικά Σχολεία ...] Μπουζάου, 1928.
- 6. Anastasimatarul ritmic cuprinzând Cântările cele 8 glasuri cu podobiile lor precum și Slavele celor 11 Evanghelii ale Învierii ... [Αναστασιματάριον και σε ρυθμική γραφή, σε οκτώ ήχους, με τα Προσόμοιά τους και τις 11 Δόξες των Ευαγγελίων στην Ανάσταση ...]. Τipografia Societății Române Cooperative La Cruce, Μπουζάου, 1938, Β' έκδοση. Θεωρητικόν που μετέφρασε / προσάρμοζε ο Nicolae Severeanu:
- 1. Curs elementar de muzică orientală / Θεωρητικόν (...), με επιμέλεια από τον Nicolae Severeanu. Τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1900 Τυπωμένα πατριωτικά και δημοτικά τραγούδια
- 2. Colecțiuni de cântece naționale, bătrânești și călugărești aranjate pe muzică orientață. Cuprinde: Trăiască regele, Brăilița, O prea frumoasă pustie, Frunzuluță de dudău, Mugur mugurel, Deșteaptăte române, Hora Unirii, O prea fericiți părinți, Când aud cucu cântând, Foaie verde fir de nalbă, De pe plaiu' nstrăinărei, Hai să tragem hora mare, Tre Tine Te lăudăm, Limba românească, Marşul de la 1848. [Συλλογή με εθνικά, παλαιά μουσικά τραγούδια και μοναχικούς ψαλμούς, γραμμένα σε ψαλτική γραφή. Περιέχει: Πολυχρόνιο για τον Βασιλέα,

ρουμανική μουσική] ... σ.717. L.Predescu, Enciclopedia Cugetarea ... [Εγκυκλοπαίδεια Νόησης] ... σ.776. Al.Săndulescu, N.Severeanu. Revista Îngerul, έτος 13, αρ.3-4, Μπουζάου, 1941, σ. 265. G.Cocora, Scoala de psaltichie de la Buzău ... [Η Ψαλτική Μουσική σχολή από το Μπουζάου] ..., σσ.868-871. Τ.Μοίσες μ. Μαεαrie Ieromonahul - Opere I, Theoreticon ... [Μαεαrie ιερομόναχος, Έργα Α': Θεωρητικόν] ..., Εdiţie îngrijită / επιμέλεια: Τitus Moisescu ..., σσ.26-27. C.Buescu, Scoala de cântări de la Buzău ... [Η Μουσική ψαλτική Σχολή από Μπουζάου] ..., σ.195. Ghe.C. Ionescu, Lexicon..., [Λεξικό], σσ.321-323. V.Cosma, Lexicon ..., Λεξικό]..., τόμος 8, σσ.247-250, κ.α.

Μπραϊλίτζα, Εν το ερήμω, Συκαμινέα φύλλα, Βλαστάρι βλαστάρι, Ξύπνα Ρουμάνε, Ο Χορός της Ένωσης, Δόξα στούς Αγίους Πατέρες, Το τραγούδι του κούκου, Πράσινο μολοχά φύλλα, Από την ξενιτιά, Μεγάλος χορός, Δόξα Σοι τω δείξαντι, Η Ρουμανική γλώσσα, Το εμβατήριο από το 1848]. Τipografia Modernă *Β. Davidescu*, Μπουζάου, 1904.

- 2. Opt coruri pentru cor mixt. În colaborare cu Maria Severeanu. [Οκτώ έργα για χορωδία. Σε συνεργασία με την Maria Severeanu]. Βουκουρέστι, 1914.
- 20 cântece pe două voci egale. [20 τραγούδια σε δύο ισότιμες φωνές].
 Μουσικολογικά άρθρα
- 1. Decadenta musicei orientale. [Η παρακμή της ανατολικής μουσικής]. Revista muzicală bisericească Ioan Cucuzel / Ιωάννης Κουκουζέλης, έτος 1, αρ.5-6, Μπουζάου, 1912, σσ.7-10.
- 2. Amintiri din anii 1871-1885. Amintiri despre Dimitrie Suceveanu. [Απομνημονεύματα από τα έτοι 1871-1885, για τον Dimitrie Suceveanu]. Revista B.O.R., έτος 55, αρ.11-12, Βουκουρέστι, 1937, σσ.713-714.
- 3. Un alt cântăreț al Iașilor este G(heorghe) Cociu. [Ένας άλλος ψάλτης του Ιασίου είναι ο Gheorghe Cociu]. Revista Cultura, έτος 27, αρ.1-2, Βουκουρέστι, 1938, σσ.10-12.

γ. Amfilohie Iordănescu

(Atanasie / Amfilohie) (1870, Αφουμάτζι, Ίλφοβ - 1937, Βουκουρέστι)

Για την ζωή του Amfilohie είναι γνωστό ότι ήταν Ρουμάνος από το νομό Τλφοβ. Έδρασε ως ψάλτης, πρωτοψάλτης, θεολόγος, ιερεύς, συνθέτης βυζαντινής μουσικής στη ρουμανική γλώσσα, κωδικογράφος, διδάσκαλος / καθηγητής βυζαντινής μουσικής, μουσικολόγος, δημουσιογράφος 782 .

Για τις σπουδές του Amfilohie είναι γνωστό ότι σπούδασε βυζαντινή μουσική στη Ψαλτική Μουσική Σχολή από τη μονή Τσερνίκα (1880-1884), με τον Ιεροσχημονάχο και Πρωτοψάλτη της Τσερνίκα πατέρα Cleopa.

Για την δράση του είναι γνωστό ότι ήταν ψάλτης στην εκκλησία του Αφουμάτζι, και στο Βουκουρέστι, στην εκκλησία Λούκατσι (1899-1906), και στον ναό Αγίου Παντελεήμονος του Ψυχιατρικού Νοσοκομείου (1906-1925). Το 1925 έγινε μοναχός στη μονή Κόζια. Εκεί ήταν και καθηγητής ψαλτικής μουσικής (1925-1929). Το 1929-1930 ήταν ιερομόναχος στη μονή Νέγρου Βόδα, Καμπουλούνγ και καθηγητής ψαλτικής μουσικής στη Ψαλτική Μουσική Σχολή της πόλης. Από το 1930 έως το 1937 ήταν ιερομόναχος στη μονή Πάσαρεα. Από το 1916 ήταν δημοσιογράφος στο μουσικό περιοδικό Albina στο Βουκουρέστι. Συνέθεσε και μετέγραψε βυζαντινή μουσική και έγραψε αρκετά ψαλτικά μουσικά χργφ.

Ψαλτικά έργα που συνέθεσε η μετέφρασε ο Amfilohie Iordănescu, σε χργφ.:

- 1. Carte de Psaltichie cu cântări bisericești scrisă de mine între cântăreții cei bisericești de țară Athanasie Iordănescu-Afumați, 1890, sept.14. [Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους], γραμμένο από μένα, ο ψάλτης (...) Amfilohie Iordănescu Afumați. Βλ. Χργφ. B-BAR ro. 4342.
- 2. Irmoase Calofonice sau bineglăsuite adunate și prescrise de mine Tănase Iordănescu, cântăreț la Afumați, 1890. [Ειρμοί καλοφωνικοί], συγκεντρωμένα από μένα, ο ψάλτης Tănase / Amfilohie Iordănescu Afumați, 1890. Βλ. Χργφ. Β-ΒΑR ro. **4343.**
- 3. Heruvice ... [Χερουβικόν ...], γραμμένο το 1895. Βλ. Χργφ. Β-BNR ro. **28943**.

782 Για την ζωή και το έργο του Amfilohie Iordănescu βλ. κατ' επιλογήν: G.Breazul, Muzica românească de azi, [Σύγχρονη ρουμανική μουσική] ..., Βλ. Ρ.Niţulescu, Muzica românească de azi, [Σύγχρονη ρουμανική μουσική] ..., σ.270. Βλ. και, Patrium Carmen. Contribuţii la studiul muzicii româneşti ..., [Patrium Carmen. Συνεισφορά στη μελέτη της ρουμανικής μουσικής] ..., σ.337. G.Strempel, Catalogul manuscriselor româneşti (din Biblioteca Academiei Române) ..., [Κατάλογος των Ρουμανικών χειρογράφων / από την Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας] .., σσ.254-255, 287, 424. Ghe.C. Ionescu, Un cântec moral în creația lui Macarie Ieromonahul. [Ένα ηθικό τραγούδι στο έργο του Macarie Ieρομονάχο]. Revista SCIA, s. TMC, Βουκουρέστι, 1987, τόμος 34, σ.82. Βλ. και, Lexicon ..., [Λεξικό], σσ.191-193. V.Cosma, Lexicon ..., [Λεξικό], π. τόμος 4, σσ.149-151. M.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România ..., [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία], κ.α.

- **4.** *Psaltichie* [Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους]. Το φ.4ν περιέχει την σύνθεση του *Fericit bărbatul ...* [Μακάριος ανήρ ...], γραμμένο το 1896. Βλ. Χργφ. Β-ΒΑR ro. **4344.**
- 5. Cântările Sfintei și dumnezeeștei Liturghii. [Ακολουθία της Λειτουργίας]. ... scrise și compuse de Athanasie Iordănescu, cântăret, 1901, noiembrie 1. [γραμμένη και συνθετειμένη από τον Amfilohie / Atanasie Iordănescu, ψάλτη, 1 Νοεμβρίου 1901]. Βλ. Χργφ. Β-ΒΑR ro. 3815.
- 6. Carte de cântări bisericeşti. [Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους]. ... a Domnului Athanasie Iordănescu din comuna Afumați, ce iaste acum cântăreț în Bucureşti la biserica Lucaci. Sau scris în anul mântuirii 1902, luna martie, 17, Bucureşti, Athanasie Iordănescu. του κυρ. Amfilohie / Atanasie Iordănescu από τη κοινότητα Αφουμάτζι, ψάλτη στο Βουκουρέστι στην εκκλησία Λούκατσι. (...), 17 Μαρτίου, 1902]. Βλ. Χργφ. Β-BNR ro. 29066.
- 7. Carte numită Privegherul ce cuprinde cântările Vecerniei celei mari și ale Utreniei. [Αγρυπνία / Ακολουθία του Εσπερινού Ακολουθία του Όρθρου]... Scrise de smeritul cântăreț Athanasie Iordănescu, 1904, cântăreț la biserica Lucaci (București). [Γραμμένο από μένα, ο ψάλτης Amfilohie / Atanasie Iordănescu, 1904, ψάλτης στο Βουκουρέστι στην εκκλησία Λούκατσι]. Βλ. Χργφ. Β-ΒΑR ro. 3961.
- 8. Păresimierul, cuprinzând cântările Postului Mare, ale Tridului. Începe cu Duminica Vameșului și a fariseului până în Duminica Floriilor, seara. Partea I, București, 1915. [Ψαλτικούς Ύμνους για τη Σαρακοστή, (...)]. Μέρος Α΄, γραμμένο από τον Amfilohie / Atanasie Iordănescu (...), Βουκουρέστι, 1915. Βλ. Χργφ. Β-ΒΝR ro. **28945.**
- 9. Păresimierul, cuprinde Cântările Tridului din Sâmbăta Patimilor începând cu Duminica Floriilor, seara, până în Sâmbăta cea mare. Partea a II-a, București, 1915. [Ψαλτικοί Ύμνοι για τη Σαρακοστή, (...)]. Μέρος Β', γραμμένο από τον Amfilohie / Atanasie Iordănescu (...), Βουκουρέστι, 1915. Βλ. Χργφ. Β-BNR ro. **28945.**
- 10. Liturghier la liturghia cea mai înainte sfințită. București, 1916. [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένη από τον Amfilohie / Atanasie Iordănescu (...), Βουκουρέστι, 1916. Βλ. Χργφ. Β-BNR ro. **28945.**
- 11. Penticostar. Cuprinde cântările cincizecimei începând din marea Duminică a Paștilor și până în Duminica tuturor sfinților. În ospiciul Sf. Pantelimon, (București), 1916. [Πεντηκοστάριον (...)], γραμμένο από τον Amfilohie / Atanasie Iordănescu (...), Βουκουρέστι, 1916. Βλ. Χργφ. Β-ΒΝR ro. 28945.
- 12. Cântări la Sfânta Liturghie. În ospiciul Sf. Pantelimon, (București), 1918. [Ακολουθία της Λειτουργίας], γραμμένο από τον Amfilohie / Atanasie Iordănescu (...), Βουκουρέστι, 1918. Βλ. Χργφ. Β-ΒΝR ro. 29067.
- 13. Opt-glasarul musicesc practic: cuprinde cântările învierii, ale celor opt glasuri. Întocmit pe muzica bisericească după Ieromonahul Macarie, Anton Pann și Dimitrie Suceveanu (...) dat la lumină în anum mântuirii 1920. [Ακολουθία της Αναστάσεως (...) σε οκτώ ήχους (...) από τον Macarie Ιερομόναχο, Anton Pann και Dimitrie Suceveanu (...), (În ospiciul Sf. Pantelimon, București), γραμμένο από τον Amfilohie / Atanasie Iordănescu (...), Βουκουρέστι, 1920. Βλ. Χργφ. Β-BNR ro. 28946.
- 14. Catavasier muzical. Cuprinde Catavasiile Praznicelor, Podobiile glasurilor, Svetilnele învierii, cele 11 Voscresne și Slavoslovii pe opt glasuri. În ospiciul Sf. Pantelimon, (București) 1922. [Καταβασίες (...)], γραμμένεςαπό τον Amfilohie / Atanasie Iordănescu (...), Βουκουρέστι, 1922. Βλ. Χργφ. Β-BNR ro. 28946.
- 15. Mânecătorul ce cuprinde cântările Vecerniei celei mari și ale Privegherii alcătuit în acest chip de smeritul cântăreț Athanasie Iordănescu-Afumați. [Εγκόλπιον περιέχον την Ακολουθία του Εσπερινού και Αγρυπνία]. În ospiciul Sf. Pantelimon, (București). Γραμμένο από τον Amfilohie / Atanasie Iordănescu (...), Βουκουρέστι, 1922. Βλ. Χργφ. Β-BNR ro. **28946.**
- 16. Calofonicon ce cuprinde Irmoase calofonice sau bine glăsuite. Transpus după cel grecesc și mai înfrumusețat de Macarie Ieromonahul, dascălul scoalelor de musichie în Moldova și Valahia în 1823. Prescris în felul cum se vede de mine Athanasie Iordănescu, cântăreț I la capela Ospiciului Sf(ântul) Pantelimon (București), 1924, noiembrie, 6. Volumul I. [Καλοφωνικοί Ειρμοί], (...), μεταφρασμένοι από τον Ιερομόναχο Macarie (...), γραμμένοι από τον Amfilohie / Atanasie Iordănescu, (...), Βουκουρέστι, 6 Νοεμβρίου 1924, τόμος Α'. Βλ. Χργφ. Β-BNR ro. 28944.
- 17. Calofonicon sau Bun Viersuitor, care cuprinde Irmoase calofonice (bine glăsuite), adunate după autori greci și traduse în românește, iar parte după autori români, alcătuit și prescris de mine Athanasie Iordănescu (...) în Ospiciul Sf. Pantelimon (București), 1924, noiembrie, 6. Volumul II. [Καλοφωνικοί Ειρμοί], (...), γραμμένοι από τον Amfilohie / Atanasie Iordănescu (...), Βουκουρέστι, 1924, τόμος Β'. Βλ. Χργφ. Β-BNR ro. 28944.

- 18. Noul Doxastar sau Slavnic ce cuprinde Slavele toate la Praznicele Împărătești ale Maicei Domnului, la Sfinții cei mari și la toți Sfinții cu polieleu și Slavoslovii, alcătuit de mine Athanasie Iordănescu, cântăreț, 1924. Ospiciul Sf. Pantelimon (București). Volumul I. [Νέο Δοξαστάριον (...)], γραμμένο από τον Amfilohie / Atanasie Iordănescu, (...), Βουκουρέστι, 1924, τόμος Α'. Βλ. Χργφ. Β-ΒΝR ro. 28945.
- 19. Noul Doxastar (Slavnic) alcătuit de Athanasie Iordănescu, profesor de muzică, (Ospiciul Sf. Pantelimon, București), 1924. Volumul II. [Νέο Δοξαστάριον (...)], γραμμένο από τον Amfilohie / Atanasie Iordănescu, (...), Βουκουρέστι, 1924, τόμος Β'. Βλ. Χργφ. Β-ΒΝR ro. 28945.
- 20. Liturghier musicesc. Cuprinde cântările sfintei și dumnezeeștei Liturghii a lui Ioan Gură de Aur, Vasile cel Mare și Grigorie Teologul, alcătuit într-acest fel de Athanasie Iordănescu-Afumați, cântăreț I la Capela domnească din Ospiciul Sf. Pantelimon (București). Scris în anul mântuirii 1923. [Ακολουθία της Λειτουργίας (...)], γραμμένη από τον Amfilohie / Atanasie Iordănescu (...), Βουκουρέστι, 1923. Βλ. Χργφ. B-BSfSPR ro. χωρίς αριθμό.
- 21. Slujba la Vinerea cea Luminată a izvorului. [Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους για τη Μεγάλη Παρασκευή], (χωρίς ημερομηνία). Βλ. Χργφ. Β-BNR ro. 28945.
- 22. Slavele pe luna Septemvrie, compuse de Athanasie Iordănescu. [Δοξαστικό, για το μήνα Σεπτέμβριο], γραμμένο από τον Amfilohie / Atanasie Iordănescu (χωρίς ημερομηνία). Βλ. Χργφ. Β-BNR ro. 28947.
- 23. Buchet muzical. [Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους], (χωρίς ημερομηνία). Βλ. Χργφ. Β-BNR ro. 29065. Θεωρητικά έργα του Amfilohie / Atanasie Iordănescu σε χργφ:
- 1. Teoreticonul sau gramatica teoretică și melodică a musicei bisericești. Extras din <<Bazul teoretic și practic>> al lui Anton Pann, de Athanasie Iordănescu-Afumați. În Ospiciul Sf(întul) Pantelimon, (București), 1920. [Θεωρητικόν (...) από τον Anton Pann (...)], γραμμένο από τον Amfilohie / Atanasie Iordănescu (...), Βουκουρέστι, 1920. Βλ. Χργφ. Β-BNR ro. 28948.

Τυπωμένα εκκλησιαστικό μουσικό ψαλτικό βιβλίο: Buchet de muzică (psaltică). [Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους]. Tiparul Cărților Bisericești, Βουκουρέστι, 1934.

Τυπωμένα μουσικά ψαλτικά έργα:

- 1. Răspunsuri la Sfânta Liturghie ... [Απάνδιτες την Ακολουθία της Λειτουργίας ...], ήχος γ'.Revista Cultura, έτος 6, αρ.2, Βουκουρέστι, 1918, σσ.5-6.
- 2. Axion duminical ... [Άξιον Εστίν στις Κυριακές ...], ήχος πλ. γ'. Revista Cultura, έτος 6, αρ.3, Βουκουρέστι, 1918, σ.27.
- 3. *Răspunsuri la Sfânta Liturghie* ... [Απάνδιτες την Ακολουθία της Λειτουργίας ...], ήχος πλ. α'. Revista *Cultura*. έτος 8. αο.12. Βουκουρέστι, 1919. σσ.149-151.

Συλλογή μουσικής με λαϊκά χαρακτήρα:

1. 36 Cântece naționale. Puse pe psaltichie de Athanasie Iordănescu. [36 Εθνικά (Ρουμανικά) τραγούδια], γραμμένα σε ψαλτική γραφή, από τον Amfilohie / Atanasie Iordănescu. Βλ. Χργφ. Β-ΒUCMR, fond G.Breazul ro. 4662.

Τα αυτόγραφα χργφ. από τις βιβλιοθήκες της Ρουμανίας που περιέχουν ψαλτικά έργα του Amfilohie / Atanasie Iordănescu είναι 14 783 . Χργφ.B-BAR: ro.3815 784 , ro.3961 785 , ro.4342, ro.4343, ro.4344. Χργφ.B-BNR: ro. 28943 786 , ro.28944 787 , ro.28945 788 , ro. 28946 789 , ro.28947 790 , ro.29065 791 , ro.29066 792 , ro.29067 793 . Χργφ. B-BSfSPR ro. χωρίς αριθμό 794 .

⁷⁸³ M.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România ..., [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία].
784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794 Αναφέρεται από τον Ghe.C. Ionescu, Lexicon..., [Λεξικό], σσ.191, χργφ. τα οποία σήμερα δεν υπάρχουν. Βλ. Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România ..., [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία] ...

Προσωπικότητες από τις Επαρχίες Τρανσυλβανίας και Μπανάτ

21. Dimitrie Cunțan

(1837, Δομπάρκα - Σιμπίου - 27 Ιουνίου 1910, Σιμπίου)

Για την ζωή του Dimitrie είναι γνωστό ότι ήταν Ρουμάνος από το Σιμπίου. Έδρασε ως ιερεύς, συνθέτης βυζαντινής μουσικής στη ρουμανική γλώσσα και καθηγητής βυζαντινής μουσικής 795 .

Για τις σπουδές του Dimitrie είναι γνωστό ότι άρχισε στο Γυμνάσιο του Μιέρκουρεα Τσιούκ. Συνέχισε την μελέτη της βυζαντινής μουσικής στη Ψαλτική Μουσική Σχολή Ανδρεϊάν, στο Σιμπίου (1850-1858), και στο Θεολογικό-Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Σιμπίου (τελίωσε το 1860). Έκανε ιδιαίτερα μαθήματα κλασικής μουσικής με καθηγητή Ottomar Neubner στο Σιμπίου.

Για την δράση του Dimitrie είναι γνωστό ότι ήταν δάσκαλος στη Σχολή Josephin, στο Σιμπίου (1860-1864). Συνέχισε ως καθηγητής ψαλτικής μουσικής στη Ψαλτική Μουσική Σχολή Ανδρειάν, στο Σιμπίου (1864-1910). Το 1865 έγινε η χειροτονία του σε διάκονο. Ήταν ιερεύς εφημέριος στην εκκλησία Josephstadt στο Σιμπίου (1872-1910). Από το 1877 ήταν ιερεύς εξομολογητής στη Ψαλτική Μουσική Σχολή Andreian, στο Σιμπίου. Ήταν ιδρυτής της πολιτιστικής Ένωσης Reuniunea Română de Muzică din Sibiu / Ρουμανικός Μουσικός Ομιλος από το Σιμπίου (1878).

Τυπωμένα μουσικά ψαλτικά έργα που συνέθεσε ο Dimitrie Cuntan:

- 1. Cântările bisericești după melodiile celor opt glasuri ale Sfintei Biserici Ortodoxe, culese, puse pe note și aranjate de ... [Ψαλτικοί Ύμνοι σε Οκτάηχο της Αγίας Ορθόδοξης Εκκλησίας (...)]. Προσαρμογή στην ευρωπαϊκή γραφή και επιμέλεια από τον Dimitrie Cunțan. Βιέννη, 1890. Β' έκδοση, 1925. Γ' έκδοση, 1943.
- 2. Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur pentru 2 voci egale "după modelul celor opt glasuri". [Ακολουθία της Λειτουργίας του Ιωάννου Χρυσοστόμου σε οκτώ ήχους, για δύο φωνές]. Σιμπίου, 1903.
- Cântări funebre pentru cor bărbătesc. [Νεκρώσιμη Ακολουθία για χορωδία ανδρών]. Σιμπίου, 1903.
- 4. Cântări religioase la Cununii, Hirotonisiri și Sfințirea bisericilor, pentru cor bărbătesc. [Εκκλησιαστικής μουσικής στους: Γάμους, Χειροτονίες και Αγιασμοί εκκλησιών, για χορωδία ανδρών]. Σιμπίου, 1906.
- 5. Cântările bisericești după melodiile celor opt glasuri ale Sfintei Biserici Ortodoxe, culese, puse pe note și aranjate de .../ fragm. [Ψαλτικοί Ύμνοι σε Οκτάηχο της Αγίας Ορθόδοξης Εκκλησίας (...)]. Revista Candela, αρ.1, Σιμπίου, 1911, σσ.63-64.

22. Terențiu Bugariu

(Terențius) (1867, Σοϊμούς, Αράδ - 1924 (;), Τιμισοάρα)

Για την ζωή του Terențiu είναι γνωστό ότι ήταν Ρουμάνος από το Μπανάτ. Έδρασε ως ψάλτης,

795 Για την ζωή και το έργο του Dimitrie Cuntan βλ. κατ' επιλογήν: D.Cuntan, Cântările bisericesti după melodiile celor opt glasuri ale Sfintei Biserici Ortodoxe, culese, puse pe note și aranjate de [Ψαλτικοί Ύμνοι σε Οκτάηχο της Αγίας Ορθόδοξης Εκκλησίας (...)] Revista Candela, αρ.1, Σιμπίου, 1911, σσ.63-64. Μ.Gr. Poslușnicu, Istoria musicei la români ..., [Ιστορία της μουσικής στους Ρουμάνους] ..., σ.114. Α.Scurtu, Cântările funebre armonizate de D(imitrie) Cuntan. [Νεκρώσιμη Ακολουθία, εναρμονισμένη από τον Dimitrie Cuntan] Anuarul II al Şcolii de cântăreți "Dimitrie Cuntan" din Sibiu, Σουτσεάβα, 1947, σσ.29-43. Ghe.Şoima, Muzica bisericească și laică la Institutul Teologic din Sibiu. [Εκκλησηαστική και λαϊκή μουσική στο Θεολογικό Ινστιτούτο Σιμπίου]. Revista Μ.Α., έτος 6, αρ.5-6, Σιμπίου, 1961, σ.800. Ghe.Ciobanu, Muzica bisericească la români ..., [Η εκκλησιαστική μουσική στους Ρουμάνους]..., σσ.184-195. Βλ. και. Revista Studii de Etnomuzicologie și Bizantinologie, Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1974, Τόμος Α', σσ.348-355. I.Ghe.Popescu, Elemente bisericesti tradiționale în opera muzicală a lui Dimitrie Cunțan. [Παραδοσιακά εκκλησιαστικά στοιχεία στα μουσικά έργα του Dimitrie Cunțan] Revista Β.Ο.R., έτος 44, αρ.9-12, Βουκουρέστι, 1976, σσ.1053-1062. I.Frăcea, La 140 de ani de la nașterea lui Dimitrie Cunțan. [140 έτη από την γέννηση του Dimitrie Cunțan]. Revista Μ.Α., έτος 23, αρ.4-6, Σιμπίου, 1978, σσ.275-285. Ghe.C. Ionescu, Lexicon ..., [Λεξικό], σσ.102-103. V.Cosma, Lexicon ..., [Λεξικό]., σσ.129-130.

πρωτοψάλτης, συνθέτης βυζαντινής μουσικής στη ρουμανική γλώσσα, καθηγητής ψαλτικής μουσικής 796 .

Για τις σπουδές του Terențiu είναι γνωστό ότι σπούδασε στο Λύκειο του Λίποβα-Μπανάτ, και συνέχισε στη Ψαλτική Μουσική Σχολή στο Αράδ και Καρανσέμπες Τελείωσε το Πανεπιστήμιο Θεολογίας στο Μπλάζ και Άλμπα Ιούλια.

Για την δράση του είναι γνωστό ότι ήταν στρατιωτικός ιερεύς (στην γραικοκαθολική εκκλησία), και δούλεψε σε στρατιωτικές μονάδες στο Μπρασόβ, Σαραιέβο (Μπόσνια), Πλέβζε (Νόβα Μπαζάρ, Σέρβια) και Τιμισοάρα. Η μουσική του ήταν έμπνευσμένη από τα δημοτικά τραγούδια του Μπανάτ και της Τρανσυλβανίας. Τυπωμένα μουσικά ψαλτικά έργα που συνέθεσε ή μετέφρασε ο Terențiu Bugariu:

1. Sentinela cântărilor bisericești române (Colecție de cântări bisericești). [Η φρουρά της Ρουμανικής εκκλησιαστικής μουσικής (Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους)]. Προσαρμογή στην ευρωπαϊκή γραφή και επιμέλεια από τον Terențiu Bugariu. Περιέχει: Ανθολόγιον / Δογματικά των οκτώ ήχων, Άξιον Εστίν στις εορτές, Πάτερ ημών, Κοινωνικόν, Εξαποστειλάρια, κ.α. Τιμισοάρα, 1908.

23. Atanasie Lipovan

(1874, Σαννικολάουλ Μάρε, Τίμις - 1947, Τιμισοάρα)

Για την ζωή του Atanasie είναι γνωστό ότι ήταν Ρουμάνος από το Μπανάτ. Στον Αυστροουγγρική περίοδο, επειδή ήταν ορθόδοξος πατριώτης και πνευματικός Ρουμάνος τον κατεδίωξαν και τον φυλάκισαν. Έδρασε ως ψάλτης, πρωτοψάλτης, συνθέτης βυζαντινής μουσικής στη ρουμανική γλώσσα, καθηγητής βυζαντινής μουσικής, διευθυντής χορωδίας και λαογράφος 797 .

Για τις σπουδές του είναι γνωστό ότι σπούδασε στο Σφάντα Άννα, Τίμις και συνέχισε στο Θεολογικό Ινστιτούτο *Preparandia*, Αράδ (1888-1892), με τον καθηγητή Nicolae Chiciu, ιερέα εφημέριο στο Ναδλάκ.

796 Για την ζωή και το έργο τουΤerențiu Bugariu βλ. κατ' επιλογήν: Ghe.Ciobanu, Muzica bisericească la români ..., [Η εκκλησιαστική μουσική στους Ρουμάνους]..., σσ.184-195. Βλ. Revista Studii de Etnomuzicologie și Bizantinologie ..., σσ. 348-355. Βλ. και. Studii ..., Muzica de cult bănățeană. Origine, vechime, specific. [Η Ψαλτική Μουσική από το Μπανάτ. Αρχές, παλαιότητα, χαρακτηρισμός]. Revista S.E.B., Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1992, Τόμος Γ, σσ.105-125. Ghe.C.Ionescu, Lexicon ..., [Λεξικό], σσ.60-61.

797 Για την ζωή και το έργο του Atanasie Lipovan βλ. κατ' επιλογήν: N.Flus, Vine în Ameria omul nostru (Atanasie Lipovan). [Η μουσική περιοδεία στην Αμερική (του Αναστάσιε Λιποβάν)]. Revista Deșteaptě-te române, New-York, 17 Ιουλίου 1913.* * *, Atanasie Lipovan în America. [O Atanasie Lipovan στην Αμερική]. Revista Vulturul, Chicago, Ιούλιος 1913.* * *, (Atanasie) Lipovan la Philadelphia (în America). (Atanasie) Lipovan la Philadelphia (în America). [O Atanasie Lipovan στην Φιλαδέλφεια / Αμερική]. Revista Vulturul, Chicago, Σεπτέμβριος 1913.* * *, Atanasie Lipovan - Un compozitor de muzică bisericească. [Ένας συνθέτης εκκλησιαστικής μουσικής, Atanasie Lipovan]. Ziarul Universul, αρ. 222, Βουκουρέστι, 26 Σεπτέμβριος 1927. F. Barbu, Cronica Aradului, Cântărețul Atanasie Lipovan. Un jubileu. [Χρονικά της Αράδ, Ο Ψάλτης Atanasie Lipovan. Ένα θαύμα]. Revista Luceafărul, Τιμισοάρα, Απρίλιος, 1924. Βλ. και, Cântărețul Atanasie Lipovan. [Ο Ψάλτης Atanasie Lipovan]. Revista Luceafărul, έτος 1, αρ.5, Τιμισοάρα, 1935, σ.250. P.Bancea, Biografia domnului Atanasie Lipovan, profesor la Academia Teologică din Arad, între 1922-1938. [Βιογραφία του κ. Atanasie Lipovan, καθηγητή στην Θεολογική Ακαδημία του Αράδ, το 1922-1938]. Revista Anuarul Academiei Teologice Ortodoxe Române din Arad pe anii 1935-1939, Αράδ, 1935-1939, σσ 170-172. Βλ. και, Profesorul și cântărețul Atanasie Lipovan. [Καθηγητής και πρωτοψάλτης Atanasie Lipovan]. Revista Biserica și Școala, έτος 71, αρ.21, Αράδ, 1947, σσ 149-150. L.Predescu, Enciclopedia Cugetarea [Εγκυκλοπαίδεια Νόησης] ..., σ.491. St.Gombosiu, Atanasie Lipovan. [Atanasie Lipovan]. Revista Dacia, έτος 6, αρ.176, Τιμισοάρα, 6 Αυγούστου 1944. N.Ursu, A.Lipovan, Cântări bisericești. [Atanasie Lipovan, Εκκλησιαστικούς ψαλμούς]. Revista B.B., αρ.1-2, Τιμισοάρα, 5 Ιανουαρίου 1947. P.Martin, Viața marelui dascăl și cântăreț Atanasie Lipovan. [Η ζωή του μεγάλου διδασκάλου και πρωτοψάλτου Atanasie Lipovan]. Ziarul Făclia Banatului, αρ.312, Τιμισοάρα, 4 Μαΐου 1947. Ghe. Ciobanu, Muzica bisericească la români ..., [Η εκκλησιαστική μουσική στους Ρουμάνους] ..., σσ.184-195. Βλ. και, Revista Studii de Etnomuzicologie și Bizantinologie ..., σσ.348-355. Βλ. και, Muzica de cult bănățeană. Origine, vechime, specific. [Η Ψαλτική Μουσική από Μπανάτ. Αρχές, παλαιότητα, χαρακτιρισμός] ..., σσ.105-125. 1. Farca, Compozitorul și cântărețul Atanasie Lipovan (1874-1947). [Ο συνθέτης και πρωτοψάλτης Atanasie Lipovan] Revista M.B., έτος 29, αρ.10-12, Τιμισοάρα, 1979, σσ.712-717. V.Stanciu, Profesorul dirijorul și cântărețul Atanasie Lipovan. [Ο καθηγητής, μαέστρος και πρωτοψάλτης Atanasie Lipovan]. Revista M.B., έτος 35, αρ.1-2, Τιμισοάρα, 1985, σσ.44-53. Βλ. και, Muzica bisericească ortodoxă din Transilvania. [Η ψαλτική ορθόδοξη μουσική στην Τρανσυλβανία] Διδακτορική διατριβή. Editura Presa Universitară, Κλούζ- Ναπόκα, 1996, 278 σσ. Ghe.C. Ionescu, Lexicon..., [Λεξικό], σσ.204-205. V.Cosma, Lexicon ..., [Λεξικό] ..., τόμος 5, σσ.186-188.

Για την δράση του Atanasie είναι γνωστό ότι ήταν δάσκαλος στις κοινοτικές Σχολές των Τοράκουλ Μίκ (1892-1894), Κόμλοσουλ Μπανατζεάν (1896) και Σαννικολάουλ Μάρε (1896-1918). Συνέχισε ως καθηγητής ψαλτικής μουσικής στο Γυμνάσιο του Σαννικολάουλ Μάρε (1910-1918).Το 1919-1922 ήταν σχολικός επιθεωρητής στο Αράδ. Το 1922-1938 ήταν καθηγητής ψαλτικής μουσικής και τυπικών στη Θεολογική Ακαδημία, Αράδ, στη σύσταση του επισκόπου Αράδ - Ignatie Papp. Ήταν διευθυντής στη Ψαλτική Μουσική Σχολή Αράδ, και πρωτοψάλτης στον Ορθόδοξο Καθεδρικό Ναό της Τιμισοάρας (1945-1947. Ητάν διευθυντής χορωδίας και ιδρυτής του χορωδιακού συνόλου Doina του Σαννικολάουλ Μάρε, και με αυτό έλαβε μέρος το 1906 στο Βουκουρέστι στον Διαγωνισμό Serbările jubiliare de la Arenele Romane, όπου έλαβε το Πρώτο Βραβείο και το Χρυσό Μετάλλιο. Με αυτή τη χορωδία έκανε περιοδεία στην Αμερική στο Chicago, Saint Louis, Saint Paul και Philadelphia. Το 1919 ιδρυσε στο Αράδ του χορωδιακό σύνολο Armonia, όπου διεύθυνε έως 1938. Ήταν λαογράφος και συνέλεξε μουσική από το Μπανάτ ⁷⁹⁸. Η μουσική του σύνθεση ήταν με έμπνευση από τα δημοτικά τραγούδια από το Μπανάτ και την Τρανσυλβανία.

Τυπωμένα μουσικά ψαλτικά έργα που συνέθεσε ή μετέφρασε ο Atanasie Lipovan:

- 1. Colecție de cântări bisericești. [Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους]. Βουδαπέστη, 1906.
- 2. Carte de cântări bisericești, funebrale și colinde, aranjate pentru una și două voci pe baza vechilor melodii bisericești. [Εγκόλπιον με θρησκευτικούς ύμνους, Ψαλτικοί Ύμνοι στις Κηδείες, δημοτικά τραγούδια, για ένα και δύο φωνές (...)]. Αράδ, 1914.
- 3. Cele opt glasuri bisericești aranjate pe note liniare după vechile melodii utilizate în Banat și Crișana. [Οι οκτώ ήχοι μεταγραμμένοι σε ευρωπαϊκή γραφή, (...), όπως ψάλλονται στο Μπανάτ και στην Κρισάνα]. Αράδ, 1926. Έκδοση Β', 1936.
- 4. Cântări bisericești cuprinzând troparele învierii, psalmi, pripele, doxologii, antifoane, heruvice, irmoase și pricesne. [Εγκόλπιον με τα Τροπάρια της Αναστάσεως, Ψαλμούς, Πριπέλε (εκλογές), Δοξολογία, Αντιφωνικά, Χερουβικά, Ειρμοί και Κοινωνικά]. Αράδ, 1927.
- 5. Cântări bisericești cuprinzând cântări la înmormântarea mirenilor și pruncilor, la cununii și sfințirea apei celei mici. [Θρησκευτικοί ύμνοι στην Κηδεία των λαϊκών και των νηπίων, στους Γάμους και στον Μικρό Αγιασμό]. Αράδ, 1936.
- 6. Cântări bisericeşti cuprinzând aghioasele, Canonul de plângere al Născătoarei de Dumnezeu, stihirile Paştilor.
 [Θρησκευτικοί Ύμνοι που περιέχουν τα Άγια, τον Θρήνο της Θεοτόκου, τα στιχηρά του Πάσχα]. Αράδ, 1937.
- 7. Cântări bisericești cuprinzând heruvice, irmoase și pricesne aranjate pe note liniare. [Εγκόλπιον με θρησκευτικούς Ύμνους, Χερουβικά, Ειρμοί και Κοινωνικά μεταγραμμένα σε ευρωπαϊκή γραφή].Αράδ, 1938.
- 8. Cântări bisericești pentru toate sărbătorile de peste an. [Εγκόλπιον με θρησκευτικούς Ύμνους για όλη τη χρονιά]. Αράδ, 1944, τόμος Α'. Αράδ, 1946, τόμος Β'. Αράδ, 1947, τόμος Γ' Δ'.

Δημοτικά Ρωμανικά τραγούδια από Μπανάτ, για χορωδία, σε χργφ.

- 1. Câtă boală-i pe sub soare. / Όση αρρώστια βρίσκεται στον ήλιο.
- 2. Jelui-m-aş şi n-am cui. / Θα θρηνούσα, αλλά ποιος θα με ακούσει;
- 3. Fir-ai lume, n-ai mai fi. / Να ζήσεις κόσμε, αλλά καλύτερα να μη υπήρχες!

24. Trifon Lugojan

(1874, Ναδλάκ, Αράδ - 1948, Σιμπίου)

Για την ζωή του Trifon είναι γνωστό ότι ήταν Ρουμάνος από το Μπανάτ. Έδρασε ως ψάλτης, πρωτοψάλτης, συνθέτης βυζαντινής μουσικής στη ρουμανική γλώσσα, καθηγητής βυζαντινής μουσικής, διευθυντής χορωδίας και λαογράφος 799 .

798 Τα 11 τραγούδια από τα Φυλλάδιά του τα εκτύπωσε ο Tiberiu Brediceanu, Melodii populare românești din Banat [Δημοτικά Ρουμανικά τραγούδια από Μπανάτ], Βουκουρέστι, 1972.

799 Για την ζωή και το έργο του Trifon Lugojan βλ. κατ' επιλογήν: I.Scriban, Trei volume de muzică bisericească pe note liniare, vol. I-III, Arad, 1927. [Τρείς τόμοι με εκκλησιαστική μουσική σε ευρωπαϊκή γραφή, τόμοι Α'-Γ', Αράδ, 1927]. Revista B.O.R.,

Για τις σπουδές του Trifon είναι γνωστό ότι άρχισε την μελέτη της βυζαντινής μουσικής με τον πατέρα του, ψάλτη στη κοινότητα Ναδλάκ. Σπούδασε στο Λύκειο του Αράδ και ύστερα στο Λύκειο Andrei Saguna, Μπρασόβ, όπου είχε καθηγητή φωνιτηκής μουσικής τον συνθέτη Gheorghe Dima. Συνέχισε στην Θεολογική Ακαδημία, Αράδ (1894-1897). Το 1900-1902 σπούδασε στο Ωδείο της Λειψίας Leipziger Konservatorium, με τους καθηγητές Emil Paul (θεωρία-σολφέζ, αρμονία, σύνθεση), τον Heinrich Klesse (κάντο, πιάνο), και τον Robert Bolland (βιολί).

Για την δράση του είναι γνωστό ότι ήταν έκτακτος καθηγητής (1896-1897) και μόνιμος καθηγητής στη τάξη βυζαντινής μουσικής και τυπίκον στο Θεολογικό-Παιδαγωγικό Ινστιτούτο του Αράδ (1897-1899). Ήταν καθηγητής ψαλτικής μουσικής και διευθυντής στη Ψαλτική Μουσική Σχολή του Αράδ (1939-1946). Ήταν διευθυντής χορωδίας και ιδρυτής του χορωδιακού συνόλου Reuniunea română de muzică și cântări από το Αράδ (1909-1940), πραγματοποιώντας πολλές συναυλίες. Έγραψε μουσική με έμπνευσή από τα δημοτικά τραγούδια από το Μπανάτ και την Τρανσυλβανία, και ήταν λαογράφος και συνέλεξε μουσική από το Μπανάτ και την Τρανσυλβανία.

Τυπωμένα μουσικά ψαλτικά έργα που συνέθεσε ή μετέφρασε ο Trifon Lugojan:

- 1. Strana. Colecție de cântece bisericești pentru strană pe cele opt glasuri (adică Anastasimatarul). [Εγκόλπιον με Θρησκευτικοί Ύμνοι σε οκτώ ήχους (από το Αναστασιματάριον ...)] Αράδ, 1905. Έκδοση Β', 1907. Έκδοση Γ', 1927.
- 2. Cântări bisericești pentru slujbe ocazionale din Molitvelnic. [Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους (...) μέρος Α'.]. Αράδ, 1905.
- Cele opt glasuri (după episcopul I.I.Papp). [Η οκτώηχος, από τον επίσκοπο Ι.Ι Πάππ]. Αράδ, 1912. Έκδοση Β΄, 1939.
- 4. Cântări bisericești partea a II-a tropare, condace, mărimuri, svetline, fericiri, heruvice, irmoase și pricesne, precum și alte cântări bisericești ce se cântă la serbările de peste an. Cântări bisericești pentru slujbe ocazionale din Molitvelnic [Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους Τροπάρια Κοντάκια Μαρίμουρι (εκλογές) Εξαποστειλάρια Δόξα Χερουβικά Ειρμοί Κοινωνικά (...) μέρος β'.]. Αράδ, 1913.
- 5. Cântări bisericești. Cele opt glasuri la Utrenie. [Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους. Η Οκτώηχος στην Ακολουθία του Όρθρου]. Αράδ, 1927.
- **6.** (Cântări bisericești) *Irmoase și pricesne și alte cântări mai însemnate la Praznicele împărătești.* [(Εγκόλπιον) Ειρμοί Κοινωνικά, κ.α. στις μεγάλες εορτές (...)]. Αράδ, 1927.
- 7. Cântări bisericești. Cele opt glasuri la Liturghie. [Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους. Η Οκτώηχος στην Ακολουθία της Λειτουργίας]. Αράδ, 1927.
- **8.** Răspunsurile liturgice pe o voce pentru scolari. [Τις Μεγάλες Απάνδιτες της Λειτουργίας, για τους μαθητές]. Αράδ, 1927.
- 9. Cântări bisericești la sărbătorile Maicei Domnului. Troparele și Condacele sfinților celor mari și cele obișnuite la înmormântarea mirenilor. [Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους στις εορτές της Θεοτόκου. Τα Τροπάρια και Κοντάκια τον Μεγάλων Αγίων και Θρησκευτικοί Ύμνοι στην Κηδεία των λαϊκών]. Αράδ, 1928.
- 10. Cântări bisericești. Cele opt glasuri la Vecernie. [Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους. Η Οκτώηχος στην Ακολουθία του Εσπερινού]. Αράδ, 1929, τόμος Α΄, Έκδοση Γ΄.
- 11. Carte de rugăciuni și cântări bisericești. [Εγκόλπιον με Προσευχές και Ψαλτικούς Ύμνους]. Αράδ, 1938.12. Răspunsurile liturgice cu ecteniile corespunzătoare (unison) cum se cântă în eparhia Aradului. [Τις Μεγάλες

έτος 45, αρ.10, Βουκουρέστι, 1927, σ. 640. I.Popescu-Pasărea, Muzica de cult bănățeană. Origine, vechime, specific. [Η Ψαλτική Μουσική από το Μπανάτ. Αρχές, παλαιότητα, χαρακτηρισμός] ..., σσ.11. Ghe.Ciobanu, Muzica bisericească la români ..., [Η εκκλησιαστική μουσική στους Ρουμάνους] ..., σσ.184-195. Βλ. και, Revista Studii de Etnomuzicologie și Bizantinologie ..., σσ.348-355. Βλ. και, Muzica de cult bănățeană. Origine, vechime, specific. [Η Ψαλτική Μουσική από το Μπανάτ. Αρχές, παλαιότητα, χαρακτηρισμός] ... σσ.105-125. S.Pătruţ, Contribuția muzicienilor bănățeni la promovarea muzicii bisericești. [Συνεισφορά των μουσουργών από το Μπανάτ στην προαγωγή της εκκλησιαστικής μουσικής]. Σιμπίου, 1980, σ.41.V.Stanciu, Compozitorul Trifon Lugojan. [Ο συνθέτης Trifon Lugojan]. Revista Μ.Β., έτος 38, αρ.5, Τιμισσάρα, 1988, σσ.82-89. Βλ. και, Muzica bisericească ortodoxă din Transilvania. [Η ψαλτική ορθόδοξη μουσική στην Τρανσυλβανία]. Ghe.C. Ionescu, Lexicon ..., Λεξικό] ..., τόμος 5, σσ.194-196.

Απάνδιτες με τα Συναπτά, όπως ψάλλονται στην επαρχία Αράδ]. Αράδ, 1939.

- 13. Acatistul Domnului nostru Iisus Hristos și Paraclisul Născătoarei de Dumnezeu, după rânduiala din eparhia Aradului. [Ο Ακάθιστος του Κυρίου μας Ιησού Χριστού και η Παράκλησις της Θεοτόκου, όπως ψάλλονται στην επαρχία Αράδ]. Αράδ, 1940.
- 14. Parastasul cum se slujește în eparhia Aradului (unison). [Η Παννυχίς , όπως ψάλλονται στην επαρχία Αράδ]. Αράδ, 1942.
- 15. Înmormântarea cum se slujește în eparhia Aradului (unison). [Θρησκευτικοί Ύμνοι στην Κηδεία, όπως ψάλλονται στην επαρχία Αράδ]. Αράδ, 1942.
- **16.** 70 de cântări religioase, cum se cântă în eparhia Aradului. [70 Θρησκευτικοί Ύμνοι, όπως ψάλλονται στην επαρχία Αράδ]. Αράδ]. Αράδ, 1942.

Τυπωμένα μουσικά ψαλτικά έργα για γορωδία που συνέθεσε ή μετέφρασε ο Trifon Lugojan:

- 1. Liturghia pentru cor mixt în Sol major. [Ακολουθία της Λειτουργίας, για μικτή χορωδία, σε Σολ μείζονα]. Αράδ, 1901.
- 2. Liturghia Sfäntului Ioan Gură de Aur pentru cor bărbătesc. (Sol major). [Ακολουθία της Λειτουργίας του Αγίου Ιωάννου Χρυσοστόμου, για ανδρική χορωδία, σε Σολ μείζονα]. Αράδ, 1928.
- 3. Liturghia pentru voci egale, după melodiile bisericești păstrate în eparhia Aradului. [Ακολουθία της Λειτουργίας, σε όμοιες φωνές (...)]. Αράδ, 1929. Έκδοση Β', 1941.
- 4. 24 colinde pentru 2-3 voci egale. [24 δημοτικά-θρησκευτικά τραγούδια, για 2-3 φωνές]. Αράδ, 1940.
- 5. Cântări funebre pentru cor mixt. [Νεκρώσιμη Ακολουθία, για μικτή χορωδία]. Αράδ, 1941.
- 6. Răspunsurile liturgice la Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur armonizate pentru 3 voci. [Τις Μεγάλες Απάνδιτες στην Ακολουθία της Λειτουργίας του Αγίου Ιωάννου Χρυσοστόμου, για 3 φωνές]. Αράδ, 1941.
- 7. 27 colinde armonizate la 3 voci. [27 δημοτικά-θρησκευτικά τραγούδια, για 3 φωνές]. Αράδ, 1943.

25. Celestin Cherebetiu

(24 Ιανουαρίου 1901, Μπογάτα δε Ζός, Κλούζ - 11 Ιανουαρίου 1988, Κλούζ-Ναπόκα)

Για την ζωή του Celestin είναι γνωστό ότι ήταν Ρουμάνος από την Τρανσυλβανία. Έδρασε ως καθηγητής βυζαντινής μουσικής και μουσικής: αρμονίας, αντίστιξις, και παιδαγωγίας, συνθέτης βυζαντινής και λαϊκής μουσικής, διευθυντής χορωδίας και ορχήστρας 800 .

Για τις σπουδές του είναι γνωστό ότι σπούδασε στο Ωδείο του Κλούζ -Ναπόκα (1922-1926), με τους καθηγητές: Augustin Bena (θεωρία-σολφέζ), Gheorghe Dima (χορωδιακό σύνολο), Romus Cionca (βιολί). Συνέχιζε τις σπουδές του στην Ιταλία, στο *Instituto di Musica Sacra di Roma* (1926-1928) με τους καθηγητές Rafaele Casimiri (πολυφωνία palestriniana), Pablo Feretti (μουσική αισθητική), Carlo Refice (αρμονία), Antonio Dobici (αντίστιξι και φούγγα).

Για την δράση του είναι γνωστό ότι ήταν καθηγητής μουσικής στο Παιδαγογικό Λύκειο του Μπλάζ (1928-1946), Παιδαγωγικό Λύκειο του Κλούζ-Ναπόκα (1946-1948), καθηγητής αρμονίας, αντίστιξις και παιδαγωγική στο Ωδείο από το Κλούζ-Ναπόκα (1951-1967). Παράλληλα ήταν βιολινιστής στη Συμφωνική Ορχήστρα Ardealul από το Κλούζ-Ναπόκα (1946-1948), και στην Ορχήστρα της Λυρικής Σκηνής του Κλούζ-Ναπόκα (1948-1958). Ίδρυσε μία Ορχήστρα πνευστών των μαθητών του Παιδαγωγικού Λυκείου, Μπλάζ και διέυθυνε την ανδρική χορωδία των σπουδαστών από το Θεολογικό Πανεπιστήμιο στο Μπλάζ (1928-1946). Βραβεύθηκε από το Ρουμανικό κράτος με το Βραβείο Meritul Cultural [αξία πολειτισμού] αρ.4. Έγραψε ψαλτική μουσική, σε ψαλτική και ευρωπαϊκή γραφή, κλασσική μουσική, χορωδιακή, κ.α. Τυπωμένα και σε χργφ. μουσικά ψαλτικά έργα για ψάλτες και χορωδία και λαϊκά έργα,

800 Για την ζωή και το έργο του Celestin Cherebetiu βλ. κατ' επιλογήν: A.Gurghianu, *Profesorul Celestin Cherebetiu. Carnet,* Însemnări, crochiuri, mărturisiri. [Ο καθηγητής Celestin Cherebetiu. Σημειωματάριον, σχεδιασμοί και μαρτυρίες]. Editura Dacia, Κλούζ-Ναπόκα, 1981. V.Cosma, *Muzicieni români, Lexicon* [Λεξικό] .., τόμος 1, σ.294, κ.α.

που συνέθεσε ή μετέφρασε ο Celestin Cherebețiu:

- 1. Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur. [Ακολουθία της Λειτουργίας του Αγίου Ιωάννου Χρυσοστόμου], 1930.
- Cele opt glasuri bisericeşti. [Η Οκτώηχος], 1930.
- 3. Utrenia. [Ακολουθία του Όρθρου], 1931.
- 4. Cântări bisericești ocazionale. [Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους], 1931.
- 5. Cele opt versuri bisericeşti. Vecernie. În felul cum se cântă la Blaj. [Η Οκτώηχος, Ακολουθία του Εσπερινού, όπως ψάλλεται στο Μπλάζ], Κλούζ-Ναπόκα, 1935.
- 7. Pricesne și alte cântări liturgice. [Κοινωνικά και Ψαλτικοί Ύμνοι], 1939.
- 6. Psalm I. [Ψαλμός], για ανδρική χορωδία, 1936.
- 8. Învârtita. [Παραδοσιακός Ρουμανικός χορός], σε δημοτικούς στοίχους, για ανδρική χορωδία, 1965. Φωνητική-συμφωνική μουσική
- 1. Psalm I. Concert-priceasnă pentru solisti, cor mixt și orchestră. [Ψαλμός Α'. Κοντσέρτο για σολίστ, χορωδία και ορχήστρα]. 1936.
- 2. Fiul rătăcitor. Cantată pentru soliști, cor mixt și orchestră. [Ο γιός περιπλανώμενος Καντάτα για σολίστ, χορωδία και ορχήστρα]. 1936. (Πρώτη εκτέλεση, Βlaj, 1937, με τη Λυρική Σκηνή από το Κλούζ-Ναπόκα, χορωδία φοιθητών θεολογίας από το Μπλάζ, και μαέστρος ο συνθέτης).
- 3. Doxologia cea Mare. Pentru soliști, cor mixt și orchestră. [Μεγάλη Δοξολογία. Για σολίστ, χορωδία και ορχήστρα]. 1938.

Μουσική δωματίου: Cvintet, pentru coarde, clarinet și pian. [Για έγχορδα, κλαρίνο και πιάνο]. 1947. Θεωρητικά έργα:

- 1. Curs de armonie. (În colaborare / σε συνεργασία) [Εγχειρίδιο αρμονίας]. Editura Didactică și pedagogică, Βουκουρέστι, 1962.
- 2. Manual de armonie pentru uzul Liceelor de muzică. (În colaborare/ σε συνεργασία) [Εγχειρίδιο αρμονίας για τα λύκεια]. Litografia Conservatorului de Muzică, Κλούζ-Ναπόκα, 1973.

Προσωπικότητες από τις Επαρχίες Μπουκοβίνας και Βεσσαραβίας 26. Silvestru Morariu-Andrievici Μητροπολίτης Μπουκοβίνας

(Samuil)

(14/26 Νοεμβρίου 1818, Μετόχι της μονής Δραγομίρνα, Σουτσεάβα - 3 Απριλίου 1895, Τσερναούτσι)

Για την ζωή του Silvestru είναι γνωστό ότι ήταν Ρουμάνος από τη Μπουκοβίνα. Έδρασε ως πρωτοψάλτης, θεολόγος, ιεράρχης, μητροπολίτης, καθηγητής βυζαντινής μουσικής, συνθέτης βυζαντινής μουσικής, διευθυντής χορωδίας, λόγιος, δημοσιογράφος και βουλευτής 801 .

Για τις σπουδές του είναι γνωστό ότι σπούδασε στο Θεολογικό Πανεπιστήμιο του Τζερναούτζι και στο Πανεπιστήμιο της Βιένης (το 1862 έκανε μαθήματα μουσικής θεωρίας-σολφέζ και φωνητικής), και από τους καθηγητές ήταν και ο Ρουμάνος συνθέτης Isidor Vorovchievici

Για την δράση του είναι γνωστό ότι ήταν ιερέας εφημέριος στην κοινότητα Τσεαχόρ-Τσερναούτζι (1843-1862). Ήταν καθηγητής βυζαντινής μουσικής και τυπικόν στη Scoala Cantorală και Seminarul Diocezan / Ψαλτική Θεολογική Σχολή από το Τσερναούτζι (1862-1866). Ήταν αρχιμανδρίτης κονσιστόριον στο ΕκκλησιαστικόΚονσιστόριο στο

801 Για την ζωή και το έργο του μητροπολίτη Silvestru Morariu-Andrievici, βλ. κατ' επιλογήν: Melchisedec επίσκοπος Stefánescu, Memoriu pentru cântările bisericești în România ..., [Απομνημονεύματα των εκκλησιαστικών ψαλμών στη Ρουμανία] ...

Τσερναούτζι (1862-1880). Το 1873 έγινε μοναχός, με το όνομα Silvestru. Το 1877 ήταν αρχιεπίσκοπος στο Τσερναούτζι, και από το 1880 μητροπολίτης Μπουκοβίνας (έως 1895). Ήταν γερουσιαστής στη Γερουσία στη Βιέννη και στη Dieta Bucuvinei από το Τσερναούτζι (1877). Μία ξεχωριστή προσωπικότητα, ήταν ένας καλός πατριώτης υπερασπιστής των δικαιωμάτων των Ρουμάνων από την Αυστροουγγρική Μποκοβίνα.

Έγραψε εκκλησιαστικά μαθητηκά βιβλία για τα γυμνάσια. Ήταν αρχισυντάκτης στο περιοδικό Calendarul bucovinean (1848-1865). Ίδρυσε χορωδιακή Εταιρία Armonia (από το 1881), το εκκλησιαστικό περιοδικό Candela, το 1883 το Τυπογραφείο τηε Επισκοπής Τσερναούτζι, το 1899 την φοιτητική θεολογική εταιρία Academia Ortodoxă Έγραψε λειτουργικά θεολογικά έργα και βυζαντινή μουσική, που την μετέγραψε από τη ψαλτική σε ευρωπαϊκή γραφή. Ήταν καλός φίλος με τον επίσκοπο Melchisedec Ştefănescu από το Ρόμαν. Ήταν μαζί με αυτόν και τον Gavriil Musicescu υπέρ της μεταγραφής της ψαλτικής μουσικής σε ευρωπαϊκή γραφή. Έγραψε ποίηση, μύθους και διηγήσεις στο περιοδικό Calendariul pentru Bucovina από το Τσερναούτζι.

Τυπωμένα μουσικά ψαλτικά και θεωρητικά έργα, που συνέθεσε ή μετέφρασε ο μητροπολίτη Silvestru:

- 1. Gramatica psaltică. [Θεωρητικόν]. Βιένη, 1879.
- 2. Psaltichia bisericească așezată în note muzicale. [Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους / Ακολουθία της Λειτουργίας, κ.α. σε ευρωπαϊκή γραφή]. Βιένη, 1879.
- 3. Tipiconul Bisericii ortodoxe orientale. [Το Τυπικόν της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας]. Τσερναούτζι, 1883.

Για το τόμο του μητροπολίτη Silvestru, Psaltichia bisericească așezată în note muzicale [Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους / Ακολουθία της Λειτουργίας, κ.α.], ο επίσκοπος Melchisedec Ştefănescu από το Ρόμαν έγραψε ⁸⁰²: Este o carte însemnată, unică până acum, în care s-au tradus pe note europene cântările bisericii noastre române ... Cartea aceasta nu este o transcriere a cântărilor pe note, după cum sunt ele astăzi, ci după cum aceste cântări s-au păstrat tradițional în Bucovina ... a așezat cântările pe note după cum le-a învățat el în tinerețe și le-a practicat timp îndelingat, ca paroh în satul Ceahor, în curgere de 20 de ani. [Είναι ένα σημαντικό βιβλίο, μοναδικό έως τώρα, που μεταφράστηκαν σε ευρωπαϊκή γραφή οι ψαλτικοί ύμνοι της Ρουμανικής Εκκλησίας ... Το βιβλίο αυτό δεν είναι ακριβώς μία μετάφραση σε ευρωπαϊκή γραφή, όπως είναι σήμερα, αλλά όπως αυτοί οι ψαλτικοί ύμνοι ήταν στη παράδοση στη Μπουκοβίνα ... Έγραψε ψαλτικούς ύμνους όπως τους έμαθε στα νιάτα του, και τους έψαλλε πολλά χρόνια, ως ιερεύς εφημέριος στην κοινότητα Τσεαχόρ-Τσερναούτζι, πάνω από 20 χρόνια ...].

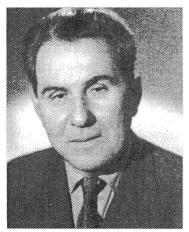
σσ.36-37. *** Dr. Silvestru Moraru-Andrievici ... (1818-1895). [Κον δρα Silvestru Moraru-Andrievici]. Revista B.O.R., έτος 29, αρ.2, Βουκουρέστι, 1895, σσ.154-160. Al.Luca, Priviri generale asupra musicei din biserica ortodoxă de răsărit de la începutul crestinismului până în zilele noastre ..., [Γενικές απόψεις πάνω στη μουσική της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας από τις αρχές του χριστιανισμού έως σήμερα] ..., σσ.75-76. V.Găină, Arhiepiscopul și Mitropolitul Dr. Silvestru Morariu-Andrievici. [Δρ. Silvestru Moraru-Andrievici Αρχιεπίσκοπος και Μητροπολίτης] Revista Candela, αρ.7, Τσερναούτζι, 1907. C.Diculescu, Din corespondența Episcopului Melchisedec. [Από την αλληλογραφία του Melchisedec Επισκόπου]. Editura Cartea Bisericească, Βουκουρέστι, 1909 ..., σσ.71-73. B.Cireşeanu, Tezaurul liturgic ..., [Ο λειτουργικός θησαυρός]..., σσ.531. I.Nistor, Istoria biscricii din Bucovina. [Εκκλησιαστική Ιστορία της Μπουκοβίνα]. Editura Cartea Scolară, Βουκουρέστι, 1916. Ilie, Spinei, Figuri proeminente de preoți din Basarabia. Chișinău, 1939. [Προσωπικότητες ιεραρχών από την Βεσσαραβία]. Διπλωματική διατριβή, Κισινάου, 1939. Editura Spinei Music Company, Βουκουρέστι, 2007, σ.5. M.Gr. Poslusnicu, Istoria musicei la români ..., [Ιστορία της μουσικής στους Ρουμάνους] .., σσ.119-122. L.Rusu, Muzica în Bucovina. [Μουσική στη Μπουκοβίνα]. βλ. Niţulescu, P., Muzica românească de azi. [Σημερινή Ρουμανική μουσική]. Βουκουρέστι, 1939, σσ.795-797. Βλ. και, Perspective și preocupări teoretice în istoria muzicii românești. [Πρεκτάσεις και απασχολήσεις στην ιστορία της ρουμανικής μουσικής (...)]. Revista Studii muzicale, Βουκουρέστι, 1966, Τόμος Β', σ.249. N.Lungu, Tehnica recitativului liturgic. Organizarea corului bisericesc. [Τεχνική της λειτουργικής απαγγελίας, Η οργάνωση της λειτουργικής χορωδίας]. Revista S.T., έτος 1, αρ.3-4, Βουκουρέστι, 1949, σ.248. Ghe.Ciobanu, Muzica bisericească la români ..., [Η εκκλησιαστική μουσική στους Ρουμάνους] ..., σσ.187-192. Βλ. και, Studii de Etnomuzicologie și Bizantinologie ..., σσ.348-355 και 389. G.Dincă, Chipuri de ierarhi: compozitori, traducători, prelucrători și mari cântăreți ai muzicii biscricești. I.-II. [Προσωπικότητες ιεραρχών: συνθέτες, μεταφραστές, επεξεργαστές και μεγάλοι πρωτοψάλτες της εκκλησιαστικής μουσικής. Α' - Β'] ..., σσ.817-819. Ghe.C. Ionescu, Lexicon..., Λεξικό], σσ.244-245. V.Cosma, Lexicon..., [Λεξικό]..., τόμος 6, σσ.230-233, κ.α

802 Βλ. C.Diculescu, Din corespondența Episcopului Melchisedec ... [Από την αλληλογραφία του Melchisedec Επισκόπου] ..., σσ.71-73.

V. Προσωπικότητες στην σύγχρονη ρουμανική εποχή

27. Nicolae Lungu

(2 Μαρτίου 1900, Δομπριδόρ, Δόλζ - 18 Ιουλίου 1993, Βουκουρέστι)

Για την ζωή του Nicolae 803 είναι γνωστό ότι ήταν Ρουμάνος από την Ολτένια. Έδρασε ως ψάλτης, πρωτοψάλτης, θεολόγος, καθηγητής βυζαντινής μουσικής / καθηγητής πανεπιστημίου, συνθέτης βυζαντινής μουσικής, διευθυντής χορωδίας, μουσικολόγος.

Για τις σπουδές του είναι γνωστό ότι άρχισε στο χωριό του Δομπριδόρ (1907-1911), όπου έμαθε και βυζαντινή μουσική με τους ψάλτες Florea Cojocaru και Constantin Barabancea. Σπούδασε στην Κεντρική Μουσική Ψαλτική Σχολή του Βουκουρεστίου (1911-1920), όπου έμαθε με τους καθηγητές Ion Popescu-Pasărea (ψαλτική μουσική), Dumitru Teodorescu (φωνητική μουσική), Cezar Papacostea (λατινική γλώσσα), Petre Gârboviceanu (ρουμανική γλώσσα και παιδαγωγία), με τον διευθυντή αρχιμανδρίτη Iuliu Scriban. Σπούδασε και στο École Normale, στο Βουκουρέστι (τελείσσε το 1920). Συνέχειζε στο Ωδείο του Βουκουρεστίου (1920-1925), με τους καθηγητές Dumitru G.Kiriac (μουσική θεωρία-σολφέζ), Ion Nonna-Otescu (αρμονία), Alfonso Castaldi (αντίστιξι), Ştefan Popescu

(διεύθυνση και διεύθυνση χορωδίας), Constantin Brăiloiu (ιστορία της μουσικής και λαογραφίας), Iosif Prunner (κοντραμπάσσο). Σπούδασε στο Θεολογικό Πανεπιστήμιο του Βουκουρεστίου (1920-1927). Ιδιαίτερα σπούδασε αρμονία, αντίστιξι και σύνθεση με τους Dumitru G.Kiriac, Gheorghe Cucu και Ştefan Popescu (1924-1928). Το 1928-1929 σπούδασε στη Βιέννη διέυθυνση χορωδίας με τον καθηγητή Viktor Keldorf.

Για την δράση του Nicolæ είναι γνωστό ότι ήταν καθηγητής βυζαντινής μουσικής στη Ψαλτική Θεολογική Σχολή "Melhisedec επίσκοπος", από το Ισμαήλ, Βεσσαραβία (1920-1921), και στο Λύκειο, την Ισμαήλ Ένα διάστημα ήταν υπάλληλος στο Υπουργείο Παιδείας, Βουκουρέστι (1921-1925), και πρωτοψάλτης στις εκκλησίες Αγίου Ηλίε-Γοργάνι (1921-1922), και Κοτροτσένι (1922-1928), στο Βουκουρέστι. Ητάν καθηγητής βυζαντινής μουσικής και μουσικής στο Βουκουρέστι, στη Ψαλτική Μουσική Σχολή (1927-1928), στο Λύκειο Mihai Eminescu (1927-1931), Λύκειο Aurel Vlaicu (1931-1938), Λύκειο Αγίου Σάββα (1938-1948), Λύκειο Tudor Vladimirescu (1948-1956), Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Titu Maiorescu (1939-1941). Ήταν επιθεωρητής στο Υπουργείο Παιδείας, για τη ψαλτική μουσική (1941-1944). Το 1949-1975 ήταν καθηγητής στο Θεολογικό Ινστιτούτο, Βουκουρέστι, για τις τάξεις ψαλτικής μουσικής, ιεροτελεστή και τυπικοί, και από το 1975 έως 1992 ειδικός σύμβουλος για τα Διδακτορικά. Ήταν διευθυντής χορωδίας στην Ελληνική εκκλησία στο Ισμαήλ (1920-1921), στο Βουκουρέστι, στις εκκλησίες: Αγίου Ηλία-Γοργάνι (1921-1922), και Κοτροτσένι (1922-1928), Αμζεϊ (1928-1940), Αγίου Σπυρίδωνος-Νόου (1940-1947), και στον Πατριαρχικό Καθολικό Ναό (1949-1985). Ήταν υποδιευθυντής χορωδίας στο Βουκουρέστι, στην Χορωδιακή Εταιρεία Κάρμεν (1927-1928), διευθυντής χορωδίας Δημιστική Αθήνα (1926-1927), την

803 Για την ζωή και το έργο του Nicolae Lungu βλ. κατ' επιλογήν: N.Ursu, Nicolae Lungu: Liturghia psaltică. [Nicolae Lungu: Ψαλτική Λειτουργία] Revista B.B., έτος 8, αρ.4-6, Τιμισοάρα, 1958, σσ.167-168. Ghe.Soima, Conferențiar N.Lungu: Liturghia psaltică pentru cor mixt. [Καθηγ. Nicolae Lungu: Ψαλτική Λειτουργία για μικτή χορωδία]. Revista Μ.Α., έτος 3, αρ.5-6, Σιμπίου, 1958, σσ.461-462. Gr.Constantinescu, Concert aniversar: Nicolae Lungu. [Τιμητική συναυλία: Nicolae Lungu]. Ziarul Contemporanul, αρ.13, Βουκουρέστι, 27 Μαρτίου 1970. Τh.Drăgulescu, Aniversări: Nicolae Lungu. [Εορτές: Nicolae Lungu]. Revista Muzica, έτος 30, αρ.7, Βουκουρέστι, 1980, σσ.14-15. V.Cosma, Concert coral - medalion "Ν.Lungu". [Χορωδιακή συναυλία: (...) Nicolae Lungu]. Ziarul Scânteia, έτος 49, αρ.11, Βουκουρέστι, 22. Μαΐου 1980. Βλ. και, Lexicon ..., [Λεξικό] ..., τόμος 5, σσ.198-205. V.Teodorian, Pagini din viața muzicianului Nicolae Lungu - scurtă monografie. [Σελίδες από την ζωή του αρχιμουσικού Nicolae Lungu - σύντομη μονογραφία]. Editura Holy-Prest, Βουκουρέστι, 1993. Ghe.C. Ionescu, Lexicon ..., [Λεξικό] ..., σσ.207-210.

Πολιτιστική Λίγκα (1927-1928), Cântarea României (1929-1934), και ιδρυτής της χορωδίας Ρουμανία (1935-1947). Έλαβε τα τιμητικά παράσημα: Ordinul Crucea României în grad de cavaler [Το σταυρό της Ρουμανίας (...)] (1929), Crucea patriarhală pentru mireni [Τον Πατριαρχικό σταυρό για τους λαϊκούς] (1970). Ήταν τιμητικό μέλος της Société culturale internationale "George Enesco" de Montreal, Quebec, Canada (1990).

Έγραψε ψαλτική μουσική μεταγραμμένη στην ευρωπαϊκή γραφή, και χορωδιακή ψαλτική μουσική.

Τυπωμένα μουσικά ψαλτικά έργα που συνέθεσε ο Nicolae Lungu:

- 1. Cântări liturgice omofone și Cântări la Cateheze pe ambele semiografii suprapuse. [Ακολουθία της Λειτουργίας, και Ύμνοι στις κατηχήσεις], στις δύο ψαλτικές γραφές. Editura Institutului Biblic, Βουκουρέστι, 1951, (σε συνεργασία με τον Α. Uncu). Το ίδιο, βλ.: Cântările Sfintei Liturghii însoțite de cântări la cateheze. [Ακολουθία της Λειτουργίας και Ύμνοι στις κατηχήσεις]. Revista Studii Teologice, Β' σειρά, έτος 3, αρ. 1-2, Βουκουρέστι, σσ. 29-60 / αρ. 3-4, σσ. 135-166, αρ. 5-6, σσ. 257-291.
- Cântări la Cateheze. [Ύμνοι στις κατηχήσεις] Revista Studii Teologice, έτος 4, αρ.12, Βουκουρέστι, 1952.
- 3. Anastasimatarul uniformizat. I. Vecernierul sau cântările vecerniei de sâmbătă seara, ale celor opt glasuri bisericești. [Το Αναστασιματάριο ενιαία διαμόρφωση. Ι. Ακολουθία του Εσπερινού το βράδυ του Σαββάτου, σε οκτώ ήχους]. Editura Institutului Biblic, Βουκουρέστι, 1953 (σε συνεργασία με τον G.Costea και I.Croitoru).
- 4. Anastasimatarul uniformizat. II. Utrenierul sau cântările utreniei de duminică dimineața ale celor opt glasuri bisericești de Svetilnele Evangheliilor și ale Doxologiei Mari. [Το Αναστασιματάριο ενιαία διαμόρφωση. ΙΙ. Ακολουθία του Όρθρου στις Κυριακές το πρωί, σε έργα οκτώ ήχους, στην Εξαποστειλάρια και Μεγάλη Δοξολογία]. Editura Institutului Biblic, Βουκουρέστι, 1954 (σε συνεργασία με τον G.Costea και Ε.Branişte). Β' έκδοση, 1974.
- 5. Cântările Sfintei Liturghii însoțite de cele opt glasuri bisericești. [Ακολουθία της Λειτουργίας, σε οκτώ ήχους]. Editura Institutului Biblic, Βουκουρέστι, 1960 (σε συνεργασία με τον G.Costea και Ε.Branişte). Β' έκδοση, 1964. Γ' έκδοση, 1969.
- 6. Cântări din slujbele Stintelor taine și ale Ierurgiilor principale: Botezul, Cununia, Te-Deum-ul și Înmor-mântarea. [Θρησκευτικοί Ύμνοι στα Άγια Μυστήρια και στις κυριώτερες ιεροτελεστίες: στην Βάπτιση, στους Γάμους, στις Δοξολογίες, στις Κηδείες]. Editura Institutului Biblic, Βουκουρέστι, 1964 (σε συνεργασία με τον Ε.Branişte και C.Popescu). Βλ. και: Revista Studii Teologice, έτος 11, αρ.1-2, Βουκουρέστι, 1964, σσ.3-122.
- 7. Cântări din slujbele Sfintelor Paști. Cântările din slujba Utreniei. [Ακολουθία της Αναστάσεως, Ακολουθία του Όρθρου], (σε συνεργασία με τον Ε.Braniște και C.Popescu). Revista Studii Teologice, έτος 13, αρ.1-2, Βουκουρέστι, 1966, σσ.3-90.
- 8. Carte de cântări bisericești pentru credincioșii creștini ortodoxi. [Εγκόλπιον με Ψαλτικους Ύμνους (...)]. Editura Institutului Biblic, Βουκουρέστι, 1975 (σε συνεργασία με τον Ε.Braniste).

Ο συνθέτης Nicolae Lungu συνέθεσε και Τροπάρια, Κοντάκια, Εξαποστειλάρια, Άξιον Εστίν στις Κυριακές, Άξιον Εστίν στις Μεγάλες Εορτές, για τη Μεγάλη Πέμπτη, στις Κηδείες, στην Χειροτονία, Κοινωνικά, Χερουβικά, Φώς ιλαρόν, κ.α.

Τυπωμένα θεωρητηκά έργα του Nicolae Lungu: Gramatica muzicii psaltice. Studiu comparativ cu notația liniară. [Προπαιδεία. Σε ψαλτική και ευρωπαϊκή γραφή]. Editura Institutului Biblic, Βουκουρέστι, 1951 (σε συνεργασία με τον G.Costea και I.Croitoru). Β' έκδοση, 1956. Καινούργιες έκδοσεις α) A guide to the music of the Eastern Orthodox Church. Επιμέλεια Nicholas K. Apostola, Editions Holy Cross Orthodox Press, Brooklyne, Massachusetts, 1984. β) Βουκουρέστι, 1997.

Τυπωμένα μουσικά ψαλτικά έργα για χορωδία που συνέθεσε ο Nicolae Lungu:

1. Μάτιτε-ntru cele-nalte. [Πολυχρόνιον], για μικτή χορωδία, και ανδρική χορωδία (1938). Editura Institutului Biblic, Βουκουρέστι.

Cântarea a IV-a din Polieleul Sfinților Trei Ierarhi. [Πολυέλεος στους Αγίους Τρείς Ιεράρχες], για ανδρική χορωδία. Editura Institutului Biblic, Βουκουρέστι, 1956.

2. Liturghia psaltică. Vechile melodii bisericești tradiționale. [Ακολουθία της Λειτουργίας. Παλιές θρισκευτικές παραδοσιακές μελωδίες], μεταγραμμένα σε ευρωπαϊκή γραφή, για μικτή χορωδία. Editura

Institutului Biblic, Βουκουρέστι, 1957.

- 3. Stihira a II-a de la Vecernia glasului VIII. [Β' Στιχηρά απο την Ακολουθία του Εσπερινού, ήχος πλ. δ'], για μικτή χορωδία, και ανδρική χορωδία (1934). Editura Institutului Biblic, Βουκουρέστι, 1957.
- 4. Stihira a III-a de la Vecernia glasului VI. [Γ' Στιχηρά απο την Ακολουθία του Εσπερινού, ήχος πλ. β'], για μικτή χορωδία, και ανδρική χορωδία (1947). Editura Institutului Biblic, Βουκουρέστι, 1957.
- 5. La Vitleem, colo-n jos [Την νύχτα στην Βηθλεέμ], για μικτή χορωδία, και για ανδρική χορωδία (1958). Editura Institutului Biblic, Βουκουρέστι.
- **6.** Liturghia psaltică. [Ακολουθία της Λειτουργίας], για τρείς φωνές. Editura Institutului Biblic, Βουκουρέστι, 1962.
- 7. Anixandarele. [Αναστασιματάριον], για μικτή χορωδία, και για ανδρική χορωδία. Editura Institutului Biblic, Βουκουρέστι, 1962.
- 8. Prohodul Domnului nostru Iisus Hristos. [Νεκρώσιμη Ακολουθία], για μικτή χορωδία, ήχο πλ. α' Υποδοριάν και ήχος γ' Γρυγιάν. Revista G.B., έτος 30, αρ.3-4, Βουκουρέστι, 1971, Προσάρτημα, σσ.Ι-ΙΧ.
- 9. Priveghere. [Αγρυπνία], για ανδρική χορωδία. Editura Institutului Biblic, Βουκουρέστι, 1967.
- 10. Răspunsurile liturgige, glas IV. [Τις Λειτουργικές Απάνδιτες, ήχος δ'], για ανδρική χορωδία. Editura Institutului Biblic, Βουκουρέστι, 1969.
- 11. Cântări din Triod. [Ψαλτικοί Ύμνοι από το Τριώδιο], για ανδρική χορωδία. Editura Institutului Biblic, Βουκουρέστι, 1969.
- 12. Cântări din Penticostar. [Ψαλτικοί Ύμνοι από το Πεντηκοστάριο], για ανδρική χορωδία. Editura Institutului Biblic, Βουκουρέστι, 1969.
- 13. Ττεί Crai de la răsărit. [Τρείς Άρχοντες από την Ανατολή, ήχος α'], δημοτικό θρησκευτικό τραγούδι, για μικτή χορωδία.
- 14. Si ne lasă gazdă-n casă. [Άφησέ μας νοικοκύρη, στο σπίτι σου να μπούμε], δημοτικό θρησκευτικό τραγούδι, για μικτή χορωδία.
- 15. Pluguşorul. [Χριστουγεννιάτικο τραγούδι], δημοτικό θρησκευτικό τραγούδι, για μικτή χορωδία.
- 16. Ο pricină minunată. [Ω, θαυμάσια αιτία], χριστουγεννιάτικο τραγούδι, για μικτή χορωδία.
 Βλ. Νικολάε Λούνγου, Îngerul a strigat ..., Ο άγγελος εβόα ..., ήχος πλ. α', σελ. 461.
 Τυπωμένα μουσικά έργα σε δημοτικό ύφος που συνέθεσε ο Nicolae Lungu:
- α) για φωνή και πιάνο: Cântece populare din Oltenia. [Δημοτικά τραγούδια από την Ολτένια μεταγραφές], για φωνή και πιάνο (1938). Editura Eckard, Βουκουρέστι, 1939. (Περιέχει: Foaie verde, nucă seacă. Cucule, pasăre blândă. Frățioare codre, frate. Inimă de putregai. Alei codrule. Vezi pe cel cu cojocel. Bâr oiță, bâr !. Sub poale de codru verde / Αλίμονο, κούφιο καρύδι, Κούκε, ήρεμο πουλί, Αλίμονο, μικρό μου δάσος, Αλίμονο, καρδιά μου, Αλίμονο, δάσος μου, Βλέπεις εκείνον με γούνα στολισμένο, Πάμε προβατάκι μου, πάμε, Στην σκιά του πράσινου δάσους).
- β) για χορωδία: Coruri. [Χορωδίες] Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1968. (Περιέχει: Măria neichii, Mărie. Cântec de leagăn. Alunelul oltenesc. Doină și horă cu strigături. Pastorală. Alei, codrule. Cât îi muntele de 'nalt. Suita corală nr.1. Suita corală nr.2 / Μαρία αγαπημένη μου Μαρία, Νανούρισμα, Παραδοσιακός Ρουμανικός χορός από την Ολτένια, Τραγούδι και χορός με πειράγματα, Βουκολικά, Ει δάσε, Όσο ψηλό είναι το βουνό, Χορωδιακή Σουίτα αρ.1, Χορωδιακή Σουίτα αρ.2). Du-te, du-te, dorule. [Φύγε, φύγε, αγάπη], για φωνή και πιάνο (1969). Dorul. [Αγάπη], για φωνή και πιάνο (1973). Cine ți-o pus nume, lume. [Κόσμε, ποιος σου έδωσε το όνομα;], για φωνή και πιάνο (1978). Suita corală nr.3 de cântece populare la românii din Macedonia. [Χορωδιακή Σουίτα αρ.3]. Editura Muzicală, Βουκουρέστι, 1979.

Παιδαγωγικά έργα:

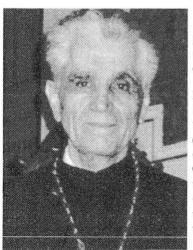
- 1. Îndrumări metodice în predarea muzicii. [Οδηγίες μεθοδικές στο μάθημα της μουσικής]. Editura Liceului românesc, Βουκουρέστι, 1939.
- 2. Manuale de muzică vocală, solfegii și cântece. [Εγχειρίδιο για φωνητική μουσική, σολφέζ και τραγούδια], για τις τάξεις 1-7, στα Θεωρητικά λύκεια. Editura Universal, Βουκουρέστι, 1936 (σε συνεργασία με τον Γ.Μαγιάρι).
- 3. Manuale de muzică vocală, solfegii și cântece. [Εγχειρίδιο για φωνητική μουσική, σολφέζ και τραγούδια], για τις τάχεις 1-4, στα εμπορικά Λύκεια. Editura Lupta, Βουκουρέστι, 1938 (σε συνεργασία με τον G.Maghiari).

Μουσικολογικά έργα:

- 1. Tehnica recitativului liturgic. Organizarea corului bisericesc. [Κανόνες και παραδείγματα για την ανάγνωση του Αποστόλου και του Ευαγγελίου. Οργάνωση της εκκλησιαστικής χορωδίας]. Revista Studii Teologice, έτος 1, αρ.3-4, Βουκουρέστι, 1949, σσ.238-251.
- 2. Folclorul religios muzical. [Εκκλησιαστική μουσική λαογραφία]. Revista Studii Teologice, έτος Ι, αρ.7-8, Βουκουρέστι, 1949, σσ.662-668.
- 3. Cântarea în comun a poporului în biserică. [Το τραγούδι του λαού στην εκκλησία]. Revista Studii Teologice, έτος 3, αρ.1-2, Βουκουρέστι, 1951, σσ.26-29.
- 4. *Cântarea în comun ca mijloc de lămurire a dreptei credințe.* [Το τραγούδι του λαού μαζί, στην εκκλησία, για την αντίληψη της σωστής πίστης]. Revista B.O.R., έτος 70, αρ.11-12, Βουκουρέστι, 1952, σσ.890-899.
- 5. La 50 de ani de la moartea lui Gavriil Musicescu. [50 χρόνια από το θάνατο του Gavriil Musicescu]. Revista M.O., έτος 6, αρ.1-3, Κραϊόβα, 1954, σ.44-46.
- 6. Problema transcrierii şi uniformizării cântărilor psaltice în Biserica noastră. [Το πρόβλημα στην μεταγραφή και ενιαία διαμόρφωση της ψαλτικής μουσικής στην Αγία μας Εκκλησία] Revista Studii Teologice, έτος 8, αρ.3-4, Βουκουρέστι, 1956, σσ.241-249.
- 7. Combaterea "inovațiilor" în recitativul liturgic. [Αντιθέσεις στους "νεωτερισμούς" στην ανάγνωση της ακολουθίας λειτουργίας]. Revista Studii Teologice, έτος 9, αρ.7-8, Βουκουρέστι, 1957, σσ.562-573.
- **8.** *Paul Constantinescu. Viata și opera.* [Paul Constantinescu. Η ζωή και το έργο του]. Revista B.O.R., έτος 85, αρ.11-12, Βουκουρέστι, 1967, σσ.1289-1294.
- 9. Ioan D.Petrescu. [Ioan D.Petrescu]. Revista Muzica, έτος 20, αρ.6, Βουκουρέστι, 1970, σ.48.

28. Constantin Drăgușin

(24 Μαρτίου 1931, Μπασκοάβελε, Άργες)

Για την ζωή του Constantin ⁸⁰⁴ είναι γνωστό ότι είναι Ρουμάνος από το Άργες. Έδρασε ως ψάλτης, πρωτοψάλτης, θεολόγος, καθηγητής βυζαντινής μουσικής / καθηγητής πανεπιστημίου, συνθέτης βυζαντινής μουσικής, διευθυντής χορωδίας, μουσικολόγος.

Τια τις σπουδές του είναι γνωστό ότι άρχισε στο χωριό του Μπασκοάβελε. Έμαθε την βυζαντινή μουσική στα Ψαλτικά Μουσικά Σχολεία στο Ράμνικου Βάλτσεα (1942-1946) - με τους καθηγητές Mihail Mardare βυζαντινή μουσική) και Alecu Popescu (φωνητική μουσική), Κούρτεα δε Άργες (1946-1948) με τον Mihail Chirită (βυζαντινή μουσική και φωνητική μουσική), και στο Θεωρητικό Λύκειο στο Κούρτεα δε Άργες (1948-1950) με τον καθηγητή Alfons Popescu (φωνητική μουσική). Σπούδασε στο Θεολογικό Πανεπιστήμιο από το Σιμπίου (1950-1052) με τον καθηγητή Gheorghe Şoima (ψαλτική μουσική, διεύθυνση χορωδίας), και στο Θεολογικό Πανεπιστήμιο από το Βουκουρέστι (1952-1954),

804 Για την ζωή και το έργο του Constantin Drăgusin βλ. και' επιλογήν: ***, Serbarea de sfârsit de an (dirijor Constantin Drăgusin). [Εορτή του τέλους της χρονιάς (με τον μαέστρο Constantin Drăgusin]. Revista G.B., έτος 17, αρ.8, Βουκουρέστι, 1958, σσ.789-797. Ghe. Alexe, Concertul studenților teologi în cinstea unei delegații ecumenice (dirijor Constantin Drăgusin). [Συναυλία των θεολόγών φοιτητών για μια οικουμενική εκπρόσωπηση (διευθυντής Constantin Drăgusin)]. Revista G.B., έτος 23, αρ.3-4, Βουκουρέστι, 1964. Şt. Cărăpăceanu, Tineri interpreți sub cupola Ateneului Român (dirijorul de cor Constantin Drăgusin). [Νέοι ερμηνευτές στο Ρουμανικό Αteneum / μαέστρο Constantin Drăgusin], Revista Μυzica, έτος 29, αρ.7, Βουκουρέστι, 1979. R. Dumitru, Constantin Drăgușin. Revista S.T., έτος 34, αρ.1-2, Βουκουρέστι, 1982, σ.110. V. Teodorian, Pagini din viața muzicianului Nicolae Lungu - scurtă monografie. Editura Holy-Prest, Βυκουρέστι, 1993, p.46, 50, 59.Μ. Păcurariu, Dicționarul teologilor români. [Λεξικό των Ρουμάνων θεολόγων]. Editura Univers Enciclopedic, Βουκουρέστι, 1996. Ghe.C. Ionescu, Lexicon ..., [Λεξικό] ..., σσ.116-118. V. Cosma, Lexicon ..., [Λεξικό] ..., τόμος 2, σσ.249-250.

με τον Nicolae Lungu ((βυζαντινή μουσική). Το 1999 έγινε παρουσίαση του Διδακτορικού του, με το θέμα: Pravila cea mare, Târgoviște 1652, studiu istorico-canonic [Ο σημαντικός Νόμος, Ταργόβιστε 1652, ιστορική-κανωνική σπουδή]. Σπούδασε και στο Μουσικό Πανεπιστήμιο του Βουκουρεστίου (1968-1972) με τους καθηγητές Ioan D.Chirescu και Victor Giuleanu (μουσική θεωρία και σολφέζ), Dimitrie D.Botez και P.Crăciun (χορωδία και διεύθυνση χορωδίας), Ovidiu Varga και Petre Brâncuşi (ιστορία της μουσικής) και V.Dinu (λαογραφία).

Για την δράση του Constantin είναι γνωστό ότι ήταν καθηγητής ψαλτικής μουσικής και παιδαγωγός στη Ψαλτική Θεολογική Σχολή του Βουκουρεστίου (1957-1958 / 1959-1961), πρωτοψάλτης στην Επισκοπή του Μπουζάου (1958-1959), βοηθός καθηγητού στη Ψαλτική Θεολογική Σχολή του Βουκουρεστίου - στην τάξη βυζαντινής μουσικής, ιεροτελεστικό και τυπικό (1961-1968), καθηγητής μουσικής θεωρίας-σολφέζ και διεύθυνση χορωδίας στο Μουσικό Λύκειο Γεώργε Ενέσκου, στο Βουκουρέστι (1972-1984), καθηγητής στο Μουσικό Πανεπιστήμιο του Βουκουρεστίου, στη τάξη βυζαντινής μουσικής (από το 1992). Είναι διευθυντής και μαέστρος της Ρουμανικής Πατριαρχικής Χορωδίας στο Βουκουρέστι (από το 1988). Με αυτή τη χορωδία έκαναν περιοδείες στη Ιταλία, Αυστρία, Φινλανδία, Πολωνία, Γαλλία, Ελλάδα, Ελβετία, Σουηδία, Ιαπωνία, κ.α. Ήταν αρχισυντάκτης στο περιοδικό του Ρουμανικού Πατριαρχείου / Β.Ο.Ρ. (1894-2006).

Ως συνθέτης είναι μέλος στην Ένωση Ρουμάνων Συνθετών / UCMR από το 1993. Έγραψε βυζαντινή μουσική στην ψαλτική και ευρωπαϊκή γραφή, και έγραψε χορωδιακή ψαλτική μουσική.

Τυπωμένα και σε χργφ. μουσικά ψαλτικά έργα που συνέθεσε oConstantin Drăgușin:

- 1. Tropar la Duminica Sfinților români ... [Τροπάριον, στη Κυριακή τους Ρουμάνους Αγίους], ήχος γ'.
- 2. Tropar pentru Sfântul Teodosie ... [Τροπάριον για τον Άγιο Θεοδόσιο], ήχος α'.
- 3. Prea curată Maică, pururea Fecioară ... [Παναγία Μητέρα, Θεοτόκε Παρθένε ...], ήχος γ', σε ποίημα του V.Militaru.
- 4. Εctenia mare ... [Μεγάλη Εκτενή] ..., ήχος α'.
- 5. *Antifonul I ...* [Αντιφωναριάριον Α'] ..., ήχος α'.
- 6. Antifonul II ... [Αντιφωναριάριον Β'] ..., ήχος α'.

Cântările Sfintei Liturghii și alte cântări bisericești. [Ακολουθία της Λειτουργίας, κ.α.], Βουκουρέστι, 1992, επιμέλεια του Ν.ΜοΙdoveanu, σσ.91-95.

- Axion duminical ... [Άξιον Εστίν στις Κυριακές] ..., ήχος α'.
 Τυπωμένα μουσικά ψαλτικά και χορωδιακά έργα:
- 1. *Răspunsuri liturgice* [Λειτουργικές Απάνδιτες]. Revista G.B., έτος 24, αρ.5-6, Βουκουρέστι, 1965, σσ.573-588. Revista G.B., έτος 24, αρ.7-8, Βουκουρέστι, 1965, σσ.741-756.
- **2.** La Betleem în noapte ... [Την νύχτα στην Βηθλεέμ ...] Revista G.B., έτος 25, αρ.11-12, Βουκουρέστι, 1965, βλ. Anexa.
- Mare prăznuire ... [Μεγάλη εορτή ...] Revista G.B., έτος 25, αρ.11-12, Βουκουρέστι, 1965, βλ. Anexa.
- 4. Imn patriarhal ... [Πολυχρόνιον ...] Revista G.B.,, έτος 27, αρ.5-6, Βουκουρέστι, 1968, βλ. Anexa. Revista G.B., έτος 45, αρ.11-12, Βουκουρέστι, 1986, βλ. Anexa.
- 5. Odihneşte Doamne între drepți pe robul Tău ... [Ανάπαυσον Κύριε μετά των δικαίων των δούλων Σου ...], ήχο α', για μικτή χορωδία. Revista G.B., έτος 45, αρ.7-8, Βουκουρέστι, 1986, σσ.73-76.
- 6. Lăudați pre Doamnul ... [Αινείτε τον Κύριον ...], ήχος πλ. α', για χορωδία.
- 7. Rugăciune ... [Προσευχή ...], ήχος β', για χορωδία.
- 8. Pre învățătorii cei mari ... [Τους μεγάλους διδασκάλους ...], ήχος β', για χορωδία.
- 9. Răspunsurile mari ... [Τις Μεγάλες Απάνδιτες ...], για χορωδία.
- 10. Cuvine-se cu adevărat ... [Άξιον Εστίν ...], για χορωδία.
- 11. La Betleem în noapte ... [Την νύκτα στο Βηθλεέμ ...], για χορωδία.
- 12. Astăzi se naște Hristos ... [Σήμερα είναι η γέννησις του Χριστού ...], για χορωδία.

Repertoriu coral. [Χορωδιακόν Εγκόλπιον]. Βουκουρέστι, 1983, επιμέλεια Ν. Moldoveanu.

13. Astăzi se naște Hristos ... [Σήμερα είναι η γέννησις του Χριστού ...]. Revista Μ.Ο., έτος 37, αρ.11-12, Κραϊόβα, 1985, βλ. Απεχά.

14. 28 Colinde și cântece de stea ... [28 Ρουμανικά θρησκευτικά τραγούδια]. Editura Institutului Biblic, Βουκουρέστι, 1990, πρόλογο από τον Constantin Drăgușin.

Βλ. Constantin Drăguşin Ιερεύς, *Ectenia Mare - Antifonul II / Μεγάλη Εκτενή - Αντιφωνάριον Β*', ήχος α', σελ. 462.

Μουσικά θρησκευτικά έργα για μικτή χορωδία, στη Βιβλιοθήκη της Ένωσης Ρουμάνων Συνθετών και Μουσικολόγων της Ρουμανίας, Βουκουρέστι: 27 Cântări bisericeşti [27 θρησκευτικά τραγούδια].

Α' Τεύχος: Cântările Sfintei Liturghii [Ακολουθία της Λειτουργίας]

- 1. Ectenia Mare ... [Μεγάλη Εκτενή] ..., ήχος α'.
- 5. *Antifonul I ...* [Αντιφωνάριον Α'] ..., ήχος α'.
- 2. Antifoanele ... [Αντιφωνάριον] ..., ήχος α'.
- 3. Troparul Sfinților împărați Constantin și Elena ... [Τροπάρια των Αγίων βασιλέων Κωνσταντίνου και Ελένης] ..., ήχος πλ. δ' (από τον Ιοη Popescu-Pasărea).
- **4.** Troparul Înălțării Domnului ... [Το Τροπάριο της Αναλήψεως του Κυρίου ...], ήχος β', (από τον Ion Popescu-Pasărea).
- 5. Troparul Schimbării la Față ... [Το Τροπάριο της Μεταμορφώσεως του Κυρίου ...], ήχος γ', (από τον Ιοη Popescu-Pasărea).
- 6. Sfinte Dumnezeule ... [Άγιος ο Θεός ...], ήχος πλ. α' Ηισάρ (από τον Anton Pann).
- 7. *Heruvic* ... [Χερουβικόν ...], ήχος πλ. γ'.
- 8. Ca pre Împăratul ... [Ως τον Βασιλέα των όλων ...], ήχος πλ. γ'
- 9. Ectenia cererilor ... [Η Εκτενή των αιτήσεων ...], ήχος πλ. γ'
- 10. Răspunsurile Mari ... [Τις Μεγάλες Απάνδιτες], σε Μι Μείζονα.
- 11. Pre Tine Te lăudăm ... [Σε υμνούμεν ...], ήχος πλ. α'.
- 12. *Axion duminical* ... [Άξιον Εστίν στις Κυριακές], ήχος πλ. γ'.
- 13. Răspunsurile finale ... [Τις Μεγάλες Απάνδιτες], ήχος β'.

Β' Τεύχος: Concerte liturgice [Λειτουργικά κονσέρτα], για μικτή χορωδία:

- 14. Lăudați pre Domnul ... [Αινείτε τον Κύριον ...], ήχος πλ. α'.
- 15. Rugăciune ... [Προσευχή ...], για σόλο σοπράνο και μικτή χορωδία.
- 16. Cu glasul meu ... [Με τη φωνή μου ...], ήχος πλ. α', για σόλο τενόρο και μικτή χορωδία.
- 17. Binecuvintează suflete al meu pe Domnul (Psalm 102) ... [Ευλόγει η ψυχή μου τον Κύριον ...] (Ψαλμός 102), ήχος πλ. δ' (από τον αρχιερέα Nectarie Frimu).
- 18. Cu mirezme venind femeile ... (Vescreasna a 2-a) [Ερχόμενες οι γυναίκες μετά των μύρων ...], ήχος β' (από τον Ion Popescu-Pasărea).

Γ. Τεύχος: 5 Colinde, pentru cor mixt

- 19. La Betleem în noapte ... [Την νύκτα στην Βηθλεέμ ...].
- **20.** Astăzi mare prăznuire ... [Σήμερον, μεγάλη εορτή ...].
- 21. Astăzi vine pe pământ ... [Σήμερον κατεβαίνει επί της γής ...].
- 22. Flori de măr ... [Ανθος της μηλιάς ...], σε ποιήματα από τον Teodor Ciceu.
- 23. Τοαςα-n cer ... [Σήμαντρο στον ουρανό ...].
- Δ. Τεύχος: 8 Coruri laice [8 λαϊκά τραγούδια] για μικτή χορωδία
- 24. Doina [Τραγούδη], σε ποιήματα από τον Octavian Goga.
- O, mamă, dulce mamă [Ω μητέρα, γλυκειά μου μητέρα], σε ποιήματα από τον Mihai Eminescu.
- 26. Dragoste învrăjbită [Εχθρή αγάπη], σε ποιήματα από τον George Coşbuc.
- 27. Cântec pentru ṭară [Τραγούδι για τη πατρίδα], σε ποιήματα από την Otilia Cazimir.
- 28. Horile pe astă lume [Οι χοροί στον κόσμο αυτό], σε δημοτικά σε ποιήματα και μουσική, από τη Culegerea de folclor / Συλλογή με δημοτικά τραγούδια, του Tiberiu Brediceanu.
- 29. Triptic maramuresean, nr.1 [Τρία έργα, αρ.1], σε δημοτικά, σε ποιήματα και μουσική, από τη Culegerea de folclor / Συλλογή με δημοτικά τραγούδια, του Tiberiu Brediceanu.

- **30.** Τiptic maramureşean, nr.2 [Τρία έργα, αρ.2], σε δημοτικά σε ποιήματα και μουσική, από τη Culegerea de folclor / Συλλογή με δημοτικά τραγούδια, του Tiberiu Brediceanu.
- 31. Balada Mănăstirii Argeșului [Μπαλάντα της μονή Άργες], επίλογος. Μουσικολογικά έργα:
- 1. Maestrul Nicolae Lungu la 85 de ani. [Ο μαέστρος Νικολάε Λούνγου στα 85 χρόνια]. Revista Studii Teologice, έτος 37, αρ.5-6, Βουκουρέστι, 1985, σσ.411-430 (σε συνεργασία με τον Ι.Croitoru).
- **2.** Paul Constantinescu. Liturghia în stil psaltic. [O Paul Constantinescu. Ακολουθία της Λειτουργίας σε κλασσικό ύφος]. Revista B.O.R., έτος 45, αρ.1, Βουκουρέστι, 1986, σσ.111-120 (σε συνεργασία με τον Ι.Croitoru).
- **3.** Pravila cea mare, Târgoviște 1652, studiu istorico-canonic. [Ο σημαντικός Νόμος, Ταργόβιστε 1652, ιστορική-κανονική σπουδή]. Διδακτορική διατριβή, Βουκουρέστι, 2002. Revista B.O.R., έτος 119, αρ.1-6, Βουκουρέστι, 2001, σσ.255-368.

29. Ιοαη Butnaru Ιεροδιάκονος Λακοσχιτιότου

(1973, Σουτσεάβα)

Για την ζωή του Ioan είναι γνωστό ότι είναι Ρουμάνος από το Σουτσεάβα. Έδρασε ως ψάλτης, πρωτοψάλτης, ιεροδιάκονος, κωδικογράφος, μεταφραστής βυζαντινής μουσικής από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα, συνθέτης βυζαντινής μουσικής 805 .

Για τις σπουδές του είναι γνωστό ότι σπούδασε στο Σουτσεάβα και στο Άγιο Όρος.

Για την δράση του είναι γνωστό ότι είναι ιεροδιάκονος στην σκήτη Λάκου, μονή Αγίου Παύλου. Έγραψε αρκετά βυζαντινή μουσικά χργφ, με έργα από τους Ρουμάνους και Έλληνες συνθέτες. Αυτα τα χργφ. είναι τυπωμένα - τα περισσότερα - με την υποστήριξη της Σκήτης και του ηγουμένου πατρός Ιερομονάχου Şiefan Nuţescu, έκδοση Ευαγγελισμός - της σκήτης. Μεταξί άλλων ψαλτικών μουσικών βιβλίων, ο ιεροδιάκονος Ιοαη μετέφρασε από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα, το Δοξαστάριον 806, του

Πέτρου Φυλανθίδη 807 . Μετά 150 χρόνια - όταν έχει μεταφραστή στη Ρουμανία το Δοξαστάριον του Πέτρου λαμπαδαρίου Πελοποννησίου από τον Dimitrie Suceveanu (σε συνεργασία με τον Dorostei Iordachiu Πρωτοψάλτη από τη μονή Νεάμτζ) - βιβλίο τυπωμένο στη μονή Νεάμτζ το 1857 - ο ιεροδιάκονος Ιοαη μετέφρασε το Δοξαστάριον του Πέτρου Φυλανθίδη, και εκτυπώθικε το έτος 2006, τόμος Α' και το 2007-2008 τόμος Β', έργο με επιμέλεια από τον Marcel Spinei.

Βλ. Ιοαη ιεροδιάκονος / Μπουτνάρου, Sfinte Dumnezeule ... / Άγιος ο Θεός ..., ήχος πλ. α', σελ. 463. Τυπωμένα μουσικά ψαλτικά έργα που συνέθεσε ο ιεροδιάκονος Ιοαη Butnaru: Cântările Sfintei Liturghii / Ακολουθία της Λειτουργίας, Editura Evanghelismos, Βουκουρέστι, 2002.

- 1. Sfinte Dumnezeule ... [Άγιος ο Θεός ..], ήχος πλ. α', σ.82.
- 2. Axion la Înălțarea Domnului ... [Το Άξιον στην εορτή της Αναλήψεως του Κυρίου ...], ήχος πλ. α', σ.444.
- 3. Axion la Pogorârea Sfântului Duh ... [Το Άξιον στην εορτή του Αγίου Πνεύματος ...], ήχος δ', σ.447.
- 4. Am văzut lumina ... [Ίδωμεν το φώς το αληθινόν ...], ήχος πλ. α', σ.486.
- 5. Fie numele Domnului ... [Η [Είη] το όνομα Κυρίου ...], ήχος πλ. α', σ.486.

805 Για την ζωή και το έργο του Ioan Butnaru ιεροδιάκονο, βλ. κατ' επιλογήν: M.Spinei, Noi apariții editoriale de la schitul Lacu din Muntele Athos. [Καινούργιες εκδόσεις από την σκήτη Λάκου, Άγιο Όρος]. Σπουδή σε χειρόγραφο, Αθήνα, 2006.

806 Δοξαστάριον - Η Αθωνιάς Τόμος Α' - Τα κατ' ήχον οκτώ δογματικά θεοτόκια μετά και των δόξα και νύν τα ένδεκα εωθινά Προστιθεμένου και του εναρμονίου << Ιδού σκοτία και πρωί >>. Τα Δοξαστικά του όλου ενιαυτού μετά των εκλεκτοτέρων Ιδιομέλων. Τόμος Β' Απαντα τα Δοξαστικά και ιδιόμελα του Τριωδίου και Πεντηκοσταρίου εν Κωνσταντινουπόλει, τόμος Α' - 1906, τόμος Β' - 1907.

807 Ο Πέτρος Φυλανθίδης (περ. 1840 - 1920), ήταν μεγάλος πρωτοψάλτης, συνθέτης ψαλτικής μουσικής και καθηγητής στη Κωνσταντινούπολη, κ.α.

Cântările Vecerniei / Ακολουθία του Εσπερινού, Editura Chilia Buna Vestire, Schitul Sfântul Dimitrie-Lacu, Άγιο Όρος, 2000.

- 6. Fericit bărbatul ... [Μακάριος ανήρ ...], ήχος α', σ.147.
- 7. Bogații au sărăcit ... [Πλούσιοι επτώχευσαν ...], ήχος πλ. δ', σ.500.
- **8.** *Polihronion* ... [Πολυχρόνιον ...], ήχος πλ. γ', σ.516.

Polielee / Πολυέλεοι, Editura Evanghelismos, Βουκουρέστι, 2002.

- 9. *Robii Domnului* ... [Δούλοι, Κύριον ...], ήχος πλ. δ', σ.191.
- 10. *Μărturisiți-vă Domnului* ... [Εξομολογείτε τω Κυρίω ...], ήχος β', σ.249.
- 11. *Μărturisiți-vă Domnului* ... [Εξομολογείτε τω Κυρίω ...], ήχος γ', σ.256.
- 12. Slavă ... după Polielee ... [Νεάγιε. Δόξα ...], ήχος πλ. α', σ.494.
- **13.** *Si acum ...* [Και νύν ...], ήχος πλ. α', σ.495.

Anastasimatar / Αναστασιματάριον, μέρος Α', Editura Evanghelismos, Βουκουρέστι, 2003, επιμέλεια από τον Marcel Spinei.

Stihologiile laudelor / Στιχηρά της Δόξας

14. Stihologie ... [Στιχηρά ...], ήχος α', σ.27.

Stihologie ... [Στιχηρά ...], ήχος β, σ.72.

Stihologie ... [Στιχηρά ...], ήχος γ', σ.118.

Stihologie ... [Στιχηρά ...], ήχος δ, σ.168.

Stihologie ... [Στιχηρά ...], ήχος πλ. α', σ.221.

Stihologie ... [Στιχηρά ...], ήχος πλ. β', σ.271.

Stihologie ... [Στιχηρά ...], ήχος πλ. γ', σ.319.

Stihologie ... [Στιχηρά ...], ήχος πλ. δ', σ.384.

Anastasimatarului irmologic / Ειρμολογικό Αναστασιματάριον, μέρος Β', Editura Evanghelismos, Βουκουρέστι, 2003.

15. Vecernia ... [Ακολουθία του Εσπερινού ...], ήχος α', σ.407.

Vecernia ... [Ακολουθία του Εσπερινού ...], ήχος β', σ.425.

Vecernia ... [Ακολουθία του Εσπερινού ...], ήχος πλ. α', σ.480.

Vecernia ... [Ακολουθία του Εσπερινού ...], ήχος πλ. β', σ.501.

16. Laudele ..., ήχος α', σ.418.

Laudele ...,ήχος β', σ.436.

Laudele ..., ήχος πλ. α', σ.492.

Laudele ..., ήχος πλ. β', σ.511.

Slujba Sfântului Acoperământ a Maicii Domnului / Ακολουθία της Σκέπης της Θεοτόκου, Editura *Evanghelismos*, Βουκουρέστι, 2004.

- 17. *Heruvic* ... [Χερουβικόν ...], ήχος α', σ.112.
- **18.** *Răspunsuri* ... [Απαντήσεις ...], ήχος α', σ.116.
- 19. Axion estin ... [Άξιον Εστίν ...], ήχςο α', σ.116.

Τυπωμένα μουσικά ψαλτικά έργα που μετέφρασε ο ιεροδιάκονος Ioan Butnaru:

1. Δοξαστάριον, του Πέτρου Φυλανθίδη / Doxastar, Editura Evanghelismos,

Βουκουρέστι, 2006, τόμος Α', επιμέλεια από τον Marcel Spinei..

Βουκουρέστι, 2007-2008, τόμος Β', επιμέλεια από τον Marcel Spinei...

Βλ. η Ρουμανική σκήτη Προδρόμου, Άγιο Όρος, τέλος ΙΗ' αι., στην σελ.464.

Συντακτική και μορφολογική διερεύνηση της ψαλτικής μουσικής στη ρουμανική και βυζαντινή παράδοση Παραλληλισμός των δύο παραδόσεων

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Κεφάλαιο πρώτο

Βυζαντινά μουσικά έργα μεταφρασμένα από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα

Συντακτικός και μορφολογικός παραλληλισμός με τα αντίστοιχα έργα των Ελλήνων συνθετών

Ακολουθία της Λειτουργίας

- α) Χερουβικόν των Κυριακών, ήχος α', του Θεοδώρου Φωκαέως προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Nectarie Βλάχου
- β) Κοινωνικά των Κυριακών, ήχος α', του Δανιήλ Πρωτοψάλτη προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Nectarie Βλάχου

Ακολουθία του Όρθρου

γ) Δοξολογία, ήχος δ', του Διονυσίου Φωτεινού προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Anton Pann

Πολυέλεος

δ) Δούλοι Κυρίου, ήχος α, του Ιωάννη Πρωτοψάλτη προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Ιερομόναχο Macarie

Παρατηρήσεις

Για τις μεταφράσεις από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα των ψαλτικών βυζαντινών μουσικών έργων - που έχουν αρχίσει από τις αρχές του 1500 (περ.) και συνεχίζουν και σήμερα - γράψαμε λεπτομερώς στο προηγούμενο Κεφάλαιο αυτού του έργου. Στο μέρος αυτό θα αναφερθούμε στον σχεδιασμό της Ψαλτικής Μουσικής Τέχνης στη Ρουμανική και στην Βυζαντινή Παράδοση και μέσα από συντακτικούς και μορφολογικούς παραλληλισμούς, θα παρουσιάσουμε: α) στο πρώτο Κεφάλαιο, Μουσικά ψαλτικά έργα μεταφρασμένα από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα, Συντακτικούς και μορφολογικούς παραλληλισμούς με τα αντίστοιχα έργα Ελλήνων συνθετών, β) στο δεύτερο Κεφάλαιο, Αξιολόγηση έργων Ρουμάνων συνθετών, ανάλυση ορισμένων ψαλτικών μουσικών ρουμανικών έργων - μέσω της οποίας θα δειχθεί ότι η ρουμανική Βυζαντινή μουσική είναι η ελληνική μεταφρασμένη και προσαρμοσμένη στη ρουμανική γλώσσα. Επίσης θα δείξουμε ότι εκτός από το ψαλτικό έργο Πάτερ Ημών του Αnton Pann το οποίο έχει βυζαντινή προέλευση, εντούτοις δεν απαντάται σε άλλες Ορθόδοξες χώρες, γεγονός που μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι δεν υπάρχουν γνήσια ρουμανικά έργα.

Στο πρώτο Κεφάλαιο θα παρουσιάσουμε τα εξής έργα:

- 1) από την Ακολουθία της Λειτουργίας
- Χερουβικόν των Κυριακών, ήχος α', του Θεοδώρου Φωκαέως, σε προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Nectarie Βλάχου,
- Κοινωνικά των Κυριακών, ήχος α', του Δανιήλ Πρωτοψάλτη, σε προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Nectarie Βλάχου.
- 2) από την Ακολουθία του Όρθρου Δ οξολογία, ήχος δ', του Δ ιονυσίου Φωτεινού, σε προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Anton Pann.
- 3) από τους Πολυελέους Δούλοι Κυρίου, ήχος α, του Ιωάννη Πρωτοψάλτη, σε προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Ιερομόναχο Macarie.

Αυτά τα έργα των οποίων ερευνήσαμε τις μικροσκοπικές και μακροσκοπικές σχέσεις και διαφορές μεταξύ τους, θα τα παρουσιάσουμε:

- α. με το ελληνικό και ρουμανικό ψαλτικό μουσικό κείμενο,
- β. μεταγραμμένα σε ευρωπαϊκή μουσική γραφή (ορισμένα από αυτά θα παρουσιαστούν σε αντιστοίχηση με την βυζαντινή παρασημαντική),
- γ. με ταυτόχρονη απόδοση τόσο σε ευρωπαϊκή όσο και σε βυζαντινή παρασημαντική όλων των εισαγωγικών και καταληκτικών φράσεων.

Βλ. Παραδείγματα:

- Α) Χερουβικόν των Κυριακών, ήχος α', του Θεοδώρου Φωκαέως προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Nectarie Βλάχου.
 - 1. Με το ελληνικό κείμενο, γραμμένο σε ψαλτική μουσική γραφή.
 - 2. Με το ρουμανικό κείμενο, γραμμένο σε ψαλτική μουσική γραφή.
 - 3. Αντιστοίχηση των δύο έργων, γραμμένη σε ευρωπαϊκή μουσική γραφή.
- B) Κοινωνικά των Κυριακών, ήχος α', του Δανιήλ Πρωτοψάλτη προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Nectarie Βλάχου.
 - 1. Με το ελληνικό κείμενο, γραμμένο σε ψαλτική μουσική γραφή.
 - 2. Με το ρουμανικό κείμενο, γραμμένο σε ψαλτική μουσική γραφή.
 - 3. Αντιστοίχηση με το ελληνικό κείμενο, γραμμένο σε ευρωπαϊκή μουσική γραφή.
 - 4. Αντιστοίχηση με το ρουμανηνικό κείμενο, γραμμένη σε ευρωπαϊκή μουσική γραφή.
 - 5. Αντιστοίχηση των δύο έργων, γραμμένη σε ευρωπαϊκή μουσική γραφή.
- Γ) Δοξολογία, ήχος δ', του Διονυσίου Φωτεινού προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Anton Pann.
- rann.
 1. Παραδείγματα με τις αρχικές φράσεις και τις καταλήξεις των έργων: Αντιστοίχηση, γραμμένη σε ψαλτική και ευρωπαϊκή μουσική γραφή.
 - 2. Με το ελληνικό κείμενο, γραμμένο σε ψαλτική μουσική γραφή.
 - 3. Με το ρουμανικό κείμενο, γραμμένο σε ψαλτική μουσική γραφή.
 - 4. Αντιστοίχηση με το ελληνικό κείμενο, γραμμένο σε ευρωπαϊκή μουσική γραφή.
 - 5. Αντιστοίχηση με το ρουμανικό κείμενο, γραμμένη σε ευρωπαϊκή μουσική γραφή.
 - Θα μπορέσουμε να παρουσιάσουμε εκατοντάδες ρουμανικά ψαλτικά μουσικά έργα, αλλά το

συμπέρασμα θα είναι το ίδιο: τα έργα είναι παρμένα από την βυζαντινή παράδοση!

Από την έρευνα μας προκύπτουν τα εξείς:

- α) στο έργο της μετάφρασης, ο μεταφραστής / προσαρμοστής Nectarie Βλάχου πήρε το ελληνικό ψαλτικό μουσικό έργο, έβγαλε το ελληνικό προσωδιακό ποιητικό λειτουργικό κείμενο και το μετέφρασε προσαρμόζοντας το στο ρουμανικό, με λίγες έως ελάχιστες αλλαγές στη μουσική. Αυτό το παρουσιάζουμε σε δύο έργα:
 - Ακολουθία της Λειτουργίας το Χερουβικόν των Κυριακών, ήχος α', του Θεοδώρου Φωκαέως
- και 2) Κοινωνικά των Κυριακών, ήχος α', του Δανιήλ Πρωτοψάλτη.
- β) Ο Anton Pann και ο Macarie Ιερομονάχου αντικατέστησαν το ελληνικό λειτουργικό κείμενο με το αντίστοιχο ρουμανικό και παράλληλα συνέγραψαν νέες μελωδίες οι οποίες αφενός δεν έμοιαζαν αρκετά με τις αντίστοιχες ελληνικές, αφετέρου είχαν υποστεί τις απαραίτητες προσαρμογές για να ταιριάζουν με το νέο λειτουργικό κείμενο. Πρέπει να αναφερθεί ότι αυτού του είδους οι προσεγγίσεις, δηλαδή η μετάφραση των λειτουργικών κειμένων από τα ελληνικά στα ρουμανικά και η δημιουργία νέων μελωδιών που θυμίζουν τις παλαιές συνεχίζονται και επί των ημερών μας.

Στο δεύτερο Κεφάλαιο Αξιολόγηση έργων Ρουμάνων συνθετών θα παρουσιάσουμε τα παρακάτω έργα Ρουμάνων συνθετών, με την επιφύλαξη ότι κάποια στιγμή θα μπορέσουμε να βρούμε την ελληνική πηγή αυτών των έργων:

- α) από την Ακολουθία της Λειτουργίας: Άξιον εστίν, ήχος α' του Nectarie Βλάχου.
- β) από την Ακολουθία του Εσπερινού: Κύριε εκέκραξα, ήχος α', του Ιερομόναχου Macarie, και Ανοι-ξαντάρια, ήχος πλ. δ', του Dimitrie Suceveanu.
- γ) από τα Τροπάρια: Εξομολογείτε τω Κυρίω, ήχος πλ. α', του Anton Pann, και Πάτερ Ημών, ήχος πλ. α', του Anton Pann.

Τα έργα αυτά είναι στη ρουμανική γλώσσα και η μουσική είναι γραμμένη σε παρασημαντική και σε ευρωπαϊκή μουσική γραφή. Συνοψίζοντας, παρατηρούμε ότι η Ρουμανική Ψαλτική Μουσική Παράδοση είναι άρρηκτα δεμένη με την Βυζαντινή Ψαλτική Τέχνη, η οποία με την σειρά της προέρχεται κατά μεγάλο μέρος από την Αρχαιοελληνική Μουσική Παράδοση.

Ακολουθία της Λειτουργίας

α) Χερουβικόν των Κυριακών / Heruvic Duminical, ήχος α', του Θεοδώρου Φωκαέως προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Nectarie Βλάχου

Το Χερουβικόν των Κυριακών σαν μέρος της Ακολουθίας της Λειτουργίας, ψάλλεται κάθε Κυριακή μετά τον Εκτενή των Κατηχουμένων.

Ο Πρωτοψάλτης Θεόδωρος Φωκαεύς (+ 1848, Κωνσταντινουπόλεως) έζησε και έδρασε στην Ελλάδα και στη Μολδαβία, στο Ιάσιο, ως μέγας πρωτοψάλτης, διδασκάλος και συνθέτης ⁸⁰⁸. Ο Θεόδωρος ήρθε στην Μολδαβία το 1800 περίπου, έψελνε ως πρωτοψάλτης και δίδαξε στην εκκλησία Γαλάτα, στο Ιάσιο. Έγραψε βυζαντινά μουσικά έργα χρησιμοποιώντας την Παλαιά και την Νέα Μέθοδο ψαλτικής μουσικής γραφής των τριών διδασκάλων. Πολλά απ' αυτά έχουν μεταφραστεί στην ρουμανική γλώσσα.

Το Χερουβικόν του Θεοδώρου Φωκαέως είναι γραμμένο σε ήχο α' / ΠΑ, και σε αργοσύντομο. Συγκρίνοντας τα δύο έργα παρατηρούμε τα εξής.

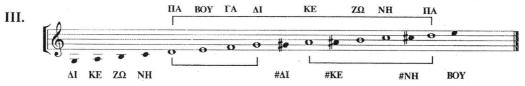
1. Το μέλος είναι αργοσύντομο με μελισματικό χαρακτήρα, πλατύ 809 και επιτηδευμένο με πολλά

808 Για την ζωή και το έργο του Πρωτοψάλτη Θεοδώρου Φωκαέως, από την Έφεσο της Φωκαίας, μαθητής του Γεωργίου του Κρητός, βλ. κατ' επιλογήν: 1. Γεωργίου Παπαδόπουλος, Ιστορική επισκόπησις της βυζαντινής εκκλησιαστικής μουσικής εν Αθήναις, Τύποις Πραξιτέλους, 1904, σσ.207-208. G.Strempel, Catalogul manuscriselor românesti (din Biblioteca Academiei Române). [Κατάλογος Ρουμανικών χειρογράφων / από την Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας] ..., τόμος Δ', σσ.9-10. V.Cosma, Lexicon [Λεξικό] ..., τόμος 3, σ.87. Ghe.C.Ionescu, Lexicon [Λεξικό] ..., σ.138. Μ.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία] ..., κ.α.

809 Όπως πολύ αναλυτικά εξηγεί ο Γρηγόριος Θ. Στάθης, Οι αναγραμματισμοί και τα μαθήματα της βυζαντινής μελοποιίας και πανομοιότυπος έκδοσις του καλοφωνικού στιχηρού της Μεταμορφώσεως "Προτυπών την ανάστασιν" μεθ' όλων των ποδών και αναγραμματισμών αυτού, εκ του Μαθηματαρίου του Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος. Έκδοση Ίδρυμα Βυζαντινής Μουσικολογίας / Ι.Β.Μ., Μελέται 3, εκδίδει ο Γρ. Θ. Στάθης, Αθήνα, 1979, 284 σσ., σσ.68-70.

μουσικά σημάδια ανά συλλαβή και συνεχή επανάληψη των συλλαβών. Οι μελωδικές φράσεις είναι σχεδόν ίδιες. Ο Nectarie Βλάχου αντέγραψε περίπου το μέλος του Θεοδώρου Φωκαέως και έβαλε ρουμανικούς στίχους του χερουβικού, προσαρμόζοντας τον συλλαβισμό και τον τονισμό. Βλ. το παράδειγμα:

- 2. Οι καταλήξεις είναι οι συνηθισμένες καταλήξεις του ήχου α' / ΠΑ, σε αργοσύντομο.
- 3. Το φάσμα των φθόγγων που χρησιμοποιείται και στα δύο Xερουβικά κυμαίνεται από το Δ Ι/ Σ ολ (δεύτερη βοηθητική γραμμή κάτω από το κλειδί του Σ ολ) έως το BOY/Mι (κάτω από την πέμπτη γραμμή του πενταγράμμου στο κλειδί του Σ ολ). Το ambitus / την έκταση και στα δύο Xερου β ικά κυμαίνεται έως 15 Μ. Στο κάτω παράδειγμα β λ. τόσο την φυσική έκταση του α ' / ΠΑ όσο και τα όρια μέσα στα οποία κινούνται οι φθόγκοι.

- 4. Τα διαστήματα κινούνται και στα δύο έργα έως 8 Κ, με μελισματικό τρόπο και με βαθμιαία κήνηση.
- 5. Οι κυρίαρχες ρυθμικές αξίες των φθόγκων στον Φωκαέα είναι μισό, τέταρτο παραστιγμένο, τέταρτο, όγδοο, δέκατο έκτο, τρίηχο ογδόων, με συχνότερα το τέταρτο και το όγδοο, ενώ στον Nectarie Βλάχου έχουμε μισό, τέταρτο παραστιγμένο, τέταρτο, όγδοο, δέκατο έκτο, τρίηχο ογδόων και τρίηχο τετάρτου (βλ. αρ.11) και συχνότερα το τέταρτο και το όγδοο.

Σημειώνουμε ότι ο Nectarie Βλάχου 810 υπήρξε ένας πολύ καλός Ρουμάνος συνθέτης βυζαντινής μουσικής και γνώστης και των δύο γλωσσικών ιδιωμάτων.

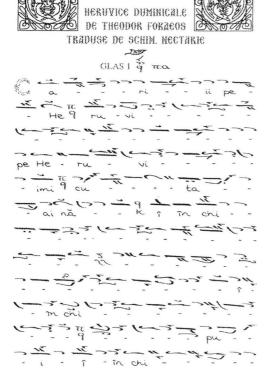
α) Χερουβικά αργοσύντομα στις Κυριακές, ήχος α', του Θεοδώρου Φωκαέως 1. Με το ελληνικό κείμενο

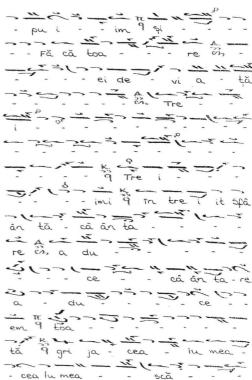
810 Για την ζωή και το έργο του Πρωτοψάλτη Nectarie Creţu Βλάχου, βλ. κατ' επιλογήν, σ' αυτή την διδακτορική διατριηβή.

α) Χερουβικά αργοσύντομα στις Κυριακές, ήχος α', του Θεοδώρου Φωκαέως 2. Με το ελληνικό κείμενο

α) Χερουβικά αργοσύντομα στις Κυριακές / Heruvic Duminical, ήχος α', του Θεοδώρου Φωκαέως προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Nectarie Βλάχου

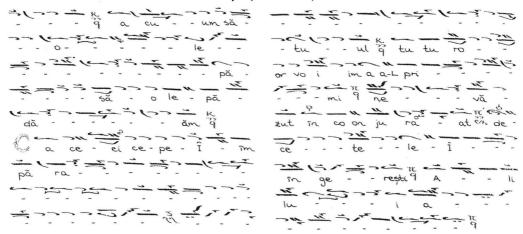
1. Με το ρουμανικό κείμενο

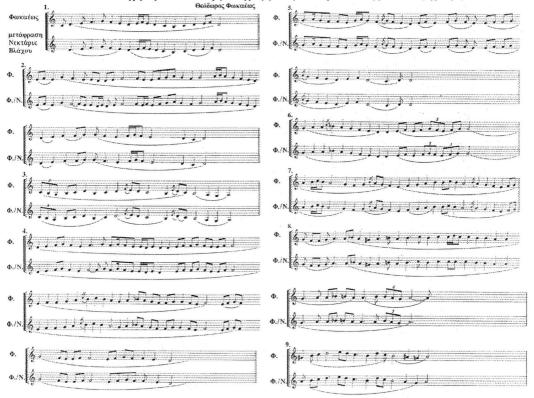
α) Χερουβικά αργοσύντομα στις Κυριακές,/ Heruvic Duminical, ήχος α', του Θεοδώρου Φωκαέως προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Nectarie Βλάχου

2. Με το ρουμανικό κείμενο

Παραδείγματα με τα Χερουβικά αργοσύντομα στις Κυριακές, ήχος α', του Θεοδώρου Φωκαέως προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Nectarie Βλάχου

1. Αντιστοίχηση των δύο έργων γραμμένη σε ευρωπαϊκή μουσική γραφή

Παραδείγματα με τα Χερουβικά αργοσύντομα στις Κυριακές, ήχος α', του Θεοδώρου Φωκαέως προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Nectarie Βλάχου

Ακολουθία της Λειτουργίας

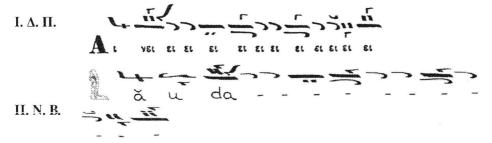
β) Κοινωνικά των Κυριακών / Chinonice Duminicale, ήχος α', του Δανιήλ Πρωτοψάλτη προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Nectarie Βλάχου

Τα Κοινωνικά των Κυριακών σαν μέρος της Ακολουθίας της Λειτουργίας ψάλλονται κάθε Κυρια-κή μετά του Πάτερ Ημών. Είναι γραμμένη σε ήχο α'.

Ο Πρωτοψάλτης Δανιήλ (+ 23.12.1789) έζησε και έδρασε στην Ελλάδα ως μεγάλος πρωτοψάλτης, διδασκάλος και συνθέτης 811 .

Συγκρίνοντας τα δύο έργα παρατηρούμε τα εξής.

1. Η μελοποιία προσαρμόζεται στο λειτουργικό κείμενο, και απ' αυτά θα υπάρχουν διαφορές. Έτσι, πχ. στην λέξη Αινείτε / Laudati, η μελωδία είναι προσαρμοσμένη στην τονισμένη συλλαβή. Βλ. στο Ελληνικό (Ελ.) μέρος του Δανιήλ Πρωτοψάλτη το μέτρο 1 έως 2 και 21 τέλος έως 22, προς το μέτρο 1 έως 2 και 21 στη Ρουμανική (Ρω.) μετάφραση του Nectarie Βλάχου.

2. Σε ορισμένες περιπτώσεις υπάρχουν μερικές διαφοροποιήσεις της ίδιας μελωδικής γραμμής, η οποία επιτυγχάνεται χωρίς να αλλοιώνεται ο βασικός χαρακτήρας του μέλους. Βλ. στο ελληνικό μέρος μέτρο 30 έως 31 συγκρινόμενα με τα μέτρα 29 έως 30 στο ρουμανικό μέρος, όπου το μέτρο 30 Ελ. σε σχέση με το 29 Ρω.

⁸¹¹ Για την ζωή και το έργο του Πρωτοψάλτη Δανιήλ, από τον Τύρναβο της Θεσσαλίας, μαθητής του Παναγιώτου του Χαλάτζογλου, βλ. κατ' επιλογήν: Ι. Γεωργίου Παπαδοπούλου, Ιστορική επισκόπησις της βυζαντινής εκκλησιαστικής μουσικής εν Αθήναις, Τύποις Πραξιτέλους, 1904, σ.165, κ.α.

διαφέρουν, ενώ τα αντίστοιχα μέτρα 31 Ελ. και 30 Ρω. είναι απολύτως ίδια.

3. Υπάρχουν ορισμένες χρωματικές αλλοιώσεις, έλξεις στην βυζαντινή μουσική, οι οποίες ενώ στο ελληνικό μέρος σημειώνονται επάνω στην μελωδία, στο ρουμανικό αυτό δεν συμβαίνει. Βλ. το μέτρο 63 Ελ. το Σολ ύφεση σε σχέση με το μέτρο 60 Ρω. Αυτό μάλλον συμβαίνει επειδή οι ψάλτες γνώριζαν από την παράδοση την θέση μελωδικής γραμμής και τις χρωματικές αλλοιώσεις που θα έπρεπε να γίνουν.

4. Ορισμένες θέσεις διαφοροποιούνται στα δύο έργα, αλλά με τέτοιο τρόπο όπου η αλλαγή που προκύπτει να είναι σαφής και διακριτή αλλά να έχει καλλωπιστικό και όχι ουσιαστικό χαρακτήρα. Βλ. το

μέτρο 63 Ελ. τέλος, προς το μέτρο 60 Ρω. τέλος.

- 5. Κάποιες θέσεις / μελωδικές γραμμές, ενώ αποδίδονται μελισματικά με τον ίδιο τρόπο ή ίδια μελωδία, εν τούτοις γράφονται με άλλα σημεία. Βλ. πχ. το μέτρο 72 Ελ. σε σύγκριση με το μέτρο 69 Ρω. Επίσης, και στο μέτρο 89 Ελ. προς το μέτρο 85 Ρω. Στην τελευταία περίπτωση στο ρουμανικό μέρος έχουμε την ανάλυση της ενέργειας του σημείον ομαλόν της παρασημαντικής
- 6. Σε άλλες πάλι περιπτώσεις, σχεδόν όπως σε παράγραφο 2, έχουμε αλλαγή νότας στην ίδια μελωδική γραμμή. Βλ. στο μέτρο 103 Ελ. προς το μέτρο 99 στο Ρω. Ομοίως και στο μέτρο 132 στο Ελ. στο ΔΙ ήμισον / Σολ ήμισυ, θέση πολύ συνηθισμένη, η οποία όμως διαφοροποιείται στο Ρω. μέρος, όπου στο αντίστοιχο μέτρο 127 έχουμε 4 όγδα με τις νότες ΔΙ ΚΕ ΔΙ ΓΑ / Σολ Λα Σολ Φα. Εδώ ο αντιγραφέας στο Ρω. μέρος προτίμησε να χρησιμοποιήσει τον συνδυασμό αντικενώματος απλή
- 7. Αλλοτε πάλι έχουμε αλλαγή στην χρονική διάρκεια κάποιας νότας η οποία είναι ακριβώς ίδια και υπάρχει σε μελωδία η οποία γράφεται και αποδίδεται με ίδιο τρόπο και στα δύο έργα. Βλ. πχ. στο μέτρο 117 στο Ελ. στο κράτημα τα τελευταία ΔΙ και KE / Σολ και Λα είναι τέταρτα, ενώ στο Pω. στο μέτρο 112 οι τελευταίες νότες ΔΙ και KE / Σολ και Λα είναι όγδα γιατί έτσι αναγράονται σε αυτό.
- 8. Το φάσμα των φθόγγων που χρησιμοποιείται και στα δύο Koinwinkά κυμαίνεται από το $\Delta I/\Sigma$ ολ (δεύτερη βοηθητική γραμμή κάτω από το κλειδί του Σ ολ) έως το $\Gamma A/\Phi$ α (πέμπτη γραμμή του πενταγράμμου στο κλειδί του Σ ολ). Το ambitus / την έκταση στο έργο κυμαίνεται δύο οκτάβες περίπου!

Στο κάτω παράδειγμα βλ. τόσο την φυσική έκταση του $\dot{\eta}\chi ov$ α' / ΠΑ όσο και τα όρια μέσα στα οποία κινούνται οι φθόγγοι.

- 9. Τα διαστήματα κινούνται και στα δύο έργα έως 5 Κ, με μελισματικό τρόπο και με βαθμιαία κίνηση.
 10. Οι κυρίαρχες ρυθμικές αξίες των φθόγγων στον Δανιήλ Πρωτοψάλτη είναι μισό, τέταρτο παραστικώνο τέταρτο έκτο τρίσκο ανδάρν με συννίτεσα τα άνδος και δάκατο έκτο τρίσκο ανδάρν με συννίτεσα τα άνδος και δάκατο έκτο τρίσκο συδάρν με συννίτεσα τα άνδος και δάκατο έκτο τρίσκο
- στιγμένο, τέταρτο, όγδοο, δέκατο έκτο, τρίηχο ογδόων, με συχνότερα τα όγδοο και δέκατο έκτο, ενώ στον Νεκτάριε έχουμε μισό, τέταρτο, όγδοο, σπανιώτερα δέκατο έκτο και τρίηχα ογδόων, και συχνότερα το τέταρτο και το όγδοο.
- 11. Ο Νεκτάριε Βλάχου έχει προσαρμόσει το μέλος του *Κοινωνικού* υπο τον Δανιήλ Πρωτοψάλτη στον συλλαβισμό και στον τονισμό της ρωμανικής γλώσσας με τρόπο απλό.

Σημειώνουμε ότι ο Nectarie Βλάχου υπήρξε ένας πολύ καλός Ρουμάνος συνθέτης βυζαντινής μουσικής και γνώστης και των δύο γλωσσικών ιδιωμάτων.

β) Κοινωνικά των Κυριακών, ήχος α', του Δανιήλ Πρωτοψάλτη 1. Με το ελληνικό κείμενο

Κοινωνικά τῶν Κυριακῶν κατ' ἦχον Δανιἡλ Πρωτοψ.

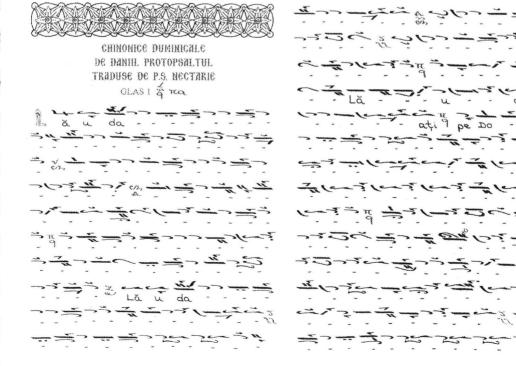
β) Κοινωνικά των Κυριακών, ήχος α', του Δανιήλ Πρωτοψάλτη 2. Με το ελληνικό κείμενο

والمعروب والمستعدد المستعدد at vit att at et et et et e e e quoy Ku u u u u u 0000 0000 0000 0000 (-55 m = 5 (-55 % = 555 % = 5 من سوس سوس سوم به من من سوم به من من سوم به من سوم m m m m on on on on d on on on on on on on من المراجعة סט סט טט טט טט טט ק בא דט טטא סט טט טט טט ρα α α α ε εκ των ου ου ου ουρα α νω ω ων ή χ γα α α λεεε ε ε ε λε γα α α λεγα αγα κεε

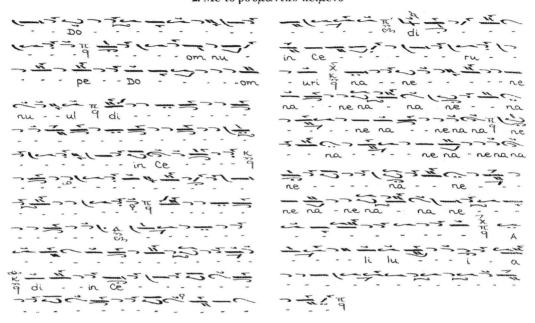
e e ra a a a a ke ra a a kerara ke e e na a a a ke na akenana ke e e e e na a a lie e e e le na alena ana le e e e εε ε ε ε ε φ χ Α α α α αλ λη λου ου ου ε ααααααααααααααααααα e a a a a a a a a a a a a a a a a a annun un un un un un u ラーシー トンー にこうシー しょう er er er er er Zerer er Jer er er er er er Er Zer er er anna na WELL EL EL EL EL EL EL EL EL TE À TOV EU U U U U U عرب عرب المسالة المسالة المسالة المسالة

β) Κοινωνικά των Κυριακών, ήχος α', του Δανιήλ Πρωτοψάλτη 3. Με το ελληνικό κείμενο

β) Κοινωνικά των Κυριακών / Chinonic Duminical, ήχος α', του Δανιήλ Πρωτοψάλτη προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Nectarie Βλάχου 1. Με το ρουμανικό κείμενο

β) Κοινωνικά των Κυριακών / Chinonic Duminical, ήχος α', του Δανιήλ Πρωτοψάλτη προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Nectarie Βλάχου 2. Με το ρουμανικό κείμενο

Παραδείγματα με τα Κοινωνικά των Κυριακών, ήχος α', του Δανιήλ Πρωτοψάλτη
1. Με το ελληνικό κείμενο, γραμμένο σε ευρωπαϊκή μουσική γραφή

Παραδείγματα με τα Κοινωνικά των Κυριακών, ήχος α', του Δανιήλ Πρωτοψάλτη 2. Με το ελληνικό κείμενο, γραμμένο σε ευρωπαϊκή μουσική γραφή

Παραδείγματα με τα Κοινωνικά των Κυριακών / Chinonic Duminical, ήχος α', του Δανιήλ Πρωτοψάλτη, προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Nectarie Βλάχου 1. Με το ρουμανικό κείμενο, γραμμένο σε ευρωπαϊκή μουσική γραφή

Παραδεί γματα με τα Κοινωνικά των Κυριακών / Chinonic Duminical, ήχος α', του Δανιήλ Πρωτοψάλτη, προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Nectarie Βλάχου

Κοινωνικό της Κυριακής Ήχος α' Ηα Δανιήλ Πρωτοψάλτη Δανιήλ μετάφραση Νεκτάριε Βλάγου groups by by Jan June 1 1 1 1 A.N. Garage of groupe adding

1. Αντιστοίχηση των δύο έργων γραμμένη σε ευρωπαϊκή μουσική γραφή Παραδείγματα με τα Κοινωνικά των Κυριακών / Chinonic Duminical, ήχος α', του Δανιήλ Πρωτοψάλτη, προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Nectarie Βλάχου

Ακολουθία του Όρθρου

γ) Δοξολογία / Doxologia, ήχος δ', του Διονυσίου Φωτεινού προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Anton Pann

Η Δοξολογία σαν μέρος της Ακολουθίας του Όρθρου ψάλλεται κάθε Κυριακή στο τέλος του Όρθρου.

Ο Διονύσιος Φωτεινός (1777, Παλαιά Πάτρα - 10 Νοεμβρίου 1821 Βουκουρέστι) έζησε και έδρασε στην Ρουμανία ως μεγάλος πρωτοψάλτης και συνθέτης 812 .

Ο Φωτεινός ήρθε στην Βλαχία το 1800 και έψελνε και δίδασκε στην μονή Καλδαρουσάνη (1800 - 1809) και στο Βουκουρέστι (1809-1816).

Μεταξύ των μαθητών του ήταν και ο Anton Pann ο οποίος μετέγραψε τα περισσότερα έργα του στην ρουμανική γλώσσα, χρησιμοποιώντας την Νέα Μέθοδο των τριών διδασκάλων.

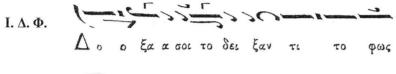
Η Δοξολογία του Διονυσίου Φωτεινού είναι γραμμένη σε ήχο Λέγετο ΒΟΥ ο οποίος θεωρείται

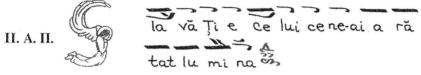
812 Για την ζωή και το έργο του Διονυσίου Φωτεινού - ως πρωτοψωάλτη, συνθέτη βυζαντινής μουσικής, διδασκάλου βυζαντινής μουσικής, ιστορικου, ρήτορα, συγγραφέα, ποιητή και ζωγράχου - βλ. κατ' επιλογήν: Anton Pann, Noul Doxastar prefäcut în românește după metodul vechiu al Serdarului Dionisie Fotino și dat la lumină pe acest metod nou, - Prefată, București, 1841, tom I. Ediția a II-a, Bucureşti, 1853. [Δοξαστάριον, του Διονυσίου Φωτεινού, σε μετάφραση από τον Anton Pann (...)], Βουκουρέστι, 1841, τόμος Α΄, Β΄. Β' έκδοση, Βουκουρέστι, 1853, Πρόλογος, Βλ. και Bazul teoretic și practic al muzicii bisericești. / Gramatica melodică - Prefată, [Η θεωρητική και ψαλτική βάση της εκκλησιαστικής μουσικής. / Ψαλτική γραμματική / Προπαιδεία. Πρόλογος], Βουκουρέστι, 1845, σ.28-29. Melchisedec Stefánescu επίσκοπος, Memoriu pentru cântările bisericești în România..., [Απομνημονεύματα των εκκλησιαστικών ψαλμών στη Ρουμανία] ..., σσ.33. Ghe.Dem.Teodorescu, Viața și activitatea lui Anton Pann. [Η ζωή και η δραστηριότητα του Anton Pann] ..., σσ.20-21. I.Gh.Ionescu-Gion, Istoria Bucureștiului ..., [Ιστορία του Βουκουρεστίου] ..., σ.451. N.M.Popescu, Viața și activitatea dascălului de cântări Macarie Ieromonahul. [Η ζωή και η δραστηριότητα του μουσικού διδασκάλου Macarie Ιερομονάχου] ..., σ.56 και 67. C.Litzica, Catalogul manuscriptelor grecești din Biblioteca Academiei României. [Κατάλογος των ελληνικών χειρογράφων από την Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας] ..., σσ.233-234. I.Bianu - N.Hodoş - D.Simionescu, Bibliografia românească veche, 1508-1830. Tomurile !!!-IV. [Παλαιά ρουμανική βιβλιογραφία, 1508-1830. Τόμος Γ'-Δ'] ..., σσ.251-262. Μ.Gr.Poslusnicu, Istoria musicei la români ..., [Ιστορία της μουσικής στους Ρουμάνους] ..., σσ.38-45. Ν.Ιorga, Istoria învățământului românesc. [Ιστορία της ρουμανικής παιδείας] ..., σ.156. V.Papacostea, Viețile sultanilor - scriere inedită de Dionisie Fotino. [Η χωή των σουλτάνων - ανέκδοτο έργο του Διονυσίου Φωτεινού.]. Βουκουρέστι, 1935. G.Breazul, Pagini din istoria muzicii românești. [Σελίδες από την ιστορία της Ρουμανικής Μουσικής]..., τόμος Β', σ.64. Ghe.Ciobanu, La musique psaltique roumaine aux XVII-e et XVIII-e siècle ..., p.301.Macarie Ieromonahul, Opere I, Theoreticon. [Macarie Ιερομόναχος, Έργα Α': Θεωρητικόν] ..., σ.18. G.Ştrempel, Catalogul manuscriselor româneşti (din Biblioteca Academiei Române). [Κατάλογος Ρουμανικών χειρογράφων / από την Βιβλιοθήκη της Ρουμανικής Ακαδημίας] ..., σ.55 και 57 Ghe.C.Ionescu, Lexicon..., [Λεξικό] ..., σσ.138-140. V.Cosma, Lexicon ..., Λεξικό] ..., τόμος 3, σσ.88-89. M.Spinei, Manuscrise muzicale bizantine din România ..., [Ψαλτικά μουσικά βυζαντινά χειρόγραφα από την Ρουμανία] ..., κ.α.

ταυτόσημος με το παρά τοις Οθωμανοίς μακάμ Σεγκιά 813

Σε όλες τις καταλήξεις της Δοξολογίας, ο Φωτεινός έχει χρησιμοποιήσει χαρακτηριστικά μοτίβα αυτού του μακάμ, τα οποία ήσαν δημοφιλή στην δημοτική μουσική της εποχής. Βλ. τα παραδείγματα με τις αρχικές φράσεις και τις καταλήξεις της Δοξολογίας. Συγκρίνοντας τα δύο έργα παρατηρούμε τα εξής.

1. Στον Διονύσιο Φωτεινό οι μελωδικές φράσεις είναι μεγαλύτερες, ανεπτυγμένες και με περισσότερα στολίδια. Στον Anton Pann είναι απλούστερες με λιγώτερα στολίδια. Η παρασημαντική γραφή του χρησιμοποιεί λιγώτερους χαρακτήρες ποιότητας, δηλαδή σημάδια τα οποία τίθενται επί των σημείων που εκφράζουν φθόγγους, και τους εκτρέπουν υποχρεώνοντάς τους να ακολουθήσουν πλουσιότερη μελισματική πορεία. Βλ. το παράδειγμα:

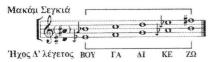

2. Οι καταλήξεις είναι οι συνηθισμένες καταλήξεις του ήχου λεγέτου ΒΟΥ. Και στα δύο χειρόγραφα η ανέλιξη των μελωδιών γίνεται με τρόπο σαφή και οι χρωματικές αλλοιώσεις (έλξεις) που χρησιμοποιούνται, είναι αυτές οι οποίες χαρακτηρίζουν τον συγκεκριμένο ήχο (λέγετο). Εξαίρεση έχουμε στην χρήση του χρωματικού λεγέτου (φα δίεση) όπου γίνεται ηθελημένη συχνή χρήση από τον Διονύσιο Φωτεινό, αλλά ο Anton Pann τον βάζει σε άλλες θέσεις (σημεία της μελωδίας).

3.α. Το φάσμα των φθόγγων που χρησιμοποιείται και στις δύο Δοξολογίες κυμαίνεται από το ΚΕ δίεση/Λα δίεση (δεύτερη βοηθητική γραμμή κάτω από το κλειδί του Σολ) έως το ΓΑ/Φα (πέμπτη γραμμή του πενταγράμμου στο κλειδί του Σολ). Πρέπει να αναφερθεί ότι ο χαμηλότερος φθόγγος (ΚΕ δίεση/Λα δίεση) υπάρχει μόνον στο έργο του Διονυσίου Φωτεινού και όχι και στην μεταγραφή του Anton Pann, ενώ ο υψηλότερος φθόγγος στον Φωτεινό είναι το ΒΟΥ/Μι, ενώ στην μεταγραφή του Anton Pann είναι το ΓΑ/Φα (βλ. το Ασματικό στο τέλος).

3.β. Σημειώνεται ότι τα διαστήματα που σχηματίζονται από τους φθόγγους του βασικού τετραχόρδου του λεγέτου, δεν μπορούν να ταυτιστούν με τα αντίστοιχα στην ευρωπαϊκή μουσική. Πιό συγκεκριμένα ο φθόγγος BOY ο οποίος ισοδυναμεί με τον φθόγγο MI της ευρωπαϊκής μουσικής, είναι πιό χαμηλός στην βάση του κατά 1/3 του ευρωπαϊκού ημιτόνου επί πλέον. Ομοίως και το τετράχορδο BOY - ΚΕ που σχηματίζεται, δηλαδή το αντίστοιχο διάστημα ΜΙ - ΛΑ, είναι ισοδύναμο με την τέταρτη καθαρή, άρα είναι και ο φθόγγος ΚΕ (ΛΑ) χαμηλωμένος κατά 1/3 του ημιτόνου. Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι το διάστημα ΓΑ# - BOY (ΦΑ# - ΜΙ) με φορά προς τα κάτω, στην περίπτωση του χρωματικού λεγέτο σεν αποδίδεται ούτε αυτό με ακρίβεια από την την ευρωπαϊκή κλασσική μουσική διότι δεν είναι ακριβές τριημίτονο αλλά μικρότερο αυτού, και αποτελείται από έναν ελάχιστο τόνο 8 μορίων και μιάς δίγραμμης δίεσης 6 μορίων το σύνολο 14 μόρια, ώστε το τελικό διάστημα που προκύπτει είναι

813 Για το ήχο αυτό βλ: Ο ήχος λέγετος ομοιάζει προς το μακάμ segah (σεγκιά), του οποίου όμως η βάση φέρεται παρά τοις Οθωμανοίς από τον φθόγγο ΣΙ (βλ. παράδειγμα ΣΙ - # Φα) και όχι από τον ΜΙ. Έχει περίπου τα ίδια χαρακτηριστικά με τον δικό μας βυζαντινό ήχο λέγετο (από τον οποίον άλλωστε προέρχεται). Το ΣΙ είνα χαμηλωμένο κατά μία μικρή ύφεση 2 μορίων όπως και το ΜΙ, έτσι ώστε το τετράχορδο (διάστημα 4ης) ΣΙ - ΜΙ να είναι 4η καθαρή. Εμείς μεταφέρουμε αυτά τα διαστήματα κατά μία

5η καθαρή χαμηλότερα έτσι ώστε να δείξουμε την ακριβή τοποθέτηση των διαστημάτων του μακαμ αυτού έτσι ώστε να ισοδυναμούν με την φυσική βάση και θέση του λεγέτου μεταφερμένη στο 5γραμμο (βλ. παράδειγμα). Βλ. Σ.Καράς, Μέθοδος της Ελληνικής Μουσικής. Θεωρητικόν. Αθήνα, 1982, Τόμος Α΄, σσ.255-257. Τόμος Β΄, σ.146. Βλ. και Μ.Μαυροειδής, Οι Μουσικοί Τρόποι στην Ανατολική Μεσόγειο. Έκδοση Fagotto, Αθήνα, 1999, σσ.256-258.

σαφώς μικρότερο του ευρωπαϊκού τριημητόνου ΦΑ# - b MI, το οποίο θεωρείται ότι είναι 18 μόρια. Για την σύγκριση αναφέρουμε ότι η οκτάβα αποτελείται από 72 μόρια και είναι ισοδύναμη τόσο στην βυζαντινή όσο και στην ευρωπαϊκή μουσική.

Το ambitus /η έκταση στον Φωτεινό κυμαίνεται από 8 K έως το 10 M, ενώ στον Anton Pann από 6 M έως 10 M. Στο κάτω παράδειγμα βλ. τόσο την φυσική έκταση του λεγέτου / BOY όσο και τα όρια μέσα στα οποία κινούνται οι φθόγγοι.

- 4. Οι κυρίαρχες ρυθμικές αξίες των φθόγγων στον Φωτεινό είναι μισό, τέταρτο, όγδοο, δέκατο έκτο, τρίηχο ογδόων, με συχνότερα τα όγδοο και δέκατο έκτο, ενώ στον Anton Pann έχουμε μισό, τέταρτο, όγδοο, σπανιώτερα δέκατο έκτο και τρίηχα ογδόων, και συχνότερα το τέταρτο και το όγδοο.
- 5. Τα διαστήματα κινούνται στον Φωτεινό το πολύ έως 5 K ή και 6 μ, ενώ στονΑnton Pann έως 5 K. Επίσης ο Αντών Πάνν χρησιμοποιεί συχνά την 4η Αυξ.
- 6. Τα Ασματικά Μέλη, όπως εξάλλου είναι γνωστό, είναι πιό επιτηδευμένα και μελισματικά, και αναδεικνύουν τις φωνητικές δυνατότητες του ιεροψάλτη.
- 7. Ο Anton Pann έχει προσαρμόσει το μέλος της Δοξολογίας του Διονυσίου Φωτεινού στον συλλαβισμό και στον τονισμό της ρουμανικής γλώσσας αφενός με τρόπο απλό, αφετέρου δε διαφοροποιώντας ως έναν βαθμό το αρχικό έργο του Φωτεινού.

Σημειώνουμε ότι ο Anton Pann ⁸¹⁴ υπήρξε ένας πολύ καλός Ρουμάνος συνθέτης βυζαντινής μουσικής και γνώστης και των δυό γλωσσικών ιδιωμάτων.

Παραδείγματα

με τις αρχικές φράσεις και τις καταλήξεις της Δοξολογίας του Διονυσίου Φωτεινού προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Anton Pann

1. Αντιστοίχηση των δύο έργων γραμμένη σε ψαλτική και ευρωπαϊκή μουσική γραφή

814 Για την ζωή και το έργο του Πρωτοψάλτη Anton Pann, βλ. κατ' επιλογήν, σ' αυτή την διδακτορική διατριηβή.

Παραδείγματα

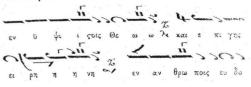
με τις αρχικές φράσεις και τις καταλήξεις της Δοξολογίας του Διονυσίου Φωτεινού προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Anton Pann

2. Αντιστοίχηση των δύο έργων γραμμένη σε ψαλτική και ευρωπαϊκή μουσική γραφή

γ) Ακολουθία του Όρθρου. Δοξολογία, ήχος δ', του Διονυσίου Φωτεινού 1. Με το ελληνικό κείμενο

Δοξολογία ύπό Φωτεινοῦ Διονυσάκη
ήχος τος βου καὶ τοῦτο εἶναι τὸ παρ'
'Οθωμανοῖς Σεγκιάχ.
Δη ο ξα α σοι το δει ξαν τι το φως δο ξα

 γ)

Ακολουθία του Όρθρου. Δοξολογία, ήχος δ', του Διονυσίου Φωτεινού 2. Με το ελληνικό κείμενο

20h-20 Υ μνου μεν σε ευ λο γου μεν σε δ' προ σχυ -1150 K- 2 νου μεν σε ε ε 💸 δο ξο λο γου μεν σε χ ευ χα ρι στου ου μεν σοι δι α την με γα α λην σου δο ο ξαν. Κυνριε ε βα σι λευ δί Ε που ρα νι ε Θε ε ε Πα τερ Παν το χρα α α τωρ λ χυ ρι 2023110 mm ca 2 2 mm co s us a tro no Le nes y I u aon Xes ote e ka: a a II ov Ive eu µa. A Κυυριε ο οθε ο ος ο αμνο 06 ton 00 % o or 00 to ta too 20 % ο αι αι αι ρων την α μας τι ι αν του κο 0 0 0 000 s ye w 200 h w hat ye o at at ひたいてーニッシンではでい αι αι ρων τας α μαρ τι ιας του κο ο ο ομου. Ν Heorgefal the ge a cia a treat go o ra θη με νος εχ δε ξε ω ων του Πα τρος χαι Ε λε η σον η μα ας. λε O TI OU EI HO AOL OI LE OL DE ON EI EI HO vog Ku ps. s. og & Î n σου συς Χριστος εις

-110,20 -2220 -11 C δο ξαν Θο ου Πατρος α μη ην. λ commercial incomment Κα θε κα α στην η με ραν ευ λο γη σω ω σε λ και αι νε ε ε σω το ο νο ο μα σου δί εις τον αι ω ω ω να δί xαι εις τον αι ω να του αι ω ω νος λ Κα τα ξι ω σον Κυ ρι ε ε λι εν τη η the fa ta as th by a waltab th took on 30-2330-00 λα χθη η ναι η μα ας. Eν λο γη τος ει ει Κυ υ ρι ε ε ε ο Θε ο ο ος των Πα τε ερων η μων και πο many source of the second νε το ο ο ο ον χαι δε δο ξα α σμε ε ε νον το ο νο ο μα α σου εις τους αι ωι ω νας α μπ πν TE VOLTO KU ÇE E N TO E AZ OG JOU E क्र म मबद 40- सब विस व व तक क्रिक्रों तम र ca με εν ε ε πι σε ε. λ En yo has act et er ha be e e e e e s ye 225 mm - 1050200 - 10500 δι δα ξο ο ον με τα δι και ω μα τα α σου. Ευ λο γη τος ει Κυρι ε ε ε ε ε διξα 2011/11/20202 ξο ο ον με τα δι και ω μα τα α σου. Ko o pe e ku ta qu yn n e ye

γ) Ακολουθία του Όρθρου. Δοξολογία, ήχος δ', του Διονυσίου Φωτεινού 3. Με το ελληνικό κείμενο

F- 2243 νε α ε ε γω ει πα Κυρι ε λε Ε אשון או עוסט ס דג א א עובבף דסי בסג סג 9220 mm 11 0 mm 12 30 2 mm Κυρι ε προς σε κα τε ε ε φυ γο ον δι δα ξο ο ον με λε του ποι ειν το ο θε λη μα α α σου ο τι συ ει ει ο Θε ε Ο τι πα ρα σοι πη γη ζω η ης τω φω τι ισου ο ψο ομεθα φω ως Πα ρα α τει νον το Ε λε ο ο ος σου ου τοις γι νω σχου σι ι σε λι α α γι ος

γιος α θα να α τος ε λεησον η μα ας. Α γι ος ο Θε ος δί α γι ος τ 一いた な いっこうりょうこう σχυ ρο ο ος λι α γι ος α α α θα να τος 20-2220-116ε λεησον η μα ας. 03-18-6-30-3-3-03-33 Δ οξα πα τρι και ω ω και α γιω Π νευ μα τι Kat vo ov kat a st of kat sig toog at w yat των αι ω ωνων α μπ ηγ. Α γι ος α θα να τος ##379"375" Αααααγιοοςοο

γ) Ακολουθία του Όρθρου. Δοξολογία / Doxologia, ήχος δ', του Διονυσίου Φωτεινού προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Anton Pann

1. Με το ρουμανικό κείμενο

DE DIONISIE FOTINÓ
TRADUSĂ DE ANTON PANN
GLAS 4 Á Aktyeros» EU. X

la vă ți e ce lui cene-ai a ră tat lu mi na s sla vă întru cei

de sus iui Dum ne zeu si pe pământ pa - ce ce în tre oa - meni bu nă vo - i se re cu vân ă u dă - mu Te bi - ne Te cu vân tăm ne m chi năm Ți e Te să vim pe

γ) Ακολουθία του Όρθρου. Δοξολογία / Doxologia, ήχος δ', του Διονυσίου Φωτεινού προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Anton Pann 2. Με το ρουμανικό κείμενο

Ti - ne z i stimul tu mim Ti e and pen - tru 51a va Ta cea ma - re Doam ne Îm pa ra - te ce rescon Dum ne že u le Pă rinte A to ot ți i to ru le 2 Doamne Fi u le - U nule - na - sout I i su se Hristoa se - și Du hule - Sfi - in te Doamne Dumne xe u le mie lu se - lul lui Dumne xeu x Fi ul Ta tă lui Ce el ce ri dicipa catul lu - mii Ce el ce ri dici pă catul lu - mii 2 mi lu ie ște ne pe noi 2 ce el ce - ri dici pă ca - te - le lu - mii ri me sterugă ciu - ni le noa stre Cel ce sexide-adreapta Ta-ta-lui si ne mi lu ie - ste-pe - noi C a Tu esti U nuul Sfâ - - ânt Tu ești U nul Domnes, I i sus Hri-stos 3, în tru Slavalui Dumne ze - eu Ta - - tă ăl A min & n toa te zi le le - bi neTe von cu vân ta si vom là u da ru me le Tau ? invea - ac și - în vea cul vea cu lui 2 zi ua a cea sta fă ră de pă ca The section of the se at sa ne pa - zi im noi Pre esti cuvân tot Doam ne - Dum ne ze ul pă ri inți lor no ștrix și lă u

dat si pro-sla - vit & e ste - nu - me - le Tau In veci A mi in i e Doa - amne mi la Ta - spré-noi pre cu um a am nã - dã aj du i it r intruTi - ne i ne ești cu vân tat Doa-am ne n va tama indrep ta Bulling many many to c DE DOUĂ ORI. - - ri le Ta le ne esti cu vân tat Doa-am ne n va ta ma indrep ta - ri le -Ta - le Doa amnescă pa - re Te-ai fă cut & no · ua în nea am și în neam * eu an zis Doam ne · mi lu ie stemă * vin de că su -- fle tul meu d' cà -am gre sit Ti e Da am ne la . Ti ne am sca pat sn va ţāmā sa fa acvo - ia Ta q ca Tu - 5x0-x5ești Dum ne ze - u ul meu à ă la Ti ne e ste iz vo - rul vi e ti ii n tru Lu mi na Ta - vo om ve 22 11 dea Lu mi nă in de tin de mi la Ta - ce lor ce -Te curosc pe Ti - ne GRABNIC. finte Dum ne ze u le di Spinteta re spintefar'de - moa-arter mi - lu ie ste-ne - pe - noi DE DOUĂ OKI. fi inte Dum ne xe u le & spinte

 $\gamma)$

γ) Ακολουθία του Όρθρου. Δοξολογία / Doxologia, ήχος δ', του Διονυσίου Φωτεινού προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Anton Pann 3. Με το ρουμανικό κείμενο

ta - re & sfinte-far'de - moa arte & mi - lu le ste ne - pe - noi

lava Ta ta lui si Fi u lui & si sfan

tu lui Duh

i - a cum si pu ru rea & si - m

ve cii ve ci lo or A - min

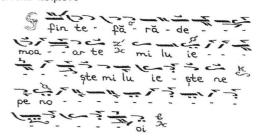
ve cii ve ci lo or A - min

ie ste ne - pe - noi &

fi - in te - Du - um ne ze

fi - in te - Du - um ne ze

fi - in te - da -

Παραδείγματα με την Ακολουθία του Όρθρου Δοξολογία / Doxologia, ήχος δ', του Διονυσίου Φωτεινού 1. Αντιστοίχηση με το ελληνικό κείμενο, γραμμένη σε ευρωπαϊκή μουσική

 γ

 $\gamma)$

Παραδείγματα με την Ακολουθία του Όρθρου Δοξολογία / Doxologia, ήχος δ', του Διονυσίου Φωτεινού 2. Αντιστοίχηση με το ελληνικό κείμενο, γραμμένη σε ευρωπαϊκή μουσική

Παραδείγματα με την Ακολουθία του Όρθρου Δοξολογία / Doxologia, ήχος δ', του Διονυσίου Φωτεινού προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Anton Pann 1. Αντιστοίχηση με το ρουμανικό κείμενο, γραμμένη σε ευρωπαϊκή μουσική

Y)

Παραδείγματα με την Ακολουθία του Όρθρου
Δοξολογία / Doxologia, ήχος δ', του Διονυσίου Φωτεινού
προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Anton Pann
2. Αντιστοίχηση με το ρουμανικό κείμενο, γραμμένη σε ευρωπαϊκή μουσική

Y)

8)

Παραδείγματα με την Ακολουθία του Όρθρου Δοξολογία / Doxologia, ήχος δ', του Διονυσίου Φωτεινού προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Anton Pann 3. Αντιστοίχηση με το ρουμανικό κείμενο, γραμμένη σε ευρωπαϊκή μουσική

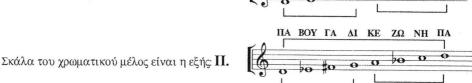
Πολυέλεος

Δούλοι Κυρίου / Robii Domnului, ήχος α, του Ιωάννη Πρωτοψάλτη προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Macarie Ιερομονάχο

Ο Ιωάννης Βυζάντιος Πρωτοψάλτης (+ 1866, Κωνσταντινούπολις) έζησε και έδρασε στην Κωνσταντινούπολη ως μεγάλος πρωτοψάλτης, διδάσκαλος και συνθέτης ψαλτικής μουσικής 815 . Έγραψε βυζαντινά μουσικά έργα χρησιμοποιώντας την Νέα Μέθοδο, και πολλά απ' αυτά έχουν μεταφραστεί στην ρουμανική γλώσσα. Ο Πολυέλεος Δούλοι Κυρίου του Ιωάννη Πρωτοψάλτη είναι γραμμένο σε ήχο α' / ΠΑ, και σε αργοσύντομο.

Συγκρίνοντας τα δύο έργα παρατηρούμε τα εξής.

- 1. Το έργο έχει 40 στίχους / ψαλμούς που αποτελεί ένα Θέμα και 39 παραλλαγές.
- Η μουσική μορφή αυτού του Πολυέλεου είναι Α' α' Β' β' Α' α', όπου παρατηρούμε: 2.
- Διατονικό μέλος Ρεφρέν, παρ. 1-16, a)
- Χρωματικό μέλος Ρεφρέν, παρ. 17-22, B)
- γ) Διατονικός μέλος - Ρεφρέν, παρ. 23-40.
- 3. Η Σκάλα του διατονικού μέλος είναι η εξής: Ι.

AI KE

ZΩ NH

Η Σκάλα του χρωματικού μέλος είναι η εξής: ΙΙ.

- Οι καταλήξεις είναι οι συνηθισμένες καταλήξεις του ήχου α' / ΠΑ.
- Το φάσμα των φθόγγων που χρησιμοποιείται και στους δύο Πολυέλεους κυμαίνεται από το ΔΙ/Σολ (δεύτερη βοηθητική γραμμή κάτω από το κλειδί του Σολ) έως το ΠΑ/Ρε (στην τέταρτη γραμμή του πεντα γράμμου στο κλειδί του Σολ).

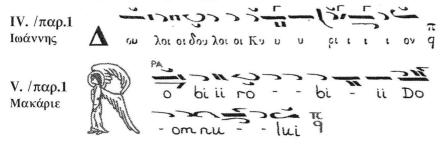
⁸¹⁵ Για την ζωή και το έργο του Ιωάννη Βυζαντίου Πρωτοψάλτη (γεννημένον στη Νεοχώριον του Βοσπόρου, + 1866, Κωνσταντινούπολις), μαθητή του Θεοδώρου Συμεών του Κοντού, βλ. κατ' επιλογήν: Ι. Γεωργίου Παπαδοπούλου, Ιστορική επισκόπησις της βυζαντινής εκκλησιαστικής μουσικής. εν Αθήναις, Τύποις Πραξιτέλους, 1904, σ.172., κ.α.

Το ambitus / η έκταση και στους δύο Πολυελέους κυμαίνεται έως 14 Κ.

Στο κάτω παράδειγμα βλ. τόσο την φυσική έκταση του α' / ΠΑ όσο και τα όρια μέσα στα οποία κινούνται οι φθόγγοι.

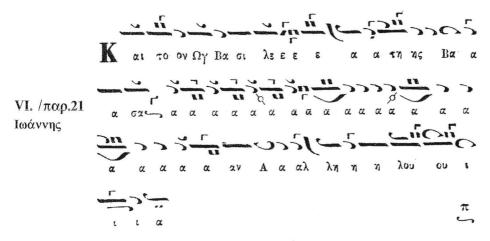

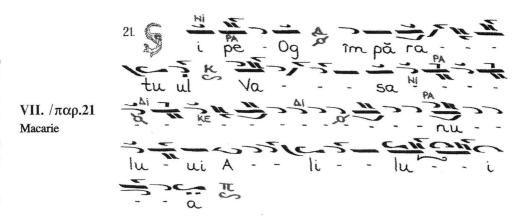
- 6. Το μέλος είναι αργοσύντομο χωρίς μελισματικό χαρακτήρα, με αυστιρά μουσικά σημεία ανά συλλαβή.
- 7. Τα διαστήματα κινούνται στα δύο έργα το πολύ έως 4 K ή και 5 K, με βαθμιαία κήνηση. Η πιό χαμιλή νότα είναι η $\Delta I / \Sigma$ ολ / βλ. παρ. 19, 11, αλλά η πιό ψηλή το $\Pi A / \text{Pe} / \text{βλ}$. παρ. 19, 21.
- 8. Οι κυρίαρχες ρυθμικές αξίες των φθόγγων στον Ιωάννη Πρωτοψάλτη είναι μισό, τέταρτο παραστιγμένο, τέταρτο, όγδοο, σπάνια δέκατο έκτο, με συχνότερα το τέταρτο και το όγδοο, ενώ στον Μακάριε Ιερομονάχου έχουμε μισό, τέταρτο παραστιγμένο, τέταρτο, όγδοο, σπάνια δέκατο έκτο (με την αναγωγή 6: 5 για τον Μακάριε), αλλά ο Μακάριε συχνά κάνει ρυθμικές παραλλαγές στις μέγάλες αξίες του Ιωάννη, από τέταρτο παραστιγμένο και όγδοο, και άλες φωρές μικρίνει το μελωδικό του μέρος.
- 9. Οι μελωδικές φράσεις είναι γενικά από ίδιες εως αρκετά μακριά.
- 10. Στην μετάφραση από τον Ιωάννη Πρωτοψάλτη, ο Macarie, προσαρμόζοντας το ρουμανικό συλλαβισμό και τον τονισμό παρουσιάζει τα εξής.

Ι. Στις κανωνικές παραλλαγές είναι:

Α. α) η αντιγραφή του μέλους - μόνο στο στίχο / παρ. 21. Βλ. τα δύο παράδειγματα:

- β) το μέλος της μεταγραφής έχει μερικές αλλαγές, όπως στους στίχους / παρ: 1, 4, 6, 8, 10, 17, 20, 22, 29, 31, 40, κ.α.
- το μέλος της μεταγραφής έχει πολλές αλλαγές, όπως στους στίχους / παρ.: 16, 23, 25, 26.
 Βλ. τα δύο παραδείγματα, στο στίχο / παρ. 25:
- Β. Το μουσικό κείμενο της μετάφρασης είναι:
- α) τέσσερα μέτρα πιό κοντό οπό το ορίγιναλ. Βλ. στους στίχους / παρ.: 16, 26.
- β) τρία μέτρα πιό κοντό οπό το ορίγιναλ. Βλ. στους στίχους / παρ.: 15, 37, 38.
- γ) δύο μέτρα πιό κοντό οπό το ορίγιναλ. Βλ. στους στίχους / παρ.: 30, 32.

VIII./
παρ.25
Ιωάννης

Το ον αι ω ω ω να α α α α γα α Α αλ

αλ η η η λου ου ι ι α

Τη σου το εις το ον αι ω ω ω ω να α α α α γα α Α αλ

ΙΧ. /
παρ.25
Μαcarie

Το ον αι ω ω ω ω να α α α α γα α Α αλ

Τη παρ.25
Μαcarie

Το ον αι ω ω ω ω να α α α α γα α Α αλ

Το ον αι ω ω ω ω να α α α α γα α Α αλ

Τη παρ.25
Μαcarie

- δ) ένα μέτρο πιό κοντό οπό το ορίγιναλ. Βλ. στους στίχους / παρ.: 2, 5, 7, 8, 9, 19.
- Γ. Το μουσικό κείμενο της μετάφρασης είναι πιό μεγάλο οπό το ορίγιναλ. Βλ. στους στίχους / παρ.: 2, 13, 14, 15, 18, 24.
- Στις μεγάλες παραλλαγές είναι σχεδόν ίδιες. Βλ. στους στίχους / παρ.: 1, 29, 39, 40.
 Βλ. τα δύο παραδείγματα, στο στίχο / παρ. 40:

Χ. /
παρ.40

κα τι κων Ι ε ε ε ρου ου ου σα α α λη η η
Ιωάννης
λου ου ι ι ι α

ΙΙΙ. Στο Ρεφρέν / Αλληλούια οι παραλλαγές της μετάφρασης είναι ίδιες, με εξαίρεση:

i ne e ste cu - vâ ântat Dom

nu ul di-in Si - on à Cel ce lo cu

XI./
ie - ste în I - e - ru - sa
παρ.40
Macarie

im A - li - lu

- α) στους στίχους / παρ.: 8, 39, όπου έχει μερικές αλλαγές.
- β) στους στίχους / παρ.: 15, 16, όπου, από τα τρία μέτρα, το πρώτο λείπει, το δεύτερο έχει μία άλλη μουσική γραμμή και το μέτρο τρίτο είναι η κατάληξη.

Βλ. τα δύο παραδείγματα, στο στίχο / παρ. 15:

XII. /
παρ.15
Ιωάννης Α α αλ λη η η λου ου ι ι α 9

'Αρχή τῶν πολυελέων

XIII. / παρ.15 Macarie

8)

IV. Στο Β' μέρος / χρωματικό του Πολυέλεο, ο Macarie παρακολουσή η ίδια μελωδία στην μετάφραση. Σημειώνουμε ότι ο Μακάριε Ιερομονάχου 816 υπήρξε ένας πολύ καλός Ρουμάνος συνθέτης βυζαντινής μουσικής και γνώστης και των δυό γλωσσικών ιδιωμάτων.

Πολυέλεος Δούλοι Κυρίου, ήχος α, του Ιωάννη Πρωτοψάλτη 1. Με το ελληνικό κείμενο

'Ο παρών Πολυέλεος Ίωάννου Πρωτοψάλτου Ήχος 9 Πααυτουο ο ο τι κα αλο ο ο ο ο ο 1. Δ ω λοι οι δου λοι οι Κυ υ υ ριιι ι ον q αλ αλ λη η η λου ου ι ι ι α q αι νει ει ει τε TO 0 VO 122 KU St. (1 t O) Bat VEL EL EL EL TE 6000V المركبة المركبة والمستساخ والمؤدود a to o o s au to o Ko u o pi i i s o λοι οι οι Κο ο ρι (1 ο ο ο ο ο ο ο ο 00 00 00 00 QA aad da na dou ou i i a -1010 - --2. 0 : 5 070 75 E ES EV OL 61 01 201 KU PL 1 σρα α πλ ει εις πι ρι ι ι ου σι α α 1 on d th a anywais Or non see on on white me on on ομο ο ον ε ε α αυτω η η ω ω ω ω ω ω ω ω ω ω ω سنة عدودة سية SS TO 0 - 11 876 6 6 746 60 XX 0 0 0 71 126 6 6 5 - S A 1 vst st 11 75 700 Ku u pt : 64 9 0 75 α γα α θο ος Κυ ο ρι 200 ο 00 0 0 0 0 0 Α ααλ λη η τ λου ου ι ι α K at at at at 0 0 0 Ku v v pre 1 1 05 0 0 05 11 ah hi n n hou ou : 1 : a q ח עשי אמם פת אמ מ מ מ מי זא מן דסטן שנ ב טייו Ψααλλαατη το Ο νο μα τι

 δ)

Πολυέλεος

Δούλοι Κυρίου, ήχος α, του Ιωάννη Πρωτοψάλτη 2. Με το ελληνικό κείμενο

- داداد ا η λου ου ε ε α 35-46-200 - Drost 300 Πααααανταοοο σααητίδε ε λη η σε εν ε ε ποι οι οι η η η σεν η σεν τω ω ου ρα α α α νω ή και ε ε ε εν τη η η η γη η η η η Α ααλ λη η η λου ου ι ι α σ وروس مار مراسات و و در مراسات 10. Ε ν ταις θα λασ σαις και εν πα α α α σαις ή ται αι αιαις α α α δυ υ υς σοι οι οι οι οι α α αλ λη η η λου ου ι ι α να αααγων νε φε λας εξεσχα α του のでできょう by t t t a 12. A στρα α πας ειείς Y ε ε τον ε ε ποι οι 5. C. ου ι ι ια 13. 0 E & a a a you of A ve e s s pous q ex -555-3% SSC-5-46040 on on on on on day y u y you .. on : +32-326 Esch 14. Ως εεεπα α α τα α α ξε η τα α πρω ω

το ο ο τοο ο ο κα q αι γυ υ υπτουου ουσου ου ο α α αλ λη η η λου C. C. ... 15. A πο αν θρω ω ω που ου ε ως κτη η η νου ου サンシューニューのごうが פט סט סט פט סט סט פט סט פט סט -3 0556-2- - 1000 0 - 25 ου ους α Α α αλ λη η η λου ου ι ι ι α E दिव सहजन्दर हा केट जम महा हा हा व स्था पर वृद्ध प्रवास ने ειν με ε ε ε σω ω σου ου Αι αι γυ υ πτε ε ε ε テージンシッシュックショーニ e sees see s eq A a a h n n n hou داسس المسترددي سردسرا 17. Ε του φα ρα α ω και εν πα σι ιτοις δου ου ου λου οις 1-2- - 101 - 2 λα η η λου ου ε ε ε α 18. 0 ж с с ка таки с с с с б для по в д Ax a a a a a a a a a a a a a a a a a b h h h 一ついんごうご 19. K as at a a a se atsieve Ba os 1 heis o aparat دومه ده مه ده مه ده ده ده وه ده ده وه وه مه ده مه مه وه دون م م م م م م م م م م م م م م م ويستارت

ميور كير يسيد و و و المساد سر سر

Τον Σιιων Βασι λεεεεεαρίτων Ααμορ

αααααααν Αααλ λη η η λου ου ί

(3)

Πολυέλεος Δούλοι Κυρίου, ήχος α, του Ιωάννη Πρωτοψάλτη 3. Με το ελληνικό κείμενο

---مر المراج والمرود وي المرود وي 3551-5-4000 15τι χρινει εί Κυρι ι ος το ον λα ον α αυ του 27. A a ah hy ny hou cu i i a Zoccincion with the 21. K at 70 OV MY Ba of Az E E & a a \$7 46 Ba a α αλ λη η η λου ου ι ι α 20,000 - 000 - 000 - 000 28. Κ αι ε επι τοις δου ου ου λοι οις α α αυτου 9 α α α α α α α ν Α α αλ λη η η λου ου म्ब क्य प्रोम कि n n वह ह ह दावा वा वा वा वा वा वा वा वा 22. Κ αι πα α α σα ας βεας Βα σι λει α ας χανα α ααλ λη η η λου ου ι ι ι α a a a a a a a a a a a a a a b o o o o 29. α α α α Ει ει ει δω ω ω λα η των Ε ε ένων 355/5-201216251555-6556 10000 a at la bir on war ar Non or : I ton to la Nerer et ιιιια でしていることに いっしい 23. K 21 21 21 2 5 00 00 25 TA NY TAV a 20 TO 60 KAA ショラーニー こっちしら ニールベル ονο μι ιια α α α α α α α α α α α ωωωωωω ων Αααλ λη η η λου ου av Aak kn n n hou ou i i a و دد گالانسال کاد پیروسسال کار 2002-1-102-20-x-24. Κ λη το νο μι αν Ι ι σρα α πλ Δα α ω α αυτου το ο μαα ε ε ε χου ου ου σι α και αι 30. 3-1/200-2000-2000 21 00 00 00 32 x x x x x 00 000 01 1 1 1 1 1 1 1 The state of the s 25. Κυυυ μιιι ε η το ο νο μα α α 5 C 90 1 1 1 a σουνινείς το οναι ω ω ω ωναα α α α γα α Α αλ المستدد المستردد المسترد المست 31. Ο ο θαλ μου ους ε ε χου ου σι ι ιικαιουκ ο ο 1-5-chono-350-10-13-05-0λη η η λου ου ι ι ι α 0 400 0 or tas as as as an an as as as as as as as いっちにらしにいいこう 26. K at at to try to 0 at 10 0 of 00 of 500 at 515 α α αλ λη η η λου ου ι ι ι α पृष्ट पर व वाप प्रवा वावः पृष्ट ह पर र व व व व व ο τα α εγοιου σι και ου κτ ε ε ε νο τι ι 32. 5-0-3656-5-66 ं तिम त ति ए ए ए एसः वा वा वा वा वा वा वा वा वा

8)

8)

Πολυέλεος

Δούλοι Κυρίου, ήχος α, του Ιωάννη Πρωτοψάλτη
4. Με το ελληνικό κείμενο

Ο ο δε ε ε γα αρ ε ε ε στι η πνε ε ευ 33. μα α' g εν τω στο μα α τι α αν τω ω ω ω ω WWW WW WW W W Q A a ak kit a a you ou وسترعوشه 34 ther or or a an tored Le April to a or wor ααα q Aααλ λη η η λου ου ι ι ι α q 35. K at TA A AV TE EC ON DI TO TO TO TE E E TEX AD TO: THE OF Ot Ot O Ot O OS Q A a ah hy & y hou ou i ---O i not I i opa a nà nà eu la yn ana re ro ov 36. 500000 ov A a ah h n n hou ou i -200

39. O : so 600 µs s voi το ov Ku u g: 1 ov g su λο

40. Ε υ λο γη η τος Κυριιος εχ Σιιων q ο

χα τι χων ι ι ε ε ρου ου ου στα α αλλη η η

η η η η η η η η η η η η η μ Α ααλ λη η η

Πολυέλεος

Δούλοι Κυρίου / Robii Domnului,, ήχος α, του Ιωάννη Πρωτοψάλτη προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Macarie Ιερομονάχο

1. Με το ρουμαηνικό κείμενο

DE IOAN PROTOPSALTUL BISERICII CELEI MARI. TRADUS DE IEOROM, MACARIE GLAS I § 70.

Obi ii ro - bi - ii Do
- om nu - lui 9 A

daatinu - me le - Doom nu - lu ui & là u da - ati slu-ugi pe -

Πολυέλεος

δ) Δούλοι Κυρίου / Robii Domnului,, ήχος α, του Ιωάννη Πρωτοψάλτη προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Macarie Ιερομονάχο

2. Με το ρουμανικό κείμενο 35 4 355 Vi CHEMOND SON I - i lu i ce staatin ca costes extension sa - - Do - om nu n chi urti - le ca - sei Dum ne ze u lui no stru Cistal Salar ă il da - ați pe ă û da ați pe omnul că ste-buun Do om nu Marie Lu Silving a 18 a ân ta shi cân ta ati nu me · le · Lu ui ? ca · · · e ste bu un a A li lu i · a P 5 0 Na - pe - I - a - co ov si-a a - le - es Lu - i M isi Do om nu isi Do - - om nu -STATE OF THE STATE ON SICE OF e I sra - il spre - mo ste ni re lu i in il

Contract of のでしていることので a e eu a - am cu - no scu ut? că è - ste ma - re Do om ru IN THE STATE OF TH a ra Do om nu - ul no 3 1 3 - 45 45 Elle pe ste to - ofi Du-umne THE STATE OF THE S oa te os ca - te - a - vru - - ut Do - om ru ul a fa cut q i man cut q i pa man ce er q que se pe di pa mâ ant A li lu na quanti si intrutoa - tess a da - an cu - ri - le 11 - 332102-ENEMO A - - li - - lu ---- E ori de la ma ar gi nea pà mà antu lu mà ma A .. lu .. lu .. a

Πολυέλεος

δ) Δούλοι Κυρίου / Robii Domnului,, ήχος α, του Ιωάννη Πρωτοψάλτη προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Macarie Ιερομονάχο 3. Με το ρουμανικό κείμενο

u le spre ploa ie le-a fă cu - Curan Sa 15 el ce scoa - te de va -- ântu-ri - le- q din vi sti e ri le sa le mi かっていることのことのできる。 A . ali . lu . i . a 14. Care-le-a bà tut ce le în tâ âină scu te - a let E gi iptu - lu たろと、半年ションコロンタンマ mi of A street Carent A - - li - - lu - - - E e a la compana o bi to - - do - - bi できることのからい w 2 22 Car - Many 230 E = 5 c= E ri mi - - s-a - 9 se-em ne si mi nu uni i m mi ij lo cu ul ta au E gi ip さればらっているいかが - Joe 15 n tru Fa ra on si in tru toa - te - slu - qi - le

200 to 1 200 2 2 11 11 200 シングできるないない li .- - lu a re le - à bà tu ut rea murimu ul である。 te PASS A LIL LU L A CI IS IM pa - ra - - otith på - ra - - atita - - - -一一 かっついまりっちょう ari A e Si - on mpå ratu ul A mo re STORY ASS i pe og mpara,
tu ul Va sa H tu ul Va sa sa RA lu ui A · li · lu 22 si toa Par te mpără ti le lui Hana-a i le-a da at pă mâ - ân tu - ul lo or mo ște ni -つうオートー で ラボンニラ

 δ)

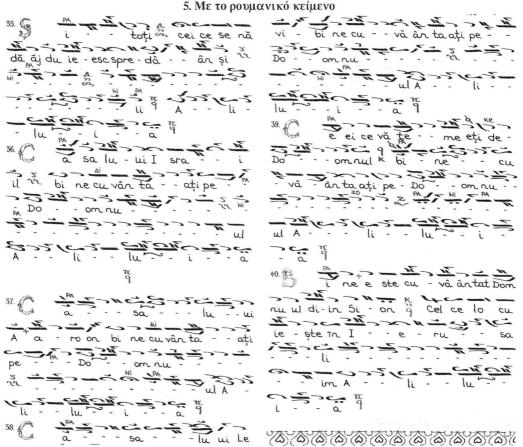
Πολυέλεος

Δούλοι Κυρίου / Robii Domnului,, ήχος α, του Ιωάννη Πρωτοψάλτη προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Macarie Ιερομονάχο 4. Με το ρουμανικό κείμενο

TO STORY OF THE PROPERTY OF TH ur lu cruri de mà li - - lu 2121-25-5-27-65 a q airi o me ne 24 0 ste ni - relui I - - sra-A Section of the sole of the state of the state of the 311-311-35-30-30-4 -- li - - lu - · i - · a po - po - ru - - lu - ui Sã - -30 a au si com mice com many nu vo orgra - wil ph Cos Carollo Social 5752555 25 0 00 500 nu me le Tau 2 e le - lu - la a ste . i n vea . 51 Ochia ac A li au si nu voor ve dea C= 300 16 2 3 -c 2 & By Anna seed - a 26. PA PO me ni lu a rea - Ta 1 m nea - am si - 1 72 re echi a au și nu vo. or a. u. x innea and li pa lu a 4 3 3 3 5 C 2 -27. C a va · ju de ca · 世紀できる は - i - - a Do - om rul pe - po po - ru ul 色いっするだのかったと ste du wh q m gu. 225 mm 022 CC2 CN CN - - - au A - - li - - lu ラマネをからからするっち - - - E li lu la la a que 28 5 spre slu gi le "se - ne nea lo or Sa le se va · u se - va - u -T STATE OF ASS sa · fi · e ce · ei ce · fa · ac li lu a q - i - a à ce stea The do Sill I near multi-lor es a argint si a ster curations and

Πολυέλεος

δ) Δούλοι Κυρίου / Robii Domnului,, ήχος α, του Ιωάννη Πρωτοψάλτη προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Macarie Ιερομονάχο

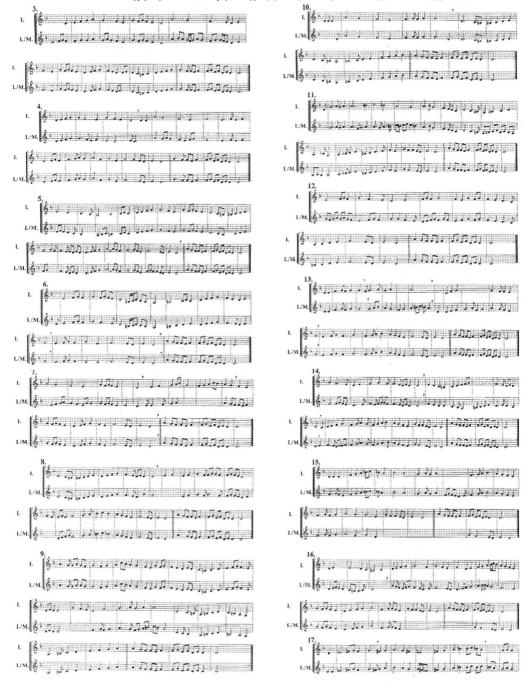
δ) Παραδείγματα με τον Πολυέλεο Δούλοι Κυρίου / Robii Domnului, ήχος α, του Ιωάννη Πρωτοψάλτη

Προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Macarie Ιερομονάχο
1. Αντιστοίχηση των δύο έργων γραμμένη σε ευρωπαϊκή μουσική γραφή

Ισάννη Προτοσάλτη Προτοσάλτη Μεκάριε Περομονάχου	
LM (\$1.500) N = 21 1.22 2.03 1.00 2.03 1.00 2.03	

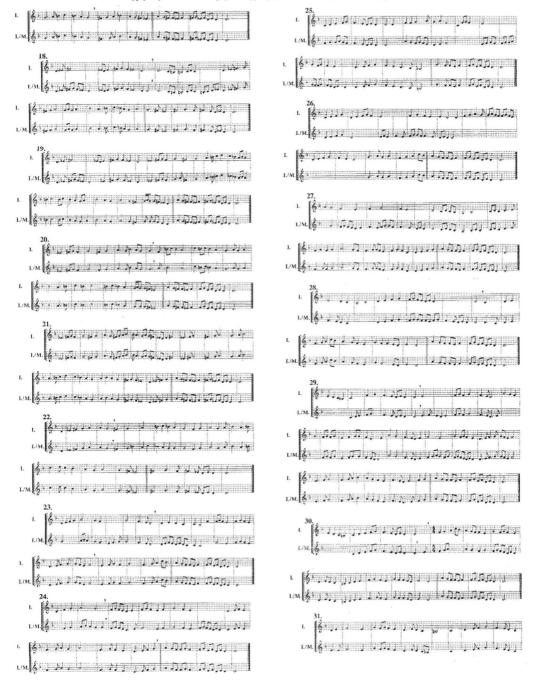
δ) Παραδείγματα με τον Πολυέλεο Δούλοι Κυρίου / Robii Domnului, ήχος α, του Ιωάννη Πρωτοψάλτη

Προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Macarie Ιερομονάχο 2. Αντιστοίχηση των δύο έργων γραμμένη σε ευρωπαϊκή μουσική γραφή

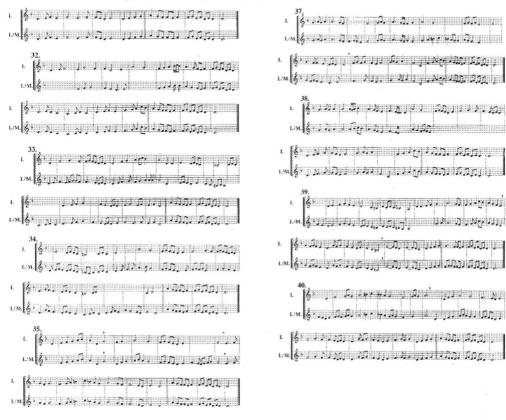
δ) Παραδείγματα με τον Πολυέλεο Δούλοι Κυρίου / Robii Domnului, ήχος α, του Ιωάννη Πρωτοψάλτη

Προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Macarie Ιερομονάχο 3. Αντιστοίχηση των δύο έργων γραμμένη σε ευρωπαϊκή μουσική γραφή

δ) Παραδείγματα με τον Πολυέλεο Δούλοι Κυρίου / Robii Domnului, ήχος α, του Ιωάννη Πρωτοψάλτη

Προσαρμογή στη ρουμανική γλώσσα από τον Macarie Ιερομονάχο 4. Αντιστοίχηση των δύο έργων γραμμένη σε ευρωπαϊκή μουσική γραφή

Κεφάλαιο δεύτερο

Συντακτική και μορφολογική ανάλυση των ψαλτικών μουσικών έργων Ρουμάνων συνθετών

Ακολουθία της Λειτουργίας:

α) Αξιον εστίν, ήχος α' του Nectarie Βλάχου

Ακολουθία του Εσπερινού:

- β) Κύριε, εκέκραξα, ήχος α', του Ιερομόναχου Macarie
- γ) Ανοιξαντάρια, ήχος πλ. δ', του Dimitrie Suceveanu

Τροπάρια

- δ) Εξομολογείτε τω Κυρίω, ήχος πλ. α', του Anton Pann
- ε) Πάτερ Ημών, ήχος πλ. α', του Anton Pann

Ακολουθία της Λειτουργίας:

α) Αξιον εστίν / Axion - Cuvine-se cu adevărat, ήχος α' / ΠΑ, του Nectarie Βλάχου

Το Άξιον εστίν σαν μέρος της Ακολουθίας της Λειτουργίας, ψάλλεται μετά τον Καθαγιασμό των Θεύων Δώρων.

Το Αξιον εστίν / Cuvine-se cu adevărat, του Nectarie Βλάχου 817 είναι γραμμένο σε ήχο α' / ΠΑ.

Από την ανάλυση του έργου παρατηρούμε τα εξής.

Το μέλος έχει μελισματικό χαρακτήρα, στο ύφος του Αγιορείτικου μέλους.

Οι μελωδικές φράσεις είναι απλές, και το λειτουργικό κείμενο είναι με τους ρουμανικούς συλλαβισμούς και τονισμούς 818 . Βλ. το παράδειγμα:

I.

2. Το φάσμα των φθόγκων που χρησιμοποιείται κυμαίνεται από το NH/NTO (κάτω από την γραμμή στο το κλειδί του Σ OΛ) έως το BOY/MI (κάτω από την πέμπτη γραμμή του πενταγράμμου στο κλειδί του Σ OΛ).

Το ambitus / η έκταση του έργου κυμαίνεται έως 10 Μ. Στο κάτω παράδειγμα βλ. τόσο την φυσική έκταση του α ' / ΠΑ όσο και τα όρια μέσα στα οποία κινούνται οι φθόγγοι.

II.

3. Παρατηρούμε ότι οι καταλήξεις είναι οι συνηθισμένες καταλήξεις του ήχου α' / ΠΑ, και περιέχουν παρόμοια μουσικά σχήματα. Βλ. σχήματα των καταλήξεων:

παρ.3) σελ.1, σειρά 3 - στο τέλος,

παρ.4) σελ.2, σειρά 2 - στην αρχή, σε σύμπτυξη,

παρ.5) σελ.2, σειρά 6 - στη μέση, σε ανάπτυξη,

παρ.6) σελ.3, σειρά 2 - στη μέση, σε ρυθμική παραλλαγή,

παρ.7) σελ.3, σειρά 6 - στη μέση, σε μεγάλη ανάπτυξη.

817 Για την ζωή και το έργο του Πρωτοψάλτη Nectarie Creţu Βλάχου, βλ. κατ' επιλογήν, σ' αυτή την διδακτορική διατριηβή.

818 Παρουσιάζομε τους στίχους του Άξιον εστίν / Axion - Cuvine-se cu adevăral, στην ελληνική γλώσσα και του Nectarie Βλάχου στην ρουμανική γλώσσα:

1. Άξιον εστίν ως αληθώς μακαρίζειν σε την Θεοτόκον

την αει μακάριστον και παναμώμητον και Μητέρα του Θεού ημών

την τιμιωτέραν των Χερουβίμ και ενδοζοτέραν ασύγκριτως των Σεραφείμ την αδιαφθόρως Θεόν Λόγον τεκούσαν την όντως Θεοτόκον. Σε μεγαλύνομε.ν.

Cuvine-se cu adevărat să te fericim, Născătoare de Dumnezeu, / cea pururea fericită şi prea nevinovată şi Maica Dumnezeului nostru.
 Ceea ce ești mai cinstită decât Heruvimii şi mai preaslăvită făr' de-asemănare decât Serafimii,
 carea, fără stricăciune pre Dumnezeu Cuvăntul ai născut pre tine cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu, te mărim.

- 4. Τα διαστήματα κινούνται από 4 K, 5 K έως 8 K, με μελισματικό τρόπο και με βαθμιαία κίνηση.
- 5. Οι κυρίαρχες ρυθμικές αξίες των φθόγγων στον Nectarie Βλάχου είναι: μισό (μόνο 8 φορές), τέταρτο παρεστιγμένο, τέταρτο, όγδοο, δέκατο έκτο, τρίηχο ογδόων και συχνότερα το τέταρτο, το όγδοο και το δέκατο έκτο, με πολλές αποτζιατούρες.

Ο Nectarie Βλάχου υπήρξε ένας από τους μεγαλύτερους Ρουμάνους συνθέτες ψαλτικής μουσικής και τα έργα του ψάλλονται και σήμερα στη Ρουμανία και στο Άγιο Όρος.

Ακολουθία της Λειτουργίας

Ακολουθία της Λειτουργίας

α) Αξιον εστίν / Axion - Cuvine-se cu adevărat, ήχος α' του Nectarie Βλάχου 2. Γραμμένη σε βυζαντινή και ευρωπαϊκή μουσική γραφή

Ακολουθία του Εσπερινού - Κεκραγάρια:

β) Κύριε εκέκραξα / Doamne strigat-am, ήχος α'/ Πα, του Macarie Ιερομόναχου

Το Κύριε εκέκραξα σαν μέρος της Ακολουθίας του Εσπερινού ψάλλεται στην αρχή του Εσπερινού. Το Άξιον εστίν / Axion - Cuvine-se cu adevărat, του Macarie Ιερομόναχου 819 είναι γραμμένο σε ήχο α' / ΠΑ.

Από την ανάλυση του έργου παρατηρούμε τα εξής.

Το μέλος έχει μελισματικό χαρακτήρα.
 Οι μελωδικές φράσεις είναι απλές, και το λειτουργικό κείμενο είναι με τους ρωμανικούς συλλαβι

⁸¹⁹ Για την ζωή και το έργο του Macarie Ιερομονάχου, βλ. κατ' επιλογήν στις σελ.508-533, σ' αυτή την διδακτορική διατριβή.

σμούς και τονισμούς 820 . Βλ. το παράδειγμα:

I.

2. Το φάσμα των φθόγγων που χρησιμοποιείται κυμαίνεται από το $Z\Omega/\Sigma I$ (κάτω από την γραμμή στο το κλειδί του ΣOA) έως το $\Pi A/PE$ (στην πέμπτη γραμμή του πενταγράμμου στο κλειδί του ΣOA).

Το ambitus / η έκταση του έργου κυμαίνεται έως 10 Μ.

Στο κάτω παράδειγμα βλ. τόσο την φυσική έκταση του α' / ΠΑ όσο και τα όρια μέσα στα οποία κινούνται οι φθόγγοι.

II.

- 3. Παρατηρούμε ότι οι καταλήξεις είναι οι συνηθισμένες καταλήξεις του ήχου α' / ΠΑ, και περιέχουν παρόμοια μουσικά σχήματα. Βλ. σχήματα των καταλήξεων, που είναι ίδια:
- α) σελ.1, σειρά 2 στο τέλος / σειρά 3 στην αρχή,
- β) σελ.2, σειρά 1 στο τέλος,
- γ) σελ.2, σειρά 6 στο τέλος / 7 στην αρχή.

III.

- 4. Τα διαστήματα κινούνται από 4 Κ έως 6 Κ, με μελισματικό τρόπο και με βαθμιαία κίνηση.
- 5. Οι κυρίαρχες ρυθμικές αξίες των φθόγγων στον Μακάριε Ιερομόναχου είναι: μισό λεγκάτο με όγδοο (μόνο μία φορά), μισό, τέταρτο παρεστιγμένο (μόνο 2 φορές), τέταρτο, όγδοο παρεστιγμένο (μόνο 4 φορές),όγδοο, δέκατο έκτο (σπάνιο), τρίηχο ογδόων (μόνο 2 φορές), και συχνότερα το τέταρτο και το όγδοο, με λίγες αποτζιατούρες.

820 Παρουσιάζομε τους στίχους του Κύριε εκέκραξα / Doamne strigat-am, στην ελληνική γλώσσα και του Macarie Ιερομονάχου στην ρουμανική γλώσσα:

1. Κύριε εκέκραξα προς σε εισάκουσόν μου, εισάκουσόν μου Κύριε,

Κύριε εκέκραξα προς σε εισάκουσόν μου, πρόσχες την φωνήν της δεήσεώς μου εν τω κεκραγέναι με πρός σε εισάκουσόν μου Κύριε.

Κατευθυνθήτώ η προσευχή μου ως θυμίσμα ενώπιόν σου έπαρσις των χειρών μου θυσία εσπερινή εισάκουσόν μου Κύριε.

2. Doamne, strigat-am către Tine, auzi-mă, auzi-mă Doamne.

Doamne, strigat-am către Tine, ia aminte glasul rugăciunii mele, când strig către Tine, auzi-mă Doamne.

Să se îndrepte rugăciunea mea ca tămâia înaintea Ta,

ridicarea mâinilor mele, jertfă de seară, auzi-mă Doamne.

Ο Macarie Ιερομόναχου υπήρξε ένας από τους μεγαλύτερους Ρουμάνους συνθέτες ψαλτικής μουσικής και τα έργα του ψάλλουται και σήμερα στη Ρουμανία και στο Άγιο Όρος.

Ακολουθία του Εσπερινού:

β) Κύριε, εκέκραξα / Doamne strigat-am, ήχος α', του Ιερομόναχου Macarie
1. Γραμμένη σε βυζαντινή και ευρωπαϊκή μουσική γραφή

Ακολουθία του Εσπερινού:

γ) Ανοιξαντάρια / Anixandare, ήχος πλ. δ' / NH, του Dimitrie Suceveanu

Τα Ανοιξαντάρια / Anixandare, του Dimitrie Suceveanu 821 είναι γραμμένα σε ήχο πλ. δ' / NH. Από την ανάλυση του έργου παρατηρούμε τα εξής.

1. Το μέλος έχει μελισματικό χαρακτήρα και περιέχει 10 ψαλμούς και στο τέλος Δόξα σοι ... Αλλη-λούια / Slavă ... Aliluia ... Βλ. το παράδειγμα:

Οι 10 μελωδικές φράσεις είναι απλές, και το λειτουργικό κείμενο είναι με τους ρουμανικούς συλλαβισμούς και τονισμούς 822 .

2. Το φάσμα των φθόγγων που χρησιμοποιείται κυμαίνεται από το $\Delta I/\Sigma O\Lambda$ (κάτω από την γραμμή στο το κλειδί του $\Sigma O\Lambda$) έως το NH/NTO (κάτω από την τέταρτη γραμμή του πενταγράμμου στο κλειδί του $\Sigma O\Lambda$). Το ambitus / η έκταση του έργου κυμαίνεται έως 14 Κ.

Στο κάτω παράδειγμα βλ. τόσο την φυσική έκταση του πλ. δ' / NH όσο και τα όρια μέσα στα οποία κινούνται οι φθόγγοι.

Οι καταλήξεις είναι οι συνηθισμένες καταλήξεις του ήχου πλ. δ' / ΝΗ.
 Παρατηρούμε ότι, από την πλευρά της μουσικής μορφής υπάρχει ένα θέμα και 9 παραλλαγές:
 Α. α) η αρχική φράση του θέματος αρ. 1 είναι περίπου ίδια με την αρ. .5, Βλ.

Α. β) αλλά οι άλλεςαρχικές φράσεις είναι σε παραλλαγές. Βλ.

822 Παρουσιάζουμε τους στίχους από τα Α*νοιξαντάρια/ Anixandare*, στην ελληνική γλώσσα και του Dimitrie Suceveanu στην ρουμανική γλώσσα:

ι. Ανοίξαντός σου την χείρα τα σύμπαντα πλησθήσονται χρηστότητος

αποστρέψαντος δε σου το πρόσωπον ταραχθήσονται

Δόξα σοι ο Θεός αλληλούια.

Αντανέλεις το πνεύμα αυτών και εκλείψουσι και εις τον χούν των

επιστρέψουσι Δόξα σοι ο Θεός αλληλούια..

Εξαποστέλεις το πνεύμα σου και κτισθήσονται και ανακαινείς το πρόσωπον της γής.

Δόξα σοι Πάτερ Δόξα σου Υιέ Δόξα σοι το Πνεύμα το Άγιον Δόξα σοι ο Θεός αλληλούια...

2. Deschizând tu mâna Ta, toate se vor umple de bunătate. Binecuvântat ești Doamne.

Iar întorcându-ți fața Ta se vor tulbura, luavei duhul lor și se vor sfârși și în țărâna lor se vor întoarce. Binecuvântat ești Doamne.

Trmite-vei Duhul Tău și se vor zidi și vei înoi fața pământului. Binecuvântat ești Doamne.

Fie mărirea Domnului în veac, veselise-va Domnul de lucrurile Sale. Binecuvântat ești Doamne.

Cel ce caută spre pământ și-l face pre el de se cutremură. Cel ce se atinge de munți și fumegă. Minunate sunt lucrurile Tale Doamne.

Cânta-voi Domnului în viața mea, cânta-voi Dumnezeului meu până ce voi fi. Minunate sunt lucrurile Tale Doamne.

Îndulcească-se Lui vorba mea și eu mă voi veseli de Domnul. Minunate sunt lucrurile Tale Doamne.

Lipsească păcătoșii de pre pământ și cei fără de lege ca să nu mai fie. Minunate sunt lucrurile Tale Doamne.

Soarele și-a cunoscut apusul său, pus-ai întuneric și s-a făcut noapte Slavă Ție Doamne. Celui ce ai făcut toate.

Cât s-au mărit lucrurile Tale Doamne, toate întru întelepciune le-ai făcut, Slavă Tie Doamne. Celui ce ai făcut toate.

Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, Slavă Ție Doamne. Celui ce ai făcut toate.

Și acum și pururea și în vecilor Amin. Slavă Ție Doamne. Celui ce ai făcut toate.

Aliluia, aliluia Slavă Tie Dumnezeule. Aliluia, aliluia Slavă Tie Dumnezeule. Slavă Tie.

β) η τελική φράση του θέματος είναι σχεδόν παρόμοια με τις υπόλοιπες παραλλαγές, με την διαφορά ότι στο σύνολο αρ. α) η αρχική ρυθμική αξία είναι μισό / παρ. 1 = 2 = 3 = 4, βλ.

και στο αρ. β) είναι τέταρτο / 5 = 6 = 7 = 8 = 9 = 10 + Δόξα ... + Νύν ... Βλ.

και Αλληλούια αρ.2 σε μικρή ανάπτυξη.

Το έργο περιέχει διατονικό και χρωματικό γένος:

- α) το Θέμα αρ.1 και το Φινάλε αρ. 10 περιέχει διατονικό γένος.
- β) Ar. 2 περιέχει αλλοιωμένους τους φθόγγους: b BOY / b MI # Γ A / # Φ A b ZΩ / b ΣΙ.
- γ) Αρ. 3 περιέχει αλλοιωμένο τον φθόγγο: b ΚΕ / b ΛΑ.

Y)

- δ) Ar. 4 περιέχει αλλοιωμένους τους φθόγγους: $b \text{ KE } / b \text{ AA } \text{ kai } b \text{ Z}\Omega / b \text{ SI.}$
- ε) Αρ. 5 όπως Αρ.2.
- ς) Αρ. 6 όπως Αρ.4.
- ζ) Aρ. 7 περιέχει αλλοιωμένους τους φθόγγους b BOY /b MI b KE /b ΛA b Z Ω /b ΣI.
- η) Αρ. 8 περιέχει αλλοιωμένους τους φθόγγους b BOY / b MI # ΓΑ / # ΦΑ.
- θ) Αρ. 9 περιέχει αλλοιωμένο τον φθόγγο: b ΖΩ / b ΣΙ.
- 4. Τα διαστήματα κινούνται από 4 Κ, 5 Κ έως 8 Κ, με μελισματικό τρόπο και με βαθμιαία κίνηση.
- 5. Οι κυρίαρχες ρυθμικές αξίες των φθόγγων στον Δημήτριε Σουτδεβεάνου είναι: μισό (για τις καταλήξεις), τέταρτο παρεστιγμένο, τέταρτο, όγδοο παρεστιγμένο (μόνο 4 φορές), όγδοο, δέκατο έκτο (σπάνιο), τρίηχο ογδόων (μόνο 2 φορές), και συχνότερα το τέταρτο και το όγδοο, με λίγες αποτζιατούρες.

Ο Dimitric Suceveanu υπήρξε ένας από τους μεγαλύτερους Ρουμάνους συνθέτες ψαλτικής μουσικής και τα έργα του ψάλλονται και σήμερα στη Ρουμανία και στο Άγιο Όρος.

Ακολουθία του Εσπερινού

Ανοιξαντάρια / Anixandare, ήχος πλ. δ', του Dimitrie Suceveanu 1. Γραμμένα σε βυζαντινή και ευρωπαϊκή μουσική γραφή

Y)

Ακολουθία του Εσπερινού

A νοιξαντάρια / Anixandare, ήχος πλ. δ', του Dimitrie Suceveanu 2. Γραμμένα σε βυζαντινή και ευρωπαϊκή μουσική γραφή

 γ)

Ακολουθία του Εσπερινού

Ανοιξαντάρια / Anixandare, ήχος πλ. δ', του Dimitrie Suceveanu 3. Γραμμένα σε βυζαντινή και ευρωπαϊκή μουσική γραφή

Τροπάρια

δ) Εξομολογείτε τω Κυρίω / Mărturisiți-vă Domnului, ήχος πλ. α', του Anton Pann

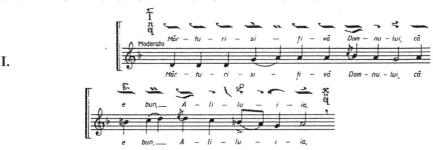
Ο Anton Pann (1794, Σλίβεν, Βουλγαρία - 2 Νοεμβρίου 1854, Βουκουρέστι) - ο πατέρας ήταν Ρουμάνος και η μητέρα Θωμαϊδα ήταν Ελληνίδα 823 , έδρασε ως ψάλτης, πρωτοψάλτης, θεολόγος, συνθέτης βυζαντινής μουσικής στη ρουμανική γλώσσα - ήξερε και την παλαιά και την καινούργια ψαλτική μουσική γραφή - μετέφρασε ψαλτική μουσική από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα, ήταν κωδικογράφος, μεγάλος διδάσκαλος ψαλτικής μουσικής, λαογράφος, λόγιος, ερμηνευτής και συνθέτης στη κιθάρα.

Το Τροπάριο Εξομολογείτε τω Κυρίω / Mărturisiți-vă Domnului, του Αντών Πάνν είναι γραμμένο σε ήχο πλ. α' / ΠΑ.

Από την ανάλυση του έργου παρατηρούμε τα εξής.

1. Το μέλος έχει μελισματικό χαρακτήρα και περιέχει 8 ψαλμούς και στο τέλος του κάθε ψαλμούς $A\lambda\lambda\eta\lambda$ ούια / Aliluia ...

Οι 8 μελωδικές φράσεις είναι απλές, μικρής διάρκειας και το λειτουργικό κείμενο είναι με τους ρουμανικούς συλλαβισμούς και τονισμούς ⁸²⁴. Βλ. το παράδειγμα:

- 823 Για την ζωή και το έργο του Πρωτοψάλτη Anton Pann, βλ. κατ' επιλογήν, σ' αυτή την διδακτορική διατριβή.
- 824 Παρουσιάζουμε τους στίχους του Εξομολογείται τω Κυρίω / Mărturisiți-vă Domnului, στην ελληνική γλώσσα και σε ποίηση του Anton Pann στην ρουμανική γλώσσα:
- Εξομολογείτε τω Κυρίω, Ψαλμός 104, απόσπασμα.
- 2. Mărturisiți-vă Domnului, că e bun, Aliluia, că în veac e mila Lui, Aliluia. Mărturisiți-vă Domnezeului ceresc, Aliluia, că în veac e mila Lui, Aliluia. Celui ce a făcut cerurile cu înțelegere, Aliluia, că în veac e mila Lui, Aliluia. Celui ce a despărțit pământul peste ape, Aliluia, că în veac e mila Lui, Aliluia. Soarele spre stăpânirea zilei, Aliluia, că în veac e mila Lui, Aliluia. Luna și stelele spre stăpânirea nopții, Aliluia, că în veac e mila Lui, Aliluia. Şi ne-a izbăvit pe noi de vrăjmașii noștrii, Aliluia, că în veac e mila Lui, Aliluia.

Mărturisiți-vă Domnezeului ceresc, Aliluia, că în veac e mila Lui, Aliluia.

2. Το φάσμα των φθόγγων που χρησιμοποιείται κυμαίνεται από το NH/NTO (κάτω από την γραμμή στο το κλειδί του ΣΟΛ) έως το BOY/MH (κάτω από την πέμπτη γραμμή του πενταγράμμου στο κλειδί του ΣΟΛ).

Το ambitus / η έκταση του έργου κυμαίνεται έως $10\,\mathrm{M}$. Στο κάτω παράδειγμα $\beta\lambda$. τόσο την φυσική έκταση του ήχου $\pi\lambda$, α ' / ΠA όσο και τα όρια μέσα στα οποία κινούνται οι φθόγγοι.

- Οι καταλήξεις είναι οι συνηθισμένες καταλήξεις του ήχου πλ. α' / ΠΑ.
 Παρατηρούμε ότι από την πλευρά της μουσικής μορφής υπάργει ένα Θέμα και 7 παραλλαγές:
- α) Η αρχική φράση του Θέματος αρ. 1 μοιάζει με την αρ./παρ.2 που είναι λίγο ανεπτυγμένη, αρ./παρ.7 που είναι σε σύντομο και αρ./παρ.8 που είναι πολύ ανεπτυγμένη. Βλ. αρ./παρ.2 και αρ./παρ.8.

β.α) Η τελική φράση του Θέματος αρ. 1 μοιάζει με την αρ./παρ.2, με το αρ./παρ.3 που είναι λίγο ανεπτυγμένη και με το αρ./παρ.4. Βλ. αρ./παρ.2.

 β , β) αλλά οι τελικές φράσεις του αρ./παρ.5, του αρ./παρ.6 και του αρ./παρ.8 είναι με BOY ύφεση/ΜΙ ύφεση - που είναι και ανεπτυγμένη, και το αρ./παρ.8 είναι πολύ απλό. Βλ. αρ./παρ.6.

Το έργο περιέχει διατονικό και χρωματικό γένος:

- α) το Θέμα αρ.Ι, το αρ./παρ.2, το αρ./παρ.3, το αρ./παρ.4, το αρ./παρ.5 και το αρ./παρ.6, περιέχει διατονικό γένος, χρησιμοποιώντας το $Z\Omega$ ύφεση / Σ Ι ύφεση και το $Z\Omega$ αναίρεση / Σ Ι αναίρεση.
- β) το αρ./παρ.7, περιέχει χρωματικό μέλος, χρησιμοποιώντας το ZΩ ύφεση / ΣΙ ύφεση και το NH Δίεση / NTO δίεση, μαζύ με το ZΩ ύφεση / ΣΙ ύφεση και το ZΩ αναίρεση / ΣΙ αναίρεση.
- γ) όπως και τους αρ./παρ.5, αρ./παρ.6 και το Φινάλε αρ./παρ.8, που χρησιμοποιεί το $Z\Omega$ ύφεση / Σ Ι ύφεση και το $Z\Omega$ αναίρεση / Σ Ι αναίρεση αλλά και το BOY ύφεση / ΜΙ ύφεση, β' βαθμίδα χαμηλότερη. Βλ. αρ./παρ.8 Αλληλούια.
- 4. Τα διαστήματα κινούνται από 4 Κ, 5 Κ έως 8 Κ, με μελισματικό τρόπο και με βαθμιαία κίνηση.
- 5. Οι κυρίαρχες ρυθμικές αξίες των φθόγγων στον Αντών Πάνν είναι: μισό (για τις καταλήξεις), τέταρτο παρεστιγμένο (4 φορές), τέταρτο, όγδοο χωρίς δέκατο έκτο, και συχνότερα το τέταρτο και το όγδοο, με λίγες αποτζιατούρες.

Ο Anton Pann υπήρξε ένας από τους μεγαλύτερους Ρουμάνους συνθέτες ψαλτικής μουσικής και τα έργα του ψάλλονται και σήμερα στη Ρουμανία και στο Άγιο Όρος.

Τροπάρια

δ) Εξομολογείτε τω Κυρίω / Mărturisiți-vă Domnului, ήχος πλ. α', του Anton Pann 1. Γραμμένα σε βυζαντινή και ευρωπαϊκή μουσική γραφή

Τροπάρια

δ) Εξομολογείτε τω Κυρίω / Mărturisiți-vă Domnului, ήχος πλ. α', του Anton Pann 2. Γραμμένα σε βυζαντινή και ευρωπαϊκή μουσική γραφή

Τροπάρια

ε) Π άτερ Ημών / Tatǎl nostru, ήχος πλ. α', του Anton Pann

Το Τροπάριο Πάτερ Ημών / Tatăl nostru, του Anton Pann είναι γραμμένο σε ήχο πλ. α' / ΠΑ. Παρατηρούμε τα εξής:

- 1. Τα έργο δεν υπάρχει πουθενά στη λειτουργία στις Ορθόδοξες χώρες εκτός από τη Ρουμανία, επειδή το Πάτερ Hμών απαγγέλλεται, δε ψάλλεται.
- 2. Το μέλος είναι απλό, χωρίς μελισματικό χαρακτήρα, με σημαδεία περίπου ανά συλλαβή. Οι μελωδικές φράσεις είναι με ρουμανικούς στίχους, προσαρμόζοντας τον συλλαβισμό και τον ρουμανικό τονισμό. Βλ. το παράδειγμα:

- 3. Οι καταλήξεις είναι οι συνηθισμένες καταλήξεις του ήχου πλ. α' / ΠΑ, σε αργοσύντομο.
- 4. Το φάσμα των φθόγγων που χρησιμοποιείται στο Πάτερ Ημών κυμαίνεται από το NH/NTO (κάτω από πεντάγραμμο στο κλειδί του Σολ) έως το ΠΑ/Ρε (στην τέταρτη γραμμή του πενταγράμμου στο κλειδί του Σολ).

To ambitus / την έκταση κυμαίνεται από το 4 K - 5 K έως το 9 M.

Στο κάτω παράδειγμα βλ. τόσο την φυσική έκταση του πλ. α' / ΠΑ όσο και τα όρια μέσα στα οποία κινούνται οι φθόγγοι.

- Τα διαστήματα κινούνται έως 5 Κ και 6 μ, με μελισματικό τρόπο και με βαθμιαία κίνηση.
- 6. Οι κυρίαρχες ρυθμικές αξίες των φθόγγων είναι μισό, τέταρτο, τέταρτο παρεστιγμένο και όγδοο, με συχνότερα το τέταρτο και το όγδοο.
- 7. Το κείμενο του Πάτερ Ημών / ΤατάΙ nostru, ενέπνευσε τον Anton Pann ο οποίος συνέθεσε ένα ωραίο ψαλτικό μουσικό έργο που ψάλλεται καθημερινά εδώ και 150 χρόνια στην Ορθόδοξη Ρουμανική Εκκλησία 825 και στο Άγιο Όρος.

ε) Πάτερ Ημών / Tatăl nostru, ήχος πλάγιος α / Πα, του Anton Pann 1. Γραμμένο σε βυζαντινή και ευρωπαϊκή μουσική γραφή

825 Παρουσιάζουμε τους στίχους του Πάτερ Ημών / Tatăl nostru, στην ελληνική και στην ρουμανική γλώσσα:

- Πάτερ ημών ο εν τοις ουρανοίς / αγιασθήτω το ονομά Σου. Ελθέτω η βασιλεία Σου. Γεννηθήτω το θέλημά Σου, ως εν ουρανώ και επί της γής. Τον άρτον ημών τον επιούσιον δός ημίν σήμερον, και άφες ημίν τα οφειλήματα ημών, ως και ημείς αφίεμεν τοίς οφειλέταις ημών. Και μη εισενέγκης ημάς εις πειρασμόν, αλλά ρύσαι ημάς από του πονηρού.
- 2. Tatăl nostru, Carele ești în ceruri, Sfințească-se numele Tău, Vie împărăția Ta, facă-se voia Ta, precum în cer așa și pre pământ. Pâinea noastră cea spre ființă dăne-o nouă astăzi. Și ne iartă nouă greșalele noastre, precum 1i noi iertăm greșiților nostri. Și nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăvește de cel viclean.

Επίλογος - συμπεράσματα

Φθάνοντας στο τέλος της παρούσης διδακτορικής διατριβής, θέλουμε εν κατακλείδι να παρουσιάσουμε εν ολίγοις διάφορα στοιχεία, συμπεράσματα τα οποία προέκυψαν από την έρευνά μας (με πολλά και ενδιαφέροντα στοιχεία και λεπτομέρειες τα οποία μέχρι τώρα ήταν άγνωστα) και τα οποία αφορούν άμεσα ή έμμεσα στην παράδοση της ψαλτικής ρουμανικής μουσικής και στις σχέσεις της με την βυζαντινή, από της πρώτης εμφανίσεώς της στις ρουμανικές μουσικές πηγές, κατά τα τέλη του ΙΓ' αι. έως και σήμερα. Συνοπτικά θα αναφέρουμε τα ακόλουθα κύρια συμπεράσματα:

- § Μετά από την έρευνά μας σε ψαλτικούς μουσικούς κώδικες υπάρχοντες στην Ρουμανία και στο Άγιο Όρος, συντάξαμε ως βοηθήματα:
- α) Κατάλογος των βυζαντινών χειρογράφων από την Ρουμανία (2005),
- β) Κατάλογος των Ρουμανικών ψαλτικών χειρογράφων από το Άγιο Όρος (2000), γεγονός το οποίο μας διευκόλυνε στην μελέτη του θέματος και στην σύνταξη των βίων και των έργων των Ρουμάνων μελουργών-κωδικογράφων καθώς και σε ο τι αφορά την σχέση της ψαλτικής ρουμανικής μουσικής παράδοσης με την βυζαντινή.
- § Παρουσιάσαμε την συνεισφορά των κέντρων ψαλτικής μουσικής παραγωγής και παιδείας της ψαλτικής μουσικής στο έδαφος της Ρουμανίας τα Ψαλτικά μουσικά σχολεία, που λειτούργησαν δίπλα στις μονές, στις εκκλησίες, στα Πριγκιπικά σχολεία, κλπ. Αναφέρομε αναλυτικά:
- 1) τους Ρουμάνους συνθέτες-μελουργούς που έγραψαν στην ελληνική γλώσσα, όπως τον μοναχό Filothei από την μονή Κόζια (μέσα/τέλος ΙΔ' αι. αρχές ΙΕ' αι.), τον μοναχό Πρωτοψάλτη Eustatie από την μονή Πούτνα (μέσα/τέλος ΙΕ' αι. μέσα ΙΣΤ' αι.), τον μοναχό Dometian Βλάχο (ΙΣΤ' αι. μέσα), τον μοναχό Teodosie Zotica (μέσα ΙΣΤ' αι.), τον μοναχό Ιοναşcu Βλάχο Πρωτοψάλτη της Ούγγροβλαχίας Κούρτης (μέσα/τέλος ΙΖ' αι. μέσα ΙΗ' αι.), κ.α., και
- 2) την ρουμανική γλώσσα δηλαδή μεταφράζοντας από την ελληνική γλώσσα δραστιριότητα η οποία ξεκίνησε από τις αρχές του IST' αι. και συνεχίζεται μέχρι στις ημέρες μας.

Παράλληλα, οι <u>Ρουμάνοι ψάλτες</u> συνέθεσαν και <u>γνήσια ψαλτικά έργα κατά το βυζαντινό πρότυπο.</u> Σημειώνουμε ότι το 2008 ο Ρουμάνος ιεροδιάκονος Ioan Butnaru από την σκήτη Λάκου, μονής Αγίον Παύλου (Άγιο Όρος) μετέφρασε το Δοξαστάριον του Πέτρου Φυλανθίδη (δύο τόμοι) και το έργο αυτό είναι υπό εκτύπωση στον Εκδοτικό Οίκο / Editura *Evanghelismos*, Βουκουρέστι.

Ένα επίσης σημαντικό γεγονός είναι ότι οι <u>Ρουμάνοι ψάλτες-συνθέτες-κωδικογράφοι</u> έγραψαν / μετέγραψαν και *Προπαίδειες*, τόσο για την δική τους χρήση όσο για τις ανάγκες των Ψαλτικών μουσικών σχολών, κλπ.. Οι Ρουμάνοι ψάλτες χρισιμοποιούσαν στις *Προπαίδειες*, στην αρχή, την ελληνική και ύστερα την ρουμανική γλώσσα. Από τα σημαντικότερα Ψαλτικά μουσικά σχολεία αναφέραμε αυτά που λειτουργούσαν δίπλα στις μονές: Νεάμτζ, στην μονή Πούτνα, στο Μπρασόβ, στο Ιασίο, στο Ταργόβιστε, στο Βουκουρέστι, κα.

§ Βάσει των πληροφοριών, μπορέσαμε να καταλήξουμε στα ακόλουθα συμπεράσματα: ότι ο κάθε Ρουμάνος μελουργός συνέχισε την δράση των πρόδρομων, γράφοντας, από τις αρχές του ΙΔ' αι., στην ελληνική γλώσσα και ύστερα, από τον ΙΣΤ' αι. μεταφράζοντας από την ελληνική στην ρουμανική γλώσσα και επεξεργάζοντας την σύνταξη του λειτουργικού κειμένου και την μουσική (βάση του κειμένου - συλλαβισμός, τονισμός, κλπ., σε ύφος αργό, σύντομον, κλπ.), κατά το βυζαντινό πρότυπο. Παραδείγματα:

Ο μοναχός Πρωτοψάλτης Eustatie από την μονή Πούτνα (μέσα ΙΕ΄ αι. - μέσα ΙΣΤ΄ αι.) ο οποίος έγραψε στην ελληνική γλώσσα 186 ψαλτικά μουσικά έργα, ξαναέγραψε με το δικό του τρόπο διάφορα ψαλτικά βυζαντινά έργα, όπως μερικά του Ιωάννη Κουκουζέλη, του Ιωάννη Κλαδά, του Ξένου Κορώνης, του Ιωάννη Γλυκέος, του Μάρκου Ευγενικού, κ.α.

Ο Ιερομόναχος Filothei Jipa (1670 - 1720) μετέφρασε από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα όλα τα εκκλησιαστικά κείμενα της βυζαντινής μουσικής του Ορθόδοξου έτους επεξεργάζοντας και την μουσική, και συνέτεσε διάφωρα έργα κατά το βυζαντινό πρότυπο, στην ρουμανική γλώσσα, με την πλήρη βυζαντινή σημειογραφία.

Ο Ιερομόναχος <u>Macarie</u> (1770-1836) συνέχισε την μετάφραση από την ελληνική στη ρουμανική γλώσσα όλων των εκκλησιαστικών κειμένων της ψαλτικής μουσικής προσθέτοντας και έργα καινούργιων Ελλήνων συνθετών, και συνέθεσε διάφωρα έργα κατά το βυζαντινό πρότυπο, γράφοντας στη Νέα Μέθοδο της βυζαντινής σημειογραφίας.

Το έργο της μεταφράσεως / επεξεργασίας του κειμένου και του μουσικού μέλους, κλπ. στην βυζαντινή παράδοση και η σύνθεση κατά το βυζαντινό πρότυπο συνεχίσθηκε από τις επόμενες γενεές των Ρουμάνων μελουργών, όπως ο αρχιμανδρίτης Ghelasie Basarabeanu (+ 1851), ο Anton Pann (1796-1854), ο αρχιερέας Τριπόλεως Nectarie Frimu, ο Πρωτοψάλτης Nectarie Creţu Βλάχου (1802-1898), ο Dimitrie Suceveanu (1816-1898), ο Ştefanache Popescu (1824-1911), ο Ion Popescu-Pasărea (1871-1943), κ.α., έως και σήμερα.

- § Από την έρευνα πάνω στα ψαλτικά μουσικά χειρόγραφα της Ρουμανίας καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι η γλώσσα που χρισιμοποιήθηκε στην Ρουμανική Εκκλησία:
- 1) ήταν στις αρχές του Χριστιανισμού η λατινική παράλληλα με την ελληνική,
- 2) έως το 1700 περ. ήταν η ελληνική, με λίγους ψαλμούς στην σλαβονική (μεταξύ του 1450-1550 περ.) παράλληλα με την ρουμανική γλώσσα (ο ιερέας στην εκκλησία έπρεπε να απευθυνθεί στον ρουμανικό λαό στην γλώσσα του),
- 3) ήταν στην <u>ρουμανική γλώσσα</u>, που άρχισε από τα χειρόγραφα, και τα βιβλία τυπωμένα το 1500 περίπου στο Μπρασόβ και το Ταργόβιστε και κατέληξε την 24 Δεκεμβρίου 1713 όταν ο Ιερομόναχος Filothei Jipa έγραψε την *Psaltichie românească / Ρουμανικό Ψαλτίριον*, το πρώτο ολοκληρωμένο βιβλίο που περιέχει όλη την ψαλτική μουσική του Ορθόδοξου Ρουμανικού έτους.

Επισημαίνουμε ότι η ελληνική χρησιμοποιήθηκε συχνά παράλληλα με την ρουμανική γλώσσα και έως τα μέσα του ΙΘ' αι, και χρησιμοποιείται και σήμερα σποραδικά, σε ορισμένες εκκλησίες και μονές.

- § Από τα στοιχεία που εξετάσαμε προκύπτει ότι η ρουμανική ψαλτική μουσική συνεχίζει την βυζαντινή μουσική παράδοση. Το σύνολο των ρουμανικών συνθέσεων και η παράδοση της Ρουμανικής Εκκλησίας απέδειξαν ότι οι σχέσεις με την βυζαντινή ήταν πάντα αδιάκοπες και η Ρουμανία παρέμεινε η μοναδική χώρα, μαζί με την Ελλάδα, η οποία δεν άλλαξε την αυθεντική ψαλτική βυζαντινή μουσική και παράδοση, αλλά την συνέχισε.
- § Το πλούσιο υλικό που συγκεντρώσαμε καλύπτει περίπου οκτώ αιώνες Ρουμανικής βυζαντινής μουσικής παράδοσης, δηλαδή από τα τέλη του ΙΓ' αι. έως και σήμερα.

Καταγράψαμε τις συνθέσεις των Ρουμάνων μελουργών κατά τα γένη της μελοποίας και τον τόπο / τα χειρόγραφα που υπάρχουν στη Ρουμανία και στο Άγιο Όρος. Οι πίνακες περιέχουν άπαντα των ονόματα των Ρουμάνων μελουργών και των μαθητών τους, καθώς και των Ελλήνων συνθετών που υπάρχουν στα χειρόγραφα της Ρουμανίας, και των Ρουμάνων και των Ελλήνων κωδικογράφων στα χειρόγραφα της Ρουμανίας.

§ Το τελευταίο κεφάλαιο, το οποίο ασχολείται με την μορφολογική προσέγγιση διαφόρων ψαλτικών μουσικών έργων Ρουμάνων και Ελλήνων συνθετών, προσφέρει ενδιαφέροτνα στοιχεία για τον τρόπο μετάφρασης των έργων αυτών από τους Ρουμάνους, για την επεξεργασία του λειτουργικού και μουσικού κειμένου και για την αυθεντική σύνθεση της ψαλτικής μουσικής τους, ακολουθώντας το βυζαντινό πρότυπο.

Μπορούμε έτσι να καταλήξουμε ότι αυτό το τελευταίο τμήμα της εργασίας ολοκληρώνει την εικόνα της Ρουμανικής ψαλτικής παράδοσης και των αδιάκοπων σχέσεων της με την βυζαντινή.

*

*

*

*

*

*

*

*

*

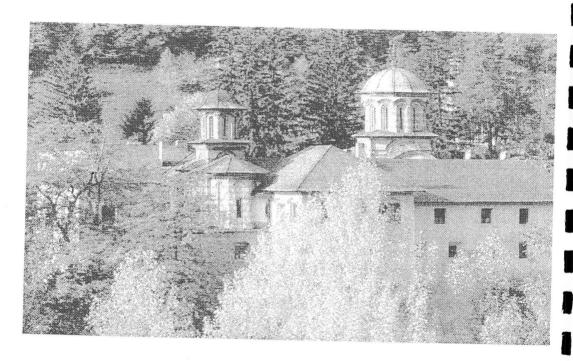
*

*

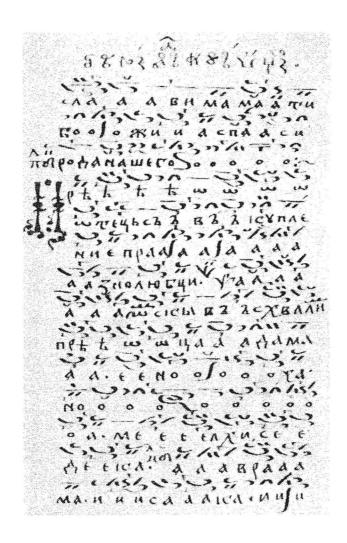
*

Η εργασία μας αναπληρώνει διάφορες ελλειμματικές πληροφορίες πάνω στην μουσικολογική ιστορία της Ρουμανικής ψαλτικής μουσικής και των παραδόσεών της, αποδεικνύοντας ότι αυτή ήταν και είναι βυζαντινής προέλευσης, ότι συνεχίζει κρατώντας το βυζαντινό πρότυπο και ότι οι σημερινές σχέσεις είναι γνήσιες, στην βυζαντινή παράδοση.

ПАМОМОІОТУПА

Μονή Κόζια , ΙΔ' αι.

Από το πρότυπο του μοναχού Filothei, Πρωτοψάλτης Eustatie: Πριπέλα / Εκλογές Πρίτοτειμε εδιβδεκγιπειμε ... / Δεύτε φιλέορτοι ... / Veniți iubitorilor de sărbătoare ..., μονή Πούτνα, 1515, χργφ. Μ-ΜzΙ 350, φ.126ν

MASU! a Min et Asa met at As ala wi at Bert auf Orig, mi espani et gin raif; mi ama neceang reart Origbeite, ginang nang Sus, nang arra, ifinat CAREE, WI ANSW, CHAPE CE HENTE HETE TOT ANSA, gang chapmira fipinteresp). OAARZ, & Ha. T. Ta va all mi di is S abi micha a an

Από το πρότυπο του μοναχού Filothei, Anton Pann, Πριπέλα / Εκλογή, βλ. Αγρυπνία (1848), σ.237

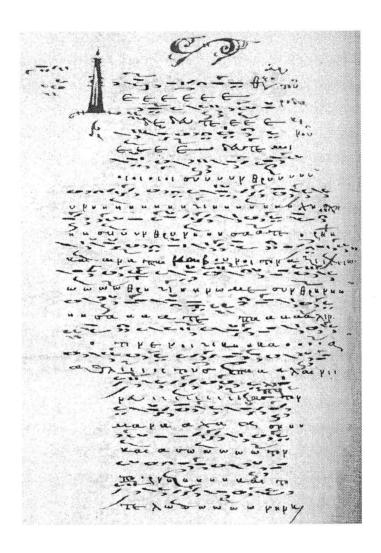
Μονή Πούτνα (1466-1470)

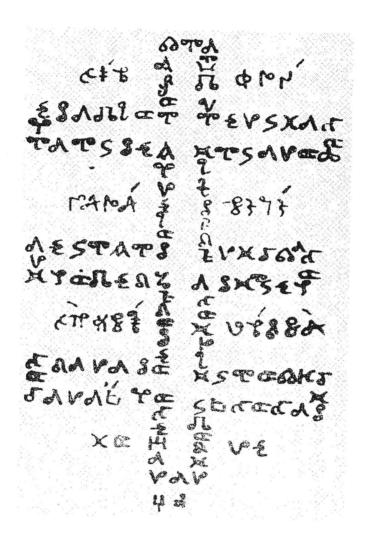
Ψαλτική Μουσική Σχολή της μονής Πούτνα χργφ. gr. B-BAR 283 Προπαίδεια, Ανθολόγιον, φ.4, γραμμένο το 1520-1540

Πρωτοψάλτης Eustatie από τη μονή Πούτνα, Όσοι εις Χριστόν ... / Câți în Hristos ..., ήχος πλ. α', σε τέσσερις παραλλαγές

Εποχή του Πρωτοψάλτου Eustatie της μονής Πούτνα / μονή του Σινά, χργφ. 1552, Ανθολόγιον, φ.363ν, γραμμένο το 1475-1490, κωδικογράφος ο Θεόδωρος Ροδακινός

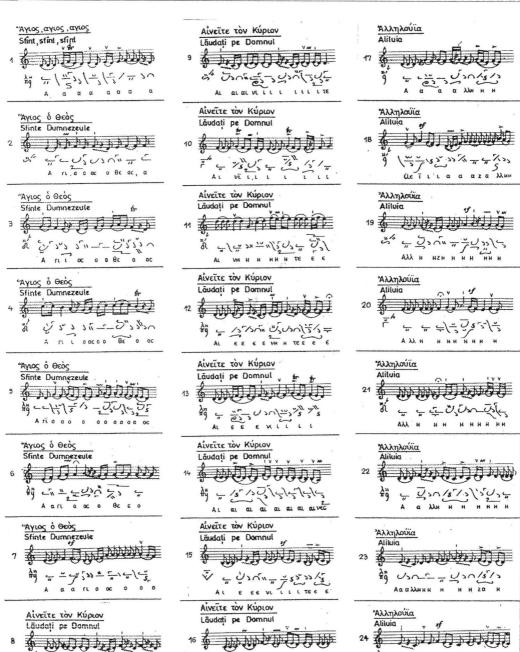
Πρωτοψάλτης Eustatie από τη μονή Πούτνα, χργφ. SfP 350Ανθολόγιον, φ.14 "εδώ αρχίζει η γραφή του Ευστάτϊε ... κατά τις ημέρες του ευλαβέστατου και χριστιανικώτατου / πρίγκιπα Ιωάνν Μπογδάν" γραμμένο σε Ψευδογλαγολιτικό Αλφάβητο αρ. 1

- 1. Taraberic
- 2. Greek key
- 3. Glagolitic
- 4. Pseudo glagolitic I.
- 5. Pseudo glagolitic II
- 6. Numeric

A				-		~~~~			~~~~						
a	ψ	ш	4	ц	€	x	ф	5	Н	ï	T	c	p	n	0
4	Б	H	3	S	E	*	٢	Д	B	ï	n	0	ă	Ħ	٨
4	出	(V)	2	ℴℴ	3) -			**	(g)	(F)&	F	P	3
A	2	8	n	V	£	apo	る)0(٣	X	60	No	۴	σ
A	5	8	(P)	d	}	×	ક્	***	rl	#	\$	٨	V	ho	P
ã	$\widetilde{\mathtt{g}}$	ãd	\widetilde{Ba}	$\widetilde{\Gamma a}$	FB		Ĩ€		ãã		$\widetilde{\Pi}$	$\widetilde{\kappa \check{\imath}}$	Кĸ	MY	MA

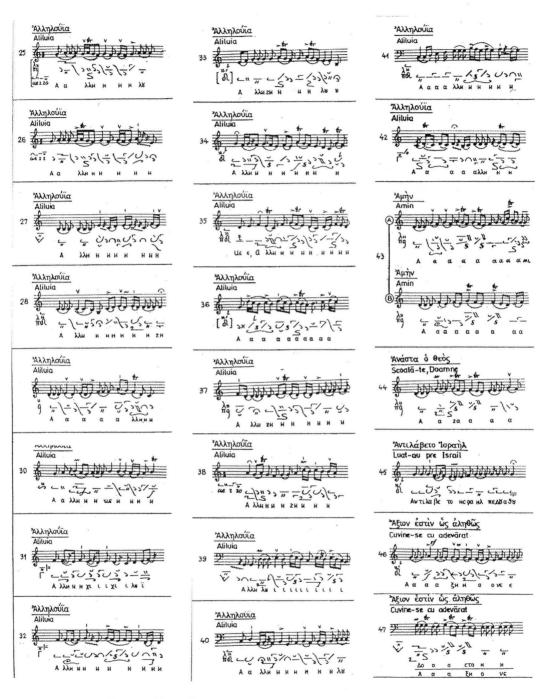
	n	P	c	Т	8	ф	x	W	Ψ	ц	ч	ш	ъ	b	ы	<u>t</u>
1.	и	M	۸	ĸ	X	3	or b	w	Б	Ą	r.	B	ъ	Ь	Ы	ħ
2.	K	Ц	w	f	X	*	or	C	щ	P	4	ш	2	Ь	Ы	¥
3.	lo	ь	(Q)	O	æ		b		M			ш	Š	~	-	A
4.	n	9	\$	T	9	-	to	Ł	•••	e	3	H	B	d	t	₽
5.	*	8	٤	W	ŧ	~	5	77	斑	Y	r	11	8	E	Б	ŧ
			õõ							wo						

	ю	A	1	Ψ	0	ж	HALE M C O
1.	ю	A	ą	Ψ	ф а _ (E) ж		
2.	ю	A	M	τ	A	Ж	ы
3.	~	ቈ	-	-		-	
4.	н	A	-	3	(*)	П	
5.	H	719			×	В	
6.						ሕ	ÃÃ ÃĨ PŜĨ ÃĨ

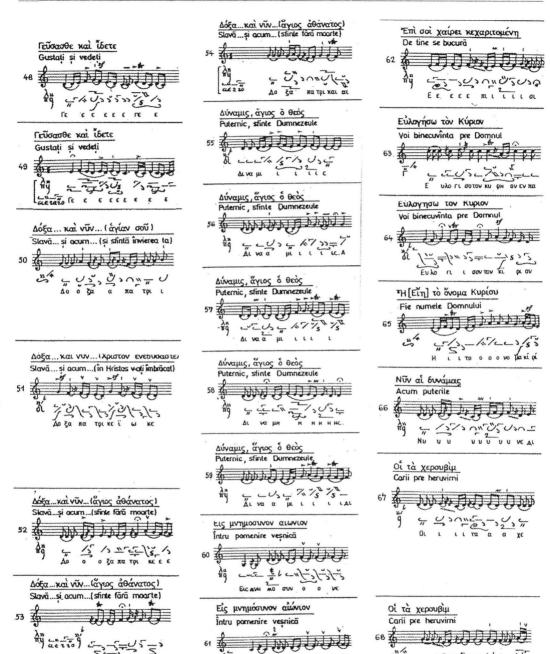

一ででいっていたでいるい E E VH H HTE E E

e

Πρωτοψάλτης Eustatie, τα *incipit* από τα βυζαντινά έργα του αρ. 25-47

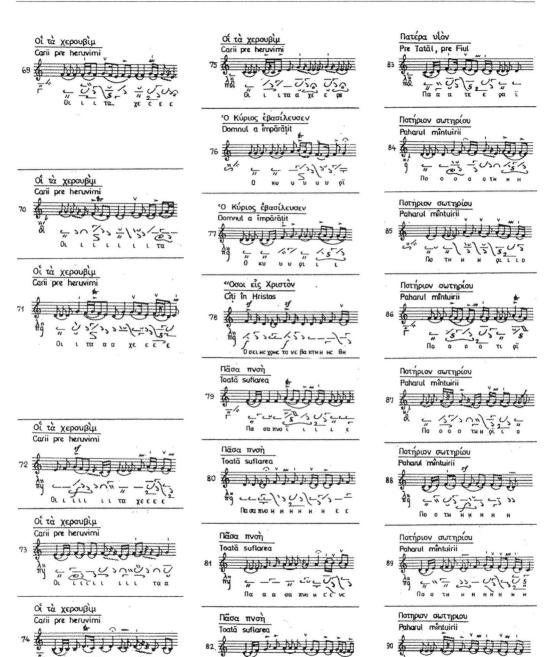

ELC M.VH MO OUV

Δοοοο ξα α α

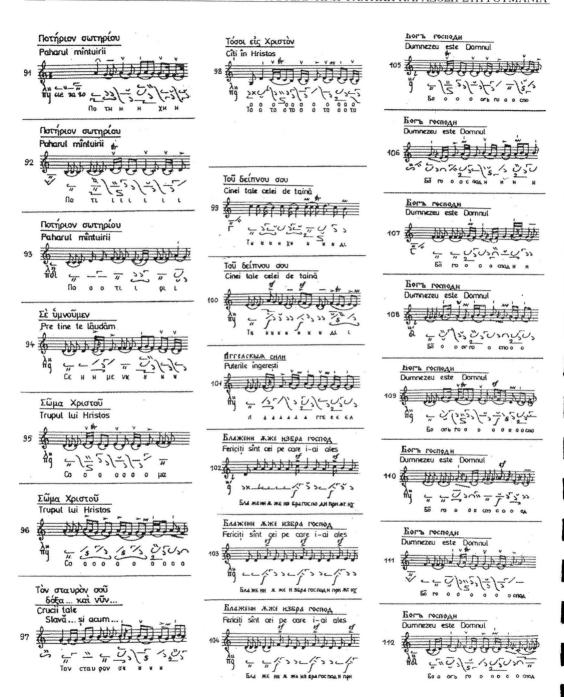
こうできるいい。

α

Πρωτοψάλτης Eustatie, τα *incipit* από τα βυζαντινά έργα του αρ. 69-90

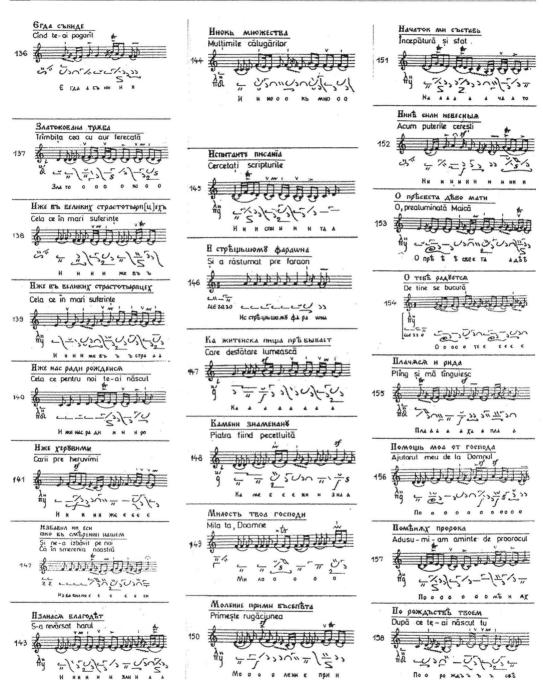
TO D

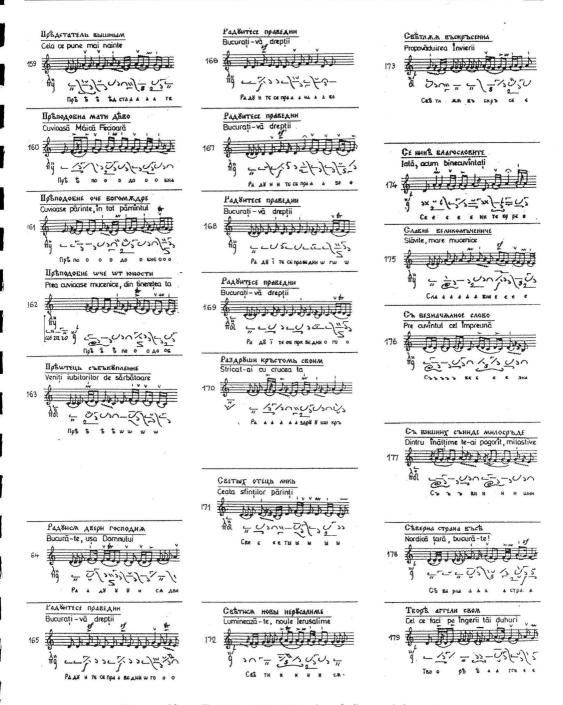
Πρωτοψάλτης Eustatie, τα incipit από τα βυζαντινά έργα του αρ. 91-112

Πρωτοψάλτης Eustatie, τα *incipit* από τα βυζαντινά έργα του αρ. 113-135

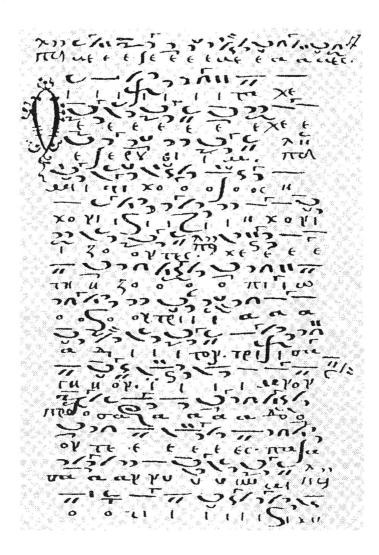
Πρωτοψάλτης Eustatie, τα *incipit* από τα βυζαντινά έργα του αρ. 136-158

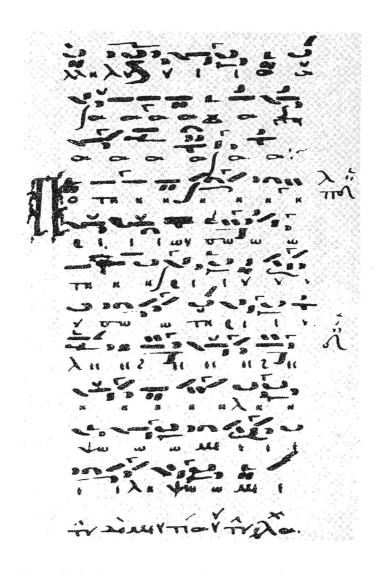

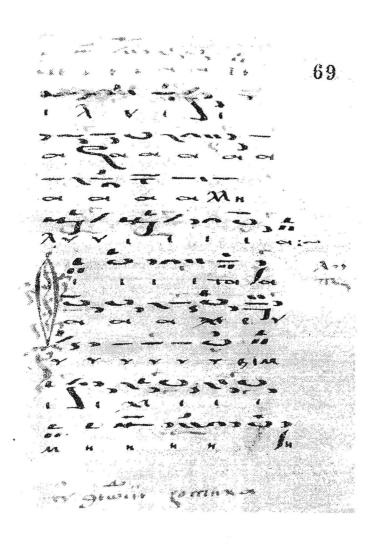
Πρωτοψάλτης Eustatie, τα *incipit* από τα βυζαντινά έργα του αρ. 159-179

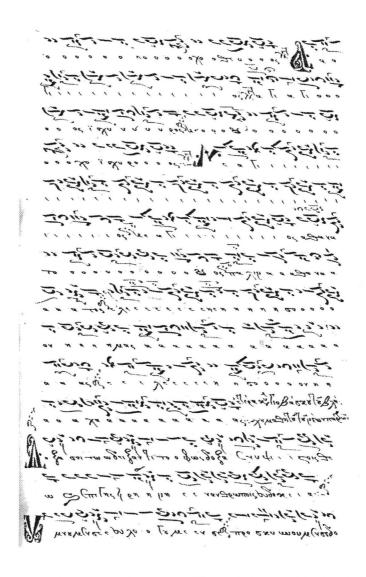
Πρωτοψάλτης Eustatie, τα *incipit* από τα βυζαντινά έργα του αρ. 180-186

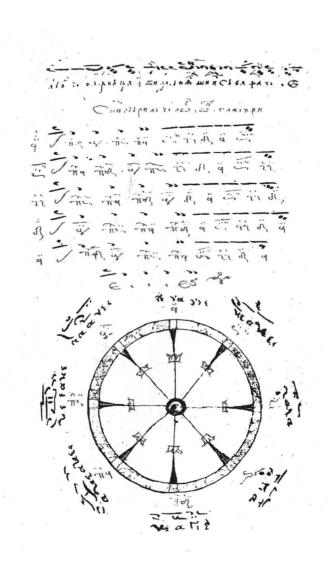

Teodosie Zotica, Xερουβικόν, χργφ. B-BAR 283, φ.69

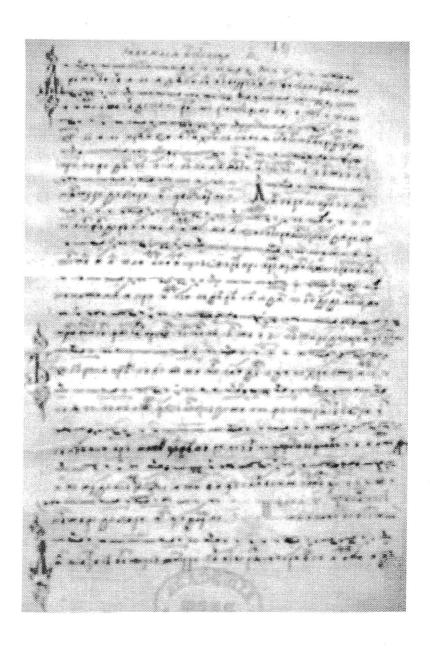
Ιονας Βλάχου 'μαθητού του [Γερμανού] Νέων Πατρών'' - Δοξολογία, ήχος δ' χργφ. Αγ. Παύλου 132 Παπαδική, φ.355, γραμμένο το 1774, από τον Δημήτριο Λώτου Χίο

Ιερομόναχος Filothei Jipa, Προπαίδεια, χργφ. το B-BAR 61, φ.69

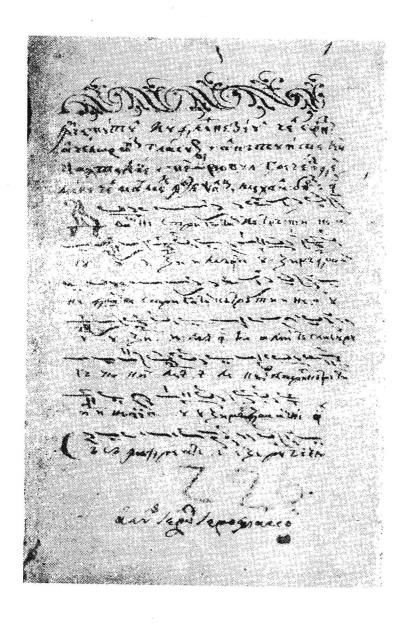
ΠΑΝΟΜΟΙΟΤΥΠΑ

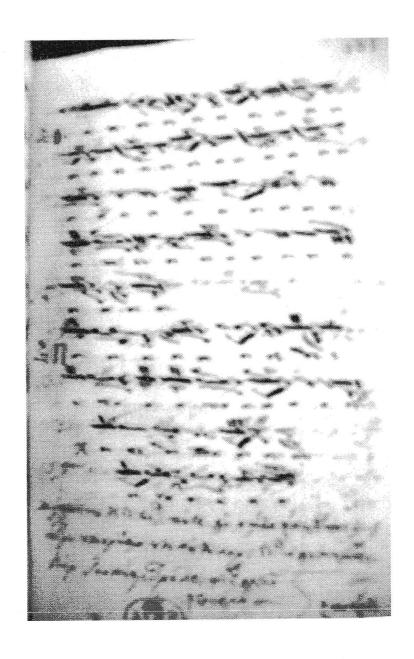
Ιερομόναχος Filothei Jipa, Catavasiile Floriilor / Καταβασία των Βαϊων, χργφ. ro B-BAR 61, φ.19

Μοναχός Iosif από τη μονή Νεάμτζ, Anixandare / Ανοιξαντάρια χργφ. gr.-ro B-BAR 3630 Antologhion / Ανθολόγιον, φ.9

Mihalache Moldovlahu, χργφ. Z 26 Αναστασιματάριον, φ.1, από την μονή Μεγίστης Λαύρας

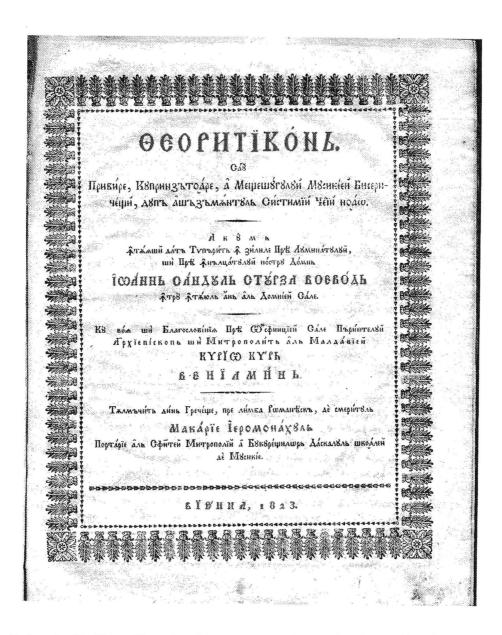
Ioniță Pralea, Αναστασιματάριον, φ.181, χργφ. gr. B-BAR 840

Λαμπαδάριος Πέτρου Πελοποννησίου, Αναστασιματάριον, γραμμένο στη Νέα Μέθοδο και τυπωμένο στο Βουκουρέστι από τον Πέτρου Εφέσιο, το 1820 μεταφρασμένο στη ρουμανική γλώσσα και τυπωμένο στη Βιέννη από τον Ιερομόναγο Macarie, το 1823

Irmologhion sau Catavasieriu bisericescu / Ειρμολόγιον, μεταφρασμένο από τον Ιερομόναχο Macarie, τυπωμένο στη Βιέννη, το 1823, Βουκουρέστι, Αρχεία του Κράτους της Ρουμανίας

Χρύσανθος Μαδύτου, *Theoreticon* / Θεωρητικόν, από τη μονή Αγίου Παύλου, Άγιο Όρος, μεταφρασμένο και τυπωμένο στη Βιέννη από τον Ιερομόναχο Macarie, 1823

Ιερομόναχος Macarie, Άξιον Εστίν στην Εορτή του Ευαγγελισμού, 25 Μαρτίου, ήχος δ'

glasul V π $^{2}_{0}$ Pa

de Ghelasie Basarabeanul

Αρχιμανδρίτος Ghelasie Basarabeanu, Sfinte Dumnezeule / Άγιος ο Θεός, ήχος πλ. α'

Anton Pann, Heruvic / Χερουβικόν, ήχος α'

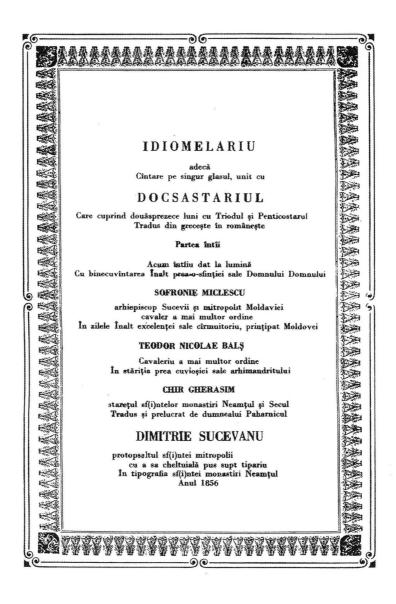
Αρχιερεύς Τριπόλεως Nectarie Frimu, Binecuvântează / Ευλογείτε, ήχος πλ. δ', Ψαλμός 102

Nectarie Βλάχου, Pre arătătorul / Τον Καθοδηγητή, ήχος β'

Πρωτοσύγκελλος Varlaam Barancescu, Îngerul a strigat / Ο άγγελος εβόα, ήχος γ'

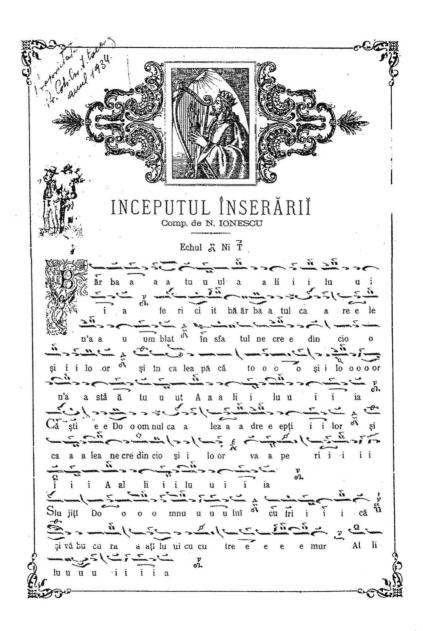
Dimitrie Suceveanu, Doamne, femeia ceea ce căzuse în păcat / Κύριε, η εν πολλαίς αμαρτίαις περιπεσούσα γυνή, ήχος πλ. δ'

Iosif Naniescu, Răspunsurile Mari ..., Τις Μεγάλες Απάνδιτες, ήχος πλ. δ'

Ştefan / Ştefanache Popescu, Axion duminical / Άξιον Εστίν στις Κυριακές, ήχος γ'

Ion Popescu-Pasărea, Fericit bărbatul ..., Μακάριος ανήρ ..., ήχος πλ. δ'

Nicolae Lungu, Îngerul a strigat ..., Ο άγγελος εβόα ..., ήχος πλ. α'

Ιερεύς Constantin Drăgușin, Ectenia Mare - Antifonul II / Μεγάλα Εκτενή - Αντιφωνάριον Β', ήχος α'

SFINTE DUMNEZEULE

DE IEROD. IOAN LACOSCHITIOTUL GLAS 5 える での

- min 9 Sfin te Dum ne - ze u - le 9 sfi - in te ta 1 - - re sti in te - fà rà de - moa -- ar te q mi lu ie -fin te Dum ne ze u - le in te făr' de moa

Ρουμανική σκήτη Προδρόμου, Άγιο Όρος, τέλος ΙΗ' αι.

ΓΕΝΙΚΟ ΛΗΜΜΑΤΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΟΝΟΜΑΤΩΝ

Στον ακόλουθο Κατάλογο καταχωρήθηκαν:

A'. Τα ονόματα των ψαλτών, μουσικολόγων, κλπ. είναι γραμμένα όπως αναγράφονται στους κωδίκους - π.χ. Ιωάννη Κουκουζέλη, Ιονας μ Βλάχου, ενώ τα υπόλοιπα ονόματα περιγράφονται όπως: Πετρινέλης Χρ., Moisescu Titus, κ.α. Οι αριθμοί που ακολουθούν αντιστοιχούν στις σελίδες του παρόντος τόμου. Δεν αποδελτιώθηκαν τα ονόματα των Αγίων και των εκκλησιών.

B'. Τα ονόματα των Τόπων.

Γ'. Οι εκτυπώσεις βυζαντινής μουσικής στη Νέα Μέθοδο, από τη Ρουμανία (ΙΘ' αρχές-ΚΑ' αι.).

Σύντομο Ελληνο-Ρουμανικό Μουσικό Ψαλτικό Λεξικό Δ '.

Σύντομο Ελληνο-Ρουμανικό Λειτουργικό Μουσικό Ψαλτικό Λεξικό

Acachie diacon from Căldărușani monastery 80, 104, 251, 258, 259.

Adam Galeriu 104.

Agapie protopsalt 239.

Ailoaiei, Vasile 86.

Albu, N. 232, 255.

Alecu 113.

Alexandrescu, D. 109.

Alexandri, Vasile 83.

Alexandru episcop of Tomis 72.

Alexandru Ionită 113.

Alexandru Lohon 102.

Alexe, Gheorghe 336, 354.

Amann, Theodor 109.

Ambrosius Mediolaneus 74, 298, 301,

Amfilohie psalt Dumitru from Râșca-Moldova monastery 108.

Amfilohie / Anastasie psalt Iordănescu 292, 311, 315, 336, 341,

342, 343,

Amvasius Mediolaneus 70.

Ana monahia Nichifor 108.

Anastasie Lipovan 81, 142.

Anca, I. 329.

Andrei psalt from Neamt monastery 238.

Andreian 344.

Andreis, Josip 83.

Andronic ierodiacon 114.

Andronic psalt Cosmovici 104.

Angelescu, C.C. 320.

Antim mitropolit Ivireanul / Andrei 80, 241, 242, 245, 248, 251.

Anton Pann / Antonie Petrovici 80, 81, 82, 84, 85, 92, 98, 101,

102, 110, 125, 126, 132, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 231,

244, 250, 261, 262, 267, 268, 277, 278, 279, 280, 281, 282,

283, 286, 287, 291, 293, 298, 305, 311, 313, 319, 322, 328,

329, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 340, 342, 343,

356, 360, 361, 362, 373, 374, 375, 376, 378, 379, 380, 381,

382, 383, 398, 408, 410, 411, 412, 414.

Antonie ieromonach 302.

Antonie principe 240.

Antonie protopsalt from Putna monastery 111, 145, 164, 181,

206.

Antonie schimonach from Lacu schit, Mount Athos 274, 304, 318, 319.

Antonovici, E. 320.

Apostola, Nicolas K. 81, 352.

Archirie priest from Hunedoara 234.

Argeus principe 71.

Arhanghelsk Collection 128.

Aron principe 232.

Aron / Arune Pumnul 265.

Arpila principe 71.

Arsenie ieromonach from Cozia monastery / Cozianul 80, 251,

252, 286,

Attalos 222.

Athanasie Lipovan 231.

Athanasie mitropolit 326.

Athanasie Postelnicu 110.

Athanasie psalt Iordănescu 103.

Athanasie psalt Popescu 104.

Atharik 71.

Attalus 71, 72.

Augustin 74.

Axentie Rosculescu 112.

Balskakov Collection 128.

Bancea, F. 345.

Barabancea, Constantin 351.

Barbat principe 77

Barbu, Florea 345. Barbu, Vasile 75.

Barbu psalt Popescu 277.

Barbu-Bucur, Sebastian 86, 87, 88, 89, 92, 145, 202, 206, 232,

234, 235, 238, 240, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 250,

252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 260, 262, 263, 265, 268,

287, 290, 291, 315, 331.

Barcan, Nicolae 334,

Baritiu, Gheorghe 115.

Barnea, Ion 75.

Barvinok, V.I. 128, 131.

Basarab I. principe 77.

Basarab, Matei principe 234, 246, 329.

Basarab, Ioan-Constantin B. principe 248.

Basil Teodorescu 106.

Bathius 71.

Bauman, Victor Heinrich 222.

Bălan, I.

Bălașa, D. 278, 288.

Bălăianu, M. 115.

Bărbulescu, Ion 144, 202, 329.

Bârseanu, Andrei 232, 234, 255, 336.

Bena, Augustin 348.

Benedict Popescu 112.

Benedict Basarabeanu 112.

Berechet, Ștefan 268, 329.

Bianu, Ion 205, 233, 245, 246, 248, 252, 253, 265, 275, 277, 313, 373.

Bobulescu, C./ Collection 129, 131, 247.

Bodogae, T. 119.

Bodleian University of Oxford 79.

Bogdan I. principe 77.

Bogdan, Ioan 197, 204.

Bogdan psalt 241.

Bonus psalt Dumitrescu 112, 283.

Boroianu, D.G. 320, 325, 329, 338.

Boris I. principe 77.

Bork 330.

Boor, Carl de 73.

Boștenaru, Ion 329.

Botez, Dimitrie D. 355.

Botosăneanu, A. 313.

Bozidar Vucovic 129.

Braniste, Ene 352.

Brăiloiu, Constantin 351.

Brăneanu, Pană 340.

Brătianu, Gheorghe 329, 340.

Brâncoveanu, Constantin 77, 84, 241, 246, 247, 251.

Brâncus, Petre 355.

Breazul, George 82, 83, 144, 197, 202, 243, 244, 246, 258, 261,

268, 278, 313, 329, 330, 341, 343, 373.

Brediceanu, Tiberiu 346, 356.

Buescu, C. 144, 309, 321, 327.

Bugariu, Terențiu 344, 345

Bunea psalt 241.

Burada, Gheorghe 82.

Buslaev Collection 128.

Buzerea, Alexie 87, 116, 137, 138, 276.

Calinic 339.

Calinic jerodiacon 299.

Calinic ieromonach 85, 264, 273, 274, 282, 285, 290, 294, 298,

300, 316, 317.

Calist monach 80.

Calist protopsalt from București 251, 252, 286.

Calistrat ierodiacon / ieromonach Galactinovici Nemțean from

Mount Athos 85, 273, 290, 297.

Calistrat Timotescu 114.

Calistru ierodiacon 296.

Camariano, N. 93,

Camasius / Camassis 71, 222,

Caraș, Remus 312,

Carcalechi Z. 288,

Carcioiu, Ion 357,

Cartu, Ioan 325,

Casian monach 146,

Castaldi, Alfonso 351,

Cantacuzino, Constantin principe 241,

Cantacuzino, Mihai spătar 242,

Cantacuzino, Ștefan-Ioan principe 77, 242,

Cantacuzino, Șerban principe 80, 84, 240, 246.

Cantemir, Dimitrie principe 77, 239, 286, 287.

Capitanovici psalt 234.

Caracaş, Remus 265, 275.

Caragea, Ioan-Gheorghe principe 80.

Cartu, I 82.

Casimiri, Rafaele 348.

Cassiodor / Cassiodorus Flavius Magnus 74.

Catrina, C. 276, 336, 338.

Cazimir, Otilia 356.

Călinescu, George 265, 278.

Călinescu, Ștefan 320, 325, 329, 338.

Cărăpăceanu, Stefan 354.

Cândea, Virgil 92, 127.

Ceaușesu, Nicolae dictator 77.

Chaucer, Geoffrey 206.

Cherebetiu, Celestin 81, 141, 348, 349.

Chesarie episcop from Buzău 271, 314, 320, 322, 339, 340.

Chesarie from Căldărușani monastery 98, 100.

Chesarie from Cozia monastery 101.

Chesarie from Horezu monastery 101, 110.

Chesarie ierodiacon 110.

Chesarie monach from Xenofont monastery 308.

Chesarie shimonach 85, 290, 294, 296, 317.

Chipsail 105.

Chirescu, Ioan D. 355.

Chiriac, Mircea 278.

Chiril ierodiacon Pavaluc 71.

Chiril monach 107, 112.

Chiril protosinghel Arvinte from Neamt monastery 114, 310.

Chirită, Mihail 354.

Chitiu. Nicolae 345.

Chitu 105.

Ciceu, Teodor 356.

Ciobanu, Gheorghe 130, 132, 134, 137, 144, 145, 181, 183,

187, 190, 193, 194, 199, 202, 203, 206, 246, 252, 253, 254,

255, 260, 261, 268, 275, 278, 283, 287, 289, 313, 344, 345, 347, 350, 373.

Cionca, Romus 348.

Cindeus 71.

Cireșeanu, B. 132, 246, 261, 268, 277, 283, 287, 289, 313, 320,

325, 327, 329, 338, 339, 350.

Ciureanu-Bodești, V. 313.

Civitu, Constantin 116.

Clement ieromonach from Horezu-Valcea monastiry /

Grădisteanu 80, 228, 251, 256, 257.

Clement ieromonach from Lacu schit, Mount Athos 274, 282,

318.

Clement schimonach from Câmpulung-Muscel 85, 290.

Clement schimonach Prodromit 297, 303, 319.

Cleopa ieroschimonach from Cernica monastery 341.

Cleopa monach Prodromit 274, 286, 301, 318.

Cocora, G. 261, 309, 320, 327, 340.

Codrescu, I.M. 265.

Cojocaru, Florea 351.

Coman, I.G. 72, 74.

Coman psalt 241.

Condrea Collection 129.

Condurachi, Emil 75.

Constantie episcop 268.

Constantinescu, Grigore 351.

Constantinescu, Paul 354, 357.

Costache protopsalt Chiosea 267.

Constandin psalt from Coltea, București 242.

Constandin psalt from Bucuresti 243, 267.

Constandin protopsalt cusin of Ioan protopsalt Duma

Brașoveanu 243, 254.

Constandin psalt from Râmnicu-Vâlcea 243.

Constantin brother 101.

Constantin Dumitriu 103.

Constantin Gheordunescu 108.

Constantin Georgescu 109.

Constantin Lăzărescu 107.

Constantin Popescu from Tismenii 103.

Constantin priest Drăgușin 81, 86, 231.

Constantin principe 244.

Constantin protopsalt from Braşov / son Mihail priest 232.

Constantin protopsalt from Iași 238.

Constantin protopsalt from Episcopy Râmnicu-Vâlcea 101.

Constantin protopsalt from Tioara monastery 235.

Constantin protopsalt from București, ieromonach Macarie 's teacher 243.

Constantin psalt from București 242.

Constantin psalt Luca 108.

Constantin psalt Mihăileanu 108.

Constantin Teofănescu 106.

Constantinescu, Radu 127, 131.

Coresi diacon Şerban 79, 129, 195, 231, 233, 234, 240, 248.

Cosma ierodiacon 294.

Cosma, Octavian-Lazăr 225.

Cosma, Viorel 83, 126, 133, 134, 135, 140, 141, 142, 145, 202, 203, 225, 246, 252, 253, 255, 256, 257, 258, 260, 262, 268,

276, 278, 283, 290, 309, 313, 321, 325, 327, 329, 336, 338,

342, 344, 345, 347, 348, 350, 351, 354, 362, 373.

Costache 102.

Costache psalt 107.

Costache psalt Hagiescu 105, 107.

Costache Timoteanu 112.

Costea, Gheorghe 81, 352.

Cosbuc, George 356.

Crăciun, P. 355.

Croitoru, Ion 81, 352.

Cross, Holy 81, 352.

Cucu, Gheorghe 351.

Cuntan, Dimitrie 344.

Cuza, Alexandru-Ioan principe 77.

Damaschin episcop 255.

Damian monach 85, 290.

Damian psalt Ioan 294.

Damian Vasilescu 111.

Dan II. principe 77.

Daniil ierodiacon 112.

Darouzès, Jean 73.

David, I.P. 321.

David monach Cerbea from Brasov 232.

Davidescu, B. 341.

Delcea, M. 313.

Demeni, L. 233.

Demetrescu, D. 106.

Demetrescu, Gheorghe 261.

Demetrescu, Oprea 310.

Despina Doamna 330.

Diaconivici, C. 265.

Diaconul, Petre 223.

Diculescu, Constantin 350. Dima, Gheorghe 347, 348.

Dimcea, Alexandru 145.

Dimcea protopsalt Nicolae the old 244.

Dimcea, protopsalt Nicolae the young 312.

Dimitrie C.Popescu 140.

Dimitrie Cuntan 81, 141.

Dimitrie Duma from Brasov 232.

Dimitrie Eustatievici 234.

Dimitrie monach from Saint Pavel monastery 304.

Dimitrie Păucă 114.

Dimitrie psalt Rat 234.

Dimitrie sin Matei 96.

Dimitrie Suceveanu 81, 84, 113, 132, 136, 139, 140, 141, 231, 251, 293, 302, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 334,

335, 341, 342, 357, 398, 414.

Dinulescu, Ștefan 236.

Dima, I.Gheorghe 82.

Dimitrie 102.

Dimitrie Bocănescu 115.

Dimitrie Cuntan 231.

Dimitrie K.Popescu 140.

Dimitrie priest Eustatievici 236.

Dimitrie protopsalt Suceveanu 108, 125, 126, 133, 134, 136,

137, 140, 314, 315, 316, 317, 321, 331, 332, 340, 362, 403,

404, 406, 407, 408.

Dimitriu psalt Alexandrescu 103.

Dincă, Gheorghe 350.

Dinulescu, Stefan 237.

Diocletianos imperator 71.

Dionisie archimandrit 339.

Dionisie ierodiacon Romano-moldovean Ignat from Vornicești 85, 285, 290, 300.

Dionisie mitropolit Lupu 269.

Dincă, G. 320.

Dobici, Antonio 348.

Dobre Popa 234.

Dobre psalt from Brasov 232.

Dobrică psalt 321.

Dolinescu, El. 278.

Dometian Vlahu 79, 84, 143, 146, 147, 164, 168, 169, 170, 173, 175, 176, 201, 204, 220, 221, 222, 413.

Dometie ierodiacon / ieromonach Ionescu Prodromit 85, 273, 281, 282, 285, 290, 292, 293, 295, 298, 299, 300, 305, 306, 315, 317, 318, 319.

Dometie ieromonach 85,290.

Dorothei ieromonach 114.

Dorothei protopsalt Iordachiu from Neamt monastery 100, 315, 357

Dositeu mitropolit Filiti 267.

Dosoftei mitropolit / Dimitrie Barilă 79, 84, 195, 237, 141, 248.

Dragomir, M. 105.

Dragos principe 77.

Drăgănescu, Gheorghe C. 275.

Drăgulescu, Theodor 351.

Drăgulin, Gheorghe 74.

Drăgulin, Augustin 74.

Drăgușin, Constantin 354, 355, 356.

Dumitrache 103.

Dumitrescu, Alexandru T. 338.

Dumitru Popovici 106.

Dumitru Protopopescu-Matache 115.

Dumitru psalt Mercea 235.

Dumitru, Radu 354.

Eberle, I. 83.

Efrem psalt Zacan 234.

Eftimie Georgescu 105.

Eftimie schimonach Movilă from Lacu schit, Mount Athos 274, 282, 286, 301, 306, 318, 319.

Eftimie patriarch from Bulgaria 196, 199.

Eleadzar psalt 108.,

Emanoil Zmeu 103.

Emil Teofănescu 106.

Emilian ieromonach Mierluşcă / Collection 274, 285, 301, 318.

Emilianus 71.

Eminescu / Eminovici, Mihai 356.

Enache psalt paharnicul 238.

Enesco, Georges 352, 355.

Epiharia monahia Moisescu 138, 139.

Erbiceanu, Constantin 71, 239, 246, 257, 265, 267, 283, 289.

Eudoxiu Hurmuzachi Collection 197.

Eusebiu Caesarensis 71.

Eustatie Grid from Brasov 232.

Eustatie protopsalt from Putna 79, 83, 130, 131, 143, 144,

145, 146, 147, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 158, 159,

160, 161, 162, 163, 164, 167, 169, 170, 171, 172, 173, 175,

176, 177, 178, 179, 181, 182, 183, 185, 186, 187, 189, 190,

 $192,\,193,\,194,\,196,\,197,\,199,\,200,\,201,\,202,\,203,\,204,\,205,$

206, 207, 208, 220, 221, 222, 231, 245, 413.

Evloghie psalt 238.

Farca, I. 345.

Farcas principe 77.

Fasching monach 234.

Feretti, Pablo 348.

Fevronia monahia Perieteanu 113, 269.

Filaret episcop 258.

Filimon, Nicolae 335.

Filip protopsalt Maler Moldoveanul 79, 232.

Filip psalt Paleologu from Craiova 330.

Filipos 222.

Filothei ieromonach Jipa 78, 80, 81, 84, 87, 96, 103, 130, 147, 148, 195, 199, 231, 234, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 258, 259, 260,

264, 287, 414.

Filothei monach from Cozia monastery 77, 78, 83, 87, 97, 118, 119, 120, 124, 125, 126, 127, 128, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 239, 276, 283,

413.

Filothei psalt Hagiu 104.

Firu, Nicolae 235.

Florea, 1. 261.

Florea psalt Baran from Braşov 232.

Flus, Nicolae 345.

Fotache psalt 107.

Frangulea, V. 330.

Frăcea, Ilie 88, 344.

Fulvianos episcop 70.

Furtună, D. 255.

Galinescu, G. 261, 278, 313, 339.

Gaspar, I. 320.

Gaster, Moses 278.

Gastoué, Amédée 225.

Gavriil ieromonach from Lacu schit, Saint Pavel monastery 296.

Gavriil mitropolit Bănulescu-Bodoni 239.

Gavriil monach 275, 282, 286, 307, 308, 312, 324.

Gavriil monach Panța 85, 290.

Gavriil protopsalt Pop 235.

Gavriil Uric 79, 146, 238.

Găină, V. 350.

Gârboviceanu, Petre 351.

Ghedeon monach Prodromit 301, 324.

Gelu principe 77.

George protopsalt Ucenescu / Ucenicescu 102, 104, 137, 138,

141, 336, 337, 338.

George psalt Georgescu 102.

George psalt Istrate 107.

George psalt Popovici 102.

Georgescu, Ion 222.

Georgescu, Marin from Crăciuneii de Sus-Olt 134.

Ghedeon monach Prodromit 274, 327.

Ghelasie archimandrit Basarabeanul 80, 81, 84, 87, 97, 106, 107,

111, 125, 126, 132, 134, 135, 137, 138, 139, 231, 275, 276,

277, 286, 414.

Ghenea, Constantin 127, 144, 203.

Gheorghe archimandrit 111.

Gheorghe Brezeanu 107.

Gheorghe Cațiu 313.

Gheorghe diacon 116.

Gheorghe Gorgan 110.

Gheorghe Grozavu 110.

Gheorghe diacon Chiru 105.

Gheorghe Diaconescu 107.

Gheorghe I.Dima 110.

Gheorghe ieroschimonach Boboc / Collection 274, 282, 285,

300, 318, 324, 327.

Gheorghe Ionescu 115.

Gheorghe Lazăr 321.

Gheorghe Măzuică 106.

Gheorghe monach 234.

Gheorghe Nicolaevici 113.

Gheorghe Popescu 112.

Gheorghe priest Ionescu 100, 103, 105.

Gheorghe protopsalt Cociu Scofariu 313, 341.

Gheorghe protopsalt Ucenescu 309.

Gheorghe psalt from București 243.

Gheorghe II psalt from București 243.

Gheorghe psalt Dima 242.

Gheorghe psalt Căciulescu from Câmpulung-Muscel 281.

Gheorghe psalt Ionescu 323.

Gheorghe psalt Iordache 108.

Gheorghe psalt Vanghel 235.

Gheorghe psalt 111.

Gheorghe psalt from Braşov 232.

Gheorghe psalt Călinescu 107.

Gheorghe psalt Cucu 108.

Gheorghe psalt Haines 234.

Gheorghe Popescu 116.

Gheorghe Radu 113.

Gheorghe psalt Căciulescu 272, 312.

Gheorghe psalt son Boghiazi 243.

Gheorghe son Boghiazi / Zograf 96, 101, 110, 254.

Gheorghe son Ioan Zaza 98.

Gheorghe Stoianovici 105.

Gheorghe Zaharia 102.

Gheorghie psalt 238.

Gheorghiu, I.Grigore 82.

Gherasie ieromonach 244.

Gherasim monach 103.

Gherasim Stamate 114.

Gherontie ieromonach Cornățean from Probota, Suceava 85,

272, 290, 294, 316.

Gherontie Prodromit Petrecu 300, 317.

Gherasim episcop 292.

Gherasim Stamate 112.

Gherman monach 85, 290.

Gherman Ieromonach 101.

Gherontie ieromonach / Cornățean from Probota, Suceava 285.

Gherontie ieromonach Prodromit / Petescu 298.

Gherontie psalt Nicolau 116.

Gherontie monach Prodromit 274.

Ghenadie de Marseille 73.

Ghepetzki, T. Collection 128.

Ghervasie monach 146.

Ghibănescu, Gheorghe 205.

Ghica, Grigore-Dimitrie IV principe 271.

Ghica, Nicolae principe 325.

Ghidiu, A. 236.

Ghimnasie monach 101, 104,

Ghimnasie schimonach from Căldărușani monastery 101, 102,

103, 104, 139, 271, 323.

Ghiță Mitu 108.

Ghiță priest Ionescu 103, 106, 110, 273, 321, 324.

Ghiță Patapescu 108.

Ghiulea, G. 233.

Giuleanu, Victor 355.

Glad principe 77.

Glogoras protopsalt 235.

Giuleanu, Victor 81.

Goga, Octavian 356.

Goléa, Antoine 83.

Goléa, Vignal 83.

Golubeva, A. 83.

Gomboşiu, Ştefan 345.

Gordianus 71.

Göble, Carol 93, 144, 233, 253, 255, 268, 333.

Greceanu, Radu 241, 247.

Greceanu, Serban 241.

Greceanu, Stefan D. 247.

Grigore ieromonach Băbus 277, 278.

Grigore psalt Predescu 109.

Grigori Chidinic 107.

Grigorie Duca principe 238.

Grigorie Ghica III. principe 238.

Grigorie mitropolit II 261.

Grigorie mitropolit Tamblac / Camblac 84, 190, 191, 192, 193,

194, 196, 236.

Gurghianu, A. 141, 348.

Gutemberg 246.

Guy, Jean-Claude 73.

Haralambie ieromonach 114.

Haralambie Popescu 109.

Haralambiu, Nicolae P. 115.

Hariton ierodiacon Vasiliu 113.

Harnack, A. 75.

Hasdeu, Bogdan-Petriceicu 340.

Hellis 71.

Helmholtz 81.

Herding, W. 72.

Hieronimus 72.

Hodos, Nerva 205, 245, 252, 253, 265, 277, 373.

Hohenzolern, Elisabeta quine of Romania 334.

Hohenzolern, Carol I king of Romania 321.

Hormisda pope 72.

Höeg, Carsten 193.

Hristache psalt Sănescu 109.

Hristea Grigoriu 106, 107.

Hristea logofăt from Cozia 279.

Hristescu, Dumitru C. 339.

Hristofor monach Godeanu 110.

Hunger, Herbert 227.

Hurmuzachi, Eudoxiu / Collection 79, 233.

Iachint ierodiacon 296,317.

Iacob monach Petrescu 319.

Iacob monach Rădulescu 85, 290.

Iacob schimonach from Lacu schit, Saint Pavel monastery 85,

274, 290, 294, 299, 300.

Iacob schimonach păcătosul / αμαρτωλός Israelit Deciu

Slătineanu from Prodromu schit, Mount Athos 85, 273, 274, 282, 285, 286, 290, 294, 301, 302, 304, 305, 307, 312, 316,

318, 319, 324, 327.

Iacob schimonach Prodromitu / Lăcanu 281, 295, 300, 301, 306, 317, 319, 324,

Iakovljevic, Andrej 276.

Iampolski, I.M., 83.

Ianache monach Surdu 96, 243, 254.

Ianache son David priest 96, 244.

Iancu de Hunedoara principe 77.

Iancu monahia 108. Iancu Petrescu 108.

Ianuarie protosinchel 286, 287.

Iatimirski, A.I. / Collection 126, 127, 130, 131, 144, 187, 188,

189, 190, 192, 202, 203, 205, 206.

Ieremia principe 144.

Ieremia protopsalt 257.

Ignatie episcop Papp 346.

Ignatie from Esfigmenu monastery, Mount Athos 85, 290.

Ilarion ieromonach 238.

Ilie Fotino 99, 109, 115.

Ilie psalt Niculescu 104.

Ilie psalt Stoianovici-Jianu 101,103, 109, 110, 116, 270.

Ilinescu, Ion 116.

Ioachim ieromonach 304.

Inochentie monach 303.

Ioan 77.

Ioan B.Tufescu 113.

Ioan Bendescu 112.

Ioan-Bogdan III principe 193, 203, 207.

Ioan Bunescu 106, 108.

Ioan Brădescu 107.

Ioan brother / Dumitrescu from Ciolanu monastery 105.

Ioan Brumusăscu 116, 137, 138.

Ioan Cassian Scitul episcop of Tomis 73, 74.

Ioan Constantinescu 116.

Ioan Crămboaie 103.

Ioan Dediu 102.

Ioan episcop of Tomis 72.

Ioan episcop of Cernăuți / Isaiia Balosescu 238.

Ioan G. Crăciun 110.

Ioan G.Popp 111.

Ioan Georgescu 102, 327.

Ioan Grigorcea 113.

Ioan Grigorescu 294.

Ioan ierodiacon Butnaru 81, 85.

Ioan Iermilianov 106.

Ioan ierodiacon Butnaru Lacoschitiotu 357, 358, 413.

Ioan Ionescu 106.

Joan / Josif monach Cerbea from Brasov 232.

Ioan Lăcureanu 103.

Ioan Maxentiu monach 74.

Ioan monach 256.

Ioan monach Grigoriu 97.

Ioan monach Ștefănescu 96.

Ioan-Nicolae Alexandru principe 257.

Ioan priest Praja 112.

Ioan principe 87.

Ioan Profeteanu 97.

Ioan protopsalt 106.

Ioan protopsalt Butnaru 231.

Ioan protopsalt son Radu Duma from Braşov / Braşoveanu 80,

103, 107, 234, 243, 248, 251, 254, 255, 256.

Ioan priest Dragoi 235.

Ioan psalt 244, 263.

Ioan psalt Ciucescu 104.

Ioan psalt from Bucuresti 242.

Ioan psalt Gherasim-Gorjan 105.

Ioan psalt Grigorescu 272, 281, 312.

Ioan psalt păcătosul / din Valahia 251, 257.

Ioan psalt Puspochi 235.

Ioan psalt Reno 235.

Ioan psalt Spiridon 235.

Ioan psalt Tănase 272.

Ioan psalt Theodorachi 103.

Ioan son David Nacu priest 80, 102.

Ioan son Nica priest 104.

Ioan Ștefănescu 284.

Ioan Vlădescu 100.

Ioan Zmeu 250, 284.

Ioanichie ieromonach 243.

Ioasaf egumen 146, 204.

Ioil monach 238, 272, 295, 316.

Ion Popescu 102, 109.

Ion psalt from Colțea, București 242.

Ion psalt from București 243.

Ion son Dumitru Popescu 112.

Ion Nicolau 112.

Ion Sărindărescu 103.

Ion psalt Tănase 281, 294, 312, 327.

Ion Zamfirescu 116.

Ionașcu, I. 242, 275, 327, 339.

Ionescu, D.C. 333, 334.

Ionescu, D.G.320.

Ionescu, Gheorghe C. 82, 87, 126, 127, 130, 132, 134, 135, 136,

137, 138, 139, 140, 141, 142, 145, 202, 203, 225, 232, 234,

244, 246, 252, 253, 255, 256, 257, 258, 260, 261, 262, 263,

265, 267, 268, 269, 276, 278, 283, 284, 287, 288, 290, 291,

309, 310, 313, 321, 325, 327, 329, 333, 336, 337, 338, 342,

343, 344, 345, 347, 350, 351, 354, 362, 373.

Ionescu-Gion, G.I. 225, 240, 246, 252, 253, 261, 277, 373.

Ionescu, M.G. 338.

Ionescu, Marin 181, 187, 190, 193, 197, 203, 206, 207.

Ionescu, Neagu / Neagoe 81, 139, 140, 231, 250, 292, 311, 320,

323, 327, 328, 329, 339, 340.

Ionescu, Serban N., 83.

Ionescu, T. 320.

Ionescu, Teofil 331.

Ioniță priest Pralea 80, 84, 97, 110, 112, 265, 266.

Ioniță priest Năpârcă 139.

Ioniță Stoicescu 100, 101, 102.

Iordache psalt 243.

Iordănescu, I. 100.

Iorga, Nicolae 144, 191, 205, 232, 235, 236, 240, 244, 245, 246, 247, 255, 258, 261, 265, 268, 275, 288, 320, 373.

Iosif episcop from Argeş 80, 268.

Iosif mitropolit Gheorghian 71, 331.

Iosif I mitropolit Muşat 194.

Iosif mitropolit Naniescu 81, 84, 98, 101, 103, 104, 111, 113, 139, 231, 267, 273, 309, 320, 321, 322, 323, 324.

Iosif monach 273, 282, 285, 299.

Iosif Popovici 235.

Iosif protopsalt from Nemt / Moldoveanu 80, 84, 231, 238, 248, 260, 261.

Iovascu Vlahu 79, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 413.

Irimia, I. 289.

Irinarh ieromonach Vântu 113, 115.

Irinarh monach Sisman from Mehedinti 85, 290.

Irineu mitropolit to Moldova 320.

Irineu monach Ștefănescu 85, 272, 290, 295, 316.

Isaia monach 274.

Isidor ierodiacon 115.

Isidor ieromonach 115.

Isihie monach 290, 303.

Isihie monach / ierodiacon Petrescu 85, 273, 282, 290, 294, 295,

296, 298, 299, 302, 307, 312, 316, 318, 319, 324. Isihie ieromonach Petrescu-Karzan from Prodromu schit /

Prodromit, Mount Athos / Carzan, Tutova 85, 102, 262, 264, 272, 273, 274, 275, 281, 282, 284, 285, 289, 290, 293, 294,

295, 296, 301, 316, 317.

Isa, I. 336, 337.

Iulian archimandrit Scriban 351.

Iulianus Apostatus imperator 71.

Iulius archimandrit Scriban 329.

Iustin ieromonach Marchis 86.

Iustina monahia 113.

Iustinian imperator 70.

Iustinian philosof 69.

Ivan, I. 260.

Ivela, Alexandru L. 83.

Jora, Mihail 197, 158, 258.

Josephin quin 344.

Kaluzniaki, Emil 79, 83, 144, 147, 187, 192, 200, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 221.

Kamasi 71, 72.

Kammer 338.

Karastoianov, Bojidar 89, 145, 187, 200, 201.

Keldorf, Victor 351.

Klesse, Heinrich 347.

Kiriac, Dumitru 351.

Kodov, Christo 89, 145, 150, 175, 187, 193, 196, 197, 199, 200.

Kogălniceanu, Mihail 144.

Kriukov Collections 119, 127, 128.

Krumbacher, Carol 225.

Laccea, Constantin 336.

Lapedatu, Alexandru 255, 265.

Lascăr, D. 106.

Latisev, Vladimir 223.

Lazarov, Stefan 89, 145, 175, 195, 196.

Lazăr, Gheorghe 236.

Lăpușneanu, Alexandru principe 197, 198.

Lăzăreanu, Alexandru 313.

Leontius imperator 72.

Leontius monach 74.

Leontius Byzantios 74.

Licinius imperator 70.

Lipovan, Atanasie 345, 346.

Litovoi principe 77.

Litzica, Constantin 93, 253, 373.

Luca 107, 116.

Luca, Alexandru 225, 246, 261, 267, 277, 283, 287, 289, 313, 325, 350.

Luca Constantinescu 102.

Luchin psalt 242.

Lucianus 71.

Lugojan, Trifon 334, 346, 347.

Lungu, Nicolae 81, 141, 231, 350, 351, 352, 353, 354, 357.

Macarie diacon / ierodiacon from Putna monastery 87, 112, 161, 181, 206.

Macarie ieromonach 80, 81, 84, 87, 92, 96, 99, 100, 101, 103, 104, 107, 108, 111, 114, 125, 126, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 141, 145, 231, 243, 244, 245, 250, 251, 252, 253, 254, 260, 263, 265, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 278, 283, 284, 286, 287, 288, 290, 293, 299, 307, 311, 313, 314, 315, 316,321, 324, 325, 326, 327, 328, 330, 332, 334, 335, 338, 339, 340, 342, 360, 361, 362, 373, 383, 384, 385, 386, 387, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396,

397, 398, 401, 402, 403, 414.

Macarie ieromonach Vasilescu 109, 139.

Macarie monach from Rossia 120, 124, 135, 137, 138.

Macarie psalt Vasilescu from Curtea de Argeș 104.

Macsim psalt Petrovici 235.

Maghiari, G. 353.

Maiorescu, Titus 351.

Manole Băt 97.

Manolache, M. 336.

Manolache psalt Capşa 104, 115.

Manuil Slăvescu 100.

Marcellus 71.

Marcovici psalt 235.

Marcu Temensis 71.

Mardare psalt Gheorghiu 107.

Maria monahia 108.

Maria Tereza imperatrice 232.

Marian D. 278.

Marian diacon 234.

Mardare, Mihail 354.

Marin, D. 313.

Marin Georgescu 107.

Marin Popescu 108.

Marin psalt Gheorghe 104.

Marin son Ene priest 102.

Marin psalt Bărbălotescu 104.

Marin psalt Vasilescu 107.

Marin priest 107.

Marinescu, Gheorghe C. 103, 275.

Martin Maier 234.

Martin monach 85, 290.

Martinian monach from Cernica monastery 102, 106, 108.

Martinian monach Ionescu from Prodromu schit, Saint Pavel monastery 296.

Matache protopsalt Slăvescu 320.

Matache psalt 100, 103, 309.

Matei, H.C. 77.

Matei Grigorescu 110.

Matei principe Basarab 321.

Matei psalt 241.

Matei ieromonach Vatopedinul 295.

Mavrocordat, Nicolae-Alexandru principe 243.

Meletie ieromonach from Căldărusani monastery 103, 111.

Meletie priest Stancovici 235.

Melhisedec episcop Stefănescu 82, 83, 126, 131, 132, 205, 252, 253, 260, 267, 277, 283, 313, 334, 338, 349, 350, 351, 373.

Melhisedec ierodiacon 96.

Mercator, Marios 72.

Merlier Collection 227.

Menumorut principe 77.

Metes, Stefan 235, 236, 288.

Mezetti, Pietro 82.

Migne, Jean-Paul 72.

Mihai le Brave principe 77.

Mihai Mitrofan 116.

Mihai psalt 241.

Mihai priest Noveanu Basarabeanu 116.

Mihai Vasilescu 110.

Mihail Eminescu / Eminovici 265.

Mihail / Mihalache Eftimovici Moldoveanu 80, 84, 88, 89, 97, 99, 231, 238, 239, 244, 257, 260, 261, 262, 263, 264, 271, 286, 287.

Mihail Popovici from Episcopy Roman 101.

Mihail priest from Braşov / son Dobre 232.

Mihail episcop Tordasi 234.

Mihul psalt 241.

Mihăilescu, Vasile 331.

Milescu, Nicolae 79, 84.

Militaru, B. 355.

Mircea Basarab principe 77, 126, 134.

Mircea Ciobanu principe 126.

Mircea principe son of Vlad Dracula 126.

Miron Mitrea patriarch 77, 331.

Mironescu, Alexandru 289.

Mitrofan episcop 241.

Mitrofanovici. Vasile 132.

Moise priest Fulea 234, 236.

Moise priest Pestiel 234.

Moisescu, Gheorghe 268, 320.

Moisescu, Titus 88, 115, 127, 144, 145, 146, 147, 181, 183, 185, 186, 187, 191, 193, 194, 195, 196, 197, 200, 202, 203, 205,

206, 207, 208, 220, 221, 222, 260, 268, 271, 278, 283, 288,

290, 313, 329, 338, 340.

Moisil, Costin 89.

Moldovan Constantin 278.

Moldovan protopsalt 236.

Moldoveanu, Filip 195.

Moldoveanu, Nicu 86, 87, 93, 124, 227, 245, 250, 292, 316, 355.

Moraru, Eugen 86.

Moruzi, Alexandru principe 239, 243.

Mumuleanu, Barbu-Paris 271.

Munksgaard, Ejnar 89.

Muresianu, Aurel A. 232.

Musicescu, Gavriil / Muzâcenku Gabriel 82, 83, 126, 267, 320, 321, 333, 350, 354.

Muslea, Candid C. 232, 288.

Nae Mateescu 105, 106.

Nae Severineanu 250.

Narcis 71.

Nathanail ierodiacon from Prodromu schit, Mount Athos 103. Nathanail ieromonach 85, 273, 282, 285, 290, 297, 299, 317,

318

Nathanail monach 85, 290.

Naum protopsalt Râmniceanu 80, 244, 251, 257, 258.

Năsturel, Udriste 246.

Neagoe Basarab principe 134.

Nectarie archierevs Tripoleos Frimu 81, 84, 112, 125, 126, 132, 134, 135, 136, 138, 139, 231, 283, 284, 285, 286, 293, 298,

312, 316, 317, 324, 356, 414.

Nectarie Basarabeanu Baltag 113.

Nectarie protopsalt Vlahu / Nicolae Creţu 81, 84, 85, 231, 272, 273, 280, 282, 285, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296,

297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 316,

317, 318, 324, 331, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 369, 370, 371, 372, 373, 398, 399, 400, 401, 414.

Nectarie ieroschimonach Lazăr from Prodromu schit, Megistis Lavras monastery, Mount Athos 285, 301, 318.

Necula psalt 242.

Neculai Nan 111.

Neculai Tura 113.

Nedioglu, Gheorghe 240.

Negoită psalt 242.

Negulescu, Ion 106.

Neofit monach 85, 290.

Neofit schimonach păcătos / αμαρτωλός Brașovean 85, 273,

282, 285, 290, 295, 299, 317, 318.

Nestor mitropolit Vornicescu 134, 268, 275.

Neubner, Ottomar 344.

Nica psalt from Bucuresti 242.

Nica psalt son of Bunea priest 242.

Nicandru ierodiacon / ieromonach Prodromit 85, 273, 282, 285,

290, 294, 297, 298, 317.

Nichita episcop of Remesiana 71.

Nichita monach from Basarabia 85, 290, 300.

Nicodim ieromonach 146.

Nicolae Brădescu 107.

Nicolae Brătescu 115.

Nicolae / Nae Georgescu 139.

Nicolae C.I.Orăsenescu 106.

Nicolae Lăzărescu 110.

Nicolae Milescu spătarul 237, 241.

Nicolae Popovici-Sibianul 286, 288.

Nicolae / Nicu psalt Apostolescu from Ploiești 330.

Nicolae psalt, son Apostolu priest 105.

Nicolae psalt from Cozia monastery 101.

Nicolae / Nae psalt Mateeescu 321.

Nicolae psalt from Neamt monastery 238.

Nicolae / Niculai psalt Severeanu 283, 289, 311, 313, 327, 328, 336, 339, 340,

Nicolae psalt Străulescu 107.

Nicolae Roju 103.

Nicolae Tărăbută 103.

Nicolae Trandafirescu 100.

Nicolae Vasile from Buzău 104.

Nicolescu, Vasile 336.

Nicu ierodiacon Stravăt 102.

Niculaie psalt Ionita 272, 281.

Nicolescu, Vasile 309, 337.

Nifon episcop Niculescu Ploiesteanu 132, 139, 140, 231, 268,

277, 315, 323, 325.

Nifon mitropolit 321, 325, 329, 330, 339.

Nijloveanu, Ion 137,138.

Nileu Camaradu 305.

Nistor, Ion 350.

Nitulescu, Petre 261, 278, 287, 335, 339, 341, 350.

Nona-Otescu, Ion 351.

Nonea, Constantin 320.

Obejenski Collection 128.

Ocneanu, Gabriela 146, 180.

Ojog, Victor 313.

Onufrie / Onofrei ierodiacon Bratu Săceleanu from Prodromu schit, Mount Athos 85, 109, 113, 290, 296, 304, 319.

Oprea logofătul 233.

Oprea psalt Demetrescu 82,139, 261, 336, 338, 339.

Oprea psalt Popovici 104.

Pact Riebentrof-Molotov from Hitler and Stalin 77.

Pagodiv Collection 129.

Paisia monahia Terheni 116.

Paisie ierodiacon Prodromit 299, 302.

Paisie ieromonach păcătos / αμαρτωλός Lambru Ploieșteanu from Prodromu schit, Mount Athos schit 85, 108, 272, 273,

274, 275, 281, 282, 285, 289, 290, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 305, 307, 308, 312, 317, 318, 319, 324.

Paisie psalt 298.

Paladie monach 146.

Palikarova-Verdeil, Raina 89, 145, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 199, 200.

Pamfil monach Călinescu from Cernica monastery 334.

Pamfil, Viorica 234.

Pana, Anton 108.

Panait protopsalt Enghiurliu 80, 84, 244.

Panaitescu, Petre P. 127, 204.

Pană psalt 242.

Pantelimon psalt Zugrăvescu 108.

Papacostea, Cezar 351.

Papacostea, Victor 373.

Panțâru, Grigore 145, 146, 194, 202, 221, 222.

Pasarion monach Ciubotariu 85, 290, 302.

Paşcu, Ştefan 83, 231.

Paternus mitropolit of Tomis 72.

Paul, Emil 347.

Pava, Radu 144, 202, 203, 206.

Păcurariu, M. 71, 72, 73, 75, 77, 236, 354.

Păltinescu, Ștefan 246, 261, 267, 277, 283, 287, 312.

Părnuță, Gheorghe 240.

Pătrășcanu, D. from Mira-Moldova monastery 102.

Pătrut, S 347.

Pârvan, Vasile 72, 74, 75.

Pârvu psalt from Coltea, Bucuresti 242.

Pârvul psalt from București 243.

Pennington, Anne E. 145, 146, 147, 150, 175, 186, 187, 190, 194, 195, 202, 203, 204, 206, 221, 222, 223.

Petrescu, Nicolae 74.

Petrescu-Visarion, Ioan D. 130, 132, 134, 183, 199, 246, 252, 253, 267, 354.

Petroniu ieromonach Tănase, egumen of romanian schit Prodromu, Mount-Athos 88, 281, 296, 312, 329.

Petrov, Stoian 89, 145, 150, 187, 193, 196, 197, 199, 200.

Petrovici, E. 233.

Petru I. diacon 74

Petru II. diacon 74.

Petru brother 106.

Petru Cercel principe 232, 240.

Petru episcop of Tomis 72.

Petru mitropolit Movila 84, 237.

Petru protopsalt Enghiurliu 268.

Petru psalt Niculescu 105.

Petru psalt Ștefănescu-Moțățăianu 109.

Phillippus 71, 72.

Pimen ieroschimonach 85, 290.

Pimen monach Prodromit / Teodorescu 286, 290, 293, 308, 316, 319.

Piru, Alexandru 265.

Piscupescu, E.ST. 127.

Pocitan-Ploiesteanu, Veniamin 289.

Podoleanu, Alexandru 333.

Policarpu ierodiacon 113.

Pomilescu, Constantin 104.

Pop, Z.N. 144.

Popa, M.D. 77.

Popescu, Alecu 354.

Popescu, Alfons 354.

Popescu, Constantin 352.

Popescu, Dumitru 74.

Popescu, D.C. 110.

Popescu, E. 72, 75, 222.

Popescu, G.N. 325, 329.

Popescu, Ion 278.

Popescu, I.Gheorghe 252, 253, 255, 261, 288, 336, 344.

Popescu, M. 278.

Popescu, Nicolae M. 252, 253, 254, 265, 268, 288, 313, 325, 373

Popescu, Nicolae 325.

Popescu, Ştefan / Ştefanache 81, 84, 102, 136, 139, 231, 272, 293, 313, 322, 325, 326, 327, 329, 330, 331, 332, 334, 414.

Popescu, Stefan 351.

Popescu, V.N. 329.

Popescu-Cernica, Alexandru 334.

Popescu-Pasărea, Ion 81, 84, 105, 125, 126, 132, 133, 134, 136, 137, 140, 141, 231, 261, 267, 268, 275, 278, 287, 292, 302,

311, 313, 315, 318, 325, 326, 329, 330, 331, 332, 333, 334,

335, 347, 351, 356, 414.

Popovici, Anton 112.

Popp, V. 115.

Porcescu, S. 289.

Posluşnicu, Mihai Gr. 238, 239, 244, 247, 261, 275, 278, 283, 287, 289, 313, 320, 327, 329, 334, 338, 339, 344, 350, 373.

Predescu, Lucian 265, 278, 313, 325, 329, 339, 345.

Priscu, I. 277, 336.

Procopie ieromonach Somnorosul / Υπνιάρης 302, 303.

Prunner, Joseph 351.

Pteancu, Alexandru C. 83.

Pulpea / Rămureanu, Ioan 73.

Raasted, Jorgen 226.

Racoviță, Mihail principe 244.

Radu le Brave principe 240.

Radu protopsalt from Saint Sava monastery, București 253.

Radu psalt Duma from Braşov / Braşoveanu 234, 251, 255.

Radu psalt from Colțea, București 241.

Radu psalt from București 243.

Radu priest Tempea from Brasov 232, 234.

Radu Proșteanu 102.

Radu psalt 107.

Radu psalt from Brasov 232.

Radu psalt / Lepădatu from Prodromu schit 282, 305.

Radu psalt Truțescu 277.

Rădulescu, Ion-Eliade 271.

Rămureanu, Ion 119.

Refice, Carlo 348.

Rizea-Hristea priest Dobrescu 111, 276.

Rodiu drothers 106.

Bolland, Robert 347.

Roques, Mario 234.

Röder, C.G. 82, 83.

Römer 338.

Rusu from Sibiel 234.

Rusu, L. 350.

Safarik Collection 129.

Sandu, M. 275.

Samuil ierodiacon 107.

Sava priest 71, 73.

Sava schimonach from Ploiești 85, 290, 295.

Satza 77.

Săndulescu, Alexandru 340.

Sbierea, Ioan 233.

Sburlan, B. 328.

Scarlat Capsa 107.

Sciukin, P.I./ Collection 189, 190, 202.

Scrianu, F. 108.

Scriban, Ion 346.

Scurtu, A. 344.

Sebastianus 71.

Seneslau 77.

Serafim ieromonach 130, 133, 271, 327.

Serafinceanu, I. 134, 275.

Serghie schimonach / ieromonach 85, 290, 300, 302, 303.

Sestlav 77.

Severeanu, Maria 341.

Silvan psalt Nistor 114.

Silvestru ieromonach from Valahia 234.

Silvestru mitropolit / Samuil Morariu-Andrievici 81, 83, 142,

231, 349, 350.

Simeon protopsalt 235.

Simionescu, D. 194, 240, 252, 253, 265, 277, 373.

Skupiewski, I. 197.

Smarandache Ionescu 101, 110.

Smochină, Nicolae 203.

Sofia Collection 128.

Sofronie archimandrit 102, 266.

Sofronie episcop from Husi Episcopy 289.

Sofronie mitropolit Miclescu 313, 315.

Sozomen 71, 72.

Spinei, Ilie 239, 350.

Spinei, Marcel 76, 79, 91, 119, 140, 144, 188, 245, 246, 248,

251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262,

263, 264, 265, 266, 268, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276,

277, 278, 279, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 288, 289, 290,

291, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303,

304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 312, 313, 316, 317, 318,

 $319,\,321,\,323,\,324,\,325,\,326,\,327,\,329,\,330,\,335,\,336,\,337,$

338, 342, 343, 357, 358, 362, 373.

Spiridon ieromonach 146.

Stan psalt 106.

Stan Popescu 110.

Stan son Marin priest 276.

Stanciu, Vasile 141, 345, 347.

Stancu Hordobeles 111.

Stanvu Tomescu 115.

Stăncescu, Eugen 223.

Stăniloaie, D. 74.

Stefan Srpina 148, 155, 156, 158, 159, 161, 162, 164, 167, 169,

170, 171, 172, 175, 176, 178, 179, 221, 222.

Stefanovici 222.

Stoica psalt 241.

Straton protopsalt 267.

Strugariu, Constantin 86.

Strunk, O. 91.

Stupcanu, Theodor V. 320.

Saguna, Andrei 347.

Şărban protopsalt from Saint Sava monastery, București /

brother Stefan priest 243, son of Radu protopsalt 199, 241, 242,

243, 251, 252, 253, 254, 255, 267.

Şărban psalt 242.

Sciukin, P.I. / Collection 126, 144, 150, 193, 206.

Serban 80.

Şerban psalt 238.

Şerbănescu, Nicolae 309.

Sesan, M. 119, 234.

Şirli, V. 268.

Soima, Gheorghe 344, 351, 354.

Stefan 103.

Stefan archimandrit from Cernica monastery 109.

Ștefan archimandrit from Prodromu schit, Mount Athos 273,

282.

Ștefan episcop of Tomis 73.

Ștefan ierodiacon 305, 327.

Ștefan ieromonach Nuțescu, egumen of romanian schit Lacu,

Mount-Athos 85, 357.

Ștefan le Brave / il Sancto, principe 77, 83, 145, 146, 204.

Stefan Meletie 234.

Stefan mitropolit from Transilvania 234.

Stefan monach 108.

Ștefan Păltinescu 111.

Ștefan Protopopescu 107.

Ştefan protopsalt 236.

Ștefan priest Hetse 234.

Ștefan protopsalt from Roman 104.

Ștefan priest from București / brother Șărban protopsalt 243.

Stefan psalt Marinescu 107.

Stefan psalt Petrescu 104.

Ștefănescu, Gheorghe 340.

Ștefănescu, Ioan 111.

Strempel, Gabriel 93, 242, 255, 258, 265, 268, 275, 278, 288,

289, 336, 337, 341, 362, 373.

Sutu, Gheorghe 98.

Şuţu, Mihail principe 243, 262.

Sutu, R. 313.

Tahomir 77.

Tanașoca, Nicolae-Șerban 223.

Tasius 71.

Tato 77.

Teodorescu, Gheorghe Dem. 277, 283, 287.

Terentiu Bugariu 81, 142, 231.

Tharazi, V. 110.

Teodor psalt 106.

Teodor diacon Marinescu 146.

Teodor Gherasim 98.

Teodor monach Cerbea from Brasov 232.

Teodor Popovici 103.

Teodor Protopopescu 107.

Teodor psalt Baran from Brasov 232.

Teodor psalt Georgescu 320.

Teodor son priest David Nacu 102.

Teodor Theodorescu 106.

Theodor de Mopsuestia 72.

Teodorescu, Dumitru 351.

Teodorescu, Gheorghe Dem. 373.

Teodorian, Victor 351, 354.

Theodoret de Cyr 72.

Theodorik 74.

Theodosie ieromonach Duca-Dângă 302, 304, 318.

Theodosie ieromonach / mitropolit from Curtea de Arges

monastery 241, 247.

Theodosie monach 102.

Theodosie monach Zotica 79, 84, 143, 146, 147, 169, 170, 178,

179, 180, 201, 204, 220, 222, 223, 413.

Theodosie Protopopescu 115.

Theofan 85, 290.

Theofil ieromonach Zagavia from Socola-Iași 99.

Theofil mitropolit of Valahia 234.

Theofil ieromonach Niculescu 85, 290, 300, 318.

Theofilact ieromonach 85, 290, 293.

Theofilact monach 98, 272.

Theofilact monach from Frumoasa monastery, Basarabia 320.

Theofilact psalt Niculescu 273, 274, 285, 324.

Theotim episcop of Tomis I. / Scito 71, 72.

Theotim episcop of Tomis II. 72.

Thibaut, Jean Baptiste 225.

Thoma Niculescu 109.

Thoma priest from Brasov 232.

Thoma protopsalt 235.

Thomas de Kempis-Hemerken 255.

Tillyard, H.I.W. 91, 225.

Tit Simedrea mitropolit / S.Teodor 75, 119, 125, 126, 127, 128,

129, 130.

Titov Collection 129.

Titus71.

Timotei 72.

Tit episcop to Hotin 320.

Titus 71.

Tocilescu, Grigore 205.

Toma, A. 338.

Tomescu, M. 92.

Tonceva, Elena 89, 145,

Trandafirescu, Natalia 88.

Trif diacon 146.

Trifon Lugojan 81, 142, 231.

Tudor psalt 233.

Tuducescu, Iuliu 205.

Turdeanu, Emil 127.

Uncu, Anton 292, 323, 352.

Ureche, Grigorie 146.

Urechia, V.A. 261, 262, 267, 277, 327.

Ursu, Nicolae 345, 351.

Uspenski, Porfiri arhimandrit 92, 187.

Uvarov Collection 128.

Valerianus 71.

Valentinianus imperator 71.

Valentinian episcop of Tomis 73.

Vancea, Zeno 278.

Varahiil schimonach 85, 290, 297.

Varga, Ovidiu 355.

Varlaam 103.

Varlaam monach 101, 112.

Varlaam mitropolit / Vasile Motoc 79, 84, 195, 236, 237, 248.

Varlaam protosingel / Barancescu from Ciolanu monastery 81, 84, 104, 105, 106, 108, 139, 309, 310, 311, 312, 336, 339.

Vartolomeu protopsalt Măzăreanu 238.

Vasilache psalt 286, 287.

Vasilache, V. 320.

Vasile diacon Mihalache 112.

Vasile, Dinu 355.

Vasile psalt from Botoşani 239.

Vasile psalt from București 241.

Vasile protopsalt from Braşov / son Mihail priest 232.

Vasile priest Leonescu 115.

Vasile protopsalt Ciureanu-Bodești 108.

Vasile Lupu principe 84, 237, 239.

Vasile Popovici 103, 111.

Vasile, Vasile 86, 92, 260, 290, 292, 313, 321.

Vasilescu, I.N. 320, 327, 339.

Vasilescu, M. 134.

Velimirovic, Milos 89, 145, 195, 204.

Veniamin 103.

Veniamin ierodiacon 273, 281, 296, 317.

Veniamin mitropolit / Costache Neghel 84, 238, 239, 267, 269, 320

Veniamin psalt Catulescu 101.

Ventura, Grigore 340.

Verca 71.

Veronica monahia Săraru 110.

Vetranion / Betranion episcop of Tomis 71,72.

Vianu, Tudor 278.

Vicentie monach 85, 290.

Visarion psalt Târnăveanu 103.

Vintilescu, P. 132.

Visarion ieromonach 113, 114, 238, 260.

Vitalie monach 98.

Vitilianus 74.

Virgilius pope 74.

Vizanti, A. 267.

Voinescu, T. 278.

Vorovkiebici, Isidor 349.

Vlad Dracula Tepeş principe 77.

Vlasie ieromonach Popescu 109, 139.

Vlatiru Vlahu 80.

Wachmann, Edouard 329, 340.

Wagner, Gustav 82.

Weiss, I. 82.

Wellesz, Egon 89, 193, 204, 225.

Winkelmann, F. 71.

Zaharia, Constantin 194.

Zaharia psalt Duma from Brasov 234.

Zamfir / Zamfirache monach 299, 305.

Zamfir Baltag 113.

Zamfirescu, Dumitru 194.

Zeiller, J. 75.

Zenon imperator 73.

Zinveliu-Donea, G. 336.

Zosima monach Colonistul 272, 281.

Zota 243.

Zottica / Zoticos 71, 72, 222.

Zmeu, Ioan 313, 315, 323.

Αγάθων, αδελφός του Ξένου Κορώνη 78, 119, 147, 150, 152, 155, 158, 159, 161, 162, 164, 165, 167, 169, 171, 172, 173, 175, 176, 178, 179, 185, 204.

Αθανάσιος ο Μέγας από την Μικρά Ασία 70. Αθανάσιος πατριάρχης Ιεροσολύμων 301.

Αθανάσιος Σιναϊτης 237.

Αλυγιζάκης, Α. 76.

Αμπελάκιος ο πιστός 147, 155, 156, 158, 159, 161, 162, 175, 176, 204.

Ανανίας Λαυριώτης 97, 300, 307.

Αναστάσιος Βάϊα 114.

Αναστάσιος Λαρισινός 294, 295, 298, 299, 301, 317.

Αναστάσιος Ραψανιώτης 293, 301, 304, 307.

Ανατόλιος μοναχός 228, 229, 250.

Ανατόλιος πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως 70, 76. Ανδρέας αρχιεπίσκοπος Καισάρειας Καππαδοκίας

255. Ανδρέας επίσκοπος Κρήτης 70.

Ανδρέας Ιερεμίτου / Πυρρού 250.

Ανδρέας μοναχός Αγιορείτης 69.

Ανδρέας Μπουρλετίδης 308.

Ανδρέας ο Απόστολος 71.

Ανδρέας Πύρρος 70.

Ανδρέας Κρήτας 250.

Άνθιμος 164, 167, 169, 170, 171, 172, 175, 176, 178, 179.

Αντονέλλης, Π. Σ. 69, 70.

Απόστολος Ιερομόναχος Κεφαλλήνιος 302.

Απόστολος Ιερομόναχος Πίκλιν Κώνστα Χίου 99, 112, 181. Αρσένιος Ιερομόναχος 87, 250.

Αρσένιος Ιερομόναχος τού Μικρού 78, 114, 301.

Αριστόξενος 91.

Αθανάσιος Αλεξανδρείας 74.

Αθανάσιος ιεροδιάκονος 111.

Βασίλειος Νικολαϊδης του Βυζαντίου 111.

Βασίλειος ο Μέγας πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως 69, 70, 71, 72, 74, 343.

Βασίλειος Στεφανίδης του Βυζαντίου 250.

Βερυκίος, Χρ. 89.

Γεράσιμος 147, 155, 156, 158, 159, 161, 162, 164, 167, 169, 170, 171, 172, 175, 176, 178, 180, 204.

Γερμανός αρχιερέας Νέων Πατρών / τού Μελωδού 80, 84, 96, 97, 99, 105, 109, 111, 112, 225, 226, 227, 228, 229, 241, 243, 250, 254, 256, 301.

Γερμανός Ιερομόναχος Ολυμπιάδος 100.

Γερμανός μοναχός 74.

Γερόντιος / Τερέντιους 72.

Γεωργιάδης 293.

Γεώργιος 153, 160.

Γεώργιος Ακροπολίτης 119.

Γεώργιος Βιολάκης Πρωτοψάλτης 279.

Γεώργιος Κοντοπετρής 164, 165, 178.

Γεώργιος Κρήτης 80, 92, 269, 271, 293, 294, 295, 296, 298, 299, 300, 301, 302, 306, 307, 308, 362.

Experies Magazia vás 147 155 156 1

Γεώργιος Μοσχιανός 147, 155, 156, 158, 159, 161, 162, 164, 167, 169, 170, 171, 172, 175, 176, 178, 179, 180, 204.

Γεώργιος Νικομήδειας 250.

Γεώργιος ο Λέσβιος 99.

Γεώργιος ο Σικελιώτης 250.

Γεώργιος Πανάρετος 164, 165, 178, 179.

Γεώργιος Πρωτοψάλτης Παρασκιάδης 285, 295, 298, 299, 301, 307, 312, 313, 317.

Γεώργιος Χορτατζής 237.

Γεώργιος Χριστόδουλος 325.

Γεώργιος Ψυδός 70.

Γιακουμής μοναχός 112

Γιαννόπουλος, Ε. Στ. 227.

Γρηγόριος Βυζάντιος 312.

Γρηγόριος Κτίμας 109.

Γρηγόριος Λέβητος Πρωτοψάλτης 80, 84, 92, 98, 111, 112, 226, 270, 327.

Γρηγόριος Μπούνου Αλιάτου Ιερομόναχος 78.

Γρηγόριος ο Θεολόγος 196, 343.

Γρηγόριος ο Νικαέας 74.

Γρηγόριος ο Νινζιανζινός 74.

Γρηγόριος ο Σιναϊτης 76.

Γρηγόριος Πρωτοψάλτης λαμπαδάριος 99, 114, 139, 269, 271, 277, 293, 294, 295, 296, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 305, 307, 308, 317, 318, 319.

Δαβίδ ο βασιλεύς 69.

Δαβίδ Ραιδεστινός 147, 155, 156, 158, 159, 161, 162, 164, 167, 169, 170, 171, 172, 175, 176, 178, 179, 204.

Δαμασκηνός Αγραφορεντινιότου 227, 228.

Δαμασκηνός ο Θεσσαλονίκης 251.

Δαμασκηνός Στουδίτης 236.

Δαμιανός Ιερομόναχος Βατοπεδινός Πρωτοψάλτη της Μολδοβλαχίας 80, 225.

Δανιήλ Πρωτοψάλτης 229, 271, 273, 274, 277, 293, 294, 295, 296, 298, 299, 300, 301, 302, 307, 308, 317, 318, 319, 360, 361, 362, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373.

Δαπόντες, Καισάριος 92.

Δημήτριος Δοκιανός Πρωτοψάλτης και Δομέστικος 147, 150, 153, 158, 160, 204.

Δημήτριος Λώτου Χίου 226, 227, 229.

Δημήτριος Παπαδόπουλος Χίου 112.

Διονύσιος Βατάχου εκ Παλαιών Πατρών της Πελοποννήσου 98, 100, 106.

Διονύσιος Εξηγητής επίσκοπος / ο Μικρός 72, 74.

Διονύσιος Πρωτοψάλτης 101.

Διονύσιος Φωτεινός ο Μωραϊτης 80, 84, 85, 98, 244, 271, 277, 278, 279, 280, 298, 301, 322, 360, 361, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383.

Διονύσιος Ψευδοαρεοπαγίτης 74.

Δοσίθεος ιερομόναχος 148, 158.

Δοσίθεος πατριάρχης 237, 241,

Ειριναίος από το Λουγδούνουμ 69.

Εφραίμ επίσκοπος 71. Εφραίμ Καρίας 250.

Εφραίμ ο Σύρος 70, 237.

Ενίτης ο Ξανθός 96.

Επιφάνιος εκ Σαλαμίνος, επίσκοπος της Κωνσταντίας 70.

Επιφάνιος πατριάρχης 72.

Ερμόν επίσκοπος Ιεροσολύμων 71.

Ευθάλιος διάκονος από την Αλεξάνδρεια 70.

Ευκλείδης 81.

Ευφρόνιος Ειρινουπόλεως 238.

Θαϊσια 74.

Θεοδόσιος ο Μέγας Αυτοκράτορας 70, 72.

Θεόδουλος 228.

Θεόδουλος μοναχός Γλάβας 147, 148, 150, 155, 157, 158, 161,

163, 164, 169, 171, 172, 173, 175, 178, 180, 204.

Θεόδωρος Λάσκαρις Αυτοκράτορας 119.

Θεόδωρος ο Φωκαέας 80, 273, 285, 290, 293, 294, 295, 296, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 317, 318,

319, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366. Θεόδωρος Ροδακινός 187.

Θεόδωρος Στουδίτης 76, 250, 259.

Θεόδωρος Συμεών του Κοντού 373.

Θεοφάνης Μάρτυρας Ομολογητής 75, 76.

Θεοφάνης πατριάρχης Καρύκκης 250.

Θεόφιλος ο Αυτοκράτορας 76.

Θεοφύλακτος Σιμοκάλτης 75.

Θωμαϊδα Πέτροβιτσι 277, 408.

Ιάκωβος αρχιερέας 100.

Ιάκωβος Πρωτοψάλτης λαμπαδάριος 80, 99, 114, 271, 273, 275, 277, 285, 290, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300,

301, 302, 303, 304, 305, 306, 306, 307, 308, 317, 318, 319.

Ιγνάτιος Ιερομόναχος 99, 112.

Ιγνάτιος ζωγράφος και ιεροψάλτης 228.

Ιγνάτιος ο Θεοφόρος 69, 70.

Ιλάριος από το Πικτάβιουμ 74.

Ιωάννης Δαμασκηνός 70, 76, 91, 99, 175, 176, 290, 293, 294, 295, 296, 298, 299, 300, 301, 302, 304, 305, 306, 307.

Ιωάννης Δομέστικος 148, 150.

Ιωάννης Ιερεύς Πλουσιαδινός 78.

Ιωάννης Κλαδάς λαμπαδάριος / εξ Αθηνών 78, 119, 147, 148, 149, 150, 155, 157, 158, 161, 163, 164, 165, 168, 169, 171, 173, 174, 175, 177, 178, 179, 180, 190, 204, 256, 414.

1/3, 1/4, 1/3, 1/7, 1/8, 1/9, 180, 190, 204, 236, 414. Ιωάννης Κουκουζέλης Πρωτοψάλτης και Μαϊστωρ / Παπαδόπουλος [Διδασκάλου των διδασκάλων - χργφ.

B-BAR 742 και I-U III 88] 78, 119, 130, 147, 148, 149, 150, 155, 156, 157, 158, 161, 162, 163, 164, 165, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 177, 178, 179, 180, 187, 204, 251, 289,

291, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 318, 330, 334, 340, 341, 414.

Ιωάννης Κουκουμάς και Μαϊστωρ 147, 155, 158, 161, 164, 166, 181, 204, 290.

Ιωάννης λαμπαδάριος Περσικός εκ Τραπεζούντος 80. Ιωάννης Λάσκαρης 148, 150, 161, 164.

Ιωάννης μοναχός 250.

Ιωάννης ο Βαπτιστής 74.

Ιωάννης ο Γλυκύς Πρωτοψάλτης 78, 111, 119, 147, 148, 150, 155, 158, 159, 160, 161, 163, 169, 170, 173, 175, 176, 177, 183, 204, 250, 271, 414.

Ιωάννης Πρωτοψάλτης Βυζάντιος 155, 156, 160, 163, 164, 167, 169, 170, 175, 176, 177, 178, 275, 293, 296, 298, 299, 301, 304, 307, 360, 361, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397.

Ιωάννης Σγουρόπουλος Διάκονος και Διδάσκαλος 147, 150, 153, 158, 160, 204.

Ιωάννης Τσιμισκής αυτοκράτορας 77. Ιωάννης Χρυσοβέργη εξ Ιωαννίνων 99. Ιωάσαφ ιεροδιάκονος 100, 164. Ιωάσαφ Διονυσιάτης 295, 297, 299. Ιωσήφ ο Υμνογράφος 76.

Κάλλιστος Ιερομόναχος 109.

Καράς, Σίμων 374.

Κασία μοναχή 250.

Κλήμεντος ο Αλεξανδρεύς 69.

Κόννομος, Δημήτριος 145, 194, 202, 223.

Κορνήλιος μοναχός 158, 159, 164, 166, 175.

Κοσμάς μοναχός 250.

Κοσμάς ο Μακεδόνας ο Ιβηρίτης 80, 98, 225, 226.

Κοσμάς του Μαϊουμά 76.

Κυπριανός 250.

Κύπριος από την Καρθαγένη 74.

Κυριαζής Χρυσοπολίτης 299, 305.

Κύριλλος αρχιερέας Τήνου 257.

Κύριλλος Ιερομόναχος 227.

Κύριλλος μοναχός 77.

Κύριλλος μοναχός / και Μεθόδιος 195.

Κύριλλος πατριάρχης Ιεροσολύμων 70.

Κύριλλος της Αλεξανδρείας 74.

Κωνσταντίνος αυτοκράτορας, γιος του Κωνσταντίνου

του Μεγάλου 70.

Κωνσταντίνος, Γ.Ν. 184.

Κωνσταντίνος εκ Τήνου 106.

Κωνσταντίνος Ζ' ο Πορφυρογέννητος 76.

Κωνσταντίνος Μαγούλας 161, 164, 169.

Κωνσταντίνος Πρωτοψάλτης 279, 290, 291, 293, 295, 296, 298, 299, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 317, 318.

Λάμπρος, Σπυρίδων 188.

Λαυρέντιος ιεροδιάκονος 111.

Λαυρέντιος μοναχός 227, 228, 229.

Λάμπρος / Κατάλογος 256, 307, 308.

Λέοντας ο Σοφός 76, 250.

Λογγίνος μοναχός Βατοπεδινός 86, 119, 147, 155, 156, 158, 159, 161, 162, 164, 167, 169, 170, 171, 172, 173, 175, 177, 178, 180, 204,

Λουκάς ο Αγιορίτης 87.

Μακάμ Σεγκιά 373.

Μακάριος Παλαιολόγος Πάτμιος 228.

Μακάριος πατριάρχης 84, 240.

Μανουήλ Αγαλλιανός 119, 147, 150, 152, 155, 158, 159, 161,

162, 164, 167, 169, 171, 172, 173, 175, 176, 178, 179, 185, 204. Μανουήλ Αργυρόπουλος 147, 155, 156, 158, 159, 161, 162,

164, 167, 169, 170, 171, 172, 175, 176, 178, 204.

Μανουήλ Βλάτυρος Θεσσαλονικεύς 147, 155, 156, 158, 159, 161, 162, 164, 167, 169, 170, 175, 176, 178, 180, 204.

Ιωάννης ο Χρυσόστομος 69, 70, 72, 74, 237, 343, 344, 348, 349. Μανουήλ Χρυσάφης Πρωτοψάλτης λαμπαδάριος 78, 80, 99, 100, 112, 147, 150, 153, 155, 158, 160, 161, 164, 165, 167, 169, 171, 172, 175, 176, 178, 179, 180, 204, 229, 257, 270, 282, 293, 294, 295, 296, 300, 301, 304, 305, 306, 307.

Μάξιμος Μαργούνης 237.

Μάρκος Ευγενικός από την μονή Ξαντοπούλου 147, 148, 150, 155, 157, 158, 164, 169, 171, 173, 175, 178, 204, 414.

Μαυροειδής, Μ. 374.

Μεθόδιος εκ Πατρών 70.

Μεθόδιος μοναχός 77.

Μεθόδιος μοναχός / και Κυρίλλος 77.

Μελέτιος εκ Σισανίου 301.

Μελέτιος ο Συκιώτης 290, 292, 293.

Μητροφάνης εκ Σμύρνης 76.

Μητροφάνης μοναχός εκ Σάμου 308.

Μιχάλης εκ Πάργας της Κεφαλληνίας 99.

Μπαλάσιος / Βαλάσιος Ιερέας και νομοφύλακας 80, 96, 98, 99, 106, 111, 115, 225, 226, 248, 250, 260, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 307.

Μπιλάλης, Διονύσιος 279.

Νάνος Καστοριανός 100.

Νείλος Ξανθόπουλος 250, 299.

Νεστόριος 74.

Νικήτας Άγιος 71.

Νικήτας ιερέας 71.

Νικηφόρος Βλεμμύδης 119, 120, 127.

Νικήφορος Ηθικός Ιερομόναχος 78, 99, 119, 147, 155, 156,

161, 162, 168, 169, 170, 175, 177, 204.

Νικηφόρος Κατουνιάρης εκ Χίου 113. Νικήφορος αρχιδιάκονος Αντιοχείας εκ Χίου 98, 318.

Νικόδημος ιερομόναχος 205.

Νικόλαος Ιερέας 99, 257.

Νίφων Β' πατριάρχης 240.

Ξένος Κορώνης 78, 119, 147, 148, 149, 150, 152, 155, 156, 157, 158, 159, 161, 162, 164, 165, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 204, 250, 414.

Ονούφριος Βυζάντιος 295, 298, 299, 300, 305, 307. Οσνόβνοε Σομπράνιε Συλλογή 128.

Παναγιοτόπουλος, Δ.Γ. 69.

Παναγιώτης Χαλάτζογλου Πρωτοψάλτης 299, 301, 366.

Παναγιώτης Χρυσάφης ο νέος, Πρωτοψάλτης ο

Μακεδόνας [n.n. - Χργφ. ro. χωρίς αριθμό (Catalog Spinei ης. 73) γραμμένο στην σκήτη Προδρόμου, το 1909, 1911] 96, 97, 106, 107, 112, 225, 226, 250, 266, 301.

Παντελεήμονας Πελοποννήσιος 301.

Παπαδόπουλος, Γ.Ι. 119, 204, 289, 362, 366, 373.

Παπαδόπουλος-Κεραμέας, Γ.Ι. 187, 205, 225, 226.

Παρθένιος Ιερομόναχος Πίκλιν Σγούτα Μετεωρίτη 115,

Παύλος ιερομόναχος Αλεπού 84, 240.

Παύλος ο Απόστολος 69.

Παγώμιος 74.

Πετρινέλης, Χρ. 204.

Πέτρος Εφέσιος 80, 84, 85, 244, 258, 259, 267, 269, 271, 275,

277, 278, 285, 286, 293, 295, 296, 298, 299, 301, 302, 307, 308, 317.

Πέτρος ο Βυζάντιος Δομέστικος, λαμπαδάριος του Αγίου Κωνσταντίνου 80, 84, 96, 239, 257.

Πέτρος ο Βυζάντιος Μπερεκέτης, ο Μελωδός Πρωτοψάλτης / Γλυκύς / Τζεπελής / Χατζής 80, 96, 98, 100, 108, 111, 112, 250, 268, 269, 270, 271, 273, 284, 291, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 316.

Πέτρος ο Πελοποννήσιος Μωραϊτης, λαμπαδάριος και Δομέστικος Ιερομόναχος 80, 97, 98, 99, 100, 102, 106, 107, 109, 111, 112, 114, 139, 226, 238, 244, 266, 269, 271, 273, 274, 275, 277, 284, 291, 293, 294, 295, 296, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 305, 306, 307, 308, 315, 316, 317, 318, 319, 357.

Πέτρος Φυλανθίδης 85, 357, 413.

Πολίτης, Λίνος 301.

Πρόκλος πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως 74. Πυθαγόρας 91.

Ρογόζκοε Κλαδμπίστσε Συλλογή 128. Ρωμανός ο Μελωδός, Μέγας Βυζαντινός Υμνογράφος 70.

Σακελαρίου, Μιχάλης 71. Σεβήρος πατριάρχης 76. Σέργιος Αγιοπολίτης μοναχός 250. Σουίδας βυζαντινός λεξικογράφος 70. Σουκέσος της Διοκαισαρείας Ισαυρίας επίσκοπος 74. Στάθης, Γρηγόριος Θ. 91, 93, 119, 130, 181, 193, 204, 225, 226, 227, 228, 229, 241, 256, 262, 264, 268, 269, 270, 274, 275, 276, 277, 278, 282, 283, 286, 289, 290, 293, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 312, 313, 318, 319, 321, 324, 325, 326, 327, 362. Σταύρος Αγιοπολίτης Συλλογή 128.

Συκιώης 250.

Συμεών Αγιορείτης 250. Συνέσιος Αγιορείτης 271.

Σωκράτης ο ιστορικός 70.

Σωφρόνιος πατριάρχης Ιεροσολύμων 70, 250.

Φιλόθεος Σιναϊτης 246, 247. Φουλβιανός επίσκοπος 70. Φωκαϊδης, Φ. 69.

Φωκάς Δομέστικος και λαμπαδάριος 86, 150, 153, 158, 160, 175, 176.

Χαλδαιάκης, Αχιλλέας 85, 93, 119, 308. Χατζηγιακουμής, Μανώλης Κ. 87, 93, 256. Χουρμούζιος Χαρτοφύλακας 80, 84, 92, 98, 113, 226, 244, 270, 271, 273, 290, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 315, 317, 319, 327. Χριστόδουλος Γεωργίου 296, 298, 299, 301, 302, 326. Χρύσανθος ο εκ Μαδύτων 80, 81, 84, 92, 98, 111, 244, 252, 253, 275, 327. Χριστόφορος Χίου 98.

Ωριγένης 69.

Β'. ΤΑ ΟΝΟΜΑΤΑ ΤΩΝ ΤΟΠΩΝ

Aegyssus Episcopie, Tulcea 73.

Afumati, Ilfov 341, 342.

Aiud 233.

Alba 235.

Alba Iulia / Bălgrad 79, 233, 234, 236, 240, 345.

America / U.S.A. 345, 346.

Arad 142, 235, 346, 347, 348.

Arges 354.

Ancona 71.

Argamum 75.

Arad 344, 345, 346.

Argeș 139, 330, 331.

Asia Minor 70.

Axiopolis Episcopie, Hinog-Cernavodă, Constanța 73, 75.

Austria 128, 144, 355.

Austro-Ungaria 238, 345, 350.

Baccea-Celei,Olt 137, 138.

Balcani 127.

Balotesti-Vrancea 236.

Banat 81, 231, 236, 258, 334, 344, 345, 346, 347.

Barbosis 75.

Basarabi / Murtfatlar 75.

Basarabia / Republica Moldova 77, 85, 134, 142, 144, 191, 203, 239, 265, 275, 309, 320, 349, 350, 351.

Bascoavele, Argeș 354.

Bălți, Basarabia 320.

Belgrad 144.

Berlin 239.

Bibescu, I.K.-Drobeta Turnu-Severin 109.

Bihor 235.

Blaj 142, 345, 348, 349.

Bogata-de Jos, Cluj 141, 348.

Boril roi 189.

Boston 89, 145, 187.

Botosani 239, 339.

Braşov / Schei-Braşov 79, 84, 115, 138, 141, 195, 231, 232,

233, 234, 236, 237, 255, 266, 278, 309, 336, 337, 337, 345,

347, 413, 414.

Brăila 138, 325.

Brooklyne, Massachusetts 81, 352.

Bucovina / Bucovina of Nord 77, 81, 83, 142, 145, 203, 204, 205, 233, 238, 239, 335, 349, 350.

Bucureşti 71, 72, 73, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 91, 93, 95, 96, 104, 105, 106, 107, 115, 119, 120, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 134, 135, 136, 138, 139, 140, 141, 144, 146, 147, 184, 185, 187, 188, 190, 194, 195, 197, 199, 200, 201, 203, 205, 222, 223, 226, 227, 231, 232, 233, 234, 236, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 251, 252, 253, 254, 255, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 265, 267, 268, 269, 270, 271, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 286, 288, 289, 290, 292, 293, 295, 302, 306, 307, 309, 310, 311, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 373, 413.

Budapesta 288, 346.

Budesti-Valahia 137.

Bulgaria, 89, 92, 128, 132, 135, 144, 187, 192, 195, 277, 325, 408

Bursucani-Tutova, Moldova 289.

Buzău 104, 105, 108, 125, 129, 130, 133, 140, 236, 243, 244, 245, 250, 255, 258, 261, 268, 271, 290, 309, 311, 315, 320, 321, 322, 323, 327, 328, 338, 339, 340, 341, 355.

Cambridge 188.

Canada 352.

Canterbury 206.

Capidava Episcopie / Axiopolis - Troesmis, Constanța 73.

Caransebes 236, 345.

Carsium Episcopie / Hârșova, Constanța 73.

Calatis Episcopie / Mangalia, Dobrogea 71, 73, 75.

Casian-Constanta 74.

Călărași 338.

Câmpina 258.

Câmpulung-Muscel 85, 240, 272, 281, 290, 312, 341.

Ceahor, Cernăuți 349, 350.

Cehia 128.

Cernăuți-Bucovina 81, 83, 132, 142, 204, 205, 233, 236, 237, 238, 239, 349, 350.

Cernești, Muntenia 243.

Chicago 345, 346.

Chilia Bisericii / Basilica Botezul lui Xristor / Βαπτίσεως του Χριστού, Mount Athos 319.

Chilia Bisericii / Basilica Nașterea Sfântului Ioan / Γέννησης του Αγίου Ιωάννου Προδρόμου, schit Colciu, Vatoped monastery 300, 318.

Chilia Bisericii / Basilica / Ζωοδόχου πηγής, Vatoped monastery, Mount Athos 300, 318.

Chilia Bisericii / Basilica Acoperemântul Maicii Domnului / Σκεπής της Θεοτόκου , Xiropotamou monastery, Mount Athos 282, 286, 302, 312, 318. Chilia Bisericii / Basilica Acoperemântul Maicii Domnului / Σκεπής της Θεοτόκου, schit Lacu, Saint Pavel monastery 307, 324.

Chilia Bisericii / Basilica Saints Arhangels / Αγίων Αρχαγγέλων, schit Lacu, Saint Pavel monastery 307, 324.

Chilia Bisericii / Basilica Evanghelismos, schit Lacu, Saint Pavel monastery, Mount Athos 282, 307, 315, 319, 324.

Chilia Bisericii / Basilica Saint Dimitrie, schit Lacu, Saint Pavel monastery 307.

Chilia Bisericii / Basilica Saint Gheorghe, schit Colciu, Vatoped monastery, Mount Athos 282, 300, 318, 324, 327.

Chilia Bisericii / Basilica Saint Ioan, schit Colciu, Vatoped monastery, Mount Athos 324.

Chili Bisericii / Basilica Saint Ioan, schit Coucouvino, Mount Athos 294.

Chilia Bisericii Saint Ioan, schit Provata, Marea Lavra monastery, Mount Athos 304, 316.

Chilia Bisericii / Basilica Saint Ipatie, Vatoped monastery, Mount Athos 282, 301.

Chilia Bisericii / Basilica Saint Nicolae, schit Lacu, Saint Pavel monastery, Mount Athos 305, 306, 319, 327.

Chilia Bisericii / Basilica Saint Tihon, schit Kapsala, Vatoped monastery, Mount Athos 300.

Chisinău 144, 239, 277, 313, 350.

Cluj-Napoca 83, 115, 141, 142, 234, 348, 349,

Comloșul Bănățean 346.

Constantiana Episcopie / Istria, Capul Dolojman, Constanța 73. Constanta 300.

Contesti 258.

Copenhague 89, 145, 187, 226.

Contingeni, Hotin, Basarabia 309.

Cozanca 235.

Craiova 74, 95, 109, 116, 119, 126, 127, 129, 130, 134, 137, 138, 140, 199, 244, 246, 254, 264, 268, 272, 275, 276, 277, 278, 281, 293, 312, 316, 324, 330, 333, 336, 354, 355.

Crăciuneii de Sus-Olt 134.

Cristești, Moldova 203.

Curtea de Arges 104, 134, 244, 275, 276, 277, 338, 354.

Dacia / Dacia Felix 71, 72, 74, 75.

Dâmbovița 240, 321.

Dionysopolis Episcopie / Balcic, Dobrogea, Bulgaria 73.

Dinogetia / Gărvan-Galați 75.

Dobarca-Sibiu 141.

Dobrisor, Dolj 351.

Dobrogea / Scitia Minor / Paristrion / Paradunavon 71, 72, 73, 74, 75, 77, 93, 96, 110, 222, 223.

Dolj 141, 351.

Dombarca, Sibiu 344.

Dorohoi, Moldova 262, 273, 274, 275, 282, 285, 295, 296, 301, 307, 317, 319, 331.

Dragomirna, Suceava 349.

Drobeta Turnu-Severin 95, 109, 272, 281, 340.

Durostorum 71.

Egypte 74, 76, 91, 223.

Elevetia /, Switzerland 355.

England 145.

Făgăraș 235, 236.

Finlanda 355.

Flămânzi, Botosani 339.

France 92, 355.

Galati 110, 140, 239, 290, 338.

Galitia 129, 131.

Georgia 241.

Germania 92, 144, 239.

Govora, Valahia 129.

Gori 110, 256.

Grădistea, Valahia 256.

Halmiris Episcopie / Dunavățul de Jos Tulcea 71, 73.

Hotin, Basarabia 309.

Hunedoara 234.

Husi 82, 135, 194, 241, 283, 289, 290, 338.

Iaşi 79, 80, 82, 83, 84, 99, 111, 126, 134, 136, 146, 180, 191, 203, 236, 237, 238, 239, 244, 245, 246, 251, 260, 261, 262, 265, 266, 267, 268, 269, 271, 275, 278, 283, 284, 288, 289, 293, 312, 313, 314, 316, 320, 321, 323, 329, 330, 334, 338,

340, 362, 413.

Ibida 75.

Ierusalim 128, 144, 146, 201, 242, 289, 291, 298.

Ilfov 136, 246, 329, 330, 341.

Ismail-Basarabia 82, 351.

Israel 144.

Istria / Histria 71, 73.

Italia 71, 92, 348, 355.

Japonia / Japan 355.

Kazan, Rossye 191.

Kazanlik, Bulgaria 325.

Kiev 84, 129, 131, 191, 236, 237.

Lăpușna, Basarabia 203.

Leipzig 72, 75, 82, 83, 144, 194, 347.

Lipova, Banat 258, 345.

Liov / Lemberg 125, 129, 131, 144, 146, 194, 197, 198, 205.

London 89, 145, 195, 204.

Lugoj 234.

Maramures 235, 236.

Marseille 74.

Massachusetts 81.

Mârsa-Ilfov, Valahia 246.

Mediolanum / Milano 70.

Mehedinti 85, 290.

Miercurea-Ciuc 344.

Moesia 72.

Moldova / Moldovlahia 73, 75, 77, 83, 84, 89, 91, 92, 93, 102,

108, 111, 126, 128, 129, 131, 132, 135, 136, 139, 140, 143,

144, 146, 188, 189, 191, 193, 195, 196, 197, 198, 201, 202,

203, 205, 221, 222, 232, 236, 237, 238, 239, 241, 243, 244,

246, 260, 261, 262, 264, 266, 267, 269, 273, 274, 282, 283,

284, 285, 287, 289, 295, 296, 299, 301, 307, 312, 313, 317,

318, 319, 320, 321, 322, 324, 339, 342, 362.

Monastery Agapia, Neams 113, 238.

Monastery Alba Iulia-Bălgrad 235.

Monastery Alunis 130, 133.

Monastery Aninoasa, Muscel 245.

Monastery Antim, București 242.

Monastery Argeş 357.

Monastery Arpaşul de Jos, Sibiu 235.

Monastery Bachkovo from Bulgaria 196, 200.

Monastery Banu, Buzău 243.

Monastery Barnova, Moldova 269, 270.

Monastery Bisericani, Moldova 265, 284.

Monastery Bistrita, Suceava 203.

Monastery Bistrita, Vâlcea 138, 245.

Monastery Bogdana, Neamt 309, 310.

Monastery Brâncoveni, Olt 245.

Monastery Brezoi 309.

Monastery Casaula, Moldova 129.

Monastery Căldărușani, Ilfov 98, 103, 104, 251, 252, 253, 258,

267, 268, 269, 270, 271, 274, 288, 373.

Monastery Câmpulung Muscel 240.

Monastery Cerneti, Mehedinti 245.

Monastery Cernica, București 102, 108, 109, 119, 257, 258,

310, 334, 341.

Monastery Cetățuia, Iași 238.

Monastery Chierul de Jos 235.

Monastery Ciolanu, Buzău 104, 105, 108, 290, 309, 310.

Monastery Coltea, București 242.

Monastery Cocoşu, Constanța 110.

Monastery Cotroceni, București 240.

Monastery Cozia, Vâlcea 79, 83, 87, 93, 101, 110, 119, 120,

124, 125, 126, 127, 128, 129, 135, 137, 239, 245, 247, 251,

252, 278, 279, 341.

Monastery Crețulești / Crețulescu, București 245.

Monastery Curchiu, Basarabia 239.

Monastery Curtea de Argeș, Argeș 247, 255, 265, 275, 276.

Monastery Dealu, Târgoviște 80, 236, 241, 246.

Monastery Dintr-un lemn, Vâlcea110, 278.

Monastery Dobrovăt, Moldova 129, 147.

Monastery Dobruști, Soroca 239.

Monastery Dragomirna, Suceava 115, 142, 197.

Monastery Frumoasa, Basarabia 320.

Monastery Găiseni, Dâmbovița 321.

Monastery Ghighiu, Prahova 98, 255, 258, 265, 275, 309.

Monastery Golia-Iași 113, 238.

Monastery Gorovei-Dorohoi, Moldova 262, 273, 274, 275, 282,

285, 295, 296, 301, 307, 317, 319.

Monastery Govora, Vâlcea 245.

Monastery Hodoș-Bodorog, Arad 236, 258.

Monastery Hotin, Basarabia 239.

Monastery Horezu, Gorj 110, 251, 256, 257, 258.

Monastery Ieud, Maramureș 235, 236.

Monastery Lupșa 235.

Monastery Marghinta 235.

Monastery Mărgineni, Argeș 275.

Monastery Miloşul Mare, Covasna 235.

Monastery Mira, Moldova 102.

Monastery Moisei, Dej 235.

Monastery Moldoviţa, Moldova 196, 197.

Monastery Morisena / Cenad-Timis 75, 83.

Monastery Motru, Gorj 245.

Monastery Neamt, Moldova 83, 85, 113, 126, 128, 129, 133,

136, 139, 140, 146, 148, 191, 196, 197, 204, 238, 245, 260,

261, 269, 270, 283, 284, 288, 289, 290, 293, 298, 309, 310, 313, 314, 315, 316, 317, 324, 340, 357, 413.

Monastery Neamt / Noul Neamt of Bassarabye 142, 144, 191.

Monastery Necula, Cluj 235.

Monastery Negru Vodă, Câmpulung Muscel 341.

Monastery Pasărea 341.

Monastery Peri 235.

Monastery Polovragi, Gorj 110.

Monastery Prislop, Hunedoara 235.

Monastery Plosca, Caransebeş 236.

Monastery Putna, Moldavia 79, 83, 87, 88, 115, 130, 131, 143,

144, 145, 146, 147, 148, 150, 155, 158, 161, 164, 169, 171, 173, 175, 178, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 190, 192,

193, 194, 195, 196, 197, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205,

207, 220, 221, 222, 223, 231, 236, 238, 245, 413.

Monastery Răciul de Câmpie 235.

Monastery Râmeți, Hunedoara 235.

Monastery Râșca, Moldova 108, 265.

Monastery Rila from Bulgaria 144.

Monastery Saint Sava, București 242, 253, 261.

Monastery Saint Serghiev from Moskva 127, 128.

Monastery Santa Ecaterina, București 246, 258.

Monastery Santa Maria-Techirghiol, Constanța 110.

Monastery Sărindar, București 321.

Monastery Sâmbăta de Sus, Făgăraș 235, 236.

Monastery Secu, Neamt 114, 196, 197, 238.

Monastery Sedricea Mică 236.

Monastery Semlacul Mic 236.

Monastery Sihăstria, Bacău 238.

Monastery Sinaia, Prahova 258, 309, 310, 339.

Monastery Sinca Veche 235.

Monastery Slatina, Arges 265, 266, 313.

Monastery Snagov, București 242, 245.

Monastery Socola, Iași 238, 265, 266.

Monastery Stavropoleos, București 107, 251.

Monastery Strâmba 235.

Monastery Sucevita, Suceava 197.

Monastery Surpatele, Vâlcea 110.

Monastery Suzana, Prahova 109.

Monastery Şerbăneşti-Morunglăvan, Vâlcea 321.

Monastery Târgușor, Prahova 245.

Monastery Tismana, Gorj 110, 278.

Monastery Toplita, Harghita 235.

Monastery Trei Ierarhi, Iași 236, 237, 238.

Monastery Tioara 235.

Monastery Valea, Muscel 245.

Monastery Văratec, Suceava 115, 238.

Monastery Viforâta-Aninoasa, Dâmbovița 133, 267, 269.

Monastery Voronet, Moldova 79, 233.

Monastery Vlad 235.

Monastery Zamfira, Prahova 325.

Montreal 352.

Moravia 77.

Morissena 231.

Moskva 84, 126, 127, 128, 130, 144, 187, 189, 193, 205, 206,

Moțățăi-Dombrișor, Dolj 141.

Muntenia 93, 96,

München 225.

Mures 235.

Nădlag-Arad 142, 345, 346, 347.

New York 83, 345.

Noviodunum Episcopie / Niculuțel-Isaccea, Tulcea 72, 73, 75,

222, 223.

Olt 110, 134, 137, 138, 275, 351.

Oltenia 79, 93, 96, 109, 119, 126.

Oradea 234, 235.

Orăștie 234, 240.

Oxford 145, 194, 195, 203, 204, 206, 238.

Oxyrincho 76, 91.

Palestina 242.

Paris 70, 72, 73, 75, 82, 127, 225, 234, 237.

Pasărea-Ilfov 136, 329.

Perieti-Ialomita 133, 267.

Philadelphia 345, 346.

Piatra Neamt, Moldova 205.

Pitesti 95, 116, 258,272, 275, 276.

Plevje, Nova-Bazar, Serbia 345.

Ploiesti 85, 258, 290, 330.

Pogoanele-Buzău 140.

Poiana 75.

Polonia 237, 355.

Porolissum / Moigrad-Sălaj 75.

Potlogi 258.

Prahova 109, 309, 325.

Probota, Suceava 272, 285, 294, 316.

Przemysl, Polonia 197, 198.

Quebec 352.

Razalăi, Bălți, Basarabia 320.

Rădăuti 77.

Râmnicu Sărat 245.

Râmnicu-Vâlcea 80, 82, 109, 139, 140, 236, 241, 242, 243, 245, 254, 258, 261, 278, 279, 330, 338, 339, 354.

Remesiana 71.

Romania 71, 75, 76, 77, 81, 82, 83, 85, 88, 91, 92, 93, 94, 95, 104, 119, 120, 125, 126, 128, 129, 130, 132, 133, 134, 135, 140, 141, 142, 144, 145, 188, 191, 193, 194, 196, 199, 201, 202, 203, 204, 205, 225, 231, 235, 238, 243, 246, 251, 253, 255, 256, 258, 261, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 275, 276, 278, 280, 283, 284, 287, 288, 290, 293, 309, 311, 313, 315, 321, 323, 325, 327, 329, 336, 340, 342, 344, 345, 347, 348, 350, 352, 362, 373, 400, 403, 406, 408, 410, 412, 413, 414.

Roman Empire / Roman Est Empire 70, 71, 75.

Roman / Roman Episcopie, Moldova 126, 131, 194, 338. Roma 73, 75, 348.

Rossia 77, 92, 128, 132, 144, 146, 191, 192, 194.

Rostow 119.

Sarajevo, Bosnia 345.

Saint Paul, U.S.A. 346.

Salsovia Episcopie, Mahmudia, Tulcea 73.

Sankt Petersburg 83, 126, 127, 130, 131, 144, 191, 205, 223.

Săliște-Sibiu 141.

Sânnicolaul-Mare, Timiş 142, 345, 346.

Schit Capsala 293.

Schit Colciu, Vatoped monastery, Mont Athos 273, 274, 282, 285, 300, 318, 324, 327.

Schit Icoana, București 292.

Schit Lacu, Saint Pavel monastery, Mont Athos 81, 254, 262, 264, 272, 274, 275, 277, 281, 282, 286, 290, 293, 294, 295, 296, 300, 301, 302, 303, 305, 306, 307, 312, 315, 318, 319, 324, 327, 357, 413.

Schit Prodromu, Megistis Lavras monastery, Mount Athos 84, 85, 88, 108, 109, 251, 264, 266, 272, 273, 274, 275, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 312, 316, 317, 318, 319, 324, 326, 327, 329, 358.

Schit Provata, Megistis Lavras monastery, Mount Athos 273, 281, 294, 296, 298, 304, 316, 317.

Schit Striharet, Slatina 110.

Schit Tihon, Kapsala, Mount Athos 285, 316.

Schitul Mare-Galitia, Polonia 129, 131.

Scitia Minor 71, 72, 73, 75, 77, 222.

Serbia 128, 144, 345.

Sfânta-Ana, Timis 345.

Sibiu 79, 115, 141, 195, 232, 234, 235, 236, 288, 257, 265, 288, 336, 344, 346, 347, 351, 354.

Silven-Bulgaria 135, 277, 408.

Sinaia 315.

Slatina / Slănic 85, 290, 338.

Slăveni, Olt 75.

Solonc-Dombanca, Somes 235.

Sofia 89, 144, 145, 189, 195, 200.

Soroca 144, 265.

Stănișoara-Argeș 139.

Syria 76, 91.

Suceava 84, 115, 119, 145, 191, 194, 197, 198, 236, 237, 239, 267, 272, 285, 294, 312, 316, 321, 322, 344, 349, 357.

Sucidava 75.

Suedia 355.

Soimus, Arad 344.

Stefănesti-Vâlcea 140.

Târgovişte 77, 79, 80, 84, 92, 233, 240, 241, 242, 245, 248, 258, 269, 333, 355, 357, 413, 414.

Timis 142, 345.

Timișoara 142, 344, 345, 346, 347, 351.

Tismenii village 103.

Tomis / Contanta 71, 72, 73, 74, 75.

Toracul Mic, Arad 346.

Transilvania / Ardeal 73, 77, 81, 83, 91, 92, 93, 115, 129, 138, 141, 231, 232, 234, 235, 236, 244, 246, 255, 258, 267, 278, 288, 289, 336, 344, 345, 346, 347, 348.

Tropaeum Traiani Episcopie / Adamclisi, Constanța. 73, 75. Troesmis Episcopie / Iglița, Tulcea 73, 75.

Turda 235.

Turkey 92.

Tutova 281, 284, 289, 293.

Ulmetum / Pantelimon, Constanța, 75.

Ungaria 92, 235.

Ukraine 92, 128, 131, 144, 146, 194.

Valahia / Vlahia, Ungrovalahia / Țara Românească 73, 77, 79, 80, 84, 88, 91, 92, 93, 96, 108, 119, 126, 127, 128, 129, 130, 132, 133, 134, 135, 136, 188, 195, 196, 197, 199, 203, 225, 226, 232, 233, 234, 235, 236, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 246, 247, 248, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 262, 267, 268, 269, 271, 272, 275, 277, 281, 282, 287, 289, 299, 312, 327, 329, 334, 342, 373.

Vălenii-de-munte, Prahova 191.

Vâlcea 93, 110, 138, 140, 321.

Venice 129.

Vilnius 129.

Vorniceni / Vornicești, Moldova 273, 300.

Vrancea 236.

Vulţineţul-Răzăși, Soroca, Basarabia 265.

Warszawa 260.

Wien 83, 142, 144, 187, 192, 227, 245, 265, 268, 269, 271, 275, 314, 315, 349, 350, 351.

Zaldata Episcopie / Abtaat Kalessi, Dobrogea 73. Zagreb 83. Zina, Sibiu 257.

Αθήνα 88, 89, 91, 92, 119, 120, 130, 144, 181, 204, 221, 225, 227, 229, 241, 246, 256, 268, 289, 351, 357, 362, 366, 374, 383. Αλεξάνδρεια 70. Αντιόχεια 70, 76.

Βυζάντιον 70, 192, 193.

Έφεσος 72. Ελλάδα 71, 76, 85, 88, 89, 91, 92, 144, 145, 148, 227, 256, 355, 362, 366.

Καππαδοκία 71. Καρυές, Άγιον Όρος 273, 290, 292, 293, 295, 316, 317. Κωνσταντία 70, 110. Κωνσταντινούπολη 70, 71, 72, 73, 74, 77, 80, 81, 84, 119, 127, 144, 146, 181, 187, 201, 204, 237, 238, 239, 240, 242, 244, 256, 262, 264, 357, 362, 373. Κρήτη 80.

Θεσσαλονίκη 227, 236. Θεσσαλία 366.

Λέσβος 81, 144, 186, 187, 205.

Μακεδονία 80, 353. Μονή Αγίου Γρηγορίου 228.

Μονή Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου, Πάτμος 241, 250, Μονή Αγίου Παύλου 81, 89, 226, 228, 264, 270, 272, 274, 275, 276, 277, 282, 286, 290, 302, 305, 306, 307, 312, 315, 318, 319, 324, 326, 327, 357, 413.

Μονή Αγίου Παντελεήμονος 228, 269, 308. Μονή Βατοπεδίου 80, 273, 274, 282, 285, 300, 318, 324, 327.

Μονή Δοχιαρίου 227. Μονή Εσφιγμένου 85, 290. Μονή Ζωγράφου 188, 191.

Μονή Ιβήρων 80, 225, 264.

Μονή Κουτλουμουσίου 229, 247, 274, 301, 318.

Μονή Λειμώνος, Λέσβος 87, 144, 186, 187, 205. Μονή Μεγίστης Λαύρας 273, 247, 251, 264, 266, 272, 280, 281, 284, 291, 293, 294, 296, 298, 304, 312, 316, 324, 326, 327, 329, Μονή Μετεώρων 207, 229. Μονή Μετεώρων - Αγίου Στεφάνου 229. Μονή Μετεώρων - Μεταμορφώσεως 229. Μονή Ξενοφώντου 228, 256, 289, 308. Μονή Ξηροποτάμου 226, 274, 282, 286, 302, 312, 318, 324. Μονή Παντοκράτορος 254, 274, 286, 301, 318. Μονή Παντοκράτορος 254, 274, 286, 301, 318. Μονή Σιμωνοπέτρας 290. Μονή Σταυρονικήτα 270, 275, 282, 286, 307, 319, 324. Μονή Χιλανδαρίου 247. Μοψουεστία, Μικρά Ασία 71.

Νεοχώριον του Βοσπόρου 373. Νικαίας 71.

Όρος Σινά / Saint Munte Athos 75, 81, 86, 88, 92, 108, 109, 119, 128, 144, 146, 181, 187, 201, 204, 205, 220, 226, 238, 240, 246 247, 251, 254, 255, 256, 262, 263, 264, 265, 266, 268, 269, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 304, 305, 306, 307, 309, 312, 316, 317, 318, 319, 321, 324, 325, 326, 327, 329, 331, 357, 358, 400, 403, 406, 410, 412, 413, 414.

Πάτρα / Νέων Πατρών 80, 84, 96, 97, 99, 105, 109, 111, 112, 225, 226, 227, 228, 229, 241. Παλαιά Πάτρα 373.

Τραπεζούντα 80. Τύρναβος Θεσσαλίας 366. Τρίπολη 283.

Ύδρα 308.

Γ'. ΟΙ ΕΚΤΥΠΩΣΕΙΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΤΗ ΝΕΑ ΜΕΘΟΔΟ ΑΠΟ ΤΗ POYMANIA ΙΘ' αργές-ΚΑ' αι.

Θεωρητικόν

Τheoreticon, Anastasimatarul / Θεωρητικόν, Αναστασιματάριον, του Πέτρου λαμπαδάριου Πελοποννησίου, και τυπωμένο από τον Πέτρου Εφέσιο το 1820 στο Βουκουρέστι, μεταφρασμένο από τον Ιερομόναχο Macarie, τυπωμένο στη Βιέννη, το 1823. Β' έκδοση, Ιάσιο, 1848. Γ. έκδοση, Μπουζάου, 1856. Δ' έκδοση, Βουκουρέστι, 1976.

Bazul teoretic și practic al muzicii bisericești sau Gramatica melodică (...) / Θεωρητικόν (...), του Anton Pann, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1845.

Prescurtare din Bazul muzicii bisericeşti/ Θεωρητικόν σύντομον (...), του Anton Pann, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1847.

Prescurtare din Anastasimatar - Gramatica / Αναστασιματάριον σύντομον - Θεωρητικόν (...), του Anton Pann, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1847.

Theoreticonul (...) / Θεορητικόν (...), μεταφρασμένο από τον Ιερομονάχο Μακάριε, επεξεργασμένο από τον Dimitrie Suceveanu, τυπωμένο στο Tipografia Sfintei Mitropolii, Ιάσιο, 1848.

Mica Gramatica musicală, teoretică și practică / Θεωρητικόν (...), του Anton Pann, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1854.

Principii elementare ale muzicii bisericești și prescurtare din Anastasimatar / Θεωρητηκον και Αναστασιματάριο - σε σύντομο, επεξεργασμένα από τον Oprea Demetrescu, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1859. Β΄ έκδοση, Ράμνικου-Βάλτσεα, 1872. Γ. έκδοση, Ράμνικου-Βάλτσεα, 1875.

Gramatica, Anastasimatarul și Irmologhionul de cântări bisericești acum retipărit după cele tipărite în anul 1856 (...)
/ Προπαιδεία, Αναστασιματάριον, Ειρμολόγιον (...), σε επιμέλεια από τον Neagu Ionescu και Β.Sburlan, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1875.

Manual de muzică bisericească / Προπαιδεία, του Ştefanache Popescu, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1875.

Gramatica psaltică / Θεωρητικόν, του Silvestru Μοτατυ μητροπολίτη, τυπωμένο στη Βιέννη, 1879.

Gramatica Muzicii Bisericești coprinzătoare de toate regulile, semnele și scările necesare la învățământul acestei arte (...). Culeasă și aranjată după ale repausatului Anton Pann (...) / Θεορητικόν (...) - Προπαιδεία της Ψαλτικής βυζαντινής μουσικής, από τον Anton Pann, με επιμέλεια από τον Neagu Ionescu, τυπωμένο στο Μπουζάου, 1875. Β' έκδοση, Βουκουρέστι, 1897.

Teoria muzicii bisericeşti şi Manualul celor opt glasuri bisericeşti / Θεωριτηκόν και Προπαιδεία των οκτώ ήχων, του Gheorghe Ionescu, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1892. Β' έκδοση, 1897.

Anastasimatarul, Irmologhionul și Gramatica muzicii

bisericești retipărită după în zilele (...) / Αναστασιματάριον, Ειρμολόγιον, Προπαιδεία, καινούργια έκδοση από το Αναστασιματάριο του Macarie Ιερομόναχου, το Ειρμολόγιο και την Προπαιδεία του Anton Pann, σε επιμέλεια από τον Neagu Ionescu και Nae Severeanu, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1897.

Principii de Muzică bisericească-orientală / Θεωρητικόν (...), του Ion Popescu-Pasărea, τυπωμένο στο Tipografia Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1897. Έκδοση Β΄, 1906. Έκδοση Γ΄, 1910. Έκδοση Δ΄, 1923. Έκδοση Ε΄, 1928. Έκδοση Σ΄, 1936. Έκδοση Ζ΄, 1939. Έκδοση Η΄, 1942.

Teoria principiilor de Muzică bisericească și Anastasimatarul / Θεωρητικόν, και Αναστασιματάριον, σε επιμέλεια από τον Lazăr S.Ştefănescu, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1897.

Curs elementar de muzică orientală / Θεωρητικόν (...), σε επιμέλεια από τον Nae Severeanu, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1900.

Principii de Muzică bisericească-orientală alcătuite și aranjate în braille cu aprobarea autorului de monahul Pamfil Călinescu din mănăstirea Cernica, fost intern al Vetrei Luminoase / Θεωρητικόν (...) σε braille γραφή, του Ion Popescu-Pasărea, τυπωμένο στο Tipografia Braille Vatra Luminoasă "Regina Elisabeta", Βουκουρέστι, 1938.

Gramatica muzicii psaltice. Studiu comparativ cu notația liniară / Προπαίδεια. Σε ψαλτική και ευρωπαϊκή γραφή, του Nicolae Lungu (σε συνεργασία με τον G.Costea και I.Croitoru), τυπωμένο στο Editura Institutului Biblic, Βουκουρέστι, 1951. Β΄ έκδοση, 1956. Καινούργιες έκδοσεις: α) A guide to the music of the Eastern Orthodox Church. Επιμέλεια Nicholas K. Apostola, Editions Holy Cross Orthodox Press, Brooklyne, Massachusetts, 1984. β) Βουκουρέστι, 1997.

2. Αναστασιματάριον

Anastasimatarul, Theoreticon / Θεωρητικόν, Αναστασιματάριον, του Πέτρου λαμπαδάριου Πελοποννησίου, και τυπωμένο από τον Πέτρου Εφέσιο το 1820 στο Βουκουρέστι, μεταφρασμένο από τον Ιερομόναχο Macarie, τυπωμένο στη Βιέννη, το 1823. Β΄ έκδοση, Μουζάου, 1856.

Anastasimatar îndoit, grabnic și zăbavnic / Αναστασιματάριον σύντομον (...)], του Anton Pann, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1847.

Anastasimatarul / Αναστασιματάριον, μεταφρασμένο από τον Ιερομόναχο Macarie (τυπωμένο στη Βιέννη, το 1823), όπου έχει βελτίωση στη μετάφραση, σύνθεσε παραλλαγές σ' αυτά του Macarie, και έβαλε δικές του συνθέσεις ο Dimitrie Suceveanu, τυπωμένο στο Ιάσιο, το 1848.

Noul Anastasimatar tradus și compus după sistema cea veche a Serdarului Dionisie Fotino (...) / Αναστασιματάριον, του Διονυσίου Φωτεινό (...), μεταφρασμένο από τον Anton Pann, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1853.

Principii elementare ale muzicii bisericești și prescurtare din Anastasimatar / Θεωρητηκον και Αναστασιματάριο - σε σύντομο, επεξεργασμένα από τον Oprea Demetrescu, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1859. Β' έκδοση, Ράμνικου-Βάλτσεα, 1872. Γ' έκδοση, Ράμνικου-Βάλτσεα, 1875.

Gramatica, Anastasimatarul și Irmologhionul de cântări bisericești acum retipărit după cele tipărite în anul 1856 (...) / Προπαιδεία, Αναστασιματάριον, Ειρμολόγιον (...)], με επιμέλεια από τον Neagu Ionescu και B.Sburlan, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1875.

Manualul celor opt glasuri - Gramatica și Anastasimatarul / Εγχιρείδιον οκτάηχο - Προπαιδεία και Αναστασιματάριον], με επιμέλεια από τον Gheorghe Ionescu, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1892. Β' έκδοση, Βουκουρέστι, 1897.

Anastasimatarul, Irmologhionul şi Gramatica muzicii bisericeşti retipărită după în zilele (...) / Αναστασιματάριον, Ειρμολόγιον, Προπαιδεία, καινούργια έκδοση από το Αναστασιματάριο του Macarie Ιερομόναχου, το Ειρμολόγιο του Anton Pann και την Προπαιδεία του Anton Pann, με επιμέλεια από τον Neagu Ionescu και Nae Severeanu, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1897.

Teoria principiilor de Muzică bisericească și Anastasimatarul / Θεωρητικόν, και Αναστασιματάριον, με επιμέλεια από τον Lazăr S.Ştefănescu, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1897.

Anastasimatarul practic-ritmat (...) / Αναστασματάριον (...), του Stefan Popescu, τυπωμένο με την άδεια του από τον Ion Popescu-Pasărea, τυπωμένο στο Tipografia Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1899.

Serviciul divin al Nașterii Domnului scris pe muzica bisericească-orientală pentru trebuința elevilor seminariști / Ακολουθία της Αναστάσεος (...), του τον Ιοη Popescu-Pasărea, τυπωμένο στο Tiparul Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1899.

Noul Anastasimatar cuprinzând cele 8 glasuri cu podobiile lor / Νέο Αναστασιματάριον, σε οκτώ ήχους, με τα Προσόμοια τους ..., με επιμέλεια από τον Nae Severeanu, τυπωμένο στο Tipografia Societății Române Cooperative La Cruce, Μπουζάου, 1900.

Anastasimatarul ritmic cuprinzând Cântările cele 8 glasuri cu podobiile lor precum și Slavele celor 11 Evanghelii ale Învierii / Αναστασιματάριον - και σε ρυθμική γραφή, σε οκτώ ήχους, με τα Προσόμοιά τους και τις 11 Δόξες των Ευαγγελίων στην Ανάσταση, με επιμέλεια από τον Nae Severeanu, τυπωμένο στο Tipografia Societății Române Cooperative La Cruce, Μπουζάου, 1938, Β' έκδοση.

Anastasimatarul uniformizat. I. Vecernierul sau

cântările vecerniei de sâmbătă seara, ale celor opt glasuri bisericești / Το Αναστασιματάριο ενιαίαμορφωμένο. Ι. Ακολουθία του Εσπερινού στο Σάββατο βράδυ, σε οκτώ ήχους, του Nicolae Lungu (σε συνεργασία με τον G.Costea και Ι.Croitoru), τυπωμένο στο Editura Institutului Biblic, Βουκουρέστι, 1953.

Anastasimatarul uniformizat. II. Utrenierul sau cântările utreniei de duminică dimineața ale celor opt glasuri bisericești de Svetilnele Evangheliilor și ale Doxologiei Mari / Το Αναστασιματάριο ενιαίαμορφωμένο. II. Ακολουθία του Όρθρου στις Κυριακές το πρωί, σε έργα οκτώ ήχοι, στην Εξαποστειλάρια και Μεγάλη Δοξολογία, του Nicolae Lungu (σε συνεργασία με τον G.Costea και Ε.Branişte), τυπωμένο στο Editura Institutului Biblic, Βουκουρέστι, 1954. Β' έκδοση, 1974.

Anastasimatarul / Αναστασιματάριο, Editura Evanghelismos, Βουκουρέστι, 2003, με επιμέλεια από τον Marcel Spinei.

Τριώδιον

3.

5.

Cântările Triodului după muzica bisericească orientală precum se cântă în biserica română-ortodoxă / Τριώδιον (...), του Ion Popescu-Pasărea, τυπωμένο στο Tiparul Cărților bisericesti, Βουκουρέστι, 1925.

Cântările Sfintelor Paști precum se întrebuințează în Vechiul Regat scrise pe muzică psaltică / Ψαλτικούς Ύμνους για τη Σαρακοστή - Τριώδιον (...), του Ion Popescu-Pasărea, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1936.

Πεντηκοστάριον

Penticostarul cuprinzând Cântările Stintelor Paști și Slavele principale din Penticostar / Πεντηκοστάριον (...), του Ion Popescu-Pasărea, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1924.

Penticostarul ce cuprinde cântările Sfintelor Paști precum și cântările principale ale celorlalte duminici din Penticostar / Πεντηκοστάριον (...), του Ion Popescu-Pasărea, τυπωμένο στο Tiparul Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1936. Έκδοση Β', 1941.

Ειρμολόγιον

Irmologhion sau Catavasier / Ειρμολόγιον ή Καταβασία, / οι συνθέτες δεν είναι γραμμένοι στο χργφ, αλλά από έρευνα γνωρίζομε τους: Πέτρο λαμπαδάριο Πελοποννήσιο, Πέτρο Βυζάντιο Μπερεκέτη, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη και Γεώργιο Κρήτα, μεταφρασμένο από τον Ιερομόναχο Macarie, τυπωμένο στη Βιέννη, το 1823.

Irmologion sau Catavasier (...) / Ειρμολόγιον ή Καταβασία (...), του Anton Pann, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1846. Β' έκδοση, Βουκουρέστι, 1854.

Irmologhion / Ειρμολόγιον, μεταφρασμένο από τον Macarie Ιερομονάχου (τυπωμένο στη Βιέννη, το 1823), όπου έχει βελτίωσει τη μετάφραση, σύνθεσε παραλλαγές σ' αυτά του Macarie, και έβαλε δικές του συνθέσεις ο Dimitrie Suceveanu, τυπωμένο στο Ιάσιο, το 1848.

Καταβασία (...), με επιμέλεια από τον επίσκοπο Filothei / τον Serafim Vintileanu, τυπωμένο στο Μπουζάυ, 1856, τόμος B'.

Gramatica, Anastasimatarul și Irmologhionul de cântări bisericești acum retipărit după cele tipărite în anul 1856 (...) / Προπαιδεία, Αναστασιματάριον, Ειρμολόγιον (...), με \$.\$tefănescu, τυπωμένο στο Τούρνου Σεβερίν, 1898. επιμέλεια από τον Neagu Ionescu και B.Sburlan, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1875.

Albina muzicală - Irmologhion / Ειρμολόγιον (...), με Βουκουρέστι, 1903. επιμέλεια από τον αρχιερεύς Ghenadie, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1875.

Manualul Catavasiilor praznicale - Catasier / Καταβασίες (...), με επιμέλεια από τον Gheorghe Ionescu, στο Editura Evanghelismos, Βουκουρέστι, 2006, τόμος Α', με τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1892.

Anastasimatarul, Irmologhionul și Gramatica muzicii Β', με επιμέλεια από τον Marcel Spinei. bisericești retipărită după în zilele (...) / Αναστασιματάριον, Ειρμολόγιον, Προπαιδεία, καινούργια έκδοση από το 7. Αναστασιματάριο του Macarie Ιερομόναγου, από τον Neagu Ionescu και Nae Severeanu, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1897.

Irmologhion-Catasier cuprinzând Catavasiile tuturor praznicilor de peste an cu axioanele lor / Ειρμολόγιον-Καταβασίες (...), με επιμέλεια από τον Nae Severeanu, τυπωμένο στο Μπουζάου, 1901.

Catavasier ce cuprinde Catavasiile de peste tot anul, Sfetelnele si Voscresnele învierii si Doxologiile (mari si mici) pe 8. opt glasuri. Tipărite pe muzica bisericească după diferiți autori / Καταβασίες - Ειρμολόγιον (...), του Ion Popescu-Pasărea, τυπωμένο στο Tiparul Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1927.

Δοξαστάριον

Noul Doxastar (...) / Δοξαστάριον, του Διονυσίου Φωτεινό (...), μεταφρασμένο από τον Anton Pann, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, το 1841, τόμος Α', Β'. Έκδοση Β', Βουκουρέστι, 1853. Τόμος Γ', Βουκουρέστι, 1853.

Paresimier care cuprinde în sine cântările cele mai de trebuință ale Postului Mare (...) / Δοξαστάριον - Ψαλτικοί Ύμνοι για τη Σαρακοστή (...), του Anton Pann, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1847.

Idiomelariu (...) unit cu Doxastariul (...) Ιδιομελάριον - Στιχηράριον ενωμένο με το Δοξαστάριον (...), μεταφρασμένο και επεξεργασμένο από τον Dimitrie Suceveanu, τυπωμένο στη μονή Νεάμτζ, 1856, βλ.:

- τόμος Α', για τους μήνες Σεπτεμβρίου-Δεκεμβρίου, μεταφρασμένο από το Στιχηράριον του Χουρμούζιου Χαρτοφύλακα, τυπωμένο στη μονή Νεάμτζ, το 1856.
- τόμος Β', για τους μήνες Ιανουαρίου-Νοεμβρίου, μεταφρασμένο από το Στιχηράριον του Χουρμούζιου Χαρτοφύλακα, τυπωμένο στη μονή Νεάμτζ, το 1856.
- τόμος Γ', μεταφρασμένο μαζί με τον Doroftei Iordachiu Προτοψάλτης, από το Δοξαστάριον του Πέτρου λαμπαδάριου, τυπωμένο στη μονή Νεάμτζ, το 1857. Νέα έκδοση, τόμος Α' - για τους μήνες Σεπτεμβρίου-

Irmologion sau Catavasier (...) / Ειρμολόγιον ή Δεκεμβρίου, τυπωμένο στη Σινάϊα, 1992, με επιμέλεια από τον S.Barbu-Bucur.

> Utrenierul cu slujbele sfinților din timpul anului, Triodul și Penticostarul / Idiomelariu / Ιδιομελάριον Στιχηράριον (...), μεταφρασμένο και επεξεργασμένο από τον Dimitrie Suceveanu, με επιμέλεια από τον Lazăr

> Te-Deum de multumire / Δοξολογία, του Ion Popescu-Pasărea, τυπωμένο στο Tiparul Cărților bisericești.

Doxastar /Δοξαστάριον, του Πέτρου Φυλανθήδη, μεταφρασμένο από τον Ioan Butnaru ιεροδιάκονο από την σκήτη Λάκου, μονή Αγίου Παύλου, Άγιο Όρος, τυπωμένο επιμέλεια από τον Marcel Spinei. Βουκουρέστι, 2007, τόμος

Στιχηράριον

Noul Idiomelar - Stihirar ce cuprinde cântările Ειρμολόγιο την Προπαιδεία του Anton Pann, με επιμέλεια praznicelor împărătești și ale sfinților cu polieleu scrise după Dimitrie Suceveanu, Anton Pann, de Ștefanache Popescu și completate de I.Popescu-Pasărea / Στιχηράριον - Ιδιομελάριον από των: Dimitrie Suceveanu, Anton Pann, de Ștefanache Popescu και συμπληρωμένο από τον I.Popescu-Pasărea, τυπωμένο στο Tiparul Cărtilor bisericesti, Βουκουρέστι, 1933.

Ακολουθίες Ακολουθία του Εσπερινού

Cântări bisericesti. Cele opt glasuri la Vecernie / Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους. Οι οκτώ ήχοι στην Ακολουθία του Εσπερινού, του Trifon Lugojan, τυπωμένο στο Αράδ, 1929, τόμος Α', Έκδοση Γ'.

Cele opt versuri bisericești. Vecernie. În felul cum se cântă la Blaj / Οι οκτώ ήχοι. Ακολουθία του Εσπερινού, όπως ψάλλεται στο Μπλάζ, του Celestin Cherebețiu, τυπωμένο στο Κλούζ-Ναπόκα, 1935.

Cântările Vecerniilor de sâmbătă seara pe cele opt glasuri pe muzica bisericească-orientală de Stefan Popescu / Ακολουθία του Εσπερινού στο Σάββατο βράδη, σε οκτώ ήχους, από τον Ştefan Popescu, με επιμέλεια από τον Ion Popescu-Pasărea, τυπωμένο στο Tiparul Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1931. Έκδοση Β', 1936. Γ' έκδοση, 1939.

Cântările Vecerniilor (...) / Ακολουθία του Εσπερινού (...), του Macarie Ιερομόναχου και Ştefanache Popescu, και συμπληρωμένα από τον Ion Popescu-Pasărea, τυπωμένο στο Tipografia Cărtilor bisericești, Βουκουρέστι, 1931. Β' έκδοση, 1936. Γ' έκδοση, 1939.

Cântările Vecerniei / Ακολουθία του Εσπερινού, τυπωμένο στο Editura Chilia Buna Vestire, Schitul Sfântul Dimitrie-Lacu, Ayıo Opoc, 2000.

Ακολουθία του Όρθρου

Utrenier - Liturghier / Ακολουθία του Όρθρου - Ακολουθία της Λειτουργίας, του Nectarie Frimu, τυπωμένο από τον

Ιωάνν Ζμέου, Μπουζάου, 1892

Cântările Utreniei de duminică pe cele opt glasuri / Ακολουθία του Όρθρου στις Κυριακές, σε οκτώ ήχους, του Ιοη Popescu-Pasărea, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1922.

Cântări bisericești. Cele opt glasuri la Utrenie / Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους. Οι οκτώ ήχοι στην Ακολουθία του Όρθρου, του Trifon Lugojan, τυπωμένο στο Αράδ, 1927.

Cântările Utreniilor de duminică pe cele opt glasuri, scrise după Macarie Ieromonahul și Ștefanache Popescu / Ακολουθία του Όρθρου στις Κυριακές, σε οκτώ ήχους, από τον Macarie Ιερομόναχο και Ştefanache Popescu, με επιμέλεια από τον Ιοη Popescu-Pasărea, τυπωμένο στο Tiparul Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1928.

Utrenia / Ακολουθία του Όρθρου, του Celestin Cherebetiu, τυπωμένο το 1931.

Cântări din slujbele Sfintelor Paști. Cântările din slujba Ulteniei / Ακολουθία της Αναστάσεως. Ακολουθία του Όρθρου, του Nicolae Lungu (σε συνεργασία με τον Ε.Βraniște και C.Popescu), τυπωμένο στο Editura Institutului Biblic, Βουκουρέστι, 1975.

Cântările Utreniei /Ακολουθία του Όρθρου, τυπωμένο στο Editura Chilia Buna Vestire, Schitul Sfântul Dimitrie-Lacu, Άγιο Όρος, 2001.

10. Ακολουθία της Λειτουργίας

Cântările Sfintei Liturghii / Ακολουθία της Λειτουργίας, μεταφρασμένο από τον Nectarie Frimu, τυπωμένο στο Τυπογραφείο της μονής Νεάμτζ, 1840.

Heruvico-Chinonicar, care cuprinde pentru tot anul (...) / Χερουβικόν - Κοινωνικάριον (...), του Anton Pann, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1847, τόμος Α', Β'.

Rânduiala Sfintei și Dumnezeeștei Liturghii (...) / Ακολουθία της Λειτουργίας (...), του Anton Pann, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1847.

Sfânta Liturghie a marelui Vasile / Ακολουθία της Λειτουργίας του Μεγάλου Αγίου Βασιλείου, του Anton Pann, τυπωμένο Βουκουρέστι, 1854.

Sfânta Liturghie a Sfântului Ioan Gură de Aur / Ακολουθία της Λειτουργίας του Αγίου Ιωάννου Χρυσοστόμου, του Anton Pann, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1854.

Rânduiala Sintei și dumnezeeștii Liturghii (...) / Ακολουθία της Λειτουργίας, τουΙερομόναχο Filothei με επιμέλεια από τον Serafim Vintileanu, τυπωμένο στο Μπουζάυ, 1856, τόμος Β'.

Psaltichia bisericească așezată în note muzicale / Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους - Ακολουθία της Λειτουργίας, κ.α. σε ευρωπαϊκή γραφή, του μητροπολίτη Silvestru Moraru, τυπωμένο στη Βιέννη, 1879.

Utrenier - Liturghier / Ακολουθία του Όρθρου - Ακολουθία της Λειτουργίας, του Nectarie Frimu, τυπωμένο από τονloan Zmeu, Μπουζάου, 1892

Slujba Sfântului Spiridon - de la Vecemie și Utrenie (...) / Λειτουργία του Αγίου Σπιρύδωνα από τον Εσπερινό και Όρθρο (...), του Ion Popescu-Pasărea, τυπωμένο στο Tiparul Cărtilor bisericești, Βουκουρέστι, 1895.

Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur pentru 2 voci egale "după modelul celor opt glasuri" / Ακολουθία της Λειτουργίας του Ιωάννου Χρυσόστομου σε οκτώ ήχους, για δύο φωνές, του Dimitrie Cunțan, τυπωμένο στο Σιμπίου, 1903.

Colecțiune de cântările Sfintei Liturghii scrise pe muzica bisericească după cum se întrebuințează în sfânta noastră biserică română-ortodoxă / Ακολουθία της Λειτουργίας (...), του Ion Popescu-Pasărea, τυπωμένο στο Tiparul Cărtilor bisericești, Βουκουρέστι, 1905. Έκδοση Β', Βουκουρέστι, 1911. Έκδοση Γ', Βουκουρέστι, 1919.

Liturghierul de strană cuprinzând cântările Stintei Liturghii pe muzica bisericească orientală după cum se cântă la strană în Biserica Ortodoxă Română / Ακολουθία της Λειτουργίας (...), του Ion Popescu-Pasărea, τυπωμένο στο Tiparul Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1925. Έκδοση Β΄, Editura Episcopiei Argeșului, 1991, επιμάλεια S.Barbu-Bucur.

Cântări bisericești. Cele opt glasuri la Liturghie / Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους. Οι οκτώ ήχοι στην Ακολουθία της Λειτουργίας, του Trifon Lugojan, τυπωμένο στο Αράδ, 1927.

Răspunsurile liturgice pe o voce pentru școlari / Τις Μεγάλες Απάνδιτες της Λειτουργίας, για τους μαθητές, του Trifon Lugojan, τυπωμένο στο Αράδ, 1927.

Liturghierul ritmic / Ακολουθία της Λειτουργίας - και σε ρυθμική γραφή, του πρωτοσύγκελου Varlaam, προσαρμογή, επιμέλεια και τυπωμένο από τον Νικολάε Σεβερεάνου. Μπουζάου, 1928.

Liturghierul ritmic, cuprinzând cântările Sfintei Liturghii ale Sfinților Ioan Gură de Aur, Vasile și Grigore, pentru uzul Seminariilor și Școalelor de cântăreți / Ακολουθία της Λειτουργίας - και σε ρυθμική γραφή (...), επιμέλεια και τυπωμένο από τον Nae Severeanu. Μπουζάου, 1928.

Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur / Ακολουθία της Λειτουργίας - του Αγίου Ιωάννου Χρυσοστόμου, του Celestin Cherebețiu, τυπωμένο το 1930.

Cele opt glasuri bisericești / Οι οκτώ ήχοι, του Celestin Cherebetiu, τυπομένο το 1930.

Răspunsurile liturgice cu ecteniile corespunzătoare (unison) cum se cântă în eparhia Aradului / Τις Μεγάλες Απάνδιτες με τα Συναπτά, όπως ψάλλεται στην επαρχία Αράδ, του Trifon Lugojan, τυπωμένο στο Αράδ, 1939.

Cântări liturgice omofone și Cântări la Catcheze pe ambele semiografii suprapuse / Ακολουθία της Λειτουργίας, και Ύμνοι στις κατηχήσεις, στις δύο ψαλτικές γραφές, του Nicolae Lungu (σε συνεργασία με τον Α.Uncu), τυπωμένο στο Editura Institutului Biblic, Βουκουρέστι, 1951.

Cântările Sfintei Liturghii însoțite de cele opt glusuri bisericești / Ακολουθία της Λειτουργίας, σε οκτώ ήχους, του Nicolae Lungu (σε συνεργασία με τον G.Costea και Ε.Braniște), τυπομένο στο Editura Institutului Biblic,

Βουκουρέστι, 1960. Β΄ έκδοση, 1964. Γ΄ έκδοση, 1969.

Cântările Sfintei Liturghii și alte cântări bisericești / Ακολουθία της Λειτουργίας, κ.α., με επιμέλεια από τον Ν.Μoldoveanu, τυπωμένο στο Editura Institutului Biblic, Βουκουρέστι, 1992.

Cântările Sfintei Liturghii / Ακολουθία της Λειτουργίας, τυπωμένο στο Editura Evanghelismos, Βουκουρέστι, 2002

Liturghier / Ακολουθία της Λειτουργίας, του Νεκτάριε Βλάχου, με επιμέλεια και τυπωμένο από τον V.Vasile. Βουκουρέστι, 2005.

11. Προσόμοια, Τροπάρια, Κοντακάρια

Podobiile, Troparele învierii și alte cântări din Triod și Penticostar / Προσόμοια, Τροπάρια της Αναστάσεος και Ψαλτικοί Ύμνοι στο Τριώδιο και Πεντικοστάριο, του Ion Popescu-Pasărea, τυπωμένο στο Tiparul Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1904.

Cântări bisericești la sărbătorile Maicei Domnului. Troparele și Condacele sfinților celor mari și cele obișnuite la înmormântarea mirenilor / Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους στις εορτές της Θεοτόκου. Τα Τροπάρια και Κοντάκια τον Μεγάλων Αγίων, και Θρησκευτικοί Ύμνοι στην Κηδεία των λαϊκών, του Trifon Lugojan, τυπωμένο στο Αράδ, 1928.

Podobiile celor opt glasuri scrise după Anton Pann / Προσόμοια σε οκτώ ήχους, από τον Anton Pann, με επιμέλεια από τον Ιοη Popescu-Pasărea, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1940.

12. Παράκλησις

Paraclisele (...) Cântǎri bisericeṣti / Παράκλησις -Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους (...), του πρωτοσύγκελου Βαρλαάμ, τυπωμένο από τον Oprea Demetrescu Βουκουρέστι, 1863.

Acatistul Domnului nostru Iisus Hristos și Paraclisul Născătoarei de Dumnezeu, după rânduiala din eparhia Aradului / Το Ακάθιστο του Κυρίου μας Ιησού Χριστού και η Παράκλησις της Θεοτόκου, όπως ψάλλεται στην επαρχία Αράδ, του Trifon Lugojan, τυπωμένο sto Αράδ, 1940.

Paraclisul Maicii Dmnului / Παράκλησις της Θεοτόκου, του Dimitrie Suceveanu, τυπωμένο σε έκδοση Evanghelismos [Ευαγγελισμός], από την σκήτη Λάκου, κελλί της εκκλησίας Ευαγγελισμός, μονή Αγίου Παύλου, 2005.

13. Νεκρώσιμη Ακολουθία

Prohodul Domnului Dumnezeul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos (...) / Νεκρώσιμη Ακολουθία (...), μεταφρασμένο από τον Ιερομόναχο Macarie, τυπωμένο στο Μπουζάου, 1836 - με Πρόλογο του επισκόπου Chesarie από το Μπουζάου. Β΄ έκδοση, με επιμέλεια από τον μοναχό Maxim, Βουκουρέστι, 1850.

Epitaful sau slujba înmormântării Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos (...) / Νεκρώσιμη Ακολουθία (...), του Anton Pann, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1846. Β' έκδοση, Βουκουρέστι, 1853.

Prohodul Domnului nostru Iisus Hristos (...) / Νεκρώσυμη Ακολουθία (...), επεξεργασμένο από τον Dimitrie Suceveanu, τυπωμένο στο Ιάσιο, 1847. Β' έκδοση, μονή Νεάμτζ, 1856. Γ', Δ', Ε' έκδοσεις Βουκουρέστι, 1873, 1891, 1896. Εκδόεις μεταθάνατο: Βουκουρέστι, 1912, 1922, 1928.

Prohodul Domnului / Νεκρώσιμη Ακολουθία, με επιμέλεια από τον επίσκοπο Filothei / Serafim Vintileanu, τυπωμένο στο Μπουζάου, 1853.

Prohodul Domnului / Νεκρώσιμη Ακολουθία, με επιμέλεια από τον αρχιμαντρήτη Dionisie, τυπωμένο στο Μπουζάου, 1860.

Prohodul Domnului nostru Iisus Hristos (...) / Νεκρώσιμη Ακολουθία (...), του Stefanache Popescu, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1862. Β' έκδοση, 1868. Γ' έκδοση, 1882.

Prohodul Domnului / Νεκρώσιμη Ακολουθία, με επιμέλεια από την Επισκοπή Μπουζάου, τυπωμένο στο Μπουζάου, 1868.

Prohodul Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos (...) / Νεκρώσιμη Ακολουθία (...), με επιμέλεια από τον Oprea Demetrescu, τυπωμένο στο Tipografia Kalinic, Ράμνικου Βάλτσεα, 1872. Είχε 9 εκδόσεις (1875, 1878, ... 1897).

Prohodul Domnului / Νεκρώσιμη Ακολουθία, με επιμέλεια από τον ιερομόναχο Dionisie από το Κραϊόβα, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1875.

Prohodul Domnului / Νεκρώσιμη Ακολουθία, με επιμέλεια από την Μητρόπολη Ουγκροβλαχίας, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1878. Β' έκδοση, Βουκουρέστι, 1886.

Prohodul Domnului / Νεκρώσιμη Ακολουθία, με επιμέλεια από τον Marin Tomescu, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1882. Β' έκδοση, Βουκουρέστι, 1884. Γ' έκδοση, Βουκουρέστι, 1895.

Prohodul Domnului / Νεκρώσιμη Ακολουθία, του Nectarie Βλάχου, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1894.

Prohodul Domnului / Νεκρώσιμη Ακολουθία, με επιμέλεια από τον Mardare Gheorghiu, τυπωμένο στο Ιάσιο, 1897.

Prohodul înmormântării lumenilor / Νεκρώσιμη Ακολουθία, με επιμέλεια από τον Lazăr S.Ştefănescu, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1899.

Prohodul Domnului / Νεκρώσιμη Ακολουθία, με επιμέλεια από τον Vasile Frăcea-Sachelarie, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1900.

Prohodul Domnului nostru Iisus Hristos (...) / Νεκρώσιμη Ακολουθία (...), του Stefanache Popescu, με επιμέλεια από τον Ion Popescu-Pasărea, τυπωμένο στο Tiparul Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1902.

Prohodul Domnului Dumnezeu și Mântuitorul nostru Iisus Hristos / Νεκρώσιμη Ακολουθία (...), του πρωτοσύγκελου Varlaam, προσαρμογή και επιμέλεια από τον Ion Popescu-Pasărea, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1902.

Christos ce se cântă în Sfânta și Marea Vineri la priveghere (...) / Νεκρώσιμη Ακολουθία (...), επιμέλεια από τον Nicolae Severeanu, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1905.

Înmormântarea cum se slujește în eparhia Aradului (unison) / Θρησκευτικοί Ύμνοι στην Κηδεία, όπως ψάλλεται στην επαρχία Αράδ, του Trifon Lugojan, τυπωμένο στο Αράδ, 1942.

Parastasul cum se slujește în eparhia Aradului (unison) / Το Παννυχίς, όπως ψάλλεται στην επαρχία Αράδ, του Trifon Lugojan, τυπωμένο στο Αράδ, 1942.

14. Νεκρώσιμη Ακολουθία της Θεοτόκου

Prohodul Adormirii Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu și Pururea Fecioarei Maria (...) / Ακολουθία της Σκεπής της Θεοτόκου (...), του πρωτοσύγκελου Varlaam, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1869.

Slujba Sfântului Acoperământ a Maicii Domnului / 17. Ακολουθία της Σκέπης της Θεοτόκου, τυπωμένο στο Editura Evanghelismos, Βουκουρέστι, 2004.

15. Αγρυπνία

Privigher care cuprinde în sine toată orânduiala privigherii sau a mânecării (...) / Αγρυπνία (...), του Anton Pann, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, το 1848.

16. Ανθολόγιον

Antologhion / Ανθολόγιον, μεταφρασμένο από τον Ιερομόναχο Μακάριε, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1827. τόμος Β'. Περιέχει: Ακολουθία του Όρθρου, Τροπάρια της Αναστάσεως, Ευλογητάρια της Αναστάσεως, Πολυέλεοι, Πάσα πνοή, Φώς ιλαρόν, Εωθηνά. Συνθέτες: Πέτρος λαμπαδάριος Πελοποννήσιος, Ιωάννης Πρωτοψάλτης, Γρηγόριος Πρωτοψάλτης, Δανιήλ Πρωτοψάλτης, Συνέσιος Αγιορίτης, Ιάκωβος Πρωτοψάλτης, Χουρμούζιος Χαρτοφύλακας, Διονύσιος Μωραϊτης, Moldovlahu, Macarie Ιερομόναχος.

Antologhion - Carte de cântări bisericesti / Ανθολόγιον (...), του Nectarie Frimu - οι ψαλτικοί ύμνοι μουσικής (...), σε επιμέλεια από τον Gheorghe Ionescu, είναι σε σύντομον από το τόμο του Macarie Ιερόμαναχου, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1896. Περιέχει: Vecernier / Ακολουθία του Εσπερινού, τόμος Α', τυπωμένο στο Ιάσιο, 1846. Utrenier / Ακολουθία του Όρθρου, τόμος Β', τυπωμένο στο Ιάσιο, 1846. Heruvic-Chinonicar / Χερουβικόν - Κοινωνικάριον, τόμος Α'. τυπωμένο στο Ιάσιο, 1846.

Antologie musico-eclesiastică (...) / Ανθολόγιον (...), του Αντών Πάνν, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1852, δύο

Antologhion, tomul întâi, Buzău, 1856, tipărit după moartea lui Macarie Ieromonahul, sub îngrijirea Ieromonahului Serafim / Ανθολόγιον (...), τόμος Α', Μπουζάου, 1856 / μετά θάνατο. Επιμέλεια από τον Ιερομόναγο Serafim.

Colecțiune de cântări bisericești - Antologhion / Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους - Ανθολόγιον, του Stefanache Popescu, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1860.

Antologie musico-eclesiastică / Ανθολόγιον, με

Prohodul Domnului și Mântuitorului nostru Iisus επιμέλεια από τον Oprea Demetrescu, τυπωμένο στο Ράμνικου Βάλτσεα, 1873. Είχε 3 εκδόσεις, και το τελευταίο το 1903.

> Prescurtare din Antologie sau manual de cântări bisericesti / Σύντομον Ανθολόγιον, με επιμέλεια από τον Oprea Demetrescu, τυπωμένο στο Ράμνικου Βάλτσεα, 1875.

> Manual de cântări bisericești - Antologie / Σύντομον Ανθολόγιον, με επιμέλεια από τον Gheorghe Ionescu, τυπωμένο στο Μπουζάου, 1878.

> Antologie / Ανθολόγιον (...), του Νεκτάριε Βλάχου, σε επιμέλεια και τυπωμένο από τον Ιερομόναχο Dometie Ionescu, Tipografia Cărților Bisericești, Βουκουρέστι, 1898. Β' έκδοση, Βουκουρέστι, 1928. Περιέχει: Vecernier Ακολουθία του Εσπερινού, Utrenier / Ακολουθία του Όρθρου, Cântările Sfintei Liturghii / Ακολουθία της Λειτουργίας, Cântări din Postul Mare / Τριώδιον, κ.α.

Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους

Cânturi la Nașterea D(omnului) nostru Iis(us) Hristos (...) / Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους στην γέννηση του Ιισού Χριστού, του George Ucenescu, τυπωμένο στο Editura Römer şi Kammer, Μπρασόβ, 1857, τόμος Α'.

Versurile nașterii Domnului Iis(us) Hristos / Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους για την γέννηση του Ιησού Χριστού, του George Ucenescu, τυπωμένο στο Editura Römer şi Kammer, Μπρασόβ, 1869, τόμος Β'.

Cântări bisericești / Ce conține cântările indispensabile unui cântăreț în timpul anului (...) / Συλλογή ψαλτικής μουσικής (...), με επιμέλεια από τον Neagu Ionescu, τυπωμένο στο Μπουζάου, 1881.

Cântările bisericești după melodiile celor opt glasuri ale Sfintei Biserici Ortodoxe, culese, puse pe note și aranjate de ... / Ψαλτικοί Ύμνοι σε Οκτάηχο της Αγίας Ορθόδοξης Εκκλησίας (...), με προσαρμογή στην ευρωπαϊκή γραφή και Mihalache επιμέλια από τον Dimitrie Cunțan, τυπωμένο στη Βιέννη, 1890. Β' έκδοση, 1925. Γ' έκδοση, 1943.

Colectie de musică orientală / Συλλογή ψαλτικής

Buchet muzical care conține cântările indispensabile unui cântăreț peste tot anul (...). Acum din nou retipărit și completat în zilele (...). Culegere (de cântări bisericesti) după autorii cei mai însemnați care au existat în țară și compoziții originale de Neagu Ionescu (...) / Εγχειρίδιον ψαλτικής εκκλησιαστικής μουσικής (...), με επιμέλεια από τον Neagu Ionescu, τυπωμένο στο Tipografia Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1900.

Strana. Colecție de cântece bisericești pentru strană pe cele opt glasuri (adică Anastasimatarul) / Εγκόλπιον με Θρησκευτικούς Ύμνους σε ωκτό ήχους (από το Αναστασιματάριον ...), του Trifon Lugojan, τυπωμένο στο Αράδ, 1905. Έκδοση Β', 1907. Έκδοση Γ', 1927.

Cântări bisericești pentru slujbe ocazionale din Molitvelnic / Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους (...) μέρος Α', του Trifon Lugojan, τυπωμένο στο Αράδ. 1905.

Ψαλτικούς Ύμνους, του Atanasie Lipovan, τυπωμένο στην τυπωμένο στο Αράδ, 1927. Μπουδαπέστη, 1906.

Cântări bisericești (...) / Ψαλτικούς Ύμνους, σύνθεσι και μετάφρασι από τον μακαρίτη Iosif Naniescu Μητροπολίτη Μολδαβίας και Σουτσεάβα, με επιμέλεια από τον Gherasim Safirin επίσκοπο του Ρόμαν, τυπωμένο στο Tipografia Cărtilor bisericesti, Βουκουρέστι, 1908, σσ.6-63.

Sentinela cântărilor bisericești române (Colecție de cântări bisericești) / Η φρουρά της Ρουμανικής εκκλησιαστικής μουσικής (Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους), με προσαρμογή στην ευρωπαϊκή γραφή και επιμέλεια από τον Terențiu Bugariu, τυπωμένο στο Τιμισοάρα, 1908.

Cântările de la Te-Deum, Sfestanie, Cununie, Înmormântare și Parastas, scrise pe muzică bisericească orientală, după cum se cântă în Sfânta noastră biserică / Τα Τροπάρια στις Δοξολογίες, στους Αγιασμούς, στο Στεφάνωμα, στις Κηδείες και στα Μνημόσυνα, γραμμένα σε ανατολική εκκλησιαστική μουσική, κατά τον τρόπο που ψέλνονται στην Αγία μας Εκκλησία, του Ion Popescu-Pasărea, τυπωμένο στο Tiparul Cărților bisericești, Βουκουρέστι, 1910.

Cele opt glasuri (după episcopul I.I.Papp) / Τα οκτώ ήχοι, από τον επίσκοπο Ι.Ι.Ραρρ, σε επιμέλεια από τον Trifon Lugojan, τυπωμένο στο Αράδ, 1912. Έκδοση Β', 1939.

Cântări bisericești partea a II-a - tropare, condace, mărimuri, svetline, fericiri, heruvice, irmoase și pricesne, precum și alte cântări bisericești ce se cântă la serbările de peste an. Cântări bisericești pentru slujbe ocazionale din Molitvelnic / Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους - Τροπάρια - Κοντάκια τυπωμένο στο Αράδ, 1938. Μαρίμουρι (Εκλογές) - Εξαποστειλάρια - Δόξα -*Ηερουβικά - Ειρμοί - Κοινωνικάρια (...)*, μέρος β', του Trifon Lugojan, τυπωμένο στο Αράδ, 1913.

Carte de cântări bisericesti, funebrale si colinde (...) / Εγκόλπιον με θρησκευτικούς Ύμνους, Ψαλτικούς Ύμνους στις Κηδείες, δημοτικά τραγούδια (...), του Atanasie Lipovan, τυπωμένο στο Αράδ, 1914.

Cântările Nasterii Domnului (Crăciunului) și Cântările Sfintilor Trei Ierarhi (30 ianuarie) / Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους στην γέννηση του Χριστού και Τριών Ιεραρχών, του Ion Popescu-Pasărea, τυπωμένο στο Βουκουρέστι, 1924.

Cele opt glasuri bisericești aranjate pe note liniare după vechile melodii utilizate în Banat și Crișana / Οι οκτώ ήχοι μεταγραμμένα σε ευρωπαϊκή γραφή, (...), όπως ψάλλεται στο Μπανάτ και Κρισάνα, του Atanasie Lipovan, τυπωμένο στο Αράδ, 1926. Έκδοση Β', 1936.

Cântări bisericești cuprinzând troparele învierii, psalmi, pripele, doxologii, antifoane, heruvice, irmoase și pricesne / Εγκόλπιον με τα Τροπάρια της Αναστάσεως, Ψαλμούς, Πριπέλε (εκλογές), Δοξολογία, Αντιφωναριάριον, Χερουβικά, Ειρμοί και Κοινωνικά, του Atanasie Lipovan, τυπωμένο στο Αράδ, 1927.

Cântări bisericești - Irmoase și pricesne și alte cântări mai însemnate la Praznicele împărătești / Εγκόλπιον - Ειρμοί,

Colecție de cântări bisericești / Εγκόλπιον με Κοινωνικά, κ.α. στις μεγάλες εορτές (...), του Trifon Lugojan,

Cântări de rugăciune și laudă către Prea Sfânta Εγκόλπιον με Născătoare de Dumnezeu si pururea Fecioară Maria / Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους στην Θεοτόκο, του Ιοη Popescu-Pasărea, τυπωμένο στο Tiparul Cărtilor bisericesti. Βουκουρέστι, 1931.

> Cântări bisericesti ocazionale / Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους, του Celestin Cherebetiu, τυπωμένο το

> Buchet de muzică (psaltică) / Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους, του Amfilohie Iordănescu, τυπωμένο στο Tiparul Cărților Bisericești, Βουκουρέστι, 1934.

> Cântări bisericești cuprinzând cântări la înmormântarea mirenilor și pruncilor, la cununii și sfințirea apei celei mici / Θρησκευτικοί Ύμνοι στην Κηδεία των λαϊκών και των νηπίων, στους Γάμους και στον Μικρό Αγιασμό, του Atanasie Lipovan, τυπωμένο στο Αράδ, 1936.

> Cântări bisericești cuprinzând aghioasele, Canonul de plângere al Născătoarei de Dumnezeu, stihirile Paștilor / Θρησκευτικοί Ύμνοι που περιέχουν τα Άγια, τον Θρήνο της Θεοτόκου, τα στιχηρά του Πάσχα, του Atanasie Lipovan, τυπωμένο στο Αράδ, 1937.

> Cântări bisericești cuprinzând heruvice, irmoase și pricesne aranjate pe note liniare / Εγκόλπιον με θρησκευτικοί Ύμνοι, Χερουβικά, Ειρμοί Κοινωνικάρια, μεταγραμμένα σε ευρωπαϊκή γραφή από τον Atanasie Lipovan, τυπωμένο στο Αράδ, 1938.

> Carte de rugăciuni si cântări bisericesti / Εγκόλπιον με Προσευχές και Ψαλτικούς Ύμνους, του Trifon Lugojan,

Pricesne si alte cântări liturgice / Κοινωνικά και Ψαλτικούς Ύμνους, του Celestin Cherebețiu, τυπωμένο το 1939.

Culegere de cântări bisericesti / Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους, του Ion Popescu-Pasărea, τυπωμένο στο Tiparul Cărtilor bisericești, Βουκουρέστι, 1940.

70 de cântări religioase, cum se cântă în eparhia Aradului / 70 Θρησκευτικοί Ύμνοι, όπως ψάλλεται στην επαρχία Αράδ, του Trifon Lugojan, τυπωμένο στο Αράδ, 1942.

Cântări bisericești pentru toate sărbătorile de peste an / Εγκόλπιον με θρησκευτικούς Ύμνους για όλη τη χοονιά, του Atanasie Lipovan, τυπωμένο στο Αράδ, 1944, τόμος Α'. Αράδ, 1946, τόμος Β'. Αράδ, 1947, τόμος Γ' - Δ'.

Cântări din slujbele Sfintelor taine și ale Ierurgiilor principale: Botezul, Cununia, Te-Deum-ul și Înmormântarea / Θρησκευτικοί Ύμνοι στα Άγια Μυστήρια και στις κυριότερες ιεροτελεστίες: στην Βάπτιση, στους Γάμους, στις Δοξολογίες, στις Κηδείες, του Nicolae Lungu, (σε συνεργασία με τον Ε.Branişte και C.Popescu), τυπωμένο στο Editura Institutului Biblic, Βουκουρέστι, 1964.

Polielee / Πολυέλοι, τυπωμένο στο Editura Evanghelismos, Βουκουρέστι, 2002.

Α'. 1. ΣΥΝΤΟΜΟ ΕΛΛΗΝΟ-ΡΟΥΜΑΝΙΚΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΨΑΛΤΙΚΟ ΛΕΞΙΚΟ

Αγαλλιάσθε δίκαοι / Îmbrățișați-vă drepților
Αγιος ο Θεός / Sfinte Dumnezeule < Aghioasele >
Αγιος, άγιος / Sfânt, Sfânt
Αγιο Πνεύμα / Sfântul Duh
Αγγελικαί δυνάμεις / Puterile îngerești
Άγγελοι την είσοδον της Πανάγιου ορώντες / Îngerii, intrarea Celei Prea Curate văzând
Αγγελος πρωτοστάτης / Îngerul păzitor

Αθλήσεως καύχημα / Mare răbdător de chinuri

Αι γενεαί πάσαι μακαρίζομεν σε / Neamurile toate te fericesc

Αι θύρες της μετανοίας / Uşile pocăinței Αίνει η ψυχή μου τον Κύριον (Ψαλμός 145 ος) / Laudă suflete al meu pe Domnul (Psalm 145) Αινείτε τον Κύριον / Lăudați pe Domnul Αιωνία η μνήμη / Întru pomenire vesnică

Ακήκοα Κύριε φωνής Σου / Auzitu-s-au Doamne glasul Tău Άκουε θαυμάτων, ουρανέ / Auzi minunile, cerule

Αλλότριον των Μητέρων / Străin lucru este Mamelor

Αλληλούια / Aliluia

Αλλ' η εν τω νόμω Κυρίου / Ci în legea Domnului e voia Lui

Αλλ' εί ως νούς / Să fie precum cele știute

Αλλ' ημείς τον $B\alpha\pi\tau i\sigma\tau \eta v$ / Iar noi pre Bolezătorul

Αναλήψεως / Înălțăre

Ανάπαυσον Κύριε μετά των δικαίων τον δούλον Σου/ Odihneşte Doamne între drepți pe robul Tău

Αναπεσών εν τω στήθει / Rezemându-te pe pieptul învățătoru lui tău

Ανάστα ο Θεός / Să învie Dumnezeu Αναστάσεως ημέρα / Ziua învierii

Ανέβη ο Θεός εν αλαλαγμώ / S-a înălțat Domnul în sunete

Ανθρωπε του Θεού / Omule al lui Dumnezeu Ανοίξαντας Σου την χείρα / Deschizând Tu mâna Ta

Ανοίξω το στόμα μου / Deschide-voi gura mea Αντιλαβέτω Ισραήλ / Sǎ înteleagǎ Israel

Αντίληψίς μου κόρη / Ajutorul meu, Fecioară

Αντιληψις μου κορη / Ajutorul meu, Fecioară Άνωθεν οι προφήται / De demult profeții prorocit-au

Aξια αληθώς εστίν / Vrednică eşti cu adevărat

Άξιον Εστίν ως αληθώς / Cuvine-se cu adevărat

Αξιον Εστίν και δίκαιον Εστίν / Cu vrednicie şi dreptate este Aξιον Εστίν στις Κυριακές / Cuvine-se cu adevărat - Ia

Αξιον Εστίν στις Κυριακές / Cuvine-se cu adevărat - la Duminci

Αξιον Εστίν στην εορτή της Αναλήψεως του Κυρίου / Axion la Înălțarea Domnului

Άξιον Εστίν στην εορτή της Αναστάσεως του Κυρίου / Axion la Învicrea Domnului

Άξιον Εστίν στην εορτή του Αγίου Πνεύματος / Axion la

Pogorârea Sfântului Duh

Από το πρόσωπό Σου Κύριε, εμείς οι αμαρτωλοί που θα κρυφθούμε ; / De Tine Doanne, păcătoșii unde vom fugi ? Από των πολλών μου αμαρτιών / După mulțimea păcatelor

mele

Αρχήμοι και υπόστασις /Început și temei mi-a fost mie Αρχή την ατέρειση /Începutul mânecării

Βαθιά ήταν η στέρηση / Mânecare (intuneric) adâncă era Βασιλεύ επουράνιε / Împărate ceresc Βυθού ανεκάλυψε πυθμένα / Fundul adâncului descoperitau

Γαβριήλ φθεγξαμένου / Gavriil, zicând ție Γεύσασθε και έδετε / Gustați și vedeți Γονυκάμπτει απάφυσεις /

Δεδοξασμένος ο Κύριος εις την Σιών / Cât de mărit este Domnul în Sion

Δεν θύμωσε / Nu s-au scârbit

Δεν κατανοώ, Αγνή / Nu pricep Curată

Δεύτε προσκυνήσωμεν / Veniţi să ne închinăm

Δεύτε αγαλιασώμεθα / Veniți să ne bucurăm

Δευτε αγαλιαθωμεθα / Veniți să ne bucurăni

Δημιουργώντας τους αγγέλους Σου / Făurind îngerii Săi Δια του τιμίου σου σταυρού Χριστέ / Prin cinstită crucea Ta Hristoase

Διά τούτο ουκ αναστήσονται / De aceea nu vor învia Δόξα η ψυχή μου / Slavă - Mărește, sufletul meu Δόξα και νύν / Slavă și acum

Δόξα ... και νύν ... αγίαν Σου ανάστασιν / Slavă ... și acum ... si sfântă învierea Ta

Δόξα ... και νύν ... Χριστόν ενεδύσασθε / Slavă ... şi acum ... În Hristos v-ati îmbrăcat

Δόξα Πατρί και Υιώ και Αγίω Πνεύματι / Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh

Δόξα Πατρί - Και νύν και αεϊ / Slavă Tatălui - Şi acum şi pururea

Δόξα Πατρί των Αίνων, την Κυριακήν των Αγίων Πατέρων / Slavă de la Laude, în Duminica Sfinților Părinți Δόξα Σοι τω δείξαντι το φώς / Slavă Tie, Celui ce ne-ai

arătat lumină

Δόξα στη Λιτή / Slava la Litie Δόξα των Αίνων / Slava laudelor

Δούλοι, Κύριον / Robii Tăi, Doamne

Δύναμις, άγιος ο Θεός / Puternic, sfinte Dumnezeule

Έδωντας κληρονομία / Dat-ai moștenire Εις Άγιος / Unul sfânt Εις μνήμας Αγίων / Întru pomenire Sfinților

Εις μνημόσυνον αιώνιον / Întru veșnica pomenire

Εις πάσαν την γην / În tot pământul

Εις τα Εισόδια της Θεοτόκου / Intrarea în Biserică a Maicii Domnului

Εις τας πατρικάς αγκάλας / Brațele părintești

Εις τας Θεομητορικάς εορτάς / La Sărbătorile Maicii Domnului

Εις το όνομα Κυρίου ευλογημένον / Fie numele Domnului binecuvântat

Εις τον Αρχιερέα / La Arhiereu

Εις την Αγίαν και Λαμπροφόρον Ανάστασιν / La Sfânta și Luminata Înviere

Εις την Κυριακή του Θωμά / La Duminica Tomei

Εις την εορτήν της Αναλήψεως / La sărbătoarea Înălțării Domnului

Εις την εορτήν της Θεοτόκου / La sărbătoarea Maicii Domnului

Εις την εορτήν της Κυριακής του Θωμά / La sărbătoarea Duminicii Tomei

Εις την εορτήν της Κοιμήσεως της Θεοτόκου / La sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului

Εις την εορτήν της Κυριακής των Βαϊων / La sărbătoarea din Duminica Floriilor

Εις την εορτήν της Μεγάλης Πέμπτης /La sărbătoarea din Marea Joi

Εις την εορτήν της Μεσοπεντηκοστής / La sărbătoarea Înjumătățirea Praznicului

Εις την εορτήν της Μεταμορφώσεως / La sărbătoarea Schimbării la Față

Εις την εορτήν της Πεντηκοστής / La sărbătoarea Cinizecimii Εις την εορτήν της Υπαπαντής του Χριστού / La sărbătoarea Întâmpinării Domnului

Εις την εορτήν της Υψώσεως του Τιμίου Σταυρού / La sărbătoarea Înăltării Sfintei Cruci

Εις την εορτήν του Αγίου Πνεύματος / La sărbătoarea Sfântului Duh

Εις την εορτήν του Ευαγγελισμού / La sărbătoarea Bunei Vestiri

Εις την εορτήν του Μεγάλου Σαββάτου / La sărbătoarea din

Εις την εορτήν του Τιμίου Σταυρού / La sărbătoarea Crucii. Εις την εορτήν των Αγίων Αποστόλων / La sărbătoarea Sfintilor Apostoli

Εις την εορτήν των Αγίων Αρχαγγέλων / La sărbătoarea Sfinților Arhangheli

Εις την εορτήν των Αγίων Πάντων / La sărbătoarea Tuturor Sfintilor

Εις την εορτήν των Αγίων Θεοφανείων / La sărbătoarea Sfântului Botezul al Domnului

Εις την εορτήν των Χριστουγέννων / La sărbătoarea Nașterii Domnului

Εις την Λειτουγία των Προηγιασμένων Δώρων / La

Liturghia Darurilor mai Înainte Sfințite

Εις την Μεγάλην Εβδομάδα / La Marea Săptămână

Εις το Όρος τους μαθητάς επειγομέ νους / În munte ucenicii mergând

Εις τον Ακάθιστον ύμνον /La Acatist

Εις τον αιώνα δεδοξασμένος / Pe veci slăvit

Είη η δόξα Κυρίου εις τους αιώνας / Fie slava Domnului în

Εκ νεότητός μου / Din tinerețile mele

Εκ στόματος νηπίων / Din gura pruncilor

Εκάθισεν ο Αδάμ έξω του Παραδείσου / Şezut-a Adam în preajma Raiului

Εκείνος που χόρτασες / Cel ce ai săturat

Ελέησόν με ο Θεός / Miluieşte-mă Dumnezeule

Εμνήσθην του προφήτου βοώντος / Pomenirea prorocului care a zis

Εμφανιζόμενοι ενώπιον του Υψίστου / Înfățișându-sc în fata celui de Sus

Eν βυθώ αμαρτημάτων / Întru adâncul greșelilor

Εν θρόνω καθήμενος / Şezând pe tronul său

Ev λύπαις γάρ παράκλησιν / Căci în întristări, mângâiere Ev Ιορδάνη / În Iordan

Εν Σινά τω όρει κατείδε Σε / La muntele Sinai văzutu-te-au Εν ταίς θαλάσσαις και εν πάσαις ταίς αβύσσοις / Pe mări și în toate adâncurile

Ev τη Βροντώση καμίνω / În cuptorul cel vălvăietor

Ev τη γεννήσει / Întru naștere fecioria

Εν τω φωτί της δόξης / În lumina înțelepciunii

Εν Φαραώ και εν πάσι τοίς δούλοις αυτού / Asupra lui Faraon și a tuturor robilor săi

Ενεδεύσατο ο Κύριος / Îmbrăcatu-s-a Domnul

Ενεφανίσθησαν αι πηγαί της αβύσσου / Arătatu-s-au ale adâncului izvoare

Εξ ακάρπου γάρ ρίζης / Că din rădăcină neroditoare

Εξ ύψους κατήλθες / Dintru înălțime te-ai pogorât, milostive Εξαπέστειλε σημεία και τέρατα / A trimis semne și minuni

Εξελέξατο Κύριος / Ales-au Domnul ...

Εξηγέρθη ως ο υπνών / Sculatu-S-au ca din somn ...

Εξομολογείσθε των Κύριω / Mărturisiți-vă Domnului ...

Επί σοί χαίρει κεχαριτωμένη / De tine se bucură preafericită

Επεφάνη η χάρις / Arătatu-s-au harul ...

Εμπαίνε Ιερουσαλήμ / Suitu-S-au în Ierusalim

Ερευνάτε τας Γραφάς / Cercetați Scripturile

Εσείσθησαν λαοί / Cutremuratu-s-au popoarele

Εσένα την προετοιμασία της σωτηρίας / Pre Tine, ceea ce ai solit mântuirea

Εσένα Κύριε, που είσαι σ'ολόκληρη την κτίση / De Tine Doanne, cel ce ești în toată zidirea

Εσημειώθη εφ' ημάς / Însemnatu-s-a peste noi

Εσπερινόν Ύμνον και λατρείαν / Cântare de seară și slujbă cuvântătoare

Έτρεμεν η χείρ του Βαπτιστού / Cutremuratu-s-a mâna Botezătorului

Ευαγγελίζου γή χαράν μεγάλην / Binevesteşte pământule, bucurie mare

Ευαγγελισμός / Bunavestire

Ευλογήσω / Bine voi cuvânta

Ευλογήσω τον Κύριον / Voi binecuvânta pe Domnul

Ευλόγει η ψυχή μου τον Κύριον / Binecuvintează suflete al meu pre Domnul

Ευλόγησον τον στέφανον / Bine este cuvântată crucea Ευλογητός ει Κύριε / Bine ești cuvântat Doamne

Ευλογητός ει Χριστέ / Binecuvântat eşti Hristoase

Ευλογητός Κύριος εκ Σιών / Binecuvântat eşti Doamne din Sion

Ευλογημένος ο ερχόμενος ... / Binecuvântat este cel ce vine după mine

Ευθράνθητε δίκαιοι / Bucurați-vă, drepților

Ευθραθήτωσαν τα ουράνια / Să se înveselească cele cerești

Ευθρανθήτωσαν Οίκος αγίας πόλις / Să se bucură casa

Eufratului cetate sfântă

Ευθράνθητω η Ιερουσαλήμ / Să se înveselească Ierusalimul Ευχή σε περίπτωση ανομβρίας / Rugăciune pentru ploaie Έρρηξε γαστρός η τεκτωμηνής παίδας / Rupt-ai legăturile pântecelui celui sterp

Έφρυξε γή / S-a înfricoșat pământul

Η βοήθειά μου παρά Κυρίου / Ajutorul meu de la Domnul Η γέννησίς σου Χριστέ ο Θεός ημών / Nașterea Ta Hristoase Dumnezeule

Η γέννησις της Θεοτόκου / Nașterea Maicii Domnului

Η γέννησις του Χριστού / Nașterea lui Hristos ...

Η δημιουργική / Cela ce ești creator ...

Η Ειρήνη η αληθινή / Pacea cea adevărată ...

Η ελπίς μας είναι ο Κύριος / Nădejdea mea este Tatăl ...

Η εν ουρανοίς ευλογημένη / Ceea ce eşti în ceruri binecuvântată

Η οποία διά του πειρασμού της φθοράς / Ceea ce nu prin ispitirea stricăciunii ...

Η Μαρία Μαγδαληνή / Maria Magdalena ...

Η μυστική εντολή / Porunca cea cu taină ...

Η τάξις κηδείας των λαϊκών / Rânduiala îngropării mirenilor

Η [Είη] το όνομα Κυρίου ... / Fie numele Domnului

Η τρίφωτος ουσία / Ființa cea în trei lumini

Ησαϊα γόρευε / Isaia dăntuieste

Θα σηκώσω τα μάτια μου πρός τους Ουρανούς / Ridica-voi ochii mei la ceruri

Θαυμαστός εν τω φωτί σου / Minunat în lumina Ta

Θεόν ανθρώποις / Dumnezeu oamenilor

Θεός Κύριος / Dumnezeu este Domnul

Θεός ων ειρήνης / Dumnezeul păcii

Θεοτόκε Παρθένε / Prea Sfânta fecioara

Θρηνώ και οδύρομαι. / Plâng şi mă tânguiesc

Ιδού δη ευλογείτε τον Κύριον / Iată, acum binecuvântați Ιδού ο Νυμφίος έργεται / Iată mirele vine

Ιδού το σκότος / Iată întuneric

Ίδωμεν το φώς το αληθινόν / Am văzut lumina

Και άνομοι ώστε μη υπάρχειν / Şi cei fărădelege, ca să nu mai fie

Και κατέπτωσε τον φαραώ / Şi a răsturnat pre faraon Και λύτρωσες η μάς / Şi ne-ai izbăvit pe noi, Că în smerenia

Καινόν το θαύμα / Nouă este minunea

Κανόνα Άμωμον: Οι αθώοι / Cei nevinovaţi

Κάλαντα / Colinde, Pluguşorul

Καλοφωνικός ειρμός / Irmos calofonic

Καλοφωνικός ειρμός για την τράπεζα / Irmos calofonic la mese

Κατεβαίνοντας ο Σωτήρας προς το ανθρώπινο γένος / Pogorându-să Mântuitorul la neamul omenesc

Κατευθυνθήτω / Să se îndrepteze

Κατευθυνθήτω η προσευχή μου / Să se îndrepteze

rugăciunea mea

Κατεκόσμησον τον νυμφώνα σου, Σιών / Împodobește-ți cămara ta, Sioane

Κατεργήσας τω σταυρώ Σου / Stricat-ai cu crucea Ta

Κοινωνικά του ενιαυτού / Alte Chinonice

Κοινωνικά της Εβδομάδος / Chinonice Săptămânale

Κοινωνικά των Κυριακών / Chinonice Duminicale

Κοινωνικόν την Κυριακή των Αγίων Πάντων / Chinonic la Duminica Tuturor Sfintilor

Κοινωνικόν τους Αγγέλους. / Chinonicul îngerilor

Κύριε, εκέκραξα / Doamne strigat-am

Κύριε, ελέησον / Doamne miluieşte

Κύριε, εν τω ονόματί σου / Dumnezeule, întru numele tău

Κύριε, οχυρώσας θέλων / Doamne, vrând să împlinești

Κύριε ηγάπησας / Doamne iubit-am

Κύριε, η εν πολλαίς αμαρτίαις περιπεσούσα γυνή /

Doamne, femeia ceea ce căzuse în păcat

Κύριε, θέλοντας να εκπληρώσεις / Doamne, vrând să împlinesti

Κύριε σώσον τους ευσεβείς / Doamne mântuiește pre cei binecredincioși

Κύριος εισακούσεταί μου / Domnul mă va auzi Κύριος, στερέωμά μου / Dumnezeule, sprijinitorul meu

Λόγον αγαθόν, Πολυέλεος / Cuvântul cel bun, Polieleu Λύτρωσιν απέστειλε / Trimis-ai răscumpărare

Μάγοι Περσών Βασιλείς / Magii îmărați ai Persilor

Μακάριος ανήρ / Fericit bărbatul

Μακάριος ους διάλεξας / εξέλεξας, Κύριε / Fericiți sunt

cei pe care i-ai ales, Doamne

Μακαρισμοί / Fericiri

Μέγα θαύμα / Minune mare

Μέγα το της χριστιανοσύνης μυστήριο / Taina creştinătății

Μεγάλη εορτή (πανηγύρι) / Mare prăznuire

Μεγάλη Σαρακοστή / Postul Mare

Μεγάλυνον ψυχή μου την τιμιωτέραν / Mărește sufletul

meu pe cea mai cinstită

Μεγαλυνάρια της Θεοτόκου / Cântări de laudă ale

născătoarei de Dumnezeu

Μετά μύρων προσελθούσαις αι γυναίκες / Cu mirezme

venind femeile

Μετά την γέννησίν Σου / După ce te-ai născut Tu

Μετά την εις Άδου κάθοδον / După pogorârea în iad

Μετά αγίων ανάπαυσον / Cu sfinții fă odihnă Doamne

Μεθ' ημών ο Θεός / Cu noi este Dumnezeu

Με τη φωνή μου / Cu glasul meu

Μή αποστρέψης / Să nu întorci

Μή της φθοράς διαπείρα / Nu prin ispita stricăciunii

Μουσικών οργάνων / Instrumentele muzicale

Μνήσθητι Δέσποινα, και μού / Adu-ți aminte Stăpână și de

mine

Μυστικός ει Θεοτόκε Παράδεισος / Rai de taină ești

Născătoare de Dumnezeu

Νεάγιε. Δόξα ... και νύν / Neaghie. Slavă ... și acum

Νεκρώσας τον Άδην ως Θεός / Iadul I-ai ucis ca un Dumnezeu

Νίκην έχων Χριστέ / Biruință având Hristoase

Νυν απολύεις / Acum slobozește

Νυν αι Δυνάμεις των Ουρανών / Acum Puterile Cerești

Νυν πάντα πεπλήρωται φωτός / Acum toate s-au umplut de lumină

Ξεχείλιζε η ευσπλαγχνία / S-a revărsat bunăvoința

Ο Άγγελος εβόα φωτίζου / Îngerul a strigat: luminează-te

Ο Άγιος Ηλίας ο Θεσβίτης / Sfântului Proroc Ilie Tesviteanul

Ο απολωλώς Υιός / Fiul rătăcitor

Ο δι'ημών γεννηθείς / Cela ce pentru noi te-ai născut

Ο θειότατος προετύτωσε πάλαι Μώσης / Dumnezeescul

Moise au însemnat mai înainte

Ο θρήνος του Αδάμ / Plângerea lui Adam

Ο κοινός Παράκλητος / Mângâietorul comun

Ο Κύριος εβασίλευσε / Domnul a împărățit

Ο Λόγος Σου ο καλός ... / Cuvânt bun ...

Ο οποίος χόρτασες τους Εβραίους εν τη ερήμω / Cel ce ai săturat pre noroade în pustie

Ο παλαιός των ημερών / Cel vechi de zile

Ο ποιών τους αγγέλους αυτού πνεύματα / Cel ce faci pe îngerii Tăi duhuri

Ο πανάγιος Πατέρας, ο πάνσοφος Κύριος / Prea Sfântul Tată, Domnul întelept

O τρέφων τα πλήθη / Cel ce ai săturat mulțimea

Ο τρώγων μου την σάρκα / Cel ce mănâncă trupul meu

Ο φωστήρ εφώτισε / A adus lumină Luminătorul

Ο χορός των Αγίων Πατέρων / Ceata sfintilor părinți

Ο χορτάσας λαόν εν τη ερήμω / Cel ce ai săturat norodul în pustie

Οι αθώοι / Cei nevinovați

Οι τα χερουβείμ / Care pre heruvimi

Οι φοβούμενοι τον Κύριον, ευλογήσατε τον Κύριον / Cei ce vă temeți de Domnul, binecuvântati-L

Οι χοροί των αγίων Πατέρων / Ceatele sfinților părinți

Οι τα χερουβίμ / Care pre heruvim

Οι χοροί στον κόσμο αυτό / Horele pe astă lume

Όλα τα μυστήριά Σου / Toate tainele tale

Όβασιλεύς των ουρανών /Împărat fiind ceriului

Όπου επισκιάζει η χάρις σου, Αρχάγγελε / Unde umbrează darul tău, Arhanghele

Όπως κατά τα έσχατα χρόνια / Ca întru anii cei de apoi

Όσιε πάτερ εις πάσαν την γήν / Cuvioase părinte, în tot pământul

Όσοι εις Χριστόν / Câți în Hristos

Όσοι εις Χριστόν εβαπτίσθητε / Câți în Hristos v-ați botezat

Όταν κατήλθες προς τον θάνατον / Când te-ai pogorât

Όταν θα στηθούν οι θρόνοι / Când se vor pune scaunele Ότε οι ένδοζοι μαθηταί / Când slăviții ucenici

Ότε η μετάστασις του αχράντου / Când mutarea prea curatului tău trup

Ότι τον Ιάκωβον εξελέξατο / Pentru că Iacov a fost ales

Ουδέ αμαρτωλοί / Şi nici păcătoșii Ου ούτως οι ασεβείς / Nu sunt așa necredincioșii

Παιδοτόκον Παρθένον / Fecioară născătoare de prunc Παλαιόθεν επροφήτευσαν / De mult prorocit-au

Παναγία Μήτηρ / Maică preasfințită

Παναγία Μήτηρ, Θεοτόκε Παρθένε / Prea curată Maică, pururea Fecioară

Πανόσιε Μάρτυρα, εκ νεότητός σου / Prea cuvioase mucenice, din tineretea ta

Πάντα ματαιότης τα ανθρώπινα / Desertăciuni sunt toate cele omenești

Παντάνασσα πανύμνητε / Împărăteasă prea lăudată

Πάντων προστατεύεις αγαθή / Pe toți îi ocrotești Tu Cea

bună

Πάσα πνοή / Toată suflarea

Πατέρα, υιόν / Pre Tatăl, Pre Fiul

Πεποικιλμένη τη θεία δόξη / Cea împodobită cu

dumnezeiască slavă

Πλούσιοι επτώχευσαν / Bogații au sărăcit

Ποιός θα αναβή εις το Όρος Κυρίου / Cine se va sui în muntele Domnului

Πολίτες της Άνω Ιερουσαλήμ / Cetăţenii Ierusalimului celui de sus Πάτερ αγαθέ / Prea bunule părinte

Ποτήριον σωτηρίου / Paharul mântuirii

Πού εστιν η του κόσμου προσπάθεια / Unde e lumeasca desmierdare

Πρέπον εστίν, τα άσματα ημών / Se cuvine, cântecele noastre

Προσφέροντας Εσένα / Arătându-Te pre Tine

Πώς επικαλέσομεν υμάς τους Αγίους Χερουβείμ / Ce vă

vom numi pre voi Sfinților Heruvimi

Πώς επικαλέσομεν / Ce vă vom numi

Πως την χάριν ημνήσαιμι / Cum să cânt harul Tău

Ρήσεις Προφητών / Graiul Prorocilor

Ρόδον το αμάραντον / Bucură-te, floare cea neveștejită

Σε υμνούμεν / Pre tine te lăudăm

Σιγησάτω πάσα σάρξ / Să tacă tot trupul

Σήμαντρο στον ουρανό / Toaca-n cer

Σήμερα εκπληρώθηκε η αείμνηστη φωνή / Astăzi s-a împlinit glasul cel pururea pomenit ...

Σήμερα είναι η γέννησις του Χριστού / Astăzi s-a născut Hristos

Σήμερον κατεβαίνει επί της γής / Astăzi vine pe pământ Σήμερον η οικουμένη πάσα βοά σοι (Γεώργιε) / Slavă

marelui mucenic (Gheorghe) Σήμερον, μεγάλη εορτή (μεγάλο πανηγύρι) / Astăzi mare prăznuire

Σκέπασον ημάς / Acopere-ne pre noi

Σοι χαίρει Κεχαριτωμένη / De tine se bucură

Στον Βαβυλώνος ποταμό / La râul Bavilonului

Στέκοντας με τα κάρρα στη πυρά / Cu care de foc sezând

Συνέχομαι παντοίων δεινών / ...

Σωτηρίαν ειργάσω / Izbăvire ai lucrat

Σωτηρίαν μας έφερε ο Κύριος / Izbăvire ne-a adus Domnul

Σώμα Χριστού / Trupul lui Hristos

Τα Άγια / Agioase

Τα Δοξαστικά των Δεσποτικών Εορτών / Slavele tuturor praznicelor împărătești

Τα είδωλα των εθνών / Idolii neamurilor

Τα εισόδια της Παναγίας / Intrarea în Biserică a Maicii Domnului (21 noiembrie)

Τα Ευλογητάρια της Αναστάσεως / Binecuvântările învierii Τα σύμβολά Σου αυτά φωτίζοντας ημάς / Simbolurile acestea nou luminându-ne

Τα της Μαρίας δάκρυα / Lacrimile Mariei

Ταπειναίς καρδίαις / Cu inimi umilite

Τη υπερμάχω στρατηγώ / Apărătoare Doamne

Την Αγία και Μεγάλη Εβδομάδα / La Stânta și Marea Săptămână

Την Αγία και Μεγάλη Τεσσαρακοστή / La Sfântul și Marele Post al Păresimilor Τη αθάνατώ Σου κοιμήσει / La adormirea Ta cea fără de moarte

Την γάρ σήν μήτραν / Căci mitrasul Tău

Την διακήρυξυ της Αναστάσεως / Propovăduirea Învierii

Την Ζωοδόχον Πηγήν / Izvorul tămăduirii

Την Κυριακή του Θωμά /La Duminica Tomei

Την Κυριακή των Αγίων Πάντων / La Duminica Tuturor Sfintilor

Την Κυριακή των Βαϊων / La Duminica Floriilor

Την νύκτα στην Βηθλεέμ / La Betleem în noapte

Την Σήν ειρήνην / Pacea Ta

Την τιμιωτέραν / Cea ce eşti mai cinstită

Της Αναλήψεως του Χριστού / La Înălțarea Domnului

Της Υπαπαντής του Χριστού / La Întâmpinarea Domnului

Της Μεταμορφώσεως / La Schimbarea la Față

Της Μετανοίας, Της σωτηρίας / Uşile pocăinței, uşile mântuirii

Της Πεντηκοστής / La Pogorârea Sfântului Duh

Το απ' αιώνος μυστήριον / Taina cea din veac

Το γλυκό Σου πνεύμα / Duhul Tău cel blând

Το έλεός Σου, Κύριε / Mila Ta, Doamne

Το Πνεύμα Σου το Αγίον / Sufletul Tău cel Sfânt

Το Πρόσθετος μυστηριώδης / Porunca cea de taină

Το Σάββατο του Λαζάρου / La Sâmbăta lui Lazăr

Το Τροπάριο της Κυριακής της Πεντηκοστής / Troparul de la Duminica Pogorârei Sfântului Duh

Το Τροπάριο της Μεταμορφώσεως του Κυρίου / Troparul Schimbării la Față

Το Τροπάριον - Η γέννησίς σου Χριστέ / Tropar la Nașterea Domnului

Το Τροπάριον - Εν Ιορδάνη βαπτιζομένου Σου Κύριε / Tropar la Botezul Domnului

Το Τροπάριον εις την Αγίαν Τριάδα / Tropar la Stânta Treime

Το Τροπάριον της Λιτής ... / Tropar la Binecuvântarea pâinii Το Τροπάριον - Θεοτόκε Παρθένε ... / Troparul Născătoarei de Dumnezeu

Τον Δεσπότην / Pre Stăpânul

Τον εκ Πατρός προ αιώνων γεννηθέντα Υιόν και Θεόν / Pre Fiul si Dumnezeu, cel născut din Tatăl mai înainte de veci

Tov Καθοδηγητή / Pre Arătătorul

Τον ουρανοφάντορα / Pre arătătorul de cele cerești

Tov οποίον από παλαιά ο Μωυσής / Pre (cel care) carea de demult Moise

Τόν συνάναρχον Λόγον / Pre cuvântul cel împreună

Τον Σταυρόν Σου / Crucii Tale

Τον τάφον Σου / Mormântul Tau

Τον ζωοποιόν σου σταυρόν / Crucii Tale cea făcătoare de viată

Του Αγίου Πνεύματος / La Pogorârea Sfântului Duh Του δείπνου Σου του μυστικού / Cinei Tale celei de taină Του Ευαγγελισμού / Bunei Vestiri Του λίθου σφραγισθέντος / Piatra fiind pecetluită
Τούς εαυτούς μας / Pre noi înșine
Τους μεγάλους διδασκάλους / Pre învățătorii cei mari
Τους προαιωνίους πατέρες ημών / Pre părinții cei din veac
Τρείς Άρχοντες από την Ανατολή / Trei Crai de la răsărit
Τρισάγιον / Trisaghion
Τω σωτήρι Θεώ / Izbăvitorul Dumnezeu

Των Αγίων Θεοφανείων / La Botezul Domnului Των Εγκαινίων των Εκκλησιών / La sfințirea bisericilor Των μοναχών τα πλήθη / Comoară cu multe învățături Τον προ αιώνων εκ πατρός / Celui de mai înainte de veci din

Τω σω σταυρώ Χριστέ Σωτήρ / Cu crucea Ta Hristoase Mântuitorule

Υπαπαντή του Κυρίου / Întâmpinarea Domnului Ύμνοι στις κατηχήσεις / Cântări la Cateheze

Φώς ιλαρόν / Lumină lină

Φωτίζου, φωτίζου η νέα Ιερουσαλήμ / Luminează-te, noule Ierusalime

Χαίρας εκπετάσας Δ ανιήλ / Mâinile întinzându-și Daniil

Χαίρε, βόρεια χώρα / Nordică ţară, bucură-te

Χαίρε, Ισραήλ / Bucură-te Israile

Χαίρε κεχαριτωμένη, Παρθένε / Bucură-te cea plină de dor, Fecioară

Χαίρε Νύμφη / Bucură-te Mireasă

Χαίρε πύλη Κυρίου / Bucură-te, usa Domnului

Χαίροις άνασσα Θεοδέγμον / Bucură-te Împărăteasă Maică a

Χαίροις Παναγίε Θεοδέγμον / Bucură-te Prea Curată Maică a lui Dumnezeu

Χερουβικά της Εβδομάδος / Heruvice ale săptămânii

Χριστός ανέστη / Hristos a înviat

Χριστός γεννάται, δοξάσατε / Hristos se naște, slăviți-L

Χρυσόπλοκο πράγμα / De aur plămădit

Ψέλνετε πάντοτε, ψέλνετε / Cântați mereu, cântați Ψυχή μου, ψυχή μου / Suflete al meu, suflete al meu

Ω, Παναγία Θεοτόκε / O preasfințită Maică a Domnului

Ω, θαυμάσια αιτία / O pricină minunată

Ω, θαυμαστή ερημιά / O prea frumoasă pustie

 Ω , της πανσόφου δικαιοσύνης Σου / O, prea înțelepte judecățile Tale

 $\Omega\delta\eta$ $\pi\rho\omega$ i $\alpha\varsigma$ / Cântarea dimineții

 Ω ς άνθος μαραίνεται / Precum floarea ce se ofilește

 Ω ς άνθρωπος εν ποταμώ / Ca un om la râu ai venit Ω ς γενναίον εν Μάρτυσιν / Cela ce în mari suferințe

 $\Omega \zeta \in \pi \acute{\alpha} \tau \alpha \xi \varepsilon \nu \acute{\varepsilon} \theta \nu \eta \pi \sigma \lambda \lambda \acute{\alpha} / Cum a pedepsit multe popoare$

Ως την ευλογημένην / Cela ce pre cea blagoslovită < Pre ceea

Ως τον Βασιλέα των όλων / Ca pre Împăratul

 $\Omega \varsigma$ ταμείον της αναστάσεως / Ca ceea ce ești vistieria învierii

Α΄.2. ΣΥΝΤΟΜΟ ΕΛΛΗΝΟ-ΡΟΥΜΑΝΙΚΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΨΑΛΤΙΚΟ ΛΕΞΙΚΟ

Άγια (τα) / Agioase

Αγρυπνία / Priveghiere

Ακάθιστος / Acatist

Ακάθιστος Ύμνος / Imn de la Acatist

Ακάθιστος / Acatistier

Ακάθιστος της Θεοτόκου / Acatistul Maicii Domnului

Ακάθιστος του Ευαγγελισμού / Acatistul Bunei Vestiri

Ακολουθία / Urmare < Ascultare >

Ακολουθία της Αναστάσεως / Slujba Învierii

Ακολουθία του Εσπερινού / Slujba de Seară < Vecernie,

Serândă, Vespera, Vesperina >

Ακολουθία του Όρθρου/ Slujba de Dimineată < la Utrenie,

Ortrina, Officium Matutinum >

Ακολουθία της Λειτουργίας / Slujba la Liturghia

Ακολουθία της Λειτουργίας του Μεγάλου Βασσιλείου /

Slujba la Liturghia Marelui Vasile

Ακολουθία της Λειτουργίας του Μεγάλου Γρηγορίου /

Slujba la Liturghia Marelui Grigore

Ακολουθία της Λειτουργίας του Μεγάλου Ιωάννη

Χρυσοστόμου / Slujba la Liturghia Marelui Ioan Gură de Aur Ακολουθία της Λειτουργίας των Προηγιασμένων Δώρων /

Liturghia Darurilor mai înainte sfințite

Ακολουθία των Τυπικών / Slujba înainte de a se lua masa la

mănăstiri < Prânzinda, Obednita>

Ακολουθία της Σκέπης της Θεοτόκου η οποία ψάλλεται την Ιη Οκτωβρίου, μαζί με άλλα τροπάρια / Slujba Acope-remântului Maicii Domnului - care se serbează la 1 octombrie dimpreună cu alte cântări

Ακρόστιχο / Acrostih

ce este mai înaltă >

Αλληλουιάρια / Aliluiar

Αναστασιματάριον / Anastasimatar

Αναστασιματάριο ενιαία μορφωμένο / Anastasimatarul uniformizat

Αναφορά / Anafură

Αναγνώστης / Cititorul < Lectorul >

Ανθολόγιον / Antologhion

Άξιον εστίν / Axion

Άξιον εστίν ώς αληθώς / Cuvine-se cu adevărat

Άξιον εστίν στην εορτή της Αναλήψεως του Κυρίου /

Axion la Înălțarea Domnului

Άξιον εστίν στην εορτή της Πεντηκοστής / Axion la

Cincizecime

Άξιον εστίν στην εορτή του Αγίου Πνεύματος / Axion la

Pogorârea Sfântului Duh

Άξιον εστίν στην εορτή του Πάσχα / Axion la Paște

Ανταπαντήσεις για την Μεγάλη Σαρακοστή / Răspunsuri

pentru Postul Mare

Ανοιξαντάρια. Ανοιξαντάριον / Anixandaria

Αντιάξιον / Antiaxion

Αντικοινωνικόν / Antichinonic

Αντιχερουβικόν / Antiheruvic

Αντίφωνα / Αντιφωναριάριον / Antifoanele

Απαντήσεις / Răspunsuri // Τις Μεγάλες Απάνδιτες /

Marile Răspunsuri

Απόδειπνον / După cinare < Pavecerie, Pavecerniță,

Completorium, Noptândă >

Απόλυσις / Apolisul < Otpust >

Αποστοίχ / Stihoavnă

Απόστολος / Apostolul

Αρχιδιάκονος / Arhidiacon

Αρχιεπίσκοπος / Arhiepiscop

Αρχιερατικόν / Arhieraticon

Αρχιερεύς / Arhiereu

Αρχιμανδρίτης / Arhimandrit < Staret, Egumen >

Αρχή των Κοντακίων / Arhonul Condacelor, Începutul

Condacelor

Αυτόμελον / Automela // Προσόμοια / Podobii < Prosomii >

Bάπτισμα, / Botez < Bogoiavlenie = Bobotează >

Βουκολικά / Pastorală

Διαδαχή / Cazanie < Predică >

Διακήρυξη της Αναστάσεως / Propovăduirea Învierii

Διάκονος / Diacon

Διακονία / Diaconia - serviciu

Δογματικόν / Dogmaticon

Δογματικά / Dogmatici

Δόξα των Αίνων / Slava laudelor

Δόξα στην Λιτή / Slava la Litie

Δοξαστάριον / Doxastar < Slavă, Mărire > Paresimier

Δοξαστικόν / Doxastica

 $\Delta ο \xi ο \lambda \acute{o} \gamma ι ο v, \, \Delta ο \xi ο \lambda ο \gamma \acute{i} \alpha \, / \, Doxologia < Slavoslovie, \, Te \, Deum,$

Preamărire, Mărindă >

 Δ όξες των Δ εσποτικών Εορτών / Slave ale tuturor praznicelor

împărătești

Δομεστοική / Domestic

Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους και Δημοτικά τραγούδια / Buchet muzical care cuprin de cântări bisericești și populare

Εγκόλπιον περιέχον τον Ακάθιστο του Προφήτου Ηλιού του Θεσβίτη και Ψαλτικούς Ύμνους / Culegere ce cuprin de acatistul Sfântului Proroc Ilie Tesviteanul si diferite cântări bisericesti

Εγκόλπιον με Ψαλτικούς Ύμνους στην γέννηση του Χριστού / Cântări la Nașterea Domnului nostru Iisus Hristos Εισαγωγή εις τα θεωρητικά και πρακτικά της [βυζαντινής] μουσικής των νεωτέρων μεθόδων / Introducere în teoria și practica muzicii bizantine a noii metode Εισόδια (τα) της Παναγίας ..., / Intrarea în Biserică a Maicii

Domnului ... (21 noiembrie)

Ειρηνικαί / Cu pace

Ειρμός / Irmos (legătură), Odă // Ειρμοί / Irmoase

Ειρμοί καλοφωνικοί / Irmoase calofonice

Ειρμολόγιον / Irmologhion, Catavasier

Ειρμολόγιον σύντομον / Irmologhion sindomon

Ειρμολόγιον καλοφωνικόν / Irmologhion calofonicon

Ειρμολογικόν / Irmologic (stilul cântării - moderato)

Εκλογές / Pripela

Εκτένεια - Εκτενή / Ectenia // Συνάπτα / Sinapta

Εκτενή των αιτήσεων / Ectenia cererilor

Εκκλησιαστική μουσική / Muzică bisericească

Εκκλησιάρχης / Eclestarh / / Παραεκκλησιάρχης /

Paraclisier

Εκφώνησις / εκ φωνέω / (Rostire) cu voce înaltă <Vosglas>

Εξαποστειλάρια / Svetilne, Luminânde, Luminătoare

Εξομολογητής / Duhovnic

Εξορκιστής / Exorcist

Επίσκοπος / Episcop

Επιτάφιος / Epitaf

Εσπερινός Ύμνος και λογική / Cântare de seară și slujbă

cuvântătoare

Εσπερινός / Seara < Vecernier >

Ευαγγελισμός / Buna Vestire (25 martie) < Blagoveștenie >

Ευαγγέλιον / Evanghelia

Ευαγγελιστάριον Αποστολικόν / Evangheliar Apostolic

Ευλογητάριον / Evloghitar, Binecuvântări / Binecuvântările

învierii

Ευλογία / Evloghie, Ierurgie

Ευλόγιον / Evloghion, Molitfelnic

Ευλογιτάρια / Binecuvântările

Ευλογιτάρια της Αναστάσεως / Binecuvântările Învierii

Ευγή / Rugăciune, Molitvă

Eωθινά / Eotinale, Mânecânde, Mânecătorii, Voscresne, Cele 11 Stihiri Evanghelice ale împăratului Leon Filosoful (+ 911)

Ηγούμενος / Egumen

Ημέρα της Αναστάσεως / Ziua Învierii

Ήχος / Eh, Glas

Η τάξις κηδείας των λαϊκών / Rânduiala îngropării mirenilor

Θεωρητικόν / Teoreticon

Θεοτοκάριον / Theotocarion

Θρησκευτικοί ύμνοι στούς Γάμους, στις Χειροτονίες και στα Εγκαίνια των Εκκλησιών / Cântări religioase la

Cununii, Hirotonisiri și Sfințirea bisericilor

Θρησκευτικοί ύμνοι στην Κηδεία των λαϊκών και των νηπίων, στους Γάμους και στον Μικρό Αγιασμό / Cântări bisericești cuprinzând cântări la înmormântarea mirenilor și pruncilor, la cununii și sfințirea apei celei mici

Θρησκευτικοί ύμνοι που περιέχουν τα Άγια, τον Θρήνο

της Θεοτόκου, τα στιχηρά του Πάσχα / Cântări bisericești cuprinzând aghioasele, Canonul de plângere al Născătoarei de Dumnezeu, stihirile Pastilor

Θρησκευτικοί ύμνοι στα Άγια Μυστήρια και στις κυριότερες ιεροτελεστίες: στην Βάπτιση, στους Γάμους, στις Δοξολογίες, στις Κηδείες / Cântări din slujbele Sfintelor taine și ale Ierurgiilor principale: Botezul, Cununia, Te-Deum si Înmormântarea

Ιδιόμελα / Idiomela

Ιδιομελάριον - Στιγηράριον / Idiomelar - Stihirar

Ιεροδιάκονος / Ierodiacon

Ιερομόναχος / Ieromonah

Ιερουργία / Ierurgii

Καθίσματα / Catismale < Sedelne >

Καλόγερος, / Călugăr, monah

Καλοφωνικός Ειρμός, Καλοφωνικοί Ειρμοί, / Irmos calofonic, Irmoase calofonice

Καλοφωνικόν / Calofonice < Papadice >

Καλοφωνικός Ειρμός / Irmos calofonic

Καλοφωνικός ειρμός για την τράπεζα / Irmos calofonic la mese

Kανόνας / Canon < Diode - Triode - Tetraode >

Κανόνας από τη Καταβασία των Βαϊων / Canonul stâlpărilor < Canonul Catavasiei la Rusalii >

Κανονάρχης / Canonarh

Καταβασία / Catavasia

Καταβασία των Βαϊων / Catavasia la Rusalii

Καταβασίες / Catavasii

Κεκραγάρια / Checragaria < Strigări >

Κηδείες / Înmormântări

Κοινωνικά στο Σάββατω του Λαζάρου / Chinonice la Sâmbăta lui Lazăr

Κοινωνικά της Εβδομάδος / Chinonice ale săptămânii

Κοινωνικά των Κυριακών / Chinonice de Duminică

Κοινωνικάριον < Κοινωνικά > / Chinonic < Pricesne >

Κοινωνικόν/ Chinonicon, Priceasnă

Kοντάκιον / Condac < Efimnion, Condac, Kukulion >

Κοντάκιον του Μεγάλου Κανόνα / Condacul Marelui

Κοντακάριον / Condacarion - cuprinde Condacele

Κράτημα / Cratima, Tererim

Κρατηματάριον / Cratimatarion

Λαμπαδάριος / Lampadarie

Λειτουργία / Liturghie

Λειτουργικόν / Liturghier < Missale >

Λιτή / Litie < Litanie, Binecuvântarea pâinii >

Λόγος αγαθός = Πολυέλεος / Cuvântul cel bun - Polieleu

Λυχνικά (προοιμιακός ψαλμός) / Lucernare (psalm de

începere)

Μακαρισμοί / Fericiri < Blajeniile >

Μαρτυρία / Mărturii < Îndicații >

Μαθηματάριον / Mathimatarion

Μεγάλα Εκτενή / Ectenia Mare

Μεγάλη Πεντηκοστή / Marele Penticostar - perioada de 50 de zile dintre Pasti si Duminica Tuturor Sfintilor (a doua după

Rusalii

Μεγάλη Σαρακοστή / Postul Mare - perioada de 40 de zile

Μεγαλυνάρια / Megalinaria, Timiotere

Μεσοπεντηκοστής / La Înjumătățirea Praznicului

Μηνολόγιον / Minologhion, Minee

Μητροπολίτης / Mitropolit

Μνημόνευσις / Pomenire

Movαγός / Monah, Călugăr

Μοναστήριον, μονή / Mănăstire

Νεκρώσιμη Ακολουθία / Prohodul Domnului

Νεκρώσιμη Ακολουθία της Θεοτόκου / Prohodul Maicii Domnului

Nομοφύλαξ / Nomofilax < Păzitor de legi >

Ο Άγιος Ηλίας ο Θεσβίτης / Sfântului Proroc Ilie Tesviteanul Ο Άγιος Ηλίας ο Θεσβίτης / Sfântului Proroc Ilie Tesviteanul

Ο άγγελος εβόα / Îngerul a strigat

Οι τα γερουβείμ / Care pre heruvimi

Οικηματάριον / Ichimatariu

Οικονόμος / Iconom

Οίκος / Casă

Οκτώ ήχοι < Οκτάηχος > / Octoih < Paraclitichi, Paracliticon, Osmoglasnic >

Όρθρος / Dimineata < Optglasar >

Παναγία Μητέρα / Maică preasfințită

Παναγία Μητέρα, Θεοτόκε Παρθένε / Prea curată Maică, pururea Fecioară

Παννυχίς / Panihida < Parastas, Priveghere noaptea,

Miezonoptica, Polușniță >

Παπαδικαί / Papadikie

Παπαδικόν / Papadicon stil ce corespunde mișcării de Adagio

Παραδείγματα ήχων / Podobiile glasurilor

Παραδείγματα Τροπαρίων / Podobiile troparelor

Παράκλησις της Θεοτόκου / Paraclisul Maicii Domnului

Παροιμίαι / Parimie - Pericope din Vechiul Testament

Παροιμιακόν / Paremier

Παράκλησις / Paraclis

Παραδείγματα ήχων / Podobii ale churilor

Παραδείγματα Τροπαρίων / Podobiile

Πασαπνοάρια / Pasapnoarie < Hvalite >

Πάσγα / Paste

Πασχάλιον / Pascalia - alcătuirea calendarelor

Πάτερ Ημόν / Tatăl nostru

Πεντηκοστάριον / Penticostarion - perioada de 50 de zile dintre Paști și Duminica Tuturor Sfinților (a doua după Rusalii) Ειρμοί από το Πεντηκοστάριο, / Irmoase de la Penticostarion

Πολυέλεος < Πολυέλεοι > / Polieleu < Polielee >

Πολυχρόνιον / Polihronion

Προπαίδεια < Εισαγωγή, Γραμματική μουσική, Ψαλτική

Τέχνη, Θεωρητικόν, Εγχειρίδιο / Propedia < Gramatică muzicală, Arta psaltică, Teoreticon >

Προκείμενα / Prochimene (stihul din psalmi ce precede Apostolul si Evanghelia)

Προκείμενα των Κυριακών / Prochimenul Duminicilor

Προσευχή / Rugăciune

Προσόμοια / Prosomii - Podobii (model)

Προσκομιδή / Proscomidie

Πρόξιμος / Proximul

Πριμικήριοι / Primiceri, cântăreți care urmau după Domestic Πριπέλα / Εκλογές

Πρωτοδιάκονος / Protodiacon

Πρωτοψάλτης / Protopsaltis

Σαραντάρια, Τεσσαράκοντα / Sărindar (pomenirea de 40 de liturghii)

Σήμερον η οικουμένη πάσα βοά σοι (Γεώργιε) / Slavă marelui mucenic (Gheorghe)

Σκευοφυλάκιον / Schevofilachiu < Vesmântariu >

Σκευοφύλαξ / Schevofilaxul < Păstrătorul >

Στιχηρά / Stihira

Στιχηραρικόν / Stihiraric (corespunde mişcării melismatice în tempo Andante și Larghetto)

Στιχηράριον < Ιδιόμελα > / Stihirar < Idiomela >

Στιχηρά (τα) του στίχου / απόστιχα / Stihira < Stihoavnă - partea a doua a Vecerniei, între Ectenia - Să împlinim, si

Rugăciunea - Acum slobozește >

Στιχηρά (τα) που ψέλνονται στην θέση του << Άξιον εστί >> κατά την Υπαπαντή του Κυρίου / Stihuri ce se cântă în locul Axionului la Întâmpinarea Domnului

Στίχος / Stih

Σύναξις / Sinaxa < Sobor >

Συναξάριον / Sinaxar, Descriere pe scurt a vieții sfântului sau a sărbătorii

Συναπτά / Sinapta // Εκτένεια / Ectenia

Σύντομον / Sindomo, Pe scurt (cântări în stilul irmologic)

Τροπάριον / Tropare

Τροπάρια του Όρθρου / Etinale

Τριαδικά τροπάρια / Triadicalele (cele 12 Tropare de la miezonoptica)

Τριώδιον / Ψαλτικοί Ύμνοι για τη Σαρακοστή / Paresimi < Patruzecime - Postul Pastelui >

Τρισάγιον / Trisaghion

Τυπικόν / Tipicon, Tipic

Τροπάριον / Tropar

Τροπάριο εις την Αγίαν Τριάδα / Tropar la Sfânta Treime

Τροπάρια στις Δοξολογίες, στους Αγιασμούς, στο Στεφάνωμα, στις κηδείες και στα Μνημόσυνα, γραμμένα σε ανατολική εκκλησιαστική μουσική, κατά τον τρόπο που ψέλνονται στην Αγία μας Εκκλησία / Cântările de la

Τροπάρια της Χειροτονίας / Troparele de la Hirotonie

Te-Deum, Sfeștanie, Cununie, Înmormântare și Parastas, scrise pe muzică bisericească orientală, după cum se cântă în Sfânta noastră Biserică

Τροπάριο της Αναλήψεως του Κυρίου / Troparul Înălțării Domnului

Τροπάριο της Κυριακής της Πεντηκοστής / Troparul de la Duminica Pogorârei Sfântului Duh

Τροπαριο της Μεταμορφώσεως του Κυρίου / Troparul Schimbării la Față

Τροπάριον - Η γέννησίς σου Χριστέ / Tropar la Nașterea Domnului

Τροπάριον - Έν Ιορδάνη βαπτιζομένου Σου Κύριε / Tropar la Botezul Domnului

Τροπάριο της Κυριακής της Πεντηκοστής / Troparul de la Duminica Pogorârei Sfântului Duh

Τροπάριον της Λιτής / Tropar la Binecuvântarea pâinii Τροπάριο - Θεοτόκε Παρθένε / Troparul Născătoarei de Dumnezeu

Τροπολόγιον, Τραφολόγιον (Ανθολόγιον) / Colectie de Tropare

Τύποι για τους Αποστόλους (Αποστολικό ανάγνωσμα) / Formule de Apostol

Υπακοή / Ipacoi < Ascultare >

Υπαπαντή του Κυρίου / Întâmpinarea Domnului

Ύμνοι στις κατηχήσεις / Cântări la Cateheze

Φυλλάδια / Filadia < Culegere > Φθορά / Ftorale

Χαίροις άνασσα / Bucură-te Împărăteasă Χαρτοφύλαξ / Păstrător de acte bisericești

Χερουβικόν < Χερουβικά > / Heruvic < Heruvice >

Χερουβικά της εβδομάδος / Heruvice săptămânale

Χειροθεσία / Hirotesie

Χειροτονία / Hirotonisire

Χορός (ο) των Αγίων Πατέρων / Ceata stinților părinți Χριστός ανέστη / Hristos a înviat

Ψαλμός / Psalm

Ψαλμωδία / Psalmodie

Ψαλτική / Psaltichie

Ψαλτικοί Ύμνοι του Εσπερινού - Όρθρου / Cântări psalti ce pentru Vecernie - Utrenie

Ψαλτικοί Ύμνοι για τη Σαρακοστή / Cântări psaltice pentru Postul Mare

Ψαλτικοί Ύμνοι για τη Σαρακοστή / Paresimi <

Patruzecime - Postul Pastelui >

Ψαλτικοί Ύμνοι στην Ακολουθία της Αναστάσεως / Cântări la Slujba invierii Ψαλτικοί Ύμνοι στην Αγρυπνία / Cântări la privegheri Ψαλτικοί Ύμνοι για την Πανήγυρι της Αγίας Μονής / Cântări la Hramul Sfintei Mănăsiri Ψαλτήριον / Psaltire

Ωδί / Ode Ωρολόγιον / Orologii, Breviar, Ceaslov, Horarium, Învățătură despre ore

Ώραι / Orele < Ceasurile bisericești >

Ψάλτης, / Psalt , Dascăl, Ţârcovnic, Pălimar, Monitores >

